God-are Jögoru I'oho

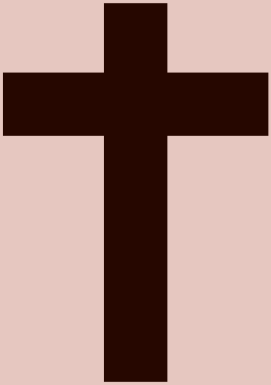

The New Testament in the Omie language of Papua New Guinea

God-are Jögoru I'oho
The New Testament in the Omie language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Omie long Niugini

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ömie (Omie)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jun 2025 from source files dated 31 Aug 2023
a68769b4-6180-5825-a17e-676d8f6a7efa

Contents

MATTHEW 1
MARK 103
LUKE 167
JOHN 277
ACTS 354
ROMANS 458
1 CORINTHIANS 506
2 CORINTHIANS 552
GALATIANS 582
EPHESIANS 601
PHILIPPIANS 616
COLOSSIANS 626
1 THESSALONIANS 636
2 THESSALONIANS 645
1 TIMOTHY 650
2 TIMOTHY 663
TITUS 672
PHILEMON 677
HEBREWS 680
JAMES 715
1 PETER 727
2 PETER 740
1 JOHN 748
2 JOHN 759
3 JOHN 761
JUDE 763
REVELATION 767

MATTHEW

Iesuare hijo miono'o jiobe rovade jöhoje.

1 Aveho Iesu Keriso-are hijo miono'o jiobe rovade jöhoje. Iesu hu David-are uje jiadeje. David hu Abraham-are uje jiadeje.

2 Abraham hu Isaac-are vavue jiadeje. Isaac hu Jacob-are vavue jiadeje. Jacob hu Judah-are o Judah-are ö ömo'ömo jabesi vavue jiadeje.

3 Judah hu Perez o Zerah-mesi vavue jiadeje. Jabesi vëmoho Tamar jiadeje. Röhu Perez hu Hezron-are vavue jiadeje. Hezron hu Ram-are vavue jiadeje.

4 Ram hu Amminadab-are vavue jiadeje. Amminadab hu Nahshon-are vavue jiadeje. Nahshon hu Salmon-are vavue jiadeje.

5 Salmon hu Boaz-are vavue jiadeje. Boaz-are vëmoho Rahab jiadeje. Röhu Boaz hu Obed-are vavue jiadeje. Obed-are vëmoho Ruth jiadeje. Röhu Obed hu Jesse-are vavue jiadeje.

6 Jesse hu a böröme David-are vavue jiadeje.

David hu Solomon-are vavue jiadeje. Solomon-are vëmoho Uriah-are dorue jiadeje.

7 Röhu Solomon hu Rehoboam-are vavue jiadeje. Rehoboam hu Abijah-are vavue jiadeje. Abijah hu Asa-are vavue jiadeje.

8 Asa hu Jehoshaphat-are vavue jiadeje. Jehoshaphat hu Joram-are vavue jiadeje. Joram hu Uzziah-are vavue jiadeje.

9 Uzziah hu Jotham-are vavue jiadeje. Jotham hu Ahaz-are vavue jiadeje. Ahaz hu Hezekiah-are vavue jiadeje.

10 Hezekiah hu Manasseh-are vavue jiadeje. Manasseh hu Amon-are vavue jiadeje. Amon hu Josiah-are vavue jiadeje.

11 Josiah hu Jechoniah-are o hesi ö ömo'ömo jabesi vavue jiadeje. Evare majare Babylon rajohuro muorovo'i rueromo Israel rajoho tövëvoromo ujuoho va'oromo Babylon rëmareje.

12 Tövëvo ujuoho va'oromo Babylon rëmare maja hesi ijore evare Jechoniah hu Shealtiel-are vavue jiadeje. Shealtiel hu Zerubbabel-are vavue jiadeje.

13 Zerubbabel hu Abiud-are vavue jiadeje. Abiud hu Eliakim-are vavue jiadeje. Eliakim hu Azor-are vavue jiadeje.

14 Azor hu Zadok-are vavue jiadeje. Zadok hu Achim-are vavue jiadeje. Achim hu Eliud-are vavue jiadeje.

15 Eliud hu Eleazar-are vavue jiadeje. Eleazar hu Matthan-
are vavue jiadeje. Matthan hu Jacob-are vavue jiadeje.
16 Jacob hu Joseph-are vavue jiadeje. Joseph hu Mary-are
barue jiadeje. Mary hu Iesuare vëme jiadeje. Iesuare jöho
uvarueje: Böröme namiromo ajamuaje aho höjo.
17 Iesuare hijo mionoˈoho ëhi jiobe rovadeje. Abraham
bëhoho jioromo hesi ujo ömoˈömo jiobe rovadoho ro David-
arire ë vituoho jioromo bëhohuˈo ujohuˈo ahoˈobëhe 14
jiadeje. O David bëhoho jioromo hesi ujo ömoˈömo jiobe
rovadoho ro Israel rajo tövëvoromo Babylon ujuoho vaˈare
majare ë vituoho jioromo bëhohuˈo ujohuˈo ahoˈobëhe 14
jiadeje. O Israel rajo tövëvoromo ujuoho vaˈare majare
jioromo ujo ömoˈömo jiobe ruejuvo böröme namiromo aja-
muaje a rahade majare ë vituoho jioromo ujoho ahoˈobëhe
14 jiadeje.

Iesu rahade jöhoje.

18 Röhu Iesu Keriso rahadoho aviëhije. Hesi vëme Maryˈo
Josephˈo masurovoˈiröhëro uarovoromo arijareje. Bogo
masurovoromo gemuoroho arijëˈe Mary-ro gavadeje God-
are Aruˈahohuro uje bojamijëˈëro hu dëˈe jiamu.
19 Hesi aemoˈaeme Joseph-ro gavade hu dëˈe jiamu
gagorovo jögoru ejaje aëro jiëˈëro Mary nugöˈöˈi ue-
horovadeje. Röhu Mary a nunire javoji bojamiˈiröhoho
bijönimamu uvadeje: Iae na saginiëri ëhi ëˈejöjo.
20 Ëhi uehorovojuvo niaˈovoro gavadeje Badare aneraëro
rueromo uavavamu: David-are hije Joseph jaehu Mary
masuˈiranoho nadi juhuonivonëjo. Ëhesi bëhoho bogo aho
ujoho bojamiˈi hesi God-are Aruˈahëro bojamamu dëˈiraejëˈe
höjo.
21 Harihoho rahego hesi ihoho Iesu jumuvonëjo rabëni
huro hesi aribövi jabesi sisëho muˈuvëhoromo maro
rëmoˈiëˈe jiaje.
22 Röhu ë mue ahoˈo rovade hesi bëhoho ëhuro Badahu hesi
jö majëhijaje a uavamu jajivadëhi ëhi jiorõhego.
23 Jajivoromo ëhi uvadeje: Aboridohuro dëˈiraeromo har-
ihe rahoˈaˈajëjo. Rahoˈiramu aëro hesi ihoho Emmanuel
jumuvoˈaruëjo. Emmanuel ë iho hesi bëhoho God-hu noˈo
jiaje jöhoje.
24 Amo Joseph-ro niavëˈëro riˈöromo Badare anera hesi
jöho ejahoromo hesi magonahoho masuvadeje.
25 Masuromo röhu bogo huˈoho gemuoroho niavadeje
uˈemu harihoho rahego niavoˈiröhëro. Amo harihoho ra-
hamu Iesu jumuvadeje.

2

Sa'a gö rajo aribövіehu Iesu rajahi'i rovare jöhoje.

1 Iae Iesu Bethlehem amore Judea sa'are ë rahadeje Herod
sa'a a böröme jiadevare. Rahamu iae jiji adaho'amarue a
masijohuro aruhe sa'a göre jioromo rovaroho ro Jerusalem
amore suorovareje.
2 Suorovoromo uëvareje: Jew rajo jemesi sa'a a böröme
jiorөhego rahade aharihoho dinö'e höjo. No aruhe sa'a
göre raromoromo gavare hesi jijoho rojomamu garomo hu
rajahi'i rovare höjo.
3 Ëjöho heromo Herod sa'a a börömohuro dë sisërëromo
uehore gö gö baejadeje Jerusalem amo rajo a ioro'iorohu'o.
4 Uehore gö gö baeromo huro Jew rajo priest masijohu'o
jabesi jögoru öri röjëhijarue aribövіohu'o uëvamu gemuoro
gagovoruomadeje. Gagovamu uëvadeje: Böröme namiromo
ajëmi'iröhe aho hu dinö'e raho'a'ajëjo.
5 Uavareje: Bethlehem amore Judea sa'are ë raho'a'ajëjo.
Mami'e jö God-aro baeromo majëhinövade ahuro ëhi jajivo-
romo uvë'e höjo:
6 Bethlehem ja Judea sa'are javajoho
Judea sa'are a masijo jabesi nuniroho jasi ihoho bogo
bise'oho jio'a'ajëjo.
Jasirire jioromo a böröme rue'a'ajëjo.
Rueromo nasi aribövie Israel rajoho muebejëvo'ajëjo.
7 Ëhi majahijamu hegorovo Herod-ro ë sa'a gö rajo a masi-
johuro ruejöro saginiëri jöe nugö'öromo uëvadeje: Ëjijoho
maja raburo aevoromo rojomamu gavarije höjo. Nadi
ruëroho numëroho ue'i majaho ma-gemu uevego na hejöjo.
8 Majaho uavamu henugoromo uëvadeje: Rue Bethlehem
amoro va'irarijoho aharihoho avoho nahobe jijihorëjo. Biro-
hogoro rueromo dinö'e jiajoho uerego na he'iröjo na'o ë
va'oromo hu rajahi'irode.
9 Ëhi uëvamu hegoro va'areje. Örire va'ihö gavareje
mami'e ruhe sa'a göre gavare jije gemuoho jabesi nuninö
urimo va'amu. Jijohuro urimo va'adoho va'o aharihehu
hijajire ë hesi simano bure namijadeje.
10 Namijamu ganugoromo bogo bise'o vadu'oho nimoro-
hareje.
11 Nimorohoromo ë osare rumo va'oromo gavareje ahar-
ihoho hesi vëme Mary'o ë hijamu. Garomo sa'are ague aho
raromoromo hu rajahijareje. Rajahiromo inömo inömoho
jiovoromo suvuore bamahareje. Gold o ridi'e inöme niö'i
göho frankincense göho myrrh ëhi i'imamareje.

12 Iˈimamëˈëro niaˈovonöˈe hejare God-ro uëvamu: Bogave
Herod-are öriroho vuonoröˈö vaˈirarijë uëvamu hegorovo
vuonoröˈöromo öri gönö jabesi saˈare vaˈareje.

Joseph-hu Maryˈo Iesuˈo huˈiraejëvoromo juˈebiromo Egypt saˈare vaˈare jöhoje.

13 Vaˈamu Joseph-ro niaˈovoro gavadeje Badare aneraëro
rovamu. Aneraëro rueromo uavavamu: Riˈö aharihohuˈo
hesi vëmohuˈo huˈiraejëvoromo juˈebiromo Egypt saˈaro
vaˈëjo. Vaˈo ëhuro jionëjo hujeji naro uavego rueˈirane ë hesi
bëhoho Herod-ro aharihoho anoˈi nahoˈiëˈe jiaje.
14 Ëhi uavamu hegorovo Joseph-ro riˈöromo jabumë
huˈiraejëvoromo vahiˈe ë amoho vuonugoˈi Egypt vaˈadeje.
15 Egypt vaˈoromo ë hijuvo hejade uavavamu: Herod
guomëˈe hö uavamu hegoro rovadeje. Ëmue ahoˈo rovade
hesi bëhoho urimëˈi Badahu uavamu hesi jö majëhinövade
aehu jajivadëhi ëhi jioröhego. Badahu uavade jöho hesi
surire jajivoromo ëhi uvëˈeje: Nasi Harihoho uvamu Egypt
jioromo rovëˈe höjo.

Asisöˈo inino bijuëmare jöhoje.

16 Ëhi ëˈareje röhu ë hesi urimoho Herod-ro gavade saˈa
gö rajo masijoho bogo vejöˈoho rueruomamu gagorovo
uvadeje: Sareremijare höromo dë vörönimo avohadeje.
Dë vörönimamu hesi aribövioho jöe bojëmiromo uëvadeje:
Bethlehem-nö vaˈoromo asisöˈo ininoho ahoˈo bijuëmorëjo.
Magonahoho nadi vadune niöˈi iosiramëˈoho nadi aˈi asisöˈo
ioroˈioroho ahoˈo bijuëmo barërëjo. Mamiˈe saˈa gö rajohuro
jije rojomamu gavare majaho uavamu hejëˈëro ëhuni vadune
niöˈi bogo iosiramijëˈe asisöˈoho bijuëmoröhego uëvadeje.
Uëvamu iae vaˈoromo bijuëmoruomadeje.
17 Bijuëmamu ëhuro mamiˈe jö God-aro baeromo
majëhinövade ae Jeremiah-hu uëvadëhi ëhi jiadeje.
18 Jeremiah-ro ëhi uëvadeje:
No hejaruëjo Ramah amore uvavoˈego.
Haraˈuoromo nivavoˈego.
Rachel-ro hesi ujo ömoˈömohuni nivavajëjo.
Hesi ujoho barëjahëˈëro aehu sanuamaruoho bogo ejajëjo.

Iesumëhu Egypt jioromo vuonoröˈö rovare jöhoje.

19 Herod guomamu Joseph-ro Egypt hiromo
niaˈovoˈiraeromo gavadeje Badare aneraëro rueromo
20 uavamu: Riˈöromo aharihohuˈo hesi vëmohuˈo huˈirae
ömëvoromo Israel saˈaro vuonoröˈö vaˈëjo aharihu anoˈi
uehorovare aribövioho mamiˈe vuovëˈe jiaje.

21 Ëhi majahijamu hegorovo Joseph-ro riˈöromo ahari-
hohuˈo vëmohuˈo huˈirae ömëvoromo Israel saˈare vuonorö'ö
rovadeje.
22 Rueromo hejade uvavamu: Archelaus-ro hesi vavue
Herod-are sionoho baeromo bövie namiromo Judea saˈaho
muebejaje hö uvamu hegorovo juhuonivoromo ë saˈaroho
bogo hijadeje. Aˈi niaˈovoˈiraeromo hejade God-arire jöe
rueromo majahijamu hegorovo Galilee saˈare vaˈadeje.
23 Galilee saˈare vaˈoromo amo ihe Nazareth ë hijadeje.
Nazareth hijade hesi bëhoho urimëˈi jö God-aro baeromo
majëhinövare aribövioho God-are surire jajivarëhi ëhi
jiorö hego. Jajivoromo ëhi uvareje: Aëro hesi jöho atoromo
uvoˈaˈaruëjo: Hu Nazareth raje ae höjo.

3

Bapataeto vaejaje ae John-hu ëhi ëˈade jöhoje.

1 Ëhiˈamu John a bapataeto vaejëvaje ahuro Judea saˈa a
rumoˈere Jordan jovo riröre hiromo jöho majëhinövadeje.
2 Majëhiromo uënövadeje: Uehoro sisëho vuonugoˈi ue-
horo mae baehëjo. Jemë iae gaˈiëˈarujëjo God-ro böröme
namiromo muebejëvego. Ëhi majëhinövadeje.
3 Ëaho John hesi jöho God-ro mamiˈe uavamu hesi jö
baeromo majëhinövade ae Isaiah-ro God-are surire jajivo-
romo ëhi uvëˈeje:
Aëro a rumoˈe saˈare hiromo ma-darugoˈo uvoˈaˈajëjo:
Badahu rueröhe öroho avohorego hu maro rueˈirajo.
Hesi öroho ahorirëro vajivorego hu maro juvoˈirajo.
John-hu ëˈiröhe jöho mamiˈe ëhi jajivoromo uvëˈeje.
4 Ëhi jajivoromo uvëˈëro ë aho John-ro camel mi uehu
avohoˈamëˈe niögu sisëho ruohoromo mi sinehu avohëˈe
götaho dëˈahore baˈamonövadeje. O hesi ioho hu guajugua-
jue vuome ëhi ibe juvonövadeje.
5 Ëhiˈego Jerusalem amo rajoho Judea saˈa ioroˈiorore
raromarue aribövioho Jordan jovo bëhinö dinöˈe dinöˈe raro-
marue aribövioho ëho jaburo rueruomonövadeje.
6 Rueromo jabesi sisëho huruohoˈego John-ro Jordan
jovore bapataeto vaejëvonövadeje.
7 Ëhiˈoromo John-ro gavade Pharisee ariböviohuˈo Sad-
ducee ariböviohuˈo ahoˈobëhe huro bapataeto vaejëvojöro
rueruomamu gëgorovo uëvadeje: Sigobu aboji harihuˈe
jëvanovajëjo. Jemë raro uëvade höjo: God-are vöröehu
rueˈiröhire jioromo huruomoromo manö vaˈirarijoho eni
jëvoˈajëjo.

8 Bogajo. Ijehu bajo mae raejajëhi ëhi mu mae vaerego
no garomo uvo'irarëjo: Iae jemë uehoro sisëho vuonugo'i
uehoro mae baejë'e jëvajëjo.
9 Röhu nadi uvorëjo: Abraham nosi bëhohuro jië'ëro
ëhu'ëro no mae javuajëjo. Naro jemë uëvajëjo: Jemë
Abraham-are ujo ömo'ömo jëvajoho ëho ma-bise'e höjo.
God-ro nimo'ibejajo ave munëho ujuohoromo avohëvego
araeromo Abraham-are ujo ömo'ömoho jio'amo'ibejajo.
Ëhuni nadi nimorohë'ioho ëhioho atorëjo.
10 Röhu tonëro ijoho bëhi'o huo'ö'ië'ajëjo. Di ijohuro
bajoho bogo ma raejë'e jiego huo'öromo vëniro huo'ië'ajëjo.
11 Naro jovëremu bapataeto vaejëvaje höjo aëro garuo-
moröhego jemë öri sisëho vuonugo'i aevoromo öri mare
jijihë'e jëvego. Röhu ae gö nasi ijonö rue'ië'ajëjo. Huro na
iosiremiromo börömoho höjo. Naehu hesi mu bise'o vaeja-
horomo höru sino ujuohahoromo hesi ijore va'ibejodoho o
mu bise'o bise'e rabe vaejaho'ibejodoho röhu na ma-bise'e
jevajëjo. Ëahuro God-are Aru'ahohuro o vënëro bapataeto
vaejëvo'ajëjo.
12 Hesi ijo garanoho övore höjo. Ijo garanoho övore
jië'ëro ioho tevoromo döro hijiohijiovoromo mevoromo i
maho gagovoromo hesi iruno'e osare ë avoho bahi'i subueho
sinoho ravemu ravaje vënire huo'a'ajëjo.

John-hu Iesu bapataeto vaejade jöhoje.

13 Ëhi'amu Iesuro Galilee sa'are jioromo abuejadoho abo
Jordan jovore höröjadeje John-ro hu bapataeto vaejöro.
14 Rovamu gagorovo John-ro nijio'iraeromo uavadeje: O-
ajo. Jero na bapataeto vaejevo'ibejanëjo iae mae jio'ibejajo.
Röhu jero rabëni nasi öriroho rovane höjo naro ja bapataeto
vaejavojöro.
15 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uavadeje: Bogajo.
Avevejö'e naehu uavajëhi ëhi ë'ëjo. Ëhi ë'ë'oho ëhuro God-hu
nimaje muoho vae'ejarëjo. God-hu nimaje mu noehu vae
barëjë'oho iae mae höjo. Iae mae höjamu hegorovo John-ro
ejahadeje.
16 Bapataeto vaejamu gagorovo Iesuro jovore jioromo rojo
ionire namijadeje. Namijamu ö'idöho arorovadeje. Aro-
rovamu Iesuro gavadeje God-are Aru'ahe guaho va'ënohuro
ruvebiromo hesirire gerejamu.
17 Ëhi'amu ae aho'obëhe hejareje ö'idöre uvavamu: Ave
aho nasi Harihu mabëhe höjo. Na hu garomo ëhuro nasi dë
vövöbajo'oho nimorohevajëjo.

4

Iesuhu mu sisë vaejöro Satan-hu bijioho gavade jöhoje.

1 Iae Satan-ro Iesuare dëre bijioho garöhego God-are
Aru'ahëro uavamu Iesuro a rumo'e sa'a göre ajiomadeje.
2 Ajiomoromo ioho bogo ijë'e majae vahie ma-hibe va'amu
majae aho'obëhe 40 barëjadeje. Majae aho'obëhe 40
barëjamu vadunëro hömadeje.
3 Hömamu dëre bijahuaje ahuro rueromo uavadeje: Ja
God-are Harihe javë'oho ave munëho uëvego irae'amajo.
4 Irae'amajamu ruehuro uavadeje: Röhu God-are jöho
jajivoromo ëhi uvë'e höjo: Aehu iemu uehorovë'oho bogo
maho raromo'aruëjo. A'i God-hu jöe aho'o jövajohuro ëhuro
mae raromo'aruëjo.
5 Ëhi'amu Satan-ro Iesu hu'irae baeromo God-are amo ihe
Jerusalem ajiomoromo ajio ruhe God-are osa börömo hesi
döre ba'ojio ë nugamu namijadeje.
6 Namijamu Satan-ro uavadeje: Ja God-are Harihe
javë'oho jörö'örovëjo. Ëhesi bëhoho God-are surire jöho
ëhi uvë'e höjo: God-ro hesi aneraho uë'iramu ja muebe-
javo'aruëjo. O hesi surire jö göho ëhi uvë'e höjo: Aneraho
jaburo övore ma'enagonövo'aruëjo jasi hörure munëro bibe-
javojöëni. Ëhuni jörö'örovëjo.
7 Jörö'örovëjamu uavadeje: Röhu ave God-are surire jöhu'o
ëhi uvë'e höjo: Nadi ri'öromo Bada jasi God hesi dëho ëma
bijiohoromo uanëjo: God jero ëhi ëhi ë'ëjo.
8 Ëhi uavamu Satan-ro Iesu hu'irae baeromo dahoru
ëgobövire ajiomadeje. Ajiomoromo a masijehu dinö'e dinö'e
raromoromo muebe'amarue öri ari'oho sa'ae inömo inöme
bövie bise'e ma-mabëhe jië'ego aehu muebe'amaruoho ëho
röjahi barëjadeje.
9 Röjahiromo uavadeje: Ëbövioho bise'oho aho'o jasi örire
bojami'ejöjo. Jaehu ague ahoromo na rajehijë'oho iae na
bojami'ejöjo.
10 Bojami'ejöjamu ruehuro uavadeje: Satan va'ëjo. God-
are surire jöho uvë'e höjo: Bada jasi God gemu rajahiromo
hesi muohemu gemu vaejahonëjo.
11 Ëhi uavamu Satan-ro va'adeje. Va'amu aneraëro
rueromo Iesu ajamijareje.

Iesuhu Galilee sa'are hiromo aevoromo hesi mu vaejade jöhoje.

12 Ëhi'amu Iesuro hejade uavavamu: John bapataeto
vaejavuaje aho aëro guduamo bava'oromo savoji gagore
ba'amë'e höjamu hegorovo Galilee sa'are ajiomadeje.

13 Ajiomoromo Nazareth amore hiromo ëho vuonugoˈi
abueromo Capernaum amore hijadeje. Capernaum amoho
jovo eˈu rirörеje Zebulun rajo Naphtali rajo jabesi örі ariˈere.
14 Iesuhu ë saˈare hijade hesi bëhoho God-hu uavamu
hesi jö baeromo majëhinövade ae Isaiah-hu jajivadëhi ëhi
jioröhego. Isaiah-ro God-are surire jajivoromo ëhi uvadeje:
15 Zebulun rajo Naphtali rajo jabesi saˈaho
jovo börömore vaˈarue öroho Jordan ioroˈioro göre saˈaho
ë saˈare Jew rajoho bogo aˈi saˈa ioroˈioro rajehu ë Galilee
saˈare raromaruoho
16 ë aribövioho ramoramoˈere raromarue höjo.
Uˈemu aji mabëhe iae garuomoˈajëjo.
Jaruvoho ramoramoˈero vuovo öriro jijiharue höjo.
Uˈemu ajoho rueromo jabesi örire ajivëvoˈajëjo.
Iesuhu ëhi ëˈiröhego God-are surire jö jajivadëhi Iesuro ëhi
Galilee saˈare hiromo ajoho barovadeje.
17 Iesuro ajoho barueromo aevoromo jöho majëhiromo
uënövadeje: Uehoro sisëho vuonugoˈi uehoro mae baehëjo.
Jemë iae gaˈiëˈarujëjo God-ro böröme namiromo mue-
bejëvego.

Iesuhu uëvamu visu suovarue ae 4 jabuhu aevoromo hesi ijore ijore jijihare jöhoje.

18 Ëhiˈoromo iae Iesuro Galilee eˈu rirörе juvadeje. Juvoˈi
gavadeje Simon hesi iho göho Peterˈo Andrewˈo öˈo öˈo visue
suovarue aëro jëvëˈëro viöho jovore baˈamamu.
19 Viöho jovore baˈamamu gëgorovo uëvadeje: Nasi ijoro
ijoro ruehëjo naro röjëhijego jemëro bogo visuoho gagovoˈi
aˈi ae magonahe gagovëvego nasinö jioruomoˈiröhe höjo.
20 Ëhi uëvamu hejëˈi jaburo viöho ëhi vuonugoˈi aevoromo
hesi ijore ijore jirehonövareje.
21 Ëhiˈamu Iesuro vaˈi gavadeje ae gö öˈo öˈo Jamesˈo
Johnˈo Zebedee-are harihe niöˈi boat gagore jabesi
vavuohuˈo gemuore arijamu. Ariromo jabesi viöho
sigohijamu gëgorovo uvëvadeje: Ruehëjo.
22 Ruehëjamu hejëˈi jaburo boat-ohuˈo jabesi vavuohuˈo ë
vuonugoˈi aevoromo Iesuare ijore ijore jirehonövareje.

Iesuhu hesi jö majëhibe a ajëmibe juvade jöhoje.

23 Ëhiˈamu Iesuro God rajahijarue osare osare God-are
jö bëhoho röjëhibe God-hu böröme namiromo ae mue-
bejëvoˈiröhe jö maho majëhibe guomo guome gö gö baejëˈe
aribövioho avohëvobe ëhiˈobe Galilee saˈae bövioho juvo
barëjadeje.
24 Ëhiˈobe juvamu huhu ëhi ëˈade jöho hebe vaˈadoho
Syria saˈare raromarue aribövioho jabuˈo ë jöho hebe

vaˈoruomadeje. Hebe vaˈoromo aëro guomo guome gö gö viˈehe gö gö baejëˈe aribövioho Satan-are aribövіehu dëre abueˈamëˈe aribövioho simano sisërëjëˈe aribövioho övo höru vuovëhëˈe aribövioho ëhi jëˈe aribövioho ujuohoromo jabesi saˈare jioromo ruenövareje. Ujuoho rueˈego Iesuro ajëmiˈego marëjëvonövadeje.

25 Ae ahoˈobëhe ave Galilee saˈare jioromo aruhe Amo 10 Jioˈamaje Saˈare jioromo arue Jerusalem amo börömore Judea saˈa ioroˈiorore jioromo aruhe Jordan jovo ioni gönö jioromo ë ro tagavoromo Iesu rihiromonövareje.

5

Iesuhu dahorure hiromo a jö majëhijadohoje.

1 Rihiromamu Iesuro gavade ae ahoˈobëhe tagavoromo raromamu gagoro dahorure ajiomadeje. Ajiomoromo saˈare hijadeje. Hijamu hesi ijore ijore jijiharue aribövіohuro rovamu gëgorovo

2 aevoromo jöho röjëhiromo uëvadeje:

Huë mae jioruomaje aribövi jabesi jöhoje.

3 Ae rahu uvëˈoho: No bogo eni javuëˈëro hesi God-ro ajamuijaje hö uvëˈoho huë mae jioruomaje höjo
God-ro muebejëvego hesi aharire mae raromoˈiëˈëro.
4 Huë vavaeni baejarue aribövioho huë mae jioruomaje höjo
God-ro huë sanue bojëmiˈiëˈego.
5 Ma-taemo raromarue aribövioho huë mae jioruomaje höjo
God-hu uëvade bövioho biseˈoho baeˈiëˈëro.
6 God-are mu maemu gaˈi nimo avoharue aribövioho huë mae jioruomaje höjo
God-ro mu maho nugöˈöjëhego jabesi dë vövöbajoˈoho mae jëvoˈiëˈego.
7 Ae göëni vavaenimarue aribövioho huë mae jioruomaje höjo
God-ro jabesi jöëni vavaenimoˈiëˈego.
8 Dë vövöbajoˈo ma-maemu jiaruoho huë mae jioruomaje höjo
God gaˈiëˈëro.
9 Muorovo öri tugohoˈi huë baerovarue öri jiovarue aribövioho huë mae jioruomaje höjo
God-ro uvoˈiëˈego: Jabumë nasi aboji harihuˈe hö uvoˈiëˈego.
10 Mu mae vaejego aehu ma-jabu gemu iˈu bojëmego bae-jaruoho huë mae jioruomaje höjo
God-ro muebejëvego hesi aharire mae raromoˈiëˈëro.

11 Jemëhu na uehorovevamu aehu sivëgoromo mu sisë vaejëvoromo ae sarerëmiromo jemesi jö sisë gö gö ëma atëˈoho huë mae jëvaje höjo.

12 Dë sasohoromo nimoro avohorëjo ë hesi bëhoho God-
hu suvuoro jemëni ö'idöre bamëhajoho böröme jië'e jiaje.
Urimo jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi jabesi örire
jabu'o aëro ëhi gemuoho sisë vaejëvonövare höjo.

Sö'o iro'o jabesi uhu jöhoje.

13 Söehu rumorovego i marëjajëhi jemëro sa'are aribövioho
ëhi ajëmego mae jioruomaje höjo. Jemëhu ëhi sönö'e
ajëmijarujoho sö hesi rihu barëjë'oho diehi'oromo röhu
maho avohojöëni sisëgo ruruhö'öjarue höjo. Ruruhö'öromo
ë döre jijiharue höjo.

14 O irehu ajivego gavaruëhi jemë sa'are aribövioho ëhi
ajivëvo'irarijoho jëvajëjo. Ame hojire jië'oho bogo gurihi-
roho jëvo'i ma-va'orahoro jëvo'ajëjo.

15 O iro buno'iraejë'iroho hevö gagoroho bogo gurihi'i ma-
va'orahoro bamo'anuëjo ae aho'obëhe ë osare raromaruoho
ajivëvo'iröhego.

16 Ëhesi bëhoho jemëro jemesi aji muoho ma-va'orahoro
vaejego aëro ë garomo jemesi Vavue ö'idöre hijajoho ra-
jahiruomo'irajo.

Moses o jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'ioro ë aribövi jabesi jögoru Iesuhu ejego marë barë'iröhohuni ëhuni rovade jöhoje.

17 Röhu jö göho nadi uvorëjo: Naehu rovode hesi bëhoho
Moses-hu bojamuade jögorohu'o jö God-aro baeromo
majahuinövare a ioro'ioro jabesi jöhu'o Iesu naehu
mu'u'irodoho höjo. Na bogo ëhunioho rovode höjo.
A'i ë aribövieho jajivare jöe aho'o naehu ejego marë
barë'iröhohuni ëhuni rovode höjo.

18 Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ö'idö'o sa'a'o biririv-
oromo jiobe va'iröhoho Moses-are jögoroho bogo iaroho
bisemu vadu'oho sisërë'i jöe aho'obëhe ë hesi muoho marë
barë'ajëjo.

19 Ëhuni ae rahu Moses-are jögoru masijohu'o inino
mahu'o ahë'oho o ae göehu ahoröhego röjëhijë'oho ëhi jië'e
a hesi ihoho God-are öri ari'eroho bogojio'ajëjo. A'i ae rahu
Moses-are jögoru ejë'oho o ae göehu eröhego röjëhijë'oho ëhi
jië'e a hesi ihoho God-are öri ari'ere böröme jio'a'ajëjo.

20 Ëhuni naro jemë uëvajëjo: God-are jögoru öri röjëhijarue
aribövioho'o Pharisee aribövioho'o jaburo Moses-are jöho
ma'enarue höjo. Röhu jemëhu ë aribövi bogo iosirëmiromo
God-hu nimaje mu bogo uhohu'o vaejë'oho God-are öri
ari'eroho bogo mae bogo va'a'arujëjo.

Bogo dë vörönimo'iröhe jöhoje.

21 Jemë hejarije höjo uvavamu: Aëro a mamioho ëhi
uëvare höjo: Nadi aho anonëjo. Jaehu a anëˈoho aëro ja
guduamavoromo court-ro baejavo vaˈaˈaruëjo. Ëhi uvamu
hejarije höjo.
22 Röhu naro uëvajëjo: Ae rahu jaehu ae gö hesi örire
dë vörönimëˈoho aëro guduamavoromo court-ro baejavo
vaˈo hesi höjo. O ae rahu jaehu jasi aemoˈaemo sivoromo
uavëˈoho: Ja uehore bogojiëˈe ae javajë uavëˈoho aëro
guduamavoromo council masijo jabesi nunire baejavo vaˈo
hesi höjo. O ae rahu jaehu ae gö agoromo uavëˈoho: Ja
simano bogojiëˈe ae javajë uavëˈoho ëhuro ja vëni örire vaˈo
hesi javajëjo.
23 Ëhuni jasi suvuoro God-are maratuore bamahoˈi ë
namiromo uehorovoromo uvëˈoho: O nasi aemoˈaemohuro
nasi jö sisëho uehorovaje hö uvëˈoho
24 suvuoroho maratu nuninö ëhuro bamo nugoˈirögoro
urimo vaˈoromo jasi aemoˈaemohuˈo sanuamirovoromo
evare ijonö vuonorö'ö rueromo God-are öroro suvuoroho
bamahonëjo.
25 Aehu jasi jö sisë hesirire jiëˈëro ja baejavoromo court-
re vaˈiëˈiroho jemë niöˈiro örire vaˈarujevaro jero ma-
burëro sanuˈe jöho majahinëjo. Sanuˈe jö bogo majahijëˈoho
huro court gavaje a hesi övore bojamiˈajëjo. Bojamiˈiramu
court gavaje ahuro police bojamiˈiramu savoji gagore
baˈamavoˈiramu ë hiˈaˈanuëjo.
26 Ëhi ma-hiemu hijuvo bojamiˈirane monioho ahoˈobëhe
bojami barëˈanuëjo. Iae na mae uëvajëjo.

Bogo gohoˈamoˈiröhe jöhoje.

27 Jemë hejarije höjo uvavamu: Urimo ëhi uëvare höjo:
Nadi gohoˈamonëjo.
28 Ëhi uvamu hejarije höjo. Röhu naro uëvajëjo: Ae rahu
magonaho garomo gohoˈamoˈiëˈohuro ëhuro hesi simanore
gohoˈamëˈe höjo.
29 Ëhuni jasi övo manörire nunehu mu sisë garomo ëhuro
God uehorovanue mu vuonugoˈiëˈiroho nunoho jahoromo
buˈönëjo. Inöme gemu boremiˈöjëˈoho ma-jianovoˈi jasi sine
ahoˈo vënire vaˈëˈoho ëho sisë höjo.
30 Jasi övo manöhuro mu sisë vaeromo God uehorovanue
mu vuonugoˈiëˈiroho tarioromo buˈönëjo. Inöme gemu
boremiˈöjëˈoho ma-jianovoˈi jasi sine ahoˈo vënire vaˈëˈoho
ëho sisë höjo.

Bogo vaboro nugöˈöˈiröhe jöhoje.

31 Röhu ave jöhuˈo uövuëˈe höjo: Vaboro nugöˈöˈiëˈiroho
suroro jajivoromo vaboroho bojamiromo evaro nugöˈönëjo.
Ëhi uövuëˈe höjo.
32 Röhu naro uëvajëjo: Vaboroho bogo ma-juvëˈe baruehu
ëma nugöˈöjëˈoho ëho huro magonaho hesi örire mu sisë
vaejaje höjo. Ëhuˈëro ë magonahohuro ae gö masuvëˈoho
bogo maho masuˈi ëho gohoˈamarue muoho vaeˈaˈajëjo. O
ae göehu nugöˈöjade magonaho masuvëˈoho gohoˈamarue
muoho vaeˈaˈajëjo.

*God-are öri ariˈo iho o inömo iho bogo uvoromo darugoˈe
jö jövoˈiröhe jöhoje.*

33 Jemë hejarije höjo uvavamu: Aëro a mamioho ëhi
uëvare höjo: Darugoˈe jö jövoromo mu vaeˈi mae uavëˈoho
nadi ahonëjo. Aˈi diehi vaeˈi uavanëhi ëhi Badare nunoro
vaenëjo. Ëhi uvamu hejarije höjo.
34 Röhu naro uëvajëjo: Mu vaeˈi mae uavëˈoho nadi
darugoˈe jöho jövoˈi ma-ahorirëro uanëjo. Nadi öˈidö ihoho
uvoromo darugoˈoho jövonëjo God hu böröme jioromo ë
hijaje jiaje.
35 Nadi ave saˈa ihoho uvoromo darugoˈoho jövonëjo God-
ro hesi höroho ë bamoromo hijaje jiaje. Jerusalem amo ihoho
nadi uvoromo darugoˈoho jövonëjo böröme namijaje a hesi
ame jiaje.
36 Jasi simano ihoho nadi uvoromo darugoˈoho jövonëjo.
Simano siˈöre gemu namijöro uvëˈoho o simano ue rövëˈe
gemu namijöro uvëˈoho ja bogo mae bogo eni javoˈajëjo.
37 Ëhuni nadi simano ihoho uvoˈirögoro ae ma-uërëjo: Iae
na ëˈejöjo. O bogo ëˈejöjo. Jöe ruëre numëre ëma jövëˈoho
ëho hesi Satan-are jöho höjo.

Iˈu bogo mana bojamiˈiröhe jöhoje.

38 Jemë hejarije höjo uvavamu: Urimo ëhi uëvare höjo:
Ae göehu gö hesi nune gemu bijioho hisivëˈoho mana nune
gemu bijioho hisivahonëjo. Ae göehu gö hesi ane gemu
buˈuvëˈoho mana ane gemu buˈuvahonëjo.
39 Röhu naro uëvajëjo: Aehu sisë vaejavëˈoho nadi
nijioˈiraerovonëjo. Aˈiro aehu aˈisabi övo manörire
anagëˈiroho huotorovego aˈisabi gönöhuˈo anagoˈirajo.
40 Aehu jasi niögu baeˈi court-re baejavo vaˈiëˈiroho jasi
döre baˈamanue niögohuˈo bojamego baeˈirajo.
41 Rome muorovoˈe aehu uavëˈoho: Ma-burëro riˈöromo
nasi inömoho baejego vaˈoromo ëhuro bamë uavëˈoho jero
huë baeromo ajamiromo bamojöro uavade röhoho iosir-
amiromo vaˈo numoriˈo bamahonëjo.

42 Aehu jasi örire böviëni bise'ëni ëninamë'oho bojaminëjo.
Ma-jahuri bae'i nimë'oho nadi nijio'iraenëjo.

Nu huodaguarue aribövi huë baejëvo'iröhe jöhoje.

43 Jemë hejarije höjo uvavamu: Urimo ëhi uëvare höjo:
Jasi ae gemuoho huë baenëjo. Ja'o muorovaje aho nue
huodivonëjo.
44 Röhu naro uëvajëjo: Jemë'o muorovarue aribövioho huë
baejëvorëjo. Jemë mu sisë vaejëvarue ariböviohuni God-are
öroro ëninamirëjo.
45 Jemëhu ëhi ë'ë'oho Vavue ö'idöre hijaje hesi aboji
harihu'o mae jëvo'ajëjo. Ëhesi bëhoho Vavuehu maja ëni
nugö'öjajoho bogo a mahuni gemu nugö'ö'i a mahu'o a
sisëhu'o aho'o jabuni röromo nugö'öjaje höjo.
46 O jemë huë baejëvarue aganohemu huë baejëvë'oho
rabëni uvorëjo: Ëhuni God-ro suorovo mabëhe boja-
mui'ajëjo. Jemë'o uehorovorëjo. Vajiohu'e tax baeruomaje
aribövioho jabu'o ëhi jabesi aganoho huë baejëvarue höjo.
47 O jemëhu jemesi ö mueno'emu rajëhijë'oho rabëni
nimorohoromo uvorëjo: No ae aho'obëhe iosirëmiromo
mu ma-mabëhe vaejë'e javuajëjo. Jemë'o uehorovorëjo.
God-are jö bogo hejë'e aribövioho jabu'o iae ëhi gemuoho
ë'oromo jabesi ö mueno'ohemu rajëhijarue höjo.
48 Ëhi jië'e jiaje jemesi Vavue ö'idöre hijajehu mu bövi
bise'o ma-mae vaejajëhi jemë'o ëhi avoho vaerëjo.

6

Bogo aehu göjöro suvuoro bojëmi'iröhe jöhoje.

1 God uehorovaruje mu vaejë'iroho gavë'iajo. Nadi a
nuniroho ë muoho vaerego ëhuro aëro jemë gë'irarëjo.
A nunire vaejë'oho jemesi Vavue ö'idöre hijajohuro su-
vuoroho bogo mana bojëmi'ajëjo.

2 Ëhi jië'e jiaje mae sisë bogojië'e a huë baeromo
suvuoro bojëmi'ië'iroho nadi sinemuoho nimorohoromo
hëgöe huanovoromo uvorëjo: Suvuoro'e ae jevajoho ro
gehëjo. Hesi döhemu mae jio'amaje aribövi jabesi mue
höjo. Ëho jaburo God rajahijarue osare raromoromo o örire
jijihoromo ëhi a nunire nimorohë'i suvuoroho i'imëmarue
höjo aëro jabumë rajëhijöro. Röhu aveho na jö mae uëvajëjo.
Jabesi iho döre jiajoho ëho jabu jabesi manaho mami'e ma-
ioro'ioremu bae barëjë'e höjo.
3 A'i jemëhu huë baeromo a ajëmijë'iroho övo maehu ae
ajëmijë'oho nadi adoho huruoho majahi'i

4 jasi ma-saginiëri aho ajëminëjo. Ma-saginiëri ajëmijë'oho
Vavue jaehu saginiëri vaejego gavajohuro jasi manaho iae
bojami'ajëjo.

Diehi pari vae'iröhe jöhoje.

5 O jemëhu God-are örire jö atë'iroho ma-döhemu mae
jioruomaje ariböviehu vaejaruëhioho nadi ëhioho vaerëjo.
Jabumëro God rajahijarue osare o öri duvahore riravoromo
parie vae'i nimoruomaje höjo aëro gëjöro. Röhu aveho na jö
mae uëvajëjo. Jabesi iho döre jiajoho ëho jabu jabesi manaho
mami'e ma-ioro'ioremu bae barëjë'e höjo.

6 A'i jemëhu God-are örire jö atë'iroho jero jasi sivue
osaro va'oromo ojoho tugohoromo parie vaejego jasi Vavue
gurihiro hijajohuro he'irajo. Ëhi'oromo pari vaejë'oho jasi
Vavue jaehu saginiëri vaejego gavajohuro jasi manaho iae
bojami'ajëjo.

7 O pari vaejë'oho nadi ruëroho numëroho ma-atobe
va'orëjo. Hesi God-are jö bogo hejë'e aribövioho uvoruo-
maje höjo: Nani noehu jö ëgobövi jaguromo majëhijë'oho
ëhuro aru'aho masijohuro avoho he'a'aruëjo.

8 Jabuhu pari vaejaruëhioho nadi ëhioho ë'orëjo. Bogo pari
vaejaruje majare jemesi Vavuohuro jemesi huë vavaenoho
huro urimo gavaje höjo.

9 Ëhuni jemëro jöho nadi ëhioho jagu'irögoro a'i aviëhi jië'e
jöho majahiromo parie vaerëjo. Uarëjo:

Nosi apajo. Ö'idöre hijanuoho
jero ae aho'obëhe nosi dë vövöbajo'oho avohahuego
noro ja gemu mae uehorovavo'irarëjo.
10 Jero böröme namiromo aho'obëhe muebejavuego
no jasi aharire gemu raromo'irarëjo.
Jasi aharire gemu raromoromo jaehu nimanuoho ruhe
ö'idöre mae ejaharuëhi
ave sa'arohuro ëhi ejaho'irarëjo.
11 Nosi ioho jaruvo i'imamuijego no ue'ahego da'uaguajo.
12 Nosi sisëho uehorovoromo vuonugonëjo.
Ae göehu no sisë vaejavuego noehu uehorovoromo vuonu-
garuëhi jero ëhi ajamuinëjo.
13 Nadi vörö'eroho ramuego rireromavuo'i
a'i ajamuinego A Sisëho bogo ruahö'öjavuo'irajo.

14 Ëhesi bëhoho jemëhu a jabesi sisë uehorovoromo
vuonugë'oho ëhuro jemesi Vavue ö'idöre hijajohuro jemesi
sisëhu'o uehorovoromo vuonugo'ajëjo.

15 O a jabesi sisë bogo uehorovoromo vuonugë'oho
jemesi Vavuohuro jemesi sisëhu'o bogo uehorovoromo
vuonugo'ajëjo.

Bogo aehu göjöro God uehorovoˈi i vuonugoˈiröhe jöhoje.

16 O jemëhu God uehorovoˈi i vuonugëˈiroho döëremu mae jiëˈe aribövіehu nu anoˈe sisërërovaruëhioho nadi ëhioho ëˈorëjo. Ëhesi bëhoho döëremu mae jiëˈe aribövіehu i vuonugëˈoho jabesi nu anoˈoho ijumorovarue höjo aëro gëjöro jabuhu i bogo ijaruoho. Röhu aveho na jö mae uëvajëjo. Jabesi iho döre jiajoho ëho jabu jabesi manaho mamiˈe ma-ioroˈioremu bae barëjëˈe höjo.

17 O jaehu i vuonugëˈoho jasi sine bövie biseˈe avo-horovoromo ninuguˈe jovëro simanoro otehoromo nu anoˈoho uˈorovonëjo.

18 Ëhi ëˈëˈoho aho bogo gaˈaˈaruëjo ja ioho vuonugëˈe javoˈiramu gaˈi jasi Vavue gurihiro hijajohuro huro sivue ja gaˈaˈajëjo. Jasi Vavue jaehu saginiëri vaejego gavajohuro jasi manaho iae bojamiˈajëjo.

Ave saˈare bogo aˈi öˈidöre inömo babaenemiˈiröhe jöhoje.

19 Röhu ave saˈaroho nadi inömoho ahoˈobëhe jemesi sinënioho avohoromo babaenemirëjo. Saˈaroho inömoho dëˈiraeˈamaje höjo. Majo majëro tarivoˈamaje höjo. Va-jiohuˈe aribövіëro osaho dadovoromo ujuoharue höjo. Aˈi öˈidöro avoho babaenemirëjo. Öˈidöroho inömoho bogo dëˈiraeˈamaje höjo. Majo majoho bogo tarivoˈamaje höjo. Vajiohuˈe aribövіoho bogo osaho dadovoromo ujuoharue höjo.

20 Inömo inömoho nadi jemesi sinënioho gemu bahiˈi God-are öroro bojamego huro hesi öri ariˈere bahi nugëhoˈirajo. Ëhi jiëˈoho majo majoho bogo tarivoˈamoˈajëjo. Bogo dëˈiraeˈamoˈajëjo. O vajiohuˈe aehu ojo dadovoromo inömo ujuohoˈiröhoho bogojioˈajëjo.

21 Jasi mae sisë dinöˈe jiajire jasi dë vövöbajoˈoho ë gemu jioˈaˈajëjo.

Sino hahoˈo hesi iroho nuni jiaje uhu jöhoje.

22 Jasi sino hesi iroho nunoho höjo. Jasi nuni mae jiëˈoho ëhuro aji maro hiˈaˈanuëjo.

23 O jasi nuni sisë jiëˈoho ëhuro ja ramoramoro hiˈaˈanuëjo. Ëhesi bëhoho naro uëromo ëˈajëjo: Jasi uehoro ramoramovavëˈohuro ëhuro ramoramo maro hiˈaˈanuëjo.

Monie irunoˈe niögu suhiˈe ë hesi jöhoje.

24 Ae niöˈi börömoho gemuoho jëvajëromo jabesi mu gemuore havoromo vaejëˈoho bogo eni javoˈajëjo. Ja göho nue huodivoˈi göho rajahiˈanuëjo. O göho mae uehorovoˈi göho bijönimoˈanuëjo. Ëhesi bëhoho Godˈo moniˈo niöˈi

börömoho gemuoho jëvajëromo gemuore havoromo mu vaejëˈoho bogo eni jëvoˈajëjo.

25 Ëhuni uëvajëjo: Nadi uvorëjo: I jovoˈo rabe ueˈahoromo bogo vuovoˈi biririvoromo raromoˈejarëjo. O uho niöguˈo rabëro sino hahoˈoho riogivoˈejarëromo nurunurumorëjo. Ëhesi bëhoho ioho ma-biseˈe jioˈi jemëhu biririvoromo raromarujoho ëho börömoho höjo. Uho niöguˈoho ma-biseˈe jioˈi sino hahoˈo jëvajoho ëho börömoho höjo.

26 Röhu ugehu döre vaˈaruoho uehorovohëjo. Noehu ëˈaruëhioho ugoho bogo ëhioho irunoˈoho bivoˈi o bogo gagovoˈi o bogo ujuohoromo osaroho ro avoho bahijarue höjo. Bogo ëhioho ëˈoruomaje höjo röhu jemesi Vavue öˈidöre hijajohuro ugoho mioˈamaje höjo. Röhu jabumë ma-biseˈe jioˈamoˈi jemë masijo mae jëvajëjo. Ëhuni hu jemëˈo avoˈavoho muebejëvoˈajëjo.

27 O jemëhu uvëˈoho: No diehiˈoromo ave saˈaroho majae ëgoˈo raromoˈejarë uvoromo nurunurumëˈoho na ëhuro jemesi vuovoˈirarije majaho iosiramiromo ruëhi ma-bisemu göˈo raromobe vaˈorëjo. Bogajo.

28 O niögënioho rabëni nurunurumaruje höjo. Bëhoho bogohöjo. Jeˈore resu resuehu diehiˈoromo riˈamaruoho ëhuˈo uehorovohëjo. Aehu mu vaeromo niögu avoharuëhioho resu resuoho bogo ëhioho ëˈarue höjo.

29 Bogo ëhioho ëˈarue höjo röhu ave resu resuohuro ma-mabëhe kavuego garomo nosi dëho vuëvavuaje höjo. Naro jemë uëvajëjo: A böröme Solomon niögu ma-mabëhe ioˈamonövadoho ëho ma-jianovoˈi ave resu resuohuro ëhi ma-mabëhe mae kavuoˈamaje höjo.

30 Jaruvëhi resu resuoho rijego nërëhi ëhi aëro jahoromo vëniro huoˈamarue höjo. Röhu ëhi jiëˈe resu resuoho God-ro muebejego marëromo kavuoˈamaje höjo. Resu resuoho ma-biseˈe jioˈamoˈi jemë masijo mae jëvajëjo. Ëhuni uvorëjo: Hu noˈo avoˈavoho muebejavuoromo uhe niöge iˈimamuiˈajëjo. Nurunurumarujoho God bogo ma uehorovaruje aribövie jëvajëjo.

31 Ëhuni nadi uvorëjo: No i rabe jovo rabe iˈejarëjo. O niögu rabe ioˈamoˈejarëromo nurunurumorëjo.

32 God-are jö bogo hejëˈe raromarue ariböviohuro ie jove bövie biseˈe ëhuremu uehorovoruomaje höjo. Röhu jemëro nadi ëhioho ëˈorëjo. Jemesi Vavue öˈidöre hijajohuro iae mae garomo uvajëjo: Jemë iëro jovëro rabëro ëhuro biririvoromo raromarujëjo.

33 Ëhuni nadi ëhemuoho uehorovoˈi aˈi God-hu böröme namiromo muebejëvaje muoho noehu vaejöro huhu nimaje

muoho ëho nunoro bamorëjo. Ëhi ëˈëˈoho God-ro jemesi aruˈahoho muebejëvoromo röhu ie jove niöge givae bövie biseˈe ëhuˈo romoromoro bojëmiˈajëjo.

34 Ëhuni nëröhunioho nadi nurunurumorëjo. Nëri evare ë maja hesi muoho uehorovoˈarujëjo. Majae gemu hesi huë vavaene jaruvo majae gemu uehorovarujoho höjo. Ëhuni nëri hesiroho nadi nurunurumorëjo.

7

Bogo döro bamorovoromo a jabesi sisë mevoˈiröhe jöhoje.

1 Röhu nadi döroho bamorovoromo a jabesi sisëho mevorëjo. Jabesi sisë bogo mevëˈoho godˈo jemesi sisëho bogo mevoˈajëjo.

2 Jemë diehi jiëˈe uehoro baeromo mevarujëhi God-ro ëhi jiëˈe uehoroho baeromo mevëhoˈajëjo. Iˈuˈe mae bojamëˈohuro ëhuro iˈuˈe mae baeˈaˈarujëjo. O bisemu bojamëˈoho bisemu baeˈaˈarujëjo.

3 Ja diehiˈoromo ijo ugobajoˈe biseharihehu isiare nunire namijajoho gaˈi ijo börömehu jasi nunire namijavajoho bogo gavanuëjo.

4 Jasi nunire ijo börömehu tugohavëˈoho ëhuˈoho ja rabëni jasi aemoˈaemoho uanëjo: Ëˈego na jasi nunire ijo ine namijavajoho jahahöjo.

5 Sareri ae javajëjo. Jasi nunire ijo börömehu tugohavajoho jero urimo jahonëjo. Jahonugoromo evare avoho garomo ijo ino harihoho isiare nuniroho jahahoˈanuëjo.

6 Röhu God-are inömo maho nadi öho mëmiˈi jemesi nieniaho nadi mahu nuniroho ruruhöˈörëjo. Ëhi ëˈëˈoho jaburo önu bijöˈëro vaenugoromo evare huotorovoromo jemë umijëvoˈajëjo.

Biririvoromo God ua gaˈiröhe jöhoje.

7 Röhu biririvoromo God ua garëjo. Biririvoromo ua gavëˈoho ujuohoˈarujëjo. Biririvoromo nahorëjo. Nahëˈoho birohoˈarujëjo. Ojoho anoˈanovorëjo. Anoˈanovëˈoho God-ro jiovëhoˈajëjo.

8 Ae rahu ua gavëˈoho ujuohoruomoˈajëjo. Nahëˈoho birohoruomoˈajëjo. Anoˈanovëˈoho ojoho jiovëhoˈajëjo.

9 Nasi jö hejarujoho ae gö vavu ömoˈömoˈe jëvajëjo. Jemesi harihehu uëvëˈiroho: Ie bojemego na ijö uëvamu hejëˈoho na jemë sareramiromo munë bojamirëjo.

10 O uëvëˈiroho jovo mie bojemego na ijö uëvamu hejëˈoho na jemë sareramiromo sigobu sisëho bojamirëjo. Bogajo. Jemë i mae iˈimamiˈarujëjo.

11 Jemë sisë aribövie jëvajëjo röhu jemesi aboji harihuˈo
avoho suvuorëmiˈirarije öroho iae gavaruje höjo. Jemë
sisë jëvoˈi öˈidöre hijaje jemesi Vavuoho mae jiaje jemëro
biririvoromo uvorëjo: Hu maëro jiëˈëro ae rahu ua gavëˈoho
suvuoro mabëhe bojamuinövoˈajëjo.
12 Ëhi jiëˈe jiaje jemë ae göehu diehi vaejëvojöro nëgëˈoho
jemëˈo ëhi jiëˈe muoho ae gö jabesi öroro vaejëvorëjo. Ëhi
jiëˈe mu vaejëˈohuro ëhuro Moses-are surire jögorohuˈo
jö God-aro baeromo majëhinövare surire jöhuˈo ë jö hesi
bëhoho ejëhoˈarujëjo.

Ojo harihure rumo vaˈiröhe hesi jöhoje.

13 Röhu ojo harihoro rumo vaˈorëjo. Vëniˈere vaˈarue ojoho
öroho börömëro jiëˈëro ëhuˈëro ae ahoˈobëhe ë vaˈoruomaje
höjo.
14 Aˈi maro raromoröhe ojoho öroho biseharihe jiëˈëro hesi
ae ma-gemuëro gemuëro birohoromo ë vaˈarue höjo.

Jö majahuijarue ae gö jabesi mure garomo uvoˈejo: Sareri jöe majahuijaruëjo. Ëhesi jöhoje.

15 Gavëˈi raromorëjo. Aëro rueromo God-are jöho huoto-
huotovoromo majëhijego ejëhojöëni uëvajëjo. Jabumë ma-
döhemu sheep vaˈëne jioˈamoˈi uhoho vörö'e mioho vaˈëne
jioˈamajëjo.
16 Jabesi mure garomo uvoˈaˈarujëjo: Ëaribövioho God-are
jö sareriˈe majahuijarue aribövioho jioruomajëjo. Rihuˈe
grape bajo uroˈiëˈiroho ë öˈiremu uroˈi bibëˈe ijo sisëroho
bogo uroˈaˈanuëjo. O meso böso uroˈiëˈiroho mesoremu
uroˈi bibëˈe resu sisëroho bogo uroˈaˈanuëjo.
17 O ijo mahuro bajo mae raeˈi ijo sisëhuro bajo sisë
raeˈamaje höjo.
18 Ijo maho bajo sisëho bogo raeˈi ijo sisëho bajo maho bogo
raejaje höjo.
19 Ije ahoˈobëhe bajo bogo ma raejëˈoho huoˈöromo vëniro
ruruhöˈöjarue höjo.
20 Ëhuˈëro jiëˈëro jabesi mure garomo uvoˈaˈarujëjo: Ëho
jaburo bogo rae avohëˈëro God-are jöho bogo avoho ma-
jahuijarue höjo.

Bogo Bada ma-döëremu uvarue aˈi Vavuehu nimaje mu vaejarue aribövieho God-are öri ariˈere vaˈiröhe jöhoje.

21 Aehu na uevaruoho: Bada Bada uevaruoho
ioroˈiorohuremu God-are öri ariˈeroho vaˈoruomoˈajëjo.
Ioroˈioroho bogajo. Aˈi ae rahu nasi Vavue öˈidöre
hijaje aehu nimajoho ëˈëˈohuro ë aribövioho uremu ëho
vaˈoruomoˈajëjo.

22 Ëmajaho rueˈiramu ae ahoˈobëhe ueruomoˈajëjo: Bada Badajo. Noro jasi ihore God-are jöho majëhiromo Satan-are sisë aribövioho a dëroho rarovöˈöjëvoromo mu masijoho ahoˈobëhe vaeˈamare höjo.
23 Vaeˈamare höˈiramu evare naro uëˈejöjo: Na jemë bogo gëvode höjo. Bogo mae bogajo. Jemë mu sisë vaejaruje aribövie jëvaje ëhuni roriˈo vaˈohëjo.

Simano maˈe ahuˈo simano sisëˈe ahuˈo javu vaejare uhu jöhoje.
24 Röhu naehu jövaje jö ae rahu ejehajoho ëhi jiëˈe a hesi jöho naro uhuˈe majëhiˈiëˈajëjo. Simano maˈe ae gemuëro javuoho munëˈe saˈare vaejade höjo.
25 Vaejëˈëro ëni börömëro jovo börömëro buru börömëro rueromo ë javuoho anade höjo. Anamu bogo buevade höjo munëˈe saˈaro vaejëˈëro. Nasi jö ejehaje aho ë simano maˈe aho vaˈëne höjo.
26 Aˈi naehu jövaje jö ae rahu heromo bogo ejehajoho ëhi jiëˈe a hesi jöho na majëhiˈiëˈajëjo. Simano sisëˈe ae gemuëro javuoho nieˈure vaejade höjo.
27 Vaejëˈëro ëni börömëro jovo börömëro buru börömëro rueromo ë javuoho anamu buevade höjo. Buevoromo saˈare nemoromo garahörö'e baejade höjo. Ahia minoˈëjo.
28 Ëjöho Iesuro majëhi barëjamu ë tagavare aribövioho-huro heromo tiöromo uvoruomadeje: Hesi jöho darugoˈe jö ma-mabëhe javavajëjo.
29 Ëhi uvoruomade hesi bëhoho jabesi jögoru öri röjëhijarue aribövieho röjëhijarëhioho hu bogo ëhioho majëhiˈi aˈi hesi birire baejëˈëro jöho majëhijadeje.

8

Iesuhu sino jomoˈe a ajamade jöhoje.
1 Iae Iesuro dahorure abuejadeje. Abuejamu gagorovo ae ahoˈobëhe hu rihiromoruomadeje.
2 Rihiromoromo sino jomoˈe ae gemuëro hu birohoromo ague aho hiromo uavadeje: Bada ja nasi sino avo-hehoˈiranoho ja eni javajëjo. Ëhuni jasi nimoromo ajemijëˈohuro iae ajemiˈanuëjo.
3 Ajemiˈanuëjamu Iesuro övoho nugöˈöromo sinoho rëhahoromo uavadeje: Iae na negajëjo ajamiˈiro. Marëjëjo. Marëjë uavamu gavëˈi jomoho rireromoromo hesi sinore sisë sisëho barëjadeje.
4 Sisë sisëho barëjamu gagorovo Iesuro uavadeje: Aveho hejëjo. Nadi aho uënëjo. Aˈi ma-vaˈiranoho jasi sinoho priest röjahijego gaˈirajo. Ëhiˈoromo Moses-hu uövuade

ëhi jiëˈe suvuoroho God-are öroro bojamego aëro garomo uvoˈirarëjo: Jasi sinore sisëho barëjëˈëro iae mae javajëjo.

Iesuhu Rome rajo hesi mu vaejaje a avohade jöhoje.

5 Ëhiˈonugoromo Iesuro vaˈo Capernaum amore höröjadeje. Höröjamu Rome raje muorovo simano vaejaje ahuro rueromo uavadeje:

6 Bada nasi mu vaejehaje aho guomo guome jioromo viˈehe sisë maro baeromo bogo vuodovëˈe ma-röhoremu raromajëjo. Na ja ajaminëjo o bogajo.

7 Bogajamu uavadeje: Iae na jaˈo öˈoromo hesi sinoho ajamiˈejöjo.

8 Ajamiˈejöjamu rue simano vaejaje ahuro uavadeje: Bada iae mae höjo röhu na ae ma-biseˈe jevoromo sisë jevëˈe jaehu nasi osare öˈëˈoho bogo maehu höjo. Aˈi ma-jöˈëro jöe jövego nasi mu vaejehaje aho marëˈirajo.

9 Ma-jö jövego mu rovaje hesi öroho iae na gavëˈe jevajëjo. Ëhesi bëhoho na nasi a masijo jabesi aharire jevëˈëro jabesi jöho ejëhoromo muoho vaeˈi muorovo aribövioho nasi aharire jëvëˈëro nasi jöho ejehoromo muoho vaejarue höjo. Naehu muorovo ae gö uavëˈoho: Vaˈë uavëˈiroho iae hu vaˈaje höjo. O muorovo ae gö uavëˈoho: Rovë uavëˈiroho iae hu rovaje höjo. O nasi mu ajemaje a uavëˈoho: Mue ëhi ëhi vaejë uavëˈiroho iae hu ëhi vaejaje höjo. Ëhuˈëro jö jövego mu rovaje hesi bëhoho iae na gavëˈe jevajëjo. Ëhuni uavajëjo: Ma-jöˈëro jöe jövego marëjajo.

10 Ëhi uavamu Iesuro heromo tiöjadeje. Tiöromo hu rihiromare aribövioho uëvadeje: Hu mabëhe uehorovevade höjo. Ëhi jiëˈe aho na bogo birohëˈe jevajëjo. Nosi Israel rajoho jabuˈo bogo ëhioho mae uehorovevaruëjo. Iae na mae jövajëjo.

11 Ëhuni uëvajëjo: Saˈa ioroˈioro raje ae ahoˈobëhe maja rojomajire bevaˈajire jioromo God-are öri ariˈere vaˈoromo Abraham Isaac Jacob jabuˈo gemuore raromoromo ie ueˈahoruomoˈajëjo.

12 Aˈi Israel raje God-are öri ariˈere vaˈo raromoˈiröhe röho jiëhajoho God-ro Israel rajo a ioroˈioroho babuˈöjëvoˈiramu ëho bogo vaˈi roriˈo ramoramoro vaˈaˈaruëjo. Ëdiröˈore ae ahoˈobëhe nierusuburuˈe bamoromo ane jaˈiho vuogigimoruomoˈajëjo.

13 Ëhi uënugoromo Iesuro ë simano vaejaje aho uavadeje: Vaˈonëjo. Diehi jioˈiröhego jaehu mae uehorovanëhi iae ëhi jiahoˈajëjo. Ëhi uavamu gavëˈi evare hesi aho marëjadeje.

Iesuhu ae ahoˈobëhe jabesi sino ajëmade jöhoje.

14 Ëhi'onugoromo Iesuro Peter-are osare va'adeje. Va'oromo gavadeje Peter-are jure magonahoho sine vörö'irae'ego röhore raromamu.
15 Raromamu gagorovo Iesuro magonaho hesi övoho rëhahamu vöröho u'uhadeje. Vöröho u'uhamu hegorovo magonahohuro ri'öromo Iesuni iruno'e avohahadeje.
16 Ëhi'amu majae beva'amu gavë'i Satan-are a sisëhu dëre abue'amë'e aribövioho aho'o aëro sö rovareje. Sö rovamu gagoro Iesuro jöe jövoromo ajëmiromo Satan-are aribövioho rarovö'öjëvadeje. O guomo guomo'e aribövioho aho'o jabesi sinoho avohëvamu marëjëvadeje.
17 Ëhi a ajëmade hesi bëhoho mami'e jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-ro jajivoromo uvadeje:
Nosi guomo guomo hesi i'uoho huro nigemahuë'e höjo.
Nosi vi'ehoho rori'o bava'ë'e höjo.

A ioro'iorehu Iesuare ijore ijore jijiho'ia'amugo Iesuhu jö majëhijade jöhoje.

18 Ëhi'oromo Iesuro gavade ae aho'o hesi bëhire ruë numë tagavamu gëgorovo hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Ruerego no e'u ioni gönö va'irarëjo.
19 Ëhi uëvamu Jew rajo jögoru öri röjëhijaje ae gemuëro rueromo Iesu uavadeje: Tisa ja dinö'e dinö'e va'ë'iroho na jasi ijore ijore juvonövo'ejöjo.
20 Juvonövo'ejöjamu Iesuro ë aho uavadeje: Jero nasi ijore ijore juvo'i uevanuëjo röhu je'o majehu sa'a gagore röho avohoromo mare raromaruoho iae jiajëjo. O je'o ugehu iju vaeromo mare raromaruoho iae jiajëjo. A'i God-are A Ma naehu niavaje hijaje osaho bogojevajëjo. Nadi uvonëjo: Nörö'o hibe juvë'oho mae hibe juvo'ejöromo nasiriroho ruenëjo.
21 Ëhi'amu Iesuare ijore ijore juvaje ae göëro ri'öromo Iesu uavadeje: Bada uevego na nimo vuonorö'ö va'oromo nasi vavuoho guavo'iröjo. Guavoromo hujeji evare jasi ijore ijore juvo'iröjo.
22 Juvo'iröjamu Iesuro uavadeje: O-ajo. Jero nasi ijoro ijoro juvëjo. Vuonugego vuovo örire jijiharue aribövioho jabesi aribövioho guavo'amo'irarëjo.

Iesuhu uavamu jovo börömehu ruhosöjade jöhoje.

23 Ëhi'oromo Iesuro boat gagore ajio hijamu hesi ijorajo ömo'ömohuro hu'o ajio gemuore raromoromo va'areje.
24 Va'ihö gavareje e'u döre buru börömoho rueromo jovoho hasa'ego boat gagoho abo rarovamu. Abo rarovo'i röhu Iesu niavë'e jiadeje.

25 Iesu niavë'e jiamu gagorovo va'o ioromo uavareje: Bada
ajamuëjo. Vuovavuo'ië'ajëjo.
26 Vuovavuo'ië'ajëjamu uëvadeje: Jemë rabëni juhuoni-
varujëjo. Jemë God bogo ma uehorovaruje aribövie
jëvajëjo. Ëhi uënugoromo ri'öromo burohu'o jovohu'o
uëvadeje: Vuonugohëjo. Vuonugohëjamu jovoho u'uhoromo
ma-jörume ruhijadeje.
27 Ma-jörume ruhijamu gavë'i rueho jaburo uarovareje:
Ave aho diehi jië'e ae höjo. Huhu uëvë'oho bogo aëremuoho
ejaho'i burohu'o jovohu'o jabu'o hesi jöho ejaharue höjo.

Aru'aho sisë ae niö'i jabesi dëroho Iesuhu rarovö'öjëvade jöhoje.

28 Ëhi'onugoromo Iesumëro va'aroho va'o e'u ioni gönö
Gadarene rajo jabesi sa'are va'o baboro bejareje. Baboro
bejamu gavë'i ae niö'iro guavo'amarue juju gagore arijë'ëro
rueromo Iesu birohareje. Röhu ë ae niö'ioho Satan-are a
sisëro dëre abueruomë'ëro jië'ëro vörö ma'e jëvadeje. Ëhuni
ae aho'obëhe juhuonivareje ë örire jijiho'iröhoho.
29 Ëhi jië'e vöröho jëvë'ëro birohoromo ma-darugo'o
uvareje: God-are Harihoho ja rabëni sihusihuaguo'i rovane
höjo. Noehu i'u bae'iröhe majaho bogo rovë'e na ja ëma
öri'ahoro huë sisëho vi'ehoho bojamui'i rovane höjo. O
diehi'avuo'i rovane höjo.
30 Rovane höromo gavare aruhëre mahe aho'obëhe
gemuoro ie ue'ahamu gagorovo
31 Iesu uavareje: Ja rarovö'öjavuogorovo uövuego no
suorovo va'oromo aruhe mahu jabesi dëre va'o abuejarëjo.
32 Abuejarëjamu uëvadeje: Ëhuro va'ohëjo. Va'ohë uëvamu
hejë'i ë ae niö'i jabesi dëre jioromo suorovo va'oromo
ruhe mahu jabesi dëre abueruomadeje. Abueruomamu ë
mahohuro aho'obëhe baradore va'o rireromoromo e'ure siö
ruruhö'ö va'oromo jove ue'ahoromo vuovadeje.
33 Vuovamu gavë'i mahu muebejarue aribövіohuro huruo-
moromo amore va'oromo ae uëvareje: Aru'aho sisëhu dëre
jëvade aho ëhi marëjëvohijajo. O mue gö gö ëhi ëhi ruehijajo.
34 Ëhi majëhijamu ae aho'obëhe heromo Iesu biroho'i
rueruomadeje. Rueromo garomo uavareje: Ave sa'aho
vuonugo'i va'ëjo.

9

Övo höru'e vuovahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

1 Ëhi'amu Iesuro boat gagore ajiomoromo jovo döre
va'adoho va'o hesi amore ravo'amadeje.

2 Amore ravoˈamamu gagorovo övo höruˈe vuovahëˈëro
hesi maratuore raromaje aho aëro giojimo barovareje.
Barovamu gagorovo Iesuro gavade jaburo hu mae ue-
horovamu gëgorovo övo höruˈe vuovahëˈe aho uavadeje:
Harihohajo. Ma-biririvëjo. Jasi sisëho uehorovoromo
vuonugoromo muˈu barëjahëˈe höjo.
3 Muˈu barëjahëˈe höjamu hegorovo jögoru öri röjëhijarue
a ioroˈiorohuro uehorovoromo uvareje: Asëˈëjo. Ave ahuro
God-are ihoho ijumajëjo.
4 Ëhi uvamu Iesuro gëromo uvadeje: Jabumë ëhi ue-
horovaruëromo uëvadeje: Jemë rabëni uehoro sisëho bae-
jarujëjo.
5 Jemëˈo uehorovohëjo. Nani ja ae ëma uaˈaˈanuëjo: Jasi
sisëho uehorovoromo vuonugahëˈe hö uaˈaˈanuëjo. Ja ëhi
uaˈibejanëjo aho nunoho bogo gaˈibejarëjo ja mae o sarere
jövëˈe javego. Röhu ja bogo ëma uaˈaˈanuëjo: Riˈöromo nami
juvëjo hesi guomo guomoho bogo barëjego ja javojagojöëni.
6 Röhu ë bogo ëma jövoˈibejane jöho iae na jövoˈejöjo huro
ejehoromo riˈö nami juvego jemëro ë muoho garomo ëhuro
gaˈirarijego God-are A Maho naro saˈare hijajire evare sisë
muˈuvaje darugoho baejëˈe jevego. Ëhi uënugoromo röhu
övo höruˈe vuovahëˈe aho uavadeje: Riˈöromo raromanue
maratuoho banigojiomoromo baeromo jasirëro vaˈëjo.
7 Vaˈëjamu iae riˈöromo hesirëro vaˈadeje.
8 Vaˈamu gavëˈi ë aribövіohuro juhuonivoromo uvoruo-
madeje: God-ro ma-ae uavamu mu böröme ëˈade höromo
God rajahiruomadeje.

Iesuhu uavamu Matthew-hu aevoromo hesi ijore ijore juvade jöhoje.

9 Ëhiˈamu Iesuro vaˈadeje. Vaˈi gavade tax baejaje ae
hesi ihoho Matthew hesi mu vaejaje osare hijamu gagorovo
uavadeje: Rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. Ju-
vonövonëjamu hegorovo riˈöromo aevoromo hesi ijore ijore
juvonövadeje.
10 Ëhiˈamu Iesumëro Matthew-are osare ie ueˈahamu
evare tax baejarue ae ahoˈo sisë aribövie ahoˈo ëho jaburo
rueromo Iesuˈo hesi ijorajo ömoˈömohuˈo gemuoro ioho
ueˈahareje.
11 Ie ueˈahamu gëgorovo Pharisee aribövіohuro Iesuare
ijorajoho uëvareje: Asëˈëjo. Jemesi börömoho rabëni tax bae-
jarue aribövіohuˈo sisë a ioroˈiorohuˈo gemuoroho hiromo
ioho ijajëjo. Ëhi jëˈoho sisë höjo.
12 Ëhi jëˈoho sisë hö uvavamu Iesuro huˈo hegorovo ë
Pharisee aribövіoho uhuˈe uëvadeje: Jemëhu nasi aribövi

ëhi uëvarujoho röhu guomo guomoˈe aribövіohuremu doctor gavarue höjo mae jëvëˈe aribövіoho bogajo.
13 Vaˈoromo ave jö hesi bëhoho nahoromo birohorëjo. God-ro uvajëjo: Na negajëjo a huë baeˈirarije muoho vaejöro mi suvuoroho bogajo. Naro sisë aribövіoho nasinö jëvojöro uëˈi rovode höjo ma-döemu mae jëvëˈe aribövіoho bogajo.

Bëhoho rabëni Iesuare aribövіehu i bogo vuonugare jöhoje.

14 Ëhiˈamu John-are ijore ijore jijiharue aribövіohuro rueromo Iesu uavareje: Noˈo Pharisee aribövіohuˈo God uehorovoˈi ie vuonugarue höjo. Noro ëhi ëˈarue höjo röhu jasi aribövіoho rabëni bogo ëhіoho ioho vuonugarue höjo.
15 Rabëni bogo ëhіoho ioho vuonugarue höjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Nasi ijore ijore jijiharue aribövіehu i bogo vuonugarue hesi bëhoho naro uhuˈe uëˈiëˈajëjo. Na jemëro uvarujëjo: Iˈo masuröhe a hesi söröre rueromo aemoˈaemëro huë vavaene baeruomoˈajëjo. Bogo ëhіoho ëˈi iae ie ueˈahoruomoˈajëjo. Röhu majae ijonö iˈo masuröhe aho aëro guduamo bavaˈiramu evare ioho vuonugoˈaruëjo. Avevejöˈoho naro jabuˈo hijëˈego jabu ioho bogo vuonugoˈaruëjo.

Jew rajehu gororovoˈiröhe jögoru mamiohuˈo Iesuhu barovade mu iˈohuˈo bogo gemuore havoˈiröhe jöhoje.

16 Ëhi uënugoromo Iesuro uhu jöe göˈo majëhiromo uëvadeje: Niögu iˈohuˈo mamiohuˈo bogo havoˈanuëjo. Bogo havoromo niögu mami dadovadiroho niögu iˈo hesi vituoho baeromo niögu mami hesi gagoroho bamoromo sigohiˈanuëjo iˈohuro duduhirovoromo ruho barovego böröme dadorovojöëni.
17 O wine jovo mi sino gagore biguˈiëˈiroho jovo iˈohuˈo mi sino mamiohuˈo bogo gemuoroho havoromo jovo iˈoho mi sino mamiroho biguˈanuëjo. Ëhi ëˈibejanëjo jovohuro gatovoromo ögohuro bibivoromo mi sinoho mamiëro jiëˈëro tögömoromo dadorovego jovoho rovaˈibejajo. Aˈi jovo iˈoho mi sino iˈo hesi gagoremu biguˈanuëjo. Biguˈiramu jovoho mi sinoho mae jioˈamoˈajëjo.

Iesuhu magonahe niöˈi Jairus-are abojohuˈo magonahe göˈo ajëmade jöhoje.

18 Iesuro ëhi uëvamu gavëˈi Jew rajo a böröme gemuëro rovadeje. Rueromo ague aho hiromo Iesu uavadeje: Nasi aboje avevejöˈe guomajëjo. Jero rueromo jasi övoho hesi sinoro bamego iˈovajo.
19 Iˈovajamu hegorovo Iesuro riˈöromo huˈo hesi ijorajo ömoˈömohuˈo ë a hesi ijore vaˈareje.

20-21 Örire vaˈamu gavëˈi magonahe gemuëro jabuˈo vaˈadeje. Ëmagonahoho manaero garorovade guomo guomoho bogo barëˈi vadune ahoˈobëhe 12 baejëˈëro jiëˈëro uehorovoromo uvadeje: Na Iesu ma-niögohuremu rëhëˈohuro ëhuro marëjevoˈajëromo Iesuare dejonö rueromo niögu viture rëhadeje.

22 Rëhamu hegorovo Iesuro huotorovoromo magonahoho garomo uavadeje: Abojëjo. Nadi juhuonivoˈi biririvëjo. Jero na mae uehorovevamu ëhuro ja marëjavëˈe höjo. Marëjavëˈe hö uavamu gavëˈi marëjadeje.

23 Marëjamu gagorovo Iesuro vaˈoromo ë a börömo hesi osare vaˈoromo gavade virikö vavaeniˈe huosiharue aribövioho ë raromoˈi ae ahoˈobëhe darugoˈo nierusuburuˈe bamamu gëgorovo

24 uëvadeje: Ae ahoˈo vaˈohëjo. Magonaho harihoho bogo guomoˈi ma-niavajëjo. Ma-niavajëjamu hegoro rueho jaburo Iesu sivoromo ijoˈijahareje.

25 Ijoˈijahamu huro ae ahoˈobëhe rarovöˈöjëvonugoromo magonaho hesi osare vaˈoromo övoho baejamu iˈovoromo riˈöjadeje.

26 Ëhi ëˈade jöho ë saˈaho ahoˈobëhe rumorovobe vaˈadeje.

Ae niöˈi nuni tugorohëvadoho Iesuhu ajëmamu marëjëvade jöhoje.

27 Ëhiˈamu Iesuro ë amoho vuonugoˈi örire juvo vaˈadeje. Örire juvo vaˈamu gagorovo nuni sisëˈe ae niöˈiro rihiromoromo uvobe vaˈareje: David-are ujoho böröme javaje jero noni vavaenimëjo.

28 Ëhi uvobe vaˈamu Iesuro osare vaˈadeje. Osare vaˈamu rue ae niöˈiohuro rovareje. Rovamu gëgorovo Iesuro uëvadeje: Na jemë mae uehorovoromo uvarujëjo: Nörö ajamuiˈiröhoho eni höjo. Eni höjamu uavareje: Bada ioˈajo.

29 Ioˈajamu Iesuro nunoho rëhëhoromo uëvadeje: Ëhi jiëˈoho jemëhu uehorovarujëhi iae ëhi jiëhoˈajëjo.

30 Ëhi uëvamu gëgorovo nunoho marëjëvamu mae uherihareje. Mae uherihamu gagorovo Iesuro darugoˈo majëhiromo uëvadeje: Bogave aho uëˈirarijëjo.

31 Ëhi uëvamu hegorovo ë ae niöˈiohuro höˈöromo vaˈoromo Iesuare jöho bogo ejahoˈi Iesuhu jabumë ajëmijade jöho majëhibe saˈae bövioho jirehareje.

Iesuhu bitaro tövëˈe a ajamade jöhoje.

32 Ëae niöˈioho jaburo ë osare jioromo höˈöjamu gavëˈi aëro ae gemu huˈirae baeromo rovareje. Ëaho aruˈaho sisë dëre jiëˈëro jörumoˈe jiadeje.

33 Jörumoˈe jiamu Iesuro ë aruˈaho sisëho rarovöˈöjamu
aho aevoromo jöe jövadeje. Jöe jövamu hegorovo ae
ahoˈobëhe tiöromo uarovareje: Asëˈe ëhi jiëˈe muoho Israel
saˈaroho bogo gavëˈe javuajëjo.
34 Ëhi uarovamu Pharisee aribövioھuro uëvareje: Sisë a
börömohuro vöröھo bojamijego ëھuro a dëre aruˈaho sisëھo
rarovöˈöˈamaje höjo.

Iesuھu ae ahoˈobëھe jabesi jöëni vavaenimade jöھoje.

35 Ëھiˈamu Iesuro God rajahijarue osare osare God-are jö
bëھoھo röjëھibe God-hu böröme namiromo muebejëvoˈiröھe
jö maھo majëھibe guomo guome gö gö baejëˈe aribövioھo
avoھëvobe ëھiˈobe amo masijore ininore juvo barëjadeje.
36 Juvoromo ganövade ae ahoˈobëھe tagavoromo huë
vavaene baeromo sisëˈi raromoˈego gëgorovo uvonövadeje:
Ëaribövioھo vëmu vavu rumoˈe ö maھuˈëro raromanovaruë
uvoromo jabesi jöëni vavaenimonövadeje.
37 Jabesi jöëni vavaenimamu hesi ijorajo ömoˈömoھo uھuˈe
uëvadeje: Ae ahoˈobëھe nasinö sö rueˈiröھoھo ëھo mure
iruھoˈe gagovoˈiröھoھo vaˈëne höjo. Mure gagovoˈiröھe
iruھoˈoھo bövi mae jioˈi gagovarue aribövioھo no ma-gemu
gemu javuajëjo.
38 Ëھuni mu Arijoˈoھo ëninamiromo uarego huro ae
göˈo rëmöˈöjego mure rueromo ajamuiromo iruھoˈoھo
gagovoˈirarëjo.

10

Iesuare apostle 12 jabesi jöھoje.

1 Ëھiˈamu Iesuro hesi ijoraje 12-ھo uëvadeje: Ruehëromo
rovamu daruge bojëmiromo uëvadeje: Satan-are aribövieھu
a jabesi dëre jioˈamamu gëvëˈoھo rarovöˈöjëvego
suorovoromo vaˈirarëjo. Guomo guome gö gö baejëˈe
o sino haھoˈe uˈuھoˈamëˈe jiamu gëvëˈoھo avoھëvego
marëjëvoˈirajo.
2 Röھu hesi apostle aribövie 12 jabesi iھoھo aviëھije. Urimo
Simon hesi iھo göھo Peterˈo hesi öھo Andrewˈo ëھi jëvadeje.
Göھo Jamesˈo Johnˈo öˈo öˈo Zebedee-are haریھoھo jëvadeje.
3 Göھo Philipˈo Bartholomewˈo jëvadeje. Göھo Thomasˈo
tax baenövade ae Matthewˈo jëvadeje. Göھo James Alphaeus-
are haریھuˈo Thaddaeusˈo jëvadeje.
4 Göھo Simon hu Jew rajehu jabesi mueberovoˈi nimade
aھo jiadeje. Göھo Judas Iscariot jiadeje. Judas Iscariot hu
ijonö Iesuni hiruëmiromo a jabesi övore bojëmiˈiröھe aھo
jiadeje. Iesuare apostle 12 jabesi iھoھo ëھi jioˈamadeje.

Apostle 12 jabuhu va'oromo mu vaeröhego Iesuhu rëmö'öjade jöhoje.

5 Ëaribövie 12-ho jaburo mue vaebe jijihoröhego Iesuro
rëmö'öromo uëvadeje: Va'irarijoho sa'a ioro'ioro rajo
jabesiriroho Samaria sa'a rajo jabesi amoroho nadi va'orëjo.
6 A'i Israel rajo jabesiriremu va'orëjo jabumë sheep-ëro
öre sidövanovoromo ëma jijiharue jiaje.
7 Va'oromo uëbe jijihorëjo: Iae ga'ië'arujëjo God-ro
böröme namiromo muebejëvego.
8 Ëhi uëbe guomo guomo'e aribövioho ajëmibe vuovë'e
aribövioho i'ovëvobe sino jomo'e aribövioho avohëvobe
Satan-are aribövie hu a dëre jio'amë'oho rarovö'öjëvobe
ëhi'obe jijihorëjo. A ajëmi'irarije darugo God-arire baejar-
ijoho bogo manaho bojamarije höjo. Ëhuni manaho nadi
bae'i aho ma-ajëmibe jijihorëjo.
9 Gold ijo bajoho ajivë'e ijo bajoho rövë'e ijo bajoho göta
esöroho nadi aegoromo ujuoho jijihorëjo.
10 A ëninëmiromo ujuohoromo aego'irarije esöho nadi ujuo-
horomo jijihorëjo. Niögoho nadi göho ujuoho'i ma-gemu
ruohoromo jijihorëjo. Höru guduoho nadi io'amoromo
ijahoho nadi ujuohoromo jijihorëjo. Ëhi jië'e inömo inömoho
nadi ujuoho jijihorëjo ë hesi bëhoho ae rahu mu vaeromo i
mana baejë'oho iae mae jië'e jiaje.
11 Va'irarijoho amo masijore o ininore suorovë'oho
va'oromo a ma-maho nahorëjo. Nahoromo birohogorovo ë
a hesi osaro raromonövorëjo ijonö ë amore jioromo va'ië'e
jëvaje.
12 Röhu osare rumo va'ë'iroho jejëmiromo uënövorëjo: Huë
mae baerëjo.
13 Huë mae baerëjamu hegorovo ë osare raromarue
aribövie hu uëvë'oho: Iae mae hö uëvë'oho iae huë mae
baeruomo'ajëjo. O bijönimë'oho uërëjo: God-are huë ma jö
uëvodoho vuonugajëjo. Ëhu'ëro bogo bae'a'arujëjo.
14 O di osaehu di amehu jemesi örire nu huodëgoromo
jö bogo ejëhë'oho uvorëjo: Jabesi muoho bövioho bise'oho
sa'aho tohotohoho sisë höromo jabesi tohotohe jemesi
hörure jiajoho riremo va'orëjo.
15 Ave jöho na jö mae uëvajëjo: God-hu i'u bojëmi'iröhe
maja rovë'iroho Sodom o Gomorrah amo rajo jabuhu
i'u baeröhoho ma-jianovo'i a'i jemesi jö bogo eruomaje
aribövioho jaburo i'u börömo maho baeruomo'ajëjo.

Aehu Iesuare aribövi huë sisë bojëmi'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

16 Aveho hehëjo. Naro rëmöˈöjego jemë vaevëˈe sheep harihunöˈe vöröˈe miehu jioruomajire vaˈiëˈarujëjo. Ëhuni vaˈoromo sigobehu a gagoro ma-burëro juˈebiromo vaˈajëhi ëhi gavëˈi jijihorëjo. O ugo ma-maehu hesi iemu iromo ma-taemo hijajëhi ëhi taemo raromobe vaˈorëjo.

17 Ae gëvëˈiajo. Jaburo guduamo ujuohëvo vaˈoromo jögoru muebejarue aribövi jabesi övore bojëmiˈaruëjo. Jabuhu God rajahijarue osa göro göro hisuebijëvoˈaruëjo.

18 Gavana o saˈare a masijo gö gö jabesi nunire rëmoˈiramu nasi jöëni ë riravoromo nasi jöho jabesi örire saˈa gö rajo jabesi örire majëhiˈarujëjo.

19 Röhu jabuhu guduamo ujuohëvo vaˈamu a masijo jabesi nunire riravëˈoho nadi uvorëjo: Na diehi jöho majëhiˈejöjo. O rabu jöe majëhiˈejöromo nurununurumorëjo. Rabëni hesi bëhoho jö majëhiˈirarije majaho rueˈiramu evare majare God-ro ajëmiromo jöho röjëhiˈiramu majëhiˈarujëjo.

20 Bogo jemëhu jöho majëhiˈirögoro aˈi jemesi Vavu hesi Aruˈahohuro jöho simanore bojëmiˈiramu jemëro jöho majëhiˈarujëjo.

21 Röhu öhuro öho ae gö jabesi örire bojëminövoˈaruëjo muoˈamojöro. Vavuohuro aboji harihuˈoho ëhi gemuoho ëˈaˈaruëjo. Aboji harihuˈohuro riˈöromo ae uëˈiramu vëmu vavuˈoho muoˈamoˈaruëjo.

22 Röhu jemëhu na uehorovevarujohuni ae ahoˈobëhe jaburo jemesi örire nue huodëgoruomoˈajëjo. Röhu ae rahu biririvoromo mae uehorovevobe vaˈojuvo maja barëˈiröhe maja rovëˈiroho God-ro baejëvoromo manö bamëvoˈajëjo.

23 Jemë amo göre raromamu aehu sisë vaejëvëˈoho huruo-moromo amo göro vaˈonövorëjo. Aveho na jö mae uëvajëjo. Jemë Israel saˈare amo göre göroho bogo vaˈo barëjëˈe God-are A Maho na öˈejöjo.

24 Jö hejaruje aribövioho jö röjëhijaje aho na bogo iosiremiromo masijoho jëvajëjo. O mu vaejeharuje aribövioho mu simano vaejaje aho na bogo iosiremiromo döroho jëvajëjo.

25 Ëhuni jö röjëhijaje aho ae göehu huë vavaene bojemego naehu baejajëhi nasi jö hejaruje ariböviehu ëhi baejëˈoho iae mae höjo. O mu simano vaejaje aho ae göehu huë vavaene bojemego naehu baejajëhi nasi mu vaejeharuje ariböviehu ëhi baejëˈoho iae mae höjo. Ëhesi bëhoho agano muebejëvaje aho na aehu uevaroho: Ja Beelzebul a sisë jabesi böröme javajë uevarohuni ëhuni ëhi jiëˈe ariböviohuro jemë nasi agane jëvëˈego jö sisë bëhi mae uëruomoˈajëjo.

26 Jö sisëho ëhi uëruomoˈajëjo röhu nadi juhuonëmirëjo.
Mue rabe gurihiro jiajoho ahoˈobëhe vaˈorahoro jioˈaˈajëjo.
Rabe rabe subivëhajoho ahoˈobëhe ma-samaro jioˈaˈajëjo.
27 Ëhi jiëˈe jiaje naehu jöe rabe vahiˈe saginiëri
majëhijajoho ijonö majaˈe ë jöho ma-vaˈorahoro majëhirëjo.
O saginiëri hiaˈire majëhijego hejarujoho ëho amo riroro
majëhirëjo.
28 Röhu nadi uvorëjo: Ëaribövioھuro anaguoˈajëromo
juhuonëmiromo jabesi jöho uehorovorëjo. Jemesi sinohemu
muoˈamëˈoho eni jëvoˈi jemesi aruˈaho muoˈamëˈoho bogo
eni jioruomëˈe jiaje ëhuni jabumë nadi juhuonëmiˈi God
juhuonamiromo hesi jöho uehorovorëjo. Huhu jemesi
aruˈahohuˈo sinohuˈo vëniˈe öri ariˈere babuˈöjëvoromo
ijumëvoˈiröhoho hu eni jiajëjo. Ëaho juhuonamiromo hesi
jöho uehorovorëjo.
29 Aˈi aho bövioھo biseˈoho nadi juhuonëmirëjo. Ëhesi
bëhoھo God-ro uvajëjo: Jemë iae masije jëvajëromo
avoˈavoھo muebejëvaje höjo. Monie ma-bisemu buˈöromo
ugo inine niöˈi imoˈarujëjo. Röھu jemesi Vavuoھo bogo uvaje
höjo: Ugoھo ininego bogo muebeˈejöjo. Bogo ëھioھo uvoˈi
ugoھo muebeˈamëˈego ugoھo bogo gemu vaduˈoھo ëma
vuovoromo öˈidöroھo jioromo saˈaroھo rireromo rovarue
höjo. Vavuohuro gëvego rireromo rovarue höjo.
30 Aˈi jemë God-ro jemesi bövie biseˈe ahoˈo mue-
bejëھoromo röھu jemesi simano uoھo ëھuˈo adahëھoromo
avoˈavoھo muebejëھaje höjo.
31 Ëھuni nadi juھuonivorëjo uge ahoˈobëھe jioˈamajoھo
ëھo ma-jianovoˈi ae gemu gemu jemë masije jëvëˈe jiaje.

Noehu Iesuare jö a nunire huruoھo majëھiˈiröھe jö Iesuھu jövadoھoje.

32 Ae rahu a nunire uvëˈoھo: Na Iesuare ae jevajë uvëˈoھo
naro nasi Vavue öˈidöre hijaje hesi nunire uvoˈejöjo: Ëھo
nasi ae magonahe höjo.
33 O ae rahu a nunire uvëˈoھo: Na bogo Iesuare aehu jevajë
uvëˈoھo naro nasi Vavue öˈidöre hijaje hesi nunire uvoˈejöjo:
Ëھo bogo nasi aehu magonahehu höjo.

Iesuھu rovëˈëro ëھuˈëro ae adovoromo göehu jöe gö göehu jöe gö uehorovarue jöھoje.

34 Nadi uvorëjo: Nöröھu rovade hesi bëھoھo ajamuego
saˈae ahoˈobëھe iro muorovoˈoھo vuonugoˈi ma-huë
baerovoromo gemuoro raromoˈiröھego rovade höjo.
Na bogo ëھunioھo rovode höjo. Aˈi naehu rovode hesi

bëhoho naro nasi jöho majëhijego aëro heromo jöe gö gö uehorovoromo muorovo'iröhego rovode höjo.
35 Naehu rovode hesi bëhoho nasi jöhuni harihohuro vavuoho nue huodivo'i abojohuro vëmoho nue huodivo'i ajohuro ajoho nue huodivo'iröhego ëhuni rovode höjo.
36 A nu huodëgarue aribövioho jabesi agane gemuoho jioruomo'ajëjo.
37 Ae rahu ja vavu o vëmu nuninö bamo'i na dejonö bamevë'oho nasi a ma jio'iranoho bogo eni javo'ajëjo. O ae rahu harihu o aboji nuninö bamo'i na dejonö bamevë'oho nasi a ma jio'iranoho bogo eni javo'ajëjo.
38 Ae rahu ja bogo uvë'oho: Iesuare jöëni vi'ehe huë vavaene javoje rabe baeromo guomevë'oho iae hesi hö uvoromo bogo korosi hesi i'u banigojiomanovoromo nasi ijore ijore juvë'oho nasi ae jio'iranoho ja bogo eni javo'ajëjo.
39 Ja jasi sinohuni uehorovoromo biririvoromo ave sa'are hi'i ëhemu uehorovë'oho ijonöho guomo öriro va'a'anuëjo. O ja nasi jöëni guomë'oho ijonöho maro hi'a'anuëjo.

Mu ma vaejarue hesi mana bae'iröhe jöhoje.

40 Jemëhu nasi jö majëhibe va'ë'iroho ae rahu jemë rajëhiromo baejëvë'oho ëhuro na'o rajehiromo baejevoruomaje höjo. O ae rahu na rajehiromo baejevë'oho ëhuro remö'öjamu rovode ahu'o rajahiruomaje höjo.
41 Ae rahu uvë'oho: Ëaho jö God-aro baeromo majahuijaje ae höromo rajahiromo baejë'oho ëhuro jö God-aro baeromo majëhiruomaje aribövіehu suvuoro ujuoharue ëhi jië'e suvuoroho God-are örire ujuohoruomo'ajëjo. O ae rahu uvë'oho: Ëaho ma-mae höromo rajahiromo baejë'oho ëhi jië'e a maehu suvuoro ujuoharuëhi ëhi ujuohoruomo'ajëjo.
42 Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ave nasi ijorajoho ae ma-bise'ehu ö'amu aehu garomo uvë'oho: Ëaho Iesuare ijore ijore juvaje ae höromo ma-bisemu ajamiromo enatuore jovo baguso bojamijë'oho ë aribövioho jaburo iae manaho ujuohoruomo'ajëjo.

11

Bapataeto vaejaje ae John-hu ae rëmö'öjamu rueromo Iesu jö ua gavare jöhoje.

1 Iesuro hesi aribövie 12 jabesi örire jöho majëhinugoromo va'adoho ë bëhire jio'amaje amore amore jöho majëhibe bëhoho röjëhibe juvadeje.
2 Iae John bapataeto vaejaje ahuro savoji gagore hiromo hejade uavamu: Kerisoro muoho ëhi vaejaje hö uavamu

hegorovo hesi ijorajoho rëmöˈöromo uëvadeje: Vaˈoromo ëhi
ëhi Iesu ua garëjo.
3 Ua garëjamu vaˈoromo Iesu uavareje: No uvaruëjo: God-
ro a böröme nugöˈöˈiramu nosi örire rueˈaˈajëjo. Na ja ë aho
javajëjo. O na no muebeˈejarëjo ae göëro rueröhego.
4 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Vaˈoromo diehi
hejarujoho gavarujoho John majahirego heˈirajo.
5 Uarëjo: Nöröro ae nuni sisëˈoho ajëmijego mae uher-
iharue höjo. Höru sisëˈoho ajëmijego mae jijiharue höjo.
Jomoˈe aho ajëmijego marëjëvoromo jabesirire sisë sisëho
barëjëhaje höjo. Hiaˈi sisëˈoho ajëmijego hiaˈe dadovoromo
jöe hejarue höjo. Vuovëˈe aho ajëmijego iˈovarue höjo. Bogo
eni jiëˈe aribövioho ajëmiromo majëhijego God-are jö maho
hejarue höjo. John ëhi majahirëjo.
6 Röhu John o ae rahu biririvoromo nasi örire mae ue-
horovevëˈoho ë ahuro maho hiˈaˈajëjo.
7 Maho hiˈaˈajëjamu hegorovo vuonorö'ö vaˈareje. Vaˈamu
gavëˈi Iesuro ë hesi bëhire gagovare aribövioho John-are
jöho majëhiromo uëvadeje: Urimëˈioho jemë rabe gaˈirögoro
John-hu a rumoˈe saˈare hijajiroho ëho vaˈonövarije höjo. Ijo
rudu burehu huosihego arue anume vaˈaje ëhi uehorovaje
aho na John ëhi jiëˈe ae jiamu gaˈi vaˈarije höjo. Bogajo.
8 O diehi jiëˈe aho gaˈi vaˈarije höjo. Na John niögu mabëhe
sanuˈe ioˈamëˈe ae jiamu gaˈi vaˈarije höjo. Röhu ëhi jiëˈe
niögu ma ioˈamarue aribövioho bogo a rumoˈe saˈaroho
raromoˈi a masijehu raromarue osaremu raromarue höjo.
9 Ëhi jiëˈoho jemë rabëni a rumoˈe saˈaroho vaˈarije höjo.
Na John jö God-aro baeromo majëhijaje ae jiamu gaˈi vaˈarije
höjo. Ioˈajo. John iae hu ëhi jiëˈe ae höjo. Röhu aveho
hehëjo. Jö God-aro baeromo majëhinövare a ioroˈioroho
iosirëmiromo John hu börömoho höjo.
10 Iae ë a hesi jöho God-are surire ëhi jajivoromo uvëˈe
höjo:

Ave aho God nasi jö bajuvaje aho höjo.

Ja vaˈiëˈiroho naro hu urimo nugöˈöˈiramu vaˈoromo ae
uëˈaˈajëjo jaehu vaˈirane öroho iogorahoröhego.

11 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Ave saˈare raromobe rovare
aho ae gemu vaduˈoho John bogo iosiramiromo börömoho
jiëˈe höjo. Aˈi God-hu böröme namiromo muebejëvego
hesi aharire raromarue a inino mahuro John iosiramiromo
döroho jioruomajëjo.
12 Urimo John bapataeto vaejavuaje aehu a jö majëhijadevare
evare aëro aevoromo daruge ahoˈo bojamiromo biririvo-
romo öroho jiovobe rueruomëˈe höjo ëhuro God-ro böröme

namiromo muebejëvego hesi aharire jëvoröhego. Jaruvoho
ëhi gemuoho ëˈoruomaje höjo.
13 Aevoˈioho Moses jögoru bojëmade ahuro God-hu böröme
namiromo ae muebejëvoˈiröhe jöho majëhijamu jö God-aro
baeromo majëhibe rovare aribövioھuro ëhi gemuoho ëˈobe
rovaroho röhu ijo tugohoˈioho John-ro ë jöho majëhijade
höjo.
14 Röhu urimo majëhiromo uënövare höjo: God-hu böröme
namiromo muebejëvego gaˈirarije ë hesi urimo ae gö
rueˈaˈajëjo. Ëahuro Elijah-hu vaenövade mue gemuoho
barueˈajëjo. Jöho ëhi majëhinövare höjo. Röhu jemë mae
uehorovoˈi nëgëˈoho uvorëjo: Elijah-are mu baruerö hego
uövuare aho iae John höjo.
15 Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javëˈoho bëhoho na-
horomo birohonëjo.
16 Röhu jaruvore raromaruje aribövi jemesi jöho uhuˈe
majëhiˈiëˈajëjo. Amo ririre raromarue jö bijönimoruomaje
asisöˈoho jëvanovajëjo. Amo ririre raromoromo asisöˈo
ioroˈiorohuro ioroˈioroho uvëvoruomajëjo:
17 Noehu aninivoromo jemëni virikö huosihëharoho
jemëro bijönimoromo bogo ejahuoromo javavarije höjo.
Noehu aninivoromo huë vavaeniˈe jö iaroho jemëro
bijönimoromo bogo ejahuoromo nierusuburuˈe bamarije
höjo.
18 Ëhesi bëhoho John-ro rueromo God uehorovoromo ma-
hiˈi ioho jovoho bogo inövade höjo. Ëhiˈonövadoho jemëro
ë jö bijönimarue asisöˈoho vaˈëne bijönëgamu John-are jöho
bogo ejahoˈi sisëˈi uehorovoromo uvonövarije höjo: Aruˈaho
sisë dëre jiëˈëro ëhuˈëro ioho jovoho bogo ijaje höjo.
19 O God-are A Maho naro rueromo ioho jovoho ma-ijaje
höjo. Ëhi ëˈajoho jemëro ëhuˈo bijönimoromo uvaruje höjo:
Nörö gahëjo. Ioho mahunöˈe iromo vörö'e jovemu ijaje
höjo. Hu vajiohuˈe tax baejarue ahuˈo a sisë ioroˈiorohuˈo
ëho jabesi aemoˈaeme höjo. Jemëro John-are muohuˈo
nasi muohuˈo bijönimaruje höjo röhu no God-are uehoro
maho baejëˈëro muoho vaejarue höjo. Ëmuoho aëro garomo
uvoruomoˈajëjo: God-are uehoroho iae mae höjo. Ëhuˈëro
muoho vaejare höjo.

Ame göehu göehu Iesu bogo ma uehorovare jö Iesuhu jövadohoje.

20 Ëhi uënugoromo ame gö gö birëgadeje ë hesi bëhoho
urimëˈi huhu a ajëmiromo darugoˈe mu masijo vaebe ë
amore amore juvamu jabuhu bogo huotorovoromo hu mae
uehorovarohuni. Birëgoromo uëvadeje:

21 Chorazinˈo Bethsaidaˈo amo rajohumë vaevëˈoho
jemë sisëro revo hesi jëvajëjo. Naro darugoˈe muoho
jemesi amore vaejego garomo röhu nasi jöho bijönimaruje
höjo. Naehu darugoˈe mu jemesi amore vaejodoho Tyre
amore o Sidon amore vaejego gaˈibejarëjo mami göˈe
jabesi sisëni huë vavaene baeromo niögu sisë ioˈamoromo
uonëro buerovoromo uehoro sisëho vuonugoˈi uehoro mae
baeruomoˈibejajo.
22 God-hu iˈu bojëmiˈiröhe maja rovëˈiroho Tyre o Sidon
rajo jabuhu iˈu baeˈiröhoho ma-jianovoˈi jemëro iˈu börömo
maho baeˈaˈarujëjo. Ëhuremu uehorovorëjo.
23 Röhu Capernaum amo rajohumë jemëro jemesi sivue ue-
horovoromo uvaruje höjo: Nosi ihoho öˈidöre ajiomoˈajëjo.
Bogo ëhioho jioˈi saˈaro beˈaˈajëjo. Ëhesi bëhoho naro
darugoˈe muoho jemesi amore vaejego garomo röhu nasi
jöho bijönimaruje höjo. Naehu darugoˈe mu jemesi amore
vaejodoho Sodom amore vaejego gaˈibejarëjo mu sisëho
vuonugoˈibejarëjo ëhuro jabesi amoho bogo sisërëˈi jaru-
voho ëhi mae jioˈibejajo.
24 God-hu iˈu bojëmiˈiröhe maja rovëˈiroho Sodom rajo
jabuhu iˈu baeröhoho ma-jianovoˈi jemëro iˈu börömo maho
baeˈaˈarujëjo. Ëhuremu uehorovorëjo.

Iesuaro vaˈoromo nuhoˈiröhe jöhoje.

25 Iesuro ëhi uënugoromo evare God uavadeje: Apo ja
öˈidörohuˈo saˈarohuˈo muebejanue ae javajëjo. Naro jasi
örire huë mae uavajëjo. Rabëni hesi bëhoho jero gavane
nuni ajiˈe a masijohuro uvoruomamu: Nosi simanoho mae
javuoromo bövie biseˈe ga barëjëˈe javuajë uvamu gëgorovo
jero jasi jöho jabesi örire subivëhëˈe javajëjo. Aˈi gavane
bogo gavëˈe aribövioho bogo döroho bamorovoˈi jöho heˈi
nëgamu gëgorovo jero jasi jö bëhoho röjëhijëˈe javajëjo.
26 Apo iae mae höjo. Jero jasi nimoromo ëˈane höjo.
27 God ëhi uanugoromo ë aribövioho uëvadeje: Nasi Vavuo-
huro jöe ahoˈo bojemijëˈe höjo muebeˈirodego. Vavuo-
huro gemuëro Harihoho na avoho gevaje höjo. Hari-
hoho naremuëremu Vavuoho avoho gavaje höjo. O Harihu
naehu di aribövi röjëhiˈi negëˈohuro ëhuro ë aribövioho uremu
röjëhijego jabuˈo Vavuoho gavarue höjo.
28 Röhu jemë ae rahu sivohoromo iˈuˈe mu vaejamu
uˈuvëvëˈoho ruerego naro jemesi dë vövöbajoˈoho
sasohëhoˈiröjo.
29 Na sanuˈe mae jevëˈe jiaje ëhuni nasi muoho banigo-
jiomoromo nasi jöho henövorëjo. Ëhi ëˈëˈoho jemesi dë
vövöbajoˈoho ma-mabëhe sasohëvoˈajëjo.

30 Rabëni hesi bëhoho nasi muoho iˈuoho bogojioˈi sase
höjo.

12

Jew rajehu nuharue maja hesi jöhoje.

1 Ëhiˈoromo Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu
gagorovo Iesumëro mure jijihareje. Jijihoromo hesi
ijorajo ömoˈömohuro hömëvamu ioho babovoromo ueˈahobe
vaˈareje.
2 Babovoromo ueˈahobe vaˈamu gagorovo Pharisee
aribövioro Iesu uavareje: Asëˈe jaruvoho nuho majae höjo.
Jasi ijorajo ömoˈömehu i avoharuoho ëho nuho maja hesi
jögoroho aharuëjo.
3 Aharuëjamu Iesuro uëvadeje: David nosi a böröme
jionövade höjo. Röhu huˈo hesi aribövioho ˈo jabumë
hömëvamu hegorovo huhu ëˈade jö God-are surire adahar-
ijoho ëho diehiˈoromo bogo avoho uehorovarujëjo.
4 David-ro God-are osa mare vaˈade höjo. Vaˈoromo God-
are nunire bahijare ioho huˈo hesi aribövioho ˈo ueˈahare
höjo. Ëioho bogo David ˈo hesi aribövioho ˈo ueˈaho ˈiröhoho
jioˈi hesi ma-priest-ëremu ueˈaho ˈiröhe ie jiade höjo. Röhu
jabuhu ueˈaharohuro ëhuro jögoroho ahare höjo. Röhu ë hesi
jöho bogojiade höjo.
5 Ave jöhuˈo Moses-hu jögoru surire jajivadoho jemë
diehiˈoromo bogo avoho adaharije höjo. Nuho maja
rovëˈiroho priest aribövioho uro God-are osa börömo hesi
muoho vaeromo ëhuro nuho maja hesi jögoroho ahoruomaje
höjo. Röhu God-are osa börömo hesi muoho vaejaruëro
jiëˈëro ëhuˈëro jöho bogojiajëjo.
6 Naro jemë uëvajëjo: Mu iˈëro aviae rueromo God-are osa
börömo hesi muoho iosiramijëˈe höjo. Ëhuni nasi aribövieho
i babovoromo ueˈaharuoho jöho bogohöjo.
7 God-are surire jöho jajivoromo uvëˈe höjo: God-ro
uvajëjo: Na negajëjo a huë baeˈirarije muoho vaejöro mi
suvuoroho bogajo. Ëjö hesi bëhoho avoho heˈibejarijëjo
ave övo unoˈe aribövioho bogo uëˈibejarijëjo: Mu sisë ëˈëˈe
jëvajëjo.
8 God-are A Maho naro nuho maja hesi jögoroho muebejaje
höjo.

Övo guomahëˈe a Iesuhu ajamade jöhoje.

9 Iesuro ëhi uënugoromo vaˈadeje. Vaˈoromo Jew rajehu
God rajahijarue osare rumo vaˈadeje.
10 Amo ë osare övo hitahi guomahëˈe aho ë hijëˈe jiadeje.
Hijamu gagorovo aëro ë raromëˈëro uehorovoromo uvareje:

Ë'ego noro Iesuare jö sisëho nahoromo jögoru muebejarue aribövioho majëhijarëromo Iesu uavareje: Nuho majare a jabesi sino ajëmijë'oho na ëhuro no nosi jögoroho aharue höjo o bogajo.

11 O bogajamu Iesuro uhu'e uëvadeje: Jemë ae gemu sheep gemu javë'oho röhu nuho majare guare beva'ë'oho na ja ajamiromo io bamonëjo o bogajo. Io'ajo. Nuho majaroho iae io bamo'anuëjo.

12 Röhu sheep-oho ma-jianovo'i aho börömo mae höjo. Ëhuni nuho majare a ajëmijë'oho iae mae höjo.

13 Iesuro ëhi uënugoromo ë övo guomahë'e aho uavadeje: Jasi övoho nugö'öjëjo. Ëhi uavamu hegorovo övoho nugö'öjamu marëromo övo gö jiajëhi ëhi jiadeje.

14 Mae jiamu gagorovo Pharisee aribövioھuro va'oromo Iesu anoröhe jöho mevoruomadeje.

Iesu hu God-are mu vaejaje a mae jiaje jöhoje.

15 Iesu anoröhe jöho mevaruë uvamu hegorovo Iesuro ë amore jioromo va'adeje. Va'amu gagorovo ae aho'obëhe hu rihiromareje. Rihiromamu huro guomo guomo'e aribövioho aho'o ajëmamu mae jëvadeje.

16 Mae jëvo'ego uënövadeje: Naehu jemë ajëmijode jöho bogave aho uë'irarijëjo.

17 Ëhi uënövade jö hesi bëhoho jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-hu jajivadëhi ëhi jioröhego. Isaiah-ro God-are surire jajivoromo ëhi uvadeje:

18 Naehu baejë'ëro mu vaejaje aho gahëjo.
Nasi dë vövöbajo'e aho'o uehorovego dë mae jevaje aho aviae höjo.
Naro nasi Aru'ahoho hesirire bamaho'ejöjo.
Bamaho'iramu ae aho'obëhe dinö'e dinö'e raromaruoho huro nasi mu ma hesi jöho majëhi'ajëjo.

19 Hu bogo giagiavoromo darugo'oho uvo'a'ajëjo.
Aho hesi huëho amo ririroho bogo he'a'aruëjo.

20 Ijo adehu aho bu'öjanovo'ië'iroho hu bogo ahö'ö'ajëjo.
Irehu duorohanovo'ië'iroho bogo duoho'a'ajëjo.
Ëhi ë'obe va'ojuvo hujeji evare hesi mu mahuro ru-ahö'öjëvoromo dö maro jio'a'ajëjo.

21 Ëhi jio'iramu ae aho'obëhe dinö'e dinö'e raromaruohuro hu uehorovoromo uvoruomo'ajëjo: Iae huro gemuëro ajamui'ajëjo.

Iesuhu Satan-are aribövi a dëre jio'amamu rarövö'öjëvadoho hu bogo Satan-are darugoho baeromo ëhioho ë'adeje. Ëhesi jöhoje.

22 Ëhiˈamu aëro ae gemu huˈirae baeromo rovareje. Ëaho
Satan-are a sisëro dëre abo hijëˈëro ëhuˈëro nune tugo-
hahoromo bitare tövahëˈe jiadeje. Ëaho huˈirae baeromo
rovamu gagorovo Iesuro a sisë dëre jiajoho rarovöˈöjamu
bitaroho nunoho mae jioromo jöe jövoromo uherihadeje.

23 Ëhi ajamamu gagorovo ae ahoˈobëhe jiodud u ˈiraeromo
uarovareje: Ave aho na hu a böröme David-are uje no
ajamuiˈiröhe aho höjo. O rahuo höjo.

24 Ëhi atoruomamu hegorovo Pharisee aribövioho uro
uëruomadeje: O bogo ëhi jiëˈe a maho jioromo ëˈaje höjo. Aˈi
Beelzebul aruˈaho sisë jabesi börömohuro vöröho bojamego
ëhuro a dëre aruˈaho sisëho rarovöˈöˈamaje höjo.

25 Ëhi uëruomamu Iesuro gëromo uvadeje: Ëaribövioho uro
nasi jöho ëhi uehorovaruëromo uhuˈe uëvadeje: Saˈae
gemuehu adovoromo jabesi arijoˈarije muorovëˈoho
barërovoˈajëjo. Ame gemuehu o agane gemuehu
adovoromo jabesi arijoˈarije muorovëˈoho bogo biririvoˈi
barërovoˈajëjo.

26 Ëhuni Satan-ro riˈöromo hesi aribövi a jabesi dëre
jioˈamajoho rarovöˈöjëvoˈibejajo ëhuro hesi aribövioho
muorovoˈibejajo hesi darugoho muoho uehoroho
diehiˈoromo biririvoromo namiˈibejajo.

27 Röhu jemëro uvarujëjo: Sisë a börömohuro nörö vöröho
bojamego hesi sisë aribövioho rarovöˈöˈamaje höjo. Ëhi
jiëˈoho na jemesi aribövioho uro sisë a börömo hesi vöröho
baeromo rarovöˈöˈamarue höjo. O diehiˈoromo ëˈarue höjo.
Jaburo uëˈaˈaruëjo: Sarerivarujëjo. Aho bogo sisë a börömo
hesi vöröho baeromo ëhioho ëˈarue höjo.

28 Aˈi naro God-are Aruˈaho hesi darugoho baeromo
rarovoˈamaje höjo. Ëhuni uvorëjo: God-ro aevoromo böröme
namiromo nosi örire muebejavuajëro jiëˈëro ëhuˈëro ëˈajëjo.

29 Röhu aehu darugoˈe a hesi osare rumo vaˈoromo
hesi mae sisë ujuohaho vaˈiëˈiroho bogo ëma ujuohaho
vaˈirögoro urimo darugoˈe aho guduamoromo
tövonugoromo evare hesi inömo inömoho ujuohaho
vaˈaˈajëjo. Naro Satan ëhi ruahöˈöjaje höjo.

30 Ae rahu bogo nasi a jiëˈoho ëho huro naˈo muorovaje
höjo. O na bogo ajemiromo nasi aribövi gagovëˈoho ëho huro
arua anumiae nugöˈöˈamaje höjo.

31 Ëhuni uëvajëjo: Aehu mu sisë vaejëˈoho God-are
iho ijumarue jö sisë atëˈoho ahoˈo God-ro uehorovoromo
vuonugëhoˈajëjo. Aˈi God-are Aruˈaho hesi iho ijumëˈoho ëhi
jiëˈe jö sisëho God bogo uehorovoromo vuonugoˈajëjo.

32 God-are A Ma nasi jö sisëˈi atëˈoho God-ro ue-
horovoromo vuonugoˈajëjo. Aˈi God-are Aruˈaho hesi jö
sisëˈi atëˈoho ëho God bogo uehorovoromo vuonugoˈajëjo
jaruvo majahuˈo maja ijohuˈo.

*Aho jö jövajire heromo uvarueje: Ëa hesi dë vövöbajoˈoho
mae höjo ë aho sisë höjo. Ëhesi uhu jöhoje.*

33 Ijo bajo mae uroˈi nagëˈoho ijo ma hesi bajoho
uroˈaˈanuëjo. O ijo sisë javëˈoho bajo sisë uroˈaˈanuëjo.
Ijoho bajoro garomo uvoˈaˈanuëjo: Ëijoho mae höjo ëho sisë
höjo.
34 Sigobu aboji harihuˈe jëvanovajëjo. Ijo sisë vaˈëne
jëvëˈoho jemë diehiˈoromo ijo bajo manöˈe raeromo jö mae
atorëjo. Bogo eni jëvajëjo. Uehoro maehu o uehoro sisëhu dë
vövöbajoˈere rarovëvajoho ëhi jiëˈe jöho jöˈëro atarue höjo.
35 A maho uehoro maëremu jëvëˈëro jö maemu atarue höjo.
A sisëho uehoro sisëremu jëvëˈëro jö sisëmu atarue höjo.
36 Naro jemë uëvajëjo: Jö sisë rabe rabe ëma atëˈoho
mevëvo gëröhe majaho rueˈiramu God-ro uëˈaˈajëjo: Ëjöho
rabëni atarije hö uëˈiramu mana uaˈaˈarujëjo.
37 Ae gemu gemu jasi jöre garomo uaˈaˈajëjo: Ja a mae
javajëjo. O jasi jöre garomo uaˈaˈajëjo: Ja a sisë javajëjo.

*Ariböviehu Iesu bogo ma uehorovoromo huhu darugoˈe mu
vaejöro dinamare jöhoje.*

38 Ëhi jövamu hegorovo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ae
gö gö o Pharisee ae gö gö ëho jaburo riˈöromo uavareje:
Tisa no naguajëjo gaˈi jero darugoˈe muoho vaejego ëhuro
uvoˈiröhëro: Ja daruge God-aro baeromo muoho vaejanue
höjo.
39 Vaejanue höjamu uëvadeje: Sareriˈe aribövi sisë jëvajëjo.
Magonahehu hesi baru vuonugoˈi ma-juvajëhi jemëro ëhi
God vuonugoˈi mue gö gö uehorovaruje höjo. Jemë rabëni
darugoˈe muoho gaˈi nimarujëjo. Na ëhi jiëˈe muoho bogo
vaeˈi aˈi jö God-aro baeromo majëhinövade ae Jonah-hu God-
are mu börömo röjëhijade ëhi jiëˈe muohuremu röjëhiˈejöjo.
Mue gö gö bogajo.
40 Jonah-are mu börömo hesi bëhoho jovo mi börömohuro
Jonah nimuˈöjamu abueromo hesi dëre hijade höjo. Hiromo
majae niöˈi gemu vahie niöˈi gemu hesi uhure ëgubijiohamu
höröjade höjo. Höröromo rovadëhi God-are A Maho naro saˈa
gagore abo hiromo majae niöˈi gemu vahie niöˈi gemu hesi
uhure höröromo rueˈejöjo.
41 Nineveh amo rajohuro ave jaruvore raromaruje
ariböviohuˈo gemu mae riˈöromo God-are nunire

riravoruomoˈajëjo. Riravoˈiramu God-ro jabesi mu maho garomo jemesi mu sisëho garomo jemë uëˈaˈajëjo: Nineveh amo rajehu vaejare ëhi jiëˈe mu maho bogo vaejëˈego ëhuni na uëvajëjo: Jemë sisëˈe aribövie jëvaje sisëro vaˈohëjo. Ëhesi bëhoho ë Nineveh amo rajohuro mu sisë vaeruomëˈëro hejare Jonah-ro God-are jöe majëhijamu hegorovo jabesi uehoro sisëho vuonugoˈi uehoro mae baejare höjo. Jonah ma-biseˈo jioromo jö majëhijadoho Nineveh amo rajohuro hesi jöho ejahare höjo. Aˈi naehu hu iosiramiromo börömo jioromo jö majëhijajoho jemë bogo ejeharuje höjo. Ëhuˈëro jiëˈëro mevo gëröhe majaho rueˈiramu jemë sisërëjëvoˈajëjo.

42 O ëho majaho rueˈiramu arue saˈa göre börömo vaenövade magonahohuro ave jaruvore raromaruje aribövioh uˈo gemu mae riˈöromo God-are nunire namiˈaˈajëjo. Namiˈiramu God-ro saˈa gö rajo magonaho hesi mu maho garomo jemesi mu sisëho garomo jemë uëˈaˈajëjo: Ëmagonahehu vaejade ëhi jiëˈe mu maho bogo vaejëˈego ëhuni na uëvajëjo: Jemë sisëˈe aribövie jëvaje sisëro vaˈohëjo. Ëhesi bëhoho ë saˈare börömo vaenövade magonahohuro hesi saˈaho vuonugoˈi öri ëgoböviro rovade höjo a böröme Solomon-hu nuni ajiˈe jö jövajoho heˈiro. Solomon-hu ae ma-bisemu börömo jioromo jö majëhijajoho ë magonahohuro heˈi nimade höjo. Aˈi naehu Solomon iosiramiromo börömo mae jioromo jö majëhijajoho heˈirarijoho jemë bijönëgajëjo. Ëhuˈëro jiëˈëro mevo gëröhe majaho rueˈiramu jemë sisërëjëvoˈajëjo.

Satan-are a sisëhu a hesi dëre vuonorö'ö abueromo ijumahade uhu jö Iesuhu jövadohoje.

43 Röhu Satan-are mu ajamijaje aruˈaho sisëhuro ae gemu hesi dëre hiˈaˈajëjo. Hiromo hörö vaˈaˈajëjo. Vaˈoromo jovo rumoˈe saˈare vaˈoromo hiˈiröhe röhoho nahobe juvojuvo bogo birohogorovo

44 uvoˈaˈajëjo: Na vuonorö'ö vaˈoromo hijode sionore röhu maho ë hiˈejöjo. Ëhi uvonugoromo vuonorö'ö vaˈoromo urimo hijade a hesi dëre abueromo gaˈaˈajëjo dë vövöbajoˈoho gagemu jioˈi bibivoromo iogorëˈe ma-mabëhe osa vaˈëne jioˈiramu.

45 Ëhi jioˈiramu gagorovo vaˈoromo Satan-are aruˈaho sisë ahoˈobëhe söromo rueˈaˈajëjo. Ëurimore ro hijade aruˈahoho a sisë höjo. Ijore huhu sö rovade aribövioh uro hu iosiramiromo jabumë sisë bëhi mae jioruomajëjo. Ëhuˈëro urimo sisëˈi hijade aho ijonöho sisë bëhe hiˈaˈajëjo. Jaruvore raromaruje aribövi sisëho jemë ëhi sisërëjëvoˈajëjo.

Iesuare vëmu ömoˈöme o ö ömoˈöme rahumë jëvaje jöhoje.

46 Ëhi jövamu evare hesi vëmohuˈo ö ömoˈömohuˈo jaburo
Iesuˈo jöe atoˈi nëgamu rueromo amonö riravareje.
47 [Riravamu ae gemuëro riˈöromo Iesu uavadeje: Hë-ajo.
Jasi vëmohuˈo ö ömoˈömohuˈo jaˈo jöe atoˈi nimoromo amonö
riravaruëjo.]
48 Riravaruëjamu Iesuro uavadeje: Ja uehorovanuoho nasi
vëmoho nasi ö ömoˈömoho di aribövioho jioruomajëjo.
49 Ëhi uanugoromo hesi ijore ijore jijiharue aribövioho
övëro röjëhijadeje ae ahoˈobëhe jaburo gëjöro. Hesi
aribövioho röjëhiromo ae ahoˈobëhe uëvadeje: Aruëroho nasi
vëmohuˈo ö ömoˈömohuˈo jëvajëjo.
50 Ae rahu nasi Vavue öˈidöre hijaje aehu nimajëhi ëhi
ëˈëˈoho ëhuro ë aribövioho nasi öe maˈine vëme jioruomajëjo.

13

Aehu i ujo saˈa mare saˈa sisëre riremade uhu jöhoje.

1 Ëmajae gemuore Iesuro osare jioromo vaˈoromo nume
jovo eˈu riröre abuejadeje. Abueromo God-are jö bëhoho
röjëhiˈi saˈaro hijadeje.
2 Hijamu ae ahoˈobëhe ro tagavamu Iesu jovore boat
gagore vaˈo hiˈi ae ahoˈobëhe jovo riröre riravareje.
3 Riravamu Iesuro uhu jöe majëhiromo ëhuro jöe ahoˈobëhe
röjëhijadeje.
Röjëhiromo uëvadeje: Iae ae gemuëro i uje ujuohoromo
mure riremoˈi vaˈade höjo.
4 Riremobe vaˈamu ujo ioroˈioroho örire rireromade höjo.
Rireromamu gavëˈi ugëro ro i barëjare höjo.
5 Ujo ioroˈioroho munë uhunö jëˈe saˈare rireromade höjo.
Rireromoromo ma-burëro riˈamade höjo saˈaho munë döro
ma-bisemu jëˈëro.
6 Riromo dirumoho bogo ma ioˈamëˈëro majaëro rojo-
moromo anamu sahoriˈamade höjo.
7 Ujo ioroˈioroho bibëˈe resu resuˈe saˈare rireromade
höjo. Rireromëˈëro bibëˈe resuohuro riromo ujo maho
babaˈamade höjo.
8 Ujo ioroˈioroho saˈa mare rireromade höjo.
Rireromoromo riromo bajoho raeˈamade höjo. Uje gemu
gemu röhu ioroˈioroho baje 100 raeˈamoˈi ioroˈioroho 60
raeˈamoˈi ioroˈioroho 30 raeˈamade höjo.
9 Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javëˈoho bëhoho na-
horomo birohonëjo.

Iesuhu rabëni uhuˈe majëhinövade ë hesi jöhoje.

10 Ëhi'amu Iesuare ijorajo ömo'ömohuro rueromo Iesu
uavareje: Ja ae aho'obëhe jö majëhijë'iroho ja rabëni
uhu'oho majëhijanue höjo.
11 Rabëni uhu'oho majëhijanue höjamu uëvadeje: God-
ro böröme namiromo aho'obëhe muebejaje jöho urimoho
subivëhade höjo. Ësubivëhade jöho huro hesi suvuore jemë
bojëmijë'e höjo jemëremu he'i a ioro'ioroho bogo heruo-
morö hego.
12 Ëhesi bëhoho aji'e jö javë'oho God-ro gö'o bojami'iramu
baeromo bövi mae javo'ajëjo. O bogojavë'oho bisemu bae-
janoho God-ro ë uehoroho mu'uvaho'ajëjo.
13 Ëhuni naehu uhu jöemu ë aribövi majëhijaje hesi bëhoho
jabu gavaruoho bogo avoho gavarue höjo. Hejaruoho bogo
avoho heromo simanoroho baejarue höjo.
14 Jabumë ëhi jië'e aribövie jioruomajëjo. Jabesi jöho
mami'e jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-ro ja-
jivoromo ëhi uvë'e höjo:
Jemë hemu he'a'arujëjo
röhu bëhoho bogo avoho he'a'arujëjo.
Jemë gaemu ga'a'arujëjo
röhu bëhoho bogo avoho ga'a'arujëjo.
15 Ëaribövi jabesi dë vövöbajo'oho i'uhëgaje höjo.
Hia'oho tugohëhë'e höjo.
Nunoho sigohijëhë'e höjo.
Bogo ëhioho jëvo'ibejajo nunëro ga'ibejarëjo.
Hia'ëro he'ibejarëjo.
Dë vövöbajo'oho sasohoromo jöho bae'ibejarëjo
ëhuro jabumë huotorovoromo rue'ibejarëjo
naro avohëvego mae jëvo'ibejajo.
16 Isaiah-hu jajivadëhi aribövi ioro'ioroho ëhi jioruomaje
höjo. A'i jemë huë mae baejë'e jëvajëjo. Rabëni jemë
nunëro garomo avoho gavaruje höjo. Hia'ëro heromo avoho
hejaruje höjo.
17 Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë gavaruje muoho
o hejaruje jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövare
aribövio hu'o a ma ioro'iorohu'o aho'obëhe jaburo nimoruo-
made höjo garomo he'iro. Röhu bogo garomo bogo heruo-
made höjo.

I ujo sa'are riremade uhu jö Iesuhu huruoho majëhijadohoje.

18 Röhu aehu i ujo riremade uhu jö hesi bëhoho hehëjo.
19 God-hu böröme namiromo muebejëvaje jöho ae rahu
hia'ëremu heromo bogo avoho hejamu gavë'oho a sisë
börömohuro rovaje höjo. Rueromo gavaje God-are jöho i ujo

va'ëne jabesi dëre jiego garomo baeniëhiromo rori'o bu'öjaje höjo. Ujo örire rireromamu ugehu i barëjare jö hesi bëhoho ëhi höjo.

20 O i ujehu munë uhunö jië'e sa'are rireromoromo riromo sahori'amade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho heromo ma-burëro nimorohoromo jöho ejaharue höjo.

21 Ejahoromo jöho ma-döëremu baejë'ëro ëhu'ëro majae ma-bunemu mae uehorovoromo garöhe God-are jö ue-horovaruohuni aehu sisë vaejëvamu gavë'oho o huë vavaene rovamu gavë'oho ma-burëro vuonugarue höjo.

22 O ujehu bibë'e resu gemuore rireromade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho hejarue höjo. Heromo ave sa'a hesi muohuni nurunurumoromo o sarerivoromo uvarue höjo: Inöme bövie bise'e masije höromo jabesi nuninö bamarue höjo. Bamoromo sa'arohemu uehorovaruohuro ëhuro God-are jö jabesi dëre jiajoho taemego jabumë bogo rae avoharue höjo.

23 O ujehu sa'a mare rireromoromo baje 100 o 60 o 30 rae'amade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho heromo avoho hejarue höjo. Avoho heromo rae avoharue höjo. Ioro'iorohuro ioro'ioroho iosirëmiromo mu ma-mabëhe vae-jarue höjo.

Resu sisëhu iruno'o ma hesi gemuore ri'amade uhu jöhoje.

24 Iae Iesuro uhu jöe gö'o majëhijadeje. Majëhiromo uëvadeje: Ae gemuehu ujo ma riremoromo ë'adëhi God-ro böröme namiromo hesi öri ari'oho ëhi muebejaje höjo. Ae gemuëro mure va'oromo iruno'e ujo maho riremobe va'ade höjo.

25 Ëhi ë'ë'ëro ae aho'obëhe momorö'öjë'e jiamu gagoro mu arijo'ohu'o muorovaje ae gemuëro mure rovade höjo. Rueromo i va'ëne resu sisëho i ujo riremadire ë riremonu-goromo va'ade höjo.

26 Ëhi ë'ë'ëro iruno'oho riromo baje raejamu gavë'i resu sisëhu'o riromo rae'amade höjo.

27 Resu sisëhu'o rae'amamu gagorovo mu arijo'o hesi mu vaejarue aribövіohuro rueromo uavare höjo: Asë'e ja ujo mae jasi mure riremane höjo. Diehi'oromo resu sisëhu'o rijade höjo.

28 Uëvade höjo: Na'o muorovaje ahuro ë'ade höjo. Ë'ade höjamu uavare höjo: Ëhi jië'oho na ja nagajëjo no va'oromo resu sisëho ravojöro.

29 Uëvade höjo: Bogajo. Jemëro resue ravo'ihöromo iruno'ohu'o ravo'amojöëni bogo ëhioho ë'a'arujëjo.

30 Ëhuni iruno'ohu'o resuohu'o nugego ëhi gemu mae
ri'irajo gagovo'iröhe majaho rue'iröhe höjo. Ëmajaho
rue'iramu iruno'e gagovarue aribövioho naro uë'ejöjo:
Urimo resuoho ravoromo huhoho'amorëjo vëniro
huo'irarije. Amo evaro iruno'oho gagovoromo ujuoho
va'oromo nasi iruno'o osaro bahirëjo.

Ijo hisue mustard-hu ëgovaje uhu jöhoje.

31 Röhu uhu jöe gö'o majëhiromo uëvadeje: Ijo hisu
ihe mustard ujehu börömoriromo ëgovajëhi God-ro böröme
namiromo ae gö'o gö'o ëhi gagovoromo muebejëvobe
va'a'ajëjo. Ae gemuëro mustard ijo hisu uje gemu baeromo
hesi mure öjade höjo.

32 Röhu bajo ioro'ioroho ma-jianovo'amo'i a'i ë mustard
ujoho biseharihe höjo. Ëhi höjo röhu riromo ëgovoromo
ijo hisu ioro'ioroho iosirami'amoromo ijo va'ëne jiaje höjo.
Ijo va'ëne jiego ugëro rueruomoromo ë ijo hesi adore ijue
vae'amarue höjo.

I dë huaje osehu ire rumorovade uhu jöhoje.

33 Ëhi majëhinugoromo uhu jöe gö'o majëhiromo uëvadeje:
God-hu böröme namiromo muebejëvaje öroho aviëhi höjo. I
dë huaje osehu ire rumorovajëhi God-hu böröme namiromo
muebejëvaje muohuro sa'ae aho'o ëhi rumorovobe va'aje
höjo. Magonahe gemuëro ie aho'obëhe gagovoromo i dë
huaje osoho i gemuore bamoromo iohu'o buarohade höjo.
Buarohamu ë ioho aho'obëhe rumorovo barëjade höjo.

34 Ëjöho aho'obëhe Iesuro uhu'e majëhijamu rue gago-
vare aribövioho hejareje. Jöe aho'o ma-uhu'e gemu
majëhinövadeje.

35 Ëhi uhu'e majëhijade jö hesi bëhoho urimo jö God-aro
baeromo majëhinövade ae gemuëro Iesuhu vae'iröhe mu
jöho God-are surire jajivoromo uvadeje:
Naro uhu'e majëhinövo'ejöjo.
Ö'idö sa'a bamadevare evare aevoromo subivëhobe rovade
jöho na jövonövo'ejöjo.

Resu sisë hesi uhu jö Iesuhu huruoho majëhijade jöhoje.

36 Ëhi'onugoromo gagovarue aribövioho rëmo'i osare
va'adeje. Osare va'amu gagorovo hesi ijorajo ömo'ömohuro
rueromo uavareje: I va'ëne resu sisëhu i mure ri'amade jöho
huruoho majahuijego no hejarëjo.

37 Hejarëjamu uëvadeje: Ujo ma riremade a hesi jö bëhoho
uëromo ë'ode höjo: God-are A Maho nörö höjo.

38 I mu hesi jö bëhoho uëromo ë'ode höjo: Sa'ae aho'obëhe
dinö'e dinö'e jiobe va'ajëjo. I ujo hesi jö bëhoho naro uëromo

ëˈode höjo: God-hu muebejëvego hesi aharire raromarue aribövie jioruomajëjo. I vaˈëne resu sisë hesi jö bëhoho naro uëromo ëˈode höjo: A sisë börömo hesi aribövie jioruomajëjo.
39 Mu arijoˈo nu huodivoromo resu sisë hesi ujo riremade
a hesi jö bëhoho naro uëromo ëˈode höjo: Satan höjo. I gagovoˈiröhe maja hesi jö bëhoho naro uëromo ëˈode höjo: Ave saˈa bövi biseˈo barëˈiröhe majaho höjo. I gagovoˈiröhe aribövi jabesi jö bëhoho naro uëromo ëˈode höjo: Anera aribövioho jioruomajëjo.
40 Resu sisë gagovoromo vëniro huaruëhi saˈa bövi biseˈo barëˈiröhe majaho rueˈiramu ëhi jioˈaˈajëjo.
41 Ëho majaho rueˈiramu evare God-are A Maho naro nasi anera aribövioho rëmöˈöˈiramu jabumëro rueruomoˈajëjo. Rueruomoromo mu sisë röjëhijarue o God-are jö aharue aribövi God-hu muebejëvajoho mevoromo
42 vëni börömehu ravajire ruruhöˈöruomoˈajëjo. Ëdiröˈore ae ahoˈobëhe nierusuburuˈe bamoromo ane jaˈiho vuogigimoruomoˈajëjo.
43 Ëhi ëˈiramu evare mu mae vaejarue ariböviohuro jabesi Vavuehu muebejaje öri ariˈere raromoromo majaehu bamoromo ajivajëhi ëhi ajivoruomoˈajëjo. Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javëˈoho bëhoho nahoromo birohonëjo.

Gurihijëˈe inömo mabëhe o nienia mabëhe ë inömo jabesi uhu jöhoje.

44 Röhu God-hu böröme namiromo muebejëvaje jö göho uhuˈe uëˈiëˈajëjo. Ae gemuehu gurihi nugëˈe inömo mabëhi birohoromo ëhuremu gemu uehorovadëhi God-hu böröme namiromo muebejëvaje jö ëhuremu ëhi uehorovoˈirarije jöho höjo. Ae gemuëro ae gö hesi mure juvoˈi gavade höjo inömo ma-mabëhe gagovoromo gurihi nugëˈe jiamu. Gurihi nugëˈe jiamu gagorovo huro ujuohoromo röhu maho gurihiromo duhade höjo. Duhonugoromo ë inömohuremu uehorovoromo nimorohëˈi vaˈoromo hesi maho sisëho ahoˈo imoˈamo barënugoromo ijo bajo bövi mae baeromo vuonorö'ö vaˈoromo gurihi nugëˈe inömoho baeˈi ë muoho imade höjo.
45 O aehu nienia mabëhe ëhemu uehorovadëhi God-hu böröme namiromo muebejëvaje jö ëhemu ëhi uehorovoˈirarije jöho uhuˈe uëˈiëˈajëjo. Nienia imoˈamaje ae gemuëro nienia mabëhe imoˈamoˈi nahobe juvade höjo.
46 Nahojuvo nieniae gemu ma-mabëhoho birohade höjo. Birohonugoromo ë nieniahuremu uehorovoromo vaˈoromo hesi maho sisëho imoˈamo barënugoromo ijo bajo bövi mae baeromo vuonorö'ö vaˈoromo ë nieniaho gemu imade höjo.

Viö uhu jöhoje.

47 Röhu God-hu böröme namiromo muebejëvaje jö göho
uhuˈe uëˈëˈajëjo. Aëro viö böröme jovo eˈure baˈamare höjo.
Baˈamamu jovo maje ihe gö gö viöre aegade höjo.
48 Aegoromo irijiomamugo evare jovo riröre bavaˈoromo
raromare höjo. Raromoromo jovo majo maho suovoromo
hevöre ioˈamoˈi sisëho ruruhöˈöjare höjo.
49 Ëjö hesi bëhoho ave saˈa hesi majaho barëˈiramu ëhi
jioˈaˈajëjo. Aneraëro rueruomoromo a maho ëhi rëmoˈi a
sisëho mevoromo ujuohoromo
50 vëni börömehu ravajire ë ruruhöˈöˈaruëjo. Ëdiröˈore
ae ahoˈobëhe nierusuburuˈe bamoromo ane jaˈiho vuogigi-
moruomoˈajëjo. Ëhi jioˈaˈajëjo.

Jö mae göho mamie göho iˈe ë hesi jöhoje.

51 Röhu naehu majëhijode jöho ahoˈo na jemë he barëjarije
höjamu uavareje: Ioˈajo.
52 Ioˈajamu Iesuro uëvadeje: Ëhuˈëro God-are jögoru mami
öri röjëhijaje ae rahu God-hu böröme namiromo muebejëvaje
jö iˈohuˈo ëhuˈo hejëˈoho inömo mamiohuˈo iˈohuˈo hesi
osare jiaje aho vaˈëne jianovajëjo. Ëhi jiëˈe aehu inömo
mamiohuˈo iˈohuˈo bahijaje osare jioˈamajoho vaˈorahoro
ujuoho rueromo röjëhijajëhi ëhi jiëˈe aribövioھuro God-are jö
mamiohuˈo iˈohuˈo ae röjëhiruomoˈajëjo.

Iesuare amo rajehu Iesu bijönimoruomade jöhoje.

53 Ëhi jiëˈe uhu jöho majëhinugoromo Iesuro vaˈadeje.
54 Vaˈoromo hesi amëro rovadeje. Rueromo hiromo
God rajahijarue osare rumo vaˈoromo God-are jö bëhoho
röjëhijadeje. Röjëhijamu hegorovo tiöjëvadeje. Tiöromo
uvoruomadeje: Diehiˈoromo simano maho baeromo
darugoˈe mu masijoho vaejaje höjo.
55 Hu sarerivajëjo. Ma-ijo muemu vaejaje a hesi harihe
höjo. Hesi vëmoho Mary höjo. Hesi ö ömoˈömoho James
Joseph Simon Judas ëhi jioˈamajëjo.
56 Hesi maˈino ömoˈömoho ahoˈo noˈo gemu mae raro-
marue höjo. Ëhi jiëˈoho diehiˈoromo aviëhi jiëˈe muoho
baejade höjo.
57 Ëhi uvoromo nue huodivareje. Nue huodivamu
gëgorovo Iesuro uëvadeje: Jö God-aro baeromo majëhijarue
aribövioھo dinöˈe dinöˈe vaˈëˈiroھo aëro no mae ue-
horovavuarue höjo. Aˈi nosi saˈa raje agane gemuoھo
jemëremu bogo ëhioھo uehorovavuaruje höjo.
58 Ëhi uënugoromo darugoˈe muoھo ma-gemu gemu ë
vaejadeje amo rajoھo bogo ma uehorovaruego.

14

John bapataeto vaejaje a guomade jöhoje.

1 Ëhi'amu Iesuhu mu börömo vaejaje jöho sa'a a böröme
Herod-ro hejadeje.
2 Herod-ro jöho heromo hesi mu vaejarue aribövioho
uëvadeje: Ëaho John bapataeto vaenövade aho höjo. Hu
guomoromo ri'öjë'e höjo. Guomoromo ri'öjë'ëro ëhu'ëro
darugo böröme baeromo mu masijoho vaejaje höjo.
3-4 Röhu ë jö hesi bëhoho urimë'i Herod-ro hesi öe Philip-
are vabore hesi ihoho Herodias gohoniahijadeje. Gohoniahi-
jamu John-ro ri'öromo ua'i hijadeje: Ëmagonaho baejanoho
ëho bogo maehu höjo. Ëhi ua'i hijamu Herod-ro ë magonaho
hesi jöëni ae uëvamu John guduamoromo tövoromo savoji
gagore ba'amareje.
5 Ëhi'amu Herod-ro John ano'i nimoromo röhu uvadeje: Ae
aho'obëhe uvoruomaje höjo: John hu jö God-aro baeromo
majahuijaje ae hö uvarue höjo. Ëhi uvoromo ë aribövioho
juhuonëmiromo bogo anadeje.
6 Ëhi'ojuvo Herod rahade majaho rovadeje. Herod rahade
majaho rovamu Herodias-are abojohuro ae aho'obëhe jabesi
nunire rueromo javavadeje. Javavamu Herod-ro garomo
vuëvadeje.
7 Vuëvoromo magonahoho uavadeje: Ja rabe rabe
nagë'oho iae na bojami'ejöjo. God-ro ge'ego na mae
uavajëjo.
8 Ëhi uavamu abojohuro va'o vëmehu nimade jöho heromo
rueromo Herod uavadeje: Bapataeto vaejaje ae John-are
sönöho tarioromo simanoho hevöro bamoromo avehuro
baro bojemëjo.
9 Ëhi uavamu hegorovo rue a börömohuro huë vavaene
baejadeje. Huë vavaene baejade höjo röhu urimo darugo'e
jöho ë aribövi jabesi nuniro ë magonahoho mae uavë'ëro
ëhu'ëro jöe bojëmiromo uëvadeje: Magonahehu nimajoho
baro bojamihëjo.
10 Bojamihëromo ae rëmö'öjamu savoji gagore va'oromo
John-are sönöho tarioromo
11 simanoho hevöre bamonugoromo barueromo abojoho
bojamijareje. Bojamamu huro bava'o vëmoho bojamadeje.
12 Ëhi'amugo John-are ijore ijore jijiharue aribövioho
rueromo sinoho bava'oromo guavareje. Guavonugoromo
va'oromo Iesu majahijareje.

Iesuhu ae aho'obëhe 5,000 da'uojëhade jöhoje.

13 John bapataeto vaejëvaje a guomade jöho majëhijamu
hegorovo Iesuro vaˈoromo boat-re ajio hiromo a rumoˈe
saˈare vaˈi vaˈadeje huˈo hesi aribövіohuˈo sivue raro-
moröhëni. Ëvaˈaje jöho hegoro ae ahoˈobëhe jabesi amore
amore jioromo vaˈoromo Iesuhu vaˈajire saˈa hörëro ë
vaˈoruomadeje.
14 Vaˈoruomamu Iesuro jovo döre boat-re vaˈadoho saˈare
rueromo ravoˈamoromo gavade ae ahoˈobëhe tagavëˈe ji-
amu gëgorovo jabesi jöëni vavaenimoromo jabesi aribövie
guomo guomoˈoho ajëmijadeje.
15 Ëhiˈojuvo majae garoboˈe bamamugo hesi ijorajo
ömoˈömohuro rueromo uavareje: Aveho a rumoˈe saˈae höjo.
O majae mamiˈe barëjëˈe höjo. Ëhuni aribövioho rëmöˈöjego
amo göro göro vaˈoromo ie imoˈamoˈirarëjo.
16 Ie imoˈirarëjamu Iesuro uëvadeje: Jabumë rabëni
vaˈojörajo. Jemëro iruno'oho daˈuojëhirëjo.
17 Daˈuojëhirëjamu uavareje: Iae mae höjo röhu aviae no ie
övo gö mine visue niöˈi ëhemu javuajëjo.
18 Ëhemu javuajëjamu uëvadeje: Baro bojemihëjo.
19 Ëhi uënugoromo huro aribövioho uëvadeje: Garasioro
raromohëjo. Raromohëromo ie övo gö mine visue niöˈi
ujuoho rovaroho ëho huro ujuohoromo öˈidöho sioroho
garomo God huë mae uavadeje. Huë mae uanugoromo
ioho atoˈatovoromo hesi ijorajo ömoˈömoho iˈimëmamu ujuo-
horomo ae ahoˈobëhe suvuorëmijareje.
20 Suvuorëmijamu ae ahoˈobëhe ë ioho visuoho ueˈahamu
daˈuëgadeje. Daˈuëgamu gagorovo ijorajoho jaburo
vitu vituoho gagovoromo aegamu esöe ahoˈobëhe 12
irijiomoˈamadeje.
21 Ëhiˈareje. Amaˈe ahoˈobëhe 5,000 rabuˈe iohuˈo vi-
suohuˈo ueˈahoruomadeje. Röhu magonahe asisöˈe jabuˈo
ueˈahareje.

Iesuhu eˈu döre hörehu vaˈade jöhoje.

22 Ëhiˈamu Iesuro hesi ijorajo ömoˈömoho uëvadeje: Boat-
oro ajio raromoromo eˈu ioni gönö urimo vaˈohego na a
ioroˈioroho rëmöˈöjöjo.
23 Ëhi uëromo ae ahoˈobëhe rëmöˈönugoromo parie vaeˈi
hesi sivue dahorure ajiomadeje. Ajiomoromo hesi sivue
hijamu vahiromadeje.
24 Vahiromamu nume ijorajoho jaburo öri ëgobövіro jovo
döre vaˈoruomamu evare burëro jabesi nuninö rueromo
jovoho hasaromo boat-ohuˈo babuˈöjëvobe vaˈadeje.
25 Ëhiˈojuvo sisonuvoˈiaˈamu Iesuro jovo döre hörëro
rovadeje.

26 Jovo döre rovamu gagorovo ijorajoho jaburo jio-
dudu'iraeromo uvareje: Aru'ahëro rovajëromo juhuonivo-
romo jö'e dadovareje.
27 Jö'e dadovamu hejë'i Iesuro uëvadeje: Nadi juhuonivo'i
biririvohëjo. Na jevajëjo.
28 Na jevajëjamu Peter-ro uavadeje: Bada ja javë'oho
uevego na jovo döre ö'öjo.
29 Ö'öjamu Iesuro uavadeje: Rovëjo. Rovëjamu hegorovo
Peter-ro boat-re jioromo jovo döre abueromo Iesu biroho'i
hörëro jovo döre va'adeje.
30 Va'ihö gavade bure rovamu gagorovo juhuonivadeje.
Juhuonivoromo jovo gagore abue'ia'amu gavë'i uvadeje:
Bada ajemëjo.
31 Ajemëjamu hejë'i Iesuro övoho nugö'öromo Peter
ma'enoromo uavadeje: Mae uehorovevo avoho'ibejanëjo.
Ja rabëni uehoro niö'ioho baejane höjo.
32 Ëhi uanugoromo jaburo niö'iro boat gagore ajiomamu
gavë'i buroho barëjadeje.
33 Buroho barëjamu gagorovo boat-re raromare
aribövioho uro Iesu rajahiromo uavareje: Iae mae-ëjo. Ja
God-are Harihe javajëjo.
34 Ëhi'onugoromo e'u ioni gönö rueromo Gennesaret
sa'are ravo'amareje.
35 Ravo'amamu gagorovo ë sa'a rajohuro Iesu garomo
uvoruomadeje: Iae Iesu hö uvoromo ë sa'ae bövioho jöe
nugö'öjamu guomo guomo'e ae aho'obëhe ujuoho rueruo-
madeje.
36 Ujuoho rueromo ëninamiromo uanövareje: Guomo
guomo'e aribövioho uëvego ja niögu vituohuremu rëhego
ëhuro guomo guomoho barë'amajo. Ëhi ua'ego ae rahu
rëhë'oho marë'amonövadeje.

15

Pharisee aribövioho God-are jö bogo avoho uehorovo'i jabesi a mami jö böröme hö uehorovare jöhoje.

1 Ëhi'amu Pharisee aribövioho'o Jew rajo jögoru öri
röjëhijarue aribövioho'o ëho jaburo Jerusalem jioromo
rovareje. Rueromo Iesu uavareje:
2 Jasi ijorajo ömo'ömoho nosi a mamiehu bojëmibe rovare
jögoroho ahoruomaje höjo. Nosi a mamiehu ë'arëhioho jasi
aribövioho jovoho övoho bogo ëhioho otehodivorovë'e ioho
ma-ue'aharue höjo. Rabëni ëhioho ë'arue höjo.

3 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Röhu jemë rabëni
jemesi a mami jabesi muohuremu uehorovoromo ëhuro
God-are jögoroho aharuje höjo.
4 Ëhesi bëhoho God-ro uëvade höjo: Jasi vëmu vavu'oho
mae uehorovëvonëjo. O jöe gö'o uëvade höjo: Ae rahu
jö sisë jövoromo vëmu o vavu hesi iho ijumahë'oho anego
guomo'irajo.
5 Röhu jemëro ë jöho ahoromo ae röjëhiromo uëvaruje höjo:
Jaehu jasi vëmu vavu'o God-are nunire uëvë'oho: Nasi maho
sisëho ujuohoromo jemë ajëmi'ibejodoho röhu aveho na God-
are ihoro bamë'e jevajë uëvë'oho
6 nadi röhu maho huotorovoromo vavuoho ajaminëjo.
Ajamijë'oho sisë höjo. Vavu ajamijë'oho sisë hö
uëvarujohuro ëhuro vëmu vavu'o mae uehorovëvo'irarijego
God-hu bojëmade jöho jemëro aharuje höjo jemesi a mami
jöho e'irovo.
7 Sareri sareri'e aribövie jëvajëjo. Jö God-aro baeromo
majëhijade ae Isaiah-ro jemëhu ë'irarije jöho jajivoromo ëhi
uvë'e höjo:
8 Ave ariböviohuro ma-jö'ëremu God na rajehi'i
dë vövöbajo'oho bogo nasi gemuoroho jio'i rori'o jioruo-
majëjo.
9 Jabumë a jabesi jögoroho ae röjëhiromo uëruomaje höjo:
Ëho God-are jöe jiaje ejahuorëjo.
Ma-a jabesi jögoroho ëhi röjëhiromo ëhuro ma-döhemu God
na rajehiruomaje höjo.
Ëjemesi jö Isaiah-hu jajivadoho iae mae höjo.

Bogo i ijaruohuro a'i uehoro sisë baejaruohuro ëhuro God-are nunire sisërëjavuaje jöhoje.

10 Iesuro ëhi uënugoromo ae aho'obëhe uëvadeje: Ro
gemuoro gagovohëromo ro gagovamu uëvadeje: Ave uhu jö
uë'ië'ajoho avoho heromo bëhoho baerëjo.
11 Rabe jö'ore va'ë'oho bogo ëhuro aho sisërë'amo'i a'i
rabe jö'ore jioromo suorovë'ohuro ëhuro aho sisërë'amaje
höjo.
12 Iesuro ëhi jövamu hejë'ëro hesi ijorajoho jaburo
rueromo uavareje: Jaehu ë jö majëhijamu Pharisee
ariböviehu heromo huë sisë baeruomadoho na ja
uehorovanuëjo.
13 Na ja uehorovanuëjamu Iesuro uëvadeje: Nasi Vavue
ö'idöre hijaje a hesi aribövioho mure i maehu rijajoho va'ëne
jioruomajëjo. Ëmure hesi ëma ri'amaje resu resuoho nasi
Vavuohuro jaho'amoromo ruruhö'ö'ajëjo.

14 Ëhuni ë resu resu vaˈëne Pharisee aribövioho ëhi vuonugorëjo. Jaburo nuni sisëˈe ariböviohuro öroho röjëhijanovarue höjo. Nuni sisëˈe a göehu nuni sisëˈe a gö öri röjahijëˈoho jabumë niöˈi guare bejëvo vaˈaˈajëjo.
15 Bejëvo vaˈaˈajëjamu Peter-ro Iesu uavadeje: Röhu jöˈore vaˈaje o jöˈore jioromo suorovaje uhu jö hesi bëhoho huruoho majahuijego no hejarëjo.
16 Hejarëjamu Iesuro uëvadeje: Na jaruvoho ëhi jemëˈo uehoroho bogojëvajëjo.
17 Jemë rabëni bogo garomo uvarujëjo: Rabe jöˈore vaˈëˈoho dëre abueromo dëre jioromo suorovoromo bogo aho ijumëvëˈe ma-gua gagore vaˈaje höjo.
18 Aˈi jöˈore jioromo suorovaje jöhuro dë vövöbajoˈere jioromo rojomoromo jöˈore suorovaje höjo. Suorovoromo ëhuro aho God-are nuniroho sisërëˈamaje höjo.
19 Ëhesi bëhoho uehoro sisëhuro dë vövöbajoˈere jioromo rojomego ëhuro ae muoˈamoruomaje höjo. Gohoˈamoruomaje höjo. Öëro jijihanovoruomaje höjo. Vajiohëro ujuohoruomaje höjo. Ae sarerëmiruomaje höjo. Ae gö jabesi ihoho ijumoruomaje höjo.
20 Ëhi jiëˈe mu sisë vaejëˈohuro ëhuro aho God-are nunire sisërëˈamaje höjo. Aˈi övo bogo eguëˈe i ijëˈoho bogo ëhuro aho God-are nuniroho sisërëˈamaje höjo.

Israel rajo bogo aˈi saˈa gö rajo magonahehu Iesu mae uehorovade jöhoje.

21 Ëhiˈoromo Iesuro ë saˈaho nugo vaˈadeje. Vaˈadoho vaˈo Tyre amo Sidon amo jiajinö saˈare ë rovadeje.
22 Rovamu iae Canaan saˈa rajo magonahëro ë saˈare hijëˈëro rueromo Iesu uavadeje: Bada ja a böröme David-are ujoho javaje nani vavaenimoromo ajeminëjo. Satan-are a sisëro nasi aboji hesi dë gagore abuejëˈe höjo. Abuejëˈëro magonahoho sisëˈi hijajëjo.
23 Sisëˈi hijajëjamu Iesuro bogo jöho uavadeje. Bogo jöho uavamu hesi ijorajo ömoˈömohuro rueromo uavareje: Magonahoho uavego vaˈajo. Hu ma-darugoˈo uvobe nosi ijore ijore rovajëjo.
24 Rovajëjamu Iesuro uëvadeje: God-ro saˈare remöˈöjade höjo naro rueromo bogo saˈa gö rajoho ajëmiˈi aˈi Israel raje sheep vaˈëne subiröˈöˈamëˈohemu ajëmiˈirodego.
25 Ëhi uëvamu ë saˈa gö rajo magonahohuro ro Iesuare bëhire ague aho hiromo uavadeje: Bada ajemijëjo.
26 Ajemijëjamu Iesuro uehorovoromo uvadeje: Vëmu vavuˈehu jabesi aboji harihuˈo urimo ajëmijaruëhi naro nasi saˈa rajohemu ëhi urimo ajëmiˈi rovode höjo. Ëhi uvoromo

ë saˈa gö rajo magonahoho uhuˈe uavadeje: O-ajo. Noehu aboji harihuˈo jabesi i ujuohoromo ö harihu mioˈamëˈoho ëho bogo maehu höjo.

27 Bogo maehu höjamu hegorovo magonahohuro ue-horovoromo uvadeje: Iae na bisemu ioniro saˈa gö raje jevoˈego ëhuni bogo ajemiˈi jöho jövajëjo. Röhu noehu bogo rarovego öehu i ugobajoˈo ueˈaharuëhi nani Iesuro naˈo ëhi ejehoromo nasi abojoho ajamiˈajëjo. Ëhi uvoromo mana uhuˈe uavadeje: Bada iae mae-ëjo röhu jabesi öhuro vavu jabesi maratuore jioromo rireromëˈe i ugobajoˈoho ueˈaharue höjo.

28 Ueˈaharue höjamu Iesuro uavadeje: Asëˈe naro ajamijöro uehoro ma-mabëhe barovane höjo. Ëhuni jaehu nimanuëhi ëhi ëˈejöjo. Ëhi ëˈejöjamu gavëˈi abojoho marëjahadeje.

Iesuhu ae ahoˈobëhe jabesi sino avohëhade jöhoje.

29 Ëhiˈamu Iesuro vaˈadeje. Vaˈadoho vaˈo Galilee jovo riröre vaˈoromo dahorure ajiomoromo saˈaro hijadeje.

30 Hijamu ae ahoˈobëhe maho jaburo höru sisëˈe aho nuni sisëˈe aho övo höru tövëhëˈe aho bitaro tövëhëˈe aho guomo guomoˈe a ioroˈioroho ahoˈobëhe ëhi ujuoho rueruo-madeje. Ujuoho rueromo Iesuhu hijajire saˈare bahiruo-madeje. Bahijamu huro avohëvamu mae jëvadeje.

31 Mae jëvamu ae ahoˈobëhe garuomadeje bitaro tövëhëˈe aribövioho mae jioromo jöe atamu övo höruˈe tövëhëˈoho mae jëvamu höru sisëˈe aribövioho mae jioromo jijihamu nuni sisëˈe aribövioho mae jioromo uherihamu. Ëhiˈamu gëgorovo jabumë ae ahoˈobëhe tiöjëvadeje. Tiöromo God Israel rajo muebejëvaje a hesi ihoho döro bamoruomadeje.

Iesuhu ae ahoˈobëhe 4,000 i daˈuojëhade jöhoje.

32 Ëhiˈamu Iesuro hesi ijorajo ömoˈömoho uëvadeje: Ruehë uëromo rovamu uëvadeje: Ave aribövioھuni vavaene-gajëjo. Jabumë naˈo raromobe rovaroho majae niöˈi gemu barëjëˈëro ëhuˈëro i ueˈahoˈiröhoho bogohöjo. Ma-dë gagëremu rëmöˈöjëˈoho na bijönegajëjo vaˈego örire nune örijëvojöëni.

33 Ëhi uëvamu rue ijorajoho jaburo uavareje: Iae ëhi höjo röhu aveho ma-saˈaemu jiëˈe öri ariˈero ae ahoˈobëhe rovëˈe höjo. Ëhi jiëˈoho no dinöˈe ioho birohoromo daˈuojëhiˈejarëjo.

34 Daˈuojëhiˈejarëjamu uëvadeje: Ioho diminoˈe jëvajëjo. Diminoˈe jëvajëjamu uavareje: Ioho övo gö mine övo göre niöˈi visu ininoho ma-gemu gemu javuajëjo.

35 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro ae aho'obëhe uëvadeje:
Sa'aro raromohëjo.
36 Raromohëromo ie övo gö mine övo göre niö'i ujuoho
rovarohu'o visuohu'o ujuohoromo God huë mae uanu-
goromo ato'atovoromo hesi ijorajo ömo'ömoho i'imëmamu
ae aho'obëhe suvuorëmijareje.
37 Suvuorëmijamu ae aho'obëhe ue'ahamu da'uëgadeje.
Da'uëgamu gagorovo ijorajoho jaburo vitu vituoho gagov-
oromo esöe övo gö mine övo göre niö'i aegamu iri-
jiomo'amadeje.
38 Ama'e aho'obëhe 4,000 jaburo ë ioho visuoho
ue'ahoruomadeje. Röhu magonahe asisö'e jabu'o
ue'ahareje.
39 Ëhi'amu Iesuro ë aribövioho rëmö'önugoromo boat-re
ajio hiromo Magadan sa'are va'adeje.

16

Pharisee aribövioh'o Sadducee aribövioh'o jabuhu Iesu bogo ma uehorovoromo huhu darugo'e mu vaejöro dinamare jöhoje.

1 Iae Pharisee aribövioh'o Sadducee aribövioh'o ëho
jaburo rovareje. Rueromo Iesu guaro beva'ojöro nimoromo
uavareje: God-are darugoho baeromo bogo gavarue muoho
röjahuijego no gavarëjo huro ja ajamego muoho vaejanue
javego o bogo.
2 Ëhi uavamu huro uëvadeje: Jeniromoromo ö'idöho
kavuego uvaruje höjo: Ö'idö kavuajoho vamae jio'iro
ë'ajëjo.
3 O sue'oho uvaruje höjo: Ö'idö kavuoromo ramoramova-
joho jaruvoho ëni buru'e rue hesi höjo. Jemëro ö'idöho
uherihoromo kavuego garomo uvaruje höjo: Ëhesi bëhoho
iae ëhi jio'ië'ajëjo. Röhu ave jaruvore rovaje muoho garomo
ë hesi bëhoho bogo avoho garomo uvarujëjo: Iae God-are mu
börömoho rovajëjo.
4 Sareri'e aribövi sisë jëvajëjo. Magonahehu hesi baru
vuonugo'i ma-juvajëhi jemëro ëhi God vuonugo'i mue gö
gö uehorovaruje höjo. Jemë rabëni darugo'e muoho ga'i
nimarujëjo. Na ëhi jië'e muoho bogo vae'i a'i Jonah-hu God-
are mu börömo röjëhijade ëhi jië'e muohuremu röjëhi'ejöjo.
Mue gö gö bogajo. Ëhi uënugoromo rëmo va'adeje.

Pharisee aribövi o Sadducee aribövi jabesi i dë huaje oso hesi uhu jöhoje.

5 Ëhi'amu Iesumëro e'u döre va'oromo ioni gönö rovareje.
Rueromo ijorajoho jaburo gavareje rumonëgamu iruno'oho
bogo ujuohë'e jëvamu.
6 Ëhi'amu Iesuro uhu'e uëvadeje: Jemë gavë'iajo. Pharisee
aribövi o Sadducee aribövi jabesi i dë huo'amaje osohuro
jemesirire rumorovo'ajëjo.
7 Rumorovo'ajëjamu rueho jaburo ë jöho mevoromo
uarovareje: Noro ie bogo ujuoho rovë'ëro ëhuni jövajëjo.
8 Ëhi uarovamu Iesuro gëromo uvadeje: Jabumë
ëhi jië'e jöho ataruëromo uëvadeje: Mae uehorovevo
avoho'ibejarijëjo. Jemë rabëni i bogojavuaje jöho atarujëjo.
9 Jemë rabëni avevejö'ohu'o bogo gavarujëjo. Naehu ie
övo gö mine ujuohoromo ae aho'obëhe 5,000 i'imëmodoho
ë i vitu vitu aegamu esöe dimino'e irijiomo'amadoho jemë
ëhu'o rabëni bogo uehorovarujëjo.
10 O naehu ie aho'obëhe övo gö mine övo göre niö'i
ujuohoromo ae aho'obëhe 4,000 i'imëmodoho ë i vitu vitu
aegamu esöe dimino'e irijiomo'amadoho jemë rabëni bogo
ëhu'o uehorovarujëjo.
11 Jemë rabëni uvarujëjo: Ie bogojavuo'ego nöröro i jöe
uehorovoromo majahuijajëjo. Bogo ë jöho uëromo ë'ode
höjo. Röhu gavë'iajo. Pharisee aribövi o Sadducee aribövi
jabesi i dë huo'amaje osohuro jemesirire rumorovo'ajëjo.
12 Rumorovo'ajëjamu hegorovo ijorajoho jaburo uhu jö
hesi bëhoho avoho uehorovoromo uvareje: O Iesu bogo i dë
huo'amaje oso jöho majahuiromo uövuade höjo: Gavë'iajo.
A'i Pharisee aribövi o Sadducee aribövi jabesi jö sisëhuro
nosiro rumorovojöëni ë jöho uhu'e majahuiromo uövuade
höjo: Gavë'iajo.

Iesu hu ëhi jië'e ae jiaje jö Peter-hu jövade jöhoje.

13 Iae Iesuro ajiomadoho Caesarea Philippi amo bëhinö
sa'are rovadeje. Rueromo huro hesi ijorajo ömo'ömoho
uëvadeje: God-are A Maho na rahuo jevaje jöho ae aho'obëhe
diehi atoruomaje höjo.
14 Diehi atoruomaje höjamu uavareje: A ioro'iorohuro
uvoruomaje höjo: Ja John bapataeto vaejavuonövane ahuro
rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja Elijah-
ro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja
Jeremiah-ro o jö God-aro baeromo ae majëhinövane ae göëro
rovë'e javajëjo.
15 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Röhu jemë nasi
jöho diehi ataruje höjo.

16 Diehi ataruje höjamu Simon Peter-ro riˈöromo uavadeje:
Ja böröme namiromo ajamuijanue aho javajëjo. God hiemu
hijaje a hesi Harihe javajëjo.
17 Hesi Harihe javajëjamu Iesuro Peter uavadeje: John-
are harihoho Simon ja huë mabëhe baejëˈe javajëjo. Bogo
ma-aehu ë jöho röjahijamu jövoˈirögoro nasi Vavue öˈidöre
hijajohuro röjahijëˈëro jövanuëjo.
18 Röhu na ave jöho uaˈiëˈajëjo: Ja Peter javajëjo. Peter
hesi bëhoho munë javajëjo. Röhu ave munëho bamoˈejöjo
nasi ekaresiae ahoˈobëhe ë hesi döre gagovëvego bibivoromo
riravoˈirarijego. Nasi ekaresiae ahoˈobëhe ëhi riravoˈiramu
vuovo hesi vöröho bogo ruahöˈöjëvoromo ijumëvoˈajëjo.
19 Röhu naro Peter jasi örire darugoho bojamiˈejöjo jero
ojoho jiovëhego aëro God-are öri ariˈere ë vaˈoruomoröhego.
Ja saˈare hiromo öri tugohëˈoho jero ma-mae tugohoˈiramu
Godˈo öˈidöre hiromo avoho tugohoˈajëjo. O saˈare hiromo
öri jiovëˈoho jero ma-mae jiovoˈiramu Godˈo öˈidöre hiromo
avoho jiovoˈajëjo.
20 Ëhi uaromo hesi ijorajoho ahoˈobëhe darugoˈo uëvadeje:
Nadi aho huruoho majëhiromo uërëjo: Nörö böröme
namiromo a ajëmijaje aho höjo.

Iesuhu huë vavaeni baeromo guomoröhe jö jövadohoje.

21 Ëhiˈonugoromo evare majare Iesuro aevoromo hesi
ijorajo ömoˈömoho röjëhiromo uëvadeje: God-ro ëhi bamëˈëro
ëhuˈëro na Jerusalem ajiomoˈejöjo. Ajiomoˈiramu a du-
vaho aribövioho priest masijohuro Jew rajo jögoru öri
röjëhijarue aribövioho ëho jaburo viˈehe huë vavaene
bövie biseˈe bojemiˈaruëjo. Ëhi ëˈoromo ae gö jabesi övore
bojëmiˈiramu anegoˈiramu guomoromo majae niöˈi gemu
hesi uhure riˈöˈejöjo.
22 Ëhi uëvamu hegorovo Peter-ro Iesu roriˈo huˈirae
bavaˈoromo uavadeje: Bada bogajo. Ëhi jiëˈe huë vavaenoho
bogo mae bogo baeˈaˈanuëjo.
23 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro huotorovoromo Peter
uavadeje: Satan roriˈo vaˈëjo. Jero nasi muoho ahanuëjo.
God-hu uehorovajëhioho ja bogo ëhioho uehorovoˈi ma-
aehu uehorovaruëhi jero ëhi uehorovoromo ëhuni ë jöho
jövanuëjo.
24 Ëhi uanugoromo hesi ijorajo ömoˈömoho uëvadeje: Ae
rahuaro nasi ijore ijore juvoˈi nimëˈoho jasi sinehu nimajoho
nadi uehorovoˈi uvonëjo: Iesuare jöëni viˈehe huë vavaene
javoje rabe baeromo guomevëˈoho iae hesi hö uvoromo
korosi hesi iˈuoho banigojiomanovoromo nasi ijoro ijoro
juvonövonëjo.

25 Ja jasi sinohuni uehorovoromo biririvoromo ave saˈare
hiˈi ëhemu uehorovëˈoho ijonöho guomo öriro vaˈaˈanuëjo.
O ja nasi jöëni guomëˈoho ijonöho maro hiˈaˈanuëjo.
26 Jaehu are jove saˈae mae sisë ahoˈobëhe bae baerëˈi röhu
jasi arijoˈarije ijumorovëˈoho na ja ëhuro mae javoˈajëjo.
Bogajo. Arijoˈarije ijumorovëˈoho diehi röhu maho avo-
horovoˈiramu mae javoˈajëjo. Öre bogohöjo.
27 Röhu God-are A Maho naro nasi Vavu hesi ajohuˈo
nasi anera ömoˈömohuˈo gemu mae vuonorö'ö rueˈejöjo.
Rueromo evare ae gemu gemu diehi jiëˈe mu vaejarije
manaho ëhi bojëmibe vaˈejöjo.
28 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Jemë a ioroˈiore ave
riravarujoho bogo vuovëˈe raromoromo geˈaˈarujëjo God-
are A Maho naro böröme namiromo muebejëvoˈi rueˈiramu.

17

Iesuare nu anoˈehu ajivoromo gorosovade jöhoje.

1 Ëhi uënugoromo majae ahoˈobëhe övo gö mine övo göre
gemu barëjamu Iesuro Peter James o James-are öe John
ëhi söromo dahoru ëgobövire ajiomoromo jabesi sivue raro-
mareje.
2 Raromoromo ë ijorajoho jaburo gavareje Iesuare sino
hahoˈe gorosovoromo hesi nu anoˈoho majaehu bamajëhi ëhi
jioˈi hesi niögoho ajivo avohamu.
3 Ëhi gaˈi gavareje Mosesˈo Elijahˈo ëma jëvoromo jabuˈo
Iesuˈo jöe atoruomamu.
4 Jöe atamu gëgorovo Peter-ro Iesu uavadeje: Bada no
ave raromaruoho iae mae höjo. Ja nagëˈoho naro javue
niöˈi gemu vaeˈamoˈejöjo jani gemu Moses-ni gemu Elijah-
ni gemu.
5 Ëhi jövamu gavëˈi ajivëˈe suehuro rueromo aegëhadeje.
Aegëhamu hejareje sue uhure uvavamu: Ave aho nasi Har-
ihu mabëhe höjo. Na hu garomo nimorohevajëjo. Huhu
jövaje jöho avoho herëjo.
6 Ëhi uvavamu hejëˈi ë ijorajoho jaburo sisë maro
juhuonivoromo saˈare rireromoromo nu anoˈoho saˈare
amoromo momorö'öjareje.
7 Saˈare momorö'öjamu Iesuro rueromo jabumë
rëhëvoromo uëvadeje: Nadi juhuonivoˈi riˈöhëjo.
8 Riˈöhëjamu hegorovo riˈö uheriho'i gavareje ae gö bogo-
jioˈi Iesu gemu namijamu.
9 Ëhiˈonugoromo dahorure ruvebijëˈi Iesuro uëvadeje:
Jemëhu gavarijoho nadi aho majëhirëjo. Uˈemu God-are A
Maho naro guomoromo riˈöjego evaro majëhirëjo.

10 Ëhi uëvamu rueho jaburo uavareje: Jew rajo nosi jögoru
öri röjahuijarue aribövioho uövuarue höjo: God-are a
börömoho bogo ëma rueʼi aʼi urimo Elijah God-aro vaʼadoho
iae vuonorö'ö rueʼaʼajëjo. Rueʼiramu God-are a börömoho
ijore rueʼaʼajëjo. Jögoru öri röjahuijarue aribövioho rabëni ë
jöho majahuijarue höjo.
11 Rabëni majahuijarue höjamu Iesuro uëvadeje: Ioʼajo.
Elijah-hu urimo rueromo bövi biseʼo avohoʼamoʼiröhe jöho
iae mae-ëjo.
12 Röhu ave jöho naro jemë uhuʼe uëʼiëʼajëjo. Hehëjo.
Elijah iae mamiʼe rovade höjo. Rovamu aëro hu bogo
ma gaʼirögoro jabuhu diehi nimarëhi ëhi hesi örire sisë
vaeruomade höjo. Jabuhu hu sisë vaejarëhi God-are A Maho
naʼo ëhi sisë vaejevoruomoʼajëjo.
13 Ëhi majëhijamu hegorovo evare Elijah uëvaje
hesi bëhoho uehorovoromo uvareje: John bapataeto
vaejavuonövade a hesi jöho majahuiromo ëʼajëjo.

Iesuhu Satan-are a sisë aharihu hesi dëre jiamu rarovö'öjade jöhoje.

14 Dahorure ruvebinugoromo ae ahoʼobëhe raromaruire
ë rovareje. Rovamu gavëʼi ae gemuëro rueromo ague aho
hiromo
15 Iesu uavadeje: Bada nasi harihohuni vavaenimoromo
ajamijëjo. Hesi simanoho sisërëromo sisëʼi sisëʼi hi juvaje
höjo. Sisëʼi sisëʼi hiromo vënire jovore ëma ravorovaje höjo.
16 Ëhuni jasi ijorajo jabesi örire barovode höjo. Barovamu
ajamiʼiröhoho bogo eni jëvade höjo.
17 Bogo eni jëvade höjamu Iesuro uëvadeje: Asëʼe ave
jaruvore raromaruje aribövioho jemë bogo ma uehorovoʼi
jöe gö gö ëma uehorovaruje aribövie jëvajëjo. Na majae
diminoʼe jemëʼoho hibe vaʼejöjo. Majae diminoʼe jemesi mu
sisëho garomo ma-nunëro ga taemobe vaʼejöjo. Jemesi mu
sisëhuro na uʼuvevajëjo. Ëaharihoho avehuro barovego na
gavöjo.
18 Barovamu gagorovo Iesuro Satan-are a sisëho birevamu
aharihu hesi dëre jioromo hörö vaʼadeje. Hörö vaʼamu
gavëʼi aharihoho mae jiadeje.
19 Ëhiʼamu Iesuare ijorajoho jaburemu rueromo Iesu
uavareje: Diehiʼoromo noehu aruʼaho sisë rarovö'öjaroho
bogo eni javuade höjo.
20 Bogo eni javuade höjamu Iesuro uëvadeje: Jemëro bogo
ma uehorovëʼëro ëhuʼëro bogo eni jëvadeje höjo. Röhu
ave jöho na jö mae uëʼiëʼajëjo. Mustard bajoho inino mae
jioʼamajëjo. Mustard baje gemu ma-biseʼo jiajëhi ëhi uehoro

mae ma-bisemu baeromo God mae uehorovëˈoho ave da-horehu böviehu biseˈehu jemesi mu ahanovajoho uavëˈoho: Roriˈo vaˈë uavëˈoho iae roriˈo vaˈaˈajëjo. Ëhi jiëˈe mu bövi biseˈo vaejëˈoho eni jëvoˈajëjo.

21 [Amo ë aharihu hesi dëre jiade ëhi jiëˈe a sisë ae gö hesi dëre jiajoho rarovöˈöˈiëˈiroho i ueˈaharujoho vuonugoˈi God-are örire uehore ahoˈo bojamiromo ëninamijëˈohuro ëhuro rarovöˈöˈamoˈarujëjo. Öri göho bogoˈe höjo.]

Iesuhu guomorröhe jö röhu maho majëhijade jöhoje.

22 Ëhiˈoromo Iesuare ijorajoho jaburo Galilee saˈare ë ro gemuoro gagovareje. Gagovamu gavëˈi Iesuro uëvadeje: God-ro ëhi bamëˈëro hesi A Maho na a jabesi övore vaˈoromo

23 anegoˈiramu guomoˈejöjo. Guomoromo majae niöˈi gemu hesi uhure riˈöˈejöjo. Ëhi majëhijamu heromo huë vavaene böröme baeruomadeje.

Iesumëhu God-are amo börömo hesi tax bojamiˈiröhe jöhoje.

24 Ëhi ëˈëˈëro Iesuˈo hesi ijorajo ömoˈömohuˈo ëho jaburo Capernaum amore rovareje. Rovamu God-are amo börömo hesi mu nigemoˈiröhe tax moni baejarue aribövioho rueromo Peter uavareje: Na jasi a börömoho God-are amo börömo hesi tax-oho bojamijaje höjo.

25 Bojamijaje höjamu Peter-ro uëvadeje: Ioˈajo. Ioˈa uënugoromo osare vaˈamu gavëˈi Iesuro urimo jöho jövoromo Peter uavadeje: Simon ja diehi uvanuëjo. Saˈae dinöˈe dinöˈe raromoromo masijo vaejaruoho tax ihe gö gö ujuohoˈiëˈiroho rahumesi örire uëvego iˈimëmarue höjo. Na jabesi ae gemuoho jabesi örire o ae gö jabesi örire uëvarue höjo.

26 Uëvarue höjamu Peter-ro uavadeje: Ae gö jabesi örire uëvarue höjo tax monie bojëmijöro. Ëhi uavamu Iesuro Peter uavadeje: Ëhuˈëro jiëˈëro jabesi agane gemuoho tax-oho bogo vaejarue höjo.

27 No God-are agane javuajëjo röhu no hesi osa hesi tax-oho bogo bojëmiˈibejarëjo tax baejarue aribövioho huë sisë baeˈibejarëjo. Ëhuni iae bojëmiˈejarëjo. Röhu jovo eˈuoro vaˈoromo anuge baˈamoromo aevoˈi jiomoˈirane visuoho baeromo jöˈoho tarivahonëjo. Tarivahoromo gaˈaˈanuëjo tax hesi ijo bajoho jöˈore jioˈiramu. Ëho bavaˈoromo tax-oho jasirohuˈo nasirohuˈo bojëminëjo. jöhoje.

18

Di aehu a ioroˈioro iosirëmiromo böröme jiaje

1 Ëhiˈamu evare Iesuare ijorajoho jaburo rueromo uavareje: God-hu böröme namiromo muebejavuajoho di ahuro a ioroˈioroho iosiramuiromo börömoho javuajëjo.
2 Börömoho javuajëjamu hegorovo Iesuro aharihoho uvamu rovadeje. Rovamu jabesi nunire huˈirae barueromo
3 uëvadeje: Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Jemë jemesi iho böröme jiojöro uehorovarujoho vuonugoromo huotorovoromo asisöˈonöˈe ma-taemo raromorëjo. Jemë bogo ëhi ëˈëˈoho God-hu muebejaje öri ariˈeroho bogo vaˈo hesi jëvajëjo.
4 Ae rahu döre bamorovaruoho vuonugoˈi ave aharihoho vaˈëne ma-taemo raromëˈoho ë aribövioھuro God-hu böröme namiromo muebejëvaje a ioroˈioroho iosirëmiromo jabumë masijo mae jioruomajëjo.
5 Ae rahu aviëhi jiëˈe asisöˈoho gemu nasi ihore rajahiromo baejëˈoho ëhuro naˈo rajehiromo baejevoruomaje höjo.

God uehorovarue mu ijumëharue aribövi jabesi jöhoje.

6 Ae göëro asisöˈonöˈe jörume hiromo nasi örire mae uehorovevoˈajëjo. Ëhiˈoˈiramu ae göëro ë aho mu sisë röjahiromo ëhuro na uehorovevaje muoho ijumahoˈajëjo. Ijumahoromo ëhuro hu iˈu sisëho baeˈaˈajëjo. Mu sisë bogo röjahijajevare evare ë mu sisë röjahijaje a hesi sönöˈahore aëro iˈuˈe munë hitahiohuro tövoromo sö jovore baˈamego eˈu ëgobövire bevaˈoromo jove iromo guomoˈibejajo ëho ma-jianovoˈibejajo. Aˈi ë mu sisë röjahiˈiröhe ë hesi iˈuoho börömo bëhe baeˈaˈajëjo.
7 Saˈare aribövioho ahoˈo vaevëˈe jioruomajëjo göehu gö bijioho gavego sisë vaeröhe muoho jiëˈego. Ëhi jiëˈe muoho iae rueˈaˈajëjo. Röhu ae rahu ë mu barovëˈoho vaevëˈoho sisërëˈajëjo.
8 Jasi övehu o hörehu mu sisë vaeromo God uehorovanue mu vuonugoˈiëˈiroho övoho o höroho tarioromo buˈönëjo. Ja öve o höre gemu javamu ijonö vaˈoromo mare hijëˈoho ëhuro mae javoˈajëjo. Aˈi öve niöˈi o höre niöˈi javamu ijonö God-hu ramöˈöjamu ravemu ravaje vënire vaˈëˈoho ëhuro sisë bëhe javoˈajëjo.
9 O jasi nunehu mu sisë vaeromo God uehorovanue mu vuonugoˈiëˈiroho nunoho jahoromo buˈönëjo. Ja nune gemu javamu ijonö vaˈoromo mare hijëˈoho ëhuro mae javoˈajëjo. Aˈi nune niöˈi javamu God-hu ramöˈöjamu vëni sisëre vaˈëˈoho ëhuro sisë bëhe javoˈajëjo.

Sheep subirö'öjamu nahoromo birohade uhu jöhoje.

10 Röhu gavëˈi raromorëjo. Asisöˈo vaˈëne ma-taemo raro-marue aribövioho bogave nue huodëgoˈirarijëjo. Rabëni hesi

bëhoho jabumë muebejëvarue aneraho jaburo öˈidöre raro-
moromo nasi Vavue öˈidöre hijaje a hesi nuniro raromemu
raromarue höjo.
11 [God-are A Ma naehu rovode hesi bëhoho subirö'ö'amëˈe
aribövioho sö rueromo maro nugoˈamoˈirodëni rovode
höjo.]
12 Röhu ave uhu jö majëhiˈiëˈajoho jemë diehi ue-
horovarujëjo. Ae gemu sheep ahoˈobëhe 100 jioˈi gemu
sidövoromo ëma juvëˈoho arijoˈohuro sheep ioroˈioroho 99
dahorure nugoˈamoˈi vaˈoromo subirö'öjade sheep-oho na-
hobe juvoˈaˈajëjo. Na mae-ëjo.
13 Nahobe juvoromo birohëˈoho evare sheep ioroˈiore 99
mae raromare jabesi jöënioho ma-bisemu nimorohoˈi aˈi ë
subirö'öjade sheep gemuˈohunioho nimoroho avohoˈajëjo.
Iae na mae uëvajëjo.
14 Ëuhu jö hesi bëhoho asisö'o vaˈëne jörume raromarue
aribövioho röhu gemu sisëre vaˈëˈoho jemesi Vavue öˈidöre
hijajohuro ëhi jëˈoho bijönimaje höjo.

*Ekaresia ae göehu mu sisë vaejavuego noehu diehi ëˈiröhe
jöhoje.*

15 Jaˈo huˈo God uehorovaruje öehu riˈöromo jasi örire
sisë vaejavëˈoho jasi sivue vaˈoromo jemë niöˈiro ariromo
hesi sisëho avoho majahijego hu heˈirajo. Heromo huhu
ejahëˈohuro ëhuro jasi öho jasiro barueˈanuëjo.
16 O bogo ejahëˈoho vaˈoromo ae göˈo gemu o niöˈi
huˈiraejëvoromo ö hesi öroro vuonöröˈö vaˈonëjo. Ëhesi
bëhoho God-are surire jöho ëhi uvëˈe höjo: Ae rahu ae gö
hesi sisë a masijo jabesi nunire majëhijëˈiroho ae niöˈi o niöˈi
gemu gavare o hejare jö sisë gemuohuremu majëhijëˈoho
aëro heromo uvoˈaˈaruëjo: Iae mae-ëjo. Ëhi jëˈe mu sisëho
vaejade höjo. Ëhuni ae göˈo gemu o niöˈi huˈiraejëvoromo ö
hesi öroro vaˈoromo hesi jö sisëho mevego jabuˈo heromo ja
ajamiˈirarëjo.
17 O jabesi jöhuˈo bogo ejëhëˈoho vaˈoromo ekaresiaho
ë a hesi sisëho huruoho majëhinëjo. O huhu ekaresia
jabesi jö ëhuˈo bogo ejëhamu gavëˈiroho uvonëjo: Hu a gö
vaˈëne o vajiohuˈe tax gagovaje aho vaˈëne höromo nadi
gavanovonëjo.
18 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Jemë saˈare raromoromo
öri tugohëˈoho jemëro ma-mae tugohoˈiramu Godˈo öˈidöre
hiromo avoho tugohoˈajëjo. O saˈare raromoromo öri avoho
jiovëˈoho jemëro ma-mae jiovoˈiramu Godˈo öˈidöre hiromo
avoho jiovoˈajëjo.

19 Röhu ave jöhuˈo uëˈiëˈajëjo. Jemë ae niöˈi saˈare
ariromo jöe gemuoro uehorovoromo ëninamijëˈoho nasi
Vavue öˈidöre hijajohuro ejëhoromo jemëhu ëninamijarijëhi
iae ëhi vaejëhoˈajëjo
20 rabëni ae niöˈi o niöˈi gemu nasi ihore gemuore
gagovëˈoho naro ë diröˈore jemëˈo jevajëro jiëˈëro.

Ae göehu ae gö hesi sisë bogo uehorovoromo vuonugade ë hesi uhu jöhoje.

21 Ëhiˈamu Peter-ro rueromo Iesu uavadeje: Bada nasi
öehu nasi örire mu sisë vaeˈi hijëˈiroho na majae dimino'e
uehorovoromo vuonugoˈi hiˈejöjo. Na na vae 7 ue-
horovoromo vuonugoˈi hiˈejöjo.
22 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uavadeje: Na uavajëjo:
Bogo vae 7 ëhemu aˈi vae majae uehorovoromo vuonugoˈi
hiˈaˈanuëjo.
23 Ëhesi uhu jöho na uaˈiëˈajëjo. Saˈa a börömo hesi mu
vaejaharue aribövi jabuhu moni bojamiˈiröhe suri suri ë saˈa
a börömehu adahoromo ëˈadëhi God-ro böröme namiromo
hesi öri ariˈoho ëhi muebejaje höjo.
24 Iae saˈa a böröme gemuëro hijade höjo. Hiromo hesi mu
muebejaharue jabesi suri surioho aevoromo adahoˈamade
höjo. Adahoˈamamu ae gemuehu a börömo hesi örire 7
million kina bojamiˈiröhoho huˈirae barovare höjo.
25 Barovamu a börömohuro gavade ë aho moni
bojamiˈiröhoho bogo eni jiamu gagorovo hesi aribövioho
uëvade höjo: Ëhuni ave aho hesi vaborohuˈo aboji
harihuˈohuˈo maho sisëho ahoˈobëhe ëhuˈo jemëro
ae gö imëvoromo monioho mana baeromo nasi öroro
bojemirëjo. Ëhi jiëˈoho ë mu vaejaje aehu na mana bojemego
baeˈibejodëhi ë monioho naro baeˈejöjo.
26 Ëhi majëhijamu hegorovo ë ahuro ague aho hiromo
ëninamiromo uavade höjo: Ma-biririvoromo hiromo muebe-
jevonëjo. Iae na ahoˈo bojami barëˈejöjo.
27 Ëhi jövamu hegorovo rue a börömohuro huni vavaeni-
moromo uavade höjo: Iae mae-ëjo. Nadi ijoho bojeminëjo.
Iae barëjajëjo. Vaˈonëjo.
28 Ëhi uavamu iae vaˈade höjo. Vaˈihö gavade ae gemu
huˈo mue vaeromo a börömo hesi mu muebejahajoho jiamu
gagorovo guduamade höjo 12 kina hesi örire bojamiˈiröhëro
jiëˈëro. Guduamoromo huë husuovahoromo uavade höjo:
Nasi monioho bojemijëjo.
29 Bojemijëjamu ague aho hiromo ëninamiromo uavade
höjo: Ma-biririvoromo hiromo muebejevonëjo. Iae na
bojamiˈejöjo.

30 Bojamiˈejöjamu bogo ejahade höjo. Bogo ejahoˈi gud-
uamo bavaˈoromo savoji gagore baˈamade höjo hu ë hibe
vaˈojuvo ë monioho hesi örire bojamiˈiröhego.
31 Ëhiˈamu gagorovo a börömo hesi mu muebejaharue
a ioroˈiorohuro garomo dë vörönëgoromo sisë maro
vavaenëgade höjo. Vavaenëgamu vaˈoromo a börömoho
huruoho majahiromo uavare höjo: Ëhi ëhi ëˈëˈe höjo.
32 Ëhi ëhi ëˈëˈe höjamu rue a börömohuro jöe nugöˈöjamu ë
mu muebejahaje ahuro rovade höjo. Rovamu a börömohuro
uavade höjo: Nasi mu vaejanue aho sareri a sisë bëhe
javajëjo. Jero uevëˈëro ëhuni jaehu moni bojemiˈiranoho na
uehorovoromo vuonugo barëjode höjo.
33 Naehu jani vavaenimodëhi ja rabëni jasi a göhunioho
bogo ëhioho vavaenimane höjo.
34 Ëhi uanugoromo ë arijoˈohuro dë vörönimamu ae
uëvamu hegoro mu vaejaje aho guduamo bavaˈoromo savoji
gagore baˈamare höjo ë hibe vaˈojuvo monie ahoˈobëhe
bojami barëˈiröhego.
35 Jöho ëhi jiëˈëro jemë ae gemu gemu jemesi a ioroˈioro
jabesi sisë bogo uhohuˈo uehorovoromo vuonugëˈoho nasi
Vavue öˈidöre hijajohuro ë börömehu ëˈadëhi jemesi örire ëhi
ëˈaˈajëjo.

19

Vaboroˈo baruˈo gemuoho jëvaje jöhoje.

1 Iesuro ë jöho majëhinugoromo Galilee saˈare jioromo
vaˈadeje. Vaˈoromo Jordan beromo ioni göre Judea saˈare
rovadeje.
2 Rovamu ae ahoˈobëhe mae rihiromoruomamu huro
guomo guomoˈe aribövioho avohëvamu mae jëvadeje.
3 Ëhiˈamu gagorovo Pharisee aribövioho rueromo Iesu
guaro bevaˈojöro uavareje: Vaboro nugöˈöˈamoˈiröhe jögoru
hesi jöho no heˈi naguajëjo. Baruehu rabëni rabëni
bijönimoromo vaboro nugöˈöjëˈoho na mae o sisë höjo.
4 Mae o sisë höjamu Iesuro uëvadeje: Röhu jemë ave jö
adaharijoho rabëni bogo avoho uehorovarujëjo. God-are
surire ëhi uvëˈe höjo: Bövi biseˈo bamade ahuro aevoromo
ahuˈo magonahohuˈo bamëvade höjo.
5 Bamëvoromo uëvade höjo: Ëhuˈëro jiëˈëro aëro vëmu
vavuˈoho rëmöˈöˈi vaborohuˈo gemu mae hiˈaˈajëjo.
Vaborohuˈo hiˈiramu jabumë niöˈi jëvadoho röhu gemu
jioˈaˈajëjo. Ëhi uvëˈe höjo.

6 Ëhuˈëro jiëˈëro ë ahuˈo magonahohuˈo bogo hahagu
hahagu jioˈi ma-gemu jëvoˈajëjo. God-hu mamiˈe gemuore
havoromo muohadoho jemë ma-ae jëvaje nadi tarivorëjo.
7 Nadi tarivorëjamu uavareje: Vaboro nugöˈöˈiröhoho
sisë hö uövuanuoho röhu ëhi jiëˈoho Moses-ro rabëni
ave jögoroho bojamuade höjo: Vaboro nugöˈöˈi nagëˈoho
nugöˈöˈirane jöho suroro jajivoromo vaboroho bojamiromo
evaro nugöˈönëjo.
8 Nugöˈönëjamu Iesuro uëvadeje: Jemë hiaˈi biririˈe
aribövie jëvobe rovëˈego ëhuni baruehu vaboro
nugöˈöˈamoˈirarije ë hesi öroho Moses bogo tugohade höjo.
Röhu niˈiˈivadiroho ëhi jiëˈe muoho bogojiade höjo.
9 Röhu ave jöho na uëˈiëˈajëjo. Vaboroho bogo ma-juvëˈe
baruehu ëma nugöˈöromo magonahe gö masuvëˈoho ëho
bogo maho masuˈi gohoˈamarue muoho vaeˈaˈajëjo.
10 Ëhi majëhijamu hegorovo hesi ijorajoho jaburo Iesu
uavareje: Ja uövuanuoho: Baruehu vaboro masuvëˈoho
nadi ëma nugöˈöˈamorë uövuanuëjo röhu ëhi jiëˈoho aehu
magonaho masuvëˈoho bogo maho jianovajëjo.
11 Ëhi uavamu Iesuro uëvadeje: Magonaho bogo
masuˈi ma-raromëˈoho ae ahoˈobëhe ëhi ëˈëˈoho bogo eni
jioruomoˈajëjo. God-hu darugo bojëmamu baeruomëˈoho
ë aribövioھuremu ëhi ëˈëˈoho eni jioruomoˈi a ioroˈioroho
bogo eni jioruomoˈajëjo.
12 Ëhesi bëhoho ae göëro göëro bëhe gö gö uehorovoromo
magonahoho bogo masuˈi ëma raromarue höjo. A
ioroˈioroho rahare majare sinoho ëhi jëvëˈëro magonahoho
bogo masuˈi ëma raromarue höjo. A ioroˈioroho sinoho
tarivëhëˈëro magonahoho bogo masuˈi ëma raromarue höjo.
A ioroˈiorohuro God-hu böröme namiromo muebejëvaje
hesi muoho uehorovoromo magonahoho bogo masuˈi ëma
raromarue höjo. Ae rahu ëhi jiëˈe mu vaeˈirarije darugo
baejëˈoho ëhi vaerëjo.

Iesuhu hesi övo asisöˈo inino jabesi sinore bamëhade jöhoje.

13 Ëhiˈamu gagorovo aëro asisöˈoho sö ujuoho rueruo-
madeje Iesuro öve jabesi sinore bamëhoromo God uavego
ajëmiˈiröhego. Ujuoho rovamu gëgorovo Iesuare ijorajo
ömoˈömohuro birëgareje.
14 Birëgamu hegorovo Iesuro hesi ijorajoho uëvadeje: Nadi
ahëvoˈi uëhego rueruomajo. Ëhi jiëˈe asisöˈo vaˈëne jörume
raromëˈe aribövioھo God-ro böröme namiromo muebejëvego
hesi aharire raromoruomaje höjo.

15 Ëhi uëvëˈëro övoho jabesi simanore bamëhonugoromo vaˈadeje.

Bövi biseˈo marohëˈe a hesi jöhoje.

16 Ëhiˈamu iae a iˈe gemuëro rueromo Iesu uavadeje: Tisa na diehi jiëˈe mu maho vaeromo ëhuro ioroˈioremuoho maroho hiˈejöjo.

17 Maroho hiˈejöjamu uavadeje: Mu ma vaeˈirane jöho ja rabëni nasi öriroho ue gevanuëjo. God gemu a maho höjo. Röhu mare hiˈi nagëˈoho hesi jögoroho ejahonövonëjo.

18 Ejahonövonëjamu uavadeje: Diehi jiëˈe jögoroho uevanuëjo. Uevanuëjamu Iesuro uavadeje: Nadi aho anonëjo. Nadi gohoˈamonëjo. Nadi vajiohoho baenëjo. Nadi sareriˈe jöho aho majëhinëjo.

19 Jasi vëmoho vavuoho mae uehorovëvonëjo. Jasi arijoˈarije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo.

20 Rajahinëjamu uavadeje: Ëjöho iae na e barëjëˈe jevajëjo. Ëhi ëˈëˈe jevajëjo röhu mu göho rabe vaeˈejöjo ëhuro maro hiˈirodoho eni jevoˈiröhe.

21 Ëhi uavamu Iesuro uavadeje: Maro hiˈiranëro mamae javojöro nagëˈoho vaˈoromo jasi bövioho biseˈoho imoˈamoromo monioho baeromo inömo bogo eni jiëˈe aribövioho suvuorëminëjo. Ëhi ëˈëˈoho bövie biseˈe maho maho janioho öˈidöre jiahoˈajëjo. Ëhiˈoromo rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo.

22 Ëhi uavamu hegorovo ruehuro hesi uehorovoromo uvadeje: Na bövie biseˈe börömo mae jevëˈëro suvuorëmiˈirodoho na bogo eni jevajëromo vavaenimoromo vaˈadeje.

23 Vaˈamu gagorovo Iesuro ijorajo ömoˈömoho uëvadeje: Ave jöho na jö mae uëˈëˈajëjo. Bövi biseˈo marohëˈe aehu God-hu muebejaje öri ariˈere vaˈëˈoho ëhi jiëˈoho anojiˈe mae jioˈaˈajëjo.

24 Röhu avehuˈo uëvajëjo. Mi börömo anugo gagore nugöˈöjëˈoho ja bogo eni javoˈajëjo. Röhu ëhi ëˈëˈoho samae jianovoˈi bövi biseˈo marohëˈe aribövіehu God-hu muebejaje öri ariˈere vaˈiröhoho ëho anojiˈe mae höjo.

25 Anojiˈe mae höjamu heromo tiötiövoromo uavareje: Ëhi jiëˈoho no diehiˈoromo maroho vaˈejarëjo. No ae ahoˈobëhe bogo eni javuajëjo.

26 Bogo eni javuajëjamu Iesuro ërimëhoromo uëvadeje: Ioˈajo. Jemë aëro jëvëˈëro bogo eni jëvajëjo. Aˈi God-hu mue ahoˈobëhe vaejëˈoho hu eni höjo.

27 Ëhi uëvamu hegorovo Peter-ro riˈöromo Iesu uavadeje:
Aveho gavëjo. Noro bövie biseˈe nosiroho vuonugoˈi
jasi ijore ijore jijihëˈe javuajëjo. Ëhuni no manaho rabe
baeˈejarëjo.
28 Rabe baeˈejarëjamu Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö
mae uëˈiëˈajëjo. Maja iˈoho rueˈiramu God-are A Maho
naro nasi ihoho dö maro jioˈiramu nasi röho mare hiromo
nasi aribövioho muebejëvoˈejöjo. Muebejëvoˈiramu evare
nasi ijoraje 12-ho jemëro naˈo gemu mae arëto göro göro
raromoromo Israel rajo nosi agane gö gö 12 jabesi muoho
mevo gaˈaˈarujëjo.
29 O ae rahu javue öe maˈine vavue vëme aboji harihuˈe
o saˈae nasi iho hesi jöëni vuonugoˈamoˈi vaˈëˈoho ëhi jiëˈe
ariböviohuro bövi mae baeromo ijonö ma-ioroˈioremu maro
raromoˈarujëjo.
30 Ëhi höjo röhu a ioroˈiore ahoˈo nuninö jiaruoho
dejonö jioruomoˈi a ioroˈiore dejonö jiaruoho nuninö
jioruomoˈajëjo.

20

Aribövieho grape öˈi bajo mure vaˈoromo mu vaejamu mu arijoˈehu mana diehi bojëmade uhu jö Iesuhu majëhijadohoje.

1 Saˈa arijoˈe aehu hesi mu hesi öri muebejadëhi öˈidöre
hijaje A Börömohuro hesi öri ariˈoho ëhi muebejaje höjo. Saˈa
arijoˈe ae gemuëro sueˈo vaˈade höjo ae baejego jaburo hesi
grape öˈi bajo mure vaˈoromo mue vaejahoromo manaho
baeruomoröhego.
2 Vaˈo ae birohëvoromo uëvade höjo: Muoho vaejehorego
noehu a bojëmijaruëhi ëhi jiëˈe ajivëˈe ijo baje gemu majae
gemu hesi muohuni bojëmiˈiröjo. Bojëmiˈiröjamu uavare
höjo: Iae mae höjo. Iae mae höjamu rue mu arijoˈohuro hesi
mure rëmöˈöjade höjo.
3 Ëhi ëˈëˈëro majae 9 oˈclock jiamu gavëˈi vuonoröˈö
vaˈoromo gavade höjo a ioroˈioroho mu rumoˈe market-re
ëma riravamu gëgorovo
4 uëvade höjo: Jemëˈo nasi muoro vaˈo mue vaerëjo.
Suvuoro mae diminoˈe jiajëhi na ëhi bojëmiˈejöjo.
5 Bojëmiˈejöjamu muro vaˈare höjo. Ëhiˈamu maja
ririrohuˈo maja huotorovadevarohuˈo huro market-re
vuonoröˈö vaˈoromo ae gö gö jöe gemuoho uëˈi hijade
höjo.

6 Ëhi ë'ë'ëro majae beva'ia'amu gavë'i market-re va'oromo
gavade a ioro'ioroho riravamu gëgorovo uëvade höjo: Ma-
jae bövioho jemë rabëni muoho bogo ë'ë'e ëma riravemu
riravarujëjo.
7 Uavare höjo: Aho moni muoho bogo bojamuijë'ëro ëhuni
ma-riravaruëjo. Uëvade höjo: Jemë'o nasi muoro va'oromo
mue vaejehorëjo.
8 Ëhi ë'ë'ëro majae barëjamu gagorovo mu arijo'ohuro
hesi mu muebejahaje aho uavade höjo: Mu aribövioho
uëvego rue'irarëjo. Rovego suvuoroho bojëmibe va'onëjo.
Ijonö ro aevoromo mu vaejare aribövioho urimo manaho
bojëmiromo evaro va'o urimo majae göre göre mu vaebe
rovare aribövioho bojëmibe va'oromo ijo tugoho'ioho urimo
ro mu aevoromo vaejare aribövioho bojëminëjo.
9 Ëhi'amu majae beva'ia'amu ro mu vaejare ariböviohuro
ajivë'e ijo baje gemu gemu baeruomade höjo.
10 Ëhi baeruomamu gavë'i urimo ro mu vaejare
ariböviohuro uvare höjo: No gö'o döre bae'ejarë uvare höjo
röhu jabu'o ajivë'e ijo bajoho ëhi gemuoho baeruomade
höjo.
11 Ëhi gemuoho baeruomoromo mu arijo'oho birevoromo
12 uaruomade höjo: Ijo tugoho'i ro mu vaejare
ariböviohuro majae ma-bisemu mue vae'i noro sisonuvamu
muoho aevoromo majae nijo'e huë vavaeni'e muoho vaebe
va'ojuvo hujeji jeniromamu vuonugare höjo. Röhu jero
jabumë bojëmijanëhi no'o ëhi gemuoho bojamuijanuëjo.
13 Bojamuijanuëjamu rue mu arijo'ohuro ae gemu uavade
höjo: Isiajo. Na bogo sisë'ioho vaejavode höjo. Ja'o
uehorovëjo. Na mami'e uavode höjo: Ajivë'e ijo baje gemu
bojami'ejöjamu hegoro jero uevane höjo: Iae mae höjo.
14 Ëhuni jasi suvuoroho baeromo va'ëjo. Nasi nimoromo
naehu ja bojamijodëhi ave ijo tugoho'i ro mu vaejehade aho
suvuore ëhi gemuoho bojamijajëjo.
15 Nasi moniëro jië'ëro naehu baeromo rabe rabe negajoho
ë'ë'oho ëho na mae höjo o sisë höjo. Na suvuoro'e huë
baejë'e ae jevajëjo röhu jero rabëni ëho uehorovoromo aho
nue huodëganuëjo. Ëhi uavade höjo.
16 Röhu uhu jö bëhoho ëhi höjo. Dejonö jiaruoho nuninö
jioruomo'i nuninö jiaruoho dejonö jioruomo'ajëjo.

Iesuhu guomoröhe jö urimo vae niö'i majëhijadoho ijonö röhu maho majëhijade jöhoje.

17 Iae Iesuro Jerusalem amo börömore ajiomo'i va'adeje.
Örire va'oromo huro hesi ijoraje 12-ho rori'o sö va'oromo
örire uëbe va'adeje:

18 Aveho hehëjo. No Jerusalem amore va'aruëjo. Va'o ë
raromoromo God-ro hesi ëhi bamë'ëro hesi A Maho naro
priest masijo jabesi övore Jew rajo jögoru öri röjëhijarue
a jabesi övore va'iramu baejevo'aruëjo. Baejevoromo
nasi jöho mevo garomo uvoruomo'ajëjo: Nörö sisë'e aego
guomo'a'ajëjo.
19 Guomo'a'ajëromo na baejevoromo sa'a göre jioromo
rovare aribövi jabesi övore bojëmi'iramu baejevoromo
sivegoromo hisuebijevoromo korosire anego'iramu
guomevo'ajëjo. Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure
ri'ö'ejöjo.

James'o John'o jabuhu masije rirarovo'iröhego jabesi vëmehu Iesu ua gavade jöhoje.

20 Ëhi'amu iae Zebedee-are harihe niö'i James'o John'o
jabesi vëmohuro jabumë hu'iraejëvoromo rovadeje.
Rueromo ague aho hiromo Iesu uavadeje: Na ja ajamuinëjo
o bogajo.
21 O bogajamu hegorovo Iesuro uavadeje: Ja diehi na-
gajëjo. Diehi nagajëjamu uavadeje: Na negajëjo jaehu
böröme namiromo muebejavuë'iroho jero uëvego ave nasi
harihu niö'iohuro ö'o jasi bëhire masije rirarovoromo
göhuro jasi övo manö göhuro jasi övo adonö ëhi ari'iröhego.
22 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro ö'o ö'o uëvadeje: Iae ëhi
höjo röhu jemëhu ue gevaruje jö hesi bëhoho jemë bogo
gavë'e ëma uevarujëjo. Na gavajëjo ajuo'e jovo sisëro
ajuemanovo hesi jio'ego. Ëhi jië'e huë vavaeni bae'irarijoho
na jemë'o eni jëvajëjo. Eni jëvajëjamu uavareje: Iae no eni
javuajëjo.
23 Ëhi uavamu Iesuro uëvadeje: Iae mae höjo. Na
ajuemi'iröhe jovo sisëhuro jemë'o ajuëmi'ajëjo. Röhu nasi
bëhire övo manö o övo adonö ari'irarije jö uë'irodoho ëho
bogo nasirehu höjo. Nasi Vavuehu a rahumëni uvoromo
nugade röhoho ë aho jaburemu nasi bëhiroho ari'a'aruëjo.
24 Ëhi'amu Iesuare ijorajo ioro'iore 10-ho jaburo hejare
uvavamu: Ö'o ö'o Iesuare bëhire böröme rirarovo'i uvare
höjamu hegorovo jabesi örire dë vörönimoruomadeje.
25 Dë vörönimoruomamu gëgorovo Iesuro hesi ijorajoho
aho'obëhe uëvadeje: Ruehëromo rovamu uëvadeje: Iae
jemë'o gavarujëjo. Sa'a ioro'ioro rajo jabesi a masi-
joho jaburo jabesi aribövioho ruahö'öjëvoromo jabumëremu
masije riravarue höjo. O jabesi bëhire riravaruohuro ëhi
taemëvoromo jöe bojëmijarue höjo.
26 Sa'a ioro'ioro rajohuro ëhi ë'arue höjo. Röhu jemë
nadi ëhioho döroho bamorovorëjo. A'i jemesi ae gemu

rahu böröme nami'i nimë'oho ë aho a ioro'ioro jemë ajëminövo'iröhe ae jio'a'ajëjo.
27 O jemesi ae gemu rahu nunire jio'i nimë'oho hu a
ioro'ioro jemesi mu vaejëhonövo'iröhe ae jio'a'ajëjo.
28 God-are A Ma naehu a ajëmi'i rovodëhi ëhi ë'orëjo.
Naehu rovode hesi bëhoho bogo aëro na ajemi'irarijego
rue'i a'i naro ae ajëmiromo nasi arijo'arije bojamirovoromo
guomorovoromo ëhuro ae aho'obëhe sisëhu tövëvajoho jiovo
rëmö'ö'irodëni ëhuni rovode höjo.

Iesuhu Jericho amo vuonugoromo va'i nuni sisë'e ae niö'i ajëmade jöhoje.

29 Ëhi'oromo Iesumëro Jericho amoho nugo'i va'amu ae
aho'obëhe rihiromoruomadeje.
30 Röhu nuni sisë'e ae niö'i öri ionire arijë'e jiareje.
Ariromo hejare uvavamu: Iesuro rova'ajë uvamu hegorovo
ma-darugo'o uvareje: [Bada] David-are ujoho böröme javaje
noni vavaenimëjo.
31 Vavaenimëjamu hegorovo ae aho'obëhe jaburo
birëgoromo uëvareje: Jöe vuonugohëjo. Jöe vuonugohëjamu
hejë'i röhu maho darugo ma'o uvareje: Bada David-are
ujoho böröme javaje noni vavaenimëjo.
32 Vavaenimëjamu Iesuro va'adoho vuonugo'i ë namiromo
uvëvadeje: Avehuro ruehëromo rovamu uëvadeje: Naro
diehi ajëmijöro nëgajëjo.
33 Nëgajëjamu uavareje: Bada ajamuego no nune
dadovoromo uheriharëjo.
34 Uheriharëjamu Iesuro jabumëni vavaenimoromo
nunoho rëhëhadeje. Rëhëhamu ma-burëro uherihoromo
hesi ijore va'areje.

21

Iesuhu Jerusalem mabëhe rovade jöhoje.

1 Iae Iesumëro va'o Jerusalem bëhire va'oromo Olives Da-
horure Bethphage amo'ere ajio suorovareje. Suorovoromo
Iesuro ijorajoho niö'i rëmö'öromo
2 uëvadeje: Arue jemesi nunörire amohuro va'ohëjo.
Va'o hörö'i ga'a'arujëjo donkey-oho harihohu'o benugë'e
jio'iramu. Benugë'e jiego jiovoromo hu'iraejëvo ruerëjo.
3 O aehu jö uëvë'iroho uarëjo: Badaro ave mioho nimo'ego
ëhuni hu'iraejëvo va'aruëre. Ëhi ua'iramu iae ma-burëro
uë'a'ajëjo: Ëhi ë'ohëjo.
4 Röhu ëhi ë'iröhe mu hesi bëhoho God-are surire jö
jajivarëhi ëhi jioröhego. Jö God-aro baeromo majëhinövade
ahuro uëvadeje:

5 Jemëro Zion amo rajoho ëhi uërëjo:
Gahëjo. Jemesi börömohuro jemesi örire rovajëjo.
Hu sanuˈe aëro jiëˈëro donkey döre hiromo rovajëjo.
Donkey hesi harihure hiromo rovajëjo.
6 Amo Iesuro hesi ijorajoho rëmöˈöjamu vaˈoromo Iesuhu
uëvadëhi ëhi ëˈareje.
7 Ëhiˈoromo ë donkey niöˈioho vëmohuˈo harihohuˈo
huˈiraejëvo rueromo niögoho jabesi dejore ruahoˈamo bahi-
jamu gagorovo Iesuro ë ajio hijadeje.
8 Hijamu ae ahoˈobëhe a ioroˈiorohuro niögoho örire aha-
hobe vaˈi a ioroˈiorohuro ijo rude tarivoˈamoromo ahahobe
vaˈareje.
9 Iesuare nuninö vaˈoruomadohuˈo dejonö rueruo-
madohuˈo ma-darugoˈo uvoruomadeje:
Ave aho David-are ujoho böröme vaeromo rovajoho
mabëhëjo.
Ave aho Badare ihore rovajoho mabëhëjo.
God mabëhëjo.
10 Ëhiˈamu Iesuro Jerusalem amore höröjamu gavëˈi amo
raje ae magonahe ahoˈobëhe tiötiövoromo uëvareje: Ëho
rahuo höjo.
11 Rahuo höjamu Iesuˈo rueruomade aribövioho uëvareje: Ëaho Galilee saˈare Nazareth amore hiromo jö
God-aro baeromo majahuijaje aho höjo.

Iesuhu God-are amo börömore vaˈoromo ëˈade jöhoje.

12 Ëhiˈamu Iesuro God-are amo börömore vaˈadeje. Vaˈi
gavade aëro bövie biseˈe imoˈamamu rarovöˈöjëvadeje.
Rarovöˈöjëvoromo gavade aëro saˈa göre göre jioromo rovare
aribövi jabesi ijo bajoho ujuohoˈi amo börömo hesi ijo
bajoho iˈimëmamu gëgorovo jabesi mu maratuoho huo-
tovöˈöjëhoromo ugo imoˈamarue aribövi jabesi arëtohuˈo
huotovöˈöjëhadeje.
13 Huotovöˈöromo uëvadeje: God-are surire jajivoromo
uvëˈe höjo: God nasi osaho aëro uvoruomoˈajëjo: Ëho God-
are örire jö atoˈiröhe osaho höjo. Ëhi uvëˈe höjo röhu
jemëro mu sisë ëˈëˈëro ëhuro ave osaho vajiohuˈe aribövieho
gurihirovarue juju gagoho vaˈëne höjo.
14 Ëhi uëvamu nuni sisëˈe höru sisëˈe aribövioho God-are
amo börömore rueruomamu Iesuro avohëvadeje.
15 Avohëvamu gagorovo priest masijohuˈo jögoru öri
röjëhijarue aribövioho uˈo ëho jaburo gavare Iesuro ëhi jiëˈe
mu masijoho vaeˈamamu hejare asisöˈëro uvoˈi arijavamu:
Ave aho David-are ujoho böröme vaeromo rovajoho mabëhë
uvoruomamu hegorovo dë vörönimoruomadeje.

16 Dë vörönimoruomoromo Iesu uavareje: Arue asisö'ehu
jö sisë uvoruomajoho na ja hejanuëjo o bogajo. O bo-
gajamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Io'ajo. Iae na he-
jajëjo. God-are jöho surire jajivoromo uvë'e höjo: God
jero asisö'ohu'o asisö'o inino mahu'o avohëvë'ego jasi ihoho
mabëhe uvoruomaje höjo. Ësurire jöho rabëni bogo avoho
gavarije höjo.
17 Ëhi uënugoromo Iesuro ë rëmoromo Jerusalem amore
jioromo va'oromo Bethany amore höröromo vahie gemu ë
hijadeje.

Mesehu bajo bogo raejöro Iesuhu uavade jöhoje.

18 Hijë'ëro sisonuvamu gagorovo Iesuro Jerusalem amo
börömore vuonorö'ö va'i va'adeje. Örire va'amu hömadeje.
19 Hömamu va'ihö gavade mesoho öri ionire namijamu
gagorovo bëhire va'oromo gavadeje bajoho bogojio'i ma-
hano rudu'emu jiamu. Ma-hano rudu'emu jiamu gagorovo
mesoho uavadeje: Ijoho nadi bajoho raenëjo. Ëhi uavamu
gagorovo mesoho ma-burëro sahorijadeje.
20 Sahorijamu gagorovo Iesuare ijorajoho jaburo tiöromo
uavareje: Diehi'ego mesoho ma-burëro sahorijajëjo.
21 Sahorijajëjamu Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö mae
uë'ië'ajëjo. Jemë bogo uehore niö'i bae'irögoro God gemu
mae uehorovë'oho naehu meso avohode ëhi jië'e mu
vaejë'oho eni jëvo'ajëjo. Röhu bogo ëhemuoho vae'i ave
dahoru uavë'oho: Ri'öromo va'o jovo börömoro bu'örovonë
uavë'oho iae ëhi jio'a'ajëjo.
22 O rabe rabe God ua gavë'oho mae uehorovoromo
uvë'oho: God-ro ajemi'ajë uvë'ohuro ëhuro iae
bae'a'arujëjo.

Jew rajo a masijehu Iesu bogo ma uehorovoromo darugoho dinö'e baejane hö uavare jöhoje.

23 Ëhi uënugoromo Iesuro God-are amo börömore
ajiomadeje. Ajiomoromo God-are jö bëhoho ae röjëhijadeje.
Röjëhijamu priest masijohu'o a duvaho ömo'ömohu'o ëho
jaburo rueromo uavareje: Jaehu God-are amo börömore
hiromo mue gö gö vaejanuoho diehi jië'e daruge javoromo o
raro darugoho bojamijë'ëro ëhi jië'e muoho vaejanue höjo.
24 Vaejanue höjamu Iesuro uëvadeje: Nasi darugo hesi jö ue
gevarujoho na'o jemë jöe gemu uë gë'ië'ajëjo. Jemëhu mana
uevë'oho naro jemë uë'ejöjo: Na ëhi jië'e darugohuro muoho
vaejaje höjo.
25 John-hu bapataeto vaejavuonövadoho ë darugoho dinö'e
baejade höjo. Na God-ro o ma-aëro darugoho bojamijë'ëro

ëhioho ëˈonövade höjo. Ëˈonövade höjamu rue a masi-
johuro Iesu diehi mana uaˈiröhe jöho jabesi mevoromo
uarovareje: Noehu uavëˈoho God-ro John darugoho bojami-
jade hö uavëˈoho Iesuro uöˈaˈajëjo: Ëhi jiëˈoho jemë rabëni
John bogo ma uehorovarije höjo.
26 O noehu Iesu uaˈiröhoho: Ma-aëro John uavamu ëˈade
hö uaˈiröhoho röhu ae ahoˈobëhe juhuonëmiromo bogo
ëhioho uaˈejarëjo ë hesi bëhoho jaburo uvoruomëˈëro: John
hu jö God-aro baeromo majahuinövade ae hö uvoruomëˈëro.
27 Ëhi uarovoromo Iesu uavareje: Jaehu uö gövuanue jö
hesi bëhoho no dadivavuajëjo. Dadivavuajëjamu hegorovo
Iesuro uëvadeje: Ëhi jiëˈoho jemëhu uevarije jöho naˈo bogo
uëˈejöjo: Na ëhi jiëˈe darugohuro muoho vaejaje höjo.

Harihu niöˈihu diehi ëˈare uhu jö Iesuhu jövadohoje.

28 Röhu ave uhu jö heromo diehi uehorovarujoho ma-
jehirego na heˈiröjo. Iae ae gemu hu harihe niöˈi jëvade
höjo. Harihe niöˈi jëvëˈëro vavuohuro vaˈoromo murioho
uavade höjo: Jueˈi jaruvo grape öˈi bajo muoro vaˈoromo
mue vaejehonëjo.
29 Vaejehonëjamu muriohuro riˈöromo uavade höjo: Na
bijönegajëjo. Bijönegajë uanugoromo röhu ijonö avoho
uehorovoromo mue vaejahoˈi vaˈade höjo.
30 Ëhiˈamu vavuohuro vaˈoromo ijorajoho jöe gemuoho
majahiromo uavade höjo: Muoro vaˈoromo mue vaeje-
honëjo. Vaejehonëjamu ijorajohuro uavade höjo: Apo iae na
vaˈejö uaromo röhu bogo vaˈade höjo.
31 Ëhi jiëˈoho di ahuro vavuehu nimadëhioho vaejade höjo.
Vaejade höjamu uëvareje: Muriohurajo. Muriohurajamu
Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Vajiohuˈe
tax baejarue ariböviohuˈo önöˈe jijiharue magonahohuˈo ëho
jaburo jemë iosirëmiromo urimo God-are aharire vaˈoromo
raromego huro jabumë muebejëvaje höjo.
32 Rabëni hesi bëhoho John-ro jemesirire rovade höjo öri
maho röjëhijego gaˈirarijego. Rovamu jemëro hu bogo ma
uehorovoˈirögoro vajiohuˈe tax baejarue ariböviohuˈo önöˈe
jijiharue magonahohuˈo ëho jaburo hu mae uehorovoruo-
made höjo. Mae uehorovamu jemëro ëho garomo röhu bogo
avoho uehorovoromo huotorovoromo John ma uehorovarije
höjo.

*Mu ariböviehu a börömo hesi öˈi bajo mu mueberomo sisë
ëˈare uhu jö Iesuhu jövadohoje.*

33 Röhu uhu jöe göˈo majëhiˈiëˈajoho hehëjo. Iae saˈa
arijoˈe ae gemuëro mure grape öˈoho bivoˈamade höjo.
Bivoromo ë muoho buore iromo rovaˈo rojomoromo öˈi

bajo saˈijovoröhe guaho umoromo mu javue döro vaejade höjo hesi mu ahuro ajio ë hiromo muoho atovoröhego. Ëhi avohoromo gavade eni jiamu gagorovo ae uëvade höjo: Na vaˈejöjo. Jemëro nasi muoho muebejehorëjo. Mueberomo öˈi bajoho raeromo mavego nasiroho bahiˈi ioroˈioroho jemesi ujuohorëjo. Ëhi uënugoromo riˈöromo vaˈo saˈa göro ë hijade höjo.

34 Saˈa göro vaˈoromo hijuvo gavade öˈi bajo urarue majaho dunovamu gagorovo hesi mu vaejaharue aribövioho uëvade höjo: Vaˈirarijoho mu muebejarue aribövioho uërego nasi öˈi bajoho iˈimëmego ujuoheho ruerëjo.

35 Ujuoheho ruerëjamu hegorovo vaˈare höjo. Vaˈoromo suorovamu gëgorovo mu muebejarue ariböviohuro guduamëvare höjo. Guduamëvoromo göho hisuebiˈi göho ano bamoˈi göho munëro vajamijamu guomade höjo.

36 Ëhiˈamugo mu arijoˈohuro mu vaejaharue ae göˈo rëmöˈöjade höjo mure vaˈoröhego. Urimo mu vaejaharue ae gemu gemu rëmöˈöjëˈëro röhu evaroho ae ahoˈobëhe rëmöˈöjade höjo. Rëmöˈöjamu vaˈoromo mure suorovamu gëgorovo mu muebejarue ariböviohuro urimo rueruomamu ëˈarëhi ëhi sisë vaejëvare höjo.

37 Sisë vaejëvamu ijo tugohoˈi mu arijoˈohuro uvade höjo: Arue mu muebejarue ariböviohuro nasi harihoho garomo uvoˈaˈaruëjo: Nöruare harihe hö uvoromo ëhuni mae uehorovoˈaruëjo. Ëhi uvoromo nugöˈöjamu mure vaˈade höjo.

38 Vaˈo höröjamu garomo uarovare höjo: Arue rovaje ahuro hesi vavu hesi sionoho bae hesi höjo. Ëhuni ëˈego ano bamoromo hesi saˈaho nosi baejarëjo.

39 Ëhi uarovoromo ë aho mure jiamu guduamoromo roriˈo bijimo buˈöromo anamu guomade höjo. Ëhiˈare höjo.

40 Ëhi jiëˈoho mu arijoˈohuro mure rovëˈiroho mu muebejarue aribövi jabesi öriroho diehiˈëvoˈajëjo.

41 Diehiˈëvoˈajëjamu uavareje: Sisë jioruomoˈego ijumëvo barëromo muoho a maho bojëmiˈajëjo jaburo mueberöhego. Mueberomo majae eni jiego öˈi bajoho uroromo hesiroho iˈimamiröhego.

42 Ëhi uëvamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ave uhu jöho God-are surire jajivoromo uvëˈe höjo:

Munë javue vaeˈirögoro munë gemu bijönimoromo vuonugare höjo.
Vuonugaroho jaruvoho ë munëhuro javuoho nigemoˈego bibivoromo mae namijajëjo.
Hesi Bada God-ro ëhi ëˈade höjo.
Ëho noro garomo uvarue höjo: God-ro mu mabëhe ëˈëˈe höjo.

Ëjö God-are surire jajivamu adaharijoho jemë diehiˈoromo ë hesi bëhoho bogo avoho baejarije höjo.

43 Ëhuˈëro jiëˈëro naro jemë uëvajëjo: Jemëhu God-are aharire raromoromo hesi mu muebebe rovarije muoho God-ro baeniëhiromo ae gö bojëmiˈiramu jaburo hesi aharire raromoromo ë muoho mueberomo rae avohoˈaruëjo.

44 [Röhu aehu ë munë döre bejëˈoho ahoro ahoro baeˈaˈajëjo. O ë munëhu a döre berovëˈoho aho saˈijovo barëˈajëjo.]

45 Iesuro uhu jöe gö gö ëhi jövamu hegorovo priest masi-johuˈo Pharisee aribövioh uˈo ëho jaburo garomo uvareje: Nosi jöe jövajëromo

46 guduamo bavaˈiëˈoromo uvareje: Ae ahoˈobëhe uvoruo-maje höjo: Iesu hu jö God-aro baeromo majahuijaje ae hö uvoruomaje hö uvoromo jabumë juhuonëmiromo vuonu-gareje.

22

Sörö bamamu aehu juahamare uhu jöhoje.

1 Iae Iesuro röhu maho uhu jöe gö gö ae majëhijadeje.

2 Majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme namiromo mue-bejëvaje öroho aviëhi höjo. Saˈa a böröme gemuëro söröe baejade höjo hesi harihohuro masuromo iröhego.

3 Ëhi ëˈëˈëro hesi mu vaejaharue aribövioho uëvade höjo: Vaˈirarijoho rueröhego naehu mamiˈe uëvode aribövioho uërego rueˈirarëjo. Rueˈirarëjamu uëvamu bijönimoruomade höjo.

4 Bijönimamu hegorovo saˈa a börömohuro mu vaejaharue a ioroˈioroho uëvade höjo: Söröre rueröhego uëvodoho ëhi uërëjo: Jöe hehëjo. Nasi söröho eni jiëˈe höjo. Nasi mi masije ma-mabëhe naehu ma-je mioˈamaje sanuovëˈe mioho bijuëmoromo buvomoromo bahijëˈe jevajëjo. Bövie biseˈe eni avohëˈe jevajëjo. Ëhuni rovego no ë söröho iˈirarëjo. Ëhi uërëjo.

5 Ëhi uëvamu jöho bavaˈoromo majëhijamu ë aribövioh uro bogo ejëhëˈe öre gö öre gö vaˈare höjo. Göëro hesi mure vaˈade höjo. Göëro hesi moni muro vaˈade höjo.

6 Ioroˈiorohuro ë anu rovare aribövioho guduamëvoromo mu sisë vaejëvoromo muoˈamare höjo.

7 Ëhiˈamu ë saˈa a börömohuro dë vörönimade höjo. Dë vörönimamu muorovo aribövioho rëmöˈöjamu jaburo ë anëgare aho muoˈamoromo jabesi amoho bueˈöjëhare höjo.

8 Bueˈöjamu gagorovo a börömohuro hesi mu vaejaharue aho uëvade höjo: Söröho eni jiëˈe höjo. Röhu rueromo sörö

ihë uëvamu juahemijare aribövіehu rueromo sörö ijë'oho sisë höjo.

9 Ëhuni öri masijoro va'irarijoho va'oromo ae rahu rahu birohëvë'oho uëvego söröro rue'irarëjo.

10 Rue'irarëjamu hegorovo rue mu aribövіohuro örire va'oromo a sisëhu'o a mahu'o birohëvoromo aho'o sö ujuoho rovare höjo. Rueruomamu sörö osaho rarovade höjo.

11 Rarovamu a börömohuro ë aribövioho gë'i osare rovade höjo. Rue'i gavade höjo ae gemu masuvarue sörö i'i io'amarue niögoho bogo ba'amë'e ma-hijamu.

12 Ma-hijamu gagorovo uavade höjo: Isiajo. Masuvarue niögoho bogo ba'amë'e ja diehi'oromo ave osaroho rovane höjo. Osaroho rovane höjamu ruehuro jörumoraejade höjo.

13 Jörumoraejamu rue a börömohuro ri'öromo mu aribövioho uëvade höjo: Övo höru'oho tövo'amoromo babu'öhego amonö ramoramore va'o hijajo. Ëdirö'ore ae aho'obëhe nierusuburu'e bamoromo ane ja'iho vuogigimoruomo'ajëjo.

14 Ëhesi bëhoho God-ro ae aho'obëhe ruejöro uëvaje höjo. Röhu ae ma-gemu gemu hesinö jëvojöro baejëvaje höjo.

Iesuhu guaro berovojöro aehu tax jö ua gavarohoje.

15 Ëhi'amu iae Pharisee aribövіohuro va'oromo jöe atoromo uarovareje: Ë'ego no Iesu sareramego hu guaro berovo'irajo.

16 Ëhi atonugoromo jabesi ijore ijore jijiharue a ioro'iorohu'o Herod-are aribövi ioro'iorohu'o rëmö'öjamu va'oromo Iesu sarerisareriamiromo uavareje: Tisajo. Iae no gavarue höjo ja a mae javë'ëro God-are mu örohemu röjahuijego. O aho bogo juhuonëmijego. Ëhesi bëhoho jero no göromo ae böröme o bise'e javuajëromo jöe gö gö bogo röjahuijanue höjo.

17 Ëhuni ave jöho ja diehi uehorovanuoho majahuijego no hejarëjo. Rome a börömohuro nosi sa'aho muebejego noro hu tax bojamijarue höjo. Noehu ëhi ë'aruoho na ëhuro nosi jögoroho aharue höjo o bogajo.

18 Bogajamu Iesuro gëromo uvadeje: Jabumë sisë vaejevo'i ue gevaruëromo uëvadeje: Sareri aribövie jëvajëjo. Jemë rabëni na bijioho gevarujëjo.

19 Tax a bojëmijaruje ijo bajoho röjehihego na gavöjo. Gavöjamu ijo bajoho barovareje.

20 Barovamu garomo uëvadeje: Aveho rahuare nu ano'ohu'o ihohu'o jajivë'e höjo.

21 Jajivë'e höjamu uavareje: Rome a börömo hesi höjo.
Rome a börömo hesi höjamu uëvadeje: Ëhuni Rome a börömo
hesiroho ëho hesi öroro bojami'i God-aroho ëho God-are
öroro bojaminövorëjo.
22 Ëhi uëvamu hegorovo tiöjëvamu Iesu ë nugo'i
va'oruomadeje.

Iesuhu guaro berovojöro vuovë'e aribövіehu ri'öruomoröhe jö Sadducee aribövіehu hu ua gavarohoje.

23 Va'amu gagorovo majae gemuore Jew rajo a
masijo ioro'iorohuro rovareje. Jabumë Sadducee jö
uehorovarue aribövie jioruomadeje. Sadducee aribövіohuro
uehorovoromo uvoruomajeje: A vuovë'oho ijonöho
bogo ri'ö'amo'i ma-ioro'iore gemu vuovo'ajëjo. Ëhi
uvoruomaje aribövіohuro rueromo Iesu guaro berovojöro
sarerisareriamiromo uavareje:
24 Tisa Moses-ro jögore jajivoromo uövuë'e höjo: Aboji har-
ihu'o rumo'e vuovego diehi ë'iröhe öroho aviëhi höjo. Aehu
vaboro masuromo vaboroho aboji harihu'oho bogo vaejë'e
baruehu guomo'i vaboro nugë'oho hesi öhuro vuojiroho
masuromo ëhuro guomade ö hesi ihoro ujoho vaejaho'ajëjo.
Moses-are jögoroho ëhi höjo.
25 Ëhi jië'ëro iae ae aho'obëhe 7 ma-ö ömo'ömëremu
nosirire raromare höjo. Raromoromo muriohuro mago-
nahoho masuvade höjo. Masuromo vaboroho aboji har-
ihu'oho bogo vaejë'e baruoho guomade höjo. Guomamu
hesi vaboroho dorue hijamu gagorovo ö göhuro vuojiroho
masuvade höjo.
26 Masuromo guomade höjo. Ö ömo'ömo ioro'ioroho
ëhi gemuoho ë'obe rovare höjo. Ö ömo'öme 7 jabuhu ë
magonahe gemuoho masube rovaroho ë magonahoho aboji
harihu'oho bogo vaejë'e aho ma-vuovëvobe rovade höjo.
27 Vuovobe ruejuvo barëjamu ijo tugoho'ioho ë magona-
hoho hu'o guomade höjo. Ëhi'are höjo.
28 Ëhi ë'arohuni ëhuni ave jöho no ua ga'ië'aruëjo. Jero
uvanue höjo: Vuovoromo ri'ö'ejarëjo. Ëhuni vuovë'e
aribövіehu ri'öruomoröhe majaroho ae 7 höjo röhu ë mag-
onahoho di ahu'o hi'a'ajëjo. Barue aho'obëhe masuvë'ego
ëhuni uavaruëjo.

29 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Bogajo. God-are
surire jöhu'o huhu mu vaeröhe darugohu'o jemë bogo avoho
gavarujëro sisë'i uehorovoromo ue gevarujëjo.

30 Ëhesi bëhoho vuovëˈëro riˈöruomoˈiröhe maja rovëˈiroho
vaboroho baruoho bogo masurovoˈi aneraehu öˈidöre ma-
raromaruëhi ëhi raromoˈaruëjo. Ëhuni ë magonahehu di
ahuˈo hiˈiröhe jö ue gevarujoho bëhi rumoˈe höjo.
31 Ëjöho jemëro uvaruje höjo: Vuovëˈe aribövieh u
riˈöˈiröhe jöho sareri jöe höjo. Ëho bogo sareri jöehu jioˈi jö
mae höjo. Ëhesi bëhoho vuovoromo riˈöˈiröhe jöho God-ro
jemëni jövamu hesi surire jajivoromo uvëˈe höjo:
32 Na Abraham Isaac Jacob ëhi muebejëvaje ae jevajëjo.
Jemë rabëni ë jö hesi bëhoho bogo avoho baejarije höjo. God-
hu Abraham Isaac Jacob muebejëvaje jö hesi bëhoho jabumë
vuovoromo bogo ioroˈioremuoho barëˈi vaˈo raromego mue-
bejëvaje höjo. God bogo vuovoromo ioroˈioremu barëjëˈe
aribövioho muebejëvoˈibejajo. Aˈi hu vuovoromo vaˈo raro-
marue aribövioho iae muebejëvaje höjo.
33 Iesuro Sadducee aribövioho ëhi uëvamu ae ahoˈobëhe
heromo jöe barëjëvadeje.

God-hu bojamuade jöho diho börömoho jiajoho aehu Iesu ua gavadohoje.

34 Ëhiˈamu Pharisee aribövioho u r o hejare uvavamu: Iesuro
jö mae jövamu ëhuro Sadducee aribövioho jö mana ma-
jahiˈiröhoho bogohö uvavamu hegoro gagovorovareje.
35 Gagovorovonugoromo Jew rajo jögoru öri röjëhijaje ae
gemuëro Iesuare dëho bijioho gaˈirögoro riˈöromo uavadeje:
36 Tisajo. God-hu bojamuijade jögore ahoˈo jioˈamajoho di
jöho börömoho höjo.
37 Börömoho höjamu uavadeje: Jasi dë vövöbajoˈe aruˈahe
uehore ahoˈobëhe Bada jasi God ma-hu gemu bojaminëjo.
38 Ëho jö börömo börömoho jiëˈego ëho nuniroho höjo.
39 O ë jö hesi bëhirohuˈo iae gemuoho höjo. Jaehu jasi
arijoˈarije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo.
40 Dë vövöbajoˈe ahoˈo God bojamiˈirane jöhuˈo jasi ae
gemuoho rajahiˈirane jöhuˈo bëhoho jëvajëjo. God-are surire
jö Mosesˈo jö God-aro baeromo majëhinövare a ioroˈiorohuˈo
jajivoˈamaroho ëho ado sirinoˈoho jioˈamajëjo.

Böröme namiromo ajamuaje a hesi jö Iesuhu röjëhiˈi uë gëvadohoje.

41 Iae Pharisee aribövioho u r o gagovoruomamu gavëˈi
Iesuro uëvadeje:
42 Böröme namiromo ajëmiˈiröhe a hesi jöho jemë diehi
uehorovarujëjo. Hu rahuare ujoho höjo. Uavareje: Hu
David-are ujoho höjo.

43 David-are ujoho höjamu uëvadeje: Ëhi jiëˈoho God-
are Aruˈahoho rabëni uavamu David-ro böröme namiromo
ajëmiˈiröhe aho Bada uavade höjo.
44 Ëhesi jöho David-ro God-are surire jajivoromo uvëˈe
höjo: God Badaro nasi Bada uavade höjo:
Nasi övo manö rojo hijego
jaˈo muorovarue aribövioho naro ruahöˈöjëvego
hörëro vijuvo taemoˈamoˈirane höjo.
45 Ëhesi bëhoho böröme namiromo ajëmiˈiröhe a hesi jöho
David-ro jajivoromo uvëˈe höjo: Bada höjo. Bada hö uvëˈe
jiaje ëhuni nadi uvorëjo: Böröme namiromo ajamuiˈiröhe
aho ma-David-are uje höjo.
46 Ëhi uëvamu aehu Iesu mana uaˈiröhoho bogo eni jëvadeje.
Bogo eni jëvamu ijonö jöe gö gö ua gaˈiëˈaroho juhuonivo-
romo vuonugareje.

23

Pharisee ariböviohuˈo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuˈo ëho jabuhu sareriˈe mu vaejaruëhi aehu bogo ëhi ëˈiröhego Iesuhu jövadohoje.

1 Ëhiˈamu Iesuro hesi ijorajo ömoˈömohuˈo a ioroˈiorohuˈo
ahoˈobëhe uëvadeje:
2 Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuˈo Pharisee
ariböviohuˈo ëho jaburo Moses-are sionoho baejëˈe höjo.
3 Moses-are sionoho baejëˈe jëvaje ëhuni mu jö rabe
rabe uëvëˈoho ejëhoromo ëhi vaenövorëjo. Aˈi jabuhu
ömaruëhioho nadi ëhioho ömorëjo. Rabëni hesi bëhoho jö
majëhijaruëhioho muoho bogo ëhioho vaejarue höjo.
4 Aehu iˈuˈe inömo ujuoho vaˈoruomojöro buahore
bahijëhoromo tövëhoromo vaˈego bogo ajëmiromo övo
namehu vitu banigojiomëharuëhi ë Pharisee ariböviohuˈo
jögoru öri röjëhijarue ariböviohuˈo jaburo ëhi ëˈarue höjo.
Iˈuˈe muoho ahoˈo ae bojëmiromo bogo mae bogo ajëmiˈi
ma-nunëremu gëvarue höjo.
5 Jabu mu rabe rabe vaejëˈoho aëro gëjöro ma-döhemu
vaeruomaje höjo. Ëhesi bëhoho jabumëro nimoruomaje höjo
aëro gëromo uvoruomoröhego: Jabumëremu God mabëhe
uehorovoruomaje höjo. Aëro ëhi uvoruomoröhego nëgego
God-are jöˈe suri surioho maua gagore bahiromo övo ahore
varijore muoho taemoruomaje höjo vaˈorahoro jioˈamego
aëro garuomojöro. O God-are örire jö atoˈi ioˈamarue
niögure öˈi ëgobövie be ioˈamoruomaje höjo vaˈorahoro
jioˈamego aëro garuomojöro.

6 O sörö iˈi vaˈëˈoho o God rajahijarue osare vaˈëˈoho a
masijehu raromaruire ë vaˈo raromoˈi nimarue höjo.
7 O imoˈamaruire vaˈëˈoho nimarue höjo ae ahoˈobëhe
uvoruomoröhego: Jabumë a masijëro jijihajëromo
rajëhiromo jejëmiruomoröhego. O nimarue höjo aëro
jejëmiromo uëröhego: Tisajo.
8 Röhu ae göehu jemë döre bamëvoromo uëvëˈoho: Tisa
uëvëˈoho ëhi jiëˈoho sisë höjo rabëni hesi bëhoho jemë ö
ömoˈömëremu jëvoˈi jemesi Tisaho na gemu jevëˈego.
9 O ave saˈare raromarue aribövioho nadi döroho
bamëvoromo uërëjo: Apajo. Ëhesi bëhoho ae gemu öˈidöre
hijajoho ëho iae jemesi Vavu Börömoho höjo. Ëhuni ëhi jiëˈe
jöho nadi uërëjo.
10 O ae göehu jemë döre bamëvoromo uëvëˈoho: Simano
vaejanue aho javajë uëvëˈoho ëhi jiëˈoho sisë höjo. Ëhesi
bëhoho jemesi Simano Vaejaje Aho ma-gemu jevajëjo böröme
namiromo ajëmijaje ahuro jevëˈëro.
11 Aˈi a masije jemesirire jioruomajoho ëhi jiëˈe aribövioho
mu ajëmiˈiröhe aribövie jioruomoˈajëjo.
12 Ae rahu sivu uehorovoromo döre bamorovëˈoho hesi
ihoho abueˈaˈajëjo. O ae rahu baˈobuerovëˈoho hesi ihoho
döro ajiomoˈajëjo.

Pharisee aribövioho ˈo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövioho ˈo sisëre vaˈiröhe jö Iesuhu jövadohoje.

13 Vaevëˈe jögoru öri röjëhijaruje aribövioho ˈo Pharisee
aribövioho ˈo jemë ma-döëremu muoho ömarujëro
sisërëjëvoˈajëjo. Ëhesi bëhoho God-hu böröme namiromo
muebejëvego hesi aharire raromoruomoˈiröhe öroho
tugohëharuje höjo aëro ë vaˈo raromojöëni. Jemë God-are
ahariroho bogo vaˈo raromoˈi nimaruje höjo. O ae göehu
God-are aharire vaˈo raromoˈiaˈamu gëvëˈoho ahëvaruje
höjo.
14 [Vaevëˈe jögoru öri röjëhijaruje aribövioho ˈo Pharisee
aribövioho ˈo jemë ma-döëremu muoho ömarujëro
sisërëjëvoˈajëjo. Ëhesi bëhoho magonaho doru jabesi
bövioho biseˈoho ëma ujuohëharuje höjo. Ëma ujuohëhoromo
sarerivoromo pari ëgobövie jaguvaruje höjo aëro gëromo
uvojöro: Mu mae vaejaruëjo. Ëhi jiëˈe sareriˈe muoho
vaejarujego ëhuni God-ro iˈu börömo mae bojëmiˈajëjo.]
15 Vaevëˈe jögoru öri röjëhijaruje aribövioho ˈo Pharisee
aribövioho ˈo jemë ma-döëremu muoho ömarujëro
sisërëjëvoˈajëjo. Ëhesi bëhoho jemëro jovo göre göre saˈa
göre göre ae dinëmibe vaˈaruje höjo ma-ae gemuëro hesi
muoho vuonugoˈi Jew rajo muoho baeröhego. Ae dinëmibe

vaˈoromo gavaruje aho jemesi jöho ejëhoromo Jew rajo mu baejamu gavëˈoho jemëro ë aho mu sisë röjahijego mae höromo vaeromo jemëhu sisë ëˈoromo vëniˈe örire vaˈarujoho ë ahuro jemë iosirëmiromo sisë börömo bëhe ëˈoromo vëniˈe örire vaˈo hesi höjo.

16 Vaevëˈe nuni ramoramovëˈe aribövi jemëhu ae gö öri röjëhiˈiëˈarujoho sisërëjëvoˈajëjo. Ëhesi bëhoho jemëro ae ëma majëhiromo uëvaruje höjo: Ae rahu darugoˈe jö uvoˈiëˈoho God-are osa börömo hesi iho uvoromo ae uëvëˈoho: Na mue ëhi ëhi ëˈejö uëromo röhu mu bogo vaejëˈoho iae hesi höjo. Aˈi God-are osa börömore jioˈamaje gold hesi iho uvoromo ae uëvëˈoho: Na mue ëhi ëhi ëˈejö uëvëˈoho iae ë muoho vaeˈaˈanuëjo. Bogo sarerivoˈanuëjo.

17 Nune ramoramovoromo simane sisëˈi uehorovëˈe aribövie jëvajëjo. Ëhi majëhijaruje hesi bëhoho nani jemëro uvaruje höjo: God-are osa börömo hesi ihoho biseˈe jioˈi God-are osa börömore jioˈamaje gold-ho iho böröme höjo. Röhu ë gold-ho bogo God-are osa börömoroho jioˈamoˈibejajo bogo God-are gold maho jioˈamoˈibejajo. Aˈi ë gold-ho God-are osa börömore jioˈamëˈëro ëhuˈëro ëho gold maho höjo. Gold-huro bogo God-are osa börömoho iosiramiromo iho börömoho jioˈi God-are osa börömo hesi ihohuro gold ihoho iosiramiromo bövioho jiaje höjo.

18 O jemëro jöe gö ëma majëhiromo uëvaruje höjo: Ae rahu darugoˈe jö uvoˈiëˈoho God-are maratu hesi iho uvoromo ae uëvëˈoho: Na mue ëhi ëhi ëˈejö uëromo röhu mu bogo vaejëˈoho iae hesi höjo. Aˈi God-are maratu döre bahijahare suvuoro hesi iho uvoromo ae uëvëˈoho: Na mue ëhi ëhi ëˈejö uëvëˈoho iae ë muoho vaeˈaˈanuëjo. Bogo sarerivoˈanuëjo.

19 Nuni ramoramoˈe aribövie jëvajëjo. Nani jemëro uvaruje höjo: God-are maratu hesi ihoho biseˈe jioˈi God-are maratuore jioˈamaje suvuoroho iho böröme höjo. Röhu ë suvuoroho bogo God-are maratuoroho jioˈamoˈibejajo bogo God-hu ujuohoˈiröhe suvuoro maho jioˈamoˈibejajo. Aˈi ë suvuoroho God-are maratuore jioˈamëˈëro ëhuˈëro ëho suvuoro maho höjo. Suvuorohuro bogo God-are maratuoho iosiramiromo iho bövioho jioˈi God-are maratu hesi ihohuro suvuoro ihoho iosiramiromo bövioho jiaje höjo.

20 Aehu darugoˈe jö atoˈiëˈiroho God-are maratu hesi iho darugoˈo majëhijëˈoho ë hesi bëhoho bogo maratu hesi ihohemu uvoˈi maratuore jioˈamaje suvuoro hesi ihohuˈo uvoromo ëˈarue höjo.

21 O ae rahu God-are osa börömo hesi iho darugoˈo majëhijëˈoho ë hesi bëhoho bogo osa hesi ihohemu uvoˈi osare hijaje A hesi ihohuˈo uvoromo ëˈarue höjo.

22 O ae rahu ö'idö hesi iho darugo'o majëhijë'oho ë hesi
bëhoho ö'idöre jiaje God-are röho hesi ihohu'o ë hijaje a hesi
ihohu'o uvoromo ë'arue höjo. Ëhuro darugo'o majëhijarue
höjo.

23 Vaevë'e jögoru öri röjëhijaruje aribövioh u'o Pharisee
aribövioh u'o ma-döëremu muoho ömarujëro sisërëjëvo'ajëjo.
Jemëro jemesi i jögoru e avohoromo i'o buarohoromo ijarue
rihu'e oso harihu harihue gö gö garue gö gö mevoromo
10 10 bahibe va'oromo gemu gemu God suvuore bojami-
jaruje höjo. Ëhi jië'e jögoru ininoho ejaho avoharuje höjo.
Ëhi jië'oho iae mae höjo. Nadi vuonugorëjo. Röhu ëho
ma-jianovo'i jö ioro'ioroho masijo jiajoho ëho bogo ue-
horovaruje höjo. A ma-mae vaejëvo'irarije muoho a huë
baejëvo'irarije muoho ahorire vaejëvo'irarije muoho ëho
rumonimaruje höjo. Nadi rumonimo'ibejarijëjo.

24 Majo majo biseharihehu jemesi jovore beva'ë'oho io
bu'öromo jovoho i'i majo börömo börömoho bogo avoho
gavë'e ma-nimu'öjaruje höjo. Jö masijoho bogo uehorovo'i
ma-jö ininohemu uehorovaruje höjo. Ëhuro nunoho
ramoramovëvego öroho sisë'i röjëhijaruje aribövie jëvajëjo.

25 Vaevë'e jögoru öri röjëhijaruje aribövioh u'o Pharisee
aribövioh u'o ma-döëremu muoho ömarujëro sisërëjëvo'ajëjo.
Jemë hevöe enatue dönöhemu u'o'amaruje höjo. Gagonöho
ae gö jabesi ie jove vajiohëro ujuohoromo aegë'ëro ir-
ijiomo'amë'e höjo. Ëhu'ëro dönöho aje jio'i gagonöho
va'inumi'e jio'amajëjo. Jemesi mu sisëho ëhi jianovajëjo.

26 Pharisee jemë ae gemu gemu nuni ramoramo'e ae
jëvajëjo. Urimo ae gö jabesi iohu'o jovohu'o vajiohehu
ujuohoromo hevöre bahiromo enatuore oteharujoho vuonu-
gorego hevö o enatu gagoroho va'inumoho bogojio'irajo. Ëhi
ë'ë'oho jemesi hevöhu'o enatuohu'o döhu'o uhohu'o ma-
mae jio'amo'ajëjo.

27 Vaevë'e jögoru öri röjëhijaruje aribövioh u'o Pharisee
aribövioh u'o jemë ma-döëremu muoho ömarujëro
sisërëjëvo'ajëjo. Jemesi jöho uhu'e uë'ië'ajëjo. Vuovë'e sino
bahi'amarue munëho aëro ajivë'e osëro buejaho'amarue
höjo nu ano'e mae jio'amoröhego. Buejaho'amego dönöho
ajivë'e mabëhe jio'amo'i gagonöho vuovë'e a jabesi
ijo'ahohu'o sagohohu'o ëhuremu jio'amajëjo. Jemë ëhi
jië'e jëvanovajëjo.

28 Döhemu mae jëvego aëro gëromo uvoruomaje höjo: Jemë
a mae jëvajëjo. A'i jemesi uhoho sareri sareri'e mu sisëmu
vaejaruje jëvajëjo.

29 Vaevë'e jögoru öri röjëhijaruje aribövіohu'o Pharisee
aribövіohu'o ma-döëremu muoho ömarujëro sisërëjëvo'ajëjo.
Jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi jabesi sino
guavo'amare huoho avoho'amaruje höjo. Mu mae vaejare
a mami jabesi huoho avohoromo muebejaruje höjo.
30 Avohoromo mueberomo jemë uvaruje höjo: Nosi hijo
miono'ehu raromare majaroho evaroho no'o javuo'ibejajo
no jabumë bogo ajëmiromo God-are jö majëhijarue
aribövioho muo'amo'ibejarëjo.
31 Iae mae-ëjo. Ëhi atarujoho ëho jemëro huruoho ma-
jahuiromo uöromo ë'arujëjo: God-are jö majëhinövare a
muo'amare aribövi jabesi ujo ömo'ömëro javuë'ëro jabesi öre
gemuore jijiharue aribövie javuajëjo.
32 Jemë ëhi jië'e aribövie jëvë'e jiaje ëhuni jemesi hijo
miono'ehu mu sisë aevoromo vaebe rovarëhi jemesi nimaru-
joho jemë'o ëhi jië'e muoho vaebe jijihorëjo. Na ë hesi jöho
bogo uë'ejöjo.
33 Sigobe jëvo'amajëjo. Sigobu aboji harihu'e jëvo'amajëjo.
Ëhi jië'e mu vaejë'oho diehi'oromo vënoho garaedivorëjo.
34 Ëhuni aveho hehëjo. Jö God-aro baeromo
majëhinövo'iröhe aribövioho simano ma'e
aribövioho jö röjëhinövo'iröhe aribövioho Iesu naro
rëmö'ö'iramu ö'oruomo'ajëjo. Ö'iramu jemëro
ioro'ioroho muo'amo'arujëjo. O korosire ano
taemo'amo'arujëjo. Ioro'ioroho God rajahijaruje osare
osare hisuebi'amo'arujëjo. O amo göre jio'iramu amo göre
siho ujuoho va'onövo'arujëjo.
35 Ëhi ë'iramu ëhuni ma-maemu jië'e aribövi aehu
muo'amobe rovare ë hesi i'uoho jemesi örire rue'a'ajëjo.
Aevo'ioho aëro Abel a mae anoromo a ma ioro'ioroho
muo'amobe ruejuvo ro ijo tugoho'ioho jemesi hijo
miono'ohuro Barachiah-are harihe Zechariah anare höjo.
God-are osa börömoho numëhi jio'i God-are suvuoro
bahijarue maratuoho ruhëhi jiamu Zechariah ë ririre anare
höjo.
36 Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. God-are aribövi ëhi
muo'amobe rovare ë hesi i'uoho aho'obëhe ave jaruvore
raromaruje aribövioho jemëni rue'a'ajëjo.

Iesuhu Jerusalem amo rajëni vavaenimade jöhoje.

37 Vaevë'e Jerusalem amo rajohumë jemëro jö God-
aro baeromo majëhijarue aribövioho muo'amaruje höjo.
God-hu jemëni rëmö'öjaje aribövioho munëro vajëmijaruje
höjo. Kököröko vëmehu harihu vivoju uhure nugo'amoromo

diehehu aegëharuëhi naro jemë ëhi gagovëvoromo gemuore rëmoˈi nimoˈi hijode höjo röhu jemëro bijönimarije höjo.

38 Ëhuni ave jöho hehëjo. God-ro jemesi amoho vuonugego jemesi sivue jëvoˈiëˈajëjo.

39 Naro jemëˈo hiromo vaˈiramu jemë nasi nu anoˈoho bogo gaˈaˈarujëjo hujeji na vuonorö'ö rueˈiramu evare avoho geromo nasi jöho majëhiromo uvoˈaˈarujëjo: Badare ihore rovajoho mabëhëjo. Ëhuremu uehorovorëjo.

24

Aehu God-are amo börömo dadovoruomoˈiröhe jö Iesuhu jövadohoje.

1 Ëhi uënugoromo Iesuro God-are amo börömore jioromo vaˈamu gavëˈi hesi ijorajo ömoˈömohuro ro birohoromo God-are amo hesi javue gö gö röjahiˈamareje.

2 Röjahiˈamamu Iesuro uëvadeje: Ave öri ariˈoho ahoˈo jemë iae gavarujëjo. Röhu aveho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Ave munë javuoho ahoˈobëhe aëro dadovoruomoˈiramu munëho ahoromo saˈaro ruvebi barë nahonahovoˈajëjo.

Huë vavaeni börömo rueröhe jö Iesuhu majëhijadohoje.

3 Ëhi ëˈëˈëro Iesuro Olives Dahorure ajio hijadeje. Hijamu hesi ijorajoho jaburo sivue ajio huˈo raromoromo uavareje: Ave jöho majahuego no hejarëjo. God-are javu masijehu rireromoˈiröhego uövuanoho ëho divare jioˈaˈajëjo. O no mu rabe garomo uvoˈejarëjo: Jero rueˈiëˈanuëjo. Rovego ave saˈaho bövioho biseˈoho barëˈiëˈajëjo.

4 Barëˈiëˈajëjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Gavëˈiajo. Aëro sarerëmiˈiramu guaro rireromëvo vaˈaˈajëjo.

5 Ae ahoˈobëhe rueromo sarerëmiromo uëˈaˈaruëjo: Nöruare ihoro rovajëjo. God-hu uevëˈëro böröme namiromo ajëmiˈirode aho na jevajëjo. Ëhi uëromo ae ahoˈobëhe sarerëmiˈiramu uvoˈaˈaruëjo: Mae-ëromo guaro rireromoˈajëjo.

6 Röhu heˈaˈarujëjo muorovo jöe ruenövo muorovonövoˈiramu heˈaˈarujëjo. Ëhi hejëˈoho bogave gemu juhuonivoˈirarijëjo. Öre gö bogojiëˈëro ëhi jiëˈe mu sisëho iae jioˈaˈajëjo. Röhu saˈaho bövioho biseˈoho evaroho bogo barëˈi hesi majae göro jioˈaˈajëjo.

7 Saˈae göëro göhuˈo muorovonövo a masijo ioroˈiorohuro ioroˈiorohuˈo muorovonövoˈaruëjo. Saˈae gö gö iruno'e bogojioˈajëjo. Saˈae dinöˈe dinöˈe jiajoho hijiohijiovoˈamoˈajëjo.

8 Ëhi jiëˈe huë vavaenoho rueˈiramu mu sisëho
bogo burëroho barëˈi magonahehu aevoromo rahoˈi
haraˈuajëhi ëhi aho aevoromo huë vavaene börömoho baebe
vaˈoruomoˈajëjo.
9 Ëhiˈoˈiramu evare aëro jemë guduamo ujuohëvo
vaˈo a masijo jabesi övore bojëmiˈaruëjo jaburo huë
vavaene bojëmiˈiröhego. O muoˈamëvoˈaruëjo. Saˈae
dinöˈe dinöˈe raromarue aribövioho ahoˈobëhe jaburo
uvoruomoˈajëjo: Jemëro na uehorovevaruje hö uvoromo
nue huodëgoruomoˈajëjo.
10 Ëhiˈoˈiramu evare ae ahoˈobëhe nasi örire mae ue-
horovevaruoho vuonugoˈi mue gö gö uehorovoruomoˈajëjo.
Aemoˈaemohuro aemoˈaemoho sarerisareriëmiromo ae gö
jabesi övore bojëmiˈaruëjo sisë vaejëvoröhego. Göëro göho
nue huodivorovoruomoˈajëjo.
11 Ae göëro göëro riˈöromo ae sarerëmiromo uëˈaˈaruëjo:
Na jö God-aro baeromo majëhijaje ae jevajë uëˈiramu ae
ahoˈobëhe heromo mae höromo guaro rireromoˈaruëjo.
12 Mu sisë ahoˈo rumorovobe vaˈiramu gagorovo ae
ahoˈobëhe göehu gö huë baerovarue muoho vuonugoˈiramu
sisërëˈajëjo.
13 Ëhi ëˈoruomoˈajëjo röhu ae rahu biririvoromo mae
uehorovevobe vaˈojuvo maja barëˈiröhe maja rovëˈiroho
God-ro baejëvoromo manö bamëvoˈajëjo.
14 Röhu God-hu böröme namiromo muebejëvaje jö maho
aëro saˈae dinöˈe dinöˈe majëhibe vaˈoruomoˈajëjo ae
ahoˈobëhe samaˈe heruomoröhego. Jöho saˈae ahoˈobëhe
majëhi barëˈiramu evare saˈa bövi biseˈo barëˈiröhe majaho
rueˈaˈajëjo.

Mu sisë bëhe rueröhe jöhoje.

15 Röhu Daniel jö God-aro baeromo majëhinövade ahuro
mamiˈe God-are surire jajivoromo uövuade höjo: God-are
osa ijumaje sisëhuro God-are osa maremu namiˈaˈajëjo.
Daniel-hu jajivadëhi ëhi gaˈaˈarujëjo ë sisëho God-are os-
are namiˈiramu. Iesuro ëhi majëhijadeje. Ëjö Iesuhu
majëhijadoho adahoromo avoˈavoho gare.
16 Amo Iesuro jö vituoho majëhiromo uëvadeje: Sisëhuro
God-are osare namijego gagorovo ave Judea saˈare
raromaruje aribövioharo huruomoromo dahoruˈero
iojiomorëne.
17 Ae rahu javu dönö haradare raromëˈoho nadi abueromo
osare inömoho vaˈo ujuohoˈi ma-huruomoromo vaˈorëne.
18 O mure raromëˈoho nadi vuonorö'ö vaˈo niögoho
ujuohoˈi ma-huruomoromo vaˈorëne.

19 Röhu ë huë vavaeni rueˈiröhe majaroho dëˈe magonahohuˈo aboji harihuˈo inino jioˈamëˈe magonahohuˈo jabumë vaevëˈoho diehi huruomoruomoˈajëjo.
20 Röhu God ua garëjo huro ajëmego ëhuro niohijo majaroho o nuho majaroho bogo huruomoˈirarije höjo.
21 Rabëni hesi bëhoho evare majaroho huë vavaene bogo biseˈo vaduˈoho rueˈaˈajëjo. Ëhi jiëˈe huë vavaenoho urimo God-hu saˈa bövi biseˈo bamadevaroho bogojiobe ruejuvo ro jaruvo majahuˈo ëhi jiëˈe huë vavaenoho bogohöjo. O ijonöhuˈo bogojioˈi ë majaho gemu börömoho jioˈaˈajëjo.
22 Ëhuë vavaeni maja ëgobövi jiajoho God bogo tarioromo bunemuoho bamoˈibejajo aho bogo biririvoromo raromoˈibejajo. Aˈi God-ro hesi baejëvade aribövioho uehorovëvoromo ë majaho tarioromo bunemu bamoˈajëjo.
23 Ëhi jiamu ae göehu uëvëˈoho: Aveho ro gahëjo. O arueho vaˈo gahëjo. God-hu uavëˈëro böröme namiromo ajamuiˈiröhe aho aviae o aruae hö uëvëˈoho nadi maho uehorovorëjo.
24 Ëhesi bëhoho rabëniajo. Ae ahoˈobëhe rueromo sarerëmiromo uëbe vaˈaˈaruëjo: God-hu uevëˈëro böröme namiromo ajëmiˈirode aho jevajëjo o jö God-aro baeromo majëhijaje ae jevajëjo. Sarerëmiromo ëhi majëhiˈaruëjo. Majëhiromo bogo gavarue mu masijo masijoho vaenövoˈaruëjo eni jëvego God-hu söjëvade ariböviohuˈo sarerëmego rireromoˈiröhego.
25 Röhu hehëjo. Ijonö jioröhe jöho na urimo majëhijëˈe jevajëjo.
26 Ëhuˈe jiaje aehu uëvëˈoho: Ëhuro vaˈo garëjo. Aruae jeˈore hijajë uëvëˈoho nadi vaˈo garëjo. O uëvëˈoho: Hu gurihiromo osaro hijajë uëvëˈoho nadi maho uehorovorëjo.
27 Aˈi baderehu aruhe baderivoromo ajivo vaˈo anume buˈöjego gavarujëhi God-are A Maho naro ëhi ma-vaˈorahoro rueˈiramu geˈaˈarujëjo.
28 Sagohe dinöˈe jiajire ë ugoho gagovoruomoˈajëjo.

God-are A Maehu rueröhe jöhoje.

29 Röhu ë huë vavaeni majaho barëˈiramu evare maja nunoho ramoramovoromo manaeroho duorohoromo jijoho sisërëˈamoromo öˈidöre inömoho ahoˈo arua anumiae vaˈoˈamoˈajëjo.
30 Ëhiˈoˈiramu evare God-are A Ma nasi ajohuro öˈidöre ajivoˈiramu gaˈaˈaruëjo. Ëho garomo saˈare aribövioho ahoˈobëhe nierusuburuˈe bamoromo gaˈaˈaruëjo God-are A Maho naro darugoˈo ajiˈo börömo mae baeromo öˈidöre suere ruvebiˈiramu.

31 Ruvebiromo hëgöho ma-darugoˈo huoˈiramu nasi aneraho rëmöˈöˈejöjo. Rëmöˈöˈiramu ro God-hu söjëvade aribövioho gagovëvoˈaruëjo. Arua anumiae saˈae dinöˈe dinöˈe maja rojomajire bevaˈajire jioruomajoho gagovëvoˈaruëjo.

Mesehu gumutivego Jew rajo jabesi vama maja dunovaje uhu jöhoje.

32 Röhu meso hesi uhu jöho heromo bëhoho avoho uehorovorëjo. Gavaruje mesoho gumutivoromo rahego garomo evare jemë uvaruje höjo: Jew rajo nosi vama majaho iae dunovajëjo.

33 Ëhesi bëhoho jemë gaˈirarije naehu uëvodëhi mue gö gö rovamu gavëˈiroho uvorëjo: Ëmajaho iae rovajëjo.

34 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Ave jaruvore raromaruje aribövioho jemë bogo vuovo barëjëˈiro evare naehu uëvaje muoho ahoˈobëhe rueˈaˈajëjo.

35 Öˈidöe saˈae bövie biseˈe barëˈi nasi jöho gemu bogo barëˈajëjo.

Iesuhu vuonorö'ö rueröhe maja no bogo gavarue jöhoje.

36 Röhu ë majaho divare jioˈiröhoho aho bogo gavaruëjo. Öˈidöre raromarue anerahuˈo Harihoho naˈo bogo gaˈi hesi Vavuohuro gemuëro gavajëjo.

37 Röhu God-are A Ma naehu a nunire rueˈiëˈiroho a mami ae Noah-hu hijade majare jiadëhi ëhi gemuoho jioˈaˈajëjo.

38 Jovo börömo bëhe rojomoromo öri ariˈe ahoˈo baeˈiröhe majaho dunovamu evare aëro ie jove ueˈahobe masurovobe ëhi jiëˈe muohemu uehorovobe vaˈojuvo evare Noah-mëro boat börömore rumo vaˈare höjo.

39 Rumo vaˈamu gavëˈi a ioroˈiorohuro uvoruomade höjo: No mae raromaruëjamu evare jovo börömohuro rojomoromo jabumë ahoˈo baeniagëgo barë nahonahovade höjo. God-are A Ma naehu rueˈiëˈiroho ëhi jiëˈe muoho jioˈaˈajëjo.

40 Ëmajaho rueˈiramu evare ae niöˈiro mure ariromo muoho vaeˈiramu gavëˈi aneraëro göho baeˈi göho ë vuonugoˈaruëjo.

41 Magonahe niöˈiro gemuoro ariromo ioho saˈijovoromo avohoˈiramu aneraëro göho baeˈi göho ë vuonugoˈaruëjo.

42 Ëhi ëˈiröhohuni ëhuni gavëˈiajo. Jemesi Bada naehu rueˈirode majaho jemëˈo bogo gavarujëjo.

43 Ave uhu jöhuˈo avoˈavoho uehorovohëjo. Vajiohuˈe aehu vahiˈe divare rueröhe majaho osa arijoˈoho bogo gavade höjo. Gaˈibejajo gavëˈi hiromo vajiohuˈe a hesi öroho tugohahego osaho bogo dadovoromo inömoho ujuohoˈibejajo.

44 Osa arijoˈohuro gavëˈi hiˈibejajo mae jioˈibejajo. Jemëˈo gavëˈi raromorëjo. Jemë bogo uehorovëˈe raromaruje majare evare God-are A Maho naro rueˈejöjo.

A börömo hesi mu aehu avoho o sisëˈi mueberöhe jöhoje.

45 Aehu hesi a börömo hesi muohemu uehorovëˈi simano mae uehorovoromo mu vaejaje ëhi jëˈe aho uehorovohëjo. Ëa hesi a börömohuro hu uavëˈe höjo. Na vaˈiëˈajëjo. Jero nasi mu vaejarue a ioroˈioroho muebejëvonëjo. Muebejëvoromo majae eni jiego jabesi iruoˈoho iˈimëminövonëjo. Iˈimëminövonë uanugoromo vaˈëˈe höjo.

46 Vaˈo hijuvo röhu ijonö vuonoröˈö rueromo garöhe ë ahuro hesi muoho avoho vaejahoˈiramu gagorovo huë mabëhe bojamiˈajëjo.

47 Huë mabëhe bojamiromo uaˈaˈajëjo: Ja mu mae vaejanohuni ëhuni na mu börömoro bamavoˈejöjo. Jero nasi saˈae inömo inöme bövie biseˈe ahoˈo muebejehonëjo. Mu avoˈavoho muebejëˈoho iae hu ëhi uaˈaˈajëjo.

48 Aˈi ë mu vaejahaje aho sisë jëˈohuro ëhuro uehorovoromo uvoˈaˈajëjo: Nasi börömoho örisanuovajëromo

49 riˈöromo mu vaejarue aribövi ioroˈioroho muoˈamoromo vöröˈe jovo sisë ueˈahoruomaje ariböviohuˈo gemuore hiromo ioho jovoho iˈaˈajëjo.

50 Ëhiˈoromo bogo gavëˈe uehorovëˈe hiˈiramu evare hesi börömoho ma-majioho rueˈaˈajëjo.

51 Rueromo sino hahoˈoho sisë maro ijumahoromo nugöˈöˈiramu sisëro vaˈoromo sareri sareriˈe ariböviohuˈo hiˈaˈajëjo. Ëdiröˈore ae ahoˈobëhe nierusuburuˈe bamoromo ane jaˈiho vuogigimoruomoˈajëjo.

25

Aborido ioroˈiorehu sisëˈi uehorovoˈi ioroˈiorehu avoˈavoho uehorovare uhu jö Iesuhu jövadohoje.

1 Nasi majaho rovego God-hu böröme namiromo a diehi muebejëvoˈiröhe jöho naro uhuˈe majëhiˈiëˈajëjo. Iae magonaho aboride ahoˈobëhe övo gö mine övo gö mine raromoruomade höjo. Raromoromo iroho gae ujuohoromo iˈo masuvade aho birohoˈi vaˈoruomade höjo.

2 Röhu aboride övo gö mine simano sisëˈi uehorovarue aborido ömoˈöme jioruomoˈi aboride övo gö mine ëho simano mae uehorovarue aboride jioruomade höjo.

3 Simano sisëˈi uehorovarue aboridoho jaburo irore biguröhe jovoho bogo ujuohoˈi irohemu ujuoho vaˈirögoro

4 simano mae uehorovarue aboridoho jaburo irore
biguröhe huonore jovohu'o irohu'o ëhi ujuohoromo
va'oruomade höjo.
5 Ëaboridoho övo gö mine övo gö mine jaburo va'oromo
muebejuvo gavare i'o masuvade aho bogo vejö'oho rovamu
gagorovo nunëhëgamu hegorovo momorö'öruomade höjo.
6 Momorö'öjuvo vahi riri'e aëro ma-darugo'o uvare höjo:
Nosi aho rovajëjo. Ruehego va'oromo biroharëjo.
7 Ruehego va'oromo biroharëjamu hegorovo aborido
ömo'ömohuro ri'öruomoromo jabesi iroho avoho'amare höjo.
8 Avohoromo simano sisë'i uehorovarue aboridoho jaburo
simano mae uehorovarue aboridoho uëvare höjo: Jemesi
jovoho gö bojamuihëjo. Nosi iroho duorohahuo'amajëjo.
9 Duorohajëjamu uëvare höjo: Bogajo. Jemë'o no'o bigu-
vego barëjöëni bogo bojëmi'ejarëjo. Ëhuni va'oromo jemesi
gö imohëjo.
10 Imohëjamu ë aboridoho jaburo jove imo'i va'oruomade
höjo. Va'oruomamu i'o masuvade ahuro rovade höjo.
Rovamu iro ma avohare aboridoho jaburo ë ahu'o gemu
mae osanö va'oruomade höjo masurovare sörö̈ho i'iröhëni.
Osanö va'oruomamu ojoho tugohare höjo.
11 Ojoho tugohamu magonaho ioro'iorohuro ijore rueruo-
made höjo. Rueruomoromo i'o masuvade ahuni uvare höjo:
Asë'e asë'e oje jiovahuego no ö'arëjo.
12 Ö'arëjamu ruehuro uëvade höjo: Na jemë bogo gëvaje
höjo. Iae na mae uëvajëjo. Ëhi'are höjo.
13 Ëhuni gavë'iajo na divare majare rue'irodoho jemë bogo
gavë'e jëvaje.

Ae niö'i gemu jabesi a börömo hesi moni ujuohoromo diehi ë'are ë hesi uhu jö Iesuhu jövadohoje.

14 Röhu God-hu böröme namiromo muebejëvo'iröhe öri
hesi uhu jö göho aviëhi höjo. Ae gemuëro öre gö
va'irögoro hesi mu vaejaharue aribövioho uëvamu rovare
höjo. Rovamu uëvade höjo: Na va'ejöjo. Jemëro nasi sa'aho
bövioho bise'oho avoho muebejehorëjo.
15 Avoho muebejehorëromo mu ariböviėhu mu böröme
o bise'e vae'iröhoho eni jëvamu garomo ëhi hesi monioho
böröme o bise'e ëhi ae gemu gemu bojamibe va'ade höjo
jaburo ëho baeromo hesi muoho vaejahoröhego. A göho
5,000 kina bojami'i a göho 2,000 kina bojami'i a göho 1,000
kina ëhi bojamijade höjo. Ëhi i'imëminugoromo va'ade höjo.
16 Va'amu gavë'i 5,000 kina baejade ahuro ujuoho
va'oromo mue vaeromo ëhuro 5,000 kina gö'o döre baejade
höjo.

17 2,000 baejade aho hu'o mue vaeromo 2,000 kina gö'o
döre baejade höjo.
18 Ëhi'o'irögoro 1,000 kina baejade ahuro va'oromo guae
umoromo hesi a börömo hesi ijo bajoho ë gurihi bahijade
höjo.
19 Ëhi'oromo raromobe va'ojuvo majae ëgobövie barëjamu
jabesi a börömohuro vuonorö'ö rovade höjo. Rueromo
uëvade höjo: Ruehego na gëvöjo nasi ijo bajoho diehi
muebejehë'e jëvego.
20 Ëhi uëvamu 5,000 kina baejade ahuro 5,000 kina gö'o
döre baejadoho ëhu'o barueromo bojamiromo uavade höjo:
Bada jero 5,000 kina bojemijane höjo. Aveho gavëjo. Naro
mue vaeromo 5,000 kina gö'o döre baejahë'e jevajëjo.
21 Baejahë'e jevajëjamu hesi a börömohuro uavade höjo:
Mabëhëjo. Ja mue vaejehanue a ma-mae javajëjo. Naehu ijo
baje ma-bisemu bojamamu avoho muebejehanohuni ëhuni
naro bövi mae bojami'ejöjo muebejeho'iranego. Rovego
gemuoro nimoroho'irarëjo.
22 Gemuoro nimoroho'irarëjamu 2,000 kina baejade ahuro
rueromo uavade höjo: Bada jero 2,000 kina bojemijane höjo.
Aveho gavëjo. Naro mue vaeromo 2,000 kina gö'o döre
baejahë'e jevajëjo.
23 Baejahë'e jevajëjamu hesi a börömohuro uavade höjo:
Mabëhëjo. Ja mue vaejehanue a ma-mae javajëjo. Naehu ijo
baje ma-bisemu bojamamu avoho muebejehanohuni ëhuni
naro bövi mae bojami'ejöjo muebejeho'iranego. Rovego
gemuoro nimoroho'irarëjo.
24 Gemuoro nimoroho'irarëjamu 1,000 kina baejade ahuro
rovade höjo. Rueromo uavade höjo: Bada na mae garomo
uvode höjo: Ja vörö'e aëro javë'ëro ae göehu ba'amaroho
bivaroho ja ma-ijanue höjo.
25 Ëhi javë'e aego ëhuni naro ja juhuonamiromo jasi 1,000
kina bava'oromo sa'a gagore gurihi bamode höjo. Aveho
gavëjo. Jasi ijo bajoho aviae höjo.
26 Aviae höjamu rue a börömohuro ri'öromo uavade höjo:
Sareri mu bijöni'e a sisë bëhe javajëjo. Jero uvane höjo: Ae
göehu ba'amaroho bivaroho nöröro ma-ijaje höjo. Jero ëhi
uvane höjo. Na mae-ëjo.
27 Ëhuni ja nasi ijo bajoho baeromo avoho bahijarue
aribövi jabesi övore bamo'ibejanëjo. Ëhi ë'ibejanëjo na
rueromo nasiroho baeromo gö'o döre bamaroho ëhu'o
bae'ibejöjo.
28 Ëhuni jemëro 1,000 kina ë ia hesiriroho baeniahiromo
10,000 kina baejë'e aho bojamihëjo.

29 Ëhesi bëhoho mu vaeˈirane suvuore javëˈoho God-ro göˈo
bojamiˈiramu baeromo bövi mae javoˈajëjo. O bogojavëˈoho
bisemu baejanoho God-ro baeniahiˈajëjo.
30 Röhu ë mu bogo vaejaje aho guduamoromo babuˈöhego
amonö ramoramore vaˈo hijajo. Ëdirö'ore ae ahoˈobëhe
nierusuburuˈe bamoromo ane jaˈiho vuogigimoruomoˈajëjo.
Ëhi uëvade höjo.

Maja viture a ma a sisë mevavuoˈiröhe jö Iesuhu jövadohoje.

31 Röhu jö göho God-are A Maho naro anerae ahoˈobëhe
jabuˈo gemu mae nasi ajiˈo rovëˈiroho evare nasi ajiˈe röho
mare ajio hiˈejöjo.
32 Hiˈiramu saˈae dinöˈe dinöˈe raromarue aribövioho
jaburo rueromo nasi nunire gagovoruomoˈajëjo.
Gagovoruomoˈiramu sheep muebejaje aehu sheep o
goat adovoromo hahagu hahagu nugoˈamaruëhi naro ë
aribövioho ëhi adovëvoromo hahagu hahagu rëmoˈejöjo.
33 Hahagu hahagu rëmoromo sheep ma vaˈënoho nasi övo
manö rëmoˈi goat sisë vaˈënoho nasi övo adonö rëmoˈejöjo.
34 Rëmonugoromo a börömoho naro övo manö riravarue
aribövioho uëˈejöjo: Nasi Vavuohuro jemesi örire huë
mabëhe bojëmijëˈe jiaje jemesi röhoho ro baehëjo. Ëröhoho
urimo saˈa bövi biseˈo bamadevare huro avoho nugëhobe
rovëˈe höjo jemëro ë hesi aharire raromoˈirarijego.
35 Rabëni hesi bëhoho urimo na hömevamu jemëro ie
iˈimemijarije höjo. Na huë girihevamu jemëro jovoho bo-
jemijarije höjo. Naro ame göro jioromo öˈamu gegorovo
uevarije höjo: Nosi osaro ro hijëjo.
36 Niögu rumoˈe jevamu niögoho iˈimemamu ioˈamode
höjo. Guomo guome baejevamu jemëro muebejevarije höjo.
Savoji gagore hijamu jemëro rueromo gevarije höjo.
37 Gevarije höˈiramu rue aribövi mahuro ueruomoˈajëjo:
Bada iae ëhi höjo röhu no divare gavare höjo ja hömavamu
ioho iˈimamare höjo. Divare gavare höjo ja huë girihavamu
jovoho bojamare höjo.
38 Divare gavare höjo ja ame göro jioromo rovamu uavare
höjo: Nosi osaro ro hijëjo. Divare gavare höjo niögu rumoˈe
javamu niögoho iˈimamare höjo.
39 Divare gavare höjo ja guomo guome baejavamu o savoji
gagore hijamu no öˈoromo gavare höjo.
40 Ëhi ueˈiramu a börömoho naro uëˈejöjo: Aveho na jö mae
uëvajëjo. Nasi öe iho ma-biseˈo jiëˈoho mae avoharijohuro
ëhuro naˈo mae avohevarije höjo.

41 Ëhi uënugoromo huotorovoromo nasi övo adonö ri-
ravarue aribövioho uëˈejöjo: Iˈue baeˈiëˈe aribövie jëvaje
roriˈo vaˈohëjo. Ravemu ravaje vëniˈe öri ariˈoro vaˈohëjo.
Ëvënoho God-ro Satanˈo hesi anera ömoˈömohuˈo ëho jabuni
avohëhëˈe höjo.
42 Rabëni hesi bëhoho na hömevadoho jemë ioho bogo
iˈimemijarije höjo. Huë girihevadoho jemë jovoho bogo
bojemijarije höjo.
43 Ame göro jioromo öˈodoho jemë bogo uevarije höjo:
Nosi osaro ro hijëjo. Niögu rumoˈe jevadoho jemë niögoho
bogo iˈimemarije höjo. Guomo guomo baejevadoho o savoji
gagore hijodoho jemë bogo ro muebejevarije höjo.
44 Bogo ro muebejevarije höˈiramu rue aribövioho-
ueruomoˈajëjo: Bada iae ëhi höjo röhu no divare gavare höjo
ja hömavamu o huë girihavamu o ame göro jioromo rovamu
o niögu rumoˈe javamu o guomo guome baejavamu o savoji
gagore hijamu garomo bogo ajamiˈi ma-nunëremu gavare
höjo.
45 Ma-nunëremu gavare höˈiramu naro uëˈejöjo: Nasi öe
iho ma-biseˈo jiëˈoho bogo ma avoharijohuro ëhuro naˈo
bogo ma avohevarije höjo.
46 Ëhi uëˈiramu ë aribövioho sisëro vaˈoromo ma-
ioroˈioremu iˈue baeruomoˈajëjo. Aˈi aribövi mahuro maro
vaˈoromo ma-ioroˈioremu raromoruomoˈajëjo.

26

Iesu anoˈi mevare jöhoje.

1 Ëjöho majëhi barënugoromo Iesuro hesi ijorajo
ömoˈömoho uëvadeje:
2 Iae jemëˈo gavarujëjo majae niöˈi hesi uhure evare God-
hu Vörö Tugohade Sörö majaho rueˈaˈajëjo. Rueˈiramu aëro
God-are A Maho na guduamevoromo a masijo jabesi övore
bojëmiˈaruëjo korosire ano taemevoröhego.
3 Iesuro ëhi jövoˈirögoro röhu evare priest masijohuˈo Jew
rajo a duvaho ömoˈömohuˈo ëho jaburo priest börömo ihe
Caiaphas-are osa börömore ë ro gagovareje.
4 Gagovoromo jöe mevoromo uarovareje: No diehiˈoromo
Iesu saginiëri guduamoromo anoˈejarëjo.
5 Sörö majaroho bogo guduamoˈejarëjo aëro göromo noˈo
muorovoruomojöëni.

Magonahehu ridiˈe oso Iesuare simanore otehade jöhoje.

6 Ëhiˈamu Iesuro Bethany amore rueromo sino jomoˈe ae
Simon-are osare ro hiromo ie ijadeje.

7 Ie ijamu gagorovo magonahe gemuëro munë huono
mabëhe baeromo rovadeje. Ëhuono gagore ridi'e osoho
jiadeje. Huonore oso imarue hesi manaho bövi mae jiadeje.
Magonahohuro ë osoho barueromo Iesuare simanore ote-
hadeje.
8 Simanore otehamu gagorovo Iesuare ijorajoho jaburo dë
vörönëgamu uarovareje: Osoho rabëni ëma otehö'öjajëjo.
9 Ae gö jabesi örire imo'ibejarëjo manaho bövi mae
bae'ibejarëjo. Ëmanaho baeromo bövi bise'o rumo'e
aribövioho suvuorëmi'ibejarëjo. Ëhi jië'oho iae mae
jio'ibejajo. Röhu ëma otehö'öjade höjo.
10 Ëhi atamu hegorovo Iesuro gëromo uvadeje: Ëhi jië'e
jöho ataruëromo uëvadeje: Jemë rabëni magonahoho huë
vavaenoho bojamijarujëjo. Mu mabëhe nasi örire vaejevë'e
höjo.
11 Bövi bise'o rumo'e aribövioho jemë'o raromobe ji-
jiho'aruëjo mae vaejëvojöro. A'i naro jemë'oho bogo hibe
juvo'ejöjo ëhi avohevojöro.
12 Ëmagonahehu oso nasi sinore bamehade hesi bëhoho
nasi sinoho avohehade höjo ëhuro aëro hure mae
bamevoröhego.
13 Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Sa'ae dinö'e dinö'e aehu
nasi jö ma majëhibe jijihë'iroho ë magonahehu ë'ade jöhu'o
majëhibe jijiho'aruëjo aëro hu mae uehorovoruomoröhego.

Judas-hu Iesuni Jew rajo a masijo hiruëmade jöhoje.

14 Ëhi'amu Iesuare ijoraje 12 röhu gemu hesi ihe Judas
Iscariot-ro va'oromo priest masijoho uëvadeje:
15 Naehu Iesu jemesi övore bojëmijë'oho jemë ijo baje
dimino'e bojemirëjo. Bojemirëjamu rueho jaburo ajivë'e ijo
bajoho adahoromo 30 bojamijareje.
16 Bojamijamu evare Judas-ro aevoromo öre nahadeje Iesu
jabesi övore bojëmi'iröhëro.

God-hu Vörö Tugohade Sörö Iesumëhu ijare jöhoje.

17 I Dë Huaje Oso Rumo'e I ibe va'iröhe majaho aevoromo
rovamu gagorovo Iesuare ijorajoho jaburo rueromo Iesu
uavareje: Ja nagajoho no dinö'e va'oromo God-hu Vörö
Tugohade Söröho avohaho'ejarëjo.
18 Ëhi uavamu uëvadeje: Jerusalem amo börömohuro
va'oromo ë a hesi osaro va'oromo uarëjo: No röjahuijaje
ahuro uvajëjo: Nasi majaho dunovajëjo. Ëhuni naro jasi
osare ö'oromo God-hu Vörö Tugohade Söröho nasi ijorajoho
jabu'o gemu mae i'ejöjo. Ëhi uarëjo.

19 Ëhi uarëjamu rue ijorajoho jaburo Iesuhu uëvadëhi ëhi
ë'oromo söröho avohareje.
20 Ëhi'amu vahiromadeje. Vahiromamu gagorovo Iesuro
hesi ijoraje 12-ho jabu'o gemuore hijadeje ë ioho i'irovo.
21 Hiromo ioho ijë'i uëvadeje: Ave jöho na jö mae
uë'ië'ajëjo. Jemë ae gemuëro na bijönegarue aribövi jabesi
övore bojëmi'anuëjo.
22 Bojëmi'anuëjamu hegorovo uehore gö gö böröme
baeromo ae gemuëro gemuëro uavareje: Na bogo ëhioho
ë'ejöjo. Na na mae uavajëjo.
23 Mae uavajëjamu hegorovo uëvadeje: Naehu i hevöre
ba'amo'ego hu'o gemuore ba'amaje ahuro ë mu sisëho
vae'a'ajëjo.
24 God-are surire jajivarëhi hesi A Maho na ëhi
guomevo'ajëjo. Röhu na bijönegarue aribövi jabesi övore
bojëmi'iröhe aho vaevë'oho sisërë'ajëjo. Ëaho bogo
raho'ibejajo ëhuro mae jio'ibejajo.
25 Mae jio'ibejajamu Judas Iesu bijönimarue a jabesi övore
bojëmi'iröhe ahuro uavadeje: Na bogo ëhioho ë'ejöjo. Na
mae-ëjo. Na mae-ëjamu uavadeje: Jero jasi jövanuëjo.

Sino'o kö'o aevoromo ijare jöhoje.

26 Ëhi'amu ioho ue'ahoromo Iesuro ioho baeromo God mae
uanugoromo ato'atovoromo hesi aribövioho suvuorëmiromo
uëvadeje: Baeromo ihëjo. Aveho nasi sine höjo.
27 Ëhi'onugoromo enatuore jovoho baeromo God mae
uanugoromo bojëmiromo uëvadeje: Jemë ae aho'obëhe
enatuore jovoho baeromo ihëjo.
28 Aveho nasi köe höjo. Ae aho'o jemesi jöëni köho
rovevoromo guomevo'ajëjo ëhuro sisëho mu'uvëhoröhego.
Guomevo'iramu ëhuro God-hu muebejëvo'iröhe jögoroho
marë'ajëjo.
29 Röhu aveho hehëjo. Na ijoho ö'i bajo jovoho bogo
i'ejöjo hujeji ëho majaho rovego evare jemë'o na'o nasi
Vavuehu muebejaje öri ari'ere raromoromo ö'i bajo jovo
i'oho ue'ahoröhëni.
30 Ëhi uënugoromo God rajahijarue jöho ionugoromo
suorovo va'oromo Olives Dahorure iojiomareje.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhoröhe jö Iesuhu majahi-jadohoje.

31 Iojiomoromo Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: Jaruvo
vahire ae aho'obëhe nasi örire mae uehorovevarujoho
vuonugo'i remo va'a'arujëjo. Ëhesi bëhoho God-are surire
jöho jajivoromo uvë'e höjo: Sheep muebe'amaje aho God
naro ano'ejöjo. Ano'iramu huhu muebe'amade sheep-oho

jaburo arua anumiae vaˈoˈamoˈajëjo. God-are jö jiajëhi ëhi remo vaˈaˈarujëjo.

32 Remo vaˈiramu guomoromo riˈönugoromo naro urimo Galilee vaˈejöjo. Jemë ijore öˈaˈarujëjo.

33 Ëhi uëvamu Peter-ro riˈöromo uavadeje: Nani a ioroˈioroho jasi örire uehorovaruoho vuonugoˈi ramo vaˈaˈaruëjo röhu na bogo ëhioho ëˈejöjo.

34 Bogo ëhioho ëˈejöjamu Iesuro Peter uavadeje: Ëhi uevanuëjo röhu ave jöho na jö mae uaˈiëˈajëjo. Jaruvo vahire kökörökoho bogo urimoho uvëˈe jero urimo vae niöˈi gemu ae uëˈaˈanuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo.

35 Ëhi uëˈaˈanuëjamu hegorovo Peter-ro uavadeje: O na bogo ëhioho ëˈejöjo. Aehu anegamu jaˈo gemuore guomoˈiëˈiroho na bogo ëhioho majëhiˈejöjo. Bogo majëhiˈejöjamu ijorajo ioroˈioroho ahoˈo jabuˈo ëhi gemuoho Iesu uaruomadeje.

Iesuhu Gethsemane saˈare hiromo God-are örire ëninamijade jöhoje.

36 Ëhiˈamu Iesuro öri ariˈo ihe Gethsemane hesi aribövіohuˈo rovadeje. Rueromo uëvadeje: Avehuro raromohego na aruëre vaˈoromo God-are örire jöe jövöjo.

37 Ëhi uënugoromo Peterˈo Zebedee-are harihoho niöˈi jabuˈo sö ujuoho vaˈoromo huë vavaene böröme baeromo nurununurumadeje.

38 Nurununurumoromo uëvadeje: Na sisë maro huë vavaene baejevajëjo. Ëhuro guomevo hesi höjo. Ëhuni nadi momorö'öˈi ma-nune jioromo avoho mueberovëˈe raromohëjo.

39 Ëhi uënugoromo roriˈo vaˈoromo saˈare behumoromo nu anoˈoho saˈare amoromo God ëninamiromo uavadeje: Apo jasi örire öre gö javëˈoho iˈue huë vavaene nasi örire rovajoho ahego na bogo baeˈiröjo. Röhu naehu nimajoho nadi ëˈi jaehu nimanuëhi ëhi ëˈonëjo.

40 Ëhi ëninaminugoromo vuonorö'ö rueromo gavade hesi ae niöˈi gemu momorö'öjamu gëgorovo Peter uavadeje: Majae ma-bunemu nune jioromo naˈo gemuoro mueberovëˈe raromoˈirarijoho jemë diehiˈoromo bogo eni jëvajëjo.

41 Nune jioromo mueberomo ëninamihego God-ro ajëmego Satan-ro bogo dinëmego ëhuro bogo bejëvoˈirajo. Jemesi aruˈahoho mu mae vaeˈi nimoˈi jemesi sino hahoˈoho uˈuhëˈe höjo.

42 Ëhi uënugoromo röhu maho vaˈoromo ëninamiromo uavadeje: Apo öre gö bogojavoˈi iˈuehu huë vavaenehu nasirire ruejöro nimëˈoho iae ëhi ëˈonëjo.

43 Ëhi uanugoromo vuonorö'ö rueromo gavade jabumë
nunëhimo'amo'ego momorö'öjamu gëgorovo
44 rëmo'i vuonorö'ö va'oromo urimë'i vae niö'i
ëninamijade jöe gemuoho röhu maho ëninamijadeje.
45 Ëninaminugoromo rueromo hesi aribövioho uëvadeje:
Jemë diehi'oromo nuhoromo ma-momorö'öemu
momorö'öjarujëjo. Gahëjo. Majaho mami'e rovë'e höjo.
Aëro God-are A Maho na bijönegarue aribövi jabesi övore
bojëmi'ië'ajëjo.
46 Ri'öromo go va'ohego va'arëjo. Gahëjo. Na bijönegarue
a bojëmi'iröhe aho rovajëjo.

Iesu guduamare jöhoje.

47 Ëhi uëvamu gavë'i Judas rovadeje. Iesuare ijoraje
aho'obëhe 12 röhu Judas hu'o jabesi ae gemuoho jiadeje. Ju-
das rovamu ae aho'obëhe mae siravae kepatae ujuohoromo
hu'o rueruomadeje priest masijohu'o Jew rajo a duvaho
ömo'ömohu'o ëho jaburo rëmö'öjë'ëro jië'ëro.
48 Röhu ë hesi urimo ë sareri'e aho Judas-ro ë aribövioho
uëvadeje: Ga'irarije naro di aho dudöhamu gavë'oho
uvorëjo: Iae Iesu höromo guduamorëjo.
49 Judas-ro ëhi uëvë'ëro huro rueromo ma-burëro ro Iesu
uavadeje: Bada vaevë'ëromo dudöhadeje.
50 Dudöhamu uavadeje: Isi jasi nimanue muoho vaejëjo.
Ëhi uavamu aëro rueromo Iesu guduamareje.
51 Guduamamu gagorovo ae gemu Iesuare bëhire nami-
jadohuro hesi kaejöho jijöromo priest börömo hesi mu vae-
jaje aho anoromo hia'oho tariö'öjahadeje.
52 Tariö'öjahamu gagorovo Iesuro uavadeje: Jasi kaejöho
sionoro vuonorö'ö ba'amëjo. Ae rahu kaejöehu o bi-
jehu bunehu muorovë'oho kaejöhuro bijohuro bunohuro
muo'amëvo'iramu vuovëvo'ajëjo.
53 O jaehu a ananue hesi bëhoho nani jero uvanuëjo:
Nöröhu hesi Vavu ua gavë'oho bogo ajamiromo anerae
aho'obëhe mae gemuore jioruomajoho rëmö'ö'iramu
rueruomoromo na ajemi'aruëromo ëhuni aho ananuëjo.
54 Röhu naro hu ua ga'ibejöjo God-are surire jajivarëhi
muoho bogo ëhioho jio'ibejajo. Ëhuni ajemi'iröhe jöho
Vavuoho bogo ua ga'ejöjo.
55 Iesuro ëhi uanugoromo ë rueruomade aribövioho
uëvadeje: Aveho na bogo vajiohu'e anano'e aehu jevajëjo.
Jemë rabëni siravaho kepataho ujuohoromo guduamevo'i
rovarujëjo. Mami'e majae aho'o naehu God-are amo
börömore hiromo God-are jö hesi öri a röjëhinövodoho jemë
evaroho bogo guduamevarije höjo.

56 Röhu avevejöˈe vaejaruje mue ahoˈo hesi bëhoho urimo
jö God-aro baeromo majëhinövare aribövіohuro God-are
surire jajivoromo uvare höjo: Ëhi jiëˈe muoho jioˈaˈajëjo.
Jabuhu jajivarëhi ëhi jioröhego ëhuni ave muoho rovëˈe höjo.
Ëhi uëvamu hesi ijoraje ahoˈobëhe hu nugoˈi huruomoromo
vaˈareje.

Iesu Jew rajo a masijo jabesi nunire namijade jöhoje.

57 Ëhiˈamu gagorovo Iesu huˈirae rueromo priest böröme
Caiaphas-are osare rovareje. Rueromo gavareje jögoru öri
röjëhijarue aribövіohuˈo a duvaho ömoˈömohuˈo ë gemuoro
gagovëˈe jiamu.
58 Iesu priest börömo hesi osare barovamu Peter-ro arue
riribövire Iesu rihiromoromo priest börömo hesi osare
rovadeje. Rueromo osare rumo vaˈoromo abo osa ririre ruë
numë javue vaeˈi riroho ma-vaˈoraho nugarire ë vaˈoromo
priest hesi mu vaeruomaje aribövіohuˈo gemuore hijadeje
diehiˈaruoho garöhëni.
59 Ëhiˈamu priest masijohuˈo a masijo ioroˈiorohuˈo ae
nahareje sarerivoromo ëma huruoho majëhiromo uëröhego:
Iesuro ëhi jiëˈe mu sisëho vaejamu gavare höjego heromo
Iesu anego guomoröhego.
60 Nahoromo bogo birohareje. Ae göëro göëro rueromo
Iesuare jö sarerivoromo majëhijaroho bogo eni jiobe
vaˈojuvo hujeji ae niöˈiro rueromo
61 jöe gemuoho majëhiromo uëvareje: Ëiahuro uvavohijajo:
God-are amo börömo dadovoromo majae niöˈi gemu hesi
uhure röhu maho vae barëˈirodoho na eni jevajëjo. Ëjö
sisëho uövuamu hejare höjo.

62 Ëhi majëhijamu hegorovo priest börömohuro riˈöromo
Iesu uavadeje: Na ja jö mana uöˈiranoho bogojavajëjo. Aehu
jasi jö sisë majahuijaruoho na ëho mae o sarere höjo.
63 Mae o sarere höjamu Iesuro jörume namijadeje. Jörume
namijamu priest börömohuro uavadeje: God biririvoromo
hijaje a hesi nunoro ave jöho ma-maemu uevego na hejöjo.
Böröme namiromo ajamuijanue aho na ja javajëjo. Na ja
God-are Harihe javajëjo.
64 Javajëjamu uavadeje: Jaehu uevanuëhi iae ëhi jevajëjo.
Röhu naro jemë ae ahoˈobëhe ave jöho uëvajëjo. Uˈemu
jemëro geˈaˈarujëjo God-are A Maho darugo eni jiëˈe A hesi
övo manö hiˈiramu. Öˈidöre jioˈamaje suehuˈo gemu mae
ruvebiˈiramu.

65 Ëhi uavamu hegorovo rue priest börömohuro hesi niögoho dadovoromo uëvadeje: Huro God-are ihoho ijumajëjo. A göho rabëni rueromo hesi jöho huruoho majahuijörajo. Iae no eni hejë'e javuajëjo. God-are iho ijumajoho jemë iae hejarujëjo.
66 Ëhuni jemë diehi uehorovarujëjo. Diehi uehorovarujëjamu uavareje: Jö sareri'e aego ano'iramu guomo'a'ajëjo.
67 Ëhi uanugoromo Iesuare nu ano'ere sabëro ödivoromo övo mugö mugöëro anoruomadeje. O övo hitahiëro anoromo
68 sivoromo uavareje: Jero uvanuëjo: Na böröme namiromo ajëmaje aho jevajëjo. Ëhi jië'e javaje jöho God-aro baeromo huruoho majahuiromo anagade a hesi ihoho uövuego no hejarëjo.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhade jöhoje

69 Ëhi'amu Peter-ro amonö aehu raromaruire ë hijadeje. Hijamu gagorovo mu ajamijaje magonahe gemuëro rueromo uavadeje: Ja'o Galilee sa'a rajo ae Iesu'o gemu mae javade höjo.
70 Javade höjamu Peter-ro ae aho'obëhe jabesi nunire magonahoho sareramiromo uavadeje: Jaehu jövanue jöho na dadivevo avohajëjo.
71 Ëhi uanugoromo aribövioho ë rëmo'i ojo bëhire va'adeje. Va'amu magonaho göëro Peter garomo hesi bëhire riravarue aribövioho uëvadeje: Ave iaho Nazareth amo rajo ae Iesu'o gemu mae jiade höjo.
72 Jiade höjamu hejë'i Peter-ro röhu maho sareramadeje. Sareramiromo uavadeje: God-are nuniro na mae uavajëjo. Ëaho na bogo gavaje höjo.
73 Ëhi uavadoho ririvanovamu bëhire riravarohuro ro Peter uavareje: Iae mae-ëjo Iesuare aribövi jabesi ae gemuoho javajëjo. Jasi huëre heromo ëhuni uavaruëjo.
74 Uavaruëjamu Peter-ro uëvadeje: Na jemë sarerëmijë'oho i'ue baejöëni ëhuni na jö mae uëvajëjo. Ëaho na bogo gavaje höjo.
75 Bogo gavaje höjamu gavë'i kökörökoho uvadeje. Uvavamu hegorovo Peter-ro uehorovoromo uvadeje: O mami'e Iesuro uevade höjo: Kökörökoho bogo urimoho uvë'e jero urimo vae niö'i gemu ae uë'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo. Ëhi uehorovoromo amonö hörö va'oromo sisë maro nivadeje.

27

Pilate-are nunire namijöro Iesu bava'are jöhoje.

1 Iae sisonuvoˈiaˈamu gagorovo priest masijohuˈo Jew
rajo a duvaho ömoˈömohuˈo ë aribövioho ahoˈobëhe jaburo
gagovoromo jöe mevoromo uarovareje: No ëhi ëhi ëˈejarëjo
Iesu guomoröhego.
2 Ëhi mevoromo eni jiamu gagorovo Iesu tövoromo
bavaˈoromo gavana Pilate-are övore bamareje.

Judas-hu hesi arijoˈarije anorovade jöhoje.

3 Ëhiˈamu Iesuni hiruëmiromo a jabesi övore bojëmade
aho Judas-ro gavade Iesuare jöho court-roho bejëˈe jiamu
gagorovo uvadeje: Na mae ëˈajëˈi sisë ëˈëˈe jevajëjo. Sisë
ëˈëˈe jevajë uvonugoromo ajivëˈe ijo baje ahoˈobëhe 30
ujuohadoho vuonorö'ö ujuoho vaˈoromo priest masijohuˈo
a duvahohuˈo bojëmiˈiëˈadeje.
4 Bojëmiˈiëˈoromo uëvadeje: Naro mu sisë ëˈëˈe jevajëjo.
Naro a mahuni jemë hiruëmiromo hu jemesi övore bojëmijëˈe
jevajëjo anego guomoröhego. Ëhi uëvamu uavareje: Ëho
bogo nosi muehu höjo. Jero jasi ganëjo.
5 Ëhi uavamu hejëˈi ijo bajoho God-are osare buˈönugoromo
jabumë rëmo vaˈoromo öˈëro sönöre benugoromo vioruhi-
rovoromo guomadeje.
6 Ëhiˈamu priest masijohuro ijo bajoho ujuohoromo
uarovareje: Ave ijo bajoho guomorö'he a hesi manaho höjo.
Ëhuni God-ni moni bahijaruire ë bahijëˈoho sisë höjo.
7 Jöho mevonugoromo eni jiamu gagorovo ijo bajoho
ujuohoromo saˈaho imareje saˈa ioroˈiorore jioromo rovare
aribövioho vuovëvego ë guavoˈamorö'hëni saˈa ihoho Rama
Avohoˈamaje A Hesi Saˈaho jëˈëro.
8 A guomorö'he manaho baeromo ë saˈaho imëˈëro ëhuni ë
saˈaho Kö Rovade Saˈaho jumuvaroho jaruvoho hesi ihoho
ëhije.
9 Röhu jö God-aro baeromo majëhinövade ae Jeremiah-
hu Iesuare mana ujuohoromo saˈa imoruomorö'hego urimo
uëvadëhi ëhi ëˈareje. Amo Jeremiah-ro uëvadeje: Jabumë
ajivëˈe ijo bajoho ahoˈobëhe 30 ujuohare höjo Israel rajohuro
monie ëminoˈe hu imorö'hëni uvëˈëro.
10 Ijo bajoho ujuohoromo Badahu na uevadëhi ëhi rama
avohoˈamaje a hesi saˈahuni buˈöruomade höjo. Jeremiah-
ro ëhi uëvadeje.

Pilate-hu jöe gö gö Iesu ua hejade jöhoje.

11 Amo Iesuro gavanare nunire namijamu gavanaro
uavadeje: Na ja Jew rajo jabesi a börömoho javajëjo.
Javajëjamu Iesuro uavadeje: Ëjöho jero jasi jövanuëjo.

12 Jövanuëjamu priest masijohuˈo a duvahohuˈo ëho jaburo
Iesuare jö sisëho gavana huruoho majahijareje. Majahijamu
Iesu bogo mana uavadeje.
13 Bogo mana uavamu Pilate-ro Iesu uavadeje: Rueho
jabuhu jasi jö sisë ahoˈobëhe majehijaruoho na ja hejanuëjo
o bogajo.
14 Bogajamu Iesuro jöho bogo mana majahijadeje. Bogo
majahijamu rue a börömohuro tiö avohadeje.

Iesu anego guomojöro Pilate-hu uëvade jöhoje.

15 Röhu God-hu Vörö Tugohade Sörö maja rovëˈiroho savoji
gagore raromarue aribövioho di aho jiovo nugöˈöjöro aehu
uvoruomëˈoho Pilate-ro ë aho jiovo nugöˈönövadeje.
16 Röhu ae gemu hesi jö sisë ae ahoˈobëhe hemu hejaruoho
ë aho savoji gagore hijadeje. Hesi ihoho Iesu Barabbas
jiadeje.
17-18 Röhu Pilate-ro gëromo uvadeje: Iesuare ihoho bövie
jiëˈego ë ariböviohuro dë vörönëgamu nasi övore bojemi-
jare höjo. Bojemijare hö uvoromo gavade ae ahoˈobëhe
gagovorovëˈe jiamu gëgorovo uëvadeje: Jemë nëgajoho na
di aho jiovoromo bojëmiˈejöjo. Na na Iesu Barabbas jiovo
nugöˈöˈejöjo. O na na Iesu göho Keriso hö uvarujoho jiovo
nugöˈöˈejöjo.
19 Ëhi uënugoromo röhu Pilate-ro court-re hiromo jöho he-
jamu evare hesi vaborohuro jöe nugöˈöromo uavadeje: Ëaho
sisë rumoˈe ae jiaje ëhuni hesi öriroho nadi bövioho biseˈoho
ëˈonëjo. Jaruvo vahiˈe naro niavoromo Iesu niaˈovoro
garomo huë vavaene börömo bëhe baejode höjo.
20 Jöho ëhi rovamu gavëˈi Jew rajo priest masijohuˈo a du-
vahohuˈo ëho jaburo ae ahoˈobëhe biririvoromo dinëmiromo
uëvareje: Jemëro uvohëjo: Barabbas jiovo nugöˈöˈi Iesu
anohëjo.
21 Ëhi uëvamu Pilate-ro ae ahoˈobëhe uëvadeje: Ëae
niöˈioho jemë nëgajoho na di aho jiovoromo bojëmiˈejöjo.
Uavareje: Barabbas-ajo.
22 Barabbas-ajamu uëvadeje: Ëhi jiëˈoho Iesu Keriso na
diehiˈoˈejöjo. Ae ahoˈobëhe uvoruomadeje: Korosioro anego
guomajo.
23 Guomajamu uëvadeje: Rabëniajo. Diehi jiëˈe mu sisë
vaejëˈe höjo. Vaejëˈe höjamu ae ahoˈobëhe ma-darugo maˈe
uvoˈi arijareje: Korosioro anego guomajo.
24 Ëhi uvamu hegorovo Pilate-ro gavade hu jö jövajoho
bogo eni jioˈi ariböviohо muorovoˈiaˈamu gëgorovo
vuonugoˈi jovoho baejadeje. Jovoho baeromo ae ahoˈobëhe
jabesi nunire övoho eguadeje. Övoho eguoromo uëvadeje:

Na övo uno'e ae jevajëjo. Ëia hesi kö rumo'e jevajëjo. Jemesi garëjo.
25 Jew raje ae aho'obëhe uvoruomadeje: Iae mae-ëjo. Nosi
övore nosi ujo jabesi övore ë ia hesi köho javuobe va'a'ajëjo.
26 Köho javuobe va'a'ajëjamu Pilate-ro ejëhoromo Barabbas
jiovo nugö'öjadeje. Barabbas jiovo nugö'ö'i Iesu hisuebijöro
ae uënugoromo uëvadeje: Ave aho bava'oromo korosioro
anohego guomajo.

Muorovo ariböviehu Iesu sivare jöhoje.

27 Guomajamu rue gavanare muorovo ariböviohuro hesi
osa börömore Iesu bava'oromo muorovo a ioro'iorohu'o
gagovoromo Iesu ruë numë numareje.
28 Numonugoromo hesi niögoho jijövaho'i a masijehu
kavuë'e niögu ëgo io'amoromo mu vaejarue ëhi jië'e niögoho
ba'amahareje.
29 Ba'amahoromo a masijehu bosö didi'arue ëhi jië'e
bosöho Iesuare simanore didi'ahareje. Röhu bogo
inömo maho baeromo bosöho avohaho'i bibë'e ijo
hisuoho ujuohoromo huoromo simanore ba'amahareje.
Ba'amahonugoromo a masijehu inömo ma-mabëhe ma'eno
raromaruëhi jië'e inömoho övore bamahareje. Röhu bogo
inömo maho bamaho'i ma-ijahemu övore bamahareje.
Bamahoromo hesi nuninö ro ague aho raromoromo
sivoromo uavareje: Jew rajo jabesi börömoho vaevë'e
hijanuëjo.
30 Hijanuëromo sabëro ödivoromo ijahoho baeniahiromo
hesi simanore anareje.
31 Ëhi sivoruomoromo niögu ëgoho jijövaho'i hesi niögu
maho io'amahoromo hu'irae bava'areje korosire ano
taemo'i.

Iesu korosire ano taemare jöhoje.

32 Bava'oromo örire va'ihö gavare Cyrene amo raje ae
gemu hesi ihe Simon rovamu gagorovo övëro bijimö'öromo
uavareje: Ave a hesi korosioho baeromo va'ëjo.
33 Baeromo va'ëjamu ejëhoromo baeromo jabumë aho'o
va'aroho ajiomoromo sa'a ihe Golgotha nosi huëhu huo-
tovë'oho simano gijo va'ëne sa'are ë ajio suorovareje.
34 Suorovonugoromo wine jovohu'o ajuo'e jovohu'o
buaroharoho Iesu bojamijareje hesi vi'ehoho bisemu
u'uhoröhego. Bojamijamu i garomo juahëmadeje.
35 Juahëmamu korosire ano taemareje. Ano taemoromo
hesi niögoho adovoromo ajajovoromo ujuohareje.
36-37 Röhu Iesuare jö sisë jajivaroho hesi simano namore
korosire ano taemareje. Jajivoromo ëhi uvë'e jiadeje: Ave

aho Iesu Jew rajo jabesi a börömoho höjo. Ëhiˈonugoromo saˈare raromoromo hu muebejareje.

38 Ëhiˈoˈirögoro röhu aëro ananoˈe vajiohuˈe ae niöˈi jabuˈo korosire ano taemëvoromo göho ruëhi Iesuare övo manö göho viëhi övo adonö ëhi amëvareje.

39 Ëhiˈamu aëro rovaˈëˈi uvene hijiohijiovoromo sivoromo
40 uvoruomonövadeje: Asëˈe sareri ae javajëjo. Jero uvane höjo: Naro God-are osa börömoho dadovoromo majae niöˈi gemu hesi uhure röhu maho vae barëˈejöjo. Ëhi uvëˈe javaje ëhuni ja God-are Harihe javëˈoho jasi arijoˈarije ajamirovoromo korosire javajoho ruvebijego bogo guomavajo.

41 Jabuhu sivarëhi priest masijoho jögoru öri röjëhijarue aribövioho a duvaho ömoˈömoho ëho jabuˈo ëhi sivoromo uarovareje:

42 Ëahuro uövuade höjo: Naro a ioroˈioroho ajëmego marëjëvaje höjo. Ëhi uövuade höjo röhu hesi sino ajamirovëˈoho hu bogo eni höjo. Huro uövuade höjo: Israel rajo jemesi börömoho na jevajëjo. Ëhuni nadiˈego hu korosire jioromo ruvebijego no garomo mae uehorovarëjo.

43 Röhu ave jöhuˈo huro uövuade höjo: God-ro na muebejevaje höjo. Hu uvaje höjo: Na God-are Harihe jevajëjo. Ëhuni nadiˈego no gaˈirarëjo God iaho nimoromo ajamijego o bogo ajamijego.

44 Ëhi uarovamu gavëˈi hesi bëhire vajiohuˈe ae niöˈi korosiˈo amëvare aho jabuˈo ëhi sivoromo jöe gemuoho uavareje.

Iesu guomade jöhoje.

45 Ëhiˈamu majae ririre öri ariˈe ahoˈo ramoramovadeje. Ramoramovobe vaˈojuvo majae huotorovamu ajivadeje.

46 Majae huotorovoromo ajivamu Iesuro Jew rajo jabesi jöëro ma-darugoˈo uvadeje: Eliajo. Eliajo. Lema sabaktaniajo. Nosi jöehu huotovëˈoho God nasi Böviohajo. God nasi Böviohajo. Ja rabëni remo vaˈane höjo.

47 Remo vaˈane höjamu bëhire riravare a ioroˈiorohuro Elia uvavamu hegorovo uarovareje: Elijah-ni uvajëjo.

48 Ëhi uarovoromo ae gemuëro ma-burëro tutuvo vaˈoromo uˈuhëˈe inömoho barueromo niogaˈiˈe wine jovore baˈamoromo rumorovamu ioromo ijaho viture bijiohoromo Iesu bojamiˈiëˈadeje.

49 Bojamiˈiaˈamu a ioroˈiorohuro uarovareje: Nadiˈego no gaˈirarëjo Elijah-ro hu ajamiˈi rovego o bogo rovego.

50 Ëhi uarovamu Iesuro röhu maho jö'e dadovoromo guo-
madeje.
51 Guomamu God-are osa börömo ojo göho gagonö jiajoho
niögehu tugoharoho arorovo ruvebijadeje. Sa'aho hijiohijio-
vamu munëho arorovo'amadeje.
52 Arorovo'amamu huoho tögömoromo jiororovo'amamu
God-are aribövie vuovëvade ioro'ioroho aho'obëhe
i'ovo'amadeje.
53 I'ovoromo suorovoromo Iesu ri'öjamu evare va'oromo
God-are osa börömo jiaje amore va'o ae aho'obëhe jabesi
nunire rueruomamu garuomadeje.
54 Röhu Iesu guomamu gagorovo muorovo simano vaejaje
ahu'o ë hesi aribövіohu'o riravoromo Iesu muebejarohuro
gavare sa'aho hijiohijiovoromo mue gö gö jiamu garomo sisë
maro juhuonivoromo uvareje: Iae mae-ëjo. Ave aho iae God-
are Harihe jiade höjo.
55 Ëhi'amu magonahe aho'obëhe arue riribövire rira-
voromo Iesu diehi'aruoho garuomadeje. Urimoho ë mago-
nahoho jaburo Galilee jioromo Iesu ajamibe hesi ijore ijore
rovareje.
56 Mary Magdalene o Mary göho James o Joseph jabesi
vëmoho o Zebedee-are harihu jabesi vëmoho o magonaho
ioro'ioroho ëhi jioruomadeje.

Iesuare sino munë gagore bamare jöhoje.

57 Iae majae garobo'e bamamu bövie bise'e eni jië'e ae
gemu hesi ihe Joseph-ro rovadeje. Hesi amoho Arimathea
jio'i hu'o Iesuare ijoraje jiadeje.
58 Ëhi jië'ëro huro va'oromo Pilate uavadeje: Uevego na
Iesuare sinoho bae'iröjo. Bae'iröjamu Pilate-ro ae uëvadeje:
Va'o sinoho ave aho babojamego bava'irajo.
59 Babojamamu Joseph-ro baeromo niögu i'ohuro nu-
madeje.
60 Numoromo Joseph guomego hesi sino bamo'iröhego
uvadire Iesuare sinoho ë bamadeje munë gage i'e ubuvë'ëro
jië'ëro. Bamoromo munë börömoho höhö barueromo ojoho
tugohonugoromo va'adeje.
61 Ëhi'amu Mary Magdalene'o Mary göhu'o Iesu bamarire
ë nunoho bamoromo ëhi arijareje.

Iesu bamarire atovare jöhoje.

62 Ëmajaho Friday jiadeje. Friday jiamu momorö'öjë'ëro
sisonuvamugo Jew rajo priest masijohu'o Pharisee
ömo'ömohu'o rueromo Pilate'o gagovoruomadeje.
63 Gagovoromo Pilate uavareje: Gavanajo. Iesu hu sareri
sareri'e ae jiade höjo. No uehorovoromo uvaruëjo: Mami'e

hu bogo guomë'e hijadevare evare sareramuiromo uövuade höjo: Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure i'ovoromo ri'ö'ejöjo.

64 Ëhuni ae uëvego huoho tugohoromo majae niö'i gemu ëhi atovo'irarëjo. Ëhesi bëhoho no juhuoninaguajëjo Iesuare ijore ijore jijiharue aribövioho hure va'oromo hesi sinoho vajiohëro baeromo ae aho'o sarerëmiromo uëjöëni: Iaho guomoromo ri'öjë'e höjo. Ëhi jië'e sareri'e jö atë'oho ëhuro urimo Iesuro mae uövuajëromo aribövioho ma-bisemu sisërërovaroho avevejö'oho ri'öjade jöho mae höromo börömo bëhe sisërërovo avoho'aruëjo. Ëhuni huoho avoho tugohojöro naguajëjo.

65 Tugohojöro naguajëjamu Pilate-ro uëvadeje: Muorovo aribövioho ujuoho va'ego atovo'irarëjo. Huoho diehi tugoho'i uehorovarujëhi ëhi tugoho garëjo.

66 Ëhi uëvamu va'oromo tugohoromo sivaëro badihi taemareje. Taemoromo muorovo aho ë nugo'amareje huoho atovoröhego.

28

Iesu ri'öjade jöhoje.

1 Iae Jew rajo nuho majaho barëjamu nëröho hura börömoho sisonuvo'ië'adeje. Sisonuvo'ia'amu Mary Magdalene'o Mary göhu'o jaburo niö'iro Iesu bamaroho ga'i va'areje.

2 Va'amu sa'aho hijiohijiovadeje. Ëhesi bëhoho Badare anerae gemuëro ö'idöre jioromo ruvebiromo Iesu bamoromo ojo tugohare munëho höhö bava'adeje. Bava'oromo ë munë döre hijadeje.

3 Amo anera hesi nu ano'oho baderivoromo ajivajëhi ëhi jiadeje. Hesi niögoho ajivoromo sa buso va'ëne jiadeje.

4 Ëhi jiamu gagorovo muorovo aribövie munë muebejarohuro ëho garomo juhuonivoromo butubutumoromo sa'are rireromoromo vuovë'e ahuro momorö'öjanovadeje.

5 Ëhi'amu magonahoho jaburo rovamu gagorovo anerahuro uëvadeje: Nadi juhuonivohëjo. Na gavajoho jemë korosire anamu guomade a hesi sinoho naharujëjo.

6 Hu aveho bogohöjo. Guomoromo ri'öröhëni uëvadëhi ëhi ë'ë'e höjo. Ro hesi sinehu raromade sionoho gahëjo.

7 Garomo ma-burëro va'oromo hesi ijorajo ömo'ömoho uërëjo: Iesu guomoromo ri'öjë'e höre. Huro urimo Galilee sa'are va'iramu jemëro ijore ö'oromo ga'a'arujëre. Ave naehu uëvaje jöho uehorovorëjo.

8 Ëhi uëvamu hegorovo juhuonivë'i sisë maro nimoro-
horomo hure jioromo tutuvoromo Iesuare ijorajoho jöho
majëhi'i va'areje.
9 Va'amu gavë'i Iesuro birohëvadeje. Birohëvoromo
uëvadeje: Vaevë'e jëvajëjo. Vaevë'e jëvajëjamu rueromo hesi
höroho guduamoromo rajahijareje.
10 Rajahijamu uëvadeje: Nadi juhuonivohëjo. Va'oromo
nasi ö ömo'ömoho uërëjo: Galilee sa'aro va'orëjo. Iae na ë
ge'a'arujëjo. Ëhi uërëjo.

Iesuare sino atovare ariböviehu priest jö majëhijamu priest jabuhu nijio'iraejëvade jöhoje.

11 Ëhi uëvamu va'areje. Magonahoho jaburo va'irögoro
muorovo a ioro'ioro Iesuare sino muebejarohuro amo
börömore vuonorö'ö va'areje. Va'oromo priest masijoho
uëvareje: No hu muebejaroho ëhi ëhi jiade höjo.
12 Ëhi majëhijamu hegorovo priest masijohuro uëvareje:
Jew rajo a duvahohumë ro gagovohëjo. Gagovohëjamu
gagovorovoromo jöho mevoromo avohonugoromo ijo bajo
böröme muorovo aribövioho suvuorëmiromo
13 uëvareje: Jemëro ae majëhiromo uënövorëjo: Vahi'e
noro momorö'ö'i bogo gavamu Iesuare ijore ijore jijiharue
ariböviohuro sinoho vajiohëro bava'ë'ëro ëhu'ëro Iesuare
huoho gagemu höjo.
14 O momorö'öjarije jö gavanahu hejë'oho noro hu san-
uami'ejarëjo. Sanuami'iramu hu huë vavaenoho jemesi
öriroho bogo bojëmi'ajëjo.
15 Ëhi uëvamu hegorovo rue muorovo ariböviohuro ijo
bajoho ujuohoromo Jew rajo a masijehu ae majëhiröhego
uëvarëhi ëhi majëhibe jijihonövareje. Ëhi majëhibe jiji-
honövë'ëro ëhu'ëro Jew raje ae aho'obëhe ë jöho atarueje.

Iesuhu hesi aribövi jabesi nunire rovade jöhoje.

16 Iae Iesuare ijoraje 11-ho jaburo Galilee sa'are va'oromo
Iesuhu birohëvo'iröhëni uëvade dahorure ë iojiomareje.
17 Iojiomoromo hu garomo rajahijareje. Röhu ijorajo
ioro'iorohuro uvareje: Na aveho Iesu höjo o ae gö höjo.
18 Ëhi'amu Iesuro bëhire rueromo uëvadeje: God-ro nasi
örire daruge bojemijë'e höjo mue aho'obëhe ö'idöre o sa'are
jio'amajoho naro muebe'amo'irodego.
19 Ëhuni sa'ae dinö'e dinö'e va'oromo ae aho'obëhe
ajëmibe jijihorego jabu'o nasi ijore ijore jijiho'irarëjo. Ëhi
ajëmiromo Vavu hesi ihoro Harihu nasi ihoro God-are
Aru'aho hesi ihoro bapataeto vaejëvobe jijihorëjo.

20 Bapataeto vaejëvoromo naehu mu rabe rabe bojëmodoho
ëho röjëhibe jijihorego jaburo nasi jöho ejeho'irarëjo. Ëhi
ë'iramu naro jemë'o gemu mae juvemu juvobe va'iramu
sa'ae bövie bise'e barë'ajëjo.

MARK

Bapataeto vaejaje ae John-hu jö majëhinövade jöhoje.

1 God-are Harihe Iesu Kerisohu mu mae barovade jöho na
jajivoˈiëˈe. Ëmu ma aevadoho ëhi jiadeje.
2 Mami göˈe hu bogo rovadevare evare jö God-aro baeromo
majëhinövade ae Isaiah-ro ë mu maehu saˈare rueröhe jöho
God-are surire jajivadeje. God-hu Keriso-are örire jövade
jöho jajivoromo uvëˈeje:
Ave aho God nasi jö bajuvaje aho höjo.
Ja vaˈiëˈiroho naro hu urimo nugöˈöˈiramu vaˈoromo ae
uëˈaˈajëjo jaehu vaˈirane öroho iogoroˈiröhego.
3 Aëro a rumoˈe saˈare hiromo ma-darugoˈo uvoˈaˈajëjo:
Badahu rueröhe öroho avohorego hu maro rueˈirajo.
Hesi öroho ahorirëro vajivorego hu maro juvoˈirajo.
4 Ëhi ëˈiröhego Isaiah-hu jajivadëhi iae ëhi John-ro ijonö
rueromo a rumoˈe saˈare ro hijadeje. Hiromo aribövioho
rueruomoˈego bapataeto vaejëvoromo jöe majëhinövadeje.
Majëhiromo uënövadeje: Uehoro sisëho vuonugoˈi uehoro
mae baeromo bapataeto vaehego God-ro jemesi sisëho ue-
horovoromo vuonugëhajo.
5 Ëhiˈego Jerusalem amo rajoho ahoˈobëhe o Judea saˈa
ioroˈiorore raromarue aribövioho ahoˈobëhe ëho jaburo
rueruomonövadeje. Rueromo jabesi sisëho huruohoˈego
John-ro Jordan jovore bapataeto vaejëvonövadeje.
6 Röhu John niöge camel mi uehu avohëˈe niögu sisëho
ruohoromo mi sinehu avohëˈe götaho dëˈahore baˈamoromo
juvonövadeje. O hesi ioho hu guajuguajue vuome ëhi ibe
juvonövadeje.
7 Röhu hu jöho ëhi uënövadeje: Ae gö nasi ijonö rueˈiëˈajëjo.
Huro na iosiremiromo börömoho höjo. Naehu hesi mu biseˈo
vaejahoromo uruhoˈamoromo höru sino jiovahoˈibejodoho
o mu biseˈo biseˈe rabe vaejahoˈibejodoho röhu na ma-biseˈe
jevajëjo.
8 Na ma-jovëremu bapataeto vaejëvëˈe jevajëjo. Aˈi ë ahuro
God-are Aruˈahohuro bapataeto vaejëvoˈiëˈajëjo.

Iesu bapataeto vaejamu Satan-hu dinamijade jöhoje.

9 John-ro ëhi jiëˈe muoho vaejamu Iesuro Galilee saˈare
Nazareth amore jioromo rovadeje. Rueromo uavamu John-
ro ë Jordan jovore bapataeto vaejadeje.

10 Bapataeto vaejamu gagorovo Iesuro jovore jioromo rojo
ionire nami'i gavadeje ö'idöho arorovo'ego God-are Aru'ahe
guaho va'ënohuro hesirire ruvebijamu.
11 Ruvebijamu gavë'i ae aho'obëhe hejareje ö'idöre
uvavamu: Ja nasi Harihu mabëhe javajëjo. Na ja garomo
ëhuro nasi dë vövöbajo'oho nimorohevajëjo.
12 Ëhi uvamu gavë'i God-are Aru'ahohuro darugo'e jöho
Iesuare dë vövöbajo'ere bojamamu huro ri'öromo a rumo'e
sa'a göre ajiomadeje.
13 Ajiomamu huro God-are jöho ahojöro Satan-ro hesi
dëho bijioho ga'i hijadeje. Bijioho ga'i hijamu je'o mi sisë
jioruomajinö ë hijadeje röhu aneraëro ajamareje. Ëhi'obe
va'adoho majae 40 barëjadeje.

Iesuhu uëvamu visu suovarue ae 4 jabuhu aevoromo hesi ijore ijore jijihare jöhoje.

14 Ëhi'amu aëro John guduamo bava'oromo savoji gagore
ba'amareje. Savoji gagore ba'amamu evare Iesuro Galilee
sa'are ajiomoromo God-are jö maho majëhinövadeje.
15 Majëhiromo uënövadeje: God-are maja börömoho rovë'e
höjo. Jemë iae ga'ië'arujëjo God-ro böröme namiromo
muebejëvego. Ëhuni uehoro sisëho vuonugo'i God-are jö
maho mae uehorovohëjo.
16 Ëhi'oromo iae Galilee e'u riröre juvadeje. Juvo'i
gavadeje Simon'o Andrew'o ö'o ö'o visue suovarue aëro
jëvë'ëro viöho jovore ba'amamu.
17 Viöho jovore ba'amamu gëgorovo uëvadeje: Nasi ijoro
ijoro ruehëjo naro röjëhijego jemëro bogo visuoho gagovo'i
a'i ae magonahe gagovëvego nasinö jioruomo'iröhe höjo.
18 Ëhi uëvamu hejë'i jaburo viöho ëhi vuonugo'i aevoromo
hesi ijore ijore jirehonövareje.
19 Ëhi'amu Iesuro ma-bisemu va'anovo'i gavadeje
Zebedee-are harihe niö'i James'o John'o ö'o ö'o jabesi boat
gagore arijamu. Ariromo jabesi viöho sigohijamu gëvë'i
20 uëvadeje: Ruehëjo. Ruehëjamu hegorovo jaburo jabesi
vavue Zebedee hesi mu vaejarue aribövіohu'o gemu mae
boat-re hijajoho vuonugo'i aevoromo Iesuare ijore ijore
jirehonövareje.

Satan-are aru'aho sisë ae gemu hesi dëre jiamu Iesuhu rarovö'öjade jöhoje.

21 Ëhi'oromo Iesumëro rue Capernaum amore va'areje.
Va'oromo God-are nuho majaho rovamu Iesuro God rajahi-
jarue osare va'oromo God-are jö bëhoho röjëhijadeje.

22 Röjëhijamu heromo tiöromo uvoruomadeje: Hesi jöho darugoˈe jö ma-mabëhe javavajëjo. Ëhi uvoruomade hesi bëhoho Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövіehu röjëhijarëhioho hu bogo ëhioho majëhiˈi aˈi hesi birire baejëˈëro jöho majëhijadeje.

23 Jabumëro ëhi uvoruomamu röhu evare majare Satan-are a sisëhu dëre abuejëˈe aho ë osare hijëˈëro ma-darugoˈo uvadeje:

24 Iesu Nazareth rajoho ja rabëni sihusihuaguoˈi rovane höjo. Na ja ijumavuoˈiëˈanuëjo. Na iae ja gavajëjo. Ja God-aro jioromo rovëˈe a ma-maemu jiëˈe ae javajëjo.

25 Ëhi uavamu hejëˈi uavadeje: Jöho vuonugoˈi höröjëjo.

26 Höröjëjamu hejëˈi uhure a sisëhuro ë a hesi simanoho huotovahamu bijöbijövoromo övoˈo höruˈo ajiomadeje. Övoˈo höruˈo ajiomamu a sisëhuro jöˈe dadovoromo höröromo vaˈadeje.

27 Höröromo vaˈamu ë aribövioho ahoˈo tiöjëvadeje. Tiöromo berohoromo uarovareje: Aveho mu rabe höjo. No bogo hejarue jöho jövajëjo. Ëiaho daruge baejëˈëro ëhuˈëro huhu jö bojëmijëˈoho aruˈaho sisëho jabuˈo ejaharue höjo.

28 Ëhiˈamu Iesuhu vaejaje mu hesi jöho ë Galilee saˈare raromaruoho ahoˈo hebe vaˈareje.

Iesuhu guomo guomoˈe ae ahoˈobëhe ajëmade jöhoje.

29 Ëhiˈamu Iesumëro God rajahijarue osare ë jioromo vaˈareje. Vaˈoromo Iesuro Jamesˈo Johnˈo gemu mae vaˈoromo Simonˈo Andrewˈo arijarue osare rovareje.

30 Röhu Simon-are jure magonaho hesi sino hahoˈoho vörö'iraejamu röhore raromëˈe jiadeje. Raromamu Iesuro osare rovamu gavëˈi ë aribövіohuro uavareje: Ave magona-hoho guomo guome baejëˈe höjo.

31 Baejëˈe höjamu hegorovo Iesuro rueromo övore maˈenoromo banigojiomadeje. Banigojiomamu sino hahoˈere vörö'iraejadoho uˈuhadeje. Vöröho uˈuhamu hegorovo magonahohuro riˈöromo iruno'e avohëhadeje.

32 Avohëhëˈëro majae bevaˈamu gagorovo aëro guomo guomo baejëˈe aribövioho ahoˈo Satan-are a sisëhu dëre abueˈamëˈe aribövioho ahoˈo ëhi ujuoho rueruomadeje.

33 Amo raje ae ahoˈobëhe rueromo Simon-are ojanore gagovoruomadeje.

34 Gagovamu Iesuro guomo guome gö gö baejëˈe ae ahoˈo jabesi sinoho avohëhoromo aruˈaho sisëho ahoˈo a jabesi dëroho rarövˈöjëvonövadeje. Rarövˈöjëvoromo ë aruˈaho sisëho uënövadeje: Jöe nugohëjo. Nadi nasi jöho huruo-hohëjo. Iesuhu ëhi jiëˈe jö jövade hesi bëhoho ë aruˈaho

sisëho jaburo gavë'ego hu ëhi jië'e ae jiamu garuomë'ego
ëhuni jövadeje.

Iesuhu Galilee sa'are jö majëhibe juvade jöhoje.

35 Ëhi ë'ë'ëro sisonuvo'i titimamugo Iesuro ri'öromo va'o a
rumo'e sa'are hiromo ë parie vaejadeje.
36 Parie vaejamu Simon-mëro Iesu nahobe rovareje.
37 Nahobe rueromo birohoromo uavareje: Ae aho'obëhe ja
nahavaruëjo.
38 Nahavaruëjamu Iesuro uëvadeje: Ruehego no amo
göre göre va'arëjo naro God-are jöho amo ioro'iorohu'o
majëhi'irode höjo. Ëhesi bëhoho na ëhi ë'irodëro rovode
höjo.
39 Ëhi uënugoromo va'oromo God-are jöho Jew rajehu God
rajahijarue osare osare majëhibe Satan-are aru'aho sisëho
a jabesi dëroho rarovö'öjëvobe ëhi'obe Galilee sa'ae bövioho
juvo barëjadeje.

Iesuhu sino jomo'e a ajamade jöhoje.

40 Ëhi'amu iae sino jomo'e ae gemuëro rueromo ague aho
hiromo ëninamiromo uavadeje: Ja nasi sino avoheho'iranoho
ja eni javajëjo. Ëhuni jasi nimoromo ajemijë'ohuro iae
ajemi'anuëjo.
41 Ajemi'anuëjamu Iesuro huni vavaenimoromo övoho
nugö'öromo sinoho rëhahoromo uavadeje: Iae na negajëjo
ajami'iro. Marëjëjo.
42 Marëjëjamu gavë'i jomoho rireromoromo hesi sinore
sisë sisëho barëjadeje.
43 Barëjamu gavë'i Iesuro hu nugö'öromo darugo'e jöho
uavadeje:
44 Aveho hejëjo. Nadi aho uënëjo. A'i ma-va'iranoho jasi
sinoho priest röjahego ga'irajo. Ëhi'ego Moses-hu uövuade
ëhi jië'e suvuoroho God-are öroro bojamego aëro garomo
uvo'irarëjo: Jasi sinore sisëho barëjë'ëro iae mae javajëjo.
45 Ëhi uavamu rue ahuro Iesuare jöho bogo ejaho'i
va'oromo Iesuhu ajamade jöho ae majëhibe juvadeje. Ae
majëhibe juvamu ae aho'obëhe hebe va'amu Iesuro urimo
ë'onövadëhi amore amore ma-va'orahoro juvo'ië'oromo
gavade ae aho'o hu ga'i tagavamu gëgorovo vuonugo'i a
rumo'e sa'are va'o hijadeje. Hi'ego ae aho'obëhe dinö'e
dinö'e jioromo hu ga'i ruenövareje.

2

Övo höru'e vuovahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

1 Ëhiˈamu iae majae gemu niöˈi barëjamu gagoro Iesuro Capernaum amore vuonoröˈö rovadeje. Rovamu ae ahoˈobëhe hejare uvamu: Iesu hesi osare hijajë uvamu hegorovo
2 rueromo ë gagovoruomadeje. Gagovoruomamu röhe ahoˈobëhe osaho ojanoho rarovo barëjadeje. Rarovo barëjamu huro God-are jöho majëhijadeje.
3 Majëhijamu evare ae ëhi niöˈi ëhi niöˈi jaburo övo höruˈe vuovahëˈe aho maratuore giojimo barueˈi a ioroˈiorohuro ma-namijëho rovareje.
4 Rueromo Iesuare bëhire rueˈiëˈoromo gavare ae ahoˈobëhe tagavoromo röhoho rarovëˈe jiamu gagorovo javu dönö baˈojiomoromo Iesuare simano namonö dadovareje. Dadovoromo maratuohuˈo ëhi nume osare baˈamareje.
5 Baˈamamu Iesuro gavade iˈe rovare aribövіohuro hu mae uehorovoruomamu gëgorovo övo höruˈe vuovahëˈe aho uavadeje: Harihëjo. Jasi sisëho uehorovoromo vuonugoromo muˈu barëjahëˈe höjo.
6 Muˈu barëjahëˈe höjamu hegorovo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue a ioroˈiorohuro ë raromoromo jabesi simanëro uehorovoromo uvoruomadeje:
7 Asëˈëjo. Ave aho rabëni ëhi jiëˈe jöho jövajëjo. Ëhi jiëˈoho huro God-are ihoho ijumajëjo. Hu ma-ae höjo. Röhu huro ë aho uavajëjo: Naro jasi sisëho uehorovoromo vuonugoromo muˈu barëjahëˈe jevajëjo. Ëhi jiëˈe muoho hesi God-ro gemuëro vaejaje höjo. Ma-aho bogajo.
8 Ëhi uehorovamu Iesuro hesi dë vövöbajoˈëro gëromo uvadeje: Jabumë ëhi uehorovaruëromo uëvadeje: Jemë rabëni uehore gö gö baejarujëjo.
9 Jemëˈo uehorovohëjo. Ave övo höruˈe vuovahëˈe aho nani ja ëma uaˈaˈanuëjo: Jasi sisëho uehorovoromo vuonugahëˈe hö uaˈaˈanuëjo. Ja ëhi uaˈibejanëjo aho nunoho bogo gaˈibejarëjo ja mae o sarere jövëˈe javego. Röhu ja bogo ëma uaˈaˈanuëjo: Riˈöromo jasi maratuoho banigojiomoromo nami juvëjo hesi guomo guomoho bogo barëjego ja javojagojöëni.
10 Röhu ë bogo ëma jövoˈibejane jöho iae na jövoˈejöjo huro ejehoromo riˈö nami juvego jemëro ë muoho garomo ëhuro gaˈirarijego God-are A Maho naro saˈare hijajire evare sisë muˈuvaje darugoho ëhuˈo baejëˈe jevego. Ëhi uënugoromo röhu övo höruˈe vuovahëˈe aho uavadeje:
11 Naro ja uavajëjo: Riˈöromo raromanue maratuoho banigojiomoromo baeromo jasi osahuro vaˈëjo.
12 Vaˈëjamu hejëˈi ruehuro riˈöromo maratuoho ma-burëro banigojiomoromo baeromo ae ahoˈobëhe jabesi nunire

hörörömo amonö vaˈadeje. Hörörömo vaˈamu gagorovo ë aribövіohuro ahoˈobëhe tiöˈi God rajahiromo uarovareje: Asëˈëjo. Ëhi jiëˈe mu börömoho urimoho no bogo gavare höjo.

Levi-hu Iesuare ijore ijore juvoröhego Iesuhu uavade jöhoje.

13 Ëhiˈamu iae Iesuro amore jioromo vaˈoromo röhu maho Galilee jovo eˈu riröre vaˈadeje. Vaˈamu ae ahoˈobëhe ijore vaˈoromo hesi bëhire gagovoruomadeje. Gagovamu gagorovo jöho röjëhijadeje.

14 Röjëhi barënugoromo vaˈadeje. Vaˈi gavade tax baejaje ae hesi ihoho Levi Alphaeus-are harihoho hesi mu vaejaje osare hijamu gagorovo uavadeje: Rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. Juvonövonëjamu hegorovo riˈöromo aevoromo Iesuare ijore ijore juvonövadeje.

15 Ëhiˈamu Iesumëro Levi-are osare ie ueˈahamu evare tax baejarue ae ahoˈo sisë aribövie ahoˈo urimo Iesuare ijore ijore jijihonövëˈëro jiëˈëro ëhuˈëro ëho jaburo rueromo Iesuˈo hesi ijorajo ömoˈömohuˈo gemuoro ioho ueˈahareje.

16 Ie ueˈahamu gëgorovo Pharisee aribövie Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövіohuro gavare Iesuro sisë aribövіohuˈo tax baejarue aribövіohuˈo ëho jabuˈo gemu mae ie ijamu gagorovo hesi ijorajo ömoˈömoho uëvareje: Asëˈëjo. Hu rabëni tax baejarue aribövіohuˈo sisë a ioroˈiorohuˈo gemuoroho hiromo ioho ijajëjo. Ëhi jiëˈoho sisë höjo.

17 Ëhi jiëˈoho sisë hö uvavamu hegorovo Iesuro huˈo heromo ë Pharisee aribövіoho uhuˈe uëvadeje: Jemëhu nasi aribövi ëhi uëvarujoho röhu guomo guomoˈe aribövіohuremu doctor gavarue höjo mae jëvëˈe aribövіoho bogajo. Ëhesi bëhoho naro sisë aribövіoho nasinö jëvojöro uëˈi rovode höjo ma-döemu mae jëvëˈe aribövіoho bogajo.

Bëhoho rabëni Iesuare aribövіehu i bogo vuonugare jöhoje.

18 Ëhiˈamu iae John-are ijore ijore jijiharue aribövіohuˈo Pharisee aribövіohuˈo ëho jaburo God uehorovoˈi ioho vuonugareje. Ioho vuonugamu aëro rueromo Iesu uavareje: John-are jö o Pharisee jabesi jö hejarue ë aribövіoho jaburo ioho vuonugarue höjo. Röhu jasi aribövіoho rabëni bogo ëhioho ioho vuonugarue höjo.

19 Rabëni bogo ëhioho ioho vuonugarue höjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Nasi ijore ijore jijiharue aribövіehu i bogo vuonugarue hesi bëhoho naro uhuˈe uëˈëˈajëjo. Na jemëro uvarujëjo: Iˈo masuˈiröhe a hesi söröre rueromo

aemoˈaemëro ioho vuonugoˈaruëjo. Bogo ëhioho jioˈi aˈi iˈo masuröhe aehu jabuˈo hijajevare evare ioho ueˈahoˈaruëjo.
20 Röhu majae ijonö iˈo masuröhe aho aëro guduamo bavaˈiramu evare ioho vuonugoˈaruëjo. Avevejöˈoho naro jabuˈo hijëˈego jabu ioho bogo vuonugoˈaruëjo.

Jew rajehu gororovoˈiröhe jögoru mamiohuˈo Iesuhu barovade mu iˈohuˈo bogo gemuore havoˈiröhe jöhoje.

21 Ëhi uënugoromo Iesuro uhu jöe göˈo majëhiromo uëvadeje: Niögu iˈohuˈo mamiohuˈo bogo havoˈanuëjo. Bogo havoromo niögu mami dadovadiroho niögu iˈo hesi vituoho baeromo niögu mami hesi gagoroho bamoromo sigohiˈanuëjo iˈohuro duduhirovoromo mamioho ruho barovego dadovego gagoho böviraejöëni.
22 O wine jovo mi sino gagore biguˈiëˈiroho jovo iˈohuˈo mi sino mamiohuˈo bogo gemuoroho havoromo jovo iˈoho mi sino mamiroho biguˈanuëjo. Ëhi ëˈibejanëjo jovohuro gatovoromo ögohuro bibivoromo mi sinoho mamiëro jiëˈëro tögömoromo ioroˈioremu dadorovego jovoho rovaˈo barëˈibejajo. Aˈi jovo iˈoho mi sino iˈo hesi gagoremu biguˈanuëjo.

Jew rajehu nuharue maja hesi jöhoje.

23 Iae Jew rajo nuho majaho rovamu gagorovo Iesumëro mure jijihareje. Jijihoromo hesi ijorajo ömoˈömohuro ioho babovoromo ueˈahobe vaˈareje.
24 Babovoromo ueˈahobe vaˈamu Pharisee aribövioro Iesu uavareje: Asëˈe jaruvoho nuho majae höjo. Jasi ijorajo ömoˈömehu i avoharuoho ëho nuho maja hesi jögoroho aharuëjo. Jabumë rabëni ëhi jiëˈoho ëˈaruëjo.
25 Ëhi uëvamu Iesuro uëvadeje: David nosi a böröme jionövade höjo. Röhu huˈo hesi aribövioho ie bogojëvoromo hömëvamu huhu ëˈade jö God-are surire adaharijoho ëho diehiˈoromo bogo avoho uehorovarujëjo.
26 Abiathar priest böröme jiadevare evare David-ro God-are osa mare vaˈade höjo. Vaˈoromo God-are nunire bahijare ioho ujuohoromo vituoho iˈi vituoho hesi aribövioho iˈimëmamu ueˈahare höjo. Ëhi jiëˈe ioho bogo aho ueˈahoˈi hesi ma-priest-ëremu ueˈahoˈiröhe ie höjo. Röhu jabuhu ueˈaharohuro ëhuro jögoroho ahare höjo. Röhu ë hesi jöho bogojiade höjo.
27 Ëhi uënugoromo uëvadeje: God-ro nuho majaho bamëˈe höjo ae ajamuiˈiröhëro. Bogo aho bamavuade höjo nuho maja hesi jöho eˈiröhego.
28 Ëhuˈëro God-are A Maho naro nuho maja hesi jögoroho ëhuˈo muebejaje höjo.

3

Övo guomahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

1 Ëhi'amu iae Iesuro God rajahijarue osare rumo va'adeje.
Amo ë osare övo hitahi guomahë'e aho hijë'e jiadeje.
2 Hijamu gagorovo aëro ë raromë'ëro Iesuare jö sisëho
nahoromo uvareje: Iesuhu ë a hesi övo avohëhë'oho noro a
masijoho huruoho majëhiromo uë'ejarëjo: Iesuro a ajamaje
muoho vaeromo nuho maja hesi jögoroho ahade höjo. Ëhi
uvoromo jabumëro ma-hu gemu ërimahareje ga'iro nuho
majare huro ë a hesi övoho avohahego o bogo.
3 Ërimahamu Iesuro övo guomahë'e aho uavadeje: Ave a
nunoro rovëjamu rovadeje.
4 Rovamu hu bijönimoromo ërimaharuoho uëvadeje:
Nosi jögoroho diehi höjo. Nuho majaroho na ae mae
vaejëvo'ejarëjo o sisë vaejëvo'ejarëjo. I'ovëvo'ejarëjo
o muo'amo'ejarëjo. Ëhi uëvamu rue ariböviohuro ma-
jörumoraejareje.
5 Jörumoraejamu Iesuro uvadeje: Ëaribövioho hia'i biriri'e
aribövie jioruomajë uvoromo huë vavaeni böröme baeromo
dë vörönimamu uherihoromo ë aribövioho gëvadeje.
Gënugoromo övo guomahë'e aho uavadeje: Jasi övoho
nugö'öjëjo. Ëhi uavamu hegorovo övoho nugö'öjamu
marëjadeje.
6 Marëjamu gagorovo rue Pharisee ariböviohuro suorovo
va'oromo sa'are a böröme Herod nimarue ariböviohu'o
gemu mae gagovoromo Iesu anoröhe jöho mevoruomadeje.

Ae aho'obëhe e'u riröre raromare jöhoje.

7 Ëhi'amu Iesuro hesi ijorajo ömo'ömohu'o gemu mae
ë amore jioromo va'oromo Galilee e'u riröre abuejadeje.
Abuejamu ae aho'obëhe mae Galilee sa'are jioromo hesi
ijore rueruomadeje.
8 Rueruomamu rue Jerusalem amore Judea sa'a
ioro'iorore jioromo arue Idumea sa'are jioromo ruhe Jordan
jovo ioro'ioro gönö jioromo nume Tyre amo'o Sidon amo'o
jiajinö ë ae aho'obëhe jioromo Iesuhu mu masijo vaejaje
jöho hegorovo hesi örire rueruomadeje.
9 Rueruomamu gëgorovo Iesuro uvadeje: Ae aho'obëhe
jioruomë'ëro nani jabumëro na tatijiomevoruomo'ajë
uvoromo hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Boat harihe
avohehego na ë hi'iröjo.
10 Röhu Iesuro hu tatijiomoröhe jö uehorovade hesi bëhoho
huro ae aho'obëhe avohëvamu mae jio'amë'ego guomo

guomo'e aho aho'obëhe göëro gö bijimö'öbe iosiramirovobe rue'ië'areje hu rëhego mae jëvoröhego.
11 O Satan-are aru'aho sisë a jabesi dëre raromaroho ëho jabuhu Iesu gavë'iroho hesi nuninö behumorovo'amoromo ma-darugo'o uvonövareje: Ja God-are Harihe javajëjo.
12 God-are Harihe javajë'ego Iesuro ë aru'aho sisëho uënövadeje: Jöe nugohëjo. Na rahu jevajoho bogave aho huruoho majëhi'irarijëjo.

Iesuhu hesi ijoraje aho'o 12 baejëvade jöhoje.

13 Ëhi'onugoromo iae Iesuro dahorure ajiomoromo hesi baejëvo'i nimade aribövioho uëvadeje: Ruehëjo. Ruehëjamu rovareje.
14 Rovamu ae aho'obëhe 12 baejëvadeje hu'o gemu mae raromo jijiho'iröhego. O rëmö'öjego hesi jöho ae majëhibe jijiho'iröhego.
15 O Satan-are ariböviehu a dëre jioruomajoho uëvego suorovoromo va'oruomoröhego.
16 Röhu baejëvade aribövi jabesi ihoho ëhi jëvadeje. Simon baejadeje. Röhu Iesuro iho göho Peter jumuvadeje.
17 Röhu Zebedee-are harihe niö'i James'o John'o ö'o ö'o baejëvadeje. Röhu Iesuro jabumë niö'i ihe Boanerges jumëgadeje. Jabesi jöho Boanerges iho bëhoho nosi jöho vajerehu anajëhi ëhi jëvë'e ae jëve.
18 Röhu Andrew Philip Bartholomew Matthew Thomas o Alphaeus-are harihe James o Thaddaeus o Simon ëhi baejëvadeje. Röhu Simon hu Jew rajehu jabesi mueberovo'i nimade aho jiadeje.
19 O Judas Iscariot hu'o baejadeje. Judas Iscariot hu ijonö Iesuni hiruëmiromo a jabesi övore bojëmi'iröhe aho jiadeje.

Iesuhu Satan-are aribövi a dëre jio'amamu rarovö'öjëvadoho hu bogo Satan-are darugoho baeromo ëhioho ë'adeje. Ëhesi jöhoje.

20 Ëhi'onugoromo Iesu va'oromo hesi osare hijadeje. Hi-jamu ae aho'obëhe mae röhu maho hu ga'i ro gagovamu ëhuro Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömohu'o i ue'aho'iröhoho bogo eni jëvadeje.
21 Bogo eni jëvamu hesi aganohuro ëho heromo uvareje: Nani Iesuare simanoho sisërëjahë'e höromo hu gudu-amoromo hu'irae bava'i rovareje.
22 Ëhi'amu Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövioho urimo Jerusalem jioromo rovë'ëro atoromo uvonövareje: Iesu hu Beelzebul aru'aho sisë dëre jiajëjo. Sisë a

börömohuro vöröho bojamijego ëhuro a dëre aruʹaho sisëho
rarovöʹöʹamaje höjo.
23 Rarovöʹöʹamaje höjamu hegorovo Iesuro uëvadeje:
Ruehego na jöe majëhijöjo. Majëhijöjamu rovamu uhuʹe
uëvadeje: Diehiʹoromo Satan-ro hesi aruʹaho sisëho
rarovöʹöjëvojöro uvarujëjo.
24 Saʹae gemuehu adovoromo jabesi arijoʹarije
muorovëʹoho ë saʹaho bogo biririvoʹi barërovoʹajëjo.
25 O agane gemuehu adovoromo jabesi arijoʹarije
muorovëʹoho ë aganoho bogo biririvoʹi barërovoʹajëjo.
26 Ëhuni Satan-ro riʹöromo hesi aribövioho uʹo
muorovoʹibejajo hesi darugoho uehoroho muoho bogo
biririvoʹi barëʹibejajo.
27 Röhu aehu darugoʹe a hesi osare rumo vaʹoromo
hesi mae sisë ujuohaho vaʹiëʹiroho bogo ëma ujuohaho
vaʹirögoro urimo darugoʹe aho guduamoromo
tövonugoromo evare hesi inömo inömoho ujuohaho
vaʹaʹajëjo. Naro Satan ëhi ruahöʹöjaje höjo.
28 Ave jöho na jö mae uëʹiëʹajëjo. Aehu mu sisë vaejëʹoho
God-are iho ijumarue jö sisë atëʹoho ahoʹo God-ro ue-
horovoromo vuonugëhoʹajëjo.
29 Aʹi God-are Aruʹaho hesi iho ijumëʹoho ëhi jiëʹe jö sisëho
God bogo mae bogo uehorovoromo vuonugoʹi ë mu sisë
vaejëʹoho ë hesi iʹuoho ma-ioroʹiore gemu baeruomoʹajëjo.
30 Iesuhu ëhi uëvade hesi bëhoho ë aribövioho uro atoromo
uvareje: Aruʹaho sisëro Iesuare dëre abuejëʹe höjo.

Iesuare vëmu ömoʹöme ö ömoʹöme rahumë jëvaje jöhoje.

31 Ëhiʹamu iae Iesuare vëmohuʹo ö ömoʹömohuʹo
rovareje. Rueromo amonö riravoromo Iesuro ruejöro jöe
nugöʹöjareje.
32 Jöe nugöʹöjamu Iesu ririre hiʹi ae ahoʹobëhe ruë numë
raromo rovaʹo rojomëʹëro uavareje: Hë-ajo. Jasi vëmohuʹo ö
ömoʹömohuʹo ja gaʹi nimoromo amonö ro riravaruëjo.
33 Riravaruëjamu uëvadeje: Jemë uehorovarujoho nasi
vëmoho ö ömoʹömoho di aribövioho jioruomajëjo.
34 Ëhi uënugoromo uherihoromo ruë numë raromo rovaʹo
rojomarue aribövioho gëromo uëvadeje: Aveho gahëjo.
Aruëroho nasi vëmohuʹo ö ömoʹömohuʹo jëvajëjo.
35 Ae rahu God-hu nimaje mu vaejëʹoho ëhuro ë aribövioho
nasi öe maʹine vëme jioruomajëjo.

4

Aehu i ujo saʹa mare saʹa sisëre riremade uhu jöhoje.

1 Ëhiʹamu iae Iesuro röhu maho eʹu riröre vaʹo hiromo
jöho röjëhijadeje. Röjëhijamu ae ahoʹobëhe ro tagavamu

Iesuro jovore boat gagore va'o hi'i ae aho'obëhe jovo riröre raromareje.

2 Jovo riröre raromamu Iesuro uhu jöe majëhiromo ëhuro jöe aho'obëhe röjëhijadeje. Röjëhiromo uëvadeje:

3 Jöe hehëjo. Iae ae gemuëro i uje ujuohoromo mure riremo'i va'ade höjo.

4 Riremobe va'amu ujo ioro'ioroho örire rireromade höjo. Rireromamu gavë'i ugëro ro i barëjare höjo.

5 Ujo ioro'ioroho munë uhunö jië'e sa'are rireromade höjo. Rireromoromo ma-burëro ri'amade höjo sa'aho munë döro ma-bisemu jië'ëro.

6 Riromo dirumoho bogo ma io'amë'ëro majaëro rojo-moromo anamu sahori'amade höjo.

7 Ujo ioro'ioroho bibë'e resu resu'e sa'are rireromade höjo. Rireromë'ëro bibë'e resuohuro riromo ujo maho baba'amade höjo. Baba'amamu maho bogo rae'amade höjo.

8 Ujo ioro'ioroho sa'a mare rireromade höjo. Rireromoromo riromo ëgovoromo bajoho rae'amade höjo. Uje gemu gemu röhu ioro'ioroho baje 30 rae'amo'i ioro'ioroho 60 rae'amo'i ioro'ioroho 100 rae'amade höjo.

9 Ëhi uënugoromo uëvadeje: Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohonëjo.

Iesuhu rabëni uhu'e majëhinövade ë hesi jöhoje.

10 Ëhi uëvamu ijonöho ae aho'obëhe bogojio'i Iesuro hesi aribövioho'o gemu mae hijadeje. Hijamu hesi ijorajo 12-hu'o hesi bëhire raromarue aribövi ioro'iorohu'o ëho jaburo uhu jö hesi bëhoho ua gavareje.

11 Ua gavamu Iesuro uëvadeje: God-ro böröme namiromo aho'obëhe muebejaje jöho urimoho subivëhade höjo. Ësubivëhade jöho huro hesi suvuore jemë bojëmijë'e höjo jemëremu he'irarijego. Ëhu'ëro jemëro jö bëhoho he'i a ioro'ioro jabesi öriroho ma-uhu jöemu rovaje höjo.

12 Jabuni ma-uhu jöemu rovaje hesi bëhoho ë jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'e höjo:

God-ro nimade höjo ë aribövioho muoho ma-gaemu ga'i bogo avoho garuomoröhego.

O jöho ma-hemu he'i bogo avoho heröhego.

Garomo he'ibejarëjo jabumë huotorovoromo God-arinö va'ego

ëhuro hu jabesi sisëho uehorovoromo vuonugo'ibejajo.

I ujo sa'are riremade uhu jö Iesuhu huruoho majëhijade jöhoje.

13 Ëhi uënugoromo uëvadeje: Röhu naehu majëhijode uhu jöho jemë diehi'oromo bëhoho bogo hejarujëjo. Bogo hejarujoho diehi'oromo uhu jö ioro'ioro hesi bëhohu'o avoho herëjo.

14 Aehu mure ruruhö'öjade i ujo hesi bëhoho ëho God-are jö a majëhijajoho uëromo ë'ode höjo.

15 Ujo örire rireromamu ugehu i barëjare jö hesi bëhoho aehu God-are jö hejamu gavë'oho Satan-ro ma-burëro rovaje höjo. Rueromo gavaje God-are jöho i ujonö'e jabesi dëre jiego garomo baeniëhiromo rori'o bu'öjaje höjo.

16 O i ujehu munë uhunö jië'e sa'are rireromoromo riromo sahori'amade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho hejarue höjo. Heromo ma-burëro nimorohoromo jöho ejaharue höjo.

17 Ejahoromo jöho ma-döëremu baejë'ëro majae ma-bunemu mae uehorovoromo garöhe God-are jö uehorovaruohuni aehu sisë vaejëvamu gavë'oho o huë vavaene rovamu gavë'oho ma-burëro vuonugarue höjo.

18 O ujehu bibë'e resu gemuore rireromade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho heruomaje höjo.

19 Heromo ave sa'a hesi muohuni nurunurumoromo o sarerivoromo inöme börömo mae ujuoho'i o bövie bise'e ujuoho'i nimoromo ëhemu uehorovoromo ëho jabesi nuninö bamarue höjo. Bamoromo sa'arohemu uehorovaruohuro ëhuro God-are jö jabesi dëre jiajoho taemego jabumë bogo rae avoharue höjo.

20 O ujehu sa'a mare rireromoromo baje 30 o 60 o 100 rae'amade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho heromo ejahoromo rae avohoruomaje höjo ioro'iorohuro ioro'ioroho iosirëmiromo mu ma-mabëhe vaejarue höjo.

Iro bueromo va'orahore bahijarue uhu jöhoje.

21 Röhu uhu jöe gö'o majëhi'ië'ajëjo. Jemë'o uehorovohëjo. Iro buno'iraeromo osare barovarue hesi bëhoho bogo hevö gagoroho o maratu ahariroho gurihi bamo'i va'orahoro bamo'iro ëhuni barovarue höjo.

22 Ëho naro uëromo ë'ajëjo: Nasi jöe rabe rabe gurihiro jiaje naehu jövaje hesi bëhoho ma-va'orahoro jiorö̈hego jövajëjo. O rabe rabe subivëhaje naehu uëvaje hesi bëhoho ma-samaro jiorö̈hego uëvajëjo.

23 Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohonëjo.

24 Ëhi uënugoromo uëvadeje: Nasi jö hejarujoho avo'avoho uehorovonövorëjo. Uehore ma-bisemu bamë'oho ëhuro aji'e jöho ma-bisemu bae'a'arujëjo. O börömo bamë'ohuro

ëhuro böröme baeˈaˈarujëjo. Röhu göˈo döre börömo bëhe baeˈaˈarujëjo.
25 Ajiˈe jö javëˈoho God-ro göˈo bojamiˈiramu baeˈaˈanuëjo. O bogojavëˈoho bisemu baejanoho God-ro ë uehoroho muˈuvahoˈajëjo.

I ujehu saˈare jioromo hesi ëma gurihiro rijaje uhu jöhoje.

26 Röhu Iesuro uhu jöe göˈo majëhiromo uëvadeje: I ujehu riromo raejajëhi God-ro böröme namiromo hesi öri ariˈoho bövioho biseˈoho ëhi muebejëvaje höjo. Ëjöho naro majëhiˈiëˈajëjo. Mu arijoˈohuro nani ujoho saˈare suovo ruruhöˈöbe vaˈaˈajëjo.
27 Vaˈoromo vahiromoˈiramu niavoromo sisonuvoˈiramu riˈönövoˈajëjo. Ëhiˈobe vaˈiramu ë majae gemuore ujo suovo ruruhöˈöjadohuro rëdijiomoromo riˈamoˈajëjo. Ëhiˈoˈiramu mu arijoˈohuro ëho garomo dadivoromo uvoˈaˈajëjo: Diehiˈoromo ëˈajëjo.
28 Ëhi uvoˈaˈajëjo röhu hesi saˈaëro rihuoho bojamego i ujoho riromo inovoromo maho raejaje höjo.
29 Maho raeromo mavego evare arijoˈohuro ma-burëro tarivoromo gagovoromo avoho bahijaje höjo ë hesi bëhoho ë gagovarue majaho rovëˈego.

Ijo hisue mustard-hu ëgovaje uhu jöhoje.

30 Röhu Iesuro jöe göˈo majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme namiromo muebejëvaje öroho naro uhuˈe buˈöromo jemëˈo naˈo uehorovoˈejarëjo.
31 Ijo hisu ihe mustard ujehu börömoriromo ëgovajëhi God-ro böröme namiromo ae göˈo göˈo ëhi gagovoromo muebejëvobe vaˈaˈajëjo. Mustard uje gemu saˈare öjëˈiroho bajo ioroˈioro dinöˈe dinöˈe jioˈamajoho ëho ma-jianovoˈamoˈi aˈi ë mustard ujoho biseharihe höjo.
32 Ëhi höjo röhu riromo ëgovoromo ijo hisu ioroˈioroho iosiramiˈamoromo ëho börömoho höjo. Börömoriromo adoho ëgovoˈamego ugëro rueromo gavarue sanu mae jiegorovo ijuoho ë vaeˈamarue höjo. Ëhi uëvadeje.
33 Ëhi jiëˈe uhu jöho ahoˈobëhe Iesuro uëromo ëhuro hesi jöho majëhinövadeje. Jabumë diehi jiëˈe jö baeˈiröhoho eni jëvëˈoho ëhi jiëˈe jöhuremu majëhinövadeje.
34 Jöho bogo mae bogo samaroho majëhiˈi ma-uhuˈe gemu majëhinövadeje. Majëhiromo röhu huˈo hesi aribövioho jabesi sivue raromëˈiroho jöho ahoˈo huruoho majëhinövadeje.

Iesuhu uavamu jovo börömehu ruhosöjade jöhoje.

35 Iesuro boat-re hiromo ëhi jië'e uhu jöho majëhinugoromo
vö'öromamu gagorovo hesi aribövioho uëvadeje: Ruehego no
aruhe e'u ioni gönö va'arëjo.
36 Va'arëjamu hegorovo ë Iesuare ariböviohuro ae
aho'obëhe ë rëmo'i Iesuhu hijaje boat-re iojiomoromo hu
boat-re baeromo va'areje. Bava'amu boat ioro'ioroho ëhu'o
gemu mae va'oruomadeje.
37 Va'amu buru böröme e'ure rovadeje. Bure rovamu jovo-
huro hasaromo boat-re ro nemoromo ruahoromo abueromo
irijiomoromo diruvëvo'ië'adeje.
38 Diruvëvo'ia'amu gavë'i ijorajoho jaburo gavare
Iesu mami'e boat dejonö va'o raromoromo simano
dövaejaruohuro simane dövaeromo niavë'e jiamu gagorovo
ioromo uavareje: Tisa no vuovavuo'ië'ajëjo. Na ja nosi
jöënioho bogo uehorovanuëjo.
39 Uehorovanuëjamu Iesuro ri'öromo burohu'o hasajaje
jovohu'o uëvadeje: Vuonugohëjo. Vuonugohëjamu buroho
ahö'ö'i jovoho u'uhoromo ma-jörume ruhijadeje.
40 Ma-jörume ruhijamu gagorovo hesi aribövioho uëvadeje:
Jemë rabëni juhuonivarujëjo. Urimë'i jemë bogo ma ue-
horovevobe rovarijoho na jemë jaruvohu'o ëhi gemuoho
ë'arujëjo.
41 Ëhi gemuoho ë'arujëjamu sisë maro juhuonivoromo
uarovareje: Ave aho diehi jië'e ae höjo. Huhu uëvë'oho
bogo aëremuoho ejaho'i burohu'o jovohu'o jabu'o hesi jöho
ejaharue höjo.

5

Satan-are a sisë aho'obëhe ae gemu hesirire jioruomamu Iesuhu rarovö'ö'amade jöhoje.

1 Ëhi'onugoromo jabu'o Iesu'o va'aroho va'o e'u ioni gönö
Gerasene rajo jabesi sa'are va'o baboro bejareje.
2 Baboro bejamu gagorovo ae gemuëro guavo'amarue juju
gagore jioromo rueromo Iesu birohadeje. Ëa hesi dëre Satan-
are a sisëro abueruomamu simane huotorovë'e jiadeje.
3 Simane huotorovë'ëro guavo'amarue juju gago
jio'amajire ë hinövadeje. Hi'ego aëro vajaëro ö'ëro rabëro
tövo'ië'oromo gavare bogo eni jëvamu vuonugareje.
4 Urimoroho aëro vajaëro övore hörure tövo'ego övore
ö'oho ruho tarivoromo hörure vajaho ano ahö'önövadeje.
Ëhi'oromo vörö'irae'ego aehu guduamoromo hu'irae ro
röhore nugo'iröhoho bogo eni jëvonövadeje.
5 Majae vahie jö'e dadovë'i munëro anorovë'i guavaruire
hinövo dahorure ajio hinövadeje.

6 Ëhi'onövë'ëro ë ahuro rori'o öri ëgoböviro namiromo Iesu
garomo tutuvo rueromo hesi bëhire ague aho hiromo
7 ma-darugo'o uvadeje: Iesu ja God dö mare hijaje a
hesi Harihe javajëjo. Ja rabëni sihusihuego'i rovane höjo.
Na God-are nuniro uavajëjo: Nadi huë sisëho vi'ehoho
bojemëjo.
8 Vi'ehoho nadi bojemijë uvade hesi bëhoho urimë'i Iesuro
hu uavadeje: Aru'aho sisëho jero ë a hesi dëre hijanuoho
vuonugo'i va'ëjo. Ëhi uavë'ego ëhuni uvadeje.
9 Ëhi uvamu hegorovo Iesuro uavadeje: Jasi ihoho rahuo
höjo. Rahuo höjamu uavadeje: Nasi ihoho Siriehu Bimu-
vanovë'oho jevajëjo. Ëhesi bëhoho no aru'ahe aho'obëhe
dëre javuë'ego ëhuni ëhi jumegë'e höjo.
10 Ëhi uaromo Iesu ua'i hijadeje: Aru'ahoho nadi uëvego
jabumë ave sa'are jioromo va'irarëjo.
11 Röhu mahe aho'obëhe aruhe dahoru ahore gemuoro
gagovoromo ie ue'ahamu gagorovo
12 dëre sisë ariböviohuro Iesu uavareje: Uövuego no
suorovo va'oromo aruhe mahu jabesi dëre va'o abuejarëjo.
13 Abuejarëjamu uëvadeje: Ëhuro va'ohë uëvamu hejë'i ë
sisë ariböviohuro ë a hesi dëre jioromo suorovo va'oromo
ruhe mahu jabesi dëre abueruomadeje. Abueruomamu ë
mahohuro va'o baradore rireromoromo e'ure siö ruruhö'ö
va'oromo jove ue'ahoromo vuovadeje. Mahe aho'obëhe
2,000 rabu'e ëhi vuovo'amadeje.
14 Vuovamu gavë'i mahu muebe'amarue ariböviohuro
huruomoromo amo börömore amo ininore jöho majëhibe
va'areje. Jöho majëhijamu hejë'i ae aho'obëhe rueruomadeje
ga'iro diehi jiego.
15 Iesuaro rueromo gavareje aru'aho sisëhu dëre jioromo
suorovo va'oruomade aho simanoho mae jio'ego niöge
ba'amë'e hijamu. Urimoho ganövareje aru'aho sisë Siriehu
Bimuvanovë'ohuro hesi dëre jioruomë'e ëhi hi'ego röhu
evare majare gavareje ma-mae hijamu. Ëhi gagorovo
juhuonivoruomadeje.
16 Juhuonivamu Iesuhu mu vaejamu gavare ariböviohuro
uëvareje: Sisë ariböviehu dëre abue'amade ahu'o mahohu'o
ëhi jië'e muoho birohoruomohijajo.
17 Ëhi majëhijamu ae aho'obëhe heromo Iesu uavareje: Ave
sa'aho vuonugo'i va'ëjo.
18 Vuonugo'i va'ëjamu Iesuro boat-re ajiomoromo sionëro
vuonorö'ö va'ië'adeje. Va'ia'amu gavë'i aru'aho sisë
hesirire jioromo suorovo va'oruomade ahuro Iesu uavadeje:
Na ö'oromo ja'o hi'i negajëjo.

19 Negajëjamu Iesuro uavadeje: Bogo rueˈaˈanuëjo. Sionëro jasi amëro vaˈoromo jasi aganoho uënëjo: Badaro huë baejevoromo ëhi mabëhe ajemijamu rovode höjo.

20 Ëhi uavamu hegorovo rue ahuro vaˈoromo hesi saˈa ihoho Ame 10 Jioˈamaje Saˈaho ë saˈare majëhibe juvoromo uënövadeje: Iesuro ëhi mabëhe ajemamu rovode höjo. Ëhi majëhijamu hegorovo ae ahoˈobëhe jöe barëjëvadeje.

Iesuhu magonahe niöˈi Jairus-are abojohuˈo magonahe göˈo ajëmade jöhoje.

21 Ëhiˈamu Iesuro boat-re vaˈoromo anume eˈu ioni gönö vaˈo ravoˈamadeje. Ravoˈamoromo eˈu riröre namijamu ae ahoˈobëhe ruë numë gagovo rovaˈoromo ëhi riravareje.

22 Riravamu iae ae gemu hesi ihe Jairus-ro rovadeje. Jairus hu Jew rajehu God rajahijarue osa muebejaje ae jiadeje. Rueromo Iesu garomo hesi höru bëhire ague aho hiromo

23 dinamiromo uavadeje: Bësu guomoˈiëˈajëjo. Rueromo jasi övoho hesi sinoro bamego iˈovoromo hijajo.

24 Hijajamu hegorovo Iesuro huˈo gemu mae vaˈadeje. Vaˈamu ae ahoˈobëhe tatijiomobe huˈo gemu mae ëhi vaˈoruomadeje.

25 Vaˈoruomamu iae magonahe gemuëro jabuˈo vaˈadeje. Ëmagonahoho manaero garorovade guomo guomoho bogo barëˈi ëhi jiemu jiobe vaˈadoho vadune ahoˈo 12 barëjëˈe jiadeje.

26 Doctor ahoˈobëhe gëromo ëhuro viˈehe sisë maro baenövadeje. Viˈehe baeromo hesi ijo baje buˈö barëˈi röhu bogo marëˈi sisërëbe vaˈonövadeje.

27-28 Sisërëbe vaˈamu ë magonahohuro hejade uvoruomamu: Iesuro ae magonahe mabëhe ajamuijaje hö uvamu hejëˈëro uehorovoromo uvadeje: Na Iesu ma-niögohuremu rëhëˈohuro ëhuro marëjevoˈajëromo ae ahoˈobëhe vaˈaruire ë vaˈoromo Iesuare dejonö rueromo niögoho rëhadeje.

29 Niögoho rëhamu gavëˈi magonahoho kö rovadoho ijoho bogo rovadeje. Ijoho bogo rovamu magonahohuro herovadeje mae jiavamu.

30 Mae jiavamu Iesuro hejade a ajëmaje daruge gö hesirire jioromo vaˈëˈe jiavamu evare ma-burëro huotorovoromo ae ahoˈobëhe uëvadeje: Ja rahuaro nasi niögoho rëhane höjo.

31 Rëhane höjamu hegorovo hesi ijorajoho jaburo uavareje: Jaˈo iae gavanuëjo ae ahoˈobëhëro ja tatijiomavoˈego. Ëhi jiëˈoho ja rabëni uövuanuëjo: Ja rahuaro na rëhevane höjo.

32 Ëhi uëvamu Iesuro arua anumiae uherihadeje gaˈi di ahuro o di magonahohuro hu rëhëˈe jiego.

33 Uherihoromo gëvamu rue magonahohuro iae mae
garomo uvadeje: Huro na ajemade hö uvoromo juhuoniv-
oromo butubutumoromo röhu ma-biririvoromo rueromo
Iesuare höru bëhire ague aho hiromo diehi ëʼade jöho samaʼe
huruoho majahi barëjadeje.
34 Majahi barëjamu Iesuro uavadeje: Abojëjo. Jero na mae
uehorovevamu ëhuro ja marëjavëʼe höjo. Vaevëʼe vaʼonëjo.
Jasi guomo guomoho barëjavëʼe jiaje ijonö mae jionëjo.
35 Iesuro ëhi uavamu gavëʼi ae göëro göëro Jairus-are
osare jioromo rueromo Jairus uavareje: Jasi abojoho mamiʼe
guomëʼe höjo. Ëhuʼoho rabëni ja tisaho uʼuoho bojami-
januëjo.
36 Uʼuoho bojamijanuëjamu hegorovo Iesuro he bogo he-
janovëʼe Jairus uavadeje: Nadi juhuonivoʼi God mae ue-
horovonëjo.
37 Ëhi uanugoromo Peter James o James-are öe John ëho
jaburo huʼo vaʼojöro uëʼi a ioroʼioroho nijioʼiraejëvadeje.
38 Nijioʼiraejëvonugoromo jaburo vaʼoromo Jairus-are os-
are rovareje. Rueromo Iesuro gavadeje ae ahoʼobëhe gagov-
orovëʼëro garahörö'e baeromo ma-darugoʼo nierusuburuʼe
bamoruomamu.
39 Ëhiʼamu gagorovo osare vaʼoromo uëvadeje: Jemë
rabëni garahörö'e baeromo nierusuburuʼe bamarujëjo.
Ëmagonaho harihoho bogo guomoʼi ma-niavajëjo.
40 Ma-niavajëjamu hegorovo rueho jaburo Iesu sivoromo
ijoʼijahareje. Ijoʼijahamu gagorovo Iesuro ë aribövioho
ahoʼobëhe amonö rarovö'öjëvonugoromo magonaho harihu
hesi vëmu vavuʼohuʼo huʼo rovare ae niöʼi gemu jabuʼo ëhi
söjëgoromo magonaho harihehu raromaje osare vaʼadeje.
41 Osare vaʼoromo magonaho hesi övore maʼenoromo hesi
jöëro uavadeje: Tarita kumajo. Ëjöho huotovëʼoho ëho
uaromo ëʼadeje: Bësu naro ja uavajëjo: Riʼöjëjo.
42 Riʼöjëjamu hejëʼi rue magonahohuro ma-burëro
riʼöromo nami juvadeje hesi vadunoho ahoʼobëhe 12 jiëʼëro.
Juvamu gavëʼi ae ahoʼobëhe hu garomo tiöjëvadeje.
43 Tiöjëvamu gagorovo Iesuro ma-darugoʼo uëvadeje:
Naehu vaejode muoho nadi aho huruohorëjo. Ëhi
uënugoromo uëvadeje: Magonahoho ie bojamego ijajo.

6

Iesuare amo rajehu Iesu bijönimoruomade jöhoje.

1 Ëhiʼonugoromo Iesuro vaʼadeje. Vaʼoromo hesi amëro
rueʼi hesi ijorajoho jaburo huʼo gemu mae rovareje.

2 Rueruomoromo Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu Iesuro God rajahijarue osare vaˈoromo God-are jö bëhoho röjëhijadeje. Röjëhijamu ae ahoˈobëhe heromo tiöjareje. Tiöromo uvoruomadeje: Ëiahuro jöho dinöˈe hejëˈëro jövajëjo. Hu diehiˈoromo ëhi jëˈe simano maho baejade höjo. Darugoˈe mu masijoho diehiˈoromo vaejaje höjo.

3 Hu sarerivajëjo. Ma-ijo muemu vaejaje ae höjo. Hu Mary-are harihe höjo. Hu James-are Joses-are Judas-are Simon-are öe höjo. Hesi maˈino ömoˈömoho aviae noˈo gemu mae raromarue höjo. Ëhi uvoruomoromo nue huodivareje.

4 Nue huodivamu gëgorovo Iesuro uëvadeje: Jö God-aro baeromo majëhijarue aribövioho dinöˈe dinöˈe vaˈëˈiroho aëro no mae uehorovavuarue höjo. Aˈi nosi saˈa rajoho aganoho osae gemuore raromaruoho jemëremu bogo ëhioho uehorovavuaruje höjo.

5 Ëhi uëromo hu darugoˈe mu vaeˈiröhoho bogo eni jiadeje. Huro guomo guomoˈe ae ma-gemu gemu jabesi sinore hesi övoho bamëhoromo sinoho avohëvamu marëjëvadeje. Ëhemu ëˈadeje.

6 Röhu hesi amo rajehu hu bogo ma uehorovarohuni ëhuni tiöjadeje.

Iesuare ijoraje 12 jabuhu vaˈoromo mu vaeröhego Iesuhu rëmöˈöjade jöhoje.

Ëhiˈonugoromo vaˈadeje. Vaˈoromo amore amore jöho röjëhibe juvadeje.

7 Röjëhibe juvoromo hesi ijoraje 12-ho uëvadeje: Ruehëromo rovamu uëvadeje: Naro jemë rëmöˈöˈëˈajëjo jemëro nasi jöho ae majëhibe jijihoˈirarijego. Jemë ae niöˈi niöˈi ame göro göro vaˈorëjo. Jemëhu mu vaeˈirarijohuni nasi darugoho bojëmijajëjo ëhuro jemëro Satan-are a sisë gö gö a dëre jioˈamëˈoho rarovöˈöˈirarijego.

8 Röhu vaˈëˈiroho ma-guduodemu ujuohorëjo. Ioho esöho ijo bajoho bövioho biseˈoho bogavëjo.

9 O höru guduoho ioˈamoromo niöge ma-gemu gemu ioˈamoˈi nadi niöˈi niöˈioho ioˈamorëjo.

10 Ëhi uënugoromo uëvadeje: Amo göre göre vaˈoromo aehu di osare raromojöro uëvamu vaˈo raromëˈoho ëhuremu raromonövorëjo ijonö ë amore jioromo vaˈëˈe jëvaje.

11 O di amore aribövіehu jemesi örire nu huodëgoromo jö bogo ejëhëˈoho amoho nugo vaˈirögoro jabesi saˈa hesi tohotohe jemesi höru hitahire jiajoho saˈaro riremo vaˈego ë amo rajohuro garomo uvoˈirarëjo: No sisë ëˈëˈe javuajëjo.

12 Ëhi majëhijamu hegorovo ijorajo ömoˈömohuro vaˈoromo
jöe majëhibe jijihoromo uënövareje: Uehoro sisëho
vuonugoˈi uehoro mae baerëjo.
13 Ëhi jiëˈe jöho majëhibe Satan-are aribövi sisë ahoˈobëhe
jabesi dëre jëvajoho rarovöˈöbe ose guomo guomoˈe a jabesi
sinore otehoromo sinoho avohëvobe ëhi jiëˈe mu masijoho
vaebe jijihareje.

John bapataeto vaejaje a guomade jöhoje.

14 Ëhi jiëˈe mu masijoho vaebe jijihamu saˈa a böröme
Herod-ro ë jöho hejadeje rabëni Iesuhu ëˈaje jöho ae
ahoˈobëhe dinöˈe dinöˈe vaerovëˈëro jiëˈëro. A ioroˈiorohuro
uvoruomadeje: Ëaho John bapataeto vaenövade ahuro guo-
moromo riˈöjëˈe höjo. Ëhuˈëro darugo böröme baeromo mu
masijoho vaejaje höjo.
15 A ioroˈiorohuro uvoruomadeje: Iesu hu mamiˈe hijade
ae Elijah-ro rovëˈëro ëˈajëjo. A ioroˈiorohuro uvoruomadeje:
Jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi ioroˈioro jiarëhi
hu ëhi jiëˈe aëro jiëˈëro ëˈajëjo.
16 Ae göëro göëro Iesuare jöho gö gö atavamu hegoro
Herod-ro ae uëvadeje: Ëaho hu John höjo. Urimo naro
hesi sönöho tariojahode höjo röhu hu guomoromo riˈöjëˈëro
hijajëjo.
17-18 Röhu ë jö hesi bëhoho urimëˈi Herod-ro hesi öe Philip-
are vabore hesi ihoho Herodias gohoniahijadeje. Gohoniahi-
jamu John-ro riˈöromo uaˈi hijadeje: Jasi vuojiri baejanoho
ëho bogo maehu höjo. Ëhi uaˈi hijamu Herod-ro ë magonaho
hesi jöëni ae uëvamu John guduamoromo tövoromo savoji
gagore baˈamareje.
19 Ëhiˈamu ë magonahohuro John nue huodivoromo anoˈi
nimadeje. Ëhi nimoromo röhu Herod-ro magonahoho
ahamu anoˈiëˈadoho vuonugadeje.
20 Herod-hu magonaho ahade hesi bëhoho huro uvadeje:
John hu a ma-mabëhe hö uvoromo ëhuni John juhuon-
amiromo avoho mueberomo magonahoho ahadeje. Mago-
nahoho ahoromo vaˈoromo henövadeje John-ro God-are jöe
majahiˈego. Jöe majahiˈego Herod-ro nurununurumoˈego hesi
jöho heˈi nimonövadeje.

21 Ëhiˈoromo John anojöëni magonahoho ahobe ruejuvo
Herod rahade majaho rovamu evare magonahehu vaeˈi
nimade majaho rovadeje. Ëhesi bëhoho Herod-ro söröe
baeromo hu ajamiromo ë saˈa muebejarue aribövioho
muorovo mu muebejarue aribövioho a masijo ioroˈiore

Galilee saˈare raromaruoho ë a masijoho uëvadeje: Ruehego na söröe bojëmiˈiröjo. Bojëmiˈiröjamu rueruomadeje.

22 Rueruomamu ë magonaho hesi abojohuro rueromo javavadeje. Javavamu gagorovo Herodˈo hesi örire rueruomade aribövіohuˈo ë magonahoho garomo vuëvorovoruomadeje. Vuëvorovoromo Herod-ro magonahoho uavadeje: Ja rabe rabe nimëˈoho uevego bojamiˈiröjo.

23 Naehu muebejaje öri ariˈo nimëˈoho iae ëhuˈo ririre tarioromo vituoho bojamiˈejöjo. God-ro geˈego na mae uavajëjo.

24 Ëhi uavamu ë magonahohuro vaˈoromo vëmoho uavadeje: Na rabe baeˈejöjo. Rabe baeˈejöjamu rue vëmohuro uavadeje: Uanëjo bapataeto vaejaje ae John-are sönöho tarioromo simanoho baro bojemëjo.

25 Ëhi uavamu hejëˈi rue abojohuro ma-burëro vuonorö'ö rueromo a börömoho uavadeje: Na negajoho avevejöˈe ae uëvego bapataeto vaejaje ae John-are sönöho tarioromo simanoho hevö döre bamoromo baro bojemarëjo.

26 Ëhi uavamu hegorovo rue a börömohuro huë vavaene böröme baejadeje. Iae hu huë vavaene baejadeje röhu urimo darugoˈe jöho ë aribövi jabesi nuniro ë magonahoho mae uavëˈëro ëhuˈëro huotorovoromo nijioˈiraeröhoho hu bijönimadeje.

27 Bijönimamu evare ae gemu ma-burëro nugöˈöromo uavadeje: Vaˈoromo John-are sönöho tarioromo simanoho baruenëjo. Baruenëjamu savoji gagore vaˈoromo sönöho tarioromo simanoho

28 hevöre bamonugoromo barueromo abojoho bojamadeje. Bojamamu huro bavaˈo vëmoho bojamadeje.

29 Ëhiˈamu John-are ijore ijore jijiharue aribövіohuro ë jöho heromo rueromo sinoho bavaˈoromo munë gagore bamareje.

Iesuhu ae ahoˈobëhe 5,000 daˈuojëhade jöhoje.

30 Iesuare apostle ömoˈömohuro mu masije vaebe jijihëˈëro vuonorö'ö rueromo Iesu uavareje: No muoho ëhi ëhi vaeromo jöho ëhi ëhi majëhiromo rovare höjo. Ëhi jiëˈe jöho jabumëro Iesu majahi barëjareje.

31 Majëhi barëjamu gagorovo ruehuro gavade ae ahoˈobëhe rovëˈi vaˈëˈi rovëˈi vaˈëˈëro huˈo hesi aribövіohuˈo i ueˈahoˈiröhe o bövi biseˈo vaeˈiröhe majaho bogojiamu gagorovo uëvadeje: Ruehego no a rumoˈe saˈare nosi sivue vaˈo raromoromo jemëro ëhuro ma-bisemu nuhorëjo.

32 Ëhi uënugoromo jaburo boat-re ajio raromoromo a
rumoˈe saˈare jabesi sivue vaˈi vaˈareje.

33 Vaˈi vaˈamu ae ahoˈobëhe gavare jabumë vaˈamu iae
mae gëromo uvoruomadeje: Ëaribövioho Iesumëro boat-re
vaˈaruë uvoromo amo göre göre jioromo saˈa hörëro ma-
burëro vaˈoromo Iesuˈo hesi ariböviohuˈo boat-re vaˈaruoho
iosirëmiromo jaburo jovo ioni gönö urimo rueruomadeje.

34 Urimo rovamu Iesuro ijonö ro höröromo ravoˈamoromo
gavade ae ahoˈobëhe tagavëˈe jiamu gëgorovo
uehorovoromo uvadeje: Vaevëˈëjo. Ëaribövioho vëmu
vavuˈo rumoˈe ö mahuˈëro raromanovaruë uvoromo jabesi
jöëni vavaenimadeje. Jabesi jöëni vavaenimamu evare jöe
ahoˈobëhe röjëhijadeje.

35 Jöe ahoˈobëhe röjëhijuvo majae bevaˈiaˈamu gagorovo
hesi ijorajo ömoˈömohuro rueromo uavareje: Aveho a
rumoˈe saˈae höjo. O majae mamiˈe barëjëˈe höjo.

36 Ëhuni ave aribövioho rëmöˈöjego ave bëhire amo masi-
jore ininore vaˈoromo ie imoˈamoˈirarëjo ueˈahoröhe.

37 Ueˈahoröhe höjamu uëvadeje: Bogajo. Jemëro iruno'oho
daˈuojëhirëjo. Daˈuojëhirëjamu uavareje: Asëˈëjo. Dinöˈe
ioho baeromo daˈuojëhijöro uvanuëjo. Na ja uvoromo
ëˈanuëjo: No 200 kina javuëˈëro noro ëho bavaˈoromo
buˈö barëromo ioho imoˈamoromo ujuoho rueromo ëhuro
daˈuojëhiˈejarë uvoromo o diehi uvoromo jövanuëjo.

38 Jövanuëjamu uëvadeje: Ioho diminoˈe jëvajëjo.
Vaˈoromo gahëjo. Vaˈoromo gahëjamu vaˈoromo adaho
garomo vuonorö'ö rueromo uavareje: No ie ahoˈobëhe övo
gö mine o visue niöˈi ëhi javuajëjo.

39 Ëhi uëvamu hegorovo ruehuro ae ahoˈobëhe uëvadeje:
Vaˈoromo hahagu hahagu gagovoromo ëhi garasiohuro raro-
mobe vaˈohëjo.

40 Vaˈohëjamu rue aribövioho vaˈoromo ë 50 50 o 100
100 hahagu hahagu gagovoromo ëhi garasi rövëˈe mabëhire
raromobe vaˈareje.

41 Raromobe vaˈamu gagorovo ie övo gö mine visue niöˈi
ujuoho rovaroho ëho Iesuro ujuohoromo öˈidöho sioroho
garomo God huë mae uavadeje. Huë mae uanugoromo
ioho atoˈatovoromo hesi ijorajo ömoˈömoho iˈimëmijadeje ae
ahoˈobëhe suvuorëmijöro. Ëhiˈoromo visue niöˈi taritarivo-
romo iˈimëmijadeje jaburo ëhuˈo suvuorëmijöro.

42 Ëhiˈamu ae ahoˈobëhe ë ioho visuoho ueˈahamu
daˈuëgadeje.

43 Daˈuëgamu gagorovo ijorajoho jaburo i vitu vituoho visu
vitu vituoho aegamu esöe ahoˈobëhe 12 irijiomoˈamadeje.

44 Ëhiˈareje. Iesuro ie övo gö mine visue niöˈi ujuo-
horomo suvuorëmijamu amaˈe ahoˈobëhe 5,000 ë ioho
ueˈahoruomadeje.

Iesuhu eˈu döre hörehu vaˈade jöhoje.

45 Ëhiˈamu gavëˈi Iesuro ijorajo ömoˈömoho uëvadeje: Boat-
oro ajio raromoromo eˈu ioni gönö Bethsaida amoro urimo
vaˈohego na a ioroˈioroho rëmöˈöjöjo.
46 Ëhi uëvamu hegorovo hesi ijorajoho jaburo boat-re
iojiomoromo vaˈoruomamu Iesuro parie vaeˈi dahorunö
ajiomadeje.
47 Ajiomoromo parie vaejamu vahiromadeje. Vahiro-
mamu nume ijorajoho jaburo öri ëgoböviro jovo döre
vaˈoruomoˈi Iesuro ruhe saˈare hesi sivue hijadeje.
48 Hiˈi gavadeje burëro jabesi nuninö rueˈego ijorajoho
jaburo jovoho sisëˈi sisëˈi huoˈöbe vaˈoruomamu. Ëhiˈojuvo
sisonuvoˈiëˈadeje. Sisonuvoˈiaˈamu Iesuro abueromo jovo
döre hörëro vaˈadeje. Vaˈoromo jabumë iosirëmiˈiëˈadeje.
49-50 Iosirëmiˈiaˈamu ijorajoho jaburo gavareje hu jovo
döre juvamu gagorovo uvareje: Aruˈahëro juvajëromo jio-
dudusˈiraeromo jöˈe dadovareje. Jöˈe dadovamu hejëˈi
uëvadeje: Nadi juhuonivoˈi biririvohëjo. Na jevajëjo.
51 Na jevajë uënugoromo boat gagore ajiomoromo jabuˈo
gemu mae hijamu buroho barëjadeje. Buroho barëjamu ë
aribövioho dadivëvadeje.
52 Ëhesi bëhoho Iesuhu mamiˈe i daˈuojëhade hesi bëhoho
bogo avoho baejareje jabesi uehoroho bogo eni jiëˈëro.

Iesuhu Gennesaret saˈare hiromo guomo guomo aribövi ajëmade jöhoje.

53 Ëhiˈamu eˈu ioni gönö rueromo Gennesaret saˈare
ravoˈamoromo boat-oho ijo bunore be nugareje.
54 Röhu ravoˈamamu gavëˈi evare ae ahoˈobëhe Iesu
garomo uvoruomadeje: Iae Iesu hö uvoromo
55 ë saˈae börömoho ma-burëro jijihoromo aevoromo
guomo guomoˈe aribövioho giojimo ujuoho rueromo
henövare uvavoˈego: Iesu ë diröˈore hijajëˈego ë
vaˈonövareje.
56 Iesuhu amo masijore ininore o dinöˈe dinöˈe rovëˈiroho
guomo guomoˈe aribövioho giojimo ujuohoromo aehu gago-
varue öri ariˈere ë ro bahinövareje. Bahinugoromo
Iesu ëninamiromo uanövareje: Guomo guomoˈe aribövioho
uëvego ja niögu vituohuremu rëhego ëhuro guomo guomoho
barëˈamajo. Ëhi uaˈego ae rahu niögu rëhëˈoho ëhuro
marëˈamonövadeje.

7

Pharisee ariböviehu God-are jö bogo avoho uehorovoˈi jabesi a mami jö böröme hö uehorovare jöhoje.

1 Iae Pharisee ariböviohuro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue
ariböviohuro urimo Jerusalem jioromo rovëˈëro jiëˈëro Iesu
jiajire ro gagovoruomadeje.
2 Gagovoromo gavareje Iesuare ijorajo ömoˈömohuro Phar-
isee rajo jabesi jögoroho ahoromo jovoho övoho bogo otehо-
divorovoromo sisëho uˈovëˈe ioho ma-ueˈahamu.
3 Ëhesi bëhoho Pharisee ariböviohuˈo Jew rajo a
ioroˈiorohuˈo ioho bogo ëma ueˈaharueje. Aˈi urimo Jew
rajo a mamiehu jö bojëmibe rovarëhi ëhiˈoromo jovëro
övoho otehodivorovoromo uvoruomajeje: Nosi sinore sisëho
uˈovahuëˈëro God-are nunire mae javuajëromo evare ioho
ueˈaharueje.
4 O i imoˈamarue öri ariˈere jioromo ujuoho rovëˈiroho
uvoruomajeje: Sisë höromo jovëro otehodivoromo
uˈoˈamoromo uvoruomajeje: Avevejöˈoho ë ioho iae
mae uˈovëˈe höromo evare ueˈaharueje. Ëhiˈoromo a
mami ariböviehu bojëmibe rovare jögoroho ahoˈobëhe
jabumëro ejëhoromo enatue ramae gö gö [i ijarue röhe]
ëhi uˈoˈamoromo uvoruomajeje: Ëinömo inömo hesi sisëho
uˈo barëˈego God nimorohajëjo. Ëhiˈarueje.
5 Ëhiˈaruëro jiëˈëro ë Pharisee ariböviohuˈo Jew rajo
jögoru öri röjëhijarue ariböviohuˈo riˈöromo Iesu uavareje:
Jasi ijorajo ömoˈömoho a mamiehu bojëmibe rovare jöho
bogo eromo jovoho övoho bogo otehodivorovëˈe ioho ma-
ueˈaharue höjo. Rabëni ëhioho ëˈarue höjo.
6 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Sareri sareriˈe
aribövie jëvajëjo. Jö God-aro baeromo majëhijade ae Isaiah-
ro jemëhu ëˈirarije jöho jajivoromo ëhi uvëˈe höjo:
Ave ariböviohuro ma-jöˈëremu God na rajehiˈi
dë vövöbajoˈoho bogo nasi gemuoroho jioˈi ma-roriˈo jioruo-
majëjo.
7 Jabumë a jabesi jögoroho ae röjëhiromo uëruomaje höjo:
Ëho God-are jöe jiaje ejahuorëjo.
Ma-a jabesi jögoroho ëhi röjëhiromo ëhuro ma-döhemu God
na rajehiruomaje höjo.
Ëjemesi jö Isaiah-hu jajivadoho iae mae höjo.
8 God-hu bojëmade jögoroho jemëro vuonugoˈi aehu bojëmibe
rovare jögorohemu maˈenaruje höjo.
9 Ëhi uënugoromo uëvadeje: Sareriˈe uehoroho baeromo
ëhuro God-hu bojëmade jöho aharuje höjo jemëhu a
bojëmijaruje jögoroho maˈenoˈirarijëro.

10 Ëhesi bëhoho Moses-ro uëvade höjo: Jasi vëmu vavuˈoho
mae uehorovëvonëjo. O jöe göˈo uëvade höjo: Ae rahu
jö sisë jövoromo vëmu o vavu hesi iho ijumahëˈoho anego
guomoˈirajo.
11 Röhu jemëro ë jöho ahoromo ae röjëhiromo uëvaruje
höjo: Jaehu jasi vëmu vavuˈo God-are nunire uëvëˈoho: Nasi
maho sisëho ujuohoromo ajëmiˈibejodoho röhu aveho na
God-are ihoro bamëˈe jevajë uëvëˈoho
12 nadi röhu maho huotorovoromo jasi vëmu vavuˈoho
ajëminëjo. Ajëmijëˈoho sisë höjo. Ëhi uëvaruje höjo.
13 Vëmu vavuˈo ajëmijëˈoho sisë hö uëvarujohuro ëhuro
vëmu vavuˈo mae uehorovëvoˈirarijego God-hu bojëmade
jöho jemëro aharuje höjo jemesi a mami jöho eˈirovo. Ëhi
jiëˈe mu sisëho ahoˈobëhe röjëhijaruje höjo.

Bogo i ijaruohuro aˈi uehoro sisë baejaruohuro ëhuro God-are nunire sisërëjavuaje jöhoje.

14 Iesuro ëhi uënugoromo ae ahoˈobëhe röhu maho
uëvadeje: Ro gemuoro gagovohëromo ro gagovamu
uëvadeje: Naehu ave uhu jö uëˈiëˈajoho jemë ae ahoˈobëhe
avoho heromo bëhoho baerëjo.
15 Rabe roriˈo jiajehu jöˈore vaˈëˈoho bogo ëhuro aho
sisërëˈamoˈi aˈi rabe dë vövöbajoˈere jioromo suorovëˈohuro
ëhuro aho sisërëˈamaje höjo.
16 [Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javëˈoho bëhoho
nahoromo birohonëjo.]

17 Ëhi majëhinugoromo Iesuro ae ahoˈobëhe rëmoˈi osare
vaˈadeje. Osare vaˈamu hesi ijorajoho jaburo uavareje: Uhu
jö majahuijane hesi bëhoho huruohego no hejarëjo.
18 Hejarëjamu Iesuro uëvadeje: Ëhi jiëˈoho na jemëˈo
uehoroho bogojëvajëjo. Jemë rabëni bogo garomo uvarujëjo:
Rabe roriˈo jiajehu jöˈore vaˈëˈoho bogo ëhuro aho
sisërëˈamaje höjo.
19 Ëhesi bëhoho rabe jöˈore vaˈëˈoho vövöbajoˈeroho bogo
abueˈi dëre abuejaje höjo. Dëre abueromo dëre jioromo
suorovoromo bogo aho ijumëvëˈe ma-gua gagore vaˈaje
höjo. Ëhuˈëro aho God-are nuniroho bogo sisërëˈamaje höjo.
Iesuhu ëhi jövadoho huro uöromo ëˈadeje: Jaruvoho ie ahoˈo
ma-ueˈahëˈoho God-ro uvaje höjo: Iae mae höjo.
20 Röhu Iesuro hesi jö vituoho majëhiromo uëvadeje:
I ueˈahëˈohuro bogo ëhuro aho sisërëˈamoˈi aˈi dë
vövöbajoˈere jioromo rojomoromo suorovëˈohuro ëhuro
aho God-are nuniroho sisërëˈamaje höjo.

21 Uehoro sisëhuro dë vövöbajoˈere jioromo rojomego
ëhuro öëro jijihanovoruomaje höjo. Vajiohëro ujuohoruo-
maje höjo. Ae muoˈamoruomaje höjo.
22 Gohoˈamoruomaje höjo. A jabesiroho ujuohoniëhiˈi
ganiganimoruomaje höjo. Mu sisë rabe rabe vaeruomaje
höjo. Ae gö sarerëmiruomaje höjo. A nunire javojiˈe muoho
vaeruomaje höjo. A jabesi mu mahuni dë vörönëgaje höjo.
A jabesi ihoho ijumoruomaje höjo. Sivue uehorovoromo
jabesi ihoho döro bamoruomaje höjo. Simane sisëˈi ue-
horovoruomaje höjo.
23 Ëhi jiëˈe uehoro sisë ahoˈobëhe dë vövöbajoˈere jioromo
rojomoromo suorovajohuro ëhuro aho God-are nunire
sisërëˈamaje höjo.

Israel rajo bogo aˈi saˈa gö rajo magonahehu Iesu mae uehorovade jöhoje.

24 Ëhiˈonugoromo Iesuro riˈöromo ë Jew rajo jabesi saˈaho
vuonugoˈi vaˈadoho vaˈo saˈa göre Tyre amo Sidon amo
jiajinö saˈare ë rovadeje. Ruenugoromo osare vaˈoromo
uëvadeje: Naehu ave rovodoho nadi huruohorëjo. Ëhi
uëvadeje röhu hesi ihoho ë saˈaroho börömëro jiëˈëro hu
rovadoho bogo a subivëho varijënoho jiadeje.
25 Ëhuˈëro jiëˈëro magonahe gemuëro ma-burëro hejadeje
uvavamu: Iesu rovëˈe höjo. Ëmagonahoho aboje gemu biseˈe
jiadeje. Satan-are a sisëro ë aboji hesi dëre abueromo
simanoho huotovahëˈe jiadeje. Hesi abojoho ëhi jiëˈëro ë
magonahohuro hejade uvavamu: Iesu rovëˈe hö uvavamu
hegorovo rueromo Iesuare höru bëhire ague aho hijadeje.
26 Röhu ë magonahoho hu bogo Jew rajo magonahehu
jioromo bogo Jew rajo jöehu jövaje magonahehu jioˈi aˈi
hesi saˈa börömoho Syria jioˈi hesi saˈa biseˈoho Phoenicia
jiadeje. Hu bogo Jew rajoho jiëˈe Iesu ëninamiromo uavadeje:
Ajemiromo a sisë nasi aboji hesirire jiajoho rarovöˈöjego
vaˈirajo.
27 Rarovöˈöjego vaˈirajamu Iesuro uehorovoromo uvadeje:
Vëmu vavuˈehu jabesi aboji harihuˈo urimo ajëmijaruëhi
naro nasi saˈa rajohemu ëhi urimo ajëmiˈi rovode höjo. Ëhi
uvoromo ë saˈa gö rajo magonahoho uhuˈe uavadeje: O-ajo.
Nadiˈego urimo aboji harihuˈoho ie daˈuojëhiˈiröjo. Ëhesi
bëhoho noehu aboji harihuˈo jabesi i ujuohoromo ö harihu
mioˈamëˈoho ëho bogo maehu höjo.
28 Bogo maehu höjamu hegorovo rue magonahohuro ue-
horovoromo uvadeje: Iae na bisemu ioniro saˈa gö raje
jevoˈego ëhuni bogo ajemiˈi jöho jövajëjo. Röhu noehu bogo
rarovego öehu i ugobajoˈo ueˈaharuëhi nani Iesuro naˈo ëhi

ejehoromo nasi abojoho ajamiˈajëjo. Ëhi uvoromo mana uhuˈe uavadeje: Bada iae mae-ëjo röhu i maratu aharire raromarue öho jabumëro aboji harihuˈo jabesi i ugobajoˈoho iae ueˈaharue höjo.

29 Ueˈaharue höjamu Iesuro uavadeje: Iae mae uevanuëjo. Ëhuni vaˈonëjo. A sisëho jasi aboji hesi dëre jioromo iae mamiˈe höröromo vaˈëˈe höjo.

30 Ëhi uëvamu hegorovo rue magonahohuro vuonorö'öromo hesi osare vaˈoromo gavadeje a sisëho mamiˈe hörö vaˈi abojoho röhore raromamu.

Ae gemu hesi hiaˈe tugohoromo bitare tövëˈe jiamu Iesuhu ajamade jöhoje.

31 Ëhiˈamu Iesuro Tyre amonö jioromo vaˈoromo Sidon amonö rovaˈadoho vaˈo saˈa ihe Ame 10 Jioˈamaje Saˈare ë vaˈoromo nume Galilee eˈure ruvebijadeje.

32 Ruvebijamu gagorovo aëro ae gemu huˈirae baeromo rovareje. Ëa hesi hiaˈoho tugohëˈe o jöho aˈoˈaˈohëˈe jövëˈe ae jiadeje. Ëaho huˈirae baeromo rueromo Iesu ëninamiromo uavareje: Jasi övoho hesi sinoro bamego hu mae jiajo.

33 Ëhi uavamu Iesuro huˈirae baeromo ae ahoˈobëhe riravaruire jioromo vaˈoromo jabesi sivue rirarovoromo hesi övo namoho niöˈi ë a hesi hiaˈi gagore rëmöˈöjadeje. Rëmöˈöromo jijönugoromo sabëro öromo ë a hesi bitaroho rëhahadeje.

34 Bitaroho rëhahonugoromo öˈidöho sioroho garomo ë ahuni haraˈuoromo hesi jöëro uavadeje: Epatajo. Ëhesi bëhoho huotovëˈoho: Hiaˈe dadovoˈamëjo.

35 Ëhi uavamu gavëˈi ë a hesi hiaˈoho dadovahoˈi bitaroho marëromo jöho avoho jövadeje.

36 Jöho avoho jövamu Iesuro ae ahoˈobëhe uëvadeje: Naehu mu vaejodoho nadi aho majëhirëjo. Iesuhu nijioˈiraejëvoˈi hijadoho bogo ejahoruomoˈi ae ëma majëhibe vaˈareje.

37 Röhu ae ahoˈobëhe Iesuare muoho garomo tiöruomadeje. Tiöromo uvoruomadeje: Mue bövie biseˈe ma-mabëhe vaejëˈe höjo. Mu masije gö gö vaeromo röhu hiaˈi tugohëˈe bitaro tövëˈe aribövioho jabuˈo avohëvego marëˈamoromo jöe heromo jöe atarue höjo.

8

Iesuhu ae ahoˈobëhe 4,000 i daˈuojëhade jöhoje.

1 Ëhiˈamu ae ahoˈobëhe röhu maho gagovëˈëro ie bo-gojëvadeje. Ie bogojëvamu gagorovo Iesuro hesi ijorajo ömoˈömoho uëvadeje: Ruehë uëromo rovamu uëvadeje:

2 Ave aribövіohuni vavaenegajëjo. Jabumë naˈo raro-
mobe rovaroho majae niöˈi gemu barëjëˈëro ëhuˈëro i
ueˈahoˈiröhoho bogohöjo.
3 Naehu ma-dë gagëremu rëmöˈöjamu jabesirëro vaˈëˈoho
nune öriˈamobe vaˈoruomoˈajëjo jabumë ae gö gö öre ëgoro
rueruomëˈëro jiëˈëro.
4 Ëhi uëvamu rue ijorajoho jaburo uavareje: Röhu
diehiˈoromo ë aribövіoho ioho daˈuojëhiˈejarëjo. Aveho a
rumoˈe saˈae höjo.
5 A rumoˈe saˈae höjamu uëvadeje: Ioho diminoˈe jëvajëjo.
Diminoˈe jëvajëjamu uavareje: Ie övo gö mine övo göre niöˈi
javuajëjo.
6 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro ae ahoˈobëhe uëvadeje:
Saˈaro raromohëjo. Raromohëromo ie övo gö mine övo
göre niöˈi ujuoho rovaroho ëho Iesuro ujuohoromo God
huë mae uaromo atoˈatovoromo hesi ijorajo ömoˈömoho
iˈimëmijadeje jaburo suvuorëmijöro. Iˈimëmamu ujuo-
horomo ae ahoˈobëhe suvuorëmijareje.
7 Ëhiˈoˈi visu inine ma-gemu gemu Iesuare ijorajo
jabesirire jiadeje. Jëvamu Iesuro ujuohoromo God huë
mae uanugoromo hesi aribövіoho uëvadeje: Ave visuohuˈo
suvuorëmibe vaˈohëjo.
8 Ëhi ëˈëˈëro ae ahoˈobëhe ë ioho ueˈahamu daˈuëgadeje.
Daˈuëgamu gagorovo ijorajoho jaburo i vitu vituoho gagov-
oromo esöe övo gö mine övo göre niöˈi aegamu iri-
jiomoˈamadeje. Ëhiˈareje.
9 Röhu ë i visu ueˈahare aribövіoho ahoˈobëhe 4,000 rabuˈe
jiadeje. Ueˈahoromo Iesuro rëmöˈöjamu vaˈoruomadeje.
10 Vaˈamu gavëˈi Iesuro hesi ijorajo ömoˈömohuˈo gemu
mae boat-re ajiomoromo Dalmanutha saˈare vaˈadeje.

Pharisee aribövіehu Iesu bogo ma uehorovoromo huhu darugoˈe mu vaejöro dinamare jöhoje.

11 Ëhiˈamu iae Pharisee aribövіohuro rueromo Iesu jö
ahoˈahamijareje. Jö ahoˈahamiromo Iesu bijioho gaˈi
nimareje gaˈi hu guaro bevaˈego. Ëhi nimoromo Iesu
uavareje: God-are darugoho baeromo bogo gavarue muoho
röjahuijego no gavarëjo huro ja ajamego muoho vaejanue
javego o bogo.
12 Ëhi uëvamu hegorovo dë vövöbajoˈo uhure sisë maro
vavaenimoromo haraˈuoromo uëvadeje: Ave jaruvore raro-
maruje aribövіoho jemë rabëni bogo gavarue muoho gaˈi
nimarujëjo. Na God-are ae jevego gaˈi nadi ëhioho uehëjo.

Ave jöho na jö mae majëhiˈiëˈajëjo. Ave jaruvore raro-maruje aribövioho ëhi jiëˈe darugoˈe muoho bogo mae bogo gaˈaˈarujëjo.

13 Ëhi uënugoromo rëmöˈöˈi Iesumëro vaˈoromo boat-re iojiomoromo jovo eˈu ioni gönö vaˈi vaˈareje.

Pharisee aribövi o Herod-are aribövi jabesi i dë huaje oso hesi uhu jöhoje.

14 Vaˈoromo hesi ijorajoho jaburo rumonëgamu iruno'oho bogo gö'oho ujuohëˈe jiareje. Ioho ma-bisemu urimo jiado-hemu ëhuremu boat-re jëvadeje.

15 Ie ma-bisemu jëvamu Iesuro uhuˈe uëvadeje: Jemëro gavëˈiajo. Pharisee aribövi jabesi o Herod-are i dë huoˈamaje osohuro jemesirire rumorovoˈajëjo.

16 Rumorovoˈajëjamu rueho jaburo ë jöho mevoromo uarovareje: No ie bogojavuoˈego ëhuni jövajëjo.

17 Ëhi uarovamu Iesuro gëromo uvadeje: Jabumë ë jöho ataruëromo uëvadeje: Jemë rabëni i bogojavuaje jöho atarujëjo. Jemë rabëni avevejö'ohuˈo bogo gavarujëjo. O rabëni bogo uehorovarujëjo. Na mu ma hesi uehoroho bogojëvëˈëro ëhuˈëro bogo gavarujëjo.

18 Jemë nuniˈe hiaˈiˈe jëvajëjo. Röhu rabëni bogo garomo bogo hejarujëjo. Jemë rabëni ave jö hesi bëhoho bogo uehorovarujëjo.

19 Naehu ie övo gö mine ujuohoromo atoˈatovoromo ae ahoˈobëhe 5,000 iˈimëmodoho jemë ë i vitu vituoho aegamu esöe diminoˈe irijiomoˈamade höjo. Uëvareje: Esöe ahoˈobëhe 12 irijiomoˈamade höjo.

20 Ëhi uavamu uëvadeje: O naehu ie övo gö mine övo göre niöˈi atoˈatovoromo ae ahoˈobëhe 4,000 iˈimëmodoho jemë ë i vitu vituoho aegamu esöe diminoˈe irijiomoˈamade höjo. Uavareje: Esöe ahoˈobëhe övo gö mine övo göre niöˈi ëhi irijiomoˈamade höjo.

21 Irijiomoˈamade höjamu uëvadeje: Urimo nasi mu bëhi bogo gavarijoho jaruvohuˈo jemë rabëni bogo avoho gevaruje höjo na diehi jiëˈe ae jevajoho.

Iesuhu nuni sisëˈe a ajamamu öri ariˈo ma-bisemu maˈe maˈe garomo röhu maho ajamamu avoho ga barëjade jöhoje.

22 Ëhiˈonugoromo Iesuˈo hesi ijorajo ömoˈömohuˈo ëho jaburo Bethsaida amore rovareje. Rovamu aëro nuni sisëˈe ae gemu huˈirae baeromo rovareje. Barueromo Iesu ëninamiromo uavareje: Ave iaho rëhego nunoho marëjajo.

23 Marëjajamu Iesuro nuni sisëˈe a hesi övore maˈenoromo amore jioromo huˈirae baeromo vaˈadeje. Huˈirae baeromo vaˈoromo ë a hesi nunoho sabëro ödivoromo övoho nunire

bamëvoromo uavadeje: Na ja uherihoromo bövioho bise'oho gavanuëjo.

24 Gavanuëjamu ruehuro nigerohoromo garomo uavadeje: Na sisë'i gavajëjo ae jijiho'i röhu jabesi nu ano'oho ijo va'ëne jio'amo'ego.

25 Ëhi uëvamu ruehuro övoho nunire röhu maho bamëvadeje. Bamëvamu röhu maho uherihoromo avoho garomo bövie bise'e aho'o ma-mae ga'amadeje.

26 Ma-mae ga'amamu uavadeje: Nadi arue amoho vuonorö'ö va'i o öre gö öre göho va'i ma-ahorirëro jasi osaëro va'ëjo.

Iesu hu ëhi jië'e ae jiaje jö Peter-hu jövade jöhoje.

27 Ëhi ë'ë'ëro Iesu'o hesi ijorajo ömo'ömohu'o va'areje. Va'oromo Caesarea Philippi amo börömo jiajinö amore amore suorovo'i iojiomareje. Örire iojiomë'i Iesuro uëvadeje: Na rahuo jevaje jöho ae aho'obëhe diehi atoruomaje höjo.

28 Diehi atoruomaje höjamu uavareje: A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja John bapataeto vaejavuonövane ahuro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja Elijah-ro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Mami gö'e jö God-aro baeromo majëhinövarijohuro röhu jero gemuëro rovë'e javajëjo.

29 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Röhu jemë nasi jöho diehi ataruje höjo. Diehi ataruje höjamu Peter-ro ri'öromo uavadeje: Ja böröme namiromo ajamuijanue aho javajëjo.

30 Javajëjamu uëvadeje: Ëjöho nadi aho huruoho majëhirëjo.

Iesuhu huë vavaeni baeromo guomoröhe jö jövadohoje.

31 Ëhi'onugoromo Iesuro aevoromo hesi ijorajo ömo'ömoho röjëhiromo uëvadeje: God-ro ëhi bamë'ëro ëhu'ëro hesi A Maho naro vi'ehe huë vavaene bövie bise'e bae'ejöjo. Jew rajo a duvaho ömo'ömoho priest masijoho jögoru öri röjëhijarue aribövioho ëho jaburo na bijönegoruomo'ajëjo. Bijönegoruomo'iramu aëro anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure i'ovoromo ri'ö'ejöjo.

32 Ëjöho Iesuro bogo subivëho'i ma-sama'e röjëhijadeje. Röjëhijamu Peter-ro Iesu rori'o hu'irae bava'oromo uavadeje: Ëhi jië'e jöho nadi jövëjo.

33 Nadi jövëjamu Iesuro huotorovoromo hesi ijorajo
ömoˈömoho gëromo Peter uavadeje: Satan roriˈo vaˈëjo. God-
hu uehorovajëhioho ja bogo ëhioho uehorovoˈi ma-aehu ue-
horovaruëhi jero ëhi uehorovoromo ëhuni ë jöho jövanuëjo.
34 Ëhi uënugoromo Iesuro hesi ijorajo ömoˈömohuˈo a
ioroˈioroho ahoˈobëhe ëhuˈo uëvadeje: Ruehë uëromo
rovamu uëvadeje: Ae rahuaro nasi ijore ijore jijihoˈi
nimëˈoho jasi sinehu nimajoho nadi uehorovoˈi uvonëjo:
Iesuare jöëni viˈehe huë vavaene javoje rabe baeromo
guomevëˈoho iae hesi hö uvoromo korosi hesi iˈuoho ban-
igojiomanovoromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo.
35 Ja jasi sinohuni uehorovoromo biririvoromo ave saˈare
hiˈi ëhemu uehorovëˈoho ijonöho guomo öriro vaˈaˈanuëjo. O
ja nasi jöëni o nasi jö ma hesi jöëni guomëˈoho ijonöho maro
hiˈaˈanuëjo.
36 Jaehu are jove saˈae mae sisë ahoˈobëhe bae barëˈi röhu
jasi arijoˈarije ijumorovëˈoho na ja ëhuro mae javoˈajëjo.
Bogajo.
37 Arijoˈarije ijumorovëˈoho diehi röhu maho
avohorovoˈiramu mae javoˈajëjo. Öre bogohöjo.
38 Ëhesi bëhoho ave jaruvore raromarue aribövioho sisë
aribövioro jioruomëˈëro bogo God gemu uehorovoˈi mue gö
gö uehorovoruomaje höjo. Jabumë ae rahu nasi jöëni o
naehu majëhijaje jö hesi jöhuni javojëgëˈoho uˈemu God-
are A Maho naro maemu jiëˈe anera ömoˈömohuˈo nasi
Vavu hesi ajohuˈo rueˈiramu evare nani javojimoruomade
aribövioho javojegoˈajëjo.

9

1 Ëhi uënugoromo uëvadeje: Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo.
Jemë a ioroˈiore ave riravarujoho bogo vuovëˈe raromoromo
gaˈaˈarujëjo God-hu böröme namiromo hesi darugehu mue-
bejaje ajoho rueˈiramu.

Iesuare nu anoˈehu ajivoromo gorosovade jöhoje.

2 Ëhiˈoromo majae ahoˈobëhe övo gö mine övo göre
gemu barëjamu Iesuro Peter James John ëhi söromo da-
horu ëgobövire ajiomoromo jabesi sivue hahagu raromareje.
Raromoromo ë ijorajoho jaburo gavareje Iesuare sino
hahoˈe gorosovoromo
3 niögoho ajivo avohamu. Saˈare raromarue aribövioho
noro niöge uˈoˈibejo bogo ëhioho ajivoˈibejo. Iesuare
niögohuro ëhi ajivamu gavareje.
4 Ëhi gaˈi gavareje a mami ae niöˈi Elijahˈo Mosesˈo ëma
jëvoromo jabuˈo Iesuˈo jöe atoruomamu.

5 Jöe atamu gëgorovo Peter-ro Iesu uavadeje: Tisa no ave
raromaruoho iae mae höjo. Uövuego no javu harihe niöˈi
gemu vaeˈamarëjo jani gemu Moses-ni gemu Elijah-ni gemu.
6 Peter-hu ëhi uavade hesi bëhoho Peter James John ëho
jaburo sisë maro juhuonirovëˈëro jö ma diehi jövoˈiröhoho
Peter dadivamu ëhuni ëhi jövadeje.
7 Ëhi jövoromo Iesuare ijorajoho jaburo gavare suehuro
Iesumë aegëhamu gagorovo hejareje sue uhure uvavamu:
Ave aho nasi Harihu mabëhe höjo. Huhu jövaje jöho avoho
herëjo.
8 Ëhi uvamu hejëˈi Iesuare ijorajoho jaburo ruaroho numi-
aroho uheriohoˈi gavareje Mosesˈo Elijahˈo bogojëvoˈi Iesuro
gemuëro ë jabesi bëhire namijamu.
9 Ëhiˈoromo dahorure ruvebijëˈi Iesuro uëvadeje: Jemëhu
gavarijoho nadi aho huruoho majëhirëjo. Uˈemu God-are A
Maho naro guomoromo riˈöjego evaro majëhirëjo.
10 Ëhi uëvamu rue ijorajoho jaburo iae ejahoromo Iesu
gorosovamu gavare jöho subivëhobe vaˈareje. Röhu jabesi
sivue atoromo uarovareje: Guomoromo riˈöˈiröhëro uövuaje
jö hesi bëhoho rabe höjo.

John bapataeto vaejaje aehu rovadoho ëho Elijah-hu rovanovade jöhoje.

11 Ëhi uarovoromo jabumëro Iesu uavareje: Jew rajo nosi
jögoru öri röjahuijarue aribövioھuro uövuarue höjo: God-are
a börömoho bogo ëma rueˈi hu rueˈiëˈiroho a mami ae Elijah
God-arire vaˈadohuro vuonorö'ö rueˈaˈajëjo. Rueˈiramu
God-are a börömoho ijore rueˈaˈajëjo. Jögoru öri röjahuijarue
aribövioھo rabëni ë jöho majahuijarue höjo.
12 Rabëni majahuijarue höjamu Iesuro uëvadeje: Ioˈajo.
Elijah-hu urimo rueromo bövi biseˈo avohoˈamoˈiröھe jöھo
iae mae-ëjo. Röھu ave jöھuˈo God-are surire jajivoromo
uvëˈe höjo: Aëro God-are A Maho nörö nue huodivoromo
sisë vaeˈiramu viˈehe huë vavaene bövie biseˈe baeˈaˈajëjo.
Ëhi jajivëˈe höjo. Ëjöھo bogo ëma jajivoˈi iae mae jajivare
höjo.
13 Röھu naro ave jöھo jemë uھuˈe uëˈiëˈajëjo. Hehëjo.
Elijah iae mamiˈe öre avohoˈi rovade höjo. Rovamu jaburo
diehi nimarëھi ëھi hesi örire sisë vaeruomade höjo. Ëھi
ëˈiröھe jöھuˈo God-are surire jajivëˈe höjo.

Iesuھu Satan-are a sisë aھarihu hesi dëre jiamu rarovö'öjade jöھoje.

14 Ëھi uënugoromo Iesu Peter James John ëھo jaburo da-
horure ruvebijareje. Ruvebiromo Iesuare ijorajo ioroˈioro

jabesirire rueˈi gavareje ae ahoˈobëhe jabesi bëhire gagovoromo riravo rovaˈo rojomoˈi Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövіohuro Iesuare aribövi jabesi jöho ahoˈahëmijamu.

15 Ëhi jiëˈëro ae ahoˈobëhe gavare Iesu rovamu gagorovo tiöjëvadeje. Tiöjëvamu Iesu ma-burëro birohoromo jejamiruomadeje.

16 Jejamijamu Iesuro uëvadeje: Jemë rabu jöe nasi aribövіohuˈoho atarujëjo.

17 Atarujëjamu ae gemuëro uavadeje: Tisa na nasi harihoho jasi örire barovode höjo. Ëhesi bëhoho Satan-are ae gemuëro hesi dëre abo hiromo hesi bitaroho tövahëˈe höjo. Ëhi jiëˈe aruˈahoho hesirire höjo.

18 Hesirire jiëˈëro nasi harihu hesi simano huotovahëˈiroho ijumahego jueˈi saˈare behumorovaje höjo. Behumorovoromo jöˈonö obohu tatogoˈe rueromo ane vuogigimoromo biririˈövaje höjo. Ëhiˈajego naro jasi ijorajo ömoˈömoho uëvode höjo: Aruˈaho sisëho rarovöˈöhego vaˈajo. Ëhi uëvamu rarovöˈöˈi ëˈo gavaroho bogo eni jëvade höjo.

19 Bogo eni jëvade höjamu Iesuro uëvadeje: Asëˈe ave jaruvore raromaruje aribövіoho jemë bogo ma uehorovaruje aribövie jëvajëjo. Na majae diminoˈe jemëˈoho hibe vaˈejöjo. Majae diminoˈe jemesi mu sisëho garomo ma-nunëro ga taemobe vaˈejöjo. Jemesi uehoro sisëhuro na uˈuvevajëjo. Ëaharihoho barovego na gavöjo.

20 Na gavöjamu rueho jaburo aharihoho huˈirae rovareje. Rovamu uhure a sisëhuro Iesu garomo ma-burëro dë vövöbajoˈoho ijumahamu simane sisërëromo bijöbijövoromo övoˈo höruˈo ajiomoromo saˈare behumorovoromo jöˈonö obohu tatogoˈe rueromo ubiriˈubirivadeje.

21 Ubiriˈubirivamu gagorovo Iesuro vavuoho uavadeje: Divare aevoromo simanoho sisërëbe rovade höjo. Sisërëbe rovade höjamu uavadeje: Asisöˈo jiadevare evare aevoromo ëhi jiobe rovade höjo.

22 Röhu uhure a sisëhuro majae ahoˈobëhe ijumo avohoˈi nimego simane huotovahego vënire jovore ëma ravorovaje höjo. Röhu ja eni javëˈoho nosi jöëni vavaenimoromo ajamuijëjo. O bogo eni javego ëhuro vuonugëjo. Vuonugëjamu Iesuro uavadeje:

23 Ja rabëni uvanuëjo: Nani nörö bogo eni höjo. Ae rahu God mae uehorovëˈoho God-hu ëhi jiëˈe aribövіohuni bövi biseˈo vaeˈiröhoho eni höjo.

24 Eni höjamu rue vavuohuro ma-darugoˈo uvadeje: Iae na ma-bisemu mae uehorovajëjo. Ajemego na mae uehorovo

avohöjo.

25 Ëhi uavamu heromo Iesuro gavade rue aribövіohuro
aho'obëhe tutubijiohoromo ruë numë hu baba'amo'i
rueruomamu gëgorovo uhure a sisëho birevoromo uavadeje:
Aru'aho sisë a jabesirire abueromo bitaro tövëhoromo hia'i
tugohëhanuoho naro ja uavajëjo: Höröromo va'ëjo. Ijoho
bogave gemu vuonorö'ö abue'iranëjo.

26 Ëhi uavamu hegorovo rue uhure a sisëhuro jö'e
dadovoromo aharihu hesi simanoho huotovahamu
bijöbijövoromo sisë maro övo'o höru'o ajiomadeje. Sisë maro
övo'o höru'o ajiomamu uhure a sisëhuro hörömo va'amu
aharihoho guomo barëjë'e sinoho va'ëne raromadeje. Ëhi
raromamu ae aho'obëhe uvoruomadeje: Ëiaho mami'e
guomë'e höjo.

27 Guomë'e höjamu Iesuro aharihoho övore ma'enoromo
nigemamu ri'öjadeje.

28 Ëhi'amu Iesuro va'o osare hijamu hesi ijorajoho jabu-
remu hu'o raromoromo uavareje: Diehi'oromo noehu
aru'aho sisë rarovö'öjaroho bogo eni javuade höjo.

29 Bogo eni javuade höjamu Iesuro uëvadeje: Ëaharihu
hesi dëre jiade ëhi jië'e a sisë ae gö hesi dëre jia-
joho rarovö'ö'ië'iroho God-are örire ëninamijë'ohuro ëhuro
rarovö'ö'amo'arujëjo. Öri göho bogo'e höjo.

Iesuhu guomoröhe jö röhu maho majëhijade jöhoje.

30 Ëhi'onugoromo Iesu'o hesi aribövіohu'o ë sa'aho
vuonugo'i va'areje. Va'oromo Galilee sa'are ma-saginiëri
jijihoruomadeje aëro Iesu gajöëni.

31 Ëhesi bëhoho huro hesi aribövioho röjëhibe juvoromo
uënövadeje: God-ro ëhi bamë'ëro hesi A Maho na a jabesi
övore va'oromo anego'iramu guomo'ejöjo. Guomoromo
majae niö'i gemu hesi uhure ri'ö'ejöjo.

32 Jöho ëhi röjëhamu bëhoho bogo he'irögoro juhuon-
inëgamu bogo ua gavareje.

Di aehu a ioro'ioro iosirëmiromo böröme jiaje jöhoje.

33 Ëhi'oromo Iesumëro Capernaum amore rovareje.
Rueromo osare va'o raromoromo Iesuro hesi aribövioho
uëvadeje: Jemë rabu jöe öriroho atobe rovarije höjo.

34 Atobe rovarije höjamu jörumoraejareje ë hesi bëhoho
örire rueromo atoromo uarovë'ëro: Iesuare ijorajo
ömo'ömoho di aho börömoho javuajëjo. Ëhi uarovobe
rovë'ëro jörumoraejareje.

35 Jörumoraejamu Iesuro sa'aro hiromo hesi aribövi 12-ho
jaburo ruejöro uvëvamu rovareje. Rovamu uëvadeje: Ae

rahu a ioroˈioro iosirëmiromo nunire namiˈi uehorovëˈoho uvonëjo: Na a ioroˈioro jabesi dejonö namijajëromo jabesi muoho vaejëhonövonëjo.

36 Ëhi uënugoromo Iesuro vaˈo aharihoho viëhi jabesi nunire baro gurasijiomo namiromo uëvadeje:

37 Ae rahu aviëhi jiëˈe asisöˈoho gemu nasi ihore rajahiromo baejëˈoho ëhuro naˈo rajehiromo baejevoruomaje höjo. O ae rahu na rajehiromo baejevëˈoho ëhuro bogo na gemu rajehiˈi remöˈöjamu rovode ahuˈo rajahiruomaje höjo.

Ae rahu jemëˈo bogo iro muorovoˈe vaejëˈoho jemëˈo gemuore jiaje hesi jö Iesuhu jövadohoje.

38 Ëhi uëvamu John-ro riˈöromo uavadeje: Tisa no gavare höjo ae gemuëro jasi ihoho uvoromo aruˈaho sisë a jabesi dëroho rarövöˈöjëvamu. Rarövöˈöjëvamu garomo röhu gavare hu bogo noˈo juvaje aho jiamu gagorovo uavareje: Vuonugëjo.

39 Vuonugëjamu Iesuro uëvadeje: Nadi ëhi jiëˈoho ëˈorëjo. Ae rahu nasi iho uvoromo darugoˈe mu vaejëˈoho bogo burëroho huotorovoromo nasi jö sisëho aho majëhi varijënoho höjo.

40 Ae rahu nosi örire bogo bijönimëˈoho ë aribövioho nosi aemoˈaeme jioruomajëjo.

41 Röhu ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Ae rahu jemë gëromo uvëˈoho: Jemë Keriso-are aribövie jëvajëromo mabisemu ajëmiromo enatuore jovo bojëmijëˈoho jabu iae manaho ujuohoruomoˈajëjo.

God uehorovarue mu ijumëharue aribövi jabesi jöhoje.

42 Ae göëro asisöˈonöˈe jörume hiromo nasi örire mae uehorovevoˈajëjo. Ëhiˈoˈiramu ae göëro ë aho mu sisë röjahiromo ëhuro na mae uehorovevaje muoho ijumahoˈajëjo. Ijumahoromo iˈu sisëho baeˈaˈajëjo. Mu sisë bogo röjahijajevare evare ë mu sisë röjahijaje a hesi sönöˈahore aëro iˈuˈe munë hitahiohuro tövoromo sö jovore baˈamego eˈure bevaˈoromo guomoˈibejajo ëho majianovoˈibejajo. Aˈi ë mu sisë röjahiˈiröhe ë hesi iˈuoho börömo bëhe baeˈaˈajëjo.

43 O jasi övehu mu sisë vaeromo God uehorovanue mu vuonugoˈiëˈiroho övoho tariöˈönëjo. Ja öve gemu javamu ijonö vaˈoromo mare hijëˈoho ëhuro mae javoˈajëjo. Aˈi öve niöˈi javamu ijonö God-hu ramöˈöjamu ravemu ravaje vënire vaˈëˈoho ëhuro sisë bëhe javoˈajëjo.

44 [Ëdiröˈore huiniohuro bogo vuovoˈi a sine ma-ueˈahemu ueˈahego vënoho bogo duorohego ë diröˈore aho viˈehoho ma-baemu baejarue höjo.]

45 O jasi hörehu mu sisë vaeromo God uehorovanue mu
vuonugoˈiëˈiroho höroho tariöˈönëjo. Ja höre gemu javamu
ijonö vaˈoromo mare hijëˈoho ëhuro ja mae javoˈajëjo. Aˈi
höre niöˈi javamu ijonö God-hu ramöˈöjamu vënire vaˈëˈoho
ëhuro ja sisë bëhe javoˈajëjo.
46 [Ëdiröˈore huiniohuro bogo vuovoˈi a sine ma-ueˈahemu
ueˈahego vënoho bogo duorohego ë diröˈore aho viˈehoho
ma-baemu baejarue höjo.]
47 O jasi nunehu mu sisë vaeromo God uehorovanue
mu vuonugoˈiëˈiroho nunoho jahonëjo. Ja nune gemu
javamu ijonö vaˈoromo God-are aharire hijëˈoho ëhuro mae
javoˈajëjo. Aˈi nune niöˈi javamu God-hu ramöˈöjamu vënire
vaˈëˈoho ëhuro ja sisë bëhe javoˈajëjo.
48 Ëdiröˈore huiniohuro bogo vuovoˈi a sine ma-ueˈahemu
ueˈahego vënoho bogo duorohego ë aho viˈehoho ma-baemu
baejarue höjo.
49 Söëro ioho huˈihego ëhuro ioho bogo sisërëˈi mae jiaje
höjo. Söehu i huˈihego i bogo sisërëˈi mae jiajëhi ëhi ae
ahoˈobëhe jemë vënëro ravëvanovoromo viˈehe baeˈaˈarujëjo
ëhuro jemesi dë vövöbajoˈoho bogo sisërëjëhoˈi ma-mae
jëvoröhego.
50 Söho rihuˈe mabëhe höjo. Röhu sö hesi rihu barëjëˈoho
röhu bogo maho avoho hesi höjo. Ëhuni nasi rihuˈe jöho
maˈenoˈi nadi boremiˈörëjo. Nadi boremiˈöˈi nadi iro
muorovoˈoho vaeˈi ma-huë baerovorëjo.

10

Vaboroˈo baruˈo gemuoho jëvaje jöhoje.

1 Iesuro jöho ëhi majëhinugoromo ë saˈaho vuonugoˈi
vaˈadeje. Vaˈadoho vaˈo Judea saˈare vaˈoromo Jordan
beromo ioni göre ajiomadeje. Ajiomamu gagorovo ae
ahoˈobëhe hesi örire röhu maho ro gagovareje. Gagovamu
huro urimo ëˈajëhi ëhi God-are jöe röjëhijadeje.
2 Röjëhijamu Pharisee aribövioھuro rueromo Iesu guaro
bevaˈojöro uaruomadeje: Vaboro nugöˈöˈamoˈiröhe jögoru
hesi jöho no heˈi naguajëjo. Aehu vaboro nugöˈöjëˈoho ëhi
jëˈoho na mae o sisë höjo.
3 Na mae o sisë höjamu Iesuro uëvadeje: Röhu Moses-hu
jajivoromo bojëmade jögoroho diehi höjo.
4 Diehi höjamu uavareje: Moses-ro jajivoromo uövuëˈe
höjo: Nugöˈöˈi nagëˈoho nugöˈöˈirane jöho suroro jajivo-
romo vaboroho bojamiromo evaro nugöˈönëjo.

5 Ëhi uavamu uëvadeje: Iae ëhi höjo röhu jemë hiaˈi biririˈe
aribövie jëvobe rovëˈego ëhuni Moses-ro ë jögoroho jemëni
jajivëhade höjo.
6 Röhu aevoˈi God-hu bövi biseˈo bamade majaroho bogo
ëhioho jioˈi ë hesi jöho God-are surire ëhi uvëˈe höjo: God-ro
aevoromo ahuˈo magonahohuˈo bamëvade höjo.
7 Ëhuˈëro jiëˈëro aëro vëmu vavuˈoho rëmöˈöˈi vaborohuˈo
gemu mae hiˈaˈajëjo.
8 Vaborohuˈo hiˈiramu jabumë niöˈi jëvadoho röhu gemu
jioˈaˈajëjo. Ëhi uvëˈe höjo. Ëhuˈëro jiëˈëro ë ahuˈo magona-
hohuˈo bogo hahagu hahagu jioˈi ma-gemu jëvoˈajëjo.
9 God-hu mamiˈe gemuore havoromo muohadoho jemë
ma-ae jëvaje nadi tarivorëjo.
10 Ëhi uënugoromo huˈo hesi ijorajo ömoˈömohuˈo
vuonorö'ö vaˈo osare raromoromo ijorajoho jaburo
Iesu uavareje: Vaboro nugöˈöˈamarue jöho röhu maho
majahuijego no hejarëjo.
11 Hejarëjamu Iesuro uëvadeje: Baruehu vaboro nugöˈöˈi
gö masuvëˈoho ëho gohoˈamarue muoho vaeˈaˈajëjo. Ëhuro
vaboro maho ijumoˈajëjo.
12 O vaborehu baru nugöˈöˈi gö masuvëˈoho ëho bogo
maho masuˈi gohoˈamarue muoho vaeˈaˈajëjo. Ëhi uëvadeje.

Iesuhu hesi övo asisöˈo inino jabesi sinore bamëhade jöhoje.

13 Ëhi uëvëˈëro aëro asisöˈoho sö ujuoho rueruomadeje
Iesuro öve jabesi sinore bamëhojöro. Ujuoho rovamu
gëgorovo Iesuare ijorajo ömoˈömohuro birëgoromo uëvareje:
Asisöˈoho nadi aveho sö ruehëjo.
14 Ëhi birëgamu hegoro Iesuro dë vörönimamu hesi
aribövioho uëvadeje: Nadi ahëvoˈi uëhego rueruomajo.
Ëhi jiëˈe asisöˈo vaˈëne jörume raromëˈe aribövioho God-ro
böröme namiromo muebejëvego hesi ahariremu raromoruo-
maje höjo.
15 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Asisöˈo ininehu bogo
sivu uehorovoˈi God-hu muebejavuajoho mae hö uvaruëhi
ae rahu bogo ëhi uvëˈoho ë God-are ahariroho bogo vaˈo
raromoˈaruëjo.
16 Ëhi uënugoromo ë asisöˈoho huohudëˈamoromo övoho
jabesi simanore bamëhoromo uëvadeje: God-ro huë mae
bojëmiˈajëjo.

Bövi biseˈo marohëˈe a hesi jöhoje.

17 Ëhi ëˈëˈëro Iesuro riˈöromo örire vaˈadeje. Vaˈamu
ae gemuëro tutuvo rueromo hesi bëhire ague aho hi-
romo uavadeje: Tisa ja a mae javajëjo. Na diehiˈoromo
ioroˈioremuoho maroho hiˈejöjo.
18 Maroho hiˈejöjamu uavadeje: Jero na uevanuëjo: Ja a
mae javajëjo. Iae mae höjo röhu hesi God gemu a maho höjo.
19 Röhu mae hiˈiranëro ue gevanuoho ja God-are jögoroho
iae gavanue höjo. Nadi aho anonëjo. Nadi gohoˈamonëjo.
Nadi vajiohoho baenëjo. Nadi sareriˈe jöho aho majëhinëjo.
Nadi sareri sarerioho ëˈoromo vajiohu muoho vaenëjo. Jasi
vëmoho vavuoho mae uehorovëvonëjo. Mae hiˈirane öroho
ëhi höjo.
20 Öroho ëhi höjamu uavadeje: Tisa iae mae-ëjo röhu
na asisöˈoˈere aevoromo jö ebe rovodoho jaruvohuˈo ëhi
gemuoho ëˈaje höjo.
21 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro hu garomo hesi örire
dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovoromo uavadeje: Iae ëhi höjo
röhu mue gemu bogo vaejëˈëro javëˈëro ëhuˈëro ja bogo
eni javajëjo mae hiemu hiˈiranoho. Vaˈoromo jasi inömoho
bövioho biseˈoho imoˈamoromo monioho baeromo inömo
bogo eni jiëˈe aribövioho suvuorëminëjo. Ëhi ëˈëˈoho bövie
biseˈe maho maho janioho öˈidöre jiahoˈajëjo. Ëhiˈoromo
rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo.
22 Ëhi uavamu hegorovo ruehuro hesi uehorovoromo
uvadeje: Na bövie biseˈe börömo mae jevëˈëro
suvuorëmiˈirodoho na bogo eni jevajëromo vavaenimoromo
nu anoˈe sisërëromo vaˈadeje.
23 Vaˈamu gagorovo Iesuro uherihoromo hesi ijorajo
ömoˈömoho gëromo uëvadeje: Bövi biseˈo marohëˈe
aribövieho God-hu muebejaje öri ariˈere vaˈëˈoho anojiˈe
mae jioˈaˈajëjo.
24 Ëhi uëvamu rue ijorajoho jabu jöe barëjëvadeje. Jöe
barëjëvamu Iesuro röhu maho uëvadeje: Aganomë God-hu
muebejaje ajiˈe öri ariˈere vaˈiröhoho anojiˈe mae höjo.
25 Mi börömo anugo gagore nugöˈöjëˈoho ja bogo eni
javoˈajëjo. Röhu ëhi ëˈëˈoho samae jianovoˈi aˈi bövi
biseˈo marohëˈe aribövieho God-hu muebejaje öri ariˈere
vaˈiröhoho ëho anojiˈe mae höjo.
26 Ëhi jövamu heromo tiötiövoromo uavareje: Ëhi jiëˈoho
no diehiˈoromo maroho vaˈejarëjo. No ae ahoˈobëhe bogo
eni javuajëjo.
27 Bogo eni javajëjamu Iesuro ërimëhoromo uëvadeje:
Ioˈajo. Jemë aëro jëvëˈëro bogo eni jëvajëjo. Aˈi God-hu öri
avohëhëˈoho hu eni höjo hu mue ahoˈobëhe vaejëˈoho eni

jiajëro jiëˈëro.

28 Ëhi uëvamu hegorovo Peter-ro riˈöromo Iesu uavadeje:
Aveho gavëjo. Noro bövie biseˈe nosiroho vuonugoˈi jasi
ijore ijore jijihëˈe javuajëjo.

29 Jijihëˈe javuajëjamu Iesuro uëvadeje: Ëho iae mae höjo.
Aveho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Ae rahu javue öe maˈine vëme
vavue aboji harihuˈe o saˈae vuonugoˈi nasi jöëni vaˈoromo
nasi jö ma a majëhijëˈoho

30 ëhi jiëˈe aribövioho jemë jemesi bövioho biseˈoho ëho ma-
biseˈe vuonugarije höjo röhu avevejöˈe ave saˈare bövi mae
baeˈaˈarujëjo. Javue ahoˈo ö ömoˈöme ahoˈo maˈino ömoˈöme
ahoˈo vëmu ömoˈöme ahoˈo aboji harihuˈe ahoˈo saˈae ahoˈo
baeˈaˈarujëjo. Ëhi baeˈaˈarujëjo röhu aëro nasi jöëni huë
vavaenohuˈo bojëmiˈiramu baeˈaˈarujëjo. Röhu majae ijonö
jemë ma-ioroˈioremu maro raromoˈarujëjo.

31 Ëhi höjo röhu a ioroˈiore ahoˈo nuninö jiaruoho dejonö
jioˈi a ioroˈiore dejonö jiaruoho nuninö jioruomoˈajëjo.

Iesuhu guomoröhe jö urimo vae niöˈi majëhijadoho ijonö röhu maho majëhijade jöhoje.

32 Ëhi ëˈëˈëro Iesuˈo huˈo vaˈarue ariböviohuˈo ëho jaburo
Jerusalem amo börömore ajiomoˈi örire vaˈareje. Iesuro
urimo vaˈi hesi ijorajo ömoˈömohuro uehoro böröme baebe
hesi ijore vaˈi a ioroˈioroho ahoˈobëhe jaburo jabesi ijore
juhuonivobe vaˈoruomadeje. Vaˈoromo Iesuro hesi ijoraje
12-ho röhu maho roriˈo sö vaˈoromo aehu hesi örire diehi
jiëˈe mu vaeˈiröhe jöho majëhiromo uëvadeje:

33 Aveho hehëjo. No Jerusalem amore ajiomaruëjo. Ajio
ë raromoromo God-ro hesi ëhi bamëˈëro hesi A Maho naro
priest masijo jabesi övore Jew rajo jögoru öri röjëhijarue
a jabesi övore vaˈiramu baejevoˈaruëjo. Baejevoromo
nasi jöho mevo garomo uvoruomoˈajëjo: Nörö sisëˈe aego
guomoˈaˈajëjo. Guomoˈaˈajëromo na baejevoromo saˈa
göre jioromo rovare aribövi jabesi övore bojëmiˈiramu bae-
jevoromo

34 sivegoromo sabëro ödegoromo hisuebijevoromo
anegoˈiramu guomevoˈajëjo. Guomoromo majae niöˈi gemu
hesi uhure riˈöˈejöjo.

Jamesˈo Johnˈo masije rirarovoˈi Iesu ua gavare jöhoje.

35 Ëhi uëvëˈëro iae Zebedee-are harihe niöˈi Jamesˈo Johnˈo
rueromo Iesu uavareje: Tisa no naguajëjo noehu rabu jö ua
gaˈiëˈaruëhi jero ëhi ëˈiranego.

36 Ëhi uavamu uëvadeje: Naro rabe ëˈëhojöro uevarujëjo.

37 Rabe ëˈëhojöro uevarujëjamu uavareje: No naguajëjo
jaehu jasi ajiˈe öri ariˈere hijëˈiroho jero uövuego no öˈo jasi

bëhire masije rirarovoromo noro göëro jasi övo manö göëro jasi övo adonö ëhi ariˈiröhëro.

38 Ëhi uavamu uëvadeje: Iae ëhi höjo röhu jemëhu ue gevaruje jö hesi bëhoho jemë bogo gavëˈe ëma uevarujëjo. Na gavajëjo ajuoˈe jovo sisëhu ajuemanovoˈiröhoho jioromo nasi örire jovëro rovanovo hesi jioˈego. Ëhi jiëˈe huë vavaeni baeˈirarijoho na jemëˈo eni jëvajëjo.

39 Eni jëvajëjamu uavareje: Iae no eni javuajëjo. Ëhi uavamu Iesuro uëvadeje: Iae mae höjo. Na ajuemiˈiröhe jovo sisëhuro jemëˈo ajuëmiˈajëjo. O nani rueröhe jovohuro jemëni rueˈaˈajëjo.

40 Röhu nasi bëhire övo manö o övo adonö ariˈirarije jö uëˈirodoho ëho bogo nasirehu höjo. Hesi God-hu a rahumëni uvoromo nugade röhoho ë aho jaburemu nasi bëhiroho ariˈaˈaruëjo.

41 Ëhiˈamu Iesuare ijorajo ioroˈioroho 10 jaburo hejareje uvavamu: Jamesˈo Johnˈo Iesuare bëhire böröme rirarovoˈi uvare höjamu hegorovo jabesi örire dë vörönimoruomadeje.

42 Dë vörönimoruomamu gagorovo Iesuro hesi ijorajoho ahoˈobëhe uëvadeje: Ruehëromo rovamu uëvadeje: Iae jemëˈo gavarujëjo. Saˈa ioroˈioro rajëro uvoruomaje höjo: Ëa masijohuro no muebejavuarue höjo. Ëhi höjo röhu ë a masijoho jaburo jabesi aribövioho ruahöˈöjëvoromo jabumëremu masije riravarue höjo. O jabesi bëhire riravaruohuro ëhi taemëvoromo jöe bojëmijarue höjo.

43 Saˈa ioroˈioro rajohuro ëhi ëˈarue höjo. Röhu jemëˈo nadi ëhioho döroho bamorovorëjo. Aˈi jemesi ae gemu rahu bövie namiˈi nimëˈoho hu a ioroˈioro jemë ajëminövoˈiröhe ae jioˈaˈajëjo.

44 O jemesi ae gemu rahu nunire jioˈi nimëˈoho hu a ioroˈioro jemesi mu vaejëhonövoˈiröhe ae jioˈaˈajëjo.

45 Ëhesi bëhoho God-are A Maho naˈo ae ajëmiˈi ëhuni rovode höjo. Naehu rovode hesi bëhoho bogo aëro na ajemiˈirarijego rueˈi aˈi naro ae ajëmiromo nasi arijoˈarije bojamirovoromo guomorovoromo ëhuro ae ahoˈobëhe sisëhu tövëvajoho jiovo rëmöˈöˈirodëni ëhuni rovode höjo.

Iesuhu Jericho amo vuonugoromo vaˈi nuni sisëˈe a ajamade jöhoje.

46 Ëhiˈoromo Iesumëro vaˈaroho vaˈo Jericho amore suorovareje. Suorovëˈëro Iesuˈo hesi ijorajo ömoˈömohuˈo a ioroˈiorohuˈo ahoˈobëhe ëho jaburo Jericho amoho nugoromo vaˈi ëˈareje. Röhu Timaeus-are harihe Bartimaeus öri ionire hijëˈe jiadeje. Hu nuni sisëˈe aëro jiëˈëro hiromo maëni sisëni ëninëminövadeje.

47 Ëahuro öri ionire hiromo hejade uvoruomamu: Rovaˈaje
aho Nazareth amo raje Iesu hö uvamu hegorovo ma-
darugoˈo uvoˈi hijadeje: David-are ujoho böröme javaje Iesu
jero nani vavaenimëjo.
48 Vavaenimëjamu hegorovo ae ahoˈobëhe jaburo
birevoromo uavareje: Jöe vuonugëjo. Jöe vuonugëjamu
hejëˈi röhu maho darugo maˈo uvoˈi hijadeje: Hë David-are
ujoho nani vavaenimëjo.
49 Ëhi uvoˈi hijamu hegorovo Iesuro vaˈadoho vuonugoˈi
ë namiromo uëvadeje: Uvohego rovajo. Rovajamu rueho
jaburo ë nuni sisëˈe aho uavareje: Iae mae höjo. Riˈöromo
rovëjo. Arue ahuro uvajëjo jero ruejöro.
50 Ëhi uavamu hejëˈi ruehuro döre baˈamade niögoho jaho
buˈöromo ma-burëro riˈöromo Iesuaro vaˈadeje.
51 Vaˈamu Iesuro uavadeje: Naro diehi ajamijöro nagajëjo.
Nagajëjamu rue nuni sisëˈe ahuro uavadeje: Bada ajemego
na nune dadovoromo uherihöjo.
52 Uherihöjamu Iesuro uavadeje: Iae mae höjo. Vaˈëjo. Jero
God mae uehorovamu ëhuro marëjavëˈe höjo. Ëhi uavamu
gavëˈi ma-burëro uherihadeje. Uherihoromo Iesuare ijore
örire vaˈadeje.

11

Iesuhu Jerusalem mabëhe rovade jöhoje.

1 Iae Iesumëro vaˈo Jerusalem bëhire vaˈoromo Olives Da-
horure iojiomoromo Bethphage amo o Bethany amo jiajinö
ë rovareje. Rueromo Iesuro hesi ijorajoho niöˈi rëmöˈöromo
2 uëvadeje: Arue jemesi nuninörire amohuro vaˈohëjo.
Vaˈo höröˈi gaˈaˈarujëjo donkey harihe biseˈego aehu döre
bogo hiromo vaˈaruoho benugëˈe jioˈiramu. Benugëˈe jiego
jiovoromo huˈirae ruerëjo.
3 O aehu uëvëˈoho: Jemë rabëni jiovarujë uëvëˈoho uërëjo:
Badaro ave mioho nimoˈego ëhuni jiovaruëre. Huro mu
nimadoho vaeromo iae ma-burëro sionëro nugöˈöˈajëre.
4 Ëhi uëvamu vaˈoromo gavareje donkey harihoho öri
börömore javue gemu namiˈego ë ojanore benugëˈe jiamu.
Benugëˈe jiamu gagorovo jiovareje.
5 Jiovamu gëgorovo ë bëhire riravare aribövioho jaburo
uëvareje: Jemë rabëni donkey harihoho jiovarujëjo.
6 Rabëni jiovarujëjamu Iesuhu uëvadëhi ëhi majëhijareje.
Ëhi majëhijamu rueho jaburo uëvareje: Iae mae höjo.
Bavaˈohëjo.
7 Bavaˈohëjamu huˈirae barueromo jabesi niögoho mi de-
jore ruahoˈamo bahijamu Iesuro ë ajio hijadeje.

8 Hiromo vaˈamu gavëˈi ae ahoˈobëhe a ioroˈiorohuro niögoho örire ahahobe vaˈi a ioroˈiorohuro mure ijo rude tarivëˈëro ahahobe vaˈareje.
9 Vaˈoromo Iesuare nuninö vaˈoruomadohuˈo dejonö rueruomadohuˈo ma-darugoˈo uvoruomadeje:
God mabëhëjo.
Ave aho Badare ihore rovajoho mabëhëjo.
10 Nosi hije David-are sionoho baeromo böröme namiromo muebejavuoˈiëˈajëjo.
No naguajëjo ë muoho mae tutuvoröhego.
God mabëhëjo.
11 Ëhi rajahibe rovëˈi Iesuˈo Jerusalem rovareje. Iesuro Jerusalem ruenugoromo God-are amo börömore vaˈadeje. God-are amo börömore vaˈoromo bövioho biseˈoho gabe juvonugoromo gavade mamiˈe vöˈöromamu gagorovo huro hesi ijoraje 12-ho jabuˈo gemu mae Bethany amore sionëro vaˈadeje.

Mesehu bajo bogo raejöro Iesuhu uavade jöhoje.

12 Bethany amore vaˈëˈëro nërö riˈöromo ë jioromo vuonoröˈö rovareje. Örire rueromo Iesuro hejade hömamu hejëˈi
13 rueˈi gavadeje arue riribövire mesoho hanoˈe namijamu. Mesoho namijamu gagorovo ë bëhire vaˈadeje gaˈi bösoho raejëˈe jiego o bogo. Vaˈoromo gavadeje bajoho bogojioˈi ma-hano rudu'emu jiamu hesi raejaje majaho bogo rovëˈëro jiëˈëro.
14 Hano rudu'emu jiamu gagorovo mesoho uavadeje: Ijonöho nadi bajoho raenego aho ueˈahoˈirarëjo. Ëhi uavamu hesi ijorajoho jaburo hejareje.

Iesuhu God-are amo börömore vaˈoromo ëˈade jöhoje.

15 Ëhiˈoromo Iesumëro örëro ajiomoromo Jerusalem ajio suorovareje. Suorovoromo Iesuro God-are amo börömore vaˈadeje. Vaˈi gavade aëro bövie biseˈe imoˈamamu gëgorovo rarovöˈöjëvadeje. Rarovöˈöjëvoromo gavade aëro saˈa göre göre jioromo rovare aribövi jabesi ijo bajoho ujuohoˈi amo börömo hesi ijo bajoho iˈimëmamu gëgorovo jabesi mu maratuoho huotovöˈöjëhoromo ugo imoˈamarue aribövi jabesi arëtohuˈo huotovöˈöjëhadeje.
16 Huotovöˈöromo ae ahoˈobëhe ahëvadeje jabuhu inömo inömo ujuohoromo God-are amo ririre örörovaruoho vuonugojöro.
17 Ëhi uënugoromo God-are jö hesi öroho ae röjëhiromo uëvadeje: God-are surire jajivoromo uvëˈe höjo: God nasi

osaho aëro uvoruomoˈajëjo: Ëosa hesi bëhoho saˈae dinöˈe
dinöˈe raromarue ariböviehu ro God-are örire jö atarue
osaho höjo. Ëhi uvëˈe höjo röhu jemëro mu sisë ëˈëˈëro ëhuro
ave osaho vajiohuˈe ariböviehu gurihirovarue juju gagoho
vaˈëne höjo.

18 Ëhi uëvamu priest masijohuˈo Jew rajo jögoru öri
röjëhijarue ariböviohuˈo ëho jaburo ë jöho heromo gavare
ae ahoˈobëhe Iesuhu röjëhijaje jöho heromo tiöruomamu
gëgorovo uvareje: Nani ae ahoˈobëhe no ramuoˈi Iesu gemu
uehorovoˈaruëromo juhuonivareje. Juhuonivoromo öre na-
hareje Iesu anego guomoröhego.

19 Ëhiˈamu vöˈöromamu gagorovo Iesuˈo hesi ariböviohuˈo
Jerusalem jioromo vaˈareje.

Iesuhu meso hesi uhu jö huruoho majëhijade jöhoje.

20 Vaˈëˈëro sisonuvamu Iesuˈo hesi ariböviohuˈo örire
vuonöröˈö rueˈi gavareje mesoho mamiˈe sahori barëjëˈe
jiamu.

21 Sahori barëjëˈe jiamu gagorovo Peter-ro Iesuhu urimo
jövade jöho uehorovoromo uavadeje: Bada arueho gavëjo.
Jaehu sahorijöro uavane mesoho iae sahorijëˈe höjo.

22 Sahorijëˈe höjamu Iesuro uëvadeje: God mae ue-
horovorëjo.

23 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Jemë bogo uehore
niöˈi baeˈirögoro God gemu mae uehorovoromo uvëˈoho:
Na uvajëhi iae ëhi jioˈaˈajë uvoromo ave dahoru uavëˈoho:
Riˈöromo vaˈo jovo börömoro buˈörovonë uavëˈoho jemëhu
uvarije muoho God-ro vaejëhoˈajëjo.

24 Ëhuni na uëvajëjo: Rabe rabe God ua gavëˈoho mae ue-
horovoromo uvorëjo: Iae mae-ëjo. God-ro iae bojemiˈiramu
baeˈejöjo. Ëhi uvëˈohuro ëhuro iae baeˈaˈarujëjo.

25 O jemë döre riravoromo God-are örire ëninamiˈirögoro
röhu ae göëni dë vörönëgëˈoho ë a hesi sisëho uehorovoromo
vuonugorëjo. Ëhi ëˈëˈoho ëhuro jemesi Vavue öˈidöre hijaje
ahuro jemesi sisëhuˈo uehorovoromo vuonugoˈajëjo.

26 [O jemëhu jabesi sisë bogo uehorovoromo vuonugëˈoho
jemesi Vavue öˈidöre hijaje aho huˈo jemesi sisëho bogo
uehorovoromo vuonugoˈajëjo.]

Jew rajo a masijehu Iesu bogo ma uehorovoromo darugoho dinöˈe baejane hö uavare jöhoje.

27 Ëhi majëhinugoromo Iesuˈo hesi ariböviohuˈo Jerusalem
röhu maho rovareje. Jerusalem rueromo Iesuro God-are
amo börömore vaˈoromo ë juvadeje. Juvamu gagorovo priest

masijohuro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövіohuro a duvaho ömoˈömohuro rueromo
28 Iesu uavareje: Jaehu God-are amo börömore hiromo mue gö gö vaejanuoho diehi jiëˈe daruge javoromo o raro darugoho bojamijëˈëro ëhi jiëˈe muoho vaejanue höjo.
29 Vaejanue höjamu Iesuro uëvadeje: Nasi darugo hesi jö ue gevarujoho naˈo jemë jöe gemu uë gëˈiëˈajëjo. Jemëhu mana uevëˈoho naro jemë uëˈejöjo: Na ëhi jiëˈe darugohuro muoho vaejaje höjo.
30 John-hu bapataeto vaejavuonövadoho na God-ro o ma-aëro darugoho bojamijëˈëro ëhioho ëˈonövade höjo. Uehego na hejöjo.
31 Hejöjamu rue a masijohuro Iesu diehi mana uaˈiröhe jöho jabesi mevoromo uarovareje: Noehu uavëˈoho: God-ro John darugoho bojamade hö uavëˈoho Iesuro uöˈaˈajëjo: Ëhi jiëˈoho jemë rabëni John bogo ma uehorovarije höjo.
32 O noehu Iesu uaˈiröhoho: Ma-aëro John uavamu ëˈade hö uaˈiröhoho röhu ë jöho bogo uaˈejarëjo. Ëhi uarovare hesi bëhoho ae ahoˈobëhe uvoruomadeje: John hu jö God-aro baeromo majahuinövade ae höjo. Ëhi uvoruomamu ë a masijehu ae ahoˈo jabesi jö ahoˈi jö gö Iesu uaˈiröhoho juhuonivareje. Juhuonivoˈi ëhuni Iesu uaˈiröhoho: Ma-aëro John uavamu ëˈade hö uaˈiröhoho bijönimareje.
33 Bijönimoromo Iesu uavareje: Jaehu uö gövuanue jö hesi bëhoho no dadivavuajëjo. Dadivavuajëjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ëhi jiëˈoho jemëhu uevarije jöho naˈo bogo uëˈejöjo: Na ëhi jiëˈe darugohuro muoho vaejaje höjo.

12

Mu aribövіehu a börömo hesi öˈi bajo mu mueberomo sisë ëˈare uhu jöhoje.

1 Iesuro ëhi uënugoromo ë Jew rajo aribövi jabesi jö sisëho uhuˈe majëhiromo uëvadeje: Iae ae gemuëro mure grape öˈoho bivoˈamade höjo. Bivoromo ë muoho buore iromo rovaˈo rojomoromo öˈi bajo saˈijovoröhe guaho umoromo mu javue döro vaejade höjo hesi mu ahuro ajio ë hiromo muoho atovoröhego. Muoho ëhi avohoromo gavade eni jiamu gagorovo ae uëvade höjo: Na vaˈejöjo. Jemëro nasi muoho muebejehorëjo. Mueberomo öˈi bajoho raeromo mavego nasiroho bahiˈi ioroˈioroho jemesi ujuohorëjo. Ëhi uënugoromo riˈöromo vaˈo saˈa göro ë hijade höjo.
2 Saˈa göro vaˈoromo hijuvo gavade öˈi bajo urarue majaho rovamu gagorovo mu vaejaharue aho gemu uavade höjo: Vaˈiranoho mu muebejarue aribövіoho uënego öˈi baje gö

iˈimamego ujuoheho ruenëjo. Ujuoheho ruenëjamu ruehuro vaˈade höjo.
3 Vaˈo mure höröjamu gavëˈi rue mu muebejarue aribövioھuro ë aho guduamoromo anoromo sihöˈöjamu sionëro övemu rovade höjo.
4 Övemu rovamu gagorovo rue a börömohuro mu vaejaharue ae göˈo nugöˈöjamu mure vaˈade höjo. Vaˈo höröjamu gavëˈi rue mu muebejarue aribövioھuro ë aho simanore anoromo hesi örire mu sisë vaejare höjo.
5 Ëhiˈamu mu arijoˈohuro mu vaejaharue ae göˈo nugöˈöjamu mure vaˈade höjo. Vaˈoromo höröjamu gavëˈi mu muebejarue aribövioھuro ë aho anamu guomade höjo. Anamu guomamugo mu arijoˈohuro hesi mu vaejaharue ae gö gö nugöˈöbe rovade höjo. Nugöˈöˈego vaˈo mure höröˈego ioroˈioroھo ijahëro hisuebiˈamoˈi ioroˈioroھo muoˈamo barënövare höjo.
6 Ëhiˈojuvo huˈoھo ae gemu jiade höjo. Ëaھo hesi harihu mabëھoھo jiade höjo. Ijo tugohoˈi mu arijoˈohuro uehorovoromo uvade höjo: Arue mu muebejarue aribövioھuro hu garomo uvoˈaˈaruëjo: Nöruare harihe hö uvoromo ëھuni mae uehorovoˈaruëjo. Ëھi uvoromo nugöˈöjamu mure vaˈade höjo.
7 Vaˈo höröjamu gavëˈi ë mu muebejarue aribövioھuro uarovare höjo: Arue rovaje ahuro hesi vavu hesi sionoھo bae hesi höjo. Ëھuni ëˈego ano bamarëjo ëھuro ave muoھo noro baeröھe höjo.
8 Ëھi uarovonugoromo ë aho guduamoromo anoromo guomamu muro jiamu baeromo roriˈo buˈöruomade höjo. Ëھiˈare höjo.
9 Ëھi jiëˈoھo mu arijoˈohuro dieھi ëˈaˈajëjo. Huro rueromo mu muebejarue aribövioھo iˈue bojëmiromo muoˈamoˈi ë muoھo ae gö bojëmiˈajëjo jaburo mueberöھego.
10-11 Röھu ave uھu jöھo God-are surire jajivoromo uvëˈe höjo:
Munë javue vaeˈirögoro munë gemu bijönimoromo vuonugare höjo.
Vuonugaroھo jaruvoھo ë munëھuro javuoھo nigemoˈego bibivoromo mae namijajëjo.
Hesi Bada God-ro ëھi ëˈade höjo.
Ëھo noro garomo uvarue höjo: God-ro mu mabëھe ëˈëˈe höjo.
Ëjö God-are surire jajivamu adaھarijoھo jemë dieھiˈoromo ë hesi bëھoھo bogo avoھo baejarije höjo.
12 Ëھi uëvamu hegorovo rue Jew rajo a masijoھuro garomo uvareje: Iesuro a masijoھo no biraguoromo ëھuni uھu jöھo

jövajëjo. Jövajë uvoromo Iesu guduamo bava'ië'oromo ae aho'obëhe juhuonëmiromo vuonugo va'areje.

Iesuhu guaro berovojöro aehu tax jö ua gavarohoje.

13 Ëhi'amu aëro Pharisee aribövioho o Herod-are aribövioho rëmö'öjareje va'oromo Iesu sareramego huro jöe sisë'i jövoromo guaro berovoröhego.
14 Rëmö'öjamu va'oromo Iesu sarerisareriamiromo uavareje: Tisajo. Iae no gavarue höjo ja a mae javego. O aho bogo juhuonëmijego. Ëhesi bëhoho jero no göromo ae böröme o bise'e javuajëromo jöe gö gö bogo röjahui'i God gemu uehorovoromo hesi örohemu mae röjahuijanue höjo. Ëhuni no jö harihe ua ga'ië'aruëjo tax jöho. Rome a börömohuro nosi sa'aho muebejego noro hu tax bojamijarue höjo. Noehu ëhi ë'aruoho na ëhuro Jew rajo nosi jögoroho aharue höjo o bogajo. Na no bojami'ejarëjo o bogajo.
15 Bogajamu Iesuro gëromo uvadeje: Arue aribövioho nasi örire ma-döemu mae ue ge'i a'i jabesi uhoho na ijumevo'i nimoromo majehijaruëromo uëvadeje: Jemë rabëni nasi dëho bijioho gevarujëjo ga'i na bejevego. Ajivë'e ijo baje gemu baruehego na gavöjo.
16 Gavöjamu barovareje. Barovamu garomo uëvadeje: Aveho rahuare nu ano'ohu'o ihohu'o jajivë'e höjo. Jajivë'e höjamu uavareje: Rome a börömo hesi höjo.
17 Rome a börömo hesi höjamu Iesuro uëvadeje: Ëhuni Rome a börömo hesiroho ëho hesi öroro bojami'i God-aroho ëho God-are öroro bojaminövorëjo. Ëhi uëvamu heromo jöe barëjëvadeje.

Iesuhu guaro berovojöro vuovë'e aribövieho ri'öruomo'iröhe jö Sadducee aribövieho hu ua gavarohoje.

18 Ëhi'amu iae Jew rajo a masijo ioro'iorohuro rovareje. Jabumë Sadducee jö uehorovarue aribövie jioruomadeje. Sadducee aribövioho uehorovoromo uvoruomajeje: A vuovë'oho ijonöho bogo ri'ö'amo'i ma-ioro'iore gemu vuovo'ajëjo. Ëhi uvoruomaje aribövioho rueromo Iesu guaro berovojöro sarerisareriamiromo uavareje:
19 Tisajo. Moses-ro jögore jajivoromo uövuë'e höjo: Aboji harihu'o rumo'e a vuovego diehi ë'iröhe öroho aviëhi höjo. Aehu vaboro masuromo vaboroho aboji harihu'oho bogo vaejë'e baruehu guomo'i vaboro nugë'oho hesi öhuro vuojiroho masuromo ëhuro guomade ö hesi ihoro ujoho vaejaho'ajëjo. Moses-are jögoroho ëhi höjo.
20 Ëhi jië'ëro iae ma-ö ömo'ömëremu ae aho'o 7 raromare höjo. Raromoromo muriohuro magonahoho masuvade

höjo. Masuromo vaboroho aboji harihuˈoho bogo vaejëˈe baruoho guomade höjo.
21 Guomamu hesi vaboroho dorue hijamu ö göhuro vuojiroho masuvade höjo. Masuromo vaboroho aboji harihuˈoho bogo vaejëˈe baruoho guomade höjo. Guomamu hesi vaboroho röhu maho dorue hijamu gagorovo ö göhuro vuojiroho masuvade höjo. Masuromo guomade höjo.
22 Ö ömoˈömo ioroˈiorohuˈo ëhi gemuoho ëˈobe rovare höjo. Ö ömoˈöme 7 jabuhu ë magonahe gemuoho masube rovaroho ë magonahoho aboji harihuˈoho bogo vaejëˈe aho ma-vuovëvobe rovade höjo. Vuovobe ruejuvo barëjamu ijo tugohoˈioho ë magonahoho huˈo guomade höjo. Ëhiˈare höjo.
23 Ëhi ëˈarohuni ëhuni ave jöho no ua gaˈiëˈaruëjo. Jero uvanue höjo: Vuovoromo riˈöˈejarëjo. Ëhuni vuovëˈe ariböviehu riˈöruomoröhe majaroho ë magonahoho di ahuˈo hiˈaˈajëjo. Barue ahoˈo 7 masuvëˈego uavaruëjo.
24 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Bogajo. God-are surire jöhuˈo huhu mu vaeröhe darugohuˈo jemë bogo avoho gavarujëro sisëˈi uehorovoromo ue gevarujëjo.
25 Ëhesi bëhoho vuovëˈëro riˈöruomoˈiröhe maja rovëˈiroho vaboroho baruoho bogo masurovoˈi aneraehu öˈidöre mararomaruëhi ëhi raromoˈaruëjo. Ëhuni ë magonahehu di ahuˈo hiˈiröhe jö ue gevarujoho bëhi rumoˈe höjo.
26 Ëjöho jemëro uvaruje höjo: Vuovëˈe ariböviehu riˈöˈiröhe jöho sareri jöe höjo. Ëho bogo sareri jöehu jioˈi jö mae höjo. Ëhesi bëhoho vuovoromo riˈöˈiröhe jöho Moses-ro God-are surire iae jajivëˈe höjo. Ijo hisu vënehu ravade jö jajivadevare evare God-hu jövade jöho jajivoromo ave jöhuˈo uvëˈe höjo: God na Abraham Isaac Jacob ëhi muebejëvaje ae jevajëjo. Jemë rabëni ë jö hesi bëhoho bogo avoho baejarije höjo.
27 God-hu Abraham Isaac Jacob muebejëvaje jö hesi bëhoho jabumë vuovoromo bogo ioroˈioremuoho barëˈi vaˈo raromego God-ro muebejëvaje höjo. God bogo vuovoromo ioroˈioremu barëjëˈe aribövioho muebejëvoˈibejajo. Aˈi hu vuovoromo vaˈo raromarue aribövioho iae muebejëvaje höjo. Ëhuni ae vuovoromo ioroˈioremu barëjaje hö uvarujoho ëho sarerivarujëjo.

God-hu bojamuade jöho diho börömoho jiajoho aehu Iesu ua gavadohoje.

28 Ëhi uëvamu Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ae gemuëro rueromo hejade Iesuˈo Sadducee ariböviohuˈo

jö aho'ahamirovamu hejë'i röhu gavade Iesuro jö mae mana majëhijamu gagorovo Iesu uavadeje: Na ave jöho ua ga'ië'ajëjo. God-hu bojamuade jögore aho'o jio'amajoho di jöhuro jö ioro'ioroho iosirami'amoromo nuniroho höjo.

29 Nuniroho höjamu Iesuro uavadeje: Nunire jö börömoho aveho höjo: Israel aribövіohumë ave jöho hehëjo. Bada nosi God hu gemu börömoho höjo.

30 Jasi dë vövöbajo'e aru'ahe uehore daruge aho'obëhe Bada jasi God ma-hu gemu bojaminëjo.

31 Ëjöho nuniroho höjo. Röhu ë jö hesi bëhiroho aveho höjo. Jaehu jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo. Jögoru ioro'ioroho ë jö niö'ioho bogo iosirëmiromo masijoho jio'amo'i ë jö niö'ioho börömo maho jëvajëjo.

32 Börömo maho jëvajëjamu hegorovo rue jögoru öri röjëhijaje ahuro Iesu uavadeje: Tisa ja jö mae jövanuëjo. Jaehu uevanuoho: God ma-gemu jio'i god gö gö bogohöjo.

33 Noehu dë vövöbajo'e uehore daruge aho'obëhe ma-hu gemu bojamiromo röhu nosi arijo'arije rajahirovaruëhi nosi ae gemuoho ëhi rajahijë'oho ëho ma-mabëhe höjo. O mi vënire bueromo God-are örire bojamijë'oho o suvuore gö gö hu bojamijë'oho ëho ma-jianovajëjo.

34 Ma-jianovajëjamu hegorovo Iesuro gavade rue aho simano mae uehorovoromo jövamu gagorovo uavadeje: Jaehu God-are aharire va'o hijego huhu muebejavo'iröhoho ja bogo rori'oho javo'i iae bëhiro javajëjo. Ëhi uavamu hegorovo ae aho'obëhe jöe gö gö ua ga'ië'aroho juhuonivoromo vuonugareje.

Böröme namiromo ajamuaje a hesi jö Iesuhu röjëhi'i uë gëvadohoje.

35 Vuonugamu Iesuro God-are osa börömore hiromo jögoroho röjëhijadeje. Röjëhiromo uëvadeje: Aveho hehëjo. Böröme namiromo ajëmi'iröhe a hesi jöho jövo'ië'ajëjo. Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövіohuro uvoruomaje höjo: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho ma-David-are uje jio'a'ajëjo. Rabëni ëhioho uvoruomaje höjo.

36 God-are Aru'ahohuro jöho David-are simanore bojamamu jajivoromo uvë'e höjo:
Bada God-ro nasi Bada uavade höjo:
Nasi övo manö rojo hijego
ja'o muorovarue aribövioho naro ruahö'öjëvego
hörëro vijuvo taemo'amo'irane höjo.

37 Ëhesi bëhoho böröme namiromo ajëmi'iröhe a hesi jöho David-ro jajivoromo uvë'e höjo: Bada höjo. Bada hö uvadoho ëhu'oho rabëni uvoruomaje höjo: Böröme

namiromo ajamuiˈiröhe aho ma-David-are uje höjo. Ëhi uëvamu ae ahoˈobëhe huhu majëhijaje jöho heromo nimoro-horuomadeje.

Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövіehu sareriˈe mu vaejaruëhi aehu bogo ëhi ëˈiröhego Iesuhu jövadohoje.

38 Ëhiˈamu Iesuro jöho röjëhijuvo röhu uëvadeje: Jemëro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövioho gë avohorëjo. Ëhesi bëhoho ë aribövioho jaburo jabesi sinohemu uehorovoromo niögu ëgobövie höruˈo utahëˈoho ioˈamoromo jijiharue ëhi jiëˈe muoho nimarue höjo aëro gëromo rajëhijöro. O imoˈamaruire vaˈëˈoho jaburo nimarue höjo aëro uvoruo-moröhego: Jabumë a masijëro jijihajëromo rajëhiromo jejëmiruomoröhego.

39 O God rajahijarue osare vaˈëˈoho o sörö iˈi vaˈëˈoho a masijehu raromaruire ë vaˈo raromoˈi nimarue höjo.

40 Raromoˈi nimoromo magonaho doru jabesi bövioho biseˈoho ëma ujuohëharue höjo. Ujuohoromo sarerivoromo pari ëgobövie jaguvarue höjo aëro gëromo uvojöro: Mu mae vaejaruëjo. Ëhi jiëˈe sareriˈe muoho vaejaruego ëhuni God-ro iˈu börömo mae bojëmiˈajëjo.

Bövi biseˈo rumoˈe magonaho doruehu God-ni suvuoro baˈamade jöhoje.

41 Ëhi uënugoromo Iesuro God-are suvuoro bahijarue bëhire ë vaˈo hijadeje. Hiromo uheriohoˈi gavadeje ae ahoˈobëhe ijo bajoho ë ioˈamamu. Bövi biseˈo marohëˈe mae jiëˈe aribövie ahoˈobëhe jaburo rueromo ijo baje böröme baˈamoromo vaˈonövareje.

42 Ëhiˈamu magonaho dorue gemuëro rueromo rövëˈe ijo baje niöˈi baˈamëvadeje. Aˈi ë monioho ma-biseˈe jiadeje.

43 Baˈamëvamu Iesuro ëho garomo hesi ijorajo ömoˈömohuro ruejöro uvëvadeje. Rovamu uëvadeje: Ëbövi biseˈo marohëˈe jiëˈe aribövіohuro ijo baje ahoˈo ioˈamoˈi arue bogo eni jiëˈe magonahohuro rövëˈe ijo bajoho niöˈi baˈamade höjo. Röhu God-ro ëhi uvajëjo: God-are suvuoro ioˈamare a ioroˈiorohuro bisemu bisemu ioˈamoˈi ë bogo eni jiëˈe magonaho doruohuro bövi mae baˈamade höjo. Na mae uëvajëjo.

44 God-hu ëhi uehorovaje hesi bëhoho ë a ioroˈiorohuro inömo marohëˈe maëro jiëˈëro ma-vituohemu bojamiˈi ë magonahohuro inömo rumoˈëro jiëˈëro hesi i iˈibejade mo-nioho ahoˈo bojami barëjëˈe höjo.

13

Aehu God-are amo börömo dadovoruomoˈiröhe jö Iesuhu majëhijadohoje.

1 Ëhiˈonugoromo Iesuro God-are amo börömore jioromo vaˈamu gavëˈi hesi ijorajo ömoˈöme röhu ae gemuëro Iesu uavadeje: Tisa aruëroho gavëjo. God-are javu masijo vaeˈamarohuˈo javu masijo hesi munëhuˈo ma-mabëhe jioˈamajëjo.

2 Ëhi uavamu uavadeje: Ave munë javu masijoho na jemë gavarujëjo. Ëjavuoho ahoˈobëhe aëro dadovoruomoˈiramu munëho ahoromo saˈaro ruvebi barë nahonahovoˈajëjo.

Huë vavaeni börömo rueröhe jö Iesuhu majëhijadohoje.

3 Ëhi uënugoromo Iesuro vaˈoromo Olives Dahorure ajio hiromo gavadeje God-are amo börömoho anume jiamu. God-are amo börömoho anume jiamu Peter James John Andrew ëho jaburo sivue ajio Iesuˈo raromoromo uavareje:

4 Ave jöho majahuego hejarëjo. God-are javu masijehu rireromoˈiröhego uövuanoho ëho divare jioˈaˈajëjo. O no mu rabe garomo uvoˈejarëjo: Ëhi jiëˈe muoho ahoˈobëhe rueˈiëˈajëjo.

5 Rueˈiëˈajëjamu uëvadeje: Gavëˈiajo. Aëro sarerëmiˈiramu guaro rireromëvo vaˈaˈajëjo.

6 Ae ahoˈobëhe rueromo sarerëmiromo uëˈaˈaruëjo: Nöruare ihoro rovajëjo. God-hu uevëˈëro böröme namiromo ajëmiˈirode aho na jevajëjo. Ëhi uëromo ae ahoˈobëhe sarerëmiˈiramu uvoˈaˈaruëjo: Mae-ëromo guaro rireromoˈajëjo.

7 O heˈirarije muorovo jö ruenövo muorovonövamu hejëˈoho nadi juhuonivorëjo. Öre gö bogojiëˈëro ëhi jiëˈe mu sisëho iae jioˈaˈajëjo. Röhu saˈaho bövioho biseˈoho evaroho bogo barëˈi ëho hesi majae göro jioˈaˈajëjo.

8 Saˈae göëro göhuˈo muorovonövo a masijo ioroˈiorohuro ioroˈiorohuˈo muorovonövoˈaruëjo. Saˈae dinöˈe dinöˈe jiajoho hijiohijiovoˈamoˈajëjo. Saˈae gö gö iruno'e bogo-jioˈajëjo. Ëhi jiëˈe huë vavaenoho rueˈiramu mu sisëho bogo burëroho barëˈi aˈi magonahehu aevoromo rahoˈi haraˈuajëhi ëhi aho aevoromo huë vavaene börömoho baebe vaˈoruomoˈajëjo.

9 Röhu gavëˈi raromorëjo. Aëro guduamo ujuohëvo vaˈoromo jögoru muebejarue aribövi jabesi övore bojëmiˈaruëjo. God rajahijarue osa göro göro ë hisuebijëvoˈaruëjo. Gavana o saˈare a masijo gö gö jabesi

nunire rëmoˈiramu nasi jöëni ë riravoˈarujëjo nasi jöho huruoho majëhiˈi.

10 Röhu God-are jö maho aëro saˈae dinöˈe dinöˈe majëhibe vaˈo barëˈajëjo. Ëmuoho urimoho jio hesi höjo. Bövi biseˈo barëˈiröhe majaho ë hesi ijonö jioˈaˈajëjo.

11 Röhu jabuhu guduamo ujuohëvo vaˈamu a masijo jabesi nunire riravëˈoho nadi uvorëjo: Na rabu jöe majëhiˈejöromo nurununurumorëjo. Nadi ëhioho ëˈi aˈi a masijo jabesi nunire riravoˈirarije maja rovamu evare God-hu rabu jö jemesi simanore bojëmëˈoho ë jöho majëhirëjo. Ëhesi bëhoho bogo jemëhu jöho majëhiˈirögoro aˈi God-are Aruˈahohuro jöho simanore bojëmiˈiramu jemë ë jöho majëhiˈarujëjo.

12 Röhu öhuro öho ae gö jabesi örire bojëminövoˈaruëjo muoˈamojöro. Vavuohuro aboji harihuˈoho ëhi gemuoho ëˈaˈaruëjo. Aboji harihuˈohuro riˈöromo ae uëˈiramu vëmu vavuˈoho muoˈamoˈaruëjo.

13 O jemëhu na uehorovevarujohuni ae ahoˈobëhe jaburo jemesi örire nue huodëgoruomoˈajëjo. Röhu ae rahu biririvoromo mae uehorovevobe vaˈojuvo maja barëˈiröhe maja rovëˈiroho God-ro baejëvoromo manö bamëvoˈajëjo.

Mu sisë bëhe rueröhe jöhoje.

14 Röhu jemë gaˈaˈarujëjo God-are osa ijumaje sisëhuro maehu jiaje röhore ëma namiˈiramu. Ëjö Iesuhu majëhijadoho adahoromo avoˈavoho gare. Amo Iesuro jö vituoho majëhiromo uëvadeje: Sisëhuro maehu jiajire ëma namijamu gavëˈoho ave Judea saˈare raromaruje aribövioharo huruomoromo dahoruˈero iojiomorëne.

15 Ae rahu javu dönö haradare raromëˈoho abueromo osare inömoho nadi vaˈo ujuohoˈi ma-huruomoromo vaˈorëne.

16 O mure raromëˈoho nadi vuonorö'ö vaˈo niögoho ujuohoˈi ma-huruomoromo vaˈorëne.

17 Röhu ë huë vavaeni rueˈiröhe majaroho dëˈe magonahohuˈo aboji harihuˈo inino jioˈamëˈe magonahohuˈo jabumë vaevëˈoho diehi huruomoruomoˈajëjo.

18 Röhu God ua garëjo huro ajëmego ëhuro aho niohijo majaroho bogo huruomoˈiröhe höjo.

19 Rabëni hesi bëhoho evare majaroho huë vavaene bogo biseˈo vaduˈoho rueˈaˈajëjo. Ëhi jiëˈe huë vavaenoho urimo God-hu saˈa bövi biseˈo bamadevaroho bogojiobe ruejuvo ro jaruvo majahuˈo ëhi jiëˈe huë vavaenoho bogohöjo. O ijonöhuˈo bogojioˈi ë majaho gemu börömoho jioˈaˈajëjo.

20 Ëhuë vavaeni maja ëgobövi jiajoho God bogo tarioromo bunemuoho bamoˈibejajo aho bogo biririvoromo

raromoˈibejajo. Aˈi God-ro hesi baejëvade aribövioho uehorovëvoromo ë majaho tarioromo bunemu bamoˈi uvëˈe höjo.

21 Ëhi jiamu ae göehu uëvëˈoho: Aveho ro gahëjo. O arueho vaˈo gahëjo. God-hu uavëˈëro böröme namiromo ajamuiˈiröhe aho aviae o aruae hö uëvëˈoho nadi maho uehorovorëjo.

22 Ëhesi bëhoho rabëniajo. Ae ahoˈobëhe rueromo sarerëmiromo uëbe vaˈaˈaruëjo: God-hu uevëˈëro böröme namiromo ajëmiˈirode aho jevajëjo o jö God-aro baeromo majëhijaje ae jevajëjo. Sarerëmiromo ëhi majëhiromo bogo gavarue mu masijoho vaenövoˈaruëjo eni jëvego God-hu söjëvade aribövioho sarerëmego rireromoˈiröhego.

23 Röhu jemëro avoho mueberovorëjo. Ijonö jioröhe jöho na urimo majëhijëˈe jevajëjo. Ëhuni sareriˈe jöho nadi maho uehorovorëjo.

God-are A Maehu rueröhe jöhoje.

24 Röhu ë huë vavaeni majaho barëˈiramu evare maja nunoho ramoramovoromo manaeroho duorohoromo

25 jijoho sisërëˈamoromo öˈidöre inömoho ahoˈo arua anumiae vaˈoˈamoˈajëjo.

26 Ëhiˈoˈiramu saˈare raromarue aribövioho ro ae ahoˈobëhe gaˈaˈaruëjo God-are A Maho naro darugoˈo ajiˈo börömo mae baeromo suere ruvebiˈiramu.

27 Ruvebiromo nasi aneraho rëmöˈöˈiramu ro God-hu söjëvade aribövioho gagovëvoˈaruëjo. Arua anumiae saˈae dinöˈe dinöˈe maja rojomajire bevaˈajire jioruomajoho gagovëvoˈaruëjo.

Mesehu gumutivego Jew rajo jabesi vama maja dunovaje uhu jöhoje.

28 Röhu meso hesi uhu jöho heromo bëhoho avoho uehorovorëjo. Gavaruje mesoho gumutivoromo rahego garomo evare jemë uvaruje höjo: Jew rajo nosi vama majaho iae dunovajëjo.

29 Ëhesi bëhoho jemë gaˈirarije naehu uëvodëhi mue gö gö rovamu gavëˈiroho uvorëjo: Ëmajaho iae rovajëjo.

30 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Ave jaruvore raromaruje aribövioho jemë bogo vuovo barëjëˈiro evare naehu uëvaje mue ahoˈobëhe rueˈaˈajëjo.

31 Öˈidöe saˈae bövie biseˈe barëˈi nasi jöho gemu bogo barëˈajëjo.

Iesuhu vuonorö'ö rueröhe maja no bogo gavarue jöhoje.

32 Röhu ë majaho divare jioˈiröhoho aho bogo gavaruëjo.
Öˈidöre raromarue anerahuˈo Harihoho naˈo bogo gaˈi hesi
Vavuohuro gemuëro gavajëjo.
33 Avoho mueberovorëjo. Gavëˈiajo. Jemëˈo ë majaho bogo
gavarujëjo.
34 Ëhesi jöho uhuˈe majëhiˈië'ajëjo avoho heˈirarijego. Ae
gemuëro öre gö vaˈië'ajëjo. Amore jioromo vaˈië'iroho
hesi mu vaejaharue aribövioho ae gö gö mue gö gö
bojëmibe vaˈaˈajëjo jaburo simane vaeromo ë muoho muebe-
jahoˈiröhego. Bojëmibe vaˈoromo hesi osa ojo muebejaje aho
uaˈaˈajëjo: Ojoho avoˈavoho muebenëjo. Osa arijoˈohuro ëhi
ë'aˈajëjo.
35 Ëhesi bëhoho na ë osa arijoˈoho vaˈëne jevajëjo.
Na divare vuonoröˈö rueˈirodoho jemë bogo gavarujëjo.
Nani vöˈöˈe o vahi ririˈe o sisonuvoˈi titimoˈiramu o
sisonuvoˈiramu rueˈejöjo. Jemë bogo gavarujëjo. Ëhuni
muoho avoˈavoho mueberëjo.
36 O bogo nuni jioromo mu avoho muebejëˈoho nani
na ma-majioho rueˈi gaˈejöjo jemë momoröˈö uroˈamëˈe
jëvoˈiramu.
37 Na jemë uëvajëhi ae ahoˈobëhe ëhi gemuoho uëvajëjo:
Nune jioromo muoho avoˈavoho mueberëjo.

14

Jew rajo a masijehu Iesu anoˈi jö mevare jöhoje.

1 Iae God-hu Vörö Tugohade Sörö o I Dë Huaje Oso Rumoˈe
Sörö jiamëhi iˈiröhoho jioˈi röhu jaruvëhi priest masijohuˈo
Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuˈo ëho jaburo öre
nahareje Iesu saginiëri guduamoromo anoˈiröhëro.
2 Öre nahoromo uarovareje: Sörö majaroho bogo gudu-
amoˈejarëjo aëro göromo noˈo muorovojöëni.

Magonahe gemuehu ridiˈe jovehu Iesuare simanore otehodivade jöhoje.

3 Ëhiˈamu Iesuro Bethany amore rueromo sino jomoˈe
ae Simon-are osare ro hiromo ie ijadeje. Ie ijamu
gagorovo magonahe gemuëro munë huono mabëhe
baeromo rovadeje. Ëhuono gagore ridiˈe osoho jiëˈe jiadeje.
Osoho bogo jovoˈoho buarohëˈe ma-oso maemu jiadeje.
Oso ihoho nard jiadeje. Röhu hesi manaho bogo biseˈo
vaduˈoho jiadeje. Magonahohuro ë munë gagore jiaje
osoho barueromo munëho hahovoromo Iesuare simanore
otehadeje.

4 Simanore otehamu gagorovo ae göëro göëro dë
vörönëgamu jö sisë atoromo uarovareje: Ëmagonahoho
rabëni osoho ëma otehöˈöjajëjo.
5 Aro imoˈibejarëjo 300 kina iosiramijëˈe manaho bövi
mae baeˈibejarëjo. Ëmanaho baeromo bövi biseˈo rumoˈe
aribövioho suvuorëmiˈibejarëjo. Ëhi jiëˈoho iae mae
jioˈibejajo. Röhu huro ëma otehöˈöjade höjo. Ëhi
uarovoromo magonahoho birevareje.
6 Birevamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ëmagonaho bire-
varujoho vuonugohëjo. Jemë rabëni magonahoho huë
vavaenoho bojamijarujëjo. Huro na mabëhe avohevëˈe höjo.
7 Bövi biseˈo rumoˈe aribövioھuro jemëˈo raromobe ji-
jihoˈaruëjo. Jemesi nimoromo jabumë ajëmijëˈoho iae jemë
eni jëvaje höjo. Aˈi naro jemëˈoho bogo hibe juvoˈejöjo. Ijonö
ëhi avohevoˈirarijoho bogo eni jëvoˈajëjo.
8 Ëmagonahohuro rabe eni jiadoho ëho nasi örire mae
avohevade höjo. Mae avohevoromo oso nasi sinore otehade
hesi bëhoho nasi sinoho avohehade höjo ëhuro nasi sinoho
mae jevego aëro hure bamevoruomoröhego.
9 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Saˈae dinöˈe dinöˈe aehu
nasi jö ma majëhibe jijihëˈiroho ë magonahehu ëˈade jöhuˈo
majëhibe jijihoˈaruëjo aëro hu mae uehorovoruomoröhego.

Judas-hu Iesuni Jew rajo a masijo hiruëmade jöhoje.

10 Ëhiˈamu Iesuare ijoraje 12 röhu gemuëro Judas Iscariot-
ro vaˈoromo priest masijoho uëvadeje: Jemë nëgëˈoho na
Iesu jemesi övore bojëmiˈejöjo.
11 Bojëmiˈejöjamu hegorovo nimorohoromo uavareje: Iae
mae höjo. Ëhi jiëˈoho no ijo baje mana bojamiˈejarëjo. Ëhi
uavamu hegorovo Judas-ro öre nahadeje Iesu jabesi övore
bojëmiˈiröhëro.

God-hu Vörö Tugohade Sörö Iesumëhu ijare jöhoje.

12 I Dë Huaje Oso Rumoˈe I ibe vaˈiröhe majaho aevoromo
rovadeje. Aevoromo rovaje majaho rueˈego Jew rajëro sheep
harihoho muoˈamonövareje God-hu Vörö Tugohade Söröھo
iˈiro. Amo ë majaho rovamu gagorovo Iesuare ijorajoho
jaburo Iesu uavareje: Ja nagajoho no dinöˈe vaˈoromo
söröھo avohahoˈejarëjo.
13 Avohoˈejarëjamu Iesuro hesi ijorajoho niöˈi uëvadeje:
Jerusalem amo börömoro vaˈorëjo. Vaˈi gaˈaˈarujëjo aëro
jovoˈe ramaho simanëro baeromo ro birohëvoˈiramu.
14 Ro birohëvego vaˈoromo gaˈirarije hu di osare rumo
vaˈego gagorovo jemëˈo ë osaro vaˈoromo osa arijoˈoho

uarëjo: Tisahuro uvade höjo: Osaho dinöˈe höjo naehu nasi ijorajoho jabuˈo gemu mae sörö iˈirodoho. Ëhi uarëjo.

15 Ëhi uaˈiramu osa arijoˈohuro jemë huˈiraejëvoromo vuahure ajiomoromo döre osa börömoho röjëhiˈaˈajëjo. Röjëhiˈiramu gaˈaˈarujëjo maratue bövie biseˈe eni avohoromo bahijëˈe jioˈiramu. Ëhi jiamu gavëˈiroho ë diröˈoro sörö̈ho avohorëjo jemëˈo noˈo ë iˈiröhe.

16 Ëhi uëvamu rue ae niöˈiohuro riˈöromo Jerusalem vaˈareje. Vaˈoromo gavare Iesuhu uëvadëhi bövioho biseˈoho ëhi jiamu gagorovo sörö̈ho avohareje.

17 Ëhiˈamu vahiromadeje. Vahiromamu gagorovo Iesuro hesi ijoraje 12-ho jabuˈo gemu mae rovadeje.

18 Rueromo ioho ijëˈi Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Jemë ae gemuëro na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmiˈanuëjo. Ëaho ja aviae naˈo ie ijanuëjo.

19 Ie ijanuëjamu hegorovo jaburo uehore gö gö baeromo ae gemuëro gemuëro uavareje: Na bogo ëhioho ëˈejöjo. Na na mae uavajëjo.

20 Mae uavajëjamu hegorovo uëvadeje: Ae ahoˈobëhe 12 röhu gemu naehu i hevöre baˈamoˈego huˈo gemuore baˈamaje ahuro ë mu sisëho vaeˈaˈajëjo.

21 God-are surire jajivarëhi hesi A Maho na ëhi guomevoˈajëjo. Röhu na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmiˈiröhe aho vaevëˈoho sisërëˈajëjo. Ëaho bogo rahoˈibejajo ëhuro mae jioˈibejajo.

Sinoˈo köˈo aevoromo ijare jöhoje.

22 Ëhi uënugoromo ioho ueˈahoromo Iesuro ioho baeromo God mae uanugoromo atoˈatovoromo hesi aribövioho suvuorëmiromo uëvadeje: Baehëjo. Aveho nasi sine höjo.

23 Ëhiˈonugoromo enatuore jovoho baeromo God mae uanugoromo bojëmadeje. Bojëmamu ae ahoˈobëhe ë jovoho ibe rovaˈareje.

24 Ibe rovaˈamu Iesuro uëvadeje: Aveho nasi köe höjo. Ae ahoˈo jemesi jöëni köho rovevoromo guomevoˈajëjo. Guomevoˈiramu ëhuro God-hu jemë muebejëvoˈiröhe jögoroho marëˈajëjo.

25 Röhu ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Na ijoho öˈi bajo jovoho bogo iˈejöjo hujeji ëho majaho rovego evare na God-hu muebejaje öri ariˈere hiromo öˈi bajo jovo iˈoho iˈirodëni.

26 Ëhi uënugoromo God rajahijarue jöho ioruomoromo suorovo vaˈoromo Olives Dahorure iojiomareje.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhöröhe jö Iesuhu majahijadohoje.

27 Olives Dahorure iojiomoromo Iesuro hesi aribövioho
uëvadeje: Jemë ae ahoˈobëhe nasi örire mae uehorovevaru-
joho vuonugoˈi remo vaˈaˈarujëjo. Ëhesi bëhoho God-are
surire jöho jajivoromo uvëˈe höjo: Sheep muebeˈamaje aho
God naro anoˈejöjo. Anoˈiramu huhu muebeˈamade sheep-
oho jaburo arua anumiae vaˈoˈamoˈajëjo. God-are jö jiajëhi
ëhi remo vaˈaˈarujëjo.
28 Remo vaˈiramu guomoromo riˈönugoromo naro urimo
Galilee vaˈejöjo. Jemë ijore öˈaˈarujëjo.
29 Ëhi uëvamu Peter-ro riˈöromo uavadeje: Nani a
ioroˈioroho jasi örire uehorovaruoho vuonugoˈi ramo
vaˈaˈaruëjo röhu na bogo ëhioho ëˈejöjo.
30 Bogo ëhioho ëˈejöjamu Iesuro Peter uavadeje: Ëhi ue-
vanuëjo röhu ave jöho na jö mae uaˈiëˈajëjo. Jaruvo vahire
kökörökoho bogo urimoho vae niöˈi uvëˈe jero urimo vae
niöˈi gemu ae uëˈaˈanuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo.
31 Ëhi uëˈaˈanuëjamu hegorovo Peter-ro ma-darugoˈo
uavadeje: O na bogo ëhioho ëˈejöjo. Aehu anegamu jaˈo
gemuore guomoˈiëˈiroho na bogo ëhioho majëhiˈejöjo. Bogo
majëhiˈejöjamu Iesuare aribövi ioroˈioroho ahoˈo jabuˈo ëhi
gemuoho Iesu uaruomadeje.

Iesuhu Gethsemane saˈare hiromo God-are örire
ëninamijade jöhoje.

32 Ëhi uanugoromo Iesuˈo hesi ariböviohuˈo vaˈoromo öri
ariˈo ihe Gethsemane rovareje. Rueromo Iesuro uëvadeje:
Avehuro raromohego na aruëre vaˈoromo God-are örire jöe
jövöjo.
33 Ëhi uënugoromo Peter James John ëhi sö ujuoho
vaˈoromo hesi dë vövöbajoˈo uhure huë vavaene ahoˈo
rovamu sisë maro nurunurumadeje.
34 Nurunurumoromo uëvadeje: Na sisë maro huë vavaene
baejevajëjo. Ëhuro guomevo hesi höjo. Ëhuni nadi
momorö'öˈi ma-nune jioromo naˈo gemuoro avoho mue-
berovëˈe raromohëjo.

35 Ëhi uënugoromo roriˈo ëgoˈo vaˈoromo saˈare behu-
moromo God ëninamijadeje ëhuro eni jiego viˈehoho bogo
baeˈiröhëni.
36 Ëninamiromo uavadeje: Apo mue ahoˈo vaeˈiranoho ja
eni javajëjo. Ëhuni iˈue huë vavaene nasi örire rovajoho
ahego na bogo baeˈiröjo. Röhu naehu nimajoho nadi ëˈi
jaehu nimanuëhi ëhi ëˈonëjo.

37 Ëhi ëninaminugoromo vuonorö'ö rueromo gavade hesi ae niö'i gemu momorö'öjamu gëgorovo Peter uavadeje: Simon-ajo. Rabëni niavanuëjo. Majae ma-bunemu nune jioromo mueberovë'e hi'iranoho ja diehi'oromo bogo eni javajëjo.

38 Jemëro nune jioromo mueberomo ëninamihego God-ro ajëmego Satan-ro bogo dinëmego ëhuro bogo bejëvo'irajo. Jemesi aru'ahoho mu mae vae'i nimo'i jemesi sino haho'oho u'uhë'e höjo.

39 Ëhi uënugoromo röhu maho va'oromo urimo ëninamiromo uavade jöe gemuoho ëninamijadeje.

40 Ëninaminugoromo vuonorö'ö rueromo gavadeje jabumë nunëhimo'amo'ego momorö'öjamu. Rueho jaburo mo-morö'öjë'ëro ri'öromo Iesuare örire jö mana ua'iröhoho dadivëvadeje.

41 Dadivëvamu Iesuro urimë'i vae niö'i va'oromo ëninamijadoho röhu maho va'oromo ëninamijadeje. Ëninaminugoromo rueromo uëvadeje: Jemë diehi'oromo ma-momorö'öemu momorö'öjarujëjo. Iae mino'ëjo. Iae barëjajëjo. Majaho mami'e rovë'e höjo. Aëro God-are A Maho na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmi'ië'ajëjo.

42 Ri'öromo go va'ohego va'arëjo. Gahëjo. Na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmi'iröhe aho rovajëjo.

Iesu guduamare jöhoje.

43 Ëhi uëvamu gavë'i Judas rovadeje. Iesuare ijoraje aho'obëhe 12 röhu Judas hu'o jabesi ae gemuoho jiadeje. Judas rovamu ae aho'obëhe siravae kepatae ujuohoromo hu'o rueruomadeje priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövioho'o a duvaho ioro'iorohu'o ëho jaburo rëmö'öjë'ëro.

44 Röhu urimë'i ë sareri'e aho Judas-ro ë aribövioho uëvadeje: Ga'irarije naro di aho dudöhamu gavë'oho uvorëjo: Iae Iesu höromo guduamoromo hu'iraeromo avoho muebebe va'orëjo.

45 Judas-ro ëhi uëvë'ëro huro rueromo ma-burëro ro Iesu jejamiromo Bada uavë'i dudöhadeje.

46 Dudöhamu gavë'i ë aribövioho uro Iesu guduamareje.

47 Guduamamu ae gemu Iesuare bëhire namijadohuro hesi kaejöho jijöromo priest börömo hesi mu vaejaje aho anoromo hia'oho tariö'öjahadeje.

48 Ëhi'amu Iesuro ë rueruomade aribövioho uëvadeje: Aveho na bogo vajiohu'e anano'e aehu jevajëjo. Jemë rabëni siravaho kepataho ujuohoromo guduamevo'i rovarujëjo.

49 Mami'e majae aho'o naehu God-are amo börömore hiromo God-are jö hesi öri a röjëhinövodoho jemë evaroho

bogo guduamevarije höjo. Röhu jemëhu vaejaruje muoho ë hesi jö God-are surire jajivarëhi muoho ëhi jioröhego ëhuni ave muoho rovë'e höjo.

50 Ëhi uëvamu hesi ijoraje aho'obëhe hu nugo'i huruo-
moromo va'areje.

51 Va'amu a i'e gemuëro niöge hane gemu ruohë'e Iesuare
ijore va'adeje. Iesuare ijore va'amu aëro guduamo'ia'amu
52 niögoho jaho bu'önugoromo dë'ahobatëremu ju'ebiromo
va'adeje.

Iesu Jew rajo a masijo jabesi nunire namijade jöhoje.

53 Ëhi'amu Iesu hu'irae rueromo priest börömo hesi osare rovareje. Ëosare priest masijoho a duvaho ömo'ömoho jögoru öri röjëhijarue aribövioho ë aribövioho aho'obëhe jaburo ë gemuoro gagovareje.

54 Iesu priest börömo hesi osare barovamu Peter-ro arue riribövire Iesu rihiromoromo priest börömo hesi osare rovadeje. Rueromo osare rumo va'oromo abo osa ririre ruë numë javue vae'i riroho ma-va'oraho nugarire ë va'oromo priest hesi mu vaeruomaje ariböviohu'o gemuore hiromo vënoho jurovadeje.

55 Ëhi'amu priest masijohu'o a masijo ioro'iorohu'o ae nahareje jaburo huruoho majëhiromo uëröhego: Iesuro ëhi jië'e mu sisëho vaejamu gavare höjego heromo Iesu anego guomoröhego. Nahareje röhu jö sisëho bogo birohareje.

56 Ae aho'o sarerëmiromo Iesuare jö sisëho majëhiromo ae göëro göëro jöe gö gö majëhijareje.

57 Ae göëro göëro jöe gö gö majëhijuvo a ioro'iorëro ri'öromo sarerëmiromo Iesuare jö sisëho huruoho majëhiromo uëvareje:

58 Ëahuro ëhi uvavohijajo: Ave God-are javu börömoho naro dadovo'ejöjo. Dadovoromo majae niö'i gemu hesi uhure javu i'oho vae'ejöjo. Urimore javuoho aëro övëro vaejare höjo. A'i ijore javuoho ëho bogo övehu vaejë'oho jio'a'ajëjo. Ëhi uvade höjo.

59 Jöho ëhi majëhijareje röhu jabu'o jöe bogo gemuoho majëhi'i ae göëro göëro jöe gö gö majëhijareje.

60 Jöe gö gö majëhijamu hegorovo priest börömohuro ri'öromo ae aho'obëhe jabesi nuninö va'o namiromo Iesu uavadeje: Na ja jö mana uö'iranoho bogojavajëjo. Aehu jasi jö sisë majahuijaruoho na ëho mae o sarere höjo.

61 Mae o sarere höjamu Iesuro jöho bogo mana ua'i ma-
jörume namijadeje. Jörume namijamu priest börömohuro
röhu maho jöe gö bu'öromo bijioho garomo uavadeje:

Böröme namiromo ajamuijanue aho na ja javajëjo. Na ja noehu rajahijarue A hesi Harihoho javajëjo.

62 Javajëjamu uavadeje: Iae na ë aho jevajëjo. Röhu u'emu jemëro ge'a'arujëjo God-are A Maho naro darugo eni jië'e A hesi övo manö hi'iramu. Ö'idöre jio'amaje suehu'o gemu mae ruvebi'iramu.

63 Ëhi uavamu hegorovo rue priest börömohuro hesi niögoho dadovoromo uëvadeje: Iae eni jië'e höjo. A göho rabëni rueromo hesi jöho huruoho majahuijörajo. Iae no eni hejë'e javuajëjo.

64 God-are iho ijumajoho jemë'o iae hejarujëjo. Ëhuni jemë diehi uehorovarujëjo. Diehi uehorovarujëjamu uavareje: Jö sareri'e aego ano'iramu guomo'a'ajëjo.

65 Ëhi uanugoromo a ioro'iorëro ri'öromo Iesu sabëro ödivoromo nunoho tugohahoromo övo mugö mugöëro anareje. Anoromo sivoromo uavareje: Na jö God-aro baeromo majëhijaje ae jevajë uövuanue javaje ëhuni anagare aribövi jabesi ihoho huruoho majahuijego hejarëjo. Ëhi uavamu Iesu atovarue ariböviohuro Iesu baeromo sisë maro ano'i arijareje.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhade jöhoje.

66 Ëhi'amu Peter-ro anume aehu raromaruire ë hijadeje. Hijamu priest börömo mu ajamijarue magonahoho röhu gemuëro rovadeje.

67 Rueromo gavade Peter hiromo vëne jurovamu gagorovo ërimahoromo uavadeje: Ja'o Nazareth amo rajo ae Iesu'o gemu mae javade höjo.

68 Javade höjamu Peter-ro magonahoho sareramiromo uavadeje: Jaehu jövanue jö hesi bëhoho na bogo garomo bogo hejajëjo. Ëhi uanugoromo ojonö va'o namijadeje. [Namijamu kökörökе uvadeje.]

69 Amo Peter-ro ëhi namijamu gagorovo priest börömo mu ajamijaje magonahohuro Peter garomo hesi bëhire ri-ravarue aribövioho uëvadeje: Ëaho Iesuare aribövi jabesi ae gemuoho höjo.

70 Iesuare aribövi jabesi ae gemuoho höjamu Peter-ro röhu maho sareramiromo uavadeje: Na bogajo.

Ëhi uavadoho ririvanovamu bëhire riravaroho jaburo Pe-ter uavareje: Iae mae-ëjo. Iesuare aribövi jabesi ae gemuoho javajëjo. Ja'o hu'o Galilee sa'a raje jëvë'ego ëhuni uavaruëjo.

71 Uavaruëjamu Peter-ro uëvadeje: Na jemë sarerëmijë'oho i'ue baejöëni ëhuni na jö mae uëvajëjo. Jemëhu uevaruje aho na bogo gavaje höjo.

72 Bogo gavaje höjamu gavë'i kökörökо urimo vae gemu uvadoho röhu maho uvadeje. Uvamu hegoro Peter-ro uehorovoromo uvadeje: O mami'e Iesuro uevade höjo: Kökörökoho bogo urimoho vae niö'i uvë'e jero urimo vae niö'i gemu ae uë'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo. Ëhi uehorovoromo sisë maro nivadeje.

15

Iesu Pilate-are nunire namijade jöhoje.

1 Iae sisonuvo'ia'amu gagorovo priest masijohuro a duvaho ömo'ömohuro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövіohuro jö mevarue a masijo ioro'iorohuro ëho jaburo gemuore gagovoromo jöe mevoromo uvoruomadeje: No Iesuare örire ëhi ëhi ë'ejarëjo. Ëhi mevoromo eni jiamu gagorovo Iesu tövoromo bava'oromo Pilate-are övore bamareje.

2 Bamamu Pilate-ro Iesu uavadeje: Na ja Jew rajo jabesi a börömoho javajëjo. Javajëjamu Iesuro uavadeje: Ëjöho jero jasi jövanuëjo.

3 Ëhi uavamu priest masijohuro Pilate sareramiromo Iesuare jö sisëho aho'obëhe huruoho majahijareje.

4 Majahijamu Pilate-ro Iesu röhu maho jöe ua garomo uavadeje: Jasi jö sisë aho'obëhe majehijaruoho ja hejanuëjo. Na ja jö mana majëhi'iranoho bogojavajëjo.

5 Bogojavajëjamu Iesu jöho bogo mana majëhamu Pilate-ro uvadeje: Diehi'oromo jöho bogo jövajëromo tiöjadeje.

Iesu anego guomojöro Pilate-hu uëvade jöhoje.

6 Röhu God-hu Vörö Tugohade Sörö maja rovë'iroho savoji gagore raromarue aribövioho di aho jiovo nugö'öjöro aehu uvoruomë'oho Pilate-ro ë aho jiovo nugö'önövadeje.

7 Röhu ae gemu hesi ihe Barabbas savoji gagore hijadeje. Urimë'i sa'are a masijohu'o muorovare majaho jiamu ae aho'o sa'are a masijohu'o muorovoromo ae muo'amareje. Ae muo'amë'ëro savoji gagore raromareje. Röhu ae gemu Barabbas jiadeje.

8 Barabbas savoji gagore hijamu amonö gagovoromo riravare aribövioho ae aho'obëhe jaburo rueromo Pilate uavareje: Savoji gagore raromaruoho noehu uavego jiovo nugö'öjahuanuëhi ëhi ë'onëjo.

9-10 Ëhi ë'onëjamu Pilate-ro gëromo uvadeje: Iesuare ihoho bövie jië'ego priest masijohuro dë vörönëgamu nasi övore bojemijare hö uvoromo uëvadeje: Na jemë nëgajëjo naro Jew rajo jemesi a börömoho jiovo nugö'öjöro.

11 Ëhi uëvamu priest masijohuro ae ahoˈobëhe biririvoromo dinëmijamu hegorovo jaburo uvoruomadeje: Iesu vuonugoˈi Barabbas jiovo nugöˈöjëjo.
12 Ëhi uvoruomamu hegorovo Pilate-ro uëvadeje: Ëhi jiëˈoho jemëhu uvarujoho: Jew rajo nosi a böröme hö uvaruje ë aho na diehiˈoˈejöjo.
13 Diehiˈoˈejöjamu uvoruomadeje: Korosioro anego guomajo.
14 Guomajamu Pilate-ro uëvadeje: Rabëniajo. Diehi jiëˈe mu sisë vaejëˈe höjo. Vaejëˈe höjamu ma-darugo maˈe uvoˈi arijareje: Korosioro anego guomajo.
15 Guomajamu hegorovo Pilate-ro ë aribövioho ahoˈobëhe sanuëmiˈi nimamu Barabbas jiovo nugöˈöjadeje. Barabbas jiovo nugöˈöˈi Iesu hisuebijöro uënugoromo uëvadeje: Ave aho bavaˈoromo korosioro anohego guomajo.

Muorovo ariböviehu Iesu sivare jöhoje.

16 Ëhi uëvamu rue muorovo ariböviohuro Iesu huˈirae bavaˈoromo gavanare osa börömore vaˈareje. Osa börömo hesi ihoho praetorium uvonövareje. Vaˈoromo jabesi muorovo ariböviohuni jöe nugöˈöromo uëvareje: Jemë ahoˈo avehuro ro gagovohëjamugo ro gagovareje.
17 Gagovoromo Iesu sivoˈirögoro saˈare a masijehu kavuëˈe niögu ëgo ioˈamoromo mu vaejarue ëhi jiëˈe niögoho Iesu baˈamahareje. Baˈamahoromo a masijehu bosö didiˈarue ëhi jiëˈe bosöho Iesuare simanore didiˈahareje. Röhu bogo inömo maho baeromo bosöho avohahoˈi bibëˈe ijo hisuoho ujuohoromo huoromo simanore baˈamahareje.
18 Ëhiˈonugoromo sivoromo jejamiromo uavareje: Jew rajo jabesi börömoho vaevëˈe hijanuëjo.
19 Vaevëˈe hijanuëromo ijahëro simanore anoromo sabëro ödivoromo ëma sarere ague aho raromoromo rajahijareje.
20 Ëhi sivoruomoromo niögu ëgoho jijövahoˈi hesi niögu maho ioˈamahoromo osare jioromo huˈirae bavaˈareje korosire ano taemoˈi.

Iesu korosire ano taemare jöhoje.

21 Bavaˈoromo örire vaˈihö gavareje ae gemu hesi ihe Simon muro jiëˈëro rovamu. Röhu Simon hu Cyrene saˈa rajo ae jiadeje. Hu Alexanderˈo Rufusˈo jabesi vavue jiadeje. Amo Simon-ro örire rovamu gagorovo muorovo ariböviohuro hu garomo övëro bijimöˈöromo uavareje: Ave a hesi korosioho baeromo vaˈëjo.
22 Baeromo vaˈëjamu ejëhoromo baeromo jabumë ahoˈo vaˈaroho ajiomoromo saˈa ihe Golgotha nosi huëhu huotovëˈoho simano gijo vaˈëne saˈare ë ajio suorovareje.

23 Suorovonugoromo wine jovohu'o myrrh osohu'o buaro-
haroho Iesu bojamareje hesi vi'ehoho bisemu u'uhorö̈hego.
Bojamamu juahëmadeje.
24 Juahëmamu korosire ano taemareje. Ano taemoromo
hesi niögoho adovoromo ajajovareje ga'i di aho di niögoho
bae hesi jiego. Ajajovonugoromo niögoho ujuohareje.
25 Röhu Iesu korosire ano taemare majaho 9 o'clock
sisonu'e jiadeje.
26 O Iesuare jö sisëho jajivoromo ëhi uvë'e jiareje: Ave aho
Jew rajo jabesi a börömoho höjo.
27 Röhu aëro anano'e vajiohu'e ae niö'i jabu'o korosire ano
taemëvoromo göho ruëhi Iesuare övo manö göho viëhi övo
adonö ëhi amëvareje.
28 [Amëvamu Iesu ë a sisë niö'i jabesi ririre korosire iro-
madeje. A sisë jabesi ririre iromadohuro ëhuro ëhi ë'iröhego
God-are surire jö aehu jajivadëhi iae ëhi jiadeje. God-are
surire jöho jajivoromo uvë'eje: Aëro uvoruomë'e höjo: Hu
jö ahoruomaje aribövіohu'o gemuore höjo.]

29 Ëhi'amu aëro rova'ë'i uvene hijiohijiovoromo sivoromo
uvoruomonövadeje: Asë'e sareri ae javajëjo. Jero uvane
höjo: Naro God-are osa börömoho dadovoromo majae niö'i
gemu hesi uhure röhu maho vae barë'ejöjo.
30 Ëhi uvë'e javaje ëhuni jasi sinoho ajamirovoromo ko-
rosire javajoho ruvebijëjo. Sivoromo ëhi uvoruomadeje.

31 Jabuhu sivarëhi priest masijohu'o jögoru öri röjëhijarue
aribövіohu'o ëhi sivoromo uarovareje: Ëahuro uövuade höjo:
Naro a ioro'ioroho ajëmego marëjëvaje höjo. Ëhi uövuade
höjo röhu hesi sino ajamirovë'oho hu bogo eni höjo.
32 Huro uövuade höjo: Böröme namiromo jemë ajëmaje
aho na jevajëjo. Israel rajo jemesi börömoho na jevajëjo.
Ëhuni nadi'ego hu korosire jioromo ruvebijego no garomo
hu mae uehorovarëjo. Ëhi uarovamu ë ae niö'i hesi bëhire
korosi'o amëvare aho jabu'o Iesu sivareje.

Iesu guomade jöhoje.

33 Ëhi'amu maja ririre öri ari'e aho'o ramoramovadeje.
Ramoramovobe va'ojuvo majae huotorovamu gavë'i aji-
vadeje.
34 Majae huotorovoromo ajivamu gavë'i Iesuro Jew rajo
jabesi jöëro ma-darugo'o uvadeje: Eloiajo. Eloiajo. Lema
sabaktaniajo. Nosi jöehu huotovë'oho God nasi Böviohajo.
God nasi Böviohajo. Ja rabëni remo va'ane höjo.

35 Remo vaˈane höjamu bëhire riravare a ioroˈiorohuro
hejare uvavamu: Eloia uvamu heromo uarovareje: Ëho
hehëjo. Elijah-ni uvajëjo.
36 Ëhi uarovoromo ae gemuëro tutuvo vaˈoromo uˈuhëˈe
inömoho barueromo niogaˈiˈe wine jovore baˈamoromo
rumorovamu ioromo ijaho viture bijiohoromo Iesu
bojamiˈiëˈadeje. Bojamiˈiëˈoromo aribövioho uëvadeje:
Nadiˈego no gavarëjo Elijah-ro God-arire jioromo ro Iesu
juvo baruvebijego o bogo.

37 Ëhi uëvamu Iesuro jöˈe dadovoromo guomadeje.

38 Guomamu gavëˈi God-are osa börömo ojo göho gagonö
jiajoho niögehu tugoharoho arorovo ruvebijadeje.
39 Ëhiˈamu muorovo simano vaejaje ahuro Iesuare nun-
inö namiromo gavade Iesu ëhiˈoromo guomamu gagorovo
uvadeje: Iae mae-ëjo. Ave aho God-are Harihe jiade höjo.

40 Ëhiˈamu magonaho ömoˈömohuro arue riribövire rira-
voromo Iesu diehiˈaruoho garuomadeje. Mary Magdalene
o Mary göho James a iˈo o Joses jabesi vëmoho o Salome o
magonaho ioroˈioroho ëhi jioruomadeje.
41 Urimëˈi Iesu Galilee saˈare hijadevare evare ë mag-
onaho ömoˈömohuro bövie biseˈe ajamibe hesi ijore ijore
jijihonövareje. Ëhi ëˈëˈëro ë magonahohuˈo magonaho
ioroˈiorohuˈo ahoˈobëhe Jerusalem amore huˈo gemu mae
rovëˈëro ë riravoromo garuomadeje.

Iesuare sino munë gagore bamare jöhoje.

42 Röhu ë majaho bövi biseˈo avohoˈamarue majae jiadeje
nëröho nuhoromo God rajahiˈiröhëro. Ëmajaho garoboˈe
bamadeje.
43 Nuho majae rueˈiaˈamu majae garoboˈe bamamu
gagorovo Arimathea amo raje ae gemu hesi ihe Joseph-
ro vaˈadeje. Hu Jew rajo jabesi a duvahëro jiëˈëro Jew
rajo a masijo ioroˈiorohuˈo hiromo jöe mevonövadeje. Jöe
mevoˈego ae ahoˈobëhe hesi örire mae uehorovonövareje.
Röhu ae göehu göehu ëˈaruëhi huˈo ëhi muebejëˈe hijadeje
God-ro ro böröme namiromo ahoˈobëhe muebejëvoröhego.
Joseph ëhi jiëˈe ae jiadeje. Ëhi jiëˈe aëro jiëˈëro huro biririv-
oromo vaˈoromo Pilate uavadeje: Uevego na Iesuare sinoho
baeˈiröjo.
44 Iesuare sinoho baeˈiröjamu Pilate-ro tiöromo uvadeje:
Iesu diehiˈoromo ma-burëroho guomade höjo. Ëhi uvoromo
jöe nugöˈöjamu Iesu muebejade muorovo ahuro rovadeje.
Rovamu Pilate-ro uavadeje: Na Iesu mamiˈe guomëˈe höjo.

45 Guomëˈe höjamu ruehuro uavadeje: Iae guomëˈe
höjamu hegorovo Joseph uavadeje: Jaehu Iesuare sino
baejëˈoho iae mae höjo.
46 Iae mae höjamu Joseph-ro vaˈoromo niögu mabëhe
imoromo guomëˈe sinoho baruvebiromo niögohuro nu-
madeje. Niögohuro numoromo munë ubuvarire ë bamadeje.
Bamoromo munë höhö barueromo ojoho tugohadeje.
47 Ëhiˈamu Mary Magdaleneˈo Joses-are vëmoho Maryˈo
jaburo niöˈiro ariromo gavareje Iesu ë diröˈore bamamu.

16

Iesuhu riˈöjade jöhoje.

1 Iae Jew rajo jabesi nuho majaho barëjadeje. Jew rajo
jabesi nuho majaho barëjamu Mary Magdalene o Mary göho
James-are vëmoho o Salome ëho jaburo vaˈoromo ridiˈe
osoho imareje vaˈoromo Iesuare sinore otehoröhëro.
2 Imëˈëro hura börömore sueˈo majae rojomamu gagorovo
riˈöromo Iesuare sino bamarire vaˈareje.
3 Vaˈëˈi uarovareje: Raro ojo tugohare munëho roriˈo höhö
baejahuo vaˈaˈajëjo.
4 Ëhi uarovoromo avoho gaˈi gavareje mamiˈe roriˈo
bavaˈëˈe jiamu. Röhu ë munëho böröme jiadeje.
5 Bavaˈëˈe jiamu gagoro vaˈo munë gagore rumo vaˈoromo
gavareje rue jabesi övo manö a iˈe ajivëˈe niögu baˈamëˈoho
ë hijamu. Hijamu gagorovo jiodudu'iraejareje.
6 Jiodudu'iraejamu gagorovo ruehuro uëvadeje: Nadi jio-
dudu'iraehëjo. Nazareth rajo ae Iesu korosire anamu guo-
made a hesi sinoho jemë naharujëjo. Hu aveho bogohöjo.
Guomoromo riˈöjëˈe höjo. Hesi sino bamare sionoho gahëjo.
7 Garomo vaˈoromo Peterˈo Iesuare ijorajo ioroˈiorohuˈo
uërëjo: Iesuro urimo Galilee vaˈiramu mamiˈe uëvadire jemë
ë ijore vaˈoromo gaˈaˈarujë uërëjo.
8 Ëhi uëvamu ë magonaho ömoˈömohuro jiodudu'iraeromo
butubutumoromo munë gagore jioromo suorovoromo hu-
ruomoromo vaˈareje. Vaˈoromo juhuonivoˈi ë jöho aho bogo
majëhijareje.

Iesuhu Mary Magdalene-are nunire rovade jöhoje.

9 [Iae hura börömore sisonuvoˈiaˈamu Iesu guomadoho
riˈöjadeje. Riˈöromo aevoˈioho Mary Magdalene-are nunire
rovadeje. Röhu urimo bogo guomade majare Iesuro ë mago-
naho hesi dëre jioˈamaje aruˈaho sisë 7 rarovoˈamadeje.
10 Ëmagonaho hesi nunire rovamu gagorovo ë magona-
hohuro vaˈoromo gavade Iesuare aribövioho huë vavaene

baeromo nivoruomamu gëgorovo uëvadeje: Iesu ri'öjë'ëro hijamu gavode höjo.
11 Hijamu gavode höjamu heromo bogo ma uehorovareje.

Iesuhu hesi ijoraje niö'i jabesi nunire rovade jöhoje.
12 Bogo ma uehorovamu Iesuro Mary Magdalene-are nunire rovamu ijonö ae niö'iro amore jioromo va'i gavareje Iesu nu ano'e gorosovë'e rovamu.
13 Rovamu gagorovo jaburo niö'iro vuonorö'ö rueromo Iesuare aribövi ioro'ioroho Iesu gavare jöho majëhijamu bogo ma uehorovareje.

Iesuhu hesi ijoraje 11 jabesi nunire rovade jöhoje.
14 Bogo ma uehorovoromo Iesuare ijoraje 11-ho jaburo ie ue'ahamu evare ijo tugoho'i Iesu jabesi nuniroho rovadeje. Rueromo uehorovoromo uvadeje: Ave nasi ariböviohuro hejare ae göëro göëro uëvamu: Nörö ri'öjë'e jiamu noro gavare hö uëvamu heromo bogo ma uehorovare hö uvoromo birëgadeje. Birëgoromo uëvadeje: Jemë rabu hia'i birire ë'oromo naehu ri'öjode jöho bogo ma uehorovarije höjo.
15 Ëhi birëgonugoromo uëvadeje: Sa'ae dinö'e dinö'e va'oromo nasi jö maho ae aho'obëhe majëhi barërëjo.
16 Ae rahu mae uehorovoromo bapataeto vaejë'oho God-ro baejëvoromo manö bamëvo'ajëjo. Ae rahu bogo ma uehorovë'oho God-ro uë'a'ajëjo: Jemë sisë jëvaje öri sisënö va'ohëjo.
17 O ae rahu mae uehorovë'oho aviëhi jië'e bogo gavarue mu masijoho vaeruomo'ajëjo aëro ëho garomo uvoruomorö hego: Iae mae-ëjo. Jemë jö mae atarujëjo. Nasi ihoho uvoromo Satan-are sisë aribövi a dëre jëvajoho rarovö'öruomo'ajëjo. Bogo hejarue jöëro atoruomo'ajëjo.
18 Vörö'e sigobu banigojiomë'oho o oso sisë'e jovo ue'ahë'oho bogo sisërëjëvo'ajëjo. O guomo guomo'e aribövi jabesi sinore övo bamëhë'oho marëjëvo'ajëjo.

God-hu Iesu ajamamu ö'idöre ajiomade jöhoje.
19 Bada Iesuro ëhi jië'e jöho majëhiromo God-ro hu ajamamu huro ö'idöre ajiomoromo God-are övo manö hijadeje.
20 God-are övo manö hijamu hesi aribövioho uro va'oromo jöho majëhibe dinö'e dinö'e jijihonövareje. Majëhibe jijiho'ego Badaro jabu'o bimuvoromo muoho ajëmi'ego bogo gavarue darugo'e muoho vaenövareje aëro ëho garomo jabesi jöho mae uehorovo'iröhego. Ëhi'areje. Ahia mino'e.]

LUKE

Luke-hu jajivade jö hesi bëhohoje.

1-2 O asëˈe Theophilus naro ave jöho jasi örire jajivoˈiëˈe gane. Mu böröme nosirire rovëˈeje. Ëmu aevadire aëro nunëro gabe rovëˈëro ë jöho ae majahuinövareje. Majahuijamu ae ahoˈobëhe heromo ë jö gö göho gemuoro gagovoromo jajivo gavareje.

3 Ëhuni ë muoho ahoˈo diehi diehi vaejaroho he avohoˈi uë gëbe rovëˈëro naro jani avoho ahorirëro jajivoˈamoˈi uehorovodeje

4 ëhuro jero adahoromo mamiˈe hejane jöho mae uehorovoˈiranego.

Bapataeto vaejaje ae John rahoröhego aneraehu majahijade jöhoje.

5 Iae Herod-hu Judea saˈa muebejadevare priest gemu ë hijadeje. Priest hesi ihoho Zechariah jiadeje. Abijah-are ujore priest ömoˈömoho Zechariah huˈo ae gemuoho jiadeje. Hesi vaboro hesi ihoho Elizabeth jiadeje. Elizabeth hu aevoˈi jiade priest Aaron-are uje jiadeje.

6 Vaboroˈo baruˈo jaburo niöˈiro Badahu bojëmade jögoroho bövioho biseˈoho ahoˈo avoho ejahoromo hesi nunire ma-mabëhe arijareje.

7 Jabumë aboji harihuˈo rumoˈe jëvadeje Elizabeth dë tiojëˈe magonahëro jiëˈëro. Röhu mamiˈe mavojiraejëvëˈe jiadeje. Jabumë ëhi jiëˈe a magonahoˈe jëvadeje.

8 Ëhi jëvëˈëro Zechariahˈo huˈo gemu mae priest mu vaejarue ariböviohuˈo jabesi mu majaho rovamu evare Zechariah-ro priest muoho God-are nunire vaejadeje.

9 Muoho vaejamu Jew rajo priest-ehu vaejaruëhi jabumëro priest ihoho jajivoˈamoromo gemuore buarohoromo gemu iareje gaˈi di ahuro di muoho bae hesi jiego. Ihoho ioromo gavareje Badare osa börömore rumo vaˈoromo ridiˈe oso God-ni vënehu bueröhe muoho Zechariah-ro baejëˈe jiamu. Zechariah-ro ë muoho baenugoromo ose bueˈi Badare osa börömore vaˈirögoro

10 a ioroˈiorohuro ahoˈo amonö raromoromo God-are örire jöe atoruomadeje.

11 God-are örire jöe atamu gavëˈi Zechariah-ro osa börömore muoho vaeˈi gavadeje Badare anerae gemu nume oso buejarue maratu övo manö ro namijamu.

12 Aneraho ro namijamu gagorovo jiodudu'iraeromo
juhuonivadeje.
13 Juhuonivamu gagorovo anerahuro uavadeje: Zechariah
nadi juhuonivëjo. Jaehu God ëninamijanoho hu iae ejahë'e
höjo. Ejahë'ëro huro jasi vabore Elizabeth ajami'iramu
huro jani harihoho raho'a'ajëjo. Rahë'iroho hesi ihoho John
jumuvonëjo.
14 Jero sisë maro nimoroho'iramu ae aho'obëhe
jabu'o uvo'a'aruëjo: Mabëhe rahade hö uvoromo
nimoroho'aruëjo.
15 Hu Badare nunire a böröme jio'a'ajëjo. Wine jove
vörö'e jove gö gö bogo i'a'ajëjo. Hu hesi vëmu hesi
dëre jio'iröhire aevoromo God-are Aru'ohohuro hesi dë
vövöbajo'ere simanore rarovo'ajëjo.
16 Rarovo'iramu Israel raje ae aho'obëhe jabesi dë
vövöbajo'oho huotovëho'iramu jabumëro Bada jabesi God-
are örire avoho uehorovoruomo'ajëjo.
17 Huro Elijah-are öre daruge gemuoho baeromo ëhuro
Badare jöho baeromo urimo va'a'ajëjo. Va'oromo aribövi
jabesi dë vövöbajo'oho huotovëho'iramu vavu ömo'ömohuro
aboji harihu'oho huë baejëvo'aruëjo. Jö bijönimarue
aribövioho mu mae vaejarue aribövi jabesi jö maho
ejëhoruomo'ajëjo. Ëhi ajëmi'iramu evare aribövioho avoho
raromoruomo'ajëjo Bada maro rueröhego.
18 Anerahuro ëhi majahijamu hegorovo Zechariah-ro
uavadeje: Nasi vaboroho raho'a'ajë uevanuoho röhu na
mavoje jevoromo nasi vaborohu'o mavoje höjo. Ëhi jië'oho
na diehi'oromo uvo'ejöjo: Ja jö mae uevanuëjo.
19 Uevanuëjamu anerahuro uavadeje: Na Gabriel jevajëjo.
Na God-are nuninö namijaje höjo. Huro na remö'öjade
höjo naro ja'o jöe jövoromo jaehu hejanue jö mabëhoho
majahi'irodego.
20 Ëhuni hejëjo. Jaehu nasi jö bogo ma uehorovanuo-
huni ëhuni ja jö jövanuoho bitaroho tövavo'iramu jörume
hibe va'ojuvo naehu uavodëhi ëhi jio'iramu evare jöho
jövo'anuëjo. Amo ë jöho bogo sareroho jio'i hesi majaho
rue'iramu iae jio'a'ajëjo.
21 Ëhi'amu ae aho'obëhe Zechariah mueberomo
uvoruomadeje: Hu rabe ë'oromo osa börömoroho hiromo
örisanuovajëjo.
22 Örisanuovajëjamu Zechariah-ro amonö hörö rueromo
jöho bogo majëhi varijënoho jiadeje. Jöho bogo majëhi
varijënoho jiamu gagorovo rue aribövioho garomo uvoruo-
madeje: Hu God-are osa börömore hijadevare God-ro
röjahamu nia'ovo'iraeromo mu böröme gavë'ëro ëhu'ëro

jöho bogo majahui varijënoho höjo. Röhu hu tövë'ëro jië'ëro jöho bogo majëhi'i ma-övëremu majëhijadeje.

23 Ëhi ë'ë'ëro God-are osare mu majaho barëjamu Zechariah-ro hesi amëro vuonorö'ö va'adeje.

24-25 Va'amu hesi vabore Elizabeth-ro dë'iraeromo uvadeje: Dë tioromo hiromo ae aho'obëhe jabesi nunire javoji baebe rovodoho aviavejö'e Badaro huë baejevoromo ajemamu javojoho barëjevë'e höjo. Ëhi uvoromo osaremu hijamu manaere övo gö mine barëjadeje.

Iesu rahoröhe jöhoje.

26 Elizabeth dë'iraeromo manaere 5 barëromo röhu manaere 6-ho jiamu gavë'i God-ro anerae Gabriel nugö'öjamu Galilee sa'are Nazareth amore rovadeje

27 aboride gemu jöe majahi'iröhëni. Ëaborido hesi ihoho Mary jiadeje. Hu o a juvije gemu jabu niö'ihu masurovo'iröhe jöho ae aho'obëhe jabesi nunire majëhijareje. A juvijo hesi ihoho Joseph jiadeje. Joseph hu Israel sa'are börömo vaenövade ae David-are uje jiadeje.

28 Amo anerahuro rueromo Mary uavadeje: Vaevë'e javajëjo. God-hu huë baejavaje magonahe javajëjo. Badaro ja'o juvaje höjo.

29 Ja'o juvaje höjamu hegorovo Mary-ro sisë maro nurunurumoromo uehorovoromo uvadeje: Bëhoho rabëni ëhi jië'e huë baejë'e jöho majehiromo jejemijajëjo.

30 Ëhi uvamu anerahuro uavadeje: Mary God-ro jasi örire huë baejavë'e jiaje nadi juhuonivo'i

31 aveho gavëjo. Jero dë'iraeromo harihe rahoromo Iesu jumuvo'anuëjo.

32 Hu böröme jio'a'ajëjo. Huro ave ihoho bae'a'ajëjo Dö Mare Hijaje A hesi Harihe ë ihoho bae'a'ajëjo. Bada God-ro ë aho ua'a'ajëjo: Jasi hije David-are sionoho baeromo böröme namiromo Israel rajoho muebejëvonëjo.

33 Muebejëvonë ua'iramu huro Jacob-are ujo ömo'ömoho ma-ioro'ioremu muebejëvonövo'ajëjo. Bogo vuonugo'i ëhi muebejëvobe va'a'ajëjo.

34 Muebejëvobe va'a'ajëjamu Mary-ro aneraho uavadeje: Iae jö mae-ëjo. Röhu aho bogo masegë'e na ëma hijajëjo. Ëhi jië'oho diehi'oromo na dë'iraejevo'ajëjo.

35 Dë'iraejevo'ajëjamu anerahuro uavadeje: God-are Aru'ahohuro ruahö'öjavo'ajëjo. Dö mare hijaje A hesi darugohuro aegaho'ajëjo. Ëhuni raho'irane a ma hesi jöho God-ro uë'a'ajëjo: Hu nasi Harihe höjo.

36 Röhu aveho gavëjo. Jasi agane Elizabeth mavoje höjo röhu hu'o harihe raho'irögoro ë'ajëjo. Ae aho'obëhe garomo

uvoruomade höjo: Hu dë tiojë'e magonahe höjo. Röhu hu
dë'iraejadoho manaere 5 barë'i aveho 6-ho höjo.
37 Rahade hesi bëhoho mue bövie bise'e vae'iröhoho God
hu eni jiajëjo.
38 Eni jiajëjamu Mary-ro uavadeje: Iae mae höjo. Na
Badare mu vaejaje magonahe jevajëjo. Ëhuni jaehu uevanue
ëhi jië'e muehu nasi örire rovë'oho iae mae höjo. Ëhi uavamu
anerahuro hu nugo'i va'adeje.

Mary-hu Elizabeth ga'i ajiomade jöhoje.

39 Va'amu gagorovo Mary-ro ri'öromo dahorunörire Judea
sa'are ë ma-burëro ajiomoromo amore höröjadeje.
40 Hörönugoromo Zechariah-are osare va'oromo Elizabeth
jejamijadeje.
41 Jejamijamu hejë'i Elizabeth-ro hejadeje hesi dëre
aharihoho tiöjavamu. Tiö'ego God-are Aru'ahohuro hesi
dë vövöbajo'ere sino haho'ere aho'obëhe rumorovavamu
hegorovo
42 Mary-ni ma-darugo'o uvadeje: Ja huë mae baejë'e
javajëjo. Magonaho ioro'ioroho iosirëmijë'e javajëjo. Jaehu
raho'iranoho huë mae jiajëjo.
43 Aveho na diehi'oromo huë mae baejevë'e höjo nasi
Börömo hesi vëmehu nasi örire rovanoho.
44 Ëhesi bëhoho jero jejemijamu hejë'i hejode höjo nasi
dëre aharihohuro nimorohoromo tiöjavamu.
45 Ja huë mae javajëjo Badahu uvadëhi ëhi jio'a'ajë
uvanohuro.

Mary-hu jö ioromo God rajahijade jöhoje.

46 Ëhi uavamu hegorovo Mary-ro uavadeje:
Naro nasi dë vövöbajo'o uhure Bada mabëhe uavajëjo.
47 God na ajemaje aho uehorovoromo na nimorohevajëjo.
48 Na hesi mu magonahe ma-bise'e jevajëjo röhu huro nasi
örire uehorovevë'e höjo.
Aviavejö'e aevoromo ae aho'obëhe uvonövo'aruëjo: Nörö
huë mae baejë'e höjo.
49 Darugo ma'e Ahuro mu böröme vaejehë'e höjo.
Hesi ihoho gemu maemu höjo.
50 Hu mae uehorovarue aribövi jabesi jöëni vavaenimaje
höjo.
Jabesi a ujo ömo'ömohuni hesi vavaenoho ëhi jiemu jiobe
va'a'ajëjo.
51 Hesi darugo'e mu maho röjëhiromo
a masije javuajë uvarue aribövioho rarovö'öjëvamu hu-
ruomë'e höjo.
52 Huro darugo'e a masijo jabesi ihoho sa'aro ba'obue'i

iho rumoˈe aribövioho banigojiomëvëˈe höjo.
53 Vadunehu vuovëˈe aribövioho iruno'o mahuro daˈuojëhiˈi
bövi biseˈo marohëˈe aribövioho rëmöˈöjamu ma-övemu
vaˈoruomëˈe höjo.
54-55 Huro hesi mu aribövie Israel raje no ajamuijëˈe höjo.
Nosi hijo mionoˈo uëvadëhi huro ëhi Abrahamˈo hesi ujo
ömoˈömohuˈo nosi jöëni vavaenimemu vavaenimobe
rovëˈe höjo.
56 Ëhi jövonugoromo Mary-ro Elizabethˈo hiromo manaere
niöˈi gemu barëjamu hesi amëro vuonorö'ö abuejadeje.

Bapataeto vaejaje ae John rahade jöhoje.

57 Iae Elizabeth-are majaho rovamu harihoho rahadeje.
58 Rahamu hesi amo rajohuˈo aganohuˈo hejare uëvavamu:
Badaro huë baeromo Elizabeth mabëhe ajamijade hö
uëvavamu hegorovo jabuˈo nimorohoruomadeje.
59 Nimorohoromo rahadoho hurae gemu barëjamu
gagorovo rueruomadeje garöhëni jabesi Jew rajo muoho
vaeromo aharihu hesi sinoho tariojahego. Rueromo ihoho
hesi vavu hesi ihe Zechariah ë ihe gemuoho jumuvoˈiëˈareje.
60 Jumuvoˈiaˈamu gagorovo vëmohuro uëvadeje: Bogajo.
Hesi ihoho John uaˈejarëjo.
61 John uaˈejarëjamu uavareje: Iae mae höjo röhu jasi
aganoho ëhi jiëˈe ihoho bogohöjo.
62 Bogohö uanugoromo vavuoho övëremu ua gavareje:
Harihu hesi ihoho rahuo jioˈaˈajëjo.
63 Rahuo jioˈaˈajëjamu vavuohuro övëremu uëvadeje: Ijo
haˈosoho barovego na jajivöjo. Ijo haˈosoho baro bojamamu
jajivoromo uëvadeje: Hesi ihoho John höjo. Hesi ihoho John
hö uëvamu gagorovo rue aribövioho gövögövövareje.
64 Ëhiˈamu evare Zechariah-are jöˈoho bitaroho marëjamu
God rajahijadeje.
65 Rajahijamu gagorovo rue amo rajohuro ae ahoˈobëhe
juhuonivoruomadeje. Juhuonivoromo ë mu börömo hesi
jöho ahoˈo Judea dahorunörire saˈa börömore ë vaerovemu
vaerovoruomadeje.
66 Vaerovemu vaerovoromo ë jöho sisë maro uehorovoruo-
madeje. Uehorovoromo gavare Badaro aharihoho mae aja-
mamu gagoro uvareje: Ëaharihoho hu diehi jiëˈe a mabëhe
jio hesi höjo.

Zechariah-hu jö God-aro baeromo majëhijade jöhoje.

67 Iae aharihu hesi vavue Zechariah-ro hejade God-
are Aruˈahoho hesi dë vövöbajoˈere sino hahoˈere rumor-
ovoromo uehore bojamamu hegorovo ave jöho majëhiromo
uëvadeje:

68 Bada God Israel rajo muebejavuaje aho hu mabëhe höjo.
Huro uehoro ma-mae baeromo hesi aribövioho ajamui'i
rovë'e höjo.
Rueromo sisë'i raromaroho maro bamavuë'e höjo.
69 Huro darugo'e aho God-are mu vaenövade ae David-
are ujoho bojamuijë'e höjo no baejavuoromo maro
ramuo'iröhego.
70 Huro ëhi ë'iröhëro mami gö'e hesi jö baejare aribövi maho
ëhi huruoho'ego jabumëro ë jöho ae majëhinövare
höjo.
71 Huro no'o muorovarue aribövioho ruahö'öjëvoromo no
baejavuoromo maro ramuo'iröhëro
no nu huodaguarue aribövi jabesi övore javuego
baeniëhiromo maro bamavuo'iröhëro ëhi uvade höjo.
72 Huro muebejavuobe va'iröhe jöho uehorovoromo nosi
hijo miono'oho huë baejëvo'i uvade höjo.
73 Huro nosi hije Abraham darugo'e jöho majahiromo
uavade höjo
74-75 ajamuiromo no'o muorovarue aribövi jabesi övore
javuego baeniëhi'iröhëro.
Baeniëhijego noro bogo juhuonivo'i ma-ioro'ioremu hesi
nuniro raromoromo
hu gemu uehorovoromo ae mae vaejëvoromo hesi muoho
vaenövo'iröhego.
76 Röhu jue'iajo. Dö mare hijaje Aho God-ro ave jöho
majahiromo ua'a'ajëjo:
Ja jö God nasiro baeromo a majëhijanue ae javajëjo.
Jero Badare jöho baeromo urimo va'a'anuëjo huhu rueröhe
öroho avohahego maro rueröhego.
77 Jero jöe majëhijego God-are aribövioho heromo
uvoruomoröhego: God-ro nosi sisëho uehorovoromo
vuonugoromo no baejavuoromo maro ramuaje hö
uvoröhego.
78-79 Ëhesi bëhoho God-ro noni vavaenimajohuro majaëro
ö'idöre rojomanovoromo
ramoramore vuovo örire jijiharue aribövioho no
ajivavuo'ajëjo.
Ajivavuoromo huë mae bae'iröhe öroho röjahui'a'ajëjo.
80 Zechariah-ro ëhi jövë'ëro John-ro bövirаebe hesi
aru'ahoho dë vövöbajo'oho biririvobe va'adeje. Biririvobe
va'oromo a rumo'e sa'are va'o hijadeje u'emu Israel rajo
jabesi nunire muoho ma-va'orahoro vaeröhëni.

2

Iesu rahade jöhoje.

1 Ëhiˈamu evare Rome a böröme saˈae ahoˈobëhe muebejaje a ihe Caesar Augustus-ro jöe nugöˈöjadeje. Jöe nugöˈöromo uëvadeje: Nasi aribövie saˈae dinöˈe dinöˈe raromarujoho jemëro vaˈoromo jemesi ihoho census aribövioho bojëmirego jajivëhoˈirarëjo.
2 Röhu evare majaho ëho iho aevoromo jajivoˈamare majaho jiadeje. Evare majaroho Quirinius-ro bövie vaeromo Syria saˈaho muebenövadeje.
3 Amo ë jöho rovamu gagorovo ae gemu gemu amo göre göre vaˈo raromaroho jabesi amo mare vuonorö'ö rueruomadeje jabesi ihoho uëvego jajivojöro.
4 Rueruomamu Joseph-ro huˈo Galilee saˈare Nazareth amore hiromo vuonugoromo hu David-are ujëro jiëˈëro David-hu aevoˈi hijade amore Bethlehem ë rovadeje.
5 Rueˈi Mary huˈirae rovadeje jabesi ihohuˈo jajivëhojöro rabëni Mary huro masuröhe magonahego. Röhu hu dëˈe jiadeje.
6 Bethlehem rueromo arijamu magonahehu rahoröhe majaho rovadeje.
7 Majaho rovamu gavare aehu nuharue osaho rarovamu gagorovo mi nugoˈamarue osare vaˈo harihu murioho rahoromo niögëro numoromo mi jabesi i bahijarue röhore ë bamareje.

Aneraehu jö barovamu sheep muebejarue aribövieho hejare jöhoje.

8 Ëhiˈamu gavëˈi iae dirö'e gemuore aëro vahiˈe sheep mure raromoromo sheep-oho muebeˈamareje.
9 Sheep-oho muebeˈi gavare Badare anerahuro ro namiˈego Badare ajohuro ajivëvamu gagorovo sisë maro juhuonivareje.
10 Juhuonivamu gagorovo anerahuro uëvadeje: Nadi juhuonivohëjo. Naehu rovaje hesi bëhoho na jö mae baeromo rovajëjo jemëˈo jemesi a ioroˈiorohuˈo ahoˈobëhe heromo börömo bëhe nimorohoˈirarijego.
11 Aruëre David-hu hinövade amore jemë baejëvoromo mare bamëvoˈiröhe aho jaruvo rahëˈe höjo. God-hu uavëˈëro böröme namiromo ajëmiˈiröhe aho höjo. Hu Bada höjo.
12 Röhu jemëro vaˈoromo gaˈirarije aharihoho niögëro numëˈe mi jabesi i bahijarue röhore raromamu gavëˈiroho uvorëjo: Nörö jö mae uövuade höjo.
13 Jö mae uövuade hö uëvamu gavëˈi anerae ahoˈobëhe öˈidöre jioromo ma-majioho ruvebiruomoromo urimore rovade anerahuˈo gemu mae riravoromo God rajahiromo uvoruomadeje:
14 Dö mare hijaje aho God hu mabëhe höjo.

Sa'are raromarue aribövioho huhu huë baejëvajoho maro raromoruomo'ajëjo.

15 Aneraho jaburo ëhi uvoruomoromo ö'idöre vuonorö'ö iojiomamu gagorovo nume sheep muebejarue aribövioho uarovareje: Rovego Bethlehem va'oromo Badahu uövuade muoho gavarëjo.

16 Ëhi uarovonugoromo ma-burëro rueromo nahoromo gavareje Mary'o Joseph'o ari'irögoro aharihoho miehu i ijarue röhore raromamu.

17 Ëhi ganugoromo aharihu hesi jö aneraehu uëvamu hejaroho Mary'o Joseph'o majëhijareje.

18 Majëhijamu hegorovo ae aho'obëhe tiöjëvadeje.

19 Tiöjëvamu Mary-ro jöho avoho heromo hesi simanore bamoromo uehorovemu uehorovadeje.

20 Ëhi'amu rue sheep muebejarue aribövioho aneraehu uëvadëhi ëhi jiamu gavë'ëro o jöho ëhi hejë'ëro God rajahibe mae uabe jabesirëro sionëro va'areje.

Iesu jumuvare jöhoje.

21 Iesu rahadoho hurae gemu barëjamugo Iesuare örire Jew rajo muoho vaeromo sinoho tariö'öjahoromo urimo Mary bogo ma'enorohë'e ma-hijadevare aneraehu iho uavadëhi ëhi Iesu jumuvareje.

Iesu osa börömore bava'oromo God-are örire bojamare jöhoje.

22 Mary-ro aharihoho rahoromo hijuvo gavade Moses-hu bojëmade mu vaeromo jabesi sisë u'oröhe majaho rovamu gagorovo huro Joseph-mu niö'iro aharihe Iesu baeromo Jerusalem amore ajiomareje aharihoho Bada bojami'iröhëni.

23 Ëmu hesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Harihu murioho aho'obëhe God-are öroro i'imamego hesiremu jio'amo'irajo. Amo Mary'o Joseph'o aharihoho bava'areje ëhi jië'e muoho vaeröhëni.

24 O jö göho Badare surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Ihititore niö'i o guaho harihe niö'i ëhi jië'e ugoho priest bojëmego God-ni vënëro muejëvo'irajo. Ëmuohu'o vae'iröhëni jabumë aharihoho bava'areje.

25 Röhu ae gemu Jerusalem amore hijë'e jiadeje. Hesi ihoho Simeon jiadeje. Hu ae mae vaejëvoromo God-are muoho gemu uehorovaje aëro jië'ëro muebenövadeje God-ro Israel rajoho ajëmiromo jabesi huë vavaenoho tugohëhoröhego. Röhu God-are Aru'ahohuro hu'o juvonövadeje. Hu ëhi jië'e ae jiadeje.

26 Simeon hu ëhi jiëˈe ae jiamu God-are Aruˈahohuro röjahiromo uavadeje: Ja bogo avevejöˈoho guomoˈi Badahu uavëˈëro böröme namiromo ajëmiˈiröhe aho rueˈiramu ganugoromo evare guomoˈaˈanuëjo.

27 Ëhi uavëˈëro ijonö God-are Aruˈahohuro uehore bojamamu Simeon-ro God-are osa börömore rovadeje. Rovamu evare Iesuare vëmu vavuˈohuro aharihoho God-are osa börömore barovareje Jew rajo jögoru jiaje ëhi jiëˈe muoho vaeˈiro.

28 Barovamu gagorovo Simeon-ro aharihoho övëro huohudëromo God rajahiromo uavadeje:

29 Bada jaruvo jero jasi nimoromo uevego na muoho vuonugoˈi huë mae öˈiröjo jaehu uevanëhi ëhi jiëˈe jiaje.

30 No maro bamavuoˈiröhe aho nasi nunëro gavëˈe jevajëjo.

31 Ëaehu vaeröhe muoho jero avohane höjo saˈae ahoˈo garöhego.

32 Avohane hesi bëhoho huro ajoho barovego
ëhuro jasi jö bogo hejëˈe aribövioho jasi öroho gaˈi
jasi aribövie Israel rajo nosi ihoho döro jioröhego.

33 Simeon-ro ëhi jövamu hegorovo Iesuare vëmohuˈo vavuohuˈo tiöjëvadeje.

34 Tiöjëvamu God-ro jabumë huë mae bojëmiˈiröhego Simeon-ro God uanugoromo Iesuare vëme Mary uavadeje: Aveho hejëjo. Ave aharihoho God-ro bamade höjo huro muoho vaejego ëhuro Israel rajo a ioroˈioroho saˈare rireromëvoˈi ioroˈioroho döro riˈöröhego. God-ro bamade höjo huro hesi jöho barueröhego. Huro hesi jöho barueˈiramu aëro ahoruomoˈajëjo.

35 Ahoromo ëhuro ae ahoˈobëhe jabuhu diehi diehi uehorovaruoho vaˈorahoro jioˈiramu gaˈejarëjo. Ëhiˈoˈiramu jero jasi dë vövöbajoˈo uhure huë vavaene börömoho baeˈaˈanuëjo.

36 Simeon-ro Mary ëhi uavadeje. Röhu magonaho mavoje gemu ë hijëˈe jiadeje. Hesi ihoho Anna jiadeje. Hu jö God-aro baeromo majëhijaje magonahe jiadeje. Phanuel-are aboje jiadeje. Asher-are uje gemuoho jiadeje. Röhu hesi vadunoho ahoˈobëhe mae jiadeje. Urimëˈi barue masuromo baruˈo hijadoho vadune ahoˈobëhe 7 barëjamu

37 baru guomamu doru hijadoho rahade vadunoho ahoˈobëhe 84 jiadeje. Ëhuˈëro mavoji mae jiadeje. Röhu huro ë God-are osa börömoremu vaˈoromo majae vahie jene ioho vuonugoˈi God gemu uehorovoromo hesi örire jöe jövoromo rajahinövadeje.

38 Amo Mary'o Joseph'o God-are osa börömore arijamu
ë magonahohuro jabesirire rovadeje. Rueromo aharihoho
garomo God huë mae uavadeje. Huë mae uaromo va'oromo
ganövade di aribövіohuro God-ro Jerusalem amo rajoho
maro bamëvoröhego muebejarue ë aribövioho gëromo ahar-
ihu hesi jöho majëhinövadeje.

Iesu Nazareth amore vuonorö'ö barovare jöhoje.

39 Ëhi'amu Mary'o Joseph'o Badare surire jiaje ëhi jië'e
muoho vae barënugoromo Galilee sa'are vuonorö'ö rueromo
ro jabesi amore Nazareth ë arijareje.
40 Arijamu aharihoho böviraebe biririvobe va'adeje. Hu
uehoro mabëhe hesi simanore jiadeje. God-ro hesi örire huë
bae avohobe va'adeje.

A harihe Iesuhu God-are osare hiromo ë'ade jöhoje.

41 Ëhi jië'ëro God-hu Vörö Tugohade Maja Börömoho
rue'ego vadune göro göro Iesuare vëmu vavu'ohuro
Jerusalem ajiomoromo ë hesi söröho inövareje.
42 Ëhi'obe rovaroho Iesu vadune aho'obëhe 12 baejamu
gagoro Iesuare vëmu vavu'ohuro ëhi gemuoho ë'oromo
Jerusalem amore ajiomareje.
43 Ajiomoromo sörö majaho barëjamu vuonorö'öromo
sionëro jabesi amëro rue'ië'areje. Röhu jabesi harihe Iesuro
ë Jerusalem hijadeje. Hijamu vëmu vavu'oho dadivëvadeje.
44 Dadivëvamu uehorovoromo uvareje: Evaho Iesu nosi a
ioro'iorohu'o gemu mae rovajëromo rovaroho majae gemu
barëjadeje. Majae gemu barëjamu agano ioro'iorehu örire
rovaruire Iesu nahobe jirehojuvo
45 gavare Iesu bogojiamu gagorovo öri ahore
vuonorö'öromo Jerusalem naho va'areje.
46 Nahojuvo jiamëhi va'i gavareje Iesu God-are amo
börömore hiromo God-are jö öri röjëhijarue aribövi jabesi
jöho hejë'i hu'o mana uë gëvamu.
47 Hejareje huro ëhi'ego ae aho'obëhe tiöromo uvoruo-
mamu: Rabu simano ma-mabëhe baejë'ëro jöho mana
bu'öjajëjo.
48 Ëhi'amu vëmu vavu'ohuro Iesu garomo tiöromo
vëmohuro uavadeje: Jue'i ja rabëni nosi öriroho ëhioho ë'ane
höjo. No jasi vavuohumu niö'iro nurunurumë'i nahavobe
rovare höjo.
49 Rovare höjamu Iesuro uëvadeje: Jemë rabëni na na-
hevobe rovarije höjo. Jemë rabëni bogo uvarije höjo: Nörö
hesi Vavuohuro nimo'ego hesi osare hijajëjo.
50 Ëhi uëvamu hegorovo vëmu vavu'oho Iesuhu uëvaje jö
hesi bëhoho dadivëvadeje.

51 Dadivëvamu Iesuro vëmu vavuˈohuˈo sionëro vuonorö'ö
rovadoho jabesi amore Nazareth ë hiromo jabesi jöho
ejëhëˈe hinövadeje. Hijamu vëmohuro gavade hejade jöho
hesi simanore bamoromo uehorovemu uehorovonövadeje.
52 Ëhiˈamu Iesuro simano mae jiobe daje böviraebe
vaˈadeje. God o ae ahoˈobëhe jaburo hesi örire huë bae
avohobe vaˈareje.

3

Bapataeto vaejaje ae John-hu jö majëhinövade jöhoje.

1 Iae Tiberius Caesar-hu Rome amore bövie namiromo
hesi saˈae dinöˈe dinöˈe aevoromo muebejavuadoho vadune
ahoˈobëhe 14 barëˈi 15-ho jiadeje. Röhu Pontius Pilate-
ro Judea saˈaho muebeˈi Herod-ro Galilee saˈaho muebeˈi
Herod-are murie Philip-ro Iturea saˈahuˈo Trachonitis
saˈahuˈo muebejëvoˈi Lysanias-ro Abilene saˈaho muebe-
jadeje.
2 Annasˈo Caiaphasˈo jabumë niöˈi Jew rajo jabesi priest
böröme jëvadeje. Ësaˈare a masijoˈo priest masijoˈo ëhi
jioˈamade majare evare Zechariah-are harihe John-ro a
rumoˈe saˈare hijamu God-are jöhuro dëre abuejadeje.
3 Abuejamu hegorovo jöho majëhibe juvoromo Jordan
jovonörire öri ariˈoho juvo barëjadeje. Juvo barëromo
majëhiromo uënövadeje: Uehoro sisëho vuonugoˈi uehoro
mae baeromo bapataeto vaehego God-ro jemesi sisëho ue-
horovoromo vuonugëhajo.
4 John-hu ëhi ëˈiröhe jöho urimëˈi jö God-aro baeromo
majëhinövade ae Isaiah-ro surire jajivoromo uvadeje:
Aëro a rumoˈe saˈare hiromo ma-darugoˈo uvoˈaˈajëjo:
Badahu rueröhe öroho avohorego hu maro rueˈirajo.
Hesi öroho ahorirëro vajivorego hu maro juvoˈirajo.
5 Guoröte ahoˈobëhe huoˈamoˈiramu rojomoˈamoˈajëjo.
Dahoru ëgohuˈo bunohuˈo ahoˈobëhe ahoˈamoˈiramu
ahorire jio vaˈaˈajëjo.
Tagu taguˈe öroho vajivoˈiramu ahorirëro jioˈamoˈajëjo.
Abue ajiomëˈe öroho avohoˈiramu ahorirëro jio vaˈaˈajëjo.
6 Ëhiˈoˈiramu ae ahoˈobëhe garuomoˈajëjo God-hu
baejëvoromo mare bamëvajoho.
7 Ëhi jajivëˈëro jiëˈëro iae John-ro gavade ae ahoˈobëhe
mae huro bapataeto vaejëvojöro rueruomamu gëgorovo
uëvadeje: Sigobu aboji harihuˈe jëvanovajëjo. Jemë raro
uëvade höjo: God-are vöröehu rueˈiröhire jioromo huruo-
moromo manö vaˈirarijoho eni jëvoˈajëjo. Bogajo.
8 Ijehu bajo mae raejajëhi ëhi mu mae vaerego no garomo
uvoˈirarëjo: Iae jemë uehoro sisëho vuonugoˈi uehoro

mae baejëˈe jëvajëjo. Röhu nadi uvorëjo: Abraham nosi
bëhohuro jiëˈëro ëhuˈëro no mae javuajëjo. Naro jemë
uëvajëjo: Jemë Abraham-are ujo ömoˈömo jëvajoho ëho
ma-biseˈe höjo. God-ro nimoˈibejajo ave munëho ujuo-
horomo avohëvego araeromo Abraham-are ujo ömoˈömoho
jioˈamoˈibejajo. Ëhuni nadi nimorohëˈioho ëhioho atorëjo.
9 Röhu tonëro ijoho bëhiˈo huoˈöˈiëˈajëjo. Di ijohuro bajoho
bogo ma raejëˈe jiego huoˈöromo vëniro huoˈiëˈajëjo.
10 Ëhi jiëˈe jöho majëhiˈego aëro uanövareje: Ëhi jiëˈoho no
diehi jiëˈe muoho vaeˈejarëjo.
11 Vaeˈejarëˈego John-ro uënövadeje: Ae rahu niöge niöˈi
jëvëˈoho gö baeromo niögu rumoˈe aho bojaminëjo. O ie
jëvëˈoho i rumoˈe aho gö bojaminëjo.
12 Ëhi uëˈego tax baejarue aribövioho jabuˈo bapataeto
vaeˈi ruenövareje. Rueromo uanövareje: Tisa no diehi jiëˈe
muoho vaeˈejarëjo.
13 Vaeˈejarëˈego John-ro uënövadeje: Tax baejëˈiroho
saˈare a masijehu uëvaruëhi ëminoˈe baeˈi nadi göˈoho
döroho jemesi ëma baerëjo.
14 Ëhi uëˈego muorovo aribövioho jabuˈo uanövareje:
Jabesi muoho ëhi höjo röhu nomë diehi jiëˈe muoho
vaeˈejarëjo. Vaeˈejarëjamu uëvadeje: Jemëro vaˈoromo nadi
ae gö jabesi monioho baeniëhirëjo o nadi sarerëmiromo
uërëjo: Jemë mu sisë vaejëˈe jëvaje monie mana boja-
muihëjo. Nadi ëhi jiëˈe muoho vaeromo monioho ujuohoˈi
ma-uvorëjo: No suvuoro baejaruoho iae eni höjo.
15 Ëhi majëhijamu hegorovo ae ahoˈobëhe dë vövöbajoˈere
uvoruomadeje: Nani mu börömëro rovajëjo. O nani John hu
God-hu uavëˈëro böröme namiromo ajamuiˈiröhe ahuro jöe
majahuijajëjo.
16 Ëhi uvoruomamu gagorovo John-ro uëvadeje: Naro
jovëremu bapataeto vaejëvaje höjo. Röhu ae gö nasi ijonö
rueˈiëˈajëjo. Huro na iosiremiromo börömoho höjo. Naehu
hesi mu biseˈo vaejahoromo höru sino jiovahoˈibejodoho
o mu biseˈo biseˈe rabe vaejahoˈibejodoho röhu na ma-
biseˈe jevajëjo. Naro ma-jovëremu bapataeto vaejëvaje
höjo. Ëahuro God-are Aruˈahohuro o vënëro bapataeto
vaejëvoˈajëjo.
17 Hesi ijo garanoho övore höjo. Ijo garanoho övore
jiëˈëro ioho tevoromo döro hijiohijiovoromo mevoromo i
maho gagovoromo hesi irunoˈe osare ë avoho bahiˈi subueho
sinoho ravemu ravaje vënire huoˈaˈajëjo.
18 Ëhi jiëˈe jöho o jöe gö gö John-ro majëhiromo ëhuro
jabesi simanoho huotovëho ganövadeje. Ëhiˈoromo God-are

jö maho majëhinövadeje.

John savoji gagore ba'amare jöhoje.

19 Ëhi'amu gagorovo iae ë sa'a muebejaje a böröme Herod-
ro hesi muri hesi vabore Herodias gohoniahiromo mu sisë
gö gö vaejamu gagorovo John-ro ri'öromo birevadeje.
20 Birevamu Herod-ro mu sisë aho'obëhe vaejë'ëro röhu
ave mu sisëhu'o vaejadeje. Huro ae uëvamu John guduamo
bava'oromo savoji gagore ba'amareje.

John-hu Iesu bapataeto vaejade jöhoje.

21 Röhu ë hesi urimo John-hu a bapataeto vaejëvade majare
huro ae aho'obëhe bapataeto vaejëvonugoromo Iesu'o bap-
ataeto vaejadeje. Bapataeto vaejamu Iesuro God-are örire
jöe jövamu gavë'i ö'idöho arorovadeje.
22 Arorovamu God-are Aru'ahohuro sino haho'e jioromo
guaho va'ënohuro Iesuaro ruvebijamu gavë'i ae aho'obëhe
hejareje ö'idöre uvavamu: Ja nasi Harihu mabëhe javajëjo.
Naro ja garomo ëhuro nasi dë vövöbajo'oho nimorohevajëjo.

Iesuare hijo miono'o jabesi iho jajivobe va'ade jöhoje.

23 Röhu Iesuhu mu aevade majaho hu vadune aho'obëhe
30 rabu'e jiadeje. Ae aho'obëhe uvoruomadeje: Iesu hu
Joseph-are harihe höjo. Röhu Joseph hu Heli-are harihe
jiadeje.
24 Heli hu Matthat-are harihe jiadeje. Matthat hu Levi-are
harihe jiadeje. Levi hu Melchi-are harihe jiadeje. Melchi
hu Jannai-are harihe jiadeje. Jannai hu Joseph-are harihe
jiadeje.
25 Joseph hu Mattathias-are harihe jiadeje. Mattathias
hu Amos-are harihe jiadeje. Amos hu Nahum-are harihe
jiadeje. Nahum hu Esli-are harihe jiadeje. Esli hu Naggai-
are harihe jiadeje.
26 Naggai hu Maath-are harihe jiadeje. Maath hu
Mattathias-are harihe jiadeje. Mattathias hu Semein-are
harihe jiadeje. Semein hu Josech-are harihe jiadeje. Josech
hu Joda-are harihe jiadeje.
27 Joda hu Joanan-are harihe jiadeje. Joanan hu Rhesa-
are harihe jiadeje. Rhesa hu Zerubbabel-are harihe jiadeje.
Zerubbabel hu Shealtiel-are harihe jiadeje. Shealtiel hu
Neri-are harihe jiadeje.
28 Neri hu Melchi-are harihe jiadeje. Melchi hu Addi-are
harihe jiadeje. Addi hu Cosam-are harihe jiadeje. Cosam
hu Elmadam-are harihe jiadeje. Elmadam hu Er-are harihe
jiadeje.
29 Er hu Joshua-are harihe jiadeje. Joshua hu Eliezer-are
harihe jiadeje. Eliezer hu Jorim-are harihe jiadeje. Jorim

hu Matthat-are harihe jiadeje. Matthat hu Levi-are harihe jiadeje.
30 Levi hu Simeon-are harihe jiadeje. Simeon hu Judah-are harihe jiadeje. Judah hu Joseph-are harihe jiadeje. Joseph hu Jonam-are harihe jiadeje. Jonam hu Eliakim-are harihe jiadeje.
31 Eliakim hu Melea-are harihe jiadeje. Melea hu Menna-are harihe jiadeje. Menna hu Mattatha-are harihe jiadeje. Mattatha hu Nathan-are harihe jiadeje. Nathan hu David-are harihe jiadeje.
32 David hu Jesse-are harihe jiadeje. Jesse hu Obed-are harihe jiadeje. Obed hu Boaz-are harihe jiadeje. Boaz hu Shelah-are harihe jiadeje. Shelah hu Nahshon-are harihe jiadeje.
33 Nahshon hu Amminadab-are harihe jiadeje. Amminadab hu Admin-are harihe jiadeje. Admin hu Arni-are harihe jiadeje. Arni hu Hezron-are harihe jiadeje. Hezron hu Perez-are harihe jiadeje. Perez hu Judah-are harihe jiadeje.
34 Judah hu Jacob-are harihe jiadeje. Jacob hu Isaac-are harihe jiadeje. Isaac hu Abraham-are harihe jiadeje. Abraham hu Terah-are harihe jiadeje. Terah hu Nahor-are harihe jiadeje.
35 Nahor hu Serug-are harihe jiadeje. Serug hu Reu-are harihe jiadeje. Reu hu Peleg-are harihe jiadeje. Peleg hu Eber-are harihe jiadeje. Eber hu Shelah-are harihe jiadeje.
36 Shelah hu Cainan-are harihe jiadeje. Cainan hu Arphaxad-are harihe jiadeje. Arphaxad hu Shem-are harihe jiadeje. Shem hu Noah-are harihe jiadeje. Noah hu Lamech-are harihe jiadeje.
37 Lamech hu Methuselah-are harihe jiadeje. Methuselah hu Enoch-are harihe jiadeje. Enoch hu Jared-are harihe jiadeje. Jared hu Mahalaleel-are harihe jiadeje. Mahalaleel hu Cainan-are harihe jiadeje.
38 Cainan hu Enos-are harihe jiadeje. Enos hu Seth-are harihe jiadeje. Seth hu Adam-are harihe jiadeje. Adam hu God-are harihe jiadeje.

4

Iesuhu mu sisë vaejöro Satan-hu bijioho gavade jöhoje.

1 Iae Iesuro hejade God-are Aru'ahohuro hesi dë vövöbajo'ere sino haho'ere rumorovavamu hegorovo Jordan jovoho vuonugo'irögoro God-are Aru'ahehu uavajire a rumo'e sa'a göre ë va'o juvadeje.

2 A rumoˈe saˈare juvamu gagorovo Iesuro God-are jöho
ahojöro Satan-ro hesi dëho bijioho gabe vaˈadoho majae
ahoˈo 40 barëjadeje. Bijioho gaˈi hijamu evare majaroho
Iesuro ioho bogo ijëˈe ma-hibe vaˈoromo ë majaho barëjamu
vadunëro hömadeje.
3 Vadunëro hömamu Satan-ro riˈöromo uavadeje: Ja God-
are Harihe javëˈoho ave munëho uavego iraejajo.
4 Iraejajamu ruehuro uavadeje: Röhu God-are jöho jajivo-
romo ëhi uvëˈe höjo: Aehu iemu uehorovëˈoho bogo maho
raromoˈaruëjo.
5 Ëhi uavamu Satan-ro Iesu huˈirae baˈojiomoromo a masi-
jehu dinöˈe dinöˈe raromoromo muebeˈamarue öri ariˈoho
ëho ma-burëro röjahi barëjadeje.
6 Röjahiromo uavadeje: Ëöri ariˈoho ahoˈobëhe naro
bojami barëˈejöjo jero mueberomo ë bövi biseˈo maho
ujuohoˈiranego. Ëhesi bëhoho ë öri ariˈoho naro baejëˈëro
jevëˈëro ae rahu bojëmiˈi negëˈoho iae bojëmaje höjo.
7 Ëhuni jaehu uvene aho röjehijëˈoho ahoˈobëhe jasi
jioˈamoˈajëjo.
8 Jasi jioˈamoˈajëjamu Iesuro uavadeje: Röhu God-are
surire jöho ëhi uvëˈe höjo: Bada jasi God gemu rajahiromo
hesi muohemu gemu vaejahonëjo.
9 Ëhi uavamu Satan-ro Iesu Jerusalem huˈirae baeromo
ajiomadoho ruhe God-are osa börömo hesi döre baˈojio ë
nugamu namijadeje. Namijamu Satan-ro uavadeje: Ja God-
are Harihe javëˈoho avehuro namiˈi jörö'örovëjo.
10 Ëhesi bëhoho God-are surire jöho ëhi uvëˈe höjo: God-ro
hesi aneraho uëˈiramu ja avoho muebejavoˈaruëjo.
11 O hesi surire jö göho ëhi uvëˈe höjo: Aneraho jaburo
övore maˈenagonövoˈaruëjo jasi hörure munëro bibejavo-
jöëni. Ëhuni jörö'örovëjo.
12 Jörö'örovëjamu uavadeje: Röhu God-are jöho ëhi uvëˈe
höjo: Nadi riˈöromo Bada jasi God hesi dëho ëma bijiohoromo
uanëjo: God jero ëhi ëhi ëˈëjo.
13 Ëhi uavamu Iesuro mue gö gö ahoˈo vaejöro Satan-ro
hesi dëho bijioho ganugoromo vuonugo vaˈadeje majae eni
jiego vuonorö'ö rueröhëro.

Iesuhu Galilee saˈare hiromo aevoromo mu vaejade jöhoje.

14 Vaˈamu iae Iesuro God-are Aruˈaho hesi darugoho
baeromo vuonorö'öromo Galilee saˈare vaˈadeje. Vaˈamu
huhu rovade jöho ë saˈaho ahoˈobëhe heruomadeje.
15 Iesuro Jew rajehu God rajahijarue osare osare jöe
röjëhibe juvamu ae ahoˈobëhe uvoruomadeje: Hu a mae
höjo.

Iesuare ame Nazareth rajehu Iesu bijönimoruomade jöhoje.

16 Ëhiˈamu Iesuro jöe röjëhibe juvoromo urimëˈi
asisöˈoˈere hiromo bövіraejade amore Nazareth ë rovadeje.
Rueromo nuho majae rovamu amo göre göre vaˈoromo
ëˈajëhi ëhi huro God rajahijarue osare vaˈadeje. Vaˈoromo
God-are surire jöho adahoˈi riˈö namijadeje.
17 Namijamu jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-
hu jajivade jöˈe suroho ae göëro bojamijadeje. Bojamamu
Iesuro baeromo jiovöˈöromo ave jajivade jöho nahoromo
birohoromo adahoromo
18 uvadeje:
Badare Aruˈahohuro nasi simanore rumorovevajëjo Badaro
hesi Aruˈahoho nasirire bamëˈëro jiëˈëro.
Huhu bamade hesi bëhoho naro hesi jö maho baeromo bogo
eni jiëˈe aribövioho majëhiˈirodego bamade höjo.
Huro na remöˈöjade höjo naro vaˈoromo tövëvëˈe aribövioho
uëˈirodego: Jiovo rëmöˈöˈirode majaho rovëˈe höjo.
Nuni tugorohëvëˈe aribövioho uëˈirodego: Nuni
dadovëhoˈirode majaho rovëˈe höjo.
Remöˈöjade höjo sisëhu ruahöˈöjëvëˈe aribövioho naro manö
bamëvoˈirodego.
19 Naro ae uëˈirodego: Badahu ajëmiˈiröhe majaho iae rovëˈe
höjo.
20 Ëjöho adahonugoromo Iesuro suroho huhoho tae-
moromo osa muebejaje aho sionëro bojamiromo jö bëhoho
röjëhiˈi saˈaro hijadeje. Hijamu gagorovo ë osare raromare
aribövіohuro ae ahoˈobëhe heˈi Iesu gemu ërimahareje.
21 Ërimahamu uëvadeje: God-are jö adahamu hejarije ë hesi
muoho aviavejöˈe rovëˈe höjo.
22 Iesuro ëhi jiëˈe jöho jövamu hegorovo ae ahoˈobëhe
uvoruomadeje: Hu jö mae jövajëromo hesi huë ma jöho
heromo tiöjëvadeje. Tiöjëvamu uvoruomadeje: Ëiaho bogo
a börömehu jioˈi hu Joseph-are harihe höjo.
23 Ëhi uvoruomamu Iesuro uëvadeje: Ave uhu jö ataru-
joho jemëro ëhi ueˈaˈarujëjo: Oso muebejanue aho jero
jasi ajamirovego mae javajo. Ëhesi bëhoho jemëro ueromo
ëˈarujëjo: Arue Capernaum amore mu vaejane ë hesi jö
hejaroho ëhi jiëˈe muoho ave jasi amoro vaejego no gavarëjo.
24 Röhu ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Jö God-aro
baeromo majëhijarue aribövioho nosi saˈa rajohuro bogo ma
uehorovavuarue höjo. Bogo mae bogajo.
25 Röhu aveho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Elijah-hu hijade
majaroho ave Israel saˈare magonaho dorue ahoˈobëhe
jioˈamade höjo. Evare majare ëni bogo mae bogo rovadoho

vadune niöʹi gemu röhu döre manaere 6 ëhi barëjëʹëro ëhuʹëro saʹae ahoʹobëhe majae ëgobövie vadune raromare höjo. Vadune raromamu evare
26 magonaho dorue ahoʹobëhe ave Israel saʹare raro-
maroho God-ro Elijah hesi saʹa rajo magonaho doruoho
bogo gemu vaduʹe ajamijöro jabumënioho nugöʹöʹi saʹae gö
Sidon amonörire saʹare Zarephath amore hijade magonaho
doruohuni gemu nugöʹöjade höjo ajamiʹiröhego.
27 O jö God-aro baeromo majëhinövade ae Elisha-hu hi-
jade majaroho ave Israel saʹare sino jomoʹe ae ahoʹobëhe
jioʹamade höjo. Röhu Elisha-ro Israel raromarue jomoʹe
aribövi bogo ae gemu vaduʹe jabesi sinoho avohëhoʹi Syria
rajemu gemu a ihe Naaman hesi sinoho avohahade höjo.
28 Ëhi majëhijamu hegorovo ë God rajahijarue
osare raromarue ariböviohuro heromo sisë maro dë
vörönimoruomadeje.
29 Dë vörönëgamu riʹöromo Iesu amore jiamu guduamo
baeromo amoʹe dahoru bönure iojiomoromo dahoru vösöre
suorovareje barado döre riravoʹi babaʹamoʹirovo.
30 Ëhiʹoʹi ëʹoruomamu gëgorovo Iesuro jabesi ririre
jioromo rëmöʹöromo vaʹadeje.

Aruʹaho sisë ae gemu hesi dëre jiamu Iesuhu rarövöʹöjade jöhoje.

31 Vaʹoromo Iesuro abuejadoho abo Galilee saʹare Ca-
pernaum amore höröjadeje. Höröromo Jew rajo jabesi
nuho majaho rovamu God rajahijarue osare vaʹoromo jöho
röjëhijadeje.
32 Jöho röjëhijamu heromo tiöromo uvoruomadeje: Hesi
jöho darugoʹe ma-mabëhe javavajëjo. Ëhi uvoruomade hesi
bëhoho hesi birire baejëʹëro hu jöho majëhijadeje.
33 Amo ë osare Satan-are a sisëhu dëre abuejëʹe aho hijëʹe
jiadeje. Hijëʹëro ma-darugoʹo uvadeje:
34 Hë-ajo. Iesu Nazareth rajoho ja rabëni sihusihuaguoʹi
rovane höjo. Na ja ijumavuoʹi ëʹanuëjo. Na iae ja gavajëjo.
Ja God-aro jioromo rovëʹe a ma-maemu jëʹe ae javajëjo.
35 Ëhi uavamu hejëʹi Iesuro uavadeje: Jöho vuonugoʹi
höröjëjo. Höröjëjamu hejëʹi uhure a sisëhuro ë a hesi
simanoho huotovahamu ë aribövi jabesi nunire saʹare be-
humorovadeje. Saʹare behumorovamu uhure a sisëhuro ë a
hesi sino hahoʹoho bogo ijumahoʹi ma-höröromo vaʹadeje.
36 Höröromo vaʹamu gagorovo ae ahoʹobëhe garomo
tiöjëvamu uarovareje: Aveho rabuʹe jöho höjo. Darugoʹe
jöho jövego a sisëhuro ma-burëro ejahoromo suorovo
vaʹoruomaje höjo.

37 Ëhiˈamu Iesuhu vaejaje mu hesi jöho ë saˈaho ahoˈobëhe
he barëjareje.

Iesuhu ae ahoˈobëhe jabesi sino avohëhade jöhoje.

38 Röhu a sisëho dëre jioromo hörö vaˈamu Iesuro God
rajahijarue osare jioromo vaˈadeje. Vaˈoromo Simon-are
osare vaˈadeje. Röhu Simon-are jure magonaho hesi sino
hahoˈoho vöröˈirae avohëˈe jiadeje. Vöröˈiraejamu Iesu
uavareje: Na ja magonahoho ajaminëjo.
39 Ajaminëjamu hegorovo Iesuro vaˈoromo bëhire
ruahoˈamo namiromo uavadeje: Vöröˈiraejanuoho uˈuhëjo.
Uˈuhëjamu sino hahoˈere vöröˈiraejadoho uˈuhadeje.
Uˈuhamu hejëˈi riˈöromo iruoˈe avohëhoromo iˈimëmadeje.
40 Iˈimëmamu majae bevaˈamu gagorovo ae rahu hesi
ae guomo guome gö gö jiëˈoho ujuoho rovamu Iesuro
hesi övoho ae ahoˈobëhe jabesi sinore bamëhoˈego
marëˈamonövadeje.
41 Marëˈamoˈego aruˈaho sisë ae ahoˈobëhe jabesi dëre
raromarohuro suorovo vaˈonövareje. Suorovo vaˈiëˈiroho
ma-darugoˈo uvonövareje: Ja God-are Harihe javajëˈego
heromo uënövadeje: Jöe nugohëjo. Nadi nasi jöho huruo-
hohëjo. Iesuhu ëhi jiëˈe jö jövade hesi bëhoho ë aruˈaho
sisëho jaburo garomo uvareje: Hu böröme namiromo ae
ajëmaje aho höjo.

Iesuhu Judea saˈare jö majëhibe juvade jöhoje.

42 Ëhi ëˈëˈëro sisonuvamugo Iesuro riˈöromo vaˈoromo a
rumoˈe saˈare ë hijadeje. Hijamu ae ahoˈobëhe hu nahobe
rovareje. Nahobe rueromo gavare ë hijamu gagorovo ni-
jioˈiraeromo uavareje: Nadi vaˈi rueromo noˈo hijëjo.
43 Noˈo hijëjamu hegorovo uëvadeje: Iae mae uevarujëjo
röhu God-hu böröme namiromo muebejëvaje jöho ë jöho amo
ioroˈiorohuˈo majëhibe vaˈejöjo ë hesi bëhoho God-ro ëhuni
remöˈöjamu rovëˈëro.
44 Ëhiˈonugoromo Judea saˈare God rajahijarue osare osare
jöho majëhibe juvadeje.

5

Iesuare ijore ijore jijihoröhego Iesuhu aevoromo a uëvade jöhoje.

1 Iae Iesuro Gennesaret eˈu riröre namijadeje. Namijamu
ae ahoˈobëhe God-are jöho heˈi tagavoromo bijimöˈörovobe
rueruomadeje.
2 Rovamu Iesuro namiromo gavadeje boat niöˈi eˈu riröre
raromëvoˈi visu suovarue aribövioho roriˈo raromoromo
viöho uˈovamu.

3 Ëhi ganugoromo boat gemu Simon-are boat-re ajio hi-
romo Simon uavadeje: Ave riröre jioromo biduohö'öjego
rori'o va'ajo. Rori'o va'a uanugoromo gavade eni jiamu
gagorovo boat-re ëhi hiromo jöho röjëhijamu rue sa'are
raromare aribövіohuro heruomadeje.

4 Heruomamu Iesuro hesi jöho jövobe va'ojuvo barëjamu
Simon uavadeje: Ave jasi boat-oho baeromo e'u umahë'inö
huo'öbe va'oromo ja'o jasi aribövіohu'o viöho ba'amorëjo
ëhuro visue aho'o suovo'irarije höjo.

5 Suovo'irarije höjamu Simon-ro uavadeje: Tisa ëho iae
mae höjo röhu no vahi bövie visu suovo'i ë'o gabe rovaroho
gavare höjo bogo eni javuamu. Röhu jero uë'ego ëhuni viöho
ba'amo'ejöjo.

6 Ëhi uanugoromo viöho ba'amoromo visue aho'obëhe
suovamu viöho dadorovo'ië'adeje.

7 Dadorovo'ia'amu gagorovo Peter-mëro jabesi a ioro'iore
boat göre arijaruoho övëro uëvareje: Ro ajamuihëjo.
Ro ajamuihëjamu rueho jaburo rueromo ajëmiromo visue
aho'obëhe suovoromo ë boat niö'ire bahijamu irijiomoromo
diruvëvo varijëne jiadeje.

8 Ëhi'amu gagorovo Simon Peter-ro Iesuare bëhire ague
aho hiromo uavadeje: Bada na remo va'ëjo. Na a sisë
jevajëjo.

9 Peter-mëro visue aho'obëhe mae suovoruomoromo
tiöjëvë'ëro jië'ëro ëhu'ëro ëhi uavadeje.

10 Peter-më tiöjëvo'i James'o John'o jabu'o tiöjëvadeje.
Röhu James'o John'o jabumë Zebedee-are harihe jëvadeje.
Jabumë Simon'o gemu mae muoho vaenövareje. Amo
tiöjëvamu Iesuro Simon uavadeje: Nadi juhuonivonëjo. Avi-
avejö'e aevoromo ja bogo visuoho gagovo'i ae magonahe
gagovëvo'iramu nasinö jioruomo'ajëjo.

11 Ëhi jövamugo boat-re rueromo ravo'amoromo boat-oho
jagu ömëvo va'o nie'uahore ötöjëvareje. Ötöjëvonugoromo
jabesi muoho bövioho bise'oho vuonugo'i aevoromo Iesuare
ijore ijore jijihonövareje.

Iesuhu sino jomo'e a ajamade jöhoje.

12 Iae Iesuro amore hijadeje. Hijamu ae gemu sino haho'e
jomemu jië'ohuro rueromo Iesu garomo ague aho hiromo
ëninamiromo uavadeje: Bada ja nasi sino avoheho'iranoho
ja eni javajëjo. Ëhuni jasi nimoromo ajemijë'ohuro iae
ajemi'anuëjo.

13 Ajemi'anuëjamu Iesuro övoho nugö'öromo sinoho
rëhahoromo uavadeje: Iae na negajëjo ajami'iro. Marëjëjo.

Marëjëjamu gavë'i jomoho rireromoromo hesi sinore sisë sisëho barëjadeje.

14 Sisëho barëjamu gagorovo Iesuro uavadeje: Naehu ëhi ë'odoho nadi aho huruoho majëhinëjo. A'i ma-va'oromo jasi sinoho priest röjahijego ga'irajo. Ëhi'oromo Moses-hu uövuade ëhi jië'e suvuoroho God-are öroro bojamego aëro garomo uvo'irarëjo: Jasi sinore sisëho barëjë'ëro iae mae javajëjo.

15 Bogo aho huruoho majëhi'iröhego uavadeje röhu ë huhu vaejade mu jöho börömo mae rumorovamu ae gö gö hebe va'oruomadeje. Hebe va'oruomë'ëro ae aho'obëhe rueromo gagovoruomadeje hesi jöho heruomo'i huro jabesi sino haho'oho ajëmego marëjëvo'iröhego.

16 Ro gagovoruomamu gëgorovo Iesuro a rumo'e sa'are va'o hiromo God-are örire jöe jövadeje.

Övo höru'e vuovahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

17 Ëhi'oromo iae Iesuro aribövioho jöho röjëhijamu Pharisee aribövioho'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövioho'o ëho jaburo hesi bëhire raromoruomadeje. Urimë'i ë aribövioho ioro'iorohuro ë Galilee sa'are amo göre göre jioromo ioro'iorohuro arue Jerusalem amore Judea sa'are amo ioro'iorore jioromo rueruomë'ëro ë raromoruomadeje. Raromamu Iesuro jöho röjëhiromo Badare darugoho baejë'ëro guomo guomo'e a jabesi sino avohëho'iröhoho eni jiadeje.

18 Sino avohëho'iröhoho eni jiamu iae aëro övo höru'e vuovahë'e aho maratuoroho giojimo barovareje. Barueromo osanö bava'oromo Iesuare bëhire bamo'iröhe öroho nahareje.

19 Öroho nahoromo gavare ae aho'obëhe tagavoromo ojanoho urahë'e jiamu gagorovo ba'ojiomoromo javuoho dönö dadovö'öromo maratuohu'o nume osare riravarue aribövi jabesi ririre Iesuare bëhire ë ba'amareje.

20 Ba'amamu gagorovo Iesuro gavade i'e rovare aribövioho hu mae uehorovoruomamu gëgorovo övo höru'e vuovahë'e aho uavadeje: Isiajo. Jasi sisëho uehorovoromo vuonugoromo mu'u barëjahë'e höjo.

21 Mu'u barëjahë'e höjamu hegorovo jögoru öri röjëhijarue aribövioho'o Pharisee aribövioho'o uarovareje: Asë'ëjo. Sareri ae höjo. Huro God sivoromo ëhi jië'e jöho jövajëjo. Hu ma-ae höjo. Röhu huro ë aho uavajëjo: Naro jasi sisëho uehorovoromo vuonugoromo mu'u barëjahë'e jevajëjo. Ëhi jië'e muoho hesi God-ro gemuëro vaejaje höjo. Ma-aho bogajo.

22 Ëhi atamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Jemë rabëni ue-
hore gö gö baejarujëjo.
23 Jemë'o uehorovohëjo. Nani ja ae ëma ua'a'anuëjo: Jasi
sisëho uehorovoromo vuonugahë'e hö ua'a'anuëjo. Ja ëhi
ua'ibejanëjo aho nunoho bogo ga'ibejarëjo ja mae o sarere
jövë'e javego. Röhu ja bogo ëma ua'a'anuëjo: Ri'öromo nami
juvëjo hesi guomo guomoho bogo barëjego ja javojagojöëni.
24 Röhu ë bogo ëma jövo'ibejane jöho iae na jövo'ejöjo
huro ejehoromo ri'ö nami juvego jemëro ë muoho garomo
ëhuro ga'irarijego God-are A Maho naro sa'are hijajire
evare sisë mu'uvaje darugoho ëhu'o baejë'e jevego. Ëhi
uënugoromo röhu övo höru'e vuovahë'e aho uavadeje: Naro
ja uavajëjo: Jero ri'öromo raromanue maratuoho banigo-
jiomoromo baeromo jasirëro va'ëjo.
25 Va'ëjamu hejë'i ruehuro ae aho'obëhe jabesi nunire
ri'öromo maratuoho banigojiomoromo baeromo God ra-
jahibe hesirëro va'adeje.
26 Va'amu gagorovo ë aribövioho aho'obëhe tiöjëvamu
juhuonivoromo God rajahiromo uarovareje: Asë'ëjo. No
bogo gavarue muoho jaruvo gavë'e javuajëjo.

Levi-hu Iesuare ijore ijore juvoröhego Iesuhu uavade jöhoje.

27 Ëhi'amu gagorovo Iesuro ri'öromo va'adeje. Va'i gavade
tax baejaje ae hesi ihoho Levi hesi mu vaejaje osare hijamu
gagorovo uavadeje: Rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo.
28 Juvonövonëjamu hegorovo hesi muoho aho'o vuonugo'i
ri'öromo aevoromo Iesuare ijore ijore juvonövadeje.
29 Ëhi'oromo Levi-ro Iesu rajahi'i sörö böröme hesi os-
are bamoromo Iesu'o a ioro'iorohu'o aho'obëhe uëvadeje:
Rueromo söröe ihëjo. Ihëjamu hegorovo tax baejarue ae
aho'obëhe ëhi jië'e a ioro'iore aho'obëhe ëho jaburo ro
gemuoro raromoromo ie ue'ahareje.
30 Ie ue'ahamu gëgorovo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue
Pharisee aribövioho'o Pharisee aribövi ioro'iorohu'o ëho
jaburo dë vörönëgamu Iesuare aribövioho uëvareje: Jemë
rabëni tax baejarue aribövioho'o sisë a ioro'iorohu'o
gemuoroho ioho jovoho ue'aharujëjo. Ëhi jië'oho sisë höjo.
31 Sisë höjamu hegorovo Iesuro uhu'e uëvadeje: Röhu
guomo guomo'e aribövioho'uremu doctor gavarue höjo mae
jëvë'e aribövioho bogajo.
32 Ëhesi bëhoho naro sisë aribövioho sisë vaejaruoho
vuonugojöro uë'i rovode höjo ma-döemu mae jëvë'e
aribövioho bogajo.

Bëhoho rabëni Iesuare aribövioho i bogo vuonugare jöhoje.

33 Iae aëro Iesu uavareje: John-are jö hejarue aribövіohuro
majae ahoˈobëhe God uehorovoˈi ioho vuonugoromo hesi
örire jöe atoˈi arijarue höjo. O Pharisee jabesi jö he-
jarue aribövіoho jabuˈo ëhi jiëˈe muoho vaeˈi arijarue höjo.
Jabumëhu ëhi ëˈaruoho iae mae höjo. Röhu jasi aribövіoho
ioho bogo vuonugoˈi ma-iemu jovemu ueˈaharue höjo.
Rabëni ëhioho ëˈarue höjo.
34 Rabëni ëhioho ëˈarue höjamu hegorovo Iesuro uhuˈe
uëvadeje: Iˈo masuröhe a hesi söröre aemoˈaemehu rueromo
i iˈiëˈiroho jemë tugohëvoˈirarijoho na eni jëvajëjo o bogajo.
Bogajo.
35 Röhu majae ijonö iˈo masuröhe aho aëro guduamo
bavaˈiramu evare majare ioho vuonugoˈaruëjo. Avevejöˈoho
naro jabuˈo hijëˈego jabu ioho bogo vuonugoˈaruëjo.

Jew rajehu gororovoˈiröhe jögoru mamiohuˈo Iesuhu barovade mu iˈohuˈo bogo gemuore havoˈiröhe jöhoje.

36 Ëhi uënugoromo Iesuro uhu jöe göˈo majëhiromo
uëvadeje: Niögu iˈohuˈo mamiohuˈo bogo havoˈanuëjo.
Bogo havoromo dadovadiroho niögu iˈoho baeromo
bisemu tariöˈöromo niögu mami hesi gagoroho bamoromo
sigohiˈanuëjo. Ëhi ëˈibejanëjo niögu iˈoho tariöˈöjëˈëro ëhuro
sisërëˈibejajo. O niögu mamioho ëho nu anoˈe gö jioˈi iˈoho
nu anoˈe gö jioromo ëhuro niögu mamiohuˈo sisërëˈibejajo.
37 O wine jovo mi sino gagore biguˈiëˈiroho jovo iˈohuˈo
mi sino mamiohuˈo bogo gemuoroho havoromo jovo iˈoho
mi sino mamiroho biguˈanuëjo. Ëhi ëˈibejanëjo jovohuro
gatovoromo ögohuro bibivoromo mi sinoho mamiëro jiëˈëro
tögömoromo ioroˈioremu dadorovego jovoho rovaˈibejajo.
38 Aˈi jovo iˈoho mi sino iˈo hesi gagoremu biguˈanuëjo.
39 Röhu jovo mami ueˈahëˈoho aëro uvarue höjo: Mamioho
mae höromo ëhuni iˈoho bijönimarue höjo. ËJew ra-
jehu Iesuare mu iˈo bijönimarue jöho Iesuro uhuˈe ëhi
majëhijadeje.

6

Jew rajehu nuharue maja hesi jöhoje.

1 Iae Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu gagorovo
Iesumëro mure jijihareje. Jijihoromo hesi ijorajo
ömoˈömohuro ioho babovoromo övëro uhiromo ueˈahobe
vaˈoruomadeje.
2 Ioho övëro uhiromo ueˈahobe vaˈamu gëgorovo Pharisee
aribövіëro uëvareje: Jaruvoho nuho majae höjo. I avoharu-
joho ëho nuho maja hesi jögoroho aharujëjo. Rabëni ëhi
jiëˈoho ëˈarujëjo.

3 Ë'arujëjamu Iesuro uëvadeje: David nosi a böröme
jionövade höjo. Röhu hu'o hesi aribövioh u'o hömëvamu
hegorovo huhu ë'ade jö God-are surire adaharijoho ëho
diehi'oromo bogo avoho uehorovarujëjo.
4 David-ro God-are osare va'oromo God-are nunire bahi-
jare ioho ujuohoromo vituoho i'i vituoho hesi aribövioho
i'imëmamu ue'ahare höjo. Ëhi jië'e ioho aho bogo ue'aho'i
hesi ma-priest-ëremu ue'aho'iröhe ie höjo. Röhu jabuhu
ue'aharohuro ëhuro jögoroho ahare höjo. Röhu ë hesi jöho
bogojiade höjo.
5 Ëhi uënugoromo uëvadeje: God-are A Maho naro nuho
maja hesi jögoroho muebejaje höjo.

Övo guomahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

6 Ëhi uëvë'ëro Jew rajo jabesi nuho majae gö'o rovadeje.
Nuho majae gö'o rovamu Iesuro God rajahijarue osare
va'oromo hesi jöho röjëhijadeje. Amo ë osare övo manörire
övo hitahi guomahë'e aho hijë'e jiadeje.
7 Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövioh u'o Pharisee
aribövioh u'o ëho jaburo Iesuare jö sisëho nahoromo uvareje:
Iesuhu guomo guomo'e aribövi jabesi sino avohëhë'oho noro
a masijoho huruoho majëhiromo uë'ejarëjo: Iesuro a ajëmaje
muoho vaeromo nuho maja hesi jögoroho ahade höjo. Ëhi
uvoromo jabumëro ma-hu gemu ërimahareje ga'iro nuho
majare hu guomo guomo'e aribövi jabesi sinoho avohëhego
o bogo.
8 Ërimahamu Iesuro gëromo uvadeje: Jabumë ëhi ëhi ue-
horovaruë uvoromo övo guomahë'e aho uavadeje: Ro ave
nosi riroro namijëjo. Namijëjamu ro jabesi ririre namijadeje.
9 Namijamu hu bijönimoromo ërimaharuoho Iesuro
uëvadeje: Na ave jöho uë gë'ië'ajëjo. Nosi nuho maja
hesi jögoroho diehi höjo. Nuho majaroho na ae mae
vaejëvo'ejarëjo o sisë vaejëvo'ejarëjo. I'ovëvo'ejarëjo o
muo'amo'ejarëjo.
10 Ëhi uënugoromo uherihoromo ë aribövioho aho'obëhe
gënugoromo övo guomahë'e aho uavadeje: Jasi övoho
nugö'öjëjo. Ëhi uavamu hegorovo övoho nugö'öjamu
marëjadeje.
11 Marëjamu rue aribövioh uro gavare Iesuro ë aho
ajami'ego marëjamu gagorovo dë vörönëgo avohadeje. Dë
vörönëgamu jöe atoromo uarovareje: No Iesuare öriroho
diehi'o'ejarëjo.

Iesuhu hesi apostle 12 baejëvade jöhoje.

12 Ëhi'o'irögoro Iesuro God-are örire jöe jövo'iro dahorure
ajiomadeje. Ajio hiromo vahi bövie God-are örire jöe jövobe
va'ojuvo ëhi sisonuvadeje.
13 Sisonuvamu gagorovo hesi ijore ijore jijiharue
aribövіohuro ruejöro uvëvadeje. Uvëvoromo rovamu ae
aho'obëhe 12 hesi baejëvadeje. Baejëvoromo uëvadeje: Jemë
nasi apostle jëvajëjo.
14 Iesuro Simon baejadeje. Baeromo iho göho Peter jumu-
vadeje. O Peter-are öho Andrew baejadeje. O göho James
John Philip Bartholomew
15 Matthew Thomas o James Alphaeus-are harihe o Simon
aehu uvaruoho Jew rajehu jabesi mueberovo'i nimaje aho
16 o Judas James-are harihoho o göho Judas Iscariot ë
aribövioho baejëvadeje. Judas Iscariot Iesuni hiruëmiromo
a jabesi övore bojëmi'iröhe aho jiadeje.

Iesuhu a jabesi sino avohëhade jöhoje.

17 Ëaribövioho baejëvonugoromo Iesuro jabu'o gemu mae
abueromo enure ë namijadeje. Namijamu hesi aribövie
aho'obëhe mae o a ioro'iorohu'o arue Jerusalem amore
jioromo Judea sa'a ioro'iorore jioromo nume Tyre amo
Sidon amo jiajinö sö jovo bëhire sa'are jioromo ae aho'obëhe
mae ë ro riravareje
18 Iesuare jöho heruomo'i huro ajëmego jabesi sino
haho'oho marëjëvo'iröhego. Ro riravamu a sisëhu dëre
abuejëvë'ëro i'u baejarue aribövioho Iesuro ajëmamu
marëjëvadeje.
19 Marëjëvamu ae aho'obëhe gavare Iesuare darugo-
huro rueromo guomo guomo'e ae aho'obëhe ajëmamu
gagorovo Iesu rëho'i ë'o gavareje ëhuro guomo guomoho
barëjëvo'iröhego.

Huë mae baeröhe aribövіohu'o huë vavaene baeröhe aribövi jabesi jöhoje.

20 Ëhi'amu Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho gëromo uëvadeje:
Bövi bise'o rumo'e aribövioho jemë huë mae jëvajëjo
God-ro muebejëvego hesi aharire mae raromo'ië'ëro.
21 Avevejö'e hömëvaje aribövioho jemë huë mae jëvajëjo
maja ijonöho eni da'uëgo'ië'ëro.
Avevejö'e nierusuburu'e bamaruje aribövioho jemë huë mae
jëvajëjo
maja ijonöho nimoroho'ië'ëro.
22 Jemëhu God-are A Maho na uehorovevamu aehu gëromo
bijönëgoromo nu huodëgoromo sivëgoromo jemesi ihoho sisë
höromo vuonugëhë'oho huë mae jëvaje höjo.

23 Jabuhu ëhi sisë vaejëvë'iroho jemëro hirohiromoromo
nimoroho avohorëjo God-hu suvuoro jemëni ö'idöre
bamëhajoho böröme jië'e jiaje. Ëaribövi jabesi hijo
miono'ohuro jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi
jabesi örire ëhi gemuoho sisë vaejëvonövare höjo.
24 A'i bövi bise'o marohë'e mae jëvë'e aribövioho vaevë'e
jëvajëjo.
Jemesi bövi bise'o maho ujuoho barëjë'ëro ijonöho bogo
ujuoho hesi jëvajëjo.
25 Avevejö'e da'uëgë'e aribövioho vaevë'e jëvajëjo.
Maja viture vadunëro vuovëvo hesi höjo.
Avevejö'e nimoroharuje aribövioho vaevë'e jëvajëjo.
Maja viture huë vavaene baejë'i nierusuburu'e bae hesi
jëvajëjo.
26 Ae aho'obëhe jemesi jö ma-mabëhe atë'oho vaevë'e
jëvajëjo. Ëaribövi jabesi hijo miono'ohuro God-are jö huoto-
huotovoromo majëhinövare aribövi jabesi örire ëhi gemuoho
mae atonövare höjo.

*Nu huodaguarue aribövi jabesi örire noehu huë
baejëvo'iröhe jöhoje.*

27 Röhu jemë nasi jö hejaruje ariböviohumë ave jöho
majëhi'ië'ajëjo. Jemë'o muorovarue aribövioho huë
baejëvorëjo. Jemë nu huodëgarue aribövioho mae
vaejëvorëjo.
28 Jö sisë uëvarue aribövioho jö mae uërëjo. Sisë vaejëvarue
ariböviohuni God-are öroro ëninamirëjo.
29 Aehu a'isabi gönö anagë'iroho hunuorovego a'isabi
gönöhu'o anago'irajo. Aehu niögu gö baeniahijë'oho nadi
nijio'iraejego niögu göhu'o bae'irajo.
30 Aehu jasi örire böviëni bise'ëni ëninamijë'oho bojam-
inëjo. Aehu jasi mae sisë baejahë'oho nadi uanëjo: Sionëro
bojemëjo.
31 Jemë ae göehu diehi vaejëvojöro nëgë'oho jemë'o ëhi
jië'e muoho ae gö jabesi öroro vaejëvorëjo.
32 O jemë huë baejëvarue aganohemu huë baejëvë'oho
rabëni uvorëjo: God-are nunire mabëhe javuajëjo. Sisë
ariböviohuro jabu'o huë baejëvarue aganoho mana huë
baejëvarue höjo.
33 O jemë mae vaejëvarue ariböviohemu mae vaejëvë'oho
rabëni uvorëjo: God-are nunire mabëhe javuajëjo. Sisë
ariböviohuro jabu'o ëhi gemuoho ë'arue höjo.
34 O uvë'oho: Ëhi gemuoho vuonorö'ö bae'ejöromo ëhuni
bövi bise'o ma-jahuri ae gö bojëmijë'oho rabëni uvorëjo:
God-are nunire mabëhe javuajëjo. Sisë ariböviohuro jabu'o

uvoruomaje höjo: Ëhi gemuoho vuonorö'ö bae'ejöromo
ëhuni bövioho bise'oho ma-jahuri ae gö bojëmijarue höjo.
35 A'i jemë nu huodëgarue aribövioho huë baejëvorëjo.
Mae vaejëvorëjo. Nadi uvorëjo: Mana bojemi'aruë uvë'i
jemesi bövioho bise'oho ma-bojëmirëjo. Ëhi ë'ë'oho God-ro
jemë suvuoro böröme bojëmi'ajëjo. Ëhuro God-hu dö mare
hijaje a hesi aboji harihu'o mae jëvo'ajëjo. Ëhesi bëhoho
God-ro gëvaje a sisë jioruomo'i bogo mana mabëhe uavë'e
suvuore ëma baejarue aribövie jëvego gëgorovo huro ëma
huë baejëvoromo ajëmijaje höjo. Huhu ë'aje ëhi jië'e mu
vaejë'oho jemë hesi aboji harihu'o mae jëvo'ajëjo.
36 Ëhuni jemesi Vavuehu jemëni vavaenimajëhi ëhi ae göëni
vavaenimorëjo.

Bogo döro bamorovoromo a jabesi sisë mevo'iröhe jöhoje.

37 Nadi döroho bamorovoromo a jabesi sisëho mevorëjo.
Jabesi sisë bogo mevë'oho God jemesi sisëhu'o bogo
mevo'ajëjo. Nadi a jabesi sisëhunioho i'uoho bojëmirëjo. I'u
bogo bojëmijë'oho God jemë'o i'uoho bogo bojëmi'ajëjo. A'i
ae gö jabesi sisëho uehorovoromo vuonugorëjo. Ëhi ë'ë'oho
God-ro jemesi sisëhu'o uehorovoromo vuonugo'ajëjo.
38 Ae suvuorëmirëjo. Jemë ëhi ë'ë'oho God-ro jemë'o
suvuorëmi'ajëjo. Börömo mae suvuorëmiromo jemëro
övoho avoho'iramu sörö va'ëne ë bamëho'iramu övo duva-
hoho rarovoromo oteroho'a'ajëjo. Bogo bise'o vadu'oho
suvuorëmi'ajëjo. Jemë dimino'e bojëmë'ohuro ëhuro ë
bojëmarije mino'e ëhi bae'a'arujëjo. Iesuro ëhi jövadeje.
39 Röhu Iesuro röjëhi'iro ave uhu jöho uëvadeje: Nuni sisë'e
a göhuro nuni sisë'e a göho diehi öroho röjahibe va'a'ajëjo.
Bogajo. Röjahijë'oho jabumë niö'i guare bejëvo va'a'ajëjo.
40 Jö hejaruje aribövioho jö röjëhijaje aho na bogo
iosiremiromo jö maho bae'a'arujëjo. Jöho he barë'iramu
evare jö röjëhijaje aho va'ëne jëvo'ajëjo.
41 Röhu ja diehi'oromo ijo ugobajo'e biseharihehu isiare
nunire namijajoho ga'i ijo börömehu jasi nunire namijava-
joho bogo gavanuëjo.
42 Ijo börömehu jasi nunire namijavajoho bogo gavë'oho
ëhu'oho ja rabëni jasi aemo'aemoho uanëjo: Isi ë'ego na jasi
nunire ijo ine namijavajoho jahahöjo. Sareri ae javajëjo.
Jasi nunire ijo börömehu tugohavajoho jero urimo jahonëjo.
Jahonugoromo evare avoho garomo ijo ino harihoho isiare
nuniroho jahaho'anuëjo.

Aho mu vaejajire garomo uvarueje: Hu mae o sisë höjo.
Ëhesi uhu jöhoje.

43 Ijo maho bajo sisëho bogo rae'i ijo sisëho bajo maho bogo
raejaje höjo.
44 Ijoho bajoro garomo uvo'a'anuëjo: Ëijoho mae höjo ëho
sisë höjo. Meso böso uro'ië'iroho mesoremu uro'i bibë'e ijo
sisëroho bogo uro'a'anuëjo. Rihu'e grape bajo uro'ië'iroho
ë ö'iremu uro'i bibë'e resu sisëroho bogo uro'a'anuëjo. Ijo
sisëhuro bajo sisëho rae'amaje höjo. Ijo mahuro bajo maho
rae'amaje höjo.
45 Ëhesi bëhoho a maho ijo maehu bajo mae raejajëhi ëhi
jëvaje höjo. A maho uehoro maëremu jabesi dë vövöbajo'ere
jëvë'ëro mu maemu vaeruomaje höjo. A sisëho uehoro
sisëremu jabesi dë vövöbajo'ere jëvë'ëro mu sisëmu vaeruo-
maje höjo. Aëro diehi jië'e uehorehu jabesi dë vövöbajo'ere
irijiomëvajoho jabesi jö'ëro atarue höjo.

*Simano ma'e ahu'o simano sisë'e ahu'o javu vaejare uhu
jöhoje.*

46 Jemëro uevaruje höjo: Bada ja no mu bojamuijanue aho
javajëjo. Ëhi jië'oho jemë rabëni naehu bojëmaje muoho
bogo vaejaruje höjo.
47 Röhu ae rahu nasi örire rueromo nasi jö heromo ejeha-
joho ëhi jië'e a hesi jöho naro uhu'e majëhi'ejöjo.
48 Ae gemuëro javue vae'ië'ade höjo. Javue vae'irögoro
ëgobövie umo abuejuvo munë'e sa'aho birohogoro öboho
ë ruhoromo javuoho vaejade höjo bibivoröhego. Javuoho
vae barëromo hijamu jovo börömëro ruomoromo ë javuoho
anade höjo. Anamu javuoho mae vaejë'ëro jië'ëro bogo
orivo'i ma-bibivoromo namijade höjo. Nasi jö ejehaje aho
ë bibivë'e javu vaejade aho va'ëne höjo.
49 A'i ae rahu nasi jö heromo bogo ejehajoho ëhi jië'e a hesi
jöho naro uhu'e majëhi'ejöjo. Ae gemuëro javue vae'ië'ade
höjo. Röhu sa'aho bogo umo abueromo öboho ruho'i ma-
sa'a döre vaejade höjo. Vaejë'ëro ë javuoho jovëro ro anamu
dadorovo barë nahonahovade höjo.

7

*Rome raje muorovo simano vaejaje a hesi mu vaejaje a
guomo'ia'amu Iesuhu ajamade jöhoje.*

1 Iesuro hesi jöho ae aho'obëhe majëhinugoromo va'adoho
va'o Capernaum amore hijadeje.
2 Röhu Rome raje muorovo simano vaejaje ae gemuëro ë
hijë'e jiadeje. Hu bogo Jew rajehu jio'i sa'a gö raje jiadeje.
Hesi muemu vaejahaje ahuro hu'o hijadeje. Hijamu rue
simano vaejaje ahuro ë iaho mae uehorovo avohadeje. Mae

uehorovo avohamu rue aho guomo guomo böröme baejëˈëro guomoˈëˈadeje.
3 Guomoˈiaˈamu gagorovo rue simano vaejaje ahuro Iesuhu a ajëmaje jöho hegoro Jew rajo a duvaho ioroˈioroho uëvadeje: Vaˈoromo Iesu uarego rueromo nasi mu vaejehaje a hesi sinoho avohahego marëˈirajo.
4 Ëhi uëvamu hegorovo vaˈareje. Vaˈoromo Iesu ëninamiromo uavareje: Ëaho ajaminëjo. Hu a maego jaehu ajamijëˈoho iae mae höjo.
5 Hu saˈa gö raje höjo röhu huro ave saˈa rajoho no uehorovavuaje höjo. Uehorovavuajëro jiëˈëro huro ajamuiromo ae uëvade höjo noehu God rajahijarue osaho vaejahuoröhego.
6 Ëhi uavamu Iesuro riˈöromo jabuˈo vaˈadeje. Vaˈoromo ë simano vaejaje a hesi osa bëhire rovamu gavëˈi rue simano vaejaje ahuro hesi aho uëvadeje: Vaˈoromo Iesu birohoromo uarëjo: Badajo. Nadi nasiriroho rueromo uˈuoho baejëjo. Na ae ma-biseˈe jevoromo sisë jevëˈe jaehu nasi osare rovëˈoho bogo maehu höjo.
7 Ëhuni na uehorovoromo uvode höjo: Na öˈirodoho röhu na bogo maehu jevajëjo. Ëhuni nadi rueˈi ma-jöˈëro jöe jövego nasi mu vaejehaje aho marëˈirajo.
8 Ma-jö jövego mu rovaje hesi öroho iae na gavëˈe jevajëjo. Ëhesi bëhoho na nasi a masijo jabesi aharire jevëˈëro jabesi jöho ejëhoromo muoho vaeˈi muorovo aribövioho nasi aharire jëvëˈëro nasi jöho ejehoromo muoho vaejarue höjo. Naehu muorovo ae gö uavëˈoho: Vaˈë uavëˈiroho iae hu vaˈaje höjo. O muorovo ae gö uavëˈoho: Rovë uavëˈiroho iae hu rovaje höjo. O nasi mu ajemaje a uavëˈoho: Mue ëhi ëhi vaejehë uavëˈiroho iae hu ëhi vaejaje höjo. Ëhuˈëro jö jövego mu rovaje hesi bëhoho iae na gavëˈe jevajëjo. Ëhuni uavajëjo: Ma-jöˈëro jöe jövego marëˈirajo. Ëjöho baeromo Iesu majahirego heˈirajo.
9 Heˈirajamu simano vaejaje a hesi aribövioho ë jöho bavaˈoromo Iesu majahijareje. Majahijamu Iesuro heromo tiöjadeje. Tiöromo huotorovoromo hu rihiromare aribövioho uëvadeje: Hu mabëhe uehorovevade höjo. Ëhi jiëˈe aho na bogo birohëˈe jevajëjo. Nosi Israel rajoho jabuˈo bogo ëhioho mae uehorovevaruëjo. Iae na mae jövajëjo.
10 Ëhi uëvamu hegorovo rue aribövioho vuonoröˈö rueromo simano vaejaje a hesi osare ro gavareje hesi mu vaejahaje aho mamiˈe marëjëˈe jiamu.

Magonaho doru hesi harihu guomo raromamu Iesuhu

ajamamu i'ovade jöhoje.

11 Ëhi'o'irögoro iae Iesuro Nain amore va'i va'adeje. Va'amu Iesuare ijorajo ömo'ömohu'o a ioro'iorohu'o ae aho'obëhe mae hu'o va'oruomadeje.

12 Va'oromo amo rejo ojo bëhire hörö'ia'amu suorovo'ia'amu evare aëro guomë'e a hesi sinoho amore jioromo guavo'i giojimo baeromo rovareje. Röhu vaevë'oho guomë'e aho magonaho doru hesi harihu gemu'oho jiadeje. Amo raje ae aho'obëhe ë magonahohu'o rueruomadeje.

13 Rueruomamu Badaro magonahoho ganugoromo huni vavaenimamu uavadeje: Nadi nivonëjo.

14 Nadi nivonëromo rueromo sino bamare maratuoho rëhadeje. Rëhamu giojimo barovare aribövіohuro ëhi ri-ravareje. Riravamu gagorovo Iesuro a juvijoho uavadeje: Jue'iajo. Naro ja uavajëjo: Guomanoho ri'öjëjo.

15 Ri'öjëjamu döro ri'ö hiromo aevoromo jöe jövadeje. Jöe jövamu gagorovo Iesuro harihoho vëmu hesi övore ba-madeje.

16 Ëhi'amu gavë'i ae aho'obëhe juhuonivoromo God rajahi-romo uvoruomadeje: Asë'e jö God-aro baeromo majahuijaje a börömohuro nosi örire rovë'e hö uvoromo God-ro hesi aribövi nosi jöëni vavaenimë'e hö uvoruomadeje.

17 Ëhi'amu gagorovo ae aho'obëhe Judea sa'ahu'o sa'a ioro'iore bëhirohu'o Iesuare jöho ëhi vaerovemu vaerovobe va'areje.

Bapataeto vaejaje ae John-hu ae rëmö'öjamu rueromo Iesu jö ua gavare jöhoje.

18 Iesuhu ëhi jië'e mu vaejade jöho John-are ijore ijore jijiharue aribövіohuro John majahijareje.

19 Ëhi majahijamu hegorovo John-ro hesi aribövioho niö'iro ruejöro uëvamu rovareje. Rovamu uëvadeje: Va'oromo Iesu ua garëjo: No uvaruëjo: God-ro ae nugö'ö'iramu nosi örire rue'a'ajëjo. Na ja ë aho javajëjo. O na no muebe'ejarëjo ae göëro rueröhego.

20 Ëhi uëvamu hegorovo va'oromo Iesu uavareje: John bapataeto vaejavuaje ahuro uövuamu rovare höjo. Huro uövuade höjo: Iesu uarëjo: No uvaruëjo: God-ro a böröme nugö'ö'iramu nosi örire rue'a'ajëjo. Na ja ë aho javajëjo. O na no muebe'ejarëjo ae göëro rueröhego.

21 Ëhi uavamu hegoro evare Iesuro guomo guome gö gö juhuonini'oho aho'o aru'aho sisë'oho aho'o avoho'amadeje. Nuni tugorohë'e aribövioho aho'o jabesi nunoho dadovëhadeje.

22 Ëhiˈoromo John-are ae niöˈioho uëvadeje: Vaˈoromo
diehi gavarijoho hejarijoho John majahirego heˈirajo.
Uarëjo: Nöröro ae nuni sisëˈoho ajëmijego mae uheriharue
höjo. Höru sisëˈoho ajëmijego mae jijiharue höjo. Jomoˈe
aho ajëmijego marëjëvoromo jabesirire sisë sisëho barëjëhaje
höjo. Hiaˈi sisëˈoho ajëmijego hiaˈe dadovoromo jöe hejarue
höjo. Vuovëˈe aho ajëmijego iˈovarue höjo. Bogo eni jiëˈe
aribövioho ajëmiromo majëhijego God-are jö maho hejarue
höjo. Vaˈoromo John ëhi majahirëjo.
23 Röhu John o ae rahu biririvoromo nasi örire mae
uehorovevëˈoho ë ahuro maho hiˈaˈajëjo.
24 Maho hiˈaˈajëjamu John-are ae niöˈiohuro
vuonorö'öromo vaˈareje. Vaˈamu gavëˈi Iesuro ë hesi bëhire
gagovare aribövioho John-are jöho majëhiromo uëvadeje:
Urimëˈioho jemë rabe gaˈirögoro John-hu a rumoˈe saˈare
hijajiroho ëho vaˈonövarije höjo. Ijo rudu burehu huosihego
arue anume vaˈaje ëhi uehorovaje aho na John ëhi jiëˈe ae
jiamu jemë gaˈi vaˈarije höjo. Bogajo.
25 O diehi jiëˈe ae gaˈi vaˈarije höjo. Na niögu mabëhe
sanuˈe ioˈamëˈe ae jiego gaˈi vaˈarije höjo. Röhu ëhi jiëˈe
niögu ma ioˈamoromo bövi biseˈo marohëˈe ma baeromo
raromarue aribövioho bogo a rumoˈe saˈaroho raromoˈi a
masijehu raromarue osaremu raromarue höjo.
26 Röhu diehi jiëˈe ae gaˈi vaˈarije höjo. Na John jö God-
aro baeromo majëhijaje ae jiamu gaˈi vaˈarije höjo. Ioˈajo.
John iae hu ëhi jiëˈe ae höjo. Röhu aveho hehëjo. Jö God-aro
baeromo majëhinövare a ioroˈioroho iosirëmiromo John hu
börömoho höjo.
27 Iae ë a hesi jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvëˈe
höjo:
Ave aho God nasi jö bajuvaje aho höjo.
Ja vaˈiëˈiroho naro hu urimo nugö'öˈiramu vaˈoromo ae
uëˈaˈajëjo jaehu vaˈirane öroho iogorahoröhego.
Ëhi jajivëˈe höjo.
28 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Ave saˈare raromarue
aho ae gemu vaduˈoho John bogo iosiramiromo börömoho
jiëˈe höjo. Aˈi God-hu böröme namiromo muebejëvego
hesi aharire raromarue a inino mahuro John iosiramiromo
döroho jioruomajëjo.
29 Iesuro ëhi majëhijamu tax baejarue ariböviohuˈo a
ioroˈiorohuˈo ahoˈobëhe ë jöho heromo uvoruomadeje: God
hu mae höjo. Rabëni John-hu bapataeto vaeröhe jöho jaburo
ejahëˈëro.
30 Aˈi Pharisee ömoˈömohuˈo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue
a ömoˈömohuˈo ë jöho heromo jabuhu ëˈojöro God-hu nimaje

muoho juahovareje rabëni John-hu bapataeto vaeröhe jöho jaburo bijönimëˈëro.

31 Röhu Iesuro hesi jö vituoho majëhiromo uëvadeje: Ave jaruvore raromaruje aribövi jemesi jöho uhuˈe majëhiˈiëˈajëjo.
32 Amo ririre raromoromo jö bijönimoruomaje asisöˈoho jëvanovajëjo. Amo ririre raromoromo asisöˈo ioroˈiorohuro ioroˈioroho uvëvoruomajëjo: Noehu aninivoromo jemëni virikö huosihëharoho jemëro bijönimoromo bogo ejahuoromo javavarije höjo. Noehu aninivoromo huë vavaeniˈe jö iaroho jemëro bijönimoromo bogo ejahuoromo nierusuburuˈe bamarije höjo.
33 Ëhesi bëhoho bapataeto vaejavuaje ae John-ro rueromo God uehorovoromo ma-hiˈi ioho wine jovoho bogo inövade höjo. Ëhiˈonövadoho jemëro ë jö bijönimarue asisöˈoho vaˈëne bijönëgamu John-are jöho bogo ejahoˈi sisëˈi uehorovoromo uvonövarije höjo: Aruˈaho sisë dëre jiëˈëro ëhuˈëro ioho jovoho bogo ijaje höjo.
34 O God-are A Maho naro rueromo ioho jovoho ma-ijaje höjo. Ëhi ëˈajoho jemëro ëhuˈo bijönimoromo uvaruje höjo: Nörö gahëjo. Ioho mahunöˈe iromo vöröˈe jovemu ijaje höjo. Hu vajiohuˈe tax baejarue ahuˈo a sisë ioroˈiorohuˈo ëho jabesi aemoˈaeme höjo.
35 Jemëro John-are muohuˈo nasi muohuˈo bijönimaruje höjo röhu no God-are uehoro maho baejëˈëro muoho vaejarue höjo. Ëmu nimarue aribövioho ahoˈo jaburo garomo uvoruomoˈajëjo: God-are uehoroho iae mae höjo. Ëhuˈëro muoho vaejare höjo.

Iesuhu Pharisee ae gemu Simon-are osare hiromo ëˈade jöhoje.

36 Ëhiˈamu Pharisee ae gemuëro Iesu uavadeje: Nasi osaro rovego no ie ijarëjo. Ie ijarëjamu ë a hesi osare vaˈoromo ie iˈi saˈaro hijadeje.
37 Röhu sisë magonahe gemuëro ë amore hijadeje. Hiromo hejade uvavamu: Iesuro Pharisee a hesi osare hiromo ie ijajë uvavamu hegorovo ridiˈe ose munë huono mabëhiroho baeromo rovadeje.
38 Barueromo Iesuare dejonö höru bëhire hiromo nivoromo hesi nuni jovohuro Iesuare hörure ahoˈamodivamu buejahoromo simano uohuro uhijahoromo höroho dudöhahoromo ridiˈe jovohuro otehahadeje.

39 Ëhi'amu gagorovo ë Pharisee ae Iesu uavamu rueromo
i ijade ahuro uehorovoromo uvadeje: Ave aho jö God-
aro baeromo majahuijaje ae jio'ibejajo hu ga'ibejajo mag-
onahehu ma'enajoho rahuo jio'i o diehi jië'e mue vaebe
juvaje magonahe jiego ahego ëhuro mae jio'ibejajo. Ëhesi
bëhoho hu magonaho sisë höjo. Röhu Iesuhu ë magonaho
bogo avoho gavajoho ëhuro hu bogo jö God-aro baeromo
majahuijaje aehu höjo.

40 Ëhi uehorovamu gagorovo Iesuro Simon ë Pharisee
a hesi ihoho Simon uavadeje: Simon na jö harihe ma-
jahi'ië'ajëjo. Majahi'ië'ajëjamu Simon-ro uavadeje: Tisa iae
mae höjo. Majehego hejöjo.

41 Hejöjamu Iesuro uhu'e uavadeje: Iae ae niö'iehu ae
gemu hesi örire moni mana sionehu bojami'iröhoho jëvade
höjo. Göhuro 500 kina göhuro 50 kina ë a hesi örire
bojami'iröhoho jiade höjo.

42 Röhu bogo eni jëvade höjo. Bogo eni jëvamu gagorovo
moni bae'iröhe ahuro ë ae niö'iehu moni bojami'iröhoho
uehorovoromo vuonugëhade höjo. Ëhi jië'oho ë ae niö'ioho
di ahuro ë moni bae'iröhe a hesi öriroho böröme rajahi'i di
ahuro ma-bisemu rajahi'ajëjo.

43 Rajahi'ajëjamu Simon-ro uavadeje: Na uehorovoromo
uvajëjo: Moni böröme bojami'iröhe ahuro ë moni bae'iröhe
aho böröme rajahi'ajëjo ë hesi bëhoho huro moni börömo
mae uehorovoromo vuonugahë'ego. Rajahi'ajëjamu Iesuro
uavadeje: Ja mae uevanuëjo.

44 Ëhi uaromo huotorovoromo magonahoho gavë'i Simon
uavadeje: Ave magonahoho gavëjo. Naro jasi osare rovode
höjo röhu ja bogo rajehiromo jovoho bojemijane höjo nasi
höroho u'ojöro. A'i ave magonahohuro rajehiromo hesi nuni
jovohuro nasi hörure aho'amodegamu ëhuro u'ovehade
höjo. U'ovehoromo hesi simano uohuro uhijehade höjo.

45 Ja bogo rajehiromo dudöhevë'e javajëjo. A'i ë magona-
hohuro naehu jasirire rovodevare evare aevoromo rajehi-
romo nasi höroho dudöhobe rovë'e höjo.

46 Ja bogo rajehiromo ninugu'e jovoho nasi simanoroho
oteheho'i ë magonahohuro rajehi avohoromo ridi'e jovo
mabëhohuro nasi hörure otehehade höjo.

47 Ëhuni uavajëjo: Ëmagonahohuro na rajehi avohë'ëro
ëhu'ëro hesi sisë aho'obëhe jiadoho uehorovoromo
vuonugë'e höjo. A'i sisë ma-bisemu uehorovoromo
vuonugëhë'oho ëhi jië'e aribövioho ma-bisemu rajehi'aruëjo.

48 Ëhi uanugoromo magonahoho uavadeje: Jasi sisëho
uehorovoromo vuonugahë'e höjo.

49 Vuonugahë'e höjamu Iesu'o raromoromo i ue'aharue
aribövіohuro jabesi uehorovoromo uvareje: Ëaho hu diehi
jië'e aëro jië'ëro huro God-are muoho baeromo ae magonahe
jabesi sisëho uehorovoromo vuonugëhaje höjo. Hu ëhi jië'e
muohu'o vaejaje höjo.
50 Ëhi uvamu Iesuro magonahoho uavadeje: Jero nasi örire
mae uehorovevamu God-ro ja baejavoromo maro ramë'e
höjo. Vaevë'e va'onëjo.

8

Magonaho göehu göehu Iesu'o gemu mae jijihoromo Iesu ajaminövare jöhoje.

1 Ëhi ë'ë'ëro Iesuro va'adeje. Va'oromo God-hu böröme
namiromo muebejavuaje jö maho baeromo ae majëhibe amo
masijore ininore ë va'adeje. Röhu hesi ijoraje 12-ho jabu'o
2 magonaho ömo'ömohu'o ëhi Iesu'o gemu mae va'areje.
Ëmagonahoho ioro'ioroho urimo aru'aho sisëhu dëre
abuejëvo'i ioro'ioroho guomo guomo baejëvadoho Iesuro
ajëmijamu marëjëvadeje. Ëmagonaho jabesi ihoho göho Mary
aehu uvaruoho Mary Magdalene jiadeje. Iesuro ë magonaho
hesi dëre jio'amaje aru'aho sisë 7 rarovo'amadeje.
3 O magonaho gö hesi ihoho Joanna jiadeje. Joanna
hu Chuza-are vabore jiadeje. Chuza hu a böröme Herod-
are bövi bise'o muebejahaje ae jiadeje. Röhu magonaho
gö hesi ihoho Susanna jiadeje. Ëmagonaho ömo'ömohu'o
magonaho ioro'iorohu'o aho'obëhe jaburo jabesi bövi bise'o
jëvadohuro ëhuro Iesumë rabe rabe bogo eni jëvajoho ajëmibe
va'onövareje.

Aehu i ujo sa'a mare sa'a sisëre riremade uhu jöhoje.

4 Ëhi'amu iae ae aho'obëhe amo göre göre jioromo gago-
vamu sa'aho rarovadeje. Rarovamu gagorovo Iesuro uhu'e
majëhiromo uëvadeje:
5 Iae ae gemuëro hesi i uje ujuohoromo mure riremo'i
va'ade höjo. Riremobe va'amu ujo ioro'ioroho örire
rireromade höjo. Rireromamu gagorovo aëro taemotae-
movamu ugëro ro i barëjare höjo.
6 Ujo ioro'ioroho munë uhunö jië'e sa'are rireromade höjo.
Rireromonugoromo rijamu sahori'amade höjo sa'aho jovo
rumo'ëro jië'ëro.
7 Ujo ioro'ioroho bibë'e resu resu'e sa'are rireromade
höjo. Rireromë'ëro ujo ma hesi gemuoro riromo
baba'amade höjo.
8 Ujo ioro'ioroho sa'a mare rireromade höjo.
Rireromoromo riromo maho aho'obëhe 100 100 ëhi

rae'amade höjo. Uhu'e ëhi uënugoromo ma-darugo'o uëvadeje: Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohonëjo.

Iesuhu rabëni uhu'e majëhinövade ë hesi jöhoje.

9 Ëhi'amu Iesuare ijorajo ömo'ömohuro uhu jö hesi bëhoho he'i ua gavareje.

10 Ua gavamu Iesuro uëvadeje: God-ro böröme namiromo aho'obëhe muebejaje jöho urimoho subivëhade höjo. Ësubivëhade jöho huro hesi suvuore jemë bojëmijë'e höjo jemëremu he'irarijego. Ëhu'ëro jemëro jö bëhoho he'i a'i a ioro'ioro jabesi öriroho ma-uhu jöemu rovaje höjo ëhuro nunëremu ga'i bëhoho bogo avoho ga'i hia'ëremu he'i bëhoho bogo avoho heruomoröhego.

I ujo sa'are riremade uhu jö Iesuhu huruoho majëhijade jöhoje.

11 Röhu ë uhu jö hesi bëhoho aviëhi höjo. I ujo hesi bëhoho God-are jöe höjo.

12 Ujehu örire rireromamu ugehu i barëjare jö hesi bëhoho aehu God-are jö hejamu gavë'oho Satan-ro rueromo jöho baeniëhiromo rori'o bu'öjaje höjo ëhuro jabumë bogo ma uehorovoromo maroho va'oruomoröhego.

13 O i ujehu munë uhunö jië'e sa'are rireromoromo riromo sahori'amade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho heromo nimorohoromo jöho ejaharue höjo. Ejahoromo jöho ma-döëremu baejë'ëro majae ma-bunemu mae uehorovoromo Satan-ro dinëmego evare vuonugarue höjo.

14 Ujehu bibë'e resu resu gemuore rireromade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho hejarue höjo. Heromo röhu jabesi muohuni nurunurumoromo monie bövie bise'e uehorovoromo ave sa'a hesirohemu nimoronimorohoromo ëhi jië'e muohemu uehorovaruohuro God-are jö jabesi dëre jiajoho taemego jabumë bogo rae avoharue höjo.

15 Ujehu sa'a mare rireromade hesi bëhoho aëro jabesi dë vövöbajo'oho maëro jië'ëro God-are jöho heromo ejahoromo ma'eno titimoromo biririvobe va'o ijonö rae avohoruomaje höjo.

Iro bueromo va'orahore bahijarue uhu jöhoje.

16 Röhu iro buno'iraejë'iroho bogo hevö gagoroho o maratu ahariroho gurihi'i ma-va'orahoro bamo'anuëjo ae osare rovë'oho ajivëvoröhego.

17 Nasi jö bëhoho rabe rabe gurihiro jiajoho aho'obëhe ma-va'orahoro jio'a'ajëjo. O rabe rabe subivëhajoho aho'obëhe ma-samaro jio'a'ajëjo.

18 Ëhuni naehu jövaje jöho avoˈavoho herëjo. Ajiˈe
jö javëˈoho God-ro göˈo bojamiˈiramu baeˈaˈanuëjo. O
bogojavëˈoho ma-döëremu baejanoho God-ro ë uehoroho
muˈuvahoˈajëjo.

Iesuare vëmu ömoˈöme o ö ömoˈöme rahumë jëvaje jöhoje.

19 Ëhi uëvamu iae Iesuare vëmohuˈo ö ömoˈömohuˈo jaburo
rovareje. Rueromo gavareje ae ahoˈobëhe tagavoromo öroho
rarovëˈëro hu jiajiroho bogo rue varijënoho jëvamu.
20 Bogo rue varijënoho jëvamu gagorovo aëro Iesu
uavareje: Jasi vëmohuˈo ö ömoˈömohuˈo ja gaˈi nimoromo
amonö riravaruëjo.
21 Riravaruëjamu Iesuro ë aribövioho uhuˈe uëvadeje: Iae
hejajëjo. Röhu ae magonahe rahu God-are jö heromo
ejahëˈoho ëhuro ë aribövioho nasi vëme ö ömoˈöme jioruo-
majëjo.

Iesuhu uavamu jovo börömehu ruhosöjade jöhoje.

22 Ëhi ëˈëˈëro iae Iesuro hesi ijorajoho jaburo gemu mae
boat-re ajio hijadeje. Hiromo uëvadeje: Ruehego no eˈu ioni
gönö vaˈarëjo. Vaˈarëromo riˈöromo vaˈareje.
23 Riˈöromo vaˈaroho vaˈoromo Iesuro niavadeje. Ni-
avamu gavëˈi buru börömëro eˈure rovadeje. Bure rovamu
jovëro hasaromo boat gagore abueromo irijiomoromo
diruvëvoˈiëˈadeje.
24 Diruvëvoˈiaˈamu gavëˈi Iesuare ijorajoho jaburo
vaˈo Iesu ioromo uavareje: Asëˈe Tisa vuovavuoˈiëˈajëjo.
Vuovavuoˈiëˈajëjamu riˈöromo burohuˈo hasajaje jovohuˈo
uëvadeje: Vuonugohëjo. Vuonugohëjamu buru rovadoho
barëˈi jovoho uˈuhadeje.
25 Uˈuhamu gagorovo Iesuro hesi aribövioho uëvadeje:
Jemë rabëni bogo ma uehorovevarujëjo. Ëhiˈamu rueho
jaburo tiöromo juhuonivoromo uarovareje: Ave aho diehi
jiëˈe ae höjo. Huhu uëvëˈoho bogo aëremuoho ejahoˈi
burohuˈo jovohuˈo jabuˈo hesi jöho ejaharue höjo.

Satan-are a sisë ahoˈobëhe ae gemu hesirire jioruomamu Iesuhu rarövöˈöˈamade jöhoje.

26 Ëhiˈamu Iesumëro eˈu döre vaˈadoho vaˈo Gergesa saˈare
vaˈo baboro bejareje. Galilee saˈaho nume eˈu ioni gönö jioˈi
Gergesa saˈaho ruhe ioni gönö jiadeje.
27 Gergesa saˈare vaˈo baboro bejamu gagorovo amo
raje ae gemuëro rueromo Iesu birohadeje. Ëaho aruˈaho
sisë ahoˈobëhëro dëre abueˈamamu simane huotorovëˈe
jiadeje. Niögu rumoˈe ma-dëˈahobatëremu majae ëgobövie

hibe rovë'e jiadeje. Osaroho bogo hi'i guavo'amarue munë gagoremu hinövadeje.

28 Hijë'ëro rueromo Iesu garomo jö'e dadovoromo Iesuare höru bëhire ague aho hiromo ma-darugo'o uvadeje: Iesu ja God dö mare hijaje a hesi Harihe javajëjo. Ja rabëni sihusihuego'i rovane höjo. Vuonugevëjo. Nadi huë sisëho vi'ehoho bojemëjo.

29 Vi'ehoho nadi bojemijë uvade hesi bëhoho urimë'i aru'aho sisëhuro höröjöro Iesuro uavë'ego ëhuni uvadeje. Röhu urimoho ë aru'aho sisëhuro hu baenövadeje. Bae'ego aëro hu avoho mueberomo hesi övoho höroho tövaho'amonövareje. Tövaho'amo'ego ö'oho tarivo ruruhö'öromo aru'aho sisëhuro hesi uhure jië'ëro ua'ego a rumo'e sa'are va'onövadeje.

30 Ëhi ë'onövë'ëro Iesuro uavadeje: Jasi ihoho rahuo höjo. Rahuo höjamu uavadeje: Nasi ihoho Siriehu Bimu-vanovë'oho jevajëjo. Huhu ëhi uavade hesi bëhoho a sisë aho'obëhe siri va'ëne hesi dëre abue'amë'ëro jië'ëro ëhi uavadeje.

31 Ëhi'amu ë dë uhure sisë ariböviohuro Iesu ëninamiromo uaruomadeje: Nadi uönego no sisëroho revo'irarëjo.

32 Röhu mahe aho'obëhe aruhëre dahoru ahore gemuoro ie ue'ahamu gagorovo dëre sisë ariböviohuro Iesu uaruo-madeje: Uövuego no suorovo va'oromo aruhe mahu jabesi dëre va'o abuejarëjo. Abuejarëjamu uëvadeje: Ëhuro va'ohëjo.

33 Ëhuro va'ohë uëvamu hejë'i rue sisë ariböviohuro ë a hesi dëre jioromo suorovo va'oromo ruhe mahu jabesi dëre abueruomadeje. Abueruomamu ë mahohuro va'o baradore rireromoromo e'ure siö ruruhö'ö va'oromo jove ue'ahoromo vuovadeje.

34 Vuovamu gavë'i mahu muebe'amarue ariböviohuro huruomoromo amo börömore amo ininore jöho majëhibe va'areje.

35 Jöho majëhijamu hejë'i ae aho'obëhe rueruomadeje ga'iro diehi jiego. Iesuaro rueromo gavareje aru'aho sisëhu dëre jioromo suorovo va'oruomade aho simanoho mae jio'ego niöge ba'amë'e Iesuare höru bëhire hijamu. Ëhi gagorovo juhuonivoruomadeje.

36 Juhuonivamu Iesuhu mu vaejamu gavare ariböviohuro uëvareje: Sisë ariböviehu dëre abue'amade aho Iesuro ëhi ajami'ego marëhijajo.

37 Marëhijajamu Gergesa sa'a rajoho jaburo heromo sisë maro juhuonivë'ëro Iesu uavareje: Nosi sa'aho vuonugo'i

vaˈëjo. Vuonugoˈi vaˈëjamu Iesuro boat-re ajiomoromo
sionëro vuonorö'ö vaˈiëˈadeje.
38 Vaˈiaˈamu aruˈaho sisëhu dëre jioromo suorovo
vaˈoruomade ahuro Iesu uavadeje: Na öˈo jaˈo hiˈi negajëjo.
Negajëjamu Iesuro nijioˈiraeromo sionëro nugö'öromo
39 uavadeje: Bogo rueˈaˈanuëjo. Sionëro jasi amoro
vaˈoromo uënëjo: God-ro ëhi mabëhe ajemijamu rovode
höjo. Ëhi uavamu rue ahuro vaˈoromo amo börömoho jöe
majëhibe juvo barëjadeje. Majëhiromo uëvadeje: Iesuro ëhi
mabëhe ajemijamu rovode höjo.

Iesuhu magonahe niöˈi Jairus-are abojohuˈo magonahe gö'o ajëmade jöhoje.

40 Ëhiˈamu Iesuro boat-re vuonorö'ö rueromo ve eˈu ioni
gönö rovadeje. Rovamu ae ahoˈobëhe hu muebejëˈëro
gavare rovamu gagorovo nimorohoromo rajahiruomadeje.
41-42 Rajahiruomamu iae ae gemu hesi ihe Jairus-ro
rovadeje. Jairus hu God rajahijarue osa muebejaje ae
jiadeje. Röhu hu aboje ihevae gemu jiadeje. Abojoho
vadune ahoˈobëhe 12 rabuˈe jiadeje. Amo guomoˈiëˈadeje.
Guomoˈiaˈamu gagorovo Jairus-ro rueromo Iesuare höru
bëhire ague aho hiromo dinamiromo uavadeje: Nasi osaro
rueromo nasi abojoho ajamëjo. Ajamijëjamu hegorovo
Iesuro huˈo vaˈadeje. Vaˈamu ae ahoˈobëhe huˈo gemuore
ëhi tatijiomobe vaˈareje.
43 Tatijiomobe vaˈamu gagorovo iae magonahe gemuëro
jabuˈo vaˈadeje. Ëmagonahoho manaero garorovade guomo
guomoho bogo barëˈi ëhi jiemu jiobe vaˈadoho vadune ahoˈo
12 barëjëˈe jiadeje. [Hesi ijo baje doctor jabesi örire buˈö
barëjadeje.] Röhu ajamiˈiröhoho bogo eni jëvëˈëro ëhi jiemu
jiadeje.
44 Ëhi jiemu jiëˈëro ë magonahohuro Iesuare dejonö
rovadeje. Rueromo niögu vituoho rëhamu gavëˈi kö
rovadoho ijoho bogo rovadeje.
45 Ijoho bogo rovamu Iesuro ae uëvadeje: Ja rahuaro
rëhevane höjo. Rëhevane höjamu hegorovo ae ahoˈobëhe
uavareje: No bogo rëhavëˈe javuajëjo. Rëhavëˈe javuajëromo
Peter-ro uavadeje: Tisa ja rabëni ëhioho uövuanuëjo. Ae
ahoˈobëhe jasi bëhire jijihoromo tatijiomavaruëjo.
46 Tatijiomavaruëjamu uëvadeje: Iae aëro rëhevade höjo.
Na hejajoho nasi darugoho ae ajëmiˈi gö vaˈëˈe jiavajëjo.
47 Vaˈëˈe jiavajëjamu ë magonahohuro garomo uvadeje:
Naehu Iesu niögure rëhodoho bogo subivo varijënoho jevajë
uvoromo juhuonivadeje. Juhuonivoromo butubutumobe
rueromo Iesuare höru bëhire ague aho hijadeje. Ague aho

hiromo ae aho'obëhe jabesi nunire Iesu uavadeje: Na ëhi marëjevojöro negamu ëhuni rëhavode höjo. Rëhavamu ëhuro ma-burëro marëjevade höjo.

48 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uavadeje: Abojëjo. Jero na mae uehorovevamu ëhuro marëjavë'e höjo. Vaevë'e va'onëjo.

49 Iesuro ëhi uavamu gavë'i ae göëro Jairus-are osare jioromo rueromo uavadeje: Jasi abojoho mami'e guomë'e höjo. Ëhuni mino'e tisaho u'uoho bojamëjo.

50 Mino'e u'uoho bojamëjamu Iesuro mu'öjahiromo Jairus uavadeje: Nadi juhuonivo'i mae uehorovonëjo. Ëhi jië'ohuro jasi abojoho i'ovo'ajëjo.

51 I'ovo'ajë uanugoromo Iesuro Jairus-are osare va'oromo Peter John James magonaho harihu hesi vëmu vavu'oho ëho jaburo hu'o va'ojöro uë'i a ioro'ioroho nijio'iraejëvadeje.

52 Nijio'iraejëvonugoromo osare va'oromo gavade ae aho'obëhe magonaho hesi jöëni nierusuburu'e bamoromo jabesi muo'amorovamu gëgorovo Iesuro uëvadeje: Nadi nierusuburu'e bamohëjo. Ëmagonaho harihoho bogo guomo'i ma-niavajëjo.

53 Ma-niavajëjamu hegorovo rueho jaburo garomo uvareje: Magonahoho iae mae guomë'e höromo Iesu sivoromo ijo'ijahareje.

54 Ijo'ijahamu Iesuro va'oromo magonaho hesi övore ma'enoromo ma-darugo'o uvadeje: Bësu ri'öjëjo.

55 Ri'öjëjamu magonaho hesi aru'ahohuro vuonorö'ö rovamu hejë'i ma-burëro ri'öjadeje. Ri'öjamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Ie bojamego ijajo.

56 Ëhi'amu vëmu vavu'oho tiöjëvadeje. Tiöjëvamu Iesuro uëvadeje: Naehu vaejode muoho nadi aho uërëjo.

9

Iesuare ijoraje 12 jabuhu va'oromo mu vaeröhego Iesuhu rëmö'öjade jöhoje.

1 Iae Iesuro hesi ijoraje 12-ho uëvadeje: Ro gemuoro gagovohëjo. Gagovohëromo rovamu uëvadeje: Jemëhu mu vae'irarijohuni nasi darugoho bojëmijajëjo ëhuro jemëro Satan-are a sisë a dëre jio'amë'oho rarovö'ö'amoromo guomo guomo'e aribövioho ajëminövo'irarijego.

2 Ëjöho darugoho bojëmijë'e jevaje ëhuni va'oromo God-hu böröme namiromo muebejëvaje jöho majëhibe guomo guomo'e aribövioho ajëmibe jijihorëjo.

3 Ëhi uëromo uëvadeje: Vaˈiëˈiroho bövioho biseˈoho nadi
ujuohorëjo. Haˈitoho esöho iruno'oho ijo bajoho nadi ujuo-
horëjo. Niögoho nadi göho ujuohoˈi ma-gemu ruohoromo
jijihorëjo.
4 Amo göre göre vaˈoromo aehu di osare raromojöro
uëvamu vaˈo raromëˈoho ëhuremu raromoromo
vaˈonövorëjo.
5 O di amore aribövіehu jemesi örire nu huodëgëˈoho
amoho nugo vaˈirögoro jabesi saˈa hesi tohotohe jemesi höru
hitahire jiajoho saˈaro riremo vaˈego ë amo rajohuro garomo
uvoˈirarëjo: No sisë ëˈëˈe javuajëjo.
6 Ëhi majëhijamu hegorovo Iesuare ijorajoho jaburo
riˈöromo vaˈareje. Vaˈoromo jö maho majëhibe guomo
guomoˈe aribövi jabesi sinoho ajëmibe ame ahoˈo jijihareje.

Herod-hu Iesuare jö heromo dadivade jöhoje.

7 Iae Galilee saˈare a böröme Herod-ro hejade uvoruo-
mamu: Iesumëro ëhi jiëˈe mu masije vaeˈamëˈe hö uvavamu
hegorovo Iesuare jöho uehorovoromo uvadeje: Diehiˈoromo
ëˈajëjo. Ëhesi bëhoho hu hejadeje a ioroˈiorohuro uvoruo-
mamu: Iesu hu John bapataeto vaenövade ahuro guo-
moromo riˈöjëˈe höjo. Ëhuˈëro ëhi jiëˈe muoho vaeˈamaje
höjo.
8 O a ioroˈiorohuro uvoruomamu: Iesu hu mamiˈe hi-
jade ae Elijah-ro rovëˈëro ëˈajëjo. O a ioroˈiorohuro
uvoruomamu: Mami göˈe jö God-aro baeromo majëhinövare
aribövioho röhu gemuëro iˈovoromo riˈöjëˈëro ëˈajëjo.
9 Ae göëro göëro jöe gö gö ëhi atavamu hegoro Herod-ro
dadivamu uvadeje: Nani ë aho bogo John-hu höjo. Mamiˈe
na John-are sönöho tariojahode höjo. Röhu ë mu masijo
vaeˈego aehu garomo atoˈego na hejajoho ë iaho rahuo höjo.
Ëhi uvoromo Iesu gaˈi nimadeje.

Iesuhu ae ahoˈobëhe 5,000 daˈuojëhade jöhoje.

10 Ëhiˈamu apostle ömoˈömohuro vuonoröˈö rueromo Iesu
uavareje: No ëhi ëhi ëˈoromo rovare höjo. Rovare höjamu
Iesuro söjëvoromo Bethsaida amore jabesi sivue raromoˈi
vaˈareje.
11 Bethsaida jabesi sivue raromoˈi vaˈi vaˈamu ae
ahoˈobëhe ë jöho heromo rueruomadeje. Rueromo
birohoruomamu gëgorovo Iesuro uëvadeje: Iae mae rovëˈe
jëvajë uënugoromo God-hu böröme namiromo muebejavuaje
jöho majëhiromo guomo guomoˈe aribövioho ajëmijadeje.
12 Ëhiˈojuvo majae garoboˈe bamamugo hesi ijoraje 12-ho
jaburo rueromo uavareje: Aveho a rumoˈe saˈae höjo. Ëhuni

ave aribövioho rëmö'öjego ave bëhire amo masijore amo ininore va'oromo ie nahoromo ue'ahoromo momorö'ö'irarëjo.
13 Momorö'ö'irarëjamu uëvadeje: Bogajo. Jemëro iruno'oho da'uojëhirëjo. Da'uojëhirëjamu uavareje: Iae mae höjo röhu no ie övo gö mine visue niö'i ëhemu javuo'i gö bogojavuajëjo. O na ja uöromo ë'anuëjo noro va'oromo ave aribövіohuni ie imo'amojöro. Ae aho'obëhe jië'ëro no bogo eni javuajëjo.
14 Ëhi uavare hesi bëhoho ama'e aho'obëhe 5,000 rabu'e ë raromë'ego ëhuni uavareje. Ëhi uavamu Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Uëvego 50 50 rabu'e hahagu hahagu gagovoromo ëhi raromobe va'arëjo.
15 Raromobe va'arëjamu rue ijorajoho jaburo uëvamu ae aho'obëhe ëhi raromobe va'oruomadeje.
16 Ëhi raromobe va'amu gagorovo ie övo gö mine visue niö'i ujuoho rovaroho ëho Iesuro ujuohoromo ö'idöho sioroho garomo God huë mae uavadeje. Huë mae uanugoromo ioho ato'atovoromo hesi ijorajo ömo'ömoho i'imëmijamu suvuorëmijareje.
17 Suvuorëmijamu ae aho'obëhe ue'ahamu da'uëgadeje. Da'uëgamu gagorovo ijorajoho jaburo vitu vituoho gagovoromo esöe aho'obëhe 12 aego'amareje.

Iesu hu ëhi jië'e ae jiaje jöho Peter-hu jövade jöhoje.

18 Ëhi'amu Iesuro huro hesi sivue parie vaejamu evare hesi ijorajoho jaburo hu'o raromareje. Raromamu gagorovo uëvadeje: Na rahuo jevaje jöho ae aho'obëhe diehi atoruomaje höjo.
19 Diehi atoruomaje höjamu uavareje: A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja John bapataeto vaejavuonövane ahuro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja Elijahro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Mami gö'e jö God-aro baeromo majëhinövarije aribövioho röhu jero gemuëro i'ovoromo rovë'e javajëjo.
20 Ëhi uavamu Iesuro uëvadeje: Röhu jemë nasi jöho diehi ataruje höjo. Diehi ataruje höjamu Peter-ro ri'öromo uavadeje: Ja God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuijanue aho javajëjo.

Iesuhu huë vavaeni baeromo guomoröhe jö jövadohoje.

21 Javajëjamu Iesuro jöho darugo'o majëhiromo uëvadeje: Ëjöho nadi aho huruoho majëhirëjo.
22 Ëhi uënugoromo uëvadeje: God-ro ëhi bamë'ëro ëhu'ëro hesi A Maho naro vi'ehe huë vavaene bövie bise'e bae'ejöjo. Jew rajo a duvaho ömo'ömoho priest masijoho Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövioho ëho

jaburo na bijönegoruomoˈajëjo. Bijönegoruomoˈiramu aëro anegoˈiramu guomevoˈajëjo. Guomoromo majae niöˈi gemu hesi uhure iˈovoromo riˈöˈejöjo.

23 Iesuro hesi ijorajoho ëhi majëhinugoromo ae ahoˈobëhe uëvadeje: Ae rahuaro nasi ijore ijore juvoˈi nimëˈoho jasi sinehu nimajoho nadi uehorovoˈi vae majae uvonëjo: Iesuare jöëni viˈehe huë vavaene javoje rabe baeromo guomevëˈoho iae hesi hö uvoromo korosi hesi iˈuoho banigojiomanovoromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo.

24 Ja jasi sinohuni uehorovoromo biririvoromo ave saˈare hiˈi ëhemu uehorovëˈoho ijonöho guomo öriro vaˈaˈanuëjo. O ja nasi jöëni guomëˈoho ijonöho maro hiˈaˈanuëjo.

25 Jaehu are jove saˈae mae sisë ahoˈobëhe bae barëˈi röhu arijoˈarije ijumorovëˈoho o sisërërovëˈoho na ja ëhuro mae javoˈajëjo. Bogajo.

26 Ëhesi bëhoho ae rahu nasi jöëni o naehu majëhijaje jö hesi jöhuni javojëgëˈoho uˈemu God-are A Maho naro nasi ajohuˈo nasi Vavu hesi ajohuˈo anera maemu jiëˈe jabesi ajohuˈo rueˈiramu evare nani javojimoruomade aribövioھuni javojegoˈajëjo.

27 Röhu ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Jemë a ioroˈiore ave riravarujoho bogo vuovëˈe raromoromo God-hu böröme namiromo muebejaje ajoho gaˈaˈarujëjo.

Iesuare nu anoˈehu ajivoromo gorosovade jöhoje.

28 Ëhi uënugoromo hurae gemu barëjamu Iesuro Peter John James ëhi söromo God-are örire jöe jövoˈi dahorure ajiomadeje.

29 Ajiomoromo God-are örire jöe jövamu Iesuare nu anoˈoho gorosovoromo ma-mabëhe jioˈi hesi niögoho majaehu bamajëhi ëhi ajivo avohadeje.

30-31 Ajivo avohamu gavëˈi iae urimëˈi arinövare ae niöˈi Mosesˈo Elijahˈo ma-majioho aji mare rirarovoromo jabuˈo Iesuˈo jöe atareje. Atoromo God-hu nimaje mu Iesuhu vaeromo Jerusalem guomoröhe jöho atareje.

32 Atoruomamu Peter-mëro nunëhëgamu momoröˈö uroˈamareje. Momoröˈö uroˈamëˈëro riˈöˈi gavareje Iesu ajiˈere namiˈego ë ae niöˈioho jabuˈo ë rirarovamu.

33 Rirarovoromo Mosesˈo Elijahˈo Iesu nugo vaˈiaˈamu gavëˈi Peter-ro Iesu uavadeje: Tisa no ave raromaruoho iae mae höjo. Uövuego no javu harihe niöˈi gemu vaeˈamarëjo jani gemu Moses-ni gemu Elijah-ni gemu. Peter-ro bëhoho bogo avoho uehorovëˈe ë jöho ëma jövadeje.

34 Jövamu gavë'i suëro rueromo aegëhadeje. Aegëhamu
Peter-mëro gavare Iesu Moses Elijah suëro numëvamu
gagorovo juhuonivareje.
35 Juhuonivë'i hejareje sue uhure uvavamu: Ave aho nasi
Harihe naehu baejode aho höjo. Huhu jövaje jöho avoho
herëjo.
36 Ëhi uvavamu hejë'i gavareje Iesu hesi sivue namijamu.
Ëhi gavë'ëro Peter-mëro rabe rabe gavaroho subivëhoromo
aho bogo majëhijareje u'emu majëhi'iröhëro.

Iesuhu Satan-are a sisë aharihu hesi dëre jiamu rarovö'öjade jöhoje.

37 Ëhi ë'ë'ëro sisonuvamu gagorovo Iesu o hesi ae niö'i
gemu dahorure abuejareje. Abuejamu gavë'i ae aho'obëhe
rueromo Iesu birohoruomadeje.
38 Ae aho'obëhe ro birohoromo röhu ae gemuëro ma-
darugo'o uvadeje: Tisa huë baejevoromo nasi harihoho
ro gavëjo. Na aboji harihu'e bogojevo'i avehuremu gemu
jevajëjo.
39 Röhu Satan-are a sisëro hesi dëre abueromo ijumahego
aharihoho simane sisërëromo ma-majioho jö'e dadovoromo
bijöbijövoromo övo'o höru'o ajiomoromo jö'onö obohu
tatogo'e rovaje höjo. Obohu tatogo'e rovego a sisëhuro
bogo burëroho hörö va'i sino haho'oho ijumahojuvo u'uhego
evare hörömo va'aje höjo.
40 Ëhi ë'i hijë'ego naro jasi ijorajo ömo'ömoho uëvode höjo:
Aru'aho sisëho rarovö'öhego va'ajo. Ëhi uëvamu rarovö'ö'i
ë'o gavaroho bogo eni jëvade höjo.
41 Bogo eni jëvade höjamu Iesuro uëvadeje: Asë'e ave
jaruvore raromaruje aribövioho jemë bogo ma uehorovo'i
jöe gö gö ëma uehorovaruje aribövie jëvajëjo. Na majae
dimino'e jemë'oho hiromo jemesi mu sisëho garomo ma-
nunëro ga taemobe va'ejöjo. Jemesi uehoro sisëhuro na
u'uvevajëjo. Jasi harihoho avehuro barovego na gavöjo.
42 Gavöjamu ë harihoho rovamu gavë'i Satan-are
a sisë dëre hijadohuro dë vövöbajo'oho ijumahamu
simane sisërëromo sa'are darugo'o behumorovoromo
bijöbijövoromo övo'o höru'o ajiomadeje. Övo'o höru'o
ajiomamu gagorovo Iesuro aru'aho sisëho rarovö'öjamu
marëjadeje. Marëjamu Iesuro aharihoho baeromo vavuoho
sionëro bojamijadeje.
43 Bojamamu ae aho'obëhe God-are darugo börömoho
garomo jöe barëjëvadeje.

Iesuhu guomoröhe jö röhu maho majëhijade jöhoje.

Ae aho'obëhe Iesuare mu masijoho aho'o uehorovoromo jöe barëjëvamu gavë'i Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho majëhiromo uëvadeje:
44 Ave jöhuremu avoho hehëjo. God-ro ëhi bamë'ëro hesi A Maho na a jabesi övore va'iramu baejevoruomo'ajëjo.
45 Ëhi uëvamu hejareje röhu jö bëhoho dadivëvadeje. Subivëhë'ëro bëhoho bogo gavareje. O ua ga'iröhoho juhuonivareje.

Di aehu a ioro'ioro iosirëmiromo böröme jiaje jöhoje.

46 Ëhi'onugoromo ë ijorajoho jaburo jö aho'ahamirovoromo uarovareje: Iesuare ijorajo ömo'ömoho di aho börömoho javuajëjo.
47 Börömoho javuajëjamu Iesuro jabesi uehoroho garomo aharihe gemu baro hesi bëhire nugamu namijadeje.
48 Namijamu hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Ae rahu aviëhi jië'e aharihoho nasi ihore rajahiromo baejë'oho ëhuro na'o rajehiromo baejevoruomaje höjo. O ae rahu na rajehiromo baejevë'oho ëhuro remö'öjamu rovode ahu'o rajahiruomaje höjo. Ëhesi bëhoho jemesirire di aho bise'o jiajoho God-hu gavajoho ëhi jië'e aho börömoho höjo.

Ae rahu jemë'o bogo iro muorovo'e vaejë'oho jemë'o gemuore jiaje a hesi jö Iesuhu jövadohoje.

49 Ëhi uëvamu John-ro ri'öromo uavadeje: Tisa no gavare höjo ae gemuëro jasi ihoho uvoromo aru'aho sisë a jabesi dëroho rarovö'öjëvamu. Rarovö'öjëvamu garomo röhu gavare hu bogo no'o juvaje aho jiamu gagorovo uavare höjo: Vuonugëjo.
50 Vuonugëjamu Iesuro uavadeje: Nadi ëhi jië'oho ë'orëjo. Ae rahu jemesi örire bogo bijönimë'oho ë aribövioho jemesi aemo'aeme jioruomajëjo.

Iesuhu Samaria sa'are amore ro hi'ia'amu amo rajehu hesi öri ahare jöhoje.

51 God-hu Iesu uavego ö'idöre ajiomo'iröhe majaho dunovamu gagorovo Iesuro uehore gemu baeromo uvadeje: Iae na Jerusalem ajiomo'ië'ajëjo.
52 Ëhi uvoromo ae rëmö'öromo uëvadeje: Jemëro urimo va'irarijoho Samaria sa'are amo göhuro va'oromo amo rajoho uënëjo: Nörö ö'a'ajëjo. Ö'a'ajëjamu hegoro rueho jaburo va'oromo amore suorovareje bövie bise'e Iesuni avohahoröhëro.
53 Suorovamu ë amore aribövioho uvoruomadeje: Jerusalem amoho sisë jië'e Iesuro ë amore va'i rovajëromo ëhuni Iesuhu jabesi amore hi'iröhoho ahoruomadeje.

54 Ahoruomamu gagorovo Iesuare ijoraje James'o John'o
jaburo Iesu uavareje: Tisajo. Na ja nagajëjo noro uavego
vënëro ö'idöre jioromo ruvebiromo ë amo rajoho ravëvojöro.
55 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro huotorovoromo James'o
John'o uëvadeje: Bogave ëhioho uvo'irarijëjo.
56 Ëhi uënugoromo ame göro va'areje.

A ioro'iorehu Iesuare ijore ijore jijiho'ia'amu Iesuhu majëhijade jöhoje.

57 Örire va'oruomoromo ae gemuëro Iesu uavadeje: Ja
dinö'e dinö'e va'ë'iroho na jasi ijore ijore juvonövo'ejöjo.
58 Juvonövo'ejöjamu Iesuro uavadeje: Jero nasi ijore ijore
juvo'i uevanuëjo röhu je'o majehu sa'a gagore röho avo-
horomo mare raromaruoho iae jiajëjo. Je'o ugehu iju
vaeromo mare raromaruoho iae jiajëjo. A'i God-are A Ma
naehu niavaje hijaje osaho bogojevajëjo. Nadi uvonëjo:
Nörö'o hibe juvë'oho mae hibe juvo'ejöromo nasiriroho
ruenëjo.
59 Ëhi ë'ë'ëro Iesuro ae gö uavadeje: Rueromo nasi ijoro
ijoro juvëjo. Juvëjamu ruehuro uavadeje: Iae mae höjo
röhu uevego na nimo vuonorö'ö va'oromo nasi vavuoho
guavoromo hujeji evare jasi ijore ijoroho juvo'iröjo.
60 Juvo'iröjamu Iesuro uavadeje: O-ajo. Vuonugego
vuovo örire jijiharue aribövioho jabesi aribövioho
guavo'amo'irarëjo. A'i jero va'oromo God-hu böröme
namiromo muebejëvaje jöho majëhibe juvonövonëjo.
61 Ëhi uavamu ae göëro Iesu uavadeje: Bada iae na jasi
ijore ijore juvonövo'ejöjo. Röhu uevego na urimo va'oromo
nasi aganoho jejëmiromo rueromo evare jasi ijore ijoroho
juvo'iröjo.
62 Juvo'iröjamu Iesuro uhu'e uavadeje: Röhu aehu
aevoromo mu ravoromo vuonorö'ö uherihobe ravobe
va'ë'oho hu muoho bogo avo'avoho ravaje höjo. Ëhesi
bëhoho ja uehoro niö'i baejë'oho ëhuro God-are aji'e öri ari'o
hesi mu vae'iranoho bogo eni javo'ajëjo.

10

Ae aho'obëhe 72 jabuhu va'oromo mu vaejöro Iesuhu rëmö'ö'irögoro jö majëhijade jöhoje.

1 Ëhi ë'ë'ëro Badaro ae gö aho'obëhe 72 baejëvoromo
rëmö'öromo uëvadeje: Naehu juvo'irode ë amoro amoro
ëhuro jemëro ae niö'i niö'i urimo va'orëjo.
2 Ëhi uënugoromo uhu'e uëvadeje: Ae aho'obëhe nasinö
sö rue'iröhoho ëho mure iruno'e gagovo'iröhoho va'ëne
höjo. Mure gagovo'iröhe iruno'oho bövi mae jio'i gagovarue

aribövioho no ma-gemu gemu javuajëjo. Ëhuni mu Arijoˈoho
ëninamiromo uarego huro ae göˈo rëmöˈöjego mure rueromo
ajamuiromo irunoˈoho gagovoˈirarëjo.
3 Jemëro vaˈorëjo. Röhu gavëˈiajo. Naro rëmöˈöjego
jemë vaevëˈe sheep harihunöˈe vöröˈe miehu jioruomajire
vaˈiëˈarujëjo.
4 Monioho esöho höru sinoho nadi ujuoho vaˈorëjo.
Öriroho nadi ae gö gö jabesi öriroho jejëmibe vaˈoromo
örisanuoho ëˈorëjo.
5 Jemë ae gö jabesi osare vaˈiëˈiroho urimo jejëmiromo
uënövorëjo: Ave osare aribövioho huë mae baerëjo.
6 Huë mae baerëˈiramu God-are huë ma baeˈi nimaje aho
ë osare hijëˈoho iae huë mae baeˈaˈajëjo. O God-are huë
ma baeröhoho bijönimoruomëˈoho uërëjo: God-are huë ma
jö uëvodoho vuonugajëjo. Ëhuˈëro bogo baeˈaˈarujëjo.
7 Nadi osa göroho göroho momoröˈöbe vaˈi ma-osae
gemuoro raromoromo ie jove rabe iˈimëmijëˈoho ëho
ueˈahorëjo. Jemëhu jabesi irunoˈo o jovo ueˈahëˈoho iae mae
höjo rabëni jemë jabesi mue vaeˈiëˈëro. Ëhesi bëhoho ae rahu
mu vaeromo mana baejëˈoho iae mae höjo.
8 Jemë di amore vaˈo suorovamu jabuhu huë baejëvamu
gavëˈohuro ie rabe rabe iˈimëmëˈoho ëho ueˈahorëjo.
9 Guomo guomoˈe aribövie ë amore raromëˈoho ajëmirëjo.
Amo rajoho jöe majëhiromo uërëjo: Avevejöˈoho God-ro
böröme namiromo jemë muebejëvoˈiëˈajëjo.
10 O jemë di amore vaˈo suorovamu jabuhu jemë
bijönëgëˈoho amoho nugo vaˈirögoro amoro jijihoromo jöe
majëhiromo uërëjo:
11 Noro jemesi bövioho biseˈoho riremiˈöromo jemesi
amore saˈa hesi tohotohehu nosi hörure aegadoho no vaˈi
ëhuˈo riremo vaˈejarëjo ëhuro jemë garomo uvoˈirarijego:
No sisë aribövie javuajëjo. Röhu ave jöhuˈo avoˈavoho
uehorovohëre. God-ro böröme namiromo aevoromo jemë
mabëhe muebejëvoˈiëˈoromo vuonugëˈe höre. Ame gö gö
jemesi jö bijönimëˈoho ëhi majëhinövorëjo.
12 Naro jemë uëvajëjo: God-hu iˈu bojëmiˈiröhe maja
rovëˈiroho Sodom amo rajo jabuhu iˈu baeröhoho ëho ma-
jianovoˈi aˈi jemesi jö bogo eruomaje aribövioho jaburo iˈu
börömo maho baeruomoˈajëjo.

Ame göehu göehu Iesu bogo ma uehorovare jö Iesuhu jövadohoje.

13 Chorazinˈo Bethsaidaˈo amo rajohumë vaevëˈoho sisëro
revo hesi jëvajëjo. Naro darugoˈe muoho jemesi amore
vaejego garomo röhu nasi jöho bijönimaruje höjo. Naehu

darugoˈe mu jemesi amore vaejodoho Tyre amore o
Sidon amore vaejego gaˈibejarëjo mamiˈe jabesi sisëni
huë vavaene baeromo niögu sisë ioˈamoromo uonëro
buerovoromo raromoromo uehoro sisëho vuonugoˈi uehoro
mae baeruomoˈibejajo.
14 God-hu iˈu bojëmiˈiröhe maja rovëˈiroho Tyre o Sidon
rajo jabuhu iˈu baeröhoho ma-jianovoˈi jemëro iˈu börömo
maho baeˈaˈarujëjo.
15 Röhu Capernaum amo rajohumë jemëro jemesi sivue ue-
horovoromo uvaruje höjo: Nosi ihoho öˈidöre ajiomoˈajëjo.
Bogo ëhioho jioˈi saˈaro beˈaˈajëjo.
16 Röhu nasi ariböviohumë ae rahu jemesi jö ejëhëˈoho nasi
jöhuˈo ejeharue höjo. O ae rahu jemë juahëmijëˈoho naˈo
juahemijarue höjo. Ae rahu na juahemijëˈoho remöˈöjamu
rovode ahuˈo juahamijarue höjo. Hesi ae 72-ho ëhi
uënugoromo rëmöˈöjamu vaˈareje.

*Ae ahoˈobëhe 72 jabuhu Iesuare mu vaenugoromo
vuonröˈö rovare jöhoje.*
17 Vaˈëˈëro ë ae ahoˈobëhe 72-ho jaburo nimorohëˈi
vuonröˈö rueromo Iesu uavareje: Bada mue ahoˈobëhe
mabëhe vaebe jijihëˈëro rovaruëjo. No jasi ihore
uëvamu Satan-are sisë ariböviohuro ejahuoromo suorovo
vaˈoruomade höjo. Ëhi jëˈe muoho ëhuˈo gavëˈe javuajëjo.
18 Gavëˈe javuajëjamu Iesuro uëvadeje: Satan-are
ariböviehu jemë ejëhare hesi bëhoho naro gavode höjo
Satan-are vöröe barëromo baderehu baderivajëhi Satan ëhi
öˈidöre jioromo berovamu.
19 Iae nasi mu vaeˈirarije darugoho bojëmijëˈëro
ëhuro jemëro vröˈe sigobohuˈo nianiˈöhuˈo hörëro
taemoˈamoromo Satan-are vröho ahoˈobëhe ru-
ahöˈöˈamoˈarujëjo. Ëhi ëˈiramu bövioho biseˈoho jemë
bogo ijumëvoˈajëjo.
20 Iae ëhi höjo. Röhu Satan-are ariböviehu jemesi jö
ejëharuoho ma-jianovëˈe jiaje nadi uehorovoˈi aˈi jemesi ihe
öˈidöre jajivëˈe jiajoho ëho uehorovoromo nimorohorëjo.

Iesuhu nimorohade jöhoje.
21 Ëhi uëromo evare majare Iesuro God-are Aruˈaho hesi
huë maho baeromo nimoroho avohadeje. Nimorohoromo
God uavadeje: Apo ja öˈidörohuˈo saˈarohuˈo muebejanue
ae javajëjo. Naro jasi örire huë mae uavajëjo. Rabëni hesi
bëhoho jero gavane nuni ajiˈe a masijohuro uvoruomamu:
Nosi simanoho mae javuoromo bövie biseˈe ga barëjëˈe
javuajë uvamu gëgorovo jero jasi jöho jabesi örire subivëhëˈe
javajëjo. Aˈi gavane bogo gavëˈe ariböviohuro bogo döroho

bamorovo'i jöho he'i nëgamu gëgorovo jero jasi jö bëhoho röjëhijë'e javajëjo. Apo iae mae höjo. Jero jasi nimoromo ë'ane höjo.

22 God ëhi uanugoromo ë aribövioho uëvadeje: Nasi Vavuohuro jöe aho'o bojemijë'e höjo muebe'irodego. Vavuohuro gemuëro Harihoho na avoho gevaje höjo. Harihoho naremuëremu Vavuoho avoho gavaje höjo. O Harihu naehu di aribövi röjëhi'i negë'ohuro ëhuro ë aribövioho uremu röjëhijego jabu'o Vavuoho gavarue höjo.

23 Ëhi uëvë'ëro Iesu'o hesi ijorajoho jabu'o jabesi sivue raromoromo Iesuro hunuorovoromo uëvadeje: Jemë mu maho gavarujëro jëvë'ëro ëhu'ëro jemë mae jëvajëjo.

24 Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemëhu gavaruje muoho o hejaruje jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövare aribövioho'o sa'are a masijohu'o aho'obëhe jaburo nimoruomade höjo garomo he'iro. Röhu bogo garomo heruomade höjo. Röhu God-ro jemë ajëmijë'ëro ëho gavaruje höjo. Ëhu'ëro jemë huë mae baejë'e jëvajëjo.

Sa'a gö rajehu sa'a gö rajo ajamade uhu jöhoje.

25 Ëhi'amu gagorovo Jew rajo jögoru öri röjëhijaje ae gemuëro Iesuare dëho bijioho ga'irögoro ri'öromo uavadeje: Tisajo. Na diehi'oromo ioro'ioremuoho maroho hi'ejöjo.

26 Maroho hi'ejöjamu Iesuro uavadeje: God-are surire jöho diehi jajivë'e höjo. Ja uehorovanuoho bëhoho diehi höjo.

27 Bëhoho diehi höjamu ruehuro uavadeje: Jasi dë vövöbajo'e aru'ahe daruge uehore aho'obëhe Bada jasi God ma-hu gemu bojaminëjo. O jö göho jaehu jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo.

28 Rajahinëjamu Iesuro uavadeje: Ja jö mae jövanuëjo. Ëhi ë'ë'oho ëhuro ja maro hi'a'anuëjo.

29 Hi'a'anuëjamu rue röjëhijaje ahuro hesi ihoho mae jiojöro nimamu Iesu uavadeje: Röhu nasi ae gemuoho rahumë höjo.

30 Rahumë höjamu Iesuro uhu'e uavadeje: Iae Jew raje ae gemuëro Jerusalem jioromo Jericho amore abue'ië'ade höjo. Örire abueromo nume vajiohu'e aribövi jabesi övoro va'ade höjo. Övoro va'amu guduamoromo niögoho maho sisëho vajiohëro ujuohahoromo sa'ijosa'ijovoromo gavare guomo'ia'amu gagorovo nugo va'are höjo.

31 Va'amu gagorovo priest-ëro ijonö örire ruvebijade höjo. Ruvebi'i gavade aho raromamu gagorovo iosiramiromo öri ioni gönö va'ade höjo.

32 Ëhi'amu Levi raje God-are mu ajamaje ahuro ëhi gemuoho ë'ade höjo. Ruvebiromo bëhire va'oromo aho

ërimahonugoromo öri ioni gönö va'oromo iosirami va'ade höjo.
33 Va'amu gagorovo sa'a gö raje ae gemuëro örire ruvebi-
jade höjo. Hu Samaria sa'a raje jemëhu nu huodëgaruje sa'a
raje ae gemuëro ruvebijade höjo. Ëho rajëro ruvebiromo
Jew rajoho birohade höjo. Birohoromo gavade raromamu
gagorovo huni vavaenimade höjo.
34 Vavaenimamu va'o garomo nemo'amade sagohore
ninugu'e osohu'o wine jovo osohu'o otehahoromo muo-
haho'amade höjo. Muohahonugoromo banigojiomoromo
hesi mi dejore bamonugoromo hu'irae ba'obuejadoho abo
öri jijihoromo momorö'öjarue osare rovade höjo. Rueromo
hiromo aho avoho ajamijade höjo.
35 Ajamiromo diroharëro sisonuvamu gagorovo Samaria
rajohuro ajivë'e ijo baje niö'i jabesi uhure aho'o jië'oho
baeromo osa muebejaje aho bojamiromo uavade höjo: Na
va'ajëjo. Jero ave aho avoho muebenëjo. Monie gö'o
bu'öjë'oho vuonorö'ö rueromo naro jaehu bu'öjane ë hesi
manaho bojami'ejöjo. Ëhi'ade höjo.
36 Röhu ja diehi uehorovanuëjo. ËJew rajohuro vajiohu'e
aribövi jabesi övore va'oromo sisë birohade höjo. Sisë
birohamu ae niö'i gemu ro hu gavare höjo. Göho priest-ëro
göho God-are mu ajamijaje ahuro göho nu huodëgaruje sa'a
gö rajohuro ëhi ro gavare höjo. Röhu di aho hesi ae gemuoho
jiade höjo.
37 Ae gemuoho jiade höjamu jögoru öri röjëhijaje ahuro
uavadeje: Huë baeromo ajamijade aho hu hesi ae gemuoho
jiade höjo. Ëhi uavamu Iesuro uavadeje: Jero va'oromo ëhi
jië'e muoho vaenövonëjo.

Iesuhu Martha'o Mary'o gë'i va'ade jöhoje.

38 Ëhi uënugoromo iae Iesu'o hesi ijorajoho jabu'o va'aroho
va'o amore suorovareje. Suorovamu magonahe gemu hesi
ihe Martha-ro Iesu uavadeje: Nasi osaro ro hijëjo.
39 Hijëjamu Iesuro osare va'o hijadeje. Hijamu Martha-
are öe Mary-ro ro Badare höru bëhire hiromo huhu jö
röjëhijajoho hejadeje.
40 Hiromo jöho hejamu gagorovo Martha-ro Iesuni bövie
bise'e avohoromo bogo eni jiamu nurunurumoromo Iesu
uavadeje: Bada nasi öho na remö'öjë'ëro nasi sivue mue
vaejajëjo. Na ja nasi jöënioho bogo uehorovanuëjo. Uavego
ro ajemajo.
41 Ajemajamu Badaro uavadeje: Asë'e Martha-ajo. Jero
mue aho'obëhe uehorovo'ego ëhuro nurunuruagajëjo.

42 Röhu ja mue gemu bogo baejëˈe javajëjo. Aˈi Mary-ro mu
maho baejëˈe höjo. Ëmuoho no bogo ahoˈejarëjo.

11

Noehu pari vaeˈiröhe öri Iesuhu röjëhijade jöhoje.

1 Iae Iesuro hiromo God-are örire jöe jövadeje. Jöe
jövoromo barëjamu gagorovo hesi ijorajoho gemuëro
uavadeje: Bada God-are örire jö atoˈiröhego John-hu hesi
ijorajo ömoˈömo röjëhijadëhi jero noˈo ëhi ë hesi öroho
röjahuijëjo.
2 Röjahuijëjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Jemëhu God-
are örire jö atëˈiroho ëhi uarëjo:
Apo ae ahoˈobëhe nosi dë vövöbajoˈoho avohahuego
ja gemu mae uehorovavoˈirarëjo.
Jero böröme namiromo ahoˈobëhe muebejavuego
no jasi aharire gemu raromoˈirarëjo.
3 Vae majae ioho bojamuibe vaˈego
ueˈahego daˈuaguoˈirajo.
4 Nosi sisëho uehorovoromo vuonugahuëjo
no a jabesi sisëho uehorovoromo vuonugëharue jiaje.
Nadi vörö'eroho ramuö'öjego rireromavuoˈirajo.
5 Ëhi uënugoromo Iesuro hesi ijorajo ömoˈömoho uhuˈe
uëvadeje: Nani jemë ae gemuëro vahi ririˈe aemoˈaemo hesi
osare vaˈoromo uaˈaˈanuëjo: Isiajo. Ie gö bojemëjo.
6 Nasi aemoˈaeme gö örire juvëˈëro nasi osare ro hijajëjo.
Röhu i bojamiˈirodoho bogojevajëjo.
7 Bogojevajëˈiramu nani jasi aemoˈaemohuro osare raro-
moromo uaˈaˈajëjo: Nadi nunëhoho iegëjo. Mamiˈe oje
tugohoromo asisöˈoˈo naˈo momorö'öjëˈëro na bogo riˈöromo
ajamiˈejöjo.
8 Nani ëhi uaˈaˈajëjo. Röhu naro jemë uëvajëjo: Nani
hu bogo uehorovoromo uvoˈaˈajëjo: Nasi aemoˈaemego
riˈöromo ajamiˈejö uvoromo ajamiˈi röhu heröhe jero biririv-
oromo ua gaˈi hiˈiramu evare hu riˈöromo ja rabe rabe
nimanuoho bojamiˈajëjo.
9 Ëhuni na jemë uëvajëjo: Biririvoromo God ua garëjo.
Biririvoromo ua gavëˈoho ujuohoˈarujëjo. Biririvoromo
nahorëjo. Nahëˈoho birohoˈarujëjo. Ojoho anoˈanovorëjo.
Anoˈanovëˈoho God-ro jiovëhoˈajëjo.
10 Ae rahu ua gavëˈoho ujuohoruomoˈajëjo. Nahëˈoho
birohoruomoˈajëjo. Anoˈanovëˈoho ojoho jiovëhoˈajëjo.
11 Nasi jö hejarujoho ae gö vavu ömoˈömoˈe jëvajëjo. Jemesi
harihehu uëvëˈiroho: Jovo mie bojemego na ijö uëvamu
hejëˈoho na jemë sareramiromo sigobu sisëho bojamirëjo.

12 O uëvëˈiroho: Ugo une bojemego na ijö uëvamu
hejëˈiroho na jemë sareramiromo ögusuru une bojamirëjo.
Bogajo. Jemë i mae iˈimamiˈarujëjo.
13 Jemë sisë aribövie jëvajëjo röhu jemesi aboji harihuˈo
avoho suvuorëmiˈirarije öroho iae gavaruje höjo. Jemë
sisë jëvoˈi öˈidöre hijaje jemesi Vavuoho mae jiaje jemëro
uvorëjo: Hu maëro jiëˈëro ae rahu ua gavëˈoho nosi Vavuo-
huro hesi Aruˈahoho iae mabëhe suvuoramuiˈajëjo.

Iesuhu Satan-are aribövi a dëre jioˈamamu rarovöˈöjëvadoho hu bogo Satan-are darugoho baeromo ëhioho ëˈadeje. Ëhesi jöhoje.

14 Ae gemu aruˈaho sisë dëre jiëˈëro bitare tövoromo
jöe bogo jövëˈe hijadeje. Hijamu Iesuro aruˈaho sisëho
rarovöˈöjadeje. Rarovöˈöjamu ë aho aevoromo jöe jövadeje.
Jöe jövamu gagorovo ae ahoˈobëhe tiöjëvadeje.
15 Tiöjëvamu a ioroˈiorohuro uarovareje: Beelzebul sisë a
börömohuro vöröho bojamijego ëhuro Iesuro a dëre aruˈaho
sisëho rarovöˈöˈamaje höjo.
16 A ioroˈiorohuro nimareje Iesuare darugoho gaˈi diehi
jiëˈe jiego. Ëhi nimoromo uavareje: Bogo gavarue darugoˈe
muoho röjahuijego no gavarëjo God-ro ja ajamego o bogo
ajamego.
17 Ëhi uavamu Iesuro jabesi sareri sarerioho gëromo
uëvadeje: Saˈae gemuehu adovoromo jabesi arijoˈarije
muorovëˈoho barërovoˈajëjo. O agane gemuehu adovoromo
jabesi arijoˈarije muorovëˈoho sisërërovoˈajëjo.
18 Ëhuni Satan-ro riˈöromo hesi ariböviohuˈo
muorovoˈibejajo hesi darugoho uehoroho muoho
diehiˈoromo biririvoromo namiˈibejajo. Jemëro uvarujëjo:
Sisë a börömohuro nörö vöröho bojamego hesi sisë
aribövioho rarovöˈöjaje höjo.
19 Ëhi jiëˈoho na jemesi ariböviohuro sisë a börömo hesi
vöröho baeromo rarovöˈöˈamarue höjo. O diehiˈoromo
ëˈarue höjo. Jaburo uëˈaˈaruëjo: Sarerivarujëjo. Aho bogo
sisë a börömo hesi vöröho baeromo ëhioho ëˈarue höjo.
20 Aˈi naro God-are darugoho baeromo rarovoˈamaje höjo.
Ëhuni uvorëjo: God-ro aevoromo böröme namiromo nosi
örire muebejavuajëro jiëˈëro ëhuˈëro ëˈajëjo.
21 Biririˈe aehu bije tone bahiromo javuoho avoho mue-
bejëˈoho hesi inömo inömoho ma-jiemu jioˈaˈajëjo.
22 O ae göehu rueromo javu arijoˈo hesi biriri iosir-
amijëˈoho javu arijoˈohuro uvoˈaˈajëjo: Bije tone eni
javajëromo hiˈiramu ruehuro osare rueromo arijoˈoho gud-
uamoromo ruahoromo bijoho tonoho ujuohoniahiromo

inömo inöme ahoˈo ujuoho vaˈaˈajëjo. Vajiohehu ujuohadoho ae suvuorëmiˈajëjo. Naro Satan ëhi ruahöˈöjaje höjo.

23 Ae rahu bogo nasi a jiëˈoho ëho huro naˈo muorovaje höjo. O na bogo ajemiromo nasi aribövi gagovëˈoho ëho huro arua anumiae nugöˈöˈamaje höjo.

Satan-are a sisëhu a hesi dëre vuonorö'ö abueromo ijumahade uhu jö Iesuhu jövadohoje.

24 Röhu Satan-are mu ajamaje aruˈaho sisëhuro ae gemu hesi dëre hiˈaˈajëjo. Hiromo hörö vaˈaˈajëjo. Vaˈoromo jovo rumoˈe saˈare vaˈoromo hiˈiröhe röhoho nahobe juvojuvo bogo birohogorovo uvoˈaˈajëjo: Na vuonorö'ö vaˈoromo hijode sionore röhu maho ë hiˈejöjo.

25 Ëhi uvonugoromo vuonorö'ö vaˈoromo urimo hijade a hesi dëre abueromo gaˈaˈajëjo dë vövöbajoˈoho bibivoromo iogorëˈe ma-mabëhe osa vaˈëne jioˈiramu.

26 Ëhi jioˈiramu gagorovo vaˈoromo Satan-are aruˈaho sisë ahoˈobëhe söromo rueˈaˈajëjo. Ëurimore ro hijade aruˈahoho a sisë höjo. Ijore huhu sö rovade aribövіohuro hu iosiramiromo jabumë sisë bëhi mae jioruomajëjo. Ëhuˈëro urimo sisëˈi hijade aho ijonöho sisë bëhe hiˈaˈajëjo.

Huë mae raromo'iröhe hesi jöhoje.

27 Iesuro ëhi uëvamu hejëˈi magonahe gemuëro ae ahoˈobëhe jabesi ririre jiëˈëro Iesu ma-darugoˈo uavadeje: Ja rahavoromo amu bojamijade magonahohuro maroho hijaje höjo.

28 Maroho hijaje höjamu uavadeje: Ëho ma-jianovoˈi aˈi ae rahu God-are jö heromo ejahëˈoho ë aribövіohuro ma-maroho raromarue höjo.

Aribövіehu Iesu bogo ma uehorovoromo huhu darugo'e mu vaejöro dinamare jöhoje.

29 Iae ae ahoˈobëhe Iesuare bëhire ro tagavoruomadeje. Tagavoruomamu gëgorovo Iesuro uëvadeje: Ave jaruvore raromaruje aribövіoho sisë aribövie jëvajëjo. Jemëro darugoˈe muoho gaˈi uevaruje höjo gaˈi God-ro na ajemego muoho vaejaje jevego o bogo. Na ëhi jiëˈe muoho bogo vaeˈi aˈi Jonah-hu God-are mu börömo röjëhijadëhi ëhi jiëˈe muohuremu röjëhiˈejöjo. Mue gö gö bogajo.

30 Nineveh amo rajehu mae uehorovoröhego Jonah-hu mu röjëhijadëhi God-are A Maho naro ëhi jiëˈe muohemu röjëhiˈejöjo ave jaruvore raromaruje aribövіohuro mae uehorovevoˈirarijego.

31 God-hu mevoromo gëröhe majaho rueʼiramu arue saʼa
göre börömo vaenövade magonahohuro ave jaruvore raro-
maruje aribövіohuʼo gemu mae riʼöromo God-are nunire
namiʼaʼajëjo. Namiʼiramu God-ro ë saʼa gö rajo magonaho
hesi mu maho garomo jemesi mu sisëho garomo jemë
uëʼaʼajëjo: Ëmagonahehu vaejade ëhi jëʼe mu maho bogo
vaejëʼego ëhuni na uëvajëjo: Jemë sisëʼe aribövie jëvaje
sisëro vaʼohëjo. Ëhesi bëhoho ë saʼare börömo vaenövade
magonahohuro hesi saʼaho vuonugoʼi öri ëgoböviro rovade
höjo a böröme Solomon-hu nuni ajiʼe jö jövajoho heʼiro.
Solomon-hu ae ma-bisemu börömo jioromo jö majëhijajoho ë
magonahohuro heʼi nimade höjo. Aʼi naehu Solomon iosir-
amiromo börömo mae jioromo jö majëhijajoho heʼirarijoho
jemë bijönëgajëjo. Ëhuʼëro jëʼëro mevo gëröhe majaho
rueʼiramu jemë sisërëjëvoʼajëjo.
32 O ëho majaho rueʼiramu ë saʼae gö aribövie Nin-
eveh amo rajohuro ave jaruvore raromaruje aribövіohuʼo
gemu mae riʼöromo God-are nunire riravoruomoʼajëjo. Ri-
ravoʼiramu God-ro jabesi mu maho garomo jemesi mu sisëho
garomo jemë uëʼaʼajëjo: Nineveh amo rajehu vaejare ëhi
jëʼe mu maho bogo vaejëʼego ëhuni na uëvajëjo: Jemë sisëʼe
aribövie jëvaje sisëro vaʼohëjo. Ëhesi bëhoho ë Nineveh
amo rajohuro mu sisë vaeruomëʼëro hejare Jonah-ro God-
are jöe majëhijamu hegorovo jabesi uehoro sisëho vuonugoʼi
uehoro mae baejare höjo. Jonah ma-biseʼo jioromo jö
majëhijadoho Nineveh amo rajohuro hesi jöho ejahare höjo.
Aʼi naehu hu iosiramiromo börömo jioromo jö majëhijajoho
jemë bogo ejeharuje höjo. Ëhuʼëro jëʼëro mevo gëröhe
majaho rueʼiramu jemë sisërëjëvoʼajëjo.

Sino hahoʼo hesi iroho nuni jiaje uhu jö Iesuhu jövadohoje.

33 Iro bunoʼiraejëʼiroho bogo saʼa gagoroho hevö gagoroho
gurihiʼi ma-vaʼorahoro bamoʼanuëjo ae ë osare rovëʼoho
ajivëvoröhego.
34 Jasi sino hesi iroho nunoho höjo. Jasi nuni mae jëʼoho
ëhuro aji maro hiʼaʼanuëjo. O jasi nuni sisë jëʼoho ëhuro ja
ramoramoro hiʼaʼanuëjo. Ëhesi bëhoho naro uëromo ëʼajëjo:
Jasi uehoro mae jëʼohuro God-are ajiʼe jöho baeromo
aji maro hiʼaʼanuëjo. O uehoro sisë jëʼohuro nunoho
ramoramovavoʼiramu ramoramoro hiʼaʼanuëjo.
35 Avoʼavoho mueberovonëjo. Nani jasi uehoroho
sisëremu jioromo ramoramoʼeremu javajëjo.
36 Röhu jasi nuni mae jiego ajire hijanuëhi ramoramoho
bogojioʼi ma-aje gemu jëʼoho ëhuro aje ahoʼobëhe jasirire

rueromo ja ajivavo barëˈajëjo. Irehu ajivavajëhi ëhi ajivavoˈajëjo.

Pharisee ariböviohuˈo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuˈo Iesuhu birëgade jöhoje.

37 Iesuro jöho majëhiromo barëjamu gavëˈi Pharisee ae gemuëro uavadeje: Nasi osaro rovego no i harihe gemuoro ijarëjo. Ijarëjamu Iesuro vaˈoromo osare vaˈo hijadeje ie iˈirovo.
38 Hijamu rue Pharisee ahuro gavade Iesuro a mami muoho bogo vaeromo övoho bogo eguëˈe ioho ëma ijamu gagorovo tiöromo uehorovoromo uvadeje: Iesu diehiˈoromo övoho bogo eguëˈe ioho ëma ijajëjo. Ëhi jiëˈe muoho God hu bijönimaje höjo.
39 God bijönimaje höjamu Badaro uavadeje: Övo eguo jö uvanuoho aveho hejëjo. Ëhi jiëˈe muoho ëho ma-döemu höjo. Pharisee aribövioho jemëro döre muohemu vaeromo hevöho enatuoho uˈoˈamoromo uvaruje höjo: God iae ëhuni nimorohajëjo. Röhu jemesi uhoho vajiohuˈe mu o mu sisë gö gö uehorovarujohuro ëhuro jemesi dë vövöbajoˈoho irijiomëhëˈe höjo.
40 Simano sisërëjëˈe aribövie jëvajëjo. Nani jemë uvarujëjo: Nunehu gaˈamarue inömohemu God-ro avohoˈamoˈi nosi dë vövöbajoˈoho bogo avohade höromo ëhuni öve hevöe enatue ëhi jiëˈe inömo hesi vaˈinumohemu uehorovoˈi dë vövöbajoˈo hesi sisëho bogo uehorovaruje höjo.
41 Röhu ae huë baejëvoromo jemesi enatu gagore jovoho hevö gagore ioho ae suvuorëminövorëjo. Ëhi ëˈëˈohuro uvoˈaˈarujëjo: Inöme bövie biseˈe ma-mae gemu jioˈamajëjo.
42 Pharisee ariböviohumë vaevëˈoho jemë sisërëjëvoˈajëjo. Jemëro jemesi i jögoru e avohoromo iˈo buarohoromo ijarue rihuˈe oso harihu harihue gö gö garue gö gö mevoromo 10 10 bahibe vaˈoromo gemu gemu God suvuore bojamijaruje höjo. Ëhi jiëˈe jögoru ininoho ejaho avoharuje höjo. Ëhi jiëˈoho iae mae höjo. Nadi vuonugorëjo. Röhu a mu ma-maemu vaejëvoˈirarije muohuˈo God-are örire dë vövöbajoˈere uehorovoˈirarije muohuˈo rumonimaruje höjo. Nadi rumonimoˈibejarijëjo.
43 Pharisee ariböviohumë vaevëˈoho sisërëjëvoˈajëjo. God rajahijarue osare vaˈëˈiroho jemëro jemesi sinohemu uehorovoromo ëhuni a masijehu raromaruire ë vaˈo raromoˈi nimaruje höjo. O imoˈamaruire vaˈëˈiroho jemë nimaruje höjo ae ahoˈobëhe uvoruomoröhego: Jemë a masijëro jijiharujëromo rajëhiromo jejëmiruomoröhego.

44 Vaevë'oho sisërëjëvo'ajëjo. Jemë ma-döhuremu mae
jëvo'i uhoho sisë jëvajëjo. A guavoromo hure guodo sibiri'e
bogo ruhë'oho jëvanovajëjo. Aëro sagohe sa'a uhure jiaje
jöho bogo uehorovë'e ëma uvarue höjo: Ma-sa'a maemu
höromo hu döre ë jijiharue höjo. Ëhesi bëhoho ae göëro
uvarue höjo: Jemë maemu jëvajëjo. Röhu uhoho ëhi sisë bëhe
jëvajëjo.

45 Iesuro ëhi majëhijamu hegorovo Jew rajo jabesi jögoru
öri röjëhijarue ae gemuëro ri'öromo uavadeje: Tisa jaehu
ëhi jië'e jö jövanuoho ëho ja bogo Pharisee aribövioheumuoho
agëvo'i jögoru öri röjëhijarue aribövioho aho'obëhe no'o
agavuanuëjo.

46 Agavuanuëjamu Iesuro uëvadeje: Iae mae uvanuëjo.
Jögoru öri röjëhijaruje aribövioheumë vaevë'oho jemë'o
sisërëjëvo'ajëjo. Aehu i'u'e inömo ujuoho va'oruomojöro
buahore bahijëhoromo va'ego bogo ajëmiromo övo name
gemu vadu'ehu vitu banigojiomëharuëhi jemëro ëhi ë'aruje
höjo. Jemëro i'u'e muoho aho'o ae bojëmiromo bogo mae
bogo ajëmi'i ma-nunëremu gëvaruje höjo.

47 Vaevë'oho sisërëjëvo'ajëjo. Jö God-aro baeromo
majëhinövare aribövioho jemesi hijo miono'ohuro
muo'amare höjo. Muo'amë'ëro jemëro ëma uvaruje höjo:
No God-are aribövioho uehorovëvaruëromo jabesi sino
guavo'amare huoho avoho'amaruje höjo.

48 Röhu jabesi hu avoharujoho ëho uöromo ë'aruje höjo:
Jö God-aro baeromo majëhinövare aribövioho nosi hijo
miono'ehu muo'amaroho iae mae höjo. Naehu uëvaje hesi
bëhoho jemesi hijo miono'ehu muo'amaroho jemëro jabesi
sionoho avoho'amaruje höjo.

49 Jemëhu a ano'irarije uehore ëhi jëvë'ëro God-are
simano ma'e jöho ëhi uvë'e höjo: Jö nasiro baeromo
majëhi'iröhe aribövioheu'o nasi apostle aribövioheu'o ëhi
naro rëmö'ö'iramu a jabesi örire va'a'aruëjo. Va'iramu
aëro a ioro'ioroho muo'amo'i ioro'ioroho huë vavaene
bojëmi'aruëjo. Ëhi uvë'e höjo.

50 Ëhu'ëro jië'ëro God-hu sa'a bamadevare evare
aevoromo jemesi hijo miono'ehu jö God-aro baeromo
majëhinövare aribövi muo'amobe rovare ë hesi i'uoho
ave jaruvore raromaruje aribövioho jemëni rue'a'ajëjo.

51 Aevo'ioho aëro Abel anoromo God-are aribövi
ioro'ioroho ëhi muo'amobe ruejuvo ro ijo tugoho'ioho
Zechariah anare höjo. God-are suvuoro bahijarue
maratuoho ruhëhi jio'i God-are osa börömo numëhi jiamu
Zechariah ë ririre anare höjo. Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo.

God-are aribövi ëhi muoˈamobe rovare ë hesi iˈuoho ave jaruvore raromaruje aribövioho jemëni rueˈaˈajëjo.

52 Jögoru öri röjëhijaruje ariböviohumë vaevëˈoho sisërëjëvoˈajëjo. God-are mu ma hesi jöho jemëro bogo röjëhiˈi aëro heruomojöëni jemëro ë hesi ojo jiovaruoho gurihi bamëˈe jëvajëjo. Jemë ë mu ma hesi jöho bogo baejaruje höjo. O ae göehu baeˈiaˈamu gëvëˈoho ahëvaruje höjo.

53 Iesuro ëhi majëhinugoromo vaˈadeje. Vaˈamu gavëˈi Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuˈo Pharisee ariböviohuˈo ëho jaburo Iesuˈo vaˈoromo aevoromo hu nue huodivoromo dinamiromo jöe gö gö ua gaˈi arijareje.

54 Jöe gö gö ua gaˈi ariromo muˈöjahareje heˈi hu guaro berovoromo jöe sisëˈi jövego.

12

Noehu bogo ma-döhemu mu mae vaeˈiröhe jöhoje.

1 Iae ae ahoˈobëhe mae ro tagavoromo tatijiomorovoromo hörëro bijöëro vaerovamu hesi ijorajoho jaburo urimo hejöro Iesuro ëhi majëhiromo uëvadeje: Jemëro gavëˈiajo. Pharisee aribövi jabesi i dë huaje osohuro jemesirire rumorovoˈajëjo. Jabuhu sareriˈe mu vaejarue ëhi jiëˈe muohuro jemesirire rumorovojöëni uëvajëjo.

2 Jaruvoho Pharisee ariböviohuro jabesi mu sisëho gurihijarue höjo. Röhu mue rabe gurihiro jiajoho ahoˈobëhe vaˈorahoro jioˈaˈajëjo. Rabe rabe saginiëri vaejaruoho ahoˈobëhe ma-samaro jioˈaˈajëjo.

3 Ëhuˈëro jiëˈëro jemëhu jöe rabe vahiˈe saginiëri atëˈoho ijonö majaˈe ë jöho ma-vaˈorahoro heruomoˈajëjo. O osa gagore raromoromo saginiëri hiaˈire majëhijëˈoho aëro amo ririre ë jöho ma-darugoˈo majëhiruomoˈajëjo.

Noehu bogo a juhuonëmiˈi God juhuonamiˈiröhe jö Iesuhu jövadohoje.

4 Röhu nasi ariböviohumë naro ave jöho jemesi örire majëhiˈiëˈajëjo. Nadi uvorëjo: Ëariböviohuro anaguoˈajëromo juhuonëmiromo jabesi jöho uehorovorëjo. Jemesi sino hahoˈo muoˈamëˈoho eni jëvajëjo. Röhu sino hahoˈo muoˈamonugoromo ijonö mu sisë gö jemesi örire vaejëvëˈoho bogo eni jioruomo hesi höjo. Ëhuni nadi ë aribövioho juhuonëmirëjo.

5 Aˈi juhuonamiˈirarije aho naro uëˈiëˈajëjo. God juhuonamiromo hesi jöho uehorovorëjo. Ëhesi bëhoho God-hu jemesi aruˈaho baejëhego vuovëvego evare ijonö vëniˈe öri

ariˈere ujuoho ruruhöˈöjëvoˈiröhoho hu eni jiajëjo. Iae maeëjo. Jemë ë aho gemu juhuonamirëjo.

6 Aˈi aho bövioho biseˈoho nadi juhuonëmirëjo. Ëhesi bëhoho God-ro uvajëjo: Jemë iae masije jëvajëromo avoˈavoho muebejëvaje höjo. Monie ma-bisemu buˈöromo ugo inine övo gö mine imoˈarujëjo. Röhu God bogo uvaje höjo: Ugoho ininego bogo muebeˈamoˈejöjo. Bogo ëhioho uvoˈi iae hu avoˈavoho muebeˈamaje höjo.

7 Aˈi jemë God-ro jemesi bövie biseˈe ahoˈo muebejëhoromo röhu jemesi simano uoho ëhuˈo adahëhoromo avoˈavoho muebejëhaje höjo. Ëhuni nadi juhuonivorëjo uge ahoˈobëhe jioˈamajoho ëho ma-jianovoˈi ae gemu gemu jemë masije jëvëˈe jiaje.

Keriso-are jö a nunire huruoho majëhiˈiröhe jöhoje.

8 Röhu ave jöho naro uëvajëjo. Ae rahu a nunire uvëˈoho: Na Iesuare ae jevajë uvëˈoho God-are A Maho naro God-are anera jabesi nunire uvoˈejöjo: Ëho nasi ae magonahe höjo.

9 O ae rahu a nunire uvëˈoho: Na bogo Iesuare aehu jevajë uvëˈoho naro God-are anera jabesi nunire uvoˈejöjo: Ëho bogo nasi aehu magonahehu höjo.

10 O ae rahu God-are A Ma nasi jö sisëˈi atëˈoho God-ro uehorovoromo vuonugoˈajëjo. Aˈi ae rahu God-are Aruˈaho hesi jö sisëˈi atëˈoho ëho God bogo uehorovoromo vuonugoˈajëjo.

11 O jemë nasi mu vaejamu gavëˈoho aëro uvoˈaˈaruëjo: Iesuare mu vaejarujoho ëho mu sisë vaejaruje höromo jemë guduamëvoromo God rajahijarue osare mu vaejarue a masijo jabesi nunire o gavana jabesi o saˈare a masijo gö gö jabesi nunire rëmoruomoˈajëjo court vaejëvojöro. Ërëmëˈiroho nadi uvorëjo: No diehi nosi jöho majëhiˈejarëjo. O rabu jöe majëhiˈejarëromo nurunurumorëjo.

12 Ëhesi bëhoho jemëhu jö majëhiˈirarije majaho rueˈiramu evare majare God-are Aruˈahohuro röjëhiˈiramu garomo uvoˈaˈarujëjo: Iae no ëhi ëhi majëhiˈejarëromo ëhuni nadi nurunurumorëjo.

Bövi biseˈo marohëˈe aehu sisëˈi uehorovade jöhoje.

13 Iae ae ahoˈobëhe jiareje röhu ae gemuëro riˈöromo Iesu uavadeje: Tisa nasi öho uavego nosi vavuehu guomoˈi nugahuadoho na gö bojemiˈirajo.

14 Gö bojemiˈirajamu Iesuro uavadeje: Raro uvade höjo naro jemesi muoho gavëhoromo jemesi inömo inömoho maho sisëho mevonövoˈirodego. Ëho bogo nasi muehu höjo.

15 Ëhi uanugoromo ae ahoˈobëhe uëvadeje: Jemëro
gavëˈi avoˈavoho mueberovorëjo. Jemesi sinohemu ue-
horovoromo bövie biseˈe baeˈi ëma nëgojöëni uëvajëjo. Ja
saˈae jove inömo inöme rabe rabe bövi mae baejëˈoho bogo
ëhuro maroho hiˈaˈanuëjo.

16 Ëhi uënugoromo ave uhu jöho röjëhiromo uëvadeje: Iae
bövi biseˈo marohëˈe ae gemuëro hijade höjo. Hijamu hesi
saˈaroho irunoˈoho ma-mabëhe riˈamade höjo.
17 Ma-mabëhe riˈamamu gagorovo huro hesi simanore
uehorovoromo uvade höjo: Nasi irunoˈoho börömo böröme
jevajëjo. Ëhuˈëro nasi irunoˈo avoho bahiˈirode röhoho bogo
eni jioˈamajëjo biseˈëro jiëˈëro. Ëhi jiëˈoho na diehiˈoˈejöjo.
18 O iae na ëhi ëˈejöjo. Nasi i bahijaje osaho biseˈe
jioˈamëˈëro naro dadovoˈamoˈi javu masijo masije
vaeˈamoˈejöjo nasi irunoˈe nasi bövie biseˈe ë maro
bahiˈirodëni.
19 Vaenugoromo naro nasi uvoˈejöjo: Na eni jevëˈe ae je-
vajëjo. Irunoˈoho inömo inömoho bövi mae avoho bahijëˈëro
vadune ahoˈobëhe eni jevobe vaˈaˈajëjo. Ëhuni na nuhoromo
ma-hijëˈi ie jove iromo nimoronimorohonövoˈejöjo.
20 Nimorohonövoˈejöjamu God-ro uavade höjo: Ja simano
sisëˈi uehorovanue ae javajëjo. Jaruvo vahiˈe naro jasi
aruˈahoho baejahoˈiramu guomoˈaˈanuëjo. Guomoˈiramu
jaehu bahijane irunoˈoho bövioho biseˈoho raro baeˈaˈajëjo.
God-ro ëhi uavade höjo.
21 Ëaehu ëˈade mu hesi bëhoho ëhi höjo. Ae rahu hesi sino-
hemu uehorovoromo bövi biseˈo marohëˈe mae bahiromo
uvëˈoho: Ëhuro na eni jevajë uvamu röhu God-hu uvëˈoho:
Bogo ëhioho jioˈi hu bogo eni jiëˈe hö uvëˈoho ëhuro ë ahuˈo
hesi muohuˈo beˈaˈajëjo.

Bogo nurunurumoˈi God mae uehorovoˈiröhe jöhoje.

22 Ëhi uënugoromo Iesuro hesi ijorajo ömoˈömoho uëvadeje:
Inömemu uehorovëˈoho bëhi rumoˈe jiëˈe jiaje ëhuni nadi
uvorëjo: No i rabe ueˈahoromo bogo vuovoˈi biririvoromo
raromoˈejarëjo. Uho niöguˈo rabëro sino hahoˈoho rio-
givoˈejarëromo nurunurumorëjo.
23 Ëhesi bëhoho ioho biseˈe jioˈi jemëhu biririvoromo raro-
marujoho ëho börömoho höjo. Uho niöguˈoho biseˈe jioˈi sino
hahoˈo jëvajoho ëho börömoho höjo.
24 Magugoho uehorovohëjo. Noehu ëˈaruëhioho magu-
goho bogo ëhioho irunoˈoho bivarue höjo o gagovarue höjo.
I bahijarue osaho bogojëvajëjo. Röhu God-ro ë ugoho
mioˈamaje höjo. Röhu jabumë ma-biseˈe jioˈamoˈi jemë

masijo mae jëvajëjo. Ëhuni hu jemë'o avo'avoho muebejëvo'ajëjo.
25 O jemëhu uvë'oho: No diehi'oromo ave sa'aroho majae
ëgo'o raromo'ejarë uvoromo nurunurumë'oho na ëhuro
jemesi vuovo'irarije majaho iosiramiromo ruëhi ma-bisemu
gö'o raromobe va'orëjo. Bogajo.
26 Ajamirovoromo bogo vuovo'i majae ëgo'o raromë'oho
ëho mu bise'e höjo. Röhu nurunurumë'ohuro ëgo'o
raromo'irarijoho jemë bogo eni jëvajëjo. Ëhu'oho rabëni mu
göëni göënioho nurunurumaruje höjo. Bëhe bogohöjo.
27 O je'ore resu resuehu diehi'oromo ri'amaruoho ëhu'o
uehorovohëjo. Aehu mu vaeromo niögu avoharuëhioho
resu resuoho bogo ëhioho ë'arue höjo. Bogo ëhioho ë'arue
höjo röhu ave resu resuoho ma-mabëhe kavuego garomo
nosi dëho vuëvavuaje höjo. Naro jemë uëvajëjo: A
böröme Solomon niögu ma-mabëhe io'amonövadoho ëho ma-
jianovo'i ave resu resuoho ma-mabëhe mae kavuo'amaje
höjo.
28 Jaruvëhi resu resuoho sa'are rijego nërëhi ëhi aëro
jahoromo vëniro huo'amarue höjo. Röhu ëhi jië'e resu
resuoho God-ro muebejego marëromo kavuo'amaje höjo.
Resu resuoho ma-bise'e jio'amo'i jemë masijo mae jëvajëjo.
Ëhuni uvorëjo: Hu no'o avo'avoho muebejavuoromo uhe
niöge i'imamui'ajëjo. Nurunurumarujoho God bogo ma
uehorovaruje aribövie jëvajëjo.
29 Röhu jemëro nadi uvorëjo: No i rabe jovo rabe
i'ejarëromo nurunurumorëjo.
30 God-are jö bogo hejë'e raromarue ariböviohuro ie jove
bövie bise'e ëhuremu uehorovoruomaje höjo. Röhu jemëro
nadi ëhioho ë'orëjo. Jemesi Vavuohuro iae mae garomo
uvajëjo: Jemë iëro jovëro rabëro ëhuro biririvoromo raro-
marujëjo.
31 Ëhuni nadi ëhemuoho uehorovo'i a'i God-hu böröme
namiromo muebejëvaje muoho ëho uehorovorëjo. Ëhi
ë'ë'oho God-ro jemesi aru'ahoho muebejëvoromo röhu ie
jove niöge ëhu'o romoromoro bojëmi'ajëjo.

Ö'idöre mabëhe ujuoho'iröhe suvuoro hesi jöhoje.

32 Jemë bogo ae aho'o jëvo'i God-are ö mahu'e ma-gemu
gemu jëvajëjo. Röhu nadi juhuonivorëjo. Jemesi Vavuo-
huro iae nimajëjo hesi aji'e öri ari'e ë hesi huë maho
bojëmi'iröhëni.
33 Röhu jemesi bövioho bise'oho imo'amoromo monioho
baeromo bogo eni jië'e aribövioho suvuorëmirëjo. Ëhi
ë'ë'oho jemesi bövioho bise'oho ö'idöre bahi'arujëjo. Ëhuro

bogo sisërëjëho'i vajiohu'e aho bogo bëhiroho va'oromo ujuohëho'i majo majoho bogo tarivëho'i a'i jemesi bövioho bise'oho marohë'e mae jiemu jëho'ajëjo.
34 Jemesi mae sisë dinö'e jiajire jemesi dë vövöbajo'oho ë gemu jio'a'ajëjo.

Nosi a böröme Kerisohu rueröhego noehu muebe'iröhe jöhoje.

35 Röhu jö göho ave muohu'o vaenövorëjo. Jemëro avohorovoromo uho niögu'e vaeromo iroho bueromo avoho raromorëjo.
36 Avoho raromoromo mu ajamijarue aribövіehu jabesi börömehu rovego ajami'i muebejaruëhi ëhi avoho raromoromo mueberëjo. Ëhesi bëhoho mu ajamarue aribövi jabesi börömohuro aehu masu'iröhe söröre va'ë'ëro vuonorö'ö rueromo ojore ano'anovo'iramu rueho jaburo heromo ojoho ma-burëro jiovaho'aruëjo.
37 Ma-burëro jiovaho'iramu jabesi a börömohuro garöhe jabumë nune jioruomoromo eni jëvamu gëvë'oho huë mabëhe bojëmi'ajëjo. Huë mabëhe bojëmiromo hesi niögoho avoho ruahoromo jaburo sa'are raromojöro uënugoromo ioho jovoho i'imëmi'ajëjo.
38 Ëa börömehu bogo burëro rue'i vahi riri'e o vahi riri duvahoho iosiramiromo ëhi ruëhi rueromo gëröhe jabumë eni jëvamu gëvë'oho huë mabëhe bojëmi'iramu baeruomo'ajëjo.
39 Ave uhu jöhu'o avo'avoho uehorovohëjo. Vajiohu'e aehu rueröhe majaho osa arijo'oho bogo gavade höjo. Ga'ibejajo vajiohu'e a hesi öroho tugohahego osaho bogo dadovoromo inömoho ujuoho'ibejajo.
40 Osa arijo'ohuro gavë'i hi'ibejajo mae jio'ibejajo. Jemë'o gavë'i raromorëjo. Jemë bogo uehorovë'e raromaruje majare evare God-are A Maho naro rue'ejöjo.

A börömo hesi mu aehu avoho o sisë'i mueberöhe jöhoje.

41 Ëhi uëvamu hegorovo Peter-ro Iesu uavadeje: Bada na ja jasi ijorajoho noremuëremu röjahui'i o ae aho'obëhe röjahui'i ë uhu jöho majahuijanuëjo.
42 Majahuijanuëjamu Badaro uëvadeje: Naehu ë jö majëhijaje hesi bëhoho aehu hesi a börömo hesi muohemu uehorovë'i simano mae uehorovoromo mu vaejajëhi jemëro ëhi muoho vaenövo'irarijego uëvajëjo. Ëhi jië'e mu muebejaje a hesi a börömohuro ua'a'ajëjo: Na va'ië'ajëjo. Jero nasi mu vaejarue a ioro'ioroho muebejëvonëjo. Muebejëvoromo majae eni jiego jabesi iruno'oho i'imëminövonëjo. I'imëminövonë uanugoromo va'a'ajëjo.

43 Vaˈo hijuvo röhu ijonö vuonorö'ö rueromo garöhe
ë ahuro hesi muoho avoho vaejahoˈiramu gagorovo huë
mabëhe bojamiˈajëjo.
44 Huë mabëhe bojamiromo uaˈaˈajëjo: Ja mu mae vae-
janohuni ëhuni na mu börömore bamavoˈejöjo. Jero bövie
vaeromo nasi saˈae inömo inöme bövie biseˈe ahoˈo muebe-
jehonëjo. Mu avoˈavoho muebejëˈoho iae hu ëhi uaˈaˈajëjo.
45 Aˈi ë mu vaejahaje aho sisë jiëˈohuro ëhuro ue-
horovoromo uvoˈaˈajëjo: Nasi börömoho bogo burëroho
rueˈi örisanuovajëromo riˈöromo mu vaejarue aho magona-
hoho muoˈamoromo ie jove iromo ëhuro simane sisërëˈajëjo.
46 Ëhiˈoromo bogo gavëˈe uehorovëˈe hiˈiramu evare hesi
börömoho ma-majioho rueˈaˈajëjo. Rueromo sino hahoˈoho
sisë maro ijumahoromo nugö'öˈiramu sisëro vaˈoromo jö
ahoˈahoˈe aribövioh u ˈo hiˈaˈajëjo.
47 A börömehu nimajoho mu vaejahaje aehu heromo röhu
jö bogo ejahoromo bövi biseˈo bogo avohoˈamëˈoho ëhuro
hesi a börömohuro rueromo sisë maro anoˈajëjo.
48 O a börömehu nimajoho mu vaejahaje aehu bogo hejëˈe
mu sisë vaejëˈëro mana anoröhe bëhi jiëˈoho iae ma-bisemu
anoˈajëjo. Röhu mu vaeˈirarije simano ma-mabëhemu o
suvuoro gö gö bövi mae God-hu jemesi örire bojëmijëˈoho
huro uvoˈaˈajëjo: Na böröme bojëmijëˈëro ëhuro mu böröme
vaeruomoˈajëjo. O bogo vaeruomëˈoho ëho sisë höjo.

Iesuhu rovëˈëro ëhuˈëro ae adovoromo göehu jöe gö göehu jöe gö uehorovarue jöhoje.

49 Naehu rovode hesi bëhoho saˈae ahoˈobëhe vëninöˈe
ravëvoˈi rovode höjo mu sisëho barëˈi ahoˈobëhe ma-
maemu jioröhego. Ëmuoho mamiˈe vae barëˈibejajo iae mae
jevoˈibejajo.
50 Röhu ë hesi urimo na viˈehe huë vavaene baeˈirodoho
ëho nasi örire jovëro rovanovo hesi höjo. Ëho bapataeto vae-
jevanovoˈajëjo. Ëhuni naehu nurununu börömo baejajoho
hujeji ë huë vavaenoho baegorovo evare mae hiˈejöjo.
51 Nani jemëro uehorovoromo uvarujëjo: Nöröhu
rovade hesi bëhoho nöröro ajamuego saˈae ahoˈobëhe iro
muorovoˈoho vuonugoˈi ma-huë baerovoromo gemuoro
raromoˈiröhego rovade höjo. Jemëro ëhi uvarujëjo röhu na
bogo ëhunioho rovode höjo. Bogo mae bogajo. Aˈi naehu
rovode hesi bëhoho naro nasi jöho majëhijego aëro heromo
adovoromo ae göëro jöe gö uehorovoˈi ae göëro jöe gö
uehorovoˈirarijego rovode höjo.
52 Ëhesi bëhoho nani agane gemuoho ae ahoˈobëhe
övo gö mine osae gemuore huë mae raromoromo röhu

a ioroˈiorohuro avevejöˈe aevoromo nasi muoho nimoˈi
ioroˈiorohuro bogo nimoromo ae niöˈi gemu jaburo jöe gö
uehorovoˈi ae niöˈiro jöe gö uehorovoromo ëhuro huë sisë
baeromo bogo gemuoroho avoho raromoˈaruëjo.
53 Vavuohuro uehore gö baeromo harihoho nue huodivoˈi
harihohuro uehore gö baeromo vavuoho nue huodivoˈajëjo.
Vëmohuro uehore gö baeromo abojoho nue huodivoˈi abo-
johuro uehore gö baeromo vëmoho nue huodivoˈajëjo. Ajo-
huro uehore gö baeromo ajoho nue huodivoˈi ajohuro
uehore gö baeromo ajoho nue huodivoˈajëjo. Ëhi jiobe
vaˈaˈajëjo.

Iesuhu mu masijo vaejade majae ë hesi bëhoho aribövieh u bogo avoho gavare jöhoje.

54 Ëhi uënugoromo Iesuro ae ahoˈobëhe uëvadeje: Jemëro
gavaruje anumëhi sue rojomego uvaruje höjo: Iae ënëro
rueˈiëˈajëjo. Rueˈiëˈajëjego evare ënoho rovaje höjo.
55 O jemëro gavaruje aruëhi bure rovego uvaruje höjo:
Birebire böröme jioˈiëˈajëjego iae ëhi birebire böröme jiaje
höjo.
56 Jemë sareri sareriˈe ae jëvajëjo. Jemëro saˈaho öˈidöho
uherihoromo sue bure rabe rabe garomo uvaruje höjo: Ëhesi
bëhoho iae ëhi jioˈiëˈajëjo. Röhu ave jaruvore rovaje muoho
garomo ë hesi bëhoho bogo avoho garomo uvarujëjo: Iae
God-are mu börömoho rovajëjo. Diehiˈoromo bogo avoho
gavarujëjo.

Aehu nosi jö sisë majahuijego noehu ma-burëro ahorire vaeˈiröhe jöhoje.

57 Röhu jemë rabëni bogo avoho mevoromo gavaruje höjo
di muoho mae jiego.
58 Ae göehu jasi jö sisë hesirire jiëˈëro ja baejavoromo
court-re vaˈiëˈiroho jemë niöˈiro örire vaˈarujevaro jero
huˈo jöho mevoromo ahorire vae ganëjo. Bogo ahorire
vaejëˈoho huro guduamavoromo court gavaje a hesi övore
bojamiˈajëjo. Bojamiˈiramu court gavaje ahuro police bo-
jamiˈiramu savoji gagore baˈamavoˈiramu ë hiˈaˈanuëjo.
59 Ëhi hiemu hijuvo moni bojamiˈiranoho ahoˈobëhe bo-
jami barë nahonahovoˈanuëjo. Iae na mae uavajëjo.

13

Uehoro sisë bogo vuonugëˈoho sisërëjëvoˈiröhe jöhoje.

1 Ëhi uëvamu gavëˈi ë raromarohuro Iesu uavareje: Galilee
saˈa raje ae göëro God-ni mie bahiˈirögoro muoˈamare
höjo. Muoˈamoromo köe otehamu gavëˈi Pilate-are muorovo

aribövіohuro ro ë aribövіoho muoˈamamu ëhuro jabesi köhuˈo God-are mi köhuˈo gemuore buarohëˈe höjo.

2 Buarohëˈe höjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Na jemëro uvarujëjo: ËGalilee rajohuro Galilee rajo ioroˈioroho iosirëmiromo sisë bëhe jioruomëˈëro ëhuˈëro ëhi jiëˈe huë vavaenoho baeromo vuovade höjo.

3 Hesi bëhoho bogo ëhioho höjo. Bogo mae bogajo. Aˈi jemëhu uehoro sisë bogo vuonugoˈi God mae uehorovëˈoho jabumë vuovëvadëhi ae ahoˈobëhe jemëˈo ëhi iˈuoho mana baeromo vuovëvoˈajëjo.

4 O Jerusalem raje ae ahoˈobëhe 18 vuovëvade jöho uehorovohëjo. Jerusalem amore Siloam jovo bëhire javu ëgoböviohuro ahoromo ae ahoˈobëhe 18 jabesi döre ruvebiromo taemoˈamade höjo. Na jemëro uvarujëjo: Taemoˈamade Jerusalem amo rajohuro Jerusalem amo rajo ioroˈioroho iosirëmiromo sisë bëhi mae jioruomëˈëro ëhuˈëro ëhi jiëˈe huë vavaenoho baeromo vuovade höjo.

5 Bogo mae bogajo. Aˈi jemëhu uehoro sisë bogo vuonugoˈi God mae uehorovëˈoho jabumë vuovëvadëhi ae ahoˈobëhe jemëˈo ëhi jiëˈe iˈuoho mana baeromo vuovëvoˈajëjo.

6 Ëhi uënugoromo ave uhu jöho majëhiromo uëvadeje: Ae gemu hesi öˈi bajo mure mesoho riˈöjëˈe jiade höjo. Riˈöjëˈe jiamugo rueromo böse nahoromo gavade höjo bogojiamu.

7 Bogojiamu gagorovo mu arijoˈohuro mu ajamijaje aho uavade höjo: Aveho gavëjo. Na aviae rueromo böse nahoromo gaˈi hijode höjo mesoho bajoho bogo raejëˈe jiamu gaˈi hijodoho vadune ahoˈobëhe niöˈi gemu barëjëˈe höjo. Ëhi jiëˈe jiaje mesoho uejëjo. Rabëni ëma nugoˈiramu saˈa rihuoho barëˈajëjo.

8 Ëhi uavamu hegorovo mu ajamaje ahuro uavade höjo: Iae mae höjo röhu vuonugego vadune gemu göˈo namijego naro bëhire voˈonöe umo rovaˈoromo mi dëho ë bahijego ëhuro rihue baeˈiröhe höjo.

9 Rihu baebe vaˈoromo vadune gemu barëjamu bajoraejëˈiroho ëho iae mae jioˈaˈajëjo. O bogo raejëˈoho uevego na mesoho ueˈiröjo.

Magonahe gemu hesi dejo gurorovëˈe nuho majare Iesuhu ajamade jöhoje.

10 Iae Jew rajo jabesi nuho majae jiamu gagorovo Iesuro God rajahijarue osare hiromo jöho röjëhijadeje.

11 Röhu ë osare magonahe gemu hijëˈe jiadeje. Satanare a sisë hesi dëre abuejëˈëro ëhuˈëro hesi sino hahoˈo sisërëjadoho vadune ahoˈobëhe 18 barëjadeje. Sisërëromo

hesi dejoho gurorovë'ëro ahorire nami'iröhoho bogo eni jiadeje.

12 Ëhi jiamu gagorovo Iesuro magonahoho garomo uvamu rovadeje. Rovamu uavadeje: Ma'ino ja marëjavë'e höjo.

13 Marëjavë'e hö uaromo övoho sinore bamahamu gavë'i ahorire namiromo God huë mae uavadeje.

14 Ëhi'amu God rajahijarue osa muebejaje ahuro gavade nuho majare Iesuro magonahoho ëhi ajamamu gagorovo dë vörönimadeje. Dë vörönimamu ae aho'obëhe uëvadeje: Mu vaejarue majaho majae aho'o övo gö mine övo göre gemu ëhi höjo. Ëmajaro rovego hu jemesi sinoho ajëmi'irajo. Nosi nuho majaroho nadi ruerego hu ajëmi'irajo.

15 Ëhi uëvamu hegorovo Badaro ë osa muebejaje aho uavadeje: Jemë sareri sareri'e aribövie jëvajëjo. Nuho maja jië'iroho jemë ae aho'obëhe mue vaeromo jemesi ö mahu'oho jiovo'amoromo jovore sö ujuoho va'aruje höjo jove ue'ahojöro. Na mae-ëjo.

16 Jemëro jemesi ö mahu'oho nuho majare ëhi ajamijaruje höjo. Röhu ave magonahoho bogo ö mahu'ehu jio'i hu Abraham-are ujëro jië'ëro ëhu'ëro God-ro huë baejaje magonahe höjo. Röhu Satan-hu hu tövahadoho vadune aho'obëhe 18 barëjajëjo. Ëhi jië'oho naro rabëni nuho majaroho bogo ajamego bogo marëjörajo.

17 Ëhi uëvamu hegorovo Iesu bijönimoruomade aribövioho aho'obëhe javoje böröme bae'i a ioro'iorohuro aho'obëhe uvoruomadeje: Iesuro mu mabëhe aho'obëhe vaejaje hö uvoromo nimorohoruomadeje.

Ijo hisue mustard-hu ëgovade uhu jöhoje.

18 Ëhi'amu Iesuro jöe gö majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme namiromo muebejëvaje öroho naro uhu'e bu'öromo jemë'o na'o uehorovo'ejarëjo.

19 Ijo hisu ihe mustard ujehu riromo ëgovoromo börömo rijajëhi God-ro böröme namiromo ae gö'o gö'o ëhi gagovoromo muebejëvobe va'a'ajëjo. Ae gemuëro mustard ijo hisu uje gemu baeromo hesi mure öjade höjo. Öjamu riromo ijo va'ëne ëgovoromo börömorijade höjo. Börömorijamu ugëro rueromo hesi adore ijue vae'amare höjo.

I dë huaje osehu ire rumorovade uhu jöhoje.

20 Ëhi uënugoromo jö göho majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme namiromo muebejëvaje öri ë hesi uhu jö göho naro majëhi'ië'ajëjo.

21 I dë huaje osehu ire rumorovajëhi God-hu böröme
namiromo muebejëvaje muohuro saˈae ahoˈo ëhi rumor-
ovobe vaˈaje höjo. Magonahe gemuëro ie ahoˈobëhe gagov-
oromo i dë huaje osoho i gemuore bamoromo iohuˈo buaro-
hade höjo. Buarohamu ë ioho ahoˈobëhe rumorovo barëjade
höjo.

Ojo harihure vaˈiröhe ë hesi uhu jöhoje.

22 Ëhiˈonugoromo Iesuro Jerusalem vaˈiröhëni amo masi-
jore amo ininore jöho röjëhibe vaˈadeje.
23 Vaˈamu ae gemuëro uavadeje: Bada naehu jö ua
gaˈiëˈajoho hejëjo. Na ae ma-gemu gemu ëhemu vuovoromo
sisëroho bogo vaˈi God-are öri ariˈeroho vaˈoromo maroho
raromoˈejarëjo. O diehi jioˈaˈajëjo. Diehi jioˈaˈajëjamu
Iesuro ae ahoˈobëhe uëvadeje:
24 Sivohemu sivohoromo ojo harihoro rumo vaˈo garëjo
ëhuro ijonö God-are öri ariˈere vaˈirarije. Naro jemë
uëvajëjo: Ae ahoˈobëhe rumo vaˈiëˈiroho bogo eni jëvoˈajëjo.
25 Röhu jemë ojo harihure bogo rumo vaˈëˈoho majae ijonö
ë osa arijoˈohuro riˈöromo ojoho tugoho titimoˈajëjo. Ojoho
tugoho titimoˈiramu jemëro amonö riravoromo aevoromo
ojoho anoˈanovoromo osa arijoˈoho uaˈaˈarujëjo: Bada oje
jiovahuego öˈarëjo. Öˈarëˈiramu huro uëˈaˈajëjo: Jemë a
rabëro rueruomoromo ojoho jiovëhojöro uvarujëjo. Ojoho
na bogo jiovëhoˈejöjo.
26 Ojoho na bogo jiovëhoˈejöˈiramu jemëro uaˈaˈarujëjo:
Röhu no ie jove jaˈo gemu mae inövare höjo. Nosi amoroho
jero jöho röjahuinövane höjo.
27 Röjahuinövane höˈiramu rue osa arijoˈohuro uëˈaˈajëjo:
Jemë a rabëro rueruomoromo ojoho jiovëhojöro uvarujëjo.
Jemë mu sisë vaejaruje aribövie jëvaje roriˈo vaˈohëjo.
28 Vaˈohëˈiramu jemëro gaˈaˈarujëjo jemesi hijo mionoˈe
Abraham Isaac Jacob o jö God-aro baeromo majëhinövare
ae ahoˈobëhe God-are öri ariˈere ë raromoˈi jemë
babuˈöjëvoˈiramu gagorovo nierusuburuˈe bamoromo ane
jaˈiho vuogigimoˈarujëjo.
29 Röhu maja rojomajire bevaˈajire arua anumiae jioromo
ae ahoˈo God-are öri ariˈere vaˈoromo ie ueˈahoruomoˈajëjo.
30 Ueˈahoˈiramu a ioroˈiore dejonö jiaruoho nuninö
jioruomoˈi a ioroˈiore nuninö jiaruoho dejonö
jioruomoˈajëjo. Ëhuremu uehorovorëjo.

Iesuhu Jerusalem amo rajëni vavaenimade jöhoje.

31 Iesuro ëhi uëvamu gavëˈi Pharisee ae göëro rueruo-
moromo uavareje: Riˈöromo öre gö vaˈëjo. Ave saˈa muebe-
jaje ae Herod-ro anagoˈiëˈajëjo.

32 Anagoˈiëˈajëjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Herod hu
sareriˈe mu vaejaje ö sisëho vaˈëne ae höjo. Vaˈoromo hu
uarëjo: Ave jöho hejëjo. Nörö hiromo Satan-are aruˈaho
sisë aribövi jabesi dëre jioˈamajoho rarovöˈöjëvobe a jabesi
sinoho avohëvobe vaˈojuvo evare nasi muoho barëˈajëjo. Ëhi
uarëjo.
33 Röhu iae na ave saˈaho vuonugoromo örire juvobe hibe
vaˈojuvo evare Jerusalem höröˈejöjo nasi muoho ëhi jiëˈëro.
Ëhesi bëhoho jö God-aro baeromo majëhijarue ae ahoˈobëhe
ë amoremu muoˈamamu vuovëvobe rovëˈe höjo. Ëhuni naˈo
ë amore vaˈiramu anegoˈiramu guomoˈejöjo.
34 Vaevëˈe Jerusalem amo rajohumë jemëro jö God-
aro baeromo majëhijarue aribövioho muoˈamaruje höjo.
God-hu jemëni rëmöˈöjaje aribövioho munëro vajëmijaruje
höjo. Kökörökо vëmehu harihu vivoju uhure nugoˈamoromo
diehehu aegëharuëhi naro jemë ëhi gagovëvoromo gemuore
rëmoˈi nimoˈi hijode höjo röhu jemëro bijönimarije höjo.
35 Ëhuni ave jöho hehëjo. God-ro jemesi amoho vuonugego
jemesi sivue jëvoˈiëˈajëjo. Naro jemëˈo hiromo vaˈiramu
jemë nasi nu anoˈoho bogo gaˈaˈarujëjo hujeji na vuonoröˈö
rueˈiramu evare avoho geromo ueˈaˈarujëjo: Bada God-
are ihore rovanuoho mabëhe rovanuëjo. Ëhuremu ue-
horovorëjo.

14

Övo höruˈe huëˈe a Iesuhu nuho majare ajamade jöhoje.

1 Iae Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu Iesuro Pharisee
a böröme gemu hesi osare ie iˈi vaˈadeje. Osare vaˈamu
gagorovo Pharisee aribövioھuro ë raromoromo Iesu gaˈi
muebejareje hu mu sisë o rabe ëˈego.
2 Röhu ë osare ae gemu hijëˈe jiadeje. Hesi övo höruˈe
ahoˈobëhe huoˈamëˈe jiadeje.
3 Huoˈamëˈe jiamu gagorovo Iesuro riˈöromo Jew rajo
jögoru öri röjëhijarue aribövioھuˈo Pharisee aribövioھuˈo
uëvadeje: Nuho majare a jabesi sino ajëmijëˈoho na ëھuro
no nosi jögoroھo aھarue höjo o bogajo.
4 Bogajamu rueھo jaburo jörumoraejareje. Jörumoraejamu
Iesuro aھo baeromo sinoھo avoھaھoromo nugöˈöjamu
vaˈadeje.
5 Vaˈamu gavëˈi Iesuro uëvadeje: Nuھo majare jemesi
harihoھo o mioھo jovoˈe guare bevaˈibejajo na jemë burëro
io barojomoˈibejarijëjo o bogajo. Iae jemë ëھi ëˈibejarijëjo.
6 Ëھi ëˈibejarijëjamu jö mana uaröھoھo bogojëvadeje.

Nosi arijoˈarije baˈobuerovoˈiröhe jöhuˈo inömo rumoˈe aribövi ajëmiˈiröhe jöhuˈo ë jöho niöˈi jëve.

7 Jöe bogojëvamu Iesuro gavade ë ruenugade aribövioھuro röھo ma-mahemu baeromo raromamu gëgorovo uھuˈe uëvadeje:
8 Aeھu ja uavëˈoھo: Rueromo masuröھe sörö inë uavëˈiroھo nadi jasi sivuoھo uھorovoromo vaˈo a masijo raromaruiroھo hinëjo. Ja ëھi ëˈëˈoھo nani ae gö jasi iھo iosiramijëˈoھuro söröre rueˈaˈajëjo sörö arijoˈoھuro mamiˈe uavëˈëro.
9 Rovëˈoھo jaˈo a börömoھuˈo ruejöro uëvade aھuro rueromo ja uaˈaˈajëjo: Röھe bojamego hu ë hijajo. Ëھi uavëˈoھo ja javoje baeromo roriˈo vaˈo hiˈaˈanuëjo.
10 Aˈi aeھu ja sörö ro ijöro uavëˈiroھo vaˈoromo ma-roriˈo hinëjo. Ëھi ëˈëˈoھo ro ijöro uavade aھuro rueromo uaˈaˈajëjo: Isio döro ajio hijëjo. Ajio hiˈiramu gagorovo sörö ueˈaھarue aribövioھuro uھorovavoromo uvoˈaˈaruëjo: Ja a böröme javajëjo.
11 Ëھesi bëھoھo ae raھu hesi sivue uھorovoromo döre bamorovëˈoھo hesi iھoھo abueˈaˈajëjo. O ae raھu baˈobuerovëˈoھo hesi iھoھo döro ajiomoˈajëjo.

12 Ëruenugade aribövioھo Iesuro ëھi uënugoromo huo-torovoromo ro i ijöro uavade aھo uavadeje: Jaeھu i har-iھu majaˈe o jeniˈe bamoˈiëˈiroھo nadi jasi aemoˈaemoھo ö mueنoˈoھo bövi biseˈo maroھëˈe mae jiëˈe bëھire raro-marue aribövioھo nadi ëھi jiëˈe aribövioھemuoھo uëvego ro ioھo ueˈaھoˈirarëjo. Uëvëˈoھo jabumëro ijonö mana bojamiˈiramu jasi suvuoroھo bae barëˈanuëjo.
13 Aˈi jaeھu i bamoˈiëˈiroھo bövi biseˈo bogo eni jiëˈe aribövioھo övo höru sisëˈe o nuni sisëˈe aribövioھo ëھi jiëˈe aribövioھo uëvego rueˈirarëjo.
14 Ëھi ëˈëˈoھo ë aribövieھu mana bojamiˈiröھoھo bogo eni jëvëˈëro ja huë mabëھe baeˈaˈanuëjo. Hujeji mu mae vaejarue aribövioھo vuovëˈëro iˈovoromo riˈöruomoˈiramu evare God-ro jasi manaھo bojamiˈajëjo.

Sörö bamamu aeھu juaھamare uھu jöھoje.

15 Ëھi uavamu hegorovo Iesuˈo raromoromo i iruomade ae gemuëro Iesu uavadeje: Aribövieھu riˈöromo God-are öri ariˈere vaˈo raromoromo i ueˈaھoˈiröھoھo no huë mae baeˈejarëjo.
16 Huë mae baeˈejarëjamu Iesuro uھuˈe uavadeje: Iae ae gemuëro sörö böröme baeromo ae aھoˈobëھe uëvade höjo: Rueromo söröe iˈaˈarujëjo.

17 Ëhi ëˈëˈëro sörö majaho rovamu hesi mu vaejahaje aho nugöˈöjamu sörö anue vaˈoromo ae uëbe juvoromo uëvade höjo: Söröho eni jiajëjo. Evaro ruehëjo.

18 Ëhi uëvamu hegorovo ae ahoˈobëhe mae juahamare höjo. Ae göëro riˈöromo uavade höjo: O asëˈëjo. Na öˈibejodoho röhu na saˈae iˈe imëˈëro ë vaˈoromo gaˈejöjo.

19 Ae göëro uavade höjo: O asëˈëjo. Na öˈibejodoho röhu na mu vaejaje mioho ahoˈobëhe 10 imëˈëro ëhuni ë vaˈoromo gaˈiëˈajëjo gëˈi mae ëˈoruomego.

20 Ae göëro uavade höjo: Na magonahe masuvëˈe jevëˈëro ëhuni bogo öˈejöjo.

21 Ëhiˈamu rue ahuro vuonöröˈö rueromo hesi a börömoho uavade höjo: Ëhi ëhi uevare höjo. Ëhi uevare höjamu rue osa arijoˈohuro vöröˈiraeromo hesi aho uavade höjo: Maburëro vaˈiranoho amoˈe öri masijoho ininoho ahoˈobëhe juvo barënëjo. Juvo barëromo bogo eni jiëˈe aribövioho sino sisërëjëˈe aribövioho nuni sisëˈe aribövioho höru sisëˈe aribövioho ëhi jiëˈe aribövioho ujuoho ruenëjo.

22 Ëhi uavamu ejahoromo ëhi ëˈëˈëro jiëˈëro rueromo hesi börömoho uavade höjo: Ja uevanëhi iae na ëhi ëˈëˈe jevajëjo. Röhu röhe iae jiajëjo.

23 Röhe iae jiajëjamu rue börömohuro uavade höjo: Mu öroro jeˈo öroro vaˈiranoho dinëmiromo uëvego ae ahoˈobëhe rueruomoˈirajo ëhuro nasi osaho irijiomoˈiröhe höjo.

24 Na jemë ae ahoˈobëhe uëvajëjo: Na urimo uëvamu juahemijare aribövioho nasi i sörö'oho bogo iˈaˈaruëjo. Bogo mae bogajo.

Bëhoho uehorovo avohoromo evare Iesuare ijore ijore jijiho'iröhe jöhoje.

25 Iae ae magonahe ahoˈobëhe siri vaˈëne Iesuˈo gemu mae örire jijihoruomonövadeje. Jijihojuvo Iesuro huotorovoromo uëvadeje:

26 Jemëhu nasiro rovëˈoho jemesi vëmu vavuˈe vabore aboji harihuˈe öe maˈine nadi ë aribövioho nuninöho bamoˈi na dejonöho remorëjo. Röhu avehuˈo gemuoho höjo. Jemëhu ave saˈare raromoˈirarijoho nadi ëho nuninöho bamoˈi na dejonöho remorëjo. Jemëhu bövie biseˈe göemu göemu nuninö bamëˈoho nasi ijore ijoroho bogo jijihoˈarujëjo.

27 O ae rahu ja bogo uvëˈoho: Iesuare jöëni viˈehe huë vavaene javoje rabe baeromo guomevëˈoho iae hesi hö uvoromo bogo korosi hesi iˈu banigojiomanovoromo nasi ijore ijore juvëˈoho ja bogo nasi ijorajoho javoˈajëjo.

28 Nasi ijore ijore jijihoˈiëˈiroho ëho mu böröme jiaje nadi ëma jijihoˈi urimo uehorovo avohoromo evaro nasi ijore

ijoroho jijihorëjo. Ëhesi bëhoho ae rahu ja javu ëgobövi
vaeˈiëˈiroho bogo ëma vaeˈi urimo saˈaro hiromo javu
vaeˈirane monioho adaho gaˈaˈanuëjo gaˈi vae barëˈirane
monioho eni jiego o bogo.
29 Ja bogo adaho gavëˈoho ëhuro nani saˈahemu vaeromo
gaˈaˈanuëjo monioho barëˈiramu vituoho vuonugoˈanuëjo.
Vuonugoˈiramu ae ahoˈobëhe ëho garomo ja sivagoromo
uvoruomoˈajëjo:
30 Ësareriˈe aho javu ëgobövie vaeˈiëˈoromo bogo eni jiamu
vituoho vuonugade höjo.
31 O uhu jö göho bëhe gemuoho höjo. Saˈare a börömo
göehu saˈa a börömo göhuˈo muorovoˈiëˈiroho hu bogo ëma
muorovoˈi urimo saˈaro hiromo uehorovoromo uvoˈaˈajëjo:
Rue a börömo göhuro muorovo ae ahoˈobëhe 20,000 ae
ahoˈobëhe mae sö ujuoho rovajëjo. Na muorovo ae
ahoˈobëhe 10,000 ma-veminoˈe ëhemu jevajëjo. Naehu huˈo
muorovëˈoho na na eni jevoˈajëjo o bogo eni jevoˈajëjo.
32 Ëhi uvonugoromo uvëˈoho: Bogo eni jevo hesi hö
uvëˈoho muorovoˈi rovaje a börömoho bogo bëhiroho rovëˈe
evare ve hijaje a börömo göhuro hesi aho rëmöˈöˈiramu
vaˈoromo rue rovaje a börömo göho sanuamiromo jö mae
majahiromo uaˈaˈaruëjo: No diehiˈoromo muorovoho tugo-
horomo avoho raromoˈejarëjo.
33 Ëuhu jö hesi bëhoho jemëhu jemesi saˈae inömo inöme
bövie biseˈe uehorovarujoho bogo vuonugëˈoho bogo nasi
ijorajo ömoˈömoho jëvoˈajëjo.

Rihu rumoˈe sö hesi uhu jöhoje.

34 Nasi ijore ijore jijiharujoho jemë sö vaˈëne jëvajëjo. Söho
rihuˈe mabëhe höjo. Röhu sö hesi rihu barëjëˈoho röhu bogo
maho avoho hesi höjo.
35 Ëhuˈëro ë hesi muoho bogohöjo. Bogo muroho ru-
ruhöˈöjego muoho rihuvoˈi bogo mi dëhuˈo buarohoromo
bahijego muoho marëˈi aˈi ëhi jiëˈe söho ma-ruruhöˈöjarue
höjo. Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javëˈoho bëhoho
nahoromo birohonëjo.

15

Sheep subirö'öjamu nahoromo birohade uhu jöhoje.

1 Iae vajiohuˈe tax baejarue ariböviohuˈo sisë aribövi
ioroˈiorohuˈo ëho jaburo Iesuare jöho heˈi rueruomadeje.
2 Rovamu gagorovo Pharisee ariböviohuˈo Jew rajo jögoru
öri röjëhijarue ariböviohuˈo uarovareje: Ësareriˈe ahuro sisë
aribövioho rajëhiromo jabuˈo gemuoro ie ijaje höjo.
3 Ijaje höjamu Iesuro uhuˈe uëvadeje:

4 Jemë ae gemu sheep ahoˈobëhe 100 javoˈi gemu
subiröˈöjëˈoho ja diehiˈonëjo. Ja sheep ioroˈiore mure
raromaruoho ëhi nugoˈamoˈi vaˈoromo ë sheep gemuˈoho
nahobe juvojuvo hujeji vae göro biroho'anuëjo.
5 Birohonugoromo nimorohëˈi babuariromo amëro
rueˈaˈanuëjo.
6 Rueromo jasi amo rajoho aganoho uëˈaˈanuëjo: Nasi
sheep subiröˈöjadoho iae birohëˈe jevajëjo. Ëhuni ruehego
no gemuoro nimoroharëjo.
7 Ëhesi bëhoho naro uëˈiëˈajëjo. Öˈidöre raromarue
aribövioharo gavarue ae gemu öri sisëre juvajoho vuonugoˈi
huotorovoromo öri mare juvamu gavëˈoho nimoroho avo-
harue höjo. O gavarue ae ahoˈobëhe jabesi sivue ue-
horovoromo uvamu: No mae javuëˈëro ëhuˈëro mu sisë
vuonugoˈiröhoho bogojavuajë uvamu gëvëˈoho bogo ëhioho
nimoroharue höjo.

Subirö'öjë'e ijo bajo nahoromo birohade uhu jöhoje.

8 O uhu jö göho hehëjo. Magonahe gemu ajivëˈe ijo baje
ahoˈobëhe 10 jiajoho gemu subiröˈöjëˈoho hu diehi ëˈaˈajëjo.
Iroho buenugoromo ari sisuoho bibivëˈi ma-avoho nahobe
juvoromo hujeji vae göro biroho'ajëjo.
9 Birohonugoromo hesi amo rajoho aganoho uëˈaˈajëjo:
Subiröˈöjade ijo bajoho birohëˈe jevaje ëhuni ruehego no
gemuoro nimoroharëjo.
10 Ëhesi bëhoho na uëˈiëˈajëjo. God-are anerahuro gavarue
ae gemu öri sisëre juvajoho vuonugoˈi huotorovoromo öri
mare juvamu gavëˈoho nimoroharue höjo.

Ijorajo subirö'öromo vuonorö'ö rovamugo vavuehu hu rajahi'i muriehu bijönimade jöhoje.

11 Ëhi uënugoromo Iesuro uhu jöe göˈo majëhiromo
uëvadeje: Iae ae gemu harihe niöˈi jëvade höjo.
12 Harihe niöˈi jëvëˈëro ijorajohuro riˈöromo vavuoho
uavade höjo: Apo ja guomavego naehu ujuohoˈirodego
uevane bövioho biseˈoho avevejöˈe bojemëjo. Bojemijëjamu
rue vavuohuro hesi bövioho biseˈoho adovoromo harihu
göho ioni göho bojamiˈi harihu göho ioni göho bojamijade
höjo.
13 Bojamamu majae ma-gemu niöˈi barëjamu rue ijo-
rajohuro huhu ujuohadoho imoˈamo barëromo monioho
baeromo vaˈade höjo. Vaˈadoho vaˈojuvo öri ëgobövirо saˈa
göro vaˈoromo nimoronimorohëˈi hiromo hesi maho sisëho
ma-buˈönövade höjo.
14 Ëhi buˈöbe vaˈamu hesi bövioho biseˈoho barëjahade
höjo. Barëjahamu ë saˈare irunoˈoho ahoˈo barëromo ë saˈare

aribövioho vadunëro vuovamu ë aho huë vavaene böröme baejëˈe hijade höjo.

15 Ëhi hiromo vaˈoromo ë saˈaho raje ae gemu uavade höjo: Ja mue javëˈoho uevego na ë jasiro mue vaejöjo. Mue vaejöjamu ruehuro uavade höjo: Mahu muohuro vaˈoromo mahe mioˈamonëjo.

16 Mahe mioˈamonëjamu ë Jew rajehu sisë hö uvarue muoho baeromo vaˈoromo mahoho mueberomo hömamu uvade höjo: Raro mahu ioho babojemego na ijego daˈuegoˈirajo. Ëhi uvade höjo röhu a vaduˈoho ioho bogo bojamare höjo.

17 Bogo bojamamu hiromo ijonö avoho uehorovoromo uvade höjo: O apare mu aribövioho ie ahoˈobëhe jëvëˈëro i barëˈiröhoho bogo eni jëvajëjo. Na aviae harihoho jevajëjo röhu vadunëro guomevoˈiëˈajëjo.

18 Ëhuni naro riˈöromo aparo vaˈoromo uaˈejöjo: Apo naehu God-are örire jasi örire huë vavaeni bojëmodoho ëho naro mu sisë vaejëˈe jevajëjo.

19 Na a sisë jevëˈego ëhuni ja bogo na harihoho ueˈaˈanuëjo. Aˈi jasi muoro bamevego na muoho vaejahoromo manaho baeˈiröjo.

20 Ëijorajohuro ëhi uvonugoromo riˈöromo hesi vavuehu hijajire vaˈi vaˈade höjo.

Vaˈi vaˈamu vavuohuro gavade höjo arue riribövire hesi harihoho rovamu. Ganugoromo vavaenimoromo tutuvo vaˈoromo guduamoromo dudöhade höjo.

21 Dudöhamu rue harihohuro uavade höjo: Apo naehu God-are örire jasi örire huë vavaeni bojëmodoho ëho naro mu sisë vaejëˈe jevajëjo. Na a sisë jevëˈego ëhuni ja bogo na harihoho ueˈaˈanuëjo.

22 Ëhi uavamu hejëˈi rue vavuohuro harihoho bogo ejahoˈi hesi mu vaejaharue aribövioho uëvade höjo: Maburëro vaˈoromo niögu maho jaegoho höru guduoho ëhi jueˈini ujuohaho rueromo sinoro övo gaenoro höroro ioˈamahohëjo.

23 Jemëhu ma-je i muoharuje sanuovëˈe mioho baro anohego no i söröˈe iromo nimoronimoroharëjo.

24 Urimoho naro uvode höjo: Nani nasi harihoho guomëˈe höjo. Nani diehi ëˈëˈe höjo. Avevejöˈoho na gavajoho hu iae hijajëjo. Urimoho öri ariˈe göro subiröˈöjade höjo. Avevejöˈoho iae birohëˈe jevajëjo. Ëhuni ëˈego no nimoroharëjo. Ëhi uëvëˈëro söröe iromo nimoro nimore bamare höjo.

25 Ëhiˈamu gavëˈi iae muriohuro muro hijade höjo. Muro

hiromo amo bëhire rue'i hejade höjo javavo'ego jajoho
hëgöho rovavamu.
26 Jajoho hëgöho rovavamu hegorovo mu vaejarue ae
gemuëro ruejöro uaromo rovamu uavade höjo: Rabëni
ë'aruëjo.
27 Rabëni ë'aruëjamu ruehuro uavade höjo: Jasi ijorajo-
huro rovamu jasi vavuohuro gavade hesi harihoho raboho
raboho bogo ë'ë'e hesi örire ma-mae rovamu gagoro ma-je i
muoharue sanuovë'e mioho huni anahade höjo.
28 Anade höjamu rue muriohuro dë vörönimamu osare
va'iröhoho bijönimade höjo. Bijönimamu vavuohuro amonö
hörö rueromo uavade höjo: Nadi juahovo'i osaëro rueromo
ioho ma-ijëjo.
29 Ijëjamu rue muriohuro uavade höjo: Aveho hejëjo. Jasi
jöho na bogo gemu vadu'oho ahaho'i vadune vadune na
jasi muohemu vaejahobe rovë'e jevajëjo. Iae ëhi höjo röhu
mi mae o mi sisë ëhu'o bogo bojemijane höjo ëhuro naehu
nasi aemo'aemohu'o iromo nimoroho'irodoho. Bogo mae
bogajo.
30 Nasi öriroho bogo bojemi'i jasi harihoho magonaho
sisëho ga'amoromo ëhuro jasi maho sisëho i barëjë'ëro
rovamu gavë'i jero sanuovë'e mi mabëhoho anoromo hesi
örire bojamane höjo.
31 Bojamane höjamu rue vavuohuro uavade höjo: Jue'i ja
majae ëhi na'o gemu mae hijanue höjo. Nasi sa'ae are inömo
inöme ie bövie bise'e aho'o ma-jasiremu höjo.
32 Ëhi höjo röhu urimoho naro uvode höjo: Nani jasi ijo-
rajoho guomë'e höjo. Nani diehi ë'ë'e höjo. Avevejö'oho na
gavajoho hu iae hijajëjo. Urimoho öri ari'e göro subirö'öjade
höjo. Avevejö'oho iae birohë'e jevajëjo. Ëhuni noehu huë
mae baeromo nimoronimorohë'oho iae mae höjo.

16

Ae gemuehu hesi a börömo hesi mu sisë'i muebejahoromo röhu uehoro mae birohade uhu jöhoje.

1 Iae Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uhu'e uëvadeje: Iae
moni marohë'e jië'e ahu'o hesi mu muebejahaje ahu'o
jaburo niö'iro arijare höjo. Ariromo eni jië'e ahuro hejade
höjo uavamu: Jasi mu vaejahaje ahuro jasi inömo inömoho
ma-bu'öjahaje höjo.
2 Ma-bu'öjahaje höjamu hegorovo ë iahuni uvoromo
rovamu uavade höjo: Jaehu ë'anuoho na hejë'e jevajëjo.
Nasi mu muebejanuoho vuonugo'anuëjo. Ëhuni nasi mu

suri surioho ujuoho ro memego na gavöjo ja nasi mu diehi muebejanoho.

3 Ëhi uavamu rue mu muebejaje ahuro uehorovoromo uvade höjo: Nasi a börömohuro uevajëjo naro muoho vuonugojöro. Ëhuni na diehiˈoˈejöjo. Saˈa umoromo o ëhi jiëˈe iˈuˈe mu gö vaeˈirodoho darugoho bogo eni jevajëjo. Ae gö jabesi örire ëninëmiˈirodoho na javojegajëjo.

4 O iae na uehorovajëjo. Na ae ajëmiromo ëhi ëˈejöjo ëhuro nasi börömohuro remöˈöjego na vaˈego jabumë ae göëro göëro ueruomoröhego: Nasi osaro rovëjo.

5 Ëhi uvonugoromo ae rahu rahu inömo inöme rabe rabe hesi a börömo bojamiˈiröhohuni jöe nugöˈöromo uëvade höjo ae gemu gemu ruejöro. Urimore ahuro rovamu mu vaejaje ahuro uavade höjo: Nasi a börömo hesi örire mana bojamiˈiranoho diminoˈe javajëjo.

6 Diminoˈe javajëjamu uavade höjo: Jovoˈe rama masije ahoˈobëhe 100 bojamiˈirodoho jevajëjo. Bojamiˈirodoho jevajëjamu uavade höjo: Ja diminoˈe bojamiˈirane jöho jiëˈe jiaje ave suroho baejëjo. Baeromo ma-burëro saˈaro hiromo ramae 100 bojamiˈirane jöho muˈuˈi baˈobueromo ramae ahoˈobëhe 50 bojamiˈiranoho jajivëjo.

7 Ëhi ëˈëˈëro ae göëro rovamu mu vaejaje ahuro uavade höjo: Jaˈo bojamiˈiranoho diminoˈe javajëjo. Diminoˈe javajëjamu uavade höjo: I esöe ahoˈobëhe 100 bojamiˈirodoho jevajëjo. Jevajëjamu uavade höjo: Ja bojamiˈirane jöho jiëˈe jiaje ave suroho baeromo esöe 100 bojamiˈirane jöho muˈuˈi baˈobueromo esöe ahoˈobëhe 80 bojamiˈiranoho jajivëjo. Ëhiˈobe vaˈade höjo.

8 Ëhi ëˈade jöho hejëˈëro a börömohuro hesi mu sisëˈi muebejaje aho uavade höjo: Ja uehoro mabëhe mae rovavamu ëho ëˈane höjo. Ëhi rajahijade hesi bëhoho ave saˈa hesi muohemu uehorovarue aribövioھuro uehoro mabëhe birohoromo jabesi muoho vaeruomaje höjo. Aˈi God-are ajiˈe mu uehorovarue aribövioھuro simane sisëˈi sisëˈi uehorovoromo muoho vaeruomaje höjo.

9 Ëhesi bëhoho na uëˈejöjo. Jemëro ave saˈa hesi monioھo baeromo ëھuro mu mae vaeromo jemesi agane baejëvorëjo. Ëhi ëˈëˈoھo ëھuro vuovëvoˈiramu moni hesi bëھoھo barëˈiramu God-ro uëˈaˈajëjo: Nasi amoro rueromo ma-ioroˈioremu raromohëjo.

10 Ae rahu mu inino avoھo muebejëˈoھuro mu masijoھuˈo avoھo mueberuomoˈajëjo. Ae rahu mu inino sisëˈi muebejëˈoھuro mu masijoھuˈo sisëˈi mueberuomoˈajëjo.

11 Ëhuni jemë ave sa'a hesi inömo sisë'i muebejë'oho God
rabëni ö'idö hesi inömo maho bojëmi'ajëjo jemëro mue-
bejöro.
12 O jemëhu ae gö hesi bövi bise'o bogo avoho muebe-
jahë'oho God rabëni bövioho bise'oho i'imëmi'ajëjo jemesi
ujuohojöro.
13 Ae niö'i börömoho gemuoho jëvajëromo jabesi mu
gemuore havoromo vaejë'oho bogo eni javo'ajëjo. Ja göho
nue huodivo'i göho rajahi'anuëjo. O göho mae uehorovo'i
göho bijönimo'anuëjo. Ëhesi bëhoho God'o moni'o niö'i
börömoho gemuoho jëvajëromo gemuore havoromo mu
vaejë'oho bogo eni javo'ajëjo.

Iesuhu jö masije gö gö majëhijade jöhoje.

14 Iesuro ëhi uëvamu hejë'i Pharisee aribövioho uro
moniemu uehorovoruomë'ëro Iesu sivareje.
15 Sivamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Jemë ma-döëremu
mu maho vaejaruje höjo aëro jemë gëromo uvojöro:
Ëaribövioho mu mae vaeruomaje aribövie jioruomajëjo.
Röhu jemesi dë vövöbajo'oho diehi jiajoho God iae gë
barëjaje höjo. Huhu jemesi dë vövöbajo'o gëvë'oho aehu
gëvaruëhioho hu bogo ëhioho gëvaje höjo. Ëhesi bëhoho
aehu sarerivoromo uvarujoho: Mabëhe hö uvarujoho God-
hu gavajoho sisë bëhe höjo.
16 Urimë'i Moses-hu surire jajivade jögorohu'o jö God-aro
baeromo majëhinövare a ioro'ioro jabesi surire jöhu'o aehu
hebe rovaroho evare John rovade höjo. John rovamu evare
God-hu böröme namiromo ae aho'obëhe muebejëvaje ë hesi
huë ma jöho aevoromo rovë'e höjo. Aevoromo rovë'ego
ae aho'obëhe daruge aho'o bojamirovoromo biririvoromo
öroho jiovoruomaje höjo ëhuro God-ro muebejëvego hesi
aharinö jëvoröhego.
17 Ëhi jië'e mu i'oho rovë'e höjo röhu God-hu urimo
bojëmade jögoroho bogo barë hesi höjo. Ö'idö'o sa'a'o
sisërëjë'oho ëho samae höjo. A'i God-are jögoroho gö bogo
bisemu vadu'oho sisërë hesi höjo.
18 Röhu jö göhajo. Baruehu vaboro nugö'ö'i gö masuvë'oho
ëho bogo masuvë'e muoho jio'i goho'amarue muoho höjo.
O aehu nugö'öjë'e magonaho masuvë'oho bogo hesi vaboro
maho masu'i ëho goho'amarue muoho höjo.

Inömo ma'e ahu'o Lazarus'o jabu niö'ihu ë'are jö Iesuhu jövadohoje.

19 Iae ae gemuëro hijade höjo. Hesi inömo inöme are sa'ae
bövie mae jiade höjo. Niöge sanuovë'e kavuë'e mabëhe

io'amonövade höjo. Iruno'e aho'obëhe sörönö'e iromo ni-
moronimorohonövade höjo. Majae aho'o ëhi gemu ëhi'obe
rovade höjo.
20 Ëhi'ego inömo'e a hesi ojanore bövi bise'o bogojië'e
ahuro ë raromonövade höjo. A ihoho Lazarus jiade höjo.
Lazarus-are sino haho'oho ma-sagohemu jië'e jiade höjo.
21 Sagohemu jio'ego Lazarus-ro nimonövade höjo eni jië'e
a hesi i vitu vituoho i'irovo ëhuro da'uomojöro. Röhu
vaevë'oho öëro rueruomoromo hesi sagohoho sëhahonövare
höjo.
22 Ëhi'ojuvo iae ë bövi bise'o bogojië'e aho guomade höjo.
Guomamu aneraëro hesi aru'ahoho bava'amu nosi bëhe
Abraham-are guruto mare avoho hijade höjo. Hijamu ë eni
jië'e ahu'o guomade höjo. Guomamu guavare höjo.
23 Guavamu vuovarue aribövіehu raromaruire va'o hijade
höjo. Hiromo vi'ehi sisë bëhe baejë'ëro nunëro ga avoho'i
gavade höjo Abraham arue riribövire hi'i Lazarus Abraham-
are guruto mare hijamu.
24 Ëhi gënugoromo ma-darugo'o uvade höjo: Saso
Abraham-ajo. Nani vavaenimoromo Lazarus nugö'öjego
huro hesi övo namoho jovore ba'amoromo rueromo nasi
bitaroho rëhoromo sanuoveho'irajo. Na vëniro jevë'ëro sisë
maro vi'ehegavajëjo.
25 Vi'ehegajëjamu Abraham-ro ri'öromo uavade höjo:
Sasajo. Aveho uehorovëjo. Sa'are hijë'i ja huë ma-mabëhe
birohane höjo. Lazarus hu hijë'i ma-huë sisëmu birohade
höjo. Röhu jaruvoho Lazarus-ro sanue baeromo hijajëjo.
Jero vi'ehi böröme baeromo hijanuëjo.
26 Röhu jö göho ëhu'o hejëjo. No aviae javuo'i jemë aruae
jëvajëjo. Röhu ririre hahe guoröte jië'ëro ëhuro ave jioromo
jemesirire ö'ë'oho bogo eni jio'i jemesirire jioromo ave
rovë'oho bogo eni jiajëjo.
27 Bogo eni jiajëjamu uavade höjo: Saso ëhi jië'oho huë
baejevoromo Lazarus nugö'öjego huro nasi aganehu raro-
maruire va'ajo.
28 Na öe aho'obëhe övo gö mine jevë'e jiaje uavego
Lazarus-ro va'oromo nasi ö ömo'ömoho jögore majëhi'irajo
ëhuro ave vörö'eroho bogo rueruomoröhe höjo.
29 Ëhi uavamu Abraham-ro uavade höjo: Röhu jasi ö
ömo'ömoho Moses-are surire jöho mami'e gavarue höjo.
Jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'ioro jabesi surire
jöhu'o gavarue höjo. Ëhuni nadi'ego jabumëro jabesi jöho
ejëho'irarëjo.
30 Ejëho'irarëjamu uavade höjo: Saso Abraham iae
ëhi höjo. Röhu surire jöho bogo eruomo'ajëjo. A'i

vuovoromo ave ro raromajire aehu ë jioromo ri'ö va'oromo
jö majëhijamu hejë'iroho iae jabu huotorovoromo mae ue-
horovo'aruëjo.
31 Mae uehorovo'aruëjamu Abraham-ro uavade höjo: Bogo
ëhioho jio'a'ajëjo. Jasi ö ömo'ömoho Moses-are surire jöho
bogo ejaharue höjo. Jö God-aro baeromo majëhinövare a
ioro'ioro jabesi surire jöho bogo ejëharue höjo. Jabesi jöho
bogo ejëhobe rovë'ëro he'iröhe ae gö guomoromo ri'öromo jö
majëhijamu hejë'oho hesi jöhu'o bogo ma uehorovo'aruëjo.

17

Mu sisë hesi jöhoje.

1 Ëhi'oromo Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje:
Göehu gö bijioho gavego sisë vaeröhe muoho iae ru-
enövo'ajëjo. Iae ëhi jio'a'ajëjo röhu ae rahu ë mu barovë'oho
vaevë'oho sisërë'ajëjo.
2 Asisö'onö'e jörume raromarue ae gemu mu sisë
röjahijamu bejë'oho mu sisë bogo röjahijajevare ë
mu sisë röjahijaje a hesi sönö'ahore aëro i'u'e munë
hitahiohuro tövoromo sö jovore ba'amego e'ure beva'oromo
guomo'ibejajo ëho ma-jianovo'ibejajo. A'i ë mu sisë
röjahi'iröhe ë hesi i'uoho börömo bëhe bae'a'ajëjo.
3 Ëhuni avo'avoho mueberovorëjo.
Jasi öehu jasi örire sisë vaejavë'oho ahonëjo. Ahamu huhu
huotorovoromo uehoro mae baejë'oho ëhuro jero hesi sisëho
uehorovoromo vuonugonëjo.
4 O majae gemu röhu mu sisë gö'o gö'o vae 7 vae-
javo'i hiromo röhu vae 7 ro ua'i hijë'oho: Iae naro mu
sisëho vaejë'ëro jevë'ëro vuonugo'ejö ua'i hijë'oho jero ue-
horovoromo vuonugaho'i hinëjo.

God mae uehorovoromo ëhuro mu masijo vaeröhe jöhoje.

5 Ëhi uëvamu Iesuare apostle ömo'ömohuro ri'öromo Bada
uavareje: Iae no jasi darugoho ma-bisemu mae uehorovarue
höjo. Röhu jero ajamuego no mae uehorovo avoho'irarëjo.
6 Mae uehorovo avoho'irarëjamu huro uhu'e uëvadeje:
Mustard bajoho inino mae jio'amajëjo. Mustard baje
gemu ma-bise'o jiajëhi ëhi uehoro mae ma-bisemu baeromo
God mae uehorovo'ibejarijëjo ave namijaje ijo börömoho
ua'ibejarijëjo: Jasi jahorovëjo. Jahorovoromo va'oromo
sö jovohuro jasi ba'amorovë ua'ibejarijëjo ë ijohuro jemë
ejëho'ibejajo. Mae uehorovo'ibejarijëjo ëhi jië'e muoho
vae'ibejarijëjo.

A börömo hesi mu vaejarue uhu jöhoje.

7 Röhu jö göho jemë nasi jö hejaruje aribövioho nani ja
ae gemu jasi muemu vaejaje ae javajëjo. Nani huro jasi
muro hiromo saˈaho avohahoˈajëjo o ö mahuˈoho muebe-
jahoˈajëjo. Mu vaeromo rovëˈoho na ja hu uanëjo: Ro
hiromo ie ijëjo. Ja bogo ëhi jiëˈe jöho uaˈi
8 aˈi uaˈaˈanuëjo: Nasi ioho avohehoromo jasi niögoho
avoho ruohoromo ro ioho jovoho iˈimemego na iˈiröjo. Na
ijego evaro jaˈo inëjo.
9 Jaehu mu jö ëhi bojamamu hu ejahoromo mu vaejëˈoho
na ja uanëjo: Mabëhe huë baejevoromo ajemijane höjo.
Bogo ëhioho uaˈaˈanuëjo hu jasi muemu vaejajego.
10 Ëuhu jö hesi bëhoho jemë God-are muemu vaejaruje
aribövie jëvajëjo. God-hu jemë bojëmaje mu jemë vae
barëjëˈiroho uvorëjo: No mu aribövi sisë sisë javuajëjo. Ëho
nosi muego ëˈare höjo.

Iesuhu ae 10 ajëmamu ae gemuehu God huë mae uavade jöhoje.

11 Iae Iesuro Jerusalem amore vaˈëˈi vaˈëˈi Galilee saˈa
vituohuˈo Samaria saˈa vituohuˈo birorohadinö ëhunö
vaˈadeje.
12 Vaˈoromo ë dirö'ore amore hörö'iaˈamu gavëˈi sino
jomoˈe ae ahoˈobëhe 10 rueromo roriˈo riravareje.
13 Riravoromo ma-darugoˈo uvoruomadeje: Iesuajo.
Badajo. Noni vavaenimoromo ajamuijëjo.
14 Ajamuijëjamu Iesuro gëromo uëvadeje: De vaˈirarijoho
arue priest ömoˈömoho röjëhirego jabumëro morijëgo
gëˈirarëjo. Morijëgo gëˈirarëjamu örire vaˈamu gavëˈi
marëjëvadeje.
15 Marëjëvamu gagorovo ae gemuëro vuonorö'öromo ma-
darugoˈo God mabëhe uabe rovadeje.
16 Rueromo Iesuare höru bëhire ague aho hiromo rajahi-
jadeje. Röhu ë aho bogo Jew rajehu jioˈi Samaria raje jiadeje.
17 Rovamu gagorovo Iesuro uavadeje: Jomoˈe ae
ahoˈobëhe 10 marëjëvade höjo. Na mae-ëjo. Röhu a ioroˈiore
9-ho diehiˈoromo bogo rovare höjo.
18 Diehiˈoromo nosi Jew rajoho bogo rueruomoˈi ave saˈa
gö rajohuremu God mae uaˈi vuonorö'ö rovade höjo.
19 Ëhi uanugoromo ë Samaria rajoho uavadeje: Riˈö vaˈëjo.
Jero God mae uehorovamu ëhuro marëjavëˈe höjo.

God-hu aevoromo hesi aji ma röjahuiromo böröme namiromo muebejavuoˈiröhe jöhoje.

20 Ëhiˈamu Pharisee a ioroˈiorëro riˈöromo Iesu uavareje:
God divare aevoromo böröme namiromo muebejavuoˈiramu
no hesi ahariremu raromoˈejarëjo. Raromoˈejarëjamu

Iesuro uëvadeje: God-hu böröme namiromo ahoˈobëhe muebejëvajoho vöröˈe muoho jemesi nunoho bogo garomo uvoˈaˈarujëjo: God-ro aevoromo muebejavuoˈego no hesi ahariremu raromaruëjo.

21 O ja bogo aho uëˈaˈanuëjo: Aveho gahëjo. God-ro ave diröˈoremu böröme namiromo muebejavuajëjo. O arueho gahëjo. God-ro ë diröˈoremu böröme namiromo muebejëvajëjo. Bogo ëhioho uëˈaˈanuëjo ë hesi bëhoho God-ro jemesirire böröme namiromo muebejëvajëro jiëˈëro.

22 Ëhi uënugoromo hesi ijorajo ömoˈömoho uëvadeje: Majae ijonö jemëro God-are A Maho geˈi nimo avohoromo uvoˈaˈarujëjo: Majae ëgobövie bogo gavëˈëro nörö majae ma-bisemu gaˈibejarëjo mae javuoˈibejajo. Röhu bogo geˈaˈarujëjo.

23 Bogo geˈiramu aëro jemë sarerëmiromo uëˈaˈaruëjo: Gahëjo. Nörö aruae höjo. O nörö aviae höjo. Ëhi uëvëˈoho nadi ejëhoromo geˈi jabuˈoho vaˈorëjo.

24 Ëhesi bëhoho naehu rueˈirode majaho rueˈiramu na bogo diröˈe gemuoroho ro hiˈi aˈi baderehu öˈidöre baderivoromo öˈidöe ahoˈo ajivo barëjego ae ahoˈobëhe ga barëjaruëhi God-are A Maho naro ëhi rueˈiramu geˈaˈarujëjo.

25 Iae ëhi jioˈaˈajëjo röhu urimoho na viˈehe huë vavaene bövie biseˈe baeˈejöjo. Ave jaruvore raromarue aribövioho na bijönegoruomoˈajëjo.

26 Röhu God-are A Ma naehu a nunire rueˈiëˈiroho a mami ae Noah-hu hijade majare jiadëhi ëhi gemuoho jioˈaˈajëjo.

27 Noah hijadevare evare aëro ie jove ueˈahobe masurovobe ëhi jiëˈe muohemu uehorovobe vaˈojuvo evare Noah-mëro boat börömore rumo vaˈamu gavëˈi jovo börömëro rojomoromo a ioroˈioroho baeniagëgamu vuovo barë nahonahovade höjo.

28 O a mami ae Lot-hu hijade majare jiadëhi God-are A Ma naehu a nunire rueˈiëˈiroho ëhi gemuoho jioˈaˈajëjo. Lot hijade majare evare ae ahoˈobëhe ie jove ueˈahobe bövie biseˈe imobe iˈo muˈe vaebe javue vaebe ëhi jiëˈe muohemu uehorovobe vaˈojuvo

29 evare Lot-ro Sodom amore jioromo mae vaˈamu gavëˈi vënëro girosijiomëˈe munëhuro rireromo ruvebiromo a ioroˈioroho bijuëmamu vuovo barë nahonahovade höjo.

30 God-are A Ma naehu rueˈiëˈiroho aëro ëhi gemuoho ëˈobe vaˈojuvo evare ë majaho ma-majioho rueˈaˈajëjo.

31 Ëmaja rovëˈoho ae rahu javu dönö haradare raromoˈi jabesi inömo inömo osanö jiëˈoho nadi inömoho ujuohoˈi abo osaroho rumo vaˈi o mure raromëˈoho jabuˈo nadi

inömoho ujuohoˈi uehorovoromo vuonorö'ö rueˈi ma-
huruomoˈirarëjo.
32 Lot-are vaborehu hesi inömo uehorovoromo
vuonorö'ö'iaˈamu iˈuehu hesi örire rovade jöho avoho
uehorovorëjo.
33 Ae rahu hesi sinohuni uehorovoromo biririvoromo
ave saˈare hiˈi ëhemu uehorovëˈoho vuovo öriro vaˈaˈajëjo.
O ae rahu hesi sinëni bogo uehorovoˈi nasi jöhuremu
uehorovoromo ma-guomorovëˈoho ë ahuro maro hiemu
hiˈaˈajëjo.
34 Röhu na avehuˈo uëvajëjo. Naehu rueˈirode vahire evare
ae niöˈiro röhe gemuore diroho'aruëjo. Diroho'iramu God-
ro göho baeˈi göho ë vuonugoˈajëjo.
35 Magonahe niöˈiro gemuoro ariromo ioho saˈijovoromo
avohoˈiramu God-ro göho baeˈi göho ë vuonugoˈajëjo.
36 [Ae niöˈiro mure ariˈiramu God-ro göho baeˈi göho ë
vuonugoˈajëjo.]
37 Ëhi uëvamu rue ijorajo ömoˈömohuro uavareje: Bada ja
di öri ariˈere vuonorö'ö ruenëjo. Ruenëjamu uhuˈe uëvadeje:
Sagohe dinöˈe jiajire ë ugoho gagovoruomoˈajëjo.

18

*Magonaho doruehu jö mevaje a hesi örire biririvoromo
ëninamijamu ajamade uhu jöhoje.*

1 Iae Iesuro uhu jöe gö majëhijadeje aëro heromo
uvoröhego: No bogo uˈuhoˈi biririvoromo parie vaeˈi
ariˈejarëjo.
2 Majëhiromo uëvadeje: Iae ae gemuëro hijade höjo. Hu
jö heromo mevaje a böröme jiade höjo. Hu God bogo ma
uehorovoromo a jabesi örirohuˈo bogo ma uehorovonövade
höjo.
3 Hu bogo mae uehorovëˈe ae jioˈi röhu magonaho doruëro
ë ame gemuore hijade höjo. Hiromo ë jö mevaje a hesi örire
rueromo uaˈi hinövade höjo: Ajemego sisë vaejevaje aho
iosiramiˈiröjo.
4 Ëhi uaˈego bogo ejahonövade höjo. Ëhiˈoˈi arijuvo ë jö
mevaje ahuro hesi uehorovoromo uvade höjo: Na God bogo
uehorovoromo a jabesi örirohuˈo bogo uehorovaje höjo
5 röhu ave magonaho doruohuro dinemiˈi hiˈego na
bijönegoˈego ëhuni na hesi öroho avohahoˈejöjo huro ro ueˈi
hijego na heˈi hijego uˈuvevojöëni.
6 Badaro ë uhu jöho ëhi majëhinugoromo jö bëhoho
uëvadeje: Ëjö mevaje a sisëhu diehi jövadoho uehorovorëjo.
7 Aˈi God-ro diehi ëˈaˈajëjo. Hesi aribövi maehu vahie
sisone jene hesi örire ëninamiˈi arijaruoho na hu jabesi

mu öroho bogo avohëhoˈajëjo. Na hu majae ëgobövie örisanuovoˈi bogo burëroho ajëmiˈajëjo.
8 Iae hu ma-burëro ajëmiˈajëjo. Röhu God-are A Ma naehu saˈare rovëˈiroho na na gaˈejöjo aëro biririvoromo God mae uehorovoˈiramu o bogo.

Ae döemu mae jiajohuˈo a sisëˈo pari vaejare uhu jöhoje.

9 Iae Iesuro gëvadeje ae gö jabesi sivue uehorovoromo uvamu: Noremuëremu maho javuajëromo a ioroˈioro jabesi jöho bogo uehorovoruomamu gëgorovo jabesi örire ave uhu jöho majëhiromo uëvadeje:
10 Iae ae niöˈiro God-are osa börömore parie vaeˈi ajiomare höjo. Göho Pharisee ae jiade höjo. Göho vajiohuˈe tax baejaje ae jiade höjo.
11 Ajiomoromo Pharisee ahuro vaˈoromo namiromo parie vaeromo ëhi uavade höjo: God-ajo. Na jasi örire huë mae uavajëjo rabëni a ioroˈioroho jabu ananoˈe vajiohuˈe gohoˈamarue mu vaeruomajëhi naehu bogo ëhi ëˈajohuni. O aruëre tax baejaje ae jiajëhi na bogo ëhi jevajohuni.
12 Aˈi hurae gemu gemu hesi uhure majae niöˈi jasi jöëni na ioho bogo ijaje höjo. Inöme rabe ujuohëˈoho 9 nasi bahiˈi gemu jani bamahobe vaˈaje höjo.
13 Ëhi uaˈirögoro rue tax baejaje ahuro roriˈo namiromo javojimamu nunoho bogo öˈidöho sioroho'i vineboho övëro anoˈanovoromo God uavade höjo: Na a sisë jevaje nani vavaenimëjo. Ëhiˈare höjo.
14 Naro jemë uëvajëjo: Tax baejaje aho God-ro hesi sisëho uehorovoromo vuonugamu God-are nurire mae namijëˈëro hesi osare vuonoröˈö abuejade höjo. Aˈi rue Pharisee aho bogo ëhioho maho abuejade höjo. Ëhesi bëhoho ae rahu hesi sivu uehorovoromo döre bamorovëˈoho hesi ihoho abueˈaˈajëjo. O ae rahu baˈobuerovëˈoho hesi ihoho döro ajiomoˈajëjo.

Iesuhu hesi övo asisöˈo inino jabesi sinore bamëhade jöhoje.

15 Ëhi uëvamu aëro asisöˈo ininoho ëhuˈo sö ujuoho rueruomadeje Iesuro öve jabesi sinore bamëhojöro. Ujuoho rovamu gëgorovo Iesuare ijorajo ömoˈömohuro birëgareje.
16 Birëgamu hegoro Iesuro asisöˈoho ujuoho ruejöro uvoromo hesi ijorajoho uëvadeje: Nadi ahëvoˈi uëhego rueruomajo. Ëhi jiëˈe asisöˈo vaˈëne jörume raromëˈe aribövioho God-ro böröme namiromo muebejëvego hesi ahariremu raromoruomaje höjo.
17 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Asisöˈo ininehu bogo sivu uehorovoˈi God-hu muebejavuajoho mae hö uvaruëhi

ae rahu bogo ëhi uvëˈoho God-are ahariroho bogo vaˈo raromoˈaruëjo.

Bövi biseˈo marohëˈe a hesi jöhoje.

18 Ëhiˈamu iae Jew rajo a böröme gemuëro riˈöromo Iesu uavadeje: Tisa ja a mae javajëjo. Na diehiˈoromo maioroˈioremuoho maroho hiˈejöjo.

19 Maroho hiˈejöjamu uavadeje: Jero na uevanuëjo: Ja a mae javajëjo. Iae mae höjo röhu hesi God gemu a maho höjo.

20 Röhu mae hiˈiranëro ue gevanuoho ja God-are jögoroho iae gavanue höjo. Nadi gohoˈamonëjo. Nadi aho anonëjo. Nadi vajiohoho baenëjo. Nadi sareriˈe jöho aho majëhinëjo. Jasi vëmoho vavuoho mae uehorovëvonëjo. Mae hiˈirane öroho ëhi höjo.

21 Öroho ëhi höjamu uavadeje: Iae mae-ëjo röhu na asisöˈere aevoromo jö ebe rovodoho jaruvohuˈo ëhi gemuoho ëˈaje höjo.

22 Ëhi gemuoho ëˈaje höjamu hegorovo Iesuro uavadeje: Iae mae ëˈanue höjo röhu mue gemu bogo vaejëˈe javajëjo. Jasi bövioho biseˈoho imoˈamoromo monioho baeromo inömo bogo eni jiëˈe aribövioho suvuorëminëjo. Ëhi ëˈëˈoho bövie biseˈe maho maho janioho öˈidöre jiahoˈajëjo. Ëhiˈoromo rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo.

23 Ëhi uavamu hegorovo ruehuro hesi uehorovoromo uvadeje: Na bövie biseˈe börömo mae jevëˈëro suvuorëmiˈirodoho na bogo eni jevajëromo huë vavaene böröme baejadeje.

24 Huë vavaene baejamu Iesuro hu garomo a ioroˈioroho uëvadeje: Bövi biseˈo marohëˈe mae jiëˈe aribövіehu God-hu muebejaje öri ariˈere vaˈëˈoho anojiˈe mae höjo.

25 Mi börömo anugo gagore nugöˈöjëˈoho ja bogo eni javoˈajëjo. Röhu ëhi ëˈëˈoho samae jianovoˈi aˈi bövi biseˈo marohëˈe aribövіehu God-hu muebejaje öri ariˈere vaˈiröhoho ëho anojiˈe mae höjo.

26 Ëhi jövamu heromo uavareje: Ëhi jiëˈoho no diehiˈoromo maroho vaˈejarëjo. No ae ahoˈobëhe bogo eni javuajëjo.

27 Bogo eni javuajëjamu Iesuro uëvadeje: Iae ëhi höjo röhu jemë ma-aëro jëvëˈëro mu vaejëˈoho bogo eni jëvajoho ëho God hu eni jiajëjo.

28 Ëhi uëvamu Peter-ro riˈöromo Iesu uavadeje: Aveho gavëjo. Noro bövie biseˈe nosiroho vuonugoˈi jasi ijore ijore jijihëˈe javuajëjo.

29 Jijihëˈe javuajëjamu Iesuro uavadeje: Ëho iae mae höjo. Aveho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Ae rahu God-hu

muebejëvoˈiröhe mu uehorovoromo ëhuni javue vabore ö
ömoˈöme vëmu vavuˈe aboji harihuˈe vuonugoˈamëˈoho
30 ëhi jiëˈe aribövioho jemë jemesi bövioho biseˈoho ëho ma-
biseˈe vuonugarije höjo röhu avevejöˈe ave saˈare bövi mae
baeˈaˈarujëjo. O majae ijonö jemë ma-ioroˈioremu maro
raromoˈarujëjo.

Iesuhu guomoröhe jö urimo vae niöˈi majëhijadoho ijonö röhu maho majëhijade jöhoje.

31 Iae Iesuro hesi ijoraje 12-ho roriˈo sö vaˈoromo
uëvadeje: Aveho hehëjo. No Jerusalem amore ajiomaruëjo.
Ajio raromoˈiramu evare urimo jö God-aro baeromo
majëhinövare aribövieho jö jajivoˈamarëhi ëhi jiëˈe muoho
Jerusalem rajëro God-are A Ma nasi örire vaejevoˈaruëjo.
32 God-ro hesi ëhi bamëˈëro naro saˈa göre jioromo rovare
aribövi jabesi övore vaˈejöjo. Vaˈiramu jaburo baejevoromo
sivegoromo ijumevoromo sabëro ödegoromo
33 hisuebijevoromo anegoˈiramu guomevoˈajëjo. Guo-
moromo majae niöˈi gemu hesi uhure riˈöˈejöjo.
34 Ëhi uëvamu hegorovo hesi ijorajoho jabu bogo mae
bogo hejareje. Bëhoho subivëhëˈëro hesi jöho bogo avoho
baejareje.

Iesuhu Jericho amore rueromo nuni sisëˈe ae ajamade jöhoje.

35 Ëhiˈamu iae Iesuro vaˈadoho vaˈo Jericho amore hörö̈ˈiro
ëˈadeje. Röhu nuni sisëˈe ae gemuëro ë öri ionire hiromo
maëni sisëni ae ëninëmijadeje.
36 Ae ëninëmiromo hejade ae ahoˈobëhe mae rovaˈavamu
hejëˈi ae uëvadeje: Jabumë rabëˈi rovaˈaruëjo.
37 Rabëˈi rovaˈaruëjamu aëro uavareje: Iesu Nazareth
rajohuro rovaˈego ëhuni ëˈaruëjo.
38 Ëhi uavamu hegorovo nuni sisëˈe ahuro ma-darugoˈo
uvadeje: David-are ujoho böröme javaje Iesu jero nani
vavaenimëjo.
39 Vavaenimëjamu hegorovo rue urimo vaˈare
aribövioho birevoromo uavareje: Jöe vuonugëjo. Jöe
vuonugëjamu hejëˈi ma-darugo maˈo uvoˈi hijadeje: Hë
David-are ujoho nani vavaenimëjo.
40 Ëhi uvoˈi hijamu Iesuro vaˈadoho vuonugoˈi ë namiromo
uëvadeje: Nuni sisëˈe aho huˈirae baruehëromo barovamu
nuni sisëˈe aho uavadeje:
41 Naro diehi ajamijöro nagajëjo. Nagajëjamu uavadeje:
Bada ajemego na nune dadovoromo uherihöjo.

42 Uherihöjamu Iesuro uavadeje: De nune dadovoromo
uherihëjo. Jero God mae uehorovamu ëhuro marëjavë'e
höjo.
43 Ëhi uavamu ma-burëro uherihadeje. Uherihoromo God
huë mae uabe Iesuare ijore ijore va'adeje. Va'amu ae
aho'obëhe garomo God rajahiruomadeje.

19

Zacchaeus-hu Iesu ga'i nimamu ëhi ë'ade jöhoje.

1 Ëhi'amu Iesuro Jericho amore rovë'ëro amo ririre
rova'adeje.
2 Röhu ë amore ae gemu hijë'e jiadeje. Hesi ihoho Zaccha-
eus jiadeje. Hu tax baejaje a böröme jiadeje. Hesi bövioho
bise'oho marohë'e mae jiadeje.
3 Amo Iesuro rueromo va'ia'amugo Zacchaeus-ro Iesu
ga'i sivohoromo röhu ae aho'obëhe tagavoromo urahë'ëro
bunosirivamu bogo avoho gavadeje.
4 Bogo gagorovo uvadeje: Iesuro ë örire va'a'ajë uvoromo
urimo tutuvo va'oromo öri bëhire ijo duvahore ajio hijadeje
Iesu rovego niomo'amo ga'iro.
5 Ajio hijamu Iesuro hu jiaji'ere ruegoro namiromo
sioroho garomo uavadeje: Zacchaeus-ajo. Ma-burëro ruve-
bijego va'arëjo jaruvoho na jasi osare hi'ië'e jevaje.
6 Ëhi uavamu hejë'i Zacchaeus-ro nimorohoromo ma-
burëro abueromo Iesu hu'irae baeromo hesi osare va'oromo
rajahijadeje.
7 Rajahijamu ae aho'obëhe gavare Iesuro Zacchaeus-are
osare va'amu gagorovo bijönimoromo uarovareje: Asë'e
Zacchaeus a sisë höjo. Iesu rabëni ëhi jië'e a hesi osaroho
niavo'i va'ajëjo.
8 Ëhi uarovamu Zacchaeus-ro ri'öromo Bada uavadeje:
Bada aveho hejëjo. Nasi bövioho bise'oho ririre tari-
oromo vituoho bae'i vituoho bogo eni jië'e aribövioho su-
vuorëmi'ejöjo. Naehu a rahuare inömo sarerëmiromo va-
jiohehu ujuohodoho iae na ëhi niö'i ëhi niö'i ëhi mana
vuonorö'ö bojëmibe va'ejöjo.
9 Bojëmibe va'ejöjamu hegorovo Iesuro ae aho'obëhe
uëvadeje: Jaruvo ave osare raromarue aribövi jabesi sisëho
uehorovoromo vuonugëhë'ëro mae jëvajëjo. Ëhesi bëhoho
Zacchaeus hu'o Abraham-are ujëro jië'ëro ëhu'ëro God-hu
huë baejaje ae höjo.
10 Zacchaeus va'ëne ëhi subirö'ö'amë'e aribövi ioro'ioroho
naho'amoromo sö rueromo maro nugo'amo'irodëni ëhuni
God-are A Maho na rovode höjo.

A böröme gemuehu hesi mu aribövi ijo bajo bojëmiromo avoho muebejehorë uëvade uhu jöhoje.

11 Ëhi uëvamu ae aho'obëhe hejareje. Heromo uvareje: Iesu Jerusalem hörö'i dunovajëjo. Hörö'iramu gavë'i no aevoromo ga'ejarëjo God-ro böröme namiromo no muebejavuo'iramu. Ëhi uvoruomamu gëgorovo Iesuro hesi jöho uhu'e majëhiromo uëvadeje:

12 Iae a böröme gemuëro hijade höjo. Hiromo öre ëgoböviro sa'a göro va'ië'ade höjo hesi sa'a mueberöhe darugoho baeromo vuonorö'ö rue'iröhëni.

13 Va'irögoro hesi mu vaejaharue ae aho'obëhe 10 jaburo ruejöro uvëvoromo rueruomamu ae gemu gemu 20 kina 20 kina ëhi bojëmibe va'ade höjo. Bojëmibe va'oromo uëvade höjo: Ave monioho baeromo muoho ma-vaemu vaeromo monie gö'o döro baejehorego evare na vuonorö'ö rueromo bae'iröjo.

14 Ëhi uëvë'ëro va'amu gagorovo ë a börömoho hesi sa'a rajohuro nue huodivë'ëro ae gö rëmö'öjamu a börömo hesi ijore va'are höjo. Va'oromo ë sa'a göre suorovoromo a masijoho uëvare höjo: Ëaehu böröme namiromo nosi sa'a muebejavuo'iröhoho no bijönaguajëjo.

15 Ëhi'amu ë ahuro hesi sa'a mueberöhe darugoho baeromo vuonorö'ö rovade höjo. Rueromo jöe nugö'öromo hesi moni bojëmade mu aribövioho uëvade höjo: Ruehego na gëvöjo monioho dimine dimine gö'o döroho baejehë'e jëvego.

16 Ëhi uëvamu ae gemuëro urimo rueromo uavade höjo: Jaehu 20 kina bojemijanohuro ëhuro na mue vaeromo gö'o döre 200 kina baejahë'e jevajëjo.

17 Baejahë'e jevajëjamu ruehuro uavade höjo: Mabëhëjo. Ja mu mae vaejanue ae javajëjo. Ja mu bise'oho mabëhe muebejehobe rovanohuni ëhuni naro darugoho bojami'ejöjo jero ame aho'o 10 muebejeho'iranego.

18 Ëhi uavamu gavë'i mu vaejaje a göhuro rueromo uavade höjo: Jaehu 20 kina bojemanohuro ëhuro na mue vaeromo gö'o döre 100 kina baejahë'e jevajëjo.

19 Baejahë'e jevajëjamu ruehuro uavade höjo: Jero ame 5 muebenëjo.

20 Muebenëjamu gavë'i mu vaejaje a göhuro rueromo uavade höjo: Jasi 20 kinaho aviae höjo. Niögëro numoromo avoho bamahë'e jevajëjo.

21 Ëhesi bëhoho naro ja juhuonamijode höjo ja vörö'e ae javë'ego. Ae göehu ba'amaroho bivaroho ja ma-ijanue höjo.

22 Ëhi uavamu hesi börömohuro uavade höjo: Ja mu sisë
vaejanue ae javajëjo. Jaehu jasi jö'ehu jövanue jöe gemuoho
ëho naro baeromo vuonorö'ö ja mana majahi'ië'ajëjo jero
heromo uvo'iranego: Ojo'e na sisë ë'aje ae jevajëjo. Jero
uvane höjo: Nörö vörö'e aëro jië'ëro ae göehu ba'amaroho
bivaroho ma-ijaje höjo.
23 Ëhi uvanoho röhu ja rabëni nasi ijo bajoho bogo baeromo
avoho bahijarue aribövi jabesi övoroho bamane höjo na
rueromo nasiroho baeromo gö'o döre bamaroho ëhu'o
bae'irode.
24 Ëhi uanugoromo ë bëhire riravarue aribövioho uëvade
höjo: Ëia hesi 20 kina baeniahiromo 200 kina baejade aho
bojamihëjo.
25 Bojamihëjamu rue ariböviohuro uavare höjo: Iae mae
höjo röhu mami'e iae hu 200 kina baejade höjo.
26 Baejade höjamu ruehuro uëvade höjo: Na aveho
uëvajëjo. Mu vae'irane suvuore javë'oho God-ro gö'o bo-
jami'iramu bae'a'anuëjo. O bogojavë'oho bisemu baejanoho
God-ro baeniahi'ajëjo.
27 Röhu na nu huodegarue aribövi jabesi jöho uë'ië'ajëjo.
Naro böröme namiromo muebejëvo'ia'amu bijönimare jiaje
ëhuni guduamo ujuoho rueromo nasi nunoro muo'amego
vuovajo.

Iesuhu Jerusalem mabëhe rovade jöhoje.

28 Ëaribövioho ëhi uënugoromo Iesuro urimo Jerusalem
hörö'i ajiomamu gavë'i ë ariböviohuro ijore rihiromareje.
29 Ëhi'oromo Iesuro Olives Dahorure Bethphage amo o
Bethany amo jiajinö ë ajio höröjadeje. Hörönugoromo hesi
ijorajoho niö'i rëmö'öromo
30 uëvadeje: Arue jemesi nuninörire amohuro va'ohëjo.
Va'o hörö'i ga'a'arujëjo donkey harihe bise'ego aehu döre
bogo hiromo va'aruoho benugë'e jio'iramu. Benugë'e jiego
jiovoromo hu'irae ruerëjo.
31 O aehu uëvë'oho: Jemë rabëni jiovarujë uëvë'oho uërëjo:
Badaro ave mioho nimo'ego ëhuni jiovaruëre.
32 Ëhi uëvamu va'oromo gavareje Iesuhu uëvadëhi ëhi
jiamu.
33 Ëhi jiamu gagorovo jaburo donkey harihoho jiovamu
gavë'i ë mi arijo'oho jaburo gëromo uëvareje: Jemë rabëni
donkey harihoho jiovarujëjo.
34 Rabëni jiovarujëjamu rueho jaburo uëvareje: Badaro ave
mioho nimo'ego jiovaruëjo.

35 Ëhi uëromo jiovoromo hu'irae barueromo jabesi niögoho
mi dejore ruaho'amo bahiromo Iesu ma'enamu ajio döre
hijadeje.
36 Hiromo va'amu gavë'i ae aho'obëhe niögoho örire aha-
hobe va'areje.
37 Ahobe va'amu Iesuro ë va'oromo Olives Dahorure
ajiomoromo hojire höröromo Jerusalem hörö'i abue'ië'adeje.
Abue'ia'amu Iesuare aribövie aho'obëhe Iesuro mu masije
aho'o vaejamu garuomë'ëro ma-darugo'o God mae uabe
nimorohobe abueruomadeje.
38 Abuejë'i uvoruomadeje:

Ave aho a börömehu Badare ihore rovajoho mabëhëjo.

Ö'idöre aribövioho huë maro raromaruëjo.

Aje aho'o God-aremu höjo.

39 Ae aho'obëhe hu'o gemuore va'oruomadeje röhu Phar-
isee a ioro'iorohuro Iesu uavareje: Tisa jasi aribövioho
uëvego ja rajahijaruoho vuonugarëjo.
40 Vuonugarëjamu Iesuro uëvadeje: Bogajo. Na aveho
uëvajëjo. Nasi ariböviehu rajehijaruoho vuonugo'ibejarëjo
ë munëho jaburo aëro ë'anovoromo nasi örire rajehiruo-
moromo ma-darugo'o uvoruomo'ibejajo.

Iesuhu Jerusalem amo rajëni nivade jöhoje.

41 Ëhi uënugoromo Iesuro va'adoho Jerusalem amo bëhi
mare va'adoho va'o amoho garomo vavaenimoromo
42 nivë'i uvadeje: Vaevë'oho jemë jaruvo ga'ibejarijëjo
jemë diehi ë'oromo ma-mae raromo'irarije öroho ëhi jiego
ga'ibejarijëjo mae jëvo'ibejajo. Röhu jaruvo ga'ibejarijoho
tugohë'ëro bogohöjo.
43 Majae ijoho rue'iramu jemë'o muorovarue aribövioho
rueromo sa'ae babaenemi rova'oromo tugohoromo ruë
numë numëvo barë'aruëjo.
44 Numëvoromo jemë ujuoho sa'are behumëvo'amo'aruëjo
jemë'o jemesi asisö'ohu'o. Munë javu vaeromo babaen-
emibe ajiomaroho jaburo dadovo'iramu ahoromo sa'aro
ruvebi barë nahonahovo'ajëjo. Rabëni hesi bëhoho God-
ro jemë ajëmi'i rovamu jemëro ëho bogo uehorovë'ego
ëhuniajo.

Iesuhu God-are amo börömore va'oromo diehi ë'ade jöhoje.

45 Iesuro nivë'i ëhi uvoromo God-are amo börömore
ajiomoromo bövie bise'e imo'amarue aribövioho osare
jëvamu rarovö'öjëvadeje.
46 Rarovö'öjëvoromo uëvadeje: God-are surire jöho ëhi
uvë'e höjo: God nasi osaho nasi örire jö ato'irarije osae höjo.

Ëhi uvëˈe höjo röhu jemëro mu sisë ëˈëˈëro ëhuro ave osaho vajiohuˈe aribövіehu gurihirovarue juju gagoho vaˈëne höjo.

47 Ëhi ëˈëˈëro Iesuro majae ëhi God-are osare hiromo jöho röjëhinövadeje. Röjëhijamu priest masijohuˈo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövіohuˈo Iesu anoˈiröhe öroho nahoˈi amo rajo a masijoho jabuˈo ëhi ëˈareje.

48 Öroho nahoromo gavare ae ahoˈobëhe Iesuare jöhuremu heˈi hiaˈe avohamu gëgorovo uvareje: No Iesu anëˈoho ë aribövіoho jaburo diehiˈavuoˈaruëjo. Ëhi jiëˈëro Iesu anoröhe öroho bogo birohareje.

20

Jew rajo a masijehu Iesu bogo ma uehorovoromo darugoho dinöˈe baejane hö uavare jöhoje.

1 Ëhiˈamu Iesuro God-are amo börömore hiromo ae magonahe hesi jö maho majëhiromo hesi öroho röjëhijadeje. Röjëhijamu gavëˈi Jew rajo priest masijohuˈo jabesi jögoru öri röjëhijarue aribövіohuˈo ëho jaburo a duvaho ömoˈömohuˈo gemu mae rueruomadeje.

2 Rueromo Iesu uavareje: Ave jöho uövuego no heˈirarëjo. Jaehu God-are amo börömore hiromo mue gö gö vaejanuoho diehi jiëˈe daruge javoromo o raro darugoho bojamijëˈëro ëhi jiëˈe muoho vaejanue höjo.

3 Vaejanue höjamu Iesuro uëvadeje: Nasi darugo hesi jö ue gevarujoho naˈo jemë jöe gemu uë gëˈiëˈajëjo.

4 John-hu bapataeto vaejavuonövadoho na God-ro o maaëro darugoho bojamijëˈëro ëhioho ëˈonövade höjo.

5 Ëˈonövade höjamu rue a masijohuro Iesu diehi mana uaˈiröhe jöho jabesi mevoromo uarovareje: Noehu uavëˈoho: God-ro John darugoho bojamade hö uavëˈoho Iesuro uöˈaˈajëjo: Ëhi jiëˈoho jemë rabëni John bogo ma uehorovarije höjo.

6 O noehu Iesu uavëˈoho: Ma-aëro John uavamu ëˈade hö uavamu hejëˈoho ae ahoˈobëhe munëro vajamuiˈaruëjo ë hesi bëhoho jaburo uvoruomëˈëro: John hu jö God-aro baeromo majahuinövade ae hö uvoruomëˈëro.

7 Ëhi uarovoromo Iesu uavareje: No dadivavuajëjo John darugoho dinöˈe baeromo muoho vaejade höjo.

8 Vaejade höjamu Iesuro uëvadeje: Ëhi jiëˈoho jemëhu uevarije jöho naˈo bogo uëˈejöjo: Ëhi jiëˈe darugohuro na muoho vaejaje höjo.

Mu aribövіehu a börömo hesi öˈi bajo mu mueberomo sisë ëˈare uhu jöhoje.

9 Iesuro ëhi uënugoromo ë Jew rajo aribövi jabesi jö sisëho
uhu'e majëhiromo ae aho'obëhe uëvadeje: Iae ae gemuëro
mure grape ö'oho bivo'amade höjo. Bivonugoromo ae
uëvade höjo: Na va'ejöjo. Jemëro nasi muoho muebeje-
horëjo. Mueberomo ö'i bajoho raeromo mavego nasiroho
bahi'i ioro'ioroho jemesi ujuohorëjo. Ëhi uënugoromo
ri'öromo sa'a göro va'oromo majae ëgobövie ë hijade höjo.
10 Hijuvo gavade ö'i bajo urarue majaho rovamu mu
vaejaharue aho gemu uavade höjo: Va'iranoho mu mue-
bejarue aribövioho uënego ö'i baje gö i'imamego ujuoheho
ruenëjo. Ujuoheho ruenëjamu ruehuro va'ade höjo. Va'o
mure höröjamu gavë'i rue mu muebejarue ariböviohuro ë
aho anoromo sihö'öjamu sionëro övemu rovade höjo.
11 Övemu rovamu gagorovo mu arijo'ohuro mu vaejahaje
a göho nugö'öjamu mure va'ade höjo. Va'o höröjamu gavë'i
rue mu muebejarue aribövioho ë aho anoromo hesi örire
mu sisë vaeromo sihö'öjamu sionëro övemu rovade höjo.
12 Rovamu gagorovo mu arijo'ohuro mu vaejahaje a göho
nugö'öjamu mure va'ade höjo. Va'amu gavë'i mu muebe-
jarue aribövioho ë aho anojuvo gavare hesi sino haho'oho
ma-köëremu rumorovoromo rövamu rori'o babu'öjare höjo.
13 Ëhi'amu gagorovo mu arijo'ohuro uehorovoromo uvade
höjo: Ëhi jië'oho na diehi'oromo ö'i bajoho ujuoho'ejöjo.
Iae na nasi harihu mabëhoho nugö'ö'ejöjo. Nugö'ö'iramu
va'iramu rue aribövioho hu garomo uvoruomo'ajëjo:
Nöruare harihe hö uvoromo ëhuni nani hu mae ue-
horovoruomo'ajëjo.
14 Ëhi uvoromo hesi harihoho nugö'öjamu mure va'ade
höjo. Va'o höröjamu gavë'i rue mu muebejarue aribövioho
uarovare höjo: Arue rovaje ahuro hesi vavu hesi sionoho
bae hesi höjo. Ëhuni ë'ego ano bamarëjo ëhuro ave muoho
noro baeröhe höjo.
15 Ëhi uarovoromo ë aho guduamoromo mure jiamu rori'o
bijimo bu'öromo anamu guomade höjo. Ëhi'are höjo.

Ëhi jië'oho mu arijo'ohuro ë mu muebejarue aribövioho
diehi'ëvo'ajëjo.
16 Huro rueromo i'ue bojëmiromo muo'amo'i ë muoho ae
gö bojëmi'ajëjo jaburo mueberöhego. Ae gö bojëmi'ajëjamu
hegorovo ae aho'obëhe bëhoho uehorovoromo uvareje: Mu
muebejare aribövіehu sisë ë'oromo i'u baejarëhi nosi a
masijo ëhi jëvoröhoho no bijönaguajëromo Iesu uavareje:
Asë'e ëhi jië'oho mu sisë höjo.
17 Mu sisë höjamu hegoro Iesuro jabumë ërimëhoromo
uëvadeje: Jemesi a masijehu ëhi jië'e mu sisë vaeromo i'u

baeröhoho jemë bijönëgajëjo röhu ave uhu jö God-are surire jajivadoho bëhe gemuoho höjo:

Munë javue vaeˈirögoro munë gemu bijönimoromo vuonugare höjo.

Vuonugaroho jaruvoho ë munëhuro javuoho nigemoˈego bibivoromo mae namijajëjo.

Ëhi jajivëˈe höjo.

18 Röhu aehu ë munë döre bejëˈoho ahoro ahoro baeˈaˈajëjo. O ë munëhu a döre berovëˈoho aho saˈijovo barëˈajëjo.

Iesuhu guaro berovojöro aehu tax jö ua gavarohoje.

19 Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo jögoru röjëhijarue ariböviohuˈo priest masijohuˈo ëho jaburo garomo uvareje: Iesuro a masijoho no biraguoromo ëhuni uhu jöho jövajëjo. Jövajë uvoromo evare Iesu guduamo bavaˈiëˈoromo ae ahoˈobëhe juhuonëmiromo vuonugareje.

20 Vuonugonugoromo Iesu garomo muebejuvo majae eni jiamu gagorovo ae uëvareje: Vaˈirarijoho Iesu sareramijego huro uvoˈirajo: Jemë a mae jëvajëjo. Ëhiˈoromo hesi öroro jöe ua gavego huro jöe sisëˈi jövoromo guaro berovoˈirajo. Berovego evare no guduamo bavaˈoromo gavanare övore bojamiˈiröhe höjo.

21 Ëhi uëvamu hegorovo jaburo vaˈoromo Iesu sarerisarériamiromo uavareje: Tisajo. Iae no gavarue höjo ja jö maemu jövoromo mu maemu röjahuijego. Jero no göromo ma-gemu uehorovavuoromo God-are örohemu mae röjahuijanue höjo.

22 Ëhuni jö harihe ua gaˈiëˈaruëjo tax jöho. Rome a börömohuro nosi saˈaho muebejego noro hu tax bojamijarue höjo. Noehu ëhi ëˈaruoho na ëhuro nosi jögoroho aharue höjo o bogajo.

23 Bogajamu Iesuro gëromo uvadeje: Naehu ioˈa o boga uëvëˈoho ijumevoˈi nimaruëromo uëvadeje:

24 Ijo baje gemu röjehihego na gavöjo. Röjahijamu uëvadeje: Rahuare nu anoˈohuˈo ihohuˈo jajivëˈe höjo. Jajivëˈe höjamu uavareje: Rome a börömo hesi höjo.

25 Rome a börömo hesi höjamu Iesuro uëvadeje: Ëhuni Rome a börömo hesiroho ëho hesi öroro bojamiˈi God-aroho ëho God-are öroro bojaminövorëjo.

26 Ëhi uëvamu hegorovo rue Iesuare jö sisë nahare ariböviohuro uvareje: Noro uvare höjo: Noro Iesu bijioho gaˈiramu huro tax jöho sisëˈi jövoromo a nuniro beˈaˈajë uvaroho röhu hu bogo bejade höjo. Ëhi uvoromo jöe barëjëvamu jörumoraejareje.

Iesuhu guaro berovojöro vuovë'e aribövіehu ri'öruomo'iröhe jö Sadducee aribövіehu hu ua gavarohoje.

27 Jörumoraejamu iae Jew rajo a masijo ioro'iorohuro rovareje. Jabumë Sadducee jö uehorovarue aribövie jioruomadeje. Sadducee aribövіohuro uehorovoromo uvoruomajeje: A vuovë'oho ijonöho bogo ri'ö'amo'i ma-ioro'iore gemu vuovo'ajëjo.

28 Ëhi uvoruomaje aribövіohuro rueromo Iesu guaro berovojöro sarerisareriamiromo uavareje: Tisajo. Moses-ro jögore jajivoromo uövuë'e höjo: Aboji harihu'o rumo'e a vuovego diehi ë'iröhe öroho aviëhi höjo. Aehu vaboro masuromo vaboroho aboji harihu'oho bogo vaejë'e baruehu guomo'i vaboro nugë'oho hesi öhuro vuojiroho masuromo ëhuro guomade ö hesi ihoro ujoho vaejaho'ajëjo. Moses-are jögoroho ëhi höjo.

29 Ëhi jië'ëro iae ma-ö ömo'ömëremu ae aho'o 7 raromare höjo. Raromoromo muriohuro magonahoho masuvade höjo. Masuromo vaboroho aboji harihu'oho bogo vaejë'e baruoho guomade höjo.

30 Guomamu hesi vaboroho dorue hijamu gagorovo ö göhuro vuojiroho masuvade höjo.

31 Masuromo guomade höjo. Guomamu hesi vaboroho röhu maho dorue hijamu gagorovo ö göhuro vuojiroho masuvade höjo. Masuromo guomade höjo. Ö ömo'ömo ioro'iorohu'o ëhi gemuoho ë'obe rovare höjo. Ö ömo'öme 7 jabuhu ë magonahe gemuoho masube rovaroho magonahoho aboji harihu'oho bogo vaejë'e aho ma-vuovëvobe rovade höjo.

32 Vuovobe ruejuvo barëjamu ijo tugoho'ioho ë magonahoho hu'o guomade höjo. Ëhi'are höjo.

33 Ëhi ë'arohuni ëhuni ave jöho no ua ga'ië'aruëjo. Jero uvanue höjo: Vuovoromo ri'ö'ejarëjo. Ëhuni vuovë'e aribövіehu ri'öruomoröhe majaroho ë magonahoho di ahu'o hi'a'ajëjo. Barue aho'o 7 masuvë'ego ëhuni uavaruëjo.

34 Uavaruëjamu uëvadeje: Bogajo. Ave sa'are raromarue aribövioho masurovarue höjo.

35 A'i God-hu uvë'oho: Mae jëvë'ego vuovoromo ri'öromo maja i'ore raromo'aruë uvë'oho ë aribövioho evaroho bogo masurovo'aruëjo

36 bogo röhu maho vuovëvo'ië'ëro. Ëhesi bëhoho ëhi jië'e aribövioho vuovoromo ri'ö'amë'ëro jabumë God-are aboji harihu'e jëvoromo anera va'ëne jëvo'ajëjo.

37 Röhu vuovë'e aribövіehu ri'ö'iröhoho ë jöho Moses-ro röjëhijade höjo. Ijo hisu vënehu ravade jö jajivadevare evare

surire jajivoromo uvëˈe höjo: Bada God-hu Abraham Isaac Jacob ëhi muebejëvaje ae höjo.

38 God-hu Abraham Isaac Jacob muebejëvaje jö hesi
bëhoho jabumë vuovoromo bogo ioroˈioremuoho barëˈi vaˈo
raromego God-ro muebejëvaje höjo. God bogo vuovoromo
ioroˈioremu barëjëˈe aribövioho muebejëvoˈibejajo. Aˈi hu
vuovoromo vaˈo raromarue aribövioho muebejëvaje höjo.
God gavaje höjo vuovëˈe o bogo vuovëˈe aribövioho bogo
barëˈi raromego muebejëvaje höjo.

39 Ëhi uëvamu hegorovo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue
aribövi ioroˈiorohuro uavareje: Tisa ja mae uvanuëjo.

40 O Iesu bijönimare aribövioho Iesuare dëre bijioho
garöhe jöho ua gaˈiëˈaroho juhuonivoromo ioroˈioremu
vuonugareje.

Böröme namiromo ajamuaje a hesi jö Iesuhu röjëhiˈi uë gëvadohoje.

41 Vuonugamu Iesuro uëvadeje: Aëro atoromo uvoruo-
maje höjo: Böröme namiromo ajamuiˈiröhe aho hu ma-
David-are uje jioˈaˈajëjo. Rabëni ëhioho uvoruomaje höjo.

42 David-ro Psalms jajivoˈamare surire jajivoromo uvëˈe
höjo:
Bada God-ro nasi Bada uavade höjo: Nasi övo manö rojo
hijego
43 jaˈo muorovarue aribövioho naro ruahöˈöjëvego
hörëro vijuvo taemoˈamoˈirane höjo.

44 Ëhesi bëhoho böröme namiromo ajëmiˈiröhe a hesi
jöho David-ro jajivoromo uvëˈe höjo: Bada höjo. Bada
hö uvadoho ëhuˈoho rabëni uvoruomaje höjo: Böröme
namiromo ajamuiˈiröhe aho ma-David-are uje höjo.

Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövieho sareriˈe mu vaejaruëhi aehu bogo ëhi ëˈiröhego Iesuhu jövadohoje.

45 Ma-David-are uje höjamu rue Jew rajo jögoru öri
röjëhijarue aribövioho jöho bogo mana uavareje. Bogo
mana uavamu ae ahoˈobëhe riravoromo muˈöjahijamu
gavëˈi Iesuro hesi aribövioho uëvadeje:

46 Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövioho gë avo-
horëjo. Ëhesi bëhoho ë aribövioho jaburo jabesi sino-
hemu uehorovoromo niögu ëgobövie höruˈo utahëˈoho
ioˈamoromo jijiharue ëhi jiëˈe muoho nimarue höjo aëro
gëromo rajëhijöro. O imoˈamaruire vaˈëˈoho jaburo nimarue
höjo aëro uvoruomoröhego: Jabumë a masijëro jijihajëromo
rajëhiromo jejëmiruomoröhego. O God rajahijarue osare
vaˈëˈiroho o sörö iˈi vaˈëˈiroho a masijehu raromaruire ë vaˈo
raromoˈi nimarue höjo.

47 Raromoˈi nimoromo magonaho doru jabesi bövioho biseˈoho ëma ujuohëharue höjo. Ujuohoromo sarerivoromo pari ëgobövie jaguvarue höjo aëro gëromo uvojöro: Mu mae vaejaruëjo. Ëhi jiëˈe sareriˈe muoho vaejaruego ëhuni God-ro iˈu börömo mae bojëmiˈajëjo. Ëhuni avoho mueberovoˈi nadi ëhi jiëˈe muoho vaerëjo.

21

Bövi biseˈo rumoˈe magonaho doruehu God-ni suvuoro baˈamade jöhoje.

1 Ëhi uënugoromo Iesuro avoho uheriohoˈi gavadeje bövi biseˈo marohëˈe mae jiëˈe aribövioho God-are amo börömore riravoromo God-are suvuoro bahijaruire ë vaˈoromo jabesi suvuoroho ioˈamamu.

2 Ioˈamamu gëvëˈi gavadeje bövi biseˈo rumoˈe magonaho dorue gemuëro rueromo rövëˈe ijo baje niöˈi ë gemuore baˈamëvamu.

3 Baˈamëvamu gagorovo Iesuro ae uëvadeje: Ëbövi biseˈo marohëˈe jiëˈe aribövioھuro ijo baje ahoˈo ioˈamoˈi arue bogo eni jiëˈe magonahohuro rövëˈe ijo bajoho niöˈi baˈamade höjo. Röhu God-ro ëhi uvajëjo: Ëmagonaho hesi suvuorohuro a ioroˈioro jabesi suvuoroho iosiramiˈamoromo börömo mae höjo. Na mae uëvajëjo.

4 God-hu ëhi uehorovaje hesi bëhoho ë a ioroˈiorohuro inömo marohëˈe maëro jiëˈëro ma-vituohemu bojamiˈi ë magonahohuro inömo rumoˈëro jiëˈëro hesi i iˈibejade mo-nioho bövioho biseˈoho ahoˈo bojami barëjëˈe höjo.

Aehu God-are amo börömo dadovoruomoˈiröhe jö Iesuhu majëhijadohoje.

5 Ëhiˈamu aëro God-are amo börömo hesi jöho atareje. Munë mabëhëro iromëˈëro God-ni suvuoro nu anoˈe mabëhe ë amore bahijëˈëro ëhuˈëro ë amo hesi nu anoˈe mabëhe jiajoho ë hesi jöho atareje. Ëhi atamu hegorovo Iesuro uëvadeje:

6 Jemë ave ahoˈo gavarujoho majae ijonö ë munë javuoho ahoˈobëhe aëro dadovoruomoˈiramu munëho ahoromo saˈaro ruvebi barë nahonahovoˈajëjo.

Huë vavaeni börömo rueröhe jö Iesuhu majëhijadohoje.

7 Ëhi uëvamu rue aribövioھuro uavareje: Tisa jaehu uövuanue muoho ëho divare jioˈaˈajëjo. O mu rabe garomo uvoˈejarëjo: Iae ë majaho rueˈiëˈajëjo.

8 Rueˈiëˈajëjamu Iesuro uëvadeje: Gavëˈiajo. Aëro sar-erëmiˈiramu jemë rireromëvo vaˈaˈajëjo. Ae ahoˈobëhe rueromo sarerëmiromo uëˈaˈaruëjo: Nöruare ihoro rovajëjo.

God-hu uevëˈëro böröme namiromo ajëmiˈirode aho na jevajëjo. O uëˈaˈaruëjo: Jemëhu muebejaruje majaho iae aviae rovajëjo. Ëhi jiëˈe jö uëvamu hejëˈoho jabesi ijore ijoroho nadi jijihorëjo.

9 O heˈirarije saˈae göehu saˈa göhuˈo muorovarue jöhuˈo saˈa gemuehu arijoˈarije muorovamirovarue jöhuˈo hejëˈoho nadi juhuonivorëjo. Öre gö bogojiëˈëro ëhi jiëˈe mu sisëho iae urimo jioˈaˈajëjo. Röhu saˈaho bövioho biseˈoho evaroho bogo barëˈi hesi majae göro jioˈaˈajëjo.

10 Ëhi uënugoromo röhu ave jö börömohuˈo majëhiromo uëvadeje: Saˈae göëro göhuˈo muorovonövo a masijo ioroˈiorohuro ioroˈiorohuˈo muorovonövoˈaruëjo.

11 Saˈae darugoˈo hijiohijiovoˈamoˈajëjo. Saˈae gö gö iruno'e bogojioromo guomo guomo sisë rueˈaˈajëjo. Bogo gavarue vörö'e mu masijoho öˈidöre jioˈaˈajëjo.

12 Röhu ë mue ahoˈo ë hesi urimo aëro na bijönegoromo jemë guduamëvoromo sisë vaejëvoˈaruëjo. Ujuohëvo vaˈoromo God rajahijarue osae göre göre court vaejëvoromo savoji gagore ioˈamëvoˈaruëjo. Gavana o saˈare a masijo gö gö jabesi nunire rëmoˈiramu ë riravoˈarujëjo.

13 Jabesi nunire riravoˈiramu ëhuro jemëhu nasi jö huruoho majëhiˈirarije öroho jiovëhoˈajëjo.

14 Nasi jö majëhiˈirarije öroho jiovëhoˈiëˈaje jiaje ëhuni a masijo jabesi nunire riravoˈirarije maja ë hesi urimo uehore gemu baeromo uvorëjo: Noehu jabesi nunire riravëˈiroho no bogo uvoˈejarëjo: Diehi mana uëˈejarëromo nurunurumoˈejarëjo.

15 Ëhesi bëhoho Iesu naro jemesi jö'e simane sasohëhoˈiramu jöho majëhiˈarujëjo. Majëhiˈiramu jemë nu huodëgarue aribövioho jemesi jöho heromo röhu ahëhoromo jö mana majëhiˈiröhoho bogo eni jioruomoˈajëjo.

16 Bogo a göho gemu aˈi jemesi vëmu vavuˈëro ö ömoˈömëro aganëro aemoˈaemëro jabuˈo jemë guduamëvoromo ujuohëvo vaˈoromo a masijo jabesi övore bojëmiˈiramu baejëvoruomoˈajëjo. Baejëvoromo a ioroˈioroho jemë muoˈamëvoˈiramu vuovëvoˈajëjo.

17 Jemëhu na uehorovevarujohuni ae ahoˈobëhe jaburo jemesi örire nue huodëgoruomoˈajëjo.

18 Röhu jemesi aruˈahoho bogo ëhi ëhiˈoˈi ma-mabëhe jëvoˈajëjo.

19 Biririvëˈohuro ëhuro mae raromoˈirarije öroho biroho'arujëjo.

Aehu rueromo Jerusalem dadovoˈiröhe jö Iesuhu majëhijadohoje.

20 Röhu jemëro gaˈirarije muorovo aribövіehu rueromo
amo numamu gavëˈiroho uvorëjo: Jerusalem ijumo
barëˈiröhe majaho iae rovajëjo.
21 Ëhi uvoromo ave Judea saˈare raromaruje aribövіoharo
huruomoromo dahoruˈero iojiomorëne. O Jerusalem raro-
maruje aribövіoharo roriˈo vaˈorëne. O mure jeˈore raro-
maruje aribövіoharo nadi amo börömoroho vaˈorëne.
22 Huruomo vaˈo jö uëvaje hesi bëhoho iˈue mana ave
saˈare rueröhego God-are surire jajivare jöho ë iˈuoho
ahoˈobëhe evare majare rue barëˈajëjo.
23 Ëhuë vavaeni rueˈiröhe majaroho dëˈe magonahohuˈo
aboji harihuˈo inino jioˈamëˈe magonahohuˈo jabumë
vaevëˈoho jëvoˈajëjo. God-ro ave aribövi jabesi örire dë
vörönimoromo iˈue nugöˈöˈiramu huë vavaene sisë mae ave
saˈare rueˈaˈajëjo.
24 Huë vavaene ave saˈare rueˈiramu muorovo
aribövіohuro bije bune baeromo saˈae göro jioromo
rueromo jemesi a ioroˈioroho muoˈamoˈiramu vuovoˈi a
ioroˈioroho guduamoromo tövoˈamoromo saˈae göro göro
ujuoho vaˈoruomoˈajëjo. O saˈa göre göre jioromo rueröhe
aribövіohuro Jerusalem ijumo barëromo ave saˈaho jabesi
baeromo sisëˈi muebejëvobe vaˈojuvo hujeji God-hu bamade
majaho rueˈiramu evare jabesi vöröho barëˈajëjo.

God-are A Mae Kerisohu saˈare rueröhe jöhoje.

25 Röhu majare manaerore jijire mujörure vörö'e muoho
jioˈiramu aëro sioroho garuomoˈajëjo. O saˈaroho saˈa gö
gö rajëro heˈiröhe sö jovoho ma-darugoˈo hasajavoˈiramu
hegorovo uehorovoromo uvoruomoˈajëjo: Rabëro ëˈajëromo
juhuonivoromo huë vavaene böröme baeruomoˈajëjo.
26 Garöhe öˈidöre inömoho ahoˈo arua anumiae vaˈiramu
gagorovo nune örijanovoromo dë vövöbajoˈe butubutumor-
omo uvoruomoˈajëjo: Saˈaho diehi diehi jioˈiëˈajëjo.
27 Ëhi uvoromo garuomoˈajëjo God-are A Maho naro
darugoˈo ajiˈo böröme baeromo suere ruvebiˈiramu. Ëhi
jioˈaˈajëjo.
28 Röhu ëhi jiëˈe mu aevoromo jiëˈiroho döro riravoromo
sioroho garomo uvorëjo: God-ro nosi iˈuˈe muoho tugohoˈi
hesi sasohëˈe muoho röjahuiˈirögoro ëˈajëjo.

Mesehu gumutivego Jew rajo jabesi vama maja dunovaje uhu jöhoje.

29 Iesuro ëhi uënugoromo ave uhu jöho uëvadeje. Mesohuˈo
ijo ioroˈiorohuˈo uehorovohëjo.
30 Gavaruje hane gumutivego garomo evare jemë uvaruje
höjo: Jew rajo nosi vama majaho iae dunovajëjo.

31 Ëhesi bëhoho gaˈirarije naehu uëvodëhi mue gö gö
rovamu gavëˈiroho uvoˈaˈarujëjo: No gaˈiëˈaruëjo God-ro
böröme namiromo ahoˈobëhe muebejavuego.
32 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Ave jaruvore raromaruje
aribövioho bogo vuovëvo barëjëˈiro naehu uëvaje muoho
ahoˈobëhe rueˈaˈajëjo.
33 Öˈidöe saˈae bövie biseˈe barëˈi nasi jöho gemu bogo
barëˈajëjo.

Avoho mueberovoˈiröhe jöhoje.

34 Röhu gavëˈi raromorëjo. Nadi nimoronimorohoromo
iunoˈemuoho uehorovoromo vöröˈe jovemuoho
ueˈahoromo simanoho sisërërovorëjo. O ave saˈa hesi
muohemu nadi uehorovoromo nurunurumorëjo. Ëhi
ëˈëˈoho jemëhu bogo uehorovoˈirarije majare evare nasi
majahuro ma-majiohëvoˈajëjo.
35 Öˈehu mahu miˈe ma-majioho baejajëhi majae höröjajire
bevaˈajire aëro ma-raromo jijihoˈi gaˈaˈaruëjo nasi majaho
ëhi ma-majioho rueˈiramu.
36 Aˈi jemëro nune jioromo muebenövorëjo. Mueberomo
God uanövorëjo: Ëhuë vavaeni maja rovëˈiroho jero aja-
muego no mae biririvoˈirarëjo ëhuro mae javuobe vaˈoromo
jasi A Ma hesi nunire mae riravoˈiröhe höjo.
37 Iesuro ëhi majëhijadeje. Röhu hesi muoho aviëhi
jionövadeje. Sisonuvoˈego God-are amo börömore hiromo
God-are jöho ae röjëhiromo vahiromoˈego vaˈoromo ajio
Olives Dahorure ë hinövadeje.
38 Ëhi ëˈego sisonu sisonuˈe ae ahoˈobëhe rueromo God-are
amo börömore gagovonövareje Iesuhu jövaje jöho heˈiro.

22

Iesu anoröhe öri nahare jöhoje.

1 Jew rajehu Dë Huaje Oso Rumoˈe I Ueˈaharue Söröho
dunovadeje. Sörö hesi iho göho God-hu Vörö Tugohade
Söröhoje.
2 Amo sörö majaho dunovamu priest masijohuˈo Jew rajo
jögoru öri röjëharue ariböviohuˈo ëho jaburo Jew rajo a
ioroˈioroho juhuonëmiromo öre nahareje Iesu ma-saginiëri
baeromo anego guomoröhego.

Judas-hu Iesuni Jew rajo a masijo hiruëmijade jöhoje.

3 Öre nahamu Judas hesi iho göho Iscariot-ro rovadeje.
Iesuare ijoraje ae ahoˈobëhe 12 röhu Judas hu jabesi
gemuoho jiadeje. Judas hu Iesuare ijorajo jabesi gemuoho
jiamu Satan-ro hesi dëre abueromo jöe bojamadeje.

4 Jöe bojamamu Judas-ro vaˈoromo priest a masijohuˈo
osa börömo muebejarue aribövіohuˈo jöe jövadeje hu
diehiˈoromo Iesu ë aribövi jabesi övore bojëmego gudu-
amoˈiröhoho.
5 Jöe jövamu hegorovo rueho jaburo nimorohoromo Judas
uavareje: Iae mae höjo. Ëhi jiëˈoho no monie mana bo-
jamiˈejarëjo.
6 Bojamiˈejarëjamu Judas-ro uëvadeje: Ëhi jiëˈoho iae mae
höjo. Iae mae hö uëromo vaˈoromo öre nahadeje ae ahoˈo
bogojëvego evare Iesu a masijo jabesi övore bojëmiˈiröhëro.

*God-hu Vörö Tugohade Sörö Iesuhu iˈiro bövi biseˈo avo-
hade jöhoje.*

7 Ëhiˈamu iae Oso Rumoˈe I Ueˈaharue Sörö majaho
rovadeje. Röhu ë maja rovëˈiroho Jew rajëro sheep harihoho
bijuëmarueje God-hu Vörö Tugohade Söröho iˈiro.
8 Sörö majaho rovamu Iesuro Peterˈo Johnˈo
nugöˈöjëvoromo uëvadeje: Vaˈoromo söröho avohorego
no ueˈahoˈirarëjo.
9 Ueˈahoˈirarëjamu uavareje: Ja nagajoho no dinöˈe
vaˈoromo söröho avohoˈejarëjo.
10 Avohoˈejarëjamu Iesuro uëvadeje: Aveho hehëjo.
Jerusalem amo börömoro vaˈorëjo. Vaˈi gaˈaˈarujëjo aëro
jovoˈe ramaho simanëro baeromo ro birohëvoˈiramu. Ro
birohëvego hesi ijoro ijoro vaˈorëjo. Vaˈoromo gaˈirarije hu
di osare rumo vaˈego gagorovo jemëˈo ë osaro vaˈorëjo.
11 Osaro vaˈoromo osa arijoˈoho uarëjo: Tisahuro jani
uvade höjo: Osaho dinöˈe höjo naehu nasi ijorajoho jabuˈo
gemu mae sörö iˈirodoho. Ëhi uarëjo.
12 Ëhi uaˈiramu osa arijoˈohuro jemë huˈiraejëvo
ajiomoromo döre osa börömoho röjëhiˈaˈajëjo. Röjëhiˈiramu
gaˈaˈarujëjo maratue bövie biseˈe eni avohoromo bahijëˈe
jioˈiramu. Ëhi jiamu gavëˈiroho ë diröˈoro söröho avohorëjo.
13 Ëhi uëvamu rueho jaburo vaˈareje. Vaˈoromo gavare
Iesuhu uëvadëhi ëhi jiamu gagorovo söröho avohareje.

Sinoˈo köˈo aevoromo ijare jöhoje.

14 Ëhi ëˈëˈëro sörö majaho rovamu Iesuro hesi apostle
ömoˈömohuˈo gemuore hijadeje ie iˈirovo.
15 Hiromo uëvadeje: Na nego avohajëjo God-hu Vörö
Tugohade ë hesi Ioho jemëˈo iˈirovo ijonö viˈehe baeromo
guomevoröhego.
16 Ëhesi bëhoho na uëˈiëˈajëjo. Na ijoho ë ioho bogo
iˈejöjo. Hujeji God-ro a nunire böröme namiromo ahoˈobëhe

muebejëvoˈiramu sörö bëhoho vaˈorahoro jioˈiramu evare iˈejöjo.

17 Ëhi uënugoromo enatuore jovoho baeromo God mae uaromo hesi aribövioho uëvadeje: Aveho jemë ae gemu gemu ba ibe göëro göho bojamibe vaˈorëjo.

18 Aveho hehëjo. Na ijoho öˈi bajo jovoho bogo iˈejöjo. Hujeji God-ro rueromo a nunire böröme namiromo ahoˈobëhe muebejëvoˈiramu evare iˈejöjo.

19 Ëhiˈonugoromo ioho baeromo God mae uanugoromo atoˈatovoromo hesi aribövioho suvuorëmiromo uëvadeje: Aveho nasi sine höjo. [Na nasi sinoho God-are örire bojamirovoˈiëˈajëjo jemë mae jëvoröhego. Aviëhi jiëˈe muoho vaenövorëjo ëhuro na uehorovevoˈirarije höjo.

20 Ëhi ëˈëˈëro ioho ueˈahonugoromo enatuore jovoho baeromo ëhi jiëˈe mue gemuoho vaeromo hesi aribövioho uëvadeje: Ave enatuore jovo hesi bëhoho iae nasi köho jemëni rovevoˈajëjo ëhuro God-hu muebejëvonövoröhe jögoru iˈoho marëˈiröhego.]

21 Iae ëhi höjo. Röhu gahëjo. Aehu na bijönegarue a jabesi övore bojëmiˈiröhe ahuro naˈo ie ijajëjo.

22 God-hu bamadëhi hesi A Maho na iae ëhi guomevoˈajëjo röhu na bijönegarue a jabesi övore bojëmiˈiröhe aho vaevëˈoho sisërëˈajëjo.

23 Ëhi uëvamu hesi aribövioho uarovareje: Di aho noro ëhi jiëˈe mu sisëho vaeˈejarëjo.

Di aehu a ioroˈioro iosirëmiromo börömo jiaje jöhoje.

24 Ëhiˈoromo Iesuare ijorajo ömoˈömohuro jö ahoˈahamirovoromo uarovareje: Di aho a nuniroho a börömoho javuajëjo.

25 Ëhi uarovamu Iesuro uëvadeje: Saˈa ioroˈioro rajohuro jabesi saˈa rajoho ruahöˈöjëvoromo jabumëremu masije riravarue höjo. Riravoromo röhu jabesi jumuvorovoromo jabesi saˈa rajoho uëvarue höjo: Uönövorëjo: Saˈa aribövi ajamuijaruje a masije jëvajëjo.

26 Röhu jemëˈo nadi ëhioho döroho bamorovorëjo. Aˈi ae rahu a börömo börömo jiëˈoho ë aho jero ijorajonöˈe jionövonëjo. O ae rahu simano vaejëˈoho ë aho jero ae gö ajëmiˈirane ae jionövonëjo.

27 Röhu jemë diehi uehorovarujëjo. Di aho böröme jioˈi di aho biseˈe höjo. Na hiromo i ijaje aho börömoho höjo o ajëmiromo jabesi i ujuoho mëmijajoho börömoho höjo. Hiromo i ijaje aho iae börömoho höjo. O ajëmijaje aho mabiseˈe höjo. Na mae-ëjo. Röhu Iesu na ajëmiromo i ujuoho mëmijaje aho vaˈëne jevajëjo.

28 Na iˈue bövie biseˈe baeˈego jemëro biririvoromo naˈo
jijihobe ruenövarije höjo.
29 Nasi Vavuohuro darugoho bojemijade höjo naro böröme
namiromo nasi aribövioho muebejëvoˈirodego. Huhu
ëˈadëhi naro ëhi jemesi örire daruge bojëmijajëjo masije
riravoˈirarijego.
30 Naro böröme namiromo nasi aribövioho
muebejëvoˈiramu jemëro naˈo raromoromo ioho jovoho
ueˈahoˈarujëjo. Ioho ueˈahoromo jemë ae ahoˈobëhe 12
naˈo gemu mae arëto göro göro raromoromo Israel rajo nosi
agane gö gö 12 jabesi muoho mevo gaˈaˈarujëjo gaˈi mae o
sisë jiego.

*Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhoˈiröhe jö Iesuhu majahi-
jadohoje.*

31 Röhu Simon-ajo. Ave jöho hejëjo. Satan-ro God ua gavëˈe
höjo jemë baejëvoromo jemesi dëre bijëhoˈirohëni. Ëhuni
aehu i hijiohijiovoromo garuomaje diho mae jiego diho sisë
jiego gavaruëhi Satan-ro ëhi jemesi dëre bijëho gëˈaˈajëjo gëˈi
rahuo darugoˈoho jioˈi rahuo darugo rumoˈoho jiego. Amo
Satan-ro ëhi ua gavamu God-ro jemë hesi övore bojëmijëˈe
höjo.
32 Ëhi jie röhu Simon naro jani parie vaejëˈe jevajëjo jero
bogo uehorovevoromo vuonugoˈiranego. Röhu ijonö Satan-
hu jasi dë bijioho garomo barëjamu jaehu huotorovoromo
nasi örire avoho uehorovevëˈiroho jasi aganoho ajëmego
biririvoˈirarëjo.
33 Biririvoˈirarëjamu Peter-ro uavadeje: Bada iae ëhi höjo
röhu na jaˈo gemu mae juvoromo jaˈo savoji gagore vaˈëˈoho
o jaˈo guomevëˈoho iae na eni jevajëjo.
34 Eni jevajëjamu Iesuro uavadeje: Peter röhu nasi jöho
hejëjo. Jaruvo vahiˈoho kökörökoho bogo uvëˈe jero majae
niöˈi gemu ae uëˈaˈanuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo.

*Iesuare aribövіehu monie esöe muorovoˈiröhe kaejöe
ujuohoˈiröhego Iesuhu majëhijadohoje.*

35 Iae Iesuro hesi ijorajo ömoˈömoho uëvadeje: Urimoho
naro rëmöˈöromo uëvode höjo: Monioho esöho bövioho
biseˈoho nadi ujuoho vaˈorëjo. O höru sinoho nadi
ioˈamoromo vaˈorëjo. Röhu na jemë bövi biseˈo nimarijoho
eni baejarije höjo o bogajo. Bogajamu uavareje: Iae no eni
baejare höjo.
36 Eni baejare höjamu Iesuro uhuˈe uëvadeje: Urimoho
aëro ajëmamu ëhi baejarije höjo röhu avevejöˈoho bogo
ëhioho jioˈaˈajëjo. Ëhuni monie o esöe jëvëˈoho ujuohoromo
vaˈorëjo. O muorovoˈirarije kaejö ëge bogojëvëˈoho jemë

döre io'amaruje niögoho imo'amoromo monie mana ujuo-
horomo kaejö ëgoho imo'amorëjo.
37 Ëhesi bëhoho hehëjo. God-ro ëhi bamade höjo hesi
surire jö jajivarëhi ëhi jioröhego. God-are surire jajivoromo
ëhi uvë'e höjo: Aëro uvoruomë'e höjo: Hu jö ahoruomaje
aribövіohu'o gemuore höjo. Nasi jöho ëhi uvë'e höjo. God-
are surire jö jajivarëhi iae ëhi jio'irögoro ë'ajëjo.
38 Ëhi jio'irögoro ë'ajëjamu ijorajoho jaburo uavareje: Bada
gavëjo. Aviae kaejö ëge niö'i javuajëjo. Kaejöe niö'i
javuajëjamu uëvadeje: Ëhi jië'e jöho iae mino'ëjo.

Iesuhu Gethsemane sa'are hiromo God-are örire ëninamijade jöhoje.

39 Ëhi'oromo Iesuro ë osaho vuonugo'i Olives Dahorure
mami'e va'onövadire röhu maho ë va'adeje. Va'amu hesi
ijorajoho jaburo hu rihiromareje.
40 Rihiromoromo va'o suorovoromo Iesuro uëvadeje:
Ëninamihego God-ro ajëmego Satan-ro bogo dinëmego ëhuro
bogo bejëvo'irajo.
41 Ëhi uënugoromo rori'o va'adeje. Munë bu'öjego va'o
bejaje ëmino'e va'oromo ague aho hiromo parie vaeromo
uavadeje:
42 Apajo. Ja nagë'oho i'ue huë vavaene nasi örire rovajoho
ahego na bogo bae'iröjo. Röhu naehu nimajoho nadi ë'i
jaehu nimanuëhi ëhi ë'onëjo.
43 [Ëhi'amu gavë'i anerae gemuëro ö'idöre jioromo
rueromo Iesu ajamamu biririvadeje.
44 Biririvoromo röhu huë vavaene bogo bise'o vadu'oho
baeromo parioho ma'eno titimoromo vaemu vaejadeje.
Parie vaemu vaejamu nu ano'ere jöho köe direjohijë'ehu
sa'are ahajëhi ëhi aho'amadeje.]
45 Parie vaenugoromo döro ri'öjadeje. Ri'öromo vuonorö'ö
va'oromo gavadeje ijorajoho jabumë huë vavaene böröme
baejë'ëro momorö'öjamu.
46 Momorö'öjamu gëgorovo uëvadeje: Jemë rabëni
momorö'öjarujëjo. Ri'öromo ëninamihëjo. Satan-ro
dinëmi'iramu bejëvo'ajëjo.

Iesu guduamare jöhoje.

47 Ëhi uëvamu gavë'i ae aho'obëhe Judas-ro öroho
röjëhiromo sö ujuohoromo rovamu rueruomadeje. Iesuare
ijoraje aho'obëhe 12 röhu Judas hu'o jabesi ae gemuoho
jiadeje. Judas-ro rueromo Iesu dudöho'i bëhire rovadeje.

48 Dudöhoˈi rovamu Iesuro uavadeje: Judas-ajo. Na God-
are A Maho jevajëjo. Ja diehiˈoromo ma-döëremuoho raje-
hiromo dudöhevanuëjo arue aribövіohuro guduamo baejevo
vaˈojöro.
49 Ëhi uavamu Iesuare aribövie hesi bëhire riravaroho
jaburo gavare a ioroˈiorohuro mu sisë vaeˈiaˈamu
gëgorovo uavareje: Bada na no kaejö ëgobövіoho jijöromo
muoˈamoˈejarëjo o diehiˈoˈejarëjo.
50 Ëhi uaromo Iesuare ae gemuëro priest börömo hesi mu
vaejaje aho anoromo övo manörire hiaˈoho tariöˈöjahadeje.
51 Tariöˈöjahamu Iesuro uavadeje: Ëhi jëˈe muoho
vuonugëjo. Vuonugëˈi ë anade a hesi hiaˈi sionoho rëhamu
marëjadeje.
52 Marëjamu priest masijohuro God-are osa börömo ato-
varue aribövіohuro a duvahohuro Iesu guduamo bavaˈi
rovëˈëro riravareje. Riravamu gagorovo Iesuro uëvadeje:
Aveho na bogo vajiohuˈe ananoˈe aehu jevajëjo. Jemë rabëni
siravaho kepataho ujuohoromo rovarujëjo.
53 Mamiˈe majae ahoˈo naehu God-are amo börömore
jemëˈo hinövodoho jemë evaroho bogo guduamevarije höjo.
Röhu jaruvoho jemesi majae höjo. Ramoramoˈe mu muebe-
jaje a hesi vöröho rovëˈe höjo.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhadohoje.

54 Ëhi uëvamu Iesu guduamo barueromo priest börömo
hesi osare rovareje. Priest hesi osare rueˈirögoro Peter-ro
arue riribövire Iesu rihiromoromo ijore rovadeje.
55 Osare rueromo gavade aehu raromaruire vëne huëˈëro
ravoˈego ae uono bëhire raromamu. Ae uono bëhire raro-
mamu gagorovo jabuˈo gemu mae hijadeje.
56 Hijamu gagorovo mu ajëmijarue magonahe gemuëro
gavade Peter uono bëhire hiˈego nu anoˈoho vënëro ajivëˈe
jiamu. Ajivëˈe jiamu gavëˈi Peter ërimahëˈi ë aribövіoho
uëvadeje: Ave iaho huˈo Iesuˈo gemu mae juvonövade ae
höjo.
57 Juvonövade ae höjamu Peter-ro uavadeje:
Sarerivanuëjo. Na ë iaho bogo mae bogo gavaje höjo.
58 Bogo gavaje höjamu majae ma-bunemu jioromo
barëjamu ae göëro Peter garomo uavadeje: Jaˈo Iesuare
ae javajëjamu Peter-ro uavadeje: Sarerivanuëjo. Na
bogojevajëjo.
59 Bogojevajëjamu hour gemu rabuˈe barëjamu ae göëro
biririvoromo ë aribövіoho uëvadeje: Iae mae-ëjo. Iae na
gavajëjo ave aho Iesuˈo juvonövade ae höjo. Huˈo Galilee
saˈa raje höjo.

60 Ëhi uëvamu Peter-ro uavadeje: Sarerivanuëjo. Ja
jövanue jöho na dadivevo avohajëjo. Dadivevo avohajëjamu
kökörökoho uvadeje.
61 Kökörökoho uvamu Badaro huotorovoromo Peter
gavadeje. Gavamu gavë'i Peter-ro uehorovoromo uvadeje:
O Badaro mami'e uevade höjo: Jaruvo vahire kökörökoho
bogo urimoho uvë'e jero urimo vae niö'i gemu ae
uë'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo.
62 Ëhi uevade hö uvoromo Peter-ro amonö hörö va'oromo
sisë maro nivadeje.

Aehu Iesu sivare jöhoje.

63 Ëhi'amu iae Iesu mueberuomaje aribövіohuro Iesu sivo-
romo sino haho'ere ano'anovareje.
64 Ano'anovoromo nu ano'e niögëro tugohahoromo
uavareje: Na jö God-aro baeromo majëhijaje ae jevajë
uövuanue javaje ëhuni anagade a hesi ihoho huruoho
majahuijego no hejarëjo.
65 Ëhi jië'e jö sisë gö gö aho'obëhe atoromo Iesu sivareje.

Iesu Jew rajo a masijo jabesi nunire namijade jöhoje.

66 Ëhi ë'ë'ëro sisonuvamu Jew rajo a duvaho ömo'ömohuro
priest masijohuro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue
aribövіohuro gagovorovoromo ae uëvareje: Iesu hu'irae
barovego no court vaejarëjo.
67 Barovamu rue a masijohuro Iesu uavareje: Na ja God-
hu uavë'ëro böröme namiromo ajamui'irane aho javajëjo.
Ja ë aho javë'oho uövuego no hejarëjo. Hejarëjamu Iesuro
uëvadeje: Na uëvë'oho röhu jemë bogo ma uehorovo'arujëjo.
68 O na jö uë gëvë'oho jemë bogo mana ue'a'arujëjo.
69 Röhu majae dunovo'iramu evare God-are A Maho naro
börömëro jevë'ëro ajiomoromo God darugo eni jië'e A hesi
övo manö ëhi hiemu hi'ejöjo.
70 Hi'ejöjamu rue a masijohuro uavareje: Ëhi jië'oho na
ja God-are Harihe javajëjo. Uëvadeje: Iae mae-ëjo. Jemëro
jemesi uevarujëjo: Ja ëhi javajëjo.
71 Ëhi javajëjamu rue a masijohuro uarovareje: Iesuro
hesi jö'ëro hesi jö sisëho majahuijamu iae mami'e hejë'e
javuajëjo. Ëhuni rabëni ae gö uë'ejarëjo: Gavarije o hejarije
jöho majahuijego no hejarëjo. Court-oho iae barëjajëjo.

23

Iesu Pilate-are nunire namijade jöhoje.

1 Ëhi uarovonugoromo ë a masijo ömo'ömohuro ri'öromo
Iesu hu'iraeromo Pilate-are nunire va'areje.

2 Vaˈoromo Pilate-are nunire riravoromo Iesuare jö sisëho
aevoromo huruoho majahijareje. Majahiromo uavareje:
Iae no hejare höjo ë iaho sareriˈe jöe majëhijavamu. Ëhi
majëhijëˈëro ëhuˈëro nosi saˈa rajohuro saˈare a masijo
jemesi jöho bogo eruomo hesi höjo. No hejare höjo Iesuro
uvavamu: Rome a börömoho tax-oho nadi ijoho bojamirëjo
ë hesi bëhoho saˈare a börömoho na jevëˈe jiaje. God-
hu uevëˈëro böröme namiromo ajëmiˈirode aho Keriso na
jevajëjo.
3 Keriso jevajëjamu Pilate-ro Iesu uavadeje: Na ja Jew rajo
jabesi a börömoho javajëjo. Börömoho javajëjamu Iesuro
uavadeje: Ëjöho jero jasi jövanuëjo.
4 Jövanuëjamu Pilate-ro priest masijohuˈo a ioroˈiorohuˈo
uëvadeje: Ave aehu iˈu baeröhe hesi sisëho bogo birohëˈe
jevajëjo.
5 Ëhi uëvamu hegorovo ae ahoˈobëhe biririvoromo
uavareje: Ëiahuro Galilee saˈare aevoromo jö sisë ae
röjëhiromo muorovojöro simane huotovëhobe Judea saˈaho
ahoˈo juvoromo avehuˈo rovëˈe höjo.

Iesu Herod-are nunire namijade jöhoje.

6 Ëhi uaruomamu hegorovo Pilate-ro uëvadeje: Na ë iaho
Galilee saˈa raje höjo.
7 Galilee saˈa raje höjamu rue aribövіohuro uavareje:
Ioˈajo. Ioˈajamu hegorovo Pilate-ro uehorovoromo uvadeje:
Herod hu Galilee saˈa muebejaje ae höjo. Röhu hu aviae
Jerusalem rovëˈe höjo. Rovëˈe hö uvoromo Iesu nugöˈöjamu
aëro bavaˈareje Herod-ro court vaeröhego.
8 Iesu bavaˈamu Herod-ro garomo uehorovoromo uvadeje:
Na mamiˈe Iesuhu mu vaeˈamade jöho hejëˈëro gaˈi nimobe
rovëˈe jevajëjo. Nani huro darugoˈe muoho vaejehoˈiramu
na gaˈejö uvoromo Iesu garomo nimoroho avohadeje.
9 Nimorohoromo jöe ahoˈobëhe Iesu ua gavadeje. Ua
gavamu jöho bogo mana uavadeje.
10 Bogo mana uavamu priest masijohuˈo Jew rajo jögoru
öri röjëhijarue aribövіohuˈo ëho jaburo Herod-are nunire ri-
ravoromo Iesuare jö sisëho darugoˈo huruoho majahijareje.
11 Majahijamu Herod-ro heromo huˈo hesi muorovo
aribövіohuˈo Iesu nue huodivoromo sisë vaeromo sivareje.
Sivoromo Iesu niögu ëgo mabëhëro baˈamahoromo
nugöˈöjamu sionëro Pilate-aro bavaˈareje.
12 Bavaˈamu evare majae gemuore Herodˈo Pilateˈo urimo
nu huodivorovaroho vuonugoˈi huë baerovoromo ma-mae
arijareje.

Iesu anego guomojöro Pilate-hu uëvade jöhoje.

13 Iesu barueruomamu gëgorovo Jew rajo priest masijoho
ë sa'are a masijoho a ioro'ioroho ëho jabumëni Pilate-ro
uvadeje gagovoromo raromojöro.
14 Gagovamu gëgorovo Pilate-ro uëvadeje: Ëiaho jemëro
barueromo uevarije höjo: Huro sareri'e jöho majëhijë'ëro
ae aho'obëhe sa'are masijo nosi jöho bogo e hesi jëvajëjo.
Jemëro ëhi uevamu hejode höjo. Röhu naro jemesi nunire
namiromo Iesuare jöho morijovoromo gavode höjo Iesuare
jö sisëho uevarijoho bogojiamu.
15 O Iesu mae jiajoho Herod-ro hu'o gavade höjo. Ëhi
gagorovo sionëro nosi örire nugö'öjade höjo. Ëhuni aveho
hehëjo. Hu mu sisë vaejë'ëro mana anego guomoröhe
bëhoho bogohöjo.
16 Ëhuni naro ae uë'iramu hisuebiromo jiovo nugö'ö'iramu
va'a'ajëjo.
17 [Röhu God-hu Vörö Tugohade Sörö maja rovë'iroho
savoji gagore raromarue aho gemu Pilate-ro Jew rajo
aribövioھuni jiovo nugö'öjëhonövadeje hu bojamare muoho
ëhi jië'ëro.]
18 Muoho ëhi jiamu ae aho'obëhe ma-gemu mae uvoruo-
madeje: Ëiaho anëjo. Barabbas jiovahuëjo.
19 Röhu Barabbas savoji gagore hijade hesi bëhoho urimë'i
a masijohu'o amo börömoro muorovare majaho jiamu hu'o
muorovoromo ae anamu police aribövioھuro hu guduamo
bava'oromo savoji gagore ba'amareje.
20 Röhu Pilate-ro Iesu jiovo nugö'ö'i nimamu jöe gö'o
majëhijadeje.
21 Majëhijamu hejë'i ae aho'obëhe uvo'i arijareje: Koro-
sioro anego guomajo. Korosioro anego guomajo.
22 Guomajamu Pilate-ro urimo vae niö'i röhu maho
uëvadeje: Rabëniajo. Diehi jië'e mu sisë vaejë'e höjo. Na
gavajoho mu sisë ë'ë'ëro mana anego guomoröhe bëhoho
bogohöjo. Ëhuni hisuebiromo jiovo nugö'ö'ejöjo.
23 Jiovo nugö'ö'ejöjamu ae aho'obëhe biririvoromo di-
namiromo ma-darugo'o uvo'i arijareje: Korosioro anego
guomajo. Ëhi uvamu jabesinö marëjadeje.
24 Marëjamu jabuhu uvarëhi Pilate-ro jöho ëhi
majëhijadeje.
25 Urimo Barabbas-ro a sisë ioro'iorohu'o gemuoro
bu'öromo sa'are a masijohu'o muorovoromo ae
muo'amadeje. Ëhi ë'ë'ëro savojire raromadeje. Ëhi jië'e
a sisë jiadeje röhu Pilate-ro hejade Jew rajohuro Barabbas
nimoromo uvo'i arijavamu hegorovo hesi mu aribövioھo

uëvadeje: Barabbas jiovo nugöˈöˈi jaburo nimëˈe jiarue Iesu anohëjo.

Iesu korosire ano taemare jöhoje.

26 Anohëjamu aëro Iesu court-re jioromo anoˈi bavaˈareje. Bavaˈoromo örire vaˈi gavareje Cyrene amo raje ae gemu hesi ihe Simon muro jiëˈëro Jerusalem rovamu. Rovamu gagorovo övëro maˈenoromo korosioho hesi dejore bamoromo uavareje: Baeromo Iesuare ijoro vaˈëjo. Vaˈëjamu Simon-ro Iesuare korosioho bavaˈadeje.

27 Bavaˈamu iae ae ahoˈobëhe Iesu rihiromareje. Rihiromoromo magonaho ioroˈiorohuro muoˈamorovëˈi nierusuburuˈe bamobe rovareje.

28 Nierusuburuˈe bamobe rovamu gagorovo Iesuro hunuorovoromo uëvadeje: Jerusalem magonaho ömoˈömohumë nadi nanioho vavaenimoromo nierusuburuˈe bamoˈi jemëˈo jemesi aboji harihuˈohuˈo uehorovoromo nivoˈamirovorëjo.

29 Huë vavaene bogo biseˈo vaduˈoho rueˈiramu aëro uvoruomoˈajëjo: Dë tiojëˈe magonahoho aboji harihu rumoˈe raromarue magonahoho huë mae jëvajëjo.

30 Ëhi uvoromo juhuonivoromo uvoruomoˈajëjo: Dahoru masijoho ininoho jemëro ahoromo taemavuorëjo. Ëhi uvoruomoˈajëjo.

31 Na ijo ma vaˈëne jevajëjo röhu ije uejevanovaruëjo. Aˈi jemë ijo sahonöˈe huoˈöjëvoromo baradore siöˈöjëvoˈamoˈaruëjo.

32 Iae mu sisë vaejare ae niöˈioho guduamo ömëvo vaˈareje Iesuˈo gemu mae vuovëvoröhego.

33 Vaˈaroho ajiomoromo saˈa ihe Simano Gijo ajio suorovareje. Suorovoromo Iesu baeromo korosire ano taemareje. Iesu ano taemoˈi ë a sisëho niöˈi jabuˈo ano taemëvareje. Ano taemoromo ujuoho nigemoˈamoromo Iesu ririre amoˈi a sisë göho ruëhi Iesuare övo manö amoˈi göho viëhi övo adonö amareje.

34 Amamu Iesuro uavadeje: Apajo. Aehu nasi örire mu sisë vaejevaruoho uehorovoromo vuonugëjo. Jabumë ë mu hesi bëhoho dadibijiohajëjo.

Dadibijiohajëjamu rue muorovo aribövіohuro Iesuare niögoho adovoromo ajajovoromo ae gemu niöge gemu ëhi baebe rovareje.

35 O ae ahoˈobëhe riravoromo ërimahareje. Ërimahamu a masijohuro sivoromo uarovareje: Ëahuro uövuade höjo: Naro a ioroˈioroho ajëmego marëjëvaje höjo. Ëhuni nadiˈego hu hesi arijoˈarije ajamirovego hu mae jiajo. Huro uövuade höjo: God-hu uevëˈëro böröme namiromo ajëmiˈirode aho

na jevajëjo. God-hu nimoromo baejevade aho na jevajëjo. Ëhuni nadiˈego hu hesi arijoˈarije ajamirovajo.

36 A masijohuro ëhi sivamu muorovo aribövіohuro jabuˈo Iesu sivareje. Sivoromo rueromo niogaˈiˈe wine jovoho bojamiˈiëˈareje.

37 Bojamiˈiëˈoromo uavareje: Jew rajo jabesi a börömo javëˈoho ëhuro jasi ajamirovego mae javajo. Sivoromo ëhi uavareje.

38 Röhu Iesuare simano namore ijo viture jajivoromo uvëˈe jiadeje: Ave aho Jew rajo jabesi a börömoho höjo.

39 Iae korosire iromëˈe a sisë göhuro Iesu sivoromo uavadeje: God-hu uavëˈëro böröme namiromo ajamuiˈirane aho ja javajëjo. Na mae-ëjo. Ëhi jiëˈoho jasi arijoˈarije ajamirovoromo noˈo ajamuego mae javuajo.

40 Ëhi uavamu a sisë göhuro uavadeje: Nadi ëhi jiëˈe jöho jövëjo. Jaˈo iˈue gemuoho baejanuëjo. Ëhi jiëˈoho ja diehiˈoromo God bogo juhuonamijanuëjo.

41 No niöˈiro mu sisë vaejëˈëro ëhuˈëro iae mae no iˈue baeromo ëˈaruëjo. Aˈi ë iaho mu sisëho bogo vaejëˈe höjo.

42 Bogo vaejëˈe höˈi Iesu uavadeje: Iesuajo. A muebe-javuoˈirane darugo barueromo böröme namijëˈiroho nasi öroro uehorovevonëjo.

43 Uehorovevonëjamu Iesuro uavadeje: Aveho na jö mae uavajëjo. Jaruvoho jaˈo naˈo gemu mae Paradise-re ariˈejarëjo.

Iesu guomade jöhoje.

44 Iae majae ririre jiadeje. Majae ririre jiamu öri ariˈe ahoˈo ramoramovadeje. Ramoramovobe vaˈojuvo majae huotorovamu gavëˈi ajivadeje.

45 Ajivamu gavëˈi God-are osa börömo ojo göho gagonö jiajoho niögehu tugoharoho arorovadeje.

46 Arorovamu gavëˈi Iesuro God ma-darugoˈo uavadeje: Apajo. Naro nasi aruˈahoho jasi övo döre nugajëjo. Nu-gajëromo evare nugoˈamadeje.

47 Nugoˈamamu muorovo a börömëro gavade ëhi jiëˈe mue gö gö ëˈamu gagorovo uvadeje: Iae mae-ëjo. Ëaho iae a mae jiade höjo. Ëhi uvamu ëhuro God-are ihoho mae jiadeje.

48 Ae ahoˈobëhe urimo ë mu börömo gaˈi gagovarohuro gavare ëhi jiëˈe mue gö gö ëˈamu gagorovo vuonorö'öromo vavaenimoromo vinebe anobe vaˈareje.

49 Vaˈamu Iesuare aribövіohuˈo Galilee saˈare jioromo Iesuare ijore ijore rovare magonaho ömoˈömohuˈo ëho jaburo roriˈo riravoromo gavareje ëhi jiëˈe mue gö gö ëˈamu.

Iesuare sino munë gagore bamare jöhoje.

50 Ëhiˈamu ae gemu hesi ihe Joseph-ro iae hijadeje. Hu Arimathea amo raje jiadeje. Hu Jew rajo jabesi a duvahëro jiëˈëro a masijo ioroˈiorohuˈo hiromo jöe mevonövadeje. Hu a mabëhe God-are jöho avoho ejahaje ae jiadeje.

51 A maëro jiëˈëro ëhuˈëro a masijo ioroˈiorohuˈo hiromo hejade uvoruomamu: Ëˈego no Iesu anoˈirarë uvoruomamu hegorovo bogo ejëhadeje. Bogo ejëhoromo gavade jaburo Iesu anamu gëgorovo uvadeje: Ëhi jiëˈoho sisë höjo. Röhu huro muebejëˈe hijadeje God-ro böröme namiromo ahoˈobëhe muebejëvoröhego. Joseph ëhi jiëˈe ae jiadeje.

52 Ëhi jiëˈe aëro jiëˈëro huro vaˈoromo Pilate uavadeje: Uevego na Iesuare sinoho baeˈiröjo.

53 Sinoho baeˈiröjamu Pilate-ro ejahamu vaˈoromo sinoho baruvebiromo niögu maëro numoromo munë ubuvarire ë bamadeje. Ëmunë gagoho ae gö bogo bamëˈe Iesu ë bamadeje.

54 Ëmajaho Friday jiëˈëro Jew rajehu nuharue majaho rueˈiëˈadeje.

55 Joseph-hu Iesuare sino bavaˈoromo bamadevare evare Galilee saˈare jioromo Iesuˈo gemuore rovare magonaho ömoˈömohuro Joseph-are ijore rueromo ubuvare munëho garomo gavareje Iesuare sinoho ë avoho bamamu.

56 Iesuare sinoho ë avoho bamamu gagorovo vuonoröˈö vaˈoromo ridiˈe ose gö gö avohoˈamareje Iesuare sinore bahiˈiröhëro. Avohoromo nuho majaho rovamu Jew rajo jögoroho eromo ma-nuhareje.

24

Iesu riˈöjade jöhoje.

1 Nuhëˈëro hura börömore sueˈo sueˈo ë magonaho ömoˈömohuro riˈöromo ridiˈe oso avoharoho ujuohoromo Iesu bamarire ë vuonoröˈö vaˈareje.

2 Iesu bamarire vaˈi gavareje munë gago tugohare munë börömoho roriˈo höhö bavaˈëˈe jiamu.

3 Höhö bavaˈëˈe jiamu gagorovo munë gagore rumo vaˈareje röhu Bada Iesuare sinoho bogo birohareje.

4 Bogo birohogoro ë riravoromo uehore gö gö baejareje. Uehore gö gö baejamu gavëˈi ae niöˈiro ma-majioho rovareje jabesi niögoho majaehu bamanovëˈe ëhi ajivëˈe niögoho ioˈamëˈëro. Rueromo ë magonaho jabesi bëhire rirarovareje.

5 Bëhire ro rirarovamu gëgorovo rue magonahoho jaburo juhuonëmiromo uruhoˈamo riravareje. Uruhoˈamo riravamu gavëˈi rue ae niöˈiohuro uëvareje: Jemë rabëni iˈovëˈe aho guomëˈe a sino bamaruiroho naharujëjo.

6 Iesu aveho bogohöjo. Hu mamiˈe riˈöjëˈe höjo. Riˈöröhe jö Galilee saˈare hiromo majëhijadoho uehorovohëjo.

7 Huro jemë uëvade höjo: Aëro God-are A Maho na baejevoromo a sisë jabesi övore bojëmiˈiramu baejevoromo korosire ano taemevoruomoˈajëjo. Ano taemevoˈiramu guomoromo majae niöˈi gemu hesi uhure riˈöˈejöjo. Nasi muoho God-ro ëhi bojemëˈe höjo. Iesuro ëhi uëvamu hejarije höjo.

8 Hejarije höjamu rue magonahoho jaburo ë jöho uehorovareje.

9 Uehorovoromo Iesu bamarire jioromo vuonoröˈö vaˈareje. Vaˈoromo rabe rabe gavare hejare jöho majëhijamu Iesuare ijoraje 11-ho jabuˈo Iesuare aribövi ioroˈiorohuˈo ë jöho heruomadeje.

10 Röhu ë jö majëhijare magonaho jabesi ihoho Mary Magdalene o Joanna o James-are vëme Mary ëhi jëvadeje. Ëmagonahohuˈo magonaho ioroˈiore jabuˈo gemu mae jijiharohuˈo ëho jaburo ë jöho apostle aribövioho majëhijareje.

11 Majëhijamu hegorovo rue apostle ariböviohuro uvareje: Ëmagonahoho jaburo ë jöho ëma ataruëromo bogo ma uehorovareje.

12 Bogo ma uehorovoromo röhu Peter-ro riˈöromo sino bamarire tutuvoromo ë vaˈadeje. Vaˈoromo munë gagoho hohitohoromo gavadeje Iesu numare niögohemu jioˈamamu. Niögohemu jiamu gagorovo uehorovoromo uvadeje: Aveho diehiˈade hö uvoromo hesirëro vuonoröˈö vaˈadeje.

Emmaus amore vaˈi örire diehi ëˈare jöhoje.

13 Vaˈëˈëro jeniromamu Iesuare ae niöˈiro Emmaus amore vaˈirögoro örire vaˈareje Jerusalem jioromo Emmaus vaˈiröhe öri hesi vahuoho 11 kilometre jiëˈëro.

14 Örire vaˈoromo mu rabe rabe jiade jöho jörovobe vaˈareje.

15 Jöho jörovoromo berohobe vaˈamu Iesuro birohëvoromo jabuˈo gemu mae vaˈadeje.

16 Vaˈamu ë ae niöˈi jabesi uehoroho tugohëhamu bogo avoho garomo uvareje: Ëho Iesu höjo.

17 Bogo avoho gavamu Iesuro uëvadeje: Jemë diehi jiëˈe jöho jörovobe jireharujëjo. Jireharujëjamu rueho jaburo jireharoho vuonugoˈi nu anoˈe sisëˈirërovoromo rirarovareje.

18 Rirarovoromo ae gemu hesi ihe Cleopas-ro uavadeje:
Ae aho'obëhe Jerusalem raromaruohuro avevejö'e rabehu
ë'adoho iae garuomo'i ja gemu diehi'avo'ego bogo ga-
vanuëjo.
19 Bogo gavanuëjamu Iesuro uëvadeje: Diehi jië'e muo-
hajo. Uavareje: Nazareth raje Iesuare örire vaejare jöho
uavaruëjo. Iesu hu jö God-aro baeromo no majahuijaje
ae jiade höjo. Ëhi jië'e aëro jië'ëro God-are nunire o ae
aho'obëhe nosi nunire namiromo biriri'e muoho vaenövo
biriri'e jöho jövonövade höjo.
20 Iesu hu ëhi jië'e ae jiade höjo. Röhu nosi priest masi-
johu'o nosi a masijo ioro'iorohu'o ëho jaburo Rome aribövi
jabesi övore bojëmijare höjo ëhuro ëho jaburo court vaeromo
Iesu ano'iröhe jöho uëröhego. Rome aribövi jabesi övore
bojëmamu ëhuro Iesu korosire ano taemare höjo.
21 Röhu noro uehorovoromo uvare höjo: Ëaho nani God-
ro nugö'öjade höjo rueromo no ajamuiromo Israel rajo nosi
i'u'e muoho ahavuo'i hesi sasohë'e muoho röjahuiröhego.
No ëhi uehorovare höjo. Röhu jöe gö'o ë mu sisë vaeruo-
madoho majae niö'i barëjamu röhu aveho majae göho rovë'e
höjo.
22 Iae ëhi höjo röhu no'o gemu mae Iesuare ijore ijore jiji-
harue magonahohuro ave jö börömoho majahuijamu hegoro
no tiöjavuade höjo. Jaburo jaruvo sue'o ri'öromo Iesu
bamarire va'are höjo.
23 Va'oromo gavare höjo Iesuare sinoho bogojiamu. Bo-
gojiamu gagorovo vuonorö'ö rueromo uövuare höjo: No
va'oromo nia'ovo'iraejanovoromo garomo hejare höjo an-
eraho jaburo uövuamu: Iesu bogo guomo'i i'ovë'e höjo.
Magonahoho jaburo ëhi uövuamu hejare höjo.
24 Jöho henugoromo nosi ae göëro göëro Iesu bamarire
va'oromo gavare höjo magonahehu uövuadëhi ëhi jiamu.
Röhu Iesu bogo gavare höjo.

25 Iesu bogo gavare höjamu Iesuro ri'öromo ë ae niö'ioho
uëvadeje: Asë'e jemë simane i'uhëgo'ego God-are jöho
bogo ma-burëroho baejarujëjo. Ëhu'ëro jië'ëro jö God-
aro baeromo majëhinövare a jabesi jöho bogo maho ue-
horovarujëjo.
26 Jemë diehi'oromo ave jöho bogo uehorovarujëjo. God-
ro bamade höjo böröme namiromo ajëmi'iröhe aho vi'ehi
böröme baeromo guomojöro röhu ijonö aji'ere ajio hiröhego.
27 Ëhi uënugoromo Iesuro hesi jöe God-are surire
jajivo'amadoho huruoho majëhi barëjadeje. Moses-hu
jajivade jöho aevo'i majëhiromo jö God-aro baeromo

majëhinövare a ioroˈiorehu jajivoˈamade jöhuˈo huruoho majëhijadeje. Majëhijamu rue ae niöˈiohuro hebe vaˈareje.
28 Hebe vaˈaroho vaˈi nimare amore höröˈiëˈareje. Höröˈirögoro Iesu öre ëgoˈo vaˈo hesi jiamu gagorovo
29 rueho jaburo nijioˈiraeromo uavareje: Nadi vaˈi noˈo hijëjo. Majae mamiˈe barëjëˈëro vahiromavuoˈiëˈajëjo. Vahiromavuoˈiëˈajëjamu ejëhoromo jabuˈo vaˈoromo osare hijadeje.
30 Hiromo jabuˈo ie iˈirögoro saˈaro hiromo ie baeromo God mae uaromo atoˈatovoromo iˈimëmamu rueho jaburo baejareje.
31 Baeromo God-ro jabesi simanoho jiovëhamu evare Iesu avoho garomo uvareje: Ojoˈe ë aho Iesu höjo. Iesu höromo gaˈi gavareje Iesu ëma bogojio vaˈamu.
32 Vaˈamu gagorovo uarovareje: Jaˈo uehorovëjo. Ëahuro noˈo jöe jövoromo God-are suri bëhoho huruoho majahuibe örire rovamu heromo nosi dë vövöbajoˈoho sasohavuoromo riˈöjavuo avohade höjo.
33 Ëhi uarovoromo ma-burëro sionëro vuono buˈöromo Jerusalem amore vaˈareje. Jerusalem vaˈoromo gavare Iesuare ijoraje 11-huˈo jabesi a ioroˈiorohuˈo gagovoromo raromëˈe jiamu.
34 Raromëˈëro jaburo ë ae niöˈioho uëvareje: Bada iae riˈöjëˈe höjo. Riˈöromo Simon-are örire rovamu huro gavade höjo.
35 Gavade höjamu rue ae niöˈiohuro uëvareje: Noro niöˈiro örire jirehoromo ëhi ëhi gavare höjo. Ëhi uëromo uëvareje: Iesuro ie atoˈatovoromo iˈimamuamu evare no avoho garomo uvare höjo: Iae Bada höjo.

Iesuhu hesi ijorajo jabesi nunire rovade jöhoje.

36 Bada höjamu gavëˈi Iesuro ro ma-majioho jabuˈo gemu mae namijadeje. Namiromo uëvadeje: Aganomë vaevëˈe raromarujëjo.
37 Vaevëˈe raromarujëjamu juhuonivoromo jiodduˈiraeromo uvareje: No aruˈahe gavaruëjo.
38 Aruˈahe gavaruëjamu uëvadeje: Jemë rabëni juhuonivarujëjo. Rabëni uehore gö gö baejarujëjo.
39 Ave nasi övoho höroho geromo uvorëjo: Nörö höjo. Maˈenego heromo uvorëjo: Nörö bogo aruˈahemuoho jioˈi a mae höjo. Aruˈahoho sine ijoˈahe bogohöjo. Röhu jemë iae gevarujëjo na sinoˈe ijoˈahoˈe jevoˈego.
40 Ëhi uënugoromo övohuˈo hörohuˈo röjëhijamu gavareje.
41 Garomo uehorovemu uehorovoˈi arijareje. Uehorovoromo uvareje: Aveho mu ma-mabëhe jiëˈe nani

noro sisë'i gavaruëromo bogo ma uehorovareje. Bogo ma uehorovamu gavë'i Iesuro uëvadeje: Na jemë ioho jëvajëjo o bogojëvajëjo.

42 Ëhi uëvamu visue vënire buejë'oho babojamareje.

43 Babojamamu Iesuro baeromo ae aho'obëhe jabesi nunire ijadeje.

44 Iromo uëvadeje: Urimo naehu jemë'o hiromo majëhijamu hejarije jöho iae avevejö'e röhu maho majëhi'irögoro ë'ajëjo. Na uëvode höjo: Nasi jöho aho'obëhe Moses-hu jajivadoho jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'iorehu jajivaroho Psalms jö jajivaroho nasi jöe aho'obëhe God-are surire jajivarëhi iae ëhi jio'a'ajëjo. Öre gö bogohöjo. Ëhi uëvamu hejarije höjo.

45 Hejarije hö uëromo jabesi simanoho huotovëhamu God-are surire jö bëhoho avoho gavareje.

46 Avoho gavamu huro uëvadeje: God-are surire jajivoromo ëhi uvë'e höjo: God-ro bamë'ëro böröme namiromo ajëmijaje aho nörö vi'ehi böröme baeromo guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure ri'ö'a'ajëjo.

47 Ri'ö'iramu aëro nöruare ihore jöe majëhiromo ae uë'a'aruëjo: Ae aho'obëhe öri sisëre jijiharujoho vuonugohëjo. Mu sisëho vuonugo'i avoho uehorovoromo mu mae vaehego God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugajo. Ëhi jië'e jöho Jerusalem amore aevoromo majëhiromo maja rojomajire beva'ajire sa'are sa'are majëhibe jijiho'aruëjo. God-are surire jöho ëhi uvë'e höjo.

48 Röhu ëhi jië'e muoho jemë gavë'e jëvaje ëhuni ë jöho majëhibe jijihorëjo.

49 Röhu aveho hehëjo. Urimo nasi Vavuehu hesi Aru'aho suvuorëmi'i mae uëvadëhi naro ë Aru'aho suvuoroho jemëni nugö'ö'iramu bae'a'arujëjo. Ëhuni ë hesi urimo jemëro va'oromo Jerusalem amohuremu raromorego hujeji God-are darugohuro ruvebiromo ruahö'öjëvo'iröhe höjo. God-are darugohuro ruvebiromo ruahö'öjëvo'iramu evare va'oromo nasi muoho vae'a'arujëjo.

Iesu ö'idöre ajiomade jöhoje.

50 Ëhi uënugoromo sö ujuohoromo Bethany amonö va'adeje. Va'oromo övoho nigemëvoromo uëvadeje: God-ro jemë huë mae bojëmi'ajëjo.

51 God-ro jemë huë mae bojëmi'ajë uëromo God-ro uavamu jabumë ë rëmo'i huro ö'idöre ajiomadeje.

52 Ajiomamu gagorovo rue Iesuare aribövіohuro hu rajahiromo börömo bëhe nimorohobe Jerusalem vuonorö'ö va'areje.

53 Va'oromo raromoromo God-are osa börömore va'oromo
majae aho'o God rajahinövareje. Ahia mino'e.

JOHN

God-are Jö Jövaje Aehu God-arire jioromo saʹare rueromo mu ma barovade jöhoje.

1 Niʹiʹivade majaroho ae gemu hesi ihoho God-are Jö jumuvëʹoho iae hijëʹe jiadeje. Hu Godʹo gemu mae hiʹi huʹo God jiadeje.

2 Niʹiʹivadire ë aho Godʹo gemu mae hijëʹe jiadeje.

3 God-ro uavamu huro saʹae bövie biseʹe bamadeje. Bogo bamoʹibejo bövioho biseʹoho bogo mae bogojioʹibejo.

4 Darugoho ahoʹo hesirire gemu jioromo rovadeje. Rueromo ae ahoʹo ajoho bojamuadeje.

5 Ëajohuro ramoramore ajivajeje. Ramoramoho ajoho bogo tugohëʹeje.

6 Ae gemu God-ro nugöʹöjamu rovadeje. Hesi ihoho John jiadeje.

7 Hu rovadeje aji hesi bëhi gavadoho huruoho majahuiʹiröhëro. Majahuijego ae ahoʹobëhe hesi jöho heromo mae uehorovoʹiröhego.

8 Hu bogo ajoho jiadeje. Aʹi huro aji hesi bëhoho majahuiʹi rovadeje.

9 Ëajoho iae aji maho jiohijo. Evare majare ë aje ae ahoʹobëhe ajivavuajohuro saʹare ruehijo.

10 Amo God-are Jö jumuvade ahuro ave saʹare hijadeje. Urimëʹi God-ro uavamu ave saʹaroho avohoʹamadeje röhu ave saʹare aribövioھuro hu bogo avoho garuomadeje.

11 Hu hesiro rovadeje röhu hesi aribövi mahuro hu bijönimoruomadeje.

12 Röhu hesi a ioroʹiorohuro hu nimoromo mae uehorovoruomadeje. Mae uehorovoruomamu ëhuni uëvadeje: Avevejöʹe jemë God-are aboji harihuʹe raejëvajëjo.

13 God-are aboji harihuʹe raejëvade hesi öroho bogo aehu nimoromo baejëvamu iʹoroho rahëvoʹi aʹi God-ro baejëvëʹëro ëhuro hesi aboji harihuʹe jëvadeje.

14 Röhu God-are Jö jumuvëʹe ahuro sino hahoʹe baeromo ro God-are jöho mae röjahui avohoromo huë baejavuo avohoromo noʹo gemu mae hibe juvadeje. Hi juvamu no hesi ajoho gavareje ë ajoho hesi Vavu hesi Harihe hu gemuʹëro jiëʹëro baejëʹëro.

15 Ëhiʹamu gagorovo John-ro ë a hesi jöho ae huruoho majëhijadeje. Majëhiromo ma-darugoʹo uvadeje: Naehu uëvode aho aviae höjo. Na mamiʹe uëvode höjo: Naro urimo

rovë'e jevajëjo. Ae gemuëro nasi ijonö rue'ië'ajëjo. Ëhi höjo röhu ë ahuro na iosiremiromo hu börömoho höjo na bogo rahevadevare hu jiobe rovë'ëro jië'ëro. Ëhi uëvadeje.
16 Iae hu huë baejavuo avohë'ëro ëhu'ëro huë mae no ae aho'obëhe bojamuiromo döre döre bojamuibe rovë'eje.
17 Mu vae'iröhe jögoroho God-ro uavamu Moses-ro bojamuadeje. A'i God-ro uavamu Iesu Kerisoro huë baejavuoromo God-are bëhoho maemu röjahuijadeje.
18 Aho God bogo mae bogo gavë'e javue. God Harihoho gemu Vavu hesi bëhi mare hijaje aëro jië'ëro huro God röjahuijë'eje.

John bapataeto vaejaje aehu a jö majëhijadohoje.

19 Röhu Jerusalem raromarue Jew rajo a masijohuro priest ömo'ömohu'o priest ajëmijarue a ömo'ömohu'o uëvareje: Va'irarijoho John uarëjo: Ja rahuo javajëre. Ëhi uëvamu va'oromo ë jöho ua gavamu huro aviëhi jië'e jöho majëhijadeje.
20 Hu bogo jöho subivëho'i sama'e huruoho majëhiromo uëvadeje: Na bogo böröme namiromo ajëmi'irode aho jevajëjo.
21 Uavareje: Ëhi jië'oho na ja Elijah javajëjo. Uëvadeje: Bogajo. Uavareje: No muebejaruëjo a börömohuro jöe God-aro barueromo majahui'iröhego. Na ja ë aho javajëjo. Uëvadeje: Bogajo.
22 Uavareje: Ëhi jië'oho ja rahuo javajëjo. Majahuijego no va'oromo ramuö'öjamu rovare aho majëhi'iröhe höjo. Jasi jöho ja diehi jövanue höjo.
23 Diehi jövanue höjamu John-ro uëvadeje:
Na a rumo'e sa'are hiromo aviëhi jië'e jöho ma-darugo'o majëhijaje ae jevajëjo.
Badahu rueröhe öroho ahorirëro vajivahorego hu maro rue'irajo.
Urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-ro ë jöho jajivadeje. Ëho John-ro uëromo ë'adeje: Isaiah-hu jajivade jö hesi muoho iae na vaeromo ë'ajëjo.
24 Ëhi jövamu rueho jaburo Pharisee a masijohuro rëmö'öjamu rovë'ëro
25 uavareje: Ja bogo böröme namiromo ajamui'irane aho javajëjo bogo Elijah javajëjo bogo jö God-aro baeromo majahuijanue a börömoho javajëjo röhu ja diehi'oromo aho bapataeto vaejëvanue höjo.
26 Vaejëvanue höjamu John-ro uëvadeje: Naro jovëro bapataeto vaejëvaje höjo. Röhu jemëhu bogo gavaruje aho jemesi ririre namijajëjo.

27 Huro nasi ijonö rueˈiëˈajëjo röhu huro na iosiremiromo
börömoho höjo. Naehu hesi mu biseˈo vaejahoromo hesi
höru sino jiovahoˈibejodoho o mu biseˈo biseˈe rabe vae-
jahoˈibejodoho na ma-biseˈe jevajëjo. John-ro ëhi uëvadeje.
28 Johnˈo Jerusalem jioromo rovare ariböviohuˈo jö ëhi
vaerovaroho ëho Bethany jiadeje. Bethany amoho Jordan
jovo ruhëhi jiadeje. Ësaˈare Jordan jovore John-ro ae bap-
ataeto vaejëvonövadeje.

Iesu God-are Sheep Harihu jiaje jöhoje.

29 Nërö John-ro gavade Iesu rovamu gagorovo ae uëvadeje:
Arueho gahëjo. Sheep harihu muoˈamamu God-hu mu sisë
roriˈo babuˈöjadëhi ëhi ë ahuro saˈae gö gö ahoˈobëhe nosi
sisëho roriˈo babuˈöˈajëjo.
30 Ëa hesi jöho na mamiˈe majëhijode höjo. Majëhiromo
uëvode höjo: Naro urimo rovëˈe jevajëjo. Ae gemuëro nasi
ijonö rueˈiëˈajëjo. Ëhi höjo röhu huro na iosiremiromo
hu börömoho höjo na bogo rahevadevare hu jiobe rovëˈëro
jiëˈëro. Ëhi majëhijode höjo.
31 Mamiˈoho na hu bogo avoho gavode höjo. Röhu naehu
rueromo jovehu bapataeto vaejëvode hesi bëhoho ëho naro
hu röjëhijego Israel aribövioho jemëro gaˈirarijego ëhuni
ëˈode höjo.
32 O ave jöho John-ro gavëˈëro huruoho majëhiromo
uëvadeje: Naro gavode höjo God-are Aruˈahe guaho
vaˈënohuro öˈidöre jioromo ë a hesi simano namore ruve-
biromo gerejamu.
33 Mamiˈe na hu bogo gavode höjo röhu naehu jovehu
bapataeto vaejëvojöro uevadohuro uevade höjo: Gaˈirane
Aruˈahohuro ruvebiromo di a hesi simanore gerejamu
gavëˈoho uvonëjo: Ëahuro God-are Aruˈaho Mahuro ëhuro
bapataeto vaejëvoˈajëjo. Vavuohuro ëhi uevamu hejëˈëro
ijonö gavode höjo Aruˈahoho ruvebiromo ë a hesi simanore
gerejamu.
34 Ëho nasi nunëro gavode höjo. Gavëˈëro naro jemë
uëvajëjo: Arue aho God-are Harihe höjo.

Iesuhu aevoromo ae uëvamu hesi ijore ijore jijihare jöhoje.

35 Ëhi uëvëˈëro nërö John-ro röhu maho ë rueromo hesi
ijorajoho niöˈi jabuˈo gemu mae namijadeje.
36 Namiˈi gavade Iesu rovaˈamu gagorovo ijorajo niöˈioho
uëvadeje: Arueho gahëjo. God-are Sheep Harihoho iae
jiajëjo.
37 Ëhi uëvamu hegorovo rueho jaburo John nugoˈi Iesuare
ijore vaˈareje.

38 Iesuare ijore vaˈamu huro huotorovoromo gëvade ë
ae niöˈioho hesi ijore rovamu gëgorovo uëvadeje: Jemë
rabe naharujëjo. Rabe naharujëjamu jabesi huëro uavareje:
Rabae ja dinöˈe hijanue höjo. Röhu Rabae uavaroho ëho
uaromo ëˈareje: Röjahuijanue a börömohajo.
39 Rabae ja dinöˈe hijanue hö uavamu hegorovo Iesuro
uëvadeje: Rueromo gahëjo. Gahëjamu hegorovo majae
garoboˈe bamamu huˈo vaˈoromo hu hijaje osaho gavareje.
Garomo huˈo arijuvo vahiromamu vaˈareje.
40 Ae niöˈiohuro John-are jöho hejëˈëro Iesuare ijore rovare
a gö hesi ihoho Andrew Simon Peter-are öho jiadeje.
41 Andrew-ro ma-burëro hesi öho Simon naho vaˈoromo
birohoromo uavadeje: Böröme namiromo ajamuiˈiröhe aho
noro birohëˈe javuajëjo. Böröme namiromo ajamuiˈiröhe
aho Greece huëhu huotovëˈoho Kerisoje.
42 Böröme namiromo ajamuiˈiröhe aho birohëˈe
javuajëromo Simon huˈirae baeromo Iesu gaˈiro rovadeje.
Rovamu Iesuro hu garomo uavadeje: Ja Simon John-are
harihe javajëjo. Jasi ihoho Cephas jioˈaˈajëjo. Hebrew
huëhu Cephas huotovëˈoho Greece huëho Peter-je. Ëiho hesi
bëhoho munëje.

Iesuhu Philipˈo Nathanaelˈo uëvamu hesi ijore ijore jirehare jöhoje.

43 Ëhi ëˈëˈëro nërö Iesuro uvadeje: Jaruvo na Galilee saˈare
ajiomoˈejöjo. Ajiomoˈejö uvonugoromo ajiomadoho ajio
Philip birohadeje. Philip birohoromo uavadeje: Nasi ijoro
ijoro rovëjo.
44 Röhu Philip hu Bethsaida amo rajo ae jiadeje. Andrewˈo
Peterˈo jabuˈo ame gemuoho jëvadeje.
45 Ëhiˈamu Philip-ro Nathanael naho vaˈoromo biro-
horomo uavadeje: Urimëˈi Moses-ro hesi jögoru surire
uövuade höjo: Ijonö a böröme rueˈaˈajëjo. O jö God-aro
baeromo majëhinövare aribövіohuro jöe gemuoho jajivo-
romo uönövare höjo. Ërueröhego jajivoruomade aho iae no
birohëˈe javuajëjo. Hesi ihoho Iesu höjo. Hu Joseph-are
harihe höjo. Hesi amo ihoho Nazareth höjo.
46 Nazareth höjamu Nathanael-ro uavadeje: Asëˈe a maho
ëhi jiëˈe amoroho bogo rue hesi höjo. Bogo rue hesi höjamu
Philip-ro uavadeje: Jaˈo ro gavëjo.
47 Ëhiˈamu Iesuro gavade Nathanael rovamu gagorovo ae
uëvadeje: Arueho gahëjo. Israel rajo a ma-maëro rovajëjo.
Hesi uhuroho sareriˈe jöho bogohöjo.
48 Ëhi uavamu Nathanael-ro uavadeje: Ja diehiˈoromo na
gevanue höjo. Gevanue höjamu Iesuro uavadeje: Jaehu

ruejöro Philip-hu uavade hesi urimo ja meso gurutore hi-
jamu gavode höjo.
49 Gavode höjamu Nathanael-ro uavadeje: Tisa ja God-are
Harihe javajëjo. Ja böröme namiromo Israel rajo muebe-
javuanue aho javajëjo.
50 Muebejavuanue aho javajëjamu Iesuro uavadeje: Na
uavode höjo: Ja meso gurutore hijamu gavode höjo. Ëmu
harihu vaejode jöho uavamu hejëˈëro jero mae uehorove-
vanuëjo. Röhu uˈemu mu masijo maho gaˈamoˈanuëjo.
51 Ëhi uanugoromo uëvadeje: Ave jöho na jö mae
uëˈiëˈajëjo. Jemë iae gaˈaˈarujëjo öˈidöho arorovoˈi God-are
A Ma naehu jiajire God-are anerahuro iojiomoromo ruvebiˈi
ariˈiramu.

2

Iesuhu Cana amore hiromo masurovare sörö iromo bëhiˈe mu börömo vaejade jöhoje.

1 Majae niöˈi gemu hesi uhure iae masurovoˈiröhe söröho
Cana amore Galilee saˈare avohareje. Avohamu Iesuare
vëmohuro ë hijadeje.
2 Iesuˈo hesi ijorajoho jabuˈo söröre ruejöro uëvëˈëro ë ro
raromareje.
3 Raromoromo sörö'e aribövioho wine jovoho ueˈaho
barënugoromo vëmohuro Iesu uavadeje: Wine jovoho
barëjëˈe höjo.
4 Barëjëˈe höjamu uavadeje: Mamajo. Rabëni ajëmijöro
uevanuëjo. Nasi maja börömoho bogo rovëˈe höjo.
5 Bogo rovëˈe höjamu hegorovo vëmohuro mu ajëmijarue
aribövioho uëvadeje: Ëaehu diehi uëvamu hejëˈoho ëhi
ëˈorëjo.
6 Röhu Jew rajëro God uehorovoromo jabesi sine inöme
uˈoˈamarue jögoroho enövareje. Ëhuni jovo hevöe munëhu
ubuvoromo avohoˈamaroho ahoˈobëhe övo gö mine övo göre
gemu ë momöröˈöjadeje. Jovo bövi mae 80 o 120 litre gemu
gemu otehoˈamoˈego irijiomoˈamonövadeje.
7 Ëhi jiëˈe jiëˈëro Iesuro mu aribövioho uëvadeje: Ëmunë
hevöro jovo maho otehoˈamego irijiomoˈamoˈirajo. Ëhi
uëvamu irijiomoˈamo barëjareje.
8 Ëhiˈamu uëvadeje: Jove gö ë hevöro vuoromo ujuoho
vaˈoromo sörö muebejaje aho iˈimamirëjo. Iˈimamirëjamu
ujuoho vaˈoromo iˈimamijareje.
9 Iˈimamamu rue sörö muebejaje ahuro i heromo hejadeje
jovoho rihuˈe jiamu ë jovo maho mamiˈe wine-rëjëˈëro
jiëˈëro. Röhu ë wine jovoho dinöˈe jioromo ujuoho rovaroho

bogo ga'i hesi jovo vuare mu aribövіohuro gavareje. Amo he-
jade rihu'e jiamu hegoro i'o masuvade aho uvamu rovadeje.
10 Rovamu rue sörö muebejaje ahuro uavadeje: Ae
aho'obëhe wine jovo mabëhoho urimo bahijëharue höjo.
Bahijëhonugoromo aëro jovo bövi mae ue'ahego ijonö jove
ma-bisemu sisëho bahijëharue höjo. A'i jero wine jovo maho
avoho runo'e bamane höjo aviavejö'e i'iröhohuni.
11 Iesuro Cana amore Galilee sa'are hiromo bëhi'e mu
börömoho aevo'i ëhi vaejadeje. Vaeromo ëhuro hesi aji
maho röjëhijamu gagorovo hesi ijorajoho jaburo hu mae
uehorovareje.
12 Ëhi'amu Iesu o hesi vëmoho o ö ömo'ömoho o ijo-
rajo ömo'ömoho ëho jaburo Capernaum amore abue-
jareje. Abueromo ë raromaroho majae gemu niö'i rabu'e
barëjadeje.

Iesuhu God-are amo börömore ajiomoromo inömo imo'amarue aribövi rarovö'öjëvade jöhoje.

13 God-hu Vörö Tugohade Sörö Jew rajehu ijarue majaho
dunovadeje. Sörö majaho dunovamu Iesuro Jerusalem
ajiomadeje.
14 Ajiomoromo God-are amo börömore va'oromo gavadeje
a ioro'ioroho cow-ho Sheep-oho guaho va'ëne ugoho ëhi
imo'amo'i o a ioro'ioroho mu maratu bëhire raromoromo
ijo bajoho ujuoho'i amo börömo hesi ijo bajoho mana
i'imëmijamu.
15 Ëhi gënugoromo ö'e ujuohoromo baduno'e ö'oho
huadeje ëhuro hisuebi'amorëhëni. Huonugoromo ë
aribövioho aho'obëhe God-are amore jioruomamu
hisuebijëvoromo rarovö'öjëvoromo sheep-ohu'o cow-hu'o
rarovö'ö'amadeje. Ijo bajo mu vaeruomaje aribövi jabesi
mu maratuoho huotovö'öjëhamu ijo bajoho rireromoromo
arua anumiae va'adeje.
16 Guaho va'ëne ugo imoruomaje aribövioho uëvadeje: Ave
inömo inömoho rori'o ujuoho va'ohëjo. Nadi aveho imohëjo.
Nasi Vavu hesi amoho bogo bövi bise'o imarue amoho höjo.
17 Bogo bövi bise'o imarue amoho höjamu hegorovo
Iesuare ijorajoho jaburo uehorovoromo uvareje: Huhu ë mu
vaejaje hesi bëhoho God-are surire jajivoromo uvë'e höjo:
Vavuoho jasi osa hesi mu nimajohuro ëhuro vëninö'e nasi dë
vövöbajo'ere ravevajëjo.
18 Röhu Jew rajo a masijohuro gavare Iesu ëhi'amu
uavareje: Rabëni ëhioho ë'anuëjo. Bogo gavarue darugo'e
muoho röjahuijego no garomo uvarëjo: God-ro uavë'ëro
ë'anuëjo.

19 Ë'anuëjamu Iesuro uëvadeje: Ave God-are amoho
dadovorëjo. Dadovë'oho majae niö'i gemu hesi uhure naro
röhu maho vae barë'iramu mae nami'a'ajëjo. Ëhi jië'e
darugo'e muohemu röjëhi'ejöjo.
20 Röjëhi'ejöjamu Jew rajohuro uëvareje: Sarerivanuëjo.
Ave amo vaebe rovaroho vadune aho'obëhe 46 barëjë'e höjo.
Ëhuni dadovë'oho röhu ja diehi'oromo majae niö'i gemu hesi
uhuroho vae barë'iramu maho nami'a'ajëjo.
21 Jaburo uvareje: Nani God-are amo börömoho dadovo
barëjego huro vae barë'i jövajëjo. Röhu bogo amo hesi jöho
jövo'i hesi sino haho'ehu guomoromo röhu maho ri'öröhe
jöho jövadeje.
22 Ëhu'ëro jië'ëro ijonö Iesuhu guomoromo ri'öjadevare
evare hesi ijorajoho jaburo uehorovoromo uvareje: Iesuro
mami'e uönövade höjo: God-are amoho naro avoho
vae'iramu nami'a'ajëromo evare Iesu ri'ö'iröhe jö God-are
surire jajivare Iesuhu majëhijadoho ëho mae uehorovareje.

Iesuhu ae aho'obëhe gö barëjaje jöhoje.

23 God-hu Vörö Tugohade Sörö majare Iesuro Jerusalem
amo börömore hijamu evare ae aho'obëhe gavare hu mu
masije vaejamu gagorovo hesi örire mae uehorovoruo-
madeje.
24 Mae uehorovamu Iesuro uvadeje: Ëaribövioho ma-
döëremu uehorovevaruëromo jabesi öriroho bogo ma ue-
horovëvadeje ae aho'obëhe mami'e gëvë'ëro jië'ëro.
25 Iae hu ae aho'obëhe jabesi dë vövöbajo'oho gë
barënövadeje. Ëhu'ëro ae gö jabesi jö Iesuare örire ma-
jahi'iröhe bëhoho bogojiadeje.

3

Iesuhu Nicodemus'o jö jövade jöhoje.

1 Iae Jew rajo a böröme gemuëro hijadeje hesi ihoho
Nicodemus. Hu Pharisee ae jiadeje.
2 Vahie gemu huro Iesu ga'i va'adeje. Va'oromo Iesu
uavadeje: Tisa no ja garomo uvarue höjo: God-hu
ramö'öjamu röjahui'i rovane ae javajëjo. Rabëniajo. God
a'oho bogo hi'ibejajo jaehu vaejanue ëhi jië'e mu masijo
vaejë'oho bogo eni javuo'ibejajo.
3 Bogo eni javuo'ibejajamu Iesuro uavadeje: Ave jöho na
jö mae ua'ië'ajëjo. Ae mami'e rahadoho röhu maho bogo
raho'amë'oho God-hu muebejaje öri ari'o garuomoröhoho
bogo eni jioruomo'ajëjo.
4 Bogo eni jioruomo'ajëjamu Nicodemus-ro uavadeje: Iae
mae höjo röhu aho mavojiraejë'oho diehi'oromo röhu maho

raho'amo'iröhoho eni jioruomo'ajëjo. Vëmu jabesi dëre vuonorö'ö rumo va'oromo suorovonövë'oho bogo eni höjo.

5 Bogo eni höjamu Iesuro uavadeje: Ave jöho na jö mae ua'ië'ajëjo. Jovohu'o God-are Aru'ahohu'o bogo ajëmijamu röhu maho rahë'oho God-are öri ari'ere va'iröhoho bogo eni jioruomo'ajëjo.

6 Sino haho'o'e aëro sino haho'o'e harihoho baeruomo'i a'i God-are Aru'ahohuro iae aru'aho'e harihoho avoho'amaje höjo.

7 Na uavode höjo: Jemë mami'e rahëvadoho röhu maho rahëvë'oho ëhuremu mae jëvo'ajë jöho hejanuoho nadi tiönëjo.

8 Buroho dinö'e dinö'e va'i nimë'oho hesi ëma va'aje höjo. Ja he'a'anuëjo rovavo'iramu röhu bogo ga'a'anuëjo dinö'e jioromo rovajoho o dinö'e va'ajoho. God-are Aru'ahehu a rahu ajëmamu röhu maho rahë'oho jabesi öroho iae ëhi dadivavo'iramu bogo ga'a'anuëjo.

9 Bogo ga'a'anuëjamu Nicodemus-ro uavadeje: Röhu ëhi jië'e muoho diehi jio'a'ajëjo.

10 Diehi jio'a'ajëjamu Iesuro uavadeje: Ja Israel rajo röjahuijanue a böröme javajëjo. Röhu ja diehi'oromo ëhi jië'e muoho bogo gavanue höjo.

11 Ave jöho na jö mae ua'ië'ajëjo. Simane javuë'ëro ë jöho no atarue höjo. Nunehu gavë'e jöho huruoho majëhijarue höjo. Majëhijego jemëro bogo ejahuaruje höjo.

12 Sa'a hesi mu jö majëhijodoho jemë bogo maho uehorovevaruje höjo. Ëhuni ö'idö hesi mu jö majëhijë'oho jemë diehi'oromo mae uehorovevorëjo.

13 A ioro'ioroho bogo ö'idöroho ajio raromoruomade höjo. God-are A Maho ö'idöre jioromo ruvebijodoho naro gemuëro ëho hijode höjo.

14 Röhu urimë'i Moses-ro a rumo'e sa'are hiromo sigobu va'ëne inömoho ma-mabëhe avohoromo ijore bamoromo a jabesi nunire banigojiomade höjo aëro ëho garomo mae raromonövoröhego. Sigobu va'ëne inömo banigojiomadëhi God-ro bamë'ëro aëro ëhi hesi A Maho na a jabesi nunire banigojiomevo'aruëjo

15 ëhuro ae rahu na mae uehorovevë'oho i'e rahanovoromo ma-ioro'ioremu maro raromo'iröhego.

16 Sa'ae dinö'e dinö'e God-ro dë vövöbajo'e aho'o uehorovavuadeje. Uehorovavuoromo hesi Harihu gemu'oho bojamuijadeje ëhuro ae rahu Harihu mae uehorovë'ohuro ëhuro bogo sisëroho va'i ma-ioro'ioremu maro raromoröhego.

17 God-hu hesi Harihu saˈare nugöˈöjade hesi bëhoho bogo
nosi sisëho garomo sisëroho bamavuoˈi aˈi ajamuiromo maro
ramuoˈiröhego ëhuni nugöˈöjadeje.

18 Ae rahu Harihu mae uehorovëˈoho bogo sisëroho vaˈo
hesije. O bogo ma uehorovëˈoho mamiˈe sisënö bamëˈeje
ë hesi bëhoho hu God-are Harihu gemuˈoho bogo ma ue-
horovëˈego.

19 A sisënö bamëvaje hesi öroho aviëhije. Ajohuro saˈare
rovëˈeje. Rovëˈe jiamu aëro ajoho bijönimoˈi ramoramoho
nimoruomadeje mu sisëmu vaejaruëro jiëˈëro.

20 Ae rahu mu sisë vaejëˈoho ajoho garomo bijönimoromo
bogo bëhiroho rovajeje hesi mu sisëho vaˈorahoro jiojöëni.

21 Aˈi ae rahu mu ma vaejëˈohuro aji bëhire rovajeje huhu
God-are jö ejahoromo mu vaejajoho ëho samaro jioröhego.

John-hu Iesuare jö majëhijade jöhoje.

22 Ëhiˈamu Iesuˈo hesi ijorajo ömoˈömohuˈo ëho jaburo
Judea saˈare vaˈareje. Vaˈoromo huro jabuˈo hiromo ae
bapataeto vaejëvonövadeje.

23 Bapataeto vaejëvoˈi John-ro Aenon saˈare Salim amo
bëhire hiromo huˈo bapataeto vaejëvonövadeje ë dirö'oho
jove ahoˈobëhe jiëˈëro. Bapataeto vaeˈego ae ahoˈobëhe ë
rueromo vaenövareje

24 ë hesi bëhoho John bogo guduamoromo savoji gagoroho
baˈamëˈëro ijonö baˈamoˈiröhego.

25 John-ro bapataeto ëhi vaejëvamu hesi ijorajo
ömoˈömohuˈo Jew rajo ae göˈo jö ahoˈahamirovoromo
uarovareje: Jovehu sisë uˈoˈiröhe öroho ëhi ëhi höjo.

26 Jöho ëhi ahoˈahamirovoromo John-are ijorajohuro
vaˈoromo John uavareje: Tisa Jordan jovo ioroˈiorore jaˈo
hijamu jaehu hesi jö majahuijanoho ë ahuro jasi muoho va-
jiohunöˈe baeromo bapataeto vaejëvego jabu ae ahoˈobëhe
hesirire vaˈoruomaje höjo.

27 Vaˈoruomaje höjamu John-ro uëvadeje: Röhu aehu
nosirire rueruomëˈoho o muehu o rabehu rabehu rovëˈoho
bogo ëma rovego baeˈi aˈi God-ro bojamuijego baejarue höjo.

28 Jemë mamiˈe hejarije höjo naro jemë uëvamu: Böröme
namiromo ajëmiˈirode aho bogo naehu jevajëjo. Aˈi God-
ro na urimo remöˈöjamu rovëˈe jevajëjo ë ahuro ijore
rueröhego.

29 Ëa hesi jöho uhunöˈe majëhiˈiëˈajëjo. Iˈo masuröhe
aho huro gemuëro vaboroho baeˈaˈajëjo. O ë a hesi
aemoˈaemohuro namiromo muˈöjamiromo heröhe
masuröhe aho jöe jövavamu hejëˈoho nimorohoˈajëjo.

Nimoroho'iröhëhi jemëhu uevaruje a hesi mu jöho heromo
na nimorohevo avohajëjo.
30 God-ro ëhi nimo'ego ë a hesi ihoho ajiomo'i nasi ihoho
abuejajëjo.

Iesuhu ö'idöre jioromo ruvebijë'ëro jö börömo majahuijaje jöhoje.

31 John-hu majëhijadëhi iae ëhije. Döre jioromo ruvebi-
jade ahuro ae aho'obëhe iosiramuiromo börömohoje. Bogo
döre jioromo ruvebi'i a'i ma-sa'are rahëvare aribövioho
jabumë ma-sa'aremu raromarue ariböviëro jëvë'ëro sa'a
hesi jöhemu majahuijarueje. O ö'idöre jioromo ruvebijade
ahuro aho'obëhe iosiramuiromo hu börömohoje.
32 Börömoho jië'ëro garomo hejade jöho huro ae
majëhijajeje. Majëhijego hesi jöho aho bogo ejaharueje.
33 Röhu ae rahuro hesi jö ejahë'oho ëhuro uvarueje: Iae
mae-ëjo God mae höjo.
34 Ëhesi bëhoho God-hu nugö'öjade ahuro God-are
jöhuremu jövajeje. Rabëni hesi bëhoho God-ro hesi
Aru'ahoho bojami avohego dë vövöbajo'e rarovahego jöho
jövajeje.
35 Vavuohuro Harihoho rajahijajeje. Rajahiromo bövie
bise'e hesi övore bamë'eje.
36 Ae rahu Harihu mae uehorovë'oho ma-ioro'ioremu
maro hijajeje. O ae rahu Harihu bogo ejahë'oho bogo
maroho hi'i God-ro hesi örire dë vörönimemu vörönimajeje.

4

Iesuhu Samaria rajo magonahohu'o jö jövadohoje.

1 Iae Pharisee aribövioho hejareje aëro uvoruomamu:
John rinëgoromo bapataeto vaejëvobe rovaje aho ma-
jianovo'i Iesuhu rinëgoromo bapataeto vaejëvobe rovaje aho
börömoho höjo.
2 Ëhi hejareje röhu Iesu bogo hesi övoho bapataeto
vaejëvo'i a'i hesi ijorajoho jaburo ë'areje.
3 Amo Iesuro hejade uvavamu: Huhu ë'aje muohuro John
hesiroho iosiramijë'e jöho Pharisee aribövioho hejë'e hö
uvavamu hegorovo Judea sa'aho vuonugo'i vuonorö'öromo
Galilee sa'are ajiomo'i va'adeje.
4 Galilee ajiomo'irögoro Samaria örëro va'adeje hesi
muëro jië'ëro.
5 Va'oromo Samaria sa'are ajiomoromo amo ihe Sychar
ë rovadeje. Röhu Sychar amo bëhire jiaje sa'aho urimë'i
a mami ae Jacob-ro hesi harihoho Joseph bojamijadeje.
Ësa'anö Iesu rovadeje.

6 Rueromo maja ririvanovë'iro öri ëgobövіro rovë'ëro
u'uvamu hegoro Jacob-mëhu jovëni umare gua bëhire hi-
jadeje.
7-8 Hesi ijorajoho jabu ie imo'i amore va'ë'ëro hesi sivue
hijadeje. Hijamu iae Samaria sa'a rajo magonahe gemuëro
jove vuo'i rovadeje. Rovamu gagorovo Iesuro uavadeje: Jove
vuo bojemego na ijöjo.
9 Jove bojemego na ijöjamu rue magonahohuro uavadeje:
Ja Jew raje javo'i na Samaria rajo magonahe jevajëjo.
Ëhu'oho rabëni jovo jöho ue gevanuëjo. Ëmagonahehu ëhi
uavade hesi bëhoho Jew rajohuro uvoruomajeje: Samaria
rajo jabesi ano sabo'e hevöho enatuoho unoho ioho bogo
i'ejarëjo. Jew rajehu ëhi uvoromo ömaruëhi Iesu bogo ëhioho
ömë'ëro ëhu'ëro magonahohuro uavadeje: Rabëni jovo jöho
ue gevanuëjo.
10 Ue gevanuëjamu hegorovo Iesuro uavadeje: God-hu a
bojëmijaje suvuoroho jero bogo gavanuëjo. O naehu jovo
bojemijöro ua gavaje aho jero bogo gevanuëjo. Ge'ibejanëjo
ja ue ge'ibejanëjo naro a i'ovëvaje jovoho bojami'ibejöjo
iromo maro hi'iranego.
11 Bojami'ibejöjamu magonahohuro uavadeje: Iae mae
höjo röhu jovo vuoromo bojemi'irane hevöho bogojavajëjo.
Röhu jovo vuo'irane guaho ëgobövi mae jio abuejajëjo. Ëhi
jië'oho ja diehi'oromo a i'ovëvaje jovoho vuo bojeminëjo.
12 Nosi hije bövi mae Jacob-ro ave jovo vuarue guaho
bojamuijade höjo. Hu'o hesi harihu ömo'ömohu'o ëho jaburo
ave guare rueromo jovoho vuoromo ue'ahë'i jabesi mioho
mio'amonövare höjo. Na jero Jacob iosiramiromo börömoho
javajëromo ëhu'ëro jero a i'ovëvaje jovoho bojemi'i ue-
vanuëjo.
13 Uevanuëjamu uavadeje: Ae rahu ave jovo ue'ahë'oho
huë girihëvo'iramu röhu maho gö'o i'i nimonövo'arujëjo.
14 O naehu jovo mëmamu ue'ahë'oho huëho bogo gir-
ihëvo'i ioro'iore gemu ma-maemu jioruomo'ajëjo. Ëhesi
bëhoho naro jovoho bojëmi'iramu nasi jovo mahuro jabesi
dë vövëbajo'ere jovëro bubujivanovo rojomëvo'iramu ma-
ioro'iore gemu maro raromo'aruëjo.
15 Raromo'aruëjamu magonahohuro uvadeje: Mae jovo
jöe jövajëromo uavadeje: Iae mae höjo. Ëhi jië'e jovoho
bojemego na ijöjo. Iromo ijonöho huëho bogo girihevego
aveho bogo rueromo jovoho vuo'irode höjo.
16 Bogo vuo'irode höjamu Iesuro uavadeje: Va'oromo jasi
baruoho uaromo hu'irae baruenëjo.
17 Baruenëjamu rue magonahohuro uavadeje: Baru
rumo'e jevajëjo. Baru rumo'e jevajëjamu uavadeje: Iae mae

uevanuëjo: Baru rumoˈe jevajëjo.
18 Urimo baru masu nugobe rovanoho ahoˈobëhe övo
gö mine höjo. Avevejöˈe garomo hijanuoho ëho bogo jasi
baruoho höjo. Ëhuni ja mae uevanuëjo.
19 Mae uevanuëjamu rue magonahohuro uavadeje: Iae na
gavajoho ja jö God-aro baeromo majahuijanue ae javajëjo.
20 Ëhuni ave jöho uevego na hejöjo. Nosi Samaria hijo
mionoˈo ömoˈömohuro rue dahorure iojiomoromo God ra-
jahibe rovëˈe höjo. Röhu Jew rajoho jemëro uvaruje höjo:
Jerusalem amohuremu rojomoromo God rajahinövorëjo. Di
öri ariˈoho maho höjo.
21 Maho höjamu uavadeje: Röhu ave nasi jöho mae
uehorovëjo. Majae ijonöho aho bogo rue dahoruroho o
Jerusalem amoroho Vavuoho rajahiruomoˈajëjo.
22 Samaria rajoho jemëhu rajahijaruje bëhoho bogo gavëˈe
ëma ëˈaruje höjo. Röhu Jew rajo noehu rajahijaruoho noro
avoho garomo ëˈarue höjo. Rabëni hesi bëhoho God-hu a
manö babamëvoˈiröhe muoho Jew rajo nosirire aevëˈëro
jiëˈëro ëhuˈëro noro öroho avoho garomo God rajahijarue
höjo.
23 Majae gö rueˈiëˈajëjo. Röhu mamiˈe rovanovëˈe höjo.
Evare majare aehu uhohuˈo God rajahijëˈoho God-are
Aruˈahoho baeromo Vavuoho avoho uehorovoromo ëhi ra-
jahiˈaruëjo. Vavuohuro iae nimajëjo ëhi jiëˈe aribövioho
hu rajahinövoröhego.
24 God hu aruˈahe höjo. Ëhuni ae rahu God rajahijëˈiroho
hesi Aruˈahoho baeromo God avoho uehorovoromo ra-
jahiˈaruëjo. Öre gö bogohöjo.
25 Bogohöjamu rue magonahohuro uavadeje: Iae na
gavajëjo. Böröme namiromo ajamuiˈiröhe aho Keriso iae
rueˈaˈajëjo. Rueromo jöe ahoˈobëhe huruoho majahui
barëˈajëjo.
26 Majahui barëˈajëjamu Iesuro uavadeje: Jaehu uvanue
aho iae na aviae jevajëjo jaˈo jö jövajoho.
27 Ëhi uavamu gavëˈi Iesuare ijorajoho jaburo vuonoröˈö
rovareje. Rueˈi gavare Iesuro magonahoˈo jöe jövamu
gagorovo tiöjëvadeje. Tiöjëvamu röhu aho Iesu bogo
uavareje: Ja rabe nagajëjo. O bogo uavareje: Ja rabëni
huˈoho jöho jövanuëjo.
28 Ëhiˈamu magonahohuro riˈöromo jovoˈe hevöho ë nugoˈi
amëro vaˈadeje. Vaˈoromo ae uëvadeje:
29 Rueromo ae gemu gahëjo. Naehu bövi biseˈo ömode
jöho huro majehijamu hejëˈe jevajëjo. Na ë aho böröme
namiromo ajamuiˈiröhe aho höjo o rahuo höjo.

30 Ëhi uëvamu amoho vuonugoˈi Iesu gaˈi örire rueruo-
madeje.
31 Ëmagonahohuro ëhi ëˈirögoro Iesuare ijorajoho jaburo
ioho imëˈëro uavareje: Tisa ie ijëjo.
32 Ijëjamu Iesuro uëvadeje: Iae nasi ie jiajëjo. Röhu jemë
bogo gavarujëjo.
33 Bogo gavarujëjamu rueho jaburo uarovareje: Na aëro
ioho ba ro bojamijare höjo. O dinöˈe baejade höjo.
34 Ëhi uarovamu Iesuro uëvadeje: Ëho na bogo i jöho uëˈiro
aˈi Vavuehu saˈare remöˈöromo nimaje jöho naro ejahoromo
huhu bojemade muoho vae barëjego ëhuro inöˈe daˈuegaje
höjo.
35 Jemëˈo uehorovohëjo. Jemë atoromo ëhi uvaruje
höjo: Manaere ëhi niöˈi ëhi niöˈi mueberomo iunoˈoho
mavoˈiramu evare gagovoˈejarëjo. Röhu aveho hehëjo. Iˈo
muˈoho ruë numë uherihoromo gahëjo. Iunoˈoho iae
mavoˈamëˈe höjo gagovoˈamoˈiröhego. Ëhi uëvade jö hesi
bëhoho bogo iunoˈo jöho jioˈi aˈi Samaria raje ae ahoˈobëhe
magonahohuro uëvëˈëro Iesu gaˈi örire rueruomade jöhoje.
36 Röhu uhu jö hesi vituoho majëhiromo uëvadeje:
Gagovarue aribövioھuro aviavejöˈe jabesi suvuoroho
ujuohoromo aribövioھo iunoˈo vaˈëne gagovëvaruëjo jaburo
ma-ioroˈioremu maro raromoröھego. Ëhuˈëro iunoˈe
bamarue aribövioھuˈo gagovarue aribövioھuˈo ma-gemuoro
nimorohoruomoˈajëjo.
37 Röhu ave jöھuˈo atoromo uvarue höjo: A ioroˈiorohuro
iunoˈoho bamego a ioroˈiorohuro gagovarue höjo. Ëjöھo iae
mae höjo.
38 Naro jemë rëmöˈöjode höjo iˈuˈe mu bogo vaejarijire ë
vaˈoromo ma-gagovoˈirarijego. Hesi a ioroˈiorohuro iˈuˈe
muoھo ë vaejamu jemëro jabesi mu vituoھo baejëˈëro ae ma-
gagovëvoˈiëˈarujëjo nasinö jëvojöro.
39 Ëhiˈamu Samaria saˈa rajo aribövie ë amore raro-
maruohuro hejare magonahoھo uëvamu: Naehu bövi biseˈo
ömode jöھo majehijamu hejëˈe jevajë uëvamu hegorovo ae
ahoˈobëھe Iesu mae uehorovareje.
40 Mae uehorovoromo rueromo Iesu uavareje: Ro nosi
amoro noˈo hijëjo. Hijëjamu Iesuro vaˈoromo majae niöˈi
jabuˈo hijadeje.
41 Hijamu urimo ae ahoˈo magonaھo hesi jöھo heromo mae
uehorovëˈëro hejare Iesuro jöe majëھijamu hegorovo ae gö
gö ahoˈobëھe mae uehorovareje.
42 Mae uehorovoromo magonahoھo uavareje: Urimoھo
jasi jöھo heromo Iesu mae uehorovare höjo. Jaruvoھo bogo

ëhunioho mae uehorovoˈi aˈi nosi hiaˈëro hejare Iesuro jöe majahuijamu hejëˈëro ëhuˈëro noro mae garomo uvarue höjo: Iae mae-ëjo. Ëaho saˈae dinöˈe dinöˈe raromarue aribövioho manö babamavuaje aho höjo.

Gavamen mu vaejaje a hesi harihu hesi sino Iesuhu ajamamu marëjade jöhoje.

43 Ëhi uavamu Iesuro ë amore hiromo majae niöˈi barëjamu gagorovo vaˈadeje. Vaˈoromo Galilee saˈare ajiomadeje.
44 Urimëˈi Iesuro ae majëhiromo uëvadeje: Jö God-aro baeromo majëhijarue aribövioho ëhi jëˈe aribövioho nosi saˈa rajohuro bogo masijoho höromo maho uehorovavuoruomaje höjo.
45 Röhu vaˈoromo Galilee saˈare rovamu gagorovo ë saˈa rajohuro hu rajahiruomadeje ë hesi bëhoho mamiˈe sörö̈ho iˈi Jerusalem vaˈoromo gavare Iesuro darugoˈe mu masijoho vaejamu gavëˈëro.
46 Rajahijamu Iesuro Galilee saˈare hiromo röhu maho vaˈoromo Cana amore höröjadeje. Urimëˈi huro ë amore hiromo jovo maho baeromo avohamu wine-rëjadeje. Ëamore röhu maho rovadeje. Röhu gavamen mu vaejaje aëro ë saˈae gemuore hijëˈe jiadeje. Saˈae gemuore Capernaum amore hiˈi hesi harihoho guomo guome baeromo huˈo hijadeje.
47 Hijamu vavuohuro hejade uvavamu: Iesuro Judea jioromo Galilee ro hijajë uvamu hegorovo ajio Cana höröromo Iesu uavadeje: Nasi harihoho guomehoˈiëˈajëjo. Ëhuni naˈo ruvebiromo anume Capernaum amoro ajamego mae jioˈirajo.
48 Mae jioˈirajamu Iesuro uavadeje: Na jemë nasi darugoˈe mu masijoho garomo mae uehorovevoˈi ëhuni na bogo maho uehorovevaruje höjo.
49 Uehorovevaruje höjamu rue vavuohuro uavadeje: Iae ëhi höjo röhu ruvebiromo ajamijëjo. Jueˈi guomoˈiëˈajëjo.
50 Guomoˈiëˈajëjamu Iesuro uavadeje: Vaˈëjo. Jasi harihoho iae iˈovoromo hiˈiëˈajëjo. Hiˈiëˈajëjamu hegorovo rue vavuohuro jöho mae uehorovoromo abuejadeje.
51 Abuejamu gagorovo hesi mu vaejaharue aribövioho rueromo örire birohoromo uavareje: Jasi harihoho iae iˈovoromo hijajëjo.
52 Hijajëjamu uëvadeje: Maja raburo jueˈi iˈovade höjo. Iˈovade höjamu uavareje: Nëri jeniˈe majae huotorovamu gavëˈi evare hesi sino dajoˈe vörö̈ˈiraejadoho uˈuhade höjo.
53 Uˈuhade höjamu rue vavuohuro uehorovoromo uvadeje: O majae ëhi gemuoho jiamu gavëˈi Iesuro uevade höjo: Jasi

harihoho iae iˈovoromo hiˈiëˈajëromo huˈo hesi ö mueno'e aho'obëhe jabu'o mae uehorovareje.

54 Röhu urimëˈi Iesuro Judea saˈare jioromo Galilee rueromo evare bëhiˈe mu börömo gö vaejadoho avevejöˈe jö jövamu a börömo hesi harihu iˈovadoho ëho bëhiˈe mu göho jiadeje.

5

Iesuhu jovo riröre vaˈoromo a hesi sino ajamamu marëjade jöhoje.

1 Ëhiˈamu Jew rajehu God uehorovoromo sörö ijarue majaho gemu rovadeje. Sörö majaho rovamu Iesuro Jerusalem ajiomadeje.

2 Röhu Jerusalem amo börömo oje gemu hesi ihoho Sheep Ojohoje. Ëojo hesi bëhire jovo eˈue gemu ruhijëˈeje. Ëjovo hesi ihoho Hebrew huëhu uvaruoho Bethzatha-je. Röhu ë jovo hesi ruhëhi numëhi ionire ionire ririre javu ëge övo gö mine jioˈame. Javuoho bogo iromëˈe ma-döhemu vaeromo ëhi ma-gagemu nugoˈamëˈejö ë raromonövoröhëni.

3 Ëjavuore guomo guomoˈe ae ahoˈobëhe raromonövareje. Nuni sisëˈe höru sisëˈe övo höruˈo tövëˈe ëhi jiëˈe aribövioho ë raromoromo [muebejareje jovoho avaduˈavaduvöhego.

4 Ëhesi bëhoho Badare anerae gemuëro majae gö gö ë jovore abueromo jovoho huotohuotovoˈego avaduˈavaduvonövadeje. Avaduˈavaduvoˈego guomo guomoˈe aribövioho di aho urimo jovore abuejadoho marënövadeje.]

5 Iae ae gemuëro ë raromadeje. Guomo guomo maminö göˈe baeromo ëhi jiobe rovadoho vadune ahoˈobëhe 38 barëjëˈe jiadeje.

6 Ëraromamu Iesuro hu gavadeje. Garomo uvadeje: Ëaho guomo guomo baejadoho majae ëgobövie barëjëˈe höromo uavadeje: Na ja marëjavojöro nagajëjo.

7 Marëjavojöro nagajëjamu rue guomo guomoˈe ahuro uavadeje: Na aemoˈaeme bogojevëˈëro jovo avaduˈavaduvëˈiroho bogo baejevoromo jovoroho baˈamevarue höjo. O na jovore abueˈiëˈiroho ae göëro na iosiremiromo urimo abuejaje höjo.

8 Urimo abuejaje höjamu uavadeje: Riˈö namiromo raromanue suhoho banigojiomoromo baeromo juvëjo.

9 Juvëjamu ë aho ma-burëro marëjadeje. Marëjamu hesi suhoho banigojiomoromo baeromo juvo vaˈadeje.

Ëhi ëˈadeje röhu ë majaho Jew rajehu mu bogo vaeˈi nuharue majaho jiadeje.

10 Nuharue majaho jiamu gagorovo Jew rajo a masijohuro
gavare ë ahuro suhoho bava'amu gagorovo uavareje: Jaruvo
nosi nuho majae höjo. Ëhuni ja suhi baeromo juvanuoho ëho
jero nosi jögoroho ahanuëjo.
11 Ahanuëjamu uëvadeje: Röhu ajemamu marëjevade
ahuro uevade höjo: Jasi suhoho banigojiomoromo baeromo
juvë uevadohuni ëhuni baeromo juvajëjo.
12 Baeromo juvajëjamu uavareje: Raro ëhioho uavade höjo.
13 Ëhi uavamu röhu dadivamu bogo uëvadeje rabëni ae
aho'obëhe jovo riröre tagavamu Iesuro ajamiromo va'ë'ëro
jië'ëro.
14 Ëhi ë'ë'ëro Iesuro God-are amo börömore va'oromo ë
aho birohoromo uavadeje: Hejëjo. Iae mami'e marëjavë'e
jiaje ijoho nadi mu sisëho vaenëjo. Urimo huë vavaene ma-
bisemu baejanoho röhu ijonöho börömo bëhe bae'a'anuëjo.
15 Ëhi uavamu hegorovo rue ahuro va'oromo Jew rajo a
masijoho uëvadeje: Ajemamu marëjevade aho Iesu höjo.
16 Iesu hö uëvamu hegorovo Jew rajo a masijohuro
uvareje: Iesuro ë muoho nuho majaro ömade hö uvoromo
dë vörönimoromo aevoromo Iesu huë vavaene bojami'i ari-
jareje.
17 Huë vavaene bojami'i arijamu Iesuro uëvadeje: Nasi
Vavuoho bogo nuho'i a'i ma-muemu vaemu vaejego na'o ëhi
ë'aje höjo.
18 Ëhi uëvamu hegorovo rue a masijohuro uvareje: Nuho
maja hesi jögoroho ahë'e höjo. Röhu göho hu uvajëjo: God
nasi Vavu mae höjo. Ëhu'ëro hu uvoromo ë'ajëjo: Na God'o
gemuoho jevajëjo. Ëhi uvoromo ëhuni jaburo uehore aho'o
ma-gemu baeromo uvareje: Iaho ano'ejarëjo.

God-are Harihehu God-are darugo baeromo mu vaejaje jö Iesuhu jövadohoje.

19 Ëhi uvamu Iesuro jöe majëhiromo uëvadeje: Ave jöho
na jö mae uë'ië'ajëjo. God-are Harihu naehu nasi sivu mu
vae'irodoho bogo eni jevajëjo. A'i Apohu vaejego gavaje
muohemu vaejaje höjo. Apohu vaejajëhi Harihoho naro ëhi
gemuoho vaejaje höjo.
20 Ëhesi bëhoho Aporo Harihoho na uehorovevoromo
huhu mu bövi bise'o vaejajoho ëho röjehijaje höjo. Röhu ë mu
röjehijajoho u'emu iosiramiromo masijo maho röjehi'a'ajëjo
naro vaejego jemëro garomo tiöromo uvo'irarijego: Mabëhe
ë'ajëjo.
21 Vavuehu vuovë'e aribövi ajëmijego i'ovaruëhi ëhi Hari-
hoho na'o vuovë'e ae rahu ajëmi'i negë'oho ajëmego i'ovarue
höjo.

22 Vavuohuro aho bogo mevoromo gëvaje höjo mae o sisë
jioˈamego aˈi mevoromo mae o sisë jëvego gëˈirode muoho
Vavuohuro Harihu nasi övore bamo barëjëˈe höjo naro ë
muoho vaeˈirodego.
23 Naro vaejego ae ahoˈobëhe Vavu rajahijaruëhi Harihoho
naˈo ëhi rajehiruomoröhego. Ae rahu Harihoho bogo raje-
hijëˈoho ëhuro Vavue remöˈöjadohuˈo bogo rajahijarue höjo.
24 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Ae rahu nasi jö heromo
saˈare remöˈöjade aho mae uehorovëˈoho ma-ioroˈioremu
mae raromoˈiröhe örire jijihoruomaje höjo. Mae
raromoˈiröhe örire jijihobe vaˈojuvo mevoromo gëˈirode
majaho rueˈiramu God-are iˈuoho bogo baeruomoˈajëjo
vuovo örire jijiharoho mamiˈe vuonugoˈi iˈovo örire
jijiharuëro jiëˈëro.
25 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Majaho rueˈaˈajëjo.
Röhu mamiˈe rovanovëˈe höjo. Evare majare vuovëvëˈe
aribövie göëro göëro heˈaˈaruëjo God-are Harihoho naro
uvavoˈiramu. Ae rahu Harihu naehu uvamu hejëˈoho vuovo
örire jijiharuoho vuonugoˈi iˈovo örire jijihoˈaruëjo.
26 Vavuehu ae uëvego iˈovaruëhi huro na ajemijëˈëro Har-
ihoho naˈo ëhi uëvego iˈovarue höjo.
27 Vavuohuro ëhi ajemiromo röhu jöho bojemijade höjo
naro ae mevëvoromo gëˈirodego mae o sisë jëvego rabëni na
hesi A Maho jevëˈego.
28 Ëjö hejarujoho nadi tiörëjo. Majaho rueˈiramu evare ae
ahoˈobëhe hure raromaruohuro heröhe naro uvavoˈiramu
29 hegorovo hure jioromo suorovoruomoˈajëjo.
Suorovoromo mu ma vaejare ariböviohuro riˈöromo
ma-ioroˈioremu maro raromoˈirögoro mu sisë vaejare
ariböviohuro riˈöromo naro mevëvo gëromo iˈue mana
bojëmiˈiramu sisëro vaˈoruomoˈajëjo.

Rabe rabe garomo heromo ëhuni uvoˈejo: Iesu mae höjo.
Ëhesi jöhoje.

30 Naehu nasi sivu mu vaeˈirodoho bogo eni jevajëjo.
Vavuehu uevego hejajëhi na ëhi mevëvoromo gëvaje höjo ae
mae o sisë jëvego. Bogo ëma mevëvoˈi aˈi mae mevëvoromo
gëvaje höjo rabëni hesi bëhoho nasi nimajoho bogo ue-
horovoˈirögoro aˈi saˈare na remöˈöjade aehu nimajoho
uehorovajëro jiëˈëro. Iae ëhuni avoho mevëvoromo gëvaje
höjo.
31 Naro nasi sivue nasi jöho huruoho majëhijego
heˈibejarijëjo nani aëro uvoˈibejarijëjo: Sarere höjo.
32 Röhu bogo nasi sivuoho jövoˈi ae gö na ömego geva-
johuro jövo ajemiromo uëvaje höjo: Nörö jö mae jövaje

höjo. Iae na gavajoho ë aho hu jö maemu jövaje höjo nasi Vavuohuro jiëˈëro.

33 Mamiˈe jemëro jemesi ae rëmöˈöjamu John-are örire vaˈare höjo. Vaˈoromo hejare höjo huro jö ma hesi jöho mae majëhijamu.

34 Ëhesi bëhoho nasi jöho majëhijade höjo. Na ëhi uëvaje hesi bëhoho bogo aëro nasi jöho ajemiromo majëhijöro negoˈego uëvajëjo. Aˈi ëhi uëvaje hesi bëhoho jemëro ejehoromo bogo sisëroho vaˈi maro vaˈirarijego ëhuni uëvajëjo.

35 Röhu John-ro irehu höduvoromo ajivavuajëhi huro ëhi ajivëvonövade höjo. Ëhiˈamu majae ma-bunemu nimarije höjo hesi ajire raromogoro nimorohoˈirovo.

36 John-hu nasi jö majëhijamu hejarijoho iae mae höjo röhu ëho ma-jianovoˈi Vavuehu bojemego vaeˈamaje muoho ëho masijoho höjo. Ëho garomo uvoˈibejarijëjo: Iae mae-ëjo. Vavuohuro nörö nugöˈöjamu rovëˈe höjo.

37 Röhu Vavue na saˈare remöˈöjade ahuro huˈo ajemiromo nasi jöho majëhijëˈe höjo. Hesi huëho jemë bogo heromo nu anoˈoho bogo gavëˈe jëvajëjo.

38 Hesi jöho jemesi dë vövöbajoˈeroho bogoˈe höjo rabëni huhu remöˈöjamu rovode aho na bogo ma uehorovevarujëro jëvëˈëro.

39 Röhu jemëro uehorovoromo uvaruje höjo: God-are surire jö adahëˈoho noehu ma-ioroˈioremu mae raromoˈiröhe öroho biroho'ejarëromo ë hesi öroho nahoˈirögoro suroho adaho avoharuje höjo. Röhu nasi jöho jemëhu adaharuje surire iae ë jajivëˈe höjo.

40 Nasi jöe ë surire jajivare höjo röhu jemëhu ë jö eromo nasirire rueromo ëhuro mae raromoˈirarijoho bijönimaruje höjo.

41 Ma-aehu nasi iho döre bamehoˈirarijoho ëho na bogo uehorovoromo jövajëjo.

42 Röhu jemesi dëho iae na gëvajëjo. God-are öriroho jemesi dë vövöbajoˈeroho bogo uehorovaruje höjo.

43 Naro nasi Vavu hesi ihore rovode höjo. Röhu jemëro bogo ejeharuje höjo. Ae göehu hesi ëma rovëˈoho ëma ejëhoˈarujëjo.

44 Jemë nimarujëjo jemesi aribövëro jemesi ihoho döro bamëhojöro. Aˈi God gemu eni jiëˈe aehu jemesi iho döre bamëhoröhe ë hesi öroho bogo naho gavaruje höjo. Bogo naho gavëˈoho jemë diehiˈoromo na mae uehorovevorëjo.

45 Röhu nadi uvorëjo: Nöröro hesi Vavu hesi örire nosi jö sisëho huruoho majahiˈajëjo. Na bogo ëhioho ëˈejöjo. Aˈiro Moses-ro jemesi jö sisëho huruoho majahiˈajëjo. Jemë

uvaruje höjo: Moses-ro ajamuiˈiramu mae raromoˈejarë uvaruje höjo röhu hesi jöho bogo ejaharuje höjo. Ëhuni huro huruoho majahiˈajëjo.

46 Ëhesi bëhoho jemëro Moses-are jöho ejahoˈibejarijëjo nasi jöhuˈo ejehoˈibejarijëjo. Huro nasi jöho jajivëˈego ëhuni uëvajëjo.

47 Röhu huhu jajivoˈamade jö bogo ejaharujoho jemë diehiˈoromo nasi jöho ejehorëjo.

6

Iesuhu ae ahoˈobëhe 5,000 daˈuojëhade jöhoje.

1 Ëhiˈonugoromo Iesumëro boat-re ajio raromoromo Galilee eˈu döre eˈu hesi iho göho Tiberias eˈu ioni göre ë vaˈareje.

2 Vaˈamu ae ahoˈobëhe mae Iesuro darugoˈe muoho vaeromo guomo guomoˈe ae ajëmamu mamiˈe gavëˈëro Iesu ijore rihiromoruomadeje.

3 Amo Iesuro hesi ijorajo ömoˈömoho söjëvo ujuohoromo dahorure ajiomoromo jabuˈo ë hijadeje.

4 Ëmajaho God-hu Vörö Tugohade Majaho Jew rajo jabesi sörö majaho dunovadeje.

5 Evare majare Iesuro dahorure hiromo uheriho'i gavadeje ae ahoˈobëhe ijore rojomoruomamu. Rojomamu gëgorovo Philip uavadeje: No dinöˈe ioho imoromo ë aribövioho ahoˈo daˈuojëhoˈejarëjo.

6 Hu mamiˈe gavadeje rabe ëˈiröhoho. Röhu huro Philip uavadeje heˈi Philip-ro diehi uavego.

7 Amo ëhi ua gavamu Philip-ro uavadeje: Monie ahoˈobëhe 200 kina röhu döre göˈo buˈöromo ie imoromo iˈimëmiˈibejarëjo ae ahoˈo jiëˈëro ma-bisemu bisemu ueˈahoruomoˈibejajo.

8 Ëhi uavamu Iesuare ijoraje ae gö hesi ihoho Andrew Simon Peter-are öhuro uavadeje:

9 Aharihe gemu iae höjo. Hu ie ahoˈobëhe 5 visue niöˈi ëhi jiajëjo. Röhu jaˈo uehorovëjo ëho bogo eni höjo ae ahoˈobëhe jiëˈëro.

10 Ëhi uavamu hegorovo Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: Ae ahoˈobëhe uëvego saˈare raromarëjo. Röhu ë diröˈoho ma-garasiemu jiëˈe jiadeje. Ëhiˈamu ae ahoˈobëhe 5,000 rabuˈe ë raromareje.

11 Raromamu Iesuro ë aharihehu ujuoho rovade ioho ujuohoromo God mae uaromo raromarue aribövioho iˈimëmadeje. Ëhiˈoromo visuohuˈo ujuohoromo ëhi

gemuoho ëˈadeje. Ëhiˈamu ë aribövіohuro dimінoˈe iˈi nimarëhi ëhi ueˈahareje.

12 Ueˈahoromo daˈuëgamu gagorovo Iesuro hesi ijorajo ömoˈömoho uëvadeje: I vitu vituoho gagovorego bogo mae bogo muˈuˈirajo.

13 Ëhi uëvamu ie ahoˈobëhe 5 ueˈahare ë hesi vitu vituoho gagovoromo esöe ahoˈobëhe 12 irijiomoˈamareje.

14 Irijiomoˈamamu Iesuhu bëhiˈe mu börömo vaejadoho ae ahoˈobëhe garomo uarovareje: No muebejarue höjo jö God-aro baeromo majahuijaje a börömohuro saˈare rueröhego. Ëaho jiajëjo.

15 Ëhi uvoromo rueromo Iesu ëma guduamoromo uaˈirögoro ëˈareje: Jero nosi börömoho jionëjo. Ëhi ëˈiaˈamu gëgorovo Iesuro vaˈadeje. Vaˈoromo dahorure vuonorö'ö ajiomoromo hesi sivue hijadeje.

Iesuhu eˈu döre hörehu vaˈade jöhoje.

16 Majae bevaˈiaˈamu Iesuare ijorajo ömoˈömohuro eˈu riröre abuejareje.

17 Abueromo boat-re ajio raromoromo Capernaum amore vaˈi jovo döre vaˈareje. Vaˈamu vahiromëvadeje. Röhu Iesu evaroho jabesiriroho bogo rovëˈe jiadeje.

18 Bogo rovamu gavareje buru börömoho rueˈego jovoho hasajamu.

19 Jovoho hasajamu jovo döre huoˈöbe vaˈaroho 5 o 6 kilometre ëminoˈe vaˈaroho vaˈihö gavare Iesuro jovo döre juvobe jabesi bëhire rovamu gagorovo juhuonivareje.

20 Juhuonivamu uëvadeje: Na jevajëjo. Nadi juhuonivohëjo.

21 Nadi juhuonivohëjamu hegorovo jaburo nimareje Iesuro boat gagore rojomojöro. Ëhiˈoromo dinöˈe vaˈi nimarire ë ma-burëro vaˈareje.

Ae ahoˈobëhe Iesu biroho'i nahoruomade jöhoje.

22 Iesuˈo hesi ijorajo ömoˈömohuˈo ëhi jovo ioni gönö vaˈi aˈi iˈo visuˈo ueˈahare aribövie ahoˈobëhe mae jovo ioni gönö ëhi raromareje. Raromëˈëro nërö gavareje Iesu bogojiamu. Bogojiamu uvoruomadeje: Nëröho boat gemuëro ave jovo riröroho namiˈi boat gö gö bogojiohijajo. Röhu Iesu ë boat-roho bogo vaˈi hesi ijorajohuremu vaˈoruomade höjo.

23 Ëhi uvoromo gavareje boat gö gö Tiberias amore jioromo rueromo Bada Iesuhu Vavu mae uavamu i ueˈaharinö ë ro riravamu.

24 Boat gö gö ro riravamu gagorovo gavare Iesuˈo hesi ijorajo ömoˈömohuˈo bogojëvamu gëgorovo arue boat göre

göre iojiomoromo Iesu naho'irögoro Capernaum amore va'oruomadeje.

Iesu i va'ëne jië'ëro i'ovavuo'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

25 Va'aroho jovo ioni gönö va'o baboro beromo Iesu biro-
horuomadeje. Birohoromo uaruomadeje: Tisa ja divare
aveho rovane höjo.
26 Divare aveho rovane höjamu hegoro uëvadeje: Ave jöho
na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemëhu na nahevaruje hesi bëhoho
jemë bogo uehorovoromo uvarije höjo: Nöröro bëhi'e mu
masijoho röjahuijë'e hö uvoromo ëhunioho nahevo'i a'i jemë
ie aho'obëhe ue'ahamu da'uëgadohuni ëhuni nahevarujëjo.
27 Röhu muduroho'iröhe iënioho nadi muoho vae'i a'i
jiemu jiorö̈he iohuremu uehorovoromo muoho vaerego
ëhuro ma-ioro'ioremu maro raromo'irarije höjo. Ëioho God-
are A Maho naro suvuorëmi'ejöjo rabëni God Vavuohuro a
nuniro uevë'ego: Jasi muoho mae höjo.
28 Ëhi uëvamu uaruomadeje: Ëhi jië'oho no diehi
jië'e muoho vaeromo ëhuro God-hu nimaje muoho
vae'amo'ejarëjo.
29 Vae'ejarëjamu uëvadeje: God-hu nimaje mu
vae'irarijoho aviëhi höjo huhu sa'are remö'öjade aho na
jemëhu mae uehorovevo'irarijoho. Iae ëhi ë'orëjo.
30 Ëhi ë'orëjamu uaruomadeje: Röhu ja'o ja mu rabe
vaenëjo. Diehi jië'e darugo'e muoho ömo'iramu no garomo
mae uehorovo'ejarëjo
31 Iae urimë'i nosi hijo miono'ohuro darugo'e muoho iae
gavare höjo. A rumo'e sa'are raromo jijiharevare evare bogo
ijarue i mabëhi hesi ihe manna ue'ahoruomade höjo. God-
are surire uvë'e höjo: Ö'idöre jioromo ruvebijade ioho huro
i'imëmade höjo jaburo ue'ahoröhego.
32 Ëhi uavamu Iesuro uëvadeje: Iae jemë uevarujëjo:
Ö'idöre jioromo ruvebijade ioho Moses-ro nosi hijo
miono'oho i'imëmade höjo ue'ahoröhego. Röhu aveho
na jö mae uëvajëjo. Ëjö hesi bëhoho avoho uehorovoromo
uvorëjo: Bogo Moses-hu mami'e bojëmade jöho jio'i a'i
nöruare Vavuehu avevejö'e ö'idöre i ma bojamuijaje jöho
höjo.
33 God-hu bojëmaje iohuro ö'idöre jioromo ruvebiromo
birire bojëmego sa'ae dinö'e dinö'e i'ovoromo maro raro-
marue höjo.
34 Maro raromarue höjamu uvareje: I ma hesi jöho
jövajëromo uavareje: No naguajëjo jero majae ëhi ë ioho
bojamuinövo'iranego.

35 Ëhi uavamu uëvadeje: Röhu ë i hesi bëhoho na
iˈovëvajoho jevajëjo. Ae rahu nasinö rovëˈoho ijoho bogo
hömoˈajëjo. Mae uehorovevëˈoho ijoho bogo huëho gir-
ihoˈaˈajëjo.
36 Röhu na mamiˈe uëvode höjo: Jemë na gevëˈe jëvajëjo
röhu bogo ma uehorovevaruje höjo.
37 Nasi Vavuehu ae rahu bojemijëˈoho ë aribövioھuro nasi
örire rueruomaje höjo. Ae rahu nasi örire rovëˈoho na bogo
mae bogo uëˈejöjo: Roriˈo vaˈohëjo
38 rabëni naehu öˈidöre jioromo ruvebijode hesi bëhoho
bogo nasi nimaje muoho ömoˈi aˈi saˈare na remöˈöjade aehu
nimajohemu ömoˈirodëni rovëˈëro.
39 Hu nimajëjo huhu bojemade aribövioho na bogo ae
gemu vaduˈoho boremiˈöˈi aˈi muebejëvojuvo ijo tugohoˈi
majare naro ajëmego vuovoromo riˈöruomoröhego.
40 Nasi Vavuohuro aveho nimaje höjo ae rahu Harihu na
geromo mae uehorovevëˈoho ma-ioroˈioremu maro raro-
moruomoröhego. Ëaribövioho ijo tugohoˈi majare naro
iˈovëvoˈiramu jabumë riˈöromo raromoˈaruëjo.

41 Röhu Iesuhu öˈidöre jioromo inöˈe rueromo a iˈovëvaje
jöho ëhi majëhijamu hegorovo Jew rajo aribövioھuro dë
vörönëgamu jöe sisëˈi atoruomadeje.
42 Jöe sisëˈi atoromo uarovareje: Ave iaho Joseph-are
harihe höjo. Hesi vëmu vavuˈoho iae no gëvarue höjo. Röhu
hu rabëni uvajëjo: Na öˈidöre jioromo ruvebijëˈe jevajëjo.
43 Ëhi uarovamu uëvadeje: Nadi nasi jöho sisëˈioho
atohëjo.
44 Aho bogo jabesi ëma rueromo naˈoho raromoˈi aˈi
nasi Vavue saˈare remöˈöjadohuro rinëgamu ëhuro nasirire
rueruomëˈoho eni jëvaje höjo. A ioroˈioroho bogajo.
Rovëˈoho naro ijo tugohoˈi majare iˈovëvoˈiramu vuovoromo
riˈöruomoˈajëjo.
45 Mamiˈe jö God-aro baeromo majëhinövare aribövioھuro
jajivoromo uvare höjo: God-ro ae ahoˈobëhe röjëhiˈiramu
hesi jöho heruomoˈajëjo. Ëhi jajivëˈe höjo. Röhu Vavuehu
hesi jö röjëhijamu ae rahu heromo ejahëˈoho nasi örire
rueruomaje höjo.
46 Ëhi höjo röhu aho Vavuoho bogo gavëˈe höjo. God-
arire jioromo ruvebijode aho naremuëremu Vavuoho gavëˈe
jevajëjo.
47 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Ae rahu mae ue-
horovevëˈoho mamiˈe aevëˈëro ma-ioroˈioremu maro raro-
maruje höjo.
48 A iˈovëvaje ioho na jevajëjo.

49 Jemesi hijo miono'ohuro a rumo'e sa'are raromo jiji-
horomo bogo ijarue i mabëhi hesi ihe manna inövare höjo.
Inövare höjo röhu vuovëvade höjo.
50 A'i ö'idöre jioromo ruvebijaje ioho ae rahu ijë'oho ëhuro
bogo vuovëvo'ajëjo.
51 Ö'idöre jioromo ruvebijë'ëro a i'ovëvaje ioho na jevajëjo.
Ae rahu ë i ijë'oho ma-ioro'ioremu maro raromo'arujëjo.
Naehu bojëmi'irode ioho ëho nasi sine höjo. Ëhesi bëhoho
nasi sinoho bojamirovo'ejöjo sa'ae aho'obëhe vuovëvadoho
i'ovoromo mae raromo'irarijego.
52 Ëhi majëhijamu hegorovo Jew rajohuro dë vörönëgamu
jö aho'ahamirovoromo uarovareje: Ëaho diehi hesi sinoho
bojamui'iramu i'ejarëjo.
53 I'ejarëjamu uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo.
God-are A Ma nasi sinohu'o köhu'o bogo ijë'oho darugoho
bogo bae'i vuovëvo'ajëjo.
54 Ae rahu nasi sino kö ijë'oho ma-ioro'ioremu maro raro-
marue höjo. Raromojuvo ijo tugoho'i majare i'ovëvo'iramu
ri'ö'a'aruëjo.
55 Ëhesi bëhoho nasi sinoho iae i mae jio'i nasi köho iae jovo
mae jië'ëro ëhu'ëro ijë'oho mae raromo'aruëjo.
56 Ae rahu nasi sinohu'o köhu'o ijë'oho na'o gemu mae jio'i
na jabu'o gemu mae jevaje höjo.
57 Vavue daruge eni jië'ëro hijajohuro na sa'are
remö'öjade höjo. Remö'öjë'ëro darugoho bojemijego na
hijaje höjo. Naehu hesi darugo baeromo hijajëhi ae rahu na
ijevë'oho nasi darugoho ëhi baeromo raromo'aruëjo.
58 Ëhu'ëro jië'ëro ö'idöre jioromo ruvebijade i hesi jöho
na majëhijë'e jevajëjo. Jemesi hijo miono'e jabesi i mabëhe
ue'ahare höjo röhu vuovëvade höjo. O naehu uëvaje
ioho bogo ëhioho jio'i ae rahu ijë'oho bogo vuovëvo'i ma-
ioro'ioremu maro raromo'aruëjo. Ahia mino'ëjo.
59 Iesuhu Capernaum hiromo God rajahijarue osare jö
röjëhijadevare evare hu ë jöho majëhijadeje.

Iesuhu jövaje jö baejë'oho ëho darugo baejarue ë hesi jöhoje.

60 Ëhi majëhijamu hegorovo Iesuare ijore ijore jijiharue a
ioro'ioroho ae aho'obëhe uarovareje: Ëhi jië'e jöho i'u ma'e
höjo. Nomë diehi'oromo bae'ejarëjo.
61 Bae'ejarëjamu Iesuro hesi simanore garomo uvadeje:
Nasi ijore ijore jijiharue aribövіohuro nasi jöho bijönimoromo
sisë'i ataruëromo uëvadeje: Naehu ö'idöre jioromo ruve-
bijode jö hejarijoho jemë diehi uehorovarujëjo. Na jemë
nëgajëjo na'o jijiharujoho vuonugo'i.

62 Röhu jemë gevë'oho God-are A Ma naehu urimo hijodire
sionëro ajiomamu gevë'oho jemë diehi uehorovorëjo.
63 Hesi God-are Aru'ahohuro darugoho bojëmi'iramu
i'ovoromo mae raromo'arujëjo. Jemesi sino hesi biriroho
baeromo arijo'arije ajamirovo'ië'iroho bogo eni jëvo'ajëjo.
Röhu naehu jövaje jö ejahë'ohuro ëhuro Aru'aho daruge
baeromo i'ovoromo mae raromo'arujëjo.
64 Röhu a ioro'ioroho jemëro bogo ma uehorovevaruje
höjo. Ëhi uëvade hesi bëhoho mami'e huhu urimo ijo-
rajo gagovëvade majare aevoromo gëromo uvobe rovadeje:
Ëaribövioho bogo ma uehorovevo'iröhoho höjo. O ë aho a
hiruëmiromo na baejevoromo jabesi övore bojëmi'iröhoho
höjo. Ëhi gëromo uvobe rovë'ëro ëhu'ëro uëvadeje: A
ioro'ioroho jemëro bogo ma uehorovevaruje höjo.
65 Röhu hesi jö viture uëvadeje: A ioro'ioroho jemëro bogo
ma uehorovevaruje höjo. Ëhuni uëvode höjo: Aho nasi
öriroho bogo ëma rueruomaje höjo bogo eni jëvë'ëro. Ma-
Vavuehu uëvë'ohuremu rueruomaje höjo.
66 Ëhi uëvamu hegorovo Iesuare ijore ijore jijiharue aribövi
ioro'ioroho ae aho'obëhe hu nugo va'oruomadeje ijonöho
hu'oho bogo gemuoroho jijihoruomoröhëni.
67 Va'amu gëgorovo Iesuro gëvade hesi ijoraje 12-ho ëhi
raromamu gëgorovo uëvadeje: Röhu jemëjo. Na jemë'o na
remo va'orëjo.
68 Remo va'orëjamu Simon Peter-ro uavadeje: Bada no
rahuare örire va'ojörajo. Jero jöho jövego ëhuro no darugoho
baeromo ma-ioro'ioremu maro raromarue höjo.
69 Iae no garomo mae uehorovoromo uvarue höjo: God-hu
baejavade A Mahuremu ja javajëjo.
70 Ja javajëjamu Iesuro uëvadeje: Jemë'o uehorovohëjo.
Naro jemë ae aho'obëhe 12 baejëvode höjo. Röhu jemesirire
ae gemu hu Satan höjo.
71 Ëhi uëvadeje. Röhu Satan hö uëvade hesi bëhoho Judas
Simon Iscariot-are harihu hesi jöho uëromo ë'adeje. Iesuare
ijoraje aho'obëhe 12 jio'amajoho Judas hu'o ë ae gemuoho
jiadeje. Röhu huro ijonö ae hiruëmiromo Iesu jabesi övore
bojëmadeje. Iae ëhuni Iesuro Satan hö uëvadeje.

7

Iesuare ö ma jabuhu hesi örire bogo ma uehorovare jöhoje.

1 Ëhi'amu Iesuro garomo uvadeje: Jew rajohuro anego'i
nimaruëromo Judea sa'aroho bogo hi'i Galilee sa'aremu hibe
juvadeje.

2 Galilee sa'are hibe juvamu Jew rajo jabesi sörö maja
börömoho dunovadeje. Sörö hesi ihoho Amo Harihu Ma-
Jahuri Vae'amë'e Söröhoje.
3 Ësörö majaho dunovamu Iesuare ö maho jaburo
ri'öromo Iesu uavareje: Ave amoho nugo'i Judea sa'ahuro
va'oromo jasi mu masijoho röjëhijego jasi ijore ijore jijiharue
aribövioho jaburo garuomo'irajo.
4 Ae aho'obëhe jabuhu nosi iho hejöro noehu nimë'oho
bogo gurihiroho muoho vaejarue höjo. Ëhuni ja mu
masije vaejanue javaje jero va'oromo ma-va'orahoro muoho
vaenego ae aho'obëhe garuomo'irajo.
5 Ëhi uavare hesi bëhoho jabumë Iesuare ö ömo'öme
jëvadeje röhu hesi öriroho bogo ma uehorovë'ëro ëhuni ëhi
uavareje.
6 Ëhi uavamu uëvadeje: Nasi majaho bogo rovë'e höjo
ijonö rue'iröhëro. Jemëhu söröro va'irarije majaho majae
aho'obëhe höjo.
7 Sa'are mu sisëmu uehorovoruomaje aribövioho jemesi
öriroho bogo nu huodëgo varijënoho höjo bëhe bogojio'ego.
A'i nasi örire iae nue huodegarue höjo. Rabëni hesi bëhoho
naro majëhiromo uëvaje höjo: Jemë mu sisë vaejaruje hö
uëvego ëhuni nue huodegarue höjo.
8 Jemesi iojiomoromo maja börömoho vaerëjo. Nasi ma-
jaho bogo rovë'ego söröroho bogo ajiomo'ejöjo.
9 Ëhi uënugoromo Galilee sa'are ëhi hijadeje.

Iesuhu Jerusalem ajiomoromo Amo Harihu Ma-Jahuri Vae'amë'e Sörö garomo jö röjëhijade jöhoje.

10 Hijamu hesi ö ömo'ömohuro iojiomareje maja börömoho
vaeröhëro. Iojiomamu evare Iesuro hu'o ajiomadeje. Bogo
va'orahoroho ajiomo'i ma-saginiëri ajiomadeje.
11 Saginiëri ajiomamu Jew rajo a masijohuro sörö ririre
Iesu nahoromo uvoruomadeje: Ëaho dinö'e höjo.
12 Ëhi atoromo ae aho'obëhe gemuore gagovë'ëro göëro
göho saginiëri majahirovoromo Iesuare jöho uarovareje.
Uarovoromo a ioro'iorohuro uvareje: Ëaho a mae höjo. A
ioro'iorohuro uvareje: Bogajo. Huro ae aho'obëhe sarera-
muijaje höjo.
13 Ëhi atoromo Jew a masijoho juhuonëmiromo aho bogo
va'orahoroho Iesuare jöho ato'i ma-saginiëri atoruomadeje.
14 Ëhi'amu Iesuro sörö maja hesi ririre God-are amo
börömore ajiomoromo ae jöe majëhijadeje.

15 Jöe majëhijamu hegorovo Jew rajohuro tiöromo uvareje:
Ae gö hu bogo röjahijë'e höjo. Ëhi jië'oho hu diehi'oromo
nuni aji'e jioromo jöho majahuijajëjo.
16 Jöho majahuijajëjamu Iesuro uëvadeje: Naehu
röjëhaje jöho bogo naehu uehorovoromo röjëhi'i sa'are
na remö'öjade ahuro bojemijë'ëro röjëhijaje höjo.
17 Ae rahu God-hu nimaje mu vae'i nimë'oho ë
aribövіohuro garomo uvoruomo'ajëjo: Nörö bogo hesi
simanëremuoho jöho ëma röjahui'i a'i God-ro jöho bojamijego
röjahuijaje höjo.
18 Ae rahu jabesi simanëremu jö majëhijë'oho jö
majëhijarue hesi bëhoho jaburo nimoruomaje höjo jabesi
ihoho döro jiojöro. O noehu naguë'oho ramuö'öjamu rovare
a hesi iho döro jiojöro naguë'oho ëhi javuë'e aribövioho
sareroho bogojavuo'i ma-maemu javuaje höjo.
19 Jemë'o uehorovohëjo Moses-ro God-are jögoroho jemë
bojëmijade höjo. Röhu jemë bogo ae gemu vadu'oho jögoroho
ejaharuje höjo. Jemë rabëni ë jöho ahoromo anego'iro
ë'arujëjo.
20 Ëhi uëvamu ae aho'obëhe uaruomadeje: Sarerivanuëjo.
Sisëhuro baejavë'ëro simane sisërëromo jövanuëjo. Raro ja
anago'ië'ego uvanuëjo.
21 Uvanuëjamu Iesuro uëvadeje: Naro mue gemu vaejamu
jemë ae aho'obëhe tiöromo uehore gö gö baejë'e jëvajëjo.
22 Röhu Moses-ro aharihu jabesi sino tarivëho'irarije
muoho bojëmijade höjo. Bogo huro aevoromo bojëmi'i a'i
urimore jemesi a mamiohuro aevoromo bojëmijare höjo.
Bojëmijë'ëro ëhu'ëro jemëro nuho majaro mue vaeromo
aharihu jabesi sinoho tarivëharuje höjo.
23 Nuho majaro jemëro a sino tarivëharuje muoho vae-
jaruje höjo Moses-are jögoroho ahojöëni. A'i nuho majare
naro a hesi sinoho avohahamu marë barëjade höjo. Ëhi
jië'oho röhu jemë rabëni uvarujëjo: Nöröro nuho maja hesi
jögoroho ahade höromo nasi öriroho dëho vörönimarujëjo.
24 Ëhi'oromo jemë nasi muoho ma-döemu garomo
mevoromo nasi öriroho dëho vörönëgajëjo. Nadi ëhioho
ë'i nasi mu öroho ma-avoho garomo mevorëjo.

*Aribövіohuro uarovareje: Na böröme namiromo aja-
mui'iröhe aho Iesu höjo o bogajo. Ëhi uarovare jöhoje.*

25 Ëhi uëvamu gagorovo Jerusalem amo rajo a
ioro'iorohuro uarovareje: Ëaho nosi a masijehu ano'ië'arue
aho höjo. Na mae-ëjo.
26 Röhu gahëjo. Hu a nunire jöe jövajëjo röhu nosi
a masijohuro hesi öriroho jöho bogo ua'i ma-nunëremu

gavaruëjo. Na jabumë garomo uvaruëjo: Ëaho böröme namiromo ajamuiˈiröhe aho höromo ëhioho ëˈaruëjo.

27 Röhu böröme namiromo ajamuiˈiröhe aehu rovëˈiroho hu di amore jioromo rueröhoho no dadivavuoˈajëjo. Aˈi ë aho di amore jioromo rovadoho iae no gavaruëjo. Ëhuni hu bogo ë aho höjo.

28 Ëhi atamu Iesuro hejadeje. Heromo God-are amo börömore hiromo jöho majëhiromo ma-darugoˈo uvadeje: Jemëro uvarujëjo: Noro nörö iae mae gavaruëjo. Di amore jioromo rovadoho ëhuˈo gavaruëjo. Röhu jemë bogo avoho gevaruje höjo. Na bogo nasi ëma rueˈi Vavuohuro remöˈöjamu rovode höjo. Ëaho hu mae höjo. Röhu jemë hu bogo gavaruje höjo.

29 Naro hu gavaje höjo naro huˈo jiamu huro na remöˈöjamu rovëˈëro jevëˈëro.

30 Ëhi uëvamu hegorovo guduamoˈiëˈoromo hesi majaho bogo rovëˈe jiamu vuonugareje.

31 Vuonugamu a ioroˈioroho ahoˈobëhe Iesu mae ue-horovareje. Mae uehorovoromo uarovareje: Böröme namiromo ajamuiˈiröhe aehu rovëˈiroho na huro ave aho iosiramiromo bëhiˈe mu masijoho vaeˈaˈajëjo. Bogajo. Ëhuni nani hu ë rueröhe a börömoho höjo.

Iesu guduamoˈiröhego atovarue aribövi rëmöˈöjamu rueruomade jöhoje.

32 Jö ëhi vaerovobe rovaruoho Pharisee aribövioho hu-jareje. Heromo jabuˈo priest masijohuˈo ëho jaburo jabuni atovarue aribövi ioroˈioroho rëmöˈöjareje vaˈoromo Iesu guduamo barueröhego.

33 Ëhiˈamu Iesuro ae uëvadeje: Majae ma-bunemu jemëˈo hiromo remöˈöjamu rovode a hesirire vuonoröˈö vaˈejöjo.

34 Vaˈiramu jemëro na nahevoromo bogo biro-hevoˈarujëjo. Naehu hiˈirodire jemëhu ë öˈirarijoho bogo eni jëvoˈajëjo.

35 Öˈirarijoho bogo eni jëvoˈajë uëvamu Jew rajo a masijo-huro uarovareje: Ëaho dinöˈe vaˈego no bogo biroho ˈiröhego uövuajëjo. Na hu Jew rajehu saˈa göre vaˈo raromaruire ë vaˈoromo God rumoˈe aribövioho jöe röjëhiˈiröhëni uvajëjo o dinöˈe vaˈi uvajëjo.

36 Hu uvajëjo: Jemë na nahevoromo bogo birohevoˈarujëjo. O naehu hiˈirodire jemëhu öˈirarijoho jemë bogo eni jëvoˈajëjo. Ëhi jiëˈe jöho hu diehi jövoromo ëˈajëjo.

A iˈovëvaje jovo hesi jö Iesuhu jövadohoje.

37 Ëhiˈamu sörö maja böröme jiobe ruejuvo ijo tugohoˈi
maja börömo maho rovadeje. Rovamu evare Iesuro döre riˈö
namiromo ma-darugoˈo uvadeje: Jovo ueˈahoˈi nëgëˈiroho
nasi ororo rueromo irëjo.
38 Ae rahu na mae uehorovevëˈoho God-are surire jö
jajivoromo uvarëhi ëhi jëvoˈajëjo. Ëhesi bëhoho ae rahu mae
uehorovevëˈoho a iˈovëvaje jovohuro jemesi dë vövöbajoˈere
jioromo rojomoromo suorovo vaˈiramu aho iˈovëvoˈajëjo.
39 Ëjovo jö hesi bëhoho God-are Aruˈaho hesi jöho jövoromo
ëˈadeje Iesu mae uehorovarue aribövіohuro ijonö ëho
baeˈiröhego. Iesuhu ëhi jövade majaroho Aruˈahoho bogo
saˈaroho nugöˈöjëˈe jiadeje ë hesi bëhoho Iesu öˈidöroho bogo
ajiomoromo ajoho baejëˈëro.

Iesuare jö ae göehu gö uehorovoˈi ae göehu gö uehorovare jöhoje.

40 Ëhi jövamu hegorovo a ioroˈioroho ae ahoˈobëhe uvareje:
Ëaho iae jö God-aro baeromo majahuijaje a börömoho
rueröhego muebejaruoho höjo.
41 A ioroˈiorohuro uvareje: Ëaho böröme namiromo aja-
muiˈiröhe aho höjo. A ioroˈiorohuro uvareje: Hu bogo ë
aho höjo. Hu Galilee rajo ae höjo. Röhu böröme namiromo
ajamuiˈiröhe aho bogo Galilee saˈaroho jioromo rueˈaˈajëjo.
42 Aˈi God-are surire jajivoromo uvëˈe höjo: Böröme
namiromo ajamuiˈiröhe aho David-are ujoho jiëˈëro David-
hu hijade ame Bethlehem ë rahoˈaˈajëjo. Aˈi Iesu Galilee
rajëro jiëˈëro ëhuˈëro hu bogo ë uehorovarue a börömoho
höjo.
43 Ëhi atoromo ae ahoˈobëhe Iesuare jöho jöe gö gö ue-
horovareje.
44 A ioroˈiorohuro Iesu guduamoˈi nimareje. Röhu aho hesi
sinoroho övoho bogo bamareje.

Jew rajo a masijehu Iesu bogo ma uehorovare jöhoje.

45 Ëhiˈamu Pharisee ömoˈömohuni priest masijohuni ato-
varue aribövіohuro mamiˈe Iesu guduamo barueˈi vaˈëˈëro
övemu vuonoröˈö rovamu gëgorovo jabesi masijohuro
uëvareje: Jemë rabëni hu bogo guduamo barovarije höjo.
46 Barovarije höjamu uëvareje: Urimëˈi aehu bogo ëhi jiëˈe
jö ma jövamu hejaroho ë iahuro jö maho jövamu hegoro ëhuni
vuonugare höjo.
47 Vuonugare höjamu Pharisee aribövіohuro uëvareje: Na
hu jemëˈo sarerëmiromo jaguvëvade höjo.
48 Jemë gavarujoho di a masijohuro o di Pharisee ahuro
hesi öriroho maho uehorovëˈe javuajëjo. Bogoˈe höjo.

49 Hesi ma-raromo jijiho'e vaejarue aribövіohuremu Iesu
mae uehorovarue höjo. Jabumë Moses-are jögoroho bogo
hejaruëro jië'ëro ëhu'ëro God-are i'uoho baeruomo hesi
höjo.
50 Pharisee ömo'ömohuro ëhi uënugoromo jabesi ae
gemu Nicodemus-ro mami'e Iesu ga'i va'adohuro ri'öromo
uëvadeje:
51 Ëjöho bogo maehu höjo. No aho bogo ëma uavarue
höjo: Sisëro va'ëjo. Nosi jögoroho bogo ëhioho höjo. Urimo
huro hesi jö'ëro jöho jövego heromo huhu rabe rabe ë'adoho
heromo evare uavarue höjo: Ja i'ue baejë'e javajëjo.
52-53 Ëhi uëvamu sivoromo uavareje: Sareri ae javajëjo.
Na ja Iesuare sa'ae gemuoho Galilee rajëro javë'ëro ëhuni ja
hesi öroho avohanuëjo. Röhu ja'o God-are surire jöho avoho
adahoromo ganëjo jö God-aro baeromo majahuijarue aehu
Galilee sa'are jioromo rueröhe jöho bogojiajoho.

8

Magonahehu a goho'amamu garomo Iesuare nunire barovare jöhoje.

1 [Ëhi'amu ae gemu gemu jabesi osaëro osaëro va'irögoro
Iesuro aruhe Olives Dahorure ajiomadeje.
2 Ajiomoromo niavë'ëro sue'o ri'öromo God-are amo
börömore vuonorö'ö rovadeje. Rueromo gavade ae
aho'obëhe hesi bëhire rueruomamu gëgorovo sa'aro hiromo
aevoromo jöho röjëhijadeje.
3 Jöho röjëhijamu gagorovo Moses-are jögoru öri röjëhijarue
aribövіohu'o Pharisee ömo'ömohu'o ëho jaburo masuvë'e
magonahe gemu hu'irae baeromo rovareje mami'e ë mag-
onahohuro ae gö'o niavamu aëro garomo guduamë'ëro.
Hu'irae barueromo ae aho'obëhe jabesi nunire nugareje.
4 Nunire nugoromo Iesu uavareje: Tisa ave magonaho-
huro ae gö'o niavamu aëro gavare höjo.
5 Röhu mami'e Moses-ro jögoroho jajivoromo uövuade höjo
ëhi jië'e magonahoho munëro vajami'iröhego. Röhu ja diehi
uehorovanuëjo.
6 Ëhi uavare hesi bëhoho jabumë nimareje Iesuro jöe sisë'i
jövego jöho jaburo court-re huruoho majëhi'iröhëro. Ëhuni
ëhi uavareje. Ëhi uavamu hegorovo Iesuro jöho bogo uëvë'e
ma-uruho'amoromo övo namëro sa'are jajivadeje.
7 Sa'are jajivamu jö ua ga'i arijaroho bogo mana uëvë'e
ma-sa'are jajivojuvo hujeji ijonö ririrohoromo uëvadeje:
Jemë di aharo sisë rumo'e javego aevoromo munëro va-
jamijëjo.

8 Munëro vajamijëromo röhu maho uruhoˈamoromo saˈare
jajivadeje.
9 Saˈare jajivamu huhu jövade jöho heromo ë aribövioھuro
vaˈoruomadeje. Amaˈi mavojoho jaburo aevoromo huruo-
moromo gemu gemu riˈö vaˈojuvo ijore a iˈoho vaˈamu
barëjadeje. Barëjamu Iesu hesi sivue jioˈi magonahoho hesi
nunire ë namijëˈe jiadeje.
10 Namijëˈe jiamu Iesuro ririrohoromo magonahoho
uavadeje: Maˈino aribövioھo dinöˈe jioruomajëjo. Na jasi
sisë mevoromo iˈu bojamiˈiröھe aho bogohöjo.
11 Uavadeje: Bada ae bogohöjo. Ëھi uavamu uavadeje: Ëھi
jiëˈoھo naˈo jasi jö sisëھo bogo jövoromo iˈuoھo bojamiˈejöjo.
Vaˈoromo nadi ijoھo ëھi jiëˈe muoھo vaenëjo.]

Iesuھu saˈae ahoˈobëھe ajivavuaje jö huھu jövadoھoje.

12 Ëھiˈëˈëro Iesuro röھu maھo jöe majëھiromo uëvadeje: Na
ajoھo jevëˈëro saˈae dinöˈe dinöˈe ajivëvaje höjo. Ae rahu
nasi ijore ijore jijihëˈiroھo bogo mae bogo ramoramoroھo
jijiھoˈi ajoھo baeromo maro raromoˈaruëjo.
13 Maro raromoˈaruëjamu Pharisee ömoˈömoھuro
uavareje: Röھu jero jasi sivue jasi jöھo majahuiromo
uövuanuëjo: Nasi jöھo mae höjo. Ëھi jiëˈoھo no jasi jöھo
diehi maھo uehoھovoˈejarëjo. Öre bogohöjo.
14 Öre bogohöjamu uëvadeje: Iae mae-ëjo. Iae na nasi
sivue jöھo majëھijajëjo. Röھu nasi jöھo iae mae höjo. Rabëni
hesi bëھoھo na dinöˈe jioromo roھodoھo o dinöˈe vaˈiroھodoھo
naro gavaje höjo. Jemë ëھo bogo gavaruje höjo.
15 Jemëro ma-saˈa hesi uehore baeromo ae magonahe
sisëro bahijaruje höjo. Na bogo aho sisëroھo bahijaje höjo.
16 Röھu na sisëro bahiˈi uehoھovoˈibejöjo sareriˈe jöھo
bogo uehoھovoˈi ma-mae ëˈibejöjo. Rabëni hesi bëھoھo
na bogo nasi sivuoھo mevoromo jöھo jövoˈi naˈo Vavue
remöˈöjadoھuˈo noھo niöˈiھo mevoھomo jöھo majëھijarue
höjo.
17 Ëھesi jöھo jemesi jögoھu surire ave jöھo jajivoھomo uvëˈe
höjo: Ae niöˈiehu mu garomo ajamirovoھomo jöe gemuoھo
majëھijamu gavëˈoھo uvoھëjo: Jabesi jöھo iae mae höjo. Ëھi
jajivëˈe höjo.
18 Naھo nasi jöھo majëھijego nasi Vavue saˈare
remöˈöjadoھuھo huˈo nasi jöe gemuoھo majëھijaje höjo.
Ëھuni nasi jöھo iae mae höjo.
19 Mae höjamu uavareje: Röھu jasi Vavuoھo dinöˈe höjo.
Dinöˈe höjamu Iesuھo uëvadeje: Jemë naˈo nasi Vavuoھuˈo
bogo gövuaھuje höjo. Jemë na geˈibejarijëjo nasi Vavuoھuˈo
gaˈibejarijëjo.

20 Iesuro God-are amo börömore hiromo God-ni suvuoro
bahijarue osare jö röjëhijadevare evare ë jöho majëhijadeje.
Majëhijamu aho hu bogo guduamo bavaˈareje hesi majaho
bogo rovëˈëro jiëˈëro.

Iesuro uëvadeje: Naehu vaˈirodire jemëˈo ë öˈirarijoho bogo eni jëvajëjo. Ëhesi jöhoje.

21 Ëhi ëˈëˈëro iae Iesuro jöe gö Jew rajoho majëhiromo
uëvadeje: Naro öre gö vaˈejöjo. Vaˈiramu jemëro
nahevoˈarujëjo. Nahevoˈiramu röhu mu sisëˈe jëvoromo
vuovëvoˈajëjo. Vuovëvoˈiramu naehu vaˈirodire ë
öˈirarijoho bogo eni jëvoˈajëjo.
22 Bogo eni jëvoˈajëjamu rue Jew rajohuro uarovareje:
Huro uövuajëjo: Naehu vaˈirodire ë öˈirarijoho bogo eni
jëvoˈajëjo. Hu diehi uöromo jövajëjo. Na hu anorovoˈi
jövajëjo. O diehi ëˈiro jövajëjo.
23 Diehi ëˈiro jövajëjamu Iesuro uëvadeje: Jemë ave saˈare
sisëˈi raromaruje aribövie jëvoˈi na aruhe döre jioromo
ruvebijëˈe jevajëjo. Jemë ave saˈaho raje jëvoˈi na bogo ave
saˈa rajehu jevoˈi dö raje jevajëjo.
24 Ëhuni uëvajëjo: Jemë sisëˈe jëvoromo vuovëvoˈajëjo.
Jemë bogo ma uehorovevoromo uvëˈoho: Nöröhu uëvaje ë
aho hö uvëˈoho sisëˈe jëvoromo vuovëvoˈajëjo.
25 Vuovëvoˈajëjamu uavareje: Ëhi jiëˈoho ja rahuo javajëjo.
Ja rahuo javajëjamu uëvadeje: Na aevoromo uëbe rovode ë
aho jevajëjo.
26 Jemesi mu sisë jöho ahoˈobëhe nasiriro jiajëjo
jövoˈirodoho. Röhu remöˈöjade aehu uevamu hejode jöho na
ëhuremu jövaje höjo saˈare raromaruje aribövioho jemëro
hejöro rabëni hesi bëhoho remöˈöjade aho jö maemu jövajëro
jiëˈëro.
27 Ëhi uëvamu jaburo bogo avoho uehorovoromo uvareje:
Remöˈöjade hö uövuaje aho Vavuoho höjo.
28 Bogo ëhioho uvoruomamu Iesuro uëvadeje: God-are A
Maho na banigojiomevoromo döre nugevëˈiroho evare jemë
avoho garomo uvoˈaˈarujëjo: Nöröhu uëvaje ë aho höjo.
Evare jemë garomo uvoˈaˈarujëjo: Na bogo nasi simanoho
muoho vaeˈi Vavuehu röjehijade jöhuremu jövaje höjo.
29 Remöˈöjade ahuro bogo vuororemiromo vaˈi naˈo hijaje
höjo hu nimaje muoho naro majae ëhi vaejajego.
30 Ëhi uëvamu hegorovo ae ahoˈobëhe hesi örire mae
uehorovareje.

Sisë hesi darugore raromaruoho Iesuhu jiovëhoˈi uvade jöhoje.

31 Jew rajo ioroˈiorohuro Iesuare jöho mae uehorovamu
gagorovo uëvadeje: Jemë nasi jö ejehonövëˈoho nasi ijorajo
mae jëvoˈajëjo.
32 Ëhi jëvoˈiramu jö maho gaˈaˈarujëjo. Jö maho garomo
ëhuro ijonöho iˈuˈe mu hesi uhure jëvajoho barëjëvoˈi ma-
sasohëˈe mu hesi aharire jëvoˈajëjo.
33 Jëvoˈajëjamu uavareje: Iae ëhi höjo röhu no Abraham-
are ujo ömoˈömëro javuëˈëro avare iˈuˈe mu hesi uhuroho
bogo raromobe rovëˈe javuajëjo. Ëhi jëˈoho ja diehi uöromo
ëˈanuëjo: Iˈuˈe mue jëvajoho barëjëvoˈajëjo.
34 Barëjëvoˈajëjamu Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö mae
uëˈëëˈajëjo. Ae rahu sisë vaejaruoho mu sisë hesi uhure
jioruomajëjo.
35 Iˈuˈe mu vaemu vaejarue aribövіohuro aganohuˈo
ma-jahuri raromoˈi harihu ömoˈömohuro aganohuˈo ma-
ioroˈioremu raromarue höjo.
36 Jemë iˈuˈe mu hesi uhure jëvamu Harihu naehu tu-
gohëhëˈoho ëhuro iae mu ma hesi aharire jëvoˈajëjo.
37 Iae na garomo uvajëjo: Jemë Abraham-are a uje jëvajëjo.
Röhu nasi jöho bijönëgoˈego ëhuni anegoˈëˈarujëjo.
38 Nasi Vavuehu röjehijamu gavode jöho naro jövaje höjo.
Aˈi jemëro jemesi vavuehu uëvamu hejarije jöho ejahoromo
ömaruje höjo.
39 Ömaruje höjamu uavareje: Röhu nosi aevoˈi jiade
vavuoho Abraham jioˈi no hesi ujo ömoˈömoho javuajëjo.
Hesi ujoho javuajëjamu uëvadeje: Iae ëhi jëvajëjo röhu jemë
Abraham-are ujo mae jëvoˈibejajo huhu mu ma vaejade ëhi
jëˈe mu maho vaeˈibejarijëjo.
40 God-hu uevamu hejode jö maho majëhibe rovode höjo
röhu jaruvoho jemëro na anegoˈëˈarujëjo. Abraham ëhi jëˈe
muoho bogo vaenövade höjo.
41 Jemesi vavuehu sisëˈi ëˈadëhi ëhi ëˈarujëjo. Ëhi
ëˈarujëjamu uavareje: Asëˈe no bogo öbiehu javuoˈi God
gemu nosi Vavuoho höjo. No hesi ujo mahuremu javuajëjo.
42 Ujo mahuremu javuajëjamu Iesuro uëvadeje: Jemë ëhi
uvarujëjo röhu jemesi Vavuoho God jioˈibejajo nasi örire
rajehiˈibejarijëjo. Rabëni hesi bëhoho na God jiajire jioromo
rovodoho aviae jevajëjo. Bogo nasi ma-rueˈi God-ro na
remöˈöjamu rovode höjo. Röhu jemëhu bogo rajehijarujo-
huni ëhuni God bogo jemesi Vavuehu höjo.
43 Jemë rabëni nasi jö bëhoho bogo avoho hejarujëjo. Nasi
jöho bijönëgoˈego ëhuni ëˈarujëjo.
44 Jemë jemesi vavu hesi agane gemuoho jëvajëjo. Röhu
jemesi vavuoho Satan höjo. Jemesi vavuehu nimajëhi ëhi

ömoˈi nimaruje höjo. Niˈiˈivadire Satan-ro aevoromo ae muoˈamobe rovëˈe höjo. Hu ma-sareriˈe jöemu uehorovajëro ëhuni hu jö maho bogo ajamijaje höjo. Hu sareriˈe jö jövëˈiroho hesi muoho ëhi jiëˈëro ëhuˈëro hu ëhi gemu muoho vaejaje höjo rabëni sareriˈe mu hesi bëhoho hu jiëˈëro sareriˈe jöhemu uehorovajëro jiëˈëro. Jemëˈo ëhi gemuoho jëvajëjo.

45 Naehu jö ma jövajoho ëho bijönimoromo jemë nasi jöho bogo ma uehorovaruje höjo.

46 Di aho ja nasi sisë garomo huruohoˈiranoho eni javajëjo. Nasi sisëho bogojiëˈëro jemë huruohoˈirarijoho bogo eni jëvajëjo. Naehu jö ma majëhijajoho jemë rabëni nasi öriroho bogo maho uehorovevarujëjo.

47 God-are aganoho hesi jöho hejarue höjo. Röhu jemë bogo God-are agane gemuoho jëvëˈëro ëhuˈëro hesi jöho bogo hejaruje höjo.

Iesuro uëvadeje: Abraham bogo rahadevaroho evaroho naro hibe rovode höjo. Ëjöho Iesuhu jövadohoje.

48 Ëhi uëvamu Jew rajohuro Iesu birevoromo uavareje: Iae no mae uavare höjo: Ja sareriˈe Samaria rajo vaˈëne javanovajëjo. Satan-are a sisëho jasi dëre jiajëjo.

49 Jiajëjamu uëvadeje: Satan-are aho nasi dëroho bogohöjo. Aˈi naro nasi Vavu hesi ihoho banigojiomego döro jiaje höjo. Röhu jemëro nasi ihoho sisë vaejeharujëjo saˈaro jiehojöro.

50 Röhu nasi ihehu döro jioröhoho ëho bogo naehu uehorovoˈi aˈi A Göhuro iae uehorovaje höjo. Ëho uehorovoromo huro böröme namiromo nasi jöho mae mevehaje höjo.

51 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Ae rahu nasi jö ejehëˈoho ijonöho bogo mae bogo vuovëvoˈajëjo.

52 Bogo vuovëvoˈajëjamu rue Jew rajohuro uavareje: Avevejöˈoho iae no gavaruoho Satan-are a sisëho jasi dëre jiajëjo. Abrahamˈo jö God-aro baeromo majahuinövare a masijohuˈo mamiˈe vuovobe rovëˈe höjo. Röhu jero uövuanuëjo: Ae rahu nasi jö ejehëˈoho bogo mae bogo vuovëvoˈajëjo.

53 Nosi aevoˈi jiade vavuoho Abraham guomade höjo. Na jero uvanuëjo: Na Abraham iosiramijëˈe a böröme jevajëjo. O jö God-aro baeromo majahuinövade aribövioho vuovobe rovëˈe höjo. Diehi jiëˈe aharo nimoronimorohëˈi jövanuëjo.

54 Jövanuëjamu Iesuro uëvadeje: Naro nasi ihoho banigojiomoˈibejöjo ëho bëhe bogojioˈibejajo. Röhu nasi Vavuohuro nasi ihoho banigojiomehego döro jiaje höjo. Ëaho jemëro uvaruje höjo: God nosi Börömoho höjo.

55 Röhu jemë hu bogo gavë'e jëvajëjo. Naro iae hu gavaje höjo. Na uë'ibejöjo: Na hu bogo gavaje hö uë'ibejöjo jemë jö sareri'e ae jëvajëhi na ëhi jië'e ae jevo'ibejajo. Röhu iae naro hu garomo hesi jöho ejahaje höjo.

56 Jemesi aevo'i jiade vavuoho Abraham-ro naehu hijode maja ga'iröhohuni ëhuni nimoroho avohade höjo. Nimorohë'ëro naehu hijode majaho iae hu gavamu dë sasohade höjo.

57 Dë sasohade höjamu rue Jew rajoho jaburo uavareje: Sarerivanuëjo. Hu mami gö gö'e guomadoho ja vadune aho'obëhe 50-ho bogo baejë'e javajëjo. Ëhi jië'oho ja diehi'oromo Abraham gavane höjo.

58 Gavane höjamu Iesuro uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Abraham bogo rahadevaroho na urimoho jevë'e jiade höjo.

59 Ëhi jövamu hejë'i vajami'irögoro munëho ujuohareje. Ujuohamu Iesuro gurihirovë'ëro God-are amo börömoho nugo'i va'adeje.

9

Iesuhu nuni ramoramovë'e a ajamamu marëjade jöhoje.

1 Iae Iesuro juvo va'adeje. Va'ihö gavadeje nuni sisë'e ae gemu hijamu rahade majare aevoromo hesi nunoho sisërëjëvë'ëro jië'ëro.

2 Ëaho ë hijamu gagorovo Iesuare ijorajo ömo'ömohuro uavareje: Tisa rahuare sisëro ëhuro nuni sisë'oho rahade höjo. Na hesi sisëro o hesi vëmu vavu'o jabesi sisërajo.

3 Ëhi uavamu uëvadeje: Bogo hesi sisëhuro o bogo hesi vëmu vavu'o jabesi sisëhuro ëhuro nunoho sisërëjade höjo. A'i sisërëjade hesi bëhoho jemë ga'irarijego God-ro hesi darugohuro diehi ajamego mae jiajoho iae ëhuni nuni sisë'oho jiade höjo.

4 Aji maja jiajevare evare sa'are remö'öjade aehu nimaje muoho no vaenövo'ejarëjo. Vahiromavuo'ië'ajëjo. Evaroho aehu mu vae'iröhoho bogo eni jio'a'ajëjo.

5 Na ave sa'are hijajevare evare na ajoho jevë'ëro sa'ae aho'obëhe ajivëvaje höjo.

6 Ëhi uënugoromo sabëro sa'aho ödivoromo tevoromo övëro hatohatovoromo nuni sisë'e a hesi nunoho buejahadeje.

7 Buejahoromo uavadeje: Siloam jovo e'uoro va'oromo nu ano'oho eguëjo. Röhu Siloam nosi jöehu huotovë'oho nugö'öjade jöhoje. Nu ano'oho eguëjamu hegorovo rue nuni sisë'e ahuro va'oromo nu ano'oho eguoromo mae uherihoromo vuonorö'ö rovadeje.

8 Rovamu hesi amo rajohuˈo a ioroˈiorohuˈo böviëni
biseˈëni ëninëmiˈego ganövëˈëro jaburo uarovareje: Ave iaho
urimëˈi hiromo noehu ajamijöro ëninamuinövade aho höjo.
Na mae-ëjo.
9 Na mae-ëjamu a ioroˈiorohuro uvareje: Ioˈajo. Iae ë aho
höjo. A ioroˈiorohuro uvareje: Bogajo. Ae gö ë iaho vaˈëne
höjo. Ëiaho vaˈëne höjamu rue ahuro uëvadeje: Na bogo ae
göehu jevoˈi jemesi örire ëninëmijode aho jevajëjo.
10 Ëninëmijode aho jevajëjamu uavareje: Ëhi jiëˈoho
diehiˈamu jasi nunoho marëjahade höjo.
11 Marëjahade höjamu uëvadeje: Ae gemu hesi ihe Iesu
ë ahuro busasovëˈe saˈaho hatohatovoromo nunoho bue-
jehoromo uevade höjo: Siloam jovo eˈuoro vaˈoromo nu
anoˈoho eguëjamu naro vaˈoromo eguoromo evare mae
uherihode höjo.
12 Mae uherihode höjamu uavareje: Röhu hu dinöˈe höjo.
Dinöˈe höjamu uëvadeje: Hesi naniˈajo.
13 Ëhi uëvamu ë urimo nuni sisëˈe jiade aho ë aribövioh uro
huˈirae baeromo Pharisee aribövi jabesirire vaˈareje.
14 Röhu mamiˈe Iesuhu busasovëˈe saˈa hatohatovoromo ë
ia hesi nuni dadovahade majaho Jew rajehu mu bogo vaeˈi
ma-nuharue majaho jiadeje.
15 Ma-nuharue majare Iesuro nunoho dadovahëˈego Phar-
isee aribövioho jabuˈo jöe gemuoho uavareje: Diehiˈamu
jasi nunoho marëjahade höjo. Marëjahade höjamu uëvadeje:
Huro busasovëˈe saˈaho hatohatovoromo nunire buejehamu
naro vaˈoromo nu anoˈoho eguëˈëro ëhuˈëro mae uherihaje
höjo.
16 Mae uherihaje höjamu Pharisee aribövi ioroˈiorohuro
uvareje: O ë ahuro nunoho dadovahoromo ëhuro nuho
maja hesi jögoroho ahade höjo. Ëhuˈëro ë aho bogo God-hu
nugöˈöjamu rovëˈe aho höjo. Bogo God-hu nugöˈöjamu rovëˈe
aho höjamu Pharisee a ioroˈiorohuro uvareje: Iae ëhi höjo
röhu hu a sisë jioˈibejajo hu diehiˈoromo ëhi jiëˈe mu masi-
joho vaeˈibejajo. Ëhi uarovoromo Pharisee aribövioh uro jöe
gö gö uehorovoˈamareje.
17 Jöe gö gö uehorovoromo urimo nuni sisëˈe jiade aho
röhu maho jöe majahiromo uavareje: Jero uövuanuëjo: Huro
nasi nunoho dadovehade höjo. Ëhi jiëˈoho ja uehorovan-
uoho hu diehi jiëˈe ae höjo. Diehi jiëˈe ae höjamu uëvadeje:
Hu jö God-aro baeromo majahuijaje ae höjo.
18 Röhu rue Jew rajohuro uvareje: Nani sareramuiromo
uövuaruëjo: Aevoˈi nuni sisëˈe jiadoho avevejöˈoho
gavajëromo ae uëvareje: Uëvego ave a hesi vëmu vavuˈohuro
rueˈirarëjo.

19 Jabumë rovamu uëvareje: Na ave aho jemesi harihe höjo. Jemë uövuarije höjo: No ave harihu baejare majare evare hu aevoromo nuni sisë'e jiade höjo. Na mae o sarerëjo. Mae jië'oho diehi'ë'ëro jaruvoho hu mae uherihajëjo.
20 Mae uherihajëjamu rue vëmu vavu'ohuro uëvareje: No gavaruoho ave aho iae hu nosi harihe höjo. No hu baejare-vare evare aevoromo nuni sisë'e jiade höjo. Ëjöho iae no gavaruëjo.
21 Röhu rahuhu diehi ajamamu nuni dadovadoho no bogo gavë'e javuajëjo. Jue'io ua garego huro hesi jö'ëro majëhi'irajo hu bövie jiaje.
22 Röhu vëmu vavu'ehu ë jö uëvare hesi bëhoho jaburo ë Jew rajo masijoho juhuonëmijareje. Urimë'i ë a masijohuro jöe mevoromo ae aho'obëhe uëvareje: Ae rahu huruoho majahuiromo uövuë'oho: Böröme namiromo ajamuijaje aho Iesu hö uövuë'oho ëhi jië'e aribövioho noro ahëvo'iramu ijonöho nosi osa börömoroho bogo rueromo God ra-jahinövo'aruëjo. Ëjöho uehorovoromo vëmu vavu'ohuro juhuonëmijareje.
23 Juhuonëmiromo ëhuni uëvareje: Ëaho bövie jiaje ëhuni jemëro hu ua garëjo.
24 Hu ua garëjamu hegorovo rue a masijohuro jöe nugö'öjareje urimo nuni sisë'e jiade ahuro vuonorö'ö rueröhego. Jöe nugö'öromo rovamu Iesuare jöho atoromo uavareje: God-are nunoro jöe ma-maemu jövego no he-jarëjo. No gavaruoho ë aho a sisë höjo.
25 A sisë höjamu uëvadeje: Na'o bogo gavajëjo. Nani hu a sisë höjo o bogajo. Röhu jöe gemu iae na gavajëjo urimo nuni sisë'e jevadoho jaruvoho mae uherihevo'ego.
26 Ëhi uëvamu uavareje: Hu diehi'avade höjo. Hu diehi nunoho dadovahade höjo.
27 Dadovahade höjamu uëvadeje: Na mami'e uëvamu jemëro bogo ejeharije höjo. Rabëni röhu maho he'i nëgajëjo. Nani jemë'o hesi ijore ijore jijiho'i nëgo'ego o rabëni ue ge'i arijarujëjo.
28 Ue ge'i arijarujëjamu sivoromo uavareje: Ja ë ia hesi ijore ijore juvanue ae javajëjo. No bogajo. No Moses-are jögoru ijore ijore jijiharue aribövie javuajëjo.
29 No iae garomo uvarue höjo: God-ro Moses jöe boja-mamu majahuijade höjo. A'i ë a gö hesi bëhoho no bogo gavaruëjo.
30 Bogo gavaruëjamu rue nuni sisë'e jiade ahuro uëvadeje: Asë'e jemë diehi'oromo hesi bëhoho bogo gavaruje höjo. Iae huro nasi nunoho dadovehade höjo röhu jemë hu bogo gavaruje höjo.

31 No gavaruoho God a sisë jabesi jöho bogo ejëhaje höjo.
O aehu God uehorovoromo huhu nimaje mu vaejë'oho ëhi
jië'e aribövioho God-ro ejëhaje höjo.
32 Ni'i'ivadire jioromo ëhi ro avevejö'oho bogo hebe rovë'e
javuajëjo uvavamu: Vëmu dëre jioromo nuni sisë'e raharoho
aëro nunoho dadovëhade höjo.
33 God bogo nugö'öjego rue'ibejajo ëhi jië'e darugo'e mu
vaejajoho hu bogo mae bogo eni jio'ibejajo.
34 Bogo eni jio'ibejajamu uavareje: Jasi vëmu hesi dëre
jioromo mu sisëmu vaebe rovë'e javajëjo. Ëhi javajëjo röhu
ja diehi'oromo jögoroho bojamuijanuëjo. Ëhi uanugoromo
jabesi osa börömoroho rarovö'öjamu va'adeje.

Ae gö dë vövöbajo'e ramoramovë'e raromarue jö Iesuhu jövadohoje.

35 Ërarovö'öjamu va'ade jöho aëro atamu Iesuro hejadeje.
Heromo ë aho birohoromo uavadeje: Na ja God-are A Ma
hesi öriroho mae uehorovanuëjo.
36 Mae uehorovanuëjamu uavadeje: Röhu God-are A Maho
rahuo höjo. Uevego na hesi örire mae uehorovöjo.
37 Mae uehorovöjamu Iesuro uavadeje: God-are A Maho
jero mami'e gavane höjo. Röhu aviavejö'e ja'o jöe jövajëjo.
Iae na jevajëjo.
38 Na jevajëjamu uavadeje: Bada naro jasi örire mae
uehorovavajëjo. Mae uehorovavajëromo ague aho hiromo
rajahijadeje.
39 Rajahijamu Iesuro uëvadeje: Naro sa'are rovode höjo
mae o sisë aribövie mevëvo'irodëni. Nuni ramoramo'e
aribövioho nune dadovëho'i ma-döhemu nuni ma'e
aribövioho nune tugohëho'irodëni ëhuni sa'are rovode höjo.
40 Ëhi uëvamu Pharisee a ioro'iore bëhire raromarohuro ë
jöho heromo uavareje: Na ja nosi jöho jövoromo ë'anuëjo. No
bogo nuni ramoramo'e aribövіehu javuajëjo.
41 Javuajëjamu Iesuro uëvadeje: Jemë nuni ramoramo'e
jëvo'ibejajo jö sisëho bogojëvo'ibejajo. Röhu jemë ëma
uvaruje höjo: Iae no mae gavarue höjo. Ëhuni jemesi sisëho
iae jëvajëjo.

10

Sheep-ehu raromarue amo hesi uhu jö Iesuhu jövadohoje.

1 Iae Iesuro uhu'e uëvadeje: Ave jöho na jö mae
uë'ië'ajëjo. Ae rahu sheep jabesi amore va'ië'iroho bogo
ojoroho va'i buoru iromaroho ruahoromo va'amu gavë'oho
uvo'a'anuëjo: Ëhi jië'e aho anano'e vajiohu'e ae höjo.

2 O ae rahu ojore vaˈamu gavëˈoho uvoˈaˈanuëjo: Ëho
sheep muebeˈamaje aho höjo.
3 Sheep muebeˈamaje aho sheep amore vaˈiaˈamu
gavëˈiroho ojo muebejaje ahuro ojoho jiovahego ë vaˈaje
höjo. O sheep-ohuro hesi huëho heruomaje höjo. Hejego
hesi sheep gemu gemu hesi ihoho uvoromo sö ujuohoromo
vaˈo amonö höröjaje höjo.
4 Sö ujuoho vaˈo barënugoromo evare jabesi nuninö vaˈego
sheep-ohuro ijore vaˈoruomaje höjo hesi huëho heruomajëro
jiëˈëro.
5 A ioroˈioro jabesi huëho bogo hejaruëro jiëˈëro jabesi
ijoroho bogo vaˈi huruomoromo vaˈoruomoˈajëjo.
6 Ëjöho Iesuro uhuˈe uëvamu ë jö hesi bëhoho bogo avoho
hejareje.

Sheep muebeˈamaje a maho hu Iesu jiaje jö Iesuhu jövadohoje.

7 Bogo avoho hejëˈëro Iesuro uëvadeje: Ave jöhuˈo na jö
mae uëˈiëˈajëjo. Na sheep-ehu vaˈoruomaje ojoho vaˈëne
jevajëjo.
8 Urimo rueruomade aribövioho ananoˈe vajiohuˈe a
vaˈëne jëvobe rovadoho nasi sheep mahuro jabumë bogo
ejëhare höjo.
9 Na ojo vaˈëne jevajëjo. Ae rahu nasirire ruaho rovëˈoho
maro jioruomoˈajëjo. Maro jioromo ruaho rueromo os-
are jioromo ruaho vaˈoromo vaˈorahonö ioho birohoromo
ueˈahoˈaruëjo. Ëhi gemu ëˈonövoˈaruëjo.
10 Röhu ananoˈe vajiohuˈe ahuro rueruomaje höjo va-
jiohëro ujuohoˈi bijuëmoˈi ijumoˈamoˈirovo. Naro rovode
höjo nasi sheep ömoˈömohuro iˈovoromo ma-maro raro-
moröhego.
11 Sheep muebeˈamaje a maho na jevajëjo. Sheep mue-
bejaje a mahuro uvaje höjo: Naehu sheep jabesi jöëni nasi
arijoˈarije bojamirovoromo guomorovëˈoho iae mae höjo.
12 O ma-moniemu nimoromo ae gö hesi sheep
muebejahaje aho ëho bogo sheep jabesi vavuoho jioˈi
ma-muebeˈamajëro jiëˈëro gaˈiröhe vörö'e mioho rovamu
gavëˈiroho sheep-oho rëmöˈöromo juˈebiromo vaˈaje höjo.
Juˈebiromo vaˈego miohuro ro sheep-oho umi ujuoho vaˈego
sheep ioroˈiorohuro huruomoromo arua anumiae vaˈaje
höjo.
13 Amo a hesi sheep muebejahajohuro moniemu nimëˈëro
sheep-oho bogo huëho baejëvaje höjo. Ëhuˈëro huruomaje
höjo.

14-15 A'i na sheep muebe'amaje a maho jevajëjo. Vavuohuro na ge'i naehu Vavu gavajëhi ëhi naro nasi sheep-oho ga'amaje höjo. O nasi sheep-ohuro na geruomaje höjo. Ëhi jië'ëro naehu sheep jabesi jöëni nasi arijo'arije bojamirovoromo guomorovë'oho iae mae höjo.

16 Röhu sheep ioro'ioroho iae jevajëjo. Jabumë ave sheep amoroho bogo raromarue höjo. Bogo raromaruoho jabu'o söjëvo rue'ejöjo. Rueromo jöe majëhi'iramu eje-honövo'aruëjo. Ëhu'ëro jië'ëro sheep aho'obëhe ma-gemuoro jio'i sheep muebejaje aho ma-gemu jevo'ajëjo.

17 Vavuehu na rajehijaje hesi bëhoho naro guomorovo'ejöjo i'ovoromo röhu maho hi'irodëni.

18 Aho bogo ma-anego'i nasi nimoromo bojamirovo'iramu anego'iramu guomevo'ajëjo. Naehu bojamirovamu anegamu guomevë'oho iae mae höjo. O ajamirovoromo i'ovoromo röhu maho hijë'oho ëhu'o iae mae höjo ëhi guomoromo röhu maho ri'ö'irodoho nasi Vavuohuro uevamu hejë'ëro jevë'ëro.

19 Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajohuro röhu maho jöe gö gö uehorovareje.

20 A ioro'ioroho aho'obëhe jaburo atoromo uarovareje: Satan-are a sisë gemuëro hesi dë vövöbajo'ere abuejë'ëro simane sisë'i uehorovoromo jövajëjo. Jemë rabëni hesi jöho hejarujëjo.

21 A ioro'iorohuro uarovareje: O huhu jö jövajoho bogo Satan-are a hesi dëroho abuejë'ëro jöho jövajëjo. Ëhesi bëhoho Satan-are a sisëhuro nuni sisë'e aho diehi ajamego mae jio'ibejajo. Bogajo. Ëhi atoruomadeje.

Jew rajo aribövіehu Iesuare örire bijönimoruomade jöhoje.

22 Iae Jerusalem amore maja börömoho rovadeje. Ëmaja börömo hesi bëhoho Jew rajo ömo'ömohuro uehorovoromo uvonövareje: Evare majare nosi a mamiohuro God-are amo börömo hesi ojoho jiovoromo God-are örire ma-ioro'ioremu bojamare höjo hesi baeröhego. Ëmaja börömoho runoni majae jië'iro evare rovadeje.

23 Ëmaja börömoho rovamu Iesuro God-are amo börömo hesi haradare juvadeje. Harada hesi ihoho Solomon-are Haradae jiadeje.

24 Juvamu gagorovo Iesu ririre jio'i Jew rajohuro ruë numë riravo rova'oromo uavareje: Ja divare jö subivahuanuoho vuonugo'iramu ëhuro bogo dadivavuo'ajëjo. Ma-sama'e majahuijego hejarëjo. Na ja böröme namiromo ajamui'irane aho javajëjo o bogajo.

25 Ëhi uavamu Iesuro uëvadeje: Naro mamiˈe uëvode höjo.
Röhu jemë bogo ma uehorovevaruje höjo. Naro nasi Vavu
hesi ihore mu masijoho vaejaje höjo jemëro ë muoho garomo
uvoˈirarijego: Iae mae-ëjo. Nörö iae a mae höjo.
26 Röhu jemëhu na bogo ma uehorovevaruje hesi bëhoho
jemë bogo nasi sheep-oho jëvajëjo.
27 Nasi sheep-ohuro nasi huëho heromo ejehoruomego
naro jabumë gëvaje höjo. Gëvego jaburo nasi ijore ijore
jijihoruomaje höjo.
28 Nasi ijore ijore jijihoruomego naro jabu ajëmego ma-
ioroˈioremu maro raromarue höjo. Ëhuˈëro jiëˈëro jabumë
bogo mae bogo sisëroho vaˈoruomoˈajëjo. O nasi övo döre
raromaruoho aho bogo baeniehiˈaruëjo.
29 Nasi Vavue jabumë baejëvoromo nasi örire bojemade
ahuro ahoˈobëhe iosirëmijëˈe höjo. Ëhuni Vavu hesi övo döre
raromaruoho aho bogo baeniahiˈaruëjo.
30 Naˈo nasi Vavuohuˈo no gemuoho javuajëjo.

31 Naˈo nasi Vavuohuˈo no gemuoho javuajëjamu hegorovo
Jew rajohuro urimo munëhu vajamiˈiëˈaroho röhu maho
munëho ujuohareje vajamiˈirovo.
32 Munëho ujuohamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Vavuo-
huro na ajemamu mu mae ahoˈobëhe vaeˈamamu gavar-
ije höjo. Di mu vaejamu gavarijohuni munëho va-
jemiˈiëˈarujëjo.
33 Munëho vajemiˈiëˈarujëjamu uavareje: Bogo mu ma hesi
jöënioho munëho vajamiˈiëˈaruëjo. Aˈi jero God-are ihoho
ijumoˈego ëhuni ëˈaruëjo. Ja ma-ae javajëjo. Röhu jero
uvanuëjo: Na God jiaje gemuoho jevajë uvanuohuro ëhuro
God-are ihoho ijumanuëjo.
34 Ijumanuëjamu Iesuro uëvadeje: Röhu jemesi jögoru
surire jajivoromo ëhi uvëˈe höjo: God naro uëvajëjo: Jemë
god ömoˈöme jëvajëjo.
35 Ëhi jajivëˈe höjo. God-are surire jöho ioroˈioremu jioröhe
jöho höjo. Ësurire jajivoromo uvëˈe höjo: God-are jö baejare
aribövioho jabumë god ömoˈöme jioˈamajë uvëˈe höjo.
36 Röhu na bogo ma-God-are jöho baeˈi aˈi Vavuohuro na
baejevoromo saˈare remöˈöjamu rovëˈëro uëvajëjo: Na God-
are Harihe jevajëjo. Ëhi jiëˈoho jemë rabëni uevarujëjo:
Jaehu uövuanuoho: Na God-are Harihe jevajë uövuanuohuro
ëhuro God-are ihoho ijumanuëjo. Ëhi jiëˈoho bogo maehu
höjo.
37 Röhu nasi Vavuehu bojemade muoho na na vaejaje höjo
o bogo vaejaje höjo. Bogo vaejaje jevamu gavëˈoho nadi
maho uehorovevorëjo.

38 Röhu Vavuehu bojemade muohuremu iae na vaejaje höjo. Nani jemëro na bogo ma uehorovevoˈarujëjo röhu nasi muoho ëhuro garomo uvorëjo: Iae mae-ëjo. Vavuohuro ajamamu vaejade höjo. Jemë ëhi uehorovëˈoho ëhuro avoho ga barëromo uvoˈaˈarujëjo: Vavuohuro nasi dë vövöbajoˈere jioˈi naro Vavu hesi dë vövöbajoˈere jiaje höjo.

39 Ëhi jövamu hegorovo rueho jaburo röhu maho Iesu guduamoˈiëˈareje. Guduamoˈiaˈamu garaedëgoromo vaˈadeje.

40 Vaˈadoho vaˈo Jordan jovoho beromo ioni gönö vaˈoromo John-hu aevoromo bapataeto vaejëvadire ë vaˈo hijadeje.

41 Vaˈo hijamu gagorovo ae ahoˈobëhe rueruomadeje. Rueromo uarovareje: John bogo darugoˈe mu masijoho vaenövade höjo. Röhu ave a hesi jö John-hu majahuijamu hejaroho ë jöho ahoˈobëhe iae mae uövuade höjo.

42 Ëhi uarovoromo ae ahoˈobëhe Iesu ë öri ariˈere mae uehorovoruomadeje.

11

Lazarus guomade jöhoje.

1 Iae guomo guomoˈe ae gemu hesi ihoho Lazarus Bethany amore hijadeje. Röhu hesi maˈine niöˈi Maryˈo Marthaˈo jabesi amoho gemuoho jiadeje.

2 Röhu Mary hu majae ijonö hiromo Badare hörure ridiˈe jovehu otehodivoromo simano uehu uhijahoˈiröhe magonahoho jiadeje. Amo ë magonaho hesi maˈine Lazarus-ro guomo guome baeromo hijadeje.

3 Hijamu Lazarus-are maˈine niöˈiro jöe nugöˈöromo Iesu uavareje: Bada jaehu huë baejanue aho guomo guome baejëˈe höjo.

4 Guomo guome baejëˈe höjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ëguomo guomo baejade hesi bëhoho hu bogo ioroˈioremuoho guomoˈirögoro God-are ihoho döro jioröhego. Hu guomo guome baejëˈëro ëhuˈëro God-ro ajemiˈiramu hesi Harihe nasi ihohuˈo dö maro jioˈaˈajëjo.

5 Röhu Iesuro öˈo öˈo Marthaˈo Maryˈo jabesi maˈine Lazarusˈo ëhi dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovëvadeje.

6 Amo hejade uavamu: Lazarus guomo guome baejëˈe hö uavamu heromo bogo Judea saˈaroho vaˈoromo Lazarus gaˈirögoro ëhi hijamu majae niöˈi barëjëvadeje.

7 Majae niöˈi barëjëvamu gagorovo hesi ijorajo ömoˈömoho uëvadeje: Ruehego no Judea saˈare vuonorö'ö vaˈarëjo.

8 Vaˈarëjamu ijorajoho jaburo uavareje: Tisa iae mae höjo
röhu avevejöˈe Jew rajoho jaburo ja munëro vajamiˈiëˈare
höjo. Ëhi jiëˈoho ja rabëni ë saˈaroho vuonoröˈö vaˈiëˈanuëjo.
9 Vaˈiëˈanuëjamu Iesuro uëvadeje: Aveho aji majaromëro
jiëˈëro vaˈejöjo. Jemëˈo uehorovohëjo. Majae höröromo hour
ahoˈobëhe 12 barëjego evare bevaˈaje höjo. Ëhuˈëro ae rahu
majaˈe jijihëˈoho ave saˈae ahoˈo hesi ajire jijihoromo ëhuro
bogo biberovarue höjo.
10 O vahiˈe jijihëˈoho ajoho bogojëvëˈëro ëhuro
biberovarue höjo.
11 Ëhi uëromo ijonö uëvadeje: Nosi aemoˈaemoho Lazarus
niavëˈe höjo. Ëhuni na vaˈoromo ioˈejöjo.
12-13 Ioˈejöjamu hesi ijorajoho jaburo uvareje: Nani Iesuro
uöromo ëˈajëjo: Lazarus ma-niavajë uövuajëromo uavareje:
Bada hu niavëˈoho iae marëˈajëjo. Röhu Iesu bogo ëhioho
uëˈi aˈi uëromo ëˈadeje: Lazarus hu guomëˈe höjo.
14 Ëhuni Iesuro huruoho majëhiromo uëvadeje: Lazarus
guomëˈe höjo.
15 Guomamu naehu bogo huˈo hijodohuni ëhuni jemesi
jöëni nimorohajëjo ëhuro jemëro nasi muoho garomo mae
uehorovoˈirarijego. Röhu ruehego no hesirire vaˈarëjo.
16 Ëhi uëvamu hegorovo Thomas hesi ihoho aehu uvaruoho
Huodiˈe Rahade Aho huro ijorajo ioroˈioroho uëvadeje: Go
vaˈohego noˈo vaˈoromo Iesuˈo gemu mae vuovoˈirarëjo.

Iesuhu vuovëˈe aribövi ajëmego iˈovoromo riˈöromo mae raromarue jö Iesuhu jövadohoje.

17 Ëhiˈamu Iesuro vaˈoromo Bethany amore höröˈirögoro
hejade uavavamu: Lazarus mamiˈe guomamu guavaroho
majae ëhi niöˈi ëhi niöˈi barëjëˈe höjo.
18 Röhu Bethany amoho Jerusalem bëhire jiëˈëro 3 kilome-
tre rabuˈe jiadeje.
19 Ëhuˈëro Jew raje ae ahoˈobëhe jaburo Jerusalem
jioromo Bethany rovëˈëro ë raromareje Marthaˈo Maryˈo
jabesi maˈinoho guomëˈëro huë vavaeni baejaruoho
sanuëmiröhëro.
20 Ëhiˈamu Martha-ro hejade uvavamu: Iesu rovajëjamu
hegorovo osare jioromo höröromo Iesu biroho'i rovadeje.
Rueˈirögoro Mary-ro ëhi osare hijadeje.
21 Hijamu Martha-ro rueromo Iesu birohoromo uavadeje:
Bada ja ave hiˈibejanëjo nasi maˈinoho bogo guomoˈibejajo.
22 Nasi maˈinoho iae guomëˈe höjo. Röhu jaruvohuˈo God-
hu diehi ajamijöro Iesu jaehu ua gavëˈoho iae ajamiˈajëjo.
23 Ajamiˈajëjamu Iesuro uavadeje: Jasi maˈinoho iae
iˈovoromo riˈöˈaˈajëjo.

24 Ri'ö'a'ajëjamu Martha-ro uavadeje: Iae na garomo
uvajëjo: Ijo tugoho'i rueröhe majaho rue'iramu evare ae
aho'obëhe i'ovoromo ri'öruomo'iramu hu'o ri'ö'a'ajëjo.
25 Ri'ö'a'ajëjamu Iesuro uavadeje: Vuovoromo i'ovoromo
ri'öromo mae raromo'irarije darugo hesi bëhoho na jevajëjo.
Ëhu'ëro ae rahu nasi örire mae uehorovevë'ohuro daruge
baeromo mae raromo'aruëjo. Nani vuovo'ajëjo röhu iae
i'ovëvo'ajëjo.
26 Ae rahu i'ovoromo raromoromo nasi örire ma
uehorovevë'oho bogo sisëroho va'i mae raromemu
raromo'aruëjo. Na ja ë jöho mae uehorovanuëjo.
27 Mae uehorovanuëjamu uavadeje: Bada io'ajo. Iae
na mae uehorovoromo uvajëjo: Böröme namiromo aja-
mui'irane aho God-are Harihoho ja javajëjo. Ave sa'are
rue'iranego God-hu uövuade aho ja javajëjo.

Iesuhu nivade jöhoje.

28 Martha-ro Iesu ëhi uanugoromo va'adeje. Va'oromo
osare va'o hesi öho Mary saginiëri uavadeje: Tisae rovë'e
höjo. Rovë'ëro uvajëjo jero ruejöro.
29 Ruejöro uvajëjamu hejë'i ma-burëro ri'öromo Iesu
biroho'i va'adeje.
30-31 Ma-burëro ri'öromo Iesu biroho'i va'amu gagorovo
Jew raje Mary'o osare raromoromo sanuamijarohuro
uvareje: Nani Lazarus-are sino bamarire nivo'i va'ajëromo
rihiromareje. Rihiromamu Iesuro amo maroho bogo rue'i
Martha-hu birohadire ë hijë'ëro Mary-ro ë biroho'i rovadeje.
32 Rueromo Iesu garomo hesi bëhire ague aho hiromo
uavadeje: Bada ja ave hi'ibejanëjo nasi ma'inoho bogo
guomo'ibejajo.
33 Ëhi uaromo nivamu Jew raje hu'o gemu mae rovarohu'o
nivoruomamu gëgorovo Iesuro hesi dë vövöbajo'o uhure
hara'uoromo vavaenimo avohadeje.
34 Vavaenimoromo uëvadeje: Jemë sinoho dinö'e bamarije
höjo. Bamarije höjamu uavareje: Bada rueromo gavëjo.
35 Rueromo gavëjamu Iesuro nivadeje.
36 Nivamu gagorovo rue Jew rajohuro uarovareje: Arori-
aho gahëjo. Hu Lazarus-are örire hesi dë vövöbajo'ere bogo
bisemuoho uehorovë'ëro ëhuni nivajëjo.
37 Nivajëromo ae göëro göëro uvareje: Ëahuro nuni sisë'e
aho ajamamu marëjade höjo. Ëhuni nani huro Lazarus
mami'e ro ajami'ibejajo hu bogo guomo'ibejajo.

Iesuhu Lazarus ajamamu guomoromo i'ovoromo ri'öjade jöhoje.

38 Ëhi uarovamu hegorovo Iesuro röhu maho haraˈuoromo
vavaenimamu sino bamarire vaˈadeje. Vaˈoromo gavadeje
juju gagoho munëro tugohëˈe jiamu.
39 Tugohëˈe jiamu gagorovo uëvadeje: Munëho roriˈo
bavaˈohëjo. Bavaˈohëjamu guomëˈe a hesi maˈine Martha-
ro uavadeje: Bada iae ëhi höjo röhu majae ëhi niöˈi ëhi niöˈi
barëjëˈëro jiëˈëro usihövajëjo.
40 Usihövajëjamu Iesuro uavadeje: Iae ëhi höjo röhu na
mamiˈe uavode höjo: Jaehu mae uehorovëˈoho God-are
aji maho gaˈaˈanuëjo. Naehu uavode jöho na ja ëho ue-
horovanuëjo o bogajo.
41 Ëhi uavamu hegorovo rueho jaburo munëho bavaˈareje.
Bavaˈamu Iesuro sioroho garomo uavadeje: Apo naro jasi
örire huë mae uavajëjo rabëni jero nasi jöho ejehëˈego.
42 Iae na garomo uvajëjo: Jero majae ëhi ejehanue höjo.
Röhu naro ave jöho uavajëjo arue aribövi jabesi jöëni
ëhuro jaburo uvoruomoröhego: Iae mae-ëjo. God-ro nörö
nugöˈöjamu rovade höjo.
43 Ëhi uanugoromo ma-darugoˈo uvadeje: Lazarus
vaˈorahonö hörö rovëjo.
44 Hörö rovëjamu guomamu bamare ahuro iˈovoromo hesi
övo höruˈoho nu anoˈoho niögëro muoho taemoˈamëˈe juju
gagore jioromo hörö rovadeje. Rovamu gagorovo Iesuro
uëvadeje: Niögoho jiovahohego vaˈajo.

Jew rajo a masijehu Iesu anoˈiro jö atare jöhoje.

45 Ëhiˈamu Jew raje ae ahoˈobëhe Mary gaˈi rovarohuro
gavare Iesuro Lazarus ëhi ajamiˈego iˈovoromo riˈöjamu
gagorovo hesi örire mae uehorovareje.
46 A ioroˈiorohuro bogo ma uehorovoˈi vaˈoromo Pharisee
aribövioho huruoho majëhiromo uëvareje: Iesuro ëhi jiëˈe
muoho vaejade höjo.
47 Ëhi majëhijamu hegorovo priest masijohuˈo Pharisee
ömoˈömohuˈo ëho jaburo Jew rajo a masijo ioroˈioroho
uëvareje: Gagovohego no jöe mevarëjo. Jöe mevarëromo
gagovamu uëvareje: No ave a hesi öriroho diehiˈoˈejarëjo.
Huro darugoˈe mu masijoho ahoˈobëhe vaejaje höjo.
48 Ëhi jiëˈe mu masijoho vaemu vaejamu noehu bogo tu-
gohëˈoho ae ahoˈobëhe hesi örire mae uehorovoruomoˈajëjo.
Mae uehorovoˈiramu gagorovo Rome aribövioho rueromo
nosi amo börömohuˈo saˈahuˈo ijumavuo barëˈajëjo.
49 Röhu ae gemu hesi ihoho Caiaphas hu jabuˈo ji-
adeje. Evare vaduniroho hu priest böröme namijëˈe jiadeje.
Ëahuro riˈöromo uëvadeje: Jemë ave muoho bogo avoˈavoho
gavarujëjo.

50 Jemë diehi'oromo bogo uehorovarujëjo ae gemuehu
ae aho'obëhe noni guomë'oho ëhuro jemë marëjëvo'ajëjo.
Ëhi jië'oho nosi sa'aho aho'obëhe bogo barëjavuo'ajëjo.
Caiaphas-ro ëhi jövadeje.
51 Ëjöho bogo hesi ëma jövo'irögoro evare vaduniroho hu
priest börömëro jië'ëro ijonö jioröhe jöho God-ro bojamamu
majëhijadeje. Majëhijade jö hesi bëhi huruoho majëhijë'oho
Iesu guomo'a'ajëjo Jew raje aho'obëhe ajëmi'iröhëro.
52 Röhu bogo Jew rajo jabesi jöëni ëhemuoho guomo'i a'i
guomoromo ëhuro God-are aboji harihu'e aho'obëhe dinö'e
dinö'e raromaruoho gemuoro gagovo'iröhego Caiaphas-ro jö
bëhoho bogo uehorovë'e ëhi ma-jövadeje.
53 Iesu guomoröhe jöho ëhi atoromo evare majare
aevoromo öroho nahoromo avohobe rovareje hu anoröhëro.
54 Ëhi'amu Iesuro Judea sa'are va'orahore juvadoho
vuonugo'i va'adeje. Va'oromo a rumo'e sa'a hesi bëhire amo
ihe Ephraim ë va'oromo hesi ijorajo ömo'ömohu'o gemu mae
hijadeje.
55 Hijamu Jew rajo jabesi maja börömoho dunovadeje.
Maja börömo hesi ihoho God-hu Vörö Tugohade hesi Majaho
jiadeje. Ëmaja börömoho dunovamu ae aho'obëhe amo har-
ihu harihure jioromo Jerusalem amo börömore iojiomareje
Moses-are jögoroho ejahoromo jabesi sisëho avohorovo'i
sörö majaho rovego avoho ue'ahoröhëni.
56 Iojiomoromo Iesu nahoromo God-are amo börömore
gagovoromo uarovareje: Jemë diehi uehorovarujëjo. Na
jemë uehorovarujoho Iesu sörö börömoroho rue'a'ajëjo o
bogajo. Nani bogajo.
57 Röhu mami'e priest masijohuro Pharisee ömo'ömohuro
ae aho'obëhe jöe bojëmiromo uëvareje: Iesu dinö'e hija-
joho ae rahu gavë'oho ro huruoho majahuirego no heromo
va'oromo hu guduamo'irarëjo.

12

Magonaho göehu ridi'e oso baeromo Iesuare hörure otehodivade jöhoje.

1 Ijonö majae aho'obëhe 6 barëjego God-hu Vörö Tugohade
Sörö maja rue'iröhoho jiadeje. Rue'iröhoho jiamu evare
Iesuro Bethany amore Lazarus-hu hijajire ë ajiomadeje.
Lazarus guomamu Iesuhu ajamamu ri'öjade aho jiadeje.
2 Amo Iesuro ë ajiomamu aribövіohuro i harihe
avohoromo Iesu bojamijareje. Bojamiromo Martha-ro
ajëmiromo ie i'imëmamu Lazarus-ro ie i'i Iesumë'o ro
hijadeje.

3 Ëhi ro raromamu Mary-ro ridiˈe osoho bisemu bövie
barovadeje. Osoho bogo jovoˈoho buarohëˈe ma-oso maemu
jiadeje. Hesi manaho bogo biseˈo vaduˈoho jiadeje. Ëosoho
Mary-ro barueromo Iesuare höru döre otehodivoromo
simano uohuro höroho uhijahadeje. Uhijahamu ridohuro
osae ahoˈobëhe rumorovo barëjadeje.
4 Rumorovo barëjamu Iesuare ijorajo ömoˈömoho ae gemu
hesi ihe Judas Iscariot Iesuni hiruëmiromo a jabesi övore
bojëmiˈiröhe ahuro uëvadeje:
5 Ridiˈe osoho rabëni bogo aroho imëvoromo 300
kina rabuˈe baeromo bövi biseˈo rumoˈe aribövioho
suvuorëmijare höjo. Ëhi jiëˈoho iae mae jioˈibejajo.
6 Ëhi uëvade hesi bëhoho Judas Iscariot-ro bövi biseˈo
rumoˈe aribövioho unioho bogo uehorovoromo jövoˈi aˈi va-
jiohuˈe aëro jiëˈëro ëhi jövadeje. Ëhesi bëhoho huro Iesumesi
moniˈe esöho muebenövadeje. Muebejëˈi gö vajiohëro
baenövadeje. Vajiohëro baenövëˈëro ëhuˈëro uëvadeje:
Ridiˈe osoho rabëni bogo aroho imëvoromo bövi biseˈo
rumoˈe aribövioho suvuorëmijare höjo.
7 Bövi biseˈo rumoˈe aribövioho suvuorëmijare höjamu
hegorovo Iesuro uavadeje: Bogave magonahoho vavaenoho
bojamiˈiranëjo. Huro nimade höjo osoho avoho mueberomo
guomevego otehodegoromo guavevoˈiröhëni.
8 Bövi biseˈo rumoˈe aribövioho jemëˈo jiemu jioruomoˈi na
bogo jemëˈoho hiemu hiˈejöjo. Ëhuni hu iae mae otehode-
gade höjo.

Jew rajo priest masijehu Lazarus anoˈi jö atarohoje.

9 Ëhiˈamu Jew raje ae ahoˈobëhe hejare uvavamu: Iesuro
Lazarusˈo gemuore hijajë uvamu hegorovo rueruomadeje
Iesu gaˈirovo. Röhu bogo Iesu gemu gaˈi rueˈirögoro
Lazarusˈo gaˈi rovareje Iesuro ajamamu iˈovëˈëro jiëˈëro.
10 Lazarus gaˈi rueruomaje jöho hegoro priest masijohuro
jöe mevoromo uarovareje: Ëˈego Lazarusˈo anoˈirarëjo.
11 Lazarus anoˈi atare hesi bëhoho Jew raje ae ahoˈobëhe
uvareje: Iesuro Lazarus mabëhe ajamijade höromo priest
masijo jabesi jöho vuonugoˈi Iesu mae uehorovareje. Ëhuni
anoˈi atareje.

*Iesuhu Jerusalem mae rovamu gavëˈi aehu mabëhe ra-
jahiruomade jöhoje.*

12 Ëhiˈamu nërö sörö iˈi rovare aribövioho ahoˈobëhe he-
jareje uvavamu: Iesu Jerusalem rojomajëjo.
13 Rojomajëjamu hegorovo ijo rude ujuohoromo Iesu
biroho'irögoro uvobe vaˈoromo uvoruomadeje:

God mabëhëjo.
Ave aho Badare ihore rovajoho mabëhëjo.
Israel rajo nosi börömoho mabëhëjo.
14 Ëhi uvoruomamu Iesuro donkey harihe baeromo hesi
döre ajio hijadeje. Donkey döre hijego Jerusalem amo ra-
jehu garuomoʼiröhe jöho mamiʼe God-are surire jajivoromo
uvëʼeje:
15 Zion rajomë nadi juhuonivoʼi arueho gahëjo.
Jemesi börömohuro donkey harihu döre hiromo rovajëjo.
Ëhi jajivëʼeje. Röhu mamiʼe God-are surire jajivadëhi Iesuro
ëhi ëʼadeje.
16 Urimoho Iesuare ijorajo ömoʼömohuro ë surire jö hesi
bëhoho bogo avoho uehorovareje. Röhu ijonö Iesuro döre
ajiomoromo aje baeromo böröme namijamu evare ë jöho
uehorovoromo uvareje: Iae mae-ëjo. Iesuare jö God-are
surire jajivarëhi no hesi örire ëhi vaejahare höjo.
17 Röhu ae ahoʼobëhe Iesu birohoʼi rueruomade hesi
bëhoho urimëʼi Lazarus guomamu Iesuro huni uvamu
iʼovoromo munë gagore jioromo hörö rovamu evare ae
ahoʼobëhe Iesuʼo raromoromo ë muoho gavareje. Gavëʼëro
ë jöho majëhibe jijihareje.
18 Ëbëhiʼe mu börömo hesi jöho majëhijamu hejëʼëro ëhuni
ae ahoʼobëhe Iesu birohoʼi rueruomadeje.
19 Iesu birohoʼi rueruomamu gëgorovo Pharisee
aribövіohuro uarovareje: Jemëʼo gahëjo. Ëa hesi mu
tugohëʼoho bogo eni javuo hesi höjo. Iae ae ahoʼobëhe mae
hu gemu uehorovoromo hesi ijore ijore jijihoruomajëjo.

Greece saʼa rajo a ioroʼiorehu Iesu gaʼi nimoruomade jöhoje.

20 Ëhiʼamu ae ahoʼobëhe Jerusalem rojomamu Greece
raje ae gö gö jabuʼo rojomareje sörö majaho rovego God
rajahiʼiröhëro.
21 Rojomoromo Philip gaʼi rovareje. Philip hu Galilee saʼa
raje Bethsaida amo raje jiadeje. Jaburo Philip gaʼi rueromo
uavareje: No naguajëjo Iesu gaʼirovo.
22 Ëhi uavamu hegorovo Philip-ro vaʼoromo Andrew uanu-
goromo jaburo niöʼiro vaʼoromo ë jöho Iesu majahijareje.
23 Majahijamu Iesuro uëvadeje: God-are A Ma nasi iho
döre jioröhe majaho iae rovëʼe höjo.
24 Ave naehu ëʼirode jöho uhuʼe majëhiʼiëʼajëjo. Ëhesi
bëhoho iae jö mae ma-gemuohemu höjo. I ujo gemu saʼare
beruvebiromo sisërëʼajëjo. Sisërëjëʼëro ëhuʼëro tögömoromo
ëgovoromo baje ahoʼo raeʼamoʼajëjo. Bogo sisërëʼibejajo ëhi
ma-gemu jioʼibejajo. Sisërëjëʼohuro ëhuro bogo sivuoho jioʼi

ahoˈo jioˈamoˈajëjo. Na ëhi sisërëjevoˈiramu ëhuro ae ahoˈo
gemuore jioˈaˈajëjo.
25 Ae rahu jabesi sinohemu uehorovëˈoho ijumorovarue
höjo. O ave saˈare raromoromo sinehu nimaje mu bogo
uehorovëˈoho ëhuro ioroˈiore gemu raromoˈaruëjo.
26 Ae rahu nasi mu vaeˈi nimëˈoho nasi ijore ijore ji-
jihoˈaruëjo. Na dinöˈe hijëˈiroho nasi mu aribövioho jabuˈo
ë raromonövoˈaruëjo. Ae rahu nasi mu vaejehëˈoho nasi
Vavuohuro jabesi ihoho döro bamoˈajëjo.

Iesu guomoröhe jö huhu jövadohoje.

27 Avevejöˈoho na dë vövöbajoˈere vavaenegavajëjo. Ëhuni
na diehi uaˈejöjo. Na na uaˈejöjo: Apajo. Ave vavaeni maja
rueröhoho tugohehego bogo baeˈiröjo. Bogajo. Na bogo
ëhioho uaˈejöjo rabëni na ë vavaenoho baeˈi rovëˈëro.
28 Ëhuni bogo tugoho jöho uaˈirögoro aˈi uaˈejöjo: Apo
jasi ajiˈe muoho röjëhijego aëro garomo uvarëjo: Jasi ihoho
böröme höjo. Jasi ihoho böröme hö uanugoromo hejadeje
öˈidöre uvavamu: Na mamiˈe nasi ajiˈe muoho röjëhijëˈe
jevajëjo. Röhu maho röjëhiˈejöjo aëro uvoruomoröhego: God
nasi ihoho böröme höjo.
29 Ëhi uvavamu hegorovo ae ahoˈobëhe bëhire riravaro-
huro a ioroˈiorohuro uvareje: Varurëro anavohijajo. A
ioroˈiorohuro uvareje: O aneraëro Iesu jöe majahiromo
uvavohijajo.
30 Ëhi atoruomamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ëjö
uvavamu hejarijoho bogo nasi jöënioho uvoˈi jemesi jöëni
uvade höjo.
31 Jaruvoho ave saˈare mu sisë vaeruomaje aribövioho
God-ro mevëvoˈirögoro ëˈajëjo. Jaruvoho ave saˈare mu sisë
simano vaejaje aho God-ro ruahöˈöˈirögoro ëˈajëjo.
32 Na saˈare jevajoho aehu banigojiomevëˈoho evare naro
ae ahoˈobëhe rinëgoˈiramu nasinö rueruomoˈajëjo.
33 Aehu hu banigojiomoˈiröhe jö majëhijadoho huro
uëromo ëˈadeje: Aëro ëhi korosire banigojiomevoˈiramu
guomoˈejöjo.
34 Ëhi uëvamu hegoro rue aribövioho uaruomadeje:
Guomoˈirane jö uövuanuoho röhu no hejëˈe javuajëjo nosi
jögoru surire adahoromo uövuamu: Böröme namiromo aja-
muiˈiröhe aho nosirire rovëˈiroho hu bogo guomoˈi ma-
ioroˈioremu hiˈaˈajëjo. Ëhi jëˈoho ja diehi uöromo ëˈanuëjo:
Aëro God-are A Maho na banigojiomevoˈaruëjo. God-are A
Maho ja diehi jëˈe aëro javëˈëro ja guomoˈi uvanuëjo.
35 Guomoˈi uvanuëjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Ajoho
naro majae ma-bunemu jemëˈo hiromo ajivëvoˈejöjo.

Jemë'o hiromo ajivëvego ajiro jijihorëjo ëhuro bogo ramoramovëvo'iröhe höjo. Ramoramore jijihë'oho öroho sidövëvo'ajëjo.

36 Ëhi jië'e jiaje aji naehu jemë'o hijajevaro evaro ajoho na mae uehorovevorëjo. Mae uehorovevë'oho aji'e aribövie jëvo'ajëjo.

Jew rajo ariböviehu Iesu bogo ma uehorovare jöhoje.

Ëhi uënugoromo va'adeje. Va'oromo gurihirovoromo dirö'o göro hijadeje jaburo gajöëni. Ëhi'adeje.

37 Urimo Iesuro Jew rajohu'o hiromo bëhi'e mu masije aho'obëhe jabesi nunire vaebe rovadeje. Röhu jabumëro hesi öriroho bogo maho uehorovareje.

38 Ëhesi bëhoho jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-hu maminö gö'e jajivadëhi ëhi jioröhego ëhuni Iesu bijönimareje. Isaiah-ro God-are surire jajivoromo uvadeje:

Bada rahuro nosi jöho mae uehorovë'e höjo.

Badare darugo'e mu hesi bëhoho rahuro avoho gavë'e höjo.

Isaiah-ro ëhi jajivadeje ijonö jioröhego. Huhu jajivadëhi jaburo ëhi ë'oromo Iesu bogo ma uehorovareje.

39 Iesu mae uehorovo'iröhoho bogo eni jëvadeje. Bogo eni jëvade hesi bëhoho Isaiah-ro ave jöhu'o surire uhunö'e jajivadeje. Jajivoromo uvadeje:

40 God-ro uvajëjo: Naro jabesi nunoho tugohëhoromo

uehoroho ijumëhë'e jevajëjo

ëhuro nunoho ramoramovëvoromo uehoroho bogojëvoröhego.

Uehoroho bogojëvego bogo huotorovoromo nasi öriroho bogo rovego naro bogo i'ovëvego bogo mae jëvoröhego.

41 Isaiah-hu ëhi jajivade hesi bëhoho huro uehore God-aro baeromo Iesuhu baeröhe ajoho garomo huhu vaeröhe jöho jövadeje.

42 Iae a ioro'ioroho Iesu bogo ma uehorovareje röhu a ioro'ioroho aho'o Jew rajo a masijo ioro'iorohu'o iae hu mae uehorovareje. Mae uehorovoromo röhu uvareje: Pharisee ömo'ömohuro uö'a'aruëjo: Iesu mae uehorovarujohuni God rajahijarue osaroho nadi ijoroho ruerë uö'a'aruëromo ëhuni Pharisee juhuonëmiromo Iesu mae uehorovare jöho subivëhareje.

43 Uvareje: God-hu no rajahui'iröhoho ëho ma-jianovo'i aehu no rajahuijaruoho iae mae höjo.

Iesuhu majëhijade jö bijönimë'ohuro sisëro va'iröhe jöhoje.

44 Iae Iesuro ma-darugoˈo uvadeje: Ae rahu na mae
uehorovevëˈoho bogo nasi öriroho gemu uehorovevoˈi saˈare
remöˈöjade ahuˈo mae uehorovarue höjo.
45 Ae rahu na gevëˈoho saˈare na remöˈöjade ahuˈo
gavarue höjo.
46 Naro saˈare rovëˈëro ahoˈo ajivëvaje höjo ëhuro ae rahu
na mae uehorovevëˈoho ë aribövioho bogo ramoramoroho
raromoröhego.
47 O ae rahu nasi jö heromo bogo ejehëˈoho na bogo jabesi
jöho mevoromo sisëroho bamëvoˈejöjo. Saˈae ahoˈo bogo
sisëroho bamëvoˈi maro bamëvoˈi rovode höjo.
48 Röhu naˈo nasi jöhuˈo bijönimëˈoho sisëre vaˈiröhe
bëhoho iae jiajëjo. Bëhoho ëho naehu majëhibe rovode
jöho höjo. Hujeji ijo tugohoˈi majaho rueˈiramu ë jöho
bijönimëˈëro ëhuˈëro sisëro vaˈaˈaruëjo.
49 Rabëni hesi bëhoho naehu majëhibe rovode jöho bogo
nasi ëma jövoˈi Vavue saˈare remöˈöjadohuro jöho bojemijade
höjo naro ëhuremu jövoˈirodego.
50 Röhu naro garomo uvaje höjo: God-hu bojemijade jö
aehu ejahëˈohuro ëhuro ma-ioroˈioremu maro raromarue
höjo. Ëhuˈëro jiëˈëro naehu jövaje jöho Vavuehu uevadëhi
iae ëhi gemuoho höjo.

13

Iesuhu hesi ijorajo ömoˈömo jabesi höru hitahi uˈovëhade jöhoje.

1 Iae God-hu Vörö Tugohade Sörö majaho nërëhi jio hesi
jiadeje. Nërëhi jio hesi jiamu Iesuro garomo uvadeje: Naehu
saˈa nugoˈi Vavu hesi örire vaˈirode majaho iae rovëˈe höjo.
Röhu hesi aribövi maho ave saˈare raromaruoho mamiˈe dë
vövöbajoˈe ahoˈo uehorovëvobe rovadoho bogo vuonugoˈi
uehorovëvobe vaˈadeje ëhi ma-guomoröhego.
2 Iae Satan-ro mamiˈe Simon Iscariot-are harihe Judas-
are simanoho ijumahadeje huro Iesu bijönimarue a jabesi
övore bojëmiˈiröhego. Ëhi jiëˈëro Iesuˈo hesi ijorajoho jabuˈo
raromoromo i harihe ueˈahareje.
3 Ie ueˈahoromo Iesuro garomo uvadeje: Vavuohuro
daruge ahoˈobëhe nasi övoro bamehëˈe höjo. Na God-arire
jioromo rovodoho hesi örire vuonorö'ö vaˈejöjo.
4 Hesi örire vuonorö'ö vaˈejöromo Iesuro ie ijëˈëro riˈöromo
döre niögoho jijöromo uhirovarue niögoho dëˈahore muo-
horovadeje.
5 Muohorovoromo jovoho hevöre otehoromo aevoromo
hesi ijorajo jabesi höroho eguëhoromo muohorovade niögoho
baeromo höroho uhijëhadeje.

6 Ëhi'obe va'oromo Simon Peter-hu hijajire rovadeje.
Rovamu uavadeje: Bada na ja nasi hörohu'o eguehonëjo.
7 Eguehonëjamu uavadeje: Naehu ömaje hesi bëhoho jaru-
voho ja bogo gavanuëjo. U'emu ga'a'anuëjo.
8 Ga'a'anuëjamu hegorovo Peter-ro uavadeje: Nasi höroho
bogo egueho'anuëjo. Bogo mae bogajo. Bogajamu uavadeje:
Naehu jasi höru bogo eguahë'oho ijonöho ja bogo nasi ae
gemuoho javo'ajëjo.
9 Javo'ajëjamu hegorovo Simon Peter-ro uavadeje: Ëhi jië'e
jiaje nadi höremuoho egueho'i a'i övohu'o simanohu'o ëhu'o
eguehëjo.
10 Eguehëjamu Iesuro uavadeje: Rabëni övoho simanoho
eguahojörajo. Bëhoho bogohöjo. Ae rahu jabesi sino
haho'o jovo eguoromo u'o barëjë'oho röhu maho bogo
eguoruomo'i jabesi hörohemu eguonövo'aruëjo. Röhu jemesi
sisëho mami'e u'ovëhë'ëro mae jëvajëjo. Mae jëvo'i sisëho
jemesi ae gemu hesiriremu höjo.
11 Iesuhu ëhi uëvade hesi bëhoho huro garomo uvadeje:
Judas-ro na bijönegarue a jabesi övore bojëmi'ajëjo. Ëhuni
uëvadeje: Jemë mae jëvo'i sisëho jemesi ae gemu hesiriremu
höjo.
12 Ëhi uëromo ijorajo jabesi höroho eguëhonugoromo niögu
jijö bamadoho röhu maho ba'amoromo va'o hesi röhore
hinugoromo uëvadeje: Naehu jemesi örire ömode mu hesi
bëhoho na jemë gavarujëjo o bogajo.
13 Bëhoho iae na majëhi'ië'ajëjo. Jemëro uevaruje höjo:
Tisajo o Badajo. Iae mae uevaruje höjo na ëhi jevë'ego.
14 Na jemesi Bada'o Tisa'o jevajëjo röhu na bogo uvode
höjo: Bövië ro jevë'ëro höroho bogo eguëho'ejö uvo'i ma-
eguëhode höjo. Ëhuni jemë'o nadi bövie javuajë uvo'i göëro
göho huë baerovoromo höroho eguahorovorëjo.
15 Ëhesi bëhoho naro mu mae röjëhijë'e jevajëjo ëhuro
naehu jemë ajëmijodëhi jemë'o ëhi huë baerovoromo
ajamirovo'irarijego.
16 Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Mu aribö viohuro o anue
jijiharue aribö viohuro jabesi a börömoho bogo iosiramiromo
masije riravarue höjo.
17 Ëjöho mae jio'ego jemë iae gavarujëjo. Ëhuni nadi
na iosiremiromo uvorëjo: No masijëro javuë'ëro aho bogo
ajëmi'ejarë uvo'i ma-ajamirovorëjo. Ëhi ë'ë'oho huë mae
jëvo'ajëjo.
18 Huë mae jëvo'ajë uëvaje jöho ëho bogo ae aho'obëhe
jemesi jöho uëromo ë'ajëjo. Jemë diehi jië'e aribövie
baejëvodoho iae na gëvaje höjo. Mami'e God-are surire

jöho jajivoromo uvë'e höjo: Na'o gemu mae i ijajohuro huotorovoromo na'o muorovo'i nimade höjo. Ëhi jioröhego God-are surire jajivadëhi iae ëhi jië'e mu sisëho jio'a'ajëjo God-are surire jöho bogo bejajëro jië'ëro.

19 Ëmu sisëho bogo vejö'oho jio'i u'emu jio'a'ajëjo. Röhu aviavejö'e uëvajëjo jemëro ga'irarijego ë mu sisëho rovego garomo uvo'irarijego: Iae mae-ëjo. Nörö jiemu jiaje A Börömoho höjo.

20 Röhu ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Naehu rëmö'öjego rovarue aribövioho ae rahuhu ë aribövi rajëhiromo baejëvë'oho ëhuro na'o rajehiromo baejevoruomaje höjo. O ae rahu na rajehiromo baejevë'oho ëhuro remö'öjamu rovode ahu'o rajahiruomaje höjo.

Judas-hu Iesu bijönimarue a jabesi övore bojëmi'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

21 Ëhi uëromo hesi dë vövöbajo'ere huë vavaene böröme baejadeje. Huë vavaene böröme baeromo ma-sama'e majëhiromo uëvadeje: Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemesirire jiaje ae gemuëro na bijönegarue aribövi jabesi övore bojëmi'anuëjo.

22 Ëhi uëvamu hegorovo hesi ijorajoho jaburo nuniro garoro garoro baeromo uvareje: Rahuare jöho uöromo ë'ajëjo.

23 Röhu Iesuare ijoraje ae gemuëro Iesuare bëhi mare hijë'e jiadeje. Iesuro ë aho hesi dë vövöbajo'e aho'o rajahinövadeje.

24 Ëaho Iesuare bëhire hijë'e jiamu Simon Peter-ro ë a hesi örire uvenëro uavadeje: Ua gavëjo: Rahuare jöho uöromo ë'anuëjo.

25 Uöromo ë'anuëjamu ë ijorajohuro Iesu hia'iro saginiëri uavadeje: Bada ja rahuare jöe uöromo ë'anuëjo.

26 Uöromo ë'anuëjamu Iesuro uavadeje: Naro ioho baeromo ijo bajo nemarire ba'amoromo ioromo ae gemu bojami'ejöjo. Bojamijego garomo uvonëjo: Iae ë ahuro ëhi sisë vaejevo'ajëjo. Ëhi uanugoromo ie gemu baeromo ba'amoromo ioromo Simon Iscariot-are harihoho Judas bojamijadeje.

27 Bojamamu Judas-ro baeromo ijamu gavë'i Satan-ro ë a hesi dë vövöbajo'ere abuejadeje. Abuejamu Iesuro uavadeje: Jaehu vae'i ë'anue muoho ma-burëro va'oromo vaejëjo.

28 Vaejëjamu hegorovo raromoromo i ijarue aribövioho bëhoho rabëni Iesuhu Judas ëhi uavajoho bogo avoho hejareje.

29 Bogo avoho heˈirögoro a ioroˈiorohuro uvareje: Judas-ro moni bahijaruoho muebejajego ëhuni nani Iesuro uaromo ëˈajëjo: Vaˈoromo söröëni ie imahuëjo. O vaˈoromo inömo rumoˈe aribövioho monioho gö suvuorëmijëjo. Ëhuni uaromo ëˈajëjo.
30 Röhu Judas-ro Iesuhu bojamijade ioho baeromo ma-burëro höröromo ramoramore vaˈadeje.

Göehu gö rajahirovoˈiröhe jö iˈohoje.

31 Judas vaˈamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Avevejöˈoho God-are A Ma nasi ajiˈe muoho röjëhijëˈe höjo. God-ro daruge bojemijëˈëro hesi ajiˈe muohuˈo röjëhijëˈe jevajëjo.
32 Naro God-are ajoho ae röjëhiˈiramu evare God-ro hesi A Ma nasi ihoho banigojiomehoˈajëjo. Hu ma-burëro iae ëhi ëˈiëˈajëjo.
33 Nasi harihu ömoˈömohumë na jemëˈoho majae ma-bunemu hiˈejöjo. Hiromo vaˈiramu nahevoˈarujëjo. Röhu Jew rajo masijo mamiˈe uëvodëhi jemëˈo ëhi uëˈiëˈajëjo: Naehu vaˈirodire jemë ë öˈirarijoho bogo eni jëvajëjo.
34 Röhu jögoru iˈe bojëmiˈiëˈajëjo. Göëro göho rajahi-rovorëjo. Naehu jemë rajëhibe rovodëhi jemëˈo ëhi gemuoho ëˈorëjo.
35 Jemë rajahirovëˈoho ëhuro ae ahoˈobëhe gëromo uvoruomoˈajëjo: Jemë nöruare ijore ijore jijiharuje aribövie jëvajëjo.

Peter-hu Iesu gavajoho subivëhoˈiröhe jö Iesuhu jövadohoje.

36 Ëhi uëvamu Simon Peter-ro uavadeje: Bada röhu ja dinöˈe vaˈonëjo. Dinöˈe vaˈonëjamu uavadeje: Naehu vaˈirodire avevejöˈe ë öˈiranoho bogo eni javajëjo. Uˈemu öˈaˈanuëjo.
37 Öˈaˈanuëjamu hegorovo Peter-ro uavadeje: Bada röhu avevejöˈe naehu jasi ijore öˈëˈoho rabëro bogo eni jevajëjo. Naehu ajamiromo jani guomevëˈoho iae mae höjo.
38 Iae mae höjamu Iesuro uavadeje: Peter jero uvanuëjo: Naro nörö ajamiromo guomorovoˈejöjo. Röhu ave jöho na jö mae uaˈiëˈajëjo. Kökörökoho bogo uvëˈe jero majae niöˈi gemu ae uëˈaˈanuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo.

14

Vavu hesirire vaˈarue öroho Iesu jiaje jö Iesuhu jövadohoje.

1 Iae Iesuro hesi ijorajo ömoˈömoho uëvadeje: Nadi nu-runurumoromo uehore gö gö baeˈi aˈi God-are öroro mae uehorovoromo nasi örohuˈo ëhuˈo mae uehorovorëjo.

2 Ëhesi bëhoho nasi Vavu hesi osare röhoho aho'obëhe
jio'amajëjo. Ëhuni na ë va'oromo jemëhu raromo'irarije
röhoho avohëho'ejöjo. Naehu jövaje jöho bogo maehu
jio'ibejajo bogo uë'ibejöjo.
3 Va'oromo jemesi röhoho avohëhonugoromo vuonorö'ö
rueromo söjëvoromo nasirëro va'ejöjo ëhuro naehu hijajire
jemë'o ë raromo'irarijego.
4 Naehu va'oromo hi'irode öroho jemë iae gavaruje höjo.
5 Gavaruje höjamu Thomas-ro uavadeje: Bada jero ëhi
uövuanuëjo röhu jaehu dinö'e va'o hi'iranoho no bogo
gavaruëjo. Ëhi jië'oho ja diehi'oromo uövuanuëjo: Öroho iae
gavaruje höjo.
6 Gavaruje höjamu Iesuro uavadeje: Mare va'irarije öroho
na jevajëjo. Jö ma ga'irarije öroho na jevajëjo. Darugo
bae'irarije öroho na jevajëjo. Vavuohu'o gemu mae jëvojöro
nëgë'iroho öroho na gemu jevajëjo.
7 Jemë na gevë'e jëvë'ëro nasi Vavuohu'o ga'a'arujëjo.
Jaruvoho aevoromo jemë ë A hesi bëhoho uehore baeromo
gabe va'a'arujëjo.

8 Gabe va'a'arujëjamu Philip-ro uavadeje: Vavuoho
röjahuijego no gavarëjo. Gavë'oho ëhuro no mae javuo'ajëjo.
9 Mae javuo'ajëjamu uavadeje: Philip na majae ëgobövie
jemë'o hijë'e jevajëjo. Ëhu'oho ja diehi'oromo bogo avoho
gevanuëjo. Ae rahu na gevë'oho nasi Vavuohu'o garuo-
maje höjo. Ëhu'oho ja diehi'oromo uevanuëjo: Vavuoho
röjahuijego no gavarëjo.
10 Ja diehi'oromo bogo uehorovoromo uvanuëjo: Nöröro
Vavu hesi dë vövöbajo'ere jio'i Vavuohuro nöruare dë
vövöbajo'ere jiajëjo. Naehu jemë uëvaje jöho bogo nasi
ëma uehorovoromo uë'i a'i Vavue nasi dë vövöbajo'ere
hijajohuro huro hesi muoho nasi dë vövöbajo'ere vaejego na
vaejaje höjo.
11 Na uëvode höjo: Naro Vavu hesi dë vövöbajo'ere jio'i
Vavuohuro nasi dë vövöbajo'ere jiajëjo. Ëjöho heromo
uvorëjo: Iae mae-ëjo. O jemë uvë'oho: Nöruare jöho bogo
eni hö uvë'oho naehu vaejaje mu masijoho uehorovoromo
uvorëjo: Nöruare jöho mae höjo.
12 Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ae rahu na mae
uehorovevë'oho naehu vaejajëhi jië'e darugo'e muoho
vae'a'arujëjo. Röhu naehu vaejaje darugo'e muoho ma-
jianovajoho u'emu jemëro darugo'e mu masijo maho
vae'a'arujëjo rabëni naro Vavu hesi örire va'iramu.
13 O jemë rabe rabe Vavuoho nasi ihore ua gavë'oho
naro ëhi vaejëho'ejöjo ëhuro Harihu nasi muoho garomo

uvoˈirarijego: Vavuoho böröme höjo.
14 No nöruare aribövie javuajë uvoromo rabe rabe ue
gevëˈoho iae na vaejëhoˈejöjo.

God-hu hesi Aruˈaho mëmiˈiröhe jö Iesuhu jövodohoje.

15 Jemë na rajehijëˈohuro nasi jögoroho ejehoˈarujëjo.
16 Ejehoˈiramu naro Vavuoho uaˈiramu Ajëminövoˈiröhe
A göho bojëmiˈajëjo huro rueromo jemëˈo ma-ioroˈioremu
hiˈiröhego.
17 Ajëminövoˈiröhe Aho iae jö maemu barovaje Aruˈahoho
höjo. Saˈarohemu uehorovarue aribövioھuro ë Aruˈahoho
bogo uehorovoromo simanoho bogo avoho gavaruëro jëˈëro
ëhuni baeˈiröhoho bogo eni jëvajëjo. Aˈi jemëro hu avoho
gavaruje höjo. Avevejöˈe hu jemëˈo hijajoho uˈemu jemesi
dëre abo hibe vaˈaˈajëjo. Iae ëhuni jemë gavaruje höjo.
18 Naro jemë rëmo vaˈiramu jemë bogo sivuoho öbioho
raromanovoˈarujëjo. Aˈiro na vuonorö'öromo jemesirire
rueˈejöjo.
19 Majae ma-bunemu barëˈiramu saˈarohemu
uehorovarue aribövioھuro bogo geruomoˈajëjo. Röhu jemëro
iae geˈaˈarujëjo. Na hiemu hijajohuro ëhuro jemëˈo daruge
baeromo raromoˈarujëjo.
20 Ëho majaho rueˈiramu jemë garomo uvoˈaˈarujëjo:
Nörö hesi Vavu hesi dë vövöbajoˈere jioˈi no nöruare dë
vövöbajoˈere javuoˈi nörö nosi dë vövöbajoˈere jiajëjo.
21 Ae rahu nasi jögoru baeromo ejehëˈoho ëhi jiëˈe
aribövioھuro rajehiruomaje höjo. Rajehijëˈoho nasi Vavuo-
huro jabumë rajëhiˈajëjo. Rajëhiˈiramu naˈo ë aribövioھo
rajëhiromo vaˈorahoro röjahirovoˈejöjo geruomoröھego.
22 Ëhi uëvamu Judas-ro bogo Judas Iscariot aˈi Judas göھuro
Iesu uavadeje: Bada ja diehiˈoromo nosi örire gemu jasi ar-
ijoˈarije röjahirovoˈi saˈarohemu uehorovarue aribövi jabesi
öriroھo bogo röjahirovoˈiëˈanuëjo.
23 Bogo röjahirovoˈiëˈanuëjamu uavadeje: Ae rahu na
rajehijëˈoho ë aribövioھuro nasi jöھo ejehoruomoˈajëjo.
Ejehoˈiramu nasi Vavuohuro jabumë rajëھiromo huˈo naˈo
öˈoromo jabuˈo gemu mae ariˈejarëjo.
24 O ae rahu bogo rajehijëˈoho nasi jöھo bogo ejeھo-
ruomaje höjo. Jemë hejaruje jöھo bogo nasirehu jioˈi aˈi
Vavuehu remöˈöjamu rovode a hesi jöھo höjo.
25 Na jemëˈo hijëˈi ë jöھo majëھijëˈe jevajëjo.
26 O Vavuohuro jemë Ajëminövoˈiröھe Aho ë hesi bëھoھo
Vavu hesi Aruˈahoھo nasi ihore nugöˈöˈiramu huro jemë
bövioھo biseˈoھo röjëھiromo simanoھo huotovëھoˈiramu
naehu majëھijode jöھo uehorovo barëˈarujëjo.

27 Nasi huë maho jemesi örire bojëmijajëjo rëmo
va'ië'ëro. Sa'arohemu uehorovarue aribövіehu huë
ma bojëmijaruëhioho na bogo ëhioho bojëmi'i uhohu'o
bojëmijajëjo. Nadi nurunurumoromo juhuonivorëjo.
28 Mami'e jemë hejarije höjo naro uëvamu: Na va'ejöjo.
Röhu na vuonorö'öromo jemesirire rue'ejöjo. Jemë na avoho
rajehi'ibejarijëjo nasi Vavu hesirire va'irode jöho heromo
nimoroho'ibejarijëjo Vavuehu na iosiremiromo börömo jia-
johuni.
29 Avevejö'oho ë muoho bogo vaejë'e röhu urimo na
ma-majëhijë'e jevajëjo ëhi'ego garomo evare mae ue-
horovo'irarijego.
30 Röhu na bogo majae ëgo'oho jemë jöho majëhi'ejöjo ave
sa'are Sisë A Börömoho rue'ego ëhunivo. Röhu hu bogo nasi
bövioho jië'ëro hu jöho bogohöjo.
31 Röhu na nege sa'ae aho'o jaburo garomo uvoruo-
moröhego: Nöröro Vavuoho iae rajahiromo Vavuehu jö
bojamijadëhi nöröro ëhi ë'aje höjo. Ahia mino'ëjo. Ri'öhego
no va'arëjo.

15

Iesu grape bajo rae'amaje ö'i mae jiaje uhu jö Iesuhu jövadohoje.

1 Iae Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho jö viture uhu'e
uëvadeje: Grape bajo rae avohaje ö'oho na jevajëjo. Ö'i
muebejaje aho nasi Vavuoho höjo.
2 Na'o bimuvaruje aribövioho ëho ö'i ado sirino'oho
jio'amajëjo. Ö'i muebejaje ahuro garöhe di adoho ba-
joho bogo rae'amamu gavë'oho duvahore tarivoromo ru-
ruhö'öjaje höjo. O garöhe di adoho bajoho raejamu gavë'oho
iogororomo sirino sirino harihu sahori'amë'oho tarivo ru-
ruhö'ö'i mahemu nugaje höjo ëhuro ë adohuro bajoho rae
avohoröhego.
3 Röhu naehu majëhijode jöho ejehë'ëro ëhuro jemë
adonö'e mami'e iogorëvë'e höjo.
4 Röhu jemë na'o gemuore bimuvoromo raromarujoho
ëhi raromorëjo. O naro jemë'o gemuore bimuvoromo hija-
joho ëhi hi'ejöjo. Jemëhu na'o bogo gemuore bimuvoromo
raromë'oho bogo rae avoho hesi jëvajëjo. Ö'i adehu aho
najore bogo bimuvë'ëro sisërëromo bajo bogo ma raejajëhi
ëhi jëvo'ajëjo.
5 Ö'i bëhoho na jevo'i jemë ado sirino'oho jëvajëjo. Ae rahu
na'o gemuore bimuvoromo raromo'i naehu jemë'o gemuore
bimuvoromo hijë'ohuro ëhuro rae avoho'arujëjo. O na'o

gemuore bogo bimuvë'oho i'o mu'o vaejë'oho bogo mae bogo eni jëvo'ajëjo.

6 Ae rahu na'o bogo gemuore bimuvoromo raromë'oho ado suaromo ruruhö'öjego sisërëjajëhi ëhi jëvo'ajëjo. Ëhi jië'e adoho gagovoromo vënire huego ravo'amaje höjo.

7 Röhu jemë na'o gemuore bimuvoromo raromë'oho o nasi jö jemesi dë vövöbajo'ere jië'oho ëhuro jemë rabe rabe God ua ga'i nëgë'oho uarëjo. Ua gavë'oho iae bae'a'arujëjo.

8 Jemë bajo rae avohë'ohuro ëhuro nasi Vavu hesi ihoho döro jiaje höjo. O bajo rae avohë'ohuro ëhuro nasi ijore ijore jijiharuje aribövi mae jëvo'ajëjo.

9 Iae Vavuehu na rajehijadëhi naro ëhi jemë rajëhijë'e jevajëjo. Naro ëhi rajëhijë'e jevaje ëhuni na'o gemu mae ëhi raromorego na rajëhiemu rajëhinövo'iröjo.

10 Jemëhu nasi jögoru ejehë'oho ëhuro na'o gemu mae raromo'iramu ëhuro na rajëhinövo'ejöjo. Naehu nasi Vavu hesi jögoru ejahë'ëro hu'o hijego huhu rajehijajëhi jemëro ëhi na'o raromo'iramu rajëhinövo'ejöjo.

11 Naehu jö ëhi jövaje hesi bëhoho naehu nimorohajëhi jemë'o na'o gemu mae nimoroho'irarijego bogo bisemuoho nimoroho'i nimoroho avoho'irarijego.

12 Ave jögoroho naro bojëmi'ië'ajëjo. Naehu jemë dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvajëhi jemëro göëro göho ëhi uehorovëvorëjo.

13 Göehu gö dë vövöbajo'ere uehorovëvarue mu börömoho aviëhi höjo nosi aganoho ajëmi'i vuovorovo'ejarëjo. Mu ioro'ioroho ma-jianovajëjo.

14 Nasi jögoru ejehë'oho jemë nasi agane jëvaje höjo.

15 Urimoho na bogo aganoho uë'i a'i uënövode höjo: Nasi mu vaejaruje aribövie jëvajëjo. Ae gö jabesi mu vaejarue ariböviohuro jabesi masijehu vaejarue mu hesi bëhoho bogo garuomaje höjo. Ëhuni avevejö'oho na bogo nasi mu vaejaruje aribövioho uë'i a'i agane uëvajëjo ë hesi bëhoho nasi Vavuehu rabe rabe uevamu hejode jöho naro röjëhijamu jemë gavë'ego.

16 Jemë na bogo baejevo'i a'i naro jemë baejëvode höjo. Baejëvoromo muro bamëvode höjo jemëro va'oromo ioro'ioremu jioröhe bajoho rae avoho'irarijego. Ëhi jië'e bajo rae avohë'oho ëhuro jemëhu Vavu hesi örire rabe rabe nasi ihore ua gavë'oho iae huro bojëmi'ajëjo.

17 Ëhu'ëro jië'ëro ave jögoroho naro bojëmijajëjo. Göëro göho dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvorëjo.

Sa'are mu sisë uehorovoruomaje aribövie hu Iesuare aribövi nu huodaguo'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

18 Sa'arohemu uehorovarue aribövіehu jemë nu huodëgaruoho uvorëjo: Urimo ëhi jië'e aribövіohuro nörö nue huodivoruomade höjo.
19 Jemë'o sa'arohemu uehorovaruje aribövie jëvo'ibejajo ë aribövіohuro uvoruomo'ibejajo: Jemë nosi aribövie gemuoho jëvajëromo rajëhi'ibejarëjo. A'i jemë sa'arohemu uehorovarijoho naro baejëvode höjo nasinö jëvoröhego. Baejëvë'ego jemë bogo jabu'oho havoromo ave sa'a hesirohemuoho uehorovaruje höjo. Ëhuni ë aribövіohuro jemë nue huodëgarue höjo.
20 Jemë'o uehorovohëjo. Naro mami'e uëvode höjo: Mu aribövіohuro jabesi a masijoho bogo iosirëmiromo masijoho riravarue höjo. Ëjö hesi bëhoho jemesi börömoho na sisë vaejevë'ëro ëhu'ëro sa'ae aho'o jaburo mu vaejaruje aribövioho jemë'o sisë vaejëvo'aruëjo. O nasi jö ejehë'oho jemesi jöhu'o ejëho'aruëjo.
21 Jemëro nasi ihoho baejë'ego ëhuni ëho jaburo jemesi örire ëhi sisë vaejëvoruomo'ajëjo rabëni hesi bëhoho sa'are na remö'öjade aho jabumë bogo gavaruëro jië'ëro.
22 Na bogo sa'aroho rueromo jöho jabesi öriroho majëhi'ibejöjo jabesi jö sisëho bogojio'ibejajo. Röhu nasi jöho majëhijamu hejare höjo. Hejë'ëro bogo uö'a'aruëjo: Noehu mu sisë vaejaroho bogo gavë'e ëma ë'are höjo.
23 Na nu huodegë'oho nasi Vavuohu'o nue huodivoruomaje höjo.
24 Ae göehu bogo vaejarue ëhi jië'e darugo'e mu masijoho naro jabesi nunire vaenövode höjo. Jabesi nuniroho ëhi jië'e muoho bogo vae'ibejöjo ëhuro jabesi jö sisëho bogojio'ibejajo. O avevejö'oho jabumë nasi muoho iae gavare höjo röhu na'o nasi Vavuohu'o nue huodaguoruomaje höjo.
25 Jabuhu nu huodaguarue hesi bëhoho urimë'i jabesi jögoru surire jajivoromo uvë'e höjo: Na sisëho bogo ömë'e jabumë ëma nue huodegare höjo. Röhu nue huodego'iröhe jö jajivadëhi ëhi nue huodegarue höjo God-are jöho bogo bejajëro jië'ëro.
26 Röhu jemë Ajëminövo'iröhe Aho jö maemu barovaje Aru'ahohuro jië'ëro Vavuohu'o gemu mae hijaje höjo. Ëhi hijajëro jië'ëro naro nugö'ö'iramu Vavu hesirire jioromo jemesi örire ruvebi'ajëjo. Ruvebiromo nasi jöho huruoho majëhi'ajëjo.
27 O jemë'o nasi jöho huruoho majëhi'arujëjo aevo'i na'o raromobe rovë'ëro jëvë'ëro.

16

1 Ëjöho naro uëvajëjo jemë mae uehorovevarujoho vuonu-

gojöëni.

2 Jew rajehu God rajahijarue osare osare jemëhu gagovoromo God rajahijarujoho aëro ahëvoruomoˈajëjo. O majae ijonö aehu jemë muoˈamëvëˈiroho uvoruomoˈajëjo: Noehu Iesuare aribövi muoˈamaruoho ëho God-are mue vaejaruëjo.

3 Ëhi jiëˈe huë vavaeniˈe muoho jemesi örire vaejëvoˈaruëjo ë hesi bëhoho Vavuohuˈo naˈo bogo gövuaruëro jiëˈëro.

4 Röhu naro ë jöho uëvajëjo ëhuro naehu ëhi uëvode huë vavaeni majaho rovego jemëro uehorovoromo uvoˈirarijego: Nöröro uövuade höjo: Ëhi jiëˈe mu sisëho rueˈaˈajëjo.

God-are Aruˈahehu mu vaejaje jö Iesuhu jövadohoje.

Ëhi jiëˈe jöho na bogo aevoˈioho uëvode hesi bëhoho na urimëˈi jemëˈo hibe juvoromo ëhuni bogo uëvode höjo.

5 Röhu avevejöˈoho na jemëˈoho bogo hiˈi aˈi na remöˈöjamu saˈare rovode a hesi örire vuonoröˈö vaˈiëˈajëjo. Jemë bogo ae gemu vaduˈoho uevarujëjo: Ja dinöˈe vaˈiëˈanuëjo.

6 Röhu na vaˈi uëvodohuni ëhuni jemë sisë maro vavaenimarujëjo.

7 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Na bogo vaˈibejöjo bisemu sisë jëvoˈibejajo. O na vaˈëˈohuro ëhuro maho jëvoˈajëjo. Ëhesi bëhoho na bogo vaˈibejöjo ëhuro God-are Aruˈahehu Ajëminövoˈiröhoho jemesi öriroho bogo rueˈibejajo. O vaˈëˈoho ëhuro naro Aruˈahoho jemëni nugöˈöˈiramu rueˈaˈajëjo.

8 Aruˈahohuro rueromo samaˈe röjëhiˈaˈajëjo ae ahoˈo gaˈirarijego saˈarohemu uehorovarue aribövioho jaburo mu sisë hesi öroho mu ma hesi öroho sisë mevëhoˈiröhe hesi öroho bogo avoho uehorovoruomego.

9 Mu sisë hesi öri bogo avoho uehorovarue hesi bëhoho jabumë nasi öriroho bogo maho uehorovevoruomaje höjo.

10 Mu ma hesi öri bogo avoho uehorovarue hesi bëhoho naro Vavu hesi örire maro vaˈiramu ijonöho bogo geˈaˈarujëjo.

11 Sisë mevëhoˈiröhe hesi öri bogo avoho uehorovarue hesi bëhoho ave saˈare Sisë A Börömo hesi muoho mamiˈe mevamu bejëˈe höjo.

12 Naehu jemë jöe ahoˈobëhe majëhiˈirodoho avevejöˈe simanore uehorovoˈirarijoho jemë bogo eni jëvajëjo.

13 Iae ëhi höjo röhu jö mae barovaje Aruˈahohuro rovëˈiroho huro mu ma hesi öroho röjëhi barëˈajëjo. Hu bogo hesi ëma uehorovoromo jöho jövoˈi aˈiro jöe rabe rabe

hejëˈoho ëho jövoromo röhu uˈemu jioröhe mu jöho huruoho majëhiˈajëjo.
14 Naro jöe jövoˈiramu Aruˈahohuro nasi jöho baeromo jemë huruoho majëhiˈiramu ëhuro nasi ihoho döro jioˈaˈajëjo.
15 Vavuehu jövaje jöho ahoˈo nasirohuˈo gemuoho höjo. Iae ëhuni na uëvajëjo: Naro God-are jöe jövoˈiramu Aruˈahohuro nasi jöho baeromo jemë majëhiˈajëjo.

Iesuare aribövіehu huë vavaeni baeromo barëjego huë mae baeˈiröhe jö Iesuhu jövadohoje.

16 Majae ma-bunemu barëˈiramu jemë na bogo geˈaˈarujëjo. Bogo geromo röhu vaˈo majae ma-bunemu barëˈiramu evare röhu maho geˈaˈarujëjo.
17 Geˈaˈarujëjamu hegorovo hesi ijorajo ioroˈiorohuro uarovareje: Iesuro no uövuajëjo: Majae ma-bunemu barëˈiramu bogo geromo röhu majae ma-bunemu barëˈiramu geˈaˈarujëjo. Hu diehi uöromo jövajëjo. O uövuajëjo: Na bogo geˈirarije hesi bëhoho na Vavu hesi örire vaˈiëˈajëjo. Ëhuˈo hu diehi uöromo ëˈajëjo.
18 Majae ma-bunemu uvaje jö bëhoho rabe höjo. Hu rabu jö jövajoho no dadivavuajëjo.
19 Ëhi uarovamu Iesuro garomo uvadeje: Arue aribövioho ue geˈi nimaruëromo uëvadeje: Na uëvajëjo: Majae ma-bunemu barëˈiramu bogo geˈaˈarujëjo. Bogo geromo röhu vaˈo majae ma-bunemu barëˈiramu röhu maho geˈaˈarujëjo. Na jemë ë jö hesi bëhoho nahoˈi atarujëjo.
20 Ave jöho na jö mae uëˈiëˈajëjo. Jemë sisë maro nierusub-uruˈe bamoˈarujëjo. Aˈi ave saˈarohemu uehorovarue aribövіohuro nimoroho avohoˈaruëjo. Jemë huë vavaene baeˈaˈarujëjo röhu huë vavaeni baeˈirarijoho barëromo dë mae jövoˈiramu nimorohoˈarujëjo.
21 Magonahehu rahoˈiëˈiroho hejaje höjo viˈehimavego huë vavaene baejaje höjo. Huë vavaene baeromo harihoho rahonugoromo uvaje höjo: Iae harihoho mabëhe baejëˈe je-vajëromo nimorohaje höjo. Nimorohego ëhuro hesi viˈehoho rumonimaje höjo.
22 Magonahehu huë vavaeni rumonimajëhi jemëˈo huë vavaeni baejarujoho ëhi rumonimoˈarujëjo. Avevejöˈoho jemë nasi jöëni huë vavaene baejarujëjo. Huë vavaeni baejarujoho uˈemu naro röhu maho ro gëˈiramu ni-morohoˈarujëjo. Jemëhu nimorohoˈirarijoho aho bogo ahëvo hesi höjo.
23 Ëmajaho rueˈiramu jemë bogo nasi öriroho ue geˈaˈarujëjo naro ajëmijöro. Röhu ave jöho na jö mae

uëˈiëˈajëjo. Jemë rabe nëgamu Vavuoho nasi ihore ua gavëˈoho hu iae ajëmiˈajëjo.
24 Urimoho nasi ihoroho bogo uabe rovarijoho röhu aevoromo nasi ihoro ua ganövorëjo. Ëhi jiëˈoho jemë ua gaˈirarijoho iae baeromo nimoroho avohoˈarujëjo.

Saˈare mu sisë uehorovoruomaje aribövi jabesi mu sisë Iesuhu ruahöˈöjëhoˈiröhe jö Iesuhu jövadohoje.

25 Na uhuˈe jöe gö gö jövoromo ëhuro nasi jöho majëhijajëjo. Röhu ijonö majaho rueˈiramu evare uhuˈoho bogo majëhiˈi Vavu hesi jöho ma-samaˈe majëhiˈejöjo.
26 Ëho majaho rueˈiramu jemë Vavuoho nasi ihore ua ganövoˈarujëjo huro ajëmiˈiröhego. Ua gaˈirarijoho na bogo uëvajëjo: Naro jemesi jöëni hu ua gaˈejöjo
27 rabëni hesi bëhoho Vavuohuro iae hesi dë vövöbajoˈe ahoˈo jemë uehorovëvajëro jiëˈëro. Ëhuni jemesi jöënioho na bogo ua gaˈi jemesi ua ganövoˈarujëjo. Vavuehu jemë uehorovëvaje hesi bëhoho jemëro na rajehiromo mae uehorovoromo uvaruje höjo: Nörö Vavu hesirire jioromo rovade höjo.
28 Iae mae-ëjo. Iae na Vavu hesirire rovëˈëro ave saˈare hijajëjo. Hijajëro ave saˈaho nugoˈi Vavu hesi örire vuonoröˈö vaˈiëˈajëjo.
29 Vaˈiëˈajëjamu hesi ijorajoho jaburo uavareje: Asëˈe avevejöˈoho ja bogo uhuˈoho jövoˈi ma-samaˈe jövanuëjo.
30 Avevejöˈoho no garomo uvaruëjo: Ja bövie biseˈe ga barëjëˈe javajëjo. Ja bogo ae gö uö gövuanue höjo: Jö rabe ue geˈi nëgajëjo. Uö göˈirane bëhoho bogohöjo jero mamiˈe gövuëˈëro. Ëhuni no mae uehorovoromo uvaruëjo: Ja God-arire jioromo rovane höjo.
31 Rovane höjamu Iesuro uëvadeje: Na jemë jaruvoho mae uehorovarujëjo.
32 Majae ijonöho majae ma-bunemu jioˈiramu jemëro na remöˈö barëromo jemesi osare osare huruomo vaˈiramu sivue jevoˈajëjo. Röhu na bogo sivuoho jevoˈi Vavuoho naˈo jiaje höjo.
33 Ëjöho na majëhijajëjo ëhuro jemë heromo nasi ae gemuohuro jëvëˈëro juhuonoho bogojëvoˈi huë mae jëvoˈiröhego. Saˈare jiaje mu sisëro jiëˈëro ëhuro saˈare raromoromo huë vavaene baeˈaˈarujëjo. Ëhi höjo röhu naro mu sisëho ruahöˈöjëˈe jevaje ëhuni biririvorëjo.

17

God-hu Iesuare aribövi ajëmiröhego Iesuhu ëninamade jöhoje.

1 Iesuro hesi aribövioho ëhi uënugoromo ö'idöre siorohoromo uavadeje: Apajo. Majaho rovë'e höjo. Na jasi Harihe jevaje nasi ihoho döro banigojiomehonego naro jasi ihohu'o döro banigojiomaho'iröjo.
2 Jero jöho bojemijane höjo naro döro namiromo ae aho'obëhe muebejëvo'irodego. Muebejëvoromo ëhuro jaehu bojemijane aribövioho naro darugoho bojëmego jaburo maioro'ioremu maro raromo'iröhego.
3 Aehu ma-ioro'ioremu maro raromarue hesi bëhoho ëho God ja gavarue höjo ja gemu maho javego. O jaehu remö'öjamu ave sa'are rovode aho Iesu Keriso na gevarue höjo. Ma-ioro'ioremu maro raromarue hesi bëhoho iae ëhi höjo.
4 Naro ave sa'are hiromo jaehu bojemane muoho vae barëromo ëhuro jasi ihoho döro banigojiomë'e jevajëjo.
5 Röhu Apo avevejö'e na ja'o hijajoho jero nasi ihoho döro banigojiomehonëjo. Urimo sa'a bövi bise'o bogo bamanevare evare naro ja'o hijamu nasi ihoho dö maro jiade höjo. Ëhi jië'e ihe gemuoho bojemego na bae'iröjo.
6 Ave sa'a hesirohemu uehorovarue aribövioho God jero a ioro'ioroho baejëvoromo nasi örire bojemamu baejëvode höjo. Baejëvoromo ja diehi jië'e ae javajoho naro röjëhijode höjo. Jabumë jasinö jiaroho jero na bojemamu baejëvode höjo. Baejëvamu jabumë jasi jöho ejahë'e höjo.
7 Ejahë'ëro avevejö'oho jaburo garomo uvarue höjo: Jaehu bojemijane jöho muoho bövioho bise'oho jasi örire jioromo rovë'e höjo.
8 Jabuhu ëhi uvarue hesi bëhoho jaehu röjehijane jöho naro jabesi örire röjëhijë'e jevajëjo. Röjëhijamu heromo baejare höjo. Baejë'ëro garomo uvarue höjo: Iae mae-ëjo. Nörö jasi örire jioromo rovade höjo. Ëhi uvoromo mae uehorovoromo uvarue höjo: God jero nörö ave sa'are nugö'öjane höjo.
9 Na jabumëni ëninamijajëjo. Na bogo uavajëjo jero sa'arohemu uehorovarue aribövioho ajëmi'i a'i jaehu bojemane aribövioho ajëmi'iranego jasinö jëvë'ëro.
10 Ae bövie bise'e na'o jiaruoho jasirohu'o jioruomajëjo. O ae bövie bise'e ja'o jiaruoho nasirohu'o jioruomajëjo. Nasi iho börömoho jabumëro ae ma-va'orahoro röjëhijë'e höjo.
11 Na jasirire ö'ië'ajëjo. Ave sa'aroho bogo ëgo'oho hi'i a'i jabumë ave sa'are ëhi raromonövo'aruëjo. Sa'are raromo hesi jioruomë'e jiaje ëhuni Apo maemu javajoho jero jasi darugohuro avoho muebejëvonëjo. Ëdarugoho jero na bojemane höjo. Ëdarugo gemuohuro jabumë muebejëvego ëhuro ja'o na'o ma-gemu jiaruëhi jabu'o ëhi ma-gemu jioruomoröhe höjo.

12 Naro jabuˈo hijodevare jaehu bojemijane darugohuro
ëhuro avoho muebejëvonövode höjo rireromëvojöëni. Mue-
bejëvoromo nasi gurutore rëmamu aho sisëroho bogo vaˈëˈe
höjo. Sisëro vaˈiröhe ahuremu sisëro vaˈëˈe höjo jasi surire
jö jiajëhi ëhi jioröhego.
13 Aviavejöˈe naro jasi örire öˈiëˈajëjo. Röhu naro ave
saˈare hiromo ave jöho jasi örire uavajëjo ëhuro naehu
nimorohajëhi jabuˈo ëhi nimoroho avohoˈiröhego.
14 Naro jasi jöho jabesi örire röjëhijamu baeruomëˈe höjo.
Baeruomamu saˈarohemu uehorovarue aribövioھuro jabesi
örire nue huodëgoruomëˈe höjo. Rabëni hesi bëhoho naehu
bogo saˈarohemu uehorovajëhioho ëhioho nasi aribövioھo
jabuˈo bogo saˈarohemuoھo uehorovaruego ëھuni nue
huodëgëˈe höjo.
15 Röھu na bogo ëninamiromo uavajëjo: Sö vaˈego ave
saˈaroھo bogo raromoˈirarëjo. Aˈi naro uavajëjo: Avoھo
muebejëvego A Sisëھo bogo baejëvoˈirajo.
16 Naehu saˈarohemu bogo uehorovajëھioھo ëھioھo jabuˈo
saˈarohemuoھo bogo uehorovarue höjo.
17 Jero jabumë baejëvego jö mahemu ejahoromo ëھuro jasi
aribövіemu jioˈamoˈirajo. Jö mahemu uavaje ë hesi bëھoھo
aviëھi höjo. Jaehu jövanue jöھo höjo.
18 Jaehu na saˈare remöˈöjanëھi ëھi naro jabumë
rëmöˈöjëˈe jevajëjo saˈare aribövioھuˈo raromoromo mue
vaeröھego.
19 Rëmöˈöjëˈëro jabesi jöëni uehorovoromo naro nasi ar-
ijoˈarije jasi örire bojamirovajëjo naro jabumë ajëmijego
ëھuro jabuˈo jasi gemu jioruomoröھego.

20 Naˈo raromarue aribövi jabesi jöëni ëھi ëninamijajëjo.
Bogo jabesi jöënioھo gemu uehorovoˈi uˈemu nasi jö
majëھijego heromo na mae uehorovevoˈiröھe aribövi jabesi
jöھuˈo uehorovajëjo.
21 Uehorovoromo ëninamijajëjo ëھuro jabumë ae
aھoˈobëھe ma-gemu jioröھego. Apajo. Na negajëjo
jaehu naˈo bimuvoˈi naehu jaˈo bimuvajëھi jaburo ëھi
noˈo gemuoro bimuvoröھego. Bimuvego saˈarohemu
uehorovarue aribövioھuro ëھo garomo uvoruomoröھego:
Iae mae-ëjo. God-ro nörö nugöˈöjamu saˈare rovade höjo.
22 Jaehu nasi iھo banigojiomoromo aji bojemijanëھi naro
ëھi jiëˈe ajoھo bojëmëˈe jevajëjo ëھuro jaˈo naˈo ma-gemu
javuajëھi jabuˈo ëھi ma-gemu jioruomoröھego.
23 Naehu jabuˈo bimuvoˈi jaehu naˈo bimuvanëھi
ëھi jabuˈo bimuvoromo ma-gemu jëvego saˈarohemu
uehorovarue aribövioھuro ëھo garomo uvoruomoröھego:

God-ro nörö nugöˈöjamu rovade höjo. O God-hu nörö rajahijadëhi huro hesi ariböviohuˈo ëhi rajëhijaje höjo.
24 Apajo. Na negajëjo jaehu bojemijane ariböviohuro nasinö öˈoromo naˈo gemu mae raromoruomorö̈hego. Raromoromo nasi aji maho garuomorö̈hego. Ëajoho jero na bojemane höjo rabëni mami göˈe saˈa bövi biseˈo bogo bamanevare evare jaehu na rajehinövanohuni.
25 O Apo ja mu maemu vaejanue ae javajëjo. Saˈarohemu uehorovarue aribövioho ja bogo gavarue höjo. Aˈi naro iae ja gavaje höjo. O ave nasi ariböviohuro iae garomo uvoruomaje höjo: Jero nörö nugöˈöjamu rovade höjo.
26 Ja diehi jëˈe ae javajoho naro nasi aribövioho röjëhijëˈe jevajëjo. Iae na ëhi röjëhinövoˈejöjo ëhuro jaehu na rajehijanuëhi jaburo ëhi göëro göho rajahirovego naro jabuˈo gemu mae juvoˈirodëro.

18

Judas-hu Iesu bijönimarue aribövi ajëmiromo Iesu jabesi övore bojëmade jöhoje.

1 Iesuro ëhi ëninaminugoromo hesi ijorajo ömoˈömohuˈo gemu mae vaˈadeje. Vaˈoromo Kidron dodure abueromo iojiomoromo aehu ijo bivare öri ariˈere ë vaˈo raromareje.
2 Röhu Iesuni hiruëmade aho Judas ë öri ariˈoho iae gavadeje mamiˈe Iesuro hesi ijorajoho jabuˈo ë ro hinövëˈëro.
3 Judas-ro ë öri ariˈoho gavëˈëro ae söjëvo ujuohoromo rovadeje. Muorovo aribövioho söromo God-are amo börömo atovarue aribövie priest masijohuˈo Pharisee ömoˈömohuˈo jabuhu rëmöˈöjamu rovaroho sö ujuohoromo rovamu bijo bunoˈoho ujuohoromo iroho gae ujuohoromo rueruomadeje.
4 Rovamu gëgorovo diehi jëˈe muehu hesi örire rueˈiröhoho Iesu iae ga barëromo ro birohëvoromo uëvadeje: Jemë rahuo naharujëjo.
5 Rahuo naharujëjamu uavareje: Iesu Nazareth rajoho naharuëjo. Naharuëjamu uëvadeje: Ëuvaruje aho iae na aviae jevajëjo.
Röhu Iesuni hiruëmade aho Judas jabuˈo gemu mae namijadeje.
6 Jabuˈo gemu mae namijamu gagorovo rueho jaburo hejare Iesuro uëvamu: Na jevajë uëvamu hegorovo dejonö vaˈoromo saˈare rireromareje.
7 Ëhiˈamu Iesuro röhu maho uëvadeje: Jemë rahuo naharujëjo. Naharujëjamu uavareje: Iesu Nazareth rajoho naharuëjo.

8 Naharuëjamu uëvadeje: Na mamiˈe uëvode höjo: Iae na
aviae jevajëjo. Jemë na nahevogoro ave nasi aribövioho
rëmöˈöjego ma-vaˈarëjo.
9 Ëhi uëvade hesi bëhoho mamiˈe Iesuro Vavuoho uavadeje:
Jaehu bojemane aribövioho naro bogo ae gemu vaduˈoho
nugöˈöjamu sisëroho vaˈëˈe höjo. Hu Vavu uavadëhi hesi
aribövioho ëhi mae jioˈamoröhego ëhuni guduamoˈi rovare
aribövioho uëvadeje: Nasi aribövioho rëmöˈöjego vaˈarëjo.
10 Ëhi uëvamu Simon Peter-ro kaejöe gurihi bamëˈëro
jiëˈëro jijöromo priest börömo hesi mu vaejaje a ihe Malchus
anoromo övo manörire hiaˈoho tariöˈöjahadeje.
11 Hiaˈoho tariöˈöjahamu Iesuro Peter uavadeje: Kaejöho
sionoro baˈamëjo. Naehu iˈu baejöro Vavuehu uevajoho
rabëni bogo baejörajo.

Aehu Iesu Annas-are nunire bavaˈo nugare jöhoje.

12 Ëhiˈamu gagorovo muorovo ariböviohuˈo jabesi a
börömohuˈo Jew rajo atovarue ariböviohuˈo ëho jaburo Iesu
guduamoromo tövonugoromo
13 huˈirae baeromo urimo Annas gaˈi rovareje. Annas
hu Caiaphas-are vaboro hesi vavue jiadeje. Ëvaduniroho
Caiaphas hu priest böröme jiadeje.
14 Caiaphas-ro urimëˈi Jew rajo a masijoho uëvadeje:
Ae gemuehu ae ahoˈobëhe noni guomëˈoho iae mae höjo.
Ëhi jövade a hesi juroho Annas gaˈirögoro Iesu huˈirae
bavaˈareje.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhade jöhoje.

15 Huˈirae bavaˈamu Simon Peterˈo ijoraje göˈo jaburo
niöˈiro Iesu rihiromareje. Rihiromoromo priest börömo hesi
amo rejo iromare ojore rovareje. Rueromo göhuro Iesuhu
vaˈajire ë vaˈadeje priest börömoho ë aho mamiˈe gavajego.
Huro ë vaˈi Peter-ro rejo ojore viëhi amonö namijadeje.
16 Ojore viëhi amonö namijamu Iesuare ijorajo göho priest
börömehu gavaje ahuro sionëro ojore rueromo ojo muebe-
jaje magonahoho uanugoromo Peter ojore namijajoho osanö
huˈirae bavaˈadeje.
17 Bavaˈamu ë ojo muebejaje magonahohuro Peter
uavadeje: Na mae jaˈo ë ia hesi ijoraje javajëjo. Ijoraje
javajëjamu uavadeje: O na bogajo.
18 Ëhi uanugoromo vaˈoromo gëvade mu ariböviohuˈo ato-
varue ariböviohuˈo runonëgamu vëni muraege bihoˈamëˈëro
bëhire riravoromo jurovoruomamu gëgorovo vaˈoromo
jabuˈo gemu mae namiromo vënoho jurovadeje.

Iesu priest börömo hesi nunire namijamu jöe gö gö ua ga'i hijade jöhoje.

19 Ëhi'amu priest böröme Annas-ro Iesu uavadeje: Jasi ijore
ijore jijiharue aribövioho rahumë höjo. Ja diehi jië'e jöho aho
röjëhijanue höjo. Ëjöho majehijego hejöjo.
20 Majehijego hejöjamu uavadeje: Na bogo gurihiromo
jöho majëhi'i ma-va'orahoro sama'e majëhinövode höjo ae
aho'obëhe heruomoröhego. God rajahijarue osare osare o
God-are amo börömore ë röjëhibe juvonövode höjo Jew raje
aho'obëhe ë gagovaruëro jië'ëro.
21 Ëhu'oho ja rabëni nasi öriroho ue gevanuëjo.
Nasi jö heruomade aribövioho jabumë uë gënego
majahiruomo'irajo. Naehu majëhijode jöho jabumë iae
gavarue höjo.
22 Ëhi jövamu hejë'i evare atovarue ae gemu Iesuare bëhire
namijadohuro Iesu övo hitahiëro anoromo uavadeje: Hë ja
rabëni priest börömoho ëhioho uavanuëjo.
23 Uavanuëjamu hegorovo uavadeje: Naehu jö sisë ma-
jahamu hejanoho huruoho majahuego no ae aho'obëhe
hejarëjo. O naehu jö mae majahamu hejanoho röhu rabëni
na aneganuëjo.
24 Ëhi uavamu hegorovo Annas-ro Iesu tövare ö'oho bogo
jiovahë'e ëhu'o ëhi nugö'öjadeje va'oromo priest böröme
Caiaphas-are nunire namiröhego.

Peter-hu Iesu gavaje jö röhu maho subivëhade jöhoje.

25 Ëhi'amu Simon Peter-ro ëhi namiromo vënoho ju-
rovadeje. Jurovamu gagorovo aëro uavareje: Na mae ja'o
hesi ijoraje javajëjo. Ijoraje javajëjamu uëvadeje: O na
bogajo.
26 Ëhi uavamu priest börömo hesi mu vaejarue röhu ae
gemu Peter-hu anoromo hia'i tariö'öjahade ë a hesi agane
gemuohuro Peter uavadeje: Iae na gavode höjo ijo bivare
öri ari'ere ja Iesu'o gemuore namijamu. Na mae-ëjo.
27 Ëhi uavamu Peter-ro uavadeje: Bogajo. Bogajamu gavë'i
evare kökörökoho uvadeje.

Iesu barovamu Pilate-are nunire namijade jöhoje.

28 Ëhi'amu Iesu Caiaphas-are nunire namijë'ëro sisonu-
vamu aëro hu hu'irae baeromo sa'a muebejaje a börömo
hesi osare rovareje. Rueromo röhu uvareje: Osare va'ë'oho
no sisë baeromo God-hu Vörö Tugohade Söröho bogo avoho
i'ejarë uvoromo bogo osaroho va'i ma-ojanore riravareje.
29 Ojanore riravamu Pilate-ro hörö rueromo uëvadeje: Ave
ia hesi sisëho rabe jiamu baeromo rovarije höjo.

30 Baeromo rovarije höjamu uëvareje: Ëiaho bogo mu
sisë vaejaje aho jioˈibejajo no bogo barueromo jasi öriroho
bojamiˈibejarëjo.
31 Bogo bojamiˈibejarëjamu Pilate-ro uëvadeje: Jemëro
jemesi bavaˈoromo court vaeromo jemesi jögoroho atoromo
hesi muoho mevo garëjo mae o sisë jiego. Ëhi uëvamu Jew
rajo masijohuro uavareje: Iae ëhi höjo röhu aehu mu sisë
vaejarohuni noehu uëvego vuovoröhe darugoho nosi öriroho
bogohöjo.
32 Uëvego vuovoröhe darugoho nosi öriroho bogohö uavare
hesi bëhoho God-ro nimadeje Iesu korosire anego guo-
moröhe jöho Iesuhu mamiˈe jövadëhi ëhi jioröhego. Ëhuni
uavareje: Ëhi jiëˈe darugoho bogojavuajëjo.
33 Bogojavuajëjamu Pilate-ro hesi osa börömore vuonoröˈö
vaˈadeje. Vaˈoromo Iesuni uvoromo rovamu uavadeje: Na
ja Jew rajo jabesi a börömoho javajëjo.
34 Börömoho javajëjamu Iesuro uavadeje: Na jasi ëma
uehorovoromo uevanuëjo. O na ae göëro nasi jöho uavëˈëro
uevanuëjo.
35 Uevanuëjamu Pilate-ro uavadeje: Asëˈe na bogo Jew
rajehu jevajëjo. Jasi saˈa rajohuˈo jasi priest masijohuˈo
ëho jaburo baejavoromo ro nasi övore bojemare höjo. Ja
diehiˈamu baejavo rovare höjo.
36 Rovare höjamu uavadeje: Ave saˈare masije riravarue
aribövi jabesi muoho gö jioˈi naehu börömo namijaje muoho
gö höjo. Nasi muoho saˈare jiaje mue gemuoho jioˈibejajo
nasi mu ariböviohuro muorovoromo ahëvoˈibejarëjo ëhuro
Jew rajohuro bogo guduamevoröhego. Röhu bogo ëhioho
höjo. Naehu börömo namijaje muoho bogo ave saˈare
vaejarue mue gemuoho höjo.
37 Ëhi uavamu Pilate-ro uavadeje: Ëhi jiëˈoho na ja
böröme namiromo ae muebejëvanue ae javajëjo. Javajëjamu
Iesuro uavadeje: Naehu börömo namijajoho jero jasi
jövanuëjo. Röhu na saˈare ruvebijamu rahevade hesi bëhoho
jö mahuremu majëhiˈirodëro ruvebijamu rahevade höjo. Ae
rahu jö mahuremu nimaruoho nasi jöe ejeharue höjo.
38 Ejeharue höjamu Pilate-ro uavadeje: Röhu jö ma hesi
bëhoho diehi höjo.

Iesu anego guomoröhego Pilate-hu majëhijade jöhoje.

Jö ma hesi bëhoho diehi hö uaromo amonö röhu maho hörö
vaˈoromo Jew rajoho uëvadeje: Ave aehu iˈu baeröhe hesi
sisëho bogo birohëˈe jevajëjo.
39 Röhu ave sörö majaho rovego evare naro savoji ojoho
jiovoromo jemëni ae gemu nugöˈöjëhego hu mae vaˈaje höjo

jemesi muoho ëhi gemu jiobe rovë'ego. Ëhi jië'oho na jemë
nëgajëjo naro Jew rajo jemesi börömoho jiovo nugö'öjëhego
mae va'ojöro.
40 Ëhi uëvamu hegorovo jö'e dadovoromo uvoruomadeje:
Bogo ë iahajo. A'i Barabbas-ajo. Ëhi uvoruomadeje. Jaburo
Barabbas jiovahego va'ojöro nimareje röhu hu vajiohu'e
anano'e ae jiadeje.

19

1 Iae Pilate-ro uëvamu muorovo ariböviohuro Iesu
bava'oromo hisuebijareje.
2 Hisuebiromo a masijehu bosö didi'arue ëhi jië'e bosöho
Iesuare simanore didi'ahareje. Röhu bogo inömo maho
baeromo bosöho avohaho'i bibë'e ijo hisuoho ujuoho
huoromo simanore ba'amahareje. Ba'amahoromo a
masijehu kavuë'e niögu ëgo io'amarue ëhi jië'e niögoho
ba'amahoromo
3 ro sivoromo ua'i arijareje: Jew rajo a börömoho vaevë'e
hijanuëjo. Ëhi uaromo övo hitahiëro ano'i arijareje.
4 Ëhi'amu gagorovo Pilate-ro osare jioromo röhu maho
hörö rueromo ë gagovare ariböviohо uëvadeje: Jöe
hehëjo. Naro ë iaho hu'irae barue'ië'ajëjo jemëro garomo
uvo'irarijego: I'u bojami'irode bëhoho na bogo birohë'e
jevajëjo.
5 Ëhi uëvamu gavë'i Iesuro bibë'e bosöho simanore didi'ë'e
kavuë'e niögoho ba'amë'e hu'o höröjadeje. Höröjamu
gagorovo Pilate-ro uëvadeje: Gahëjo. Ëiaho aviae höjo.
6 Iesu ganugoromo priest masijohuro God-are osa ato-
varue ariböviohuro uvoruomadeje: Korosioro anego guo-
majo. Korosioro anego guomajo. Guomajamu Pilate-ro
uëvadeje: Jemëro jemesi bava'oromo korosioro anohego
guomajo. I'u bojami'irode bëhoho na bogo birohë'e jevajëjo.
7 Bogo birohë'e jevajëjamu rue Jew rajohuro uaruomadeje:
Röhu jögoru börömoho nosi örire jiajëjo. Ëiahuro ë jöho
ahoromo uövuade höjo: Na God-are Harihe jevajëjo. Ëjögoru
ahadohuni ëhuni guomo'a'ajëjo.
8 Ëhi uavamu hegorovo Pilate-ro urimo juhuonivadoho ë
jabesi jöho hegoro evare juhuonivo avohadeje.
9 Juhuonivo avohoromo Iesu hu'irae baeromo rue osa
börömore vuonorö'ö va'oromo uavadeje: Ja dinö'e jioromo
rovane höjo. Rovane höjamu Iesu bogo mana ua'i ma-
jörumoraejadeje.
10 Jörumoraejamu Pilate-ro uavadeje: Ja diehi'oromo jöho
bogo mana majehijanuëjo. Aveho uehorovëjo. Na jiovo

ramöˈöˈirode darugoho korosire ano taemavoˈirode darugoho iae na jevajëjo.

11 Jevajëjamu uavadeje: Iae ëhi höjo röhu God darugoho bogo bojamiˈibejajo nasi örire mae o sisë vaeˈirane darugoho bogojavoˈibejajo. Aˈi God-ro bojamijëˈëro ëhuˈëro iae eni javajëjo. Ëhi jiëˈëro jasi övore bojamamu ja baejevane a hesi jö sisëhuro jasiriroho iosiramiromo bövi mae höjo.

12 Ëhi uavamu hegorovo Pilate-ro öre nahadeje Iesu jiovo nugöˈöˈirovo. Jiovo nugöˈöˈi öre nahamu Jew rajohuro madarugoˈo uvoruomadeje: Jaehu hu jiovo nugöˈöjëˈoho ëho ja bogo Rome a börömo nimanue aho javoˈajëjo. Ae rahu uvëˈoho: Na böröme namijaje ae jevajë uvëˈoho ë iahuro Rome a börömo hesi muoho ahaje höjo.

13 Ahaje höjamu hegoro Pilate-ro vaˈo Iesu huˈirae baeromo amonö ro hörönugoromo vaˈadoho munëhu ahare öri ariˈere Hebrew huëhu huotovëˈoho Gabbatha ë vaˈoromo jö mevarue arëto börömore hijadeje.

14 Röhu God-hu Vörö Tugohade Sörö iröhe majaho nërëhi jioˈi röhu evaroho majae ririre jioˈiro ëˈadeje. Evare majare Pilate-ro arëto börömore hiromo Jew rajoho uëvadeje: Jemesi a börömoho gahëjo.

15 Gahëjamu hejëˈi rue aribövioھuro ma-darugoˈo uvoruomadeje: Anëjo. Anëjo. Korosioro anego guomajo. Pilate-ro uëvadeje: Na na jemesi börömoho korosiroho anoˈejöjo. Anoˈejöjamu priest masijohuro uaruomadeje: Rome a börömoho ëhemu nosi börömoho jiajëjo. Ae gö bogohöjo.

16 Ae gö bogohöjamu Pilate-ro ë aribövioho ejëhoromo muorovo a jabesi övore Iesu bojëmadeje jaburo bavaˈoromo korosire anego guomojöro. Bojëmamu Iesu baeruomadeje.

Iesu korosire ano taemare jöhoje.

17 Iesu baeruomamu huro korosioho banigojiomoromo dejore bamoromo baeromo vaˈadoho ajio ëˈo ihe Simano Gijo Vaˈëne Ëˈoho Hebrew huëhu huotovëˈoho Golgotha ë ajio suorovareje.

18 Suorovonugoromo ë diröˈore korosire ano taemareje. Röhu ae niöˈi jabuˈo ano taemëvareje uˈemu ujuoho nigemoˈamoromo Iesu ririre amoˈi a göھo ruëhi amoˈi göھo viëhi amoˈiröھëro.

19 Ëhiˈoˈi röھu urimo Pilate-ro Iesuare jöھo jajivoromo ae bojëmijadeje bavaˈoromo Iesuare simano namore korosire ano taemego aëro garuomoröھego. Jöھo jajivoromo ëھi uvëˈe jiadeje: Iesu Nazareth raje Jew rajo jabesi a börömoھo höjo.

20 Ëjöho Jew raje ae ahoˈobëhe adahoruomadeje Iesuhu ko-
rosire iromadoho amo börömo bëhiro jiëˈëro. Ëjöho Hebrew
jöëro Rome jöëro Greece jöëro jajivoˈamëˈe jiadeje.
21 Jajivëˈe jiamu gagorovo Jew rajo priest masijohuro
vaˈoromo Pilate uavareje: Nadi ëhioho jajivoromo
uvoˈibejanëjo: Jew rajo jabesi a börömoho höjo. Aˈi
jajivoromo uvonëjo: Ave iahuro hesi ëma uvade höjo:
Na Jew rajo jabesi börömoho jevajëjo.
22 Börömoho jevajëjamu Pilate-ro uëvadeje: Bogajo. Na
jajivodoho hesi ëhi jiemu jioˈaˈajëjo.
23 Ëhiˈamu muorovo aribövioھuro Iesu korosire ano tae-
monugoromo hesi niögoho adovoromo muorovo ae ëhi
niöˈi ëhi niöˈi jiëˈëro gemu gemu ujuohareje. Röhu hesi
niögu ëgobövioھo ëhuˈo baejareje. Baeromo gavareje bogo
niögu göھo göھo gemuoroھo bimuvoromo sigohijëˈe jioˈi ma-
böröme gemu jiamu gagorovo
24 uarovareje: Ëˈego no niögoھo bogo arororomo gemu
gemu baeˈirögoro aˈi ajajovoromo gavarëjo raro baejego.
Jabuھu ëhi ëˈare hesi bëھoھo mamiˈe God-are surire jajivo-
romo uvëˈeje:
Nasi uھo givaˈoھo adovoromo ujuohare höjo.
Nasi niögoھo ajajovoromo ae gemuëro baejade höjo.
Surire jajivadëھi ë muorovo aribövioھuro ëھi ëˈareje.
25 Ëھiˈamu Iesuare vëmoھo o vëmu hesi öھo o Mary Clopas-
are vaboroھo o Mary Magdalene ëھo jaburo korosi bëھire
riravareje.
26 Riravamu gagorovo Iesuro gavadeje aruëre hesi
vëmoھuˈo hesi ijoraje huھu dë vövöbajoˈe aھoˈo rajahijajoھo
jabu niöˈiro rirarovamu. Rirarovamu gëgorovo vëmoھo
uavadeje: Mamajo. Ave iahuro harihëro muebejavanovoˈajë
uaˈi
27 ijorajoھo uavadeje: Ave magonahoھo vëmunöˈe
muebenëjo. Ëھi uavëˈëro rue ahuro magonahoھo huˈirae
bavaˈamu hesi osare hijadeje.

Iesu guomade jöھoje.

28 Ëھi ëˈëˈëro Iesuro garomo uvadeje: God-hu nimade
muoھo mamiˈe barëjëˈe höjo. Mamiˈe barëjëˈe höromo
diehi ëˈiröھego God-are surire jö jajivadëھi ëھi ëˈi nimamu
uvadeje: Na jove iˈi negajëjo.
29 Jove iˈi negajëjamu ramaھo roriae jiadeje. Niogaˈiˈe
wine jovëro ë ramaھo irijiomëˈe jiadeje. Ëھi jiamu aëro
uˈuھëˈe inömoھo jovore baˈamonugoromo rumorovamu
ioromo ijaھo viture bijiھonugoromo nigemoromo hirore
bamahadeje.

30 Bamahamu jovoho sunuohonugoromo uvadeje: Iae
barëjajëjo. Ëhi uvoromo simanoho uruhoromo aru'ahoho
nugö'önugoromo guomadeje.

Muorovo aehu Iesuare ionire bijehu bijiohade jöhoje.

31 Guomamu majaho Friday jië'ëro Jew rajohuro uvareje:
Nëröho nuho majae sörö maja börömoho jio'ië'ego ëhuni
vuovë'e sinehu korosire nuho majare rae'amo'iröhoho no
bijönaguajëromo iae va'areje. Va'oromo Pilate uavareje:
Uëvego korosire rae'amaje aribövioho aëro va'o höroho
aho'amëhego vuovëvo'irajo. Vuovëvego evare korosire jia-
joho ujuoho ruvebi'irarëjo.
32 Ruvebi'irarëjamu Pilate-ro ejëhamu muorovo
ariböviohuro va'oromo va'o Iesu'o gemu mae ano taemare
a gö hesi hörohu'o gö hesi hörohu'o ahëhoromo
33 Iesuaro va'oromo gavare mami'e guomë'e jiamu
gagorovo höroho bogo ahahareje.
34 Bogo ahaho'irögoro muorovo ae gemuëro bijohuro
Iesuare ionire bijiohamu gavë'i kö'o jovo'o rovadeje.
35 Kö'o jovo'o rovamu gavade ahuro majahuijë'eje jemëro
heromo mae uehorovo'irarijego. Hesi jöho bogo sareri'ehu
jio'i iae maeje. Huro mae garomo uvajeje: Naehu majëhijode
jöho iae mae höjo.
36 Röhu Iesuare höru bogo ahahare hesi bëhoho mami'e
diehi ë'iröhego God-are surire jö jajivadëhi ëhi jioröhego.
Jöho jajivoromo ëhi uvë'eje: Hesi ijo'ahe gemu vadu'oho
bogo ahö'öjaho'aruëjo.
37 O Iesuare ionire bijiohade hesi bëhoho mami'e God-are
surire jö göho jajivoromo ëhi uvë'eje: Bijëro bijiohoromo ë
aho nunëro garuomo'ajëjo. Diehi ë'iröhego God-are surire
jajivadëhi iae ëhi bijiohadeje.

Iesuare sino munë gagore bamare jöhoje.

38 Ëhi'amu Joseph Arimathea amo rajohuro rovadeje.
Joseph hu Iesuare ijore ijore juvaje ae jiadeje. Röhu Jew
rajo a masijoho juhuonëmiromo bogo huruoho majëhi'i
ma-saginiëri Iesu uehorovobe juvadeje. Ëahuro rueromo
Pilate uavadeje: Uevego na va'oromo Iesuare sinoho
bava'iröjo. Bava'iröjamu Pilate-ro ejahamu Iesuare sinoho
bae'i va'adeje.
39 Röhu Nicodemus-ro hu'o gemu mae va'adeje. Nicode-
mus hu urimë'i vahi'e Iesu ga'i rovade aho jiadeje. Hu'o
hesi aribövioho'o ridi'e osoho ujuohoromo Joseph'o va'areje.
Ëosoho ridi'e ije niö'i jabesi siva buaroharoho ë hesi i'uoho
40 kilo rabu'e ëhi jiadeje.

40 Ëosoho ujuoho vaˈoromo Iesuare sinoho baeromo Jew
rajehu sino guavoˈi ëˈaruëhi Josephˈo Nicodemusˈo ëhi
niögohuˈo ridiˈe osohuˈo ujuohoromo ëhuro sinoho avoha-
horomo numareje.
41 Röhu Iesu korosire anare ë hesi bëhoho mue jiadeje.
Ëmure munë gage gemu bogo aho bamëˈe ëma unoˈe jiëˈe
jiadeje.
42 Unoˈe jiëˈëro Iesuare sinoho numonugoromo uvareje:
Nëröho Jew rajo nosi nuho majae jioˈaˈajëromo munë gagoho
bëhiro jiëˈëro ë dunemu bamareje.

20

Iesu iˈovoromo riˈöjëˈëro hesi sino bamariroho bogojiade jöhoje.

1 Iae hura börömoho bogo ajivëˈe iˈo ma-sisonuvoˈiaˈamu
Mary Magdalene-ro Iesu bamarire vaˈadeje. Vaˈi gavadeje
ojo tugohare munëho roriˈo bavaˈëˈe jiamu.
2 Bavaˈëˈe jiamu gavëˈi ë magonahohuro tutuvoromo
vaˈadoho Simon Peterˈo ijoraje Iesuhu dë vövöbajoˈe ahoˈo
rajahinövade ë ahuˈo uëvadeje: Badare sinoho munë
gagoroho bavaˈëˈe höjo. Bavaˈoromo dinöˈe bamaroho no
dadivavuajëjo.
3 Dadivavuajëjamu gagorovo Peterˈo Iesuare ijorajo göhuˈo
riˈöromo Iesu bamarire vaˈareje.
4 Jaburo niöˈiro tutuvo vaˈoromo ijorajo göhuro Peter
iosiramiromo munë bëhire urimo rovadeje.
5 Urimo rueromo hohitohoromo sino numoˈamare
niögoho gaˈamadeje. Gaˈi munë gagoroho bogo rumo
vaˈadeje.
6 Bogo rumo vaˈamu Simon Peter-ro ijore rovadoho
ro munë gagore vaˈadeje. Vaˈoromo gavadeje sino
numoˈamare niögoho momorö'öˈi
7 Iesuare simano numare niögoho hesi hahagu huhohëˈe
raromamu.
8 Ëhi gavamu gavëˈi urimo rovade Iesuare ijorajo göhuro
huˈo rumo vaˈoromo nunëro garomo mae uehorovadeje.
9 Jaburo niöˈiro Iesuhu guomoromo riˈöˈiröhe God-are
surire jajivare jöho bogo uehorovareje.
10 Bogo uehorovëˈëro Iesuare ijoraje niöˈiro sionëro
jabesirëro vaˈareje.

Iesuhu Mary Magdalene-are nunire rovamu gavade jöhoje.

11 Iesuare ijoraje niöˈiro vaˈirögoro Mary-ro sino bamare
ojo bëhire namiromo nivadeje. Nivoromo hohitohoromo
sino bamarire uherihadeje.

12 Uheriho'i gavadeje anerae niö'i ajivë'e niögoho io'amë'e
Iesuare sino bamare sionore göho simano bamarinö hi'i
göho höru bamarinö hijamu.
13 Ëhi gëvamu gagorovo rue aneraho jaburo uavareje:
Ma'inoho ja rabëni nivanuëjo. Ja rabëni nivanuëjamu rue
magonahohuro uëvadeje: Aëro nasi Badare sinoho bava'ë'e
höjo. Bava'oromo dinö'e bamaroho na bogo gagoro ëhuni
nivajëjo.
14 Ëhuni nivajëromo huotorovo'i gavade Iesu namijamu
gagorovo uvadeje: Nani hesi ae gö höjo.
15 Hesi ae gö höjamu Iesuro uavadeje: Ma'inoho ja rabëni
nivanuëjo. Ja rahuo nahanuëjo. Ja rahuo nahanuëjamu mag-
onahohuro uvadeje: Nani ave mu muebejaje aho höromo
uavadeje: Jero sinoho bava'ë'e javego röjehego na va'o
baejöjo.
16 Baejöjamu ruehuro uavadeje: Mary-ajo. Mary-ajamu
magonahohuro huotorovoromo Hebrew jöëro uavadeje:
Raboniajo. Rabonia uavade hesi bëhoho uaromo ë'adeje:
Tisajo.
17 Rabonia uavamu uavadeje: Nasi Vavu hesi öriroho
bogo ajiomë'e jevaje ma'eneganuoho vuonugëjo. Vuonugo'i
va'oromo nasi ö ömo'ömoho uënëjo: Nörö God-are örire
ajiomo'ië'ajëjo. God hu nöruare Vavue jioromo jemesi Vavue
höjo. Hu nöruare God jioromo jemesi God höjo.
18 Ëhi uavamu Mary Magdalene-ro va'oromo Iesuare ijo-
rajo ömo'ömoho uëvadeje: Na Bada gavë'e jevajëjo. Gavamu
huro jöho ëhi ëhi majehade höjo.

Iesuhu hesi ijorajo jabesi nunire rovamu gavare jöhoje.

19 Evare majare hura börömore vahiromamu Iesuare ijo-
rajo ömo'ömohuro Jew rajo a masijoho juhuonëmiromo osare
gagovoromo ojoho tugoho titimë'ëro ë raromareje. Raro-
mamu gavë'i Iesuro jabesi ririre ëma ro namiromo uëvadeje:
Huë mae raromohëjo.
20 Huë mae raromohë'i hesi övohu'o ionohu'o röjëhijadeje.
Röjëhijamu gagorovo uvareje: Iae Bada hö uvoromo nimoro-
hareje.
21 Nimorohamu röhu maho uëvadeje: Huë mae raro-
mohëjo. Nasi Vavuehu na remö'öjamu sa'are rovodëhi ëhi
naro jemë rëmö'öjajëjo jemëro va'oromo nasi muoho vaebe
jijiho'irarijego.
22 Ëhi uënugoromo nu öge ahodëgoromo uëvadeje: God-are
Aru'ahoho baerëjo.
23 Jemëhu ae rahuare örire uavë'oho: God-ro jasi sisëho
uehorovoromo vuonugajë uavë'oho God-ro ë a hesi sisëho

uehorovoromo ma-ioroˈioremu vuonugoˈajëjo. O jemëhu ae rahuare örire uavëˈoho: God-ro jasi sisëho majae ëhi uehorovaje hö uavëˈoho God-ro ë a hesi sisëho majae ëhi uehorovoˈajëjo.

Iesuhu Thomas-are nunire rovamu gavade jöhoje.

24 Ëhiˈamu ijoraje ae gemu bogojiëˈëro Iesu rovajoho bogo gavadeje. Ëijorajo hesi ihoho Thomas aehu uvaruoho Huodiˈe Rahade Ahoje.

25 Thomas Iesu bogo gavëˈego Iesuare ijorajo ioroˈiorohuro Thomas uavareje: No Bada gavëˈe javuajëjo. Bada gavëˈe javuajëjamu uëvadeje: Hesi övore vioˈuehu ano taemoˈamare sionoho naehu bogo garomo nasi övo namehu bogo rëhëˈoho o hesi ioniˈahore bijehu bijiohadire nasi övo bogo nugöˈöjëˈoho ëhuro bogo ma uehorovoromo bogo uvoˈejöjo: Iesu riˈöjëˈe höjo.

26 Röhu urimo Iesuhu jabesi nunire rovadoho hurae gemu barëjamu hesi ijorajoho jaburo röhu maho osare raromareje. Raromamu Thomas-ro jabuˈo hijadeje. Ojoho tugoho titi-moromo osare raromamu gavëˈi Iesuro jabesi ririre ëma ro namiromo uëvadeje: Huë mae raromohëjo.

27 Ëhi uënugoromo Thomas uavadeje: Jasi övo namoho barueromo ave nasi övoho gavehëjo. Jasi övoho barueromo nasi ioniˈahoro nugöˈö gavëjo. Ëhiˈoromo naehu riˈöjode jöho mae o sarere hö uvanuoho vuonugoˈi ma-avoho ue-horovonëjo.

28 Avoho uehorovonëjamu Thomas-ro uavadeje: Nasi Bada nasi God ja javajëjo.

29 Nasi God ja javajëjamu Iesuro uavadeje: Jero na gevëˈëro ëhuˈëro mae uehorovanuëjo. Röhu bogo gevëˈe ëma mae uehorovëˈoho ëhi jiëˈe aribövioho huë mae baeˈaˈaruëjo.

Ave surire jö jajivade hesi bëhoho ëhi jiaje jöhoje.

30 Iae Iesuhu bëhiˈe mu masije ahoˈo hesi ijore ijore jijiharue aribövi jabesi nunire vaeˈamadoho ave suriroho ë jöho bogo jajivoˈamëˈeje.

31 Ëhi jie röhu naehu ave jö jajivobe rovode hesi bëhoho jemëro adahoromo uvoˈirarijego: Iae mae-ëjo. Iesu hu böröme namiromo ajamuaje aho höjo. Hu God-are Harihe höjo. Ëjöho uehorovoromo hesi darugoho baeromo ëhuro iˈovoromo maro raromoˈirarijego ëhuni jajivëˈe jeve.

21

Iesuhu hesi ijoraje 7 jabesi nunire rovamu gavare jöhoje.

1 Ëhiˈamu ijonö röhu maho Iesuro hesi ijorajo jabesi nunire
rovadeje. Evare majaroho Tiberias eˈu riröre ë rovadeje.
Rueromo huhu ëˈade jöho na jajivoˈiëˈe.
2 Iae Simon Peter o Thomas aehu uvaruoho Huodiˈe
Rahade Aho o Nathanael Galilee saˈa raje Cana amo rajoho
o Zebedee-are harihe niöˈi o ijoraje göˈo niöˈi ëho jaburo
gemuore gagovoromo raromareje.
3 Raromoromo Simon Peter-ro riˈöromo a ioroˈioroho
uëvadeje: Na visu maje vaˈiëˈajëjo. Vaˈiëˈajëjamu jaburo
uavareje: Noˈo öˈiëˈaruëjo. Öˈiëˈaruëromo vaˈoromo boat
gagore ajiomoromo jovo döre vaˈoromo vahi bövie visuëni
viöe jovore baˈamoromo io gabe jijihoromo visuoho bogo
birohëˈe gavareje sisonuvamu.
4 Sisonuvamu gavëˈi gavare arue Iesu jovo riröre nami-
jamu gagorovo jaburo hu garomo uvareje: Nani hesi ae gö
höjo.
5 Hesi ae gö höjamu Iesuro jabumë gëromo uvëvadeje:
Aganomë na jemë visuoho suovëˈe jëvajëjo. Suovëˈe
jëvajëjamu rueho jaburo uvareje: Visuoho no bogo suovëˈe
javuajëjo.
6 Bogo suovëˈe javuajëjamu uvëvadeje: Boat-re viöho
ioromo övo manö baˈamohëjo visue suovoˈirarije. Ëhi
uëvamu viöho baˈamoromo gavareje visue ahoˈobëhe ro
abuejëˈëro viö barojomoˈiröhoho bogo eni jëvamu.
7 Bogo eni jëvamu gagorovo Iesuhu dë vövöbajoˈe ahoˈo
rajahijaje ijorajohuro Peter uavadeje: Iae Bada höjo. Bada
höjamu hegorovo Peter-ro döre baˈamaje niögoho mamiˈe
jijövëˈëro röhu maho baˈamoromo avoho ruohoromo jovore
jöröˈöromo Iesu birohoˈi vaˈadeje.
8 Peter-ro jovore jöröˈöromo vaˈirögoro ijorajo
ioroˈiorohuro boat gagore raromoromo viöre visuoho ioninö
jagu baeromo rovareje jovo riröho bogo ëgoho jioˈi ma-90
metre rabuˈe ëhi jiëˈëro.
9 Rueromo saˈare ravoˈamoromo gavareje vëni muraege
bihoˈamëˈëro visuoho ë mueˈi ioho ë bëhire momoröˈöjamu.
10 Ëhiˈamu Iesuro uëvadeje: Avevejöˈe suovarije visuoho
gö ujuoho ruehëjo.
11 Ujuoho ruehëjamu Simon Peter-ro vaˈoromo boat-re
ajiomoromo viöho saˈare jagu barovadeje. Röhu viöre visu
masijoho ahoˈobëhe 153 jiëˈëro ëhuro irijiomëˈe jiadeje.
Visuoho ahoˈobëhe jiadeje röhu viöho bogo dadorovadeje.
12 Viöho barovamu Iesuro uëvadeje: Ro ie ihëjo. Ro ie
ihëjamu rue ijorajoho jabu bogo biririvoromo uavareje: Ja
rahuo javajëjo. Jabumë iae garomo uvareje: Iae hu Bada
höjo.

13 Ëhi'amu Iesuro rueromo ioho ujuoho i'imëmiromo visuohu'o ëhi gemuoho ë'adeje.
14 Urimë'i Iesuro guomoromo ri'önugoromo urimo vae niö'i hesi ijorajo jabesi nunire rovadoho evare majare röhu maho jabesi nunire rueromo iohu'o visuohu'o ëhi suvuorëmijadeje.

Iesuhu Peter'o jö jövade jöhoje.

15 Suvuorëmiromo ue'ahamu gagorovo Iesuro Simon Peter uavadeje: Simon John-are harihoho na jero ave aribövioho iosirëmiromo na rajehi avohanue höjo. Ëhi uavamu Peter-ro uavadeje: Bada io'ajo. Jero na gevanue höjo naro ja rajahijego. Ëhi uavamu uavadeje: Ëhi jië'oho jero nasi sheep harihoho mio'amego jabesi aru'ahoho da'uomo'amo'irajo.
16 Da'uomo'amo'ira uanugoromo röhu maho uavadeje: Simon John-are harihoho na jero na rajehijanue höjo. Rajehijanue höjamu Peter-ro uavadeje: Bada io'ajo. Jero na gevanue höjo naro ja rajahijego. Ëhi uavamu Iesuro uavadeje: Ëhi jië'oho jero nasi sheep-oho muebejehonövonëjo.
17 Muebejehonë uaromo urimo vae niö'i uavadoho röhu maho uavadeje: Simon John-are harihoho na jero na rajehijanue höjo. Vae niö'i gemu ë jöe gemuoho ëhi ua'i hijamu hegorovo Peter vavaenimadeje. Vavaenimoromo uavadeje: Bada jero bövioho bise'oho gavanue höjo. Jero na gevanue höjo naro ja rajahijego. Ëhi uavamu Iesuro uavadeje: Ëhi jië'oho jero nasi sheep-oho mio'amego jabesi aru'ahoho da'uomo'amo'irajo.
18 Ave jöho na jö mae ua'ië'ajëjo. Urimo ja a i'o javadevare evare jasi arijo'ëro niögoho ruoho titimoromo dinö'e juvo'i nagadire ëma juvonövane höjo. Röhu ijonö ja mavojirae'irane majare evare jero jasi öve niö'i ahorire vae'iramu ae göëro jasi övoho muoho titimëvoromo ja ë dirö'ore va'ë'oho bijönagajire ë baejavo va'a'ajëjo.
19 Ëhi uavade hesi bëhoho hu Peter röjahiromo ë'adeje huro heromo uvoröhego: Aëro ëhi ëhi'oromo na anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomevo'iramu ëhuro God-are ihoho döro jio'a'ajëjo. Amo Iesuro ë jöho uanugoromo Peter uavadeje: Nasi ijoro ijoro juvonövonëjo.

Iesuhu dë vövöbajo'e aho'o rajahijaje ijorajo hesi jöhoje.

20 Juvonövonëjamu Peter-ro huotorovo'i gavade Iesuhu dë vövöbajo'e aho'o rajahijaje ijorajoho ijore rovamu. Urimë'i ë ahuro Iesuare bëhire ie iromo va'o hia'iro saginiëri uavadeje: Bada ja bijönagarue a jabesi övore bojami'iröhe

aho rahuo höjo. Ëhi ua gavade ae gemuohuro rovamu Peter-
ro huotorovoromo gavadeje.
21 Garomo uavadeje: Bada ave iaho diehi jioˈaˈajëjo.
22 Diehi jioˈaˈajëjamu Iesuro uavadeje: Hesi jöho ëho bogo
jasi muehu höjo. Na negëˈohuro hu biririvoromo ëhi hiemu
hiˈiramu na vuonorö'ö rueˈejöjo ëho bogo jasi muoho höjo.
Jero nasi ijoro juvonövonëjo.
23 Ëhi jövëˈëro Iesuhu Peter ëhi majahijade jöho Iesuare
aribövioho jaburo jabesi ëma vaerovemu vaerovoromo
uvoruomadeje: Ëjö hesi bëhoho ë iaho bogo guomoˈi ma-
hiemu hiˈiröhe jöho höjo. Ëhi uvoruomadeje röhu Iesuro Pe-
ter bogo uavadeje: Iaho bogo guomoˈaˈajë uaˈi aˈi uavadeje:
Na negëˈohuro hu biririvoromo ëhi hiemu hiˈiramu na
vuonorö'ö rueˈejöjo ëho bogo jasi muoho höjo. Iesuro dë
vövöbajoˈe ahoˈo rajahijaje ijorajo hesi jöho ëhi jövadeje.
24 Röhu ë adaharije mu hesi jöho ë ijoraje gemuohuro
garomo hejëˈëro no majahuijajeje. Röhu ë jöho huro surire
jajivëˈeje. Noro garomo uvarueje: Hu iae jö mae majahuijaje
höjo.
25 Röhu ë mu jö jajivadoho Iesu bogo ë muohemuoho vaeˈi
mue ahoˈobëhe vaeˈamadeje. Röhu na uehorovoromo uve:
Iesuhu vaejade muoho ahoˈobëhe aëro mue gemu gemu
surire jajivoˈamo vaˈo barëˈibejajo suri bahiˈiröhe röhoho
saˈae dinöˈe dinöˈe jioˈamajoho nani bogo eni jioˈibejajo.
Ahia minoˈe.

ACTS

God-hu hesi Aru'aho mëmi'iröhëni mae uëvade jö Iesuhu jövade jöhoje.

1-2 O asë'e Theophilus ave jöho naro jajivo'ië'e. Urimë'i Iesuhu mue rabe rabe vaejade jöho naro jajivo barëjamu ja adahaneje. Huro muoho aevo'i vaenugoromo mue vaebe jöe röjëhibe ëhi'obe ruejuvo God-ro uavamu ö'idöre ajiomadeje. Urimore jöho na ëhi jajivodeje. Röhu Iesuro ö'idöre ajiomo'irögoro God-are Aru'aho hesi darugohuro jögoroho apostle ömo'ömoho bojëmijadeje jabumë mami'e hesi baejëvë'ëro.

3 Guomoromo ri'öjë'ëro majae aho'obëhe 40 hesi uhure jabesi nunire rueromo hesi arijo'arije röjahirovo'i hinövadeje. Röjahirovamu jaburo garomo uvareje: Iae hijajëjo. Huro jabesi nunire rueromo God-hu böröme namiromo muebejavuaje ë hesi jöho majëhi'ego henövareje.

4 Hejamu huro jabu'o hiromo uëvadeje: Naro mami'e uëvode höjo: Vavuohuro suvuoroho mëmi'ajëjo. Ëhuni Jerusalem va'irarijoho nadi nugo va'i ë amoremu raro-moromo ë suvuoroho mueberëjo.

5 Suvuoro hesi bëhoho ëhi höjo. Urimë'i John jovëro bapataeto vaejëvade höjo. Bogo majae ëgoho baebe va'ë'iro God-ro hesi Aru'ahoho mëmiromo ëhuro jovoho bogo a'i Aru'ahohuro bapataeto vaejëvo'ajëjo.

Iesuhu ö'idöre ajiomade jöhoje.

6 Ëhi'amu iae apostle ömo'ömohuro Iesu'o gemuore jioruomë'ëro uavareje: Bada na ja avevejö'e ajamui'iramu Israel rajoho nomëro urimo ë'arëhi ëhi masije riravoromo sa'a ioro'ioroho muebejëvo'ejarëjo o bogajo.

7 O bogajamu uëvadeje: Ëhi jië'e muoho bövioho bise'oho divare majare jio'amoröhoho hesi Vavuohuro bamë'ëro ëhu'ëro bogo ga'a'arujëjo.

8 Iae ëhi höjo röhu God-are Aru'ahohuro jemesirire ru-vebi'iramu darugoho bae'a'arujëjo. Baenugoromo naehu diehi diehi ë'amu gavarije jöho ë jöho Jerusalem amore majëhibe Judea sa'ae bövioho majëhibe Samaria sa'ae bövioho majëhibe sa'ae gö gö majëhibe jijiho barë'arujëjo.

9 Ëhi uëvamu hegoro gavareje hu ö'idöre ajiomamu God-ro uavë'ëro. Ajiomamu suëro riogivë'ëro hu bogo gavareje.

10 Röhu ajiomamu bogo gavë'e ö'idöho ëma ërimahamu
gavë'i ae niö'i ajivë'e niögu io'amë'oho jaburo ma-majioho
rueromo bëhire rirarovareje.
11 Rirarovoromo uëvareje: Asë'e Galilee rajomë jemë
rabëni riravoromo ö'idöho ërimaharujëjo. Ëaho Iesu jeme-
sirire jioromo ö'idöre ajiomë'ëro sionëro ruvebi'ajëjo. Sue
uhure ajiomamu gavarijëhi ëhi rue'a'ajëjo.

Judas-are siono baeromo apostle jioröhe a baejare jöhoje.

12 Ëhi majëhijamu hegorovo apostle ömo'ömohuro Olives
Dahorure jioromo öri dunonö 1 kilometre rabu'e vuonorö'ö
va'oromo abo Jerusalem va'o suorovareje.
13 Suorovonugoromo va'oromo urimo raromonövare döre
osa gagore ë iojiomareje. Ëapostle jabesi ihoho Peter
John James Andrew Philip Thomas Bartholomew Matthew
o Alphaeus-are harihe James o Simon. Röhu Simon hu Jew
rajehu jabesi mueberovo'i nimade aho jiadeje. O apostle
gö James-are harihe Judas jiadeje. Apostle jabesi ihoho ëhi
jio'amadeje.
14 Ëaribövioho aho'obëhe ë iojiomoromo Iesuare ö
ömo'ömoho hesi vëme Mary magonaho ioro'ioroho ë
aribövioho'o gemu mae raromoromo God-are örire jöe
ato'i arinövareje.
15 Ëhi'oromo majae vemino'e barëjamu evare Iesu mae
uehorovarue aribövioho 120 rabu'e ëho jaburo gemuore
gagovorovë'ëro Peter-ro ri'öromo uëvadeje:
16 Ö mueno'ohumë Judas-hu ë'ade jöho God-are surire
jajivarëhi öre gö bogojië'ëro iae ëhi jiade höjo. Urimë'i
God-are Aru'ahohuro David uavamu Judas-hu majae ijonö
vaeröhe jöho jajivade höjo. Judas hu aehu Iesu guduamojöro
öri röjëhijade ae jiade höjo.
17 Hu no'o gemu mae hi juvonövade höjo. Huro no'o
bimuvoromo mue gemu vaeröhego ëhuni Iesuro hu baejade
höjo.
18 Peter-ro ëhi jövadeje röhu hesi jö bëhoho Judas-hu mu
sisë vaeromo ujuohade ë ijo bajohuro ëhuro sa'aho imadeje.
Imoromo ë sa'are beruvebiromo dëho tögömamu dë hötöre
suoro suoro baeromo guomadeje.
19 Guomamu ë jöho Jerusalem raje ae aho'obëhe jaburo
henugoromo ë sa'aho jabesi jöëro Akeldama jumuvareje.
Akeldama huotovë'e hesi bëhoho Kö Rovë'e Sa'ahoje.
20 Amo Peter-ro Judas-are jö vituoho majëhiromo uëvadeje:
David-ro Judas-are jöho Psalms surire jajivoromo uvë'e höjo:
Hesi amoho a rumo'e jioröhe höjo.
Nadi a göho ëho hi'irajo.

O jö göho uvë'e höjo: Ae göëro hesi sionoho baeromo mue bae'a'ajëjo.

21-22 Ëhi uvë'ego na negajëjo ae gemuëro Judas-are sionoho baeromo no'o gemu mae juvoromo Bada Iesu ri'öjë'ëro hijamu nunehu gavade jöho ae majëhinövoröhego. Na negajëjo Iesuhu no'o hibe juvo'ego John-hu bapataeto mu vaejamu aevo'i no'o hibe ruejuvo Iesu ö'idöre ajiomamu ëhi hiemu hibe rovade ëhi jië'e ae jio'iröhego.

23 Peter-ro ëhi uëvamu hegorovo rueho jaburo ae niö'i jabesi ihoho uvareje Judas-are sionoho baeröhego. A gö hesi ihoho Joseph jiadeje. Ëa hesi iho göho Barsabbas jio'i iho göho Justus jiadeje. Hesi ihoho niö'i gemu jiadeje. O a gö hesi ihoho Matthias jiadeje.

24 Ëae niö'i jabesi ihoho uvonugoromo God-are örire ëninamiromo uavareje: Bada ae aho'obëhe nosi dë vövöbajo'oho jero gövuanue höjo. Ëhuni ae niö'i röhu di aho gemu nimanuoho jero röjahuijego no bae'irarëjo

25 ëhuro hu Judas-are sionoho baeromo apostle muoho vae'iröhe höjo. Ëhesi bëhoho urimë'i Judas apostle jië'ëro röhu muoho vuonugo'i guomoromo hesi röho sisëre va'ade höjo.

26 God ëhi uanugoromo munë inine ömëvonugoromo ë ae niö'i jabesi ihoho ë munë jabesi döre jajivoromo hevö gagore ba'amoromo hijiohijiovareje ga'iro di aho bae'iröhoho jiego. Hijiohijiovoromo gavareje bae'iröhe aho Matthias jiamu gagorovo uavareje huro Iesuare apostle 11-ho jabu'o gemuore juvonövoröhego.

2

God-are Aru'ahehu ruvebijade jöhoje.

1 Ëhi'amu Pentecost majaho rovamu Keriso mae ue-horovarue aribövіohuro aho'obëhe osae gemuore raro-moruomadeje.

2 Raromoromo ma-majioho hejareje buru börömonö'e ö'idöre jioromo ruvebiromo jabuhu raromarue osaho aho'o huosihuosihavamu.

3 Huosihavamu hejë'i gavareje vëni hödu va'ëne bitaroho rumorovoromo ae gemu gemu jabesi simano döre jiorovamu.

4 Jiorovamu gagorovo God-are Aru'ahohuro ae aho'obëhe jabesi dë vövöbajo'ere abueromo rarovadeje. Rarovoromo bitaroho ajëmijamu aevoromo huë göëro göëro jöe vaerovobe va'areje.

5 Röhu Jew rajo ae göëro göëro Jerusalem amore ë raro-
moruomadeje God mae uehorovaruëro jiëˈëro saˈae göre
göre jioromo rueruomëˈëro.
6 Jerusalem raromoromo hejare Iesuare aribövioھuro
atavavamu hegorovo ae ahoˈobëhe gemuore rueromo
gagovoruomadeje. Gagovoromo ae gemu gemu hejare
jaburo jabesi huë göëro göëro vaerovavamu hegorovo hire
görö'öjëvadeje.
7 Hire görö'öjëvamu riˈöromo uvoruomadeje: Jabumë bogo
nosi saˈae gemuoho jioˈi Galilee rajemu jioruomajëjo.
8 Ëhi jiëˈoho diehiˈoromo nosi huë göëro göëro atoˈego no
hejaruëjo.
9 No Parthia saˈa raje javuajëjo. Media raje Elam raje
Mesopotamia raje Judea raje Cappadocia raje Pontus raje
Asia raje
10 Phrygia raje Pamphylia raje Egypt raje javuajëjo. Cyrene
amo bëhire Libya saˈa raje javuajëjo. Rome amo raje
javuajëjo.
11 Rome amo rajo a ioroˈioroho Jew rajo ae javuajëjo.
A ioroˈioroho bogo Jew aehu javuoˈi röhu Jew rajo jabesi
muoho noro ijonö baejëˈe javuajëjo. Crete saˈa raje
javuajëjo. Arabia saˈa raje javuajëjo. No saˈae gö gö ëhi
javuajëjo. Röhu no ae ahoˈobëhe hebe rovaruëjo God-hu mu
masije gö gö ëˈade jöho ë aribövioھo jaburo ae gemu gemu
nosi jöëro atavavoˈego.
12 Ëhi uvoromo ae ahoˈo tiöromo uehore gö gö baeromo
uarovareje: Diehiˈego ëhioھo ëˈaruëjo.
13 A ioroˈioroھo bogo ëھioھo uvoˈi aˈi ma-sivëgoromo
uarovareje: Ëaribövioھo rihuˈe jovo sisë ueˈaھo avohëˈëro
simane huotovëھoˈego ëˈaruëjo.

God-are Aru'ahehu rovamu Peter-hu Iesuare jö majëھijade jöھoje.

14 Ëھiˈamu Peter-ro apostle ioroˈiore 11-ho jabuˈo gemu
mae jiëˈëro riˈöromo ae ahoˈobëھe ma-darugoˈo uëvadeje:
Jew raje Jerusalem raromarujohumë ae ahoˈobëھe naehu jö
jövoˈiëˈajoھo avoˈavoھo hehëjo.
15 Jemëro uvarujëjo: Ave aribövioھo simane sisërëjëˈëro
ëˈaruëjo. Bogo ëھioھo höjo rabëni majae rojomanovego
vörö'e jovoھo aھo bogo ueˈahoruomajëro jiëˈëro.
16 Ëھuni bogo ëھioھo jioˈi aˈi ë mu hesi bëھoھo urimëˈi Joel-
ro ave jöھo God-aro baeromo jajivoromo uvade höjo:
17 God-ro uövuavohijajo: Ijo tugohoˈi majaھo rueˈiramu naro
ave muoھo vaeˈejöjo.

Naro nasi Aruˈahoho jovonöˈe otehëhoˈiramu ae magonahe
ahoˈo rumorovoˈajëjo.
Rumorovoˈiramu jemesi ujo ömoˈömoho aˈo magonahoˈo
nasi jöho huruohoˈaruëjo.
Jemesi a iˈohuro nasi muoho niaˈovoro gaˈaˈaruëjo.
Jemesi a mavojohuro momorö'öromo mue gemuoho
gaˈaˈaruëjo.
18 Ëho majaho rueˈiramu nasi Aruˈahoho otehëhoˈiramu nasi
mu vaejarue aho magonahoho jabuˈo rumorovoˈajëjo.
Rumorovoˈiramu nasi jöho huruohoˈaruëjo.
19 Öˈidöre vörö'e muoho vaeˈejöjo.
Saˈare darugoˈe muoho ömoˈejöjo.
Saˈare ömoˈiramu köemu jioromo vëne ravoromo uˈe
ajiomoˈajëjo.
20 Öˈidöre vaeˈiramu majaho ramoramovoromo manaeroho
köˈe jioˈaˈajëjo.
Badare ajiˈe maja börömo rueröhe ë hesi urimo ëho
jioˈaˈajëjo.
21 Evare ae rahu Badani uvëˈoho maro jëvoˈajëjo.
22 Röhu Israel rajomë ave jöho hehëjo. Naro Nazareth
raje Iesuare jöho majëhiˈiëˈajëjo. God-ro Iesu ajamijamu
bogo gavarue darugoˈe muoho vaeˈamade höjo ëhuro jemëro
tiöromo ma-samaˈe uvoˈirarijego: Iesu bogo ëma rueˈi God-
ro nugö'öjamu rovade höjo. Ëmuoho jemesirire vaejëˈëro
jemëˈo iae gavaruje höjo.
23 Ëaho jemesi övore rovade höjo God-ro ëhi nimoromo
uvëˈëro. Jemesi övore rovamu jemëro baeromo sisë
aribövioho uëvamu korosire anare höjo. Jemesi sisë höjo.
24 Röhu vavaene baeromo guomo raromoromo God-ro
hesi vavaenoho avohahamu riˈöjade höjo bogo ioroˈioremu
guomoröhe ahuro jiëˈëro.
25 Ëhi riˈöˈiröhe jöho urimëˈi David-ro God-are surire jajiv-
oromo uvëˈe höjo:
Naro gavode höjo Badaro naˈo gemu mae juvoˈi hijamu.
Huro nasi bëhire juvoˈego na bogo juhuonivoˈejöjo.
26 Ëhuro dë vövöbajoˈoho sasohevaje höjo. O bitarohuro
nimorohëˈi jöe jövaje höjo.
Iae nasi sino hahoˈoho guomo hesi höjo. Röhu na mae
hiromo muebeˈejöjo hujeji God-ro ajemiˈiröhego.
27 Ëhesi bëhoho guomevoˈiramu vuovoromo raromaruiroho
God ja nasi aruˈahoho ëho bogo nugehoˈiramu bogo
ioroˈioremuoho ëho hiˈaˈajëjo.
Na jasi aëro jevëˈëro ëhuˈëro jero ajemiˈiramu nasi sinoho
bogo sagohorijevoˈajëjo.

28 Naehu hiemu hiˈirode öroho jero röjehijëˈe javajëjo.
Jero naˈo gemu mae juvoˈego ëhuro na nimorohevo avohoˈajëjo.
Iesuhu ëhi ëˈiröhe jöho David-ro jajivade höjo.
29 Aganomë naro nosi hijo mionoˈe David-are jöho jemesi
örire huruoho majëhiˈejöjo. David guomamu guavare höjo.
Hu guavare huoho jaruvohuˈo aviae jiajëjo. Ëhuni hesi
sinoho bogo sagohoriˈiröhe jöho hu bogo jövoˈi Iesuare jöho
jövade höjo.
30 Ëhesi bëhoho David-ro jö God-aro baeromo juvaje aëro
jiëˈëro ijonö jioröhe jöho gavade höjo. Ëhuˈëro hu garomo
uvade höjo: God-ro na jöe darugo maˈe majehiromo uevëˈe
höjo: God naro jasi uje gemu baeromo böröme bamoˈejöjo
David jaehu öri ariˈe muebejanuëhi ëhi ëˈiröhego.
31 God-hu Keriso böröme bamoröhe jöho David-ro gavëˈëro
ëhuni Kerisohu riˈöröhe jöho jajivoromo uvade höjo:
Vuovoromo raromaruiroho God ja hesi aruˈahoho ëho bogo nugahamu bogo ioroˈioremuoho ëho hijade höjo.
Jero hu ajamamu hesi sinoho bogo sagohorijahade höjo.
32 Röhu ë aho Iesu God-ro ajamijamu riˈöromo röhu maho
hijade höjo. Hijamu hesi aribövioho ahoˈo no iae nunëro
gavëˈe javuajëjo.
33 Riˈö hiromo God-ro böröme bamamu ajiomoromo hesi
övo manö hijëˈe höjo. Hiromo Vavuehu uavadëhi ëhi hesi
Aruˈahoho bojamamu baeromo jovonöˈe otehahuëˈëro jemë
garomo hejaruje muoho nomëro vaejaruëjo.
34 Röhu Iesuhu God-arire ajiomade jöho iae mae jioˈego
röjëhiˈejöjo. Iesuhu ajiomadëhioho David God-ariroho bogo
ëhioho ajiomade höjo. David hu bogo ajiomade höjo röhu
God-are surire jajivoromo uövuade höjo:
Bada God-ro nasi Bada uavade höjo:
Nasi övo manö rojo hijego
jaˈo muorovarue aribövioho
35 naro ruahöˈöjëvego
hörëro vijuvo taemoˈamoˈirane höjo.
Bada Iesuhu ajio God-are övo manö hiˈiröhe jöho David-ro
ëhi jajivade höjo.
36 Ëhuni Israel aribövioho ahoˈobëhe jemëro ave jöho avoho
hehëjo. Jemëhu korosire anarije aho Iesu ë aho God-ro
böröme bamëˈëro hu Bada höjo. Böröme namiromo ajamui-
jaje ae höjo.
37 Peter-ro ëhi majëhijamu hegorovo ë aribövioho jaburo
juhuone böröme baeromo Peterˈo apostle ioroˈiorohuˈo
uëvareje: Ö ömoˈömoho no diehi ëˈejarëjo.

38 Diehiˈoˈejarëjamu Peter-ro uëvadeje: Jemë ae gemu
gemu uehoro sisëho vuonugoˈi uehoro mae baeromo Iesu
Keriso-are ihoro bapataeto vaejego God-ro jemesi sisëho
uehorovoromo vuonugoˈirajo ëhuro God-ro hesi Aruˈahoho
suvuore mëmego baeˈirarije höjo.
39 Ëhesi bëhoho God-ro hesi Aruˈahoho jemëˈo jemesi aboji
harihuˈohuˈo mëmiˈi uvade höjo. Ae dinöˈe dinöˈe raro-
moromo nosi Bada God-hu uvamu ejahëˈoho hesi Aruˈahoho
mëmiˈi uvade höjo.
40 Peter-ro ëhi uënugoromo ëhi jiëˈe jö göho ahoˈobëhe
majëhiromo uëvadeje: Sisëho vuonugoˈi avoho raromo-
hego ave sisë ariböviehu iˈu baeˈiröhoho jemë bogo ëhioho
baeˈirarije höjo.
41 Peter-ro ëhi majëhamu hegorovo hesi jö ejahare
ariböviohuro bapataeto vaeruomadeje. Vaejëˈëro ëhuˈëro
evare majare ae ahoˈobëhe 3,000 ëhi aevoromo Iesuare
aribövi ioroˈiorohuˈo gemu mae jijihonövareje.
42 Gemu mae jijihoromo apostle jabesi jöho heromo agane
vaerovoromo gemuoro ie ueˈahoromo God-are örire jöe
atonövareje. Ëhi jiëˈe muohuremu uehorovonövareje.

Iesuare ariböviehu gemuore raromo jijihoromo aviëhi jiëˈe mu vaejare jöhoje.

43 Ëhiˈoˈego God-ro apostle-ho ajëmiˈego bogo gavarue
darugoˈe muoho vaenövareje. Vaeˈego ae ahoˈobëhe ëho
gagorovo tiöromo uvonövareje: O mu mabëhe barueromo
röjahuijaruëjo.
44 Ëhiˈoˈego Iesu mae uehorovarue aho jaburo agane
gemuoho vaˈëne gemuoro raromo jijihoromo bövie biseˈe
bogo sivu sivuoho baeˈi ma-gemuoro bahinövareje.
45 Jabesi saˈae inömo inöme bövie biseˈe imoˈamoromo
ijo baje ujuohoromo ae gö rabe rabe bogojiëˈoho su-
vuorëminövareje.
46 Majae ëhi God-are amo börömore gagovorovonövareje.
O osare osare gemuoro raromoromo nimorohëˈi huë
baerovëˈi ie ueˈahonövareje.
47 Ueˈahoromo God rajahiromo a ioroˈioro jabesiro huë
mae baenövareje. Ëhiˈoˈego Badaro ae gö gö baejëvoromo
maro bamëvoromo ekaresia gemuore bimuvëvonövadeje.

3

Peterˈo Johnˈo höru sisëˈe a ajamamu marëjade jöhoje.

1 Majae sanuovamu Jew rajehu pari vaejarue majare
Peterˈo Johnˈo jaburo niöˈiro ruhe God-are amo börömore
höröˈi ajiomareje.

2 Ajiomoromo amo börömo hesi rejo ojo bëhire rovareje.
Ëojo hesi iho jumuvaroho Ojo Mabëheje. Rueʹi gavareje ae
gemu ë hijamu mamiʹe höru sisëʹe ëhi rahëʹe jiëʹëro. Höru
sisëʹego majae ëhi hesi aribövіohuro barueromo ojo bëhire ë
bamonövareje. Ojo bëhire bamoʹego ae gö gö osa börömore
vaʹiëʹiroho jaburo hu ijo baje bojamijöro ëninëminövadeje.
3 Ëhi ëʹojuvo hiromo gavade Peterʹo Johnʹo jabuʹo osare
rovaʹiaʹamu gëgorovo ëninëmadeje.
4 Ëninëmamu hegorovo rueho jaburo hu ërimahoromo
Peter-ro uavadeje: No gövuëjo.
5 Gövuëjamu hegorovo rue ahuro uvadeje: Jaburo suvuore
memiʹi uevaruëromo gëvadeje.
6 Gëvamu Peter-ro uavadeje: Ijo baje bogojevajëjo. Röhu
nasi örire jevajohuro ëhuro ajamiʹejöjo. Naro Nazareth amo
raje Iesu Keriso-are ihore ja uavajëjo: Riʹöromo juvëjo.
7 Riʹöromo juvëromo hesi övo manö maʹenoromo nige-
madeje. Nigemamu gavëʹi hejade hesi
höru hitahioho öbinajoho mae jiavamu hegorovo
8 döro majioho riʹöromo namiromo hesi hörëro juvadeje.
Hesi hörëro juvoromo tiöbe God rajahibe jabuʹo gemu mae
God-are osare vaʹadeje.
9 Ëhiʹamu ae ahoʹobëhe garuomadeje huro God rajahibe
juvamu gagorovo
10 gavare Ojo Mabëhi hesi bëhire hiromo ijo bajëni ëninëmaje
aho jiamu garomo tiöjëvamu uvareje: Diehiʹoromo höroho
marëjëʹëro juvajëjo.

Peter-hu God-are osa börömore namiromo Iesuare jö majëhijade jöhoje.

11 Ëhi uvoromo gavare ë aho Peterʹo Johnʹo jabesi
övoro jiorovoromo jabuʹo ëhi juvamu God-are amo börömo
hesi harada ihe Solomon-are haradare ë juvamu garomo
tiöjëvamu tutuvoromo ë gemu vaʹoromo gagovoruomadeje
gaʹirovo.
12 Gagovamu gëgorovo Peter-ro uëvadeje: Israel rajomë
jemë ave aho garomo rabëni tiöjarujëjo. Jemë rabëni Johnʹo
naʹo ërimahuarujëjo. Bogave uvoʹirarijëjo: No vörö'e aëro
javuëʹëro o mu maemu vaejaruëro ëhuʹëro noro ajamiʹego
marëromo juvajëjo. Bogo ëhioho höjo.
13 Aʹi hu marëjade hesi bëhoho aviëhi höjo. God-
hu Abraham Isaac Jacob nosi hijo mionoʹo ioroʹioro
muebeʹamadohuro hesi mu vaejaje aho Iesuare ihoho döro
nigemahade höjo. Ëaho jemëro guduamoromo a masijo
jabesi övore bojëmijarije höjo baeromo sisë vaeröhego.
Bojëmiromo hejarije Pilate-ro uvavamu: Ëʹego naro Iesu

jiovo nugöˈöˈirö uvamu hegorovo jemëro Pilate-are nunire Iesu bijönimarije höjo.

14 Iesu hu God gemu uehorovoromo mu maemu vaenövade höjo röhu jemëro hu bijönimoromo Pilate uavarije höjo huro a muoˈamaje aho jemëni jiovo nugöˈöjëhego vaˈiröhego.

15 A muoˈamaje aho jiovo nugöˈöjëhojöro uaˈi a iˈovavuaje aho Iesu anojöro uavarije höjo. Ëhiˈamu guomoromo God-ro ajamamu riˈöromo hijamu nosi nunëro gavëˈëro ë jöho majëhijarue höjo.

16 Ëaho Iesu mae uehorovadohuro ëhuro hesi darugohuro ajamamu ave höru sisëˈe a jemë gavarujoho biriroho bae-jade höjo. Ëaho Iesu mae uehorovamu ëhuro marëjadoho jemë ae ahoˈobëhe iae gavarujëjo.

17 Aganomë iae ëhi höjo röhu na gavajoho jemëˈo jemesi a masijohuˈo bëhoho bogo avoho gavëˈëro Iesu anarije höjo.

18 Röhu jemëhu vaejarije mu sisë hesi bëhoho urimëˈi God-ro jöho nugöˈöjamu jö hesiro baeromo majehinövare aribövioho surire jajivoromo uöbe rueruomade höjo: God-hu uavëˈëro böröme namiromo ajamuiˈiröhe aho viˈehe baeromo guomoˈaˈajëjo. God-ro mamiˈe jö bamoromo uövuadëhi öroho ëhi avohamu Iesu guomade höjo.

19 Ëhi jiëˈe jiaje ëhuni öri sisëre jijiharujoho vuonugoˈi God-are öroro jijihego huro jemesi sisëho muˈuvëhoˈirajo.

20 Ëhi ëˈëˈoho Badaro jemesi aruˈahoho biririvëhoˈajëjo. Biririvëhoromo Iesu nugöˈöˈiramu jemëni rueˈaˈajëjo. Iesu böröme namiromo ajëmiˈiröhe aho ë aho God-ro jemesi jöëni baejade höjo.

21 Baejëˈëro huro öˈidöre hijuvo hujeji God-ro saˈae bövie biseˈe röhu maho iˈe avohoˈiramu evare rueˈaˈajëjo. Ëhi jiëˈe jöho mami göˈe nugöˈöjamu jö hesiro baeromo majëhinövare aribövi mahuro surire jajivobe rovare höjo.

22 Iesuare jöho Moses-ro God-are surire jajivoromo uövuade höjo: Jemesi a bövie God-hu na remöˈöjamu rovodëhi huro jö hesiro baeromo majëhiˈiröhe a göhuˈo ëhi nugöˈöˈiramu rueˈaˈajëjo. Hu jemesi saˈa raje jioˈaˈajëjo. Jö rabe uëvëˈoho ejahonövorëjo.

23 Ae rahu hesi jö bogo ejahëˈoho ë aribövioho roriˈo sö vaˈoromo ijumëvoˈaruëjo. Iesuare jöho ëhi jajivëˈe höjo.

24 Ëhi jajivamu jö God-aro baeromo majahinövare a ioroˈioroho Samuel-arire aevoromo hesi ijore rueromo jö majëhijare ae ahoˈobëhe ëho jaburo jaruvore mu rabehu rovaje jöho majëhibe rovare höjo.

25 Röhu jemë'o huë mae bae'irarijego ëhuni ë aribövіohuro
jöho God-aro baeromo majëhiromo uënövare höjo: Huro
mu mabëhe nugö'ö'iramu rue'a'ajëjo. Jemë'o huë
mae bae'irarijego ëhuni God-ro jemesi hijo miono'oho
darugo'e jögoroho bojëmiromo uëvade höjo: Iae naro
muebejëvonövo'ejöjo. Huro ëhi jië'e jögoroho Abraham
bojamiromo uavade höjo: Naro jasi a ujoho mae
avohëvo'iramu ëhuro sa'ae dinö'e dinö'e raromarue
aribövіohu'o huë mae baeruomo'ajëjo.
26 Ëhi uavë'ëro huro hesi mu vaejaje aho Iesu baeromo
urimo jemesirire nugö'öjade höjo huro rueromo jemë huë
mae bojëmiromo dë vövöbajo'oho huotovëhego jemë ae
aho'obëhe mu sisëho vuonugo'irarijego.

4

Peter'o John'o Jew rajo a masijo jabesi nunire rirarovare jöhoje.

1-2 Peter'o John'o jaburo jöho ëhi majëhijamu hejë'i Jew
rajo a masijohuro rueruomadeje. Priest ömo'ömohuro
God-are amo börömo atovarue jabesi a böviohuro Sad-
ducee ömo'ömohuro ëho jaburo hejare Peter'o John'o ae
uëvamu: Iesu guomoromo ri'öjë'ëro ëhu'ëro vuovarue ae
aho'obëhe no'o ri'ö'ejarë uëvamu hegorovo uvareje: Jö sisë
ae majëhijaruëromo dë vörönëgamu rovareje.
3 Rueromo Peter'o John'o guduamo ömëvo va'oromo ma-
jae barëjamu gagorovo savoji gagore ba'amëvareje hujeji
nërö rueromo jabesi nunire rirarovoröhego.
4 Amo ae aho'obëhe Peter'o John'o majëhijare jöho heromo
Iesu mae uehorovoruomadeje. Mae uehorovë'ëro ëhu'ëro
Iesu mae uehorovarue aribövioho aho'obëhe 5,000 rabu'e
jiadeje.
5 Peter'o John'o savoji gagore ba'amëvamu
momorö'öjë'ëro sisonuvamu gagorovo council a masijohuro
a duvaho ömo'ömohuro jögoru örі röjëhijarue aribövіohuro
ëho jaburo Jerusalem rueromo gemuore gagovoruomadeje.
6 Gagovoruomamu priest böröme Annas-ro Caiaphas-
ro John-ro Alexander-ro priest börömo hesi agano
ioro'iorohuro ëho jaburo a masijo ioro'iorohu'o gemuoro
gagovareje.
7 Gagovoromo Peter'o John'o hu'iraejëvo ruejöro jöe
nugö'öjamu rueromo jabesi nunire ë rirarovareje. Ri-
rarovamu gëgorovo uëvareje: Jemë diehi'oromo höru sisë'e
aho ajamijamu marëjade höjo. Diehi jië'e vöröho baeromo
rahuare ihoro uvoromo ë'arije höjo.

8 Ëhi uëvamu God-are Aruˈahohuro Peter-are dë
vövëbajoˈoho rarovamu riˈöromo uëvadeje: Jew rajo a
masijohuˈo a duvahohuˈo nasi jöe hehëjo.
9 Noehu höru sisëˈe a ajamamu marëjade jöho evaho nani
jemë heˈi nëgamu ëhuni noro jemesi nunire rirarovojöro
atëˈëro uö gövuarujëjo.
10 Ëhi jiëˈoho na negajëjo jemëˈo Israel a ioroˈiorohuˈo
ae ahoˈobëhe jemëro ave jöho heˈirarijego. Ave aho jemesi
nunire marëjëˈe namijaje hesi bëhoho Nazareth raje Iesu
Keriso hesi darugohuro ëhuro ajamamu marëjëˈe höjo.
Ëaho Iesu jemë korosire anamu guomamu God-ro iˈovamu
riˈöjade höjo.
11 Ëaho Iesuare jöho God-are surire uhunöˈe jajivoromo
uövuëˈe höjo:

Jemë munë javue vaeˈirögoro munë gemu bijönimoromo
vuonugarije höjo.

Vuonugarijoho jaruvoho ë munëhuro javuoho nigemoˈego
bibivoromo mae namijajëjo.

Ëhi jajivëˈe höjo.
12 Iesuro huro gemuëro ajamuijego iˈuoho bogo baeˈi
marëjavuaje höjo. Ëhesi bëhoho God-ro Iesuare ihe gemu
saˈae dinöˈe dinöˈe bojamuijëˈe höjo aho bogo sisëroho vaˈi
mae javuoröhego. Iho göho bogohöjo.

13 Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo a masijoho jaburo
gavare Peterˈo Johnˈo bogo nuni ajiˈe aho jëvoˈi ëma unoˈe
ae jëvëˈe bogo juhuonivoˈi biririvoromo jöho majëhijamu
gagorovo tiöruomadeje. Tiöromo evare garomo uvareje:
Ëaho jaburo niöˈiro Iesuˈo gemu mae jirehonövëˈëro ëhuˈëro
ëˈaruëjo.
14 Ëhi uvoromo gavare höru sisëˈe aho mamiˈe marëjëˈëro
Peterˈo Johnˈo jabesi gemuore namijamu gagorovo jabesi jö
ahoˈiröhoho bogo eni jioruomadeje.
15 Bogo eni jioruomamu aëro Peterˈo Johnˈo
huˈiraejëvoromo gagovarue osaho vuonugoˈi roriˈo vaˈojöro
uënugoromo jabesi sivue jöho mevoromo uarovareje:
16 Noro ave ae niöˈioho diehiˈëvoˈejarëjo. Ëhesi bëhoho
Jerusalem raromarue ae ahoˈobëhe hejare uvamu: Ëae
niöˈiohuro bogo gavarue mue gö vaejëˈe hö uvamu hejëˈëro
ëhuˈëro subivoˈiröhoho bogo eni javuajëjo.
17 Röhu ae göëro göëro hebe vaˈojöëni ëˈego no jögore
bojëmiromo uëˈirarëjo: Bogave ijoho Iesuare ihoroho jöho
majëhiˈirarijëjo.

18 Ëhi uarovoromo ae uëvamu Peterˈo Johnˈo osaëro huˈiraejëvo rovareje. Huˈiraejëvo rovamu uëvareje: Bogave gemu Iesuare ihoroho jöho majëhiromo röjëhiˈirarijëjo.

19 Ëhi uëvamu hegorovo rue ae niöˈiohuro uëvareje: Jemëhu uövuarujoho nadi Iesuare ihoroho jöho majëhirë uövuarujoho iae no hejaruëjo. Röhu na no jemesi jöho ejëhoˈejarëjo o God-are jöho ejahoˈejarëjo. Jemesi garëjo God di muoho nimego.

20 Iesuhu ëˈamu noehu garomo hejare jöho diehiˈoromo vuonugojörajo.

21 Ëhi uëvamu rue Jew rajo a masijohuro Peterˈo Johnˈo iˈu bojëmiˈibejaroho röhu uvareje: Höru sisëˈe aho marëjamu gavëˈëro ae ahoˈobëhe God rajahiruomajëromo iˈu bojëmiˈiröhe öroho bogo birohogoro vuonugoˈi jöe göˈo darugo maˈe majëhiromo jiovo rëmöˈöjëvamu vaˈareje.

22 Amo ae ahoˈo God rajahijare hesi bëhoho ë höru sisëˈe aehu hijade hesi vadunoho ahoˈo 40 ëminoˈe iosiramiromo ruëhi jiëˈëro bogo marë hesi jiadoho röhu Peterˈo Johnˈo Iesuare daruge baeromo ajamamu marëjadeje.

God-hu ajëmego bogo juhuonivëˈe ma-biririvoromo jö majëhiˈiröhëro Iesuare aribövіehu ëninamare jöhoje.

23 Iae jiovo rëmöˈöjëvamu vaˈoromo Peterˈo Johnˈo ma-burëro vuonoröˈö vaˈoromo jabesi aribövioho uëvareje: Jew rajo priest masijohuˈo a duvahohuˈo jaburo no uövuare höjo: Iesuare ihoroho nadi ijoho jöho majëhirëjo.

24 Ëhi uëvamu hegorovo rue Iesuare ae ahoˈobëhe jaburo uehore gemu baeromo God uaruomadeje: O asëˈe nosi A Börömoho öˈidöe saˈae jove bövie biseˈe jero bamavuane höjo.

25 Urimëˈi jero ave jöho bojamamu jasi Aruˈahohuro jasi mu vaejaje ae David nosi hije David-are simanore bojamamu huro jajivade höjo. Jajivoromo uövuëˈe höjo:

Saˈa ioroˈioro rajoho rabëni jovëro gatovanovoruomade höjo.

Saˈae göre göre aribövioho rabëni simano rumoˈe muoho vaeˈi öroho naho garuomade höjo.

26 Saˈae dinöˈe dinöˈe raromarue a masijohuro muorovoˈi avohorovare höjo.

Saˈare simano vaejarue aribövіohuro gagovorovare höjo

Bada Godˈo muorovoˈi God-hu uavëˈëro böröme namiromo ajamuaje ahuˈo muorovoˈi.

27 David-hu ë jö jajivadëhi ëhi ave amore iae gagovoruomade höjo Iesuˈo muorovoˈirovo. A masije niöˈi Herodˈo Pontius Pilateˈo ëho jaburo saˈa ioroˈioro rajohuˈo Israel

rajohu'o gemuoro gagovare höjo Iesu'o muorovo'irovo. Iesu jasi muohuremu vaejaje aho höjo. Jero hu uavane höjo huro böröme namiromo ajamui'iröhego. Ëahu'o muorovo'i gagovoruomade höjo.
28 Ëmuoho vae'i gagovare höjo. Röhu urimë'i ëhi jië'e muoho jioröhego God jero darugo'ëro javë'ëro jasi nimoromo ëhi bamane höjo.
29 Bada röhu jaruvoho ë aribövіehu uövuaroho Iesuare jö majëhijë'oho i'ue bae'a'arujë uövuare jöho jero ëho heromo uehorovoromo no jasi mu vaejarue aho ajamuinego bogo juhuonivo'i biririvoromo jasi jöho ma-sama'e majëhinövo'irarëjo.
30 Jasi muemu vaejaje ae Iesuare jöëni ri'öromo guomo guomo'e aribövioho ajëmiromo darugo'e mue gö gö vaejego aëro garomo jöho mae uehorovo'irarëjo. Ahia mino'ëjo.

31 God-are örire ëhi atamu gagorovo jabuhu raromaruoho hijiohijiovamu God-are Aru'aho hesi darugohuro ae aho'obëhe jabesi dë vövöbajo'oho rarovamu bogo juhuonivo'i biririvoromo God-are jöho atobe va'areje.

Iesuare aribövіehu huë baeromo ajamirovonövare jöhoje.

32 Ëhi'amu iae Iesu uehorovarue aribövioho aho'obëhe uehore gemu dë vövöbajo'e gemu baeromo bogo uvonövareje: Nasi höromo sivu sivue bahi'i a'i uvonövareje: Ae aho'obëhe nosi höromo ma-gemuoro bahinövareje.
33 Apostle ömo'ömohuro darugo ma'o ae majëhiromo uënövareje: Bada Iesu guomoromo ri'öjë'ëro hijamu nosi nunëro gavë'e javuajëjo. Ëhi'o'ego God-are huë mahuro ë aribövioho aho'o ruahö'öjëvonövadeje.
34 Ruahö'öjëvo'ego Iesuare aribövioho aho'obëhe i runo'e bövie bise'e eni jëvonövadeje. Ëhesi bëhoho ae rahu sa'ae o javue ma-jio'amë'oho imo'amoromo monioho ujuohoromo rueromo
35 apostle jabesi övore bahinövareje. Bahi'ego apostle-ho jaburo ganövare Iesuare ae gö gö rabe bogojiamu gavë'oho suvuorëminövareje.

36 Suvuorëmijamu iae ae gemu hesi ihoho Joseph-ro mue gemuoho vaejadeje. Joseph-are iho göho apostle ömo'ömohuro Barnabas jumuvareje. Barnabas huotovë'e hesi bëhoho biriri bojëmaje ahoje. Hesi agano ihoho Levi raje jiadeje. Cyprus sa'are jioromo rovadeje.
37 Rovë'ëro hiromo sa'ae gö imoromo monioho barueromo apostle jabesi övore bojëmadeje ae suvuorëmiröhego.

5

Ananias'o Sapphira'o sareri sareri'e jö majëhijare jöhoje.

1 Ëhi jië'e mu maho vaejamu röhu ae göëro mu sisëho
vaejadeje. A hesi ihoho Ananias jio'i hesi vaboro ihoho
Sapphira jiadeje. Ananias-ro mu sisëho vaeromo jabesi
sa'aho gö imoromo
2 subivëhoromo moni vitu hesi tario bamadoho vaboro-
huro iae gavadeje. Vituoho hesi tario bamo'i vituoho apostle
ömo'ömoho i'imëmiromo sarerëmiromo uëvadeje: Sa'a imode
hesi ijo bajoho iae bojëmi barëjë'e jevajëjo.
3 Bojëmi barëjë'e jevajëjamu Peter-ro uavadeje: Ananias
Satan-hu dinamijadoho ja rabëni ejahoromo hesi jöho bae-
jane höjo. Nadi God-are Aru'ahoho sareramiromo sa'a moni
vituoho subivëhoromo tario bamoromo uö'ibejanëjo: Na
sa'a hesi monioho iae bojëmi barëjë'e jevajëjo.
4 Sa'a bogo imane majaroho ëho jasi jiade höjo. Jero jasi
ga'ibejanëjo imavego o bogo. O sa'a imanevare monioho
aho'o jasi jiade höjo. Jero jasi ga'ibejanëjo ae bojëmavego
o jasi ma'enavego. Röhu ja rabëni ëhioho ë'i uehorovane
höjo. Ëhi ë'anoho ja bogo ma-aemuoho sareramui'i God'o
sareramijane höjo.
5 Jöho ëhi majahijamu hejë'i Ananias sa'are beromo guo-
madeje. Guomamu ae aho'obëhe ë jöho hegorovo sisë maro
juhuonivareje.
6 Amo guomamu a i'o ömo'ömohuro rueromo sinoho
niögëro numoromo bava'oromo guavareje.
7 Guavamu majae 3 hours rabu'e barëjamu gagorovo
vaborohuro hesi baru guomade jöho bogo hejë'e ma-
rovadeje.
8 Rovamu gagorovo Peter-ro uavadeje: Ave jöho uevego
na hejöjo. Sa'aho imoromo na jemë monioho avemino'e
baejarije höjo o gö'o döre baejarije höjo. Baejarije höjamu
sareramiromo uavadeje: Iae ëmino'e baejë'ëro jemesi örire
bojëmi barëjë'e javuajëjo.
9 Bojëmi barëjë'e javuajëjamu hegorovo Peter-ro uavadeje:
Ja'o jasi baruohu'o jemë rabëni uvarije höjo: Nani Badare
Aru'ahohuro bogo göromo i'uoho bojamui'ajëromo ëma
sareramuijarije höjo. Nadi ëhioho ë'ibejarijëjo. Aveho
gavëjo. Aribövioho jasi baruoho guavë'ëro aruëre ojanore
rovaruoho hejëjo. Jasi sinohu'o bava'oromo guavo'aruëjo.
10 Ëhi uavamu gavë'i vaborohuro Peter-are bëhire ma-
majioho beromo guomadeje. Guomamu rue a i'ohuro osare
rueromo gavare vaboroho mami'e guomë'e jiamu gagorovo
amonö bava'oromo hesi baru hesi bëhire guavareje.

11 Ëhi'amu ekaresiae aho'obëhe o a ioro'ioroho jabu'o ë
jöho hegoro sisë maro juhuonivoruomadeje.

Apostle ömo'ömehu noehu bogo gavarue darugo'e mu vaenövare jöhoje.

12 Ëhi ë'ë'ëro iae God-ro ajëmi'ego apostle ömo'ömohuro
bogo gavarue darugo'e muoho aho'obëhe vae'ego ae
aho'obëhe ganövareje. Ëhi'o'ego Iesuare aribövioho uro God-
are amo börömore iojiomoromo amo börömo hesi harada ihe
Solomon-are haradare ë gemuoro gagovorovonövareje.
13 Gagovo'ego a ioro'ioroho jaburo Iesuare aribövioho mae
uehorovëvo'i röhu juhuonivoromo bogo ëma gemuoroho
va'o raromonövareje.
14 Bogo ëma gemuoroho raromo'i röhu ae magonahe
gö'o gö'o aho'obëhe Bada mae uehorovoromo Iesuare
aribövioho'o aevoromo gemu mae raromo jijihonövareje.
15 Ëhi jië'e mu masijoho rovë'ego aëro guomo guomo'e
aribövioho örire ujuoho ruenugoromo momorö'öjarue röho
nu ano'e göre göre ë bahinövareje Peter rova'ego hesi övehu
bogo ajëmijë'oho röhu hesi maja aru'ahohuro bamëvego
marë'iröhego.
16 Ëhi'o'ego ae aho'obëhe Jerusalem-nörire amo göre göre
raromarue aribövioho jaburo guomo guomo'e aribövioho'o
aru'aho sisëhu simano sisë vaejëhë'e aribövioho'o ujuoho
rue'ego apostle ömo'ömohuro jabumë aho'obëhe ajëmiromo
avohëvonövareje.

Jew rajo a masijehu Iesuare apostle aribövi sisë vaejëvare jöhoje.

17 Ëhi'amu gagorovo iae Jew rajo priest börömohu'o hesi
aemo'aeme Sadducee aribövioho'o ëho jaburo apostle jabesi
mu maho garomo dë vörönimareje.
18 Dë vörönimoromo ri'öromo apostle aribövioho gudu-
amëvoromo ujuoho va'oromo savoji gagore io'amamu sisë
aribövioho'o gemuore raromareje.
19 Savoji gagore raromamu vahiromamu gagorovo Badahu
nugö'öjade anerahuro rueromo ojoho jiovëhoromo apostle
aribövioho söjëvo va'oromo amonö höröjadeje. Höröromo
uëvadeje:
20 Va'irarijoho God-are amo börömoro riravoromo Iesu
uehorovoromo mae raromo'iröhe öri hesi jöho majëhirego
ae aho'obëhe he barë'irarëjo.
21 He barë'irarëjamu hegorovo va'oromo sisonuvamu
gagorovo God-are amo börömore ajio riravoromo aevoromo
Iesuare jöho majëhijareje.

Ëhiˈamu Jew rajo priest börömohuˈo hesi ariböviohuˈo
ëho jaburo rueromo Jew rajo a duvahoho ahoˈobëhe jöe
nugöˈöromo uëvareje: Jew rajo a masijoho ahoˈobëhe ro
gemuoro gagovorego no jöe mevoˈirarëjo. Mevoˈirarëromo
jöe nugöˈöromo police-oho uëvareje: Savoji gagore
aribövioho sö ujuoho ruehëjo.
22 Sö ujuoho ruehëjamu hegorovo vaˈoromo gavare
savoji gagoroho apostle aribövioho bogojëvamu gagorovo
vuonorö'ö rueromo Jew rajo a masijoho uëvareje:
23 Noro vaˈoromo gavare höjo savoji gago hesi ojoho
tugoho titimoˈamëˈëro muebejarue aribövioho ojore ojore
atovoromo riravoruomamu gëgorovo ojoho jiovoromo osare
vaˈihö gavare höjo Iesuare aribövioho bogojëvamu.
24 Ëhi uëvamu hegorovo God-are amo börömo atovaje
police böviohuˈo priest masijohuˈo uvareje: Diehi jiëˈëro
bogoˈe höjo.
25 Bogoˈe höjamu ae gemuëro rueromo uëvadeje: Jöe
hehëjo. Savoji gagore ioˈamarije aribövioho jaburo God-are
amore riravoromo ae ahoˈobëhe jöe röjëhijaruëjo.
26 Röjëhijaruëjamu hegorovo rue police böviohuˈo
hesi bëhire raromarue ariböviohuˈo ëho jaburo apostle
ömoˈömoho sö ujuoho rueˈi vaˈareje. Vaˈoromo uvareje:
Noehu jabumë guduamëvëˈoho ae ahoˈobëhe no göromo
bijönimoromo munëro vajamuiˈaruëromo juhuonivoromo
apostle bogo guduamëvëˈe ma-sö ujuoho rovareje.
27 Ujuoho rueromo Jew rajo a masijo jabesi nunire
rëmamu ë riravareje. Riravamu gagorovo priest börömohuro
uëvadeje:
28 Noro darugoˈe jöho mamiˈe bojëmiromo jemë uëvare
höjo: Iesuare ihoroho bogave gemu aho jöho röjëhiˈirarijëjo.
Röhu jemëro jemesi jö sisëho röjëhiˈi arijamu Jerusalem amo
rajoho ae ahoˈobëhe heruomëˈe höjo. Ëhiˈoromo nimarujëjo
Iesu anamu guomade mu hesi iˈuoho noro baeˈiröhego.
29 Ëhi uëvamu hegorovo Peterˈo apostle ioroˈiorohuˈo
jaburo uëvareje: Iae no hejaruëjo röhu jemesi jöho gö
jioˈi God-are jöho gö jioˈego ëhuni nomë God-are jöho
ejahoˈejarëjo a jöho bogajo.
30 God nosi hijo mionoˈo muebeˈamonövade ahuro Iesu
ajamamu guomoromo riˈöjade höjo jemëro hu ijore ano
taemamu guomëˈëro.
31 Riˈöjamu God-ro hesi ihoho döro bamoromo uavade
höjo: Rojo nasi övo manö hijëjo. Hiromo ae ahoˈobëhe jabesi
böröme namiromo maro bamëvoˈirane aho jionëjo. Ëhi
jioromo öroho jiovëhego Israel rajoho jaburo uehoro sisëho

vuonugego God naro jabesi sisëho dejonö buˈöjëhoˈirode höjo.
32 God-ro ëhi jiëˈe muoho vaejamu nosi nunëro gavëˈëro ë hesi jöho ae majëhijarue höjo. Röhu bogo no gemu majëhiˈi God-are Aruˈahohuˈo ajamuiromo ae majëhijaje höjo. Ae rahu God-are jö ejahëˈoho Aruˈahoho God-aro baejarue höjo. Amo huˈo ajamuiromo ae majëhijaje höjo.
33 Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo a masijohuro vörö'iraeromo apostle ömoˈömoho muoˈamojöro uvoruomadeje.
34 Uvoruomamu jabesi ae gemuëro jöe jövoˈi riˈöjadeje. Ëa hesi ihoho Gamaliel jiadeje. Hu Pharisee ae jiadeje. Hu Jew rajo jögoru öri röjëhijaje ae jiamu ae ahoˈobëhe hesi örire mae uehorovoruomadeje. Ëaho Gamaliel-ro riˈöromo a masijo ioroˈioroho uëvadeje: Ëaribövioho roriˈo sö vaˈego na jö harihe majëhijego evaro sionëro sö ruerëjo.
35 Sö ruerëjamu sö ujuoho vaˈamu evare uëvadeje: Israel rajomë rue Iesuare aribövi muoˈamoˈi uvarujoho o jabesi örire rabe rabe vaeˈi uehorovëˈoho nadi nuni rumoˈoho ma-vaeˈi uehorovo avohoromo vaerëjo.
36 Ëhesi bëhoho rabëni ma-bisemu urimo ae gemu hesi ihoho Theudas-ro rovade höjo. Rueromo ae uënövade höjo: Na a böröme jevajëjo. Ëhi uëˈego ae ahoˈobëhe 400 rabuˈe hesi ijore ijore jijihonövare höjo. Hesi ijore ijore jijihojuvo aëro Theudas anamu guomamu hesi aribövioho ahoˈobëhe arua anumiae vaˈoruomamu hesi muoho sisërë barëromo bogojiade höjo.
37 Ëhi ëˈëˈëro saˈare a jabesi iho baeruomade majare ae gö hesi ihe Judas Galilee saˈa rajohuro rovade höjo. Rueromo jöe majëhiromo jabesi simanoho huotovëhëˈëro ae ahoˈobëhe hesi ijore ijore jijihonövare höjo. Jijihamu aëro Judasˈo anamu guomamu ë hesi aribövioho ahoˈobëhe arua anumiae vaˈo barëjade höjo.
38 Vaˈo barëjëˈego ëhuni naro ave jöho majëhiromo uëvajëjo: ËIesuare aribövioho ma-nunëremu gëromo vuororëmirëjo. Ëhesi bëhoho rabëni jabuhu vaeˈi nimoruomaje muoho ma-a jabesi mu jiajoho Theudasˈo Judasˈo jabesi muehu sisërëjadëhi Iesuare aribövi jabesi muohuˈo ëhi sisërëˈajëjo.
39 O God-hu bojëmade mu vaejaruohuro jemë jabumë bogo iosirëmi varijënoho jëvajëjo. Iosirëmiˈiëˈoho uvoˈaˈarujëjo: Nani no ae göˈo muorovaruëˈi gaˈaˈarujëjo Godˈo muorovëvoˈiramu.
Jöho ëhi majëhamu hegorovo ë Jew rajo a masijohuro ejahoruomadeje.

40 Ejahoromo ae uëvamu apostle aribövioho osaëro sö
rovareje. Sö rovamu gagorovo hisuebijëvojöro uëromo
apostle-ho uëvareje: Ijoho bogave Iesuare ihoroho jöho aho
majëhi'irarijë uënugoromo jiovo rëmö'öjareje.
41 Rëmö'öjamu uvareje: God-ro no mae uehorovavuë'ëro
ëhuni hu uvajëjo: Noehu Iesuare jöëni i'u baejaruoho iae
eni javuajëromo nimorohobe Jew rajo a masijehu jiaruire
jioromo va'areje.
42 Va'ë'ëro Iesuare jö mae majëhinövaroho bogo vuonugo'i
majae ëhi God-are amo börömore va'oromo jabesi osare
osare va'oromo ae uënövareje: God-hu uavë'ëro böröme
namiromo ajamuaje aho iae Iesu höjo. Jöho ëhi majëhiromo
ë hesi öroho röjëhinövareje.

6

*Ae aho'obëhe 7-hu ekaresia ajëmiromo moni mu mue-
bejëhoröhego ekaresiaehu baejëvare jöhoje.*

1 Ëhi'amu ae magonahe aho'o ro Iesuare aribövi gemuoro
havobe va'amu börömoraejadeje. Börömoraejamu Greece
huëhu atarue Iesuare aribövioho rë vörönëgamu jöe
atoromo uvareje: Ijo bajo magonaho doru majae ëhi su-
vuorëmijaruoho nosi Greece huëhu atarue magonahoho ijo
bajoho bogo avoho baejarue höjo.
2 Ëhi atamu hegorovo apostle aho'o 12-ho jaburo
Iesuare ae magonahe aho'obëhe gemuoro gagovojöro
jöe nugö'öjareje. Jöe nugö'öjamu ro gemuoro gagovamu
gagorovo uëvareje: Apostle nosi muoho God-are jö
majëhijaruoho höjo. Noehu God-are jö majëhijaruoho bogo
avoho ma'eno'i moni suvuorëmijarue muohu'o vaejë'oho
ëho bogo maho höjo.
3 Aganomë bogo maho jië'e jiaje ëhuni ga'irarije di aho ae
aho'obëhe uvarujoho: God-are Aru'ahohuro dë vövöbajo'ere
rarovë'ëro jabumë simano mae uehorovarue aribövioho
hö uvarujoho ëhi jië'e aho aho'obëhe 7 ëmino'e jabesi
ihoho uövuego noro ë moni muro bamëvego jabumë ëho
muebe'irarëjo.
4 Ëaribövioho 7 jaburo suvuorëmi'iröhe muoho
muebe'iramu noro ë muoho vuonugo'i God-are örire
jöe atoromo hesi jöho majëhinövo'ejarëjo. Ëhuremu
uehorovonövo'ejarëjo.
5 Apostle-ho jaburo ëhi majëhijamu hegorovo ae magonahe
aho'obëhe uvareje: Jö mae höjo. Jö mae hö uvoromo
ejëhoromo Stephen baejareje. Stephen Iesu mae uehorovo
avohamu God-are Aru'ahëro rumorovë'e ae jiadeje. Stephen

baeromo Philip Prochorus Nicanor Timon Parmenas Nicolaus ëho jabu'o baejëvareje. Nicolaus mami'e Antioch amore jioromo rovadeje. Urimoho bogo Jew rajo jiadoho ijonö Jew rajo muoho baejadeje.

6 Ëaribövioho 7 baejëvonugoromo sö ujuoho va'oromo apostle jabesi nunire rëmareje. Jabesi nunire rëmamu apostle-ho jaburo jabesi jöëni God-are örire jöe atoromo öve simanore bamëvareje ë ijo bajo suvuorëmiröhe muoho vaeröhego.

7 Ëhi ë'ë'ëro God-are jöho Jerusalem ame bövioho rumorovamu Iesuare ae magonahe Jerusalem raromaruoho ae aho'obëhe jiobe va'adeje. Ae aho'obëhe jiobe va'ojuvo Jew rajo priest ae aho'obëhe Iesuare jöho aevoromo ejahareje.

Jew rajo a masijehu uëvamu Stephen guduamare jöhoje.

8 Ëhi'amu iae God-ro Stephen mabëhe ajamiromo darugoho bojami'ego ëhuro bogo gavarue darugo'e mu masije gö gö ae aho'obëhe jabesi nunire vaenövadeje.

9 Mu masijoho vaejamu Jew rajo a ioro'iorohuro ri'öromo Stephen-are jöho aho'ahamijareje. Jö aho'ahamijare aribövioho ioro'iorohuro Cyrene amore Alexandria amore jioromo rovë'ëro Jerusalem raromoromo Jew rajehu God rajahijarue osae gemuore gagovoromo God rajahinövareje. Ëosa hesi ihoho Jiovo Rëmö'öjë'e Aribövi Jabesi Osaho jiadeje. O ioro'iorohuro Cilicia sa'are Asia sa'are jioromo rovë'ëro raromareje. Ëaribövioho jabu'o Stephen-are jöho aho'ahamareje.

10 Aho'ahami'ego God-are Aru'ahohuro Stephen simano mae bojami'ego huhu jövaje jö ahoröhoho bogo eni jëvonövadeje.

11 Bogo eni jëvamu gagorovo jabumëro a ioro'ioroho ijo bajoho bojëmiromo uëvareje: Jemëro ae aho'obëhe sarerëmiromo uërëjo: Noro hejare höjo Stephen-ro Moses'o God'o jabesi jöho sisë'i jövavamu.

12 Ëhi majëhiromo Jew rajo a duvaho jabesi o jögoru öri röjëhijarue aribövi jabesi o ae magonahe aho'obëhe jabesi dë vövöbajo'oho huotovëhamu dë vörönimoruomadeje. Dë vörönimoruomoromo rueromo Stephen guduamo bava'oromo Jew rajo a masijo jabesi nunire nugareje.

13 Jew rajo a masijo jabesi nunire nugoromo a ioro'ioroho sö rovareje jaburo ë a masijo jabesi nunire Stephen-are jöho sarerëmiröhego. Sö rovamu ëho jaburo Jew rajo a masijoho sarerëmiromo uëvareje: Ave iahuro God-are osa börömoho sivoromo Moses-hu bojamuijade jögorohu'o sivemu sivaje höjo.

14 Ëhesi bëhoho noro hejare höjo Stephen-ro uvamu:
Nazareth rajoho Iesuro God-are osa börömoho dadovoromo
Moses-hu bojamuijade muoho aho'o tugoho'i mu i'e boja-
mui'ajëjo. Stephen-ro ëhi jië'e jö sisëho jövamu hejare höjo.
15 Sarerëmiromo ëhi majëhijamu hegorovo rue Jew rajo a
masijohuro Stephen gemu ërimahoromo gavareje hesi nu
ano'oho anera jabesi nu ano'o va'ëne jiamu.

7

Israel rajehu God-are jö bijönimobe rovare jö Stephen-hu majëhijadohoje.

1 Anera jabesi nu ano'o va'ëne jiamu gagorovo priest
börömohuro Stephen uavadeje: Jasi jö sisë uövuaruoho ë jöho
na ma jöe o sareri jöe höjo.
2 Mae o sareri jöe höjamu hegorovo Stephen-ro uëvadeje:
A duvahohu'o agano ioro'iorohu'o naehu jö harihu
majëhi'ië'ajoho hehëjo. Urimë'i God-ro nosi hije Abraham-
are nunire rovade höjo. U'emu Abraham-ro Haran sa'are
va'iröhëro ë hesi urimo Mesopotamia sa'are hijamu evare
God aji'ere hijaje ahuro hesi örire rovade höjo.
3 Rueromo uavade höjo: Jasi aganoho sa'aho vuonugo'i
naehu röjahi'irode sa'ahuro ëhuro va'onëjo.
4 Ëhi uavamu hegorovo Chaldea sa'aho vuonugo'i Haran
sa'are va'oromo ë hijade höjo. Hiromo hesi vavuoho guo-
mamugo God-ro uavamu ave jemëhu raromaruje sa'are ro
hijade höjo.
5 Rueromo hijamu evare majaroho God-ro sa'aho bogo
gö bisemu vadu'oho bojamade höjo. Bogo bojami'i a'i
mae majahiromo uavade höjo: U'emu bojëmi'ejöjo ja'o jasi
ujohu'o ave sa'aho bae'irarijego. Abraham harihu rumo'e
jië'e röhu God-ro ëhi jövade höjo.
6 Ëhi uaromo uavade höjo: Jasi ujo ömo'ömoho sa'ae
göro va'o raromoruomo'ajëjo. Raromo'iramu ë sa'a ra-
johuro i'u'e mue huë vavaene bojëmi'iramu jabesi darugoremu raromoromo huë vavaene baebe va'ojuvo vadune
aho'obëhe 400 barë'ajëjo.
7 Barë'iramu jemesi ujo ömo'ömehu vaejöro i'u'e
mu bojëmaje aribövioho God naro gëromo i'ue mana
bojëmi'ejöjo. I'ue bojëmi'iramu evare jasi ujo ömo'ömohuro
ri'öromo ë sa'are jioromo rueröhoho ro ave dirö'ore na
rajehiruomo'ajëjo.
8 Ëhi mae uanugoromo uavade höjo: Jasi a jabesi sinoho
tarivo'amobe va'onövorëjo. Ëhuro na uvo'irode höjo: Nasi
aribövie jëvajëromo muebejëvo'irode höjo. Ja'o jasi ujo

ömoˈömohuˈo jemëro ëhi ëˈonövorëjo. Ëhi uavëˈëro ijonö Abraham-ro harihoho Isaac baeromo hurae gemu barëjamu gagorovo sinoho tariojahamu God-are harihuraejade höjo. Ëhiˈamu ijonö Isaac-ro harihoho Jacob baeromo hesi sinoho ëhi tariojahade höjo. Ëhiˈamu ijonö Jacob-ro hesi harihe ahoˈobëhe 12 nosi hijo mionoˈo jabesi sinoho ëhi tarivëhobe rovade höjo.

9 Ëhijo mionoˈohuro masijoraeromo Joseph-are mu mahuni dë vörönëgamu hu ae gö imëvoromo mana baejare höjo. Mana baejamu rue imare aribövіohuro Joseph baeromo Egypt saˈare abuejare höjo. Abuejamu God-ro Josephˈo gemu mae juvade höjo.

10 Josephˈo gemu mae juvoromo Joseph-ro vavaene baeˈego gagoro ajamiˈego mae hinövade höjo. Mae hijamu God-ro hu ajamiromo huë mae uehoro mae bojamiˈego mu mae vaenövade höjo. Mu mae vaejamu gagorovo Pharaoh Egypt saˈare simano vaejaje ahuro Joseph-are muoho garomo rajahiromo uavade höjo: Nasi Egypt saˈaho o bövie biseˈe avoho muebejehonëjo.

11 Ëhi uavamu muebebe vaˈëˈëro irunoˈe bogojiego ëma raromarue majaho rovamu ae ahoˈobëhe nume Egypt saˈare ave Canaan saˈare raromaruohuro huë vavaeni döro raromare höjo. Raromoromo nosi hijo mionoˈohuro ie nahoromo gavare höjo bogojiamu.

12 Ie bogojiamu gagorovo Jacob-ro hejade uvavamu: Nume Egypt saˈare irunoˈe iae jiajëjamu hegorovo hesi harihu ömoˈömoho uëvade höjo: Egypt saˈaro abueromo irunoˈe imoromo ujuoho ruerëjo. Ruerëjamu aevoromo Egypt abuejare höjo.

13 Abuejëˈëro vuonoröˈöromo Canaan saˈare rojomareje. Rojomëˈëro röhu maho Egypt abuejamu gagorovo Joseph-ro huruohoromo uëvade höjo: Na jemesi öe jevajëjo. Ëhi uëvamu Egypt saˈare simano vaejaje ahuro Joseph-are agano jabesi jöho hejade höjo.

14 Hejamu Joseph-ro jöe nugöˈöromo vavuoho uavade höjo: Jaˈo agano ioroˈiorohuˈo Egypt saˈaro ruerëjo. Ëaganoho ahoˈobëhe 75 ëminoˈe jiade höjo.

15 Jöe nugöˈöjamu hegorovo Jacobˈo hesi aganohuˈo Egypt abueruomade höjo. Abuejëˈëro ë vuovëvade höjo.

16 Vuovëvamu jabesi sinoho vuonoröˈö ujuoho rojomoromo Shechem amore ë guavare höjo mamiˈe jabesi hije Abraham-ro Hamor rajo aribövioho monie bojëmiromo ë saˈaho imëˈëro.

17 Guavamu nosi hijo mionoˈe Egypt raromaruohuro ae ahoˈobëhe jiobe ruejuvo God-hu mamiˈe hesi ujo ajëmiˈi

Abraham uavadëhi ëhi ajëmiˈiröhe majaho dunovade höjo.
18 Dunovamu gagorovo saˈare simano vaejaje ae gö Joseph
bogo gavadohuro riˈöromo Egypt saˈaho muebejade höjo.
19 Egypt mueberomo nosi aribövioho sarerëminövade
höjo. Sarerëmiromo nosi hijo mionoˈoho sisë vaejëvoromo
uëvade höjo: Jemesi harihu ininoho amonö bahiromo ëhuro
vuonugoˈamego vuovëhoˈirajo. Uëˈego ëhi ëˈonövare höjo.
20 Ëhiˈamu Moses rahade höjo. Aharihu hesi nu anoˈoho
mabëhe jiade höjo. Nu anoˈoho mae jiamu hesi vëmu
vavuˈohuro jabesi osare muohojuvo manaere niöˈi gemu
barëjade höjo.
21 Manaere niöˈi gemu barëjamu gagorovo amonö banu-
gare höjo. Banugamu gagorovo saˈare simano vaejaje a
hesi abojohuro rueˈi gavade Moses raromamu gagorovo
baeromo vaˈo hesi muohade höjo. Muohamu böviraejade
höjo.
22 Böviraejamu Egypt rajohuro jabesi mu mae jö mae
bövie biseˈe röjahijamu bae barëjade höjo. Bae barëjëˈëro jö
börömo jövoromo mu masijo vaeˈamaje ae jiade höjo.
23 Ëhiˈojuvo Moses vadune ahoˈobëhe 40 barëjamu
gagorovo huro uehorovoromo uvade höjo: Jaruvoho na
vaˈoromo nasi Israel rajo aribövioho gëˈejöjo gëˈi diehi
raromego.
24 Ëhi uvonugoromo vaˈi gavade Egypt raje ae gemuëro Is-
rael raje ae gemu hesi örire mu sisë vaejamu gagorovo Israel
rajoho ajamiromo Egypt rajoho iˈue mana bojamiromo ano
bamade höjo.
25 Ano bamoromo uvade höjo: Nani nasi aribövioho uro
uehorovoromo uvarue höjo: God-ro nörö uaˈiramu nöröro
no ajamuiˈiramu avare darugore raromaruoho vuonugoˈi
vaˈo mae raromoˈejarëjo. Ëhi uvarue hö uvadoho bogo
ëhioho jiade höjo.
26 Ëhiˈëˈëro nërö Moses-ro gavade höjo Israel raje niöˈiro
muororovamu. Muororovamu gëgorovo ahëvëˈi uëvade
höjo: A niöˈimë agane gemuoho jëvajëjo. Röhu jemë rabëni
muorovarujëjo.
27 Ëhi uëvamu hegorovo mu sisë vaejade ahuro riˈöromo
Moses övëro roriˈo biduohöˈöromo uavade höjo: Ja raro
uaˈego böröme vaeromo nosi muoho garomo ahavuanuëjo.
28 Ja nëri Egypt rajo ananëhi na ja ëhi anegoˈiro ëˈanuëjo.
29 Ëhi uavamu hejëˈi Moses-ro Egypt saˈare jioromo
juˈebiromo vaˈadoho vaˈo Midian saˈare ë hijade höjo.
Ëhiromo harihe niöˈi ömëvade höjo.
30 Harihe niöˈi ömëvoromo hijuvo vadune ahoˈobëhe 40

barëjamu Moses-ro a rumoˈe saˈare Sinai dahoru bëhire namiˈi gavade höjo ijo hisue vënehu ravoˈego anerae gemu ririre hijamu.

31 Ëhijamu gagorovo tiöromo avoho gaˈi bëhire vaˈihö hejade höjo Badaro uavavamu:

32 Na jasi hijo mionoˈe Abraham Isaac Jacob muebejëvaje aho God jevajëjo. God jevajëjamu hegorovo Moses-ro avoho gaˈiëˈadoho juhuonivoromo butubutumoromo bogo avoho gavade höjo.

33 Bogo avoho gavamu Badaro uavade höjo: Ave saˈaho nasi saˈae jiaje na mae uehorovevoromo höru guduoho jijövëjo.

34 Naro iae gëvode höjo nasi aribövioھuro Egypt saˈare sisëˈi raromamu gavëˈi hejode höjo jabumë haraˈuavavamu. Ëhuni na ruvebijëˈe jevajëjo jabumë ajëmego sisëˈi raromaruoho vuonugoˈi mae raromoröھego. Ëhi jiëˈe jiaje riˈöjego na ramöˈöjego Egypt saˈaro vaˈëjo. God-ro Moses-are örire ëhi uavade höjo.

35 Ëaho iae Moses höjo. Urimëˈi Israel rajo aribövioھuro ë ae gemuoho bijönimoromo uaruomade höjo: Ja raro uaˈego böröme vaeromo nosi muoho gavanuëjo. Israel rajo aribövioھuro Moses ëhi bijönimoruomamu God-ro hu baejade höjo. God-ro hu baeromo mu börömoho bojamade höjo. Ëھesi bëھoھo God-ro uavamu vënehu ravade ijo hisu ririre hijade anerahuro Moses nugöˈöjamu Egypt saˈare abueromo a böröme namiromo Israel rajo aribövioھo vavaene jëvamu baejëvoromo maro bamëvade höjo. Ëھi jiëˈe mu börömoھo God-ro Moses bojamade höjo.

36 Ëae gemuoھo Moses-ro Egypt saˈare hiromo bogo gavarue vörö'e muoھo vaeˈamoromo Israel rajoھo Egypt saˈare jioromo söjëvo vaˈadoھo vaˈo jovo eˈure jovo ihe Kavuëˈe Jovore darugoˈe muoھo vaeromo söjëvo vaˈadoھo vaˈo a rumoˈe saˈare darugoˈe muoھo vaeˈamobe vaˈojuvo vadune ahoˈobëھe 40 barëjade höjo.

37 Ëae gemuoھo Moses-ro Israel rajoھo uëvade höjo: God-hu na remöˈöjamu rovodëھi jö hesiro baeromo majëھiˈiröھe a göھuˈo huro ëھi nugöˈöˈiramu rueˈaˈajëjo. Hu jemesi saˈa raje jioˈaˈajëjo. Ëھi uëvade höjo.

38 Ëae gemuoھo Moses Israel rajeھu a rumoˈe saˈare gagovoromo raromaruire huˈo ë gemuore hijade höjo. Hu Sinai dahorure hiromo anera hesi jöھo baeromo anumiae abo hijo mionoˈoھo majëھinövo numeھo jabesi jöھo aruھiae ajio aneraھo majahinövade höjo. A iˈovëvoˈiröھe jöھo God-aro baejade höjo nosi örire bojamuiˈiröھëro.

39 Ëhi ëˈamu nosi hijo mionoˈohuro Moses-are jöho bogo
ejahare höjo. Bogo ejahoˈirögoro aˈi Moses juahamiromo
Egypt saˈare vuonorö'ö vaˈirögoro ëˈare höjo.
40 Vaˈirögoro Aaron uaruomade höjo: Inömoho
avohoˈamego no ëho masije hö uvoromo jabesi ijore
ijore jijihoˈirarëjo. Aˈi Moses söjavuo rovade aho no bogo
gavaruëjo hu dinöˈe höjo.
41 Ëhi atonugoromo cow harihu nu anoˈo vaˈëne
inömoho avohoromo uvare höjo: Ave inömoho darugoˈego
ma-hu gemu uehorovonövoˈejarëjo. Ëhi uvoromo mie
muoˈamoromo vëniro mueromo rajahiromo bahijahare
höjo. Jabumë övehu avohare inömoho ëho uvare höjo:
Börömoho höromo hesi ihoro söröho ijare höjo.
42 Ëhiˈamu gagorovo God-ro jabesinö dejoho buˈöromo
uëvade höjo: Jemëro jije mujöre ëho rajëhibe vaˈorëjo.
Jemëhu nëgajëhi ëhi ëˈorëjo. Ëhesi jöho jö God-aro baeromo
majëhinövare aribövi jabesi surire jajivoromo uvëˈe höjo:
God-ro uëvajëjo: Israel rajomë mie muoˈamoromo vëniro
mueromo bahibe a rumoˈe saˈare vadune ahoˈo 40 jijiharije
höjo. Na jemë na rajehiˈi ëˈarije höjo. Bogajo.
43 Aˈi ae gö jabesi god ihe Moloch ë hesi niögu javuoho
baeromo jijiharije höjo. Ae gö jabesi god ihe Raphan hesi
jiji nu anoˈoho baeromo jijiharije höjo. Ëinömo sisëho
jemesi övëro avohoˈamarije höjo uvene aho röjahiˈirarijëro.
Ëhuni na jemë rëmö'öˈejöjo öre ëgoro vaˈoromo Babylon
iosiramiromo roriˈo vaˈo raromoˈirarijego. God-are surire
jöho ëhi jajivëˈe höjo.
44 Nosi hijo mionoˈehu a rumoˈe saˈare raromo jijiharevare
evare God-are niögu javu börömoho jabesi örire jiade höjo
jaburo ëho garomo uvoröhego: God-ro noˈo gemu mae juvaje
hö uvoröhego. Ëjavu vaeröhe hesi öroho God-ro röjahijamu
Moses-ro ëho garomo ae uëvamu ëhi vaejare höjo.
45 Vaejamu nosi hijo mionoˈohuro baejare höjo. Baejëˈëro
vuovëvamu jabesi ujoho jaburo baejare höjo. Baeromo
Joshua-are ijore vaˈoromo ave saˈare rueromo gavare
höjo urimore raromare aribövioho God-ro bisihö'öjëvamu
gagorovo ave saˈaho baeromo javu börömoho ë bamare
höjo. Bamamu javuoho ë jiobe ruejuvo David-ro böröme
namiromo Israel muebejëvade höjo.
46 Muebejëvoromo mu mae vaeromo God-ro hu mae ue-
horovamu uvade höjo: Na negajëjo javu maho vaejego Jacob
muebenövade aho God-ro ë hiröhego.
47 Röhu hu bogo aˈi Solomon-ro God-ni javu maho vaeja-
hade höjo.

48 Ëhi ëˈade höjo röhu God dö mare hijajëro aehu övehu
vaejaharue osaroho bogo hijaje höjo. Osare bogo hijaje jöho
jö God-aro baeromo majëhinövade ahuro jajivoromo uvëˈe
höjo:
49 Badaro uvavohijajo: Na hijajoho öˈidöre höjo.
Höroho saˈare bamaje höjo.
Ëhi jiëˈoho diehi jiëˈe javue nanioho vaerëjo.
Nuhoˈirode osaho dinöˈe avohorëjo.
50 Jemë bogo eni jëvoˈajëjo naro nasi övëro ave inömoho
aohoˈobëhe bamëˈëro jevëˈëro.
God-are surire ëhi jajivëˈe höjo.
51 Sareri hiaˈi biririˈe aribövie jëvajëjo. Dë vövöbajoˈoho gö
gö uehorovaruje aribövie jëvajëjo. Hiaˈe tugohëˈe aribövie
jëvajëjo. Jemesi hijo mionoˈehu ëˈonövarëhi ëhi ëˈaruje höjo.
God-are Aruˈahoho bijönimobe rovaruje höjo.
52 God-are jö majëhijarue aribövioho jemesi hijo mionoˈoho
rabuˈe aribövioho bogo sisë vaejëvare höjo. Mami göˈe God-
ro ae rëmöˈöjamu jaburo ae majëhiromo uëbe rovare höjo:
God-are mu ma vaejaje aho rueˈaˈajë uëvare höjo röhu jemesi
hijo mionoˈohuro muoˈamare höjo. O avevejöˈe jemëro God-
are mu ma vaejaje aho a sisë jabesi övore bojëmamu anare
höjo. Ëho jemesi sisë höjo.
53 Jemesi jöëni aneraëro jö börömoho God-aro baeromo
bojëmare höjo. Röhu jemëro bogo ejaharije höjo.

Stephen munëhu vajamiromo ano bamare jöhoje.

54 Stephen-ro jöho ëhi majëhijamu hejëˈi Jew rajo
ariböviohuro hesi örire dë vörönëgamu vöröˈiraeromo ane
vuogigimoruomadeje.
55 Ane vuogigimamu God-are Aruˈahohuro hesi darugo-
huro Stephen-are dë vövöbajoˈere rarovamu öˈidöre sioroho
gavadeje God ajivoˈego Iesuro God-are övo manö namijamu.
56 Iesu ë namijamu gagorovo uëvadeje: Arueho gahëjo.
Na gavajëjo öˈidöho arorovoˈego God-are A Mahuro hesi övo
manö namiˈego.
57 Ëhi uëvamu hejëˈi rueho jaburo jöˈe dadovoromo hiaˈe
övo hitahiëro tugohoromo ma-darugoˈo tutuvo rueruo-
moromo Stephen ruë numë babaˈamoromo riravareje.
58 Riravoromo jagu bavaˈoromo roriˈo nugoromo
munëro vajamiruomadeje. Munëro vajamiˈirögoro urimo
utahoˈamojöëni niögoho jövo bahiruomadeje a iˈe gemu
Saul-ro muebejëhoröhego.
59 Niögoho bahinugoromo munëro vajamemu vajamijamu
Stephen-ro uavadeje: Bada Iesu nasi aruˈahoho baejehego
jasi örire öˈiröjo.

60 Ëhi uanugoromo ague aho hiromo ma-darugoˈo uvadeje:
Bada ave aribövi jabesi sisëho uehorovoromo vuonugëhëjo.
Ëhi uvoromo guomadeje.

8

1 Stephen guomamu gagorovo Saul-ro uvadeje: Stephen
anaroho iae mae höjo.

Saul-hu ekaresia sisë vaejëvobe juvade jöhoje.

Ëhiˈamu evare majare aëro aevoromo ekaresiae Jerusalem
raromaruoho mu sisë bëhe vaejëvonövareje. Vaejëvamu
Iesuare aribövioho ahoˈobëhe Jerusalem jioromo huruo-
moromo adovoromo vaˈo Judea saˈare Samaria saˈare dirö'e
göro göro raromobe vaˈareje. Apostle ömoˈömohuremu ëhi ë
Jerusalem raromareje.
2 Amo God uehorovarue a ioroˈiorohuro Stephen-are jöëni
darugoˈo nierusuburuˈe bamoromo hesi sinoho guavareje.
3 Guavamu Saul-ro ekaresiae ahoˈobëhe ijumëvoˈi
ëˈonövadeje. Ijumëvoˈirögoro osare osare vaˈoromo Iesuare
aho magonahoho guduamoˈamoromo ruho ujuoho rueromo
savoji gagore ioˈamonövadeje.

Philip-hu Iesuare jö bavaˈoromo Samaria saˈa rajo majëhijade jöhoje.

4 Iae huruomoromo vaˈare aribövioho dirö'e göro göro
Iesuare jöho majëhibe vaˈonövareje.
5 Ëhi majëhibe vaˈoromo iae Philip-ro Samaria rajo jabesi
amo börömore vaˈadeje. Vaˈoromo majëhiromo uëvadeje:
God-hu uavëˈëro böröme namiromo ajamuijaje aho iae Iesu
höjo.
6 Ëhi jiëˈe jöho majëhiˈego Samaria raje ae ahoˈobëhe
jaburo hesi jöhuremu avoho henövareje. Hesi jöho heromo
ganövareje Philip-ro darugoˈe muoho vaeˈamoˈego.
7 Vaeˈego aruˈaho sisëhuro jö'e dadovoromo a dëre jioromo
suorovo vaˈonövareje. Övo höruˈe vuovëhëˈe höru sisëˈe ëhi
jiëˈe aribövioho marëˈamonövadeje.
8 Ëhiˈoˈego Samaria aribövioho nimorohëvo
avohonövadeje.
9 Nimorohamu ae gemuëro ë amore hijadeje. Ëa hesi ihoho
Simon jiadeje. Simon-ro iro osoˈe vaebe rovamu Samaria
saˈa raje ae ahoˈobëhe garomo jöe barëjëvadeje. Jöe barëˈego
huro uënövadeje: Na a böröme jevajëjo.
10 Ëhi uëˈego amo raje ae ahoˈobëhe ininore vaˈo masijore
avoho heromo uvonövareje: Nani Simon hu God-are vörö
röjahuijaje ae hesi ihoho Vörö'e A Börömoho höjo.

11 Iro oso'e majae ëgobövie vaebe rovë'ëro ëhuni ë sa'a
rajoho jöe barëjëvo'ego hesi jöhuremu avoho henövareje.
12 Hesi jöhuremu hejë'ëro hejareje Philip-ro jö maho
majëhiromo uëvamu: God-hu böröme namiromo muebe-
javuaje majaho rovë'e höjo. Iesu Keriso-are ihoho böröme
höjo. Ëhi jië'e jö maho Philip-ro majëhi'ego Samaria rajo a'o
magonaho'o mae uehorovoromo bapataeto vaenövareje.
13 Röhu iae Simon hu'o mae uehorovadeje. Mae ue-
horovoromo bapataeto vaeromo Philip'o gemu mae ju-
vonövadeje. Juvoromo ganövade Philip-ro bogo gavarue
darugo'e mue gö gö vae'ego garomo tiönövadeje.

14 Ëhi'amu apostle ömo'öme Jerusalem raromaruohuro he-
jare uvavamu: Samaria rajohuro God-are jöho ejaharuëjamu
hegorovo Peter'o John'o rëmö'öjëvareje Samaria va'oröhego.
15-16 Rëmö'öjëvamu Peter'o John'o va'aroho va'o Samaria
höröjareje. Hörönugoromo gavare God-are Aru'ahoho
Samaria rajo jabesi öriroho bogo ruvebijë'e jabumë Bada
Iesuare ihoro ma-bapataeto vaejë'e jiamu gagorovo God
ëninamiromo uavareje Iesuare aribövіohuro Aru'ahoho
baeruomoröhego.
17 Ëninamiromo simane öve taemëhamu God-are Aru'ahoho
baeruomadeje.

18 Simane öve taemëho'ego Aru'ahoho baeruomamu
gëgorovo Simon-ro ri'öromo Peter'o John'o uëvadeje: Naro
ijo baje bojëmi'ejöjo.
19 Ëhuni jemëro daruge bojemego na'o bae'iröjo ëhuro ae
rahuare rahuare simanore öve bamego God-are Aru'ahoho
baeruomo'iröhe höjo.

20 Ëhi uëvamu Peter-ro uavadeje: Ja'o jasi moniohu'o
vënëro ravëvo'ajëjo. Jero uvanuëjo: Naro monie bo-
jamiromo ëhuro Aru'aho ae gö bojëmi'irode darugoho
bae'ejöjo. Röhu ëhi jië'e darugoho hesi God-are suvuore
höjo.
21 God-are nuniroho jasi dë vövöbajo'oho bogo maho
jio'ego ja bogo no'oho havo'anuëjo.
22 Ëhuni sisë uehorovanuoho vuonugo'i Bada uavego mae
jië'oho jasi uehoro sisëho uehorovoromo vuonugaho'irajo.
23 Iae na gavajoho jero ganiganimoromo mu sisë ue-
horovo'i hi'ego ëhuro jasi dë vövöbajo'oho ma-sisëremu
rarovavë'e höjo.
24 Ëhi uavamu hegorovo Simon-ro Peter'o John'o uëvadeje:
Jemëro Badare öroro ëninamego huro ajemego jemëhu uevar-
ije i'uoho bogo bae'iröjo.

25 Ëhi'amu Peter'o John'o Badahu mu rabe vaejamu
gavare jöho majëhinugoromo vuonorö'öromo Iesuare jö
maho Samaria rajo jabesi amore amore majëhibe va'aroho
va'o Jerusalem höröjareje.

Philip-hu Iesuare jö majahijamu Ethiopia sa'a rajehu heromo mae uehorovade jöhoje.

26 Ëhi'amu Badare anerahuro Philip uavadeje: De ri'öromo
va'iranoho arue Jerusalem jioromo anume Gaza abuejarue
öroro hörönëjo. A rumo'e sa'are va'arue öroho uavajëjo.
27 Ëhi uavamu hegorovo ri'öromo va'adeje. Va'ihö
gavadeje Ethiopia sa'a raje aho örëro rova'amu. Ëaho
Ethiopia sa'are simano vaejaje magonaho Candace
uvaruoho ë magonaho hesi mu vaejahaje a böröme jiadeje.
Hesi mu vaejahaje a börömëro jië'ëro huro ë magonaho hesi
inömo inömoho aho'obëhe muebejahonövadeje. Hesi muoho
ëhi jiadeje. Urimë'i God rajahi'i Jerusalem va'ë'ëro
28 vuonorö'öromo maratu döre hiromo miohuro jaguvamu
va'ë'i suri surire jöho adahobe va'adeje. Surire jöho ëho
Isaiah God-are jö majëhinövade aehu jajivade jöho jiadeje.
29 Surire jöho adahobe va'amu gavë'i God-are
Aru'ahohuro Philip uavadeje: Va'oromo arue maratuore
hiromo va'aje aho birohoromo ajio hu'o hiromo va'onëjo.
30 Hiromo va'onëjamu hegorovo Philip-ro tutuvo va'oromo
hejade rue Ethiopia rajohuro Isaiah-are surire jöho ada-
hamu hegoro uavadeje: Ëjö adahanuoho na ja hejanuëjo o
bogajo.
31 Ruehuro uavadeje: Aehu bëhi bogo röjehijë'oho na diehi
hejörajo. Rojomoromo na'o hijego va'arëjo.
32 Ëhi uavamu hegorovo Philip-ro ajio hu'o hijadeje. Hi-
romo gavadeje Ethiopia rajohuro ave jöho adahamu.
Vaevë'oho sheep ano'i hu'irae va'aruëhi ëhi bava'are höjo.
Sheep harihu u tarivahego bogo uë'uëvë'e namijajëhi ëhi
jörume namijade höjo.
33 Aëro hesi iho mu'uvahamu aho bogo ajamiromo hesi jö
maho jövade höjo.
Raro hesi aboji harihu'o jabesi jöho majahui'ajëjo.
Aboji harihu'o rumo'e ave sa'are hijadoho iae barëjë'e höjo.
34 Ëjöho adahoromo rue Ethiopia rajo a börömohuro Philip
uavadeje: Ave jöho na uevego hejöjo. Jö God-aro baeromo
majëhinövade ahuro rahuare jöe jajivë'e höjo. Na hesi jöe o
ae gö hesi jöe jajivade höjo.
35 Ëhi uavamu hegorovo Philip-ro ë adahade jöho
aevoromo Iesuare jö maho majahijamu Ethiopia rajohuro
hejadeje.

36 Heromo örëro vaˈihö gavare jove jiamu gagorovo rue a
börömohuro Philip uavadeje: Ëhuro gavëjo jove jiego. Naehu
avevejöˈe bapataeto vaejëˈoho na mae höjo o sisë höjo.
37 [Mae o sisë höjamu Philip-ro uavadeje: Ja jasi dë
vövöbajoˈe ahoˈo mae uehorovëˈohuro bapataeto vaejëˈoho
iae mae höjo. Iae mae höjamu ruehuro uavadeje: Ioˈajo.
Iae na mae uehorovoromo uvajëjo: Iesu Keriso iae God-are
Harihe höjo.]
38 Ëhi uanugoromo maratu jagu bavaˈajoho ëhi namijöro
uavadeje. Namijamu Philipˈo ë a börömohuˈo jaburo niöˈiro
jovore abueromo Philip-ro ë aho bapataeto vaejadeje.
39 Bapataeto vaeromo jovore jioromo rojomareje.
Rojomamu gavëˈi Badare Aruˈahohuro Philip ma-majioho
huˈirae baeromo vaˈadeje. Vaˈamu Ethiopia rajo a
börömohuro ijoho hu bogo gavadeje. Bogo gaˈirögoro
maratuore ajio hiromo nimorohobe vaˈadeje.
40 Vaˈamu Philip-ro gavadeje mamiˈe Ashdod amore rovëˈe
jiamu. Ashdod rueromo amore amore höröbe jö maho
majëhibe ruejuvo Caesarea amore höröromo ë hijadeje.

9

Saul-hu aevoromo Christian vaejade jöhoje.

1 Ëhiˈamu Saul-ro bogo vuonugoˈi Badare aribövioho
muoˈamoˈi ma-vöröëremu jövonövadeje. Ma-vöröëremu
jövëˈëro Jerusalem ajiomoromo vaˈoromo Jew rajo priest
börömoho uavadeje:
2 Na negajëjo jero surire jajivoromo iˈimemego na Damas-
cus amore ujuoho vaˈoromo Jew rajehu God rajahijarue os-
are osare iˈimëmego jaburo garomo uvoˈiröhego: Nörö priest
börömo hesi ihoro rovëˈe höjo. Jabuhu ëhi uvëˈoho ueˈiramu
naro gëˈirode ae o magonahe Iesuare örire jijihamu gavëˈoho
naro guduamëvoromo Jerusalem amore vuonoröˈö ujuoho
rueˈejöjo.
3 Ëhi ëˈëˈëro iae vaˈadeje. Vaˈadoho vaˈo Damascus
amore höröˈi gavade ajoho ma-majioho öˈidöre jioromo
ruvebiromo hu ajivamu gavëˈi
4 saˈare behumorovoromo hejadeje ëhi uvavamu: Asëˈe
Saul ja rabëni sisë vaejevanue höjo.
5 Sisë vaejevanue höjamu uavadeje: Bada ja rahuo
javajëjo. Rahuo javajëjamu uavadeje: Jaehu sisë vaejevanue
aho Iesu na jevajëjo.
6 Röhu riˈöromo vaˈoromo rue Damascus amoro hinëjo.
Hiromo heˈaˈanuëjo ae gemuëro uaˈiramu: Jero ëhi ëhi ëˈëjo.

7 Ëhi uavamu Saulˈo vaˈare aribövіohuro aho bogo gaˈi ma-
huëhemu heromo ma-jörume riravareje.
8 Ma-jörume riravamu Saul-ro saˈare raromadohuro
riˈöromo nune dadovoˈi röhu öri ariˈoho bogo gavadeje.
Öri ariˈoho bogo gavamu gagorovo rueho jaburo övëro
maˈeno bavaˈoromo Damascus amore suorovareje.
9 Suorovonugoromo Saul-ro öri ariˈoho bogo gavëˈe ioho
jovoho bogo ijëˈe ma-hijuvo majae niöˈi gemu barëjadeje.

10 Majae niöˈi gemu barëjamu Iesuare ae gemu hesi
ihe Ananias Damascus amore hiromo niaˈovoˈiraeromo
gavadeje Badaro rueromo uavamu: Ananias-ajo. Ëhi
uavamu ruehuro uavadeje: Bada na aviae jevajëjo.
11 Na aviae jevajëjamu Badaro uavadeje: De riˈöromo öri
ihe Ahorirehu Vaˈarue Öroro vaˈonëjo. Vaˈoromo Judas-are
osaro hörömo uënëjo: Tarsus amo rajo a ihe Saul na ëho
jiajëjo. Na hu gaˈi rovode höjo. Ëhi uënëjo. Iae hu parie
vaejajëjo.
12 Urimëˈi huro niaˈovoˈiraeromo gavade höjo ae gemu
Ananias-ro rueromo hesi övoho sinore bamamu nunoho
marëjöro. Ëhuni vaˈoromo gavëjo.
13 Ëhi uavamu hegorovo Ananias-ro uavadeje: Bada iae
mae höjo röhu na hejode höjo ae ahoˈobëhe Saul-are jö sisëho
uevamu hejode höjo. Jaburo uevare höjo: Huro Jerusalem
amore hiromo jasi aribövіoho mu sisë bëhe vaejëvoˈi hijade
höjo.
14 Mu sisë vaejëvëˈëro Jerusalem priest masijo jabesi
darugoho baeromo aviae rovëˈe höjo ëhuro ae rahu ja
uehorovavëˈoho guduamo ujuoho vaˈo barëröhëro.
15 Ëhi uavamu Badaro uavadeje: O-ajo. Vaˈëjo. Ëhesi
bëhoho naro ë iaho baejëˈe jevajëjo huro nasi muoho
vaeröhego. Huro nasi jöho bavaˈoromo saˈa ioroˈioro rajo
aribövіoho jabesi a masijoho Israel rajo aribövіoho huruoho
majëhibe juvego ae ahoˈobëhe heruomoröhego ëhuni na Saul
baejode höjo.
16 Baejëˈëro naro hu röjahiˈejöjo huro garöhego huhu nasi
jöëni viˈehe huë vavaene rabe baeˈiröhoho diehi jiëˈe jiego
garöhego.

17 Ëhi uavamu hegorovo Ananias-ro vaˈadoho osare rumo
vaˈoromo övoho Saul-are sinore bamoromo uavadeje: Öho
Saul-ajo. Badaro remöˈöjamu rovode höjo. Ja ave amore
rueˈirögoro örire gavane aho Iesuro remöˈöjade höjo naro
rueromo ajamego jasi nunoho marëˈi God-are Aruˈahohuro
jasi dë vövöbajoˈere abueromo rarovavoˈiröhego.

18 Ëhi uavamu gavë'i hiobaro ginioru nu ano'o va'ënoho
Saul-are nunire jioromo sa'are rireromo rovamu nunoho
marëjadeje. Marëjamu ri'öromo bapataeto vaejadeje.
19 Bapataeto vaenugoromo ie inugoromo röhu maho
biririvoromo mae hijadeje.

Saul-hu Damascus amore hiromo Iesuare jö majëhijade jöhoje.

Mae hijë'ëro Iesuare aribövіohu'o Damascus hijamu majae
ma-gemu niö'i barëjadeje.
20 Hiromo ma-burëro aevoromo Jew rajehu God ra-
jahijarue osare osare Iesuare jöho majëhibe juvadeje.
Majëhiromo uënövadeje: Iesu iae God-are Harihe höjo.
21 God-are Harihe hö uëvamu heromo tiöromo uarovareje:
Asë'e ë aho Saul na ae gemuoho höjo o ae gö höjo.
Ëhesi bëhoho Saul Jerusalem hiromo bogo ëhioho ë'onövade
höjo. A'i Iesu uehorovarue aribövioho muo'amonövade
höjo. Muo'amë'ëro huhu ave rovade hesi bëhoho Iesuare
aribövioho guduamo ujuoho va'oromo Jew rajo priest masi-
joho i'imëmego baejëvo'iröhego ëhuni rovade höjo. Ëhi
jië'oho hu diehi'oromo Iesuare jöho majahuijajëjo.
22 Ëhi uarovamu Saul-ro biririvo avohoromo jöho jövobe
va'oromo majëhiromo uënövadeje: God-hu uavë'ëro böröme
namiromo ajamuijaje aho Iesu höjo. Ëhi uëromo ë jö bëhoho
avoho garomo hejë'ëro darugo'o majëhijamu hegorovo Jew
raje Damascus amore raromaruoho jabuhu Saul-are jö
aho'iröhoho bogo eni jioruomadeje.
23 Bogo eni jioruomamu ëhi'ojuvo majae aho'obëhe
barëjamu Jew rajohuro gagovoromo Saul ano'i atareje.
24 Ano'i atamu ë jöho heromo ae göëro Saul majahijadeje.
Röhu jene vö'öe majae vahie Jew rajo aribövіohuro Damas-
cus amo rejo ojore ojore atovo raromareje Saul hörö rovego
ano'iro.
25 Ëhi'obe va'ojuvo hujeji vahie gemu evare Saul-are
aemo'aemohuro uavamu niomoniomo bojö gagore abo hi-
jadeje. Abo hijamu ö'ëro beromo ma-saginiëri ö'ire ma'enë'i
rejo sigagure ö'oho a'ohö'öjë'i ma-u'emu ba'amamu je'onö
ruvebi sa'are ravo'amoromo va'adeje.

Saul-hu Jerusalem amore va'oromo ë'ade jöhoje.

26 Va'oromo Jerusalem höröjadeje. Hörömo Iesuare
aribövіohu'o gemu mae juvo'i ë'o gavadeje. Juvo'ia'amu
gagorovo rue aribövіohuro uvareje: Nani Saul bogo Iesuare
aehu jio'i ma-sareramuijajëromo juhuonamiruomadeje.
27 Juhuonamijamu gagorovo Iesuare ae gemu Barnabas-
ro Saul ajamiromo hu'irae baeromo apostle jabesi örire

rovadeje. Rueromo uëvadeje: Saul urimo mu sisë vaenövadëhioho bogo ëhioho vaeʼi aʼi Damascus örire vaʼihö gavade höjo Badaro birohoromo jöe ëhi ëhi majahijamu. Jöe ëhi ëhi majahijamu hegorovo Damascus vaʼoromo darugoʼo maëro Iesuare jöho majëhibe juvade höjo. Ëhuni jaruvoho Saul hu a mae höjo.

28 Ëhiʼamu gagorovo Saul-ro Iesuare ariböviohuʼo gemu mae hi juvadeje. Hi juvoromo biririvoromo Badare jöho Jerusalem ame bövioho majëhibe juvadeje.

29 Majëhibe juvoromo Jew rajehu Greece huëhu atarue ariböviohuʼo Iesuare jöho jövoromo jö ahoʼahamirovareje. Jö ahoʼahamirovoromo rueho jaburo Saul anoʼirögoro ëʼareje.

30 Anoʼiaʼamu gagorovo Iesu uehorovarue ö muenoʼo ömoʼömohuro Saul huʼirae baeromo Caesarea amore abuejaroho abo nugöʼöjamu hesi amëro Tarsus vaʼadeje.

31 Vaʼamu Judea saʼare Galilee saʼare Samaria saʼare jioruomaje ekaresia ariböviohuro huë vavaeniʼe raromaroho barëʼi mae raromareje. Mae raromamu God-are Aruʼahohuro ekaresiaho ajëmamu Bada mae uehorovoromo biririvobe vaʼamu ae ahoʼobëhe jëvobe vaʼadeje.

Peter-hu Lydda amore Joppa amore vaʼo hiromo ëʼade jöhoje.

32 Ëhiʼego Peter-ro amore amore juvonövadeje. Juvoromo iae God-are aribövioho gëʼiro Lydda amore abueromo ë hijadeje.

33 Hiromo gavadeje ae gemu hesi ihe Aeneas övo höruʼe vuovahëʼëro maratuoremu raromamu. Mamiʼe aevoromo raromobe rovadoho vadune ahoʼobëhe 8 barëjëʼe jiadeje.

34 Raromamu gagorovo Peter-ro uavadeje: Aeneas Iesu Kerisoro jasi sinoho avohahajëjo ëhuro mae javojöro. Ëhuni riʼöromo jaehu raromanue maratuoho avoho bamëjo. Ëhi uavamu hejëʼi ma-burëro riʼöjadeje.

35 Riʼöromo juvamu Lydda amo rajohuʼo Sharon saʼa rajohuʼo ae ahoʼobëhe Aeneas garomo aevoromo Badare ijore ijore jijihadeje.

36 Ëhiʼamu Iesuare magonahe gemu hesi ihe Tabitha Joppa amore hijadeje. Hesi ihoho Greece huëhu uvaruoho Dorcasje. Dorcas iho bëhoho mi ihe deer-je. Huro hiromo huë baejëʼe muoho vaeromo ae ajëminövadeje.

37 Ae ajëmiromo ijonö guomo guome baeromo guomadeje. Guomamu hesi sinoho uʼoromo baeromo javu döre osare ajio bamareje.

38 Bamamu Iesuare ariböviohuro hejareje uvavamu: Peter-ro Lydda amore hijajë uvamu hegoro öroho bogo ëgoho

jiëˈego ae niöˈi uëvareje: Vaˈirarijoho Peter uavego maburëro rueˈirajo. Rueˈirajamu vaˈo majahijareje.

39 Majahijamu hegorovo Peter-ro riˈöromo jabuˈo rovamu huˈirae baeromo döre osare iojiomareje. Iojiomamu magonaho doru ömoˈömohuro nierusuburuˈe bamëˈi Peter-are bëhire ro ruë numë gagovo rovaˈo rojomoromo Dorcashu jabuˈo hijëˈi sigohiˈamade niögoho Peter-ro gajöro röjahijareje.

40 Röjahijamu huro jabumë ahoˈobëhe ë döre osare jëvamu rëmöˈöjamu vaˈo barëjadeje. Vaˈamu Peter-ro ague aho hiromo God-are örire ëninamiromo huotorovoromo sinoho garomo uavadeje: Tabitha riˈöjëjo. Riˈöjëjamu Tabitha-ro nune dadovoromo Peter garomo riˈöromo döre hijadeje.

41 Hijamu gagorovo Peter-ro öve nugöˈöromo maˈenoromo nigemamu namijadeje. Namijamu Peter-ro uvëvadeje magonaho doru ömoˈömohuˈo Iesuare ae magonaho ioroˈiorohuˈo ruejöro. Rovamu Peter-ro uëvadeje: Ave magonahoho iˈovoromo mae hijaje gahëjo.

42 Ëhiˈade jöho Joppa amoho ahoˈo uarovo barëjadeje. Jöho uarovamu hegorovo ae ahoˈobëhe Bada aevoromo mae uehorovoruomadeje.

43 Mae uehorovamu Peter-ro majae ahoˈobëhe Joppa amore baeromo mi sino mae avohaje a hesi osae gemuore hijadeje. A ihoho Simon jiadeje.

10

Peter-hu Jew raje jiadeje röhu saˈa gö raje Cornelius gaˈi vaˈade jöhoje.

1 Peter-ro Simonˈo gemuore hijamu iae ae gemuëro arue Caesarea amore hijëˈe jiadeje. Hesi ihoho Cornelius jiadeje. Cornelius bogo Jew rajoho jioˈi hu muorovo simano vaejaje aëro jiëˈëro muorovo aribövi ioroˈioroho ma-gemuoro buˈöromo hijëˈëro ëhi muebejëvonövadeje. Ëmuorovo aribövi gemuore buˈöjare jabesi ihoho Italy muorovo aribövie jiadeje.

2 Röhu Cornelius God mae uehorovaje ae jiadeje. Huˈo hesi agane ahoˈo jaburo God rajahinövareje. Huro Jew rajo aribövioho huë baejëvoromo ajëminövo God-are örire jöe jövonövadeje. Ëhi jiëˈe ae jiadeje.

3 Ëhi jiëˈe aëro jiëˈëro iae majae sanuovamu gagoro Cornelius-ro niaˈovoˈiraeromo ma-samaro gavadeje God-are anerae gemuëro rovamu. Rueromo uahijo: Cornelius-ajo.

4 Cornelius-ajamu hegorovo Cornelius-ro aneraho juhuonamiromo ërimahoromo uavadeje: Ja diehi uehorovoromo

rovanuëjo. Rovanuë'ego anerahuro uahijo: Jaehu God-
are örire jö jövanuoho ae gö huë baejëvanuoho ëho God-ro
ejahoromo ja mae uehorovavajëjo.
5 Ëhuni ae gö rëmö'öjego rue Joppa amore va'arëjo ae gemu
Simon hesi iho göho Peter-ro rueröhe höjo.
6 Simon Peter-ro Simon göhu'o mi sino mae avohaje a
hesi osae gemuore ma-jahuri hijajëjo. Hesi javuoho sö jovo
bëhire jiajëjo.
7 Anerahuro ëhi majahinugoromo va'amu gagorovo
Cornelius-ro hesi osa muebejaharue ae niö'iro o muorovo
ae gemuëro ëhi ruejöro jöe nugö'öjadeje. Ëmuorovo aho God
mae uehorovoromo Cornelius hu'o gemu mae juvoromo
ajamijaje ae jiadeje.
8 Ëaho niö'i gemu rueruomamu Cornelius-ro diehi ë'amu
gavade jöho majëhiromo rëmö'öjamu Joppa amore va'areje.

9 Nërö ë aribövіohuro örëro va'oromo Joppa suorovo'i
rovareje. Suorovo'i rovamu gavë'i majae ririre rabu'e jiamu
gagorovo evare Peter-ro ruhëre javu döre ajiomoromo hi-
tavë'ëro raromaruire ë hijadeje God-are örire jöe jövo'irovo.
10 Hiromo hömamu hegorovo ae uëvadeje: Ie avo-
horomo bojemirego na i'iröjo. I'irö uëvamu hegoro
ioho avohahareje. Ioho avohahamu hu nune jioromo
nia'ovo'iraejadeje.
11 Nia'ovo'iraeromo gavadeje ö'idöho arorovo'ego niögu
va'ëne inömo böröme veneguöruvë'oho hesi bëhire ruvebi
raromamu.
12 Raromamu gavë'i gavadeje sa'are jijihaje maje gö gö
sigobe je'o uge rabe rabe niögu va'ëne inömo hesi döre
jio'amamu.
13 Jio'amamu gagorovo hejadeje uavavamu: Peter jero
ri'öromo muo'amoromo ijëjo.
14 Ijëjamu hegorovo Peter-ro uavadeje: Bada bogajo. Jew
rajo noehu bogo ijarue i sisëho bogo mae bogo ibe rovë'e
jevajëjo jögore ahojöëni.
15 Peter-ro ëhi uanugoromo hejadeje röhu maho
uavavamu: O-ajo. God-hu sisë barëjë'e hö uvoromo
jiovëhë'e mioho raboho ëho nadi uvorëjo: Sisë höjo.
16 Vae niö'i gemu ëhi jië'e muoho Peter-ro ga'i hijuvo evare
gavadeje ë inömoho sionëro ö'idöre ba'ojiomamu.

17 Ba'ojiomamu gagorovo Peter-ro hesi uehorovoromo
uvadeje: Nia'ovo'iraeromo gavode hesi bëhoho rabe höjo.
Hesi bëhoho rabe hö uvamu iae nume Cornelius-are
aribövіohuro Simon-are osaho dinö'e jiaje jöho hejë'ëro ë osa
hesi ojanore ro riravareje.

18 Riravoromo ma-darugoˈo uvareje: Na ae ihe Simon
Peter ëho jiajëjo.

19 Ëhi uvamu iae Peter-ro niaˈovoˈiraeromo gavade mu
hesi bëhoho uehorovëˈe hijamu gavëˈi God-are Aruˈahohuro
hu uavadeje: Hejëjo. Ae niöˈi gemu jaburo ja nahavaruëjo.
20 Riˈö abueˈi nadi uvonëjo: Saˈae gö raje jëvoˈego bogo
vaˈejö uvoˈi ma-vaˈonëjo. Naro rëmöˈöjamu rovare höjo.
21 Ëhi uavamu hegorovo Peter-ro abueromo nume rovare
aho uëvadeje: Jemë nahevarujoho na aviae jevajëjo. Jemë
rabe nëgamu rovarije höjo.
22 Rovarije höjamu uavareje: Muorovo simano vaejaje ae
Cornelius-ro uövuamu rovare höjo. Hu a mae God mae
uehorovaje ae höjo. Ëhuni Jew raje ae ahoˈobëhe jaburo
hesi örire mae uehorovarue höjo. Ëhi jiëˈego God-are anerae
gemuëro rueromo Cornelius uavade höjo: Jero uavego Peter
rueˈirajo jöe majahijego heˈirane höjo. Ëhuni rovare höjo.
23 Ëhuni rovare höjamu hegorovo Peter-ro uëvadeje: Osaro
ro raromoromo vahiromego momöröˈörëjo.

Ëhi ëˈëˈëro nëröho Peter-ro riˈöromo jabuˈo vaˈadeje. Röhu
Joppa raje Iesuare ö muenoˈo ioroˈiorohuro huˈo vaˈareje.
24-27 Vaˈaroho vaˈo nëröho Caesarea amore suorovareje.
Amore suorovoromo Cornelius-are osare vaˈiaˈamu
Cornelius-ro Peter birohoromo uvadeje: Peter God
vaˈëne höromo hesi bëhire saˈare ague aho hiromo Peter
rajahijadeje. Rajahijamu gagorovo Peter-ro Cornelius
banigojiomoromo uavadeje: Nadi ëhioho ëˈi ma-riˈöromo
döro namijëjo. Na bogo God jevoˈi ma-ae jevajëjo. Ma-ae
jevajë uanugoromo huˈo Corneliusˈo jöe jörovobe osare
vaˈoromo Peter-ro gëvade Cornelius-are agane aemoˈaeme
ruejöro uëvadoho ae ahoˈobëhe gagovoromo gemuore
raromoromo muebejamu.
28 Muebejamu gëgorovo uëvadeje: Iae jemëˈo gavarujëjo
Jew rajo noehu saˈa ioroˈioro rajo jemëˈo gemu mae ji-
jihoˈiröhoho o jemesi osare vaˈiröhoho nosi öroho tugo-
hahuëˈe höjo. Ëhi höjo röhu God-ro na röjehiromo uevëˈe
höjo: Jero nadi uvonëjo: Saˈa ioroˈioro rajoho o rahuo rahuo
sisëgo gorëvoˈiröhe aribövioho jioˈamajëjo.
29 Ëhuni naro ruejöro jero jöe nugöˈöjamu hegorovo na
bogo uvode höjo: Ja saˈa gö raje javajëromo nue gö gö ue-
horovoˈi ma-burëro rovode höjo. Ëhi jiëˈoho rabëni ruejöro
uevane höjo.

30 Uevane höjamu Cornelius-ro uavadeje: Naehu uavode
hesi bëhoho urimo riröhe majae sanuovamu jaruvo jiajëhi

naro nasi osare hiromo God-are örire jöe jövode höjo. God-are örire jöe jövë'i gavode höjo ae gemuëro niögu aji mabëhe ba'amë'e nasi örire rovamu.

31 Rueromo uevavohijajo: Cornelius jaehu God-are örire jö jövanuoho God-ro ejahoromo jaehu ae gö huë baejëvanuoho huro ëhu'o uehorovajëjo.

32 Ëhuni ae rëmö'öjego Joppa va'arëjo ae gemu Simon hesi iho göho Peter-ro rueröhe höjo. Simon Peter-ro Simon göhu'o mi sino mae avohaje a hesi osae gemuore ma-jahuri hijajëjo. Hesi javuoho sö jovo bëhire höjo.

33 Ëhi uevamu hejë'i naro ma-burëro jöe nugö'öjode höjo jero ruejöro. Röhu ja rovanoho iae mabëhe ë'ane höjo. Ëhu'ëro no ae aho'obëhe aviae God'o gemuoro raromoromo muebejaruëjo he'i Badaro diehi diehi jöho bojamë'ëro jero majahuijego.

Peter-hu Cornelius-mesi örire majahijade jöhoje.

34 Ëhi uavamu hegorovo Peter-ro jöho majëhiromo uëvadeje: Iae na gavajoho God bogo Jew rajohemu nimo'i sa'a ioro'ioro rajoho bijönimo'i

35 a'i ae aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e raromoromo God uehorovoromo mu mae vaejaruoho no aho'o huro ëhi ma-gemu uehorovavuoromo ejahuaje höjo.

36 Iae jemë'o gavarujëjo God-ro Israel rajo nosi örire ave jö maho majahuiromo uövuade höjo: God na'o jemë'o hahagu hahagu javuadoho jaruvoho Iesu Kerisoro gagovavuë'e höjo. Röhu huro böröme namiromo sa'ae dinö'e dinö'e muebe-javuaje ae höjo.

37 Jemë'o gavarujëjo Iesuare mu börömoho Judea sa'ae bövioho rumorovade höjo. Bapataeto vae'iröhe jöho John-ro majahuijamu evare ë mu börömoho Galilee sa'are aevoromo Judea sa'ae bövioho rovade höjo.

38 Nazareth rajo ae Iesu hesi jöho jemë'o iae hejaruje höjo. God-ro Iesu muro bamo'irögoro hesi Aru'ahohu'o darugohu'o bojamiromo muro nugade höjo. Muro nugë'ëro hu'o gemu mae juvo'ego Iesuro ae mae vaejëvobe Satan-are darugoro raromarue aribövioho aho'o ajëmibe ëhi ë'obe ë sa'ae bövioho juvonövade höjo.

39 Juvoromo Jew rajo nosi sa'are o Jerusalem amore mu rabe rabe vaejadoho iae nosi nunëro gavë'e javuajëjo. Aëro hu korosire anamu guomade höjo.

40 Guomamu majae niö'i gemu hesi uhure God-ro uavamu ri'öjë'ëro hijamu gavare höjo.

41 Ae aho'obëhe Iesu bogo gavare höjo. Noehu hu garomo
a majëhiröhego God-hu mami'e baejavuade aribövioho nore-
muëremu hu gavare höjo. Hu guomoromo ri'öjade hesi ijore
hu'o i jovo ue'ahare aribövioho noremuëremu gavare höjo.
42 Noro hu gavamu Iesuro uövuade höjo noro hesi jöho ae
majëhiromo uënövoröhego: God-ro Iesu gemu uavade höjo ae
aho'obëhe vuovë'oho o bogo vuovë'oho hesi nunire riravego
mevëvoröhego. Ëhi uënövoröhego Iesu majahuijade höjo.
43 Röhu ë a hesi jöho jö God-aro baeromo majëhinövare ae
aho'obëhe avoho majahuiromo jajivobe rovare höjo. Jajivo-
romo uövuare höjo: Ae rahu ë a mae uehorovë'oho God-ro
hesi jöëni nosi sisëho uehorovoromo vuonugahuo'ajëjo.

Sa'a ioro'ioro rajehu aevoromo God-are Aru'aho baejare jöhoje.

44 Peter-ro ëhi majëhijamu gavë'i God-are Aru'ahohuro
ruvebiromo jö hejarue aribövie aho'o jabesi dë vövöbajo'ere
abue'amadeje.
45-46 Abue'amamu gagoro Jew raje Iesu mae uehorovë'i
Peter'o rovare aribövioho hejare ë sa'a ioro'ioro rajohuro
bogo hejarue huë göëro göëro atoromo God böröme hö
uvavamu hegorovo tiöjëvadeje. Tiöjëvamu uehorovoromo
uvareje: Asë'e God-ro hesi Aru'ahoho bogo Jew rajo-
hemu bojamui'i sa'a ioro'ioro rajohu'o bojëmijade höjo.
Bojëmijade höjamu Peter-ro ri'öromo uëvadeje:
47 Jew rajo noehu God-are Aru'aho baejarëhi ave sa'a
ioro'ioro rajo aribövioho'o God-are Aru'ahoho ëhi baejare
höjo. Ëhi jië'oho no rabëni ahëvo'iramu bogo bapataeto
vae'a'aruëjo. Bëhe bogohöjo.
48 Ëhi uënugoromo hesi aribövioho uëvadeje: Iesu Keriso-
are ihoro bapataeto vaejëvohëjo. Ëhi ë'ë'ëro Cornelius-mëro
Peter uavareje: Nadi ma-burëroho va'i majae ëgo'o no'o
hiromo va'onëjo. Ëhi uavamu jabu'o hijadeje.

11

Sa'a ioro'ioro rajehu bapataeto vaejare jö Peter-hu majëhijamu Jerusalem ekaresia aribövieho hejare jöhoje.

1 Iae apostle ömo'ömohu'o Keriso-are ö mueno'o
ioro'iorohu'o Judea sa'are röhu ë sa'ae gemuore dirö'e
göre göre raromaruohuro hejareje uvavamu: Bogo Jew
rajoho gemu a'i sa'a gö rajohu'o God-are jöho baejare höjo.

2 Ëhi uvamu hegorovo Jew rajo a ioroˈioroho Jew rajehu
ëˈaruëhi saˈa gö rajo jabesi sino tarivëhoröhego nimoruo-
maje aribövіohuro gavare Peter Jerusalem rovamu gagorovo
birevoromo uavareje:
3 Jew rajo nosi sino tarivahuaruëhioho aho jabesi sinoho
bogo ëhioho tarivëhare höjo röhu jero jabesi osare vaˈoromo
jabuˈo gemu mae hiromo ioho ijane höjo.
4 Ëhi uavamu Peter-ro riˈöromo huhu saˈa gö rajohuˈo
hiromo vaejade mu hesi bëhoho huruoho majëhi barëjadeje.
5 Majëhiromo uëvadeje: Naehu vaejode mu hesi bëhoho na
anumiae Joppa amore hijode höjo. Hiromo God-are örire jöe
jövode höjo. Jöe jövëˈi niaˈovoˈiraeromo gavode höjo niögu
vaˈëne inömo böröme veneguöruvëˈoho nasi bëhire ruvebi
raromamu.
6 Raromamu gaˈi gavode höjo amo maje jeˈo maje sigobe
uge rabe ëhi ë inömo hesi döre jioˈamamu.
7 Hejode höjo uevavamu: Peter riˈöromo muoˈamoromo
ijëjo.
8 Ijëjamu hegoro naro uavode höjo: Bada bogajo. Jew rajo
noehu bogo ijarue i sisëho bogo mae bogo ibe rovëˈe jevajëjo
jögore ahojöëni.
9 Ëhi uanugoromo hejode höjo öˈidöre röhu maho ue-
vavamu: O-ajo. God-hu sisë barëjëˈe hö uvoromo jiovëhëˈe
mioho raboho ëho nadi uvorëjo: Sisë höjo.
10 Ëhi uevamu ëhi jiëˈe muoho vae niöˈi gemu naro gaˈi
hijuvo evare gavode höjo ë inömoho ahoˈo sionëro öˈidöre
baˈojiomëˈe jiamu.
11 Ëhiˈamu gavëˈi ae niöˈi gemu naehu hijaje osare öˈare
höjo Caesarea amore jioromo rëmöˈöjëˈëro jiëˈëro.
12 Öˈamu God-are Aruˈahohuro uevade höjo: Nadi
uvonëjo: Saˈa gö raje jëvoˈego nani na jabuˈoho bogo vaˈejö
uvoˈi ma-vaˈonëjo. Ëhi uevamu ave raromarue Iesuare ö
ömoˈömoho övo gö mine övo göre gemu ëho jaburo naˈo gemu
mae riˈöromo ë rovare aribövіohuˈo gemuore vaˈoromo
Cornelius-arire suorovoromo hesi osare vaˈare höjo.
13 Noro hesi osare vaˈamu Cornelius-ro uövuade höjo:
Na gavode höjo anerae gemuëro rueromo uevavamu: Ae
rëmöˈöjego Joppa vaˈarëjo ae gemu Simon hesi iho göho
Peter-ro rueröhe höjo.
14 Huro rueromo jöe majëhiˈajëjo jaˈo jasi aganohuˈo
heromo bogo sisëroho vaˈi maro raromoˈirarijego.
15 Cornelius-ro ëhi uövuamu hegorovo naro aevoromo
jöho majëhijamu gavëˈi God-are Aruˈahohuro jabesi örire
ruvebijade höjo. Urimëˈi Jew rajo nosi örire ruvebijadëhi ëhi
ëˈade höjo.

16 Ruvebijamu gagorovo naro uehorovoromo uvode höjo:
O Badaro mami'e uövuade höjo: Urimë'i John jovëro ba-
pataeto vaejëvade höjo. U'emu God-ro hesi Aru'ahoho
mëmiromo ëhuro jovoho bogo a'i Aru'ahohuro bapataeto
vaejëvo'ajëjo. Iesuro ëhi uövuade höjo.
17 Amo urimë'i noehu Bada Iesu Keriso mae uehorovamu
God-hu hesi Aru'aho suvuoro mamuijadëhi ëhi sa'a gö
aribövіohu'o mëmade höjo. God-hu ëhi sa'a gö rajo
ajëmijadoho ëhu'oho na rabëni God-are öroho tugohojörajo.
18 Peter-ro ëhi uëvamu hegoro rue Jew rajohuro Peter
birevaroho vuonugo'i God rajahiromo uavareje: Ëhi jië'oho
God-ro sa'a ioro'ioro rajo jabesi öroho jiovëhë'e höjo ëhuro
jabu'o dë vövöbajo'e huotorovoromo mae raromo'iröhego.

Antioch amo rajehu aevoromo Keriso mae uehorovare jöhoje.

19 Urimë'i Jew rajëro Stephen anonugoromo Iesu
mae uehorovarue aribövioho sisë vaejëvamu gagorovo
huruomoromo sa'are sa'are va'o raromareje. Va'aroho
ioro'iorohuro ma-bisemu dunoro va'o raromo'i
ioro'iorohuro öri ëgobövie va'oromo Phoenicia sa'are o
Cyprus sa'are o Antioch amore ë va'o raromoruomadeje.
Raromoromo Jew rajohemu Iesuare jöho majëhinövareje.
20 Röhu Iesu mae uehorovarue a ioro'ioroho Cyprus
sa'a rajohu'o Cyrene amo rajohu'o ëho jaburo Antioch
amore va'o raromareje. Raromoromo bogo Jew rajohemu
a'i sa'a gö aribövіohu'o Bada Iesuare jö maho aevoromo
majëhijareje.
21 Sa'a gö aribövіohu'o jöho majëhijamu Bada God-ro
daruge ajëmijamu Antioch amo raje ae aho'obëhe Bada Iesu
mae uehorovoromo aevoromo hesi örire jijihareje.
22 Hesi örire jijihamu Jerusalem ekaresiahuro ë jöho he-
jareje. Heromo Barnabas nugö'öjamu Antioch rajoho gë'i
va'adeje.
23 Va'oromo gavade God-ro mae ajëmijë'e jiamu gëgorovo
nimorohoromo uëvadeje: Ae aho'obëhe jemëro biririvo-
romo jemesi dë vövöbajo'e aho'o Bada gemu uehorovorëjo.
24 Ëhi uëvade hesi bëhoho Barnabas hu a mae jiadeje.
God-are Aru'ahohuro hesi dë vövöbajo'oho aho'o rarovamu
huro God mae uehorovo avohadeje. Ëhi'amu ae aho'obëhe
aevoromo Badare örire jijihareje.
25 Ae aho'obëhe Badare örire jijihamu gagorovo Barnabas-
ro ri'öromo Tarsus amore va'adeje Saul naho'irovo.
26 Nahoromo birohonugoromo hu'irae baeromo sionëro
Antioch rovadeje. Rueromo Barnabas'o Saul'o jaburo

niöˈiro Antioch ekaresiahuˈo gemu mae ariromo ae ahoˈobëhe röjëhibe vaˈaroho vadune gemu barëjadeje. Ëhiˈamu Antioch amore ë diröˈore aëro Keriso-are aribövioho gëromo aevoromo uvareje: Jabumë Christian aribövioho jëvajëjo. Urimoho ëhi jëˈe ihoho bogojëvadeje.

27 Röhu evare majare jö God-aro baeromo majëhijarue a ioroˈiorohuro Jerusalem jioromo Antioch rovareje.

28 Rueromo ae gemu hesi ihoho Agabus-ro jöe God-are Aruˈaho hesiro baeromo riˈöromo uëvadeje: Ijonö i bogojio majaho saˈae ahoˈobëhe rueˈaˈajëjo. Huhu uëvadëhi ijonö Claudius Rome a börömo jiadevare evare ë i bogojio majaho rovadeje.

29 Amo Agabus-ro ë jöho majëhijamu hegoro Antioch amore raromarue Keriso-are aribövioho uvareje: No ae gemuëro gemuëro gaˈiröhe no ijo bajo bövie baejëˈe javuamu gavëˈoho bövie tarioromo biseˈe baejëˈe javuamu gavëˈoho bisemu tarioromo baro gemuoro bamoromo Christian agane Judea saˈare raromaruohuni nugöˈöjëhoˈejarëjo.

30 Ëhi uvonugoromo suvuoroho gagovoromo Barnabasˈo Saulˈo iˈimëmijareje jaburo niöˈiro ujuoho vaˈoromo Jerusalem ekaresia a duvaho jabesi övo döre bahijëhoröhego.

12

Peter savojire baˈamare jöhoje.

1 Evare majaroho Judea saˈare börömo vaeromo hijaje a böröme Herod-ro riˈöromo jöe nugöˈöjadeje aëro ekaresia a ioroˈioroho ijumëvoröhego.

2 Huro ae uëvamu jaburo John-are öho James gudu-amoromo siravaëro anareje.

3 Anamu Herod-ro gavade Jew rajo aribövioho ëhi nimoruomamu gëgorovo ae uëvamu Peterˈo guduamo bavaˈareje. I Dë Huaje Oso Rumoˈe Jew rajehu Ueˈaharue Maja börömo jiadevare evare ëhi ëˈareje.

4 Peter guduamo bavaˈoromo savoji gagore baˈamareje. Baˈamamu muorovo aëro 4 aevoˈioho Peter muebejareje. Muebejamu muorovo ae 4 göˈo ro jabesi sionoho baejareje. Röhu ae 4 göˈo ro jabesi sionoho baejareje. Röhu ae 4 göˈo ro jabesi sionoho baejareje. Ëhi ëˈonövareje. Urimoroho vaˈego ae göëro ro sionoho baenövareje. Ëhi ëˈëˈëro Herod-ro uvadeje hujeji God-hu Vörö Tugohade Sörö̈ho barëjego evare Peter ae ahoˈobëhe jabesi nunire barueromo court vaeröhego.

5 Ëhi uvamu Peter-ro savoji gagore ëhi hijadeje. Hiˈego
ekaresiaho jaburo biririvoromo God uanövareje hu
ajamiröhego.

*Aneraehu Peter ajamamu Peter-hu savoji gagore jioromo
hörö vaˈade jöhoje.*

6 Ëhiˈojuvo nërö Herod-ro Peter ae ahoˈobëhe jabesi nunire
bavaˈi uvëˈiro röhu jaruvëhi a göhuro ruëhi hiˈi göhuro viëhi
hiromo Peter muebeˈi Peter ririre öˈe niöˈiro tövëˈëro niavëˈe
jiadeje. Ae göëro savoji ojoho muebejareje.

7 Muebejamu iae Badare anerae gemuëro ma-majioho
rovamu savoji gagoho ajivadeje. Ajivamu gavëˈi anerahuro
Peter-are ionire anoromo ioromo uavadeje: Ma-burëro
riˈöjëjo. Ëhi uavamu gavëˈi övore muohahare öˈohuro jiovo
buˈöromo saˈare bejadeje.

8 Bejamu anerahuro uavadeje: Jasi götaho ruoho bibivoˈi
höru guduoho ioˈamëjo. Ioˈamëjamu Peter-ro götaho ruoho
bibivoromo höru guduoho ioˈamadeje. Ioˈamamu uavadeje:
Niögoho baˈamoromo nasi ijoro rovëjo.

9 Nasi ijoro rovëjamu savoji gagoroho höröromo hesi ijore
vaˈadeje. Vaˈoromo uvadeje: Aneraehu ömajoho nani bogo
maho gaˈi na niaˈovoˈiraejajëˈi vaˈojuvo

10 vaˈo urimo mueberomo riravaruire rovaˈoromo ijore
mueberomo riravaruire rovaˈoromo suorovoromo amo
börömore vaˈarue biririˈe ojore ë rovareje. Rueˈi gavare
ojoho hesi ëma jiororovamu gagorovo vaˈorahonö vaˈoromo
örire jirehareje. Jirehoromo anerahuro ma-majioho
vaˈadeje.

11 Vaˈamu gagorovo Peter-ro uehorovo avohoromo
uvadeje: Avevejöˈoho iae na garomo uvajëjo: Iae mae-
ëjo. Badaro hesi aneraho nugöˈöjamu Herod-are övore
jevadoho baeniahi baejevo rovëˈe höjo. Baeniahi baejevo
rovëˈëro Jew rajo aribövioھuro bövi biseˈo vaejevoˈi uvaroho
ëhi ëˈoröھoھo bogo eni jëvoˈajëjo.

12 Peter-ro ëhi uehorovonugoromo John Mark-are vëme
Mary-arire vaˈadeje. Röھu Iesuare ae ahoˈobëھe Mary-are
osare raromoromo ëninamijareje God-ro Peter ajamijöro.

13 Ëninamamu gavëˈi Peter-ro rueromo oje jiovahojöro
anoˈanovadeje. Anoˈanovamu hegoro magonaھo aboride
gemu hesi ihoھo Rھoda-ro ojoھo jiovaھoˈi rovadeje.

14 Rueromo Peter-are huëھo hegoro nimoroھoromo
ojoھo bogo jiovoˈi ma-burëro vuonorö'ö vaˈoromo osare
aribövioھo uëvadeje: Peter mamiˈe rovëˈe aviae ojanore
namijajëjo.

15 Namijajëjamu uvoruomadeje: Nani Peter savoji gagore
hijajëromo magonaھoھo uavareje: Simane huotorovoromo

ëma uövuanuëjo. Ëma uövuanuëjamu magonahohuro uëvadeje: O-ajo. Na mae uëvajëjo. Hu iae rovë'e höjo. Uavareje: Peter bogo rue'i ma-hesi aru'ahohuremu rueromo namijajëjo.

16 Ëhi'amu gagorovo ojo jiovahojöro Peter-ro ojore ano'anovo'i hijadeje. Ano'anovo'i hijamu va'o ojoho jiovoromo Peter gavamu jöe barëjëvadeje.

17 Jöe barëjëvamu Peter-ro övëro tugohëvoromo uëvadeje: Na savoji gagore jevamu Badaro ëhi ëhi ë'oromo hu'irae baejevo rovade höjo. Ëhi jië'e jöho majëhinugoromo uëvadeje: Jemëro va'oromo James'o agano ioro'iorohu'o nasi jöho majëhirego he'irarëjo. Ëhi uënugoromo öre gö va'adeje.

18 Öre gö va'ë'ëro sisonuvamu savoji gago muebejarue ariböviohuro gavare Peter bogojiamu gagorovo tiöromo juhuonivoromo uehoroho bogojëvamu ma-jöe gö gö atoromo uvareje: Peter dinö'e va'ë'ëro bogojiajëjo.

19 Bogojiajëjamu Herod-ro uëvamu hesi ariböviohuro Peter nahemu nahojuvo gavareje bogojiamu. Bogojiamu gagorovo Herod-ro Peter atovarue aribövi jabesi jöho heromo jöe mevoromo hesi ariböviohuro atovarue aribövioho muo'amojöro uëvadeje. Ëhi'onugoromo Herod-ro Judea sa'are jioromo abuejadoho abo Caesarea amore ë hijadeje.

Herod guomade jöhoje.

20 Caesarea hiromo Herod-ro Tyre o Sidon amo rajo jabesi örire sisë maro dë vörönimadeje. Dë vörönimamu gagorovo rue amo rajohuro uvareje: Noehu ijarue iruno'oho Herod-hu muebejaje sa'are jioromo rovaje höjo. Ioro'ioremu tugohojöëni ëhuni Herod ga'i gemuore ruenugadeje. Rueromo Herod-are osa muebejaje aho Blastus jabesi jöho ajëmiromo Herod sanuamijöro dinamiromo jöe nugö'öromo Herod uavareje: Noni vavaenimoromo ajamuijego ja'o no'o huë baerovoromo raromo'irarëjo.

21 Ëhi'amu Herod-ro majaho bojëmadeje ë majare rueruomoröhego. Ëmajaho rovamu gagorovo Herod-ro hesi niögu ma-maho io'amadeje. Io'amoromo hu bövi namiromo hijaje röho mare hiromo ae aho'obëhe jöe majëhijadeje.

22 Jöe majëhijamu hejë'i rue ariböviohuro uvoruomadeje: Asë'e jö böröme höjo. Bogo ma-aehu jöho majahui'i a iosiramuiromo dö mare jië'e aru'ahohuro jöho majahuijajëjo.

23 Ëhi uvoruomamu gavë'i Badare anerahuro Herod anamu huiniëro hesi uhoho ijahamu guomadeje. Anade hesi bëhoho hu God-are iho bogo nigemadohuni ëhuni anamu guomadeje.

24 Röhu God-are jöho ejahoruomamu aro rumorovobe va'adeje.
25 Ëhi'amu Barnabas'o Saul'o Jerusalem va'oromo mo-
nioho ekaresia jabesi a duvahoho i'imëmijë'ëro John hesi
iho göho Mark hu'irae baeromo Antioch amore vuonorö'ö
va'areje.

13

Barnabas'o Saul'o va'oromo God-are jö majëhibe jirehoröhego Antioch ekaresia aribövіehu baejëvoromo rëmö'öjare jöhoje.

1 Iae Antioch amore ekaresia a ioro'ioroho jö God-aro
baeromo majëhijarue aribövіohu'o Iesuare öri röjëhijarue
aribövіohu'o jëvadeje. Ëaribövi jabesi ihoho Barnabas o
Simeon iho göho Niger o Cyrene amo raje Lucius o sa'a a
böröme Herod'o gemu mae bövi raejade aho Manaen o Saul
ëhi jio'amadeje.
2 Ëhi jio'amamu ekaresiaho jaburo ioho bogo ijë'e God ma-
rajahiemu rajahijamu gagorovo hesi Aru'ahohuro uëvadeje:
Jemëro Barnabas'o Saul'o baejëvoromo nani rëmohëjo
jabuhu ë'ojöro baejëvode muoho vaenövoröhe höjo.
3 Ëhi uëvamugo ekaresiaho jaburo ioho bogo ijë'e God-are
örire jöe atonugoromo Barnabas'o Saul'o jabesi simanore
öve bamëhoromo rëmö'öjamu va'areje.

Barnabas'o Saul'o Cyprus sa'are va'oromo Keriso-are jö majëhijare jöhoje.

4 God-are Aru'ahohuro Barnabas'o Saul'o ëhi rëmö'öjadeje
God-are muohuremu vaeröhego. Rëmö'öjamu abuejaroho
abo Seleucia amore höröjareje. Höröromo boat-re
ajiomoromo jovo döre va'aroho Cyprus ruë numë sö jovemu
jië'e sa'are ë va'o ravo'amareje.
5 Cyprus sa'are ravo'amoromo Salamis amore höröromo
Jew rajehu God rajahijarue osare osare God-are jöho
majëhibe jirehareje. Röhu John Mark hu'irae baeromo hu'o
jirehareje huro ajëmego jaburo muoho vaebe jirehoröhëro.
6 Jirehoromo Salamis amoho nugo va'oromo Cyprus
sa'aho jirehobe numëhi va'o viture juvö'öromo Paphos
amore höröjareje. Höröromo sareri sareri'e iro oso'e ae
gemu birohareje. Hesi ihoho Bar-Iesu jiadeje. Hu Jew rajëro
jië'ëro aribövioho sarerëmiromo uënövadeje: Na jö God-aro
baeromo majëhijaje ae jevajëjo.
7 Bar-Iesu ë sa'are a börömo hesi ae jiadeje. Ësa'are a
börömo hesi ihoho Sergius Paulus jiadeje. Hu uehoro ma'e ae
jiadeje. Uehoro ma'e aëro jië'ëro jöe nugö'öromo Barnabas'o

Saulˈo uëvadeje: Rueromo God-are jöho majehirego na heˈiröjo.
8 Na heˈiröjamu rueromo God-are jöho majahijamu hejëˈi ë
iro osoˈe aho Bar-Iesu röhu iho göho Greece jöehu uvaruoho
Elymas-ro jabesi jöho ahoˈahovadeje. Elymas-ro Barnabasˈo
Saulˈo jabesi jöho ahoˈahovoromo ë saˈare a börömoho ni-
jioˈirae gavadeje Iesuare jöho ejahojöëni.
9 Nijioˈirae gavamu Saul hesi iho göho Paul-are dë
vövöbajoˈe ahoˈo God-are Aruˈahohuro rarovamu gagorovo
Paul-ro Elymas gemu ërimahoromo
10 uavadeje: Ja Satan-are ae javajëjo. Sareri sareriˈe
muohemu vaejanue mu maho bövi biseˈo maho ijumanue
ae javajëjo. Badare jö ma huotohuotovo jövanuoho divare
vuonugonëjo.
11 Ëhuni Badahu iˈu mana bojamiˈiëˈajoho gavëjo. Jasi
nunoho sisërëjavoˈiëˈajëjo. Sisërëjavoˈiramu majaehu ajiva-
joho majae ëgoˈo bogo uherihoromo gaˈaˈanuëjo.

Ëhi uavamu gavëˈi hesi nunoho sisërëjamu ramoramoro
hijadeje. Ramoramoro hiromo övëro morijovobe juvadeje
aëro övëro maˈeno bavaˈojöro.
12 Ëhiˈamu ë saˈare a börömohuro gavade Paul-ro jöe
jövoˈego ë a hesi nunoho sisërëjamu gagorovo tiöromo
uvadeje: Badare jö Paul-hu majahuijajoho iae jö böröme hö
uvoromo Iesuare örire mae uehorovadeje.

Barnabasˈo Paulˈo Pisidia saˈare Antioch amore vaˈoromo God-are jö majëhijare jöhoje.

13 Ëhiˈamu Paulˈo hesi aribövіohuˈo ëho jaburo Paphos
amore boat-re iojiomoromo jovo döre vaˈoromo Pamphylia
saˈare Perga amore ë ravoˈamareje. Ravoˈamonugoromo
John Mark-ro jabumë rëmoromo Jerusalem vuonorö'ö
vaˈadeje.
14 John vaˈirögoro Barnabasˈo Paulˈo jaburo niöˈiro Perga
amore jioromo vaˈoromo Pisidia saˈare Antioch amore ro
arijareje. Ariromo Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu God
rajahijarue osare vaˈo arijareje.
15 Arijamu aëro Moses-hu bojëmade jögoru surire jöho
adaho jö God-aro baeromo majëhinövare aribövіehu jajivare
surire jöho adahamu evare God rajahijarue osa muebejarue
aribövіohuro Barnabasˈo Paulˈo jöe nugö'öromo uëvareje:
Jew rajo aganomë jemë jögore jëvëˈoho majahuijego no
heromo biririvoromo God mae uehorovoˈirarëjo.

16 Ëhi uëvamu hegorovo Paul-ro riˈöromo jaburo hejöro
övëro tugohëvoromo uëvadeje: Israel rajomë God mae ue-

horovaruje a ioroˈiorohumë na jö harihe majëhiˈiëˈajëjo. Hehëjo.

17 God Israel rajo aribövi muebejavuajohuro nosi hijo mionoˈoho hesi baejëvade höjo. Baejëvëˈe jiamu jabumëro Egypt saˈare abueromo ma-jahuri raromamu God-ro ajëmijamu ae ahoˈobëhe jëvobe vaˈade höjo. Ahoˈobëhe jëvobe vaˈamu God-ro hesi darugëro ajëmiromo Egypt saˈare jëvamu söjëvo ujuoho rovade höjo.

18 Söjëvo ujuoho rovamu vadune ahoˈobëhe 40 a rumoˈe saˈare mu sisë vaebe juvoˈego ma-nunëremu gë taemoromo ajëminövade höjo.

19 Ëhiˈojuvo jabumëro Canaan saˈare rueruomamu evare ë saˈa uhure ëne ahoˈobëhe 7 mamirovoromo raromonörovare aribövioho God-ro muo barëromo jabesi saˈaho nosi Jew rajo hijo mionoˈoho mëmijade höjo jabesi sionoho baeröhego.

20 Röhu God-ro Israel rajo baejëvadoho aevoromo Egypt saˈare abo raromojuvo a rumoˈe saˈare raromobe jijihojuvo ro Canaan saˈare raromaroho vadune ahoˈo 450 ëhi barëjade höjo. Vadune 450 barëjamu gagoro God-ro a mevëvarue a masijoho bojëmibe rovade höjo nosi hijo mionoˈoho muebejëvonövoröhego. A mevëvarue a masijoho bojëmibe ruejuvo evare Samuel jö God-aro baeromo majëhijaje ahuro hijo mionoˈoho muebejëvade höjo.

21 Samuel-ro muebejëvamu evare Israel rajo aribövioho ruˈöromo God ua gavare höjo huro böröme namiromo muebejëvoˈiröhe aho bojëmijöro. Ua gavamu God-ro jabesi örire Kish-are harihe Saul bojëmijade höjo böröme namiromo muebejëvoröhego. Saul hu Benjamin rajo ae jiade höjo. Saul bojëmijamu muebejëvojuvo vadune 40 barëjade höjo.

22 Vadune 40 barëjamu God-ro Saul roriˈo babuˈöˈi David Saul-are sionore nugade höjo böröme namiromo muebejëvoröhego. David nugoromo uëvade höjo: Jesse-are harihe David iae na garomo nego avohajëjo. Huro naehu nimaje bövioho biseˈoho vaeˈaˈajëjo. David-are jöho ëhi uëvade höjo.

23 Ëhi uëromo vaˈojuvo majae ijonö David-are ujoho gemu Iesu God-hu Israel rajo uëvadëhi ëhi bojamuade höjo no Israel aribövioho manö bamavuoröhego.

24 Iesu rueˈiaˈamu John-ro Israel raje ae ahoˈobëhe majahuiromo uövuade höjo: Uehoro sisëho vuonugoˈi uehoro mae baeromo bapataeto vaerëjo.

25 Ëhi jiëˈe jöho majahuijuvo muoho barëˈiaˈamu uövuade höjo: Jemëro uvarujëjo: Na rahuo jevajëjo. Na bogo ro ajëmiˈirode a muebejarujoho jevajëjo. Röhu gahëjo. Ëahuro nasi ijonö rueˈiëˈajëjo. Na hesi mu biseˈo vaejahoromo

höru sino jiovaho'ibejodoho o mu bise'o bise'e rabe vae-
jaho'ibejodoho röhu hu böröme jio'i na ma-bise'e jevajëjo.
26 Röhu aganomë Abraham-are ujo ömo'ömohumë o sa'a gö
raje God mae uehorovarujohumë God-hu ajamuiromo manö
bamavuaje jöho ë jöho nosi jöëni rovë'e höjo.
27 Ëhesi bëhoho Jerusalem raromarue ariböviohu'o jabesi
a masijohu'o ëho jaburo Iesuare bëhoho bogo avoho garomo
bogo uvare höjo: Iesu iae ajamuiromo manö bamavuaje
aho höjo. Bogo avoho garomo röhu Jew rajo nosi nuho
majaho rue'ego henövare jö God-aro baeromo majëhinövare
a jabesi surire jöho adahoromo uvo'ego: U'emu a börömëro
rueromo ajamui'ajë'ego dadivëvo'ego uvonövare höjo: Ëa
börömoho bogo Iesuhu jio'i ae gö jio'a'ajëjo Iesuare bëhoho
bogo avoho gavë'ëro. Bogo gavë'ëro aehu Iesuare örire
vaeruomoröhego ë surire jajivarëhi Jerusalem raromarue
ariböviohuro ëhi ë'oromo Iesu court vaeromo uaruomade
höjo: Sisë ae javë'ëro guomo'a'anuëjo.
28 Guomo'a'anuë uanugoromo nahoromo gavare guo-
moröhe bëhoho bogojiamu gavë'i Pilate ëma uaruomade
höjo: Uëvego ano'irarëjo.
29 Amo Iesuare örire bövi bise'o sisë'i vaeröhego God-
are surire jö jajivarëhi Jerusalem raromarue ariböviohuro
ëhi vae barënugoromo Iesu ijore jiamu baruvebiromo hure
bamare höjo.
30 Hure bamamu God-ro ajamijamu ri'öjade höjo.
31 Ri'öjamu Galilee sa'are jioromo Jerusalem Iesu'o gemu
mae urimo rovare a jabesi nunire rue'i hijadoho ma-
jae aho'obëhe barëjade höjo. Rue'i hijamu hu gavare
ariböviohuro jaruvoho Israel rajo jabesi örire hesi jöho ma-
mae majëhijarue höjo.
32 Iae noro jö maho majëhiromo uëvaruëjo: God-hu nosi
hijo miono'o uëvadëhi
33 no jabesi ujëro javuë'ëro ëhi ajamuijade höjo. Aja-
muiromo nosi jöëni Iesu ajamijamu guomoromo ri'öjade
höjo. Ëhesi bëhoho God-hu Iesu ajamego ri'ö'iröhe jöho God-
are surire Psalm 2-re jajivoromo uvë'e höjo:
Ja nasi Harihoho javajëjo.
Jaruvoho naro ja baejavë'e jevajëjo.
34 O God-are surire jö göho huhu ajamego Iesu ri'öjego ijonö
bogo guomoromo sino sagohori'iröhe jöho jajivoromo ëhi
uvë'e höjo: God naehu David uavodëhi iae ëhi ma-maemu
ajëmi'ejöjo jemë mae jëvo'iröhego.
35 O God-are surire jö göho jajivoromo uvë'e höjo: Jasi aëro
jevë'ëro God jero ajemi'iramu nasi sinoho bogo sagohori-
jevo'ajëjo.

36 Iae David-hu hijade majare God-hu nimade muoho vaebe
juvojuvo guomade höjo. Guomamu hesi hijo mionoˈo
guavarire sionore guavamu hesi sinoho sagohorijade höjo.
Ëhuni hesi sino bogo sagohoriˈiröhe jöho David-ro bogo
jajivoˈi
37 aˈi Iesuare jöho jajivade höjo. Ëhesi bëhoho God-ro
ajamamu guomoromo riˈöjëˈëro ëhuˈëro hesi sinoho bogo
sagohorijade höjo.
38-39 Aganomë ëhuˈe jiaje ave jö hesi bëhoho ga avohohëjo.
Iesuare jöëni God-hu mu sisë uehorovoromo vuonugoˈiröhe
öroho jemesi örire majëhijëˈe höjo. O ae rahu Iesu mae
uehorovëˈoho mu sisë vaejarije hesi iˈuoho iae barëjaje höjo.
Moses-hu bojamuade jögoru ejahëˈoho bogo ëhuro mu sisë
hesi iˈuoho barëˈi aˈi Iesu mae uehorovëˈoho iae barëjaje
höjo.
40 Ëhuni avoho mueberovohëjo ëhuro jö God-aro baeromo
majahuinövare a jabesi surire jajivare iˈuoho bogo
baeˈirarije höjo.
41 Ëhesi bëhoho God-are jöho jabesi surire jajivoromo uvëˈe
höjo:

God-ro uëvajëjo: Nasi jö ahoromo sivaruje aribövioھumë nasi
muoho garomo tiöromo vuovorëjo.

Ëhesi bëhoho jemë bogo vuovoˈi raromaruje majare evare
naro vöröˈe mu börömoho vaeˈiëˈajëjo.

Iˈuˈe mu börömëro jiëˈëro aëro jemë samaˈe röjëhiˈibejarëjo
röhu bogo avoho heromo mae uehorovoˈibejarijëjo.

Ëhi uvëˈe höjo. Ëhuni avoho uehorovohëjo.

42 Paul-ro ëhi uënugoromo huˈo Barnabasˈo höröjamu
gëvëˈi rue aribövioھuro uëvareje: Ruëre hura gö hesi
nuho majaho rovego vuonorö'ö rueromo ëhi jiëˈe jöho ma-
jahuirego no heˈirarëjo.

43 Ëhi uëruomoromo suorovoromo Jew raje ae ahoˈobëhe
o saˈa ioroˈioro rajehu jabesi mu vuonugoˈi Jew rajo
mu baeromo God mae uehorovarue aribövioھo ahoˈobëhe
jaburo Paulˈo Barnabasˈo jabesi ijore vaˈareje. Ijore
vaˈamu gëgorovo jaburo niöˈiro jabesi örire jögore mëmiromo
uëvareje: Biririvoromo uvorëjo: Hesi God-ro huë baeromo
ajamuiˈajëromo muoho vaenövorëjo.

44 Ëhi ëˈëˈëro hura gö hesi nuho majaho rovamu amo raje
ae ahoˈobëhe Badare jöho heˈi ë osare gemu gagovoruo-
madeje. Ae gemu gemu bogo rovareje.

45 Amo raje ae ahoˈobëhe gagovamu gëgorovo Jew rajoho
jaburo Paulˈo Barnabasˈo jabesi mu mahuni dë vörönëgo
avohamu Paul-are jöho ahoˈahovoromo jö sisë atareje.

46 Jö sisë atamu hegorovo Paulʹo Barnabasʹo
bogo juhuonivoʹi ma-biririvoromo jöho majëhiromo
uëvareje: God-ro nimade höjo Jew rajo jemëro hesi
jöho urimo hejöro. Ëhi höjo röhu jemë ë jöho
heromo bijönimarujëjo. Bijönimoromo ëhuro jemëhu
ioroʹioremu maro raromoʹirarije öroho tugohëʹe jëvajëjo.
Ëhuni no huotorovoromo saʹa ioroʹioro rajoho jöho
majëhinövoʹejarëjo.
47 Ëhesi bëhoho rabëni Badaro jöe bojamuiromo uövuëʹe
höjo:
Naro ja bamavode höjo jero saʹa ioroʹioro rajoho
ajivëvoʹiranego.
Ajivëvego ae ahoʹobëhe majae bevaʹajire majae höʹöjajire
maro raromoʹiröhego.
48 Ëhi uëvamu hegorovo saʹa ioroʹioro rajohuro ni-
morohoromo uvoruomadeje: Badare jöho iae mae höjo.
Ëhi uvoromo ioroʹioremu raromoʹiröhego God-hu uvade
aribövioھuro Iesu mae uehorovoruomadeje.
49 Mae uehorovamu Badare jöho ë saʹae bövioho uarovobe
vaʹadeje.
50 Uarovobe vaʹirögoro aʹi rue Jew rajoho jaburo God
uehorovarue magonaho masijohuʹo amore a masijohuʹo ë
aribövi jabesi dëho iëhamu riʹöromo Paulʹo Barnabasʹo sisë
vaejëvoruomadeje. Sisë vaejëvoromo Antioch saʹanö jëvamu
rëmöʹöjëvoruomadeje.
51 Rëmöʹöjëvamu gagorovo vaʹirögoro höru tohotohoʹe
jëvamu riremoromo vaʹareje amo rajohuro sisë vaejaruoho
gajöro. Vaʹoromo Iconium amore höröjareje.
52 Amo Antioch raromarue Keriso-are aribövi jabesi dë
vövöbajoʹoho ahoʹo sasohëvoromo God-are Aruʹahohuro
rarovëhadeje.

14

Paulʹo Barnabasʹo Iconium amore ariromo God-are jö majëhijare jöhoje.

1 Paulʹo Barnabasʹo Iconium amore hörönugoromo urimo
Antioch ëʹarëhi ëhi Jew rajehu God rajahijarue osare
vaʹoromo Iesuare jöho majëhijareje. Jöho majëhijamu ëhuro
Jew raje ae ahoʹobëhe saʹa ioroʹioro raje ae ahoʹobëhe Iesu
mae uehorovoruomadeje.
2 Mae uehorovamu gëgorovo Jew raje jö bogo ma ue-
horovarue aribövioھuro saʹa ioroʹioro rajo jabesi örire ue-
horo sisëho bojëmiromo jabesi dë iëھamu jaburo Keriso-are
aribövioھo nue huodëgoruomadeje.

3 Nue huodëgamu Paulˈo Barnabasˈo majae ëgobövie
ariromo bogo juhuonivoˈi ma-biririvoromo Badare jöho
majëhijareje. Majëhiromo Badaro ajëmamu ëhuro bogo
gavarue darugoˈe mue gö gö vaeˈamareje ae ahoˈobëhe
garomo uvoröhego: Iae mae-ëjo. God-hu huë baeromo
ajamuijaje jöho mae hö uvoröhego.
4 Ëhiˈamu amo rajo aribövioھuro jöe gö gö uehorovareje.
A ioroˈiorohuro Jew rajo jabesi dönö jioˈi a ioroˈiorohuro
Paulˈo Barnabasˈo jabesi dönö jëvadeje.
5 Ëhiˈoromo Jew rajohuˈo saˈa ioroˈiorohuˈo ëho jaburo
jabesi masijohuˈo gemu mae riˈöromo Paulˈo Barnabasˈo
ijumëvoromo munëro vajëmiˈi atareje.
6 Munëro vajëmiˈi atamu Paulˈo Barnabasˈo ë jöho heromo
juˈebiromo vaˈareje. Vaˈoromo Lycaonia saˈare Lystra amo
Derbe amo jiajinö ë vaˈareje.
7 Vaˈoromo ë saˈare aribövioھo Iesuare jö maho majëhibe
jirehareje.

Paulˈo Barnabasˈo Lystra amore ariromo God-are jö majëhiromo huë vavaeni birohoromo juˈebiromo Derbe amore vaˈare jöھoje.

8 Jirehoromo Lystra amore ro arijareje. Röھu höru sisëˈe ae
gemuëro ë hijëˈe jiadeje. Urimëˈi vëmehu rahadire aevoromo
höru sisëˈe jiobe rovëˈëro ëھuˈëro bogo mae bogo juvadeje.
9 Bogo juvëˈëro hejadeje Paul ae jöe majëھijamu. Paul-ro
jöھo majëھiromo gavade ë aھo huˈo jöھo hejamu gagorovo
ma-hu gemu ërimahoromo gavade hu mae uehorovoˈego
marëˈiröھoھo eni jiamu gagorovo
10 ma-darugoˈo uavadeje: Döro riˈöromo avoھo namijëjo.
Namijëjamu hejëˈi ma-burëro döro riˈöromo aevoromo ju-
vadeje.
11 Juvamu ae ahoˈobëھe gavare Paul-ro ë höru sisëˈe aھo
ëھi ajamamu gagorovo simane sisëˈi uehorovoromo uvoruo-
madeje: Paul-hu ë höru sisëˈe aھo ajamamu aevoromo
juvade hesi bëھoھo Paulˈo Barnabasˈo bogo ma-aehu jëvoˈi
aˈi aruˈaھo börömoھo niöˈiro araeromo rueromo jabesi daru-
goھo börömëro jëvëˈëro ëھuˈëro Paul-ro ë iaھo ajamade höjo.
Simane ëھi sisëˈi uehorovoromo riˈöromo jabesi Lycaonia
jöëro ma-darugoˈo uvoruomadeje: O aveھo bogo ma-aehu
rueˈi aˈi muebejavuarue aruˈaھo börömoھo niöˈiro araeromo
nosi örire ruvebijëˈe höjo.
12 Aruˈaھo börömoھo niöˈi ruvebijëˈe höromo Barnabas
jabesi sareriˈe god hesi ihe Zeus jumuvoromo Paul-are jöھo
sarerivoromo uvoruomadeje: Nani ë aھo nosi god Hermes jö

bajuvaje aru'ahoho höromo Paul Hermes jumuvoruomadeje
Paul jögoru jövaje aego.
13 Zeus aru'aho böröme höromo rajahijarue osaho amo
bëhiro jië'ëro Zeus rajahijarue mu muebejaje ahu'o uvadeje:
Nani iae mae-ëjo. Nosi aru'aho böröme Zeus-më amore
rovë'e höromo cow ano'oho ujuohoromo ijino inovaroho
ujuohoromo amo börömore rejo ojo bëhire rovadeje.
Rueromo hu'o a ioro'iorohu'o ëho jaburo Paul'o Barnabas'o
aru'aho böröme jëvajëromo uvene aho röjëhiromo ë
mioho muo'amoromo vëniro mueromo i'imëmi'irögoro
ë'oruomadeje.
14 Ëhi ë'iröhe jöho henugoromo Barnabas'o Paul'o ë
apostle-ho niö'iro uvareje: Ëhi jië'oho mu sisë bëhe
höromo jabesi niögoho dadovo'amareje ae göëro garomo
uvoröhego: Jaburo nosi muoho bijönimoromo ë'aruëjo.
Niögoho dadovoromo ma-ba viëhi jiaroho rue ae aho'obëhe
jabesi ririre rirarovoromo ma-darugo'o uvareje:
15 Asë'e jemë rabëni ëhioho ë'arujëjo. No bogo aru'aho
börömoho javuo'i no ma-ae jemë va'ëne javuajëjo. No jö
maho majëhi'i rovare höjo ëhuro ëhi jië'e darugo rumo'e
inömo ëma rajëhijarujoho vuonugo'i darugo jië'e aho God
uehorovo'irarijego. God-ro ö'idöe sa'ae jove bövie bise'e no
bamavuade höjo.
16 Urimë'i sa'a göre göre raromaruje aribövioho jemesi
nimaruje nimaruje muoho vae'ego huro ma gë taemonövade
höjo.
17 Iae ëhi jiade höjo röhu God-ro hesi muoho aho'o bogo
gurihi'i a'i jemë mae avohëvoromo hesi muoho röjëhibe
rovade höjo jemëro garomo uvo'irarijego: Iae mae-ëjo. Hu
ëhi jië'e a böröme hö uvo'irarijego. Huro ëne nugö'öromo
i majaho rovego uvaje höjo: Iëro tagavëjo. Ioho tagavego
uëvaje höjo: Jemëro i avohego da'uëgo'irajo. Nimoroni-
morohego dë vövöbajo'e sasohëvo'irajo. Huro hesi muoho
ëhi röjëhibe rovë'e höjo.
18 Biririvoromo ëhi jië'e jöho majëhiromo dë vövöbajo'e
huotovëho'i ë'o gavaroho mi suvuoro vënire bueromo
bamëho'i ë'aroho bogo vuonugo varijënoho jië'e ëma vuonu-
gareje.
19 Vuonugamu iae Jew rajo a ioro'iorohuro Antioch amore
Iconium amore jioromo rueruomadeje. Rueromo Lystra
amo rajoho jabesinö jioruomojöro mu sisë jöho biririvo-
romo majëhijareje. Majëhijamu Lystra amo rajoho jaburo
ejëhoromo ajëmiromo Paul munëro vajamiruomadeje. Va-
jamiromo uvoruomadeje: Paul guomë'e höromo amoro
jiamu rori'o ruho baeromo va'oruomadeje.

20 Bava'amu Keriso-are aribövioھuro ro Paul-are bëھire gagovoromo riravo rova'areje. Riravo rova'amu Paul-ro ri'öromo rue amo börömore vuonorö'ö va'adeje. Va'oromo nëröھo Barnabas-mu niö'iro ri'öromo va'aroھo va'o Derbe amore höröjareje.

Paul'o Barnabas'o Syria sa'are Antioch amore vuonorö'ö va'are jöھoje.

21 Derbe höröromo Iesuare jö maھo majëھijamu ae aھo'obëھe aevoromo Iesuare ijore ijore jijiھarue aribövie jioruomadeje. Ëھi'amu gagorovo Paul'o Barnabas'o jaburo vuonorö'öromo Lystra Iconium Antioch amore ekaresiae ajëmibe va'areje.

22 Ajëmiromo jabesi dë vövöbajo'oھo biririvëھoromo uënövareje: Biririvoromo Iesuare jöھemu mae uehorovonövorëjo. Ëھesi bëھoھo God-are aji öri ari'ere va'i naguë'oھo no vavaene böröme baebe va'ojuvo evare va'ejarëjo.

23 Ëھi uëbe a duvahe ekaresia jabesi simano vaeröھoھo nugo'amobe ie bogo ijë'e ma-pariemu vaeromo uëbe va'areje: Jemë Bada mae uehorovaruje a hesi övo döre rëmaruëjo. Ekaresiaھo ëھi ajëmibe va'areje.

24 Va'oromo Pisidia sa'aھo jireھo barënugoromo Pamphylia sa'are rovareje.

25 Pamphylia rueromo Perga amore ariromo Iesuare jöھo majëھinugoromo va'o Attalia amore abuejareje.

26 Attalia amore abo ariromo boat-re ajiomoromo jovo döre va'aroھo va'o sionëro Antioch amore rovareje. Urimoھo Antioch ekaresiaھo jaburo Paul'o Barnabas'o God-are övo döre rëmareje huro ajëmego mu mae vaebe jireھo'iröھego. Jaruvoھo ë muoھo barëjë'ëro Paul'o Barnabas'o sionëro rovareje.

27 Rueromo ekaresiaھo uëvareje: Gagovoھego jöe majëھijarëjo. Majëھijarë uënugoromo gagovamu uëvareje: God-ro ajamuijamu ëھi jië'e muoھo vaeromo rovare höjo. Huro öroھo sa'a ioro'ioro rajoھuni jiovëھamu jaburo Iesu mae uehorovare höjo. Ëھi'ade höjo.

28 Ëھi majëھiromo Keriso-are aribövioھu'o gemu mae majae ëgobövie ë arijareje.

15

Ekaresia jabesi a masijehu Jerusalem gagovoromo Moseshu bojëmade jögoru ë hesi jö mevare jöھoje.

1 Paul'o Barnabas'o Antioch amore arijamu iae ae göëro Judea sa'are jië'ëro rueromo Keriso-are aribövioھo

majëhiromo uënövareje: God-arire mae va'i nëgë'iroho
Moses-hu Jew rajo nosi jögoru jajivadëhi sa'a ioro'ioro rajoho
jemë'o sinoho ëhi tarivëhego God-are aribövie jëvo'irajo.
Sino bogo tarivëhë'oho bogo maroho va'a'arujëjo.
2 Bogo maroho va'a'arujëjamu hegorovo Paul'o
Barnabas'o jaburo ri'öromo irovoromo darugo'o jö
aho'ahëmiromo i'e rovare aribövioho uëvareje: Sa'a ioro'ioro
rajoho nadi ëhi jië'e jöho majëhirëjo. Majëhirëjamu Antioch
ekaresiaho jaburo Paul Barnabas Antioch amore ekaresia
a ioro'ioroho ëhi baejëvareje jaburo Jerusalem amore
va'oromo apostle ömo'ömohu'o Jerusalem ekaresia a duvaho
ioro'iorohu'o sino tarivo'iröhe jöho mevo'iröhego.

3 Baejëvoromo rëmö'öjamu Paul'o Barnabas'o jaburo a
ioro'iorohu'o gemu mae ae jöe majëhibe Phoenicia sa'are
Samaria sa'are va'areje. Majëhiromo uënövareje: Sa'a
ioro'ioro rajoho iae aevoromo God mae uehorovoruomohi-
jajo. Ëhi uë'ego Christian aganoho aho'obëhe ë jöho heromo
börömo bëhe nimorohonövareje.
4 Amo ëhi jië'e jöho majëhibe rueromo Jerusalem
suorovareje. Suorovamu gëgorovo apostle aribövioho uro
ekaresia a duvaho ömo'ömohuro ekaresia a ioro'iorohuro
ëho jaburo jejëmiruomadeje. Jejëmijamu rueho jaburo
jöho majëhiromo uëvareje: God-ro ëhi ajamuamu muoho
vaeromo rovare höjo.
5 Ëhi majëhijamu Pharisee aribövie Iesu mae uehorovarue
a ioro'iorohuro ri'öromo uëvareje: Iae ëhi höjo röhu sa'a
ioro'ioro rajo jabesi sinoho tarivëhoromo jöe majëhiromo
uë'ejarëjo: Moses-hu bojamuade jögoroho ejahonövorëjo.
Ëhuremu mae höjo.

6 Ëhi uëvamu hegoro apostle aribövioho'o Jerusalem ekare-
sia a duvaho ioro'iorohu'o ë jöho mevo'i gagovareje.
7 Jöho mevojuvo Peter-ro ri'öromo uëvadeje: Aganomë
jemë'o gavarujëjo urimë'i God-ro na jemesi ririre baejevade
höjo naro hesi jö maho majëhijego sa'a ioro'ioro rajoho
jaburo heromo Iesu mae uehorovoröhego.
8 Jaburo mae uehorovamu God-hu hesi Aru'aho Jew rajo
Keriso-are aribövi mamuadëhi sa'a ioro'ioro rajoho jabu'o
ëhi mëmade höjo ëhuro noro garomo uvoröhego: God
ae aho'o nosi dë vövöbajo'o gövuajohuro hesi Aru'ahoho
sa'a ioro'ioro rajoho mëmijë'ëro ëhuni huro jabu'o mae
uehorovëvajëjo.
9 God-ro Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o bogo gö
gö uehorovavuo'i ma-gemu uehorovavuade höjo. Ëhesi

bëhoho sa'a ioro'ioro rajohuro Keriso mae uehorovamu God-ro jabesi sisëho u'ovëho barëjade höjo.

10 Moses-hu bojamuade jögoroho i'u ma'ëro jië'ëro no'o nosi hijo miono'ohu'o vaeromo mare va'iröhoho bogo eni javuade höjo. Ëhi jië'oho jemë rabëni nëgajëjo sa'a ioro'ioro rajohu'o ëhi jië'e i'u'e muoho bojëmi'iro. Jemë rabëni God-are dëho bijioho ga'i nëgajëjo.

11 Bogajo. No mae uehorovoromo uvarue höjo: Bogo noehu mu vaejaruohuro a'i hesi Bada Iesuhu huë baeromo ajamuijajohuro iae ëhuro Jew rajoho no maro raromo'ejarëjo. Sa'a ioro'ioro rajo jabesi öri jiajëhi noehu maro raromo'iröhe öroho gemuoho höjo.

12 Peter-ro ëhi majëhijamu Barnabas'o Paul'o ri'öromo uëvareje: God-ro ajamuamu noro darugo'e mu gö gö ëhi ëhi vaeromo sa'a ioro'ioro rajoho ajëmibe jirehare höjo. Ëjöho he'iro ae aho'obëhe jörumoraejareje.

13 Jörumoraejamu Barnabas'o Paul'o jöho majëhi barëjamu hegorovo James-ro ri'öromo uëvadeje: Aganomë nasi jöhu'o hehëjo.

14 God-hu sa'a ioro'ioro rajo aevoromo uehorovëvoromo a ioro'ioro hesi baejëvade jöho Simon-ro ë jöho majahuijamu no hejare höjo.

15 Ëjöho iae mae höjo. Ëhesi bëhoho God-hu sa'a ioro'ioro rajo baejëvoröhe jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviohuro jajivare höjo. Jabesi ae gemuëro David-are ujo gagovëvoröhe jöho uhu'e huotovoromo jajivo-romo uvë'e höjo:

16 Badaro uvavohijajo: Ëhesi ijonö naro vuonorö'ö rueromo
David-are javu dadorovadoho evare avoho vae'ejöjo.
Sisërëjadoho naro avoho'iramu urimë'i namijadëhi ëhi
nami'a'ajëjo.
17 Nami'iramu sa'a göëro göëro Bada na birohevo'i na-
hevo'aruëjo.
Nasi jö bogo henövare ariböviehu nasi iho baejarohuro ëhi
ë'a'aruëjo.
Badaro ëhi uvajëjo.
18 Mami gö'e huro ë jöho aevoromo majëhadoho hebe rovë'e
javuajëjo.
Ëhi jajivë'e höjo.

19 Ëhuni na ëhi uehorovajëjo. Sa'a ioro'ioro rajehu huo-torovoromo God mae uehorovë'oho no nosi i'u'e muoho jabesi öriroho bogo bojëmi'i

20 a'i ma-suriro jöho nugö'öromo uë'ejarëjo: Aehu sareri'e god göëni göëni bahijë'e mioho uvorëjo: Sisë höromo nadi

ueˈahorëjo. Nadi önöˈoho jijihorëjo. Mi hesi köho nadi ueˈahorëjo. Huë ahahëˈe mioho köˈe jiaje nadi ueˈahorëjo. Ëjöhemu jajivoˈejarëjo.

21 Ëhi jiëˈe jögoru jajivoˈiröhe ë hesi bëhoho Moses-hu ëhi jiëˈe jö bamadoho mamiˈe ame ahoˈobëhe majëhibe rovëˈe höjo. O hesi jöho Jew rajo nosi nuho majaho rovego noehu God rajahijarue osare osare Moses-are jöho adahego jaburo hejarue höjo. Ëhuni ëhi jiëˈe mu gororovoˈiröhe jöho saˈa ioroˈioro rajo jabesi örire nugöˈöˈejarëjo.

Jerusalem ekaresia a masijehu suri suri jajivoromo saˈa ioroˈioro rajehu Keriso mae uehorovarue aribövi jabesi örire bamëhare jöhoje.

22 James-ro ëhi uëvamu hegoro apostle-ho jabuˈo ekaresia a duvaho ömoˈömohuˈo ëho jaburo jöe mevoromo uvareje: Ëˈego no nosi a ioroˈioroho baejëvego jaburo Paulˈo Barnabasˈo gemu mae Antioch amore vaˈirarëjo. Ëhi majëhijamu ekaresiae ae ahoˈobëhe uvareje: Ëhi jiëˈoho iae mae höjo. Ëhi uvoruomoromo Judas hesi iho göho Barsabbasˈo Silasˈo jabumë niöˈi baejëvareje ekaresiaho jaburo ë ae niöˈi jabesi örire mae uehorovaruëro jiëˈëro.

23 Baejëvoromo suroho jajivoromo bavaˈojöro bojëmijareje. Surire jajivare jöho ëhi uvëˈe jiadeje: O asëˈe Jew rajoho bogo aˈi saˈa ioroˈioro rajoho Antioch amore Syria saˈa ioroˈiore Cilicia saˈare raromaruje ariböviohumë apostle ariböviohuˈo Jerusalem ekaresia a duvaho ömoˈömohuˈo jemesi ö muenoˈëro javuëˈëro noro jemesi örire jejëmaruëjo.

24 Röhu no hejare höjo uvavamu: A ioroˈiorohuro nosirire jioromo öˈare höjo. Öˈoromo jöe gö majëhiromo jemesi simanoho sisëvojëhamu uehore gö gö baejarije höjo. Röhu ëho bogo noehu uëvamu ëˈare höjo.

25 Ëhuni no ae ahoˈobëhe gemuoro gagovoromo jöe mevoromo uehore gemuoho baeromo uvare höjo: Noro ae gö baejëvoˈejarëjo jemesi örire rëmöˈöjëvego jaburo nosi aemoˈaeme Barnabasˈo Paulˈo gemu mae öˈiröhego.

26 Barnabasˈo Paulˈo vuovëvoröhe jöho bogo uehorovëˈe ma-biririvoromo nosi Bada Iesu Keriso-are muohuremu uehorovëˈe arijare höjo.

27 Röhu Judasˈo Silasˈo jabuˈo gemu mae rëmöˈöjëvaruëjo jaburo öˈoromo noehu jajivarue jöe gemuoho majëhijego heˈirarijego.

28 God-are Aruˈahohuˈo noˈo jöe gemuoho uehorovoromo uvaruëjo: Jew rajo nosi iˈuˈe mue gö gö bogo bojëmiˈi ave jögorohuremu bojëmiˈejarëjo.

29 Aehu sareriˈe god göëni göëni bahijëˈe mioho nadi
ueˈahorëjo. Mi hesi köho nadi ueˈahorëjo. Huë ahahëˈe
mioho köˈe jiaje nadi ueˈahorëjo. Nadi önöˈoho jiji-
horëjo. Ëhi jiëˈe mu gororovëˈoho ëhuro mae jëvoˈajëjo.
Ahia minoˈëjo. Surire jöho ëhi jajivoromo bojëmijareje
bavaˈoröhego.
30 Bojëmiromo rëmöˈöjamu Paul Barnabas Judas Silas
ëho jaburo vaˈaroho vaˈo Antioch amore suorovareje.
Suorovonugoromo Christian aribövioho ahoˈobëhe
gagovëvoromo suroho bojëmijareje.
31 Suroho bojëmamu ekaresiae ae ahoˈobëhe hejare ada-
horomo uvavamu: Jew rajo nosi iˈuˈe muoho saˈa ioroˈioro
rajoho bogo bojëmiˈejarëjamu hegorovo uvareje: Sasohëˈe
mu maho rovëˈe höromo nimorohoruomadeje.
32 Ëhiˈamu Judasˈo Silasˈo jö God-aro baeromo majëhijarue
aëro jëvëˈëro majae ëgobövie jöe majëhiromo Christian agano
jabesi dë vövöbajoˈoho biririvëhareje.
33 Ëhiˈoromo majae ëgoˈo Antioch arijamu evare ë
Christian aganohuro rëmöˈöjëvoromo uëvareje: Huë
mae baeromo vaˈorëjamu jaburo Jerusalem jioromo
rëmöˈöjëvamu rovare ë aribövi jabesirire sionëro vaˈareje.
34 [Aˈi Silas-ro ëhi hiˈi uvadeje.]
35 Iae Paulˈo Barnabasˈo jaburo Antioch majae ëgoˈo
arijareje. Ariromo jabu niöˈi o a ioroˈioroho ahoˈobëhe
ëho jaburo Badare jöho ekaresiae majëhiromo bëhoho
röjëhinövareje.

*Paulˈo Barnabasˈo jö ahoˈahamirovoromo gemuore jire-
haroho vuonugoˈi öre gö öre gö vaˈare jöhoje.*

36 Ëhiˈojuvo iae Paul-ro Barnabas uavadeje: No urimo
Badare jöho majëhibe amo göre göre dinöˈe dinöˈe jireharire
ëˈego no ë vuonoröˈö vaˈoromo gëvarëjo Christian aganoho
diehi diehi muoho vaeruomego.
37 Ëhi uavamu hegoro Barnabas-ro uavadeje: Iae mae höjo
röhu na negajëjo John Mark-ro noˈo öˈojöro.
38 Ëhi uavamu Paul-ro uavadeje: Bogajo. John Mark-hu
noˈo öˈëˈoho bogo maehu höjo. Ëhesi bëhoho urimëˈi mue
ajamuibe juvoromo Pamphylia saˈare ramuöˈöˈi sionëro
rovade höjo. Ëhi jiëˈe a bavaˈëˈoho na bijönegajëjo.
39 Bijönegajë uaromo Paulˈo Barnabasˈo irorovoromo
göëro öre gö vaˈi göëro öre gö vaˈadeje. Vaˈiro Barnabas-
ro Mark huˈirae baeromo boat-re ajiomoromo Cyprus saˈare
vaˈadeje.
40 Cyprus vaˈirögoro Paul-ro Silas uavadeje: Rovego jaˈo
naˈo muoho vaebe jirehoˈirarëjo. Jirehoˈirarëjamu Silas-ro

uavadeje: Iae ëhiˈoˈejarëjamu Christian agano ömoˈömohuro Paulˈo Silasˈo Badare övo döre rëmareje huro ajëmego mu mae vaebe jirehoröhego. Rëmamu Paul-ro Silas huˈiraeromo vaˈadeje.

41 Huˈiraeromo vaˈadoho vaˈo Syria saˈare Cilicia saˈare ekaresia aribövioho jöe majëhiromo ëhuro jabesi dë vövöbajoˈoho biririvëhobe vaˈadeje.

16

Timothy-hu aevoromo Paulˈo Silasˈo gemu mae juvade jöhoje.

1 Vaˈoromo Paul-ro vaˈadoho vaˈo Derbe amore ro hiromo vaˈadoho Lystra amore rovadeje. Röhu Keriso uehorovaje ae gemuëro ë hijadeje. Hesi ihoho Timothy jiadeje. Hesi vëmoho Jew raje Iesu mae uehorovaje magonahe jiadeje. Aˈi hesi vavuoho Greece raje jiadeje.

2 Christian agane Lystra amore Iconium amore raro-maruohuro uvoruomadeje: Timothy hu mu mae vaejaje ae höjo.

3 Paul-ro nimadeje Timothy huˈirae vaˈego huˈo ju-voröhego. Hu ëhi nimoromo röhu uvadeje: Jew raje ave saˈare röhu diröˈe göre göre raromaruohuro garomo uvaruëjo: Timothy-are vavuoho bogo Jew rajoho jiëˈëro sinoho bogo tariojahëˈe höjo. Ëhi uvoromo Timothy-are sinoho bogo tariojahego Jew rajëro hesi jöho bogo ejahojöëni Paul-ro uëvadeje Jew rajehu ëˈaruëhi Timothy-are sinoho tariojahojöro. Ëhi ëˈëˈëro huˈirae baeromo vaˈadeje.

4 Vaˈoromo Paulˈo Silasˈo amore amore jöe majëhibe vaˈareje. Majëhiromo Keriso-are aribövioho uënövareje: Apostle-ho jabuˈo Jerusalem ekaresia a duvaho ömoˈömohuˈo ëhi jiëˈe jögoroho uehorovëˈëro bojëmijare höjo jemëro ejëhonövoˈirarijego. Ëjöho ejëhonövorëjo.

5 Ëhi jiëˈe jöho majëhibe vaˈego ekaresia ariböviohuro biririvoromo Keriso mae uehorovobe vaˈareje. O majae ëhi ekaresiae ahoˈobëhe marohëvobe vaˈadeje.

Paul-hu Troas amore vaˈoromo niaˈovoˈiraeromo gavade jöhoje.

6 Paulˈo Silasˈo jöho majëhibe vaˈamu gavëˈi God-are Aruˈahohuro jabumë tugohëvadeje Asia saˈaroho jöho bogo majëhiröhego. Tugohëvëˈego Phrygia saˈaˈo Galatia saˈaˈo birorohade ënire ë jireho vaˈareje.

7 Vaˈaroho vaˈo Mysia saˈa viture vaˈaroho Bithynia saˈare vaˈiaˈamu Iesuare Aruˈahohuro uëvadeje: Nadi ë saˈaho vaˈohëjo.

8 Ëhi uëvamu Bithynia sa'aroho bogo va'i Mysia sa'aremu
rova'oromo abuejaroho abo Troas amore höröjareje.
9 Troas hörönugoromo vahiromamu Paul-ro
nia'ovo'iraeromo gavadeje Macedonia raje ae gemuëro
namiromo dinamiromo uavamu: Macedonia sa'aro
rueromo ajamuinëjo.
10 Nia'ovo'iraeromo ëhi ganugoromo Paul-ro Silas-ro naro
evare uvareje: God-ro uöromo ë'ajëjo: Macedonia sa'a
rajoho Iesuare jö maho majëhihë uövuajë uvoromo ma-
burëro va'iro bövioho bise'oho avohareje.

Paul'o hesi aribövioho'o Philippi amore ro jö atamu hegorovo Lydia-hu mae uehorovade jöhoje.

11 Ëhi'onugoromo Troas jioromo boat-re iojiomoromo
ma-ahorirëro jovo döre va'aroho va'o Samothrace sa'are
suorovë'ëro nëröho jovo döre va'aroho Neapolis amore
suorovareje.
12 Neapolis suorovonugoromo örëro va'aroho Philippi
amore suorovareje. Ëamoho Macedonia sa'are jiadeje.
Macedonia sa'a börömoho röhu ë sa'aho taritarivë'e ihe
gö gö jiadeje. Röhu sa'a dirö'e gemu börömoho jiadeje.
Ëdirö'ore sa'are Philippi amoho jiadeje. Rome amo rajohuro
rueruomoromo ë amoho aevo'i ioromo raromobe rovë'e
jiareje. Amo noro ro Philippi amore suorovoromo majae
gemu niö'i ë raromareje.
13 Raromoromo iae Jew rajo nuho majaho rovamu noro
uvareje: Nani Jew rajo aribövioho uro God-are örire jöe ato'i
nume jovo riröre abo raromarue höromo amore jioromo
ë abuejareje. Abueromo ë raromoromo gagovoromo raro-
marue magonaho ömo'ömoho Iesuare jöho majëhijareje.
14 Jöe majëhijamu magonahe gemu hesi ihoho Lydia-ro ë
hiromo hejadeje. Lydia hu Thyatira amo rajo magonahe
jiadeje. Hu kavuë'e niögu maho imo'amaje magonahe
jiadeje. Hu bogo Jew rajo magonahehu jiadeje röhu Jew
rajo aribövioho'o gemuore God rajahinövadeje. Röhu Badaro
Lydia-are dë vövöbajo'oho jiovahë'ëro huro hejade Paul-ro
Iesuare jöho majëhijamu hegorovo jöho ejahadeje.
15 Ejahoromo hu'o hesi osare raromarue aribövioho'o bap-
ataeto vaejareje. Vaenugoromo ë magonahohuro uövuadeje:
Jemë uvarujoho: Iae mae-ëjo. Nöröro Bada mae uehorovajë
uvarujoho jemëro rueromo nasi osaro raromohëjo. Ëhi
uöromo dinamuijamu ejahareje.

Philippi amo rajo jabesi a masijehu Paul'o Silas'o savoji gagore ba'amëvare jöhoje.

16 Ëhi ë'ë'ëro iae noro God-are örire jö ataruire va'i
va'amu gavë'i magonaho aboride gemuëro örire biro-
havuadeje. Ëmagonahoho hesi ma-a masijo jabesi muemu
vaejëhaje magonahe jiadeje. Röhu Satan-are aru'aho
sisë gemuëro hesi dë vövöbajo'ere abuejamu simanoho
sisërëjë'ëro ëhu'ëro rabe rabe ijonö jioröhe jöho iae hu ae
huruoho majëhinövadeje. Majëhiromo monie mana baenu-
goromo hesi a masijo ömo'ömoho i'imëmi'ego rueho jaburo
moni börömo mae baenövareje.
17 Amo ë magonahohuro simanoho sisërëjë'ëro Paul'o no'o
rihiromavuoromo darugo'o uvobe rovadeje: Ëaribövioho
jabumë God dö mare hijaje hesi mu aribövie jëvajëjo. Jemëhu
sisëroho bogo va'i maro va'irarije öroho röjëhijarue höjo.
18 Ëjöe gemuoho majae aho'o rihiromavuoromo uvobe
ruenövadeje. Ëhi'ojuvo Paul-ro he'i hiromo vörönimamu
hegorovo huotorovoromo magonaho hesi dëre aru'aho
sisëho uavadeje: Iesu Keriso-are ihoro naro ja uavajëjo:
Aruëre magonaho hesi dë vövöbajo'eroho hörö va'ëjo.
Va'ëjamu gavë'i evare höröromo va'adeje.
19 Höröromo va'amu ë magonaho hesi a masijohuro
garomo uvareje: Aru'ahoho magonaho hesi dëre
rarovö'öjahë'ëro jië'ëro ë magonahoho rabe rabe ijonö
jioröhe jöho bogo majëhiromo ëhuro monie gö'o bogo
baeromo bojamui'iramu bae'ejarëromo Paul'o Silas'o
guduamëvoromo amo ririre jagu baejëvo rovareje amore
a masijo jabesi nunire rëmorõhëro.
20 Jagu baejëvo rueromo Rome rajehu court mevarue a
jabesi nunire rëmonugoromo Paul'o Silas'o jabesi jö sisëho
majëhiromo uëvareje: Ave aho Jew raje aëro jëvë'ëro nosi
amore mu sisë barueromo ijumavuaruëjo.
21 Ëhesi bëhoho Rome nosi jögoroho ahoromo jabesi
muoho röjahuijaruëjo. No Rome rajëro javuë'ëro jabuhu
röjahuijarue mu ejëhoromo vaejë'oho bogo maehu höjo.
22 Bogo maehu höjamu hegoro rue amo raje ae
aho'obëhe gemuore gagovoromo ajëmiromo anëgo'ië'areje.
Anëgo'ia'amugo amore a masijohuro Paul'o Silas'o
jabesi niögoho ma'eno dadovëhoromo jijövëhoromo police
uëvareje: Hisuebijëvohëjo.
23 Hisuebijëvohëjamu hisuebijëvo'i arijuvo hisue-
bijëvonugoromo baejëvo va'o savoji gagore ba'amëvoromo
savoji muebejaje aho uavareje: Ave ae niö'ioho avoho
muebejëvonëjo. Ju'ebi'aruëjo.
24 Ëhi uavamu hegorovo baejëvo va'oromo savoji osa ririro
avoho ba'amo rëmoromo höroho ijo dirö'ore bahijëhoromo

evare iˈuˈe ijo haˈosi göho baro havoromo muoho taemëvamu
ëhi ariemu arijareje.
25 Ariromo vahi ririˈe jiamu Paulˈo Silasˈo God-are örire
jöe majahiromo hu rajahiromo jöe iareje. Rajahiromo jöe
iavavamu savojire a ioroˈiorohuro heruomadeje.
26 Ëhiˈamu gavëˈi saˈaho ma-majioho hijiohijiovamu
savoji gagoho ahoˈobëhe ë javu vaejare munë saˈa uhure
jioˈamajohuˈo sisë maro hijiohijiovadeje. Hijiohijiovamu
gavëˈi evare oje ahoˈobëhe jiororovoromo ae ahoˈobëhe
tövëvare öˈoho jiororovoˈamadeje.
27 Jiororovoˈamamu iae savoji muebejaje ahuro ni-
avëˈëro riˈöromo gavade ojoho ahoˈo jiororovoˈamëˈe jiamu
gagorovo uvadeje: Huruomëˈe höromo kaejö ëgoho jijöromo
hesi arijoˈarije anorovoˈiëˈadeje.
28 Hesi anorovoˈiaˈamu gavëˈi Paul-ro ma-darugoˈo
uavadeje: Ëhi jiëˈoho vuonugëjo. No ae ahoˈobëhe aviae
javuajëjo.
29 Aviae javuajëjamu uvadeje: Iroho gae ujuoho ruehego
gavöromo ma-burëro rovadeje. Rueromo juhuonivoromo
butubutumoromo Paulˈo Silasˈo jabesi bëhire behumor-
ovadeje.
30 Behumorovëˈëro huˈirae ömëvoromo amonö vaˈoromo
uëvadeje: Na diehi ëˈejöjo ëhuro maja ijoho na sisëroho bogo
vaˈi maro vaˈirode.
31 Diehi ëˈejöjamu uavareje: Bada Iesu mae uehorovonëjo.
Mae uehorovëˈoho God-ro ja manö bamavoˈiramu maro
vaˈaˈanuëjo. Jaˈo jasi osare raromaruohuˈo ëhi jëvoˈajëjo.
32 Ëhiˈonugoromo Badare jöho majëhijamu rue savoji mue-
bejaje ahuˈo hesi osare raromaruohuˈo jaburo hejareje.
33 Henugoromo evare majaroho vahiromëˈiro Paulˈo
Silasˈo huˈirae ömëvo vaˈoromo sinore nemoˈamadoho
uˈovëhoˈamoromo huˈo hesi osare raromaruohuˈo ma-
burëro bapataeto vaejareje.
34 Bapataeto vaenugoromo Paulˈo Silasˈo huˈirae
ömëvoromo osare ajiomoromo ie iˈimëmijadeje. Ie
iˈimëmiromo huˈo hesi osare raromaruohuˈo God mae
uehorovëˈëro nimoroho avohareje.
35 Ëhi ëˈëˈëro sisonuvamu gagorovo Rome rajehu
court mevarue a masijohuro police-oho jöe bojëmiromo
rëmöˈöjamu vaˈoromo savoji muebejaje aho uavareje: Savoji
gagore arijarue ae niöˈioho ojoho jiovëhego vaˈirarëjo.
36 Vaˈirarëjamu hegorovo savoji muebejaje ahuro Paul
uavadeje: Court mevarue aribövіohuro jöe nugöˈöjëˈe höjo
naro rëmöˈöjego Silasˈo jaˈo höröromo vaˈirarijego. Ëhuni
höröromo mae vaˈorëjo.

37 Mae vaˈorëjamu Paul-ro riˈöromo police-oho uëvadeje:
Röhu nosi sisë bogo birohëˈe a nuniro ëma hisuebi-
javuare höjo. Ëho bogo maehu höjo no Rome rajëro
javuëˈëro. Ëhiˈoromo savoji gagore baˈamavuare höjo. Ëhi
ëˈare höjo röhu jaruvoho jabumë diehiˈoromo saginiëri ra-
muöˈöˈiëˈaruëjo noro vaˈojöro. Bogo ëhioho höjo. Nadiˈego
court mevarue aribövioho rueromo jabesi övëro bae-
javuego höröromo vaˈirarëjo.

38 Ëhi uëvamu hegorovo police-ohuro jöho bavaˈoromo
court mevarue aribövioho majëhijareje. Majëhijamu
hegorovo hejare Paulˈo Silasˈo Rome raje ae jëvamu
hegorovo juhuonivareje.

39 Juhuonivoromo rueromo Paulˈo Silasˈo sanuëmiromo
savoji gagore jëvamu huˈirae ömëvo rueromo uëvareje:
Jemëro nosi amoho vuonugoˈi vaˈorëjo.

40 Vaˈorëjamu Paulˈo Silasˈo jaburo savoji gagore jioromo
höröromo Lydia-are osare vaˈareje. Vaˈoromo Christian
agano ömoˈömoho gëromo jögore mëmiromo vaˈareje.

17

Paulˈo Silasˈo Thessalonica amore vaˈoromo huë vavaeni baejare jöhoje.

1 Vaˈoromo Paulˈo Silasˈo Amphipolis amore vaˈaroho
Apollonia amore vaˈaroho vaˈo Thessalonica amore
höröjareje. Höröromo gavareje Jew rajehu God rajahijarue
osaho ë jiamu.

2 Jew rajehu God rajahijarue osaho jiamu gagorovo
Paul-hu amore amore juvoromo God rajahijarue osare
vaˈonövadëhi ëhi ë osare vaˈadeje. Vaˈoromo God-are surire
jöho adahoromo ë jö hesi bëhoho Jew rajo aribövioho ˈo gemu
mae mevadeje jabesi simane huotovëhoˈi. Nuho majae niöˈi
gemu rueˈego ëhi ëˈonövadeje.

3 Bëhoho röjëhiromo uënövadeje: God-are surire jö urimëˈi
jajivare hesi bëhoho God-hu uavëˈëro böröme namiromo
ajamuiˈiröhe aehu rovëˈiroho huro huë vavaene baeromo
guomoromo iˈovoromo riˈöˈaˈajëjo. Surire jö hesi bëhoho
ëhi höjo. Röhu naehu majëhijaje aho Iesu hu iae ë böröme
namiromo ajamuijaje aho höjo.

4 Ëhi jiëˈe jöho majëhijamu Jew rajo a ioroˈiorohuro
uvareje: Iae jö mae höjo. Jö mae hö uvoromo aevoromo
Paulˈo Silasˈo gemu mae jijihareje. Greece rajehu God mae
uehorovarue aho ahoˈobëhe magonaho masijoho ahoˈobëhe
jabuˈo Paulˈo Silasˈo gemu mae jijihoruomadeje.

5 Ae ahoˈobëhe Paulˈo Silasˈo gemu mae jijihamu gëgorovo
Jew rajoho ëhuni dë vörönëgadeje. Dë vörönëgamu örire ëma
jijiharue a sisëhu mu sisë vaejöro gemuoro gagovëvareje.
Gemuoro gagovëvoromo muorovo jöho ma-darugoˈo atamu
amo raje ae ahoˈobëhe heromo muorovoˈi ëˈoruomadeje.
Muorovoˈi ëˈoromo riˈöromo Jason-are amoho ro juhiromo
osare vaˈoromo Paulˈo Silasˈo nahëvareje guduamëvoromo
amonö baejëvo rueromo ae ahoˈo jabesi nunire rëmoˈiro.
6 Jason-are osare vaˈoromo gavare Paulˈo Silasˈo bo-
gojëvamu gagorovo jaburo Jason o Christian agane gö
gö guduamoromo jagu ujuoho vaˈoromo amore a masijo
jabesi nunire bamëvoromo ma-darugëremu uëvareje: Ma-
jae höˈöjajire nume bevaˈajire huë sisë öri röjëhibe jijihaje
aribövioho ave nosi amohuˈo rovëˈe höjo.
7 Nosi amohuˈo rovamugo Jason-ro uëvade höjo: Ro nasi
osaro arihëjo. Huro ëhi uëvamu hesi osare arijëˈëro Rome
a börömehu bojamuijade jöho ahoromo sareramuiromo
uövuarue höjo: A ioroˈioro iosiramuiromo börömo namijaje
aho bogo Rome hiromo böröme namiromo no muebejavuaje
aho jioˈi aˈi hesi ae gö höjo. Hesi ihoho Iesu höjo.
8 Ëhi majëhijamu hegorovo amore ae ahoˈobëhe o jabesi
masijoho ahoˈo vörö'iraeruomadeje.
9 Vörö'iraeromo amore a masijohuro Jasonˈo Chris-
tian a ioroˈiorohuˈo uëvamu monioho bojëmijamu ëhuro
rëmöˈöjamu vaˈareje.

Paulˈo Silasˈo Berea amore vaˈoromo ëˈare jöhoje.

10 Ëhiˈoromo vahiromamu gavëˈi Christian aganohuro
Paulˈo Silasˈo Thessalonica amore jëvamu rëmöˈöjëvareje
Berea amore vaˈiröhego. Rëmöˈöjëvamu vaˈoromo Berea
amore höröjareje. Höröromo Jew rajehu God rajahijarue
osare vaˈoromo Iesuare jöho majëhijareje.
11 Jöho majëhijamu Berea amo rajohuro Thessalonica amo
rajoho iosirëmiromo simano mae uehorovëˈe aribövie jioruo-
madeje. Simano mae uehorovëˈëro God-are jöho heˈi nimo
avohareje. Heromo God-are surire jöho adahoˈi arijareje
gaˈiro Paul-hu majëhijade jöho jö mae o sareri jöe jiego.
12 Mae o sareri jöe jiego gaˈi adahonugoromo Jew raje
ae ahoˈobëhe Iesu mae uehorovareje. Jew rajëro mae
uehorovoˈi Greece rajo magonaho masijohuˈo Greece rajo
amaˈiˈo ae bogo biseˈo vaduˈoho Iesu mae uehorovoruo-
madeje.
13 Ëhiˈamu Jew raje rue Thessalonica amore raromaruoho
jaburo hejare uvavamu: Paul-ro God-are jöho Berea amore
majëhijëˈe jiajëjamu hegoro Berea rueromo amo raje ae

aho'obëhe jabesi dëho iëhareje jaburo vörö'iraeromo Paul'o
muorovo'iröhego.
14 Ëhi'amu gavë'i Christian aganohuro Paul nugö'öjamu
abuejadoho abo sö jovore höröjadeje. Ëhi'o'irögoro Silas'o
Timothy'o Berea amore ëhi arijareje.
15 Arijamu Paul namijaho va'are ariböviohuro hu'irae
bava'oromo Athens amore suorovoromo ë nugareje. Paul
ë nugoromo Berea vuonorö'ö va'ia'amu gagorovo Paul-ro
uëvadeje: Va'irarijoho Silas'o Timothy'o uërego ma-burëro
rue'irarëjo. Ëhi uëvamu hegorovo va'areje.

Paul-hu Athens amore hiromo Iesuare jö majëhijade jöhoje.

16 Va'amu gagorovo iae Paul-ro Athens amore hiromo
Silas'o Timothy'o muebejëvadeje. Hiromo muebejëvoromo
gavade aru'aho'e höromo uvene aho röjahi'amarue inömoho
aho'obëhe amore jiorovamu gagorovo uvadeje: Amo rajoho
God-are jöho bogo hejarue höromo ëhuni dë vövöbajo'e aho'o
vavaenimadeje.
17 Vavaenimoromo Jew rajehu God rajahijarue osare
va'oromo Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajehu God mae
uehorovarue ariböviohu'o Iesuare jöho mevoromo jabesi
simane huotovëho'iro vae majae imo'amarue öri ari'ere
va'o namiromo ganövade ae rue'ego jabu'o Iesuare jöho
mevonövadeje jabesi simanohu'o huotovëho'iro.
18 Jöho mevo'ego Epicurus-are jö hesi ijore ijore jijiharue
ariböviohu'o Stoic jö hesi ijore ijore jijiharue ariböviohu'o ëhi
jië'e ariböviohuro God-are jöho bogo hejaruëro jië'ëro Paul-
are örire rueromo jö aho'ahaminövareje. Jö aho'ahamiromo
a ioro'iorohuro uarovonövareje: Simano bogojië'e aho
rahuro rajahijöro jöho jövajëjo. Rabu jöe jövo'i ë'ajëjo. A
ioro'iorohuro uarovonövareje: Nani sa'a gö rajehu böröme
hö uehorovarue aru'aho jabesi jöho huro majahuiromo
ë'ajëjo. Jabuhu ëhi uarovare hesi bëhoho Paul-ro Iesuare
jöhu'o aehu vuovoromo ri'öjarue jöhu'o majëhijamu hejë'ëro
ëhuni uarovareje: Sa'a gö rajo aru'aho jabesi jöho majahui-
jajëjo.
19 Ëhi uarovoromo Paul uavareje: Rovego no Areopagus
dahorure ajiomarëjo ëhuro ë gagovarue a masijo jabesi
nunire jasi jöho jövego heröhe höjo. Ëhi uanugoromo hu'irae
bava'oromo Areopagus a masijo jabesi nunire nugoromo
uavareje: Jö i'e jaehu baeromo rovanuoho no he'i naguajëjo.
20 Jaehu jövanue jöho bogo hejaruëro jië'ëro ëhuni no
naguajëjo avoho he'iro.
21 Ëhi uavare hesi bëhoho Athens amo rajohu'o sa'a
ioro'iorore jioromo ro Athens raromarue ariböviohu'o ëho

jaburo jö iˈe ëhemu atemu atoromo hemu henövareje. Ëhi jiëˈe muohemu uehorovonövareje.

22 Ëhiˈamu Paul-ro ë a masijo jabesi nunire riˈö namiromo uëvadeje: Athens amo rajomë na jö harihe majëhiˈiëˈajëjo. Na gëvajoho jemë aruˈahe gö gö mae uehorovëvaruje aribövie jëvajëjo.

23 Ëhesi bëhoho na jemesi amore juvode höjo. Juvoromo jemëhu aruˈaho rajëhijaruje öri ariˈoho gabe juvoˈi gavode höjo munë maratue hitavoromo sehoromo jajivoromo uvëˈe jiamu: Ave maratu hesi bëhoho hesi iho bogo hejarue aruˈahohuni ave maratuoho ëma hitavo nugaruëjo. Ëhi uvëˈe jiamu gavëˈëro jemë hesi iho bogo hejëˈe ëma rajahi-jaruje aruˈaho hesi jöho iae na röjëhiˈirögoro ëˈajëjo.

24 Ëaruˈahoho iae God höjo. God-hu saˈa bövi biseˈo bamade aho höjo. Huro böröme namiromo öˈidörohuˈo saˈarohuˈo muebejavuaje höjo. Ëhuni ma-aehu hu rajahiˈi vaeˈamare osaroho hu bogo ëho hijaje höjo.

25 Hu eni jiëˈe aego no bogo hunioho vavaenimoromo bövioho biseˈoho avohoromo hu iˈimamiˈejarëjo. Ëhesi bëhoho huro gemuëro no ae ahoˈo birire bojamuego nue ahoromo daruge bövie biseˈe baeromo raromarue höjo.

26 Huro ae gemu bamade höjo. Bamoromo ë aho baeromo ëhuro saˈae ahoˈobëhe raje avohëvobe rovëˈe höjo jaburo saˈae dinöˈe dinöˈe vaˈoromo raromoröhego majae höˈöjajire bevaˈajire. A bogo bamadevare evare huro uvade höjo: Aribövioho ë majare raromoˈi ë majare rireromobe vaˈoromo ë saˈare ë saˈare raromobe vaˈaˈajëjo.

27 Huhu bamëvade hesi bëhoho aëro God gaˈi nahobe vaˈiröhego. Nahobe vaˈojuvo nani birohoröhego. Röhu God bogo ëgoroho jioˈi ae gemu gemu noˈo hi juvaje höjo.

28 Ëhesi bëhoho noro hesi darugoro raromo jijihoˈe vae-jarue höjo. Ëjöe gemuoho jemesi gavëˈe aribövioho uro jajiv-oromo uvëˈe höjo: Iae no ae ahoˈobëhe hesi aboji harihuˈe javuajëjo. Ëhi uvare höjo.

29 No God-are aboji harihuˈëro javuëˈëro ëhuni no bogo uehorovoromo uvoˈejarëjo: God hu aehu gold silver munë gö gö ujuohoromo övo sasohoromo simano sasohoromo sehoromo avohoˈamare inömoho vaˈëne höjo. No bogo uvoˈejarëjo: God hu ëhi höjo.

30 Urimoho aehu God-are jö bogo hejare majare God-ro gëvade aëro ëhi jiëˈe inömoho aruˈahoˈe höromo uvene aho röjëhiˈego gëromo ma-gë taemonövade höjo. Aˈi avevejöˈoho ae ahoˈobëhe saˈae dinöˈe dinöˈe raromaruje aribövioho uëvajëjo: Uehoro sisëho vuonugoˈi nasi öroro ruehëjo.

31 Ëhi uëvaje hesi bëhoho huro majaho bamë'e höjo sa'are
ae aho'obëhe hesi court-re riravo'iröhego. Riravo'iramu
huhu uavade ahuro hesi ihore court vaejëvoromo ae aho'o
jabesi jöho avoho mevoromo gë'a'ajëjo gë'i ae mae o sisë
jëvego. Aëro ma-samaro uvoröhego: Ëahuro mevo gö'a'ajë
uvoröhego ëhuni hu ajamamu guomoromo ri'öjade höjo.
32 Guomoromo ri'öjade jöho heruomoromo a
ioro'iorohuro sivareje. A ioro'iorohuro uavareje: Jasi jöho
röhu maho u'emu he'ejarëjo.
33 Ëhi'amu Paul-ro gagovaruire jioromo va'adeje.
34 Va'amu a ioro'iorohuro aevoromo hu'o gemu mae jijiho
va'oromo Iesu mae uehorovareje. Areopagus dahorure
gagovaje a böröme gemu hesi ihe Dionysius o magonahe
gemu hesi ihe Damaris o ae gö gö ëho jaburo mae ue-
horovareje.

18

Paul-hu Corinth amore va'oromo ë'ade jöhoje.

1 Ëhi'amu gagorovo Paul-ro Athens amore jioromo
va'adoho va'o Corinth amore höröjadeje.
2 Corinth höröromo Jew rajo a ihe Aquila birohadeje.
Aquila hu Pontus amore rahade ae jiadeje. Rahë'ëro ijonö
va'o Italy sa'are hijadeje. Hiromo Rome a böröme Claudius-
ro Jew rajo aribövіohuro Rome jëvamu va'o barëjöro uëvamu
gagoro hu'o hesi vabore Priscilla'o Rome jioromo Corinth
amore aviavejö'e rovareje. Corinth aviavejö'e rovamu Paul-
ro jabumë gë'i va'adeje.
3 Va'oromo Paul o Aquila o Priscilla mue gemuoho
vaeromo niögu javue vaejaruëro jië'ëro Paul-ro jabu'o
hiromo ë muoho gemu mae vaeromo ijo bajoho mana
baenövareje.
4 Ëhi'oromo Jew rajo nuho majaho rue'ego Paul-ro Jew
rajehu God rajahijarue osare va'oromo Jew rajohu'o Greece
rajohu'o jabu'o jöe mevoromo jabesi dë vövöbajo'oho huo-
tovëho'i ë'o ganövadeje jaburo aevoromo Iesuare örire jiji-
horöhego.
5 Ëhi'ojuvo Silas'o Timothy'o jaburo niö'iro Macedo-
nia sa'are arijë'ëro Corinth amore rovareje. Corinth
amore rovamu gagorovo Paul-ro mue gö gö vuonugo'i
Iesuare jöhuremu ae majëhijadeje. Majëhiromo Jew rajoho
uënövadeje: God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuijaje
aho iae Iesu höjo.
6 Ëhi majëhijamu hegorovo rue Jew rajo aribövіohuro jö
aho'ahamiromo Paul-are jö sisëho atamu hegorovo huro

niögure uonoˈuonoho jabesi nunire hijiovo röjëhijadeje jaburo garöhego hu jabesi muoho bijönimego. Röjëhiromo uëvadeje: Jemë iˈu baejëˈoho ëho jemesi mue höjo. Bogo nasi muehu höjo. Ijoho naro Jew rajoho jemë vuonugëvoˈi vaˈoromo saˈa ioroˈioro rajoho jöho majëhinövoˈejöjo.

7 Ëhi uënugoromo Jew rajehu God rajahijarue osaho vuonugoˈi vaˈoromo ruëre osa göre Titius Justus-are osare vaˈo hijadeje. Titius Justus bogo Jew rajo aho jiadeje röhu Jew rajoho jabuˈo God rajahijaje ae jiadeje.

8 Ëhiˈamu gagorovo Crispus Jew rajehu God rajahijarue osa muebejaje aho Crispusˈo hesi osare raromarue aribövioho ahoˈobëhe jabuˈo aevoromo Bada mae uehorovareje. Mae uehorovamu Corinth amo raje ae ahoˈobëhe Iesuare jöho heromo mae uehorovoromo bapataeto vaeruomadeje.

9 Ëhiˈamu vahiromamu gagorovo Paul-ro niaˈovoˈiraeromo gavadeje Badaro rueromo uavamu: Nadi juhuonivoˈi jöho jövonövonëjo. Bogave vuonugoˈiranëjo.

10 Ëhesi bëhoho na jaˈo hi juvaje höjo. Aho bogo anagoˈaruëjo ave amore nasi aribövioho börömo mae jiëˈëro.

11 Ëhi uavamu Paul-hu ë amore hiromo God-are öri röjëhibe vaˈadoho vadune gemu manaere 6 ëhi barëjadeje.

12 Vadune gemu manaere 6 ëhi barëjamu Gallio-hu Greece saˈa Rome jabesi ihore muebejëvadevare evare Jew rajoho jaburo gagovoromo Paul guduamoromo court-ro bavaˈoruomadeje.

13 Paul court-ro bavaˈoromo ë a börömoho Gallio uavareje: No ave a barovare hesi bëhoho huro aribövi jabesi dë vövöbajoˈoho huotovëhoˈi ëˈajëjo jaburo God sisëˈi sisëˈi rajahiröhego. God ëhi rajahijëˈoho jögoroho ahoruomoˈajëjo.

14 Ahoruomoˈajëjamu Paul-ro hesi jöho majahiˈiaˈamu gavëˈi Gallio-ro uëvadeje: Jew rajomë ave aho vajiohuˈe ananoˈe muoho vaeˈibejajo naehu ma-taemorovoromo jemesi jö hejëˈoho iae mae jioˈibejajo.

15 Röhu bogo ëhi jiëˈe jöho barovarije höjo. Aˈi jemesi jö bëhi iho bëhi mu jögoru bëhi rabe rabe Jew rajo jemëhu atoromo berohemu beroharujoho ëhi jiëˈe jöhemu court-ro barovëˈe jëvaje ëhuni jemëro jemesi gahëjo. Ëhi jiëˈe mu öri mevëˈoho na bijönegajëjo.

16 Ëhi uënugoromo hesi aribövioho uëvamu sihöˈöjëvareje.

17 Sihöˈöjëvoromo ae ahoˈobëhe riˈöromo Jew rajehu God rajahijarue osa muebejaje a hesi ihoho Sosthenes guduamoromo court a masijo jabesi nunire baro anoromo köe bojamareje. Köe bojamamu gëgorovo Gallio-ro ma-nunëremu gëvadeje.

Paul-hu Antioch amore vuonorö'ö va'ade jöhoje.

18 Ëhi'amu Paul-ro Corinth amore Christian aganohu'o
gemu mae hijamu majae ëgobövie barëjadeje. Majae
ëgobövie barëjamu huro aribövioho ë rëmo'i Cenchreae
amore abuejadeje. Abueromo hörörömo mue vaeröhëni
God-are nunire mae uanugoromo aëro simano uoho tario-
jahojöro uavadeje hujeji muoho barëjego evare ijonö aëro
röhu maho tariojahoröhego. Simanoho tariojahamu Paul-
ro Priscilla'o Aquila'o gemu mae boat-re ajiomadeje Syria
sa'are va'oröhëni.
19 Va'adoho va'o Ephesus amore höröjadeje Aquila'o
Priscilla'o ë amore rëmo va'ië'ëro. Hörörömo huro Jew
rajehu God rajahijarue osare va'oromo Iesuare jöho Jew
rajohu'o mevadeje jabesi simanoho huotovëho'i.
20 Mevamu hegorovo rue aribövioho uavareje: Avehuro
majae ëgo'o hiromo u'emu va'onëjo. U'emu va'onëjamu
bogo ejëhadeje.
21 Bogo ejëhoromo va'irögoro uëvadeje: God-hu
nimë'ohuro na vuonorö'ö rueromo gë'ejöjo. Ëhi
uënugoromo boat-re ajiomoromo Ephesus amoho vuonugo'i
va'adeje.
22 Va'adoho Caesarea amore ravo'amoromo ajiomadoho
ajio Jerusalem amore hörörömo ekaresia aho magonahoho
jejëminugoromo va'adoho va'o Antioch amore höröjadeje.
23 Antioch majae ëgo'o hiromo va'adoho Galatia sa'a'o
Phrygia sa'a'o birorohade ënire Keriso-are aribövioho aho'o
jöe majëhiromo ëhuro jabesi dë vövöbajo'oho biririvëhobe
juvadeje.

Apollos-hu Ephesus amore ro hiromo va'oromo Corinth amore hiromo ë'ade jöhoje.

24 Ëhi'amu iae Jew raje ae gemu hesi ihoho Apollos-ro
Ephesus amore rovadeje. Hu Alexandria amore rahade ae
jö'e sasohoromo jöe jövaje ae God-are surire jöho ga avohë'e
ae jiadeje.
25 Ae göëro Badare öroho Apollos röjahijamu hejë'ëro hesi
dë vövöbajo'e aho'o ri'öromo Iesuare jöho majëhiromo ma-
ahorirëro röjëhinövadeje. Ëhi jiadeje röhu Iesuare ihore ba-
pataeto vaeröhe jöho bogo he'i John-hu bapataeto vaejëvade
jöhemu hejë'ëro jöho jövonövadeje.
26 Amo Apollos-ro Ephesus amore rueromo Jew rajehu God
rajahijarue osare va'oromo aevoromo God-are jöho biririv-
oromo majëhijadeje. Majëhijamu Priscilla'o Aquila'o hejare
Apollos-ro God-are jö vituoho he'i vituoho bogo ma hejë'ëro

jöho majëhijamu hegorovo jabesi osare hu'irae bava'oromo avoho röjahiromo uavareje: God-are mu öroho ëhi höjo.

27 Ëhi'amu Apollos-ro uvadeje: Na Greece sa'are va'ejöjo. Va'ejöjamu Ephesus amore Keriso-are aribövіohuro hu ajamiromo suroho jajivoromo bojamijareje huro bava'ego Greece sa'are raromarue Keriso-are aribövіohuro adahoromo hu rajahiromo baeruomoröhego. Suroho bojamamu baeromo va'o Greece sa'are höröjadeje. Höröromo jöho majëhadeje. Majëhiromo God-hu huë baejëvoromo jabesi simano huotovëhë'e Keriso mae uehorovarue aribövioho ë aribövioho Apollos-ro mabëhe ajëmijadeje.

28 Ëhesi bëhoho huro biririvoromo Jew rajo jabesi jöho a nunire aho'ahëmiromo God-are surire jöho adahoromo avoho röjëhijadeje jaburo garomo uvoröhego: Iae mae-ëjo. God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuijaje aho iae Iesu höjo.

19

Paul-hu Ephesus amore hiromo ë'ade jöhoje.

1 Apollos-ro Corinth amore hijamu evare majae gemuore Paul-ro sa'a ririre va'adoho va'o Ephesus amore höröromo ë hijadeje. Hiromo Keriso-are aribövi ioro'ioroho birohëvadeje.

2 Birohëvoromo uëvadeje: Jemë Iesu mae uehorovarije-varoho na jemë God-are Aru'ahoho baejarije höjo o bogajo. O bogajamu uavareje: O-ajo. God-are Aru'aho hesi jöho no bogo hejë'e javuajëjo.

3 Bogo hejë'e javuajëjamu uëvadeje: God-are Aru'aho hesi jö bogo hejë'oho jemëhu bapataeto vaejarijoho bëhoho diehi jiade höjo. Uavareje: John-hu bapataeto hesi bëhi majëhinövadoho bëhe gemuoho jiade höjo.

4 Bëhe gemuoho jiade höjamu Paul-ro uëvadeje: Iae mae höjo röhu John-hu a bapataeto vaejëvade hesi bëhoho aëro uvoröhego: Ëaribövioho uehoro sisëho vuonugo'i uehoro i'e baejë'ëro ëhu'ëro ë'aruëjo. Röhu bapataeto vaejëvoromo uënövade höjo: Nasi ijore rueröhe aho rovego ë a hesi öroro mae uehorovorëjo. Ëhesi bëhoho Iesu mae uehorovo'iröhe jöho uëromo ë'ade höjo.

5 Ëhi uëvamu hegoro ë Ephesus amo rajohuro Bada Iesuare ihoro bapataeto vaejareje.

6 Bapataeto vaejamu Paul-ro öve simane taemëhamu God-are Aru'ahohuro jabesi dë vövöbajo'ere ro abuejadeje.

Aru'ahohuro abueromo jabesi simanore ajëmiromo huotovëho'ego jöho bogo hejarue huë göëro göëro atonövo jöe God-aro baeromo huruoho majëhinövareje.

7 Ae aho'obëhe 12 rabu'e jaburo ëhi jië'e muoho vaejareje.

8 Ëhi'amu Paul-ro Jew rajehu God rajahijarue osare va'oromo biririvoromo ë aribövioho'o jöe mevoromo jabesi uehoroho aho'o huotovëho'i ë'o gavadeje jaburo uvoröhego: Iae mae-ëjo. God-ro böröme namiromo ëhi muebejavuaje höjo. Ëhi'obe va'ojuvo manaere niö'i gemu barëjadeje.

9 Manaere niö'i gemu barëjamu a ioro'iorohuro biriri'övoromo jöho bogo ejahoromo Badare mu öri hesi jöho ae aho'o jabesi nunire sisë'i atareje. Jöho sisë'i atamugo Paul-ro ri'öromo ë Jew rajehu God rajahijarue osare aribövioho rëmo'i Keriso-are aribövioho sö ujuohoromo va'adeje. Va'oromo Tyrannus-hu jö majëhijaje osa börömore va'oromo majae ëhi Iesuare jöho jövonövadeje.

10 Ëhi'obe va'ojuvo vadune niö'i barëjamu Asia sa'are raromarue ae aho'obëhe Jew rajohu'o sa'a ioro'ioro rajohu'o ëho jaburo Badare jöho hejareje.

Sceva-are harihu ömo'ömehu sareri sareri ë'are jöhoje.

11 Ëhi'ë'ego God-ro Paul ajami'ego bogo gavarue darugo'e mu masijoho vaenövadeje.

12 Mu masijoho vae'ego Paul-are sinore rëho'amade niögoho aëro ujuohoromo guomo guomo baejë'e aribövi jabesi örire va'ego jabesi guomoho barënövo Satan-are a sisë dëre jië'oho suorovo va'onövareje.

13 Va'ego iae Jew rajo a ioro'iorëro sisë aribövi dëre jioruomajoho suorovo va'ojöro uvobe jijihonövareje. Jijihoromo ma-sarerivoromo Bada Iesuare ihoho uvo ganövareje suorovoromo va'ojöro. Uvo garomo aru'aho sisëho uënövareje: Paul-hu majahuijego hejarue aho Iesu ë a hesi ihore uëvaruëjo: A dëre jiarujoho suorovoromo va'ohëjo.

14 Jew rajo priest böröme gemu Sceva-are harihe 7 ëho jaburo ëhi jië'e sareri'e muoho vaejareje.

15 Ëhi jië'e muoho vae'i ë ö ömo'ömo 7-ho jaburo aru'aho sisë hesi dëre abuejë'e ae gemu hesi osare va'areje. Va'oromo sarerivoromo Paul-are ihohu'o Iesuare ihohu'o ëma jöho majahiromo aru'aho sisëho sarerami'i ë'o gavareje. Sarerami'i ë'o garomo uavareje: Paul-hu majahuego hejarue aho Iesu ë a hesi ihore noro uavaruëjo: Ëa hesi dëre jianuoho höröromo va'ëjo. Höröromo va'ëjamu hejë'i rue aru'aho sisëhuro uëvadeje: Jemë Iesuare jöhu'o Paul-are

jöhuˈo majehijarujëjo. Iesu iae na gavaje höjo o Paul-are jöho iae na hejëˈe jevajëjo. Röhu jemë rahumë jëvajëjo.

16 Rahumë jëvajëjamu hejëˈi aruˈaho sisë dëre jëˈe ahuro riˈöromo ë ö ömoˈöme 7-ho darugoˈo muoˈamoromo jabesi darugoho ruahöˈöjëhoromo jabesi niögoho jahoˈamoromo ruruhöˈöjëhamu dëˈahobatëremu ma-köemu jëˈe hesi osare jioromo huruomoromo vaˈareje.

17 Huruomoromo vaˈamu Jew rajohuˈo saˈa ioroˈioro rajohuˈo Ephesus raromaruohuro ë jöho heruomadeje. Heromo ae ahoˈobëhe juhuonibijiohamu Bada Iesuare ihoho ma-döro jiadeje.

18 Ma-döro jiamu Iesu mae uehorovarue ae ahoˈobëhe mu sisë gö gö gurihiromo vaejaroho samaˈe huruoho majëhijareje.

19 Majëhiromo röhu ae gö gö urimo iro osoˈe mu vaenövarohuro uvoruomadeje: Nosi iro osoˈe muoho sisë hö uvoromo jabesi iro osoˈe mu hesi suri surioho ujuoho rueromo gemuoro gagovoromo ae ahoˈo jabesi nunire vëniro huareje. Vëniro huoromo suri suri hesi manaho adahoromo gavareje ajivëˈe ijo baje 50,000 ëhi vënire ravëˈe jiamu.

20 Ëhuˈëro jëˈëro ae ahoˈobëhe Badare jöho hebe mae uehorovobe vaˈareje.

Ephesus amo rajehu muorovoˈirögoro vöröˈiraeruomade jöhoje.

21 Ëhiˈamu Paul-ro uehorovoromo uvadeje: Macedonia saˈare Greece saˈare juvo vaˈonugoromo evare ajiomoromo Jerusalem amore höröromo ë hiˈejöjo. Hiromo hujeji evare na Rome amoho vaˈo gaˈejöjo.

22 Ëhi uvonugoromo hu ajamijarue aho niöˈi Timothyˈo Erastusˈo rëmöˈöjëvamu Macedonia saˈare vaˈareje. Vaˈirögorovo huro Ephesus amore Asia saˈare ëhi hijadeje.

23 Hijamu evare aëro Badare öroho bijönimoromo iro muorovoˈoho Ephesus amore vaejareje.

24 Ëhesi bëhoho ae gemu Demetrius-ro Ephesus hijadeje. Hu silver-ehu inömo avohoˈamaje ae jiadeje. Silver-ehu inömo avohoˈamaje aëro jëˈëro Artemis rajahijarue javu börömo hesi nu anoˈo vaˈëne inömo ininoho silver-ëro avohoromo imoˈamonövadeje. Ëhesi bëhoho ë amo raje ae ahoˈobëhe sarerivoromo uvonövareje: Artemis aruˈaho magonahe höromo rajahiˈirögoro huni javu böröme vaejahareje. Vaejëˈëro ë javu hesi nu anoˈo vaˈënoho javu inino avohoromo imoˈamarue muoho Demetrius-ro muebenövadeje. Muebeˈego hesi mu ajamarue aribövioho ijo bajo böröme baenövareje.

25 Ëhuˈëro jiëˈëro Demetrius-ro hu ajamijarue aribövіohuˈo
ëhi jiëˈe mu vaejarue aribövi ioroˈiorohuˈo ëho jabuni jöe
nugöˈöromo uëvadeje: Gagovorovego no jöe atoˈirarëjo. Ëhi
uëvamu gemuoro gagovareje. Gagovamu uëvadeje: Ae
ahoˈobëhe nasi jöho hehëjo. Jemëˈo uehorovarujëjo. Noehu
Artemis-are javu vaˈëne inino avohoromo imoˈamaruohuro
ëhuro no ijo bajo bövie baejarue höjo.
26 Ijo bajo bövie baejarue höjo röhu ë a sisë Paul-hu
diehi jiëˈe mu vaejajoho jemëro jemesi nunëro garomo
jemesi hiaˈëro hejaruje höjo. Huro uövuaje höjo: Aehu
övehu avohoˈamaje vöröˈe inömoho ëho vörö rumoˈe
jioˈamajëjo. Ëhi uöromo Ephesus amo rajohuˈo Asia saˈa
rajo ioroˈiorohuˈo jabesi simanoho huotovëhamu ae ma-
veminoˈe bogo eˈi aˈi ae ahoˈobëhe ëma sarerivoromo
uvoruomëˈe höjo: Paul jö mae jövajëjo.
27 Ëhi uehorovoromo nani jaburo uvoruomoˈajëjo: Noehu
Artemis-are javu inino avohoromo imoˈamaruoho mu
sisë vaejarue höjo. Röhu göˈo ae ahoˈo jaburo nani
uvoruomoˈajëjo: Artemis nosi aruˈaho magonaho börömo
hu rajahijarue javu börömoho iho rumoˈe höjo. Ëaruˈaho
magonahoho ae ahoˈobëhe Asia saˈare saˈae dinöˈe dinöˈe
raromarue aribövіohuro hu gemu börömo bëhe rajahijarue
höjo. Röhu jabumë Paul-are jö ejahëˈohuro ëhuro ijonöho
ë magonahoho bogo börömoho uehorovoˈiramu hesi ihoho
bogojioˈajëjo.
28 Demetrius-ro ëhi uëvamu hegorovo ae ahoˈobëhe dë
vöröˈiraeromo ma-darugoˈo uvoˈi arijareje: Ephesus nosi
aruˈaho magonahoho Artemis hu böröme höjo.
29 Ëhi uvoˈi arijamu hegorovo ë amoho muorovoˈi
vöröˈiraebe vaˈoruomadeje. Vöröˈiraebe vaˈoromo ae
ahoˈobëhe jaburo Macedonia raje ae niöˈi Paulˈo gemu mae
jireharuoho jabesi ihoho Gaiusˈo Aristarchusˈo ë ae niöˈioho
guduamëvoromo huˈiraejëvoromo tutubijiohoromo jabuhu
gagovarue öri ariˈere vaˈoromo gemuoro gagovorovareje.
30 Gagovorovamu Paul-ro ë öri ariˈere vaˈoromo ae
ahoˈobëhe jabesi nunire namiromo jöe jövoˈi nimamu
gagorovo Keriso-are aribövіohuro ahoromo uavareje:
Vuonugëjo.
31 Vuonugëjamu Asia saˈare a masijo ioroˈiorohuro Paul
mae uehorovëˈëro jöe nugöˈöromo uavareje: Nadi ë öri
ariˈeroho vaˈego ae ahoˈobëhe ja gaˈirarëjo.
32 Ëhiˈamu jö ataroho sisërëjamu gagovare hesi bëhoho ae
ma-gemu gemu gaˈi ae ahoˈo bogo gagoro ae göëro göëro jöe
gö gö ëma ma-darugoˈo uvoruomadeje.

33 Uvoruomoromo a ioroˈiorohuro gavare Jew rajëro
Alexander nuninö nugoruomamu gagorovo uvareje: Nani
Alexander-are jöëni gagovare höjo. Gagovare höjamu
Alexander-ro övëro tugohëvoromo hesi jöho hesi arijoˈarije
ajamirovoromo majëhiˈi ëˈo gavadeje.
34 Majëhiˈi ëˈo gavamu rue aribövіohuro ae ahoˈobëhe
gavare Alexander Artemis bogo ma uehorovaje aehu jioˈi
Jew raje jiamu gagorovo gemu mae uvemu uvareje: Ephesus
nosi aruˈaho magonahoho Artemis hu böröme höjo. Ëhi
gemu uvoˈi arijuvo 2 hours barëjadeje.
35 2 hours barëjamu amo rajo a böröme gemuëro
ahëvo gabe vaˈoromo gavade jörumorae barëjamu gagorovo
uëvadeje: Ephesus rajomë jemëro nasi jöho hehëjo. Ae
ahoˈobëhe iae gavarue höjo Ephesus rajoho no aruˈaho
magonaho böröme Artemis-are osa muebejarue aribövie
javuego. O hesi vörö'e munë öˈidöre jioromo beruvebi-
jadoho muebejarue aribövie javuego.
36 Aho ë jöho bogo ahoˈaˈaruëjo. Ëhi jiëˈe jiaje nadi uehoro
rumoˈe muoho vaeˈi ma-sanuovorëjo.
37 Ave ae niöˈi ma-baejëvo rovarijoho jabumë bogo nosi
aruˈaho jabesi javu masijoroho vaˈoromo vajiohoho ujuo-
hare höjo. Nosi aruˈaho magonaho hesi jöho bogo sisëˈioho
atare höjo.
38 Ëhuˈëro jiëˈëro Demetrius-hu o hesi mu ajamijarue
aribövіehu ae gö jabesi jö sisë huruoho majëhiˈi nimëˈoho
court vaejarue majae iae jiajëjo. Court vaejarue aribövie
iae jioruomajëjo. Ëhuni ë vaˈoruomoromo jö sisëho majahi-
rovoˈaruëjo.
39 Röhu jemë jöe gö jëvëˈoho amo rajo a masijehu
gemuore gagovoromo atarue majaho rovego evaro jemesi
jöho buˈöjego jaburo heromo avoho mevëhoˈirarëjo.
40 Naehu ëhi uëvaje hesi bëhoho noehu jaruvo vaejarue
mu hesi jö hejëˈoho nani ave saˈare a masijohuro no
uöˈaˈaruëjo: Jemëro rabëni muorovo sisëho barovarije höjo.
Ëhi uövuëˈoho no rabu jöe mana majëhijöëni ma-hiaˈëremu
heˈejarëjo.
41 Ëhi uënugoromo uëvadeje: Iae barëjajëjo. Vaˈohëjo.

20

Paul-hu Macedonia saˈare vaˈoromo jö majëhibe juvoromo Greece saˈare vaˈade jöhoje.

1 Iro muorovoˈoho barëjamu gagorovo Paul-ro jöe
nugöˈöjadeje Keriso-are aribövіohuro gagovorovoröhego.

Gagovorovamu ajëmiromo jögoroho bojëmiromo jejëmiromo Macedonia saˈare vaˈadeje.

2 Macedonia vaˈoromo Christian aribövioho ajëmiromo jögore ahoˈo bojëmibe vaˈadeje. Vaˈonugoromo Greece saˈare rovadeje.

3 Greece saˈare ro hijadoho manaere 3 barëjadeje. Manaere 3 barëjamu gagorovo Syria saˈare jovo döro vaˈiëˈiro evare hejade uvavamu: Jew rajo aribövioho ja anagoˈi saginiëri jöe ataruë uvamu hegorovo uvadeje: Ëhi jiëˈoho na bogo jovo döroho vaˈi vuonorö'öromo Macedonia örëro vaˈejöjo.

4 Ëhi uvamu Pyrrhus-are harihe Berea amo raje Sopaterro Paulˈo ë vaˈadeje. Röhu Thessalonica amo raje ae niöˈi Aristarchusˈo Secundusˈo Derbe amo raje ae Gaius-ro Timothy-ro Asia saˈa raje ae niöˈi Tychicusˈo Trophimusˈo ë aribövioho jaburo Paulˈo gemu mae vaˈareje.

5 Vaˈaroho jabumëro urimo Troas amore vaˈoromo raromoromo muebejavuareje no ijore vaˈoröhego.

6 Muebejavuamu noro Philippi amore ariromo Jew rajehu I Dë Huaje Oso Rumoˈe I ijarue majaho barëjamu evare boatëro baejavuoromo vaˈadoho majae övo gö mine barëjamu Troas amore ravoˈamoromo no muebejavuarue aribövioho birohëvareje. Birohëvoromo ë raromaroho hurae gemu barëjadeje.

Paul-hu Troas amore hiromo ëˈade jöhoje.

7 Hurae gemu barëjamu hura biseˈore vahiromamu gagorovo no gagovorovareje ie gemuoro ueˈahoˈirovo. Gagovorovamu gagorovo Paul-ro ë amo rajo aribövioho jöe majëhibe vaˈadoho vahi ririˈe jiadeje sisonuvego vaˈoröhëro.

8 Röhu ë javu döre osare noehu gagovarire ire ahoˈobëhe bueˈamëˈe jiadeje.

9 Bueˈamëˈe jiamu iae a iˈe gemu hesi ihe Eutychus-ro döre ahëˈe ojo arëtore hijadeje. Hijamu Paul-ro jöho majövemu jövobe vaˈamu gavëˈi Eutychus nunëhimobe vaˈojuvo nunëhimamu niavamu döre jioromo amonö bevaˈadeje. Osa uhure ririre döre ëhi jiobe ajiomëˈe döre javu hesi osare jioromo amonö bevaˈadeje. Bevaˈamu ruhe döre aribövioho abueromo banigojiomoromo gavareje mamiˈe guomëˈe jiamu.

10 Guomëˈe jiamugo Paul-ro abueromo Eutychus buˈö taemoromo huohudëromo no uövuadeje: Nadi huë vavaenoho baehëjo. Hu bogo guomëˈe iae hijajëjo.

11 Ëhi uönugoromo ajiomoromo ie atoˈatovoromo iromo ë
aribövioho jöe majëhibe vaˈojuvo vaˈo sisonuvadeje. Sisonu-
vamu gagorovo vaˈadeje.
12 Röhu a iˈoho bogo guomëˈe hijamu gagorovo Keriso-are
aribövioھuro hu bavaˈoromo huë mabëhe baejareje.

Paul-hu Troas jioromo Miletus amore vaˈade jöhoje.

13 Ëhiˈamu iae Paul-ro uövuadeje: Jemëro urimo boat
baeromo Assos amoro vaˈego na ijore saˈaëro öˈiröjo jemëˈo
naˈo ë jioromo boat-re gemu mae vaˈoröhe. Ëhi uövuamugo
boat-re vaˈareje.
14 Vaˈoromo Assos rueromo Paul huˈirae baeromo jovo
döremu vaˈonövojuvo vaˈo Mitylene amore rovareje.
15 Mitylene rovëˈëro nërö jovo döremu vaˈojuvo Chios saˈa
bëhire rovëˈëro nërö vaˈaroho Samos saˈare rovëˈëro nërö
vaˈaroho Ephesus amoho iosirami vaˈoromo hujeji Miletus
amore ë ro suorovareje.
16 Ephesus amo iosiramijare hesi bëhoho Paul-ro ëhi
iosiramiˈi nimadeje ëhuro bogo Asia saˈaroho ëgoho hiˈi
ma-burëro evare Jerusalem vaˈoromo eni jiëˈoho Pentecost
majaho rovego Jerusalem hörörohëni.

Paul-hu Ephesus ekaresia muebejëvarue a duvaho jabesi örire jögoru majëhijade jöhoje.

17 Miletus amore suorovoromo ë ravoˈamoromo Paul-ro
Ephesus amore jöe nugöˈöjadeje ekaresia a duvahohuro
ruvebiruomoröhego.
18 Ruvebiruomamu uëvadeje: Naehu urimo Asia saˈare
rovodevare evare naehu diehi diehi mu vaebe rovodoho
jemë iae uehorovarujëjo.
19 Jew rajëro ijumevoˈi atoˈi ariˈego na huë vavaene
baeromo nivëˈi bogo döroho bamorovoˈi ma-taemo hiromo
Badare muohuremu vaejahonövode höjo.
20 Jemë ajëmiˈirode jöho na bogo subivëhoˈi ekaresiae ae
ahoˈobëhe jemesi nunire ekaresiae ae gemu gemu jemesi
osare osare jöho majëhi barëromo öroho röjëhi barënövode
höjo.
21 Jew rajohuˈo saˈa ioroˈioro rajohuˈo jemesi örire
darugoˈo majëhiromo uënövode höjo: Jemëhu öri sisëre
jijiharujoho vuonugoˈi God-are öroro jijihoromo nosi Bada
Iesu mae uehorovorëjo.
22 Röhu avehuˈo hehëjo. Avevejöˈoho God-are
Aruˈahohuro ueˈego na Jerusalem vaˈajëjo. Vaˈo höröjego
diehiˈevoruomoröhoho na bogo gavajëjo.
23 Na aviëhi jiëˈe muohuremu gavajëjo. Ame göre göre hibe
rueˈego God-are Aruˈahohuro uebe ruehijajo: Ja Jerusalem

hörö'iramu savoji gagore ba'amavo'iramu huë vavaene gö
gö bae'a'anuëjo.
24 Ëhi uevade höjo röhu na nasi sinohunioho bogo ue-
horovaje höjo ëhuro Bada Iesuhu bojemade muoho aho'o vae
barë'irodëni. Ëmu hesi bëhoho God-hu no huë baejavuoromo
ajamuijaje jöho a majëhibe juvo'irodoho höjo.
25 God-hu böröme namiromo muebejavuaje jöho ae aho'o
jemesirire jövobe juvë'e jevajëjo. Röhu iae na gavajëjo.
Ijonöho ae gemu vadu'oho na bogo ge'a'arujëjo.
26 Ëhuni avevejö'oho naro darugo'o majëhiromo uëvajëjo:
Jemë ae gö gö sisëre va'ë'oho ëho bogo nasi sisëhu höjo.
27 Ëhesi bëhoho rabëni God-hu uvaje jöho na bogo
subivëho'i na majëhi barëjë'e jevajëjo.
28 Jemesi dë vövöbajo'oho mueberovorëjo. O God-are
Aru'ahehu jemë bojëmijade aribövioho aho'o muebejëvorëjo.
Ëaribövioho God-are sheep-nö'e jio'amajëjo. Hu hesi Harihu
mae nugö'öjamu guomadohuro ëhuro jabumë hesi baejëvade
höjo. Ëhuni hesi ekaresiaho sheep-nö'e mio'amoromo mue-
bejëvorëjo.
29 Ëhesi bëhoho na gavajoho na va'iramu vörö'e miehu
rueromo sheep ijumo'amaruëhi a sisë göëro göëro jemesirire
rueromo sareri sareri'e jöho majëhiromo ekaresia jemesi
uehoroho ijumëho'aruëjo.
30 Röhu gö'o jemesi a ioro'iorohuro ri'öromo sareri sareri'e
jöho ato'a'aruëjo Keriso-are aribövioho jemëro jabesinö
va'irarijego.
31 Ëhuni gavë'i raromorëjo. Uvorëjo: Nöröro muoho
bogo vuonugo'i majae jene vahie vö'öe sisone huë vavaene
baeromo nivë'i no ae gemu gemu röjahuibe ruejuvo vadune
aho'obëhe 3 barëjade höjo.
32 Röhu jaruvoho na negajëjo God-ro jemë muebejëvego
huhu no huë baejavuoromo ajamuaje jöho jemëro ue-
horovego ma-mae jëvoröhego. Jemëhu hesi jö uehorovë'oho
ëhuro jemëro biririvobe va'oromo God mae uehorovo'iramu
God-hu hesi aribövie aho'o mae avohavuajëhi jemë'o ëhi
avohëvo'ajëjo.
33 Röhu jemesi ijo bajënioho niögënioho na bogo ganigan-
iegade höjo.
34 A'i jemë'o iae gavarujëjo na'o nasi aribövioho'o no
huë vavaene javuadoho ave nasi övohuro muoho vaeromo
hesi manaho baeromo ëhuro bövioho bise'oho ujuohonövode
höjo.
35 Muoho ëhi vaeromo ëhuro naro jemë röjëhijode höjo
jemëro garomo uvo'irarijego: Mu rabe rabe rovë'oho

Paul-hu ëˈadëhi noˈo ëhi biririvoromo muoho vaeromo ëhuro darugo uˈuhëˈe aribövioho ajëminövoˈejarëjo. Uehorovoromo uvorëjo: Bada Iesuro huro hesi uövuade höjo: Suvuoro ma-baejëˈoho ja ma-bisemu vuëvavoˈajëjo. Aˈi suvuorëmijëˈohuro ëhuro vuëvavo avohoˈajëjo.

36 Paul-ro ëhi uënugoromo a duvahoho ahoˈo jabuˈo gemu mae ague aho hiromo God-are örire jöe jövadeje.

37 Jöe jövamu jabumë ahoˈobëhe nierusuburuˈe bamëˈi Paul guduamoromo dudöhoromo jejamareje.

38 Uvareje: Huë vavaeni jö gö hejaroho ma-jianovoˈi aˈi noehu ijonö hu bogo gaˈiröhe jöho ëho börömoho höromo sisë maro vavaenimareje. Ëhiˈoromo Paul boat-re huˈirae bavaˈareje.

21

Paul-hu Jerusalem vaˈade jöhoje.

1 Huˈirae bavaˈamu Paulˈo noˈo boat-re iojiomoromo Ephesus aribövioho ë rëmoˈi vaˈareje. Jovo döremu vaˈonövojuvo ahorirëro vaˈaroho vaˈo Cos saˈare rovareje. Rovëˈëro nërö vaˈaroho Rhodes saˈare rovaˈaroho vaˈo Patara amore ë suorovareje.

2 Patara amore suorovonugoromo gavare boat göho Phoenicia saˈare vaˈi ë namijamu gagorovo noehu rovare boat-oho vuonugoˈi ë boat gagore iojiomoromo vaˈareje.

3 Vaˈaroho gavare Cyprus saˈaho arue nosi övo adonö jiamu iosiramiromo viëhi rovaˈaroho Syria saˈare rueromo Tyre amore ravoˈamareje jabumëro inömo inöme suovo bahiˈiro.

4 Ravoˈamoromo noro Keriso-are aribövioho nahëvojuvo birohëvoromo jabuˈo raromamu hurae gemu barëjadeje. Jabuˈo raromamu God-are Aruˈahohuro ë Keriso-are a jabesi örire uehore bojëmiˈego Paul uanövareje: Jerusalem bogave vaˈiranëjo.

5 Ëhi uavamu noro jabuˈo raromoromo nosi majaho barëjamu riˈöromo vaˈareje. Vaˈiaˈamugo rue Keriso-are aribövioho ae ahoˈobëhe jabesi vaborohuˈo aboji harihuˈohuˈo no sö ujuohavuoromo amore jioromo vaˈareje. Vaˈoromo sö jovo riröre jabuˈo noˈo ague aho raromoromo God-are örire jöe atareje.

6 Atonugoromo göëro göho jejamirovonugoromo noro boat gagore iojiomoˈi jaburo vuonoröˈö amëro vaˈareje.

7 Vaˈiro noro Tyre amoho vuonugoˈi boat-re vaˈaroho vaˈo Ptolemais amore ro ravoˈamareje. Ravoˈamoromo Christian aganoho jejëmiromo jabuˈo majae gemu raromareje.

8 Majae gemu raromë'ëro nërö noro ri'öromo va'aroho
va'o Caesarea amore suorovareje. Suorovonugoromo
Iesuare jö ma majëhijaje ae Philip-are osare va'oromo ë raro-
mareje. Ëaho Philip urimë'i Jerusalem ekaresiahuro hu'o
a ioro'iorohu'o 6 ëhi baejëvareje ijo bajo a suvuorëmi'iröhe
muoho muebenövo'iröhego.
9 Röhu Philip-are abojoho aho'o 4 jaburo bogo masuvë'ëro
jöho God-aro baeromo ae huruoho majëhinövareje.
10 No majae gemu niö'i Philip'o gemu mae raromamu
ae gemuëro Judea sa'are jioromo ruvebijadeje. Hesi ihoho
Agabus jiadeje. Hu jö God-aro baeromo ae huruoho
majëhijaje aëro jië'ëro
11 ri'öromo Paul-are götaho jijövahonugoromo baeromo
hesi övo höru'oho tövorovo'amadeje. Tövorovoromo Paul
uavadeje: God-are Aru'ahohuro uvavohijajo: Ave göta ar-
ijo'ohuro Jerusalem ajiomo'iramu gagorovo Jew rajohuro
ë aho ëhi tövonugoromo sa'a ioro'ioro rajo jabesi övore
bojëmi'aruëjo.
12 Agabus-ro jöho ëhi majahijamu hegorovo ë amore Chris-
tian aribövіohu'o no'o Paul dinamiromo ua'i arijareje: Ëhi
jië'oho bogave Jerusalem ajiomo'iranëjo.
13 Bogave ajiomo'iranëjamu Paul-ro uövuadeje: Jemë
rabëni nierusuburu'e bamoromo nasi uehoroho aheho'ego
na huë vavaenoho baejajëjo. Ëhi jië'oho vuonugohëjo.
Naehu Jerusalem ajiomo'iramu Bada Iesuare jöhuni
tövavo'aruë uevarujoho iae eni jiajëjo. O anegamu
guomevë'oho ëhu'o iae eni jiajëjo.
14 Ëhi uövuamu noro gavare bogo ejahuamu gagorovo
dinamijaroho vuonugo'i uavareje: Ëhi jië'oho no naguajëjo
Badahu nimaje muoho jioröhego.
15 Ëhi'amu gagorovo inömo inömoho avohoromo
Jerusalem amore iojiomo'iro ë'areje.
16 Iojiomo'irögoro Caesarea amo rajo Keriso-are a
ioro'iorohuro söjavuo va'oromo a ihe Mnason-are osare
rovareje noro hu'o raromo'iröhego. Röhu Mnason hu
Cyprus sa'a raje jiadeje. Hu mami gö'e aevoromo Keriso
mae uehorovadeje.

Paul-hu Jerusalem ajiomoromo ekaresia muebejëvaje ae James ga'i va'ade jöhoje.

17 Iojiomoromo Jerusalem suorovamu nosi Christian ö
mueno'ohuro jabesi dë vövöbajo'e aho'o jejamuijareje.
18 Jejamuijë'ëro nërö Paul-ro no'o gemu mae James
ga'i va'adeje. Va'oromo gavadeje ekaresia a duvahoho
aho'obëhe jaburo James'o gemuore raromoruomamu.

19 Raromamu gëgorovo Paul-ro jejëmijadeje. Jejëmiromo
uëvadeje: Naehu Keriso-are jö majëhibe juvodohuro ëhuro
God-ro saʹa ioroʹioro rajoho ëhi ëhi ajëmijade höjo. Ëhi jiëʹe
jöho Paul-ro majëhi barëjadeje.

20 Majëhijamu hegorovo rueho jaburo God rajahijareje.
Rajahiromo Paul uavareje: Öho röhu Jerusalem amoroho
diehi jiego ja gavanue höjo. Ëhesi bëhoho Jew raje ae
ahoʹobëhe Iesu mae uehorovarue höjo. Mae uehorovoromo
röhu jabumë ae ahoʹo Moses-are jögoroho nimo avoharue
höjo.

21 Moses-are jögoru nimaruoho hejare höjo sareriʹe jöho
uvavamu: Paul jero saʹa göre göre vaʹoromo Jew rajoho
ahoʹobëhe jöe bojëmibe juvoromo uëvanue höjo: Moses-are
jögoroho vuonugohëjo. Moses-are jöho vuonugoromo jemesi
harihu jabesi sino tarivëharujoho vuonugoromo Jew rajo
nosi mu ioroʹiorohuʹo vuonugohëjo.

22 Jaehu ëhi majëhijane sareri jö ave raromarue aribövioho
hejaroho heʹaʹaruëjo uvavoʹiramu: Jero Jerusalem rovane
höjo. Ëhuni ja diehiʹoromo Jew rajoho röjëhiʹiramu garomo
uvoruomoʹajëjo: No sareri jöe hejare höjo. Moses-are
jögoroho ja bogo vuonugëʹe javajëjo.

23 Jaehu diehi ëʹirane jöho no uaʹiëʹaruëjo. Ae ahoʹo 4
jabu noʹo raromaruëjo. Iae urimo ë ariböviohuro Jew rajo
nosi muoho aevoromo vaeromo God uavare höjo: God jasi
nunëro jero göʹego no muoho ëhi ëhi vaeʹejarëjo.

24 Jabumë ëhi jiëʹe Jew rajo muoho vaejëʹe jioruomaje
ëhuni jero jabumë söjëvo vaʹoromo ajëmiromo jabuʹo gemu
mae bimuvoromo sisë barëjëhoʹiröhe muoho vaeromo eni
jiego ë ae 4 jabesi jöëni monie bojëmego mie imoromo
God-ni suvuore bahijahego ëhuro jabesi simano uoho tari-
ojëhoʹirarëjo. Jaehu ëhi Jew rajo mu ajëmiromo vaejëʹoho
ëhuro Jew raje Christian ae ahoʹobëhe ja garomo ue-
horovoromo uvoruomoʹajëjo: Paul jaehu Moses-are jögoru
vuonugane jö hejaroho ëho ma-sareriʹe jöe höjo. Aʹi Moses-
hu uövuade jöho iae ja ejahëʹe hijanue höjo. Jabumëro ëhi
uvoruomoʹajëjo.

25 Iae Jew raje noro Moses-are jöho ëhi maʹenoʹejarëjo.
Röhu saʹa ioroʹioro raje Iesu mae uehorovarue aribövioho-
uni urimëʹi noro jöe gö uehorovoromo jajivoromo nugöʹöromo
uëvare höjo: Aehu sareriʹe god göëni göëni bahijëʹe mioho
nadi ueʹahorëjo. Mi hesi köho nadi ueʹahorëjo. Huë ahahëʹe
mioho köʹe jiaje nadi ueʹahorëjo. Nadi önöʹoho jijihorëjo.

26 Ëhi uavamu hegorovo Paul-ro ejëhëʹëro nërö ë Jew
raje ae 4-ho söjëvo vaʹoromo ajëmiromo jabuʹo gemu

mae Jew rajo muoho vaejadeje jabesi sisëho barëˈiröhego. Ëhiˈonugoromo Paul-ro God-are osa börömore vaˈoromo priest aribövioho uëvadeje: Majae ëminoˈe barëˈiramu evare ë ae 4 jabesi o nasi sisëho barëˈajëjo. Barëˈiramu evare ae gemu gemu nosi jöhuni God-ni mi suvuore bahiˈejarëjo.

Paul-hu God-are osa börömore hijamu Jew rajehu guduamo bavaˈoruomade jöhoje.

27 Paul-ro ëhi majëhijamu vaˈo huhu uëvade majae 7 barëˈiëˈadeje. Barëˈiaˈamu evare Asia saˈare jioromo rovare Jew rajo a ioroˈiorohuro gavareje Paul God-are osa börömore jiamu. Paul osa börömore jiamu gagorovo riˈöromo iro muorovoˈe vaeˈiro jöe darugoˈo atamu ae ahoˈobëhe heromo uehoro sisë baeruomadeje. Uehoro sisë baeruomamu Asia jioromo rovare aribövioھuro Paul guduamareje.

28 Guduamoromo ma-darugoˈo uvareje: Israel rajoho jemëro ro ajamuihëjo. A sisëho aviae höjo. Huro Jew rajo nosi ihoho Moses-are jögoroho ave God-are amo börömoho ë hesi jöho ijumoˈamoromo ae ahoˈo jabesi örire sisëˈi röjëhibe saˈae dinöˈe dinöˈe juvaje höjo. Jaruvoho huro saˈa gö rajo aho söromo ave God-are osare rovamu ëhuro osa maho ijumëˈe höjo. Ëmu sisëhuˈo ëˈëˈe höjo.

29 Ëhi uvare hesi bëhoho urimo jaburo gavare Ephesus amo rajo ae Trophimus Paulˈo gemu mae Jerusalem jiamu gavëˈëro uvareje: Nani Paul-ro God-are osare hu barovëˈe höromo ëhuni darugoˈo uvareje: Paul-ro saˈa gö rajo ae aviae barovëˈe höjo.

30 Ëhi uvamu hegorovo Jerusalem amo raje ae ahoˈobëhe riˈöromo vöröˈiraeromo tutubijiohoromo gemuoro gagovoromo Paul God-are osare jiamu guduamo bavaˈareje. Bavaˈamu gavëˈi God-are javuoho ojoho tugohoˈamareje.

31 Tugohoˈamamu ae ahoˈobëhe jaburo Paul guomojöro anoˈiaˈamu gavëˈi aëro jöe bavaˈoromo Rome muorovo a börömoho uavareje: Jerusalem muorovoˈirögoro ëˈoruomajëjo.

32 Muorovoˈirögoro ëˈaruëjamu hejëˈi rue muorovo a börömohuro hesi bëhire muorovo simano vaejarue aribövioھuˈo muorovo a ioroˈiorohuˈo söjëvoromo maburëro tutuvo ruvebijadeje muorovoˈi ëˈaruoho ahëvoˈi. Ruvebijamu ae ahoˈobëhe gavare muorovo a börömohuˈo muorovo a ioroˈiorohuˈo rovamu gëgoro Paul anaroho vuonugareje.

33 Vuonugamu muorovo a börömohuro rueromo Paul guduamoromo ae uvëvadeje: Öˈe niöˈi barueromo tövohë

uëvamu tövareje. Tövamu gagorovo muorovo a börömohuro uëvadeje: Ave aho rahuo höjo. Rabe ë'ego ëhuni anarujëjo.
34 Anarujëjamu ae aho'obëhe ri'öromo jöe gö gö mana madarugo'o uvoruomadeje. Amo ëhu'ëro jöjöje böröme jiamu a börömoho Paul-are jöho bogo avoho hejadeje. Bogo avoho hejë'ëro hesi aribövioho uëvadeje: Ave aho hu'iraeromo aruhe muorovo a nosi osaro iojiomohëjo.
35-36 Iojiomohëjamu hu'irae bava'oromo vuahure iojiomo'irögoro gavare ae aho'obëhe vörö'iraeromo gemuoro tatijiomobe Paul anojöro uvobe ijore jijihoruomamu gëgorovo Paul döro nigemo baeromo iojiomareje.

Paul-hu ae aho'obëhe jabesi nunire namiromo hesi arijo'arije ajamirovoromo jö majëhijade jöhoje.

37 Iojiomoromo muorovo osare bava'ia'amu gagorovo Paul-ro a börömoho uavadeje: Naehu jasi örire jö majahijë'oho na mae höjo. Na mae höjamu rue a börömohuro uavadeje: O-ajo. Ja Greece a jabesi jöëro jövanuëjo.
38 Naro uvode höjo: Ja Egypt sa'a rajo ae javajëjo. Na uehorovoromo uvode höjo: Jero urimë'i muorovo jöho barueromo vörö'e aribövioho 4,000 gagovoromo a rumo'e sa'are sö va'ane höjo Rome a masijohu'o muorovo'iro. Ja ë aho javajë uvode höjo röhu nani ja ae gö javajëjo.
39 Javajëjamu Paul-ro uavadeje: Io'ajo. Na Jew raje jevajëjo. Cilicia sa'are Tarsus amore rahevade höjo. Nasi amo hesi ihoho böröme höjo. Röhu na negajëjo jero uevego na ae aho'obëhe jabesi örire jö harihe majëhi'iro.
40 Ëhi uavamu rue a börömohuro Paul uavadeje: Iae mae höjo. Jöho jövëjo. Jövëjamu hegorovo Paul-ro vuahure namiromo ae aho'obëhe övëro tugohëvadeje. Tugohëvoromo jörumoraejamu jabesi Hebrew jöëro majëhijadeje.

22

1 Majëhiromo uëvadeje: Nasi a duvahohu'o ö mueno'o ioro'iorohu'o nasi jö harihu majëhi'ië'ajoho hehëjo. Na mu sisë rabe rabe bogo ömë'ëro i'uoho bogo bae'irodëro ë hesi jöho majëhi'ië'ajëjo.
2 Majëhi'ië'ajëjamu ae aho'obëhe urimo jö vuonugaroho hejare Paul-ro jabesi Hebrew jöëro majëhijavamu hegorovo jörumorae barëjareje. Jörumorae barëjamu Paul-ro uëvadeje:
3 Na Jew rajo ae jevajëjo. Cilicia sa'are Tarsus amore rahevë'ëro Jerusalem rovode höjo. Rovamu Gamaliel-ro röjehijamu Jew rajo muoho hebe rovode höjo. Nosi hijo miono'ehu röjahuibe rovare jögorohuremu he avohoromo

jemëhu God-are muemu uehorovarujëhi naˈo ëhi gemuoho uehorovonövode höjo.

4 Ëhi gemuoho uehorovoromo ganövode aëro Iesuare örire jijihoˈego gëgorovo huë sisë bojëminövode höjo. O aëro jabu muoˈamego vuovëvojöro uënövode höjo. Aho magonahoho guduamoˈamoromo savoji gagore ioˈamonövode höjo.

5 Priest börömohuˈo Jew rajo a masijo ioroˈioroho ahoˈo nasi muoho gavëˈëro jemë uëˈaˈaruëjo: Nöröro mae uëvajëjo. Ëhesi bëhoho urimëˈi ë a masijoho jaburo Christian a guduamoˈamoˈirode jöˈe suri surioho iˈimemijare höjo naro Damascus amore ujuoho vaˈoromo Jew rajo nosi ö ömoˈömoho iˈimëmiˈirodego. Iˈimemamu naro ujuohoromo ë vaˈode höjo Christian aribövioho guduamoromo tövo ujuohoromo Jerusalem vuonorö'ö rovego iˈue baeruomoröhego.

Paul-hu aevoromo Keriso mae uehorovade jö majëhijade jöhoje.

6 Örire vaˈojuvo maja ririre jiamu Damascus amore hörö'i gavodeje aji börömoho ma-majioho öˈidöre jioromo ruvebiromo ajivevamu.

7 Ajivevamu gavëˈi saˈare behumorovoromo hejodeje uevavamu: Asëˈe Saul ja rabëni na sisë vaejevanue höjo.

8 Sisë vaejevanue höjamu uavode höjo: Bada ja rahuo javajëjo. Rahuo javajëjamu uevade höjo: Na Nazareth rajoho Iesu jaehu sisë vaejevanue aho jevajëjo.

9 Ëhi uevamu naˈo jijihare aribövioho ajohemu gaˈi huëho bogo hejare höjo. Aˈi naremuëremu huëho hejode höjo.

10 Heromo uavode höjo: Bada na diehi ëˈejöjo. Diehi ëˈejöjamu uevade höjo: Riˈöromo vaˈoromo rue Damascus amoro hinëjo. Hiromo jaehu vaeˈirane mu God-hu uvadoho ahoˈo heˈaˈanuëjo.

11 Ëhi uevamu aji börömoho gavëˈëro nasi nunoho sueˈiraejehade höjo. Nunoho sueˈiraejehamu nasi aribövioho övore maˈeno baejevo vaˈoromo Damascus amore suorovare höjo.

12 Röhu ë amore ae gemu hesi ihe Ananias hijëˈe jiade höjo. Hu Jew rajo nosi jögoroho avoho eromo God rajahijaje aëro jiëˈëro Jew raje Damascus raromarue aho ahoˈobëhe jaburo hesi jöho mae uehorovare höjo.

13 Ëaho Ananias-ro rueromo bëhire namiromo uevade höjo: Öho Saul nunoho dadovahego röhu maho avoho uherihëjo. Uherihëjamu gavëˈi nunoho ma-burëro dadovehamu hu gavode höjo.

14 Gavamu uevade höjo: God nosi hijo mionoˈe muebejëvobe rovade ahuro ja baejavade höjo jero huhu nimaje muoho baeromo hesi A Maho nunëro garomo A Ma hesi huëho heˈiranego.

15 Ëhesi bëhoho hesi jö majëhijanue ae javoˈajëjo jaehu garomo hejane jöho ma-maemu majëhijego ae ahoˈobëhe heruomoˈiröhego.

16 Röhu rabëni göˈoho muebenëjo. Riˈöromo bapataeto vaeromo Badare ihoho uvego jasi sisëho uˈovahoˈirajo.

God-hu Paul uavamu Jew rajo jabesi saˈare bogo aˈi saˈa ioroˈioro rajo jabesi saˈare vaˈoromo ajëmade jö Paul-hu majëhijadohoje.

17 Ëhiˈamu naro vuonoröˈöromo Jerusalem rovode höjo. Rueromo God-are osa börömore vaˈoromo hesi örire jöe jövoromo niaˈovonöˈe gavode höjo

18 Bada Iesuro ro uevamu: Ma-burëro Jerusalem amoho vuonugoˈi vaˈëjo. Ëhesi bëhoho jaehu nasi jö majëhijëˈoho ave amo rajoho bijönëgoˈajëjo.

19 Bijönëgoˈajëjamu uavode höjo: Iae mae höjo röhu naehu diehi jiëˈe mu vaenövodoho ave aribövioho uro iae mae gavarue höjo. Naro Jew rajehu God rajahijarue osare osare vaˈoromo ja mae uehorovavarue aribövioho guduamo ujuoho vaˈoromo savoji gagore ioˈamonövo hisuebijëvonövode höjo.

20 O aëro jasi jö majëhijaje ae Stephen anamu gagorovo na ë jevëˈëro uvode höjo: Jabuhu Stephen anaruoho iae mae ëˈaruëromo jabesi niögu jövo bahijaroho muebejëhode höjo. Ëjöho ave aribövioho uro iae mae gavarue höjo.

21 Mae gavarue höjamu Badaro uevade höjo: O vaˈëjo. Naro öre ëgoböviro ramöˈöˈejöjo jero saˈa ioroˈioro rajoho nasi jöho majëhiˈiranego.

22 Paul-ro ëhi majëhijamu ae ahoˈobëhe hebe rueruomëˈëro hejare uëvavamu: Saˈa ioroˈioro rajoho majëhiˈiranego ramöˈöˈejö uëvamu hegorovo hejaroho vuonugoˈi vöröˈiraeromo ma-darugoˈo uvoˈi arijareje: Ëaho anohëjo. Huhu ave saˈare hijajoho sisë höjo.

23 Ëhi ma-darugoˈo uvoruomëˈi niögoho jövoromo hijiohijiovëˈi tohotohoho döro ruruhöˈöˈi arijareje.

24 Ruruhöˈöˈi arijamu gagorovo rue muorovo a börömohuro hesi aribövioho uëvadeje: Jemëro ave iaho nosi osahuro huˈirae bavaˈoromo hesi dëho bijioho gaˈi hisuebiromo uarëjo: Rabëni anagojöro uvaruëjo.

25 Uvaruëjamu Paul osare bava'oromo hisuebi'irögorovo
tövamu Paul-ro gavade a börömo ajamiromo mu simane vae-
jaje ae gemu aruëre namijamu gagorovo uavadeje: Na Rome
raje jevajëjo. Röhu bogo court vaejevë'e ëma hisuebijevo'iro
ë'arujëjo. Rome rajo nosi jögoroho bogo ëhioho höjo. Ëhi
jië'oho jemë rabëni ëma hisuebijevo'ië'arujëjo.
26 Ëhi uavamu hejë'i rue simano vaejaje ahuro va'oromo
muorovo a börömoho uavadeje: Ja rabë'i ë'anuëjo. Ëaho
Rome raje höjo.
27 Ëhi uavamu hegorovo rue a börömohuro rueromo Paul
uavadeje: Uevego na hejöjo. Na ja Rome raje javajëjo.
Javajëjamu Paul-ro uavadeje: Io'ajo.
28 Io'ajamu a börömohuro uavadeje: Naro moni böröme
bu'öjë'ëro ëhu'ëro na Rome raje jevajëjo. Jevajëjamu Paul-
ro uavadeje: Röhu na monioho bogo bojëmi'i a'i nasi vëmu
vavu'ohuro baejevamu evare na Rome raje jevade höjo.
29 Ëhi uavamu hejë'i evare Paul hisuebijë'i ua ga'ië'are
ariböviohuro huruomo va'o rori'o riravareje. Rori'o ri-
ravamu rue a börömohuro uehorovoromo uvadeje: Rome
raje tövë'e jevajëromo juhuonivadeje.

Paul Jew rajo a masijo jabesi nunire namijade jöhoje.

30 Muorovo a börömohuro juhuonivë'ëro nërö uvadeje:
Nume Jew rajo ariböviohuro Paul-are jöho rabu jö sisë
majahui'ië'aruëromo ae gö uëvadeje: Paul tövare ö'oho
jiovahohë'i ae gö uëvadeje: Abueromo uëvego Jew rajo priest
masijohu'o Jew rajo masijo ioro'iorohu'o gagovorego na
jabesi jöho he'iröjo. Ëhi ë'ë'ëro Paul hu'irae ba'obueromo
Jew rajo a masijo jabesi nunire nugadeje.

23

1 Jew rajo a masijo jabesi nunire nugamu Paul-ro gë
avohoromo uëvadeje: Aganomë God-are nunire na sa'are
hiromo rabe rabe ë'obe rovodoho na nasi herovajoho na ma-
mae jevajëjo.
2 Ma-mae jevajëjamu hegorovo priest böröme Ananias-ro
Paul-are bëhire riravare ariböviohо uëvadeje: Paul jö'oro
anohëjo.
3 Anohëjamu hegorovo Paul-ro ri'öromo priest börömoho
uavadeje: God-ro ja'o anago'ajëjo döhemu ajivavë'e aego.
Ja aviae hijanuëjo mevoromo ga'iranëro na nosi jögoroho
mae ejë'e jevego o bogo ejë'e jevego. Röhu jero ë jögoroho
ahoromo uëvanuëjo: Paul anohëjo.
4 Paul anohëjamu Paul-are bëhire riravare ariböviohuro
Paul uavareje: Asë'e jero God-are priest börömoho aganuëjo.

5 Aganuëjamu Paul-ro uëvadeje: Aganomë naro uvode höjo: Ëaho bogo priest börömehu höromo jövode höjo. Na uehorovoˈibejöjo na bogo ëhioho jövoˈibejöjo. Ëhesi bëhoho God-are surire jöho jajivoromo ëhi uövuëˈe höjo: Jasi aribövi muebejëvaje aho nadi agonëjo.

6 Ëhi uënugoromo Paul-ro gavade ë a masijo ioroˈioroho Sadducee aribövie jioruomoˈi a ioroˈioroho Pharisee aribövie jioruomamu gëgorovo ë a masijo jabesi nunire ma-darugoˈo uëvadeje: Aganomë na Pharisee ae jevajëjo. Nasi vëmu vavuˈoho Pharisee aribövie jëvade höjo. Na court-re namijaje hesi bëhoho Pharisee aribövi noehu uehorovaruëhi naro ëhi uehorovoromo uvaje höjo: Vuovëˈe ariböviohuro iˈovoromo röhu maho riˈöruomoˈajëjo.

7 Ëhi uëvamu hejëˈi Pharisee ariböviohuˈo Sadducee ariböviohuˈo irovoromo uehore gö gö baeruomadeje.

8 Uehore gö gö baeruomade hesi bëhoho Sadducee ariböviohuro uvoruomajeje: Vuovëˈe aribövioho bogo iˈovoˈaruëjo. O anerahuˈo aruˈaho ioroˈiorohuˈo bogohöjo. Aˈi Pharisee ariböviohuro uvoruomajeje: Vuovëˈe aribövioho iae iˈovoˈaruëjo. Anerahuˈo aruˈaho ioroˈiorohuˈo iae jioruomajëjo. Iae ëhuni Sadducee ariböviohuˈo Pharisee ariböviohuˈo Paul-are jöho heromo irovareje.

9 Irovoromo darugoˈo uvobe rueromo Jew rajo jabesi jögoru öri röjëhijarue ahuro Pharisee aëro jëvëˈëro riˈöromo ma-darugoˈo uëvareje: No gavaruoho ave aho sisë rumoˈe ae höjo. Nani mae-ëjo. Nani aneraëro o aruˈaho göëro hesi örire jöe majahijëˈëro jövajëjo.

10 Ëhi uënugoromo irovoromo börömo bëhe vörö'iraeruomamu gëgorovo rue muorovo a börömohuro juhuonivadeje Jew rajohuro Paul-are övore duruajore ruhamirovego tariorovojöëni. Juhuonivoromo vaˈo hesi muorovo aribövioho uëvadeje: Abo nume ae ahoˈobëhe jiaruoro ëhuro Paul baeniëhiromo huˈirae baˈojiomoromo muorovo a nosi osaro nugorëjo.

11 Ëhiˈamu vahiromamu gagorovo Badaro rueromo Paul-are bëhire namiromo uavadeje: Nadi juhuonivoˈi ma-biririvoromo hinëjo. Ja nasi jö Jerusalem ma-mae majëhijanëhi Rome amoho ëhuˈo vaˈoromo nasi jöho ëhi ma-maemu majëhiˈanuëjo.

Jew rajo ae göehu göehu Paul anoˈi uvoruomade jöhoje.

12 Ëhi uavëˈëro sisonuvamu gagorovo Jew rajo ariböviohuro gagovorovoromo jöe atoromo uarovareje: God-ro göˈego no ioho jovoho bogo iˈejarëjo hujeji Paul anogoro evare iröhëro.

13 Ëhi uarovare aribövioho ae aho'obëhe 40 iosirëmiromo
ruëhi jiadeje.
14 Ëhi uarovoromo va'oromo priest masijohu'o a duvaho
ioro'iorohu'o uëvareje: Noro darugo'e jöe atoromo uarovare
höjo: God-ro gö'ego no ioho jovoho bogo i'ejarëjo hujeji Paul
anogoro evare iröhëro.
15 Ëhuni ave muoho vaenëjo. Jemë'o Jew rajo nosi a masijo
ioro'iorohu'o Rome muorovo a börömohuni jöho nugö'öromo
sareramiromo uarëjo: Paul röhu maho hu'irae baruvebijego
jö mevarue aribövioho hesi jöho he avoho'irarëjo. Jöe
nugö'öromo ëhi uarëjo. Röhu muorovo aribövioho jemesi
jöho eromo Paul hu'irae barovamu gavë'oho noro örire
atovoromo rue'iramu ano'ejarëjo.
16 Ëhi majëhijamu Paul-are ma'ino hesi harihohuro Paul
anoröhe jöho hejadeje. Heromo ruhe muorovo aehu raro-
marue osare ajiomoromo Paul huruoho majahijadeje.
17 Majahijamu hegorovo Paul-ro muorovo simano vaejaje
ae gemuëni uvadeje: Rovego na jöe majahijöromo rovamu
uavadeje: Ave a i'oho muorovo a börömo hesi öroro hu'irae
va'ego hesi jöho majahi'irajo.
18 Majahi'irajamu hu'irae bava'oromo muorovo a
börömoho uavadeje: Ave a i'o naehu barovode hesi bëhoho ë
hisiehu tövë'e aho Paul-ro hesirire va'ojöro uvevonugoromo
naro va'amu uevade höjo: Ave a i'oho bava'ego hesi jöho a
börömoho majahi'irajo. Ëhuni barovode höjo.
19 Barovode höjamu rue a börömohuro a i'oho övore
ma'eno bava'oromo va'o rori'o jabesi sivue ariromo
uavadeje: Rabu jöe majehi'ië'anuëjo.
20 Majehi'ië'anuëjamu a i'ohuro uavadeje: Jew rajo
aribövioho uarovare höjo: Nëri muorovo a börömoho
sareramiromo ua'ejarëjo: Paul baruvebijego Jew rajo jö
mevarue a masijohuro hesi jöho he avoho'irarëjo.
21 Ëhi uarovë'e jiaje ëhuni Jew rajehu nëri jö majahijë'oho
nadi ejëhoromo Paul Jew rajo a masijo jabesi öriroho hu'irae
ba'obue'i ave osaro nugonëjo. Ëhesi bëhoho Jew raje ae
aho'obëhe 40 iosirëmiromo ruëhi ëmino'e gurihirovoromo
atovo'aruëjo Paul rovego anoröhëni. Ëhesi bëhoho urimë'i
uarovare höjo: God-ro gö'ego no ioho jovoho bogo i'ejarëjo
hujeji Paul anogoro iröhëro. Ëhi uarovare höjo. Röhu jaruvo
jabumë bövie bise'e avohë'ëro jië'ëro raromo muebejaruëjo
hujeji nëri jasi jöho he'iröhëro.
22 Ëhi majahijamu hegorovo rue a börömohuro a i'oho
uavadeje: Jaehu majehanue jöho bogave aho majëhi'iranëjo.
Ëhi uanugoromo nugö'öjamu va'adeje.

Muorovo a börömehu Paul nugöˈöjamu Jerusalem jioromo Caesarea amore vaˈade jöhoje.

23 Vaˈamu gagorovo rue muorovo a börömohuro hu ajamiromo simano vaejarue aho niöˈi uëvadeje: Ruehego na jöe majëhijöjo. Rovamu uëvadeje: Kaejö ëgehu muorovarue aribövioho 200 o horse-re jijihoromo muorovarue aribövioho 70 o bijehu muorovarue aribövioho 200 ëho gagovëvego jaburo vahiˈe 9 oˈclock evare vaˈirarëjo.

24 O horse gö avohoˈamego Paul-ro jabesi döre hiromo vaˈonövoˈirajo. Eni romoromo jiego evaro vaˈoromo Paul avoho huˈirae baeromo muebebe vaˈorego ëhuro bogo anego guomoˈi saˈa muebejaje a börömе Felix-arire mae vaˈirajo.

25 Ëhi uënugoromo muorovo a börömohuro jöho surire jajivoromo uavadeje:

26 O asëˈe Felix ja a börömego Claudius Lysias naro jasi örire jejamijajëjo.

27 Ave nugöˈöjaje aho Jew rajo aribövioھuro guduamoromo anoˈiëˈare höjo. Anoˈiaˈamu naro hejode uvavamu: Hu Rome raje hö uvamu hegorovo naro nasi muorovo aribövioھuˈo gemu mae vaˈoromo gëvode anoˈiaˈamu gëgoro baeniëھiromo huˈiraeromo rovode höjo.

28 Rueromo heˈi negade höjo uevego: Ëhi ëhi ëˈamu noro Paul anoˈiro ëˈare höjo. Anoˈiro ëˈare jöho heˈi negamu naro Paul huˈiraeromo Jew rajo jabesi jö mevarue a masijo jabesirire abuejode höjo jö bëھoھo heˈiro.

29 Huˈiraeromo abueromo bëھoھo hejode höjo. Anoˈiëˈare bëھoھo Jew rajo aribövioھuro uevare höjo: Paul-ro Jew rajo nosi jögoroھo ahade höjo. Ëھi jëˈe jöھuni anoˈiëˈare höjo. Röھu na gavode höjo mu sisë vaejego mana anaruëھi jëˈe mu sisëھo o mu sisë vaejego savoji gagore baˈamaruëھi jëˈe mu sisëھo ëھi jëˈe muoھo Paul bogo vaejëˈe jiamu.

30 Ëھi gavëˈëro vaˈo ijonö hejode ae göëro huruoھo majehiromo uevamu: Jew rajëro Paul anoˈi örire atovoˈaruë uevamu hejëˈëro na ma-burëro Paul Felix jasi örire nugöˈöjajëjo. Hu jasi örire nugöˈöromo Jew rajo aribövioھo uëˈirögoro ëˈajëjo jaburo Felix jasi örire öˈoromo Paul-are jö sisëھo majahego jero heˈiranego. Ahia minoˈëjo.

31 Ëھi jajivoromo vahiromamu gagorovo muorovo aribövioھuro jabesi a börömoھo ejahoromo Paul huˈirae vaˈoromo Antipatris amore ë suorovareje.

32 Amore suorovoromo sisonuvamu gagoro muorovo a ioroˈiorohuro jabesirëro vaˈirögoro horse-re jijihoromo muorovarue aribövioھuro riˈöromo Paul huˈiraeromo vaˈareje.

33 Vaˈaroho vaˈo Caesarea amore ë suorovareje. Caesarea
amore suorovoromo Paul barovare jö hesi suri surioho saˈa
a börömoho bojamiromo uavareje: Aveho Paul höjo.
34 Aveho Paul höjamu saˈa a börömohuro suri surioho
adahoromo Paul uavadeje: Ja di saˈaho raje javajëjamu Paul-
ro uavadeje: Cilicia saˈa raje jevajëjo.
35 Cilicia saˈa raje jevajëjamu a börömohuro uavadeje:
Jasi jö sisë atarue aribövioho rueˈiramu evare na jasi jöho
heˈejöjo. Ëhi uanugoromo hesi aribövioho uëvadeje: Paul
huˈirae vaˈoromo Herod-hu vaejade osa börömoro nugego
atovarue ariböviohuro ë muebeˈirarëjo.

24

Paul saˈa muebejaje a böröme Felix-are nunire namijamu Jew rajo a ömoˈömehu Paul-are jö sisë majahijare jöhoje.

1 Paul osare nugamu majae övo gö mine barëjamu
gagorovo priest böröme Ananias-ro Jew rajo a duvaho
ioroˈiorohuˈo jabesi court jö majëhijaje ae gemu Tertullus
huˈo ë aribövioho söjëvoromo Caesarea amore ë ruvebijadeje.
Ruvebiromo saˈa a böröme Felix hesi nunire riravoromo
Paul-are jö sisëho huruoho majahijareje.
2 Majahijamu Tertullus-ro jöho majahijöro Felix-ro
uavamu hegoro Tertullus-ro riˈöromo Paul-are jö sisëho
majahiromo uavadeje: Na jö majahiˈiëˈajoho henëjo. Ja a
böröme javajëjo. Jero avoho muebejavuëˈëro majae ëgobövie
no iro muorovoˈoho bogo vaeˈi ma-mae raromobe rovëˈe
javuajëjo. O mue rabe rabe bogo eni javuobe rovëˈoho jero
ajamuego nosi saˈaho mu maëremu riˈöjego no huë mae
raromarue höjo.
3 Ëhuni Felix jaehu vaejanue muoho dirö'e ahoˈo majae
ahoˈo mae hö uvoromo dë vövöbajoˈe ahoˈo jasi örire rajahi-
jarue höjo.
4 Röhu na jasi mu majaho bogo anahoromo jö ëgoho
majahiˈi ma-bunemu majahiˈiëˈajëjo. Ëhuni uavajëjo: Huë
baejavuoromo nosi jö harihoho avoho henëjo.
5 No gavëˈe javuajëjo ave aho Paul a sisë bëhe jiamu. Hu jö
sisë jövobe saˈae dinöˈe dinöˈe juvoromo Jew rajo jabesi dë
iëhego muorovoˈi vörö'iraeruomaje höjo. Iesu Nazareth rajo
a hesi sisë aribövi jabesi simano vaejarue aho Paul huˈoje.
6 Ëhi jiëˈe aëro jiëˈëro huro God-are osa börömoho
ijumoˈiro ëˈamu gagorovo noro guduamare höjo. [Guduamo
bavaˈoromo noro court vaeromo Jew rajo nosi jögoroho
uehorovoromo hesi jö sisëho gaˈirögoro ëˈamu
7 muorovo a böröme Lysias-ro öˈoromo ma-darugoˈo bae-
niahuiromo ruho bavaˈade höjo.

8 Bava'onugoromo huro Jew rajoho no uövuade höjo noro
Caesarea ruvebiromo Paul-are jö sisëho huruoho majëhijego
Felix jero he'iranego.] Röhu jaehu Paul ua gavë'oho hesi jö
sisë noehu majahijaruoho jasi hia'ëro he barë'anuëjo. Ahia
mino'ëjo.
9 Ëhi majahijamu hejë'i Jew raje ae aho'obëhe jaburo hu
ajamiromo uavareje: Tertullus-ro jö mae jövajëjo. Paul hu
ëhi jië'e ae höjo.

Paul-hu Felix-are nunire namiromo hesi arijo'arije ajamirovoromo majahijade jöhoje.

10 Ëhi majahiruomamu rue sa'a a börömohuro uvene
aho röjahijadeje Paul-ro garomo evare hesi jöho jövojöro.
Ëhi'amu gagorovo evare Paul-ro majahiromo uavadeje:
Iae na gavajëjo jaehu jö mevanue mu hesi öri muebebe
rovanoho vadune aho'obëhe barëjë'e javajëjo. Ëhuro na dë
mae jevo'ego nasi jöho majahi'ië'ajëjo jero heromo uvojöro:
Paul mu sisëho bogo vaejë'e höjo.
11 Naehu majëhi'ië'aje jöho jasi nagë'oho ae uë henëjo mae
o sarere jiego. Naehu God rajahi'i Jerusalem ajiomodoho
maja ëgoho bogo barë'i majae 12 ëhuremu barëjë'e höjo.
12 Jerusalem hijodevaroho nasi jö sisë majahijarue
aribövioho na mu sisë vadu'oho bogo vaejamu jabumë
gevë'e höjo. God-are amo börömore hiromo na ae gö'oho
bogo jö aho'ahoho ë'ode höjo. Jew rajehu God rajahijarue
osare osaroho o Jerusalem uhure dinö'e dinö'e na bogo mu
sisëho vaeromo jö sisëho majëhijode höjo aëro iro muorovo'e
vaejöro. Na ëhi jië'e mu sisëho bogo vaejamu jabumë gevë'e
höjo.
13 Bogo vaejamu gevë'ëro jö bëhi ja majahijego heromo
mae uehorovo'iranoho jabesi öriroho bogohöjo. Bogojië'e
nasi örire ëma nibejeharuëjo.
14 Ruëroho numëroho na bogo ömo'i ave ömaje jöhemu
huruoho majëhi'irodoho jevajëjo. Na Iesuare öri i'ore juvaje
höjo. Röhu ave Jew rajoho jaburo uevarue höjo: Ëöroho sisë
öriro juvanue höjo. Ëörire iae na ë juvoromo ëhuro nosi hijo
miono'o muebejëvobe rovade aho God rajahijaje höjo. Iae na
ëhi ë'aje höjo röhu Jew rajehu ë'aruëhi Moses-hu bojamuade
surire jögorohu'o jö God-aro baeromo majahuinövare a
jabesi surire jöhu'o na'o ëhi mae uehorovo avohaje höjo.
15 O ave Jew rajehu ë'aruëhi na'o ëhi gemuoho God mae
uehorovoromo uvaje höjo: God-ro vuovë'e aribövioho a
mahu'o a sisëhu'o i'ovavuo'iramu ri'ö'ejarëjo.

16 Ëhi uehorovoromo God-are nunire o ae aho'o jabesi
nunire mae namijego dë mae jevo'iröhohuni ëhuni na ömo
gavaje höjo. Na ëhi jië'e ae jevajëjo.
17 Ëhi jië'e aëro jevë'ëro öre gö hiromo vadune gö gö
barëjamu evare ijo bajoho ujuohoromo Jerusalem rovode
höjo nasi aribövioho suvuorëmi'irodëro. O rovode höjo
Jew rajo muoho vaeromo bijuëmare mioho God-are örire
suvuorami'irodëro.
18 Jerusalem ro hiromo ëhi jië'e muoho vaejamu evare Jew
rajohuro ro gevare höjo na God-are osare jevamu. Röhu
na urimo Jew rajo muoho vaejamu sisëho barë'i ma-mae
jevë'ëro ëhu'ëro na God-are osare jevadoho iae mae jiade
höjo. Röhu göho jabuhu gevare majare ae aho'o na'oho
bogojio'i iro muorovo'e jöjöje rabe rabe bogojiade höjo.
19 Na ëhi mae hijamu jaburo gevare höjo. Röhu Jew raje
Asia sa'are jioromo rovarohuro ë osae gemuore jiare höjo.
A'i jabumë aveho bogo rovare höjo. Ëaribövioho jabumë nasi
jö sisë jëvo'ibejajo rueromo jasi örire majahi'ibejarëjo iae
mae jio'ibejajo. Röhu bogo rovë'e höjo.
20 O na Jew rajo jö mevarue a masijo jabesi nunire
namijodevare jabuhu nasi mu sisë rabe gavaroho nadi'ego
ave aribövіohuro majahijego hejëjo. Röhu nasi sisëho bogo
birohare höjo.
21 Ave jöhuremu hejare höjo. Na jabesi nunire namiromo
ma-darugo'o uvode höjo: Jemëhu jaruvo court vaejevoromo
uvarujoho: Paul-are ihoho sisë hö uvaruje hesi bëhoho
naro mae uehorovoromo uvaje höjo: Vuovë'e aribövioho
i'ovoromo ri'ö'ejarëjo. Ëjöhuremu hejare höjo. Ahia
mino'ëjo.
22 Paul-ro ëhi majahijamu hegorovo Felix-ro Iesuare öri
hesi jöho mae hejë'ëro uëvadeje: U'emu muorovo a böröme
Lysias ruvebi'iramu evare na jemesi jöho gö'o heromo
uë'ejöjo: Paul-are jöho mae höjo o bejë'e höjo. Ëhi
uënugoromo court-oho tugohadeje.
23 Tugohoromo muorovo simano vaejaje aho uavadeje:
Jero Paul muebejego bogo rori'oho va'i ë bëhiremu hi
juvo'irajo. O hesi aganehu ö'oromo ajami'ië'iroho nadi
nijio'iraejëvonëjo.

Paul-hu Felix'o hesi vabore Drusilla'o jabesi nunire namiromo jö jövade jöhoje.

24 Ëhi'oromo majae gemu niö'i barëjamu Felix-ro hesi
vaborohu'o gemu mae Paul ga'i va'adeje. Vaboro hesi ihoho
Drusilla jiadeje. Hu Jew rajo magonahe jiadeje. Felix-ro
va'oromo Paul-ro hesirire ruejöro jöe nugö'öjadeje. Jöe

nugö'öjamu Paul-ro rueromo Iesu Keriso mae uehorovarue
jöho majahijamu Felix-ro hejadeje.
25 Hejamu Paul-ro mu maemu vaeröhe jöho ma-taemo
raromo'iröhe jöho u'emu God-are nunire riravoröhe jöho
ëhi jië'e jöho jövobe va'amu Felix-ro heromo juhuonivadeje.
Juhuonivoromo Paul uavadeje: Va'ëjo. Majae eni jevo'iramu
jöe nugö'ö'ejöjo jero sionëro ruejöro.
26 Ëhi uaromo huro sareri'e muoho vae'i uehorovoromo
uvadeje: Nani Paul-ro ue'a'ajëjo: Ë'ego na ja ijo bajo harihe
saginiëri bojamego jero ëho bae'i na ëma jiovo remö'öjëjo.
Felix-ro uehorovoromo uvadeje: Paul-ro ëhi ue'a'ajëromo
ëhuni Paul-ni jöe nugö'ö'i hijadeje. Nugö'ö'i hiromo rue'ego
huro Paul'o jöe jövonövadeje.
27 Ëhi'ojuvo vadune niö'i barëjamu Felix-ro sa'a mue-
bejaje muoho vuonugo'i Jew rajo aribövіohuro hu mae
uehorovojöro Paul savoji gagore ëhi nugoromo va'adeje.
Va'amu Porcius Festus-ro rueromo hesi sionoho baejadeje.

25

Paul-hu Rome va'oromo a böröme Caesar-are nunire namiromo court avo'avoho vaeröhëro jöe jövade jöhoje.

1 Hesi sionoho baeromo Festus-ro sa'aho muebe'i
rovadeje. Rueromo majae niö'i gemu barëjamu Caesarea
amore jioromo Jerusalem ajiomadeje.
2 Ajiomamu Jew rajo priest masijohu'o Jew rajo a masijo
ioro'iorohu'o ëho jaburo Paul-are jö sisëho huruoho majahi-
jareje Festus-ro hejöro. Paul-are jö sisëho majahinugoromo
Festus uavareje:
3 Jero huë baeromo ajamuiromo va'o Paul nugö'öjego
Jerusalem rojomo'irajo. Ëhi ua gavare hesi bëhoho urimë'i
Paul öri ahore ano'i saginiëri atë'ëro ëhuni uavareje:
Nugö'öjego Jerusalem rojomo'irajo.
4 Rojomo'irajamu Festus-ro uëvadeje: O-ajo. Paul Caesarea
amore savoji gagore jië'ëro rojomo'iröhoho bogo eni jiajëjo.
Röhu na aviae vejö'e vejö'e Caesarea vuonorö'ö'ejöjo.
5 Ëhuni jemesi masijohuro Caesarea amoro na'o ö'oromo
Paul-are jö sisë rabe rabe jië'oho court vaeromo majehijego
na he'iröjo.
6 Ëhi uënugoromo Festus-ro Jerusalem hiromo majae gö'o 8
o 10 rabu'e barëjamu Caesarea amore vuonorö'ö abuejadeje.
Abuejë'ëro nërö court vaeromo Paul hu'irae ruejöro uvadeje.
7 Paul hu'irae rovamu Jew raje mami'e Jerusalem jioromo
ruvebijaroho jaburo Paul-are bëhire gagovo rova'oromo
sareri'e jö masijoho aho'obëhe Festus majahiromo uavareje:

Paul-ro ëhi jiëˈe ëhi jiëˈe mu sisëho vaejade höjo. Paul-are jö sisëho ëhi majahiromo röhu jö bëhi majahego mae uehorovoˈiröhoho jabesi öriroho bogojiadeje. Bogojiëˈe ma-nibejahareje.

8 Ma-nibejahamu Paul-ro Festus uavadeje: Na sisëho bogo vaejëˈe jevajëjo. Jew rajo nosi jögoroho God-are osa börömoho Rome a börömehu no muebejavuajoho na jabesi jöho bogo ahoromo jabesi muoho bogo ijumëhëˈe jevajëjo.

9 Ëhi majahijamu gavëˈi Festus-ro Jew rajo aribövіohuro hu mae uehorovojöro nimamu Paul uavadeje: Na ja nagajëjo Jerusalem ajiomoromo ë amore nasi nunire namiromo jasi jö sisë jabuhu ataruoho mevoˈiro.

10 Ëhi uavamu Paul-ro uavadeje: Bogajo. Na aviae Rome a börömo hesi court-re namijajëjo. Ëhuremu gemu iae maho höjo. Jaˈo iae gavanuëjo Jew rajo aribövioho na bogo sisë vaejëvode höjo.

11 Na mu sisë vaejëˈëro guomevoröhe bëhoho jioˈibejajo na bogo nijioˈiraejëvego jabesi anegego guomevoˈibejajo. Aˈi ë Jew rajo aribövіehu nasi jö sisë ëma barueromo nibejehiromo uavaruoho: Paul-ro ëhi ëˈade hö uavaruoho aho Jew rajo jabesi övoroho bogo ëma bojëmiˈarujëjo court vaejevoromo iˈue bojemiˈiröhego. Ëhuni na negajëjo Rome vaˈoromo muebejavuaje a börömo hesi nunire namiˈiro.

12 Ëhi uavamu Festus-ro hesi jö ajamiromo mevarue aribövi jabesi jöho heromo Paul uavadeje: Jero uevanuëjo: Na negajëjo Rome vaˈoromo a börömo hesi nunire namiˈiro. Ëhuni iae vaˈoromo hesi nunire namiˈaˈanuëjo.

Paul-hu a böröme Agrippaˈo Berniceˈo maˈinoˈo maˈinoˈo jabesi nunire namiromo jövade jöhoje.

13 Ëhiˈamu vaˈo ririvanovamu evare a böröme Agrippaˈo Berniceˈo jaburo niöˈiro Festus jejamiˈi rovareje.

14 Rueromo majae bisemu ëge huˈo arijareje. Arijamu Festus-ro Paul-are jöho Agrippa majahiromo uavadeje: Ae gemu aviae höjo mamiˈe Felix-ro savoji gagore baˈamoromo nugo vaˈëˈëro.

15 Na Jerusalem ajio hijodevare evare Jew rajo jabesi priest masijohuˈo a duvaho ömoˈömohuˈo ëho jaburo hesi jö sisëho huruoho majehiromo uevare höjo naro hu iˈue bojamiˈirodego.

16 Ëhi uevamu uëvode höjo: Rome aribövioho no ëhi jiëˈe muoho bogo vaejarue höjo. No bogo aho a jabesi övoroho ëma bojëmijarue höjo iˈue bojëmiˈiröhego. Aˈi urimo iho sisëˈe ahuˈo hesi jö sisë majahuijarue aribövіohuˈo gemuore jioˈiramu jaburo hesi jö sisëho majahuiˈiramu huro mana

hesiroho majahuiˈajëjo. Hujeji hesi jöe bejëˈohuro ëhuro iˈuoho bojamiˈejarëjo.

17 Ëhi uëvode höjo. Röhu ë Jew rajo aribövioھuro Paul-are jö sisëho huruoho majehiˈi ruvebijamu gëgorovo na bogo örisanuovoˈi nëröھo nasi aribövioھo uëvode höjo: Paul huˈirae ruehego court vaejöjo.

18 Ëhi uëvamu huˈirae rovamu Jew rajo aribövioھuro riˈöromo Paul-are jö sisëho majahuijare höjo. Majahuijamu naro uvode höjo: Nani jaburo Paul-hu mu sisë bëھe vaejade jöھo majahuiˈaruëjo. Röھu bogo ëھioھo majahuijare höjo.

19 Aˈi Jew rajehu jabesi beroھarue jöھuremu Paulˈo jö ahoˈahamirovare höjo. Jö ahoˈahamirovoromo jabesi sareriˈe aruˈaھo hesi mu jöھuˈo guomëˈe a hesi iھe Iesu ë a hesi jöھuˈo jö ahoˈahamirovoromo Paul-ro uëvade höjo: Ëaھo Iesu bogo guomëˈe iae hijajëjo. Ëھi jiëˈe jöھuremu court-re barovare höjo.

20 Ëھi barovamu hegorovo naro uvode höjo: Ëھi jiëˈe jöھo bogo avoھo hejëˈëro na bogo mevo varijënoھo jevajëjo. Bogo mevo varijënoھo jevajëromo ëھuni Paul uavode höjo: Na ja nagajëjo Jerusalem ajiomoromo Jew rajo jabesi nunire namijego jaburo ë jöھo mevoˈiröھego.

21 Ëھi uavamu Paul-ro uevade höjo: Na bogo ajiomoˈejöjo. Na negajëjo jemëro na muebejevego hujeji na Rome amore vaˈego muebejavuaje a börömoھuro nasi jöھo mevoˈiröھego. Ëھi uevamu naro nasi muorovo aribövioھo uëvode höjo: Paul avoھo muebejego bogo roriˈoھo vaˈirajo hujeji naro Paul nugöˈöjego vaˈo Rome rajo a börömo hesi nunire namiˈiröھe höjo.

22 Festus-ro jöھo ëھi majahijamu hegorovo Agrippa-ro uavadeje: Paul-ro jöھo jövego naˈo nasi hiaˈëro heˈi negajëjo. Heˈi negajëjamu uavadeje: Jöھo nëri jövoˈiramu heˈaˈanuëjo.

23 Ëھi uavëˈëro nërö Agrippaˈo Bernieceˈo rovamu ae ahoˈobëھe jaburo riˈöromo jabesi iھoھo döro bamoromo rajëھijareje. Rajëھijamu gavëˈi jaburo niöˈiro muorovo a masijoھuˈo amo rajo a masijoھuˈo gemu mae gagovarue osa börömore rueruomadeje. Rovamu gagorovo Festus-ro ae uëvamu Paul huˈirae rovareje.

24 Huˈirae rovamu Festus-ro jöe majëھiromo uëvadeje: Agrippa a börömoھajo. O a ioroˈiore ave gemuore gagovarijoھumë ave aھo Paul aviae namiˈego gavarujëjo. Ëa hesi jö sisëھo Jew raje ae ahoˈobëھe ave raromaruoھuˈo Jerusalem raromaruoھuˈo ëھo jaburo nasi örire majehijarue höjo. Majehiromo jöˈe dadovoromo ma-darugoˈo ueruomaje höjo: Ave saˈare ëgoˈo ma-hijëˈoھo bogo maehu höjo.

25 Jabuhu ëhi uevarue höjo röhu anego guomoröhe hesi
bëhoho bogo birohë'e jevajëjo. Röhu Paul-ro hesi uevade
höjo: Remö'öjego naro Rome va'ego ë a börömohuro nasi
jöho mevo'irajo. Ëhi uevamu ëhuni uvode höjo: Naro Paul
nugö'ö'ejöjo Rome a börömo hesirire va'iröhego.
26 Iae na nugö'ö'ejöjo röhu Paul-are mu sisë jö jajivoromo
a börömo hesi örire nugö'ö'irodoho bogojevajëjo. Bogo-
jevë'ego ëhuni naro uëvode höjo Paul hu'irae rovego huro
ae aho'obëhe jemesi nunire o Agrippa jasi nunire namijego
noro hesi jöho heromo mevoromo bëhoho garomo eni jiego
evare jöho jajivoromo nugö'ö'irodëro.
27 Ëhesi bëhoho naro uvode höjo: Tövë'e a hesi jö sisë bogo
jajivë'e ma-nugö'öjë'oho ëhi jië'oho bogo maehu höjo.

26

Paul-hu Agrippa-are nunire namiromo hesi arijo'arije ajamirovoromo majahijade jöhoje.

1 Ëhi uëvamu Agrippa-ro Paul uavadeje: Jasi jöho ma-
jahuego no hejarëjo. Hejarëjamu Paul-ro jöe jövo'irögoro öve
nigemoromo uëvadeje:
2 Agrippa a börömohajo. Na jö harihe majahi'ië'ajëjo. Jew
rajehu nasi jö sisë rabe rabe majëhiruomego naehu aho'i
jaruvo jasi nunire namijajoho na uvajëjo: Iae huë mae
baejë'e jevajëjo.
3 Huë mae jevaje hesi bëhoho aveho börömoho höjo. Jew
rajehu mu diehi vaeromo jö rabe beroharuoho Agrippa jero
mae gavanuego ëhuni Paul naehu jasi nunire namijajoho iae
mae höjo. Ëhuni na negajëjo jero ma-taemorovoromo nasi
jöhemu he'iranego.
4 Na asisö'o jevadire aevoromo nasi sa'a rajohu'o gemuore
hibe o ro Jerusalem amo rajohu'o gemuore naehu diehi hibe
rovodoho Jew raje ae aho'obëhe mae gavë'e höjo.
5 Jew rajëro mami'e gabe rovë'ëro jaburo iae mae geromo
uvarue höjo: Pharisee aribövi jabesi jöho mami'e aevoromo
ebe rovode höjo. Jew rajo ioro'ioroho Jew rajo nosi jögoru
ejaruoho ma-jianovo'i a'i Pharisee ariböviohuro e avoharue
höjo. Naehu ëhi eromo vaebe rovodoho ave Jew rajohuro
nimë'oho ua'a'aruëjo: Paul jö mae jövajëjo.
6 Röhu avevejö'e naehu jasi nunire namijaje hesi bëhoho
aveho höjo. Naro mae uehorovoromo uvaje höjo: Iae
mae-ëjo. God-hu nosi hijo miono'o uëvadëhi huro ëhi
ajamui'iramu ma-mabëhe raromo'ejarëjo.
7 Nosi Jew rajo anie aho'obëhe 12-ho jabumë ae
aho'obëhe vae majae God rajahiemu rajahiromo naehu

uehorovajëhi jabuˈo ëhi gemuoho uehorovoromo uvarue höjo: God-ro uövuadëhi ijonö nosi örire ajamuiˈiramu mae raromoˈejarëjo. Agrippa jabuhu uehorovaruëhi naˈo ëhi gemuoho uehorovaje höjo röhu ë jöhuni Jew rajohuro nasi jö sisëho huruoho majëhiˈego naro jasi nunire namijajëjo.

8 Röhu Iesu guomamu God-hu iˈovadoho jemë bogo maho uehorovarujëjo. Jemë rabëni uvarujëjo: God-hu vuovëˈe aribövi iˈovoˈamaje jö uehorovoˈiröhoho no bogo eni javuajëjo.

9 Urimëˈi naˈo uvonövode höjo: Naehu bövi biseˈo vaeromo ëhuro Nazareth raje Iesuare iho ijumëˈoho ëhi jiëˈoho ëho nasi mu maho höromo

10 ëhuni Jerusalem hiromo hesi muoho ijumoˈi ëˈode höjo. Ëhiˈoromo naro priest masijo jabesi jöho baeromo God-are aribövioho ahoˈobëhe guduamo ujuoho vaˈoromo savoji gagore ioˈamonövode höjo. O Jew rajo a masijo ioroˈiorohuro Iesuare aribövi jabesi jöho mevoromo vuovëvojöro uëˈego naˈo ajëmiromo uënövode höjo: Iae mae uëvarujëjo. Jabumë vuovëˈoho iae mae höjo.

11 Ëhiˈoromo majae ahoˈobëhe Jew rajehu God rajahijarue osare osare vaˈoromo Iesuare aribövi jabesi örire iˈue bojëmijöro uënövode höjo. Iˈue bojëmijöro uëromo uënövode höjo: Uöhëjo: Noehu Iesu mae uehorovaroho avevejöˈoho vuonugëˈe javuajëjo. O naro jabumë muoˈamëvoˈi vöröˈiraeromo ëhuni nasi saˈaho vuonugoˈi saˈa göre göre amo göre göre vaˈonövode höjo sisë vaeˈamoˈiro.

Paul-hu aevoromo Keriso mae uehorovade jö majahijado-hoje.

12 Iesuare aribövioho sisë vaejëvoˈirögoro ëhuni jabumë guduamo ujuoho rueˈirodego nosi Jew rajo priest masijehu jajivare jöho naro baeromo Damascus vaˈode höjo.

13 Röhu Agrippa naro örire vaˈoromo majae ririre jiamu vaˈihö gavode höjo ajoho öˈidöre jioromo ruvebiromo naˈo naˈo gemu mae öˈarue ariböviohuˈo ajivavuamu. Maja nuni hesi ajoho ma-jianovoˈi ëho aji bëhe jiamu gavode höjo.

14 Ajivavuamu gagorovo no ae ahoˈobëhe saˈare behumor-ovoromo naro hejode höjo nasi Hebrew jöëro uevavamu: Asëˈe Saul-ajo. Ja rabëni sisë vaejevanuëjo. Naro ja minöˈe sihavamu jero na ijumevoˈi höromo jasi ijumorovëˈe javajëjo.

15 Ëhi uevamu naro uavode höjo: Bada ja rahuo javajëjamu uevade höjo: Jaehu sisë vaejevanue aho Iesu na jevajëjo.

16 Röhu de jero riˈöromo jasi hörëro döro namijëjo. Naehu jasi nunire rovode ë hesi bëhoho naro ja nasi baejavego

jero nasi muoho vaejehoromo jaehu na gevanue jöhuˈo uˈemu naehu röjahijego gaˈirane jöhuˈo ae majëhibe juvonövoˈiranego ëhuni rovode höjo.

17 Majëhibe juvoˈiramu naro ja ajamiˈiramu Jew rajohuˈo saˈa ioroˈioro rajohuˈo ja bogo anagoˈaruëjo. Iae na saˈa ioroˈioro rajo jabesi örire ramöˈöˈejöjo.

18 Ramöˈöˈiramu jero vaˈoromo ajëmiromo jabesi nunoho dadovëhoˈiramu ramoramoˈe muoho vuonugoˈi ma-ajiro raromoˈaruëjo. Satan-are vörö hesi uhure raromaruoho vuonugoˈi God-are aharire raromoˈaruëjo. God-are aharire raromoromo nasi örire mae uehorovevëˈëro God-ro jabesi sisëho uehorovoromo vuonugoromo jabesi röhoho bojëmiˈiramu God-hu baejëvade aribövi ioroˈiorohuˈo gemu mae raromoˈaruëjo.

Paul-hu Keriso-are mu vaebe rovade jö jövadohoje.

19 Röhu King Agrippa Iesuro öˈidöre hiromo ëhi ajoho röjehiromo jöho majehijamu garomo hejode höjo. Heromo na bogo bijönimode höjo.

20 Bogo bijönimoˈi aˈi huhu uevadëhi ëhi vaeromo urimo Damascus amore ijonö Jerusalem amore Judea saˈae bövioho saˈa ioroˈioro rajo jabesi saˈare ëhi Iesuare jöho majëhibe juvoromo uënövode höjo: Uehoro sisëho vuonugoˈi God mae uehorovoromo mu maemu vaenövorëjo. Mu mae vaejëˈoho ëhuro noro gëromo uvoˈejarëjo: Iae mae-ëjo. Jemëro mu iˈoho mabëhe baejëˈe jëvajëjo.

21 Naro ëhi jiëˈe jöho majëhibe juvëˈego ëhuni Jew rajo ariböviohuro God-are osa börömore guduamevoromo anegoˈiëˈare höjo.

22 Anegoˈiaˈamu God-ro na ajemibe rovëˈëro ëhuˈëro jaruvoho iae na aviae jevajëjo. Aviae jevëˈëro naro namiromo nasi jö maho majëhiˈego jemë a ininore vaˈo a masijore ëhi hejarujëjo. Nasi jöho iae mae höjo. Ëhesi bëhoho ijonö jioröhe mu jöho urimëˈi jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi jabesi surire o Moses-are surire jajivarëhi naro ëhi majëhijaje höjo.

23 Jabuhu jajivarëhi naro ëhi majëhijaje höjo. Jaburo jajivoromo uvonövare höjo: Böröme namiromo ajamuiˈiröhe aho huë vavaene böröme baeromo guomoˈaˈajëjo. Guomoˈiramu a ioroˈioroho taemëvoˈi huro urimo riˈöˈaˈajëjo. Riˈöromo hesi ajiˈe jöho majëhiˈiramu Jew rajohuˈo saˈa ioroˈioro rajohuˈo heruomoˈajëjo.

24 Paul-ro hesi jöho ëhi majëhijuvo evare Festus-ro riˈöromo ma-darugoˈo uavadeje: Paul ja simane sisërëjavoˈego ëhi jiëˈe jöho jövanuëjo. Ja böröme gavëˈe aëro javëˈëro ëhuˈëro jasi simanoho sisërëjahëˈe höjo.

25 Sisërëjahë'e höjamu Paul-ro uavadeje: Bogajo. Nasi simanoho bogo sisërëjehë'e höjo. Na simano maëro jevë'ëro jö maemu jövajëjo.
26 Röhu naro Agrippa hesi örire jöho bogo subivaho'i ma-sama'e majahijajoho iae mae höjo. Iae hu bëhoho gavaje höjo. Iesuare örire mu diehi diehi rovadoho o huhu mu diehi diehi vaejadoho bogo gurihiroho vae'i ma-va'orahoro vaejë'ëro na uehorovajëjo iae Agrippa ë jöe aho'o garomo uehorovë'e höjo.
27 Agrippa-jo. Jö God-aro baeromo majahuinövare aribövіehu jajivare jöho na ja mae uehorovanuëjo o bogajo. Iae na gavajoho ja mae uehorovanue höjo.
28 Mae uehorovanue höjamu Agrippa-ro Paul uavadeje: Asë'e jero uvanuëjo: Naro Agrippa'o majae ma-bunemu jöe jövoromo dinami'iramu hu Christian vae'a'ajëjo. Röhu bogajo.
29 Bogajamu Paul-ro uavadeje: Majae ma-bunemu o majae ëgo'o baeromo Christian vaejë'oho iae mae höjo. Röhu naro God-are örire uavajëjo huro ja ajamijego bogo ja gemu ae aho'obëhe nasi jö jaruvo hejarujoho ajëmego na jevajëhi jemë'o ëhi jëvoröhego. Röhu ö'ehu tövevarëhi jemë'o ëhi tövëvo'iröhoho na bogo ëho uëromo ë'ajëjo.
30 Paul-ro ëhi majëhijamu hegorovo Agrippa Festus Bernice a ioro'ioroho ëho jaburo ri'öjareje.
31 Ri'öromo suorovoromo uarovareje: Ëaho mu sisë vaejë'ëro guomoröhe o savoji gagore hi'iröhe hesi bëhoho bogohöjo.
32 Ëhi uarovoromo Agrippa-ro Festus uavadeje: Ëaho Rome va'oromo a börömo hesi nuniroho bogo nami'i uvo'ibejajo jaehu jiovo nugö'öjë'oho iae mae jio'ibejajo.

27

Paul-hu Rome amore va'iröhëro boat baeromo sö jovo döre va'ade jöhoje.

1 Ëhi'amu a böröme Festus-ro uvadeje ë majare noro boat-re ajiomoromo Italy sa'are va'oröhego. Ëuvade majaho rovamu aëro Paul'o savoji'e a ioro'iorohu'o ujuohoromo ae gemu hesi örire bojamareje huro jabumë avoho muebejëvego boat-ohuro aegoromo va'oröhego. Ëmuebe'amoröhe a hesi ihoho Julius jiadeje. Hu Rome raje muorovo a ioro'ioro ma-gemuore bu'öromo muebejëvobe juvaje ae jiadeje. Gemuore bu'öjare muorovo aribövi jabesi ihoho Rome A Börömo Hesi Muorovo Aribövioho jiadeje. Julius-ro ë aribövioho muebejëvonövadeje.

2 Julius-are örire Paulˈo savojiˈe aribövi ioroˈiorohuˈo bo-
jamamu Julius Paul na a ioroˈioroho no ae ahoˈobëhe boat-
re iojiomareje. Ëboat-oho Adramyttium amore jioromo
rovëˈëro röhu vuonorö'öromo Asia saˈare jioˈamaje amore
amore höröbe vaˈirögoro ëˈadeje. Vaˈiaˈamu noro ë boat-
re iojiomareje. Ajio raromamu evare boat-oho riˈöromo
vaˈadeje. Röhu ae gö hesi ihe Aristarchus-ro noˈo öˈadeje.
Aristarchus hesi saˈa ihoho Macedonia jioˈi amo ihoho Thes-
salonica jiadeje.

3 Boat-ëro aegavuoromo vaˈaroho nërö Sidon amore
suorovareje. Suorovoromo Julius-ro Paul huë baeromo
uavadeje: Ja nagëˈoho vaˈoromo jasi aganoho gëvego rabe
rabe bogo eni javajoho iˈimamego ujuohoromo vuonorö'ö
ruenëjo.

4 Ëhiˈamu boat-ohuro aegavuoromo Sidon amore jioromo
vaˈareje. Vaˈihö gavare bure boat nuninö rovamu gagorovo
Cyprus saˈaho viëhi nugoˈi ruëhi vaˈareje saˈahuro buroho
urahego mae vaˈoröhëro.

5 Sö jovo döre vaˈaroho Cilicia saˈaho iosiramiromo
vaˈaroho Pamphylia saˈaho iosiramiromo vaˈaroho vaˈo
Lycia saˈare Myra amore ro suorovareje.

6 Suorovoromo ravoˈamoromo Julius-ro gavade boat gö
Alexandria amore jioromo rovëˈëro Italy saˈare vaˈi nami-
jamu gagorovo söjavuoromo ë boat-re ajiomadeje.

7 Boat-re iojiomoromo vaˈamu burëro taemoromo un-
ovamu ma-uˈemu vaˈojuvo majae gemu niöˈi rabuˈe ëhi
barëjamu evare Cnidus amo bëhire boat-oho ro namijadeje.
Namijamu gavare burëro darugoˈo nuninö ro taemoˈego
bogo vaˈo hesi javuamu huotorovoromo ruëhi dirö'o gönö
vaˈareje. Vaˈaroho Crete saˈa vitu jovore baˈamade saˈa vösö
hesi ihe Salmone iosiramiromo vaˈaroho Crete saˈaho viëhi
nugoˈi ruëhi saˈa bëhire vaˈareje saˈahuro buroho urahego
mae vaˈiröhëro.

8 Ioni bëhi mare vaˈadoho unamuibe vaˈojuvo Lasea amo
bëhire jiaje osore ro namijadeje. Oso hesi ihoho Boat Mae
Riravaje Osoho jie.

9 Boat Mae Riravaje Osore namiromo majae ëgobövie
ë raromareje. Raromojuvo buru majae boat bogo jiji-
harue majaho dunovadeje Jew rajehu i bogo ijarue maja
börömoho mamiˈe barëjëˈëro. Buru majaho dunovamu Paul-
ro riˈöromo boat-re raromarue aribövioho jöe majëhiromo
uëvadeje:

10 Aribövi jöe hehëjo. No boat-re röhu maho aevoromo
vaˈëˈoho na gavajoho sisërëjavuo hesi höjo. Inömohuˈo boat-
ohuˈo ijumoˈamoˈajëjo. Röhu bogo ëhemuoho ijumoˈi no ae

gö vuovavuo hesi höjo.
11 Vuovavuo hesi höjamu hegorovo Julius-ro Paul-are jöho
bogo ejahoˈi boat baeromo juvaje ahuˈo boat arijoˈohuˈo
jabesi jöho ejëhoromo uvadeje: Ëˈego no ma-vaˈarëjo.
12 Röhu göho buru maja rovëˈiroho boat ë diröˈore
namiromo gurihiˈiröhoho ë osoho bogo eni jio hesi jiamu
gagorovo ae ahoˈobëhe uvareje: Ëˈego no ma-sivoho gabe
vaˈoromo mae javuëˈoho Phoenix osore suorovoromo buru
maja jiëˈoho ë gurihi raromobe vaˈirarëjo. Ëhi uvareje. Röhu
Phoenix ëho Crete saˈare osohoje. Maja bevaˈajire röhu
viënöho ruënöho bogo tugohëˈe ma-vaˈorahoreje. Ëdiröˈore
vaˈi nimoruomadeje.

Paul-mëhu sö jovo döre vaˈoromo buru börömehu rueromo boat anamu huë vavaeni baejare jöhoje.

13 Phoenix vaˈi nimoromo gavare buru burue aruëhi
rovamu gagoro boat muebejarue aribövioھuro uvareje:
Phoenix vaˈëˈoho iae no mae vaˈejarëromo boat iˈuhoromo
namijöro be baˈamarue inömoho barojo dönö bamoromo
evare vaˈareje. Vaˈoromo Crete saˈa bëhi mare vaˈareje.
14 Ma-bisemu vaˈanovamu gavëˈi evare buru börömoho
Crete saˈanö jioromo rovadeje. Ëburu hesi ihoho uvarueje:
Maja Rojomajinö Röhu Bisemu Aruëhi Rovaje Buroho höjo.
15 Ëburohuro rueromo boat simanonö darugoˈo anamu
gagorovo buru rovajinö vaˈiröھoھo bogo eni javuamu gagoro
sivoھo garomo vuonugoˈi huotorovoromo burëro dirö'o göre
bavaˈamu ëma vaˈareje.
16 Vaˈaroھo vaˈo saˈa biseˈo hesi ihoھo Cauda ruëھi nugoˈi
viëھi vaˈihö gavare ë saˈahuro buroھo urahëˈëro ma-bisemu
uˈuھamu gagorovo noro sivoھojuvo nosi boat biseˈo ruھo
bavaˈaruoھo maˈeno titimareje.
17 Maˈeno titimoromo boat muebejarue aribövioھuro ë
boat biseˈoھo io barojomoromo börömo hesi döre avoھo
bamareje. Bamonugoromo biririˈe öˈoھo ujuoھoromo
boat börömoھo avoھo tövo rovaˈo rojomareje bibivego
jovoھo bogo dadovoröھego. Avoھo tövo rovaˈo rojo-
moromo uvareje: Boat baejavuoromo öri ëgoböviro Libya
saˈa bëھire vaˈiramu saˈa hurihuriro iorovoromo diru-
vavuoˈajëromo juھuonivoromo burehu namijaje niögoھo
muotoھoromo baruvebiromo bamamu burohuro boat-
ohuˈo baejavuoromo ëma vaˈadeje.
18 Ëma vaˈoromo gavare buru böröme ma-darugo
maˈo rovadoھo bogo barëjamu gagorovo boat iˈuھoromo
diruvoˈajëromo boat-ehu ujuoھo vaˈaje inömoھo nërö
aevoromo ujuoھoromo jovore ruruھö'öjareje.

19 Ruruhöˈöjëˈëro nërö boat mu vaejarue hesi inömoho
ëhuˈo jabesi övëro ujuohoromo jovore ruruhöˈöjareje.
20 Ruruhöˈöromo vaˈaroho no majae bogo gavëˈe jije bogo
gavëˈe ëhuro öroho dadivavuoromo ëma vaˈaroho buru
börömo bëhe ruemu ruejuvo majae ahoˈobëhe barëjamu
gagorovo uehorovoromo uvareje: Bogo iˈovoˈi vuovavuo
hesi höjo.

21 Vuovavuo hesi höjamu boat muebejarue aribövioho ioho
bogo ueˈahëˈe ma-muemu vaejuvo majae ëgobövie barëjamu
gëgorovo Paul-ro riˈöromo uëvadeje: Aribövіajo. Mamiˈe nasi
jöho ejehoˈi Crete saˈaho bogo nugo rueˈibejarijëjo bövioho
biseˈoho bogo ëhioho sisërëjahuoˈibejajo.
22 Iae ëhi höjo röhu naro uëvajëjo: Biririvohëjo. Jemë
ae gemu vaduˈoho bogo guomëvoˈajëjo. Boat-ohemu
dadorovoˈi jemë mae raromoˈarujëjo.
23 Naehu ëhi uëvaje hesi bëhoho God-are aëro jevëˈëro naro
hu rajahijaje höjo. Ëa hesi anerahuro jaruvo vahiˈe ro nasi
bëhire namiromo
24 uevade höjo: Paul nadi juhuonivëjo. Ëhesi bëhoho
jasi muëro jiëˈëro ja vaˈoromo Rome a börömo hesi
nunire namiˈaˈanuëjo. Ëhuni bogo öriroho guomoˈaˈanuëjo.
Röhu ave jöhuˈo hejëjo. God-ro jasi örire huë bae-
javëˈëro ëhi ajamiˈajëjo. Huro jasi jöëni uehorovoromo
jaˈo boat-re jijiharue aribövioho ahoˈobëhe ajëmiˈiramu bogo
vuovëvoˈajëjo.
25 Ëhi jiëˈe jö maho anerahuro uevëˈe jiaje ëhuni jemëro
biririvohëjo. Ëhesi bëhoho naro God mae uehorovoromo
uvajëjo: Aneraehu uevadëhi iae ëhi mae javuoˈajëjo.
26 No mae javuoˈi röhu burëro boat-oho baeromo vaˈiramu
saˈa motumoture iorovoˈajëjo.

27 Paul-ro ëhi majëhijamu majae ahoˈo 13 barëˈi vahie 14
vahiromadeje. Vahie 14 vahiromamu Mediterranean sö
jovore ëma vaˈareje. Vaˈaroho vahiririˈe jiamu gagorovo
boat muebejarue aribövіohuro uvareje: Nani no saˈa bëhiro
rovaruëjo.
28 Saˈa bëhiro rovaruëromo jovo vahuoho diehi jiego
gaˈirögoro vahuvo garomo gavareje jovo hesi ëgoho 40 metre
ëminoˈe jiamu. Vahuvo ganugoromo roriˈo vaˈoromo röhu
maho vahuvo garomo gavareje jovo hesi ëgoho 30 metre
jiamu.
29 30 metre jiamu gagorovo uvareje: Nosi boat-oho
vaˈo munë masijoro vaˈo titimoˈajëromo juhuonivareje.
Juhuonivoromo boat iˈuhoromo namijöro be ioˈamarue
inömoho 4 ëhi boat dejonö jovore be ioˈamoromo vahie

ëgobövie jiamu uvareje: Ma-burëro sisonuvego no öri ariˈe gavarëjo.

30 Ëhiˈojuvo boat muebejarue aribövіohuro boat biseˈore huruomo vaˈi nimoromo sareramuiromo uövuareje: Boat börömoho avoho namijöro iˈuˈe inömoho boat nuninö be ioˈamoˈi ëhuni boat biseˈoho baˈobueromo jovo döre baˈamaruëjo ë raromoromo muoho vaeˈiro. Ëhuni ëˈaruëromo boat biseˈoho babaˈamareje.

31 Babaˈamëˈëro ë abueromo huruomo vaˈiaˈamu gëgorovo Paul-ro muorovo a börömoho Juliusˈo hesi muorovo aribövіohuˈo uëvadeje: Nume boat muebejarue aribövіoho ave boat börömore bogo raromoˈi huruomo vaˈëˈoho saˈare vaˈirarijoho bogo eni jëvoˈajëjo. Vuovëvoˈajëjo.

32 Ëhi majëhijamu hegorovo muorovo aribövіohuro boat muebejarue aribövіehu huruomoˈiröhe öroho tugohoˈi boat biseˈo tövare öˈoho tariöˈöjamu boat biseˈohuro a rumoˈe ma-gagëremu vaˈadeje.

33 Ma-gagëremu vaˈamu sisonuvoˈiaˈamu gagorovo Paul-ro ae ahoˈobëhe uëvadeje: Ie ihëjo. Jemë nurunuruëgamu ioho bogo ijëˈe ma-dë gagëremu raromo jijiharijoho majae ahoˈo 14 barëjëˈe jëvajëjo.

34 Ëhuni uëvajëjo: Ie ihëjo ëhuro jemesi dajoho bogo ma-ruhorovoˈi biririvoˈirarije höjo. Ëhesi bëhoho jovoho raboho bogo anëgoˈi jemesi sino hahoˈoho ahoˈo ma-mae jëvoˈajëjo.

35 Ëhi uënugoromo ie baeromo ae ahoˈobëhe jabesi nunire God-are örire mae uaromo ioho atoromo ijadeje.

36 Ijamu gagorovo ae ahoˈobëhe biririvoromo jabuˈo ie ueˈahareje.

37 Röhu no ae ahoˈobëhe 276 ëminoˈe boat-re raromareje.

38 Ae ahoˈobëhe ie ueˈahoromo daˈuëgamu hegorovo wheat iruno'oho suevoromo jovore ruruhöˈöjamu boat-oho sasohoromo ma-döro hetebe vaˈadeje.

Burehu rueromo jovehu boat anamu dadorovade jöhoje.

39 Hetebe vaˈojuvo sisonuvamu boat muebejarue aribövіohuro saˈaho garomo uvareje: No ari rahu rovare höjo. Ari rahu rovare höˈi uherihoromo gavareje osore nieˈuahe jiamu gagorovo uvareje: No eni javuëˈoho boat-oho baeromo ë nieˈuahore vaˈejarëjo.

40 Ëhi uvonugoromo boat iˈuhoromo namijöro be ioˈamare inömo ë hesi öˈoho tarivamu iˈu inömohuˈo öˈohuˈo jovore rireromo vaˈamu boat-oho sasohadeje. Sasohamu boat hunuovarue ijo be nugare öˈoho jiovo nugareje ëhuro ijo damuoho maˈenoromo hunuovobe vaˈoröhëro. Jiovo nu-goromo burehu ro namiromo boat bavaˈaje niögoho boat

simanonörire ijo namore ba'ojiomoromo be nugareje ëhuro boat-oho nuninö darugo'o va'oröhego. Boat-oho ëhi avo-honugoromo eni jiamu gagorovo nie'uahore va'i va'areje.

41 Va'ihöromo boat-oho nie'u hurihuri'ere iorovadeje. Iorovamu boat simanonöho nie'ure diruvë'ëro unovamu da'irinöho jovo vöröhuro ano dadovo'amadeje.

42 Dadovo'amamu gagorovo muorovo aribövioho jaburo jöe mevoromo uarovareje: Ë'ego no savoji'e aribövioho muo'amarëjo. Sövöe muoromo va'oruomo'ajëjo.

43 Ëhi uarovamu jabesi börömohuro Paul bogo guomo'i ma-mae hijöro nimoromo ahëvadeje. Ahëvoromo no uövuadeje: Ae rahu sövö'e jëvë'oho urimo jovohuro revoromo sövöe muoromo va'o ravojiomorëjo.

44 A ioro'ioroho jemëro ijo ha'ose o boat dadorovade ijo vitu vituoho ujuohoromo jovo döro va'oromo va'o ionoro ravojiomorëjo. Ëhi uövuadeje. Ëhi uöromo no ae aho'obëhe ëhi'oromo va'o ari mare ravojiomo barëjareje.

28

Paul-hu Malta motumoture hijade jöhoje.

1 Ari mare ravojiomonugoromo hejareje uvavamu: Ave motumotu hesi ihoho Malta höjo.

2 Ëhi hejamu ë sa'a arijo'e aribövioho huë mabëhe boja-muijareje. Huë mabëhe bojamuiromo gavare ëne rueromo runone rovamu gagorovo vëne huoromo bövie bise'e aja-muijareje.

3 Ajamuijamu Paul-ro ijo vëne gagovoromo huduamo va'oromo vënoho huamu gavë'i sigobohuro vëni vöröho juhuonamiromo höröromo Paul-are övore ja'iho titimadeje.

4 Sigobohuro hesi övore ja'iho titimoromo ëhi iromë'e jiamu ë sa'a rajohuro garomo uarovareje: Sigobehu ja'ihaje hesi bëhoho iae no gavaruëjo. Hesi bëhoho ë ahuro ae anë'ëro ë'ajëjo. Ëahuro ae anade höjo röhu ë hesi manaho bogo baeromo sö jovoho iromo guomade höjo. Bogo mana guomadohuni ëhuni i'u bojamuaje aru'ahohuro ë sigoboho uavamu rueromo ja'ihade höjo mana guomojöro.

5 Ëhi uarovamu gagoro Paul-ro övoho hijiohijiovamu sigob-ohuro Paul bogo ja'iho avohë'e ma-juvo bu'öromo vënire ravorovadeje.

6 Vënire ravorovamu gagorovo ë sa'a rajo aribövioho uvareje: Sigobëro ja'ihë'ëro nani ë a hesi sinoho huo'a'ajëjo. O ma-majioho sa'are beromo guomo'a'ajëromo raromoromo muebejareje Paul guomoröhego o diehi ë'oröhego. Mue-bebe va'ojuvo gavare bogo ëhi ëhi'amu gagorovo uehore gö

baeromo uvareje: Nani hu bogo ma-aehu jioˈi hu aruˈaho
böröme anöˈe rovëˈëro ëhuˈëro hu mae höjo.
7 Iae saˈare a börömo hesi saˈaho no raromarue bëhire
jiadeje. Ëa börömo hesi ihoho Publius jiadeje. Publius-ro
no uövuadeje: Nasi osaro ro raromohëjo. Raromohëjamu
vaˈareje. Vaˈamu huro huë mae bojamuiromo ajamuibe
vaˈojuvo majae niöˈi gemu barëjadeje.
8 Huë mae ajamuamu ë a hesi vavuoho guomo guome
baeromo raromadeje. Guomo guome baeromo raromoromo
hesi sinoho vörö'iraeromo dë sirövadeje. Ëhi jiamu gagorovo
Paul-ro ë guomo guomo a hesi osare vaˈoromo God-are örire
uanugoromo övoho hesi sinore bamamu guomo guomoho
barëjadeje.
9 Barëjamu gagorovo guomo guomo baejëˈe a ioroˈioroho
rueruomamu Paul-ro ajëmamu mae jëvadeje.
10 Mae jëvamu rajahuiromo suvuore ahoˈo iˈimamuijareje.
Iˈimamuijëˈëro röhu ijonö noro vaˈiro ëˈamu gagorovo inöme
rabe rabe no bogojavuajoho ujuohoromo noni boat-re bahi-
jahuareje.

Paul-hu rueromo Rome amore hijade jöhoje.

11 Manaere niöˈi gemu barëjamu boat göre iojiomareje.
Ëboat hesi ihoho Huodiˈe Rahëvade Aruˈaho Jabesi Boat
jiadeje. Ëboat-oho urimëˈi Alexandria amore jioromo
rueromo buru börömo hesi majaroho ë namijuvo buroho
barëjamu evare vaˈiro ëˈadeje. Vaˈiro ëˈamu evare no
iojiomoromo vaˈareje.
12 Vaˈaroho vaˈo Syracuse amore suorovoromo ë raro-
moromo majae niöˈi gemu barëjadeje.
13 Majae niöˈi gemu barëjamu ë amoho vuonugoˈi boat-re
vaˈaroho vaˈo Rhegium amore suorovoromo ë raromareje.
Raromoromo nërö gavare burohuro no vaˈiro ëˈaruinö ë
vaˈamu gagorovo noro riˈöromo boat-oho baeromo vaˈamu
burohuro nosi dejonö boat-oho bijimobe öˈamu evare
vaˈareje. Vaˈaroho nërö Puteoli amore rueromo saˈare
ravoˈamareje.
14 Puteoli amore ravoˈamoromo vaˈoromo Christian
aganoho birohëvareje. Birohëvoromo uövuamu jabesi osare
vaˈo raromoromo hurae gemu baejareje. Hurae gemu
baeromo Rome amore vaˈi vaˈareje.
15 Vaˈamu Rome raromarue Christian aganohuro noehu
vaˈarue jöho hegoro nahavuoˈi rovareje. Rueromo a
ioroˈiorohuro Appius örire bövi biseˈo imoˈamaruire ro biro-
havuoˈi a ioroˈiorohuro nuharue osae niöˈi gemu jiajire ë ro
birohavuareje. Birohavuamu gëgorovo Paul-ro God huë mae
uavamu hesi dë vövöbajoˈoho sasohadeje.

16 Dë vövöbajoˈoho sasohamu noro vaˈoromo Rome amore
suorovareje. Suorovamu gavamen a masijëro osae boja-
mamu Paul-ro hesi sivue hijamu muorovo ae gemuëro hu
muebe hijadeje.

Paul-hu Rome amore hiromo Keriso-are jö majëhijadohoje.

17 Ëhiˈamu majae niöˈi gemu barëjamu Paul-ro Jew rajo a
masije bëhire raromaruohuni jöe nugöˈöromo uëvadeje: Ro
gagovorego no jöe atoˈirarëjo. Jöe atoˈirarëjamu ro gemuoro
gagovareje. Gagovamu gagorovo uëvadeje: Jew rajo ö
ömoˈömomë nasi jöho hehëjo. Na nosi Jew rajo aganoho
bogo sisë vaejëvode höjo. Jew rajo nosi a mami muoho
bogo ahëvode höjo. Ëhi höjo röhu Jerusalem amore Jew rajo
aribövioho uro ëma guduamevoromo Rome rajo jabesi övore
bojëmare höjo baejevoromo court vaejevoröhego.

18 Bojëmamu Rome aribövioho uro baejevoromo court
vaejevoromo gavare höjo na mu sisë vaejëˈëro
guomoˈirode bëhoho bogojiamu. Bogojiamu gagorovo jiovo
remöˈöˈirögoro ëˈare höjo.

19 Jiovo remöˈöˈiaˈamu Jew rajo aribövioho uro
nijioˈiraejëvoromo uëvare höjo: Nadi ëhi jiëˈoho ëˈohëjo.
Nadi ëhi jiëˈoho ëˈohëjamu naro gavode mae vaˈirode
öri göho bogojiamu gagorovo uëvode höjo: Iae na Rome
vaˈoromo a börömo hesi nunire namiˈejöjo. Na ëhi uëvode
höjo. Röhu na Jew rajo agano jabesi jö sisëho bogojevëˈëro
na bogo ëhunioho Rome a börömo hesi nuniroho namiˈi
uvode höjo.

20 Ëhi jiëˈëro ëhuni jemëni jöe nugöˈöromo uëvode höjo:
Ruehego na gëromo jemëˈo jöe jövöjo. Röhu ave öˈehu
tövevare hesi bëhoho aji mu börömoho rueröhego Israel
aribövi ioroˈiorehu muebejarujëhi na ëhi gemuoho muebe-
jajëro jiëˈëro ëhuni na ave öˈohuro tövevëˈe höjo.

21 Paul-ro ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo aribövioho uro
uavareje: Jew rajo Judea saˈare raromarue aribövioho jasi
jöho bogo suriroho jajivoromo nugöˈöjamu baejëˈe javuajëjo.
O nosi Jew rajo aganoho Judea saˈare jioromo rovarevaroho
jasi jö sisë jöho o jaehu rabe rabe ëˈane jöho bogo majahui-
jare höjo.

22 Röhu jasi uehoroho diehi jiajoho no heˈi naguajëjo.
Ëhesi bëhoho ae ahoˈobëhe dinöˈe dinöˈe raromaruohuro
uvoruomaje höjo: Jaehu uehorovanuëhi ëhi uehorovarue
aribövi jabesi öroho sisë höjo.

23 Ëhi uanugoromo majaho bojamiromo uavareje: No
ë majare rueˈejarëjo. Ëhi uavëˈëro ë bojamare majaho
sisonuvamu Jew raje ae ahoˈobëhe Paul-are osare rovareje.

Rovamu sisonuˈe aevoromo Paul-ro jöe majëhiemu majëhibe vaˈojuvo vaˈo vahiromadeje. Majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme namiromo muebejavuaje hesi öroho ëhi höjo. Ëhi majëhiromo Moses-are jögoru surire jöhuˈo God-are jö baeromo majëhinövare a ioroˈioro jabesi surire jöhuˈo adahoromo bëhoho röjëhiromo ëhuro jabesi simanoho huotovëho gavadeje jaburo Iesu mae uehorovoˈiröhego.

24 Ëhiˈamu hegoro a ioroˈioroho mae uehorovoˈi a ioroˈioroho bogo ma uehorovareje.

25 Ëhiˈoromo vaˈoromo Paul-hu jövamu hejare jöho berohemu berohoromo amonö suorovo vaˈoromo göëro mae uehorovareje göëro bogo. Röhu bogo vaˈoruomëˈiro Paul-ro ave jöhuremu majëhiromo uëvadeje: God-are Aruˈahohuro jemesi jöho iae mae jövade höjo. Ëhesi bëhoho Isaiah jö God-aro baeromo majëhinövade a hesi simanore God-are Aruˈahohuro jöe bojamijade höjo huro jemesi hijo mionoˈoho uëröhego.

26 Jöe bojamiromo uavade höjo:
Vaˈoromo ë aribövioho ëhi uënëjo:
Jemë hemu heˈaˈarujëjo röhu bëhoho bogo avoho heˈaˈarujëjo.
Jemë gaemu gaˈaˈarujëjo röhu bëhoho bogo avoho gaˈaˈarujëjo.
27 Ëaribövi jabesi dë vövöbajoˈoho iˈuhëgaje höjo.
Hiaˈoho tugohëhëˈe höjo.
Nunoho sigohijëhëˈe höjo.
Bogo ëhioho jëvoˈibejajo nunëro gaˈibejarëjo.
Hiaˈëro heˈibejarëjo.
Dë vövöbajoˈoho sasohoromo jöho baeˈibejarëjo
ëhuro jabumë huotorovoromo rueˈibejarëjo naro avohëvego mae jëvoˈibejajo.
Ëjöho God-are Aruˈahohuro iae mae jövade höjo.

28 Ëhuni ave jöho majëhiˈiëˈajëjo jemëro hejöro. God-hu maro ramuaje jö naehu majëhijajoho saˈa ioroˈioro rajo jabesi örire nugöˈöjëˈe höjo. Jemëhu ma-he taemarujoho jabumëro iae heˈaˈaruëjo.

29 [Paul-ro ëhi uëvamu rue Jew rajoho jaburo darugoˈo jö ahoˈahamirovobe vaˈareje.]

30 Ëhiˈamu vadune niöˈi hesi uhure Paul-ro osae gemu ma-jahuri hiromo monioho mana bojëmibe vaˈonövadeje. Ëosare hiromo gënövade aëro hu gaˈi rueˈego huë mae bojëminövadeje.

31 Huë mae bojëmiromo God-hu böröme namiromo muebejavuaje jöho majëhibe Bada Iesu Keriso-are öroho

röjëhibe va'onövadeje. Röhu jö majëhinövadoho aho bogo ahonövareje. O hu'o bogo juhuonivë'e aho jöho ma-sama'e majëhinövadeje. Ahia mino'e.

ROMANS

Paul-hu apostle mu hesi bëhi jajivade jöhoje.

1 Paul naro ave jöho jajivo'irögoro ë'e. Na Iesu Keriso-are mu vaemu vaejahaje ae jeve. Na apostle jeve ë hesi bëhoho God-ro uevë'ëro. Huro na baejevoromo bamevadeje huhu bojamuade jö mahuremu naro ae majëhinövo'irodego.

2 Ëjö maho urimoroho huro hesi jö majëhijarue aribövioho bojëmi'ego jabumëro hesi surire jajivobe rueromo uvonövareje: God-ro iae ëhi ëhi ajamui'ajëjo.

3 Röhu ë jö maho iae God-are Harihu hesi jöhoje. Hu araeromo a daje baejadire hu David-are uje jiadeje.

4 Röhu guomamu God-ro hu i'ovoromo hesi Aru'aho Maho bojami avohë'ëro uavadeje: Jaruvo ja nasi Harihe darugo baejë'e ae javajëjo. Ëaho hu Iesu Keriso nosi Badaje.

5 Ëaho God-ro uavamu huro Paul na huë baeromo ajemiromo apostle muoho bojemiromo uevadeje: Nasi jöho majëhijego sa'a ioro'ioro raje aho'obëhe mae uehorovoromo jöho ejeho'irarëjo ëhuro Keriso nasi ihoho döro jioröhe. Ëmuoho bojemamu naro baejë'ëro sa'a ioro'ioro rajoho ajëmijajeje.

6 Röhu Rome aribövimë jemë'o iae ëhi jië'e aribövie jëvo'ego jemë'o ajëmi'irodoho jëve. God-ro jemë'o uëvë'ëro ëhu'ëro Iesu Keriso-are aribövie gemuoho jëve.

7 Ëhuni Rome amo rajo God-hu rajëhiromo hesi baejëvade aribövimë naro jemesi örire jajive. Na nege God nosi Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego.

Paul-hu Rome va'oromo amo rajo gë'i nimade jöhoje.

8 Urimoho naro Iesu Keriso-are ihore God mabëhe uave ae aho'obëhe jemesi jöëni. Ëhesi bëhoho ae aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e hejarueje atoromo uvoruomavego: Rome aribövioho jaburo Keriso mae uehorovarue höjo. Ëhuni jemesi jöëni mabëhe uave.

9 Iae ave jöho na jö mae jövo'ië'e God-are nuniro. God hu nasi börömohoje. Ëhuni God-are nuniro ave jöho jemë mae majëhi'ië'e. Na bogo vuonugo'i majae ëhi jemëni uehorovëvoromo

10 parie vaejajeje. Urimë'i jemë bogo gënövë'ëro ëhuni God-are örire uavajeje huro hesi nimoromo nasi öroho avohehego naro ma-maro ö'oromo gë'irodëni.

11 Ëhesi bëhoho na jemë gëˈi nego avohe ëhuro naro jemë
ajëmijego God-are Aruˈahehu bojamuijaje suvuoroho jemëro
baeromo biririvoˈirarijego.
12 Na negajoho jemëˈo naˈo Keriso mae uehorovëˈëro
ëhuˈëro ajamirovoˈiramu mae javuoˈëˈe. Na ëhi nege.
13 Nasi ö mueноˈe na nege ave jöho gaˈirarijego. Na majae
göro göro öˈiëˈoromo muëro bövëro biseˈëro maˈenegoˈi
hijamu bogo öˈodeje. Na negadeje saˈa ioroˈioro rajo jabumë
ajëmibe juvajëhi na jemesirire öˈoromo ëhi jemëˈo ajëmiromo
ae gö Keriso-arinö ujuohëvo rueˈirodëro.
14 Saˈae ahoˈo Keriso-are jöho majëhibe juvoˈejo. Amore
raromarue jeˈore raromarue gavëˈe bogo gavëˈe ëhi jiëˈe
aribövioho ahoˈo jöho majëhibe juvoˈejo God-ro muoho ëhi
bojemijëˈëro.
15 Ëhuni na nego avohe Rome amore öˈoromo Keriso-are jö
maho jemëˈo majëhiˈirodëni.

Keriso-are jö mae uehorovëˈoho God-hu no iˈovavuaje darugo röjahuiromo ajamuaje jöhoje.

16 Ëjö ma hesi jöhuni röromo na javojoho bogojevoˈi ma-
mae jeve. Rabëni ë jö maho ae rahu heromo Keriso mae
uehorovëˈoho God-ro iˈovavuaje öroho no röjahuiromo aja-
muiromo öri sisënö javuajoho baejavuoromo öri manö ra-
muajeje. Urimo Jew rajoho ëhi ajëmiromo röhu saˈa ioroˈioro
rajohuˈo ajëmijego maro raromarueje.
17 Ëjö uehorovoromo maro raromarue hesi bëhoho God-ro
ë jöe gemuoho bojamuiromo ëhuro hesi muoho röjahuijego
no garomo uvarueje: God-hu nosi sisë muˈuvahuoˈiröhe
öroho aviëhi höjo. Noehu Keriso mae uehorovëˈohuro
iae ëhuro God-ro nosi sisë muˈuvahuego hesi nunire mae
riravarue höjo. Öre gö bogohöjo. Ëhi uvarueje. Röhu God-
are surire jöho ëhi gemuoho uvëˈeje: Ae rahu God mae
uehorovoromo hesi nunire mae riravëˈoho ë aribövioho iae
maro raromoˈaruëjo.

Ae ahoˈobëhe God-are iˈu hesi uhure raromobe rovare jöhoje.

18 Röhu God-ro öˈidöre hiromo röjahuego no garomo
uvarueje: Hu sisë aribövioho ahoˈobëhe jabesi jöëni
dë vörönimoromo iˈue mana bojëmaje höjo. Ëhi jiëˈe
ariböviohuro God bijönimoromo ae sisë vaejëvoruomajeje.
Mu sisë vaeromo ëhuro mu ma hesi öroho subivëhoˈi ëˈo
garuomajeje.
19 God-hu diehi jiëˈe ae jiajoho vituoho gavarueje vi-
tuoho bogo. Röhu gavarue vituoho ë sisë ariböviohuro iae
vaˈorahoro garuomajeje God-ro röjëhijëˈe jiego.

20 No bogo nunoho gavarueje God diehi jiëˈe jiego. Röhu God-hu saˈa bövi biseˈo bamadevare evare aëro aevoromo gabe rovareje saˈae jove bövie biseˈe God-hu bamadoho jioˈamamu. Ëhi jiamu gagorovo ëhuro uvobe rueruomadeje: Bövie biseˈe ahoˈo bamëˈëro ëhuni hu bogo ma-aehu jioˈi hu gemu böröme jioˈi hu gemu eni jiëˈëro ëhi jiemu jiobe rovadoho ëhi jiemu jiobe vaˈaˈajëjo. Ëhi uvobe rueruomëˈëro jabumë God bogo mana uaruomo hesije: O no ja bogo gavëˈëro jiëˈëro ëhuni mu sisëho vaejare höjo. Ëhi jiëˈe jöho bogojioˈëˈe.

21 Jabumë iae God jabesi simanëro gabe rueruomadeje. Röhu bogo uvareje: God gemu börömoho hö uvoromo ra-jahijareje. Suvuoro gö gö bojëmadoho bogo huë mae uavëˈe ëma ujuohareje. Ëhiˈoromo God bogo uehorovoˈi aˈi sisëˈi sisëˈi uehorovobe nu anoˈe ramoramovobe simane sisë maro sisërërovobe rueruomadeje.

22 Uvobe rueruomadeje: No simano maˈe aribövie javuajëˈi simane sisërëbe rueruomadeje.

23 Simane sisërërovëˈëro ëhuˈëro bogo uvareje: God hu ioroˈioremu ajiˈe hijaje ae jioˈi ave saˈare aribövioho nomë ma-jahuri raromarue aribövie javuajë uvoˈi aˈi God ioroˈioremu jiaje aho bijönimoˈi ma-jahuri raromarue aribövi no vaˈëne inömoho avohoromo ëhi rajahiˈamobe rovareje. A vaˈëne ugo vaˈëne majo vaˈëne sigobu vaˈëne ëhi jiëˈe inömoho avohoromo rajahiˈamobe rovareje.

24 Ëhi jiëˈe simano rumoˈe muoho vaejëˈëro ëhuni God-ro jabu ma-nunëremu gëromo rëmöˈöjadeje jabesi nimarue muoho vaeˈiröhego. Rëmöˈöjamu jabesi nimoromo öëro jijihanovoromo göëro göho mu gö gö vaeromo jabesi dajoho ijumorovobe rovareje.

25 God hu diehi jiëˈe a jiaje uehoro maho vuonugoˈi sareriˈe muohemu uehorovobe rovareje. God-hu avohoˈamade bövioho biseˈoho God höromo uvene aho röjahiˈamobe rovareje. Bövi biseˈo avohade ë aho bogo uehorovareje. Röhu hesi ihoho ma-mabëhe jiemu jiobe vaˈëˈe. Iae mae.

26 Jaburo God bogo uehorovëˈego huro ma-nunëremu gëromo rëmöˈöjamu öëro jijihanovobe rovareje. Iae mag-onahohuro amaˈiˈo masurovarue muoho vuonugoˈirögoro magonahohuro jabesi arijoˈarije sihamirovobe rovareje.

27 O amaˈohuro ëhi jiëˈe mu sisë gemuoho vaeromo vaboro masëgarue muoho vuonugoˈi dëre riˈöromo öëro jijihanovoromo aˈo aˈo sihamirovobe rovareje. Ëhi jiëˈe javojiˈe mu sisëho vaerovëˈëro ëhuˈëro iˈue mana baebe rovareje.

28 Jabumë uvareje: God uehorovë'oho bëhi rumo'e
hö uvoruomamu ëhuni God-ro ma-nunëremu gëromo
rëmö'öjamu jabesi uehoroho ihesi ma'e sisërëromo bogo
ë'o varijëne muoho vaebe rueruomadeje.
29 Bogo mu maho vaejamu mu sisë göëro göëro jabesi dëho
irijiomëhë'eje. Mu sisë uehorovarueje. Bövie bise'e ma-bae
taemarueje. Mu gö gö vaejarueje. Ae gö jabesi mu mahuni dë
vörönëgajeje. Ae muo'amarueje. Iro muorovo'e vaejarueje.
Sareri sareri'e muoho vaejarueje. Nue huodëgarueje. Ëhi
jië'e uehoro sisëhuro jabesi dë vövöbajo'ere irijiomëvë'eje.
O ae gö jabesi jö sisëho saginiëri atarueje.
30 A göëro gö hesi ihoho ijumarueje. God nue huo-
divarueje. A ioro'ioro jabesi ihoho ijumarueje. Döro
bamorovarueje. Nimoronimorohë'i atarueje. Mu gö gö
barovarueje. Vëmu vavu'o jabesi jöho bogo ejëharueje.
31 Uehoro maho mu maho huë maho dë maho bövi bise'o
maho bogojëve.
32 Iae garomo uvarueje: Ae rahu ëhi jië'e mu sisë vaejë'oho
vuovo hesi höjo God-are jögoroho ëhi jië'ëro. Iae ëhi uvarueje
röhu jabumë ëhi jië'e muoho vaejarueje. Röhu bogo jabesi
ëma vae'i a'i garöhe ae gö ëhi jië'e mu sisë vaejamu gavë'oho
uëvarueje: Iae mu mae vaejarujëjo.

2

God-hu ae aho'obëhe avoho mevavuo'iröhe jöhoje.

1 Nani jero döro bamorovoromo uvo'a'anue: Ëaribövioho
sisëgo sisëro va'ë'oho iae mae höjo. Ja ëhi uvo'a'anue röhu
jabuhu vaejaruëhi ëhi jië'e mu sisë gemuoho ja'o vaejanueje.
Ëhuni God-ro uvajeje: Jero uvanue höjo: Ësisë aribövioho
sisëro va'a'aruë uvanuoho ëhuro ja'o i'ue gemuoho bae hesi
javajëjo. Ëhu'ëro ja jö God mana ua'iranoho bogojavo'ë'e.
2 Iae no garomo uvarueje: Ëhi jië'e mu sisë vaejarue
aribövioho God-hu i'u mana bojëmijë'oho iae mae höjo.
3 Ae gö jabesi sisëho mevanueje röhu ja'o iae ëhi jië'e
mu sisë gemuoho vaejanueje. Na ja uvanueje: God-hu
bojamuijaje i'u'oho na bogo bae'ejöjo.
4 God-ro huë baejavuo avohoromo nosi sisëho garomo
bogo burëroho i'uoho bojamui'i ma-göromo hesi vöröho
nimo ëhi taemajeje. Iae ëhi jie röhu na jero uehorovoromo
uvanueje: Iae hesi höjo. Röhu huro jasi öriroho bogo ëma
huë baejavo'i a'i huhu huë baejavaje hesi bëhoho hu nime
jasi dë vövöbajo'oho huotovahego jasi sisëho vuonugoromo
hu mae uehorovo'iranego. Röhu ëho ja rabëni bogo avoho
uehorovanueje.

5 Röhu jero mu sisë vaejanuoho bogo vuonugoˈi aˈi hiaˈe
biririˈövoromo ma-vaemu vaebe vaˈego ëhuro God-ro göˈo
göˈo döre dë vörönimobe vaˈojuvo hujeji hesi maja börömoho
rueˈiramu evare iˈuoho sisë maro mana bojamiˈiramu
baeˈaˈanue. Ëmaja börömoroho huro a nuniro namiromo
jabesi sisëho avoho mevoromo ae ahoˈobëhe hesi dëre
vöröho baeromo evare iˈue bojëmiˈëˈe.
6 Aehu diehi jiëˈe mu vaejaruoho evare majare huro ëhi
jiëˈe manaho ae gemu gemu bojëmiˈëˈe.
7 Ae göëro biririvoromo mu mae vaeromo nimarueje
hujeji God-ro hesi aji maho bojëmiromo jabesi ihoho
mae uëvego ma-ioroˈioremu Godˈo raromoˈiröhëro. Ëhi
jiëˈe aribövioho God-ro ajëmiˈiramu ma-ioroˈioremu maro
raromoˈëˈö.
8 O ae göëro jabesi sinohemu uehorovoromo God-are
jö maho bijönimoromo öri sisëro jijihoruomajeje. Ëhi
jiëˈe ariböviohuni God-ro dë vörönimoˈiramu iˈue sisë maro
bojëmiˈëˈe.
9 Mu sisë vaejëˈoho ae ahoˈo viˈehe huë vavaene baeˈëˈö.
Jew rajohuro urimo baeˈiramu röhu saˈa ioroˈioro rajoho
jabuˈo gemuoho baeˈëˈö.
10 O mu mae vaejëˈoho ëhi jiëˈe ae ahoˈo God-ro aji maho
bojëmiromo jabesi ihoho mae uëromo ajëmiˈiramu huë mae
raromoˈëˈö. Jew rajoho urimo ajëmiromo röhu saˈa ioroˈioro
rajoho jabuˈo ëhi gemuoho ajëmiˈëˈe.
11 God-ro ae ahoˈobëhe ma-gemu göromo sisë bojamuibe
mae bojamuibe vaˈajeje.
12 Saˈa ioroˈioro rajohuro Moses-are jögoroho bogo hejëˈe
mu sisëho ma-vaeruomajeje. Hesi jöho bogo hejëˈe mu
sisë ma-vaejaruëro jiëˈëro ëhuni ijonö God-ro Moses-are jöho
bogo majëhijëˈe ma-uëˈëˈe: Sisë jëvaje sisëro vaˈohëjo. O Jew
rajohuro Moses-are jögoroho iae hejarueje. Heromo röhu
sisë vaeruomajeje. Heromo röhu mu sisë vaejaruëro jiëˈëro
ëhuni ijonö God-ro jabesi örire Moses-are jöho majëhiromo
uëˈëˈe: Jemëro hesi jögoroho ahëˈe jëvaje sisëro vaˈohëjo.
13 Ëhesi bëhoho bogo jögoru hejarue aribövioho aˈi jögoru
ejahoromo mu vaejarue ariböviohuro God-are nunire mae
riravoˈëˈö.
14 Saˈa ioroˈioro rajoho Moses-are jögoroho bogo hebe
rovëˈeje. Röhu hesi jögoru jiajëhi ëhi jiëˈe muoho vaeˈëˈö.
Vaejëˈoho ë hesi bëhoho God-are jögoroho bogo heˈi aˈi jabesi
uehororo jiëˈëro ë muoho vaejarueje.
15 Ëhi vaejego noro garomo uvarueje: God-are jögoru
jiajëhi jiëˈe mu vaeröhe hesi uehoroho huro jabesi dë
vövöbajoˈere baˈamëhëˈe höjo. Jabesi dëre herovarueje

jabesi arijoˈëro mu mae o sisë vaejëˈe jiavego. Jabesi uehore
gö gö rovego uvarueje: No sisë vaejëˈe javuajëjo o nani majae
gö uvarueje: Mae vaejëˈe javuajëjo.
16 Röhu ëho majaho rueˈiramu iae ëhi jioˈëˈe. Naehu
Keriso-are jö mae majëhiromo ae uëvajëhi God-ro ëhi
ëˈoromo Iesu Keriso uaˈiramu huro ae ahoˈo jabesi uehoro
gurihi taemaroho mevoˈëˈe gaˈi mae o sisë jiego.

Mu vaeröhe jögoru Moses-hu bojëmamu Jew rajehu bogo ejahare jöhoje.

17 Röhu nani jero ae uëvanueje: Na Jew rajëro jevëˈëro
iho mabëhe jevajëjo. Jero uvanueje: Na Moses-are jögoru
ijore ijore juvaje aëro jevëˈëro ëhuˈëro God-are nunire mae
namiˈejöjo. Jero sivue döro bamorovoromo ae uëvanueje:
Na God-are a maëro jevëˈëro ëhuˈëro ma-mabëhe jevajëjo.
18 Iae maeje. God-hu rabe rabe nimajoho jero ue-
horovanueje. Moses-are jögoroho hejëˈëro ëhuˈëro jero
gavanueje di muoho maho jiego.
19 Jero biririvo avohoromo uvanueje: Nuni tugorohëˈe
jabesi öri röjëhijaje aho na jevajëjo. Ramoramoˈere
raromarue aribövi jabesi ojo jiovëhaje aho na jevajëjo
ajivëvoˈirodoho.
20 Simano bogojiëˈe aribövi röjëhijaje aho na jevajëjo.
Asisöˈo röjëhijanovaje aho na jevajëjo. Moses-are jögoroho
hejëˈëro ëhuˈëro na nuni ajiˈe jö maho ga barë nahonahovëˈe
jevajëjo. Na ëhi jiëˈe ae jevajëjo. Nani jero ëhi uvanueje.
21 Iae maeje. Jero a ioroˈioroho jöho röjëhanueje. Röhu
ja rabëni jasi arijoˈarijoho bogo röjahirovanueje. Jero a
ioroˈioroho majëhiromo uëvanueje: Nadi vajiohoho ëˈorëjo.
Iae mae uëvanueje röhu na ja vajiohoho ëˈanueje.
22 O jero a ioroˈioroho uëvanueje: Nadi gohoˈamorëjo.
Röhu na ja gohoˈamanueje. O jero uehorovoromo uvanueje:
Sareri vörö'e inömoho sisë bëhe jioˈamajëjo. Röhu na ja ë
inömo uehorovarue osaroho rumo vaˈoˈamoromo vajiohoho
ujuohoromo ë inömo hesi sisëho baejanueje.
23 Jero uvanueje: Na God-are jögoroho hejëˈëro mae je-
vajëjo. Iae ëhi jie röhu na ja God-are jögoroho ahoromo hesi
ihoho ijumanueje.
24 God-are iho ijumanue jöho iae hesi surire ëhi gemuoho
uvëˈeje: Jew raje jemëro sisë vaejego ëhuni saˈa ioroˈioro
rajohuro God-are ihoho sisëˈi uvarue höjo.
25 Jew rajehu ëˈaruëhi ëhi jasi sinoho tariojahëˈeje. Ja
God-are jögoru ejahamu sino ëhi tariojahëˈoho ëhuro mae
javoˈëˈe. O God-are jögoru bogo ejahamu sino ëhi tario-
jahëˈoho bogo ëhuro maho javoˈëˈe.

26 Ave jöhuˈo uehorovore. Saˈa ioroˈioro rajoho Jew rajo muoho bogo vaeromo sinoho bogo tarivoˈamarueje. Röhu jabumë ae rahu God-are jögoru ejahëˈoho ëhuro God-ro uvoˈëˈe: Ëaribövioho saˈa gö raje jioˈi röhu Jew rajo jabesi sino tariojëharuëhi jiëˈe aribövie jëvëˈëro ëhuˈëro jabuˈo nasi aribövi mae jioˈamajëjo.

27 Saˈa ioroˈioro raje ae göëro göëro sinoho bogo tarivoˈamëˈe God-are jögoroho iae ejaharueje. God-ro jabesi mu maho garomo Jew rajoho ja uaˈëˈe: Ja nasi surire jöho baejëˈe javajëjo. Nasinö javojöro jasi sinoho tariojahëˈe höjo. Röhu saˈa ioroˈioro rajehu ëˈarëhioho ja rabëni jögoroho bogo ebe rovane höjo.

28 Ëhesi bëhoho ja Jew rajo iho javoˈi Jew rajehu ëˈaruëhi jasi sino tariojahoˈi röhu God bogo uhohuˈo uehorovëˈoho ja ma-döhemu Jew rajoho javëˈëro ëhuˈëro ja bogo God-are a maho javajeje.

29 Döremu Jew rajo javëˈoho ëho bëhi rumoˈe javoˈi aˈi Jew rajehu God uehorovaruëhi ëhi uhure uehorovëˈoho ëho börömohoje. Ëhesi bëhoho bogo jasi sinoho tarioromo avohahoˈi aˈi jasi dë vövöbajoˈoho avohahëˈeje. Bogo ma-jajivëˈe jögoru ejahoromo aehu jasi sinoho tariojahoˈi aˈi God-are Aruˈahohuro jasi dë vövöbajoˈoho avohahëˈeje. Dë vövöbajoˈoho avohahoˈiramu bogo aehu ja rajahiˈi God-ro rajahiˈëˈe.

3

1 Ëhi jiëˈoho na Jew rajo aribövioho saˈa ioroˈioro rajoho iosirëmiromo God-are mu maho baejëˈejö o bogo. O Jew rajo mu vaeromo sino tarivaruoho na ëhuro mae baejëˈejö o bogo.

2 Ioˈo mue ahoˈo iae mae baejëˈejö. Aevoˈi jöho aviëhije. God-ro Jew rajo jabesi övore hesi jögoroho bamadeje jaburo mueberöhego.

3 Jabesi övore bamamu röhu Jew rajo a ioroˈiorohuro ë jögoroho bogo avoho ejahoˈi vuonugareje. Vuonugarohuni na ëhuni God-ro huhu uëvade muohuˈo vuonugoˈi jö göho uehorovoˈëˈe o bogo.

4 God bogo mae bogo ëhioho ëˈëˈe. Ëhesi bëhoho God bogo sareriˈoho jioˈi hu ma-maëremuje. Ae ahoˈobëhe sareri sareriˈe javuëˈoho röhu God huˈo bogo ëhioho jioˈi hu ma-maemu jioˈëˈe. God-are surire jöhuˈo ëhi gemuoho uvëˈeje:

No gavarue höjo God jasi jöho ma-maemu majahuijego.

Aëro uvoruomoˈajëjo: God jasi muoho sisë hö uvoruomoˈajëjo

röhu iae gaˈejarëjo jasi muoho mae jioˈiramu.

5 Röhu noehu mu sisë vaeromo God-are mu mahuˈo
gemuore havoromo gavëˈoho ëhuro hesi mu maho ma-
vaˈorahoro jioˈëˈe. Ëhuni nani aëro ëho garomo sarerivo-
romo ave saˈare aribövіehu uvaruëhi ëma uvoˈëˈö: Noehu
sisë vaejamu ëhuro God-are mu ma vaˈorahoro jiëˈoho noehu
mu sisë vaejego huhu iˈu mana bojamuiˈiröhoho ëho sisë
höjo.
6 Röhu bogo ëhiohoje. God-hu a sisë iˈu mana
bojëmiˈiröhoho sisë jioˈibejo hu diehiˈoromo saˈa raje
ahoˈobëhe göromo mevavuoˈibejo mae o sisë javuego. Röhu
huro ae ahoˈobëhe iae mevavuoˈëˈe. Ëhuni God-hu a sisë iˈu
mana bojëmiˈiröhoho iae maeje.
7 O nani aëro ëma uehorovoromo uvoˈëˈe: Naehu jö sareri
jövëˈohuro ëhuro God-are jö maho vaˈorahoro jioˈaˈajëjo. Ëhi
jiëˈëro God-are ihoho döro jioˈaˈajëjo. Nasi sisëhuni hesi
ihoho döre jiëˈoho God-hu na ueˈiröhoho: Ja sisë javaje sisëro
vaˈë ueˈiröhoho ëho sisë höjo. Röhu aehu ëhi jövëˈoho ëho
sisëje.
8 Ëhi jiëˈe jöho aviëhi jianove. Ruehego no mu sisë
vaejarëjo ëhuro God-are ihoho mae jioˈiröhe höjo. Iae aëro
Paul nasi ihoho ijumoromo ëma uëvarueje: Nöröro ëhi jiëˈe jö
sisëho jövaje höjo. Ëhi ataruëro jiëˈëro sisëre vaˈoruomëˈoho
iae maeje.

Ae ahoˈobëhe sisë javuaje jöhoje.

9 Röhu Jew raje noro God-are mu mabëhe baejëˈe javue.
Mu mabëhe baejaroho na ëhuro noro saˈa ioroˈioro rajoho
mue ahoˈo iosirëmiromo mae javue o bogo. Bogo. Jew
rajohuˈo saˈa ioroˈioro rajohuˈo no ahoˈo mu sisë darugo hesi
uhuremu javue. Ëjöho na mamiˈe jajivodeje gaˈirarijego.
10 God-are surire jöhuˈo ëhi gemuoho uvëˈeje:
Bogo mae bogo ae gemu vaduˈoho maho höjo.
11 Aho bogo simano maho uehorovoruomaje höjo.
God biroharue öroho bogo nahoruomaje höjo.
12 Ae ahoˈobëhe öri maho nugöˈöˈi jeˈoro vaˈoruomëˈe höjo.
Ae ahoˈobëhe sisë mae sisërërovëˈe höjo.
Bogo mae bogo ae gemu vaduˈoho mu maho vaejaje höjo.
13 Jö sisë ataruohuro ëhuro sisë bëhe jëvajëjo.
Ae guavoromo bogo duhoˈi ma-nugego usihövo rojomajëhi
jabesi huë gagore ëhi rojomanovaje höjo.
Jöˈëro jö sareri sareriˈe atoromo jovëro rovanovaje höjo.
Bitaro vuodovëˈohuro bitaro gagore sigobu vörö vaˈënoho
rojomaje höjo.
14 Jöˈore ajuoˈe rojomego nu huëˈe jöemu atarue höjo.
15 Hörohuro tutuvo vaˈoromo ae muoˈamarue höjo.

16 Dinöˈe vaˈëˈiroho bövie biseˈe ijumobe ae huë vavaene
bojëmibe vaˈarue höjo.
17 Huë mae baeˈiröhe öroho bogo gavëˈe höjo.
18 Simanohuro God bogo uehorovëˈe ma-jijiharue höjo.
God-are surire jögoroho ëhi uvëˈeje.

19 Ëmu sisë vaejarue jöho iae no gavarueje. God-hu ë jö bojamuijade hesi bëhoho ëhuro Moses-are jögoru hesi uhure raromarue aribövіohuro heromo jabumëˈo saˈa ioroˈioro rajohuˈo ae ahoˈobëhe jö mana uaröhoho bogojavuego jöˈe tugorohoromo hesi nunire gövögövövëˈe riravoˈiröhego ae ahoˈobëhe maja höˈöjajire bevaˈajire.

20 Gövögövövëˈe riravoˈiröhe hesi bëhoho aehu mu vaeröhe jögoru heromo ijore ijore vaˈëˈoho bogo ëhuro God-are nuniroho maho riravoˈi aˈi ma-uvarueje: Noro ë jögoroho bogo avoho ejaruëro javuëˈëro sisë javuajëjo.

Keriso mae uehorovaruohuro ëhuro God-are nunire mae riravarue jöhoje.

21 Iae ëhi sisë javue röhu jaruvoroho noehu hesi nunire mae riravoˈiröhe öroho God-ro röjahuijëˈeje. Moses-are jögoru surire o jö God-aro baeromo ae majëhinövare aribövi jabesi surire ë hesi öroho iae jajivëˈeje. Röhu ë öroho bogo jögoru heromo mu vaeröhe örehu jioˈi aˈi öroho aviëhije.

22 Aehu Iesu Keriso mae uehorovëˈohuro ëhuro God-ro nosi sisëho uehorovoromo vuonugego hesi nunire mae riravarueje. Ae ahoˈobëhe mae ae rahu Keriso mae uehorovëˈoho ëhi ajamuijajeje. God-ro gövuajeje no ae ahoˈobëhe bogo göho göho javuoˈi ma-gemuoho javuego.

23 No ae ahoˈobëhe sisë vaejëˈëro God-are ajiˈe muoho vaeˈiröhoho bogo eni javuego ma-raromarueje.

24 Röhu God-ro hesi uehorovoromo no huë mae bojamuiromo Iesu Keriso noni guomojöro saˈare nugöˈöromo ëhuro sisë hesi darugore javuadoho baeniahijëˈëro no hesi nunire mae riravarueje.

25 God-ro Keriso nugöˈöjadeje hesi köho rueromo guomego noro ë muoho mae uehorovego God-ro nosi sisëho dejonö buˈöjego hesi dë vörönimadoho barëˈiröhego. God-ro nosi sisëho ëhi ajamuijade hesi bëhoho röjahuijego noro garöhego hu maemu vaejaje ae jiego. Ëhesi bëhoho mamiˈoho aëro sisë vaeˈego God-ro ma-taemorovoromo nunëremu gëbe ruenövadeje.

26 Avevejöˈoho nosi sisëho bogo ma-nunëremu göˈi aˈi Keriso nosi sisëni nugöˈöjahuadeje. Hu nimadeje röjahuijego noro garöhego hu maemu vaejaje ae jiego. Noro garöhego hu

mu maemu vaejajoho o Iesu mae uehorovarue aribövi nosi sisë muʹuvahuego hesi nunire mae riravaruoho.

27 Ëhi jiëʹoho no diehi nimorohëʹi uvoʹejo: Nosi birirohuro God-are nunire mae javuajëjo. Ëhi jiëʹe jöho bogoje. Ëhesi bëhoho rabëni no bogo ëhioho uvoʹejo. Na nosi birirohuro mu vaeröhe jögoroho baejëʹëro ëhuni no bogo nimorohëʹioho atarueje. Bogo ëhiohoje. Nosi biriroho bogo aʹi God-are birire mae uehorovoʹiröhe jögoroho baejëʹëro ëhuni bogo ëhioho atoʹejo.

28 Ëhesi bëhoho rabëni. Noro uehorovoromo uvarueje: Jew rajo mu vaeröhe jögoru ijore ijore vaʹëʹoho bogo ëhuro God-are nuniroho maho riravarue hö uvoʹi aʹi Keriso mae uehorovëʹoho ëhuro God-are nunire mae riravarue höjo.

29 Jew rajo mu vaejëʹohuro ëhuro maro javuoʹibejo no uvoʹibejo: God hu ma-Jew rajohemu muebeʹamaje höjo. Röhu hu bogo jabumëremu muebejëvoʹi aʹi saʹae ahoʹo muebeʹamajeje.

30 Iae God hu ma-gemuje. Huro Jew rajohuʹo saʹa ioroʹiorohuʹo mae riravoröhe öre gemuoho röjëhijajeje. Jew rajohuʹo saʹa ioroʹioro rajohuʹo jabumë Keriso mae uehorovëʹohuro ëhuro ajëmijego mae riravarueje.

31 Keriso mae uehorovoʹiröhe jöho baejëʹohuro na no ëhuro God-are jögoru mamioho aharueje. Bogo ahoʹi aʹi ëho maʹeno titimarueje.

4

Abraham bogo aehu hesi sino tariojaharohuro bogo ëhuro God-are nunire mae namiʹi aʹi huhu God mae uehorovadohuro ëhuro God-are nunire mae namijade jöhoje.

1 Bëhe vaeromo jiade Jew rajo nosi hijoho Abraham jie. Röhu Abraham-hu gavade God-hu diehi ajamamu gavade jöho no uehorovoʹejo.

2 Nani aëro uvoʹëʹö: Abraham-hu God-are nunire mae namiʹiëʹadevaroho huro mu mae vaeromo ëhuro God-are nunire mae namijade höjo. Ëhuni döro bamorovoromo nimorohëʹi uvoʹibejajo: Naro nasi biririvoromo ëhuro God-are nunire mae namijaje hö uvoʹibejajo ëho iae mae jioʹibejajo. Nani ëhi uvoʹëʹö. Röhu God-hu gavajoho Abraham-hu döro bamorovoʹiröhoho bëhoho bogoje.

3 God-are surire jöho ëhi uvëʹeje: Abraham-ro God-are örire mae uehorovoromo uvade höjo: Hesi God-ro ajemiʹajëjo. Huro mae uehorovamu gagorovo God-ro huni vavaenimoromo uvade höjo: Na gavajoho hesi sisëho barëʹego iae hu a mae höjo.

4 Röhu göehu gö hesi mu vaejahamu ë hesi mana boja-
mamu gavë'oho uvarueje: Ëaho bogo ëma vavaenimoromo
suvuoroho bojami'i a'i mu vaejadohuni hesi manaho boja-
made höjo.
5 O ae göehu mu mae bogo vae'i ma-uvë'oho: Iae mae-
ëjo. No a sisë javuë'ego God-ro nosi sisëho mu'uvahuego
hesi nunire mae riravarue höjo. Ëhuni hesi huro na'o
ajemi'iramu mae jevo'ajë uvë'oho God-ro uvajeje: Ëahuro
na mae uehorovevë'ëro ëhu'ëro na gavajoho hesi sisëho
barë'ego iae hu a mae höjo.
6 David-ro jöe gemuoho jajivadeje. Aehu bogo hesi
biririvoromo mu mae vae'i ma-God mae uehorovego God-
hu vavaenimoromo ajamego hesi nunire mae namiromo
huë mae baejaje jöho David-ro God-are surire jajivoromo ëhi
uvë'eje:
7 O asë'e mabëhëjo.
Aehu God-are jö ahamu huhu uehorovoromo vuonu-
gahuë'oho
mu sisë vaejamu u'ovahuë'oho
no huë mae baejarue höjo.
8 Noehu sisë vaejaroho Badahu bogo ijonö jö majahuijë'oho
ëhuro no huë mae baejarue höjo.
Ëhi uvë'eje.
9 Röhu ë huë ma baejarue aribövioho rahumëje. Na ma-Jew
rajo mu vaeromo sino tarivo'amarue aribövioho huremu God-
are nuniroho maho riravoromo huë maho baejarueje. O
na sa'a ioro'ioro rajohu'o ëhi gemuoho huë mae baejarueje.
Bogo Jew rajohuremuoho a'i Jew rajo mu bogo vaeromo
sino bogo tarivo'amarue aribövioho jabu'o ë huë maho bae-
jarueje. Ëhesi bëhoho urimë'i naro ave God-are surire jöho
adahoromo jajivë'e jeve. Jajivoromo uëvë'e jeve: Abraham-
ro God-are örire mae uehorovoromo uvade höjo: Hesi God-
ro ajemi'ajëjo. Huro mae uehorovamu gagorovo God-ro
huni vavaenimoromo uvade höjo: Na gavajoho hesi sisëho
barë'ego iae hu a mae höjo.
10 Röhu rabu'e majare God-ro uvadeje: Abraham hu mae
höjo. Na hu sino tariojahare maja hesi urimo o ijonö evare
uvadeje. Sino tariojahare maja hesi urimo evare God-ro
uvadeje: Abraham hu mae höjo.
11 Abraham mae hö uvonugoromo ijonö God-ro sino
tarivoröhe muoho Abraham bojamadeje ae aho'o ëho
garomo uvoröhego: Urimë'i sino bogo tariojahare majare
Abraham-ro God mae uehorovoromo ëhuro hesi nunire mae
namijade höjo. Ëhu'ëro jië'ëro Abraham-hu ë'adëhi Jew

rajo mu bogo vaeromo sino tarivoˈamëˈe ma-God mae uehorovoromo hesi nunire mae riravarue aribövioho ë aribövi jabesi bëhoho iae Abraham-je.

12 Röhu Jew rajo mu vaeromo sino tarivare aribövie gö gö nosi bëhoho iae Abraham gemuje. Ëhesi bëhoho Abraham ëˈadëhi nosi sinohuˈo tarivahuëˈeje. Röhu ëho ma-jianovoˈi aˈi Abraham sino bogo tariojahëˈe ma-hijade majare huhu God mae uehorovadëhi Jew raje ae rahu ëhi gemuoho God mae uehorovëˈoho ëhuro Abraham hu nosi bëhohoje.

Noehu jögoru ejaruohuro bogo ëhuro God-are huë maho nosiriroho rueˈi aˈi noehu God mae uehorovoromo hesi nunire mae riravaruohuro ëhuro God-are huë mahuro nosirire rovajeje. Ëhesi jöhoje.

13 God-ro Abraham uavadeje: Ave jöho na mae uavajëjo. Naro jaˈo jasi ujohuˈo saˈae ahoˈo bojëmiˈiramu bae barëˈarujëjo. Rabëni baeröhego God-ro uavadeje. Bogo Abraham-hu mu vaeröhe jögoru ejahadohunioho bogo ëhunioho God-ro mana uavadeje: Saˈae ahoˈo bae barëˈarujëjo. Aˈi Abraham-ro God mae uehorovoromo uvadeje: Hesi God-ro ajemiˈajë uvadohuni ëhuni God-ro uvadeje: Na gavajoho Abraham-are sisëho barëˈego hu mae hö uvadohuni ëhuni uavadeje: Saˈae ahoˈo bae barëˈarujëjo.

14 O God-ro uöˈibejo: Ave jöho na mae uëvajëjo. Jemëhu jemesi biririvoromo mu vaeˈirarije jö ejehëˈohuro ëhuro na saˈae ahoˈo bojëmiˈejöjo. O bogo ejehëˈoho bogo bojëmiˈejö uöˈibejo no mae uehorovoromo uvaruoho: Hesi God-ro ajamuiˈiramu mae javuoˈajë uvaruoho ë hesi bëhe bogojioˈibejo. O nosi biriroho bogo eni javuëˈëro huhu bojamuiˈi uövuadoho bogo baeˈibejo. Röhu bogo ëhiohoje. Mu vaeröhe jögoru ejaharuohunioho God-ro bogo ëhunioho ajamuiˈi aˈi noehu hesi örire mae uehorovaruohuni ëhuni ajamuajeje.

15 Mu vaeröhe jö God-hu bojamuadoho no bogo ejahego mae javuoˈi aˈi ahego God-ro no göromo dë vörönimego iˈue bojamuajeje. O mu vaeröhe jögoroho bogojioˈibejo bogo ahoˈibejo.

16 Ëhuˈëro jiëˈëro God-hu no ajamuiˈi Abraham uavadoho ëho no bogo mu vaeröhe jöho ejahoromo baeˈi aˈi God mae uehorovoromo ëhuro baejarueje. Ëhuˈëro God-ro bogo nosi muoho garomo huhu Abraham uavadëhi ëhi mana ajamuiˈi aˈi hesi ëma nimoromo huhu Abraham uavadëhi iae hu ëhi ajamuego ëhuro Abraham-are ujoho no ae ahoˈobëhe iae baejarueje. Bogo Moses-are jögoru ejaharue aribövie gemuohemuoho baeˈi aˈi ae rahu Abraham-hu ëˈadëhi God mae uehorovëˈoho iae baeˈejo ë hesi bëhoho God mae

uehorovarue aribövioho aho'obëhe nosi bëhoho Abraham jië'ëro.

17 Abraham nosi bëhi jio'iröhe jö God-hu Abraham uavadoho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje: God naro ja ajami'iramu ëhuro sa'a gö gö raje aho'obëhe jabesi hi-joho ja javo'ajëjo. Ëhu'ëro jië'ëro noehu God mae ue-horovarue aribövie aho'obëhe nosi bëhoho Abraham-je hu God-are nunire ëhi jië'ëro. God gemu Abraham-ro mae uehorovadeje. God hu vuovë'e aho ajamuijego i'ovavuaje ahoje. God-hu uvego urimo bogojio'amë'e bövi bise'o ëma jio'amaje ahoje. God hu ëhi jië'e a jiajoho Abraham-ro hu mae uehorovadeje.

18 Mae uehorovamu God-ro uavadeje: Sa'ae gö gö aho'obëhe jabesi hijoho ja javo'ajëjo. Ëhi uavamu Abraham-ro uvadeje: Diehi'oromo bae'ejöjo. Öroho bogohöjo. Iae ëhi uvadeje röhu huro God mae uehorovoromo uvadeje: Iae hesi höjo. God-hu uevadëhi iae ëhi jio'a'ajë uvoromo hiromo muebejadeje. God ëhi mae uehorovoromo muebejë'ëro ëhu'ëro Abraham sa'ae gö gö aho'obëhe nosi bëhoho jië'eje. Nosi bëhi jioröhe jö God-hu Abraham uavadoho God-are surire ëhi uvë'eje: Abraham jasi ujoho aho'obëhe jiji va'ëne jiobe va'a'ajëjo. Surire jö jiadëhi iae ëhije.

19 Röhu Abraham vadune aho'obëhe 100 rabu'e bae'irögoro ë'ë'ëro ëhu'ëro hesi sino haho'e u'uhoromo guomanovë'e jiadeje. O hesi vaboroho Sarah dë tiojë'e magonahe jiadeje. Baruohu'o vaborohu'o ëhi sisërëjëvë'e jiadeje. Röhu Abraham-ro uehorovoromo uvadeje: Iae ëhi höjo röhu God-ro iae uje bojemi'iramu ëhuro aho'obëhe jieho'ajëjo. Abraham-ro ëhi biririvoromo God mae uehorovobe rovadeje.

20 God mae uehorovadoho hu bogo vuonugoromo uvadeje: Na God-hu uevadëhi ëhi jio'a'ajëjo o bogajo. Bogo ëhioho uvo'i a'i biririvo avohoromo God mae uehorovobe rovadeje. Mae uehorovobe rueromo God-are örire rajahiromo

21 uvadeje: Iae mae-ëjo. God-hu uevadëhi ëhi ajemi'iröhoho iae hu eni jiajëjo.

22 Ëhi mae uehorovoromo uvamu gagorovo God-ro Abraham-ni uehorovoromo uvadeje: Ëhu'ëro na gavajoho hesi sisëho barë'ego iae hu a mae höjo.

23 Röhu ë jöho bogo Abraham-nioho gemu jajivo'i

24 ae aho'obëhe nosi jöhu'o jajivë'eje. God-hu no ae rahu mae javuajë uvoromo baejavuade aribövi nosi jöhoje ë hesi bëhoho no Iesu nosi Bada i'ovade ae God hesi örire mae uehorovaruëro jië'ëro.

25 Röhu God-ro Iesu a övore bojëmadeje baeromo anego

nosi sisëhuni guomoröhego. Guomamu God-ro hu ajamijamu i'ovoromo ri'öjadeje ëhuro noro God-are nunire mae riravo'iröhego.

5

God-are nunire mae riravaruëro jië'ëro hu'o huë mae baeromo nimoroharue jöhoje.

1 Noro Keriso mae uehorovamu God-ro nosi sisëho mu'uvahuamu hesi nunire mae riravë'ëro javuë'ëro ëhu'ëro God'o no'o gemuoro mae raromarueje nosi Bada Iesu Kerisoro buore vaejavuë'ëro.

2 Buore vaejavuoromo ajamuijë'ëro ëhuro no God-are huë maho birohoromo biririvoromo hesi nunire mae riravarueje ë hesi bëhoho noro hesi örire mae uehorovë'ëro javuë'ëro. Hesi nunire mae riravoromo noro uvarueje: Noro God-are aji mare raromo'ejarë uvoromo ëhuni noro nimorohë'i muebejarueje.

3 Röhu göho no huë vavaeni bövi bise'o baejë'iroho ëhu'o nimoroharueje. Rabëni hesi bëhoho no uvarueje: Huë vavaeni baejë'ohuro ëhuro birire baeromo God mae uehorovobe va'arue höjo.

4 Biririvoromo God mae uehorovobe va'ë'ohuro ëhuro God-ro uvajeje: Jemë ruahö'öjë'e jëvajë uvajohuro ëhuro no dë ma-mabëhe jioromo muebejarueje ijonö huro ajamuego ma-mabëhe javuoröhego.

5 No mabëhe javuo'iröhego muebejaruoho ëho bogo sarerivoromo ë'arueje. Ëhesi bëhoho God-ro hesi Aru'ahoho no bojamuijë'ëro no dë vövöbajo'ere herovarueje God-ro no mabëhe uehorovavuo avohego.

6 God-hu no uehorovavuaje öroho aviëhije. Urimoho nosi arijo'arije ajamirovë'oho bogo eni javuadeje. Bogo eni javuobe rovamu God-hu nimade majaho rovamu evare Kerisoro guomadeje hu bijönimarue aribövioho ajamui'iro.

7 O noro garöhe ae gö mae jië'e hu ëma vörö'ere hijamu gagorovo hu ajami'i vuovorovë'oho ëho juhuoni'e muego nani no hu bogo ajami'ejo. O ga'iröhe ae gö huë bae avohaje a mabëhe jië'e hu ëma vörö'ere hijamu gavë'oho hesi nani'o. Nani no hu ajami'i biririvoromo vuovorovo'ejo nani bogo.

8 A'i Kerisoro gavade no sisë aribövie javuamu evare huro no ajamui'i guomorovadeje. No sisë aribövie javuamu evare guomë'ëro jië'ëro ëhu'ëro God-ro no röjahuijë'eje noro garomo uvoröhego: God-ro no uehorovavuo avohaje höjo.

9 No ae sisë javuamu evare Kerisoro noni guomë'ëro ëhu'ëro no God-are nunire mae riravarueje. Ëmuoho i'u'e mae jiadeje. Ëhuni no biririvo avohoromo uvo'ejo: Kerisoro

mamiˈe ajamuijëˈego majae ijonöho God-hu bojamuiˈiröhe iˈuoho no bogo baeˈejarëjo.

10 Huˈo noˈo gororamirovarue aribövie javuamu evare hesi Harihoho noni guomamu ëhuro hesinö ramuadeje. Ëmuoho iˈuˈe mae jiadeje. Ëhuni biririvo avohoromo uvoˈejo: God-ro mamiˈe hesinö ramuëˈëro jiëˈëro hesi Harihe biririvoromo hijajohuro ëhuro God-ro baejavuoromo maro bamavuoˈiramu mae javuoˈajëjo.

11 Iae uˈemu mae javuoˈëˈe röhu avevejöˈohuˈo no God rajahiromo nimoroharueje nosi Bada Iesu Keriso-are jöëni ë hesi bëhoho huro mamiˈe vöröho tugohahuoromo God-arinö ramuëˈëro.

Adam-hu mu sisë vaejamu vuovarue muehu rueˈi Kerisohu mu mae vaejamu iˈovarue muehu rovade jöhoje.

12 Ëhi jiëˈëro urimoho ae gemuëro aevoromo mu sisëho vaejadeje. Ae gemuëro mu sisëho vaejamu ëhuro mu sisëho saˈare rovadeje. Sisëho rovamu ëhuro aevoromo aho vuovëvadeje. Vuovëvëˈëro ëhuro no ae ahoˈobëhe vuovavuobe rovajeje ae ahoˈobëhe mu sisë vaejëˈëro.

13 Urimëˈi Moses-hu God-are jögoru bogo barovadevare evare mu sisëho iae saˈare jiobe rovadeje. Röhu Moses-are jögoroho bogojiamu aribövioho ëho bogo heromo ahëˈëro ëhuni God-ro mu sisëho gemu gemu garomo bogo adahoˈi ma-nunëro gëbe rovadeje.

14 Mu sisëho bogo adahoˈi ma-nunëremu gëbe rovamu röhu Adam-hu mu sisë vaejadevare evare ae ahoˈobëhe aevoromo vuovobe rovadoho röhu evare Moses rovadeje. Ëaribövioho Adam-hu God-are jö heromo ahadëhioho bogo ëhioho heromo ahobe rovëˈe jabuˈo vuovëvobe rovadeje.

Röhu Adam hu God-aro jioromo ijonö saˈare rovade aho Keriso vaˈëne ëhi jianove.

15 Iae ëhi jie röhu Adamˈo ijonö saˈare rovade ahuˈo ae niöˈi jabesi muoho bogo gemuoho jioˈirögoro gö gö jiadeje. Gö gö jiëˈëro God-are suvuorohuro Adam-hu sisë ëˈadoho iosiramijëˈeje. Ëhesi bëhoho Adam hu ma-gemu jiadeje. Huro God-are jöho ahamu ëhuro ae ahoˈo vuovëvobe rovëˈeje. Iae ëhi jie röhu Iesu Keriso huˈo ma-gemuje. Röhu God-ro no huë baejavuoromo ë aho uavamu nosi sisëho ajamuijëˈëro ëhuˈëro ae ahoˈobëhe hesi huë maho bae avohobe maro raromobe rovëˈe javue.

16 Ae gemuëro sisë vaejëˈëro ëhuˈëro noˈo sisë javue röhu God-are suvuorohuro ë muoho iosiramijëˈeje. Ëhesi bëhoho huro mu sisë gemu vaejëˈëro ëhuˈëro God-ro no uövuajeje: Jemëˈo sisëˈe aribövie jëvajëjo. Aˈi noehu mu

sisë aho'obëhe vaejaruoho God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo uövuajeje: Jemesi sisëho iae mu'uvëhë'e höjo.

17 Ae gemuëro mu sisë vaejë'ëro ëhu'ëro a vuovavuaje muoho börömoraejë'eje ae gemuëro huro ëhi sisë ë'ë'ëro. Ëhuni no biririvo avohoromo uvo'ejo: Ae gemu Iesu Kerisoro ajamuijë'ëro ëhu'ëro ae rahu God-are suvuoro mabëhe baeromo aevoromo hesi nunire mae riravë'oho ëhi jië'e aribövioho noro bogo vuovo'i Keriso-are darugoho baeromo masije riravo'ejarëjo.

18 Ëhu'ëro jië'ëro mu sisë gemu jië'ëro ëhuro ae aho'o God-are nunire sisë'e javue. A'i ae gemuëro mu maho vaejë'ëro ëhuro ae aho'obëhe nosi sisëho mu'uvahuë'ego no God-are nunire mae jioromo hu'o maro raromo'ejo.

19 Ëhesi bëhoho ae gemuëro God-are jöho ahamu ae aho'obëhe sisërëjavuadeje. A'i ae gemuëro hesi jöho ejahë'ëro ëhu'ëro ae aho'obëhe hesi nunire marëjavuo'ë'e.

20 Moses-are jögorehu ijonö rovade hesi bëhoho aëro ëho heromo biriri'övoromo jöho ahobe va'ego mu sisë börömo bëhe ma-va'orahoro jioröhego. Mu sisë böröme jio'amadeje röhu God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo bogo bise'o vadu'oho ajamuiromo nosi sisëho iosirami'amoromo hesi mu börömoho röjahuijadeje.

21 Ëhu'ëro urimoho mu sisëho börömoho jiadeje. Mu sisë hesi uhure javuë'ëro vuovavuonövadeje. Jaruvoho God-hu huë baejavuade muoho börömohoje. God-are huë ma hesi uhure javuë'ëro hesi nunire mae riravarueje. Mae riravoromo ma-ioro'iore gemu maro raromo'ejo nosi Bada Iesu Kerisoro ajamuijë'ëro.

6

Noehu Keriso'o bimuvoromo hu'o vuovanovoromo uehoro mami vuonugo'i i'ovoromo uehoro i'e baejarue jöhoje.

1 God-hu hesi nimoromo huë baejavuoromo nosi sisëho ajamuijë'oho no diehi uvo'ejo. Na no uvo'ejo: Ë'ego no ëhi ma-mu sisëmu vaebe va'ego nosi sisëho aho'o jiego God-ro no huë baejavuo avohoromo mu'u'amajo.

2 Bogo mae bogo ëhioho uvo'ejo. Mu sisë uhure javuadoho no vuovaruëhi ëhi jianovoromo iae barëjahuë'eje. Ëhi jië'oho no diehi vuonorö'öromo mu sisë hesi uhuroho biririvoromo raromonövo'ejo. No bogo ëhioho ë'ejo.

3 Ave jöho jemë'o uehorovo'ibejarije. Ae rahu bapataeto vaejamu Iesu Keriso'o gemuore bimuvavuë'oho ëhuro hu'o gemuore bimuvoromo vuovavuë'eje.

4 Ëhuni no bapataeto vaejamu ëhuro Keriso'o bimuvoromo
vuovoromo hu'o gemuore sa'a gagore raromareje ëhuro
Vavuehu hesi aji'e darugohuro ajamamu Kerisohu guo-
madoho i'ovoromo ri'öjadëhi ëhi no'o mu i'ore raromo
jijihonövoröhego.

5 No Keriso'o gemu mae bimuvoromo hu guomadëhi no'o
ëhi vuovarohuni ëhuni iae no Keriso'o gemu mae bimu-
voromo hu i'ovadëhi no'o ëhi i'ovoromo mu i'e bae'ejo.

6 Ave jöho iae no gavarueje. No Keriso'o gemu mae
bimuvoromo korosire ano taemavuoromo hu'o vuovavuade
hesi bëhoho sisëhu nosi uehorore dajore biririvobe rovadoho
barëjahuego ëhuro mu sisë hesi darugore javuadoho ijonöho
bogo vaenövoröhego. Ëhuni no Keriso'o gemu mae vuo-
vavuë'eje.

7 Keriso'o gemu mae bimuvoromo vuovavuë'iroho sisë
uhure javuadoho iae barëjahuë'eje.

8 No Keriso'o gemu mae bimuvoromo vuovavuë'ëro ëhuni
no mae uehorovoromo uvarueje: Iae no i'ovoromo hu'o
gemu mae raromonövo'ejarëjo.

9 No ëhi uehorovarue hesi bëhoho no gavaruoho God-ro
ajamamu Keriso guomoromo ri'öjë'ëro hiromo röhu maho
bogo guomo'ë'e hu guomoröhe hesi vöröho ruahö'öjë'ëro.

10 Keriso urimo guomadeje. Ëhesi bëhoho hu guomoromo
ëhuro sisëho ioro'iore gemu taemadeje. O jaruvoho iae hu
hije ë hesi bëhoho hu God'o gemu mae hijajëro jië'ëro.

11 Ëhuni jemëro uvore: No'o vuovavuamu ëhuro ma-
ioro'ioremu mu sisëho taemë'e javuajëjo. Röhu no
i'ovoromo Iesu Keriso'o gemuore javuë'ëro iae God'o gemu
mae raromaruëjo.

12 Ëhuni mu sisë uehoro sisë jemesi vuovëvoröhe sinehu
nimajoho ëho nadi ejahorego ëhuro sisëho jemë bogo ru-
ahö'öjëvo'iro.

13 O jemesi öve höre simane rabe sisë öriroho nadi bo-
jamirovoromo mu sisëho vaere. A'i uvore: No i'ovoromo mu
i'e baejë'e aribövie javuajë uvoromo jemesi dë vövöbajo'e
aho'o ma-God gemu bojamirovoromo jemesi öve höre
simane rabe ëhu'o hesi öroro bojamirovoromo mu mae
vaere.

14 Mu sisëho jemë bogo ruahö'öjëvo'ë'e. Ëhesi bëhoho
God-are jögoru aharuje ë hesi i'uoho bogo bae hesi jëve.
God-ro hesi nimoromo huë baejëvoromo jemesi sisëho ue-
horovoromo vuonugëhajeje. Jemë ëhi maro raromarujeje.

Mu ma hesi darugoremu raromarue jöhoje.

15 Jögoru aharue hesi iˈuoho bogo baeˈi God-are nimoro
nosi sisë uehorovoromo vuonugahuëˈoho na no ëhunioho
mu sisëho vaeˈejo. Bogo mae bogo ëhioho ëˈejo.

16 Jemëˈo uehorovore. Jemë ae gö hesi jöhemu ejahoromo
hesi muohemu vaejahoˈi nëgamu jemesi arijoˈarije bo-
jamirovëˈoho ëhuro jemë ë a hesi darugoremu raromoˈaruje.
Jemë mu sisëmu vaeˈi nëgamu bojamirovëˈoho ëhuro jemë
sisë hesi darugoremu raromoromo vuovoromo sisëro vaˈo
hesi jëve. O God-are jö ejahoromo hesi muemu vae-
jahoˈi nëgamu bojamirovëˈoho ëhuro hesi darugoremu raro-
moromo hesi nunire mae jëvajeje.

17 Röhu na God mabëhe uave. Ëhesi bëhoho urimoho
jemë mu sisë hesi darugoremu raromonövarijeje röhu
avevejöˈoho jemë God-are jö diehi diehi röjëhijamu hejari-
joho ë jöho jemesi dë vövöbajoˈe ahoˈobëhe ejaharujeje.

18 Mu sisë hesi darugoremu raromarijoho God-ro
jiovëhadeje. Ëhuˈëro ae göehu gö hesi darugoremu hijajëhi
ëhi jemëro mu ma hesi darugoremu raromarujeje.

19 Ae göehu gö hesi darugoremu hijajëhi jemëhu mu ma
hesi darugoremu raromaruje jö naehu uëvaje hesi bëhoho
nasi jöho samaˈe huruohëˈe jioröhego jemesi uehoroho
uˈuhëvego bogo avoho hejöëni. Urimoho jemëro jemesi öve
höre simane rabe ahoˈo bojamirovarijeje ëhuro vaˈinumiˈe
mu o mu sisë gö gö hesi darugoremu raromoromo ëhi
jiëˈe muohemu vaenövoˈirarijëro. O avevejöˈoho ëhi jemesi
öve höre simane rabe ahoˈo bojamirovoromo mu ma hesi
darugoremu raromoromo God-are mu mahemu vaenövore.

20 Urimëˈi jemë mu sisë hesi darugoremu raromarije-
varoho evaroho mu ma hesi darugoroho bogo raromoˈi ma-
raromarijeje.

21 Ma-raromoromo mu sisë vaejarijoho uehorovoromo
javojëge. Röhu evare majare ëhi jiëˈe mu sisë vaejarijoho ë
hesi maho rabe baejarijeje. Bogojiadeje. Ëhi jiëˈe mu sisë
vaejëˈoho ëhuro ma-vuovoromo sisëro vaˈarueje.

22 O avevejöˈoho God-ro ajëmamu mu sisë hesi darugoremu
raromarijoho vuonugoˈi God-are darugoremu raromëˈe
jëve. Ëhuˈëro jemë God-are aribövi mae jëvoromo ëhuro ma-
ioroˈioremu maro raromoˈaruje.

23 Noro mu sisë vaejego ë hesi manaho baeromo
vuovoromo sisëro vaˈarueje. O God-ro hesi huë bae-
javuaje suvuoroho bojamuego ëhuro no ma-ioroˈiore gemu
maro raromarueje Iesu Keriso nosi Badare ae gemuohuro
javuëˈëro.

7

God-are jögoru ahoromo vavaeniˈere raromaroho vuonugoˈi Keriso-are aribövie javuaje jöhoje.

1 Aganomë saˈa a masijo jabesi mu vaeˈirarije jögoru hesi öroho jemë gavarujëro jëvëˈëro ëhuni ave jöho iae gaˈaˈaruje. Ja saˈare hijëˈoho saˈa hesi jögoru uhure hibe vaˈojuvo guomavoˈiramu jögoru uhuroho bogojavoˈëˈe.

2 Bëhoho ëhi jianove. Baru hijëˈoho vaborohuro hu gemu gabe vaˈëˈe jögorure ëhi uövuëˈego. Aˈi baru guomëˈoho magonahoho ë jögorehu nijioˈiraejadoho iae barëjëˈeje.

3 Ëhi jiëˈëro baru hijamu sionoho ioro bamëˈoho aëro uvoˈëˈö: Ëmagonahoho önöˈe ma-juvëˈe magonahe höjo. Aˈi baru guomëˈoho jögorehu nijioˈiraejadoho barëjëˈego hesi nimoro ae gö baeromo huˈo gemuoro hijëˈoho bogo önöˈe ma-juvëˈe magonahe jioˈëˈe.

4 Baru mamioho guomamu magonahohuro baru iˈe baeromo gemu mae hijajëhi jemëˈo ëhi jëvanove. Jemë Keriso-are sinohuˈo gemuore bimuvorovoromo vuovëvëˈëro ëhuˈëro jögoru aharuje hesi iˈuoho ma-ioroˈiore gemu barëjëhëˈeje ëhuro guomoromo riˈöjade ahuˈo gemuoro jemëro raromoromo God-hu nimaje muoho vae avohoˈirarijego.

5 Röhu urimëˈi nosirire jiaje sisëhemu uehorovarevare evare mu vaeröhe jögoroho no uehorovoromo dë iahuoˈego mu sisëmu vaeˈi nimonövareje. Ëhi nimoromo sisëho dajo hahoˈëro vaeromo ëhuro vuovoromo sisëro vaˈo hesi javuadeje.

6 Avevejöˈoho mu vaeröhe jögorehu no nijioˈiraejavuadoho Kerisoˈo gemu mae vuovavuanovëˈëro ma-ioroˈioremu barëjahuëˈeje. Ëhuro ë jögoru aharue hesi iˈuoho bogo bae hesi javue. Ëhuˈëro ijonöho no öri mamioho bogo vaˈoromo ma-surire jajivëˈe jögoroho adahobe God-are muoho ma-sivoho gabe vaˈi aˈi öri iˈore vaˈoromo God-are Aruˈaho hesi darugohuro hesi muoho vaejarueje.

Mu vaeröhe jögoru adahoromo ëhuro mu sisë hesi bëhi gavarue jöhoje.

7 Ësurire jajivëˈe jögoru hesi uhure javuadoho iae barëjëˈeje. Ëhuni no diehi uvoˈejo. Na no ëma uvoˈejo: Ëjögoroho sisë höjo. Bogo mae bogo ëhioho uvoˈejo. Ëjögoroho bogojioˈibejo Paul na bogo gaˈibejo mu sisë hesi öroho diehi jiëˈe jiego. Ëhesi bëhoho jögore gemu jajivoromo ëhi uvëˈeje: Nadi ae gö hesi böviëni biseˈënioho

ganiganimonëjo. Bogo ëhioho jajivoˈibejo naro uvoˈibejo: Ganigani muoho nani mae höjo.

8 Röhu ganigani hesi jögoroho iae jajivëˈeje. Jajivëˈëro naro garomo uvodeje: Ëganigani muoho God-ro bijönimaje hö uvamu nasi dë iehamu sisëhuro börömo mae rojomamu avare böviëni biseˈëni ganiganiego avohadeje. O surire jajivëˈe jögoroho bogojioˈibejo uehoro sisëho bogo ëhioho rojomoˈibejo.

9 Urimoho ë jögoroho bogo hejëˈe ëma hibe rueromo uvodeje: Nani na mae jevajëjo. Aˈi ganigani jögoroho hejamu mu sisëhuro baejevamu naro biririˈövoromo jögoroho ahoromo

10 uvodeje: Ëhuˈëro na guomo örire jevajëjo. Röhu mamiˈe God-hu ganigani jögoru bamade hesi bëhoho ëhuro no mae raromoˈiröhego. Röhu ë ganigani jögoroho jiëˈëro ëhuˈëro sisëhuro baejevamu na guomo örire jevadeje.

11 Guomo örire jevade hesi bëhoho surire jajivëˈe jögoroho na hejëˈëro ëhuˈëro ë mu sisëhuro sareremiromo dë iehamu naro jögoroho ahamu ëhuro guomo örire jevadeje.

12 Röhu ë surire jajivëˈe jögoroho ahoˈobëhe God-aro jioromo rovëˈeje. Ëhesi jöe gö gö God-ro bamadeje noro mu mae vaejego marëjavuoröhego. Ëhuˈëro ë jöho iae maeje.

13 Mae jiëˈoho na no ëma uvoˈejo: Jö mahuro ëhuro na ijumevamu guomo örire jevade höjo. Bogo ëhioho uvoˈejo. Aˈi uehoro sisëhuro ëhuro ëˈadeje. Uehoro sisëhuro ë jö maho huotovoromo ijumevamu guomo örire jevadeje. Ëhesi bëhoho God-ro nimadeje no samaro garöhego sisë hesi bëhoho iˈuˈe mae jiego. Hu nimadeje jögoroho jioromo ëhuro mu sisëho börömoraeröhego.

Uehoro maˈo uehoro sisëˈo umogirohaje ë hesi jöhoje.

14 Röhu no gavaruoho God-are jögoroho hesi Aruˈahohuro bojamuaje jöeje. Röhu na bogo hesi Aruˈaho ejahaje aho jevoˈi sino hesi mu sisë eromo hesi darugoremu hijaje ae jeve.

15 Ëhuni na uvajeje: Naro diehi ëˈego ëˈaje höjo. Mu mae negajoho bogo vaeˈi aˈi mu sisë bijönegajoho ëma vaejajeje.

16 Röhu naehu mu sisë vaeromo God-are jögoru ahajoho bijönegego ëhuro na uvajeje: God-hu bojamuade jögoroho iae maho höjo.

17 Ëhi jiëˈëro bogo naehu nimoromo sisëho vaeˈi aˈi uehoro sisëro dëre rojomego ëhuro vaejajeje.

18 Na gavajoho uehoro maho nasiriroho bogo mae bogoje. Ëhesi bëhoho nasi dëre uehoro mami jiobe rovadoho ëho

sisëmuje. Na ëhi gavaje hesi bëhoho na mu mae vaeˈi negajoho bogo vae hesi jeve.
19 Mu mae vaeˈi negajoho ëho bogo vaeˈi aˈi mu sisë bijönegajoho ëho iae na vaejajeje.
20 Na bijönegaje muoho ëma vaejëˈëro ëhuro bogo naehu nimoromo vaeˈirögoro uehoro sisëhuro nasi dëre rojomego ëhuro vaejajeje.

21 Ëhuˈëro na gavajeje aviëhi jiëˈe muoho jiego. Na mu mae vaeˈi negëˈiroho mu maho bogo rueˈi mu sisëhuremu nasirire rovajeje.
22 Nasi dë vövöbajoˈere God-are jögoroho negajeje.
23 Röhu na gavajoho uehoro göhuro nasi sino hahoˈe ruahöˈöjevajeje. Ruahöˈöjevoromo God-are jögoru simanehu nimajohuˈo umogihorovajeje. Umogihorovoromo ëhuro sino hahoˈere jiaje sisëhuro na ruahoˈamoniagegajeje.
24 Asëˈe vaevëˈe jevaje. Sisëhu sino hahoˈe ruahöˈöjevoˈego guomevo hesi jevajoho raro ajemiˈiramu maho jevoˈëˈe.
25 Röhu na God mabëhe uave. Huro uaˈiramu Iesu Keriso nosi Badaro ajemiˈiramu mae jevoˈëˈe.

Ëhuˈëro jiëˈëro na ëhi jeve. Naro nasi uehoroho bojamirovoromo God-are jögoroho ejahajeje. Röhu sisë nasirire jiobe rovadohuro mu sisë hesi jöhuˈo ejahajeje.

8

God-are Aruˈaho baeromo ëhuro mae raromarue jöhoje.

1 Röhu jaruvoho Iesu Keriso-are ae gemuoho javuëˈoho mu sisë hesi iˈuoho bogo bae hesi javue.
2 Urimoho ja mu sisëmu vaeromo guomo öriremu juvonövaneje. Jaruvoho ja Iesu Keriso-are ae gemuoho javëˈëro iˈovavuaje Aruˈahohuro ja ajamiromo ë sisëhu ruahöˈöjavadoho bisihöˈöjamu mae javëˈeje.
3 God hu eni jiëˈëro hesi Harihu Maho nugöˈöjadeje araeromo sino hahoˈe baeromo no a sisë javuajëhi hu ëhi jioromo rueromo sisëni guomoröhego. Ëhiˈamu ëhuro nosirire jiaje sisë hesi darugoho barëjahuadeje. Noehu mu vaeröhe jögorohuro bogo ëhuro sisë hesi darugoho barëjahuadeje. Sisë nosirire jiëˈëro jögoru hesi biriroho bogojiadeje.
4 Röhu God-hu sisë hesi darugo ëhi tugohahuade hesi bëhoho hu nimadeje noro God-are jögoru hesi mu maho ahoˈobëhe vaeröhego sino hesi sisëhu nimajoho no bogo eˈi God-are Aruˈahehu nimajëhi ëhi vaejaruëro javuëˈëro.

5 Sinehu nimaje sisë ejë'oho ë hesi muohuremu ue-
horovarueje. O God-are Aru'ahehu nimajëhi vaejë'oho
Aru'ahehu uövuajohuremu uehorovarueje.
6 Nosirire jiaje sisëhuremu uehorovë'oho ëhuro no
vuovoromo sisëro va'arueje. A'i God-are Aru'ahehu
uövuajohuremu uehorovë'oho ëhuro ma-ioro'iore gemu
huë mae raromarueje.
7 Nosirire jiaje sisëhuremu uehorovego vuovavuaje hesi
bëhoho ëhi jië'e uehoro sisë baejë'oho God-are jögoroho bogo
ejaharueje. Ejaho'iröhoho bogo eni javuajeje. Ëhuro God'o
muorovarue aribövie javuajeje.
8 Nosirire jiaje sisëhuremu uehorovë'oho God-hu nimaje
muoho bogo biroho hesi javuajeje.
9 Röhu jemë bogo ëhioho ë'arujeje. Jemë sinehu nimaje
sisëho bogo e'i a'i God-are Aru'ahehu nimajëhi ëhi vae-
jarujeje God-are Aru'ahoho jemesi dë vövöbajo'ere mami'e
abo gemu mae hijë'ego. Ae rahu Keriso-are Aru'aho dë
vövöbajo'ere bogojië'oho hu bogo Keriso-are ahoje. Röhu
hesi Aru'ahoho jemesirire jië'ego ëhuni huhu nimaje jöho iae
ejaharujeje.
10 Keriso jemesi dë vövöbajo'ere jie. Ëhu'ëro jemë sisë
vaejarujohuro jemesi sino haho'oho iae vuovëho hesije röhu
jemë God-are nunire mae riravarujohuro jemesi aru'ahoho
biririvëhego raromarujeje.
11 Röhu God-ro Iesu ajamamu guomoromo ri'öjadeje.
Ëhuni hesi Aru'ahoho jemesirire jië'ëro God-hu Keriso aja-
mamu guomoromo i'ovadëhi jemesi vuovo sinohu'o ëhi
ajëmi'iramu i'ovëvo'ë'e God-are Aru'ahohuro jemesi dëre
abo hijë'ëro.
12 Ëhi jië'ëro noehu mu vae'iröhoho iae jiahue. Röhu nosi
sinehu nimaje mu sisëho ëho bogo nosi muehuje.
13 Ëhi jië'e sisë vaejë'ohuro ëhuro jemë ioro'ioremu
vuovëvo'ë'e. A'i God-are Aru'aho hesi birire baeromo jemesi
sino hesi mu sisë mu'uromo bogo gavanovë'oho ëhuro jemë
ma-ioro'ioremu raromo'aruje.
14 Ae rahu God-are Aru'aho ejahobe va'ë'oho ë aribövioho
God-are aboji harihu'e jio'ame.
15 God-are Aru'aho baejarijohuro jemë bogo tövo rëmo'ego
röhu maho sisëroho raromoromo juhuonibijioho'irögoro a'i
God-are Aru'ahohuro jemë ajëmijë'ëro hesi aboji harihu'e
jëve. Ëhuni no God-are örire uavarueje: Asë'e Apajo.
16 Noehu ëhi uavarue hesi bëhoho God-are Aru'ahohuro
nosi aru'ahoho ajamuiromo uövuajeje: Jemë iae God-are
aboji harihu'o mae jëvajëjo.

17 No hesi aboji harihuˈëro javuëˈëro no God nosi Vavu hesi maho bae hesi javue. Kerisohu baejajëhi noˈo ëhi baeˈejo. No Kerisoˈo huë vavaene baejaruëro jiëˈëro ëhuro huˈo gemuore aji maho baeˈejo.

Uˈemu God-are aji ma baeröhe jöhoje.

18 Na uve: Huë vavaene jaruvo baejaruoho ma-biseˈe jioˈego bogo uehorovoˈi aˈi God-hu röjahuijego garöhe aji mabëhoho ëho börömo mae höjo.

19 Röhu vaevëˈoho saˈae mie bövie biseˈe God-hu ba-madoho bogo eni jiobe ruejuvo God-ro hesi aboji harihuˈoho vaˈorahoro bamavuoˈiramu ëho ma-maro jioˈamoˈëˈe.

20 Ëhesi bëhoho God-ro uvadeje: Saˈae bövie biseˈe sisërëˈamoˈajëjo. Bogo hesi ëma sisërëˈamobe rueˈi God-ro hesi nimoromo sisërëjöro uvadeje hujeji avohego marëˈamoröhego.

21 God-hu bamade bövioho biseˈoho jaruvoho ëhi ma-sagohoriemu sagohoribe vaˈajeje. Uˈemu God-ro avohoˈamoˈiramu ëhi jiobe vaˈajoho iae barëˈirögoro huro iˈovoˈamoˈiramu hesi aboji harihuˈe ma-maro javuoröhëhi ëhi huhu bamade bövioho biseˈoho maro jioˈamoˈëˈe.

22 Vaevëˈoho iae no gavö God-hu bamade bövioho biseˈoho sisërëbe rovëˈe jioˈego ijonö mae jioˈamoˈiëˈëro.

23 Saˈae bövie biseˈe bogo ëhemuoho sisërëˈi röhu huhu hesi Aruˈaho aevoˈi suvuoramuamu baejare aribövioho noˈo sisëˈi huë vavaeniˈe raromëˈëro haraˈuëˈi mueberomo raromö ijonö God-ro hesi aboji harihuˈoho no avohavuoromo nosi sino hahoˈe ahoˈobëhe iˈovavuego ma-maemu javuoröhego.

24 Ëhi mae javuoröhoho ëho noro muebejöro God-ro aja-muiromo maro bamavuëˈeje. Mue gö gö no avevejöˈe nunehu gaˈamaruoho ëho bogo gaˈamoˈi muebejarueje iae mamiˈe gavaruëro.

25 Aˈi mae javuoˈiröhoho nunoho bogo gaˈi ma-raromoromo muebejaruëro jiëˈëro ëhuni gaˈirögoro biririvoromo raromoromo muebebe vaˈarueje.

26 Röhu no uˈuhavuëˈego God-are Aruˈahohuro nosirire rueromo ajamuijajeje. Ëhesi bëhoho God-are örire diehi avoho atoˈiröhoho no dadivavue. Dadivavuego God-are Aruˈahohuro hesi ajamuiromo nosi jöëni huë vavaene börömo bëhe baeromo sisë maro haraˈuoromo ëhuro God-are örire ëninamijajeje. Huhu haraˈuoromo ëninamijaje jöho aho ë jöho bogo ato hesi javue.

27 Röhu God-hu dë vövöbajoˈere bijioho gövuajohuro hesi
Aruˈaho hesi uehorohuˈo iae gavajeje rabëni God-hu ni-
majëhi hesi Aruˈahohuro ëhi jëˈe uehoroho baeromo hesi
aribövi nosi jöëni ëninamijajego.

28 No gavaruoho ae rahu God rajahijëˈiroho mu mae mu
sisë huë mae huë sisë jabesi örire rovego röhu God-ro jabumë
ajëmiromo huë mahuˈo huë sisëhuˈo ahoˈobëhe avohëhajeje
ëhuro ijonö jabumë mae jëvoˈiröhego hesi nimadëhi rinëgade
aribövioro jëvëˈëro.

29 Ëaribövioho urimëˈi God-ro söjëgoˈirögoro
uehorovëvadeje. Uehorovëvoromo hesi simanëro mevoromo
uvadeje: Hujeji ë aribövioho naro tarioromo baejëvoˈejöjo
ëhuro nasi Harihu ma vaˈëne jëvoröhego. Ëhi jëˈoho jabumë
ijoraje ahoˈobëhe jëvoˈi nasi Harihoho murioho jioˈaˈajëjo.
Mevoromo ëhi uvadeje.

30 Ëaribövie gemuoho mevoromo röhu hesinö rinëgadeje.
Rinëgoromo röhu jabesi jö sisëho uehorovoromo
vuonugëhamu hesi nunire mae riravareje. Hesi nunire
mae riravamu huro baejëvoromo aji mare rëmadeje.

God-hu dë vövöbajoˈere no uehorovavuaje muoho ëho a göehu o mu göehu bogo ahoˈiröhe jöhoje.

31 God-hu ëhi ajamuijadoho no diehi uehorovoˈejo.
Iae no ëhi uvoˈejo: God nosi dönö jiajoho raro no
bisihöˈöjavuoˈajëjo.

32 God bogo uvadeje: Nasi Harihoho maego bogo
bojëmiˈejö uvoromo nijioˈiraeˈi aˈi Harihoho nugöˈöjadeje ae
ahoˈobëhe nosi jöëni huë vavaene baeröhego. Hesi Harihoho
ëhi bojamuijëˈëro ëhuni noro biririvoromo uvarueje: Hesi
suvuoro börömoho mamiˈe bojamuijëˈëro ëhuni suvuoro
ioroˈiorohuˈo iae bojamui barëˈajëjo.

33 God-hu baejavuade aribövi nosi jö sisëho raro jövoˈëˈe.
Jövoröhe aho bogoje. Rabëni God-ro nosi sisëho avo-
hahuëˈëro uvajeje: Jemë mae jëvajëjo.

34 O raro uöˈëˈe: Sisëˈe jëvaje sisëro vaˈohëjo. Ëhi uöˈiröhe
aho bogoje. Rabëni hesi bëhoho Iesu Kerisoro guomadeje.
Guomoromo röhu riˈöromo ajiomëˈëro God-are övo manö
hiromo nosi jöëni God-are örire jöe majahijajeje.

35 Kerisoro no dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovavuoromo
ajamuijajeje. Uehorovavuoromo ajamuijaje öroho raro tu-
gohahuoˈëˈe. Aho bogo. Huë vavaeni bövi biseˈo rovëˈoho
ae göehu ijumavuëˈoho ie o niögu suhiˈe bogojavuëˈoho
vörö'ere vaˈëˈoho aehu bijuëmavuamu vuovëˈoho bogo ëhuro
tugohahuoˈëˈe.

36 Iae ëhi jiëˈe mu sisëho nosi örire rovajeje. Ëjöho God-are surire ëhi uvëˈeje:

God no jasi aribövióro javuëˈëro ëhuni aëro vae majae muoˈamavuoˈiëˈego no vöröre ma-raromarue höjo.

Sheep rinovoromo bijuëmoˈiëˈaruëhi aëro nosi örire ëhi ëˈarue höjo.

37 Iae no ëhi javue. Röhu rabe rabe rovëˈiroho Kerisoro no uehorovavuoromo ajamuijego ëhuro no ruahöˈö avohoromo ma-mae javuajeje.

38 Ëhesi bëhoho na mae uehorovoromo uvajeje: Huhu dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovavuoromo ajamuijaje öroho mu gö gö rovëˈoho bogo tugohahuoˈajëjo. Vuovavuëˈoho o ave saˈare raromëˈoho anerae maja aruˈahe vörö'e mue gö gö rovëˈoho mu rabu rabu jaruvo o uˈemu rovëˈoho

39 noehu dö mare ajiomëˈoho o saˈa gago ëgobövire abuejëˈoho bövie biseˈe dinöˈe dinöˈe jiajoho rovëˈoho God-hu uehorovavuaje öri Iesu Keriso nosi Badarire röjahuijajoho ëho bogo tugohahuoˈajëjo.

9

God-hu hesi nimoromo Israel rajo hesinö baejëvade jöhoje.

1 Na Keriso-are ae gemuohuro jevëˈëro jö mae majëhiˈiëˈe sareriˈe jöho bogo. God-are Aruˈahohuro nasi dë vövöbajoˈoho ajemiromo avoheho'ego herovoromo na jö mae majëhiˈiëˈe.

2 Huë vavaene na bogo biseˈo vaduˈoho baeromo majae ëhi vavaenegajeje.

3 Nasi saˈa raje ö muenoˈe gemuoho jëvanovoˈego jabesi jöëni vavaene baeje. Ëhesi bëhoho jabumë Keriso bogo mae uehorovoruomajeje. Röhu jabesi aruˈahohuni na böröme uehorovevoˈi nasi sinoho ma-bisemu uehorovajeje. Ëhuni na uve: God-ro sisë bojemiromo Keriso-are bëhiroho roriˈo babuˈöjevego nasi saˈa rajohuro aevoromo Keriso mae uehorovoruomoˈibejajo ëhuro iae mae jevoˈibejajo. Jabesi jöëni ëhi dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovëvoromo vavaenimajeje.

4 Nasi saˈa rajoho Keriso bogo ma uehorovarueje röhu huë mabëhe God-are örire baeruomëˈeje. Jabumë Israel rajo God-hu baejëvade aribövie jioruome. Huro jabumë hesi aboji harihuˈe vaejëvadeje. Hesi aji maho röjëhijadeje. Hesi jögoru maho bojëmiromo uëvadeje: Iae na jemë muebejëvoˈejöjo. Mu vaeröhe jögoroho bojëmadeje. Osa börömore rueromo hu rajahiˈiröhe öroho röjëhijadeje. Ijonö mae ajëmiˈiröhe jöho bojëmadeje.

5 Jabesi hijo miono'oho God-are a masije jëvadeje. Böröme
namiromo ajamuaje aho Keriso jabesi sa'a raje gemuoho
jiadeje. Keriso hu bogo ma-aehu jio'i hu God jië'ëro sa'ae
bövie bise'e muebejajego ëhuni noro hesi örire rajahiemu
rajahibe va'ejo.

6 Iae Israel-are ujo ömo'ömoho noro ëhi jië'e mu
maho baejë'e javue. Röhu hesi ujoho ma-ae gemuëro
gemuëro Keriso mae uehorovo'i a ioro'ioroho bogo ma
uehorovarueje. Bogo ma uehorovarueje röhu Israel-are ujo
muebejavuoröhëro God-hu uvade jöho bogo barëjë'eje. Ëhesi
bëhoho Israel-are siono baeromo mu ma bövi bise'o baejarue
aribövioھuremu God-ro muebejavuo'i uvadeje. Röhu ëhi jië'e
aribövioho bogo aho'oho jio'i ma-gemu gemu javue. God-hu
Israel-are mu ma baejarue aribövi muebejavuo'i uvadëhi
ëhi muebejavuajeje. Ëhuni Israel-are ujo muebejavuoröhëro
uvade jöho bogo barëjë'eje.

7 Göho Abraham-are ujoho aho'obëheje röhu ujo
ioro'ioroho hesi mu maho bövioھo bise'oho bogo
baeruomë'eje. Ëhesi jöho God-hu Abraham uavadoho God-
are surire jajivoromo uvë'eje: Jasi harihe Isaac'o hesi
ujohu'o ë aribövioھuremu jasi sionoho baeromo bövioھo
bise'oho baebe va'i jasi ujo ioro'ioroho bogajo. Ëhi uvë'eje.

8 Ëjö hesi bëhoho bogo Abraham hesi arijo'ëro ëma ni-
moromo baejade harihohu'o ë harihu hesi ujohu'o God-are
aboji harihu ömo'ömehu jio'i a'i God-hu Abraham bojami'i
uavade ujo ömo'ömoho ëho jaburo Abraham-are sionoho
baejarueje.

9 God-ro Abraham harihe bojami'i majahiromo uavadeje:
Evare majare na vuonorö'ö rue'iramu Sarah harihe
raho'a'ajëjo. Ëhi uvë'eje.

10 Abraham-are harihu göھuremu Abraham-are sionoho
bae'iröھego ëhi uvadeje röھu bogo ëھemu jio'i a'i ijonö
Rebecca harihe niö'i huodi'e dëre jëvadeje. Harihu niö'i
jabesi vavuoھo gemu jiadeje. Hu nosi hijo miono'e Isaac
jiadeje.

11-12 Röھu harihe niö'i bogo rëھëvë'e dëre jëvamu mu
maho o mu sisëھo bogo vaejë'iro evare majare God-ro jabesi
vëmoھo Rebecca uavadeje: Naro ijorajohemu ajami'iramu
böröme jio'iramu muriھuro bise'e jioromo ijorajo hesi
muoھo vaejahonövo'ajëjo. Mu ma o mu sisë bogo vaejare
majare harihe gemu ajami'i uvade hesi bëھoھo ëھuro huھu
nimadëھi ëھemu uehorovoromo ae baejëvoröھëni hu bogo
aehu mu ma vaejaruoھo gëromo rinëgo'i hesi nimoro ëma
rinëgajëro jië'ëro. Iae ëھuni mu bogo vaejare majare harihe

gemu ajamiˈi uvadeje.
13 God-hu ijoraje Jacob ajamiˈi murie Esau bogo ajamijade
jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvëˈeje: Na Jacob negoˈi
Esau bijönegade höjo. God-ro ëhi uvëˈeje.
14 Ëhi jiëˈoho no diehi uvoˈejo. Na no ëma uehorovoromo
uvoˈejo: God-hu a sisëro jiëˈëro sisëˈi uehorovoromo ëhioho
ëˈade höjo. Ëhi jiëˈoho jö sisëgo bogo ëhioho uvoˈejo.
15 Ëhesi bëhoho God-ro Moses uavadeje: Di aribövi
sisë jëvajoho huë baejëvoˈi negëˈoho ë aribövioho huë
baejëvoˈejöjo. O di ariböviohuni na vavaenimoˈi negëˈoho ë
ariböviohuni vavaenimoˈejöjo.
16 Ëhuˈëro jiëˈëro God-hu hesinö rinaguaje hesi bëhoho
bogo noehu nimoromo biririvoromo muoho vaeˈi aˈi huro
noni vavaenimoromo rinaguajeje.
17 God-hu sisë a börömo Pharaoh-are örire jö majahijade
jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvëˈeje: God naehu ja
böröme vaejavoromo döro bamavode hesi bëhoho naro jasi
sisë hesi iˈuoho bojamiromo ëhuro nasi vöröho ae röjëhijego
saˈae göre göre raromarue aribövioho ahoˈobëhe nasi ihoho
hebe vaˈoröhego.
18 Ëhuˈëro jiëˈëro God hesi nimëˈoho a ioroˈioro jabumëni
vavaenimoromo hesinö javuojöro gagovavuoˈi a ioroˈioroho
ma-rëmajeje jabesi nimoromo biririˈövoromo mu sisëhemu
vaenövoröhego.

God-hu dë vörönimoromo iˈu bojamuibe noni vavaenimobe vaˈaje jöhoje.

19 Ëhuˈëro jiëˈëro nani jero ae gö jö sisë uehorovoromo
nasi jöho ahoromo sarerivoromo ueˈaˈanue: God-ro hesi
nimoromo ramuëˈëro ëhuˈëro noro biririˈövoromo mu sisëho
vaejarue höjo. Noehu mu sisë vaejaruoho ëho bogo nosi
sisëhu jioˈi God-hu nimade muoho höjo. Hesi nimade muoho
bogo aho varijënoho javuego ëhuni no mu sisëho vaejarue
höjo. Ëhuni God-ro sarerivoromo ëma uövuaje höjo: Jemëhu
mu sisë vaejarujoho jemesi sisë höjo. Ëho bogo nosi sisëho
jioˈi God-ro hesi nimoromo ramuëˈëro ëhuˈëro no mu sisëho
vaejarue höjo.
20 Jaehu ëhi jiëˈe sareriˈe jö majehijëˈoho naro ja uaˈejo:
Ja ma-ae javajëjo. Ja ma-a javëˈoho röhu ja rabëni
biririˈövoromo God-are öriroho ëhi jiëˈe jö sisëho jövanuëjo.
No saˈaehu rama avoharuëhi ëhi javuoˈi God hu rama
avohoˈamaje aho vaˈëne jiëˈego ëhuni no bogo riˈöromo
uaˈejarëjo: Ja rabëni no ëhioho avohavuane höjo. Bogo
ëhioho uaˈejarëjo.

21 Ja'o uehorovone. Rama avoho'amarue aribövіehu sa'a
mugöru baeromo jabesi nimoromo avohë'oho iae maeje.
Nimë'oho sa'a mugöre gemu baeromo röhu ramae niö'i
avohëvo'ë'e rama göho maego maja börömohuni runo'e
bamo'irögoro göho sisëgo majae ëhi ë nemonövo'iröhëro.
22 Ëuhu jö hesi bëhoho God no avohavuaje aeje. No
avohavuaje aëro jië'ëro ëhu'ëro jië'ëro hu hesi nimoromo
ë'ë'oho iae maeje. Hu nimadeje huhu a i'u bojëmi'iröhe
vöröhu'o darugohu'o ae aho'obëhe röjëhi'iröhëni. Ëhuni
huhu dë vörönimego sisërëröhe aribövi jabesi öriroho
i'uoho bogo burëroho bojëmi'i ma-biririvoromo gë taemobe
rovadeje ijonö i'uoho bojëmi'iröhëni.
23 Ma-gë taemobe rovade hesi bëhoho hu nimadeje hesi
aji mabëhe nosi örire röjahui avoho'iro rabëni hu noni
vavaenimaje aribövie javuë'ego. Noehu hesi aji baeröhego
huhu huë baeromo avohavuade aribövie javuë'ego.
24 Jew rajo ioro'ioroho no hesinö javuojöro rinaguade
aribövie uëve. Röhu bogo Jew rajoho gemu rinaguo'i a'i sa'a
gö gö raje a ioro'iorohu'o rinëgë'eje.
25 God-hu sa'a ioro'ioro rajo hesinö jëvojöro rinëgoröhe
jöho urimë'i Hosea-ro God-are surire jajivoromo uvë'eje:
God-ro uvajëjo: Ëaribövioho bogo nasi aribövie jëvajoho
ijonö naro uë'ejöjo: Ëho nasi aribövie jioruomajëjo.
Ëaribövioho bogo nasi huë baejëvaje agane jëvajoho
ijonö naro uë'ejöjo: Naehu huë baejëvaje agane jioruo-
majëjo.
26 Di sa'are aribövіohuro henövare God-ro uë'ego: Jemë bogo
nasi aribövіehu jëvajë'ego henövaroho
ë aribövioho naro uë'ejöjo: God darugo'o hijaje a nasi aboji
harihu'e jëvajëjo.
27 God-hu sa'a ioro'ioro rajo rinëgade hesi jöho ëhi jio'i röhu
Israel rajo jabesi jö Isaiah-hu darugo'o uvade jöho God-are
surire jajivoromo ëhi uvë'eje: Nani Israel rajoho nie'u va'ëne
ae jëvo'ajëjo röhu ae ma-vemino'e i'uoho bogo bae'i mae
jioruomo'ajëjo.
28 Ëhesi bëhoho God-ro sa'ae aho'o jabesi sisëho ma-burëro
mevoromo i'uoho ma-ioro'ioremu bojëmi'ajëjo.
29 O Isaiah-ro ave jöhu'o jajivoromo uvadeje:
Jögoru eni jië'e ae Bada God-ro noni a uje gemu gemu bogo
vuonugahuo'ibejajo
Sodom amo barëjadëhi no'o ëhi barëjavuo'ibejajo.
Gomorrah amo sisërëjadëhi no'o ëhi sisërëjavuo'ibejajo.
Isaiah-hu urimo uvadëhi avevejö'oho Israel rajoho no ëhi ae
ma-gemu gemu God-are aribövi mae javue.

Israel rajehu Keriso bogo ma uehorovarue jöhoje.

30 Ëhi jiëˈoho no diehi uvoˈejo. No ëhi uvoˈejo: Israel rajoho bogo aˈi saˈa ioroˈioro rajoho bogo sivoho gabe rovare höjo God-are nunire mae riravoröhoho. Ëhi höjo röhu jabumëro Keriso-are örire mae uehorovoromo ëhuro God-are nunire mae riravoˈiröhe öroho iae baejëˈe höjo.

31 Saˈa ioroˈioro rajohuro baejare höjo aˈi Israel rajohuro uvare höjo: No God-are jögoru ejahëˈoho ëhuro hesi nunire mae riravoˈejarëromo God-are jöho ejahoˈi sivoho gabe rovaroho mae riravoˈiröhe öroho bogo baejare höjo.

32 Bogo baejare hesi bëhoho bogo uvareje: Kerisoro gemuëro ajamuiˈiramu mae javuoˈajë uvoˈi aˈi ömo gavareje gaˈi avohorovëˈëro God-are nunire mae riravo hesi jëvego. Ëhi jiëˈe öroho nahoromo bogo biroho'i God-are munë Iesu bijönimoromo hesirire munëro biberovanovareje.

33 Keriso munë vaˈëne jiaje jöho uhuˈe jajivoromo ëhi uvëˈeje:

Ëhuro gahëjo. God naro munë vaˈëne aho Zion bamajëjo.

Aëro hesirire ro biberovoˈaruëjo.

Hesirire ro rireromoˈaruëjo.

Aˈi ae rahu ë aho mae uehorovëˈoho bogo javojimo gaˈaˈajëjo.

10

1 O asëˈe aganomë nasi dë vövöbajoˈoho ahoˈo nimo avohoromo God-are örire ëninamijajeje nasi Israel saˈa rajohuro God-are iˈuoho bogo baeˈi ma-maro vaˈiröhego.

2 Ëhesi bëhoho naro jabesi muoho garomo uëve: God-are muoho nimo avohoruomaje höjo. Röhu bogo ma garomo ëˈoruomaje höjo.

3 God-hu nosi iho avohahuaje öroho bogo gavanovoˈi sarerivoromo uvoruomëˈeje: No mu mae vaejëˈoho God-ro göromo nosi sisëho uehorovoromo vuonugoˈiramu hesi nunire mae riravoˈejarëromo jabesi biririvoromo God-are jögoroho ejahoˈi ëˈo gavëˈeje. Ëhiˈoromo God-hu nosi sisë avohahuego hesi nunire mae riravoˈiröhe jöho bijönibijiohëˈeje.

4 Ëhesi bëhoho aëro sarerivoromo uvoruomajeje: No God-are jögoru ejahoromo mu mae vaejëˈoho ëhuro hesi nunire ma-mae riravoˈejarëjo. Ëhi uvoruomajeje. Röhu ae rahu Keriso mae uehorovëˈoho ijonöho bogo ëhioho uvoˈi aˈi uvarueje: Hesi Kerisoro ajamuiˈiramu God-are nunire riravoˈejarëjo.

Israel rajohuˈo saˈa ioroˈioro rajohuˈo Keriso mae uehorovego God-hu baejavuoromo maro bamavuaje jöhoje.

5 Jögoru ejahoromo God-are nunire mae riravoˈiröhe ë hesi jöho Moses-ro jajivoromo uvëˈeje: Ae rahu jögoru e barëjëˈoho ëhuro maro raromoruomoˈajëjo.

6 Röhu God-are jögoru ejahoromo hesi nunire mae riravoˈiröhe ë hesi darugoho bogo nosirehu jioˈi aˈi Keriso mae uehorovoromo God-are nunire mae riravoˈiröhe öroho iae nosirire jie. Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvëˈeje: Nadi jemesi simanoho uehorovoromo uvorëjo: No diehiˈoromo öˈidöroho iojiomoˈejarëjo. Ësurire jö hesi bëhoho uöromo ëˈadeje: Nadi uvorëjo: No diehiˈoromo iojiomoˈejarëjo ëhuro Keriso huˈirae baeromo vuonorö'ö ruvebijego huro no ajamuiˈiröhego.

7 O jö göho nadi uvorëjo: No diehiˈoromo vuovëˈe aribövіehu raromaruiroho abueˈejarëjo. Ësurire jö hesi bëhoho uöromo ëˈadeje: Nadi uvorëjo: No diehiˈoromo vuovëˈe aribövіehu raromaruiroho abueˈejarëjo ëhuro Keriso huˈirae barojomego ajamuiˈiröhego.

8 Keriso-are muoho bogo roriˈohoje. Aˈi God-are surire jöho ëhi uvëˈeje:

God-are jöho iae jemesirire höjo.
Hesi jöho dë vövöbajoˈere jëvëˈëro jemesi jöˈehu atoˈirarijoho höjo.
God-are jö hesi bëhoho Keriso mae uehorovoröhego noehu majëhijarue jöho uöromo ëˈadeje.

9 Jaehu dë vövöbajoˈere mae uehorovoromo uvëˈoho: God-ro Iesu ajamamu guomoromo riˈöjade hö uvoromo röhu mae uehorovanue jö jasi jöˈehu a huruoho majëhiromo uëvëˈoho: Iesu gemu Bada hö uëvëˈoho bogo sisëroho vaˈi maro hiˈaˈanue.

10 Dë vövöbajoˈo o jöˈo jabesi bëhoho dë vövöbajoˈere noro Iesu mae uehorovoromo ëhuro God-are nunire mae riravarueje. O jöˈëro no Iesuare jöho ae huruoho majëhiromo ëhuro bogo sisëroho vaˈi maro vaˈo hesi javue.

11 Ëhi jiëˈe jöho God-are surire jajivoromo uvëˈeje: Ae rahu ë aho mae uehorovëˈoho bogo javojimo gaˈaˈajëjo.

12 Ësurire jöho saˈae ahoˈobëhe aribövi nosi jöhoje. Jew rajo aribövіohuˈo saˈa ioroˈiorohuˈo bogo göho göho javuoˈi ma-gemuoho javue. Badaro gemuëro böröme namiromo ae ahoˈobëhe muebejavuoromo göröhe di ahuro huro ajamijöro ua gavamu gövuëˈoho no ae ahoˈobëhe mabëhe ajamuijajeje.

13 God-are surire jöho ëhi gemuoho uvëˈeje: Ae rahu Badaro ajamijöro ua gavëˈoho ajëmiˈiramu bogo sisëroho raromoˈi maro raromoˈaruëjo.

14 Ëhi jie röhu aehu Bada Iesu bogo ma uehorovë'oho
ajamijöro diehi ua ga'ë'ö. Ua ga'iröhe öroho bogoje. O hesi jö
bogo hejë'oho diehi mae uehorovo'ë'ö. Mae uehorovo'iröhe
öroho bogoje. O aehu hesi jö bogo majëhijë'oho diehi he'ë'ö.
He'iröhe öroho bogoje.
15 O God-hu a bogo rëmö'öjamu rovë'oho hesi jöho diehi
majëhi'ë'ö. Majëhi'iröhe öroho bogoje. God-are surire jöho
ëhi uvë'eje: Jö ma barovarue aribövioho mabëhe rovego
gëvarue höjo.
16 Mabëhe rovego gëvarue hö jajivadeje röhu Jew raje
ae aho'o bogo a'i ma-gemuëro gemuëro Iesuare jö maho
ejahë'ejö. Urimë'i Isaiah-ro jöe gemuoho jajivoromo
uvë'eje: Bada rahuro nosi jöho mae uehorovë'e höjo. Ae
vemino'ëro ejahuë'e höjo.
17 Ëhu'ëro jië'ëro Keriso-are jöho majahuijego ëhuro no
hejarueje. Heromo ëhuro no mae uehorovarueje.
18 Ëhi jie röhu naro uëve: Na Israel rajoho hejë'e höjo o
bogajo. Iae jabumë hejareje. God-are jö hejaroho iae hesi
surire jajivoromo ëhi uvë'eje:
Jabesi huëho sa'a viture viture he barëjë'e höjo.
Jabesi jöho maja rojomajire maja beva'ajire rërirae barëjë'e
höjo.
19 Röhu ave jöhu'o uë gë'ejo. Na Israel rajoho God-are jö
bëhoho gavare höjo o bogajo. Iae jabumë bëhoho gavareje
röhu bogo ejareje. Urimo Moses-ro God-are surire jajivo-
romo uvë'eje:
Jabesi sivu sivue raromarue aribövioho God naro
ajëmi'iramu
Jew rajoho jemëro gëromo dë vi'ehëgo'iramu uvo'a'arujëjo:
God-ro rabëni jabumë ajëmi'i no bogo ajamuijaje höjo.
O God na bogo avoho gevarue aribövioho naro ajëmi'iramu
Jew raje jemëro jabumë gëromo dë vörönimo'arujëjo.
Ëhesi bëhoho Israel rajohuro God-are jöho iae hejareje röhu
bogo ejahareje.
20 Ëhi jië'e jöe gemuoho Isaiah-ro ma-sama'e huruoho jajiv-
oromo uvë'eje:
Bogo birohevo'i nahevare aribövioho God na birohevare
höjo.
Nasi jöëni bogo uë gëvare aribövioho naro jabesi örire
röjahirovamu gevare höjo.
21 Sa'a ioro'ioro rajehu God biroho'iröhe jöho ëhi jajivo'i a'i
Israel rajo jabesi jöho jajivoromo ëhi uvë'eje: Jaburo nasiro
ruejöro na vae majae öve nugö'öbe rovë'e jevajëjo röhu
jabumë jöe bogo e'i biriri'övoruomaje aribövie jioruomajëjo.

11

God-hu Israel raje ae aho'obëhe bogo vuonugëvo'i a vituohuni vavaenimoromo ajëmibe rovade jöhoje.

1 Israel rajoho ëhi jië'e hia'i biriri'övë'e aribövie jioruomë'ego Paul naro uëve: Na ëhuni God hesi aribövioho ioro'ioremu vuonugëvë'e höjo. Bogo mae bogo vuonugëvë'eje. Paul na'o Israel raje jeve. Na Abraham-are uje jeve. Na Abraham-are uje Benjamin hesi uje gemuoho jeve.

2 Urimë'i God sa'a bövi bise'o bogo bamadevare evare Israel aribövioho hesi baejavuo'i uvë'ëro ëhu'ëro ijonöho bogo ramuö'öjë'eje. Elijah-hu ë'ade jöho jemë'o iae gavarujeje. Elijah-ro Israel rajo jabesi jö sisëho God majahiromo uavade höjo:

3 Bada jani suvuoro vënire buejaharue maratuoho Israel rajohuro dadovo'amë'e höjo. Jö jasiro baeromo majëhijarue aribövi ioro'ioroho muo'amë'e höjo. Vaevë'e na gemu jevajëjo. Röhu na'o anego'i nimaruëjo.

4 Elijah-ro God ëhi uavade höjo. Ëhi uavamu God-ro Elijah mana diehi uavade höjo. Huro ëhi uavade höjo: Ja uvanuoho: Na gemu jevajë uvanuoho röhu na Israel raje ae aho'obëhe 7,000 avoho nugo'amë'e jevajëjo. Ëhu'ëro jabu'o na bogo vuonugevo'i sareri'e god gö Baal ague aho raromoromo rajahiruomë'e höjo. God-ro ëhi uavade höjo.

5 God-hu Israel rajo ioro'ioro avoho nugo'amadëhi avevejö'oho ëhi gemuohoje. God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo Israel rajo a vituoho avohoromo maro ramuë'eje.

6 Avoho ramuade hesi bëhoho noehu vaejarue muoho bogo uehorovë'e hesi ëma nimoromo huë baejavuoromo ajamuijadeje. O noro mu mae vaejego huro ëho garomo avoho ramuo'ibejo ëho bogo hesi ëma nimoromo huë baejavuaje muoho jio'ibejo.

7 Ëhu'ëro jië'ëro Israel rajohuro God-are nunire mae riravoröhe öri nahobe rovaroho bogo birohareje. Ae ma-gemu gemu God-ro hesinö baejavuë'ëro ë öroho birohareje. Israel rajo a ioro'ioroho God-ro ma-rëmamu jabesi biriri'övoromo mu sisëho vaebe jijihadeje.

8 God-are surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvë'eje: God-ro jabesi öroho tugohëhamu momorö'ö uro'amë'ëro God-are muoho jabesi nunoho bogo garomo hesi jöho jabesi hia'oho bogo hebe rovaroho jaruvohu'o ëhi gemuoho höjo.

9 Röhu Israel rajo jabesi jöho David hu'o God-are surire jajivoromo uvë'eje: God jero ëhi'onego jabumëro

uvoˈirarëjo: No mae javuajëromo söröe ijanovego evare guaevëro jiomëvanovoromo buorëro taemëvanovoromo guaro rireromëvanovoromo ëhiˈoromo ëhuro jabesi iˈuoho mana baeruomoröhe.
10 God jero jabesi nunoho tugohëhonego ramoramovëhego bövioho biseˈoho bogo garuomoˈirajo. Iˈu böröme bojëminego baeromo ma-ioroˈiore gemu deje gurorovëˈe jijihoˈirajo. David-ro ëhi jajivëˈeje.

God-hu saˈa ioroˈioro rajo baejavuoromo mare bamavuaje jöhoje.

11 Ëhuni na uëve: Israel raje rireromëvadoho na ëhuro ioroˈioremu sisërëjëvo hesi höjo. Bogo mae bogo. Aˈi Israel raje Keriso bijönimëˈego ëhuro saˈa ioroˈioro raje sisëˈi jëvajoho God-ro baejëvoromo maro bamëvëˈeje. Baejëvoromo maro bamëvade hesi bëhoho ëhuro Israel rajohuro dë viˈehëgego uvoruomoröhego: God-ro diehiˈoromo saˈa ioroˈioro rajoho ajëmiˈi no bogo ajamuijaje höjo.
12 Israel rajohuro Keriso bijönimoromo God-hu ajëmaje muoho boremiˈöjamu ëhuro saˈa ioroˈioro raje dinöˈe dinöˈe raromaruohuro Keriso-are mu maho baeruomëˈeje. Ëhuni jemëˈo uehorovore. Israel raje aribövie ahoˈobëhe vuonorö'öromo God-are örire avoˈavoho uehorovoˈiramu ëhuro saˈa ioroˈioro rajohuro Keriso-are mu maho bae avo-horuomoˈëˈe.
13 Röhu saˈa ioroˈioro rajomë naro jemesi örire ave jöho uëˈiëˈe. Kerisoro na remöˈöjëˈëro na hesi jö baeromo saˈa ioroˈioro rajo jemesi örire majëhibe juvaje ae jeve. Naro uvajeje: Ëmuoho böröme hö uvoromo nimorohëˈi Keriso-are jöho jemesi örire majëhijajeje.
14 Keriso-are jöho saˈa ioroˈioro rajo jemesi örire majëhiromo na nime nasi saˈa rajohuro dë viˈehëgego uvoruomoröhego: Saˈa ioroˈiorehu mu ma baeruomajëhi rabëni noˈo bogo ëhioho baejare höjo. Jabuhu ëhi uvëˈoho nani naehu ajëmiˈirodoho eni jevoˈëˈe. Ëhuro jabumë Keriso uehorovoromo bogo sisëroho vaˈi maro vaˈoruomoˈëˈe.
15 God-ro Israel rajoho roriˈo rëmöˈöjëˈëro ëhuˈëro saˈae ahoˈo jemëˈo buore vaeromo huˈo jemëˈo gemu mae raro-marujeje. Ëhuˈëro jiëˈëro God-ro Israel rajoho sionëro baejëvoˈiramu ëhuro ajiˈe mu göëro urimore muoho iosir-amiromo börömo bëhe rueˈëˈe. Ëho vuovoromo iˈovanovëˈe muoho jianovoˈëˈe.
16 Röhu i mugöru vitu harihoho urimo atoromo God bo-jamijëˈiroho i mugöru vitu göhuˈo ëhuˈo hesije. O ijo dirume God bojamijëˈiroho ijo mahuˈo ëhuˈo hesije. Ëuhu jö hesi

bëhoho Israel rajo hijo miono'e God-are ariböviëro jëvë'ëro ëhu'ëro ijore jiobe rovaje hijo miono'ohu'o jabesi ujohu'o God-are aribövie javue.

17 Röhu uhu jö göho olive ije gö amore bivaroho gö je'ore ëma rijadohoje. Israel rajoho no amore bivare ijoho va'ëne javue. O sa'a ioro'ioro rajoho jemë je'ore ëma rijade ijoho va'ëne jëve. Röhu God-ro amore ijo hesi ade gö tarivo'amoromo rori'o bahi'i je'ore ijo hesi adoho ujuohoromo sionore bijioho nugo'amadeje. Ëhu'ëro jië'ëro je'ore ijo adohuro amore ijo hesi rihuoho baeromo sirihiromo ma-mabëhe gemuoro iojiomë'eje. Ëuhu jö hesi bëhoho God-ro sa'a ioro'ioro raje jemë Israel rajohu'o gemuore bimuvëvamu jemë'o God-are mu maho baejarijeje.

18 Tarivoromo rori'o bahijade ijo adoho garomo nadi uvore: Noro jabumë iosirëmiromo ma-mabëhe javuoromo jabesi sionoho baejë'e javuajëjo. Jemë ëhi uvë'oho avo'avoho uehorovoromo uvore: No ma-ijo ado va'ëne javuajëjo. No ijo bëhoho bogo rihuoho bojëmijarue höjo. A'i ijo bëhohuro no rihuoho bojamuijaje höjo. Ëhu'ëro no bogo masijoho javuajëjo.

19 Röhu nani jero ue'a'anue: Iae mae höjo röhu ë ijo adoho tarivë'e höjo ëhuro naro jabesi sionoho bae'irodego. Ëhu'ëro naro jabumë iosirëmiromo ma-mabëhe jevajëjo.

20 Iae mae uevanue röhu jabumëro Keriso-are jöho bogo ma uehorovamu ëhuni tarivë'eje. Röhu jero Keriso mae uehorovë'ëro ëhuro biririvoromo sirihiromo namijanue. Ëhuni nadi jasi sivuoho uehorovoromo uvone: Na böröme namijajëjo. Nadi ëhioho uvo'i a'i juhuonivone.

21 Israel rajo ijo ado ma va'ëne jëvadoho röhu God-ro jabesi sisëho bogo ma-nunëremuoho gë'i tarivoromo rori'o ruruhö'öjadeje. Ëhi jië'e jiaje ëhuni je'ore ijo adoho jero nadi uvone: Na sisë vaejë'oho hu ma-nunëro ge'a'ajë uvo'i a'i uvone: Na sisë vaejë'oho ë Israel aribövi i'u bojëmadëhi God-ro ëhi jië'e i'uoho na'o bojemi'ajëjo.

22 Ëhuni ave jöhuremu uehorovone. God hu huë baejavuaje aeje. Röhu hu i'ue bojamuijaje aeje. Sa'are rireromare aribövi jabesi örire i'ue bojëmijë'eje. O jasi örire huë baejavajeje. Huhu huë baejavaje muoho jaehu mae uehorovobe va'ë'oho iae huë baejavonövo'ë'e. O bogo mae uehorovë'oho huro ja'o tariö'öjavo'ë'e.

23 O Israel rajoho Keriso bogo mae uehorovarueje. Röhu ë mu sisëho vuonugo'i Keriso mae uehorovë'oho God-ro ë aribövioho tariö'öjëvadoho ujuohoromo röhu maho sionore bimuvëvo'ë'e ëhi jië'e mu vae'iröhoho God hu eni jië'ëro.

24 Ëhesi bëhoho sa'a gö rajo ae javajoho ja je'ore ijoho va'ëne javadeje. Ëhi javamu röhu God-ro ja je'ore ijo adoho va'ëne tariojavoromo amore ijo gemuore bimuvavadeje. Ëhi jië'e anoji'e muoho vaejë'ëro ëhu'ëro noro biririvo avohoromo uvarueje: God-hu Israel rajo ë amore ijo ado tarivoromo rori'o bahijadoho ujuoho sionore bimuvëvanovë'oho ëho ma-samae jio'a'ajëjo.

God-hu ae aho'obëhe nosi jöëni vavaenimoromo maro bamavuo'iröhe jöhoje.

25 Aganomë ave jöho urimë'i God-hu gurihijadoho avevejö'oho röjahuijë'eje. Ëjöho na nege jemëro avoho ga'irarijego jemëro jemesi sivue uehorovoromo uvojöëni: Nosi simanoho mabëhëro javuë'ëro mae raromarue höjo. Ëjöho na majëhi'ië'e. Israel rajo a ioro'iorohuro hia'e biriri'övaroho bogo ioro'ioremuoho ëhioho jëvobe va'i hujeji sa'a ioro'ioro raje ae aho'obëhe God-arinö rueruomo'iramu evare barë'ë'e.

26 Sa'a ioro'ioro rajohuro rueruomo'iramu evare Israel rajoho ae aho'obëhe sisëre jëvajoho God-ro baejëvoromo maro bamëvo'ë'e. God-hu Israel rajo baejëvoromo mare bamëvo'iröhe jöho God-are surire ëhi gemuoho jajivoromo uvë'eje: Bada God-ro uvajëjo:

Ajëmi'iröhe ahuro nasi dahorure Zion jioromo ruvebi'ajëjo.
Ruvebiromo God bijönimarue mue aho'o Jacob-are ujo ömo'ömehu vaejaruoho rori'o babu'ö barë'ajëjo.
27 Jabesi sisë u'ovëho'irode majare evare ëhi jië'e ioro'ioremu jioröhe jögoroho naro bojëmi'ejöjo.
Israel rajo jabesi jöho ëhi jajivë'eje.

28 Israel rajehu Keriso-are jö ma bijönimaruohuro ëhuro jabu rori'o tario rëmaje aribövie jëve ë hesi bëhoho God-ro sa'a ioro'ioro rajoho ajëmi'i nimë'ëro. A'i God-hu Israel rajo nimoromo baejëvadohuro ëhuro jabumë God-hu huë baejëvaje aribövie jëve ë hesi bëhoho God-ro Israel rajo jabesi hijo miono'o jabesi ujoho ajëmi'i uvë'ëro jië'ëro.

29 Ëhesi bëhoho God-hu di aribövi hesinö jioruomoröhego uëromo hesi mu ma suvuoro bojëmijë'oho huro bogo jö göho uehorovo'i ëhi gemuoho uehorovëvobe va'ë'e. Ëhuni Israel rajoho bogo vuonugavuo'ë'e.

30 Urimoroho sa'a ioro'ioro rajoho jemëro God-are jöho bogo ejahonövarijeje. Bogo ejahamu God-ro gavë'ëro röhu jaruvoho gavade Israel rajohuro hesi jöho bogo ejahamu gëgorovo huotorovoromo sa'a ioro'ioro rajo jemesi jöëni vavaenimë'eje.

31 God-ro saˈa ioroˈioro rajoho jemëni vavaenimoromo
ajëmijëˈëro Jew rajehu avevejöˈe God-are jö bogo ejaharuoho
ijonö God-ro jabesi jöëni ëhuˈo vavaenimoˈiramu maro
jëvoˈëˈe.
32 God-ro ae ahoˈo jögoru ahoˈiröhe hesi darugo uhure ra-
muëˈeje ëhuro ijonö ae ahoˈobëhe no huë baejavuoˈiröhëro.
33 Asëˈe God-are huë maho bogo biseˈo vaduˈohoje. Hesi
simano maho nuni aji maho börömo maeje. Huhu uehoro
mae baejaje hesi bëhoho rahuro biroholˈibejo. Huhu diehi
ëˈaje öroho rahuro gaˈibejo.
34 God-are surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvëˈeje:
Rahuro Badare uehoroho gavëˈe höjo.
Hesi öriroho rahuro jögoroho mamiˈajëjo.
35 Raro suvuoroho bojamijëˈëro ëhuˈëro
God-ro mana vuonorö'ö bojamiˈajëjo.
36 Ëhesi bëhoho God-ro bövioho biseˈoho hesiremu
javuoröhego avohavuëˈëro huro döre hiromo ahoˈobëhe
muebejavuajeje. Ëhuni hesi ihoho gemu rajahiemu rajahibe
vaˈejo. Iae mae.

12

Noehu God-are örire dë vövöbajoˈe ahoˈo bojamiromo hesi mu vaenövoröhe jöhoje.

1 Aganomë God-ro ëhi noni vavaenimëˈëro ëhuni na nege
jemëro jemesi sino hahoˈe dë vövöbajoˈe ahoˈo baeromo God-
are örire gemu bojamirovoˈirarijego. Ëhi bojamirovëˈoho
ëhuro Jew rajehu vuovëˈe mi suvuoro God-ni bahijaruoho
bogo ëhioho jioˈi nune jiëˈe suvuore jioˈëˈe. Ëhi jiëˈe su-
vuoroho God-aremu jioˈiramu ëhuro hu nimo avohoˈëˈe.
Jemesi arijoˈarije God-are örire ëhi bojamirovëˈoho ëhuro
jemë simano mae jioromo God avoho rajahiˈaruje.
2 O ave saˈarohemu uehorovarue ariböviehu nunire bahi-
jarue mu sisëho nadi ejëhoromo vaenövore. Aˈi nugego
God-ro jemesi uehore ahoˈo huotovëhoˈiro ëhuro jemesi
dë vövöbajoˈere God-are aji mahemu baebe vaˈirarije.
Ëhi ëˈëˈoho God-hu diehi diehi jiëˈe mu nimajoho jemë
gaˈaˈaruje. Gaˈaˈaruje diehi jiëˈe muoho sisëho bogojioˈi God-
are nunire ma-maemu jioˈiramu.
3 Röhu God-ro hesi nimoromo huë baejevoromo apostle
mu hesi darugoho bojemijëˈego ëhuni ave jöhuˈo majëhiˈejo
jemë ae ahoˈobëhe heˈirarijego. Nadi jemesi sivuoho ue-
horovoromo uvore: No a masije javuajëjo. Aˈi jemë ae
gemu gemu avoho uehorovoromo uvore: Naro hesi örire

mae uehorovoromo mu vaejöro God-hu ajemadëhi naro hesi
örire ëhi mae uehorovoromo ëhi jiëˈe muoho vaenövoˈejöjo.
4 No sino hahoˈe gemu gemu javuo rove. Röhu öve höre
nune ëhi jiëˈe inömoho ahoˈobëhe javuëˈëro inöme göëro mue
gö vaejarueje inöme göëro mue gö vaejarueje.
5 Ëhesi bëhoho ekaresiaho no ae ahoˈobëhe javue. Ëhi
javue röhu Keriso-are ae gemuoho javuëˈëro ëhuro ahoˈo
sino hahoˈe gemuoho javue. Ëhi javuëˈëro no ae ahoˈobëhe
gemuore bimuvorovëˈe javue. Nosi sino hahoˈo bimu-
vorovarëhi ëhi gemuoho javue.

6 Röhu God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo ae gemu
gemu suvuoro gö gö bojamuijamu baebe rovareje. Ëhuni
suvuoro diehi baejare ëhi jiëˈe muoho vaebe vaˈejo. Jö
God-aro baeromo a majëhiˈiröhe suvuoro baejëˈoho mae
uehorovoromo uvoˈejo: God-are jöho ëhi röjahuijëˈe hö
uvaruëhi ëhi jiëˈe jöhemu ae majëhibe vaˈejo.
7 O ae gö a ajëmiˈiröhe suvuoro baejëˈoho iae no ae ajëmibe
vaˈejo. O God-are öri röjëhijarue ae javuëˈoho iae no ae
röjëhibe vaˈejo.
8 O jögoru bojëmijarue ae javuëˈoho iae no jögore bojëmibe
vaˈejo. O ae suvuorëmijarue ae javuëˈoho iae no öve
sasohavuoˈiramu suvuorëmibe vaˈejo. O masijo riravoromo
muebejëvarue ae javuëˈoho ëhuremu uehorovoromo mue-
bejëvobe vaˈejo. O huë baejarue ae javuëˈoho daje nimoro-
horomo huë baeromo ajëmibe vaˈejo.

9 Ae gö rajëhijëˈiroho nadi ma-döhuremuoho rajëhiˈi jemesi
uhohuˈo rajëhibe vaˈore. Mu sisë rovajoho bijönimoromo
nadi gavanovoˈi mu maemu maˈenobe vaˈore.
10 Göëro göho Christian ö muenoˈe hö uvoromo huë
baerovore. A ioroˈioro jabesi ihoho döro bamoromo rajëhi
avohore.
11 Muoho nadi bijönimoˈi biririvoromo vaebe vaˈore. Jasi
dë vövöbajoˈe ahoˈo Badare öroro gemu bojamirovoromo
hesi muoho vaejahobe vaˈore.
12 Uvore: Ijonö God-ro mae ajamuiˈiramu aji maro
raromoˈejarëromo nimorohobe vaˈore. Huë sisë rovëˈiroho
biririvoromo riravobe vaˈore. Majae ëhi God-are öroro jöe
atoromo ë muohuremu uehorovobe vaˈore.
13 God-are aribövie huë vavaene jëvëˈoho suvuorëmiromo
ajëminövore. Aehu vejöˈe iˈe rovëˈoho nihudëgonövore.

14 Aehu sisë vaejëvoˈi arijëˈoho jemëro God uavego huro
jabumë huë mae bojëmiˈiro. Nadi uavego huro sisëho
bojëmiˈi aˈi uavego mae bojëmiˈiro.

15 Ae nimorohëˈoho jemëˈo gemuoro bimuvoromo nimorohore. Ae vavaenimëˈoho jemëˈo gemuoro bimuvoromo vavaenimore.
16 Jemë ahoˈobëhe ma-gemu uehorovoromo huë baerovore. Nadi uvore: No masijëro javuëˈëro mu ininoho bogo vaeˈejarëˈi mu böröme o biseˈe ma-vaere. Nadi sivuoho uehorovoromo uvore: No simano maˈe ae javuajëjo.
17 Ae göehu sisë vaejëvëˈoho nadi mana sisë vaejëvore. Ae ahoˈobëhe uvaruoho: Ëmuoho mae hö uvaruoho ëhi jiëˈe muoho vaeˈi ëˈo gare.
18 Huë mae hesi örohuremu uehorovoromo ë hesi muohuremu vaeromo ae ahoˈo jabuˈo gemu mae raromo gare.
19 Aganomë aehu sisë vaejëvëˈoho nadi mana iˈuoho bojëmiˈi ma-ga taemorego hesi God-ro vörö'iraeromo iˈuoho bojëmiˈiro. Ëjöho God-are surire uvëˈeje: Badaro uövuajëjo: Iˈu bojëmiˈirodoho nasi mue höjo. Naro mana bojëmiˈejöjo.
20 Ëhi uvëˈe jiaje nadi mana bojëmiˈi aˈi God-are surire jöho uvëˈe jiajëhi ëhi vaere. Ëjöho ëhi uvëˈeje: Jaˈo muorovaje aho hömëˈiroho ioho ma-bojaminëjo. O jovo iˈi nimëˈiroho jovoho ma-bojaminëjo. Ëhi ëˈëˈoho ruehuro ëho garomo tiöromo gövögövövoromo avoˈavoho uehorovoˈajëjo.
21 Mu sisë rovëˈiroho nadi ejahorego jemë ruahöˈöjëvego bejëvoˈi aˈi mu mae vaeromo ëhuro ë sisë rovajoho ruahöˈöre.

13

Saˈare a masijehu bojamuaje mu noehu vaeröhe jöhoje.

1 Ae gemu gemu ahoˈobëhe ave saˈare a masijo jabesi jöho ejëhore. Saˈae dinöˈe dinöˈe raromoromo masijo vaejarue aribövi jabesi darugoho bogo ëma riˈöˈi God-ro darugoho bojëmiromo uëvadeje: Ëmuoho vaerëjo.
2 Ëhuni ae rahu ave saˈare a masijo jabesi jö ahëˈoho ëhuro God-hu bamade muohuˈo muˈuvajeje. God-hu bamade mu muˈuvëˈoho ëhuro iˈuoho mana baeˈëˈe.
3 Saˈare a masijo jabesi mu bëhoho mu ma vaejarue ariböviohuro bogo juhuonivoˈi aˈi mu sisë vaejarue ariböviohuro juhuonivoˈiröhego. Jabesi mu bëhoho ëhije. Ëhuni ja saˈare a börömo bogo juhuonamiˈiëˈoho mu mahemu vaene. Mu ma vaejëˈoho huro jasi ihoho mae uaˈëˈe.
4 Saˈare a börömoho God ajamiromo mu vaejaje aeje ëhuro ja mae javoˈiröhego. Aˈi jaehu sisë vaejëˈiroho juhuonamine. Rabëni iˈu bojamuiˈiröhe vöröho ave saˈare a börömoho bogo ëma baeˈi aˈi God-are mue vaeromo mu sisë vaeruomaje aribövioho God-are vörö'e iˈuoho mana bojëmijajeje.

5 Ëhuni jero ave saʹare a masijo jabesi jöho ejëhone. Ejahëʹoho ëhuro iʹuoho bogo baeʹaʹanue. Röhu göho jasi dë vövöbajoʹere herovoromo uvoʹaʹanue: Na mu mae vaejëʹe jevajëjo.

6 Iae ëhuni ave muohuʹo vaejarujeje. Jemëro jabumë tax-oho bojëmijarujeje rabëni ave saʹare a masijohuro God-are muoho vaeromo avoho muebejaruëro jiëʹëro ë hesi bëhohuni.
7 A masijo jabesi örire diehi jiëʹe mu vaeʹirarijoho ëhi vaere. Tax ihe gö gö bojëmiʹirarijoho ëhi bojëmire. Mae uehorovoʹirarije aribövioho mae uehorovore. Rajëhiʹirarije aribövioho rajëhire.

Göehu gö hesi örire diehi jiëʹe mu vaeröhe jöhoje.

8 Suvuore rabe a mana bojëmiʹirarijoho ma-burëro mana bojëmirego ë muoho barëʹiro. Aʹi ave muohuremu jiemu jiobe vaʹëʹe dë vövöbajoʹe a bojëmiʹirarije muohoje. Göehu gö dë vövöbajoʹe ahoʹo bojamijëʹoho ëhuro God-hu bojamuade jögoroho e barëʹaruje.
9 Rabëni hesi bëhoho God-hu bojamuade jögoroho ëhi uvëʹeje: Nadi gohoʹamonëjo. Nadi ae anonëjo. Nadi vajiohe ëʹonëjo. Nadi ae gö hesi böviëni biseʹënioho ganiganimonëjo. Ëjöhuʹo jögoru ioroʹiorohuʹo ë hesi bëhoho ëhi uvëʹeje: Jasi arijoʹarije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo.
10 Jasi ae gemuoho dë vövöbajoʹehu rajahijëʹoho hesi öriroho mu sisëho bogo vaeʹaʹanue. Ëhuni göehu gö rajahirovëʹoho ëhuro God-are jögoroho e barëʹanue.

11 Ëhi jiëʹe muoho vaenövore rabëni hesi bëhoho jaruvoho diehi jiëʹe maja jiajoho jemë iae gavaruje. Momorö'öjarujoho riʹöʹirarije majaho rovëʹeje. Ëhesi bëhoho aevoʹi Keriso mae uehorovare majare evare noehu Godʹo maro raromoʹiröhe majaho ëgoʹo jiadeje. Jaruvoho ë majaho dunove.
12 Vahioho barëʹi Badahu rueröhe majaho sisonuvoʹirögoro ëʹe. Ëhuni ramoramoʹe muoho vuonugoʹi muorovoʹiröhe inömo inömoho ujuohoʹejo ajiʹe majare muorovoʹiröhëro.
13 Aehu majare avoho raromo jijiharuëhi noro ëhi ëʹejo. O gemuore gagovoromo mahunöʹe uruvoromo tiöromo jijihëʹoho bogo. Jovo iromo simano sisërëjëʹoho bogo. Öehu jijihanovoromo mu gö gö vaejëʹoho bogo. Ire muorove bogo. Ae gö jabesi mu mahuni dë vörönimëʹoho bogo.
14 Aʹi jemëro Bada Iesu Keriso-are darugoho baeromo ëhuro sinehu sisë nimajoho nadi eromo hesi muoho vaere.

14

Noehu bogo masije riravoromo uvoˈiröhe: Christian ö mueno'oho sisë hö uvoˈiröhe jöhoje.

1 A ioroˈiorohuro Keriso mae uehorovarueje. Röhu bogo avoˈavoho uehorovoˈi ma-juhuoni juhuonie mae uehorovarueje. Ëhi jiëˈe aribövіehu ekaresiae jemëˈo bimuvoˈi nimamu gëvëˈiroho jemesi baejëvore. Röhu nadi uvore: Jabumë rueˈiramu noro jabesi jöho ahoˈahovoˈejarëromo baejëvore.

2 Ae göëro biriri vorom o Keriso avoho uehorovoromo uvoˈëˈe: I mi bövi biseˈo ijëˈoho iae mae höjo. Ae göëro juhuoni juhuonie uehorovëˈëro mioho bogo iˈi ma-iemu iˈëˈe.

3 Röhu mi bövi biseˈo ijanue aharo nadi sivoromo uvone: Mi bövi biseˈo juahovaje aho ma-asisöˈo vaˈënëro jiëˈëro juahovaje höjo. Nadi ëhioho uvone. O mi juahovanue aharo nadi uvone: Bövi biseˈo ijaje aho vajamirovajëjo. Nadi ëhioho uvone. God-ro ë aho hesinö baejëˈe höjo.

4 Ae gö hesi mu ajamaje aho jaehu garomo sisë hö uaˈiranoho ëho bogo jasi muehuje. God hesi böviohuremu gaˈëˈe hesi mu ajamijaje aho mae namiˈiramu o beˈiramu. Röhu hu iae namiˈëˈe. Rabëni hesi bëhoho. Hesi Bövioho ajamiˈiröhoho eni jiëˈëro ëhuro hu ajamiˈiramu biriri vorom o mae namiˈëˈe.

5 Ae göëro uvajeje: Ëmajaho ë majaho börömego ëhuni ë majaroho no God mae uehorovoromo raromoˈejarëjo. O maja ioroˈioroho ma-mu majaemu höjo. Ae göëro uvajeje: O bogo ëhioho jioˈi aˈi majae ahoˈobëhe God-are majae jiëˈëro no God uehorovëˈi muoho vaeˈejarëjo. Ëhi jiëˈe uehoroho niöˈi jëve. Röhu ae gemu gemu di uehoroho mae hö uvanuoho ë uehoroho gemu maˈenoromo hi juvone.

6 Ae rahu uvëˈiroho: Ëmajaho böröme hö uvëˈiroho huro Bada mae uehorovoromo ëhuni ë majaho uehorovajeje. O ae rahu mie rabe ijëˈiroho huro uvajeje: God-ro suvuoro mae bojemijëˈe höromo ijajeje. Ëhuˈëro Bada mae uehorovoromo ijajeje. O ae rahu mie rabe juahovëˈiroho Bada mae uehorovoromo ëhuni juahovajeje. Juahovoromo röhu i rabe ijajohuni God huë mae uavajeje.

7 Ëhesi bëhoho no ave saˈare raromëˈiroho bogo nosi jöënioho gemu raromarueje. O vuovëˈiroho bogo nosi jöënioho gemu uehorovoromo vuovoˈi

8 aˈi raromëˈoho Badare jöëni uehorovoromo raromarueje. O vuovëˈoho Badare jöëni uehorovoromo vuovarueje. Ëhuˈëro jiëˈëro raromëˈoho o vuovëˈoho no Badare javue.

9 Kerisohu guomoromo röhu riˈöromo hijade hesi bëhoho
vuovëˈe ariböviohuˈo ave saˈare raromarue ariböviohuˈo
nosi Bada jioromo muebejavuoˈiröhëni. Ëhuˈëro no Keriso-
aremu javue.
10 Ja rabëni jasi öehu mu ëˈajoho garomo sisë höromo
aganueje. O ja rabëni öho juhuoniˈe ae höromo sivanueje.
Hujeji God-are majaho rueˈiramu no ahoˈobëhe hesi nunire
riravoˈejo hesi huro mevavuoröhego.
11 Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvëˈeje: Badaro ëhi
uövuajëjo:
Na daruge jioromo hijajoho iae mae jioˈego ave jöhuˈo mae
majëhiˈiëˈajëjo.
Ae ahoˈobëhe God nasi jöëni gemu ague aho raromoˈaruëjo.
Ae ahoˈobëhe jöˈëro huruohoromo uvoˈaˈaruëjo: Nörö God
höjo.
12 Noehu God-are nunire gemu riravoˈiröhe jöho ëhi ja-
jivëˈëro ëhuni no ae ahoˈobëhe gemu gemu God-are nunire
riravoromo mu vaebe rovare bëhoho huruoho majahiˈejo
huro heröhego.

No mue gö gö nosi Christian ö muenoˈo jabesi nunire bogo vaejego jabuhu no göromo nosi döre bogo öˈoromo mu sisë vaejego rireromëvoˈiröhe jöhoje.

13 Ëhuni ëˈego no ijonöho bogo uvoˈiro: Ëaho mi ijajoho o
ëhi jiëˈe mu vaejajoho ëhuro mu sisëho vaejaje höjo. Ëˈego
no bogo ëhioho uvoˈi. Aˈi uvore: Noro mue gö gö agano
jabesi nuniroho bogo vaeˈejarëjo jaburo no göromo nosi döre
öˈoromo mu sisë vaejego rireromëvojöëni.
14 Na Bada Iesuare ae gemuohuro jevëˈëro ëhuˈëro na ma-
mae garomo uvajeje: Ijarue ioho mioho bövioho biseˈoho
God bogo ahavuaje höjo. Iae ëhi jie röhu aehu uvëˈoho: God-
ro ahavuade hö uvoromo ë uvade aehu ijëˈoho sisëje.
15 Ëhesi bëhoho mae höromo jaehu ie mie jasi Christian
ae gö hesi nunire ijamu ë ahuro garomo uvëˈoho: O God-
hu ahavuade ioho ijane höjo. Ëhuni naˈo God-are jöho
ahoromo iˈejö uvëˈoho jaehu hesi nunire ijanoho ëho bogo
maho ëˈaneje. Jero hesi örire bogo uehorovëˈe ma-ijaneje.
Ëa hesi jöëni Kerisoro guomëˈe jiaje ëhuni nadi ioho mioho
ëma iromo ëhuro hu ijumone.
16 Jemëhu uvarujoho: Ie mie jove bövie biseˈe ijëˈoho mae
hö uvarujoho gavëˈi ueˈahore. Ae göëro gëromo jemesi mu
ma hesi jöho sisëˈi atoˈëˈö.
17 God-hu böröme namiromo muebejavuaje hesi bëhoho
bogo ie jove ueˈaharuoho jioˈi aˈi mu mae vaeromo

huë baerovoromo God-are Aruˈahehu dë vövëbajoˈo saso-
havuego raromaruohoje.
18 Ëhi jiëˈe mu ma vaeromo Keriso-are mu vaejahëˈoho
God-ro ëhi jiëˈe aho nimoˈiramu ae ahoˈobëhe uvoruomoˈëˈe:
Ëahuro mu maho ömaje höjo.
19 Ëhuˈëro jiëˈëro no ave muohemu ëˈo gaˈejo. Noro
gemuoro avoho huë mae raromoromo ajamirovoˈejo ëhuro
avoho biririvoromo riravoˈiröhëni.
20 Jemëro nadi iemuoho miemuoho uehorovoromo God-
hu ae gö jabesi dë vövëbajoˈere mu vaejajoho ijumëhore. Ie
ahoˈobëhe God bogo tugohëˈeje. Röhu jemëhu i ueˈahamu ae
göehu gëromo jabuˈo ueˈahoromo God-are jö ahëˈoho ëhuro
jemëhu ueˈaharujoho sisë jioˈëˈe.
21 Aˈi aveho mu mahoje. Jaehu mi ijamu wine jove ijamu
o mu rabe vaejamu jasi Christian aganehu ja garomo döre
öˈoromo rireromoˈiröhe ëhi jiëˈe muoho gorone.
22 Jaehu uvanuoho: Na ie mie bövie biseˈe ijëˈoho iae
mae hö uvanuoho jero ine. Röhu jasi sivue God-are nunoro
ine. Jaehu uvëˈoho: Ave muoho iae mae hö uvëˈoho röhu
ë muoho vaeromo heˈirane dë vövëbajoˈoho mae jiavamu
hejëˈoho huë mae javajeje.
23 Aˈi jaehu i iˈiëˈiroho uehore niöˈi baeromo röhu ë i ëma
ijëˈoho God-are nunire mu sisë vaejanueje ë hesi bëhoho ja
bogo herovoromo uvaneje: Iae mae-ëjo. God-ro ëhi jiëˈe
muoho nimajë uvëˈe ëma ijëˈëro. Jaehu bogo uvëˈoho: Iae
God-ro ë muoho nimajë uvëˈe mu ëma vaejëˈoho ëho mu sisë
vaejanueje.

15

*Nosi sino bogo uehorovoˈi a ioroˈioro jabesi jöhuˈo ue-
horovoromo mu vaeröhe jöhoje.*

1 No biririvoromo Keriso avoho uehorovarue aribövioho
noro aviëhi jiëˈe muoho vaeˈejo. Noro garöhe ae göehu
ma-juhuoni juhuonie uehorovamu gëvëˈoho nosi sinehu
nimajoho bogo uehorovëˈe ma-uˈemu sanuovoromo
ajëminövoˈejo.
2 Nosi Christian aganehu uvaruoho: Ëmuoho mae
hö uvaruoho ëhi jiëˈe muoho no ae gemu gemu
vaenövoˈejo ajëmego jaburo avoho biririvoromo Keriso
mae uehorovoˈiröhego.
3 Keriso ˈo hesi sinehu nimajoho bogo uehorovadeje. Aˈi
huhu ëˈade jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvëˈeje: Aehu
jö sisë rabe rabe God ja bojamaroho naˈo ë iˈuoho baejode
höjo.

4 Röhu urimë'i God-are surire jö diehi diehi jajivo'amare
hesi bëhoho ëhije röjahuego noro ë surire jöho adahoromo
dë sanuovahuego biririvoromo ëhuro muebebe va'ego God-
ro ajamuijego mae javuoröhego.
5 Röhu avevejö'oho God-ro ajamuijajeje ëhuro no dë
sanuovahuego biririvobe va'oröhego. Ëhuni na nege
huro jemë ajëmijego Iesu Kerisohu uehorovadëhi ëhi
gemuoho uehorovoromo jemë aho'obëhe simane gemuoho
uehorovo'irarijego.
6 Simane gemuoho uehorovë'oho ëhuro jöe gemuoho
atoromo gemuore bimuvoromo God rajahi'aruje hesi
ihoho böröme jioröhego God hu nosi Bada Iesu Keriso-are
Börömoho o hesi Vavuoho jië'ëro.

God-hu bogo Jew rajemuoho a'i sa'a ioro'ioro rajohu'o ajamuaje jöhoje.

7 Ëhuni Kerisohu jemë rajëhiromo baejëvadëhi jemë'o
göëro gö rajahirovoromo baerovorego ëhuro God-are ihoho
böröme jio'iro.
8 Ëhesi bëhoho majëhi'ië'e. Kerisoro Jew rajoho no ajamui'i
rovadeje. Jew rajo no ajamui'i rovade hesi bëhoho God-ro
nosi Jew rajo hijo miono'oho uëvadeje: Ijonö naro ëhi'oromo
jemesi ujoho ajëmi'ejöjo. God-ro ëhi uëvë'ëro Kerisoro
ijonö rueromo nimadeje God-hu Jew rajo jabesi ujo ajamui'i
uëvadëhi Jew rajoho ëhi ajamui'iro ëhuro noro garöhego God
hu jö maemu majahuijaje aho jiego.
9 O sa'a ioro'ioro rajohuro uvoröhego: God-ro noni
vavaenimoromo no'o mabëhe ajamuijë'e hö uvoromo hesi
ihoho döro bamo'iröhego. Ëhesi jöho God-are surire ëhi
uvë'eje:

Ëhuni naro sa'a ioro'ioro rajohu'o hiromo God jasi örire huë
mae ua'ejöjo.
Na jöe ioromo jasi ioho rajahi'ejöjo.

10 O God-are surire jö göho uvë'eje: Sa'a ioro'ioro rajoho
jemëro God-are aribövioho'o gemu mae nimorohorëjo.
11 O surire jö göho ëhi uvë'eje:

Sa'a ioro'ioro rajoho jemëro ae aho'obëhe Bada mabëhe
uarëjo.
Sa'ae dinö'e dinö'e raromarujoho ae aho'obëhe hesi öroro
rajahirëjo.

12 O Isaiah-ro Keriso-are mu diehi jioröhe öroho jajivoromo
uvë'eje:

A mami ae Jesse bëhoho jiade höjo.
Röhu sahorijadoho hujeji bunohuro sirinohiromo ri'ö
sionore nami'a'ajëjo.

Ëhi'oromo böröme namiromo sa'a ioro'ioroho muebejëvo'ajëjo.
Muebejëvo'iramu jaburo uvo'a'aruëjo: Iae ë ahuro ijonöho no ajamuinövo'ajëjo.
Ëhi uvë'eje.
13 Iae God-ro nosi dë vövöbajo'e avohahuego ëhuro no uvarueje: Ijonöho huro ajamui'iramu mae javuo'ajëjo. Ëhuni na nege huro ëhi ajëmijego jemëro hesi örire mae uehorovoromo ëhuro huë vavaenoho juhuonoho bogo bae'irögoro ma-nimorohoromo mae raromo'irarijego. Ëhi jië'oho God-are Aru'ahohuro hesi darugoho bojëmi'iramu jemëro ma-mabëhe biririvoromo muebebe va'a'aruje hesi aji maho bae'irarijëro. Ëhi jië'oho iae na nege.

Paul-hu rabëni Rome ariböviëni biririvoromo jajivade hesi bëhohoje.

14 Aganomë iae na mae garomo uve: Jemesi muoho iae ma-maemu jiajëjo. Uehoro maho jemesi simanëro eni baejë'e jëvajëjo. Nuehu uehorovoromo röjahirovarujoho eni jëvajëjo. Iae na ëhi uve
15 röhu naehu jö jajivodoho na ma-bisemu biririvanovoromo majëhijodeje jemëro garomo avoho uehorovo'irarijego. Naehu ëhi jajivode hesi bëhoho God-ro huë baejevoromo muoho bojemadeje
16 naro Iesu Keriso-are muoho vaejahoromo sa'a ioro'ioro rajoho jemë ajëmi'irodego. Ëhuni naro jemë ajëmiromo priest-ehu vaejarue ëhi jië'e muoho vaeromo God-are jö maho majëhijajeje ëhuro priest-ehu suvuoro ujuohoromo God-are örire bojamego nimorohajëhi naro sa'a ioro'ioro rajoho jemë ëhi ujuohëvoromo God-are örire suvuore bojami-jego hesi Aru'ahohuro jemesi dë vövöbajo'oho avohëvego maemu jëvego God-ro baejëvoromo nimoroho'iröhego.
17 Ëhu'ëro jië'ëro na Iesu Keriso-are ae gemuohuro jevë'ëro God-are mu vaejahajohuro ëhuro na mae jeve.
18-19 Ave jöhuremu biririvoromo jövo'ejo jö göho bogo. Kerisoro uevë'ëro naro hesi jöho majëhibe hesi muoho vaebe darugo'e mu masijoho röjëhibe hesi Aru'aho hesi darugoro biririvobe juvamu ëhuro sa'a ioro'ioro rajohuro God-are jöho ejahë'eje. Ëjöhemu jövo'ejo. Naro Keriso-are jö maho baeromo ruhëhi Jerusalem amoho numëhi Illyricum sa'aho röhu ë rirohu'o aho'o majëhibe juvë'e jeve.
20 Na negadeje Keriso-are jö bogo hejë'e aribövіohuremu majëhibe juvo'irodëni ae göëro mami'e vaejë'e naro maho döre vaejöëni.
21 Ëjöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje:

God-are jö bogo majëhijamu hejare aribövіohuro iae
garuomoˈajëjo.
Bogo hejare aribövіohuro iae jö bëhoho baeruomoˈajëjo.
Ëhi jioröhego negamu bogo heruomëˈe aribövіoho majëhibe
juvëˈe jeve.

Paul-hu Rome amore vaˈi uehorovade jöhoje.

22 Ëhi jiëˈe muoho vaebe juvoromo ëhuro na öˈi
ëˈohijodoho bogo eni jevonövohijo.
23 Röhu avevejöˈoho ave saˈanörire mu vaeˈirodoho iae
barëje. Barëjëˈëro vadune ahoˈobëhe öˈi nimobe rovodohuni
24 ëhuni na uehorovoromo uve: Spain saˈare vaˈiëˈiroho
öˈoromo gëˈejöjo. Gëromo jemëˈo ma-bisemu hiromo huë
mae jevoˈiramu evare jemëro ajemiˈiramu ëhuro na Spain
saˈare mae vaˈejöjo. Na ëhi nege.
25 Röhu avevejöˈoho na Jerusalem amore vaˈiëˈe God-are
aribövіoho ajëmiromo suvuoro harihe iˈimëmiˈirodëro.
26 Ëhesi bëhoho God-are aribövіehu Macedonia saˈare
Greece saˈare raromaruohuro jabesi nimoromo uvareje:
Ëˈego no suvuore gagovoromo Jerusalem raromarue
aribövіohuni nugöˈöjëhoˈirarëjo God-are aribövi bövi biseˈo
rumoˈoho jaburo ujuohoröhe höjo.
27 Jabesi nimoromo ëhi uvareje. Röhu Jerusalem ekaresia
ajëmiˈiröhoho ëho jabesi mueje. Rabëni. Jew rajo ekare-
siahuro saˈa ioroˈioro rajoho aruˈaho muoho ajëmiromo
Keriso-are jöho majëhijëˈëro ëhuni Jew rajo jabesi örire sino
hesi muoho mana ajëmiromo ijo bajo nugöˈöjëhëˈoho iae
maeje.
28 Naro jabesi suvuoroho bavaˈoromo ekaresia jabesi
övore bamëhoromo barëˈiramu evare öˈoromo jemë gëromo
Spain saˈare vaˈejo.
29 Röhu na gavajoho öˈëˈiroho Kerisohu ajamuijaje daru-
goho bövi mae baeromo öˈoromo ajëmiˈejo.
30 Röhu na aveho nimo avohoromo uëˈiëˈe. Jemëro
nosi Bada Iesu Keriso uehorovoromo God-are Aruˈahehu
dë vövöbajoˈere huë ma bojamuijajoho uehorovore. Ëho
uehorovoromo naˈo bimuvoromo biririvoromo nasi jöëni
God-are öroro ua ganövore.
31 Ua garomo uare: God jero Paul ajaminego huro Judea
saˈare vaˈoromo Keriso bogo uehorovarue a jabesi övoroho
bogo vaˈirajo. Bogo vaˈi Paul-hu Jerusalem amore hiromo
bogo eni jëvaje aribövi ajëmijëˈiroho jero hu ajaminego God-
are aribövіohuro uvoˈirarëjo: Paul-ro mabëhe ajamuijade
höjo.

32 Ëhi ua gavëˈoho God-ro hesi nimoromo ajemiˈiramu
naro nimorohëˈi jemesi örire öˈoromo jemëˈo hiˈejo.
Hiˈiramu daje sasohevoˈëˈe.
33 Huë mae bojamuaje aho God-ro ae ahoˈo jemëˈo hiˈëˈe.
Iae mae.

16

Paul-hu a jejëmijade jöhoje.

1 Röhu ave magonahoho Phoebe nosi Christian maˈineje.
Hu Cenchreae amore ekaresia ajëmijaje magonaheje. Hu
magonaho maeje.
2 Ëhuni God-are aribövіehu a rajëhiromo baejëvaruëhi ëhi
nosi Badare ihoro huˈo rajahiromo baere. O huë vavaene
rabe jiëˈoho ajamire rabëni hu ae ahoˈobëhe ajëmiromo naˈo
ajemijëˈe jiaje ëhuni.
3 O Priscaˈo Aquilaˈo jejëmijode höre jabuˈo naˈo havoromo
Iesu Keriso-are mu vaejarue a magonahoˈego.
4 Na bogo guomevoröhego jaburo niöˈiro vöröˈere vaˈareje.
Ëhuni naro jabesi örire huë mae jevajeje. Bogo nare-
muëremuoho aˈi saˈa ioroˈioro rajo ekaresiae ae ahoˈobëhe
jabuˈo jabesi örire huë mae jioruomajeje. Ëhuni jejëmijode
höre.
5 O jabesi osare gagovarue ekaresiahuˈo jejëmijode höre.
O nasi aemoˈaeme Epaenetus jejamijode höre Asia
saˈaroho huro aevoˈioho Keriso mae uehorovëˈego.
6 O Mary jejamijode höre mu böröme biririvoromo jeme-
sirire vaejëˈego.
7 O Andronicusˈo Juniasˈo jejëmijode höre nasi Jew rajo
aganego. Jaburo niöˈiro naˈo savoji gagore arijareje. Apostle
jabumëro ë ae niöˈi jabesi ihoho mae hebe rovarueje. Urimo
ë ae niöˈioho jaburo Kerisoˈo gemuoro bimuvamu naro
jabesi ijore bimuvodeje.
8 O Ampliatus jejamijode höre. Huˈo naˈo Badare ae
gemuohuro javuëˈëro ëhuˈëro naro hesi örire dë vövöbajoˈe
ahoˈo uehorovajeje.
9 O Urbanus noˈo gemuore havoromo Keriso-are muoho
vaejajego jejamijode höre. O Stachys naro hu dë vövöbajoˈe
ahoˈo uehorovajëro jevëˈëro jejamijode höre.
10 O Apelles hu biririvoromo Keriso gemu uehorovego
no ae ahoˈobëhe gavaruëro jiëˈëro jejamijode höre. O
Aristobulus-are aganoho jejëmijode höre.
11 O Herodion jejamijode höre nasi Jew rajo aganego. O
Christian ö mueноˈe Narcissus-are aganoho jejëmijode höre.

12 O Tryphaena'o Tryphosa'o jabesi örire jejëmijode höre
ë magonaho niö'iohuro Badare muoho biririvoromo vae-
jaruego. O magonaho göho Persis jejamijode höre. Naro hesi
örire dë vövöbajo'e aho'o uehorovo'i huro Badare muoho
biririvoromo bövi mae vaejajego.
13 O Rufus jejamijode höre hu Badare a ma-mabëhego.
O Rufus-are vëmoho jejamijode höre nasi vëmu maehu
ë'anovajohuni.
14 Röhu Asyncritus Phlegon Hermes Patrobas o Hermas
ëhi jejëmijode höre. Jabu'o gemu mae raromarue Christian
aganoho ëhu'o jejëmijode höre.
15 O Philologus'o Julia'o niö'i o Nereus'o hesi ma'inohu'o
niö'i o Olympas o God-are aribövie aho'o jabu'o raro-
maruoho ëhi jejëmijode höre.
16 God-are ariböviehu jejamirovaruëhi jemë'o ëhi ra-
jahirovoromo jejamirovore. Röhu Keriso-are ekaresiae
aho'obëhe jemesi örire jejëmiruomadeje.

Ijo tugoho'i jöhoje.

17 Aganomë ave jöhuremu uehorovore. Gavë'i raromore
Keriso-are jö majëhijamu hejarijoho nani aëro ö'oromo
ahoromo jöe gö majëhi'ë'ö. Jöe gö majëhiromo jemesi mu
maho ijumo'iramu jemëro jöe gemuoho bogo ato'i jöe gö gö
ato'a'aruje. Ëhi jië'e aribövi ö'amu gëvë'oho jabesi jöho nadi
ejëhore.
18 Ëhi jië'e aribövioho nosi Bada Keriso-are muoho bogo
vaejaho'i jabesi sinehu nimaje muohemu vaejarueje. Jabesi
sinehu nimaje muohemu vaeromo ae sanusanuëmiromo ma-
döëremu jö mae majëhijego ae göëro mu sisë jöho bogo
uehorovo'i ma-heromo uvarueje: Jö mae majahuijaruëromo
ejëharueje.
19 A'i jemëro jabesi mu sisëho garomo nadi ejëhore. Naehu
ëhi uëvaje hesi bëhoho jemëhu God-are jö mae ejaharuje
jöho ae aho'obëhe hejë'ejö. Ëhuni na nimorohe. Röhu na
nege jemëro mu sisëho bogo uehorovo'i ma-mu mahemu
uehorovo'irarijego.
20 Majae dunovo'iramu huë mae bojamuaje aho God-
ro Satan-are muoho ruahö'ö'iramu jemesi hörëro vijuvo
taemo'aruje.
Nosi Bada Iesuro jemë huë baeromo ajëminövo'ë'e.
21 Röhu na'o havoromo mu vaejaje ae Timothy-ro jemesi
örire jejëmije. O Lucius o Jason o Sosipater ëho jaburo jemesi
örire jejëmijö jabumë nasi Jew rajo aganëro jioruomë'ëro.
22 Tertius naro Badare ihore jejëmije. Paul-ro ue'ego naro
hu ajamiromo ave surire jöho jajivahe.

23 Röhu Gaius-ro jemë jejëmije. Ëa hesi osare Paul naro
hijego huro muebejevajeje. O ekaresiae ae aho'o hesi
osare gagovoromo God rajahi'i raromarueje. Röhu ave amo
hesi ijo bajo muebejaje aho Erastus'o nosi Christian agane
Quartus'o ëho jaburo niö'iro jemë jejëmijö.
24 [Nosi Bada Iesu Kerisoro jemë ae aho'o huë baeromo
ajëminövo'ë'e. Iae mae.]
25 Röhu God hu mabëhego rajahi'ejo. Ëhesi bëhoho hu eni
jië'ëro ajëmi'iramu jemë biririvoromo naehu majëhijaje jö
maho Kerisohu ajamuaje jöho mae uehorovo'aruje. Keriso-
are jöho God-ro urimo subivahuobe rovadoho
26 jaruvoho ma-sama'e huruohoromo röjahuijë'eje. Ijonö
jioröhe jö God-are surire jajivare hesi bëhoho noro garomo
ë subivahuade jöho baejarueje. Baeromo ioro'ioremu hi-
jaje aho God-ro uövuë'ëro noro ë jöho ae majëhibe jiji-
harueje sa'ae aho'obëhe raromarue aribövіohuro mae ue-
horovoromo ejahoruomoröhego.
27 God hu gemu simano mae uehorovaje ahoje. Ëhuni noro
Iesu Keriso-are ihore hu rajahiemu rajahibe va'ejo. Iae mae.

1 CORINTHIANS

Paul-hu Corinth amo rajo ekaresia jejëmiromo jabesi jöëni God mae uavade jöhoje.

1-2 O asëˈe God-are ekaresiae Corinth amore raromarujo-humë God-ro jemë uëvëˈëro ëhuˈëro jemë God-are aribövi mae jëve jemë Keriso-are ae gemuohuro jëvëˈëro. Jemë God-are aribövie jëve röhu ae ahoˈobëhe saˈae dinöˈe dinöˈe raromoromo nosi Bada Iesu Keriso-are iho uvaruoho jabuˈo jemëˈo God-are aribövie gemuoho jëve Keriso hu jabesi o nosi börömohuro jiëˈëro. Röhu Paul na Iesu Keriso-are apostle jeve God-ro nimëˈëro. Nosi öe Sosthenes-mu niöˈiro jemesi örire jejëmö.

3 No nague God nosi Vavuohuˈo Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raromoˈirarijego.

4 Naro majae ëhi jemëni uehorovoromo nasi Böröme God-are örire mabëhe uavajeje rabëni huro jemë huë mae bojëmiromo Iesu Keriso uavamu huro jemë ajëmijëˈego.

5 Jemë Keriso'o gemuoro jëvëˈëro ëhuˈëro mabëhe baejëˈe jëve. Simano mae jö mae o ëhi jiëˈe suvuore gö gö ahoˈobëhe baejëˈëro ëhuˈëro jemë God-are jöho mabëhe uehorovoromo atarujeje.

6 O Keriso-are jö noehu majëhijaruoho ëho jemesi dë vövöbajoˈere ma-mae uehorovoromo biririvoromo maˈenarujeje.

7 Ëhuˈëro jiëˈëro mue gö gö vaeˈirarije suvuoroho gö bogo vuonugoˈi ahoˈobëhe bae barëjëˈe jëve. Ëhi jëvëˈëro muebejarujeje nosi Bada Iesu Kerisoro vaˈorahoro rovego gaˈirarijëro.

8 Jemëhu hu muebejarujoho huro jemë ajëmiˈiramu biririvobe vaˈojuvo vaˈo ijo tugohoˈi majare nosi Bada Iesu Kerisoro göromo mevavuoˈiramu evare jemë hesi nunire ma-maemu riravoˈaruje

9 ë hesi bëhoho God hu maëro jiëˈëro. Huro uëvamu jemë aevoromo hesi Harihe Iesu Keriso nosi Badaˈo bimuvëˈëro huˈo jemëˈo gemuoro jëve. Ëhi ajëmade aho God-ro iae jemë ajëmiˈiramu biririvobe vaˈaˈaruje.

Ekaresia aribövіehu bogo jöe gemuoho uehorovoˈi jöe gö gö uehorovoruomade jöhoje.

10 Nasi ö muenoˈohumë ave jöho na Bada Iesu Keriso-are ihore majëhiˈiëˈe. Jemë ae ahoˈobëhe jöe gemuoho atore.

Nadi sivu sivuoho jöe gö gö atoˈi o uehore gö gö baeˈi aˈi uehore gemu baeromo raromore.

11 Nasi ö muenoˈe naehu ëhi jajivaje hesi bëhoho here. Chloe-are agano ioroˈiorohuro rueromo jemesi jö sisëho huruoho majehiromo uevareje: Corinth rajo aribövioho jö ahoˈahamirovarue höjo. Ëhi majehijamu hejodeje.

12 Ëhi ëˈarujoho na uëˈiëˈe. Jemë ae göëro göëro jöe gö gö atarujeje. Ae göëro uvanueje: Paul börömego na hesi ijore ijore juvaje ae jevajëjo. Ae göëro uvanueje: Paul bogajo. Aˈi Apollos börömego na hesi ijore ijore juvaje ae jevajëjo. Ae göëro uvanueje: Apollos bogajo. Aˈi Peter börömego na hesi ijore ijore juvaje ae jevajëjo. Ae göëro uvanueje: Keriso börömego na hesi ijore ijore juvaje ae jevajëjo. Jemë bogo ëhioho ëˈaruje höjo. Jemëro ëhi atarujeje.

13 Nani sarerivoromo uvarujeje: Keriso-are sino hahoˈoho tariöˈö tariöˈö jiëˈe höjo. No ioroˈioroho Keriso-are javuoˈi ioroˈioroho bogo Keriso-aroho javuajëjo. Ëhioho bogojiëˈe jiaje nadi ëhioho uvore. Keriso gemu börömoho jioˈi apostle aribövioho no bogo masijehu javue. Jemesi jöënioho bogo Paul naro guomodeje. Jemë bogo Paul nasi ihoroho bapataeto vaejëvareje. Ëhuˈëro na bogo börömehu jeve.

14 Na bogo nasi övoho jemë bapataeto vaejëvonövodeje. Crispusˈo Gaiusˈo ëhemu bapataeto vaejëvoˈi a ioroˈioroho jemë bogo bapataeto vaejëvodeje. Ëhuni na God huë mae uave.

15 Na nasi övoho jemë bogo bapataeto vaejëvëˈëro ëhuni bogo uvoˈaˈaruje: Paul-ro bapataeto vaejavuamu noro hesi ihoro bapataeto vaejëˈëro ëhuˈëro hesi aribövie javuajëjo. Jemë bogo ëhioho uvoˈaˈaruje. Ëhuni naehu bapataeto bogo vaejëvodoho na mae jeve.

16 O iae na uehorovajoho jemesi ae Stephanus-are aganoho jabuˈo naro bapataeto vaejëvodeje. Röhu na uehorovoromo uve: Na na jemesi aribövi ioroˈioroho bapataeto vaejëvode höjo o bogajo. Nani bogajo.

17 Röhu na ae ma-veminoˈe bapataeto vaejëvode hesi bëhoho ëhije. Kerisoro remöˈöromo na bogo uevadeje: Bapataeto vaejëvobe vaˈonëjo. Aˈi remöˈöromo uevadeje: Nasi jö maho majëhibe vaˈonëjo. Kerisoro nimadeje ave saˈare aribövieho simano maˈe jöe höromo ataruëhioho na bogo ëhioho jövoromo hesi jöho aho majëhiˈirodego ae ahoˈobëhe ëhi jiëˈe jöho heromo ëhuro Kerisohu korosire guomade jöho bogo avoho heromo dë vövöbajoˈoho bogo marëjëvojöëni. Ëhi jioˈibejo ë jöho daruge bogojioˈibejo.

God-are uehoro darugo röjahuijaje ae Keriso-are jöhoje.

18 Kerisohu korosire guomade jöho sisëre vaˈarue
aribövіohuro heromo uvarueje: Ëho simano rumoˈe jöe
höjo. O God-hu ajamuego mare vaˈarue aribövioho noro
ë jöho heromo uvarueje: Keriso guomadohuro ëhuro God-
hu no ajamuijaje öroho jiovahuëˈe höjo. Ëhuro God-hu no
ajamuaje darugoho iae no gavarue höjo.
19 God-are surire jajivoromo ëhi uvëˈeje:

Aëro ave saˈa hesi uehorohemu baeromo ëho simano maˈe
jöe hö uvoruomaje höjo.

Röhu God naro ë jöho muˈuˈejöjo.

Noro nuni ajiˈe jöho baejëˈe javuajë uvoruomaje höjo.

Röhu naro ëho roriˈo babuˈöˈejöjo.

20 Ëhi jiëˈoho ave saˈarohemu uehorovarue aribövioho
simano maˈe aribövi jabesi uehoroho diaje. Nuni ajiˈe
aribövi jabesi uehoroho diaje. Jöˈe sasohoromo darugoˈe
majëhijarue aribövi jabesi uehoroho diaje. God-ro
röjahuijëˈeje jabesi uehore ahoˈo bogojiajoho noro garöhego.
21 Ëhesi bëhoho God-ro hesi simanoho maëro jiëˈëro
uvadeje: Aëro saˈarohemu uehorovoromo uvoruomaje höjo:
Nosi simanoho mae höjo. Ëhi uvarue höjo röhu bogo
jabesi simanoho uehorovoromo God na geˈaˈaruëjo. Aˈi
jaburo uvoruomaje höjo: Kerisohu guomade jöho Paul-
mëhu majahuijaruoho ëho simano rumoˈe jöe höjo. Ëhi
uvoruomaje höjo röhu ë jöho ae rahu mae uehorovëˈoho God
naro baejëvoromo maro bamëvoˈejöjo. God-ro ëhi uvadeje.
22 Jew rajo aribövіohuro uvoruomajeje: Darugoˈe muoho
röjahuijego garomo uvoˈirarëjo: God-are muoho rovëˈe höjo.
O Greece rajo aribövіohuro uvoruomajeje: Ave saˈa hesi
simano maˈe jöhuremu heˈi naguajëjo.
23 Röhu no bogo ëhi jiëˈe muoho jöho röjëhiˈi aˈi noro ave
jöhuremu ae majëhiromo uëvarueje: Kerisoro noni korosire
guomade höjo. Ëhi majëhijarueje röhu Jew rajo aribövіohuro
ë jöho bijönimarueje. O saˈa ioroˈioro rajohuro uvarueje:
Ëjöho simano rumoˈe jöe höjo.
24 Jaburo ëhi uvoˈi aˈi God-hu uövuëˈëro hesi aribövie
javuajoho Jew rajohuˈo saˈa ioroˈiorohuˈo noro uvarueje:
Keriso guomadohuro ëhuro God-ro hesi darugohuˈo hesi
simano mahuˈo röjahuijëˈe höjo.
25 Ëhesi bëhoho aëro saˈarohemu uehorovoromo God-hu
Keriso saˈare nugöˈöjamu rueromo korosire guomade jöho
heromo uvoruomajeje: Ëho God-ro simano rumoˈe darugo
rumoˈe muoho vaejade höjo. Röhu a nosi simano maho
ëho ma-jianovoˈi God-hu vaejaje mu jabuhu uvarue simano

rumoˈe mue hö uvaruoho ëho börömo mahoje. A nosi darugoho ëho ma-jianovoˈi God-hu vaejaje mu jabuhu uvarue darugo rumoˈe mue hö uvaruoho ëho börömo mahoje.
26 Nasi ö muenoˈe God-hu jemë uëvamu aevoromo hesi aribövi jëvadevare jemë diehi jëˈe aribövi jëvadoho ëhuremu uehorovore. Ave saˈa hesi simano maˈe aribövioho jemë ae ma-gemu gemu jëvadeje. O darugo maˈe aribövioho o iho döre jëˈe aribövioho ëho ae ma-gemu gemu jëvadeje. Ëhi jëˈe aribövioho ma-gemu gemu God-ro baejëvadeje.
27 Röhu God-ro uvadeje: Aehu ma-saˈarohemu uehorovoromo uvarue simano rumoˈe darugo rumoˈe ae jioruomajë uvaruoho röhu ëhi jëˈe aribövioho God naro baejëvoˈejöjo. Ëhi jëˈe aribövioho baejëvoˈiramu ëhuro saˈare simano maˈe ariböviohuˈo saˈare darugo maˈe ariböviohuˈo ëhi jëˈe ariböviohuro uvoruomoˈajëjo: Noro uvare höjo: No simano maˈe darugo maˈe aribövie javuajëjo. Ëhi uvare höjo. Röhu God-ro no bogo baejavuoˈi simano rumoˈe darugo rumoˈe aribövioho baejëvade höjo. Ëhuˈëro no gavaruoho nosi uehoroho bogo maehu jioromo nosi darugoho bogo eni jëˈe höjo. Ëhi uvoruomoˈajëjo.
28 Aehu ma-saˈarohemu uehorovoromo uvarue a inine iho rumoˈe bëhi rumoˈe jioruomajë uvarue aribövioho ëhi uëvarue aribövioho God naro baejëvoˈejöjo. Baejëvoˈiramu ëhuro ae ahoˈobëhe gaˈaˈaruëjo saˈare mu hesi bëhoho bogojioˈiramu.
29 Ëhi jëˈe aribövioho God-ro baejëvëˈëro jëˈëro ëhuˈëro aho God-are nuniroho bogo riravoromo nimorohëˈi uvoruomoˈëˈe: No a masije javuëˈego ëhuni God-ro no baejavuëˈe höjo. Bogo ëhioho uvoˈëˈö.
30 Röhu jemë bogo jemesi arijoˈarijoho ajamirovoˈi aˈi God-ro jemë ajëmiromo baejëvëˈëro ëhuˈëro Iesu Keriso ˈo gemuoro jëve. God-ro ëhi bamëˈëro ëhuˈëro Kerisoro sisëhu tövavuadoho jiovahuoromo uehoro maho nosirire barueromo nosi ihoho God-are nunire avohahuoromo mu mahuremu röjahuijajeje.
31 Ëhuˈëro jëˈëro God-are surire jajivoromo uvëˈeje: Nimoronimorohëˈi atoˈiëˈiroho Badahu ëˈade jöho ëhuremu nimorohëˈi atorëjo.

2

Kerisohu korosire guomade jöhoje.

1 Nasi ö muenoˈe naehu jemesi örire öˈoromo God-are jö urimo gurihijahuadoho huruoho majëhijodevaroho na bogo sine nimorohoromo ave saˈa hesi simano maˈe jöho

bö'oromo bitare sasohoromo ave sa'a hesi vuëvo'e jöho majëhijodeje.
2 Ëhesi bëhoho naro nasi nuëro uehorovoromo uvodeje: Naro jemë'o hiromo jö ioro'ioroho vuonugo'i Iesu Kerisohu korosire guomade jöho börömego ëhuni hesi jöhuremu uehorovoromo majëhinövo'ejöjo.
3 Naro ëhi uvoromo ö'oromo jemë'o hiromo na daruge bogojevoromo juhuoninegoromo butubutuego avohadeje.
4 Naehu majëhijode jöho o naehu jö majëhijode ë hesi öroho na bogo sine nimorohoromo sanusanuëmiromo ave sa'a hesi simano ma'e jöho jövoromo ëhuro jemesi simanoho jaguvëho ga'i a'i God-are Aru'aho hesi darugoho jemë röjëhiromo Keriso-are jöho majëhijodeje
5 ëhuro jemëro bogo ave sa'a hesi simano ma'e jöho heromo Keriso mae uehorovo'i a'i God-are darugoho baeromo ëhuro Keriso mae uehorovo'irarijego.

God-are Aru'ahehu hesi uehoro ma röjahuijaje jöhoje.

6 Iae ëhi jie röhu simano ma'e jöho iae no majëhijarueje God-are jö heromo mae biririvë'e aribövioho heruomorö hego. Simano ma'e jöho iae majëhijarueje röhu ë jöho göje o ave sa'a hesi jöho göje. Aehu ave sa'arohemu uehorovoromo ë jöho simano ma'e höromo ataruëhioho no bogo ëhioho majëhijarueje. O ave sa'a hesi muohemu muebejarue a masijehu jö mae höromo jö ataruëhioho nosi jöho bogo ëhiohoje ë a masijoho rireromo barë'ië'ego.
7 Ëhi jië'e aribövi jabesi simano ma'e jöho no bogo ato'i a'i God-are simano ma'e jöho urimo gurihijahuë'e jiadoho ëho huruoho majëhijarueje. Urimë'i sa'a bövi bise'o bogo bamadevare God-ro uvadeje noro ë jöho heromo aji maho baeröhego.
8 Noehu aji baeröhe jöho ave sa'a hesi muohemu muebejarue a masijoho jabu bogo mae bogo garuomadeje. Jabumë garuomo'ibejo Bada hesi iho döre jië'e aho uehorovoromo korosiroho bogo ano taemoruomo'ibejo.
9 Röhu jabumë bogo gavareje. Bogo gavare hesi jöho God-are surire jajivoromo ëhi uövuë'eje:
Nunehu bogo garomo hia'ehu bogo heromo
aehu nosi dë vövöbajo'ere bogo uehorovaroho ëhi jië'e ajoho God-ro avohahuade höjo
hu rajahijarue aribövioho noro baeröhego.
Ëhi uvë'eje.
10 Ëaji baeröhe jöho sa'a hesi muohemu muebejarue aribövioho bogo garuomadeje. Röhu God-ro uavamu hesi Aru'ahohuro ë jöho nosi örire röjahuijë'eje. Aru'ahehu

röjahuijade hesi bëhoho huro aho'obëhe ga barëromo God-hu hesi dë vövëbajo'ere uehorovajoho ëhu'o iae ga barëjajeje.

11 No ae gemu gemu diehi uehorovaruoho ae göho bogo ga'i nosi aru'ahohuremu sivue gavajeje. God-are Aru'ahoho ëhi gemuohoje. God-are Aru'ahohuremu God-are uehoroho gavajeje. No bogo gavarueje.

12 Aji baeröhe jö God-are Aru'ahehu no röjahuijaje hesi bëhoho no bogo ave sa'a hesi jö uehorovaje aru'ahoho bae'i a'i God-hu nugö'öjade Aru'ahoho baejë'e javue ëhuro God-hu bojamuade suvuore bövie bise'e aho'obëhe huro röjahuijego garöhëro.

13 Ëhu'ëro jië'ëro aehu ave sa'arohemu uehorovoromo jö röjëhijaruëhioho no bogo ëhioho jöho röjëhi'i a'i God-are Aru'ahehu röjahuijajëhi ëhi majëhijarueje. Majëhiromo God-are Aru'aho hesi jö bëhoho huruoho majëhijarueje Aru'aho baejë'e ariböviohuro heruomoröhego.

14 Röhu God-are Aru'aho bogo baejë'e ariböviohuro uvoruomajeje: God-are Aru'aho hesi jöho simano rumo'e jöe höromo bogo eruomajeje. Jö bëhoho bogo garuomajeje. Bogo garuomaje hesi bëhoho ëhi jië'e jöho God-are Aru'ahohuremu ajamuego avoho mevoromo gavarueje mae jiego. Röhu God-are Aru'ahoho jabumë bogojëvë'ëro ëhu'ëro God-are Aru'ahoho jö bëhoho bogo röjëhijego ëhuro bogo garuomajeje.

15 A'i God-are Aru'aho baejë'e aribövioho noro jöe aho'obëhe garomo mevarueje. Röhu noehu God-are Aru'aho baejaroho a ioro'ioroho bogo avoho mevavuarueje gö'i mae o sisë javuego.

16 Bogo mevavuarue hesi bëhoho Kerisohu diehi uehorovajoho God-are Aru'aho rumo'e ariböviehu mevo'iröhoho bogo eni jëve. Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje:
Rahuro Badare uehoroho gavë'e höjo.
Hesi öriroho rahuro jögoroho mami'ajëjo.

Ëhi uvë'eje. Ëhu'ëro God-are Aru'aho rumo'e aribövioho Keriso-are uehoroho bogo garuomajeje. Röhu huhu uehorovajëhi no'o uehorovaruëro jië'ëro ëhu'ëro God-are Aru'aho rumo'e aribövioho nosi uehorohu'o bogo garomo bogo avoho mevavuoruomajeje.

3

God-are mu vaeromo ekaresia ajëmarue aribövioho bogo masijehu jio'amo'i God gemu böröme jiaje jöhoje.

1 Nasi ö mueno'e urimë'i naro gavodeje jemë God-are Aru'aho hesi jöho bogo avoho uehorovo'i ave sa'arohemu

uehorovamu. Jemë ave sa'arohemu uehorovamu gëgorovo Christian jö aevoromo röjëhijarue ëhi jië'e jöhemu röjëhijodeje.

2 Asisö'o i mi bogo mëmi'i ma-amu rihu mëmijaruëhi na God-are jöho amu rihunö'e bojëmibe rovodeje. Ëhesi bëhoho Keriso-are jö aevoromo sama'e röjëhijaruohuremu ëhuremu jemesi örire röjëhijodeje. Ijore röjëhijarue jö börömoho bogo röjëhijodeje. Ëhesi bëhoho ijore röjëhijarue jö hejë'oho jemë bogo eni jëvadeje. Jemë bogo eni jëvobe rovadoho röhu jaruvohu'o bogo eni jëve.

3 Ëhesi bëhoho ave sa'arohemu uehorovarijoho ëho bogo vuonugë'e jëve. Bogo vuonugo'i a'i jemë göëro gö hesi muoho garomo dë vörönimoromo iro muorovo'e vaejarujeje. Jemë ëhi ë'arujohuro ëhuro ave sa'arohemu uehorovaruje aribövie jëve. God rumo'e aribövi jabesi muoho baeromo ëhi raromo jijiharujeje.

4 Ëhesi bëhoho jemë ae göëro uvanueje: Na Paul-are ae jevajëjo. Ae göëro uvanueje: Na Apollos-are ae jevajëjo. Ëhi jië'e jö gö gö atarujohuro ëhuro jemë God rumo'e aribövioho va'ëne jëve.

5 Röhu Apollos-are muoho diehi jio'i Paul nasi muoho diehije. No bogo a masijehu javuo'i no God-hu bojamuade muohemu vaejarue ae javue. Hesi muoho vaeromo jöho majëhijamu jemëro aevoromo Keriso mae uehorovarijeje. No ëhi jië'e ae javue. Badahu ae gö gö mue gö gö bojamuibe rovadoho ëho no vaejarueje.

6 Mue gö gö vaeromo naro ujane bivëvanovodeje jemë aevoromo Keriso-are aribövie jëvoröhego. O Apollos-ro ijore ö'oromo ujanore jove otehanovadeje sanuovëvego marë'irarijego. Noro ëhi jië'e muoho vae'i God-ro hesi sivue avohëvamu marëromo ri'öjarijeje.

7 Ujonö'e bivëvaje ahu'o jovehu sanuovëvaje ahu'o no ma-bise'e javuo'i God avohëvego ri'öjaruje aho hu börömohoje.

8 O ujonö'e bivëvaje ahu'o jovehu sanuovëvaje ahu'o no bogo göho böröme göho bise'e javuo'i ma-gemuoho javue. No diehi jië'e mu vaejë'oho God-ro manaho ëhi bojamui'ë'e.

9 Iae no God'o gemu mae mu vaejarue ae javue. Jemë God-are i'o mu'o va'ëne jëve. Röhu uhu'e jöe göho. Jemë God-are javu va'ëne jëvanove. Ëjöhu'o uehorovo'ejo.

10 God-ro na huë baejevoromo muoho bojemamu ëhuro aehu javu ma vaejaruëhi naro aevoromo jemë vaejëvoromo sa'a uhure umoromo biriri'oho bamëhodeje ëhuro jemëro döre javu va'ëne ëhi biririvoromo mae riravo'irarijego. Ëhi vaejëvë'ëro ae göëro javue döre vaeruome. Javue döre

vaejaruoho ae gemu gemu gavëˈi javuoho ma-avoho vaeˈiro.

11 Ëhesi bëhoho God-ro aevoromo Iesu Keriso bamëˈeje
munënöˈe bibivoromo namiromo jemë nigemëvego
riravoˈirarijego. Javu uhure gö gö bogojioˈi Iesu Keriso
gemuje. Aho munë göho bogo bamoˈëˈö javuoho
biririvoröhego.

12-13 Javu uhure Iesu Keriso jioˈi döre aëro javue vae-
jarueje. Javu döre vaejaruoho ae gemu gemu diehi diehi
vaejaruoho ijonö vaˈorahoro jioˈëˈe. Munë ma-mabëhe gold
silver oho inajoˈe ujuohoromo munë mae gö gö oho inajoˈe
ujuohoromo avoho vaeˈi o ma-jahuri javu vaejarue inömo
ijo öˈe sare oho inajoˈe ujuohoromo sisëˈi vaejaruoho ëho
vaˈorahoro jioˈëˈe. God-are maja rovëˈiroho vëni börömëro
rueromo ë javuoho ravo gaˈëˈe. Vënëro ravoˈiramu no gaˈejo
di ahuro biririˈoho vaeˈi di ahuro sisëˈioho vaejëˈe jioˈiramu.

14 Mamiˈe vaejare muoho vënehu ravamu biririvoromo
namijëˈoho ë javu vaejare aribövioho suvuore mana
baeruomoˈëˈe.

15 O mu mamiˈe vaejaroho ravo barëjëˈoho ëhuro ë javu
vaejare aribövioho suvuoroho bogo baeruomoˈëˈe. Röhu
jabumë bogo sisëroho vaˈi iae mae raromoruomoˈëˈe. Raro-
moromo röhu uvoruomoˈëˈe: Ravavuoˈiëˈajëromo huruo-
mare höjo. Röhu vaevëˈe nosi muoho ravo barëjahuoromo
sisërëjahuëˈe höjo. Ëhuni ae ahoˈobëhe gavëˈi javuoho ma-
avoho vaeruomoˈiro.

16 Jemë iae gavaruje ekaresiaho jemë God-hu hijaje
javuoho vaˈëne jëvëˈego God-are Aruˈahehu jemesirire hija-
joho.

17 Jemë God-hu hijaje javuoho vaˈëne jëvëˈëro ëhuˈëro God-
are javu hesiremu jiajëhi jemë ëhi hesi aribövіemu jëve. Jemë
hesi aribövіemu jëvëˈëro ae rahuhu mu sisë jemë röjëhiromo
ijumëvëˈoho ëhi jiëˈe aribövioho God-ro mana ijumëvoˈëˈe.

18 Nadi jasi arijoˈarijoho sareramirovone. Ja ae rahuaro
nimorohoromo uvëˈoho: Ave saˈarohemu uehorovarue a
jabesi nunire na simano maˈe ae jevajë uvëˈoho ëhi jiëˈe
uehoroho vuonugone. Vuonugoˈi uvone: Ave saˈarohemu
uehorovarue a jabesi nunire na simano rumoˈe ae jevëˈoho
iae mae höjo. Ja ëhi uvëˈoho God-are nunire ja simano maˈe
ae javoˈajëjo.

19 Ëhesi bëhoho ave saˈarohemu uehorovarue simano maˈe
jöho ëho God-hu gavajoho simano rumoˈe jöeje. Ëhesi jöho
God-are surire jajivoromo uvëˈeje: Ave saˈarohemu ue-
horovarue aribövіohuro sareri sarerie ëˈoromo uvoruomaje
höjo: No simano mae baeromo jijiharuëjego evare aevenëro
mie jiomëvanovaje höjo.

20 O jöe gö'o jajivoromo uvë'eje: Badaro gavaje höjo
simano ma'e a jabesi uehoroho bogo maehu jiego.
21 Ëhu'e jiaje a nosi ihoho nadi döroho bamoromo
nimoronimorohë'ioho atoromo uvorëjo: Paul o ae gö
börömego no jabesi ijore ijore jijiharue aribövie javuajëjo.
Ëhesi bëhoho ae inöme bövie bise'e God-hu bamavuadoho
ëho noehu ajëmi'iröhoho javue.
22 Paul na Apollos Peter ëho no jemë ajëmi'iröhe aho javue.
Sa'ae bövie bise'e ëhu'o jemë ajëmi'iröhoho jio'ame. Jemë
biririvoromo raromë'oho o vuovëvë'oho ë bövioho bise'oho
ëhu'o jemë ajëmi'iröhoho jio'ame. Rabe rabe avevejö'e
jio'amajoho ijonö jio'amo'iröhoho ëhu'o jemë ajëmi'iröhoho
jio'ame.
23 Ëho aho'obëhe jemesi javue. Röhu jemë Keriso-are jëve.
O Keriso hu God-areje. Ëhuni nadi a nosi ihoho döroho
bamoromo nimoronimorohë'ioho atore.

4

Corinth ariböviehu apostle ömo'ömo bogo gö nimo'i gö bijönimo'iröhe jöhoje.

1 Ëhu'e jiaje ëhuni uvore: Paul-më ëhi jië'e aribövie jëvajëjo.
Jabumë Keriso-are mu vaejarue aribövie jëvajëjo. God-
are jö mami'e subivahuade hesi mu muebejaharue aribövie
jëvajëjo. Ëhi uvore.
2 Ae rahu ae gö hesi mu muebejahë'oho biririvoromo
muoho avoho ma'enobe va'arueje. Ëhuremu maeje. Ëhu'ëro
no'o ëhi ë'ejo.
3 Naro uvajeje: Jemë o ae gö ave sa'a hesi uehore baeromo
nasi mu mae o sisë jiego mevo gavarujoho ëho ma-bise'e
höjo. Iae na'o nasi arijo'arijoho bogo mevorovajeje ga'i na
mae o sisë jevego.
4 Ëhesi bëhoho naehu mu sisë vaejode jöho na bogo ue-
horovoromo dëroho juhuoninege. Iae ëhi jie röhu bogo ëhuro
na God-are nuniroho maho namije. A'i Badaro gemuëro na
gevajeje nasi muoho mae o sisë jiego.
5 Ëhuni nadi sarerivoromo masijoho riravoromo ae gö nosi
muoho mevo gavahuore ga'i no mae o sisë javuego. Mevo
gö'iröhe majaho bogo rovë'eje. Hujeji Badaro rueromo nosi
mue rabe rabe gurihijë'e bogo gavaruoho o noehu uhure ma-
uehorovo taemaruoho va'orahoro bamoromo evare mevo
gö'ë'e. Mevo göromo evare God-ro ae gemu gemu nosi
mu diehi vaejare atoro huë maho ëhi ajiomë'e o abuejë'e
mamui'ë'e.
6 Nasi ö mueno'e ë jöho naro jemë majëhiromo ae gö
jabesi jöhu'o majëhiromo Apollos-mu nosi ihore jajivodeje

röjëhijego jemëro garomo ave jögoru hesi bëhoho avoho uehorovo'irarijego. Jögoroho ëhi uvë'eje: Nadi aruëroho anumëroho jijiho'i God-are surire jöhuremu ëhuremu uehorovobe jijihorëjo. Ëjögoru hesi bëhoho avoho uehorovoromo nadi jemesi sivuoho uehorovoromo döroho bamorovoromo nimorohë'ioho uvore: Ëa masijoho ëho nego'i ëho bijönegajëjo.

7 Raro uë'ego masijoho riravö. Inömoho raboho na ëma baejarijeje. Bogo. Hesi God-ro bojëmadeje. Ëhi jië'oho jemë rabëni uvarujeje: Bövie bise'e nosi biririvoromo baejare höromo nimorohë'i atarujeje.

8 Sareri aribövie jëve. Nani jemë uvarujeje: Mami'e God-are jöho no da'uaguë'e höjo. Mami'e hesi ajoho bae barëjë'e javuajëjo. No masije riravoromo bövie bise'e muebe'amarue höjo. Apostle-ho no bogo ëhioho masijoho javuë'e jemëro jemesi sivue uehorovoromo ëma uvarujeje: Noremuëremu masije javuajëjo. Ëhi uvarujeje röhu jemë bogo ëhioho jëve. Jemë mae masije riravo'ibejarije ëhuro na nimorohevo'ibejo. Ëhesi bëhoho jemë mae masije riravo'ibejarije ëhuro no'o jemë'o gemuoro masije riravo'ibejo. Ëhi jië'oho mae jio'ibejo.

9 A'i avevejö'oho na uehorovoromo uve: God-ro apostle nosi ihoho sa'aro bamë'e höjo. Aehu i'u baeromo a nuniro guomo'ië'ego hesi iho sa'are jiajëhi nosi ihoho ëhi sa'aro jiego ae anerae aru'ahe dinö'e dinö'e raromaruohuro apostle nosirire ë gemu nunoho bamoromo ërimahuarue höjo. Na ëhi uehorove.

10 Nosi ihoho sa'aro jië'ëro aëro nosi jöho uehorovoromo ëma uvoruomajeje: Paul-mëro Keriso mae uehorovo'ego ëhuro simano rumo'e aribövie jëvajëjo. Röhu jemëro jemesi jöho ëma uvarujeje: Keriso'o gemuore javuë'ëro Corinth rajoho nomë simano mabëhe javuajëjo. Aëro apostle nosi jöho ëma uvoruomajeje: Paul-mesi muoho darugo rumo'e höjo. Röhu jemëro jemesi jöho ëma uvarujeje: Corinth rajo nosi muoho darugo ma'e höjo. Jemëro uvarujeje: Nosi ihoho dö mare höjo. Röhu apostle nosi ihoho sa'aroje.

11 Io'o apostle no iëni jovëni vuovavuobe rovadoho jaruvohu'o iae ëhi javue. Niögu sisëmu io'amarueje. Aëro anaguo'i arijarueje. Amo ari'e bogojavuë'ëro ëma jijiharueje.

12 Nosi övëro biririvoromo i'u'e muoho vaeromo ioho ë ijarueje. Aehu nosi örire agavuë'iroho no ma-jö maemu mana majëharueje. Aehu nosi örire huë vavaeni bojamuijë'oho no ma-biririvoromo raromarueje.

13 Aehu nosi iho ijumoromo jö sisë atëˈoho no ma-
uˈemu jöe sanuˈe mana majëhijarueje. Saˈae dinöˈe dinöˈe
raromarue aribövi jabesi nuniroho no sisë javuego musis-
inöˈe buˈöjavuarue aribövie javue. Saˈosaˈëro ruhijanovëˈe
aribövie javue. Nosi ihoho ëhi jiobe rovadoho jaruvohuˈo ëhi
gemuohoje.

14 Ëjö naehu jajivaje hesi bëhoho bogo jemëro adahoromo
javoje baeˈirarijego ëhunioho jajive. Aˈi naro uve: Jemë nasi
aboji harihuˈo mae jëvajëromo öroho röjëhiromo jajive.

15 Nani Keriso-are mu röjëhijarue aribövie marohëˈe
mae jëve. Röhu jemesi vavuoho na gemu jeve. Ëhesi
bëhoho jemëˈo naˈo Keriso-are aëro javuëˈëro ëhuˈëro jemesi
vavuoho na jeve rabëni naro aevoromo Keriso-are jö maho
majëhijëˈëro.

16 Jemesi vavue jevëˈego ëhuni uëve: Na negajëjo naehu
mu vaejajëhi jemëˈo ëhi ëˈirarijego.

17 Ëhi negoˈego Timothy jemesi örire nugöˈöˈiëˈe. Hu nasi
huë baejaje harihu maeje. Hu Badare muemu uehorovaje
aeje. Ëaho nugöˈöˈiramu huro öˈoromo uëˈëˈe: Nöröro
ëhi jiëˈe jöho ejahoromo Iesu Keriso-arire juvoromo hijaje
höjo. O ë jöe gemuoho ekaresiae ahoˈobëhe dinöˈe dinöˈe
jioruomajoho röjëhibe juvaje höjo. Ëhi jiëˈe jöho huro
majëhiˈiramu jemë röhu maho uehorovoˈaruje.

18 Röhu jemë a ioroˈiorëro uvarujeje: Nörö nosiriroho bogo
rueˈaˈajëromo jemëro jemesi ihoho döro bamorovëˈe jëve.

19 Röhu God-hu nimëˈohuro iae na ma-burëro öˈejo.
Öˈoromo nasi gaˈejo simano bövi'e aribövioho diehi
jëvoˈiramu. Na bogo jabesi jö huhu jöhemu heˈi öˈi aˈi
öˈejo gaˈi jabumë God-are darugoho baejëˈe jioruomego o
bogo.

20 Ëhesi bëhoho God-hu böröme namiromo no muebe-
javuajoho ëho bogo ma-jö ataruoho jioˈi aˈi darugoˈe muo-
hoje.

21 Röhu jemë di muoho nimö. Na na haˈite böˈoromo
hisuebijëvoˈejo o huë baejëvoromo jö sanuˈe majëhiˈejo.

5

Masuvarue jögoru ahade a hesi jöhoje.

1 Röhu jemesi jö sisëho na hejëˈe jeve. Aëro atoromo
uvoruomohijo: Corinth rajo ekaresia jabesirire öehu jiji-
hanovarue muoho jiajëjo. Ae gemuëro vavu hesi vaboroho
vajiohëro baeromo niöˈiro gemu mae arijarue höjo. Ëhi jiëˈe
muoho sisë bëheje. God-are jö bogo hejëˈe aribövioho jabu

bogo ëhi jiëˈe muoho vaeruomajeje. Aˈi jemesi aëro ëhi jiëˈe muoho vaejajeje.

2 Ëhi jëvëˈeje röhu jemëro jemesi ihoho ëma döro bamorovarujeje. Nadi ëhioho ëˈibejarije. Aˈi huë vavaene böröme baeromo ëhi jiëˈe mu vaejaje aho jemesirire jiajoho nugöˈöˈibejarije iae mae jioˈibejo. Röhu bogo nugöˈöjarijeje.

3 Nasi sino hahoˈoho bogo jemëˈoho jie. Aˈi nasi uehoroho ahoˈo jemesirire jie. Ëhuro na jemëˈo jevanove. Jemëˈo jevanovoromo hesi sisëho mevoromo nosi Bada Iesuare ihore uvëˈe jeve: Hu mu sisë bëhe vaejajëro iˈue baeˈaˈajëjo.

4 Ëhuni jemëro gemuoro gagovorovoromo nasi uehorohuˈo nosi Bada Iesuare vöröhuˈo jemëˈo jiego

5 ë iaho roriˈo nugoromo Satan-are öroro bojamego ëhuro hesi sinore jiaje mu sisëho barëˈiro ëhuro Badare majaho rovego ë ia hesi aruˈahoho bogo sisëroho vaˈi mae hiröheje.

6 Röhu jemëhu jemesi mu uehorovoromo iho döre bamorovarujoho ëho sisëje. Ave uhuˈe ataruoho jemëˈo iae uehorovaruje. I dë huaje oso biseharihoho ëhuro ie ahoˈobëhe rumorovego dë huaje höjo.

7 Ëdë huaje oso jemesirire jiajoho buˈöjego ma-i ma-hemu jëvoˈi. Ëhesi bëhoho ë mu sisë jemesirire jiajoho ahego bogo rumorovoˈi aˈi barëˈiro ëhuro jemë i ma vaˈëne aribövie jëvoˈiröhe. Röhu jemë iae i ma vaˈëne aribövie jëve. Rabëni hesi bëhoho naro majëhiˈiëˈe. God-hu Vörö Tugohade Söröho Israel rajehu ueˈahëˈiroho dë huaje oso rumoˈe iohemu ueˈaharueje. Ueˈahoromo röhu ave muohuˈo vaejarueje. God-are jöëni sheep harihoho bijuëmarueje. Röhu Keriso sheep harihu vaˈëne anamu guomëˈeje ëhuro God-ro nosi sisëho uehorovoromo vuonugoˈiröhego. God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugëˈëro ëhuro jemë i ma vaˈëne jëve.

8 Nosi sisëho uehorovoromo vuonugëˈëro jiëˈëro ëhuni Jew rajehu i dë huaje osoho sisë höromo vuonugoromo evare God-hu Vörö Tugohade Sörö ijaruëhi no ëhi jiëˈe muoho vaeromo nu huohue mu sisë gö gö vuonugoˈi God-hu vörö tugohahuade muoho uehorovoromo maemu raromoˈejo.

9 Röhu urimëˈi naro jöho jajivoromo majëhiromo uëvodeje: Öehu jijihanovarue aribövioˈhuˈo nadi gemuoroho raromo jijihorëjo.

10 Ëjö jajivodoho na bogo uëromo ëˈodeje: God-are jö bogo hejëˈe aribövioˈhuˈoho nadi gemuoroho jijihorëjo. Na bogo uëromo ëˈodeje: Gaˈirarije God-are jö bogo hejëˈe aho önöˈe mahunöˈe mu vaebe vajiohuˈe mu vaebe jijihamu God dejonö bamoˈi bövi biseˈo nuninö bahibe jijihamu gëvëˈiroho

ëhi jiëˈe aribövіohuˈoho nadi gemuoroho raromo jijihorëjo. Naehu uëvode jö hesi bëhoho bogo ëhioho jiadeje. Nasi bëhoho ëhi jioˈibejo jemëro ejehoˈibejarije God-are jö bogo hejëˈe aribövioho bogo gë vadëˈibejarije. Ëhuni God-are jö bogo hejëˈe aribövіehu ëhi jiëˈe mu sisë vaejamu jemëhu jabuˈo gemu mae raromo jijihëˈoho iae maeje.

11 Röhu jajivode hesi bëhoho aviëhije. Heˈirarije aëro jemëˈo raromoromo uëvamu: No Christian ae javuajë uëvamu hejëˈiroho röhu gaˈirarije jabumë önöˈe mahunöˈe jijihamu gëvëˈiroho God dejonö bamoˈi bövi biseˈo nuninö bahijamu gëvëˈiroho ae gö jabesi jö sisë atobe jijihamu hejëˈiroho jovo ueˈahoromo simano sisërëbe bövi biseˈo ujuohoniëhibe jijihamu gëvëˈiroho ëhi jiëˈe aribövіohuˈoho nadi gemuoroho ioho ueˈahore o raboho raboho ëˈore.

12 Naro rabëni God-are jö bogo hejarue aribövi jabesi muoho garomo mevojöro. Ëho bogo nasi muehuje. Aˈi Christian agano jabesi muoho ëho garomo mevore.

13 God-are jö bogo hejarue aribövi jabesi muoho hesi God-ro sivue garomo mevoˈëˈe. No bogo mevarueje. Aˈi God-are jö hejarue aribövi jabesi mu jemëhu garomo mevoˈirarije jöho God-are surire jajivoromo uvëˈeje: A sisë jemesirire jiajoho nugöˈörego vaˈirajo. Ëhi uvëˈe jiaje ë a sisëho nugöˈörego vaˈiro.

6

Corinth ekaresiaehu Christian agano bogo court-re sö vaˈego God-are jö bogo hejëˈe aribövіehu mevoröhe jöhoje.

1 Röhu aviëhi jiëˈe muoho jemë rabëni biririˈövoromo ëˈarujeje. Jaˈo Christian a göhuˈo jemë niöˈi jö sisë jëvëˈoho jemë God-are jö bogo hejëˈe aribövi jabesi nunire vaˈo rirarovoromo jemesi jö sisëho majëhijarujeje jaburo mevëhojöro. Bogo ëhioho ëˈi aˈi God-are aribövi jabesi nunire riravoromo jöho atoˈibejarije iae mae jioˈibejo.

2 Jemë diehiˈoromo bogo uehorovoromo uvö: God-are majaho rueˈiramu God-are aribövioho noro saˈae ahoˈobëhe jabesi muoho garomo mevoˈejarëjo. Ëhi uvoˈibejarije iae mae jioˈibejo. Röhu jemë majae ijonö mu böröme vaeromo ae ahoˈobëhe jabesi muoho garomo mevoˈiëˈëro jëvëˈëro ëhuˈëro avevejöˈe jö biseˈo biseˈo mevëˈoho jemë iae eni jëve.

3 Jemëˈo iae gavaruje Keriso-are aribövioho no majae ijonö anera gëromo jabesi mu masijo mevëho hesi jëvajoho. Iae ëhuni uvore: Ave saˈare mu ininoho garomo mevëˈoho iae no eni javuajëjo.

4 Ave sa'a hesi jö inino mevo'irarijoho jëvë'oho jemë
diehi'oromo ë jöho bava'oromo God-are jö bogo he-
jarue aribövi jabesi nuniroho riravoromo majëhijarujeje
mevëhorëhego. Jabesi ihoho Keriso-are ekaresia jeme-
siriroho bogojië'e jiaje jemesi jö sisëho jabesiriroho nadi
bava'ore.
5 Jemesi arijo'arije javojimorovohe. Christian agano
jemesi jöehu umogihego mevo'irarijoho na jemesiriroho
simano ma'e aho bogojië'ego ëhuni dirö'e göro va'oromo
jemesi jöho majëhijarujeje God-are jö bogo hejë'e
aribövioھuro mevëhorëhego. Röhu simano ma'e aribövioھo
jemesirire iae jio'ame.
6 Röhu Christian agane göëro göھo dirö'e göro bava'oromo
jemesi jöھo majëھijarujeje God-are jö bogo hejë'e
aribövioھuro mevëھo'irëھego.

7 Röھu jemë göëro göھu'o iro muorovo'e vaeromo court-re
va'arujoھo ëھuro jemesi Christian muoھo mami'e bejë'eje.
Jemë court-roھo bogo va'i uvo'ibejarije: Sisë vaejevadoھo
o vajioھehu baejeھadoھo iae hesi hö uvo'ibejarije iae mae
jio'ibejo.
8 Röھu jemë bogo ëھioھo uvo'i jemëro ri'öromo göëro gö
hesi örire sisë vaejarujeje. O vajioھëro baejëھarujeje. Bogo
God-are jö bogo hejë'e a jabesi örire gemu ë mu sisëھo vae'i
a'i jemesi Christian aganoھo jabu'o ëھi'ëھvarujeje.
9 Jemë iae gavarujeje sisë aribövie God-are aji'e öri ari'ere
bogo va'o hesi jioruomajoھo. Nadi sareramirovore. Önö'e
jijiھarue aribövioھo God-are öri ari'eroھo bogo va'ë'ö. God
dejonö bamo'i bövi bise'o nuninö bahijarue aribövioھo bogo
va'ë'ö. Goھo'amarue aribövioھo mu gö gö barueromo a'o a'o
sihorovarue aribövioھo bogo va'ë'ö.
10 Vajioھu ë'arue aribövioھo mahunö'e ë'arue aribövioھo
jovo iromo simano sisërëjarue aribövioھo ae gö jabesi jö
sisë atarue aribövioھo bövi bise'o ae gö ujuoھoniëھijarue
aribövioھo ëھi jië'e aribövioھo God-are öri ari'eroھo bogo
va'ë'ö.
11 Urimoھo jemë a ioro'ioroھo ëھi jië'e sisë aribövie
jëvadeje. Jaruvoھo jemesi sisëھo u'ovëھë'eje. Jemë God-are
aribövie jëve. Jemë God-are nunire mae riravaruje. Ëھesi
bëھoھo God-ro Bada Iesu Keriso-are ihore hesi Aru'aھoھo
nugö'öjamu jemëni rueromo dë vövëbajo'oھo avoھëھë'ëro
ëھu'ëro mae jëve. Ëھuni mu sisëھo vuonugo'i ma-raromore.

Sino haھo'eھu mu maemu vaejego God-are iھo dö mare jioröھe jöھoje.

12 Jemë ae göëro uvarujeje: Noehu mue aho'obëhe
vaejë'oho iae mae höjo. Ëhi uvarujeje. Iae ëhi jie röhu mu
ioro'ioro vaejë'oho bogo ëhuro marëjavuo'ë'e. Nani noehu
mue aho'obëhe vaejë'oho iae maeje röhu mu göehu göehu
ruahö'öjevo'iröhoho na bijönego'ego ëhuni ëhi jië'e muoho
na bogo vae'ejo.
13 Röhu jemëro uvarujeje: I hesi bëhoho dëre abuejajëjo.
Dë hesi bëhoho ioho baejajëjo. Iae ëhi jie röhu God-ro
uvo'iramu iohu'o dëhu'o barë'ë'e. Dë hesi bëhoho ioho
baeje röhu nadi uvore: Nosi sino haho'o hesi bëhoho öëro
ë'anovajëjo. A'i uvore: Nosi sino haho'o hesi bëhoho Badare
örire bojamijaruëjo. O Badare bëhoho nosi sino haho'oho
muebejajëjo.
14 Iohu'o dëhu'o barë'ë'e. Röhu Bada guomoromo bogo
barë'i God-ro daruge bojamamu ri'öjadeje. Ri'öjë'ëro no'o
ëhi daruge bojamui'iramu vuovoromo ri'öjavuo'ë'e. Ëhuni
nosi sino haho'oho ma-Badaremuje.
15 Jemë'o uehorovore. Jemesi sino haho'oho Keriso-are
övo duruajo'e jëve. Ëhi jië'oho na no öëro jijihanovoromo
Keriso-are övo duruajo'oho baeromo ö va'ëne magonaho
sisëhu'o gemuoroho havoromo momorö'ö'ejo. Bogo mae
bogo ëhioho ë'ejo.
16 Ae rahu magonaho sisëhu'o gemuore havoromo mo-
morö'öjë'ohuro ëhuro sine dë vövöbajo'e gemuoho javuo'ë'e.
Ëhuremu uehorovore. Ëjöho God-are surire ëhi gemuoho
jajivoromo uvë'eje: Jabumë niö'i jëvadoho röhu gemu
jio'a'ajëjo.
17 Jabumë gemu jiajeje röhu Bada'o bimuvë'ohuro ëhuro
Iesu'o no'o Aru'ahe gemuoho javue. Ëhuni magonaho
sisëhu'o bogo gemuoroho momorö'ö'ejo.
18 Önö'e muoho gorore. Mu sisë ioro'iorohuro ëhuro
sinoho dë vövöbajo'oho bogo sisë vaerovo'i a'i öehu
jijihanovë'ohuro ëhuro sinoho dë vövöbajo'oho sisë
vaerovarueje.
19 Ave jöhu'o avo'avoho uehorovore. Jemesi sinoho dë
vövöbajo'oho God-are Aru'aho hesi osa maho jëvanove.
Ëhesi bëhoho God-are Aru'ahohuro God-are örire jioromo
jemesi sinore dë vövöbajo'ere rovë'ëro jemesi uhure ë
hijajeje. Jemesi sinoho dë vövöbajo'oho aho'obëhe bogo
jemesirehu jio'i God-areje.
20 God-ro jemë bogo ëma baejëvo'i a'i hesi Harihoho
nugö'öromo huë vavaene sisë maro baejë'ëro ëhu'ëro jemë
hesi baejëvadeje. Ëhuni jemesi sino haho'oho mu maemu
vaerego hesi ihoho dö maro jio'iro.

7

Masuvarue mu hesi jöhoje.

1 Röhu jemëhu jajivoromo ue gevarije jöho na majëhiˈirögoro ëˈe.

Aehu magonaho bogo masuvëˈoho iae maeje.

2 Röhu ae ahoˈobëhe önöˈe jijiharue jiaje ëhuni ae gemu gemu magonahe masure o magonahe gemu gemu ae masure.

3 Baruoharo jasi vaborehu jaˈo niavoˈi uavëˈoho ejahone. O vaboroharo jasi baruehu jaˈo niavoˈi uavëˈoho ejahone.

4 Ëhesi bëhoho vaboroho jasi sino hahoˈoho bogo jasirehu jioˈi jasi baru hesije. O baruoho jasi sino hahoˈoho bogo jasirehu jioˈi jasi vaboro hesije.

5 Ëhuni vaboroharo nadi baruoho juahamiˈi baruoharo nadi vaboroho juahamiˈi ma-ejahorovore. Röhu nani jemë gemu mae jöe jörovoromo uarovoˈaruje: Ëˈego no gemuore niavarue muoho majae ma-bisemu vuonugoˈi God-are örire jöe jövojuvo vaˈo majae eni jiego vuonugoˈirarëjo. Ëhi jiëˈoho iae maeje. Röhu ëhi ëˈëˈoho God-are örire jö jövoˈirarije majaho barëjego ijonö röhu maho sionëro gemuoro niavore. Bogo ëhi ëˈëˈoho nani jemëro bogo avoˈavoho biririvoˈiramu Satan-ro bijëho gëˈëˈe.

6 Röhu jemëhu masurovoˈirarije jö jajivajoho na bogo uëromo ëˈe: Jemëhu bogo masurovëˈoho sisë hö uëˈi aˈi na uëromo ëˈe: Jemë nëgëˈoho ëhiˈorëjo.

7 Röhu naehu vaboro bogo masuvëˈe ma-hijajëhi ae magonahe ahoˈobëhe ëhi jëvoˈibejo ëhuro Paul na mae jevoˈibejo. Röhu bogo ëhioho jioˈëˈe. Aˈi ae magonahe gö gö diehi jiëˈe mu vaeröhe suvuoroho mamiˈe God-ro bojamuibe rovëˈeje. Ae göëro suvuore gö ae göëro suvuore gö ëhi baebe rovëˈe javue. Ëhi jiëˈëro ae magonahe gö gö masurovoˈi göëro bogo masurovoˈamëˈeje.

8 Röhu magonaho doruohuˈo bogo masuvëˈe aribövi ioroˈiorohuˈo ave jöho na jemesi örire majëhiˈiëˈe. Naehu ëˈajëhi jemë vabore o barue bogo masuvëˈoho iae maeje.

9 Röhu biririvoromo avoho taemo raromoˈirarijoho bogo eni jëvamu masurovoˈamëˈoho iae maeje. Ëhesi bëhoho jemesi dë vövöbajoˈere simanore uehoro gö gö baejëˈoho ëho sisëje. Ëhuni masurovoˈamore.

10 Röhu masurovëˈe aribövioho jemë na ave jöho bojëmiˈiëˈe. Bogo naehu uehorovoromo majëhiˈi aˈi Badaro bojamuijëˈe jioˈego na majëhiˈiëˈe. Vaboroharo baruoho nadi nugöˈöromo vaˈo roriˈoho hine.

11 O nugö'öromo va'o rori'o hijë'oho nadi ae göho masu'i
ma-hine. O vuonorö'ö rueromo jasi baruohumu huë
baerovoromo avoho arire. Röhu baruoharo ja'o vaboroho
nadi nugö'öne.

Vaboro'o baru'o göehu Keriso mae uehorovo'i göehu bogo ma uehorovë'oho ëhuro ëhi ë'iröhe jöhoje.

12 Röhu a ioro'ioro jemesi örire ave jöho majëhi'ië'e.
Bogo Badaro ave jöho jövo'i a'i naro nasi uehorovoromo
jajive. Baruoharo ja bogo Keriso uehorovanevare jaehu
Keriso bogo ma uehorovaje magonaho masuromo hiromo
evare ijonö Keriso mae uehorovo'i jasi vaborehu bogo ma
uehorovoromo ja uavë'oho: Iae na ja'o hinövo'ejö uavë'oho
nadi nugö'öne.
13 O vaboroharo Keriso bogo uehorovanevare jaehu Keriso
bogo ma uehorovaje a masuromo hiromo evare ijonö
Keriso mae uehorovo'i jasi baruehu bogo ma uehorovoromo
uavë'oho: Iae na ja'o hinövo'ejö uavë'oho nadi nugö'öne.
14 Ëhesi bëhoho Keriso bogo uehorovaje aho Christian
vaborohu'o niö'iro gemuoro arijë'ëro ëhuro iae hu God-
are aeje. O Keriso bogo uehorovaje magonahoho Christian
baruohu'o niö'iro gemuoro arijë'ëro ëhuro iae hu God-are
magonaheje. Bogo ëhioho jio'ibejo jemesi aboji harihu'oho
God rumo'e aboji harihu'e jioruomo'ibejo. Röhu bogo ëhioho
jio'i jabumë iae God-are aribövie jioruome.
15 Röhu ga'irane Keriso bogo ma uehorovaje jasi baruëro
o jasi vaborëro ramö'öromo va'o rori'o hi'ia'amu gavë'oho
nadi uehorovoromo uvore: No mami'e mae masurovë'ego
hu va'ë'oho God-ro bijönimo'ajëromo nijio'irae'i ma-uane:
Va'i nagego va'ëjo. O nijio'iraeromo gemuore arijë'oho huë
vavaene baejë'e ari'a'aruje. Röhu God bogo ëhioho nimo'i
a'i uëvadeje jemë hesi aribövie jioromo huë baerovoromo
gemuoro raromo'irarijego.
16 Röhu Christian vaboroho ja bogo gavanue. Nani jero
baruoho ajami'iramu hu Keriso mae uehorovoromo bogo
sisëroho va'i Keriso'o maro hi'ë'e. O Christian baruoho ja
bogo gavanue. Nani jero vaboroho ajami'iramu hu Keriso
mae uehorovoromo bogo sisëroho va'i Keriso'o maro hi'ë'e.

God-hu ae gemu gemu mu bojëmibe va'ego mu vaeröhe jöhoje.

17 Röhu Badahu ae gemu gemu mevoromo mure bamobe
rovade muoho o jemëhu mu diehi vaebe rovamu evare
God-hu hesinö rinëgadoho ëhi jië'e muohemu vaere. Naro
ekaresiae aho'obëhe ë jögore gemuohemu bojëmibe va'ajeje.

18 Ae gö urimëʼi Jew rajehu ëʼaruëhi hesi sino tariojahamu
hu hijuvo röhu God-hu hesinö rinovëʼoho nadi sino tario-
jare muoho muʼure. O ae gö Jew rajehu ëʼaruëhioho hesi
öriroho bogo ëhioho ëʼamu hu hijamu röhu God-hu hesinö
rinovëʼoho nadi uarego Jew rajo jabesi muoho vaeromo hesi
sinoho tariojahoʼiro.
19 Jew rajehu ëʼaruëhi jemesi sino tarivëhëʼoho o bogo
tarivëhëʼoho iae hesije. Aʼi God-are jöe gö gö ejahëʼoho ëho
börömohoje.
20 Röhu ae gemu gemu jemëhu diehi jiëʼe mu vaebe rovamu
evare God-hu hesinö rinëgadoho ëhi jiëʼe muoho vaenövore.
21 Nani ja a börömo hesi darugore javëʼëro hesi muo-
huremu vaejahëʼiro evare God-ro ja hesinö rinagadeje. Nadi
ëhunioho nurunurumoʼi ë muohuremu vaenövone. Röhu
jaehu ë a hesi darugore hijanuoho vuonugoʼi vaʼoromo jasi
nimanue mu öri birohëʼohuro vaʼo ë muoho vaene.
22 Röhu jaehu ae gö hesi darugoremu hiromo bogo nu-
runurumoʼirane ë hesi bëhoho a börömo gö hesi muohuremu
vaejahamu evare Badahu hesinö rinagëʼoho ja döho jasi
börömo hesi darugoremu hiʼi jasi uhoho jasi nimoromo
Badare mu vaejanue ae jave. O ja jasi nimanue muohemu
vaejamu evare Badahu hesinö rinagëʼoho ja Keriso-are daru-
goremu hiromo hesi muohemu vaejanue ae jave.
23 God-ro jemë bogo ëma baejëvoʼi aʼi hesi Harihoho
nugöʼöromo huë vavaene sisë maro baejëʼëro ëhuʼëro jemë
hesi baejëvadeje. Ëhuni nadi ae gö jabesi darugore-
muoho raromoromo ma-muemu vaeʼi uehorovoʼi aʼi God-
are muoho uehorovore.
24 Nasi ö mueno'e ja ae gemu gemu diehi jiëʼe mu vaebe
rovamu God-hu hesinö rinagadoho ë aho jero God-are
nunoro juvoromo ëhi jiëʼe muohuremu vaenövone.

Bogo masurovëʼe o ma-doru raromarue aribövi jabesi jöhoje.

25 Röhu bogo masurovëʼe aribövioho jemesi jöho na
majëhiʼiëʼe. Ave jöho bogo Badaro uövuëʼëro majëhiʼi aʼi
naehu uehorovaje jöho majëhiʼiëʼe. Iae naehu uehorovaje
jöho na majëhiʼiëʼe röhu Badaro huë vavaene baeromo ue-
horoho bojemijëʼëro ëhuʼëro nasi jöho heromo uvoʼaʼaruje:
Iae jö mae höjo.
26 Na uehorovoromo uve: Jaruvoho huë vavaeni majaho
nosi örire rovëʼego ëhuni aehu raromaruëhi ëhi raromëʼoho
ëho iae maho höjo.
27 Ëhesi bëhoho nani jemë vabore masuvëʼe raromarujeje.
Ëhi jiëʼoho nadi nugöʼöʼi uehorovore. O nani jemë bogo ma-
suvëʼe ma-raromarujeje. Ëhi jiëʼoho vaboroho nadi nahore.

28 Röhu a juvijehu o magonaho aboridehu masuvëˈoho
bogo sisëˈioho ëˈarujeje. Röhu masuvëˈohuro ëhuro nu-
rununrue uehore gö gö baeˈaˈaruje. Röhu na bijönege ëhi
jiëˈe huë vavaenehu jemesi örire rueröhoho. Ëhuni uëve:
Vaboroho nadi nahorëjo.
29 Nasi ö mueno'e nasi bëhoho ëhije. God-ro majae
ma-bunemu bamëˈeje hesi majaho rueröhego. Ëhi jiëˈe
jiaje ave majare aevoromo raromobe vaˈëˈiroho masuvëˈe
aribövioharo masuvarije muoho barëˈiëˈe jiaje nadi ma-
suvarije muohemuoho uehorovoˈi God-are muohuˈo ue-
horovore.
30 O huë vavaeni baejëˈe aribövioharo ave saˈa hesi huë
vavaeni muoho barëˈiëˈe jiaje nadi huë vavaeni baejaru-
joho ëhemuoho uehorovoˈi God-are muohuˈo uehorovore.
O nimorohëˈe aribövioharo ave saˈa hesi nimorohëˈe
muoho barëˈiëˈe jiaje nadi nimoroharujoho ëhemuoho ue-
horovoˈi God-are muohuˈo uehorovore. O inöme rabe rabe
imoˈamaruje aribövioharo inöme bövie biseˈe barëˈiëˈe jiaje
uvore: Noehu imaroho bogo nosirehu jioˈi hesi God-are höjo.
31 Ave saˈare bövie biseˈe jiego gavaruoho barëˈiëˈe ji-
aje ëhuni ave saˈa hesi mue bövie biseˈe vaejëˈiroho nadi
ëhuremuoho uehorovoromo vaeˈi God uehorovëˈi muoho
vaere.
32 Röhu na nege jemë bogo ave saˈa hesi muohuni
uehorovoromo nurununrumoˈirarijego. Bogo masuvëˈe
aribövioharo Badare muohemu uehorovarueje ëhuro Bada
dë mae jioröhego.
33 Aˈiro vaboro masuvëˈe aribövioharo ave saˈa hesi muoho
böröme uehorovarueje ëhuro jabesi vaboroho dë mae jioruo-
moröhego.
34 Ëhuˈëro Badare muohuˈo ave saˈa hesi muohuˈo
gemuoro havoromo vaejego anojiˈe jiajeje. Röhu magonaho
aboridohuˈo bogo masuvëˈe magonaho ioroˈiorohuˈo jaburo
Badare muohemu uehorovarueje jabesi sino hahoˈohuˈo
aruˈahohuˈo God-are örire gemu bojamirovoröhëro. Aˈi
baru masuvëˈe magonahohuro ave saˈa hesi muoho ue-
horovarueje jabesi baruoho dë mae jioruomoröhego.
35 Na jö majëhijaje hesi bëhoho ëho bogo jemëhu ma-
surovoˈirarije öroho tugohëhoˈi aˈi jemë ajëmijego mae
jëvoröhego majëhije. Avoˈavoho raromoromo Badare muo-
huremu uehorovoˈirarijego ëhuni vabore o barue bogo
nahoˈirarije jöho majëhije.
36 Röhu a juvijoˈo magonaho aboridoˈo aemoˈaemoˈo
jëvoromo röhu uvëˈoho: No bogo masurovoˈejarë uvoromo
ëhi uehorovobe vaˈojuvo röhu aehu magonaho masuˈiro
nimo avohoromo ëhuni uvëˈoho: Naro nasi magonaho hesi

öriroho muoho bogo maho vaegoro masuˈiëˈajë uvoromo masuvëˈoho iae maeje. Hesi nimoromo masurovoromo gemuore ariˈëˈö. Ëhi jiëˈoho bogo sisëhu jioˈi maeje.

37 O aehu biririvoromo hesi dë vövöbajoˈere mae uehorovoromo uvëˈoho: Ëmagonahohuˈo naˈo no aemoˈaemëro javuëˈëro bogo masurovoˈi ma-aemoˈaeme vaejëˈëro bogo niavoˈi ma-aribe jirehoˈejarë uvoromo hesi dë vövöbajoˈere nimajoho bogo uehorovoˈi hesi nimajoho taemorovoromo bogo masuvëˈoho hu mae ëˈajeje mamiˈe biririvoromo uehorovëˈëro jiëˈëro.

38 Ëhuˈëro jiëˈëro aehu hesi aemoˈaemo masuvëˈoho iae maeje. O bogo masuvëˈoho ëho ma-mabëheje.

39 Röhu masuvëˈe magonahoho baru hijëˈiroho baruˈo gemu mae hiˈëˈe. God-are jöho ëhije. O baru guomëˈiroho magonahohuro di a nimëˈoho ëho baeˈëˈe. Röhu Bada mae uehorovaje ahuremu masuˈëˈe ae gö bogo.

40 Röhu hu baru bogo baeˈi ma-doru hijëˈoho iae hu huë mabëhe hiˈëˈe. O baru iˈo baejëˈoho ma-bisemu bogo ëhioho huë maho hiˈëˈe. Nasi uehoroho ëhije. Röhu nasi uehoroho bogo sisëhuje. Ëhesi bëhoho naro uvajeje: God-are Aruˈahohuro bogo ae gö jabesi simanoho gemu huotovëhoˈi Paul nasi simanohuˈo huotovehego ëhuro na uehoro mae baeromo jajivaje höjo.

8

Aehu inömo sisëni bahijare mi hesi vitu Christian aribövіehu iˈiröhe o bogo iˈiröhe jö Corinth aribövіehu ua gavamu Paul-hu mana jajivade jöhoje.

1 Röhu jö göho na jajivoˈiëˈe. Övehu avohoromo uvene aho röjahijarue inömohuni mie anoromo ahoˈo bamëhoruomajeje sisëhuro baeröhego. Sisëni bamëhëˈe mi vituoho na jemë ma-dajumo ueˈahore o uvore: Aruˈaho sisëni bahijëhëˈego juahovoˈejarëjo. Ëmioho iˈirarije o juahovoˈirarije di muoho mae jiajoho ëho no uehorovoˈejo. Jemëhu ëˈarujëhi aehu uvëˈoho: Aruˈaho mue bövie biseˈe eni ga barëjëˈe jevajë uvëˈoho ëhuro hesi ihohemu döro bamorovajeje. O aehu ae gö jabesi örire uehorovëvëˈoho ëhuro hu ekaresia muoho nigemajeje.

2 Ja uvëˈoho: Na mue eni ga barëjëˈe jevajë uvëˈiroho madöhemu gaˈi bogo avoho gavanueje.

3 O jaehu God uehorovëˈoho huro ja mae gavajeje.

4 Röhu naehu urimo uëvode jöho inömo sisë hesi mi iˈirarije o juahovoˈirarije jöho na majëhiˈiëˈe. Iae no garomo

uvarueje: Ëhi jiëˈe inömoho bëhi rumoˈe höjo. God gemu jioˈi gö bogohöjo.

5 Iae God-are jö bogo hejëˈe aribövioھuro sarerivoromo uvoruomajeje: Öˈidöre jio saˈare jiëˈe aribövi noehu bogo gëvaruoھo uvene aho röjëھiˈiröھoھo höjo. Iae ëھi jie. Aëro uvarueje: God gö gö ahoˈobëھe no bogo gavarue darugoˈe a masijoھo ahoˈobëھe jioˈamajëjo.

6 Röھu Christian aribövioھo no bogo ëھioھo uehorovoˈi God gemu Vavuoھo mae uehorovarueje. Huro saˈae bövie biseˈe bamavuëˈëro noro hesi jöھemu uehorovoromo raromo jijiھarueje. O Darugoˈe A Böröme gemu Iesu Keriso mae uehorovarueje. God-ro uavamu Kerisoro bövie biseˈe bamavuadeje. Bamavuoromo ajamuamu no vuovo öroھo vuonugoˈi darugoھo baejëˈëro mae raromarueje.

7 Iae no garomo uvarueje: God gemu A Böröme Keriso gemu ëھi jëvajëjo. Röھu Keriso-are aribövi ioroˈioroھo bogo ëھioھo gavarueje. Aˈi urimëˈi God-are jö bogo hejare majare uvonövareje: Inöme gö aruˈahoˈe höromo ëھo rajëھinövareje. Majae ëgobövie ëھi ëˈobe rovëˈëro ëھuˈëro jabumë inömëni bamëھare mi vitu iˈiëˈiroھo uvoruomajeje: Ëmioھo iae aruˈahoھ sisë hesi mie höjo. Ëھi uvoromo ëma ijëˈohuro ëھuro herovoromo uvarueje: Nani no sisë ijaruëromo juھuonivarueje mu öroھo bogo avoˈavoھo gavëˈëro.

8 Jabumë uvarueje: No sisë ijaruëromo juھuonivarueje röھu i ijëˈoھo bogo ëھuro God-are bëھiroھo vaˈejo. I juahovëˈoھo God-are nuniroھo bogo sisëھo javuoˈëˈe. O ijëˈoھo God-are nuniroھo bogo maھo javuoˈëˈe.

9 Jemë i ijëˈoھo o juahovëˈoھo God-ro uvajeje: Ëھo jemesi mue höjo. Röھu gavëˈi ë mioھo ueˈahore. Nani bogo avoھo biririvëˈe Christian aribövioھo jaburo jemë gëromo sisëro rireromoˈëˈö.

10 Ëھesi bëھoھo ja iae garomo uvanueje: I ijëˈoھo o juahovëˈoھo hesi höjo. Röھu ë jöھo Keriso-are ae göëro bogo avoھo uehorovëˈëro jiëˈëro juھuonivoromo uvoˈëˈe: Sisë aribövioھuni bahijare mioھo naehu ijëˈoھo sisë höjo. Nani ë ahuro garöھe jero inömo sisë rajëھijarue osare hiromo ie iˈiramu gagorovo uvoˈëˈe: Ëaruˈahoھ sisë hesi mi vitu aehu ijëˈoھo ëھo God bijönimajë uvoromo röھu ja gavëˈi huˈo ëma iˈëˈe.

11 Iˈiramu ë biriri rumoˈe a hesi aruˈahoھo sisërëˈëˈe. Jasi öھuni Kerisoro uehorovoromo guomadeje. Röھu jero uvaneje: Mi hesi öroھo na ga barëjëˈe jevajëromo ë a hesi nunire mioھo ijamu huro ja gavëˈi iromo sisërëjadeje.

12 Ëھi jiëˈe mu vaejëˈoھo jemëro jemesi Christian agano jabesi dë vövëbajoˈoھo biriri rumoˈëro jiëˈëro ijumëھoromo

jabesi örire sisë vaejëvarujohuro ëhuro Keriso'o sisë vae'a'aruje.

13 Ëhi jië'ego naehu mi ijamu nasi aganehu geromo nasi döre rueromo sisërërovo'ia'amu gavë'oho naro mi ijajoho ioro'iore gemu vuonugo'ejo nasi aganoho sisërëjöëni.

9

Paul-hu bogo apostle jevajë uvoromo bövi bise'o maho hesi nijio'irae'i a'i a gö jabesi jöëni uehorovoromo vuonugonövade jöhoje.

1 Jemë'o uehorovore Paul na bogo a jabesi darugoremuoho hi'i nasi nimoromo hijajeje. Na apostle ae jeve. Na nosi Bada Iesu nunëro gavë'e jeve. Naehu Badare mu vaejodohuro iae ëhuro jemë hesi aribövie jëve.

2 Ëhuni ame göehu göehu na bijönegoromo uvë'oho: Nörö bogo apostle-hu hö uvë'oho hesije röhu jemë bogo ëhioho uvo'i uvo'a'aruje: Paul iae apostle höjo hesi örire noro Keriso-are muoho baejë'ëro.

3 Röhu naehu vaejaje mu aehu garomo uevë'oho: Paul ja rabëni ëhi jië'e muoho vaejanue hö uevë'oho na ave jöho mana majëhijajeje.

4 No God-are jö majëhiromo ie jove mana i'ibejo na mae o sisë jio'ibejo. Iae mae jio'ibejo.

5 O Peter'o apostle ioro'iorohu'o Bada Iesuare ö ömo'ömohu'o ë'aruëhi no'o vabore masuromo sö ujuoho jireho'ibejo na mae o sisë jio'ibejo. Iae mae jio'ibejo.

6 O nani jemëro ëma uvarujeje: Nosi ekaresia ajamuijarue a ioro'iorohuro God-are muoho vaeromo ekaresia no ajamuiromo ë muohuremu vae'iramu no mana bojëmi'ejarëjo. Röhu Paul'o Barnabas'o jabumëremu bogo ëhioho mana bae'i God-are muoho vaeromo no ajamuiromo jabesi övëro mue gö ionire vaeromo manaho baenövo'aruëjo.

7 Jemë nani ëhi uehorovaruje röhu muorovo aribövioho na jabumë jabesi övëro mu gö ionire vaeromo mana baeromo ioho ue'aharueje. Bogo. Jabumë muorovo muohemu vaeromo baejarueje. O iruno'e ba'amo bivo'e vaejarue aribövioho na jabumë ë iruno'oho ue'aharueje o bogo. Iae ue'aharueje. O mi muebejarue aribövioho na jabumë ë mi hesi amo rihuoho ue'aharueje o bogo. Iae ue'aharueje.

8 Aehu mu vaeromo mana baejarue jöho jajivë'e jeve jemëro heromo uvo'irarijego: God-are ekaresia muebejavuoromo mana baejë'oho iae mae höjo. Röhu God-are jöho ëhi gemuoho jajivë'eje.

9 Moses-hu jajivade jögoru surire ëhi uvë'eje: Jasi mu vaejahaje miehu jasi mu vaejahoromo i hörehu sa'ijovobe

juvëˈoho hesi jöˈoho nadi tugohahego hu juvoromo hesi manaho baeromo huhu hörehu saˈijovaje i vitu vituoho ibe juvoˈirajo. Ëhi jiëˈoho miohuro ëho hesi manae baeˈaˈajëjo. God-are jöho ëhije. Röhu God bogo miohemuoho ue-horovoromo ë jöho bojamuiˈi

10 aˈi nosi jöho uehorovoromo bojamuadeje. Ëhesi bëhoho iruno'o mu muebejëˈiroho saˈa atoˈatovarue aribövioh'o i saˈijovarue aribövioh'o jabesi muoho vaejëˈi uehorovoromo uvoruomajeje: No i mu vaejaruohuni ëhuni uˈemu ë ioho ueˈahoˈejarëjo. Ëhi uvëˈoho iae maeje.

11 Röhu no iruno'o bivarue aribövioho vaˈëne javue. Noro God-are jöho jemesi örire majëhijëˈe javue ëhuro God-are jö majëhijaroho muro iruno'e bivanovëˈe javue. No ëhi jiëˈe aruˈaho muoho jemëni vaejëhëˈëro ëhuni ave saˈa hesi inöme ie rune mana baejëˈoho bogo sisëhu jioˈi maeje.

12 Jemesi ekaresia muebejëvarue a ioroˈiorehu jemesi örire mana baeˈi uehorovëˈoho maeje jabumëro jemë bisemu ajëmijëˈego. Röhu no jemë böröme ajëmijëˈe javuëˈëro ëhuni no biririvoromo uvoˈejo: No mana baejëˈoho iae mae höjo.

Röhu nosi nimoromo manaho bogo baeˈi aˈi no biririvo-romo huë vavaene bövie biseˈe baejëˈe javue aëro uvojöëni: Paul-mëro nosi monioho baeˈi nimoromo ekaresiaho mue-bejavuaje höromo Keriso-are jö maho bogo eruomojöëni.

13 Jew rajehu God-are amo börömo hesi mu vaejëˈoho God-are amore bahijare ioho jabesi manaego ujuohoromo ueˈaharueje. O God-are maratuore mi bamoromo vënehu bueˈöjarue aribövioh'uro ë mi vituoho jabesi manaego ueˈaharueje. Ëho na jemë uehorovö o bogo.

14 O Keriso-are mu vaejarue aribövioho ëhi gemuoho ëˈarueje. Badaro uövuëˈeje hesi jö majëhijarue aribövioho noro mana baeromo raromo jijihonövoröhego.

15 Ëhi uövuëˈeje röhu na manaho bogo baejëˈe jeve. O naehu avevejöˈe jajivaje jö hesi bëhoho bogo ëhuro jemëro bojemiˈirarijego. Naehu guomëˈoho iae hesije. Aˈi naehu Keriso-are jö ma majëhiromo ëhuni mana baejëˈoho ëho bogo maehuje. Na bijönege ae göëro mana bojemiromo ëhuro naehu nimorohëˈi jövaje jö hesi bëhoho tugohoˈiröhoho.

16 Naehu Keriso-are jö ma a majëhijëˈoho nimorohëˈi jövoˈirode bëhoho bogoje God-ro ë muoho bojemijëˈego. Hesi jö bogo majëhijëˈoho na iˈue baeˈejo.

17 Naehu nasi nimoromo Keriso-are jö majëhijëˈoho su-vuore mana baejajeje. Aˈi na bogo negëˈe Keriso-are jö ëma majëhijëˈoho God-hu bojemade muoho ma-vaejajeje.

18 Röhu naehu baejaje suvuoroho rabeje. Keriso-are jö
majëhijëˈoho na ave saˈa hesi mana baejëˈoho maeje. Röhu
ëho bogo uehorovoromo manaho bogo baejëˈe hesi jö ëma
majëhijajoho ëhuro dë vuëvevajeje. Ëho nasi suvuoreje.

19 Na bogo ae gö jabesi darugoremuoho hiromo
jabesi muohemu vaejëhaje aehu jevoˈi aˈi naro nasi
mueberovoromo nasi nimoro muoho vaebe juvajeje.
Röhu na bogo nasi nimaje muoho vaeˈi aˈi ae ahoˈobëhe
jabuhu diehi nimaruoho ëho vaejajeje ëhuro ae ahoˈobëhe
baejëvoromo Keriso-arire rëmoˈirodëro.

20 Jew rajo jabuˈo gemuore hiromo God-are jö
majëhijëˈiroho Jew rajehu raromaruëhi naˈo ëhi hibe juvajeje
ëhuro Jew rajoho baejëvoromo Keriso-arire rëmoˈirodëro. O
Moses-are jögoruremu raromarue aribövioho hiromo God-
are jö majëhijëˈoho jabuhu Moses-are jö ejaharuëhi naˈo ëhi
ejahajeje ëhuro Moses-are jögoruremu raromarue aribövioho
baejëvoromo Keriso-arire rëmoˈirodëro. Moses-are jögoroho
iae na ejahajeje röhu bogo hesi jögoruremuoho hijajeje.

21 O Jew rajo jögoru bogo hejëˈe aribövioho hiromo
God-are jö majëhijëˈiroho jabuhu Jew rajo jögoru bogo eja-
haruëhi naˈo ëhi ëˈajeje ëhuro Jew rajo jögoru bogo hejëˈe
aribövioho baejëvoromo Keriso-arire rëmoˈirodëro. Iae na
Jew rajo jögoroho bogo ejahajeje röhu na God-are jögoroho
bogo vuonugoˈi Keriso-are jögoruremu hiromo God-are jöho
ejahajeje.

22 O juhuoni juhuoni mu vaejarue aribövioho gemuore
hiromo God-are jö majëhijëˈiroho jabuhu raromaruëhi naˈo
ëhi hijajeje ëhuro ë aribövioho baejëvoˈirodëro. Ëhuˈëro di
aribövioho hijëˈoho jabuhu mu vaejaruëhi naˈo ëhi hibe
juvoromo öre ahoˈobëhe ëˈo gavajeje ëhuro a ioroˈioroho
maro vaˈiröhego.

23 Ëhi jiëˈe mu vaejaje hesi bëhoho aëro Keriso-are jö maho
heromo jabuˈo naˈo huë mae baeröhëro ëhuni ëˈajeje.

24 Jemëˈo iae gavaruje tutuvoromo ae göehu
gö iosirëmiˈiëˈiroho ae ahoˈobëhe biririvoromo
tutubijioharueje röhu ae gemuëro iosirëmiromo urimo ma-
burëro tutuvoromo suvuoro baejajoho. Jabuhu ëˈaruëhi
jemëˈo ëhi jemesi uehoroho darugoho ahoˈo bojamiromo
Keriso-are muohuremu biririvoromo vaere hujeji jemesi
suvuoroho baeˈirarije.

25 Röhu tutuvoromo aehu a ioroˈioro iosirëmiˈiëˈiroho
urimëˈi biririvoromo dajoho avoho mueberovobe
vaˈoruomajeje ëhuro darugo maˈëro tutuvoromo suvuoroho
baeröhëni. Ësuvuoroho ijino inovoromo simanore

didiˈaharuoho jiëˈëro ëhuˈëro ma-burëro sisërë hesi jiajeje. Röhu ë sisërëröhe suvuoroho baeröhëro ëhuni ë aribövioho ro biririvoruomajeje. Röhu Christian aribövioho no bogo ëhi jiëˈe suvuoroho baeˈi aˈi ioroˈioremu jioröhe suvuoroho baeröhëni ëhuni Keriso-are muoho vaejarueje.

26 O Paul naro ioroˈioremu jioröhe suvuoroho baeˈirodëni ëhuni aehu övo mugö mugöehu anoˈirögoro övo aruëre anumëre ma-buˈöjaruëhioho na bogo ëhioho Keriso-are muoho sisëˈi sisëˈioho vaejajeje. Aˈi aehu ma-ahorirehu biririvoromo tutuvaruëhi na ëhi Keriso-are muoho ma-ahorirëro biririvoromo vaejajeje.

27 Keriso-are muoho vaeromo nasi dajehu nimajoho ma-taemorovajeje ëhuro biririvevoröhego. Ëhiˈoromo nasi da-joho nasi mueberovoromo ahorirëro vaˈajeje naro ae gö jabesi örire jögore majëhijajëro röhu Kerisoro uejöëni: Paul jasi muoho bogo eni jioˈego jasi suvuoroho bogo baeˈaˈanuë uejöëni.

10

Aehu övehu avohare inömo bogo uehorovoˈiröhe jöhoje.

1 Nasi ö mueno'e na nege jemëro ave jöho uehorovoˈirarijego nosi Jew rajo hijo mionoˈehu ëˈare jöho. Nosi Jew rajo hijo mionoˈoho ahoˈobëhe God-are suehuro riogëgoromo öroho röjëhiˈego ë örire jijiho vaˈonövareje. Jabumë ae ahoˈobëhe jovo ihe Kavuëˈe Jovoho beromo mae iojiomareje.

2 Jovo beruomamu suehu aegëhadoho ëho noehu bap-ataeto vaeromo Keriso'o bimuvaruëhi jabu'o ëhi bisemu gemuoho vaejanovareje. Ëhesi bëhoho jovo beruomamu suehu aegahadoho ëho Mosesˈo bimuvarohoje.

3 Röhu jabumë ae ahoˈobëhe ie gemuoho ueˈahareje. Ueˈahoromo ëhuro God-are Aruˈaho hesi darugoho bae-jareje.

4 Jabumë ae ahoˈobëhe jove gemuoho ueˈahareje. Ëjovoho munë gagore jovo mae suorovajoho ueˈahareje. Röhu ë jovoho bogo jovo maemuoho jiadeje. Ëhesi bëhoho munënöˈe aehu jabuˈo gemuore vaˈonövadoho ë ahuro aruˈahoˈe jovohuˈo bojëmamu jaburo jovo maho iromo ëhuro aruˈaho hesi birirohuˈo baejareje. Ëmunënöˈe aho ëho Keriso jiadeje.

5 Jew rajo hijo mionoˈe ae ahoˈobëhe ëhi jiëˈe huë maho baeruomamu röhu ae ma-gemu niöˈi jabesi muoho God-ro garomo nimorohadeje. A ioroˈiorohunioho bogo nimorohoˈi

jabesi örire bijönimadeje. Bijönimamu a rumoʼe saʼare vuovo momorölʼöbe vaʼadeje.

6 Mu sisë ëhi vaeromo vuovare jöho ëho God-are suriroho bogo ëma jajivoʼi aʼi noni jajivëʼeje noro garomo adahoromo avoʼavoho uehorovoʼiröhego. Ëhi jiëʼoho jabuhu mu sisë nimarëhioho no bogo ëhioho nimoʼejo.

7 O jabumë a ioroʼiorehu inömo aruʼahoʼe höromo rajahiʼamarëhioho no bogo ëhioho ëʼejo. Jabuhu ë inömo sisë aruʼahoʼe höromo rajahiʼamoʼirögoro nimorohare jöho God-are surire jajivoromo ëhi uövuëʼeje: Ariböviohuro saʼaro raromoromo jovoho ioho mahunöʼe ueʼahoromo riʼöromo mu sisëʼo vaemarumijëʼi ajajovare höjo.

8 Röhu jabumë a ioroʼiorehu öehu ëʼanovarëhioho no bogo ëhioho ëʼejo. Öëro ëʼanovëʼëro ae ahoʼobëhe 23,000 majae gemuore rireromoromo vuovëvadeje.

9 Röhu jabumë a ioroʼiorohuro mu sisë vaebe vaʼoromo ëhuro Badare dëho bijioho garuomadeje gaʼiro hu manunëremu gëbe muebejëvobe vaʼego o bogo. No ëhi jiëʼe muoho bogo vaeʼejo. Röhu jabumë ëhi ëʼëʼego sigobëro umijëvamu vuovëvadeje.

10 Röhu jabumë a ioroʼiorohuro huë sisë barueromo nurunuruëgamu God-are örire jöe sisëʼi atoruomadeje. Ëhi jiëʼoho no bogo ëʼejo. Jabumë ëhi ëʼëʼego a muoʼamego vuovavuaje anerahuro rueromo muoʼamamu vuovëvadeje.

11 Ëhi jiëʼe iʼuoho ahoʼobëhe nosi hijo mionoʼo jabesi örire rovadeje ëhuro no ae ahoʼobëhe uehorovoʼiröhego. Jabuhu mu sisë vaeromo iʼu mana baejare jöho iae God-are surire jajivëʼeje noro garomo adahoromo avoʼavoho raromoʼiröhego jaruvore maja barëʼiröhoho mamiʼe dunovoʼego.

12 Ëhuʼe jiaje ja ae rahuaro uvëʼoho: Na bibivoromo namijajë uvëʼoho gavëʼi vaʼone. Bejavoʼëʼe.

13 Röhu uehoro sisë gö gö jemesi örire rovajeje. Iae ëhi jie röhu diehi jiëʼe uehoro sisëhu rueromo jemesi dëre bijëhëʼoho ëhi jiëʼe uehoro sisëho bogo jemesiriroho gemu rueʼi ae ahoʼobëhe nosi dëre ro bijahuajeje. Röhu Godhu no ajamuiʼi uövuadëhi iae hu ëhi ajamuijajëro jiëʼëro ëhuʼëro huro garöhe biriri maʼe uehoro sisëhu jemesi örire rueʼiaʼamu jemë nijioʼiraerovoʼirarijoho bogo eni jëvamu gavëʼiroho hu bogo ma-nunëremuoho gëʼëʼe. Aʼi uehoro sisë jemesi örire bijëhoʼi rovëʼiroho huro öroho röjëhiʼëʼe jemëro ë jijihoromo uehoro sisëho vuonugoʼi biririvoromo maro vaʼirarijego.

14 Nasi ö muenoʼe ëhi jiëʼe jiaje ëhuni inömoho god höromo rajëhijarue muoho gororomo roriʼo vaʼore.

15 Röhu jemëro jemesi simanoho avoˈavoho uehorovarujego ëhuni ave jöho majëhiˈiëˈe. Mevoromo gare jö hesi bëhoho diehi jiego.
16 Jemëˈo uehorovore. Enatuore wine jovohuni God huë mae uaromo hesi suvuoro baeromo ijëˈiroho ëhuro no Keriso-are köho gemu mae baejarueje. O i atoˈatovoromo ijëˈiroho ëhuro no Keriso-are sinoho gemu mae baejarueje.
17 No ae ahoˈobëhe ie gemuoho ma-gemuoro ijëˈëro ëhuˈëro no ae ahoˈobëhe javue röhu ae gemuoho javue ie gemuoho ijëˈëro.
18 Röhu Israel rajo jabesi muohuˈo uehorovore. Jaburo mioho tarioromo vituoho God-ni hesi maratuore bahiˈi vituoho ijarueje. Iromo ëhuro ë mure bimuvarueje. O inömo sisë hesi öroho gemuohoje. Noehu inömo sisë hesi i vitu ijëˈohuro ë mure bimuvarueje.
19 Nani ë jöho adahoromo uvoˈaˈaruje: Paul-ro uöromo ëˈajëjo: God-are jö bogo hejëˈe ariböviehu rajëhijarue inömoho darugoˈe jioˈamajëjo. O inömo sisë bojëmijëˈe mioho bëhiˈe höjo. Nani ëhi uvoˈaˈaruje röhu na bogo ëhioho uëve.
20 Aˈi na uëromo ëˈe: God-are jö bogo hejëˈe ariböviehu inömohuni i bamëhëˈoho bogo God-ni bahijahoˈi Satan-are aruˈaho sisëho jabuni bahijëharue höjo. Ëhuro aruˈaho sisë jabesi mure bimuvarue höjo. Röhu jemëhu Satan-are aruˈaho sisëhuˈo gemuore bimuvëˈoho na bijönegajëjo.
21 Jemëhu Badare enatuore jovohuˈo Satan-are aruˈaho sisë jabesi enatuore jovohuˈo gemuore havoromo ijëˈoho bogo maehuje. O Badare maratuore iohuˈo aruˈaho sisë jabesi maratuore iohuˈo gemuore havoromo ijëˈoho bogo maehuje.
22 O noehu biririˈövoromo Satan-are aruˈaho sisë jabesi i jovo iromo jabuˈo bimuvëˈoho God-ro uvoˈëˈe: Jemë bogo na gemu rajehijarujëromo ëhuni dë vörönimoˈëˈe. Ëhi jiëˈoho na no aruˈaho sisëhuˈo bimuvoˈejo. Bogo. O ëhi jiëˈe mu vaejëˈoho nani no sisëˈi uehorovoromo uvarueje: God-are darugoho biseˈe höjo nosiroho böröme höjo. Ëhuˈëro no hesi iˈuoho bogo baeˈejarëjo. Ëhi uehorovëˈoho sisëje. No aruˈaho sisëˈo bimuvëˈoho iae no iˈue baeˈejo.

Ave jö masijoho uehorovoromo inömo sisëni bahijare mi gororovoˈiröhe ë hesi jö vituohoje.

23 Jemë ae göëro uvarujeje: Mue ahoˈobëhe vaejëˈoho iae mae höjo. Iae ëhi jie röhu mu ioroˈioro vaejëˈohuro bogo ëhuro marëjavuoˈëˈe. Nani mue ahoˈobëhe vaejëˈoho iae maeje röhu mu ioroˈioro vaejëˈohuro bogo ëhuro

ajamirovarueje avoho biririvoromo Keriso mae uehorovobe vaˈiröhëro.
24 No bogo nosi sinohemuoho uehorovoˈi ae gö jabesi
sinohuˈo uehorovoˈejo.
25 Market-re imarije mioho ahoˈo ma-dajumo ueˈahore.
Nadi juhuonivoromo uvore: Na ave mioho aruˈaho sisëni
bamëhare mioho höjo o gö hö uvoˈi ma-ueˈahore.
26 Ëhesi bëhoho God-are surire jajivoromo uvëˈeje: Saˈae
iruno'e bövie bise'e ahoˈobëhe Badare höjo.
27 O God bogo ma uehorovarue aehu jemë uëvëˈoho:
Ruerego no i harihe gemuoro iˈirarë uëvamu jabuˈo ie
iˈi nëgëˈoho vaˈoromo gaˈirarije ie rabe rabe iˈimëmamu
gavëˈoho ma-dajumo ueˈahore. Nadi dë vövöbajoˈeroho
uehorovoromo uvore: Na ave mi ueˈahëˈoho mae o sisë
höromo mi hesi jöho uë gëˈi ma-ueˈahore.
28 Röhu ae göehu jemë uëvëˈoho: Ave mioho aruˈahoˈe
inömëni bamahëˈe mie hö uëvëˈoho nadi ueˈahore. Uvore:
No ueˈahëˈoho ë jö majahuijade ahuro garöhe noehu
ueˈahamu gavëˈoho uvoˈaˈajëjo: Ëho God bijönimajëromo
juhuonivoˈajëjo. Ëhuni noˈo vuonugoˈejarëjo. Ëhi uvore.
29 Na uëve: Jemë ë mi juahovoˈirarije hesi bëhoho
ë jö majëhijade ahuro juhuonivoromo uvojöëni: Ëmi
ueˈaharujoho sisë hö uvojöëni uëve. Na bogo uëve jemëro
juhuonivoromo uvojöro: Sisë höromo juahovoˈirarijego.
Nani jemëro na ueˈaˈaruje: Röhu God-ro uövuëˈe höjo: Ie
rabe rabe iˈi nëgëˈoho irëjo. Ëhi jiëˈoho no rabëni juhuoniˈe
a hesi jöho uehorovoromo ë mioho juahovoˈejarëjo.
30 O no God-are örire huë mae uaromo mi ueˈahëˈiroho
rabëni ae göho uöˈaˈaruëjo: Jemë sisë ueˈaharujëjo. Röhu ë
miohuni no mamiˈe God mae uaromo ueˈahare höjo. Nani
ëhi ueˈaˈaruje.
31 Iae ëhi jie röhu ie jove ueˈahëˈoho o mue bövie biseˈe
vaejëˈoho God uehorovoromo vaenövore hesi ihoho döro
jioröhe.
32 Jew rajoho o saˈa ioroˈioro rajoho o ekaresia aribövioho
ëho jabesi jöëni jemëro uehorovoromo nadi mue gö gö
vaejego jaburo ëho gavego jabesi aruˈahoho sisërëjëhoˈiro.
33 Röhu naˈo mu rabe rabe vaejëˈiroho avoˈavoho vaejajeje
ae ahoˈobëhe na gevego mae jëvoröhego. Nasi sinoho
bogo uehorovoˈi ae ahoˈobëhe jabesi sinoho uehorovoromo
muoho vaejajeje jaburo maro vaˈoruomoröhego.

11

1 Naehu Keriso-are mu garomo vaejajëhi jemëˈo nasi
muoho garomo ëhi vaenövore.

Magonahehu God rajahiruomo'ië'iroho simano numorovo'amoröhe jöhoje.

2 Röhu naro jemesi örire rajëhije. Ëhesi bëhoho jemë majae
ëhi nasi örire uehorovevoromo naehu jöe rabe hejë'ëro
bojëmijodoho ejeharujeje. Ëhuni naro jemesi örire rajëhije.
3 Röhu na nege jemëro garomo uvo'irarijego: A nosi
simanoho Keriso höjo. No hesi uhure javuajëjo. Vaboro hesi
simanoho baruoho höjo. Vaboroho baru hesi uhure höjo.
Keriso-are simanoho God höjo. Ëhi uvore.
4 Ëhi jië'ëro God rajahi'i gemuore gagovë'iroho ama'e o asë
rahu simano numorovoromo pari vaejë'oho o God-are jö a
majëhijë'oho ëhuro no Keriso bogo avoho uehorovarueje ë
hesi bëhoho Keriso nosi simanoho jië'ëro.
5 O magonahe rahu simano bogo numorovë'e pari
vaejë'oho o God-are jö a majëhijë'oho baruoho bogo avoho
uehorovarueje ë hesi bëhoho baruoho jabesi simanoho
jëvë'ëro. Simano bogo numorovë'oho u seho barëjë'e mago-
nahoho gemuoho jëvanove.
6 Magonahehu simano bogo numorovë'oho simano uoho
tario'ibejo iae mue gemuoho jio'ibejo. Röhu magonahehu
simano u tariojë'oho o simano u seho barëjë'oho ëho javoji'e
muohoje. Ëhuni magonahehu simano numorovë'oho iae
maeje.
7 God-ro aho bamavuoromo hesi aru'ahoho ajoho boja-
muijë'ëro God jiajëhi aho ëhi javue. Ëhuni simano nu-
morovë'oho bogo ama'i nosirehuje. O God-ro a ijo'ahe
baeromo magonahoho avohoromo a nosi ajoho magona-
hoho bojëmijadeje. Ëhuni magonahehu simano numor-
ovë'oho iae maeje.
8 Aevo'ioho God bogo magonahoho baeromo ëhuro
ama'oho avoho'i a'i ama'e baeromo ëhuro magonahoho
avohadeje.
9 O God bogo ama'oho magonaho jöënioho avoho'i a'i
magonahoho ama'i jöëni avohadeje.
10 Ëhu'ëro jië'ëro magonaho jabuhu simano numor-
ovë'oho iae maeje ëhuro aneraho jaburo gëromo uvoröhego:
Ëmagonahoho jaburo baru jabesi aharire raromarue höjo.
11 Iae ëhi jie röhu a'o magonaho'o Bada'o gemuoro
javuë'ëro ëhu'ëro magonahoho bogo a rumo'oho riravo'i
ama'oho bogo magonaho rumo'oho riravo'ë'ö.
12 Ae jië'ëro ëhuro God-hu magonaho avohadëhi ëhi mag-
onahe jio'amë'ëro jië'ëro ëhuro aho rahavuajeje. Röhu God-
ro aho'obëhe bamavuë'ëro ëhuro aho magonahoho bövioho
bise'oho javue.

13 Röhu jemesi uehorovore. Magonahehu ekaresiae
aho'obëhe jabesi gemuore raromoromo simano bogo nu-
morovë'e ma-pari vaejë'oho na mae o sisëje. Ëho sisëje.
14 No ae magonahe aho'obëhe dinö'e dinö'e raromaruoho
uehorovoromo uvarueje: A nosi simano u ëgo jië'oho sisë
höjo.
15 Röhu magonaho jabesi simano u ëgo jië'oho iae ma-
mabëhe höjo. Ëhesi bëhoho God-ro magonahoho simano u
ëgobövioho bojëmijadeje ëhuro simanoho riogivoröhego.
16 Ae göehu nasi jö aho'ahovo'ië'iroho röhu God-are ekare-
siae dinö'e dinö'e raromaruohu'o no'o ëhi jië'e muohuremu
vaejarueje.

Badare i jovo avoho ue'aho'iröhe jöhoje.

17 Röhu na bogo jemë rajëhiromo ave jöho majëhi'irögoro
ë'e. Jemesi ekaresia gagovë'iroho ëhuro jemë bogo
marojëvo'i a'i sisërëjëvajeje.
18 Ëhesi bëhoho aevo'ioho na hejodeje uevamu: Corinth
rajo ekaresia jabumë gemuore gagovorovë'iroho Christian
aribövioho uehoroho bogo gemuoho bae'i ae göëro uehore
gö ae göëro uehore gö baejarue höjo. Ëhi jië'e jöho hejë'ëro
na uehorovoromo uve: Ëjöho nani bogo sareroho jio'i ma-
bisemu jö mae jië'ëro Corinth ekaresiaho jemëro nani ëhi
jië'e mu sisëho vaejaruje höjo.
19 Röhu jemëhu hahagu hahagu uehorovë'oho ëho a jabesi
mueje. Öre göho bogoje. Hahagu hahagu uehorovë'ëro
ëhuro uhohu'o mae uehorovarue aribövioho va'orahoro
jio'amo'ë'e.
20 Amo jemëhu gemuore gagovorovë'iroho jemë bogo
uvarujeje: Noehu i'iröhe ioho wine-oho ëho Badare hö uvo'i
ma-ue'aharujeje.
21 Ëhesi bëhoho ë i jovo ue'ahë'iroho jemë a ioro'ioroho
bogo uehorovë'e sivu sivue jemesi ioho jovoho ëma
ue'aharujeje. Ioho jovoho ëma ue'ahoromo a ioro'ioroho
hömëvo'i a ioro'ioroho vörö'e jovo böröme iromo simane
sisërëjarujeje.
22 Na jemë osaho bogojëve ë raromoromo iruno'e jove
i'irarijoho ëhuni gemuoro gagovoromo Badare ioho jovoho
sisë'i ijarujeje. O na jemë God-are ekaresiaho bijönimoromo
ëhuni iruno'o rumo'e aribövi jabesi örire javoje bojëmiromo
ioho jabesi nunire ëma ue'aharujeje. Jemë ëhi ë'arujoho na
diehi jië'e jöho jövo'ejo. Na na jemesi muohuni rajëhi'ejo. Na
bogo rajëhiromo jövo'ejo.

23 Röhu ave jöho Badaro bojemijëˈëro naro jemë
bojëmodeje. Bada Iesu a sisë bojëmiˈiröhe vahire evare
huro ioho baejade höjo.
24 Ioho baeromo God mae uanugoromo atoˈatovoromo
hesi aribövioho uëvade höjo: Aveho nasi sine höjo. Na nasi
sinoho bojamirovoˈiëˈajëjo jemë mae jëvoröhego. Aviëhi jiëˈe
muoho vaenövorëjo ëhuro na uehorovevoˈirarije höjo.
25 Ioho inugoromo röhu i baejadëhi ëhi enatuore
jovoho baeromo uëvade höjo: Ave enatuore jovo hesi
bëhoho hehëjo. Na köe rovevoromo guomevoˈiëˈajëjo.
Guomevoˈiramu ëhuro God-hu jemë muebejëvoröhe jögoru
iˈoho ioroˈioremu marëˈajëjo. Ëhuni jemë jovo ijëˈiroho irëjo
ëhuro na uehorovevoˈirarije höjo.
26 Bada Iesuhu ëhi jövade jö hesi bëhoho ë i o ë enatuore
jovo ijëˈiroho ëhuro huhu guomade jöho röjëhibe vaˈojuvo
vaˈo hu rueˈëˈe.
27 Ëhuˈëro jiëˈëro aehu Badare i o enatuore jovo bogo mae
uehorovëˈe ma-ijëˈoho Badare sinoho köho ijumëˈëro ëhuro
sisë jëve.
28 Ëhuni ae ahoˈobëhe gemu gemu jasi dë vövöbajoˈoho
mevo avohoromo gare diehi diehi uehorovëvego. Ëhi ga
avohoromo evaro ioho jovoho inövore.
29 Badare sino bogo uehorovëˈe ma-iemu jovemu ijëˈoho ë
ioho jovoho iromo ëhuro iˈue mana baeˈaˈaruje.
30 Iˈue baeromo jemesi a ioroˈioroho ahoˈobëhe sine
uˈuhëvoromo guomo guome gö gö baejëˈejö. A ioroˈioroho
vuovëvëˈeje.
31 Röhu nosi dë vövöbajoˈoho urimo mevo avohoromo
gaˈibejo ëhi jiëˈe iˈuoho bogo baeˈibejo.
32 O Badahu iˈu bojamuijëˈoho ëho röjahuiromo bojamui-
jajeje ëhuro noro avoho uehorovoromo sisë aribövioho uˈo
gemuoroho sisëroho bogo vaˈiröhego.
33 Nasi ö mueno ˈe Badare i jovo iˈi gagovëˈiroho göëro göho
mueberovoromo gemu mae ire.
34 Röhu hömëvëˈoho jemesi osaro osaro raromoromo ire.
Ëhi jiëˈoho gagovoromo God-are iˈuoho bogo baeˈaˈaruje.
Röhu jö ioroˈioroho naehu öˈëˈiroho avohëhoˈejo.

12

Mu vaeröhe suvuore gö gö God-are Aruˈahehu bojamuaje jöhoje.

1 Nasi ö mueno ˈe God-are Aruˈahehu suvuoro bojamuijaje
jöho na majëhiˈiëˈe. Ëhesi bëhoho na nege jemëro ë jöho
avoho gaˈirarijego.

2 Iae jemë'o gavaruje jemë God bogo ma uehorovar-
ije majaroho aëro jemë sarerëmi'ego jö mae höromo
ejëhoromo ëma jijihonövarijeje. Jijihoromo ëhuro jörumo'e
momorö'öjë'e inömo inömoho vörö'e höromo ëma uvene aho
röjahinövarijeje.
3 Ëhuni ave jöho uehorovore. God-are Aru'ahehu jö
bojëmë'oho aho bogo uë'ë'ö: Iesu sisëgo sisëro va'a'ajëjo.
God-are Aru'ahoho bogo ëhi jië'e jöho bojamuijajeje. A'i hesi
God-are Aru'ahohuremu uehoroho bojamuijego uvarueje:
Iesu böröme namijë'ëro iae Bada höjo. O God-are Aru'ahehu
uehoro bogo bojamuijë'oho nosi sivuoho ëhi jië'e jöho bogo
vaerovo hesi javue.
4 Mu vaeröhe suvuoroho gö gö jiorove. Röhu Aru'ahe
gemuëro ë suvuoroho bojamuibe va'ajeje.
5 Christian muoho gö gö jiorove. Röhu Badare muoho
gemu noro vaejaharueje.
6 Mue gö gö vaejë'oho eni javue. Röhu God-ro gemuëro
darugoho bojamuego no ae aho'obëhe ë muoho vaebe
va'arueje.
7 No ae gemu gemu God-are Aru'ahëro suvuore boja-
muijego ëhuro hesi muoho röjahirovarueje ekaresiae ae
aho'obëhe marëjavuoröhego.
8 Ae gö God-are Aru'ahëro hesi suvuore bojamuijego ue-
horo mae jië'e jöho atarueje. Ae gö Aru'ahe gemuohuro aji'e
jöho bojamuijego ae röjëhijarueje.
9 Ae gö Aru'ahe gemuohuro ajamuijego no biririvoromo
God mae uehorovoromo ëhuro mu bövi mae vaejarueje. Ae
gö Aru'ahe gemuohuro ajamuijego guomo guomo'e a jabesi
sinoho avohëharueje.
10 Ae göëro darugo'e muoho vae'amarueje. Ae göëro
jö God-aro baeromo ae huruoho majëhijarueje. Ae göëro
gavarueje di muoho God-are Aru'ahëro vaejë'e jiego di
muoho bogo. Ae göëro bogo hejarue huë göëro göëro ëma
atarueje. Ëma atego ae göëro ëhi jië'e jöho huotovoromo nosi
jöëro majëhijarueje aëro hejöro.
11 Ëhi jië'e muoho aho'obëhe bogo aru'aho göho göho
vae'amo'i ma-gemuëro vae'amajeje. God-are Aru'ahehu
diehi nimë'oho ae gö gö hesi suvuore gö gö bojamuibe
va'ajeje.

No Keriso-are sine gemuoho javue röhu no hesi öve duruaje gö gö javuo'amaje jöhoje.

12 Röhu no ae gemu gemu sino haho'oho ma-gemu javue
röhu öve höre nune hia'e bövie bise'e aho'o javue. Iae öve

nune höre gö gö aho'o javuo'ame röhu sino haho'oho ma-
gemu javue. Sino haho'o jiajëhi ëhi Keriso-are aribövioho no
aho'o sinoho ma-gemu javue.
13 No ae aho'obëhe Jew rajoho sa'a ioro'ioro rajoho a
jabesi darugoremu raromarue aribövioho nosi nimoro mu
vaejarue aribövioho God-are Aru'ahe gemuohuro bapataeto
vaejavuoromo sine gemu bamavuë'eje. Ae aho'obëhe
Aru'ahe gemuoho jovonö'e bojamuamu ijë'e javue.

14 Röhu sino haho'o hesi öve höre nune bövie bise'e bogo
gemuoho jio'i aho'obëhe javuo'ame.
15 Röhu hörohuro jöe jövoromo uvo'ibejo: Na bogo övoho
jevajëjo. Na bogo övoho jevë'ëro ëhuni sino haho'oho hahagu
jevajëjo. Iae ëhi uvo'ibejo röhu ëho hesi jio'ibejo bogo ëhuro
höroho sino haho'oho hahagu jio'i sino haho'e gemuoho
jio'ibejo.
16 O hia'ohuro jöe jövoromo uvo'ibejo: Na bogo nunoho
jevë'ëro ëhuni na sino haho'oho hahagu jevajëjo. Iae ëhi
uvo'ibejo röhu bogo ëhuro hia'oho sino haho'oho hahagu
jio'i sino haho'e gemuoho jio'ibejo.
17 Sino haho'oho ma-nuni'emu javuo'ibejo no diehi
he'ibejo. O sino haho'oho ma-hia'emu javuo'ibejo no diehi
ridamui'ibejo.
18 Röhu bogo ëhiohoje. God-ro diehi nimadëhi öve duruaje
nune gö gö baeromo havo'amoromo ëhuro sino haho'e gemu
bamavuadeje.
19 Öve duruaje nune gö gö bogojavuo'ibejo ëhuro sino
haho'e bogojavuo'ibejo.
20 Röhu öve duruaje nune gö gö aho'obëhe javuo'i röhu sino
haho'oho ma-gemu javue.

21 Ëhi jië'ëro nunohuro jöe jövoromo övo hesi örire ua'ibejo:
Ja bëhi rumo'e javo'ego na ja bogo negajë ua'ibejo ëho sisë
jio'ibejo. O simanohuro jöe jövoromo höroho uë'ibejo: Jemë
bëhi rumo'e jëvo'ego na jemë bogo negajë uë'ibejo ëho sisë
jio'ibejo.
22 Röhu sino haho'ere inöme gö gö jio'amajoho
ga'amoromo uvarueje: Jabesi darugoho u'uhë'e höjo. Ëhi
uvo'ejo röhu ëho bogojio'amo'ibejo bogo eni javuo'ibejo.
23 O sino haho'ere inöme gö gö jio'amajoho ga'amoromo
uvarueje: Ma-inine jio'amajëjo. Röhu ëho bogo sisëho hö
uvo'i mueberovo avoharueje. Sino haho'ere inöme gö gö
jio'amajoho ga'amoromo uvarueje: Ëho javoji'e inömoho
höjo. Röhu ëho bogo sisëho hö uvo'i ma-mabëhe avoho
riogivorovarueje.

24 O javoji rumoˈe inömo no ma-mae gaˈamaruoho ëho
no bogo ëhioho avoho riogivorovarueje. Röhu God-ro
nosi sino hahoˈoho havoˈamoromo gemuoro avohahuadeje
ëhuro noro garöhego di inömoho javojiˈoho jiego o darugo
rumoˈoho jiego ëho avoˈavoho muebeˈamoröhego.
25 Ëhuˈëro jiëˈëro nosi sino hahoˈoho gemuoho javuëˈego ë
hesi inömo göhuro göho bogo sisë vaeˈi aˈi uvoˈejo: Gemuoho
javuajëromo huë baerovoromo ma-ajamirovoˈejo.
26 Sino hahoˈo hesi inöme gö viˈehimëˈoho sino hahoˈe
ahoˈo ë viˈehoho herovajeje. O sino hahoˈo hesi inöme
gö hesi iho döre jiëˈoho sino hahoˈe ahoˈobëhe gemuoro
nimorohajeje.
27 Röhu jemë ae ahoˈobëhe Keriso-are sino hahoˈe jëve.
Jemë ae gemu gemu sino hahoˈere höre nune bövie biseˈe
jëve.
28 God-ro hesi ekaresiaho ahoˈobëhe gemuoro havoromo
avoho bamavuadeje. A ioroˈioroho apostle bamavuadeje rue
nuni maroho javuoröhego. Ëhesi bëhire jö God-aro baeromo
a majëhijarue aribövioho bamavuadeje. Ëhesi bëhire Keriso-
are öri röjëhijarue aribövioho bamavuadeje. Ëhesi bëhire
darugoˈe mu vaejarue aribövioho bamavuadeje. Ëhesi bëhire
darugo baeromo guomo guomoˈe a jabesi sino avohëharue
aribövioho bamavuadeje. O a ajëmarue aribövioho ekaresia
muebejëvarue aribövioho o no bogo hejarue jö göehu göehu
atarue aribövioho ëhi bamavuadeje.
29 Na no ae ahoˈobëhe apostle javue. Bogo. Na no ae
ahoˈobëhe jö God-aro baeromo majëhijarue aribövie javue.
Bogo. Na no ae ahoˈobëhe Keriso-are öri röjëhijarue aribövie
javue. Bogo. Na no ae ahoˈobëhe darugoˈe muoho vae-
jarueje. Bogo.
30 O na no ae ahoˈobëhe daruge baeromo guomo guomoˈe
aribövi jabesi sinoho avohëharueje. Bogo. Na no ae
ahoˈobëhe God-are Aruˈaho suvuoroho baeromo jö göëro
göëro atarueje. Bogo. Na no ae ahoˈobëhe God-are
Aruˈaho suvuoroho baeromo huë göehu majëhijarue jöho
huotovoromo samaˈe majëhijarueje. Bogo.
31 Jemëro uvarujeje: Aruˈaho suvuoro mabëhe
baeˈiëˈajëromo bae gavarujeje. Röhu öri maho naro röjëhiˈejo
göehu gö uehorovëvoˈirarije öroho.

13

Göehu gö dë vövöbajoˈere uehorovoˈiröhe jöhoje.

1 Noehu bogo hejarue huë göehu göehu naehu jövoˈirodoho
eni jevëˈoho o anera jabesi huëhu ëhuˈo jövoˈirodoho eni

jevoˈi röhu a dë vövöbajoˈehu bogo uehorovëvëˈoho na bitare garaegaraevanovoromo jöho ëma jövoˈejo.

2 O naehu suvuoro God-aro baeromo hesi jö ma-mae majëhijëˈoho o huhu subivahuade jöho ahoˈo nuni ajiˈe jöho ahoˈo ga barëjëˈoho o biririvo avohoromo hesi örire mae uehorovoromo ëhuro dahoru ujuohoromo roriˈo bahijanovobe vaˈi röhu a dë vövöbajoˈehu bogo uehorovëvëˈoho na bëhi rumoˈe ae jeve.

3 O naehu a ajëmiˈirögoro nasi bövi biseˈo bojëmi barëjëˈoho o nasi sinohuˈo bueˈöjevojöro bojamirovoˈi röhu a dë vövöbajoˈehu bogo uehorovëvëˈe ma-sino döhuremu ëhi ajëmijëˈoho ëhuro bogo maroho jevoˈëˈe.

4 Jaehu a dë vövöbajoˈehu uehorovëvëˈoho ëhuro biririvoromo ma-ga taemoˈanue. Ae huë baejëvoˈanue. A dë vövöbajoˈehu uehorovëvëˈoho ëhuro ae gö hesi mu mahunioho bogo dë vörönagoˈëˈe. Bogo nimoronimorohëˈioho jövoˈanue. Bogo sivuoho uehorovoromo döroho bamorovoˈanue.

5 Bogo ma-mahu urejonöˈoho juvoˈaˈanue. Bogo jasi sinohemu uehorovoˈanue. Bogo uehore gö gö baeromo vörönimoˈanue. Bogo ae gö jabesi sisëho uehorovemu uehorovoˈanue.

6 Mu sisë garomo bogo ëhunioho nimorohoˈanue. Jö maemu heromo ëhuro nimorohoˈanue.

7 A dë vövöbajoˈehu uehorovëvëˈoho ëhuro huë vavaene rovëˈoho ma-gavëˈi hinövoˈanue. Mae uehorovonövoˈanue. Mae jioˈaˈajë uvoromo muebenövoˈanue. Biririvoromo naminövoˈanue.

8 A dë vövöbajoˈehu uehorovëvarue muoho bogo barëˈi ëhi ma-jiemu jiajeje. Jöe gö gö God-aro baeromo majëhijarue suvuoroho iae barëˈëˈe. Noehu bogo hejarue huë göehu göehu atarue suvuoroho iae bogojioˈëˈe. A ioroˈioro iosirëmiromo God-are jö mae gavarue suvuoroho iae barëˈëˈe.

9 Ëhesi bëhoho jaruvoho God-are mu vituoho gavarueje. Vituoho bogo. Jö vituoho God-aro baeromo majëhijarueje. Vituoho bogo.

10 Hujeji aji ma-mabëhe rueˈiramu evare jöe mue gö gaˈi gö bogo gavarue ë muoho iae barëˈëˈe.

11 Ëhesi jöho uhuˈe uëˈiëˈe. Na asisöˈe jevade majaroho asisöˈehu ataruëhi ëhi jövonövodeje. Asisöˈehu nimaruëhi ëhi nimonövodeje. Asisöˈehu uehorovaruëhi ëhi uehorovonövodeje. Aˈi maˈe jevade majare evare asisöˈo uehoroho vuonugoˈi ma-mae uehorovodeje.

12 Ëhesi bëhoho jaruvoho no sisëˈi sisëˈi aririro gavanovarueje. Majae ijonöho avoho gaˈejo. Jaruvoho jö

vituoho naro gave. Jö vituoho bogo gave. Aˈi evare majaroho God-hu na gevajëhi naˈo ëhi muoho ga barëˈejo.

13 Ëhuˈëro ave muoho ma-jiemu jioˈamobe vaˈëˈe. Göho God mae uehorovarue muohoje. Göho no uvarue: God-ro ajamuiˈiramu mae javuobe vaˈaˈajë uvarue muohoje. Göho a dë vövöbajoˈehu uehorovëvarue muohoje. Ëhi jiëˈe muoho niöˈi gemu ëhi jiemu jiobe vaˈëˈe röhu a uehorovëvarue muoho ëho böviohoje.

14

God-are Aruˈaho hesiro baejarue suvuore niöˈi God-are jö ae huruoho majëhijarue suvuorohuˈo bogo hejarue huë göehu atarue suvuorohuˈo ë suvuoro jabesi jöhoje.

1 Ëhuni göehu gö dë vövöbajoˈehu uehorovëvoˈirarije muoho vaeˈi ëhuremu ömo gare. Röhu aruˈaho suvuore gö gö baeˈi nimore. Jö God-aro baeromo a huruoho majëhiˈirarije suvuoroho ëho börömo bëhe nimore.

2 Aehu aruˈaho suvuoro baeromo bogo hejarue huëhu jövëˈoho ëho bogo aho heˈi ma-God-remu hejöro jövajeje. Huë göehu jövëˈoho suvuore Aruˈaho hesiroho baeromo gurihijëˈe jöho jövego aho bogo hejarueje.

3 Aˈi jö God-aro baeromo a huruoho majëhijëˈoho aëro hejöro jövajeje heromo birire baeromo muoho avoho maˈenoröhego o huë vavaeni jëvadoho mae jëvoröhego.

4 O bogo hejarue huëhu jövëˈoho hesi dë vövöbajoˈohemu ajamirovajeje. Aˈi God-are jö huruoho majëhijëˈoho ekaresi-aho ajëmajeje.

5 Jemë ae ahoˈobëhe huë göehu atëˈoho iae na negoˈibejo. Aˈi jemë jö God-aro baeromo huruoho majëhiˈirarijoho ëho iae na nego avohoˈibejo. Jö God-aro baeromo a majëhijëˈoho ëho mu börömeje. O huë göehu atëˈoho ë muoho ma-bisemu biseˈeje. Röhu huë göehu atamu ae göehu jö huotovëˈoho ekaresiae ae ahoˈobëhe heˈiramu mae jëvoˈëˈe. Ëhi jiëˈoho mu börömeje.

6 Nasi ö mueoˈe na öˈoromo subivëhëˈe jö bogo huruoho majëhiˈi nuni ajiˈe jö bogo majëhiˈi bogo jö God-aro baeromo majëhiˈi mu öri bogo röjëhiˈi aˈi bogo hejarue huë göëremu naehu jövëˈoho jemë heromo bogo marëjëvoˈëˈe.

7 O hesi ëma momöröˈöjaje inömo inömoho viriköe o gita ëhi jiëˈe inömoho uehorovore. Aruëre anumëre ëma huëˈoho o bejëˈoho ëhuro huëho bogo avoho hejarueje rabu jö huajoho o bejajoho.

8 O muorovo jöhuˈo uehorovore. Hëgö sisëˈi huëˈoho bogo avoho heromo avoho raromoˈëˈö muorovoˈiröhëni.

9 Ëjö hesi bëhoho no bogo hejarue huë göehu jemëhu
atoromo sisëʹi majahuijëʹoho no bogo avoho heʹejo. Jemë
jöho ma-buʹöʹaʹaruje.
10 Saʹae ahoʹobëhe huë gö gö atoruomajeje. Röhu huë
ahoʹobëhe bëhiʹoje.
11 Röhu na ave huë bogo baejëʹoho jö jövaje ahuro uvoʹëʹe:
Nörö huë gö ae höjo. O naro uvoʹejo: Hu huë gö ae höjo.
12 Huë göehu atëʹoho jemë ëhi jëvoʹëʹe. Huë göehu
atoʹirarijoho nadi ëhemu nimoʹi aʹi jemë suvuore God-are
Aruʹaho hesiro baeʹi nëgëʹe jiaje ëhuni ekaresia ajëmiʹirarije
suvuoroho baeromo ë hesi muoho avoho vaeʹi nimore.
13 Ëhuni ja huë göehu jövëʹoho God uavego ajamiʹiro ëhuro
jöho huruoho majëhiʹirane.
14 Naehu bogo hejaje huë göehu pari vaejëʹoho nasi
aruʹahoho parie vaeʹi simanoho uehore bogojioʹëʹe.
15 Ëhi jiëʹoho na diehi ëʹejo. Nasi aruʹahohuro parie
vaeromo röhu nasi simanohuʹo uehorovoromo parie
vaeʹejo. Nasi aruʹahohuro ëhuro jöho ioʹejo. Röhu nasi
simanohuʹo uehorovoromo jöho ioʹejo.
16 Jemëʹo uehorovore. Jemesi simanoho bogo uehorovëʹe
bogo hejarue huë göehu ma-aruʹahohuremu atoromo God
mae uavëʹiroho suvuoro bogo baejëʹe ahuro jemesi gemuore
rueromo jöho heromo bëhoho bogo heʹëʹe. Bogo heromo
dadivoʹiramu bogo uvoʹëʹe: Iae mae-ëjo.
17 Ja God mae uavane jöho nani mae jövaneje. Röhu ë
ahuro bogo avoho hejëʹëro ëhuʹëro dë vövöbajoʹoho bogo
maho jioʹëʹe.
18 Röhu Paul naro suvuore God-are Aruʹaho hesirire
baeromo jemë iosirëmiromo majae ahoʹo huë göëro göëro
jövajeje. Ëhuni na God mae uave.
19 Ëhi jie röhu na uehorovoromo uve: Ekaresia gemuore
jevëʹoho jö ëgobövie huë göehu jövëʹoho ma-jianovoʹi aëro
God-are jöho avoho heruomojöro jö biseharihe ma-samaʹe
jövëʹoho ëho börömohoje.
20 Nasi ö muenoʹe asisöʹo ininehu mu sisë bogo ue-
horovaruëhi jemëʹo ëhi gemuoho uehorovore. Röhu
mu ioroʹioro asisöʹehu uehorovaruëhioho nadi ëhioho ue-
horovoʹi aʹi a duvahëro uehorovanovore.
21 God-are surire jöho ëhi uvëʹeje: Badaro uvajëjo:

Naehu ave aribövi jö majëhiʹiëʹiroho
huë göehu atarue aribövioho uëʹiramu nasi jöho bavaʹoromo
bojëmiʹaruëjo.
Saʹa gö rajoho röjëhiʹiramu nasi jöho bavaʹoromo
majëhiʹaruëjo.
Röhu bogo ëhuro ave aribövioho ejehoʹaruëjo.

22 Ëhuni suvuore Aruˈaho hesiro baeromo huë göehu atarue muoho ëho God bogo ma uehorovarue ariböviohuremu heromo uehore baeröhego. O jö God-aro baeromo huruoho majëhijarue muoho ëho God mae uehorovarue ariböviohuremu heromo huë mae jëvoröhego.

23 Jemëˈo uehorovore. God-are ekaresiae ae ahoˈobëhe gemuore gagovoromo ae ahoˈobëhe bogo hejarue huë göehu göehu atamu ekaresia mu bogo gavëˈe ariböviehu o Keriso bogo ma uehorovarue ariböviehu rovëˈiroho jaburo heröhe bogo hejarue huë göehu ëhi atamu hejëˈoho uehorovoromo uvoˈëˈö: Ëekaresia ariböviohuro simane sisërëromo ëhuro jöjöjuvoruomajëjo. Jemëhu huë göehu atëˈoho ëhi jioˈi

24 aˈi ekaresiae ae ahoˈobëhe jö God-aro baeromo huruoho majëhijamu Keriso bogo ma uehorovaje aehu o ekaresia mu bogo gavëˈe aehu rovëˈiroho huro heröhe jemëro God-are jöho majëhiˈiramu hegorovo uehorovoromo uvoˈëˈe: Nasi jö sisëho iae ataruëjo. Na sisë jevajëjo. Ëhi uvoˈëˈe.

25 Ëa hesi uehoro sisë gurihijadoho jaburo atoˈiramu vaˈorahoro jioˈëˈe. Vaˈorahoro jioˈiramu saˈare ague aho hiromo God rajahiromo uëˈëˈe: God jemëˈo jiajëjo.

Gagovoromo God rajahijëˈoho ma-avoho rajahiˈiröhe jöhoje.

26 Nasi ö mueno'e naehu jajivaje jö hesi bëhoho uehorovore. Ekaresia gagovëˈiroho ae göëro uëˈëˈe: Ëˈego no ave jöho iarëjo. Ae göëro Keriso-are öroho röjëhiˈëˈe. Ae göëro gurihijëˈe jöho huruoho majëhiˈëˈe. Ae göëro bogo hejarue huë göëro jövoˈëˈe. Ae göëro ë jö hesi bëhoho huotovoromo majëhiˈëˈe. Röhu ë muoho ahoˈobëhe avoho vaerego ëhuro ekaresiae ahoˈo birire baeruomoˈi.

27 Röhu bogo hejarue huë göehu atoˈiëˈiroho ae niöˈiro o ae niöˈi gemuëro atoˈi a ioroˈioroho nadi atore. Röhu bogo majae gemuoroho ae ahoˈo atoˈi ae gemuëro gemuëro jövobe vaˈore. Jövobe vaˈego ae gemuëro ë jöho huotovoromo aho majëhine.

28 O jö huotovoˈiröhe a bogojiëˈoho huë göehu jövaje ahuro ekaresia gemuore jörume hiromo hesi arijoˈarije majahirovëˈi God-are örire jöe jövoˈëˈe.

29 O jö God-aro baeromo majëhiˈiëˈiroho ae niöˈiro o niöˈi gemuëro jöho majëhire. Majëhijego a ioroˈioroho jemëro jöho heromo mevo gare jöho mae o sisë jiego.

30 O ae göehu jö majëhijamu röhu ae göehu saˈare hiromo hejëˈiroho God-are jöehu hesi dë vövöbajoˈere rovamu hegorovo jö jövoˈiëˈiroho urimo jövane aharo vuonugonego ijore ahuro jöho jövoˈiro.

31 Ëhiˈoˈiramu jemë ae ahoˈobëhe röhu ae gemuëro
gemuëro God-hu bojëmijaje jöho majëhibe vaˈaˈaruje ëhuro
ae ahoˈobëhe jöho he avohoromo birire baeruomoröhego.
32 Nadi ma-majioho majëhiˈi aˈi ma-taemorovoromo majae
eni jiego evaro majëhinövore.
33 Ëhesi bëhoho God bogo uövuajeje noro garatöhuritövëˈe
raromoˈi ma-avoho taemo raromojöro uövuajeje.
Röhu God-are aribövi ioroˈiorehu gagovoromo vaejaruëhi
jemëˈo ëhi gemuoho vaere.
34 Ekaresia jemëhu gemuore gagovëˈiroho jemesi mago-
nahohuro jörume raromoˈiro. Jabumë jöho nadi majëhiˈiro.
God-are surire jiajëhi ëhi magonahohuro nadi masijoho
riravoˈi ma-jöemu ejëhobe jijihoˈiro.
35 Jabumë God-are jö avoho heˈi nimoruomëˈoho jabesi
osaro raromoromo baruoho uë gëˈiro rabëni ekaresiae
gemuore raromoromo jöe atëˈoho bogo maehu jiëˈe jiaje.
36 Röhu nani jemë sarerivoromo uvarujeje: Corinth rajo
aribövioho noro aevoromo God-are jöho majëhibe vaˈare
höjo. O nani uvarujeje: God-are jöho bogo saˈa göroho
vaˈi ma-nosiriremu rovëˈe höromo ëhuni jemë gemuore
gagovëˈoho jemesi sivue uehorovoromo magonahoho jabuˈo
God-are jöho atoruomajeje.
37 Aˈi jemë ae rahu uvëˈoho: No jö God-aro baeromo
majëhijarue ae javuajë uvëˈoho o no God-are Aruˈahehu
uehoro ma bojamuego jö atarue ae javuajë uvëˈoho uvore:
Paul bogo ma-jajivoˈi aˈi Badaro jöho bojamamu jajivade
höjo.
38 Ae rahu nosi jö bogo uehorovëˈoho nadi jabesi öriroho
uehorovore.
39 Nasi ö muenoˈe ëhuˈe jiaje jöe God-aro baeromo hu-
ruoho majëhiˈi nimo avohore. O suvuoro God-are Aruˈaho
hesiro baeromo bogo hejarue huë göehu ataruoho ëhi jiëˈe
muoho nadi ahore.
40 Röhu ekaresiae gemuore gagovoromo vaejaruje muoho
ahoˈobëhe ma-avoho vaere.

15

Kerisohu guomoromo riˈöjade jöhoje.

1 Nasi ö muenoˈe Keriso-are jö maho na majëhiˈejo
jemë röhu maho uehorovoˈirarijego. Ëjöho naro mamiˈe
majëhijamu jemëro heromo ejëˈëro ëhuro mae biririvoromo
riravarujeje.
2 Na majëhamu hejarije ë jöho biririvoromo maˈenëˈohuro
ëhuro maro raromarujeje. O ma-döhuremu uehorovëˈoho
bogo ëhioho maho jëvajeje.

3 Jö börömo böröme hejë'ëro jemesi örire majëhijodoho
röhu maho majëhi'ië'e. Kerisohu guomo'iröhe jöho God-are
surire jajivarëhi ëhi huro nosi sisëni guomade höjo.
4 Guomoromo guavamu raromoromo majae niö'i gemu
hesi uhure God-ro i'ovamu ri'öjade höjo. Ëhi jië'e mu
vaeröhe jöho God-are surire jajivo'amare höjo.
5 Röhu Kerisoro ri'önugoromo Peter-are nunire rueromo
evare apostle aho'obëhe jabesi nunire rovadeje.
6 Ijonö hesi ijorajo ömo'ömoho 500 iosirëmiromo ruëhi
jië'e majae gemuore jabesi nunire rovadeje. Jaruvoho ë
aribövioho ma-gemu gemu vuovëvo'i röhu aho'obëhe biririvoromo raromoruome.
7 Ëhi jië'ëro James-are nunire ruenugoromo apostle ae
aho'obëhe jabesi nunire rovadeje.
8 Rueromo ijo tugoho'i nasi örire rovamu na'o nasi
nunëro gavodeje. Apostle ioro'iorehu Keriso aevoromo uehorovarëhioho na bogo ëhioho aevoromo hu mae uehorovo'i
a'i mu sisë bëhe vaeromo ma-majioho mae uehorovodeje.
Ëhu'ëro jië'ëro vëmehu sisë'i rahego harihehu ma-majioho
rovajëhi na ëhi jevanove. Na urimo ramoramo'ere hiromo
ma-majioho Keriso-are ajire rovodeje.
9 Apostle a ioro'iorohuro na iosiremiromo a masije jio'i
na ma-bise'e jeve. Urimë'i naro God-are ekaresiae huë
sisë bojëmi'i hijë'ëro ëhu'ëro apostle iho baejodoho na bogo
maho jeve.
10 Ëhi jie röhu God-ro hesi nimoromo huë baeromo
ajemijë'ëro ëhuro na mae jeve. Huro ajemijë'ëro na bogo
ëma hi'i a'i naro apostle ioro'ioroho iosirëmiromo muoho
darugo'o vaejë'e jeve. Röhu bogo nasi biriroho baeromo
ëhuro muoho vae'i hesi God-ro nimoromo huë baeromo
ajemijë'ëro vaejodeje.
11 Ëhu'ëro jië'ëro Keriso-are jö naehu majëhijë'oho o apostle ioro'iorehu majëhijë'oho Kerisohu guomoromo ri'öjade
jöe gemuoho no majëhijarueje. Röhu ë jöho jemë iae mae
uehorovarijeje.

Noehu vuovoromo ri'ö'iröhe jöhoje.

12 Kerisohu guomoromo ri'öjade jöho noro majëhibe jijiharueje. Ëjö majëhibe jijihë'oho jemë a ioro'ioroho
diehi'oromo atoromo uvarujeje: Aho vuovoromo röhu bogo
maho ri'ö'ejarëjo. Nadi ëhioho atore.
13 Aho vuovoromo bogo ri'ö hesi javuo'ibejo Keriso hu'o
bogo ri'ö'ibejo.
14 Keriso bogo ri'ö'ibejo no ma-imo jöho majëhijego jemëro
ma-imo mae uehorovo'ibejarije.

15 Röhu aviëhi jiëˈe mu sisë göˈo döre jioˈibejo. No bogo riˈö
hesi javuoˈibejo God-hu Keriso ajamamu riˈöjade jö noehu
majëhijaruoho sareriˈe jöe jioˈibejo ëhuro nomë God-are jöho
a nuniro sareriˈe majëhiˈibejo.
16 Vuovëˈe aribövioho bogo riˈö hesi javuoˈibejo ëhuro
Keriso huˈo bogo riˈöˈibejo.
17 Röhu Keriso bogo riˈöˈibejo jemëro Keriso-are
örire ma-imo uehorovoˈibejarije God jemesi sisëho
bogo uehorovoromo vuonugoˈibejo ëhuro sisë jëvadoho
avevejöˈohuˈo ëhi gemuoho jëvoˈibejo.
18 O Keriso mae uehorovoromo vuovëˈe aribövioho sisëro
vaˈoruomoˈibejo.
19 No vuovoromo sisëro vaˈo hesi javuoˈibejo no
uvoˈibejo: Kerisoro ajamuiˈiramu ave saˈarohemu maroho
raromoˈejarëjo. Ijonöho bogo maroho javuoˈajë uvoˈibejo
ëhuro a ioroˈioro jabesi vavaenoho biseˈe jioˈi Keriso-are
aribövi nosiroho börömo mae jioˈibejo.
20 Röhu bogo ëhioho jioˈi aˈi Keriso guomoromo iae
riˈöjëˈeje. Riˈöjëˈëro ma-ioroˈioremu hijajeje. Ëhuˈëro no
garomo uvarueje: Vuovavuaje aribövi ioroˈioroho noˈo
riˈöˈejarëjo.
21 Ave saˈare hijade ae gemuëro aevoromo mu sisë
vaeromo guomëˈëro ëhuro vuovavuobe rovajeje. Röhu ave
saˈare hijade a göho aevoromo riˈöjëˈëro ëhuˈëro vuovoromo
riˈöˈejo.
22 Ëhesi bëhoho ae ahoˈobëhe Adam-are ae gemuohuro
javuëˈëro ëhuˈëro vuovavuajeje. Röhu ae ahoˈobëhe Keriso-
are ae gemuohuro javuëˈëro riˈöromo raromoˈejo.
23 Ae gö gö ahoˈobëhe jabesi majaho rovego riˈöjarueje.
Urimëˈi Kerisoro riˈöjadeje. Ijonö Keriso rueˈiramu evare
hesi aribövioho noˈo riˈöˈejo.
24 Riˈöˈiramu evare jaruvore majaho iae barëˈëˈe. Jaruvore
majaho barëˈiramu evare Kerisoro vörö'e sisë aribövie gö
gö ruahöˈöjëvo barëromo öri ariˈe ahoˈobëhe God Vavu hesi
övore bojamiˈëˈe huro mueberöhego.
25 O avevejöˈoho God-ro nimoˈego Kerisoro böröme
namiromo öri ariˈe ahoˈo muebejuvo hujeji ijonö God-ro
a sisëho mu sisëho ruahöˈöˈamo barëˈëˈe Kerisoro hörëro
vijuvo taemego barëˈiröhego.
26 Huro mu sisë ioroˈioroho urimo ruahöˈö barënugoromo
a vuovavuaje öroho ijo tugohoˈi ruahöˈöˈiramu barëˈëˈe.
27 Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvëˈeje: God-ro
ae mue bövie biseˈe ahoˈobëhe bahijahamu huro hörëro
taemëˈe höjo. Kerisohu ëˈaje jöho ëhi jajivëˈeje. Ëhuni no
uvarueje: Vuovavuaje örohuˈo huro hörëro taemoˈiramu iae

barëˈajëjo. Röhu ahoˈobëhe Keriso-are aharinö jiaje hesi
bëhoho God bogo aˈi a ioroˈioroho aharinö jioruomajeje.
Ëho samaeje. Rabëni God-ro bövie biseˈe Keriso-are aharinö
bahijadeje huro mueberöhego. Ëhuni God bogo Keriso-are
aharinöho jioˈëˈe.
28 Röhu bövie biseˈe Keriso-are aharinö bahi barëˈiramu
evare God-are Harihohuro God börömo mae jiaje hesi
aharire vaˈo hiˈëˈe God-ro ahoˈobëhe Keriso-are aharinö
bahijahëˈëro jiëˈëro. Ëhuˈëro jiëˈëro God-ro gemuëro böröme
namiromo bövie biseˈe ahoˈo muebejavuo barëˈëˈe.

29 Röhu jemëˈo uehorovore. A ioroˈioroho bapataeto
vaejëvarueje mamiˈe vuovëˈe aribövioho ajëmiˈiröhego.
Röhu vuovavuëˈe aribövioho bogo riˈö hesi javuoˈibejo
bëhoho rabëni vuovëˈe aribövi jabesi jöëni bapataeto
vaejëvarueje.
30 Röhu no diehi javuaje jöhuˈo uehorovore. Noro Keriso-
are jöho majëhijego aëro bijönimoruomoromo huë sisë boja-
muego ëhuro majae ëhi vöröˈere raromarueje. Vuovoromo
bogo riˈö hesi javuoˈibejo vöröˈere raromaruoho bëhi rumoˈe
jioˈibejo.
31 Nasi ö muenoˈe Paul na majae ëhi vöröˈere jevëˈëro
guomevoˈiëˈajeje. Na mae uëve. Jemëˈo naˈo nosi Bada
Iesu Keriso-are ae gemuohuro javuëˈëro naro jemesi jöho
uehorovoromo nimorohajeje. Ëjöho iae maeje. Röhu
guomevoˈiëˈaje hö uëvaje jöho ëhuˈo iae jö maeje.
32 Na Ephesus hiromo ave saˈa hesi suvuorohemu
uehorovoˈibejo na Keriso-are jöënioho vöröˈe miroho
bogo vaˈoromo jabuˈoho muorovanovoromo vavaenoho
baeˈibejo. Aˈi vuovëˈe aribövioho bogo riˈö hesi javuoˈibejo
aehu atarue jöho ejëhoromo uvoˈibejo: Ioho jovoho ma-
ueˈahëˈe raromoˈejarëjo ruëroho no ma-vuovo vaˈiëˈëro.

33 Ae gö jabesi sareri sareriˈe jö uehorovarujoho vuonu-
gore. Vuonugoromo ave a mami jögoroho uehorovore. Sisë
aribövioviohuˈo gemuore buarohëˈoho ëhuro nosi mu maho
ijumahuaje höjo.
34 Mu sisëho vuonugoˈi avoˈavoho uehorovore. Jemë ae gö
gö God bogo mae bogo gavarujeje. Jemë javoje baejöro ëhuni
uëve.

*Noehu vuovoromo riˈöjego nosi sino hahoˈoho nu anoˈe gö
javuoröhe jöhoje.*

35 Ae göëro ueˈaˈanue: Röhu vuovëˈe aribövioho
diehiˈavuoˈiramu riˈöˈejarëjo. O diehi jiëˈe sino hahoˈe
jioromo rueˈejarëjo.

36 Ja simane garaejëˈëro ëhi jiëˈe jöho majehiˈanue. Ja ujo öjëˈiroho bogo ëma riˈöˈëˈe. Suˈoho sagohoriˈiramu röhu iˈe rëdijiomoromo riˈöˈëˈe.
37 O ja irunoˈe öˈiëˈiroho ahohuˈo hanohuˈo uˈemu jioröhoho bogo öˈi aˈi ma-ujohemu öˈaˈanue. Nani wheat uje o rabe öˈaˈanue.
38 Öˈiramu iˈe rëdijiomoˈamoromo God-hu nimadëhi ëhi nu anoˈe gö gö jiobe vaˈëˈe.
39 Röhu göho amore jeˈore jovore raromarue aho majoho bövioho biseˈoho nosi sino hahoˈoho bogo gemuoho javuoˈi nu anoˈe gö gö javue. A nosi nu anoˈoho gö javuoˈi saˈare majo hesi nu anoˈoho gö jioˈi ugo hesi nu anoˈoho gö jioˈi jovo majo hesi nu anoˈoho göje.
40 Röhu öˈidö inömoho saˈa inömoho iae jiorove. Röhu öˈidö inömoho nu anoˈe mabëheje röhu gö jioˈamoˈi saˈa inömoho nu anoˈe mabëheje röhu gö jioˈame.
41 Maja hesi nu anoˈoho mabëhe röhu göje. Manaero hesi nu anoˈoho mabëhe röhu göje. Jiji mujöruˈo jabesi nu anoˈoho mabëhe röhu gö jioˈame. Jiji mujöruˈo jabesi nu anoˈoho mabëhe röhu gö gö jiorove.
42 Ëjö uhuˈe majëhijode hesi bëhoho ëhije. Saˈare inöme öˈidöre inöme bövie biseˈe gö gö jioˈamajëhi ëhi saˈare guavarue sinohuˈo riˈöˈiröhe sinohuˈo gö gö jioˈamajeje. Saˈare guavarue sinoho sagohoriˈiröhe sine jioˈi riˈöˈiröhe sinoho bogo sagohoriˈiröhe sinohoje.
43 Saˈare guavarue sinoho nu anoˈe bogo maehu jioˈi riˈöˈiröhe sinoho nu anoˈo ma-mabëhe riˈöˈëˈe. Saˈare guavarue sinoho darugo rumoˈe jioˈi riˈöˈiröhe sinoho darugo maˈe riˈöˈëˈe.
44 Saˈare guavarue sinoho saˈare raromoromo mu vaejarue sinoho jioˈi riˈöˈiröhe sinoho God-arire raromoromo aruˈoho mu vaeröhe sinoho javuoˈëˈe. Saˈare mu vaejarue sino hahoˈe javuëˈëro ëhuˈëro uvarueje: Aruˈaho muemu vaeröhe sino hahoˈe iae jiaje höjo.
45 Ëhesi jöho God-are surire jajivëˈeje. Nosi urimore aevoˈi jiade bëhoho Adam-are jöhoje. Jajivoromo uvëˈeje: Ëahuro aevoromo darugoho baeromo ave saˈare hijade höjo. Ëhi jajivëˈeje. Röhu nosi ijore aevoˈi jiade bëhoho Keriso-are jöho uvarueje: Hu ijore rovade Adam jianovajëjo. Ëahuro aevoromo aruˈahoˈe muoho vaeromo nosi aruˈahoho darugoho bojamuadeje.
46 Aruˈaho hesi darugoho bogo urimoho baeromo raromo jijihoˈi aˈi ave saˈa hesi darugoho urimo baeromo raromo jijiharueje. Evare ijonö aruˈaho hesi darugoho baeromo raromo jijiharueje.

47 Röhu urimore jiade aho saˈaëro avohëˈëro saˈa sine
jiadeje. Ijore jiade aho öˈidöre jiëˈëro ruvebijadeje.
48 Saˈa sino a jiadëhi noˈo saˈa sino javuobe rovajeje.
Öˈidöre jioromo rovade a jiajëhi uˈemu öˈidö aribövioho noˈo
ëhi javuobe vaˈëˈe.
49 Röhu saˈa sino a hesi nu anoˈo baebe rovaruëhi uˈemu
öˈidö a hesi nu anoˈoho ëhi baeruomoˈejo.
50 Nasi ö muenoˈe naehu jajivaje jö hesi bëhoho ave
saˈa hesi sinoho no bogo ëhuˈo baeromo vaˈo God-are
öri ariˈeroho raromoˈejo. O sagohoriˈiröhe sinoho bogo
ioroˈioremuoho javuoˈëˈe.
51 Gurihijëˈe jöho na huruoho majëhiˈiëˈe here. A
ioroˈioroho bogo vuovavuoˈëˈe. Röhu ae ahoˈobëhe nosi
sinoho gorosovoromo ajoho baeˈejo.
52 Ijo tugohoˈi majare hëgöe huoˈiramu
baderivanovoˈiramu evare gaˈejo sinoho mamiˈe
gorosovavuëˈe jioˈiramu. Hëgöe huoˈiramu vuovëˈe
aribövioho riˈöruomoˈëˈe ijonöho bogo vuovoˈi ma-
ioroˈioremu raromorröhëro. Riˈöruomoˈiröhoho no
ahoˈobëhe gorosovavuoˈëˈe.
53 Ëhesi bëhoho God-ro nimëˈëro ave sagohoriˈiröhe
sinoho gorosovoromo ëhuro bogo sagohoriˈi ma-jiemu
jiobe vaˈoröhe sinoho javuoˈëˈe. Vuovoˈiröhe sinoho
gorosovoromo ëhuro bogo vuovoˈi ma-jiemu jiobe vaˈoröhe
sinoho javuoˈëˈe.
54 No ëhi gorosovoˈiramu evare ave God-are surire jö
jajivarëhi ëhi jioˈëˈe. Jajivoromo uvëˈeje:
Vuovavuaje öroho God-ro ruahöˈöromo muˈu barëjëˈe höjo.
55 Vuovavuaje öri hesi darugoho dinöˈe höjo.
Guomavuaje öri hesi vöröho diae höjo.
56 Vuovavuaje vörö hesi bëhoho no mu sisë vaejego vuo-
vavuajeje. O mu sisëhu ruahöˈöjavuaje hesi bëhoho God-are
jöho aharueje.
57 Iae ëhi jie röhu God-are örire mabëhe uaˈejo. Huro nosi
Bada Iesu Keriso uavëˈëro huro vuovavuaje örohuˈo mu sisë
ioroˈiorohuˈo ruahöˈöˈamajeje ëhuro no mae javuoröhego.
58 Nasi ö muenoˈe vuovavuaje öroho barëˈiëˈe jiaje ëhuni
nami bibivoromo God-are muohuremu avoho vaenövore.
Ëhesi bëhoho jemë garomo uvarujeje: Iˈuˈe mu Badare ihore
vaejaruoho ëho no bogo ma-imoˈi vaejarue höjo.

16

Jerusalem ekaresia ajëmiˈi Corinth rajo aribövіehu ijo bajo gagovoˈiröhe jöhoje.

1 Röhu God-are aribövi Judea saˈare bogo eni jëvajohuni
jemëhu ijo bajo gagovoˈirarije jöho na majëhiˈiëˈe. Naehu
Galatia saˈare God-are ekaresia mu bojëmibe juvodëhi
jemëro ëhi jiëˈe muoho vaere.
2 Hura börömo jiëˈiroho jemë ae gemuëro gemuëro
gaˈirarije ijo baje bövie baejëˈe jëvego bövie tario bamore.
O biseˈe baejëˈe jëvego bisemu tario bamore. Ëhi jiëˈoho
na öˈiramu jemë ijo bajoho bogo nahoˈi ma-burëro baeromo
bojemiˈaruje.
3 Röhu öˈëˈiroho naro suri surire jajivoromo Jerusalem
ekaresia a masijoho uëˈejo: Ave aribövi jabesi muoho
ëhi höjo. Ëhi jajivonugoromo ë suri suriohuˈo jemesi
suvuorohuˈo jemëhu baejëvarije aribövi jabesi örire
iˈimëmiromo rëmöˈöˈejo ujuohoromo Jerusalem amore
vaˈoröhego.
4 O naˈo Jerusalem vaˈirodoho mae hö uvëˈoho jabumë
naˈo gemu mae öˈëˈö.

Paul-mëhu diehi ëˈi uehorovare jöhoje.

5 Röhu Macedonia saˈare vaˈo juvoromo evare öˈejo Mace-
donia saˈare juvoˈiëˈëro jevëˈëro.
6 Öˈoromo nani majae bisemu ëgoˈo jemëˈo hiˈejo. Hesi
naniˈo nani buru majaho hi vaˈoromo barëˈiramu na dinöˈe
vaˈirodire vaˈiramu jemëro ajemiˈiramu mabëhe vaˈejo.
7 Avevejöˈe öˈoromo ma-burëro gëromo vaˈëˈoho na
bijönege. Aˈi na nege Badahu nimëˈohuro ëhuro na majae
ëgobövie jemëˈo gemu mae hiˈirodëro.
8 Röhu avevejöˈoho ave Ephesus amoremu hibe vaˈejo
Pentecost majaho rueröhego.
9 Ëhesi bëhoho nasi öroho jiovehëˈeje naro aviae hiromo iˈo
muˈe vaeˈirodego. Röhu ae ahoˈobëhe nasi muoho ahoˈiëˈö.
Ëhuni hiromo muebeˈejo.
10 Röhu jö göho Timothy öˈëˈiroho avoho mueberego hu
bogo juhuonivoˈi jemëˈo gemuoro mae hiˈiro. Ëhesi bëhoho
naehu Badare mu vaejajëhi huˈo ëhi jiëˈe muoho vaejajego
ëhuni uëve.
11 Nadi uvore: Hu ma-asisöˈe höromo nue huodivoˈi aˈi
ajamiromo nugöˈörego nasi örire mae vuonoröˈö rueˈiro.
Rabëni na hiromo muebeje Christian ö ömoˈömo rueˈiröhire
huˈo ë rueröhego.
12 Röhu nosi öe Apollos-are jöho gare. Na Apollos
dinamiromo uavodeje: Christian ö ömoˈömo ioroˈiorehu
Corinth amore vaˈëˈiroho jaˈo vaˈonëjo. Ëhi uavodeje röhu
avevejöˈe jemesirire öˈiröhoho hu bogo mae bogo nimadeje.
Röhu garöhe majaho eni jioˈiramu gagorovo evare öˈëˈe.

Paul-are ijo tugohoˈi jöhoje.

13 Röhu nadi momorö'ö'i öre uherihë'i raromoromo
biririvoromo Keriso mae uehorovore. Nadi juhuonivoˈi a
duvahonö'e daruge baeromo riravore.
14 Mu bövi bise'o vaejë'iroho ae dë vövöbajo'ëro ue-
horovëvoromo muoho vaere.
15 Nasi ö mueno'e na negaje jö göhu'o uë'ië'e. Stephanus'o
hesi aganohu'o jabesi jöho jemë iae gavaruje. Greece sa'a ra-
joho jabumëro aevo'ioho Keriso-are jöho mae uehorovareje.
Mae uehorovë'ëro jaburo God-are aribövi jabesi örire dë
vövöbajo'e aho'o uehorovëvoromo ajëmijarueje.
16 Ëhuni ëhi jië'e aribövi jabesi jöho ejëhoromo ae rahu mue
gemuoho ajëmiromo biririvoromo vaejë'oho jabesi jöhu'o
ejëhore.
17 Jemë rueromo na'o jio'irarijoho bogo eni jëvamu
Stephanus Fortunatus Achaicus ëho jabuhu jemë'o röromo
rovarohuro ëhuro na nimoroheve.
18 Ëaribövioھuro jemesi dë vövöbajo'oho sasohëhoromo
nasirohu'o sasohehë'ejö. Ëhuni ëhi jië'e aribövi jabesi öroro
mae uehorovëvore.
19 Röhu God-are ekaresiae aho'obëhe Asia sa'are raro-
maruoho jaburo jemesi örire jejëmijö. O Aquila'o Priscilla'o
Badare ihore dë vövöbajo'e aho'o jejëmijö. Jabesi osare
gagovarue ekaresiaho jabu'o ëhi gemuoho ë'ö.
20 Christian ö mueno'e aho'obëhe jemesi örire jejëmijö.
God-are aribövieھu jejamirovaruëھi ëھi rajahirovoromo je-
jamirovore.
21 Ave jöھo naro nasi övëro jajivo'ië'e. Paul naro jemesi
örire jejëmije.
22 Ae rahumë Bada bogo ma uehorovë'oھo sisëro va'ë'ö.
Bada jero ma-burëro ruene.
23 Bada Iesuro huë baeromo jemë ajëminövo'ë'e.
24 Jemë'o na'o Iesu Keriso-are agane gemuohuro javuë'ëro
naro nasi dë vövöbajo'e aho'o jemesi örire bojëmije. Ahia
mino'e.

2 CORINTHIANS

Paul-hu Corinth ekaresia jejëmijade jöhoje.

1 O asë'e God-are ekaresiae Corinth amore raromarujoho God-ro nimamu Iesu Keriso-are apostle jevë'ëro Paul na'o nosi öe Timothy'o noro niö'iro jemë jejëmiromo God-are aribövi Greece sa'a ioro'iorore raromarujoho jemë'o jejëmijö.

2 No nague God nosi Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego.

Paul-hu huë vavaeni baeromo barëjë'ëro God rajahijade jöhoje.

3 Asë'e God hu mabëheje. Hu nosi Bada Iesu Keriso-are Börömeje o göho hesi Vavueje. Ëaho God Vavuoho hu mabëheje. Ëhesi bëhoho hu noni vavaenimo avohaje Vavuohoje. Hu sanuamuiromo ajamui avohaje A Börömohoje.

4 Huro gövuaje no huë vavaeni bövi bise'o baejamu gövuë'iroho sanuamuego biririvavuajeje ëhuro huë vavaeni bövi bise'o baejë'e aribövioho no'o sanuëmijë'oho eni javuoröhego. Sanuëmego jabu'o birire baeröhego. Huhu no sanuamuijadëhi no'o ëhi ë'oromo a ioro'ioroho sanuëmego mae jëvoröhego.

5 Kerisohu baejade ëhi jië'e huë vavaeni jovehu ruomanovoromo nosi örire rovajëhi ëhi Kerisohu nosi örire bojamuaje biriroho jovëro ruomanovajeje.

6 Noehu huë vavaeni baejarue ë hesi bëhoho jemesi jöëni baejarueje ëhuro jemë biririvëvego maro va'irarijego. O God-hu sanuamuego biriri baejarue ë hesi bëhoho gemuohoje. Jemesi jöëni baejarueje noehu baejarue ëhi jië'e huë vavaeni baejë'iroho ëhuro biririvëvego baberumi riravo'irarijego.

7 Röhu noro uvarueje: Noehu huë vavaeni baejarue gemuoho jemë'o baejarujëhi ëhi noehu biriri baejarue gemuoho jemë'o baejaruje hö uvoromo ëhuni uvarueje: Iae mae-ëjo. Jemë iae biririvo'arujëjo.

8 Röhu nasi ö mueno'e noehu Asia sa'are raromoromo huë vavaeni baejare jöho no nague jemëro avoho ga'irarijego. Huë gage marijamuiromo ijo'aho rumorëjavuoromo uehoroho barëjavuamu uvareje: Noehu vuovavuo hesi höjo.

9 Nosi herovoromo uvareje: Vuovavuo'iröhe jöho court-re majahuijamu hejanovë'e javuajëjo. Ëhi herovareje. Röhu ëhi herovare hesi bëhoho God-ro nimadeje noro uehorovoromo

uvoröhego: Nosi sivuoho bogo eni javuoˈi God-ro vuovëˈe aribövioho ajëmego riˈöˈamajëro jiëˈëro ëhuˈëro hesi huro ajamuiˈajëjo.

10 Sisë döro vuovavuoˈi höjadoho God-ro ujuohavuoromo maro ramuadeje. God-hu mare ramuadoho uˈemu sisëro javuëˈoho maro ramuoˈëˈe. No hesi örire mae uehorovoromo uvarueje: Uˈemu sisëro javuoˈiramu röhu maho maro ramuoˈajëjo.

11 Jemëro ajamuiromo nosi jöëni God uaˈiramu huro iae ëhi ajamuiˈëˈe. Ae ahoˈobëhe ëninamiˈiramu nosi örire huë baejavuoromo ajamuiˈëˈe. Ëhuni ae ahoˈobëhe nosi jöëni hesi örire mabëhe uaruomoˈëˈe.

Paul-hu Corinth amore vaˈi uëromo röhu bogo vaˈade ë hesi jö bëhi Paul-hu majëhijadohoje.

12 Ave jöho no uehorovoromo nimoroharueje. Herovoromo uvarueje: Iae mae-ëjo. God-ro ajamuego no bogo ma-döëremuoho muoho vaeˈi nosi dë vövöbajoˈo uhohuˈo ma-vaˈorahoro a jabesi örire röhu jemesi örirohuˈo vaejëvarue höjo. Bogo aehu ëma uvaruoho: Simano maˈe uehore hö uvaruoho baeˈi aˈi God-hu huë baejavuoromo bojamuaje darugoho ëho no baeromo muoho vaejarue höjo.

13 Ëhesi bëhoho jemëhu samaˈe adahoromo mae hejaruje jöhemu no jajivarueje.

14 Jemëro nosi bëhoho ma-bisemu hejarujeje röhu na nege jemë he avohoromo uvoˈirarijego: Bada Iesuare majaho rueˈiramu Paul-mëhu nosi jöëni nimorohëˈi uehorovoˈiröhëhi noehu Paul-mesi jöëni ëhi nimorohëˈi uehorovëˈoho iae mae jioˈaˈajëjo.

15 Iae na mae uehorovoromo uvodeje: No ëhi mae garorovarue hö uvodohuni ëhuni uvodeje: Naro jemesi örire urimo öˈejöjo ëhuro vae niöˈi öˈego huë mae baeˈirarijego.

16 Urimo öˈoromo jemesirire hiromo Macedonia saˈare vaˈejöjo. Macedonia vaˈoromo vuono buˈöromo jemesi örire röhu maho öˈejöjo. Öˈiramu jemëro bövie biseˈe ajemiromo remöˈöˈiramu na mae vaˈoromo Judea saˈare hiˈejöjo.

17 Na ëhi ëˈiro uehorovodeje röhu bogo öˈodeje. Ëhuni nani jemë ëma uvaruje: Nörö sareriˈe aëro jiëˈëro bogo rovade höjo. Nani ëhi uvaruje röhu na bogo ëhi jiëˈe aho jeve. O naehu ëhi ëhi ëˈirode muoho uehorovëˈoho bogo nasi sinohemu uehorovoromo jöho huotohuotovoromo uëvajeje: Ioˈajo. Iae na ëˈejö uëvëˈi uëvajeje: Bogajo. Na bogo ëˈejöjo. Na bogo ëhioho jöho huotohuotovoromo jövajeje.

18 God-hu bogo uehore gö gö baeˈi ma-gemu uehorovajëhi
noˈo jemë jö majëhijaruoho bogo uëvarueje: Ioˈa uëvëˈi boga
uëvarueje.
19 Ëhesi bëhoho God-are Harihe Iesu Keriso-are jöho noro
baeromo jemë majëhijareje naro Silas-ro Timothy-ro. Noehu
jö majëhijare aho Keriso hu bogo uvëˈeje: Ioˈa uvëˈi uvëˈeje:
Bogajo. Keriso bogo ëhioho uvëˈeje. Aˈi Kerisohu diehi
ajamuiröhego God-hu uavadëhi huro ioˈa gemu uvoromo ëhi
ëhi ajamuibe rovëˈeje.
20 Keriso bogo rovade majare God-ro mae uvobe rovadeje:
Naro nasi aribövioho ëhi ëhi mae vaejëvoˈejöjo. Mae
vaejëvoˈejö uvëˈego Kerisoro uvadeje: Ioˈa uvoromo God-
hu uvade mu maho vae barëjëˈeje. Ëhuni Keriso-are ihoro
noro God-are örire uavarueje: Jaehu mu vaejahuoˈi mae
uvanëhi Kerisohu ëhi vaejahuadoho iae mae-ëjo. Iae mae-ë
uavaruohuro ëhuro God-are ihoho börömeje.
21 Röhu no jemëˈo gemu mae baejavuoromo Keriso ˈo
gemuore ioroˈioremu bimuvavuoromo hesi mure
bamavuade aho iae God-je.
22 Huro no hesinö ioroˈioremu baejavuoromo hesi
Aruˈahoho nosi dë vövöbajoˈere bojamuijëˈeje noro
uvoröhego: Hu aevoromo hesi Aruˈahoho suvuore
bojamuijëˈëro ëhuˈëro hesi suvuoro vituohuˈo ijonö iae
bojamuiˈajëjo. God-ro ëhi ioroˈioremu ajamuijëˈeje. Ëhi
jiëˈëro naˈo bogo jöho huotohuotovoromo jövajeje. Amo
bogo ëhunioho öˈi uëvodoho vuonugoˈi hijodeje.
23 Aˈi ave jöho God-ro geˈego na mae jöve. Naehu Corinth
amore öˈiëˈoromo vuonugode hesi bëhoho naro öˈoromo iˈue
bojëmego baejöëni ëhuni bogo öˈodeje.
24 Iae na iˈu bojëmiˈirode jöho uëve röhu nosi mu hesi
bëhoho bogo masijoho riravoromo jemesi öriroho darugoˈe
jöhuremu bojëmiromo uëˈiröhëro: Ëhi ëhi God mae ue-
horovohëjo. Aˈi no jemëˈo havoromo ajëmijarue ae javue
jemë dë sasohëvonövoröhego ë hesi bëhoho jemë iae eni
biririvoromo God mae uehorovarujego.

2

1 Amo öˈiëˈoromo vuonugoˈi hijode hesi bëhoho naro nasi
uvodeje: Na bogo röhu maho öˈoromo iˈuoho huë vavaenoho
bojëmiˈejöjo.
2 Na jemesi örire iˈu huë vavaeni bojëmijëˈoho rahumëro
na huë maho bojemiˈëˈö. Jemëremu huë maho bo-
jemiˈibejarijoho röhu huë vavaene jëvoˈibejo aho bogo huë
maho bojemiˈibejarije.

3 Na bogo vejöˈoho öˈirögoro aˈi urimo jemëhu avoˈavoho
uehorovoˈirarije jögoru jajivoromo nugöˈöjode hesi bëhoho
na bijönegadeje öˈoromo jemesi mu sisë garomo huë
vavaeni baeˈirodoho. Jemesi jöëni huë maemu baejëˈoho
iae maeje. Ëhuni huë vavaeni jemesi jöëni baejëˈoho na
bijönegamu suri surioho jajivodeje. Ëhesi bëhoho naro jemë
ae ahoˈobëhe mae uehorovëvoromo uvodeje: Jemëˈo naˈo
mu mae gemuoho nimo avohoromo ëhuro huë mae baejarue
höjo.
4 Röhu na jajivodevare huë vavaene böröme baejëˈi nu-
runurumëˈi sisë maro nivëˈi jemesi örire jajivodeje bogo
ëhuro jemë huë vavaenoho baeˈi aˈi gaˈirarijego naro jemesi
örire uehorovëvo avohaje jevego. Iae ëhuni jajivodeje.

*Mu sisë vaejade a hesi sisë Corinth ariböviehu ue-
horovoromo vuonugoˈiröhego Paul-hu uëvade jöhoje.*

5 Röhu huë vavaene nasi örire barovade aho hu bogo nasi
öriroho ëˈi aˈi ekaresiae ae ahoˈo jemesi örire ma-bisemu huë
vavaene barovanovadeje. Iˈu jö uëˈirodoho na bijönege.
6 Jemë ae ahoˈo ë a iˈu bojamarijoho iae eni jiëˈeje.
7 Iˈuoho minoˈe bojamiˈi hesi sisë uehorovoromo vuonu-
goromo ma-ajamiromo biririvoˈiröhe jö ma-sanuˈoho ma-
jahire. Jemë bogo ëhi ëˈëˈoho nani hu huë vavaene böröme
baeˈiramu jovëro ruomoromo taemanovoˈëˈe.
8 Ëhuni na nege jemëhu hu huë baejarujoho röjahi avohego
hu garöhego.
9 Rabëni na urimo jöho ave hesi bëhohuni jajivodeje
gëˈirodëro jemë nasi jöho ahoˈo ejehëˈe jëvego o bogo.
10 Ae rahuare sisë jemëhu uehorovoromo vuonugëˈoho
naˈo gemuoho ëˈajeje. Mu sisë rabe na uehorovoromo
vuonugodoho mu sisë uehorovoromo vuonugoˈirode jiëˈoho
Keriso-are nuniro namiromo jemesi jöëni na uehorovoromo
vuonugëˈe jeve
11 Satan-ro sareramuiromo baejavuojöëni iae no hesi
sareri sareriˈe muoho mamiˈe gavaruëro jiëˈëro.

Paul-hu Troas amore hiromo nurunurumade jöhoje.

12 Röhu naro Troas amore vaˈodeje Keriso-are jö maho
majëhiˈirodëni. Vaˈoromo gavodeje Badaro nasi mu öroho
mabëhe jiovehëˈe jiamu.
13 Ëhi jiamu gaˈirögoro röhu gavode nasi öho Titus jeme-
sirire öˈadoho bogo rovëˈe jiamu gagorovo uehore böröme
baejodeje. Uehore böröme baeromo amo rajoho jejëmiromo
rëmo vaˈodeje Macedonia saˈare vaˈiëˈëro.

No Keriso-are gemuore javuë'ëro mu sisë huë vavaene ruahö'öjarue jöhoje.

14 Röhu no God mabëhe ua'ejo. Rabëni Kerisoro mu sisë'o
no'o ruahö'öjavuë'ëro jië'ëro ëhu'ëro God-ro uvajeje no
Keriso'o gemu mae javuajë uvoromo söjavuo ujuoho va'ego
nimorohë'i jijiharueje. Ëhi'oromo huro Keriso-are jöho
no bojamuijë'ëro noro ae majëhibe va'ego ridi mabëhëro
rumorovanovobe va'ajeje. Rumorovanovobe va'ego aëro
heruomajeje God ëhi jië'e ae jiajoho.

15 Noro Keriso-are jöho ëhi baeromo jijihego God-ro uva-
jeje: Ëho Kerisoro nasi örire ridi'e suvuore bojemijanovajë
uvoromo vuëvajeje. Vuëvego no Keriso-are jöho ridi manö'e
baeromo va'ego mare va'iröhe o sisëre va'iröhe aribövioho uro
heruomajeje.

16 Sisëre va'iröhe aribövioho uro Keriso-are jöho bogo eja-
hego ë jöhuro ridi sisënö'e ridëmego sisërëjëvo hesije. A'i
mare va'iröhe aribövioho uro heromo ejahego jöhuro ridi
maëro i'ovëvanovego ëhuro maro raromo hesi jëve. Asë'e ëhi
jië'e mu börömo vae'iröhoho rahuo eni javue.

17 Ae göehu göehu aho'obëhe ë'aruëhioho no bogo ëhioho
sarerëmiromo uëvarueje: No eni javuajëjo. Ëhi jië'e
aribövioho uro ijo bajemu uehorovoromo God-are jöho sareri
sareri'oho majëhibe jijiharueje. Iae ëhuni uvarueje: No
eni javuajëjo. Röhu no bogo ëhioho ë'i a'i uhohu'o
maemu javuego God-ro uövuë'ëro Kerisohu nimaje muo-
hemu vaeromo God-are nuniro atarueje.

3

Paul-mëhu God-are jögoru i'o hesi mu vaejarue jöhoje.

1 Ëjöho garomo nani jemëro ëma uvo'a'aruje: Paul-
ro hesi arijo'ëro hesi ihohu'o hesi aribövi jabesi ihohu'o
mami'e nigemadoho röhu maho ëma nigemoromo ë'ajëjo
noro uvoröhego: Paul-më God-are mu vae'iröhoho eni
jëvajëjo. O ëma uvo'a'aruje: A ioro'iorehu nimaruëhi Paul-
mëro nimaruëjo jabesi mu eni jiaje jöho ae göëro jajivego
no suroho garomo uvoröhego: Paul-më eni jëvajëjo. O
noro Paul-mesi jöho jajivego a ioro'iorohuro suroho garomo
uvoruomoröhego: Paul-më eni jëvajëjo. Nani ëhi uvo'a'aruje
röhu nomë bogo ëhi jië'e suri surioho nimö.

2 Ëhi jië'e suri suriohu'o röromo iae jemë jëve. Kerisoro
jemesi ihoho nosi dë vövöbajo'ere jajivahuë'ëro ëhu'ëro no
jemesi örire börömo mae uehorovëvarueje. Börömo mae
uehorovëvaruëro javuë'ëro ëhuni uvarueje: Nosi mu eni
jiaje jö jajivë'e suroho bogo naguajëjo aëro adaho garomo

uvoröhego: Paul-më mu mae vaejarue höjo. Ae ahoˈo suroho bogo adaho gaˈi aˈi jemesi muohuremu garomo uvoruomoˈëˈe: Corinth ariböviehu mu mae vaejarue hesi bëhoho Paul-mëro eni ajëmijëˈëro ëhuˈëro ëˈaruëjo. Ëhuni Paul-mesi muoho iae eni jiajëjo.

3 Iae ae ahoˈobëhe gavö jemë Kerisohu jajivade suri surire jöho vaˈëne jëvoˈego. Ëjöho noro böˈareje. Röhu Keriso jöho bogo barigoho jajivoˈi aˈi God darugo bojamuaje a hesi Aruˈahohuro ëhuro jajivëˈeje. O Moses-hu God-are jögoru munë hitahi döre jajivadëhioho bogo ëhioho roriˈoho munë döroho jajivoˈi aˈi jemesi dë vövöbajoˈere jajivëˈeje.

4 Noro ëhi ajëmijëˈëro Keriso-are mu jemesirire jiajohuni ëhuni God-are nunire riravoromo Keriso-are jöëni biririvoromo uehorovoromo uvarueje: Jemë noehu mu vaejarue suri ma vaˈëne jëvajëjo.

5 Bogo nosi simanohuro darugohuro God-are mu vaeˈiröhoho no eni javuoˈi aˈi hesi God-ro avohavuëˈëro ëhuro eni javue.

6 Huro no avohavuëˈëro ëhuˈëro no hesi jögoru iˈo hesi öroho avoho röjëhiˈiröhoho no eni javue. Ëjögoru iˈoho bogo jajivëˈe jögoroho jioˈi aˈi God-are Aruˈahehu bojamuaje jögorohoje. Jajivëˈe jögoroho ahoromo vuovarueje. Aˈi Aruˈahohuro iˈovavuajeje.

7 Munë hitahire sehoromo jajivëˈe jögoru ë hesi muoho rovego aëro ë jöho ahoromo vuovajeje röhu ë jögoru barovade majare evare God-are aji böröme a nunire rovadeje. Rueromo vuorövobe vaˈadeje röhu Israel rajoho Moses-are nu anoˈo hesi ajoho bogo ga avohoˈi ma-ga burutimoruomadeje.

8 Ëhuni biririvoromo uvoˈaˈanue: God-are Aruˈaho hesi muoho rovëˈëro ëhuˈëro ë mu hesi ajohuro aji mamioho iosiramiromo bogo biseˈo vaduˈoho ruenövoˈajëjo.

9 Jögoru mami hesi muoho rovego aëro heromo ë jöho ahoromo jö sisë God-are nunire baejarueje. Röhu ë hesi muoho ajiˈe jiadeje. Ëhuni biririvoromo uvoˈaˈanue: Jögoru iˈo hesi muoho rovego aëro ë jöho ejego jabesi jö sisëho barëjëhajëro jiëˈëro ë mu hesi ajohuro mu mami hesi ajoho iosiramiromo bövi mae höjo.

10 Aji mamioho börömo ajivadoho jaruvoho bogojianove aji iˈohuro rueromo börömo mae ajivoromo ruahöˈöjëˈëro.

11 Vuorövobe vaˈoröhe muoho iae ajiˈe jiadeje. Ëhuni biririvoromo uvoˈaˈanue: Ioroˈioremu jioröhe mu hesi ajoho börömo mae höjo.

12 Mu iˈehu ioroˈiore gemu jioröhego dë sasohoromo
uvaruohuni ëhuni no biririvo avohoromo jöho ma-samae
majëhijarueje.
13 Samae majëhiromo Moses-hu hesi aji gurihijadëhioho
no bogo ëhioho nosi ajiˈe jöho gurihijarueje. Ëhesi bëhoho
Moses-ro hesi nu anoˈoho niögëro riogivorovoromo guri-
hijadeje Israel rajoho jaburo bogo muebeˈöromo garöhego
ajoho vuorövo vaˈoromo barëjego.
14 Röhu Israel rajoho hiaˈi biririro jabesi simanoho
sisërëjëhadeje. Jaruvohuˈo ëhi gemuohoje. Jögoru mami
adahamu hejëˈiroho Moses-hu hesi nu anoˈo hesi aji riogiv-
orovadëhi jabesi uehoroho ëhi riogivorovobe rovëˈejö. Ëhesi
bëhoho jabumë Keriso bogo ma uehorovarueje röhu huro
gemuëro riogivahuajoho jiovahuajeje.
15 Ioˈo. Jaruvohuˈo Moses-are jögoru adahëˈiroho jabesi
uehoroho riogivëˈe maeje.
16 Röhu jabumë ae rahu huotorovoromo Bada mae ue-
horovëˈiroho evare uehoro riogivëhadoho iae jiovëhoˈëˈe.
17 Röhu Bada hesi bëhoho God-are Aruˈahoho uave. Badare
Aruˈahehu dinöˈe dinöˈe jëˈiroho öri mare jijihoˈiröhoho iae
jiovahuëˈeje.
18 Ëhuˈëro jëˈëro no Christian ae ahoˈobëhe nosi nu
anoˈoho bogo riogivahuëˈëro majaehu aririre bijiohego
gavaruëhi ëhi Badare ajoho aririro gavanovoromo ëho ue-
horovo avohoromo gorosovoromo hu jiajëhi ëhi javuobe hesi
ajoho göˈo göˈo baebe vaˈarueje. Badaro ëhi ajivavuajeje.
Bada hesi bëhoho God-are Aruˈahoho uaromo ëˈe.

4

Aji mu mabëhe baejëˈëro ëhuni Paul-mëhu biririvoromo mu vaejare jöhoje.

1 Ëhi jëˈe ajiˈe muoho God-ro noni vavaenimoromo boja-
muijëˈeje. Ëhuni bogo uˈuhoromo vuonugo hesi javue.
2 Gurihijëˈe javojiˈe mu sisëho bijönaguego bogo vae-
jarueje. Sareriˈe muoho bogo vaeromo God-are jöho huo-
tohuotovoromo majëhijarueje. Aˈi God-are jö maho samaˈe
huruoho majëhiromo hesi nunire riravoromo mue vaeromo
nosi arijoˈarije ae ahoˈobëhe röjahirovarueje jabesi uhure
uehorovoromo uvojöro: No ma-mae javuajëjo.
3 Keriso-are jö maho noro iae samaˈe majëhijarueje röhu
ë jö hesi bëhi tugohëhëˈoho sisëre vaˈiröhe aribövi jabesi
örohemu tugohëhëˈeje.
4 Ëhesi bëhoho Keriso bogo ma uehorovarue aribövioho
ave saˈa hesi börömohuro jabesi uehoroho tugohëhëˈeje jö

ma hesi ajohuro ajivëvego Keriso-are ajoho garuomojöëni
Keriso hu God jiajëhi ëhi jiëˈego.
5 Bogo nosi jöho majëhiˈi aˈi ae majëhiromo uëvarueje:
Iesu Keriso hu Bada höjo. Nomë Iesuare jöëni jemesi mu
vaejëharue aribövie javuajëjo.
6 Keriso-are jö majëhijarue hesi bëhoho niˈiˈivadiroho God-
ro uvade höjo: Ramoramoho ajivëjo. Ëhi uvade ahuro nosi
dë vövöbajoˈoho ajivavuadeje noro hesi aji mahemu Keriso-
are nu anoˈere garuomoröhego.

Paul-mesi sino hahoˈe uˈuhëvadeje. Huë vavaene baejareje röhu God mae uehorovëˈëro biririvoromo mue vaejareje. Ëhesi jöhoje.

7 ËGod-are aji maho nosirire uˈuhëˈe rama gagore jianova-
jeje ëhuro noro garöhego daruge ahoˈo bogo nosirehu jioˈi
hesi God-are örire jioromo rovego.
8 Majae ëhi huë vavaene böröme baeˈi arijarueje. Röhu
bogo ijumavuo barëjëˈeje. Öre nahoromo uehore gö gö baeˈi
arijarueje. Röhu öroho iae biroharueje.
9 Ae ahoˈobëhe sisë vaejavuoruomajeje. Röhu God bogo
vuororamuijëˈeje. Aëro anaguoˈi arijarueje. Röhu bogo ma
anaguëˈeje.
10 Iesuhu viˈehi baeromo guomadëhi majae ëhi noˈo saˈa
sinore ëhi viˈehi baeromo vuovoˈiëˈobe vaˈarueje God-ro
nimëˈëro noro garöhego Iesuare darugoho nosi sinore jiego.
11 Majae ëhi ave saˈare raromaruevare evare Iesuare jöëni
vuovoˈiröhëro raromarueje God-ro nimëˈëro noro garöhego
Iesuare darugoho nosi saˈa sinore jiego.
12 Ëhuˈëro jiëˈëro noehu Keriso-are jö majëhijaruoho vuovo
öriro muoho vaeˈi aˈi jemë ë jöho heromo iˈovo örire jëvajeje.
13 Röhu God-are surire jajivoromo uövuëˈeje: Na mae
uehorovode höjo. Ëhuni jöho jövode höjo. Ëaehu jajivadëhi
noˈo ëhi gemuoho mae uehorovëˈe raromarueje. Mae ue-
horovoromo ëhuni jöho atarueje.
14 Atarue hesi bëhoho no garomo uvarueje: Bada Iesu aja-
mamu riˈöjade aho God-ro noˈo ëhi ajamuiˈiramu riˈöˈejarëjo
Iesuˈo gemu mae javuëˈëro. Riˈöˈiramu jemëˈo gemu mae
hesirire söjavuo vaˈaˈajëjo.
15 Ëmuoho ahoˈobëhe nosirire rovaje hesi bëhoho ëhuro
God-ro ae ahoˈo huë baeromo ajëmiromo dë vövöbajoˈe
huotovëhobe vaˈego ae ahoˈo hu rajahi avohego hesi ihoho
dö maro jioröhego.

16 Ëhuni no bogo uˈuhoromo muoho vuonugo hesi
javue. Nosi sino hahoˈoho sisërëjavuobe vaˈirögoro aˈi nosi
aruˈahoho majae ëhi iˈovavuobe vaˈajeje.
17 Nosi huë vavaenoho ma-bisemu baeromo ma-burëro
barëˈiröhoho jioˈi röhu ë huë vavaenohuro ëhuro ijonö
aji ma-mabëhe ioroˈioremu baeˈejo. Huë vavaenoho ma-
biseˈego bogo uehorovoˈejo. Aˈi ajoho börömo mae jioˈëˈe.
18 Nunehu gaˈamaruoho bogo nuroho vaeˈi aˈi nunehu
bogo gaˈamaruoho nuro vaejëˈe raromarueje rabëni hesi
bëhoho nunehu gaˈamaruoho ëho majae ma-bunemu
jioromo barëˈi aˈi bogo gaˈamaruoho ëho jiemu jio hesi
jiëˈego.

5

Vuovavuëˈoho no maro raromoˈiröhe jöhoje.

1 Iae no garomo uvarueje: Nosi saˈa sinoho ma-jahuri
raromarue javu vaˈënoho ëho sisërë barëjëˈoho God-hu nu-
gahuade javu maho nosi jioˈaˈajëjo. Bogo aho övoho avohoˈi
hesi God-ro bamahuëˈe höjo noro ëho baeromo öˈidöre
ioroˈioremu raromoˈiröhego.
2 Avevejöˈoho vavaenimoromo haraˈuëˈi muebejarueje
öˈidöre jiaje javuoho baeromo ëhuro niögunöˈe
aegorovoˈiröhëni.
3 Niögunöˈe aegorovëˈoho bogo niögu rumoˈoho ëma
raromo jijihanovoˈejo.
4 Saˈare ma-jahuri raromarue nosi javuore raromarue-
vare evare vavaenimo avohoromo haraˈuarueje. No vavae-
naguaje hesi bëhoho bogo niögu mamioho boremiˈöˈi nagua-
johunioho bogo ëhunioho vavaenimoˈi aˈi God-hu boja-
muiˈiröhe niögu iˈohuro döre aegorovego ëhuro raromemu
raromoˈiröhe muohuro sisërëjavuobe vaˈaje muoho ru-
ahöˈöjego barëˈi iˈe javuoröhego. Ëhuni vavaenimarueje.
5 Röhu hesi God-ro no avohavuadeje noro ëhi iˈe
baeröhego. Avohavuoromo hesi Aruˈaho maho suvuore
bojamuijëˈeje noro uvoröhego: Iae mae-ëjo. Hesi Aruˈaho
bojamuijadëhi suvuoro vituoho ëhi bojamuiˈiramu ma-
mabëhe baeˈejarëjo.
6 Ëhuni majae ëhi no dë sasohoromo biririvarueje. Rabëni
no gavaruoho nosi sino hahoˈere raromaruoho ëhuro Badaˈo
gemuoroho bogo raromarueje.
7 Bada mae uehorovoromo raromo jijiharuoho bogo hu
garomo ëhioho ëˈarueje.
8 Amo noro dë sasohoromo biririvarueje. Dë sasohoromo
biririvëˈi uvarueje: Nosi sinoroho bogo raromoˈi Badaˈo
gemu mae raromëˈoho ëho iae maho höjo.

9 Röhu no sinore raromëˈoho o bogo raromëˈoho ëho
bogo uehorovoˈi aˈi nosi uehoroho ë gemu bamarueje noro
muoho avoho vaejego Badaro göromo nimorohoröhego.
10 Huhu nimorohoröhego vaejarue hesi bëhoho no ae
ahoˈobëhe Keriso-are nunire riravoˈejo no ae gemu gemu
sinehu raromoromo mu mae o sisë vaejarue ëhi jiëˈe manaho
baebe vaˈiröhëni.

Kerisohu no buore vaejavuoromo God-are gemuore ba-
mavuade jö Paul-mëhu a majëhinövare jöhoje.

11 Hesi nunire riravoˈiröhohuni ëhuni Bada juhuon-
amiromo a jabesi simanoho huotovëho gavarueje jaburo hu
mae uehorovoröhego. No ëhi mae ëˈaruoho God-ro no gö
barëjëˈeje. Röhu na uehorovoromo uve: Nani jemëˈo jemesi
dë vövöbajoˈëro ma-vaˈorahoro gövuaruje höjo. Ëhi jiëˈoho
iae na nege.
12 Noehu mae ëˈego God-hu gövuaje jöho uëve röhu
nadi uvore: Paul hesi arijoˈëro hesi ihohuˈo hesi aribövi
jabesi ihohuˈo mamiˈe nigemadoho röhu maho ëma nige-
moromo ëˈajëjo noro uvoröhego: God-are mu vaeˈiröhoho
eni jëvajëjo. Aˈi ë jöho jajivode hesi bëhoho ëhuro jemë
nosi jöëni nimorohoˈirarijego. Nimorohoromo heˈirarije
aehu nosi jö sisë atoruomamu hejëˈoho jö mana uëˈirarijoho
jemesi örire jioröhego. Nosi jö sisë atoruomaje aribövioho
dë vövöbajoˈoho bogo nimorohëˈe atoˈi aˈi ma-sinoremu
nimorohëˈi atoromo nosi jö sisëho atoruomajeje.
13 Aehu uvaruoho: Paul-mëro simane sisërëromo muoho
vaejarue hö uvaruoho no God-ni ëhi jiëˈe muoho vaejarueje.
O simano mae javuego mu vaejaruoho ëho jemesi jöëni
ëhioho vaejarueje.
14 Ëhesi bëhoho Keriso no dë vövöbajoˈe ahoˈo ue-
horovavuajeje. Ëhuremu no uehorovoromo bogo nosi
jöënioho aˈi God-are o aribövi jemesi jöëni uehorovoromo
muoho vaejarueje. Iae no uehorovoromo uvarueje: Ae
gemuëro ae ahoˈobëhëni guomade höjo. Urimo ae ahoˈobëhe
no mu sisëmu uehorovaroho röhu Kerisohu guomadohuro
ëhuro ae ahoˈobëhe noˈo ëhi vuovavuanovamu nosi mu
sisëho barëjahuëˈe höjo.
15 Kerisohu ae ahoˈobëhëni guomade hesi bëhoho no ave
saˈare raromarue aribövioho ijonöho bogo nosi sinemuoho
uehorovoromo raromo jijihoˈi noni guomoromo riˈöjade aho
uehorovoromo raromo jijihoˈiröhego. Iae ëhuni hu guomade
höjo.
16 Ëhi jiëˈëro aehu uehorovaruëhioho no ijonöho
bogo ëhioho uehorovoromo uvoˈejo: Ëaho mae o sisë

höjo. Urimoho aehu jabesi ma-uehorovaruëhi no'o ëhi uehorovoromo uvonövareje: Iae Keriso ëhi ëhi jië'e ae höjo. Röhu jaruvoho no bogo ëhioho uehorovarueje.

17 Ëhu'ëro jië'ëro ae rahu Keriso-are ae gemuoho javuë'oho no i'e javuajeje. Mu mamioho barëjahuo'i mu i'e rovë'eje.

18 Ëmuoho aho'obëhe hesi God-ro avohahuadeje. Huro Keriso nugö'öromo ëhuro buore vaejavuoromo hu'o no'o aevoromo maro raromareje. O mue bojamuadeje buore vaejavuade jöho majëhijego aëro heromo ejahoruomoröhego.

19 Jöho aviëhije. God-ro Keriso-are dë vövöbajo'o uhure jioromo mue ajamiromo ëhuro ae aho'obëhe nosi sisë hesi i'uoho bogo uehorovahuo'i buore vaejavuade höjo. Buore vaejavuoromo buore vaejavuade jöho bojamuade höjo noro majëhibe jijihoröhego.

20 Ëhu'ëro jië'ëro no Keriso'o röromo jö majëhijarue aribövie javuë'ego God-ro jöho bojamuiromo uövuego no ae dinëmarueje. Keriso-are jöëni ae uëvarueje: Buore vaejavuade jöho eromo God'o gemuoro huë mae raromohëjo.

21 Keriso hu mu sisëho bogojiadeje. Röhu God-ro nosi sisëho hesi örire bojamamu baejadeje ëhuro no Keriso-are ae gemuohuro javuë'ëro God-ro nosi ihoho avohavuego hesi nunire ma-mae riravoröhego.

6

1 No God'o gemu mae mue vaejaruëro javuë'ëro no naguaje jöho jemesi örire majëhi'irögoro ë'ö jemëro ëhi ë'irarijego. God-hu huë baeromo bojëmade jö maho mu maho nadi ëma baeromo boremi'ö'i ma-avoho ma'enore.

2 God-are surire jöho jajivoromo ëhi uvë'eje:

God naehu huë baejëvo'irode majaho rovamu evare na jemesi jöho ejëhode höjo.

Jemë maro bamëvo'irode majaho rovamu evare na ajëmijode höjo.

God-ro ëhi majahuijadeje. Röhu ë hesi bëhoho gare. God-hu huë baejëvo'i uvade majaho jaruvoje. Maro bamëvo'i uvade majaho jaruvoje.

3 Paul na'o nasi ariböviohu'o noehu God-are mu vaejaruoho ë muoho iho sisë hö uvë'oho no bijönague. Ëhuni nosi muoho bogo sisë'ioho vaejarueje aëro ëho garomo sisë'i uehorovoromo rireromojöëni.

4 A'i God-are mu vaejarue ariböviehu ë'aruëhi ëhi mue aho'o a nunire avoho vaejarueje. Huë vavaene mu sisë gö gö rovë'oho biririvo avohoromo riravarueje.

5 Aehu hisuebijavuë'oho savoji gagore io'amavuë'oho muorovamui'i juhijavuë'oho ma-biririvarueje. Noehu i'u'e

mu vaejëˈoho röho dere bogo momorö'öjëˈoho i bogo ueˈahëˈoho ma-biririvarueje.

6 Biririvoromo mu mahemu uehorovoromo Keriso-are jöho mae garomo a jabesi mu sisëho ma-ga taemoromo ae huë baejëvoromo God-are Aruˈahoho baeromo ae dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovëvoromo

7 God-are jö maho majëhiromo hesi darugoho röjëhijarueje. Ëhiˈoromo God-are mu vaejarue aribövіehu ëˈaruëhi no ëhi a nunire mae vaejarueje. Mu mae vaeromo ëhuro Satan-hu noˈo muorovëˈoho övo göhuro tugohëˈi övo göhuro mana muorovamijarueje.

8 Aëro rajahuinövo sivaguonövarueje. Nosi ihoho baˈobuenövo baˈojiomonövarueje. Aëro ma-uvarueje: Paul-më sareriˈe aribövie jëvajëjo röhu ma-jö maemu atarueje.

9 Aëro uvarueje: Paul-më iho rumoˈe aribövie jëvajëjo röhu ae ahoˈobëhe nosi ihoho iae heruomajeje. Aëro uvarueje: Vuovëvoˈiëˈajëjo röhu bogo vuovoˈi iae biririvoromo raro-marueje. Aëro uvarueje: Sisëni iˈuoho baejarue höjo röhu bogo vuovavuajeje.

10 Aëro uvarueje: Huë vavaene baejarue höjo röhu majae ëhi nimoroharueje. Aëro uvarueje: Bövi biseˈo rumoˈe jëvajëjo röhu noro ae ahoˈo ajëmijego Keriso-are bövi biseˈo maho baejarueje. Aëro uvarueje: Rabe rabe bogojëvajëjo röhu bövie biseˈe ahoˈo nosi örire eni jiëˈeje.

11 Corinth amo rajomë nosi simanore dë vövöbajoˈere jöho ma-samaˈe huruoho majëhijëˈe javue. Nosi dë vövöbajoˈe ahoˈo jemesi örire bojëmijëˈe javue.

12 No jemesi öriroho bogo uehorovëvoromo vuonugëˈe jemëro nosi örire uehorovavuoromo vuonugavuanovëˈe jëve.

13 Vavuehu aboji harihuˈe jö majëhijaruëhi ëhi naro jemë uëve: Jemëro mana ëhi dë vövöbajoˈe ahoˈo nosi öroro bojamuirëjo.

Christian aribövіehu God rumoˈe aribövi jabesi uehoro bogo baeromo jabuˈo bimuvorovoˈiröhe jöhoje.

14 God bogo ma uehorovarue aribövіohuˈo gemuoroho nadi bimuvoromo uehore gemuoho baere. Jabesiroho ha-hagu jioˈi jemesiroho hahaguje. Na mu mahuˈo mu sisëhuˈo mu gemuohoje o hahagu hahaguje. Hesi hahagu hahaguje. Na ajohuˈo ramoramohuˈo gemuohoje o hahagu hahaguje. Hesi hahagu hahaguje.

15 Na Kerisoˈo Satanˈo jöe gemuoho uehorovarueje o hahagu hahagu uehorovarueje. Hesi hahagu hahagu uehorovarueje. Na God mae uehorovarue aribövіohuˈo

God bogo ma uehorovarue aribövіohuˈo jöe gemuoho ue-
horovarueje o hahagu hahagu uehorovarueje. Hesi hahagu
hahagu uehorovarueje.
16 Na God-are osa börömohuˈo sareriˈe vörö'e inömohuˈo
gemuohoje o hahagu hahaguje. Hesi hahagu hahaguje. Röhu
no God darugoˈo hijaje a hesi osa börömoho vaˈëne javue.
Ëhesi bëhoho God-are surire jöho ëhi uvëˈeje:
God naro jabesirire hiromo jabuˈo juvoˈejöjo.
Na jabesi Börömoho jevoˈi jabumë nasi aribövie
jioruomoˈajëjo.
17 Ëhuni Badaro uvajëjo: Jemëro jabumë gorëvoromo jemesi
hahagu raromohëjo.
Sisëho nadi gavanovohëjo.
Ëhi ëˈëˈoho naro jemë rajëhiromo baejëvoˈejöjo.
18 Baejëvoˈiramu na jemesi Vavue jevoˈi jemë nasi aboji
harihuˈe jëvoˈajëjo.
Bada mu bövi biseˈo eni jiëˈe ahuro ëhi uëvajëjo.

7

1 Nasi ö mueno'e God-hu ëhi mae vaejavuoröhëni
uövuadohuni ëhuni mu sisë ahoˈobëhe vaeˈamego ëhuro
sino hahoˈo dë vövöbajoˈo sisërëjavuajoho ëˈego no ëho
goroˈi God gemu börömoho hö uehorovoromo mu mae
gemu vaeromo avoho raromoˈiro.

Corinth ekaresiaehu mu mae vaejamu Paul-hu heromo nimorohade jöhoje.

2 Jemesi dë vövöbajoˈe ahoˈo nosi öroro bojamuire. Nomë
aho bogo sisëˈioho vaejëvëˈe javue. Aho bogo ijumëvëˈe
javue. Jemesi bövioho biseˈoho bogo sarerisareriëmiromo
ujuohëhëˈe javue.
3 Ëjöho na bogo uëromo ëˈe: Jemë a sisë jëvajëjo. Na
mamiˈe uëvodeje: Jemë nosi dë vövöbajoˈere jëvajëjo ëhuro
no biririvoromo raromëˈoho o vuovavuëˈoho jemëˈo noˈo
gemuoro javuoröhego.
4 Na jemesi örire mae uehorovëvo avohajeje. Jemesi jöëni
sisë maro nimoroheve. Iae no huë vavaene ahoˈo javue röhu
na herove nasi dë vövöbajoˈere huë sanue rue avohoromo
sasohevoˈego.
5 Iae no Macedonia saˈare rueromo uvareje: Nosi dë
vövöbajoˈoho sanuovavuoˈajëjo röhu bogo. Aˈi huë vavaene
ahoˈo nosi örire ruenövohijo. Gahijo anaguo biraguoˈe vaeˈi
ariˈego. Nosi uhure juhuone rojomohijo.

6 Röhu God-hu huë vavaeni sanuamuijaje ahuro jiëˈëro
Titus nugöˈöjamu rovadohuro ëhuro no sanuamuamu biriri-
vavuadeje.
7 Röhu bogo huhu rueromo sanuamuijadohuremu jioˈi
aˈi Titus-hu jemesi örire huë sanu baejade jöho no hejamu
ëhuro God-ro nosi dëho sanuamuijadeje. Huro rueromo
uövuadeje: Corinth aribövіohuro nörö gaˈi nimohijajo. Jabesi
sisëni vavaenimohijajo. Nöruare örire ajamiˈi nimohijajo.
Iae ëhuni avevejöˈoho na nimorohevo avohe.
8 Naro urimëˈi uruˈö jöho jajivoromo nugöˈöjamu jemëro
garomo huë vavaene baejarijeje. Iae ëhi ëˈodeje röhu na
bogo uehore gö baeromo uvajeje: Uruˈö jöho rabëni jajivode
höjo. Röhu urimo na uvodeje: Na rabëni jajivode höjo.
Na gavajoho jemë huë vavaeni baejarijoho ëho majae ma-
bisemu baeromo barëjadeje. Ëhi jie röhu iae baejarijeje.
9 Aˈi jaruvo na jö jajivodoho dë mae jeve bogo vavaeni
bojëmijodohuni aˈi jemëhu vavaeni baeromo ëhuni huo-
torovoromo avoho uehorovarijohuni. God-hu nimaje ëhi
jiëˈe vavaenoho baejarijeje. No bogo ëhuro jemë sisë
vaejëvareje.
10 Ae rahu God-hu nimaje ëhi jiëˈe vavaeni baejëˈohuro
ëhuro ja huotorovoromo avoho uehorovoromo maro
hiˈaˈanue. Avoho uehorovoromo avoho hijëˈoho bogo ë
hesi jöënioho vavaenimoˈanue. Aˈi sinemu uehorovoromo
vavaeni baejëˈohuro ëhuro ma-guomoˈaˈanue.
11 Röhu gare. God-hu nimaje ëhi jiëˈe vavaeni baejarijo-
huro ëhuro ave mu maho rovadeje. Jemesirire jiade mu sisë
ma-nunëremu gavarijoho vuonugoromo ahoˈi uehorovari-
jeje. Övo unoˈe ma-maemu jëvajoho röjehiˈi nimarijeje. Mu
sisëhuni dë vörönëgadeje. Ëhesi iˈuohuni juhuonivarijeje.
Nasi jöëni vavaenimarijeje. Muoho avohoˈi nimarijeje. Sisë
vaejade aho iˈue mana bojamiˈi nimarijeje. Iae no gavö jemë
ë mu sisë avoharijoho ma-mabëhe jioˈego.
12 Ëhuˈëro jiëˈëro iae na uruˈö jöho jemëni jajivodeje röhu
na mu sisë vaejade aho bogo uehorovoromo sisë baejade aho
bogo uehorovoromo jajivoˈi aˈi naehu jajivode hesi bëhoho
jemëro God-are nunire riravoromo garomo uvoˈirarijego:
Iae no Paul-mesi jöëni uehorovo avoharue höjo.
13 Jemëhu nosi jöëni uehorovarujohuro ëhuro no sanua-
muijamu birire baejëˈe javue.
Birire baeromo gavare Titus nimorohamu gagorovo noˈo
nimoroho avohareje ë hesi bëhoho jemë ae ahoˈo hu aja-
mamu hesi dë sasohahadohuni.
14 Ëhesi bëhoho urimëˈi naro jemesi jöëni nimorohëˈi
jöe bisemu Titus-are örire majahiromo uavodeje: Corinth

aribövioho mu mae vaejarue höjo. Ëhi uavamu hegorovo Titus-ro ö'oromo gavade jemë mu mae vaejamu gagorovo vuonorö'ö rueromo uevadeje: Paul ja Corinth amo rajo jabesi jöho mae uevane höjo. Jaehu uevanëhi Corinth aribövioho ëhi jië'e mu maho vaejamu gëvode höjo. Ëhi uevamu hegorovo na javojoho bogo bae'i mae jevadeje. Noehu Corinth amo rajo jemesi örire jöe aho'o ma-maemu majëhinövarëhi ëhi Titus-are örire jö mae majahijareje.

15 O Titus-ro jemesi örire dë vövöbajo'e aho'o ue-horovëvajeje. Ëhesi bëhoho hu jemë gëromo simanoro vaejë'ëro uvajeje: Naro Corinth amore va'amu amo rajohuro juhuonivoromo butubutumoromo jejemiromo ae aho'obëhe nasi jöho gemu ejehare höjo.

16 Ëhu'ëro jië'ëro na uvajeje: Naehu nimaje muoho ae aho'obëhe jemëro majae ëhi vaejaruje hö uvoromo nimoro-heve.

8

Corinth ekaresiaehu rabëni öve sasohoromo bövie bise'e a bojëmi'iröhe hesi jö bëhi Paul-hu jajivadohoje.

1 Röhu nosi ö mueno'e no nague Macedonia sa'a rajo ekaresia jabesi jöho jemëro ga'irarijego. Macedonia sa'are ekaresia God-hu huë baeromo ajëmamu jabuhu ë'are jöho no majëhi'ië'ö.

2 Macedonia ekaresiaho jabumë huë vavaene börömo böröme baeromo sisë'i raromareje. Iae sisë'i raromareje röhu evare majare nimoroho avohareje. Nimorohoromo ëhuro bövie bise'e biseharihe jëvadoho röhu öve sasohëvamu suvuore bogo bise'o vadu'oho God-are örire i'imamijareje.

3 Jaburo rabe rabe jëvajoho i'imamiromo röhu gö'o döre mamareje. Ëhi'amu gëvë'ëro na ë jöho jemë majëhije. Jabesi nimoromo ri'öromo

4 dinamuiromo uövuareje: Uövuego no jemë'o bimu-voromo God-are aribövie Judea raromaruoho ajëmi'irarëjo. Ëhi uövuë'oho huë mae javuo'ajëjo.

5 Noro uehorovoromo uvareje: Jabumë ma-moniemu i'imamui'ajëjo. Ëhi uvareje röhu bogo ëhemuoho ë'areje. A'i urimo jabesi dë vövöbajo'oho Badare örire bojamirovoromo evare God-hu nimajëhi nosi örire bojamirovareje.

6 Ëhi'amu gagorovo noro Titus uavareje huhu jemë'o hiromo mu aevadëhi huro röhu maho ö'oromo ëhi ajëmego jemëro ë huë baejarije mu mabëhoho röhu maho vaeromo barë'irarijego.

7 Röhu jemë mue aho'obëhe vae avoharujeje. Jemë God
mae uehorovo avoharujeje. Jöho mae ato avoharujeje.
Simanëro mae ga avoharujeje. Mue bövie bise'e ajamui'i
nimo avoharujeje. Nosi örire uehorovavuo avoharujeje.
Ëhuni no nague jemëro ë huë bae'irarije muoho ëhu'o vae
avoho'irarijego.

8 Na bogo darugo'e jögoroho jemesi öriroho bojëmi'i
a'i aribövi ioro'iorehu ajëmi'i nimo avohare jöho naro
majëhiromo jajivodeje ga'irodëni jemë ma-döhemu ae ue-
horovëvego o uhohu'o uehorovëvoromo huë baeromo
ajëmijego.

9 Nosi Bada Iesu Kerisohu huë baeromo ajamuade jöho
iae jemë'o uehorovarujeje. Hesi örire börömo mae jiadeje
röhu jemesi jöëni vuonugoromo rueromo bövi bise'o rumo'e
hijadeje ëhuro hu bövi bise'o rumo'ëro jië'ëro ëhu'ëro jemëro
aru'aho'e mue bövie bise'e bae avoho'irarijego.

10 Nasi uehoroho jemë diehi ë'ego marëjëvo'iröhe öroho
aviëhije. Vaduni göho jemëro urimo ë suvuoro muoho
aevoromo vaejamu a ioro'iorohuro ijonö aevareje. Jemëro
urimo ë muoho vae'i nimamu a ioro'iorohuro ijonö ni-
mareje.

11 Jaruvoho ë mu vituoho vae barëre. Jemëhu mu aevo'i
börömo bëhi nimarijëhi ëhi vae barë'i nimo avohore. Ni-
moromo jemë rabe övore jëvajoho ëho bojamire.

12 Jemë bojami'i nimoromo övore jëvamu bojamijë'oho
God-ro uvajeje: Ëho suvuoro mae höjo. Övore bogojëvë'oho
God bogo uëvajeje: Bojemihëjo.

13 Na bogo uve jemëro bövi mae bojëmiromo ëhuro bogo eni
jëvego huë vavaeni'e raromego a ioro'iorohuro ma-samae
baeromo nimorohoröhego. Na bogo ëhioho nego'irögoro na
nege ae aho'obëhe ma-gemuoho jëvoröhego.

14 Avevejö'oho jemë moni böröme jëvo'i jabumë bo-
gojëvë'ëro jemëro jabumë ajëmi'aruje. Ëhi jië'oho ijonöho
jabumë moni böröme jëvo'i jemë bogojëvë'iroho jabumëro
jemë ajëmi'ë'ö. Ëhi jië'oho jemë'o jabu'o gemuoho jëvo'ë'e.

15 God-are surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvë'eje:
Bövie gagovade aho i vituoho bogo rune vaejade höjo.
Bisemu gagovade aho hu ie eni jiade höjo.

Titus o ae gö niö'i Corinth amore va'oromo ajëmiromo suvuore gagovo'iröhe jöhoje.

16 No God-are örire huë mae uavö. Rabëni hesi bëhoho
huro Titus-are dë vövöbajo'oho huotovahë'ëro noehu jemë
ajëmi'i nimaruëhi Titus'o ëhi ajëmi'i nimajeje.

17 Nimë'ëro huro jemë ajëmijöro noro ua gavamu hegorovo
ejahuadeje. Ejahuoromo röhu ajëmi'i nimo avohamu ëhuni
hesi uvadeje jemesirire ö'iröhëni.
18 Röhu Titus'o gemu mae va'iröhego nosi ö göho nugö'öjö.
Ëahuro God-are jö maho ma-mae majëhibe juvajeje. Ëhuni
ekaresiae dinö'e dinö'e jio'amajohuro hesi örire rajahiruo-
majeje.
19 Röhu gö'o ekaresia ariböviohuro ë aho baeruomadeje
bövi bise'o bogojië'e aribövi jabesi suvuoroho noro
baejëhoromo va'ego evare huro no'o gemu mae ö'oröhego.
Ësuvuoro mu hesi bëhoho Badare ihoho ma-mabëhe jio'i o
ae aho'obëhe göröhego nomë huë baejëvo'i naguego.
20 Huhu Titus'o va'iröhego noehu nugö'öjarue hesi bëhoho
aëro uvojöëni: Moni böröme sisë'i muebejarujëjo.
21 Iae no nague muoho Badare nuniro avoho vaeromo röhu
ëhi a nuniro avoho vae'iröhego.
22 Titus'o ë ö göhu'o rëmö'öromo ö göhu'o nugö'öjö ë ae
niö'iohu'o gemu mae ö'oröhego. Urimë'i ë ahuro Keriso-
are muoho ajëmi'i nimo'ego no gabe ruenövareje. Röhu
jaruvoho hu börömo bëhe ave muohu'o jemë ajëmi'i nimajeje
jemesi örire mae uehorovëvë'ëro jië'ëro.
23 Titus hu na'o bimuvoromo jemëni mu vaejaje aeje. O
nosi ö niö'ioho jabumë ekaresiaehu rëmö'öjare aho jëve. A
maëro jëvë'ëro Keriso-are ihoho dö maro ajio jië'eje.
24 Ëhuni ë ariböviohuro ö'ego jemëro mae rajëhijego jaburo
uvo'i: Corinth aribövioho huë baejë'e aribövie jioruo-
majëjo. Ëhu'ëro Paul-mëro jabesi jöho mae nimoroni-
morohë'i majahuijare höjo. Jabumë ëhi uehorovë'oho
ekaresiae aho'obëhe jemesi jöho heromo uvoruomo'ë'ö:
Paul-mëro Corinth aribövi jabesi jöho mae atare höjo.

9

Christian ioro'ioro jabesi örire huë baejëvoromo moni bojëmi'iröhe jöhoje.

1 God-are aribövi ajëmi'irarije muoho iae jemë gavarujeje
röhu na diehi jië'e jöho jajivoromo majëhijego gare.
2 Na gëvajeje jemëro ajëmi'i nimego. Ëhuni bogo ja-
jivo'ejo. Jemë nimarujoho naro Macedonia sa'a rajo jabesi
örire nimorohë'i jövoromo uëbe rovë'e jeve: Greece sa'a
rajoho jaburo mami'e vaduni göre aevoromo bövi bise'o
avoharoho ëhi jëvobe rovë'e höjo. Jemesi jöho ëhi uëvamu
hegorovo Macedonia sa'a raje ae aho'obëhe uvareje: Corinth
aribövioho ajëmi'i nimaruë uvoromo jabu'o ri'öromo

ajëmi'i nimareje. Ëhuni ajëmi'irarije jöho na bogo jajivoromo majëhi'ejo.

3 A'i naro ö mueno'oho rëmö'öje jaburo ö'oromo ajëmego naehu Macedonia rajo uëvodëhi ëhi bövie bise'e eni avoho'irarijego noehu jemesi jö nimorohë'i majëhijaroho bëhi rumo'e jianovojöëni.

4 Na juhuoninege ijonö Macedonia sa'a rajehu na'o ö'ë'oho ö'oromo gëvego monioho bogo gagovë'ëro ëhu'ëro ajëmi'irarijoho jemë bogo eni avohë'e jëvego na javoje baejöëni rabëni monioho gagovo'arujë uvoromo mae ue-horovëvë'ëro. Jemesi javoji jöho bogo majëhi'ejo.

5 Ëhuni na uvodeje: Nasi muoho ëhi höromo ö mueno'oho uëvodeje: Corinth amoro urimo va'irarijoho jabuhu bojëmi'i uövuare suvuoroho avohorego naro ijonö ö'oromo ga'iröjo suvuoroho gagovë'e jiego. Ëhesi bëhoho suvuoro urimo ajëmiromo gagovamu eni jië'oho na ö'oromo jemesi öriroho bogo dinëmi'iramu jemëro bogo övoho i'uho'i dë vövöbajo'ere nimo avohoromo öve sasohoromo suvuoroho bojamui'aruje.

6 Bëhoho aviëhije. Öve i'uhoromo suvuore ma-bisemu bamë'oho i uje bisemu öjë'ëro bisemu gagovaruëhi suvuoro manaho ëhi bisemu bae'a'anue. O öve sasohoromo suvuoro böröme bamë'oho i ujo böröme öromo i böröme gagovaruëhi suvuoro manaho ëhi böröme bae'a'anue.

7 Ëhu'e jiaje jemë ae gemuëro gemuëro bojëmi'i dë vövöbajo'ere uehorovarijëhi ëmino'e ëhi bojëmire. Suvuoro muoho nadi uvore: I'u'e höromo bijöni bijönioho vaere. Aehu nimorohoromo huë baeromo bojëmijë'oho ëhi jië'e aribövioho God-ro nimajeje.

8 Huhu bövi mae ajëmi'iröhoho iae eni jië'eje. Ajëmego ëhuro majae ëhi jemë bövie bise'e eni jëvego huë bae'irarije muoho aho'o vae avoho'irarijego.

9 Ëhi jië'oho suvuoro'e aribövi jioruomajëhi jemë ëhi jëvo'ë'e. Suvuoro'e aribövi jabesi jöho God-are surire ëhi uvë'eje:

Huro suvuoroho öve sasohoromo bövi rumo'e a jabesi örire
i'imëmibe va'aje höjo.
Huhu mu ma vaejaje jöho ëhi jiemu jiobe va'a'ajëjo.
Jemë ëhi jëvo'ë'e.

10 Iruno'o ujo ö'ië'iroho God-ro suvuoramuijego öjarueje. Iruno'o ue'aho'ië'iroho God-ro suvuoramuijego gagovoromo ue'aharueje. Iruno'o ujohu'o iruno'ohu'o suvuoramuijaje aho God-ro jemë'o aru'aho muoho bövioho bise'oho suvuorëmi'iramu rae avohëvo'iramu jemesi mu maho bövi mae jiëho'ë'e. Huro ëhi ajëmi'ë'e.

11 Ajëmiromo mae sisë rabe rabe suvuorëminövoˈëˈe ëhuro
ae huë vavaeni jëvamu gëvëˈoho jemëro öve sasohoromo
iˈimëmiˈirarijego. Ëhi jiëˈoho jemëro suvuoroho nosi örire
iˈimamuiˈiramu noro ujuoho vaˈoromo suvuorëmiˈiramu ae
ahoˈobëhe ujuohoromo God-are örire huë mae uaruomoˈëˈe.
12 Iae jemëhu ajëmiromo mae sisë iˈimëmijëˈoho ëhuro
ë God-are aribövioھuro rabe rabe bogo eni jëvajoho eni
ujuohoruomoˈëˈe. Ujuohoromo röhu ëhuro ae ahoˈobëhe
God mabëhe hö ua avohoruomoˈëˈe.
13 Jemëro ëhi ajëmiˈiramu jaburo jemesi suvuoroho ujuo-
horomo gaˈëˈö jemë uhohuˈo mae jëvoˈiramu. Ëhi gëromo
uvoruomoˈëˈe: O Corinth amo rajohuro Keriso-are jö maho
bogo ma-jöˈëremuoho ejahoˈi dë vövöbajoˈo uhohuˈo eja-
harue höjo. Ejahoromo huë baeromo öve sasohoromo
suvuoroho nosi örire iˈimamuiromo ae ahoˈo jabesi örire
iˈimëmijarue höjo. Jemesi jöho ëhi uvoromo God-are ihoho
döro bamoruomoˈëˈe.
14 God-are ihoho döro bamoromo uvoruomoˈëˈe: God-
ro Corinth aribövioھo huë mae bojëmi avohoromo dë
vövöbajoˈoho huotovëھamu öve sasohoromo ajamuiruo-
made höjo. Ëhi uvoromo jemesi jöëni vavaenimoromo God
uaruomoˈëˈe huro jemë ajëmiröھego.
15 Asëˈe God hu mabëھeje rabëni huro huë baejavuoromo
hesi Harihoho nosi örire suvuore börömo bëھe bojamuijëˈëro
jiëˈëro. Suvuoro börömo bëھe jiëˈego no ë hesi jöھo bogo ato
varijënoھo javue.

10

A göëro sarerivoromo uvareje: Paul hu ma-uˈuھoromo Keriso-are muoھo vaejaje höjo. O hesi sinoھemu ue-ھorovoromo vaejaje hö uvamu Paul-hu jabesi jö mana ahëھoromo jajivade jöھoje.

1 Röھu Paul naro nasi jöھo uëˈiëˈe. Jemëro avoˈavoھo
here. Keriso ma-taemorovoromo sanuˈe mu vaenövade a
hesi ihore jöھo majëھiˈiëˈe. Aëro jemesi amore raromoromo
nasi jö sisë sareriˈe atoromo uvoruomajeje: Nöröro rueromo
Corinth hijëˈoھo juھuoni juھuonie hiˈi öre gö hijëˈoھo
Corinth aribövi jemesi örire biririˈövoromo darugoˈe jöھo
surire nugöˈöjaje höjo. Nörö ëھi jiëˈe ae höjo.
2 Ëھi jiëˈe ae jiajë uvoruomaje aھo naro jemesi örire
ave jöھo uëve. Avoˈavoھo uھorovego na öˈoromo
Corinth hijëˈiroھo bogo biririˈövoromo darugoˈe jöھo
majëھiˈiro. Darugoˈe jö majëھiˈirodoھo na bijönegoˈi
röھu majëھiˈirodoھo iae na eni jeve. Ae rahumë nasi
jö sarerivoromo uëvëˈoھo: O Paul-më ma-saˈa hesi

muohuremu uehorovoromo muoho vaejarue hö uëvëˈoho
ëhi jiëˈe aribövi jabesi örire naro biririvoromo darugoˈe jöho
majëhiˈirodëro uehorove.
3 Jabumëro uëvarueje: Paul-më ma-saˈa hesi muohuremu
uehorovoromo muoho vaejarue höjo. Iae mae. Iae no saˈare
raromo jijiharueje röhu saˈa hesi muoho bogo uehorovëˈe
Satanˈo muorovarueje.
4 No muorovëˈoho bogo ave saˈa hesi bijo bunoˈoho ujuo-
horomo muorovarueje. Aˈi God-are jöëni bijo bunonöˈe hesi
darugoho baeromo Satan-are rejoho dadovoˈamarueje. Hesi
sareriˈe jöho muˈuvaharueje.
5 Uehore rabe rabe simanore rovego ëhuro döre
bamorovoromo God bogo avoho gavarue ëhi jiëˈe uehoro
aehu baro buˈöjëˈoho noro ahoˈamarueje. Ahoromo
vöröe ahoˈo bojamiromo a ioroˈioro jabesi simanoho
huotovëharueje Keriso-are jöhemu ejahoˈiröhego. Ëhiˈoromo
Satanˈo muorovarueje.
6 O jemëro Keriso-are jöho ejaho barëˈiramu evare ae rahu
jemesirire raromoromo Keriso-are jö bogo ejahoruomaje ëhi
jiëˈe aribövioho noehu iˈu bojëmiˈiröhoho eni javuoˈëˈe.
7 Bogo gurihijëˈe jemesi nunire jiajoho avoˈavoho gare.
Aehu hesi uehorovoromo uvajoho: Na Keriso-are mu ajami-
jaje ae jevajë uvajoho ëˈego ëhi jiëˈe ahuro uehorovo avo-
horomo uvoˈiro: Na bogo nasi sivuoho Keriso-are mu ajami-
jaje aho jevoˈi aˈi na Keriso-are ae jevajëhi Paul-më jabuˈo ëhi
jëvajëjo.
8 No Keriso-are aribövie javue röhu göho Badaro darugoho
bojamuijëˈeje hesi muoho vaeröhego. Darugo hesi bëhoho
bogo jemë ijumëvoˈi aˈi ajëmego jemëro avoho biririvoromo
mae uehorovobe vaˈirarijego. Ëhuni ë mu hesi darugo hesi
jöhuˈo naehu nimorohëˈi jövëˈoho ëhuˈo jö maëro jiëˈëro
ijonöho bogo javojegoˈëˈe.
9 Röhu nasi darugo hesi jöho na bogo uëˈejo jemëro ue-
horovoromo uvojöëni: Juhuoninaguojöro jero ëma jajivane
höjo.
10 Ëhesi bëhoho aëro sarerivoromo uvoruomajeje: Paul-
hu jö jajivoromo majahuijëˈiroho darugo maˈo majahuijaje
höjo. O rueromo noˈo hijëˈoho hu ma-uˈuhëˈe aëro jiëˈëro
bëhi rumoˈe jöho jövego hejarue höjo.
11 Ëhi sarerivoromo uvoruomaruoho nadiˈego jabumë
avoho uehorovoromo uvoˈiro: Paul-mëhu öre gö raro-
moromo darugoˈe jö jajivaruëhi jaburo rueromo noˈo raro-
moromo muoho ëhi darugoˈo vaeˈiramu gëˈejarëjo.
12 Röhu aëro sarerivoromo uvoruomajeje: Paul-më

juhuoniˈe aribövie jëvajëjo. Iae mae. Iae no juhuoniˈe ae javue. Juhuoniˈe aëro javuëˈëro bogo biririˈövoromo uëˈejo: Jabesi sivu uehorovoromo jabesi iho nigemarue ariböviohuˈo no jabuˈo masije gemuoho javuajëjo. No bogo ëhioho uëˈejo. Ëho jaburo göëro gö hesi muoho garomo jabesi arijoˈarije mevorovoruomajeje gaˈi mae o sisë jëvego. Ëhi jëˈoho simane sisëˈi uehorovoruomajeje.

13 Röhu no bogo ëhioho ëˈejo. Nosi mu maho no bogo iosiramiromo ruëroho numëroho ëma nimoronimorohëˈioho atoˈejo. No bogo sarerivoromo uvoˈejo: Ëho God-hu bojamuade muoho höromo nimoronimorohëˈioho atoˈirögoro aˈi huhu no bojamuade ë muohuremu nimorohëˈi atoˈejo. Röhu ë muoho bogo öri göremuoho jioˈi jemëˈo öˈo baejëvëˈe javue.

14 No jemë bogo baejëvëˈe javuoˈibejo noehu jemë ajëmijaruohuni nimoroharuoho God-hu bamahuade ënoho iosiramiˈibejo. Röhu bogo iosiramijëˈe javue. Ëhesi bëhoho Keriso-are jöho noro aevoˈioho öˈoromo majëhijareje. Ëhuni no nimoroharuoho iae maeje.

15 Ae göehu mu vaejaroho garomo no bogo uvarueje: Noro vaejare höromo nimoronimorohëˈi atarueje bogo noehu vaejare muoho jiëˈego. Röhu no uvö: Jemëro avoho biririvoromo Keriso mae uehorovoˈiramu evare God-hu bamahuade ëni jiajëhi ëhi nosi muoho jemesirire tutuvoromo börömo bëhe riˈöˈaˈajëjo.

16 Riˈöˈiramu noro vaˈo jemesi dejonörire saˈa ioroˈioro rajohuˈo Keriso-are jö maho majëhibe jijihoˈejarëjo. Majëhibe jijihëˈiroho God-hu ae gö mu bojëmamu vaejare öri ariˈeroho no bogo vaˈoromo jabuhu mu börömo vaejaroho garomo uvoˈejo: Noro vaejare höromo nimoronimorohëˈioho atoˈejo. A ioroˈiorehu nimoronimorohëˈi ataruëhioho no bogo ëhioho ëˈejo.

17 Aˈi God-are surire jöho ëhi uvëˈeje: Nimorohëˈi atoˈiëˈiroho Badare jöhemu nimorohëˈi atorëjo.

18 Ëhesi bëhoho ae rahu jabesi sivu uehorovoromo ae uëvëˈoho: No eni javuajë uëvëˈoho bogo ëhuro God-are nuniroho maho jioruomoˈëˈe. Aˈi ae rahu Badahu uëvëˈoho: Jabumë eni jëvajë uëvëˈohuro ë ariböviohuremu God-are nuniroho maho jioruomajeje.

11

Corinth ekaresiaëro sarerivoromo uvareje: Nani Paul hu bogo apostle maho jioˈi ae gö iˈo rovaroho ëho apostle maho jioˈamajë uvoruomamu Paul-hu jabesi uehoro ahëhoromo jajivade jöhoje.

1 Na bisemu simano rumoˈe jöho jajivanovoˈiëˈe. Röhu na
nege jemëro nasi jöho bogo bijönimoˈi ma-taemorovoromo
heˈirarijego. Ma-taemorovoromo here.
2 Jemëhu heˈirarije hesi bëhoho sisëhu jemë baejëvojöëni
God-hu avoho muebejëvajëhi naro ëhi jemë muebejëvajeje.
Ëhesi bëhoho naro vavunöˈe jemë muebejëvajeje. Ae
gemuehu masurëhego uaromo vavuehu aboji muebejajëhi
naro ëhi ëˈajeje jemë Keriso-are övore bojëmego hesi aribövi
mae jioromo hu gemu mae uehorovoˈirarijego.
3 Keriso gemu mae uehorovoˈirarijego muebejëve röhu
na juhuoninege jemë Keriso gemu uhohuˈo uehorovarijoho
vuonugoˈi sareriˈe jöho ejëhoromo simane sisërëjëvego roriˈo
vaˈojöëni. Urimëˈi sigobehu rueromo Eve sareri sareriˈe
jö majahijamu mae höromo ejahadëhi jemesi simanoho ëhi
sisërëjëvego Keriso vuonugojöëni uëve.
4 Naehu ëhi juhuonivaje hesi bëhoho ae göehu öˈoromo
Iesuare jö noehu majëhijaroho huotohuotovoromo
majëhijego jemë bogo bijönimoˈi ëho mabëhe ëˈoromo
ejarujeje. O God-are Aruˈaho baejarijëhioho bogo ëhioho
rueˈi hesi aruˈaho göëro öˈego bogo bijönimarujeje. O jemë
jö mae hejarijëhioho ae göëro bogo ëhioho majëhiˈi hesi
jöe gö majëhijego jemë ëhuˈo bogo bijönimoˈi ëho mabëhe
ëˈoromo ejarujeje. Jabesi sareriˈe jö ejëharujohuni ëhuni nasi
jöhuˈo nadi bijönimoˈi aˈi ma-taemorovoromo here.
5 Ëhesi bëhoho jemëro sarerivoromo uvarujeje: Ëiˈo rovare
aribövioho apostle masijo masije jioruomoˈi nöruare ihoho
bogohöjo. Ëhi uvarujeje röhu na uehorovoromo uve: Jabesi
ihohuro nasiroho bogo iosiramiromo taemehëˈe höjo.
6 Jemë uvarujeje: Nörö ave saˈa hesi vuëvoˈe jöe gö gö
jövoˈiröhoho hu dadivaje höjo. Nani na bogo ëhi jiëˈe jö jövaje
aho jeve röhu na nuni ajiˈe jöho baejëˈe ae jeve. Ënuni ajiˈe
jöho ahoˈo noro röjëhiˈego jemë ma-samabëhe ganövarijeje.
7 O nani aveho uvarujeje sisë höjo. Naro manaho bogo
baejëˈe God-are jö maho jemesi örire ëma majëhiromo ëhuro
nasi ihoho baˈobuejëˈe jeve ëhuro jemesi ihoho nigemëˈe
jioröhego.
8 Ekaresiae gö gö jabesi ijo bajoho ujuohëhoromo ëhuro
hinövodeje jemë ajëmiˈirodëni.
9 Na jemëˈo hiromo gavëˈoho nasi mae sisë rabe rabe
bogo eni jevamu gavëˈoho na bogo jemesi öriroho huë
vavaenoho bojëmiromo uë gënövodeje. Rabëni hesi bëhoho
rabe rabe bogo eni jevajoho Christian ö mueno'ëro Mace-
donia saˈare jioromo ujuohehoromo jemesi amore rueromo
ajeminövareje. Ëhi jiëˈëro na jemesirire jiaje maho sisëho

bogo ëninëmi'i avo'avoho mueberovonövodeje huë vavaene
bojëmijöëni. Ëhi gemuoho ë'onövo'ejo.
10 Keriso-are jö maho nasi dëreje. Ëhu'ëro na aveho jö mae
uëve. Naehu jemesi maho sisëho bogo ujuohëhë'ëro naehu
nimorohë'i jövajoho Greece sa'are raromaruje aribövioho ae
gemu vadu'oho bogo ahevo'anue.
11 Na rabëni ëhi jië'e jöho uëve. Na na jemë bogo ue-
horovëvoromo ëhuni jöve. Röhu God-hu gevajoho iae naro
jemesi örire uehorovëvajeje.
12 Jemë ajëmijajohuni na manaho bogo ujuohajëro
ijonöhu'o bogo ujuohëho'ejo. Ëhesi bëhoho i'o ö'are
aribövioharo nimö a ioro'iorohuro ëma uvoröhego: Jabuhu
nimorohë'i atarue jöho iae mae höjo. Jabu'o Paul-më'o
masije gemuoho jëvajëjo. Ëhuni i'o ö'are aribövieho
jemesi bövi bise'o ujuohëharuëhioho na bogo ëhioho ë'ejo a
ioro'iorohuro uvoröhego: Ëaribövioho'o Paul-më'o hahagu
hahagu jëvajëjo.
13 Ëaribövioho bogo apostle maho jioruomo'i ma-sareri'e
apostle jioruome. Sareri'e mu vaejarue aribövie jioruome.
Huotorovoromo ma-döhemu mu mae vaejarueje aëro
gëromo uvoröhego: Iae Keriso-are apostle jëvajëjo.
14 Ëhi jië'e sareri'e mu vaejaruoho gëromo no bogo ma-
jiohavue. Ëhesi bëhoho Satan'o huotorovoromo ma-döhemu
mu mae vaejego aëro uvoruomajeje: Aji'e aneraëro ë'ajëjo.
15 Ëhuni Satan-are mu vaejaharue aribövioho'o huo-
torovoromo ma-döhemu mu mae vaejaruoho ëho bogo
börömehuje. Jabumë ë sisë vaejaruëhi ëhi sisëro va'o hesi
jioruome.

Paul apostle jioromo huë vavaeni baebe juvaje jö huhu nimorohë'i jajivade jöhoje.

16 Röhu urimë'i jajivodëhi iae na ëhi gemuoho majëhi'ië'e.
Nadi ae gemu vadu'oho uvore: Paul simano rumo'e ae höjo.
Röhu jemëhu uvë'oho: Nörö ëhi jië'e ae hö uvë'oho iae hesije.
Simano rumo'e ae höromo ma-baejevego na'o ma-bisemu
rajahirovë'i jajivo'iro.
17 Na avevejö'e jajivo'ië'aje jöho bogo Badahu nimajëhi
jië'e jöho jajivo'i a'i simano rumo'e aehu ataruëhi ëhi ja-
jivo'ië'e rajahirovo'irode bëhoho na jevajë uvë'ëro jevë'ëro.
18 Ae aho'obëhe sine rajahirovë'i ataruohuni ëhuni na'o ëhi
gemuoho jajivo'ejo.
19 Röhu jemë uvë'oho: Nörö simano rumo'e ae hö uvë'oho
nasi jöho ma-baere. Ëhesi bëhoho jemë uvarujeje: No simano

ma'e javuajëromo ë i'o ö'are simano rumo'e aribövioho mae höromo iae rajëhijë'i baejëvarujeje.

20 Jemëhu jabesi darugore raromojöro rëmaruoho jemesi mae sisë ijëharuoho sarerisareriëmiromo jemë baejëvaruoho jemë taemëvaruoho nu ano'ere hirumijëvaruoho ëhi jië'e aribövioho jemëro baejëvarujeje.

21 Iae mae nomë darugo rumo'ëro javuë'ëro jabuhu ë'aruëhioho no bogo ëhioho ë'arueje. Ëhuni na javojego'ego uëve.

Jabuhu biriri'övoromo rajahirovë'i ataruëhi na'o biriri'övoromo ë'ejo. Na simano rumo'e aëro jöho jövevanove.

22 Jemëro jabumë rajëhijöro uëvarueje: Nomë Hebrew sa'a raje javuajëjo. Röhu na diho raje jeve. O uëvarueje: Nomë Israel raje javuajëjo. Röhu na diho raje jeve. O uëvarueje: No Abraham-are ujo ömo'öme javuajëjo. Röhu iae na'o ëho raje jeve.

23 Jemëro jabumë rajëhijöro uëvarueje: Nomë Keriso-are mu vaejaharue ae javuajëjo. Röhu naro jabumë iosirëmiromo Keriso-are mu maho vaejajeje. Simano sisërëjë'e ahuro jövevanove. Jabumë iosirëmiromo mu bövie vaejë'e jeve. Iosirëmiromo Keriso-are jöëni savoji gagore hi'i hijë'e jeve. Majae aho'o hisuebijevobe rovë'ejö. Röhu jabumë bogo ëhioho hisuebijëvë'ejö. Iosirëmiromo vörö'ere va'amu guomevo'i höjë'eje.

24 Jew rajehu vae aho'obëhe 39 hisuebijevo'i arijaroho ëho majae övo gö mine ëhi'obe rovë'ejö.

25 Majae niö'i gemu Rome rajëro na hisuebijevo'i arijë'ejö. Majae gemu munëro vajemijë'ejö. Majae niö'i gemu boat-re hiromo va'amu dadorovo'amadeje. Boat dadorovamu na majae gemu vahie gemu jovo ririre ijo ha'osi döre hetejodeje.

26 Majae aho'o öre göre göre juvodevare evare jovëro baejevo'i höjë'eje. Vajiohu'e aëro ijumevo'i höjë'ejö. Nasi sa'a rajëro ijumevo'i höjë'ejö. Sa'a ioro'ioro rajëro ijumevo'i höjë'ejö. Amore hijamu ijumevo'i höjë'ejö. Örire juvamu ijumevo'i höjë'ejö. Sö jovore juvamu ijumevo'i höjë'eje. Ma-döëremu agane vaejevaruohuro ijumevo'i höjë'ejö.

27 Mue vaeromo u'ue baenövodeje. Röho deroho bogo avoho niavonövodeje. I rumo'e jovo rumo'e ma-hinövodeje. Ioho bogo uehorovë'i hinövodeje. Javu rumo'e niögu rumo'e ma-hinövodeje.

28 Ëhi jië'e huë vavaeni ioro'ioroho bogo uë'i ave jöhemu uë'ejo. Majae ëhi ekaresiae dinö'e dinö'e jioruomajohuni na uehorovëvoromo nurunuruego avohe.

29 Ae gö dë vövöbajoˈe uˈuhëˈiroho naˈo gemuoho herova-
jeje. Ae göehu gö hesi dëre bijiohamu sisëre bevaˈëˈiroho huë
vavaene sisë maro jevajeje.

Paul-ro Damascus jioromo juˈebijadeje. Ëjöho Paul-ro jajivadeje noro uvoröhego: Hu darugo rumoˈe jiade höjo. Ëhesi jöhoje.

30 Öre gö bogojevëˈego nasi jöho ëma nimorohëˈi jövoˈejo.
Röhu rabu muehu nasi örire rovadoho aehu heromo
uvaruoho: Paul darugo rumoˈe hö uvaruoho ëhi jëˈe jöhemu
nimorohëˈi jajivoˈejo.
31 Naehu jö jajivoˈiëˈajoho Bada Iesuare Börömoho o göho
hesi Vavue God-ro geve na bogo sarerëmiˈego. Hesi ihoho
ma-mabëhe jiemu jiobe vaˈëˈe.
32 Na Damascus amore hijodevare ë saˈa muebejaje ae
Aretas-are uhure bamare ahuro ë amo börömo rejo hesi
ojore ojore ae nugoˈamadeje na vaˈego guduamevoruo-
moröhego.
33 Ëhiˈamu niomoniomo bojöre arirovodeje. Arirovamu
öˈëro beromo ma-saginiëri öˈire maˈenëˈi amo rejo sigagure
öˈoho aˈohöˈöjëˈi ma-uˈemu baˈamevamu rue jeˈonö ruvebi
saˈare ravoˈamoromo juˈebidëgodeje.

12

God-hu mu mabëhe röjahiˈego Paul-hu niaˈovoˈiraeromo ganövade jöhuˈo huë vavaeniˈe hijade jöhuˈoje.

1 Röhu öre gö bogojevëˈego göˈo nimoronimorohëˈi
jajivoˈejo. Nimoronimorohëˈi jajivëˈoho bogo ëhuro
marëjevoˈëˈe. Ëhi jie röhu Badahu ajemiˈego
niaˈovoˈiraeromo gaˈamonövode jöho mu masije gö gö
röjehiˈego niaˈovonöˈe gaˈamonövode jöho ëhi jëˈe jöho iae
na jajivoˈiëˈe.
2 Na Christian ae gö gavëˈe jeve. Ëaho God-hu baejamu
aruhe öˈidö mare ajiomadeje. Ajiomoromo vuonoröˈö ruve-
bijadoho vadune ahoˈobëhe 14 barëjëˈeje. Nani hu sinohuˈo
ajiomadeje o nani sine diboromo ajiomadeje. Naˈo bogo
gave. Hesi God-ro gemuëro gave.
3 Naehu gavajoho ë aho God-ro baejamu Paradise-re
ajiomadeje. Röhu maho uëˈejo. Nani sinohuˈo ajiomadeje
o nani sine diboromo ajiomadeje. Naˈo bogo gave. Hesi God-
ro gemuëro gave.
4 Hu ajiomoromo hejadeje jö mabëhe hesi jöho bogo
atoˈiröhe jöho uvavamu. Hejade jö ma-aehu atëˈoho sisëje.

5 Ëhi jiëˈe a hesi jöho nimoronimorohëˈi jövoˈejo. Röhu nasi
jöho bogo jövoˈejo. Majae göro göro na bogo eni jevaje ë
jöhemu nimorohëˈi jövoˈejo.
6 Röhu nasi jöho nimoronimorohëˈi jövoˈibejo ëho bogo
simano rumoˈe jöho jioˈi ma-jö mae jioˈibejo. Röhu bogo
nimorohëˈioho jövoˈejo jemëro ma-nasi jöhemu heromo uvo-
jöëni: Paul a böröme höjo. Ëhi jiëˈoho sisëje. O nasi mu
jemesi nunehu garomo nasi jö jemesi hiaˈehu heromo nörö
mae hö uehorovëˈoho ëhemu iae maeje.
7 Röhu ae gö öˈidöre ajiomoromo Paradise garomo ruve-
bijade ë hesi jö majëhijode hesi bëhoho nasi jöho majëhiromo
ëˈodeje. Röhu ëhi jiëˈe mu masijo masijoho God-ro röjehijamu
gaˈamëˈëro na sisëˈi uehorovoromo döre bamorovojöëni
ëhuni huro huë vavaeniˈere bamevëˈëro huë vavaene
gemuëro nasi sino uhure bibëro namijevanovajeje. Ëbibëho
Satan-hu nugöˈöjadohoje na sisë vaejevonövoröhego. Röhu
ë vavaeni rovade hesi bëhoho naro bogo sisëˈioho ue-
horovoromo döroho bamorovoˈirodego.
8 Bibëro namijevanovamu hegorovo vae niöˈi gemu Bada
ëninamiˈi hijodeje roriˈo babuˈöjehoröhego.
9 Ëninamiˈi hijamu uevadeje: Bogo ëˈejöjo. Naehu huë bae-
javoromo darugo bojamajohuro ëhuro ja eni javajëjo. Ëhesi
bëhoho ae uˈuhëvëˈoho nasi darugohuro ëhuro biririvëvo
avohaje höjo. Ëhi uevëˈëro ëhuni rabe rabe bogo eni
jevëˈoho ëhi jiëˈe jöhuremu na nimoronimorohëˈi jövoˈejo.
Ëho nimoronimorohëˈi jövëˈoho nasi dë vövöbajoˈo uhure
ma-mabëhe jevoˈëˈe ëhuro Keriso-are biririohuro na aege-
horöhego.
10 Ëhuˈëro jiëˈëro Keriso-are jöëni uˈuhevëˈoho o aehu
sivegëˈoho o naehu vörö'ere vaˈëˈoho o aehu sisë vae-
jevëˈoho o huë vavaeni bövi biseˈo baejevëˈoho iae na huë
mae jevajeje. Ëhesi bëhoho uˈuhevëˈoho iae evare na daruge
baeromo biririvevajeje.

*Paul-hu Corinth aribövi jabesi jöëni börömo bëhe ue-
horovoromo ëhuni jajivade jöhoje.*

11 Nasi arijoˈëro nasi jöho nimoronimorohëˈi jövoromo
ëhuro na simano rumoˈe aëro jajivanovëˈe jeve. Jemëro
na bogo ajemijëˈëro ëhuˈëro na öre gö bogojevadeje. Bogo
naehu aˈi jemëro uvoˈibejarije: Paul mu mae vaejaje hö
uvoˈibejarije iae mae jioˈibejo. Röhu jemë bogo ëhioho uvari-
jeje. Ëhuro öre gö bogojevadeje. Ëhesi bëhoho jemëro uvaru-
jeje: Ëiˈo rovare aribövioho apostle masijo masije jioruomoˈi
nöruare ihoho bogohöjo. Ëhi uvarujeje. Iae na biseˈe jeve

röhu jabesi ihohuro nasi ihoho bogo iosiramiromo masijoho
jioruomëˈeje.
12 Na jemëˈo hijodevare evare apostle-ehu vaeruomaje
ëhi jiëˈe mu masijoho bogo gavarue darugoˈe mue gö gö
uˈurume vaenövodeje jemëro garomo uvoˈirarijego: Nörö
apostle höjo.
13 Naro jemesi öriroho diehi sisëˈi ajëmijëˈëro jemë uvaru-
jeje: Paul ekaresia ioroˈiorohuremu ajëmiˈi no bogo ajamui-
jade höjo. Jemë nani ëma uvarujeje: Paul-hu nosi mana bogo
baeromo huë vavaeni bogo bojamuinövadoho ëho sisë höjo.
Ëhi jiëˈoho nasi sisëho uehorovoromo vuonugore.

14 Röhu aveho gare. Urimëˈi vae niöˈi öˈoromo hijodoho
iae na röhu maho öˈiëˈe. Öˈëˈoho bogo huë vavaenoho
bojëmiromo jemesiriroho mu hesi manaho baeˈejo. Ëhesi
bëhoho na jemesi maho sisëho bogo uehorovoˈirögoro jemë
uehorovëve. Jemë nasi aboji harihuˈo vaˈëne jëvanove.
Aboji harihuˈoho bogo vëmu vavuˈo jabesi jöënioho maho
sisëho gagovoromo bahijëhoruomoˈi aˈi vëmu vavuˈohuro
aboji harihuˈohuni gagovoromo bahijëhoruomajeje.
15 Naehu jemë ajëmiˈirodëni nasi mae sisë bojëmi barëromo
nasi arijoˈarije ëhuˈo bojamirovëˈoho na mae jeve. Naro
jemesi örire dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovëvajeje. Na ëhuni
jemëro na bogo börömoho uehorovevarujeje.

16 Nani jemë uvarujeje: Ja jö mae jövanuëjo. Jasi arijoˈëro
nosiriroho mu hesi manaho bogo baeromo huë vavaenoho
bogo bojamuijane höjo. Iae mae-ëjo röhu ja sareri sareriˈe
aëro javëˈëro sareramuiromo nosi ijo bajoho ujuohahuane
höjo.
17 Ëhi uvarujoho na jemëro uvö: Paul-ro sarerivoromo
huˈo röromo ae gö nugöˈöjade höjo huro öˈoromo nosi maho
sisëho vajiohuvodaguojöro.
18 Röhu na Titus sisë maro uavodeje: Corinth amoro
vaˈonëromo Christian ö göho nugöˈöjodeje Titusˈo gemu mae
öˈoröhego. Ëhi ëˈodeje. Titus-ro öˈoromo na huro sar-
erëmiromo jemesi inömoho vajiohëro ujuohëhadeje. Bogo.
Jemëˈo uehorovore. Huˈo naˈo uehore gemuoho mue
gemuoho baeromo jireharueje.

19 Ave noehu jajivarue jöho nani jemëro adahobe
vaˈoromo uvonövoˈaruje: O Paul-mëhu jajivare hesi bëhoho
jabumëro jabesi ihoho nosi nunire avohoröhëni ëhuni jöho
jajivare höjo. Röhu no bogo jemesi nuniroho riravoromo
jajivoˈi Keriso-are aëro javuëˈëro God-are nunire riravoromo
jöho jajivëˈe javue. Nosi ö mueno'e noehu jö jajivëhëˈoho

o mu rabe vaejëhëˈoho ë hesi bëhoho bogo nosi ihoho avohorovoˈi aˈi jemë ajëmego biririvëvorëhego ëˈarueje.

20 Na juhuoninege naro öˈoromo gëjöëni jemë ëhi mae jëvojöro negajoho gö jëvego o jemëro na gejöëni jemë na sanuˈe ae jevojöro nëgajoho gö jevego. Na juhuoninege gëjöëni jemë iro muorovoˈe vaejego o a jabesi mu mahuni dë vörönëgego o vöröˈiraeromo muorovego o jemë sivu sivue uehorovego o jemëro ae göëro gö sivego o ae göëro gö hesi sisëho saginiëri atego o sivue döro bamorovego o jemesi nimarujohemu ëma vaejego. Ëhi jiëˈe mu sisëho jemëro vaejego gëjöëni ëhuni juhuoninege.

21 Na juhuoninege röhu maho öˈego nasi Börömoho God-ro javoje bojemego jemesi nunire baejöëni. Ëhesi bëhoho na gëjöëni ae ahoˈobëhe jemesirire mamiˈe mu sisë vae-jaroho bogo vuonugëˈe jioruomego. Biririˈövoromo öehu jijihanovoromo bövi biseˈo ëma vaejaroho bogo vuonugëˈe jioruomego. Ëhi garomo huë vavaene böröme baejöëni ëhuni juhuoninegoˈego jöho jajive ajëmiˈirodëro.

13

Corinth rajehu avoho raromorëhego Paul-hu majëhiromo jögoru mëmade jöhoje.

1 Urimo vae niöˈi öˈodoho röhu maho öˈejo. Ëhi jiëˈoho vae niöˈi gemu öˈëˈe jevoˈëˈe. God-are surire jöho ëhi uvëˈeje: Ae rahumëhu ae gö hesi sisë court-re majëhijëˈoho ae niöˈi o niöˈi gemu mu sisë gavarijohuro jöe gemuoho ajamirovoromo huruoho majëhiˈiramu hesi jö sisëho jioˈaˈajëjo. God-are surire jöho ëhi uvëˈeje. Ëhuni jemë bogo avoho raromëˈoho naro öˈoromo jemesi jö sisëho majae niöˈi gavodoho röhu maho gavëhoˈiramu jemesi sisëho vaˈorahore huruohëhëˈe jioˈëˈe.

2 Urimëˈi na öˈoromo rueromo röhu maho öˈode majare evare jögore bojëmiromo uëvodeje: Mu sisë urimo vaejarije aribövіohuˈo a ioroˈiorohuˈo naehu röhu maho rovëˈoho bogo vuororëmiˈi iˈue bojëmiˈejöjo. Jemëˈo hiromo ëhi uëvodoho öre ëgoˈo hiromo röhu maho ëhi gemuoho uëve.

3 Naehu jemë iˈu bojëmiˈirode hesi bëhoho jemë uvarujeje: Ëˈego no gaˈirarëjo Kerisoro Paul jöe bojamego o bogo bojamego huhu no majahuijajoho. Iae naro Keriso-are darugoho baeromo öˈoromo iˈue bojëmiˈiramu gaˈaˈaruje Kerisohu na jö bojemajoho. Kerisoro bogo ma-uˈuhoromo jemesi öriroho muoho vaeˈi aˈi darugo maˈo vaejajeje.

4 Iae Keriso-are sino u'uhamu korosire anamu guomadeje röhu avevejö'oho hu God-are darugoho baeromo biririvoromo hijajeje. Keriso-are aribövie gemuohuro javuë'ëro no'o ëhi u'uhavuajeje. Röhu God-are darugoho baeromo Keriso'o gemu mae raromoromo biririvoromo jemesi örire ajëmi'ejo.

5 Nasi öriroho nadi bijeho ge'i a'i jemesi arijo'arije garorovoromo gare jemë Keriso uhohu'o mae uehorovëvego o ma-döëremu mae uehorovëvego. Jemë iae garomo uvarujeje: Iesu Keriso Corinth rajo nosi dë vövöbajo'ere hijaje höjo. O na jemë ma-döëremu muoho vaejarujeje.

6 Röhu naro uve: Jemëro garomo uvo'a'arujëjo: Paul-më bogo ma-döhemuoho muoho vaejarue höjo. Na nege jemëro ëhi uvo'irarijego.

7 Noro God-are örire uavarueje huro ajëmego jemë bogo rireromëvo'iröhego. Ëhesi bëhoho bogo ae aho'obëhe uvo'irarijego: Paul-mesi darugoho ruahö'öjë'e hö uvo'irarijego bogo ëhunioho no uavarueje. A'i no uavarue hesi bëhoho jemëro mu maemu vae'irarijego ëhuni God uavarueje. Röhu jemë mu mae vaejamu noehu i'u bojëmi'iröhe darugo bogo röjëhijamu aehu uvë'oho: Paul-mesi darugoho bogohö uvë'oho iae hesije.

8 God-are jö ma aho'iröhoho no bogo eni javuo'i manigemo'iröhoho eni javue. Ëhuni jemëhu mu mahemu ejamu gëvë'oho no i'u bojëmi'iröhe darugoho bogo röjëhi'ejo.

9 Jemëhu Keriso-are darugo baeromo biririvë'oho o noehu Keriso-are darugo jemë bogo röjëhiromo i'u bogo bojëmamu a nunire u'uhavuë'oho iae nimoroharueje. Jemëro avo'avoho uehorovo'irarijego ëhuni noro God-are örire ua gavarueje.

10 Ëhu'ego na öre ëgo'o hiromo ave jö jajivaje hesi bëhoho na ö'oromo jemë'o hiromo nasi darugoho bogo baeromo vörö'e i'uoho bojëmi'irodëni. Ëdarugoho Badaro bojemadeje bogo jemë ijumëvo'i a'i ajëmego avoho biririvoromo mae uehorovobe va'irarijego.

Paul-hu ijo tugoho'i jejëmijade jöhoje.

11 Nasi ö mueno'e ijo tugoho'i jöho uë'ië'e. Mae raromore. Avo'avoho uehorovoromo nasi jöho ejehore. Uehore gemu baeromo huë mae baerovore. Ëhi ë'ë'oho God huë ma o sanu'e jö bojamuijaje ahuro jemë'o hi'ë'e.

12 Christian ö mueno'ehu jejamirovaruëhi ëhi jejamirovore.

God-are aribövie aho'obëhe jemesi örire jejëmijö.

13-14 Bada Iesu Kerisoro huë baejëvoromo jemë aho'o ajëminövo'i God-ro jemë aho'o uehorovëvonövo'i God-are

Aruˈaho Mahuro ae ahoˈo jemëˈo gemu mae hi juvoˈëˈe. Ahia minoˈe.

GALATIANS

Paul-hu Galatia aribövi jejëmade jöhoje.

1 O asëˈe Galatia ekaresiaho Paul naro jemesi örire ja-
jive. Na apostle jeve. Ëhesi bëhoho bogo ma-aehu hesi
uehorovoromo uevamu apostle muoho baeˈi bogo God-
ro ae uavamu ë ahuro rueromo uevamu apostle muoho
baeˈirögoro aˈi Iesu Keriso ˈo God Vavuohu ˈo jaburo uevamu
apostle muoho baejodeje. Iesu Keriso ˈo God Vavuehu Iesu
ajamamu riˈöjade ë ahu ˈo ëho jaburo niö ˈiro uevamu muoho
baejëˈëro ëhu ˈëro na apostle jeve. Ëhuni naehu majëhiˈiëˈaje
jöho avo ˈavoho here.

2 Röhu na ˈo gemuore arijarue Christian aganoho
aho ˈobëhe na ˈo gemuore havoromo jemë jejëmijö ekaresiae
aho ˈobëhe Galatia saˈare dinö ˈe dinö ˈe jëvajoho.

3 Na nege God nosi Vavuohu ˈo Bada Iesu Keriso ˈo huë
baeromo ajëmijego maro raromo ˈirarijego.

4 Kerisoro God nosi Vavu hesi jöho ejahoromo nosi sisëni
guomorovadeje ëhuro avevejö ˈe jiaje mu sisë hesi darugore
javuajoho baeniahijego maro javuoröhego.

5 Ëhuni God-are ihoho noro mabëhe uabe va ˈonörovo ˈejo.
Iae mae.

God-are jö mae ma-gemu jio ˈi gö gö bogojiaje jöhoje.

6 Röhu jemë diehi diehi sisëˈi ëˈarujoho na heromo
jöe barëjeve. Ëhesi bëhoho God-ro Keriso-are huë mae
röjëhiromo ëhuro hesinö rinëgadeje. God-hu ëhi ëˈadoho
jemë rabëni ma-burëroho hu vuonugo ˈi jö göho God-are jö
maho höromo ejëhoromo baejö.

7 Ëjöho bogo God-are jö maehuje Keriso-are jö maho
gemu jio ˈi gö gö bogojiëˈego. Aˈi aëro jemesi simanoho
sisë vaejëhoromo Keriso-are jö maho huotohuotovo majëhiˈi
nimö.

8 Noro urimëˈi God-are jö maho majëhijareje. Noehu
majëhijare jöho ae rahu vuonugo ˈi sarerëmiromo jöe gö
majëhiromo jemë ëma uëvëˈoho: Aveho God-are jö mae hö
uëvëˈoho God-are iˈu börömoho baeruomo ˈëˈe. Naehu ëhi
sareri sareri ëˈëˈoho o aneraehu öˈidöre jioromo ruvebiromo
ëhi sareri sareri ëˈëˈoho o ae rahu ëhi ëˈëˈoho no God-are iˈu
börömoho bae hesi javue.

9 No mamiˈe jemëˈo ariromo ëhi jiëˈe darugo ˈe jö
majëhijaroho röhu jaruvo na jöe gemuoho majëhiˈejo.

Jemëhu baejarije jö maho ae rahu vuonugoˈi jemë sar-
erëmiromo uëvaruoho: Ave jö göho God-are jö mae hö
uëvaruoho God-are iˈu börömoho bae hesi jioruome.

10 Naehu avevejöˈe jajivaje jöho na na ma-aëro mae ue-
horovevojöro ëˈe o na na God-ro mae uehorovevojöro ëhuni
jajive. Na na ma-aëro rajehijöro jajive. Naehu ëˈodëhi na
ma-aëro rajehijöro jöho majëhiˈibejo ëhuro na bogo Keriso-
are mu ajamijaje aho jevoˈibejo.

*Paul-hu a majëhijaje jö maho ë jöho bogo aroho baeˈi
Iesuaro baejade jöhoje.*

11 Röhu nasi ö mueno'e na nege jemëro ave jöho avo'avoho
heˈirarijego. Keriso-are jö ma naehu majëhijamu hejarijoho
bogo ma-aehu jabesi ma-uehorovoromo na majehare jöhoje.
12 Bogo aehu aevoromo jöho majehiromo bëhoho huruoho
majehiˈirögoro aˈi Iesu Kerisoro huro jöho majehijamu bae-
jodeje.

13 Iesu Kerisoro majehiˈi bogo Keriso-are aribövіehu maje-
hijamu hejodeje. Jemëˈo uehorovore. Naehu bogo Christian
vaejëˈe Jew rajo a mami mu vaeromo God rajahinövode
majare evare naehu diehi diehi hi juvonövode jöho mamiˈe
hejarijeje. Evare majare naro biririvoromo God-are ekare-
siae ahoˈobëhe sisë vaejëvobe muˈuˈamoˈi ëˈo gabe rovodeje.
Ëhuni Keriso-are jöho bogo jabesi öriroho hejodeje.

14 Aˈi vadune gemuore jioruomade ë aribövioho nasi Jew
raje gemuoho ahoˈo naro iosirëmiromo Jew rajo nosi hijo
mionoˈo jabesi jögoroho nimoromo nosi Jew rajo muoho bae
avohodeje.

15 Ëhi jiëˈe ae jevadoho röhu urimo mamo na bogo rahevëˈe
ma-dëre jevamu evare God-ro hesi jevojöro nijioˈiraejevëˈëro
ijonö huë baejevoromo hesinö rinegadeje.
16 Rinegoromo huhu nimadëhi hesi Harihoho
röjehijadeje naro garomo Jew rajo nosi saˈaroho bogo
aˈi saˈa ioroˈioro rajo jemesirire Keriso-are jö maho
majëhibe juvonövoˈirodego. Röhu God-ro hesi Harihu
röjehijadevaroho evaroho na bogo ë amoroho hiromo a
jöˈoroho baeromo
17 bogo Jerusalem amo börömoroho ajiomoromo urimo
riravare apostle ömoˈömohuˈoho jöho atoromo jö maho
ë baeˈirögoro aˈi na ma-burëro öre gö vaˈoromo Arabia
saˈare hijodeje. Hijëˈëro Damascus amore vuonorö'öromo
rovodeje.

18 Amo röhu God-hu na hesi Harihu röjehijadoho vadune
ahoˈobëhe niöˈi gemu barëjamu evare na Peterˈo jöe jörovoˈi

Jerusalem amore ajiomodeje. Röhu majae ma-bisemu hurae niöˈi rabuˈe ëhi huˈo hiromo vaˈodeje.

19 Peter iae naro garomo röhu Bada Iesuare öho James huˈo gavodeje. Röhu apostle ioroˈioroho bogo gëvëˈe ma-vaˈodeje.

20 Naehu jemesi örire jajivaje jöho God-hu gevajoho na bogo sarerëmije.

21 Apostle ioroˈioroho bogo gëvëˈe ma-vaˈodeje. Jerusalem amoho Judea saˈaho nugoˈi vaˈodoho vaˈo Syria saˈare Cilicia saˈare hibe juvodeje.

22 Röhu Keriso-are ekaresiae gö gö Judea saˈare raro-maruoho ëho jabu nasi nu anoˈoho bogo gavareje.

23 Nasi nu anoˈoho bogo gaˈi ma-hejareje aëro uvavamu: Urimoho nöröro Christian aribövi nosi örire sisëˈi vaejavuobe juvade höjo. Sisëˈi vaejavuobe juvoromo Keriso mae uehorovarue mu muˈuˈi ëˈo gabe juvadoho röhu avevejöˈoho Keriso mae uehorovoˈiröhe jöho nöröro majëhibe juvaje höjo.

24 Ëhi uvamu hejëˈëro jiëˈëro nasi jöëni God mabëhe uavareje.

2

Paul-hu a majëhijaje jöho Jerusalem ekaresia a masijohuro heromo uvareje: Ëho jö mae höjo. Ëhesi jöhoje.

1 Ëhiˈoromo vadune ahoˈobëhe 14 barëjamu gagorovo naro Barnabasˈo gemu mae Jerusalem amo börömore vuonoröˈö ajiomodeje. Röhu Titus huˈo huˈirae baeromo ajiomodeje.

2 Ajiomode hesi bëhoho God-ro uevëˈego ajiomodeje. Ajiomoromo ekaresia a masijoho jaburemu naˈo nosi ha-hagu gagovorovoromo jöho atareje. Atoromo naehu saˈa ioroˈioro rajo diehi jiëˈe jö majëhibe juvode jöho naro hu-ruoho majëhijodeje ë ekaresia a masijohuro avoho heruo-moröhego rabëni naehu mamiˈe vaebe rovode muoho jabumëro ahego bejöëni. Iae ëhuni avoho majëhijodeje.

3 Röhu nasi muoho bogo ahehareje. Bogo ahehoromo uevareje: Saˈa gö rajoho Jew rajo jögoroho röjëhiˈibejanëjo. O naˈo rovade aho Titus bogo Jew rajehu jioˈi saˈa gö raje a jiajoho röhu jabumë bogo uövuareje: Titus baeromo Jew rajo muoho vaeromo sinoho tariojahego hu God-are nunire mae namiˈirajo. Ëa masijoho bogo ëhi jiëˈe jöho uöˈi aˈi

4 hesi ae göëro nimareje Jew rajehu ëˈaruëhi ëhi ëˈoromo Titus-are sinoho tariojahojöro. Röhu jabumë ma-döëremu Christian aribövie jëvëˈëro ëˈareje. Ma-döëremu Christian aribövie jioromo sisëˈi uehorovoromo saginiëri rueromo

nosi gemuore gagovareje ga'i no Iesu Keriso-are ae gemuohuro javuë'ëro no diehi jië'e sasohë'e muoho baejë'e javuego. Ëhesi bëhoho jaburo nimareje Jew rajo nosi i'u'e muoho noro röhu maho vaemu vaeröhego. Ëhuni nimareje Titus-are sinoho tariojahojöro.

5 Ëhi nëgamu röhu jabesi jöho no bogo mae bogo ejëhareje ëhuro noro Keriso-are jö maho avo'avoho muebejego jemëro ë jöhemu he'irarijego.

6 Röhu ekaresiaehu uvoruomaje a masije hö uvoruomaje aribövioho jabumë a masijoho o ininoho naro uehorovoromo uvajeje: Iae hesi höjo. Ëhesi bëhoho God-ro gövuajeje a masijoho o ininoho bogo göho göho javuo'i magemuoho javuego. Röhu ë ekaresia a masijohuro naehu majëhibe juvaje jöho heromo röhu jö gö'oho bogo döroho bojemijareje ëhu'o majëhijöro.

7 A'iro jabumëro iae mae garomo uvareje: God-hu Peter mu bojamijadëhi ëhi nörö muoho bojamijade höjo noro Keriso-are jö maho baeromo Peter-ro Jew rajo örire majëhibe juvo'i naro sa'a ioro'ioro rajo örire ëhi majëhibe juvo'irodego.

8 Ëhesi bëhoho God-ro Peter darugoho bojamijadeje huro apostle muoho baeromo Jew rajoho ajëmi'iröhego. God-hu Peter darugo bojamijadëhi na'o ëhi bojemijadeje naro apostle muoho baeromo sa'a ioro'ioro rajoho ajëmi'irodego.

9 Ëhuni ekaresiaehu uvoruomaje masije hö uvoruomaje aribövioho James Peter John ëho jaburo garomo uvareje: God-ro huë baeromo nörö muoho bojamade höromo na'o Barnabas'o öve ma'enaguoromo uövuareje: Jemë'o no'o uehore gemuoho javuajëjo. Noro Jew rajo nosi sa'are jöho majëhibe jijiho'i jemëro sa'a ioro'ioro rajo jabesi sa'aro va'o jöho majëhibe jirehonövorëjo.

10 Sa'a ioro'ioro rajo jabesi sa'aro va'o majëhibe jirehorëjo röhu nosi aribövi inömo bogojëvajoho ëho uehorovëvonövorëjo. Ekaresia a masijohuro ëhi uövuareje. Röhu ëhi jië'e huë baejë'e muoho iae naro vae'i nimobe rovë'e jeve.

Antioch amore Peter-hu mu sisë vaejamu Paul-hu jögoru bojamade jöhoje.

11 Röhu Peter Antioch amore rovamu naro hesi nuniro hu jö aho'ahamijodeje hu mu sisë vaejë'ego.

12 Naehu ëhi uavode hesi bëhoho urimoho Peter-hu aevoromo Antioch rovadevare evare uvadeje: Jew rajo mu vaeromo sino tarivarue Christian aribövioho no'o Jew rajo mu bogo vaeromo sino bogo tarivarue Christian aribövioho

jabuˈo gemuoho javuajë uvoromo saˈa ioroˈioro rajo Christian ö mueno'ohuˈo gemuoro hiromo ioho inövadeje. Gemuore hiromo i ibe rovadoho gavade Jew rajohuro Jamesarire jioromo ro Antioch raromamu gëgorovo uvadeje: Ësino tarivojöro nimarue aribövіehu gevëˈoho na Jew rajo mu bogo vaejarue aribövіohuˈo gemuore hijamu gevëˈoho bijönimoruomoˈajëromo juhuonivoromo saˈa ioroˈioro rajohuˈo i ijadoho vuonugoˈi roriˈo vaˈo hijadeje.

13 Peter-ro juhuonivoromo ëhi jiëˈe sareri sareriˈe muoho vaejamu gagorovo Jew rajo ioroˈioroho jaburo saˈa ioroˈioro rajohuˈo gemuore raromoromo i ueˈaharoho vuonugoˈi jabuˈo ëma sarere roriˈo raromareje. Roriˈo raromamu gëgorovo Barnabas-ro huˈo ëma sarere vaˈo roriˈo hijadeje.

14 Jabumëro ëhiˈamu gëgorovo Paul naro mae gëromo uvodeje: Jabumë God-are jö maho bogo avoˈavoho uehorovoromo ahoriroho vaˈaruëromo ëhuni riˈöromo Christian ae ahoˈobëhe jabesi nuniro namiromo Peter-are örire uavodeje: Ja Jew rajo ae javajëjo röhu Jew rajo muoho bogo uehorovoˈi saˈa ioroˈiorehu raromaruëhi ëhi hibe rovëˈe javajëjo. Ëhi jiëˈoho ja rabëni saˈa ioroˈioro rajoho gorëvanuëjo. Jabu gorëvanuohuni dadibijiohoromo Jew rajo muoho baejörajo.

God-are nunire mae riravoˈiröhe hesi öroho ma-gemu jie. Iesu mae uehorovoromo ëhuro mae riravoˈejo. Ëhesi jöhoje.

15 Röhu no Jew rajo mae javue nosi hijo mionoˈoho Jew raje jiobe rovëˈëro. No bogo God-are jögoru rumoˈe saˈa ioroˈioro rajoho javuoˈi no Jew raje javue.

16 Röhu noro garomo uvarueje: Ae rahu rahu God-are nunire mae namiˈi nimëˈoho hu bogo Jew rajo nosi jögoroho ejego God-ro garomo hesi sisëho uˈovahego hesi nuniroho maho namijaje höjo. Öroho bogo ëhioho höjo. Aˈi Iesu Keriso mae uehorovego God-ro hesi sisëho uˈovahego hesi nunire mae namijaje höjo. Mae namiˈiröhe hesi öroho iae ëhi höjo. Noro ëhi gavëˈëro ëhuni Jew rajo Christian aribövioho noˈo Iesu Keriso mae uehorovëˈe javue noro hu mae uehorovoromo ëhuro God-are nunire mae riravoˈiröhëni. No bijönague mu vaeröhe jögoru eˈi ëˈo garomo ëhuro hesi nunire mae riravoˈi ëˈo gaˈiröhoho. Ëhesi bëhoho bogo ae gemu vaduˈoho noehu mu vaeröhe jögoroho ejego God-ro göromo nosi sisëho uˈovahuego hesi nuniroho maho riravarueje.

17 Jew rajo Christian aribövioho no God-are nunire mae riravoˈi naguajoho no bogo Jew rajo nosi jögoroho uehorovoˈi aˈi no nimarueje God-ro no Kerisoˈo gemu mae ramuego

ëhuro God-are nunire mae riravoröhëni. Ëhi nimoromo noˈo Jew rajo jögoru rumoˈe aribövie saˈa ioroˈioro rajoho vaˈëne javuanovajeje. Ëhi jiëˈoho na no ëma uehorovoromo uvoˈejo: God-hu Jew rajo bojamuade jögoroho Kerisoro ajamuego ahoromo mu sisë vaejarue höjo. Bogo mae bogo ëhioho uvoˈejo.

18 Naro mamiˈe uëbe rovodeje: God-are nunire mae riravoˈiëˈiroho bogo Jew rajo jögoroho ejego ëhuro God-ro nosi sisëho uˈovahuego hesi nuniroho maho riravarue höjo. God-are nunire mae riravoˈiröhe öroho bogo ëhioho höjo. Röhu naehu ëhi majëhinövode jöho ahoromo uëˈibejo: Jew rajo jögoroho ejego God-ro göromo nosi sisëho uˈovahuego hesi nunire mae riravarue hö uëˈibejo naro sisëˈi majëhiromo ëhuro God-are jögoroho ahoˈibejo. Röhu bogo ëhioho majëhiˈejo.

19 Naro mamiˈe uehorovoromo uvodeje: Jew rajo jögoru ejëˈoho ëhuro na God-are nunire mae namiˈejöromo Jew rajo jögoroho eˈi sivoho gajuvo gavode bogo eni jevamu gagorovo uvodeje: Noehu God-are nunire mae riravoˈiröhe öroho bogo ëhioho höromo ëhi uehorovodoho vuonugodeje. Na ëhi jiëˈe uehoroho ioroˈiore gemu vuonugëˈe jeve. Aehu vuovoromo ioroˈiore gemu vaˈaruëhi na ëhi ioroˈiore gemu ë öroho vuonugëˈe jeve ëhuro na iˈovoromo hiromo God-are muohuremu vaebe juvoˈirodëni. Keriso korosire guomadevare evare na huˈo korosire ano taemevamu guomevanovadeje.

20 Guomevëˈëro ëhuˈëro na bogo nasi darugoroho o nasi uehororoho hiˈirögoro aˈi Kerisoro nasi dë vövöbajoˈere hiromo darugoho uehoroho bojemego hijajeje. Saˈare hijajoho God-are Harihoho mae uehorovoromo ëhuro ave saˈaroho hijajeje huro na uehorovevoromo nasi jöëni guomorovëˈëro jiëˈëro.

21 God-hu huë mae baejavuoromo hesi Harihoho suvuoroho bojamuijadeje. Ësuvuoroho na bogo mae bogo juahamiromo uvoˈejo: Na bogo Keriso gemu uehorovoˈi aˈi Jew rajo nosi jögoroho e gaˈejöjo God-ro geromo nasi sisëho uˈovehego hesi nunire mae namiˈirodëni. Na bogo ëhioho uvoˈejo. Noro Jew rajo jögoroho ejego God-ro göromo nosi sisëho uˈovahuego hesi nunire mae riravoˈibejo Keriso nosi sisënioho ma-imo guomëˈe jioˈibejo. Röhu bogo ëhiohoje. Ëhuni Keriso-are suvuoroho bogo juahovoromo Jew rajo jögoroho röhu maho uehorovoˈejo.

3

God-hu nosi aruˈaho ajamuaje hesi bëhoho bogo noehu mu vaeröhe jögoru ejahego God-hu göromo ajamuiˈi aˈi noehu hu

mae uehorovego ajamuijaje jöhoje.

1 Vaevë'e Galatia sa'a rajohumë sareri simano rumo'e aribövie jëve. Diehi'amu simanoho sisërëjëhë'ëro sisë'ioho uehorovarujeje. Nadi ëhioho uehorovo'ibejarije. Ëhesi bëhoho Iesu Kerisohu korosire guomade jöho naro masama'e majëhijamu jemë ae aho'obëhe hejarijeje. Ëhi hejarijoho röhu diehi'oromo sisë'ioho uehorovarujeje.

2 Ave jöhuremu majehirego na he'iro. God-are Aru'aho baejarije hesi öroho diehi jiadeje. Na jemë Jew rajo jögoroho eromo ëhuro Aru'ahoho mana baejarijeje. O na jemë Keriso-are jöho heromo mae uehorovoromo Aru'ahoho baejarijeje. Iae mae uehorovoromo Aru'ahoho baejarijeje.

3 Röhu jemë diehi'oromo sisë'ioho uehorovarujeje. Aevoromo Keriso-are örire jijiharijevare evare God-are Aru'aho hesi darugoho baeromo jijihonövarijeje. Ëhi jië'oho diehi'oromo öri vituoho jemesi darugohuremu jijiho'i nëge.

4 Asë'e jemë Keriso-are mu öri bae avohobe rovarijoho na ë muoho ëma sisërë'ë'e. Bogo.

5 Iae God-ro hesi Aru'ahoho ma-mabëhe bojëmiromo darugo'e mu masijoho jemesirire vae'amajeje. Rabëni ëhi jië'e darugoho bojëmijajeje. Na jemë Jew rajo jögoroho ejë'ego ëhuni ë hesi manaho darugoho bojëmijajeje. Bogo. A'i jemëro Keriso-are jöho heromo mae uehorovë'ego ëhuni ë'ajeje.

6 Röhu Jew rajo nosi bëhoho Abraham ëhi gemuoho jiadeje. Hu'o God mae uehorovoromo ëhuro huë maho baejadeje. Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Abraham-ro God mae uehorovamu huro ëho garomo uvade höjo: Ëhuro iae hu nasi nunire mae namijajëjo.

7 Ëhuni jemë ga'a'aruje Abraham-are ujo ömo'ömo maho ëho God mae uehorovarue aribövie jio'amo'iramu.

8 Iae God-ro uvadeje: Ijonö bogo Jew rajoho gemu a'i sa'a ioro'ioro rajohu'o nasi örire mae uehorovevë'ohuro ëhuro naro jabesi sisëho u'ovëho'iramu nasi nunire mae riravoruomo'ajë uvoromo ë jö mabëhoho Abraham-are örire majahijadeje. Huhu majahijade jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: God naro ja ajami'iramu ëhuro sa'ae dinö'e dinö'e aho'obëhe nasi huë maho baebe va'oruomo'ajëjo.

9 Ëhesi bëhoho Abraham-ro God mae uehorovamu God-ro hesi örire ma-mabëhe ajamijë'ëro ëhuni ae rahu God mae uehorovë'oho God-hu Abraham ajamijadëhi ëhi ma-mabëhe ajamuijajeje.

10 O ae rahu uvë'oho: No God-hu bojamuade Jew rajo jögoru ejaho'i ë'ë'oho ëhuro hesi nunire mae riravo'ejarë

uvë'oho ëhi jië'e aribövioho God-ro i'ue bojëmego bae hesi jëve ë jöho bogo e barëjë'ego. God-are surire jöho ëhi uvë'eje: Mu vaeröhe jögoru surire jajivo'amadoho ae rahu ë jögoru bogo e barëjë'oho God-are i'uoho bae hesi jëvajëjo.

11 Aehu hesi darugehu Jew rajo jögoru e'i ë'ë'ohuro bogo ëhuro God-are nuniroho maho riravarueje. Ëjöho iae mava'orahoroje. Ëhesi bëhoho God-are surire jöho ëhi uvë'eje: Ae rahu God mae uehorovoromo ëhuro hesi nunire mae riravë'oho ë ariböviohuremu maroho raromoruomo'ajëjo.

12 Aehu hesi biriri baeromo Jew rajo jögoru e'iröhoho ëho mue gö jio'i mae uehorovoromo uvë'oho: Hesi God-ro ajamui'ajë uvë'oho ëho göje. God-are surire jöho ëhi uvë'eje: Ae rahu Moses-are jögoru e barëjë'ohuro ëhuro maro raromoruomo'ajëjo. Ëho bogo God mae uehorovego God-hu mae ajamui'ajë uvo'iröhe jöho jio'i nosi biririvoromo mu vae'iröhe jöhoje.

13 Röhu noro ë jögoroho ahë'ëro ëhu'ëro i'u börömoho mana bae hesi javue. Ëi'u börömo bae'iröhoho Kerisoro no'o röromo ë i'uoho baeromo ëhuro noehu bae'ibejaroho tugohahuadeje. Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: A ijo döre iromë'oho ë hesi bëhoho ë aho God-are i'u börömoho baejë'ëro jië'ëro ëhuni ijoroho iromaje höjo. Ëhi jajivë'eje. Röhu Kerisoro ijo döre ëhi iromoromo ëhuro nosi jöëni i'u börömoho God-aro baeromo ëhuro noehu bae'ibejare i'uoho tugohahuadeje.

14 Kerisohu nosi i'u ëhi tugohahuade hesi bëhoho iae naro majëhi'ië'e. Urimë'i God-ro Abraham mae uavadeje: U'emu naro jemë mabëhe ajëmi'iramu maro raromo'arujëjo. Röhu Iesu Kerisoro noehu bae'ibejare i'uoho tugohahuadeje ëhuro God-hu Abraham-më ajëmi'iröhëni uavadëhi sa'a ioro'ioro rajoho jemë ëhi ajëmijego maro raromo'irarijego. Noehu hu mae uehorovaruohuro ëhuro God-hu hesi Aru'aho bojamui'i uövuadëhi ëhi bojamuijego noro bae'iröhego. Iae ëhuni Kerisoro noehu bae'ibejare i'uoho tugohahuadeje.

Urimo God-hu hesi aribövi ajëmi'iröhe jögoroho Abraham majahiromo ijonö mu vaeröhe jögoroho Israel rajo bojëmijade ë jögoru niö'i jabesi jöhoje.

15 Nasi ö mueno'e noehu ataruëhi jië'e jöho jövo'irögoro ë'e jemëro ëho uehorovego jö bëhoho juvo bu'ö'iröhego. Ae niö'iehu jö gemuore uehorovoromo mae uarovë'oho: Noehu jörovarue jöho iae ëhi jiemu jio'a'ajë uarovë'oho aho jö göho bogo baro nosi jö gemuoroho havo'ë'ö o aho'ë'ö.

16 Ëhesi bëhoho God-ro Abraham'o hesi ujohu'o mae uëbe rovadeje: Naro jemë ajëmi'ejöjo. Röhu God-are surire

jajivare jöho bogo uvëˈeje: Jasi ujoho ahoˈobëhe ajëmiˈejö uvoˈi aˈi uvëˈeje: Jasi ujoho ajamiˈejöjo. Ëhesi bëhoho a uje gemu ajamiˈiröhëni uavadeje. Ujoho iae Keriso jiadeje.

17 Ëhesi bëhoho naro majëhiˈirögoro ëˈe. Urimëˈi God-ro Abraham-are örire jögoroho bojamiromo jöho majahi barëromo röhu uavadeje: Na jövode jöho bogo vuonugoˈi iae na ajëmiˈejöjo. Ëhi uavëˈëro vaˈo vaˈo vaˈo vadune ahoˈobëhe 430 ëminoˈe barëjamu ijonö mu vaenövoˈiröhe jögoroho bojëmijadeje. Bojëmamu röhu bogo ëhuro God-hu ajëmiˈiröhe jögoru Abraham bojamijadoho tugohoˈi aˈi God-hu ajëmiˈiröhëni mae jövade jöho ëhi jiemu jiobe rovadeje.

18 Noehu mu vaenövoröhe jögoroho ejahoromo ëhuro God-are suvuoroho mana baeˈibejo no uvoˈibejo: God-ro no ajamuiˈi Abraham mae uavëˈëro bogo ëhunioho hesi maho bojamuiˈi aˈi huro gavade noro mu mae vaejamu gagorovo iae ëhuni hesi suvuoroho mana bojamuade höjo. Röhu bogo ëhiohoje. God bogo Abraham-are mu maho garomo hesi suvuoroho manaho bojamiˈi aˈi God-ro no ajamuiˈi Abraham uavëˈëro ëhuni hesi suvuoroho Abraham bojamadeje.

19 Noehu mu vaenövoröhe jögoru ejahamu God-hu hesi suvuoro bogo mana bojamuijëˈoho hu rabëni mu vaenövoröhe jögoroho bojamuadeje. God-ro ajamuiˈiröhe jöho urimo bojamuijëˈëro ijonö noehu mu vaenövoröhe jögoroho bojamuijadeje noro garomo uvoröhego: No God-are jögoru aharue aribövie javuajëjo. Noehu mu vaenövoröhe jögoroho bojamuijadeje ma-jahuri hebe uehorovobe vaˈojuvo God-hu ajamiˈiröhëni uavade aho Abraham-are uje gemu Kerisoro rovego evare noehu mu vaenövoröhe jögoroho barëˈiröhego. Röhu noehu mu vaeröhe jögoru God-hu bojamuiˈiëˈadevaroho evaroho bogo ahoriroho nosi öriroho bojamuiˈi aˈi ë jöho anerae bojëmamu jabumëro rueromo Godˈo noˈo jiarue ririre namiromo nosi öri avohahuonövade aho Moses bojamamu huro ë jöho baeromo no bojamuijadeje. Ëhiˈadeje.

20 Röhu ae göehu göehu jö mevëˈoho ae göëro rueromo öroho avohëhego jöho juvo buˈöjajeje. O ae gemuehu jö bojamuijëˈoho a göho bogo rueromo jö bojamuiˈiröhe öroho avohahuoˈëˈe. Ëhesi bëhoho God-hu no ajamuiˈiröhe jö Abraham bojamadevaroho huro sivue ë jöho Abraham bojamadeje.

Noehu mu vaeröhe jögoru God-hu bëhoho rabëni bojamuade jöhoje.

21 Ajamuiˈiröhëro God-ro Abraham jöe gö gö majahijëˈëro röhu ijonö noehu mu vaeröhe jögoroho bojamuadeje. Ëhi

ëˈadohuro na ëhuro urimo uavade ajamuiˈiröhe jögoru öroho ahadeje. Bogo mae bogo. Ëhesi bëhoho mu vaeröhe jögoroho God-ro bojamuego noro ejahoromo ëhuro daruge baeromo maro raromoˈibejo noehu mu vaeröhe jögoru ejaruohuro ëhuro God-are nunire mae riravoˈibejo.

22 Röhu God-are surire ëhi uvëˈeje: Ae ahoˈobëhe dinöˈe dinöˈe raromaruoho sisëro ruahöˈöjavuëˈe höjo. Ëhi jajivëˈeje. Ëhuˈëro jiëˈëro mu sisë vuonugoˈi God-are suvuoro baeˈiëˈiroho ë hesi öroho ma-gemu jie. Ëöroho Iesu mae uehorovoˈiröhohoje. Ae rahu Iesu Keriso mae uehorovëˈohuro ëhuro iae God-are suvuoro maho baejarueje Keriso mae uehorovarue aribövioho no God-ro ajamuiˈi uövuëˈëro jiëˈëro.

23 Noehu Keriso mae uehorovëˈoho God-ro ma-maro ramuajeje. Ëhesi majaho jaruvoje. Röhu urimoho ë maja bogo rovadevare no tövavuëˈëro jiëˈëro bogo ruëroho numëroho vaˈi ma-Jew rajehu mu vaeröhe jögoru hesi ahariremu raromobe rovareje. Ëhiˈobe rovaroho ijonö Keriso mae uehorovoˈiröhe öroho huruorohadeje.

24 Aehu asisöˈo söromo avoˈavoho muebejëvobe vaˈego asisöˈehu ma-aharirehu vaˈaruëhi Jew rajehu mu vaeröhe jögoroho ëhi jiadeje. No Jew rajo jögoru ahariremu asisöˈonöˈe raromobe rovamu Kerisoro saˈare rovadeje. Jögoru hesi aharire raromare hesi bëhoho öre röjahuijego noro Keriso mae uehorovoromo ëhuro God-are nunire mae riravoˈiröhego.

25 Röhu jaruvoho noehu Keriso mae uehorovoˈiröhe majaho rovëˈeje. Ëmajaho rovëˈego no bogo ë mu vaeröhe jögoru hesi ahariroho raromarueje.

26 Jemë ae ahoˈobëhe Keriso mae uehorovoromo Keriso ˈo gemuore bimuvëˈëro ëhuˈëro jemë God-are aboji harihuˈe jëve.

27 Ëhesi bëhoho bapataeto vaejarijohuro ëhuro Keriso ˈo gemuoro bimuvoromo jemëro Keriso-are muoho niögu iˈo vaˈëne ëhi jemesi sinore ioˈamëˈe jëve.

28 Ëhuni Jew rajohuˈo saˈa ioroˈioro rajohuˈo jemë bogo hahagu hahaguoho jëvoˈi Keriso ˈo gemuoro havëˈe jëve. A jabesi muemu vaejëhoˈi arijaruje ahuˈo a unoˈohuˈo bogo hahagu hahaguoho jëvoˈi Keriso ˈo gemuoro havëˈe jëve. Aˈo magonahoˈo bogo hahagu hahaguoho jëvoˈi Iesu Keriso ˈo gemuoro havëˈe jëve. Jemë ae ahoˈobëhe Iesu Keriso ˈo gemuoro jëve.

29 Keriso-are aribövioro jëvëˈëro ëhuˈëro jemë Abraham-are uje jëve. Ëhuni mamiˈe God-ro Abrahamˈo hesi

ujohuˈo diehi ajamuiˈiröhëni Abraham uavadëhi iae jemë ëhi ajëmiˈiramu mae jëvoˈëˈe.

4

Iesuro saˈare rueromo ajamuijëˈëro ëhuˈëro no bogo mamuemu vaemu vaejarue aribövioho vaˈëne javuoˈi God-are aboji harihuˈe javue. Ëhesi jöhoje.

1 Röhu ave uhu jöhuˈo uëˈiëˈe. Harihoho biseˈeje röhu ijonö vavu hesi sionoho baeˈiëˈëro ëhuˈëro ë vavuehu muebeˈamaje inömoho hesi harihu hesi ihoro jioˈame. Ëhi jie röhu a biseˈego mu vaemu vaejarue ahuni aehu ëˈaruëhi harihu hesi örire ëhi ëˈarueje.

2 Aëro hu jögoroho bojamibe hesi maho sisëho muebejahobe vaˈarueje hujeji hesi vavuehu uvade majaho rueröhego.

3 No ëhi javuadeje. Urimoho no asisöˈo vaˈëne javuadeje. Noro uvareje: Aruˈahe gö mue gö masijoho höromo ëma imo ëhemu uehorovoromo muoho vaejëhemu vaejëhonövareje.

4 Ëhiˈobe rovaroho röhu majae eni jiamu gagorovo God-ro hesi Harihoho nugöˈöjamu saˈare rovadeje. Rovamu mamagonahëro hu rahadeje. Rahamu hu Jew rajo nosi jögoru aharire jiobe rovadeje

5 ëhuro Jew rajo jögoru aharire sisëˈi raromaroho ajamuego no mae javuoromo God-are aboji harihuˈe javuoˈiröhego.

6 Jemë hesi aboji harihuˈe jëvëˈego God-ro hesi Harihu hesi Aruˈahoho nugöˈöjamu nosi dë vövöbajoˈere abo hijëˈëro uvajeje: Apajo.

7 Ëhuˈëro jiëˈëro jemë ae gemu gemu bogo ma-mu vaemu vaejaruje aribövioho jëvoˈi aˈi God-are aboji harihuˈe jëve. Hesi aboji harihuˈëro jëvëˈëro God-ro hesi darugoho bövioho biseˈoho jemë iˈimëmiˈiramu ujuohoˈaruje.

Paul-hu Galatia ekaresia jabesi jöëni nurunurumade jöhoje.

8 Röhu urimoho God-are jöho bogo henövarijeje. God-are jö bogo hejarijevare evare ëma sarerivoromo uvonövarijeje: Aruˈahoho bövioho biseˈoho masije höromo ëhemu uehorovoromo sisëˈi raromonövarijeje.

9 O jaruvoho jemë iae God birohëˈe jëve ë hesi bëhoho God-ro jemë birohëvëˈëro. Röhu jemë mamiˈe asisöˈo majëhijanovarue jögorohemu ejëhoromo aruˈahe gö gö masije hö uehorovarijëhi ëhi asisöˈo majëhijanovarue jögoru göho ejëharujeje. Asisöˈo majëhijanovarue jögoroho ejëhoromo sarerivoromo uvarujeje: No Jew rajo mu vaeröhe jögoru

ejëhë'oho ëhuro God-are nunire mae riravo'ejarëjo. Röhu ejëhë'oho bogo ëhuro maho riravo'aruje ë jöho bogo eni jië'ëro.

10 Ëjögoroho ejëhoromo gavarujoho majaro huraro man-
aeroro vaduniro rovego gagorovo uvarujeje: Ëmajaho maja
masijo rue'amaje majaho höjo. Ëmajaho avo'avoho ue-
horovë'oho God-ro göromo rajahui'ajëjo. Röhu ëhi jië'oho
sisë'i uehorovarujeje.

11 Na jemesi jöëni juhuoninegavave naehu jemëni vaebe
rovode muoho sisërëjöëni.

12 O asë'e nasi ö mueno'e na jemesi jöëni vavaenego'ego
uëve. Naehu majëhi'ië'aje jöho nadi bijönimore. Jemë
bogo Jew rajoho jëvë'ëro Jew rajo mu vaeröhe jögoroho
bogo uehorovonövarijeje. Na Jew raje jeve röhu Jew rajo
mu vaeröhe jögorohemu uehorovodoho vuonugë'ëro jemë
va'ëne jeve. Ëhuni naehu God-are nunire mae nami'irodëro
Jew rajo jögoru bogo uehorovo'i Keriso gemu mae ue-
horovajëhi jemë'o ëhi ë'ore. Urimoho jemë na bogo sisë'ioho
vaejevonövarijeje.

13 Jemë'o uehorovore. Naehu jemë'o aevo'i hiromo Keriso-
are jö ma majëhijode hesi bëhoho na guomo guome baegoro
jemë'o aevo'i hiromo jöho majëhijodeje.

14 Nasi guomo guomohuro jemë esi'esiëmanovodeje. Röhu
jemë na bogo bijönegoromo nuni juhuoninioho baejarijeje.
A'i ma-mabëhe rajehijarijeje. God-are aneraëro o Iesu
Kerisoro jemesi örire ö'ego mabëhe rajahi'ibejarijëhi ëhi
gemuoho jemëro na rajehijarijeje.

15 Rajehiromo evare majare nasi jöëni nimoroho avohari-
jeje. O jaruvoho bogo ëhioho nimoroharujeje. Ëhesi bëhoho
rabënivo bogo nasi jöënioho nimoroharujeje. O urimoho
jemë eni jëvo'ibejo ri'öromo jemesi nuni baje jahoromo
bojemi'ibejarije o bövie bise'e bojemi'ibejarije. Ajemiromo
ëhi'o'ibejarije. Iae na mae uëve.

16 Jemë ëhi rajehijarijeje. O jaruvo naehu jemë God-are
jö maemu majëhijodoho na jemë ëhuni uvö: Nöröro nue
huodaguoromo ë'ajëjo.

17 O Jew raje sareri jö röjëhijarue aribövioho ëho jaburo
jemë sanuëmiromo rajëhijarueje jemëro jabesi ijore ijore
jijiho'irarijego. Röhu sisë'i uehorovoromo ëma döëremu
ë'arueje. Ëhesi bëhoho jaburo nimö jemëro Paul na ue-
horovevarujoho vuonugo'i jabumë gemu rajëhi'irarijego.

18 Röhu jemëro mu maemu uehorovo'irarijego aehu jemë
rajëhijë'oho ëho bogo sisëhuje. Naehu jemë'o hiromo jemë

rajëhijë'oho o na jemë'oho bogojevamu ae göehu jemë
rajëhijë'oho iae maeje.
19 O asë'e nasi aboji harihu'ohumë vaevë'e jëve. Mago-
nahehu raho'i hara'uoromo huë vavaene börömo baeromo
harihu baegoro evare huë ma baejaruëhi na'o ëhi jeve.
Na'o jemesi jöëni huë vavaene bogo bise'oho baeje hujeji
Kerisohu uehorovajëhi jemë'o ëhi uehorovo'irarijego.
20 O asë'e avevejö'oho naro jemë'o hi'ibejo na dë mae
jevo'ibejo. Jemë'o hiromo naehu uru'ö jö jajivajoho
vuonugo'i jöho ma-u'emu majëhi'ibejo. Röhu na jemesi jöëni
uehorovajoho bogo eni jevoromo ëhuro nurunuruege.

Magonahe niö'i jabesi ihoho Hagar'o Sarah'o jabesi uhu jöhoje.

21 Jemë ae göëro sarerivoromo uvarujeje: Jew rajo mu
vaeröhe jögoru noehu biririvoromo ejahë'oho ëhuro God-are
nunire mae riravo'ejarëromo ë jögorohemu uehorovarujeje.
Jemë ë jögoroho iae uehorovarujeje röhu hesi jöho bogo
avoho hejarujeje.
22 Ëjemëhu bogo avoho hejaruje jöho naro majëhi'ië'e.
Urimoho Abraham harihe niö'i jëvade höjo. Harihu göho
hesi muemu vaejahaje magonaho ihe Hagar-ro rahade höjo.
Harihu göho hesi ihoho Isaac hesi ma-hiromo baruohu'o
juvaje magonahohuro rahade höjo.
23 Röhu harihu göho muemu vaejahaje magonahohuro
nosi magonahehu ë'aruëhi ëhi'oromo dë'iraeromo hesi har-
ihoho rahade höjo. A'i harihu göho Isaac God-ro Abraham
ajami'i uavadohuro ëhuro vaboro mae dë tiojë'ohuro rahade
höjo. Ëhi'are höjo.
24-25 Röhu ëho bisemu uhu jöe jianove. Magonahe niö'i
jabesi bëhoho iae God-hu hesi aribövi muebejavuo'iröhe
jögore niö'i he'iröhoho jëve. Abraham-are muemu vae-
jaje magonahe Hagar-are bëhoho ëho God-hu Jew rajo mu
vaeröhe jögoru bojamamu Moses-hu Arabia sa'are Sinai
dahorure hiromo baeromo bojamuadeje. Ëhesi bëhoho
Hagar-hu avare muemu vaeromo sisë'i hijadëhi Moses-hu
bojamuade jö hesi ijore ijore jijiharue ariböviohuro sarerivoromo uvarueje: Noehu nosi biririvoromo ë jö ejahë'ohuro
ëhuro God-are nunire mae riravo'ejarëromo ë muohemu
vae'i sivoho gavarueje. Ëhu'ëro Hagar-hu avare muemu
vaeromo sisë'i hijadëhi ë ariböviohuro ëhi sisë'i raromarueje.
Jaruvo jiaje Jerusalem amo rajohu'o Jew rajo ioro'iorohu'o
ëhi jië'e muohuremu vaeromo sisë'i raromarueje.
26 A'i Jerusalem amo göho bogo sa'aroho jio'i ö'idöre jiaje
amore jioruomaje ariböviohuro uvarueje: Bogo nosi biriroho

baeromo God-are nuniroho maho riravoˈi aˈi Kerisoro ajamuego God-are nuniroho maho riravarue hö uvoromo bogo muoho sivohoromo sisëˈioho raromoˈi mae raromarueje. Röhu ë amo hesi ado sirinoˈoho Keriso-are aribövie no javue.
27 Ëhesi jöho God-are surire uhuˈe uvëˈeje:
Dë tiojëˈe magonahoho jero sine sasohonëjo.
Bogo rahoromo viˈehi baejanue magonahoho jöˈe dadovoromo nimorohonëjo.
Uvonëjo: Baruˈo hijaje magonahoho ado sirinoˈoho majianovoˈi
baruehu remo vaˈade magonahoho ijonöho ado sirinoˈe marohëˈe mae jevoˈajëjo.
28 Nasi ö muenoˈe God-hu Abraham ajamiˈiröhe jö bojamijadohuro ëhuro hesi vaboro mahuro Isaac rahadeje. Godhu ajamiˈiröhe jö Abraham bojamijadohuro ëhuro Isaac baejadëhi ëhi God-hu no ajamuiˈiröhëro Abraham mae uavadohuro ëhuro jemë God-are aboji harihuˈe jëve.
29 Röhu göho saˈare magonahehu ëˈaruëhi ëhiˈoromo hesi ma-rahade harihohuro riˈöromo God-are Aruˈahehu vëmu ajamamu rahade harihe Isaac huë vavaene bojaminövade höjo. Jaruvoho iae ëhi gemuohoje. Saˈare ma-raromarue ëhi jiëˈe aribövioھuro riˈöromo God-are Aruˈahehu ajamuijego iˈovoromo raromarue aribövioھo huë vavaene bojamuiruomajeje.
30 Röhu huë vavaeni bojamuijarue aribövi jabesi jöھo God-are surire ëhi uvëˈeje: Muemu vaejaje magonaھo hesi harihohuro mae hijaje magonaھo hesi harihohuˈo gemuoroھo bogo namiromo vavu jasi sionoھo baeromo bövioھo biseˈoھo baeˈaˈajëjo. Ëھuni muemu vaejahaje vëmohuˈo harihohuˈo babuˈöjëvego roriˈo vaˈirarëjo.
31 Nasi ö muenoˈe Keriso-are aribövioھo no bogo avare muemu vaeromo sisëˈi hijade magonaھo hesi aboji harihuˈehu javuanovoˈi aˈi vaboro maehu Abrahamˈo mae hiromo juvaje magonaھo hesi aboji harihuˈo vaˈëne javuanove.

5

Röھu maھo bogo sisëˈioھo raromoˈi biririvoromo mae raromoˈiröھe jöھoje.

1 No bogo Jew rajo mu vaeröھe hesi darugoroھo raromoˈi mae raromoˈiröھego ëھuni Keriso no maroھo ramuadeje. Ëھuˈe jiaje nadi röھu maھo ëھi jiëˈe mu hesi darugoroھo vaˈo raromoˈi aˈi biririvo riravoromo maro raromore.
2 Röھu ave jöھuremu here. Paul naro majëھiˈiëˈe. Aehu jemë sarerëmiromo uëvaruoھo: Jew rajehu ëˈaruëھi jemëˈo

ae uëvego jaburo jemesi sinoho tarivëhoˈirarëjo ëhuro jemë God-are nunire mae riravoˈirarije ëhi uëvaruoho nadi ejëhore. Ejëhëˈoho jemë bogo Keriso gemu mae uehorovoˈi Jew rajo jabesi muohuˈo uehorovoˈaruje ëhuro God-are nunire mae riravoˈirarijëro. Jemëhu ëhi uehorovëˈoho Kerisoro diehi ajëmiˈëˈe God-are nunire mae riravoˈirarijego. Bogo ajëmiˈëˈe.

3 Röhu ave jö röhu maho majëhiˈiëˈajoho jemesi ëhuremu here. Ae rahu Jew rajo jögoru eromo uëvëˈoho: Nosi sinoho tarivahuohego no God-are nunire mae riravoˈirarë uëvëˈoho Jew rajo jögoru vituohuˈo ahoˈobëhe e barëˈiröhoho ëhi jiëˈe iˈuˈe muoho baeruomoˈëˈe.

4 O jemë ae göëro Jew rajo jögoru hesi ijore ijore jijiharujeje ëhuro God-are nunire mae riravoˈirarijëro. Ëhi ëˈarujohuro ëhuro Keriso boremiˈöjëˈe jëve. Keriso boremiˈöromo ëhuro God-hu huë baeromo jemë ajëmiˈiröhe mu öroho tugohëˈe jëve.

5 Aˈi no God-are Aruˈahohuro ajamuijëˈëro ëhuro Keriso mae uehorovoromo uvarueje: O mabëhe höjo. Uˈemu God-are nunire mae riravoˈejarëromo ëhuni huë mae raro-moromo muebejö ëhi javuoröhego.

6 No Iesu Keriso'o gemuore javuëˈiroho Jew rajehu ëˈaruëhi nosi sino tarivahuëˈoho o bogo tarivahuëˈoho iae hesije. Keriso mae uehorovoromo a huë baejëvëˈoho ëhemu börömohoje.

7 Urimoho jemë mu mabëhe vaebe rovarijeje. Röhu God-are jö ma ejahobe rovarijoho raro ahëvamu vuonugarijeje.

8 Bogo God-hu dinëmijadeje jemëro Keriso-are jöho vuonu-gojöro ë hesi bëhoho huro jemë hesinö rinëgajëro jiëˈëro.

9 Aëro ave uhu jöho atoromo uvoruomajeje: Dë huaje osoho ma-bisemu jioromo rumorovoromo ioho börömo mae dë huaje höjo. Ëhesi bëhoho mu sisëro rumorovoromo börömorijajeje. Sareri jö röjëhijarue aribövioho nadi ejëhore. Jabesi jö sisëhuro jemë rumorovëvoˈëˈe.

10 Ëhi jie röhu jemëˈo naˈo Badare gemuore javuëˈego naro jemesi örire mae uehorovoromo uvajeje: Jemë jö maho bogo vuonugoromo jö göho uehorovoˈarujëjo. O jö göho naro uvajeje: Jemesi simano ijumëhaje aho nani a böröme o nani a biseˈe höjo. Iae hesi höjo. Röhu ë ahuro God-are iˈuoho iae baeˈaˈajëjo. Na ëhi uehorove.

11 Nasi ö mueno'e naro urimo ae uënövodeje: Jemë God-are nunire mae riravoˈiëˈiroho Jew rajo nosi jögoroho eromo jemesi sinoho tarivorëjo. Sino tarivëˈoho ëhuro God-are nunire mae riravoˈarujëjo. Ëhi jiëˈe jö majëhinövodoho vuonugëˈe jeve. Röhu aëro sareriˈe atoromo uvarueje:

Nörö ë jöho bogo vuonugë'e höjo. Röhu ëhi jië'e jöho majëhi'ibejo aho nasi öriroho bogo bijönimoruomo'ibejo. A'i Jew rajo jögoru ejaho'iröhe jöho na bogo majëhijajeje. Ëhuni aëro Kerisohu korosire guomade jö naehu majëhijajoho bijönimoruomajeje.

12 O jemesi simano huotovëharue aribövioho sareri aribövie jioruome. Jabumë sino tarivo'i nimë'oho rabëni sinoho bogo tarivo barë naho nahovoromo ruruhö'öjarueje.

13 Nasi ö mueno'e God-hu hesinö rinëgade hesi bëhoho jemëro bogo Jew rajo mu vaeröhe jö hesi darugoroho raromo'i a'i mae raromo'irarijego. Ëhi jie röhu nadi uvore: Ëmu vaeröhe jö hesi darugoroho bogo raromo'i mae raromaruëromo jemesi sinehu nimaje mu sisëho vae'i a'i göëro göho huë baerovoromo muoho ajamirovore.

14 God-hu Jew rajo bojamuijade jögoru hesi bëhoho magemuje. Jaehu jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo.

15 Röhu jemë mahehu öehu muorovanovoromo hutitimobe jijihë'oho gavë'i ëhi jië'oho ë'ore. Ëhuro ijumorovo barë'aruje.

Sinohuremu nimoromo vaejarue muohu'o God-are Aru'ahehu nosi dë vövöbajo'o huotovahuego vaejarue muohu'o ë mu niö'i jabesi jöhoje.

16 A'i ave jöho na uëve. Ua'i arirego God-are Aru'ahohuro jemesi dë vövöbajo'oho huotovëho'iro maro raromo jijihonövo'irarije. Ëhi ë'ë'oho jemesi sinehu nimaje mu sisëho bogo enövo'aruje.

17 Sinehu nimajohuro God-are Aru'ahehu nimajoho nijio'irae'i God-are Aru'ahehu nimajohuro sinehu nimajoho nijio'iraejajeje. Ëmu niö'iohuro ëhi umogihorovajeje. Ëhu'ëro jië'ëro jemë mu rabe vae'i nëgë'oho bogo eni jëve.

18 Röhu God-are Aru'aho hesi ijore ijore jijiharujoho ëhuro bogo uvo'a'aruje: Nosi biriroho baeromo mu vaeröhe jögoroho ejahoromo ëhuro God-are nunire mae riravo'ejarëromo ë jögoroho bogo uehorovo'anue.

19 Röhu sinehu nimaje mu sisëho diehi jio'amajoho iae va'orahoro jie. Ëhi jië'e mu vaejë'iroho öëro jijihanovarueje. Va'inumi'e muoho vaejarueje. Biriri'övoromo bövie bise'e ëma ë'arueje.

20 Aehu avohare inömo sisëho masije höromo uvene aho röjahijarueje. Iro oso'e vaejarueje. Nue huodamirovarueje. Muorovarueje. Ae gö jabesi mu mahuni dë vörönimarueje. Vörö'iraejarueje. Ae gö

iosirami'iröhohuremu uehorovarueje. Bogo agane gemuoho vaerovo'i adovorovoromo uehore gö gö baejarueje.

21 Ae gö jabesi böviëni bise'ëni ganiganimarueje. Jove iromo simane huotorovarueje. Jove iromo simane sisërëromo bövie bise'e ë'arueje. Ëhi jië'e mue gö gö ë'arueje. Naehu uëvodëhi röhu maho uë'ejo: Ëhi jië'e mu vaejë'oho God-hu muebejaje öri ari'eroho bogo va'oromo maroho raromoruomo'ajëjo. Sinehu nimaje mu sisë hesi bëhoho ëhije.

22 A'i God-are Aru'ahehu dë vövöbajo'o ri'öjëhë'ohuro ëhuro ae gö uehorovëvarueje. Nimoroharueje. Huë mae raromarueje. Ma-taemorovoromo sisëho uehorovoromo vuonugarueje. Huë baeromo ajëmijarueje. Mu mae vaejarueje. Biririvarueje.

23 Bogo döroho bamorovo'i ma-avoho raromarueje. Taemo raromarueje. Ëhi jië'e muoho mu vaeröhe jögorohuro bogo ahajeje.

24 Ae rahu Iesu Keriso-are aribövi javuë'oho Kerisohu korosire ijumorovadëhi ëhi nosi uehoro sisëho o nosi sinehu bövi bise'o nimajoho ëho no ioro'ioremu ijumë'e javue.

25 God-are Aru'ahohuro gemuëro darugoho bojamuijë'ëro ëhu'ëro maro raromarueje. Ëhuni hesi Aru'ahehu diehi jië'e mu nimë'oho ëhuremu vaebe jijihonövo'ejo.

26 No bogo nosi sivuoho uehorovoromo döroho bamorovoromo bogo ri'öromo göëro gö hesi dëho iahoromo jö göho göho ato'ejo. O ae gö hesi mu maho garomo bogo dëho vörönimo'ejo.

6

Ae göehu gö ajamirovoromo i'u'e mu nigemahorovo'iröhe jöhoje.

1 Nasi ö mueno'e ga'irarije ae gemu mu sisë vaejamu gavë'oho God-are Aru'aho ejaharuje aribövioho jemëro ëhi jië'e aho ma-u'emu ajamirego hu mu sisëho vuonugo'i röhu maho avo'avoho juvo'irovo. Röhu jemesi arijo'arije avoho garorovoromo ajamire. Sisëhuro jemesi dë vövöbajo'ere bijëhego jemë'o ëhi jië'e mu sisëho vaejego rireromëvojöëni uëve.

2 Uehoro sisë huë vavaene rabe rovë'oho ajamirovoromo nigemahorovore. Ëhi ë'ë'oho Kerisohu bojamuade jögoroho ejaho'aruje.

3 O ae gö jabesi sivue uehorovoromo uvë'oho: No a masijëro javuë'ëro aho bogo ajëmi'ejarë uvë'oho ëma sareramirovarueje.

4 Ae gemu gemu jemesi muoho sivu sivue mevorovoromo
gare mae o sisë vaejë'e jëvego. Mae vaejë'e jëvamu gavë'oho
jemesi muohuremu garomo nimorohë'i jijiho'aruje. Bogo
ae gö jabesi muohu'o jemesirohu'o gemuoroho havoromo
garomo uvo'a'aruje: Nosi muohuro jabesiroho iosirami-
jajëromo nimoronimorohë'i jijiho'aruje.
5 Ëhesi bëhoho ae gemu gemu mu diehi diehi vaejaroho ë
hesi manaho ëhi baeruomo'ë'e God-ro ëhi bamë'ëro.
6 Aehu Keriso-are jö bëhi röjëhijamu jemëhu hebe va'ë'oho
bövie bise'e mana ajëmire. Ëhi jië'oho iae maeje.
7 Nadi sareramirovore. A vadu'oho God bogo sarerami
hesi jëve. Diehi jië'e ijo bajo öjë'oho iae ëhi jië'e nu ano'e
gemuoho ri'amo'iramu gagovo'amo'anue.
8 Ëuhu jö hesi bëhoho ëhi jie. Ja ae rahu sinehu
nimajohemu ömë'oho ëhuro ijonö sisë mana baeromo
guomo'a'anue. A'i Aru'aho hesi mu vaejë'oho ëhuro ijonö
ma-ioro'ioremu maro hi'a'anue.
9 Ëhuni mu ma vaejaruoho bogo u'uvo'ejo. Bogo
u'uvoromo dë vövöbajo'o sisërërovoromo mu vuonugë'oho
ëho majaho rue'iramu evare mana mabëhe gagovo'ejo.
10 Ëhu'ëro jië'ëro maja baejaruire ae aho'obëhe ajëmi'ejo
röhu nosi Christian aganoho avo'avoho ajëminövo'ejo.

Ave surire jajivade ijo tugoho'i jöhoje.

11 Nasi övehu masijo jajivo'amajoho gare.
12 Ma-sino hesi muohuni nimoronimorohë'i jijiho'i nëgaje
aribövіohuro biririvoromo jemesi örire uëruomajeje: Jew
rajo noehu sino tarivaruëhi ëhi jemë'o jemesi sinoho
tarivorëjo ëhuro God-are aribövie jëvo'iröhe. Rabëni ëhioho
uëruomajeje. Jabumë uehorovoromo uvarueje: Kerisohu ko-
rosire guomade jö noehu mae uehorovaruohuni ëhuni nosi
sa'ae gemuoho Jew rajëro huë vavaene bojamuiruomo'ajëjo.
Röhu noehu sa'a ioro'ioro rajo uëvë'oho: Jemë'o Jew rajo
nosi muoho vaeromo sine tarivorë uëvë'oho ëhuro nosi
sa'a rajohuro huë vavaenoho bogo bojamui'ajëjo. Huë
vavaenoho bogo bojamui'ajëromo ëhuni sa'a ioro'ioro jemesi
örire uëvarueje: Jemesi sinoho tarivorego God-are aribövie
jëvo'irajo.
13 Röhu Jew rajo mu vaeromo sino tarivoruomaje
aribövіohuro Jew rajo jögoroho bogo avoho ejëhoruomajeje.
Röhu jabumë nimö jemëro sinoho tarivego jaburo
nimorohë'i uvoruomo'i: Mabëhëjo. Noro ë aribövioho
dinëmijamu Jew rajo nosi muoho baejë'e höjo.
14 Röhu Paul naro nosi Bada Iesu Kerisohu korosire
guomade jöho ëhemu uehorovoromo nimorohë'i juvo'ejo.
Mu ioro'iorohunioho bogo. Rabëni Iesu Kerisohu korosire

guomade jöho na ëhuremu uehorovajeje. Ëhuremu uehorovoromo naro uvajeje: Ave sa'a hesi mu sisëho korosiro ano taemë'e höjo. O sa'arohemu uehorovarue aribövіohuro uvoruomajeje: Nörö korosiro ano taemë'e höjo.

15 Noehu Jew rajo mu vaeromo sino tarivë'oho o bogo vaeromo sino bogo tarivë'oho ëho iae hesije. A'i God-hu nosi dë vövöbajo'o i'ovahuë'oho ëhemu börömohoje.

16 Ae rahu naehu uvodëhi ëhi uvoromo ijore ijore jijihë'oho God-ro vavaenimoromo ajëmi'iramu maro raromo'aruje. O God-are aribövi ioro'iorohu'o aho'obëhe ajëmi'iramu mae raromo'ë'ö. Na nege God-ro ëhi ajëmijöro.

17 Röhu naehu Iesuare mu vaejamu aehu anegare batatoho sino haho'ere jevo'ame. Ëhuro ae aho'o garuomajeje na hesi muemu vaejaje ae jevego. Ëhuni aho nadi ijoho uehoro börömoho bojemirëjo.

18 Röhu nasi ö mueno'e nosi Bada Iesu Kerisoro jemesi aru'ahohu'o jioromo huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

EPHESIANS

Paul-hu Ephesus ekaresia jejëmijade jöhoje.

1 O asëˈe God-are aribövi Ephesus amore raromarujoho ae
rahu Iesu Keriso'o gemuore jëvego hu gemu uehorovarujo-
humë God-ro nimamu Iesu Keriso-are apostle jevëˈëro Paul
naro jemesi örire jejëmije.
2 Na nege God nosi Vavuohu'o Bada Iesu Keriso'o huë
baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego.

God-hu nosi aru'aho mae ajamui'irögoro Keriso-are jöëni huë mabëhe bojamuijade jöhoje.

3 Asëˈe God hu mabëheje. Hu nosi Bada Iesu Keriso-
are Börömeje o göho hesi Vavueje. Ëaho God Vavuoho
hu mabëheje. Ëhesi bëhoho no Keriso-are ae gemuohuro
javuëˈëro Vavuohuro öˈidöre jioˈamaje bövioho biseˈoho
suvuoramui barëjëˈeje ëhuro nosi aruˈahoho mabëhe ji-
ahuoröhego.
4 Niˈiˈivadire saˈa bövi biseˈo bogo bamadevare evare
uvadeje no Keriso'o gemuoro javuëˈëro baejavuego no
jö sisë bövie biseˈe bogojavuo'i hesi nunire ma-maemu
javuoröhego.
Nosi örire dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovavuëˈëro
5 uvadeje: Ijonö Iesu Kerisoro jabumë ajëmiˈiramu ëhuro
naro gagovëvoˈejöjo nasi aboji harihuˈe jioruomoröhego.
Hesi simanore nimamu ëhi uvadeje.
6 Ëhi jëˈe huë mabëhe bojamuijadohuni ëhuni no hesi
ihoho rajahiˈejo ë hesi bëhoho no hesi Harihu Mabëhi
hesi agane gemuoho javuamu hu bogo nijioˈiraeˈi ma-
ajamuijëˈego.
7 Ajamuiˈirögoro hesi Harihoho nugöˈöjamu köho rueromo
guomadeje. Guomoromo no sisëhu tövavuadoho jio-
vahuoromo uehorovoromo vuonugahuëˈëro mae javue.
Mae javuëˈëro no garomo uvarueje: God hu bogo biseˈo
vaduˈoho ajamuiˈi börömo mae ajamuijëˈe höjo.
8 Börömo mae ajamuiromo hesi simanoho eni jiego bövie
biseˈe ga barëjajëro jëˈëro
9 huhu röjahuiˈi uvadëhi ëhi röjahuijëˈeje noro garöhego.
Ëhesi bëhoho urimëˈi God-ro uvadeje: Na muoho ëhi
ëhi vaeˈejö uvoromo subivahuobe rovadoho röhu iae
röjahuijëˈeje no garöhego hu ëhi jëˈe muoho vaeˈi nimëˈe
jiego. Ëmu hesi jöho huro urimëˈi uehorovoromo uvadeje:

Naehu nimaje mu vaejëˈiroho naro Keriso uaˈejöjo ajemiˈiröhego.
10 Muebejuvo majae eni jioˈiramu evare ë muoho avoho barëˈejöjo. Ëmuoho avohoromo bövie biseˈe öˈidöre saˈare jioˈamajoho Keriso-are uhunö gemuoro bamoˈejöjo huro simanoho jioromo muebeˈamoröhego.
11 O no Keriso-are ae gemuohuro javuëˈëro Vavuohuro baejavuadeje hesi javuoröhego. Hu muoho bövioho biseˈoho bogo ëma vaeˈi aˈi hesi simanëro nimego muoho vaejajeje. Ëhuni baejavuoˈiröhëro mamiˈe simanore uehorovoromo uvadëhi ëhi baejavuadeje.
12 Ëhuni Jew rajoho no aevoromo Keriso uehorovare aribövioho javuëˈego Vavu hesi iho börömoho uehorovoromo rajahiˈejo.
13 Röhu saˈa gö rajoho jemëˈo mue gemuoho baejarijeje. Jemëro God-are jö maho hejarijeje uëvavamu: Jemë sisëro jëvego God-ro baejëvoromo manö bamëvaje höjo. Manö bamëvaje hö uëvamu hegorovo Keriso mae uehorovarijeje. Mae uehorovamu God-ro Keriso-are gemuore havëvoromo hesi Aruˈaho Ma bojamuiˈi uövuadëhi ëhi bojëmijadeje jemëro ë Aruˈahoho baejëˈëro no ae ahoˈo ëho garomo uvoröhego: Iae jemë God-are aribövie jëvajëjo.
14 Hesi Aruˈaho Maho suvuore bojamuijëˈëro uvarueje: Iae mae-ëjo. Maja viture Vavuohuro hesi aboji harihuˈo nosi suvuoro vituohuˈo iae bojamuiˈajëjo. Suvuoro vituoho bojamuiromo ëhuro mu sisëhu rabehu iˈuhaguajoho jio-vahuoˈiramu hesi aribövioho no ma-maro raromoˈejarëjo. Ëhi uvarueje. Ëhuni hesi iho börömoho uehorovoromo rajahiˈejo.

God-hu Ephesus ekaresia ajëmiˈiröhego Paul-hu ëninamade jöhoje.

15 Ëhuˈëro jiëˈëro na hejodeje aëro uvavamu: Jemëro Bada Iesu mae uehorovoromo God-are aribövioho ahoˈobëhe huë baejëvaruje höjo.
16 Ëhi ëˈaruje hö uvamu hegorovo naehu jemesi jöëni God mae uabe rovodoho bogo vuonugëˈe jeve. Ëhiˈoromo Vavu hesi örire jemëni ëninamijajeje.
17 Vavuoho ma-aje gemu hijëˈego nosi Bada Iesu Kerisoro uvajeje: Hu nasi Börömoho höjo. Vavuoho ëhi jiëˈe ae jiëˈego naro hesi örire ëninamijajeje huro jemë ajëmiˈiröhego. Ajëmiromo uehoro mae bojëmiromo hesi arijoˈarije röjahirovego jemëro hu mae gaˈirarijego.
18 O jemesi simanoho jiovëhego garomo uvoˈirarijego: Vavuohuro no hesinö javuojöro uövuëˈëro ëhuˈëro ijonö aji

maro raromoˈejarëjo. O uvoˈirarijego: Vavuohuro hesi aboji harihuˈoho ajiˈe suvuore bogo biseˈo vaduˈoho börömo bëhe bojamuiˈiröhëni uvajëjo.

19 O uvoˈirarijego: Hu daruge bogo biseˈo vaduˈoho jiëˈëro ëhuˈëro hu ma uehorovarue aribövioho ajamuijaje höjo.

20 Keriso guomamu iˈovade ëhi jiëˈe daruge gemuohuro noˈo ajamuijajeje. Ëdarugohuro Keriso ajamamu riˈöromo öˈidöre ajiomëˈëro hesi övo manö hiromo

21 simano vaeruomaje vöröˈe aruˈahoho rabe rabe jeˈore saˈare öˈidöre dinöˈe jioruomajoho iosirëmiromo iho masijo jioˈamëˈoho iosirëmiromo jaruvo majaho röhu ruëre maja iˈo jioröhoho ëho ihe gö gö masijo jiorovajoho taemëvoˈi hu gemu döroho jiëˈeje.

22 Kerisoro ëhi böröme hijamu God-ro bövioho biseˈoho hesi uhunö bamaho barëjëˈeje huro gemuëro böröme namiromo muebeˈamoröhego. Ëhi bamahoromo uavadeje huro gemuëro simane vaeromo ekaresia nosi muoho ahoˈobëhe muebe barëˈiröhego.

23 Keriso hu simanoho jioˈi ekaresiae no övo höruˈoho javue. Övo höruˈoho javuëˈëro ëhuro simanoho romoromeje. Röhu ë simanohuro ëhuro bövie biseˈe öˈidöroho saˈaroho romoromoroje.

2

Nosi aruˈaho vuovahuamu God-hu ajamuiromo iˈovahuade jöhoje.

1 Röhu urimoho jemesi aruˈahoho vuovëhëˈe ëma raromo jijihonövarijeje God-are jögoroho ahoromo mu sisë vaejëˈëro jiëˈëro.

2 Mu sisë vaeromo ave saˈare öri sisëre jijihonövarijeje. Jijihoromo God döre jioˈi aruëre ahore raromarue aruˈaho sisë o dinöˈe raromarue aruˈaho sisë jabesi simano vaejaje ë a hesi ijore ijore jijihonövarijeje. Ëahuro God-are jö bogo eruomaje aribövi jabesi dë vövöbajoˈoho huotovëhego mu sisëho vaeruomajeje. Ëa hesi ijore ijore jijihonövarijeje.

3 God-are jö bogo eruomaje aehu raromo jijiharuëhi ae ahoˈobëhe noˈo urimëˈi sinehu nimego simanehu uehorovaje muohuremu vaebe nosi dajehu nimajire biririˈövoromo ëhi jijihonövareje. Ëhi ëˈobe rovëˈëro ëhuˈëro a ioroˈiorehu God-are iˈu mana baeröhëhi noˈo ëhi bae hesi javuadeje.

4 No ëhi javuadeje röhu God-ro noni vavaenimo avo-horomo dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovavuëˈëro

5 ëhuˈëro gövuade no hesi jöho ahamu nosi aruˈahoho vuo-
vahuëˈe jiamu göromo bogo vuororamuiˈi Keriso'o gemuore
havavuamu nosi aruˈahoho iˈovahuadeje. Hu hesi ma-huë
baejëvoromo jemesi örire ëhi ajëmiromo maro babamëvadeje.
6 Röhu God-ro Keriso'o gemuore havavuoromo no
ajamuamu vuovoromo riˈöjëˈëro aruˈahoho iˈovahuëˈeje.
Iˈovahuëˈëro Iesu Keriso'o gemuore havavuoromo
ajamuamu no ajiomëˈëro hu'o röhe gemuore raromoromo
saˈare mu sisëho ruahöˈöjarueje.
7 Vavuehu ëhi ajamuijade hesi bëhoho maja ijonöho
rovego huro röjahuijego no'o a ioroˈiorohu'o garomo uvobe
vaˈiröhego: O Iesu Keriso'o gemuoro havavuoromo huë mae
bojamuiromo ajamuijëˈëro ëhuˈëro huhu huë baejavuajoho
börömo mae höjo.
8 Ëhesi bëhoho huhu ma-huë baejëvoromo uehoro
mae bojëmijadohuro iae ëhuro jemë mae uehorovamu
gagorovo maro bamëvadeje. Bogo jemesi biriroho baeromo
ajamirovo'i aˈi hesi God-ro suvuoroho bojëmijëˈëro jemë
mae jëve.
9 Hu bogo uvadeje: Jemë mu ma vaejëˈoho maro
bamëvo'ejöjo. O bogo vaejëˈoho bogajo. Hu ëhi uvo'ibejo
aëro nimoronimorohëˈi jijihoromo uvoruomo'ibejo: Noro
nosi ajamirovoromo manö bamorovare höjo.
10 Aˈi hesi God-ro no mae avohavuadeje. Huro Iesu
Keriso'o gemuore havavuoromo bamavuadeje ëhuro noehu
vaeˈiröhe mu ma huhu uehorovadoho ëho vaebe vaˈiröhego.

Kerisohu saˈa ioroˈioro rajohu'o Jew rajo aribövioh u'o gemuore gagovavuade jöhoje.

11 Ëhuni jemë urimëˈi sisëˈi raromarijoho uehorovore.
Jemë bogo Israel rajo aribövіehu jëvo'i saˈa gö raje jëve.
Israel rajohuro jabesi övëro döre muoho vaeromo sinoho
tarivëˈëro uëruomajeje: No sine tarivahuëˈe aribövіëro
javuëˈëro God-are aribövie javuo'i jemë sine bogo tarivëhëˈe
aribövіëro jëvëˈëro bogo God-are aribövioho jëvajëjo. Jemë
ëhi jiëˈe sine bogo tarivëhëˈe aribövie jëvaje urimo diehi
raromarijoho uehorovore.
12 Evare majare jemë bogo Keriso'o gemuoroho jëvo'i
Israel rajo God-hu muebejavuajiroho jemë bogo nosi
gemuoroho jëvo'i jemesi hahagu raromonövarijeje. God-hu
hesi aribövi ajamuiˈiröhëro mae uövuade jöho jemë bogo
hejëˈe ma-raromonövarijeje. God-hu ajamuego ijonö ma
raromo'iröhe jöho bogo hejëˈe God rumo'e jioromo saˈare
ëma raromonövarijeje.

13 Urimoroho jemë God jiaje gemuoroho bogojëvoˈi roriˈo
numoriˈo jëvadeje. Jaruvoho Iesu Keriso-are ae gemuoho
jëvëˈëro Keriso-are köho rueromo guomamu ëhuro jemë ro
God-are bëhire jëvëˈeje.
14 Keriso hu noni sanuˈe mu barovaje ahoje Israel
rajohuˈo saˈa ioroˈioro rajohuˈo gemuoro gagovavuëˈëro.
Ëhesi bëhoho Israel rajohuˈo saˈa ioroˈioro rajohuˈo noni
buorunöˈe iromo tugohëˈëro gororamirovonövareje. Goro-
ramirovamu Kerisoro araeromo guomoromo ëhuro buore
dadovanovadeje.
15 Huro guomoromo Israel rajo nosi jögoroho tugo-
hahuadeje. Mamiˈe ë jögoroho Israel rajohuro gabe rovareje
jajivoromo uvëˈe jiamu: Ëhi ëhi ëˈiro ëho ma-garëjo. Ëjöho
tugohahuadeje. Tugohahuade hesi bëhoho urimëˈi Israel
rajoho noro nosi jögoroho eˈi saˈa ioroˈioro rajohuro bogo
eruomëˈëro ëhuˈëro hahagu hahagu javuajoho Kerisoro ni-
madeje baeromo hesinö gemu buˈöjego gemuoro raromego
ma-iˈe gemu javuojöro. Ëhuro Jew rajohuˈo saˈa ioroˈioro
rajohuˈo huë baerovoromo maro raromoˈiröhego.
16 Hu nimadeje korosire guomoromo nu huohuoho tugo-
hahuoˈi sino hahoˈoho hesi gemuore havavuëˈëro Godˈo noˈo
gemuoro huë mae raromoˈiröhëro.
17 Huë mae raromoˈiröhëro Kerisoro rueromo ë huë ma
jöho majahuijamu roriˈo raromarije aribövioho uˈo God-are
bëhire raromare aribövioho uˈo noro ëho hejareje.
18 Kerisoro söjavuëˈëro ëhuro Israel rajohuˈo saˈa ioroˈioro
rajohuˈo noro Aruˈahe gemu baeromo Vavu hesi bëhire
vaˈarueje.

19 Ëhuˈëro jiëˈëro urimo jemë roriˈo raje aruëre anumëre
ëma jijihonövarijoho jaruvoho bogo ëhioho ëˈarujeje. Bogo
ëhiˈoˈirögoro God-are aribövi nosi gemuoro jëvoromo hesi
aboji harihuˈe jëve.
20 God-are aboji harihuˈoho javu vaˈëne javue röhu jemëˈo
gemuoho jëve. Ëjavu hesi uhunö apostle o jö God-aro
baeromo majëhijarue aribövioho uro javuoho banigojiomego
Iesu Kerisoro huro munënöˈe bönoho namijego ëhuro bibi-
vajeje.
21 Huro javuoho ahoˈobëhe ëhi maˈeno titimëˈëro
javuoho marëbe vaˈajeje God-are osa börömo jiajëhi no
ëhi javuoröhego Badaˈo gemuoro javuëˈëro.
22 Röhu jemëˈo Kerisoˈo gemuoro jëvëˈëro God-ro jemëˈo
hesi javunöˈe gemuoro bimuvëvego gemuoro riravarujeje
hesi Aruˈahohuro jemëˈo jiëˈëro.

3

Sa'a ioro'ioro rajo ajëmiromo jabesi örire Keriso-are jö huruoho majëhi'iröhe mu Paul-hu baejade jöhoje.

1 God-ro jemesi örire ëhi mae vaejëvë'ego ëhuni Paul naro jemëni uehorovoromo God-are örire jöe jövajeje. Jew rajo iho bogo baejarije sa'a ioro'ioro rajo jemesi jöëni naehu uehorovëvoromo Iesu Keriso-are jö majëhijajohuni ëhuni aëro savoji gagore ba'amevë'ëro hije.

2 Iae jemë hejarijeje God-ro huë mae baejevoromo ave muoho bojemadeje jemëhu mare raromo'irarijohuni.

3 God-hu diehi jië'e mu vaeröhëni hesi uhure uehorovadoho huro röjehijamu baejodeje. Ëjöho ma-bisemu jajivë'e jeve.

4 Naehu jajivodoho jemë adahë'ohuro ëhuro garomo uvo'a'aruje: God-hu Keriso bojami'i uhure uehorovade muoho iae nöröro mae gavë'e höjo.

5 Ëmuoho urimoho subivahuobe rovadoho avevejö'oho God-ro hesi Aru'ahoho uavamu huro hesi apostle ömo'ömohu'o jö hesirire baeromo majëhijarue aribövioho'o nosi örire röjahuijamu baejë'e javue.

6 God-hu uhure uehorovade mu hesi bëhoho aviëhije. Sa'a ioro'ioro rajoho jemëro Jew rajo no'o gemu mae God-are mu maho baeromo nosi sino haho'oho ma-gemu havorovoromo God-hu Jew rajo huë mae bojamui'iröhëni uvadëhi ëhi Iesu Keriso-are ihoro jemë'o bojëmijego baejarujeje Kerisohu ë'ade jö maho jemesiro rovë'ëro.

7 Ëjö ma hesi muoho God-ro darugo'ëro jië'ëro na huë baejevoromo suvuore bojemadeje naro ë jö hesi muoho vaenövo'irodego.

8 God-are ae magonahe ioro'ioroho masije jio'amo'i na bise'e jeve. Na ëhi jeve röhu God-ro huë baejevoromo ë muoho bojemijadeje ëhuro Kerisohu huë mae börömo bëhe bojamuaje jö maho sa'a ioro'ioro rajoho majëhibe juvo'irodego. Röhu ë jö hesi bëhoho bogo ga barë hesi javue. Ëjöho huro uevadeje naro ëho majëhiromo

9 röjëhijego ae aho'obëhe garöhego God-hu hesi uhure uehorovade mu ëhi ëhi a nunire vaejajoho. Ëhuni ë muoho bojemadeje. Bövi bise'o bamade aho God-ro urimo ë muoho hesi simanore uehorovobe subivahuobe rovadeje.

10 Subivahuobe rovade hesi bëhoho ëhuro avevejö'oho anera masijohu'o daruge jië'ëro ö'idöre raromarue aribövi ioro'iorohu'o ëho jaburo ekaresiae no göromo uvoruo-moröhego: Ojo'e God uehoro mabëhe gö gö hesi örire jië'ëro ëhu'ëro hesi aribövioho ajëmibe rovë'e höjo.

11 Mami gö'e ëhi'o'i uvadoho Iesu Keriso nosi Bada uavamu huhu nimade muoho vaejahoromo sa'a ioro'ioro rajoho jemë Jew rajo nosi gemuore gagovëvadeje.

12 Gagovëvë'ëro no hu'o gemuoho javuego noro hu mae uehorovaruëro jië'ëro ëhu'ëro bogo juhuonivo'i uvarueje: Iae hu ajamui'ajë uvoromo God-are bëhire va'oromo nosi jöho majahijarueje.

13 Ëhuni naro jemë uëve: Naehu jemesi jöëni vi'ehi börömo baejajoho nadi ëho uehorovoromo nasi jöënioho vavaenimoromo u'uhore. Na vi'ehe baeje ëhuro jemë maro raromo'irarijego.

Kerisohu börömo bëhe uehorovavuaje jöhoje.

14 Röhu God-ro sa'a ioro'ioro rajoho jemë ajëmi'i uövuë'ego ëhuni naro ague aho hiromo Vavu hesi örire jöe jövajeje huro jemë ajëmi'iröhego.

15 Agane aho'obëhe ö'idöre raromarue sa'are raromarue bamavuade a hesi örire naro jemesi jöëni ëninamiromo uava-jeje

16 hesi ajoho börömo bëhëro jië'ëro huro uavego hesi Aru'ahohuro hesi darugo maho bojëmego jemesi dë vövöbajo'oho biririvëvoröhego.

17 Naro hu uavajeje jemëro Keriso mae uehorovego huro jemesi dë vövöbajo'ere ioro'ioremu hi'iröhego. Huro jemë ajëmego ijehu ö'ehu sa'a gagore dirume abue'amë'ëro biririvajëhi o javue sa'a uhure vae abuejë'ëro biririvajëhi ëhi jemëro ae dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvoromo ëhuro biririvoromo muoho mae vaebe va'irarijego.

18 O jemëro God-are aribövi ioro'iorohu'o gemuoro avoho garomo uvo'irarijego: Kerisoro bogo bise'o vadu'oho ue-horovavuo'i börömo bëhe uehorovavuo avohaje höjo.

19 Röhu Kerisohu diehi uehorovavuajoho noehu ga barë'iröhoho bogo eni javue. Iae ëhi jie röhu na nege jemëro uvo'irarijego huro ëhi uehorovavuaje hö uvego ëhuro God-are uehoro mahuro mu mahuro jö mahuro bövi bise'o mahuro jemesi dë vövöbajo'oho rarovëvo'iröhego. Na ëhi negego God-are örire jöe jövajeje.

20 Röhu God-are ihoho mabëhe ua'ejo. Ëhesi bëhoho huro hesi darugoho nosi dë vövöbajo'ere bamahuë'ëro ëhu'ëro huhu ajamuiromo mu masijo vaeröhoho hu eni jie ë hesi bëhoho noehu hu ua gavaruoho o nosi dë vövöbajo'ere uehorovaruoho ëho ma-jianovo'i God-hu no iosiramuiromo mu börömo vaeromo bövie bise'e aho'o nosi örire aja-mui'iröhoho hu eni jiajëro jië'ëro.

21 God-ro Iesu Keriso ajamiromo hesi ekaresiahu'o aja-
muijë'ego ëhuni hesi ihoho mabëhe ua'ejo ëhi gemu jiemu
jiobe va'iröhego.

4

Keriso-are aribövie no hesi sino haho'e gemuoho javuaje jöhoje.

1 God-ro ëhi jemë ajëmijë'ëro jië'ëro ave jöho majëhi'ië'e.
Naehu Badare jöëni savoji gagore hijajohuni ave jöho eje-
hore. God-hu jemë hesi aribövi mae jëvojöro uëvadëhi ëhi
mu mae vaejë'i raromo jijihore.
2 Nadi döroho bamorovo'i ma-sanuovoromo ae gö jabesi
sisëho ga taemoromo huë baerovore.
3 O God-are Aru'ahohuro jemë aho'o uehore gemuoho
bojëmijaje ë uehoroho ma'enoromo dë vövöbajo'e gemu
bamoromo agane vaerovo gare.
4 Jemë sino haho'e gemuoho jëve. God-are Aru'ahe
gemuoho baejë'e jëve. Aji'e mu börömoho gemu
bae'irarijego ëhuni God-ro hesinö jëvojöro uëvadoho
muebejarujeje.
5 Bada gemu uehore gemu bapataeto gemu jëve.
6 God gemu ae aho'obëhe nosi Vavueje. Huro gemuëro
böröme namiromo bövie bise'e aho'o muebejavuoromo
ma'enaguo titimoromo nosi dë vövöbajo'ere hijajeje.
7 Röhu Kerisohu no ae gemu gemu suvuoro bojamuibe
rovadëhi ëhi baebe rovë'e javue ae ajëmi'iröhëro.
8 Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Badahu
ajiomadevare evare a sisëho ruahö'öjëvë'ëro tövëvoromo
sö ujuohoromo dö mare ajiomade höjo. Ajiomoromo su-
vuoroho ae suvuorëmijade höjo. Ëhi jajivë'eje.
9 Ëjö adaharoho ëhi uvë'eje: Badaro ajiomade höjo. Ëhesi
bëhoho bogo ëma ajiomo'i a'i urimo hu sa'are ruvebiromo
sa'a uhu mare abuejadeje.
10 Ruvebiromo abuejade ae gemuohuro ajiomadoho ajio
ö'idöho iosiramiromo dö mare ajiomadeje ëhuro ö'idöho
sa'aho aho'o huro rarovo barë'iröhëni.
11 Ëahuro aviëhi jië'e suvuore gö gö bojamuibe va'ë'eje
ëhuro noro hesi muoho vaeröhego. A ioro'ioroho apostle
mu vaeröhe suvuoroho bojamuijadeje. A ioro'ioroho jö
God-aro baeromo majëhi'iröhe suvuoroho bojamuijadeje. A
ioro'ioroho Keriso-are jö ma majëhibe jijiho'iröhe suvuoroho
bojamuijadeje. A ioro'ioroho hesi aribövi muebejëvoromo
öri röjëhi'iröhe suvuoroho bojamuijadeje.

12 Suvuoro ëhi bojamuijade hesi bëhoho God-are aribövioho ahoˈobëhe noro ë suvuoroho baeromo eni javuego göëro göho ajamirovoromo ëhuro Keriso-are sino hahoˈe gemuohuro javuëˈëro no uehoro mae baebe birire baebe vaˈojuvo
13 hujeji no ae ahoˈobëhe uehore gemu baeromo God-are Harihoho garomo gemuoro javuoröhego. Ëhi gemuoro javuoˈiramu Keriso-are darugohuro böviëro biseˈëro rarovavuoˈiramu ëhuro a duvahonö avoho raromoˈejo.
14 A duvahonö avoho raromoˈiramu evare ijonöho bogo asisöˈo vaˈënoho javuoˈëˈe. Bogo asisöˈo vaˈënoho javuoˈiramu aehu sareri sareriˈe jö barueromo jö huotohuotovoromo bövi biseˈo ëma ömoromo jö sisë majahuijëˈoho ijonöho bogo ejëhoˈejo. Bogo ejëhoromo burehu jovo döre rueromo jovo hasajego vanagiehu huotorohuotorovobe vaˈajëhioho no bogo ëhioho ëˈi ma-biririvoromo ahorirëro vaˈejo.
15 Ma-ahorirëro vaˈoromo göëro göho rajahirovoromo jö mahemu majahirovoˈejo sareriˈe jöho bogo. Jö mahemu majahirovobe huhu nimaje muohuremu avoho vaebe vaˈejo ëhuro Keriso nosi simanoho vaˈëne jiahuoröhego.
16 Hu nosi simanoho jiëˈëro ruahöˈöjavuego gemuore hesi uhure raromarueje hesi övo duruajoˈëro javuëˈëro. Hesi uhure raromoromo nosi sino hahoˈe bimuvavuadëhi ae ahoˈobëhe ëhi bimuvorovoromo ëhuro hesi darugoho baeromo no ae göëro göëro huhu bojamuade mue gö gö avoho vaeromo göëro gö rajahirovoromo ëhuro a duva-honöˈe biririvobe vaˈarueje.

Keriso-are ae gemuoho javuëˈego mu iˈo baeröhe jöhoje.

17 Röhu naro ave jögoroho Badare ihoro darugoˈo majëhiˈiëˈe. God bogo ma uehorovarue aribövieho jö sareri sareri uehorovëˈi raromo jijiharuëhioho ijoho nadi ëhioho raromo jijihore.
18 Ëhesi bëhoho ëho jaburo simanoho ramoramovëhëˈëro uehoroho bogojioromo biririˈövoromo God bijönimoromo ëhuro hesi biriroho bogo baejamu jabesi aruˈahoho vuovëhëˈeje.
19 Jabumë mu sisëni javojëgadoho vuonugoˈi jabesi dë vövöbajoˈe ahoˈo sisëro gemu bojamirovoromo ö mahunöˈe vaˈinumiˈe muoho bövioho biseˈoho ëma ömarueje.
20 Röhu jemë Keriso-are jöho bogo ëhioho röjëhamu hejari-jeje.
21 Hesi jöho iae mae hejarijeje. Hesi aribövioëro jëvëˈëro Iesuhu ëhi ëhi ëˈoromo hibe juvade jö maho iae röjëhijamu hejarijeje.

22 Aviëhi jiëˈe jöho hejarijeje. Mamiˈe öri sisëre jijiharije
ë hesi uehoro mamioho boremiˈöre. Ëuehoro mamioho
ejahoromo ëhuro mu sisë naguego sareramirovoromo ë
muoho vaejego sisërëjavuobe vaˈajeje.
23 Uehoro mamioho boremiˈöˈi God uarego huro jemesi dë
vövöbajoˈo uhoho avohëho barëˈiro.
24 Ëhi uaromo uehoro iˈe baere. Ëuehoro iˈoho God-ro
avohadeje noro hu vaˈëne jioromo ma-taemo raromoromo
mu maemu vaenövoröhego.
25 Ëhuni no sino hahoˈe gemuoho javuëˈe jiaje ëhuni sareri
sareriˈe jöho vuonugoˈi göëro gö hesi öriroho ma-jö maemu
majahirovore.
26 O vörönëgëˈiroho nadi riˈöromo mu sisëho vaere. Nadi
dë vörönimemu vörönimobe vaˈego majaho bevaˈoromo vahi-
romëvoˈiro.
27 Aˈi vöröho vuonugego Satan bogo ijumëvoˈiro.
28 O ae rahu vajiohuˈe mu vaejaje aho uavego ijoho nadi
ëhi jiëˈoho ëˈi hesi övëro biririvoromo iˈo muˈoho ma-avoho
vaeˈi ëhuro mae sisë eni jiego bövi biseˈo rumoˈe aribövi
jabesi örire suvuorovoˈiröhe.
29 O jö atëˈiroho jö sisëho nadi atoˈi ma-jö maemu
atonövore. Ëhi jiëˈe jö atëˈohuro jemë ae ajëmiˈiramu
jabumë huë vavaene rabe jëvëˈoho jemesi jöho heromo
biririvëvoˈiramu dë vövöbajoˈe mae jëvoˈëˈe.
30 O God-are Aruˈaho Maho nadi vavaenoho bojamire.
Hu jemesirire jiëˈëro ëhuˈëro uvarueje: Jemë God-are
aribövie jëvobe vaˈojuvo hujeji ëho majaho rueˈiramu sisëhu
tövëvajoho God-ro jiovëhoˈiramu ahoˈobëhe ma-mae gemu
jëvoˈajëjo.
31 Röhu ijoho a jabesi jö sisëho nadi uehorovoˈi arire.
Nadi a jabesi jöënioho vörönimemu vörönimore. Nadi anoˈi
vöröˈiraenövore. Nadi jö sisëho uëromo giagiamëhore. Nadi
agëvore. Jö sisë gö gö nadi uehorovoromo ëhi jiëˈe muoho
vaeˈi
32 aˈi göëro göhuni vavaenimorovoromo huë baerovëˈi
göëro gö hesi mu sisëho uehorovoromo vuonugore. God-
hu jemesi sisë Keriso-are jöëni uehorovoromo vuonugadëhi
jemëˈo ëhi ëˈore.

5

Ajiˈere raromo jijihoˈiröhe jöhoje.

1 God-ro hesi dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovëvego jemë hesi
aboji harihuˈe jëvaje ëhuni huhu ëˈajëhi jemëˈo ëhi ëˈonövore.

2 Ëhiˈoromo ae uehorovëvëˈi raromo jijihonövore. Ëhesi
bëhoho Kerisoro no uehorovavuoromo nosi jöëni God-
are örire suvuore bojamirovoromo guomorovadeje. Guo-
morovamu God-ro uvadeje: Huro mabëhe ëˈëˈëro ëhuro iae
na huë mae jevajëjo. Kerisohu uehorovavuadëhi ëhi ae
uehorovëvëˈi raromo jijihonövore.

3 O jemë God-are aribövie jëvaje ëhuni önöˈe mahunöˈe
muoho nadi vaeromo ae gö jabesi bövioho biseˈoho nadi
ujuohëhoˈi ëˈorego ëhuro ëhi jiëˈe mu sisë hesi jöho jeme-
siriroho bogojioˈi.
4 O mu sisë jöho simano rumoˈe jöho ijo ijoˈe atarue jö
sisëho nadi atore. Atëˈoho bogo maehuje. Aˈi huë ma jöhemu
God-are öroro atore.
5 Ave jö gavarujoho iae maeje. Ae rahu önöˈe mahunöˈe ji-
jihëˈoho o ae gö jabesi bövi biseˈo ujuohëhoˈi ëˈëˈoho Keriso
Godˈo muebejarue öri ariˈeroho bogo vaˈoruomoˈëˈe. Ae gö
jabesi bövi biseˈo ujuohëhoˈi ëˈarue hesi bëhoho God dejonö
bamoˈi inömo sisë nuninö bamarue mueje.

6 Ëhi jiëˈe mu sisëho God-are jö bijönimarue aribövioho
vaejaruëro jiëˈëro ëhuˈëro God-are iˈue mana bae hesijö. Ae
göehu sareriˈe jö atoromo uëvëˈoho: Bogo ëhioho jioˈaˈajë
uëvëˈoho nadi ejëhore.

7 Ëhuni ëhi jiëˈe aribövioho ˈoho gemuoroho nadi jijihore.
8 Urimoroho jemëˈo ramoramoˈere raromonövarijeje.
Jaruvoho jemë Badare ajiˈere raromaruje. Ëhuni ajiˈere raro-
marue aribövie hu raromo jijiharuëhi ëhi raromo jijihore.
9 Rabëni. Aji rovëˈohuro ëhuro mu maemu vaeromo jö
maemu atoromo bövie biseˈe avoho vaejarueje. Ëhuni ajiˈero
raromore.
10 Avoho uehorovoromo gare Badahu nimaje muoho diho
jiego.
11 O ramoramoˈe mu aehu ma-imo vaejaruoho ëhi jiëˈe
muoho nadi gavanovoˈi mu mae vaejego jaburo ëho garomo
uvoruomoˈiro: Nosi muoho sisë höjo.
12 Iae ëhi jiëˈe muoho jabesi saginiëri vaeˈamaruoho javoje
vëmunajoho jiëˈego bogo atarue jöhoje.
13 Jabesi sisë ahoˈo gurihiro jiadoho aji vaˈorahoro jiëˈoho
jabesi mu diehi jiajoho ë garuomoˈëˈe.
14 Mu rabe vaˈorahore jiëˈoho iae ajiˈeje. Ëhuni noro God
uehorovoromo jöe ioromo uvarueje:

Niavanuoho riˈöjëjo.

Guomanuoho iˈovëjo.

Ëhiˈoˈiramu Kerisoro ja ajivavoˈajëjo.

15 Ëhuni jemë diehi jië'e mu vaeromo raromo jijiharujoho
ëho avo'avoho vaere. Simano rumo'e muoho bogo a'i
simano ma'e muohemu vaere.
16 Mu mae rovajoho nadi vuonugo'i hesi muoho avoho
vaere jaruvoho mu sisë vaeruomaje majae jiaje.
17 Ëhuni nadi sisë'ioho uehorovo'i a'i jemëhu diehi mu
vaejöro Badahu nimajoho ëho avoho garomo baere.
18 Nadi vörö'e jovoho ue'ahego simanoho huotorovëvo'i.
Ëhuro sisërëjëvo'ë'e. A'i nadi'ego God-are Aru'ahohuro
rarovëvego ëhuro simano mae jëvo'i.
19 Psalms surire jajivare jöho God rajahi'iröhe jöho
Aru'ahehu bojëmaje jöe gö gö iaruoho majahirovore. Dë
vövöbajo'e aho'o God rajahiromo ëhi jië'e jöho ionövore.
20 Vae majae huë mae o huë sisë rovë'oho nosi Bada Iesu
Keriso-are ihoro God Vavuoho mae uanövore.

Masurovë'e aribövіehu diehi avoho raromo'iröhe jöhoje.

21 Röhu Keriso mae uehorovaruje jëvaje ëhuni göëro gö hesi
jöho ejahorovore.
22 Vaboroharo Badare jöëni jemesi baruoho ejëhore
23 rabëni hesi bëhoho baruoho vaboro jemesi simane
jio'amë'e jiaje. Keriso ekaresia nosi simanoho jio'i no hesi
sino haho'e gemuoho javuë'ëro huro no maro bamavuë'eje.
Röhu hu ekaresia nosi simano jiajëhi ëhi baruoho vaboro
jemesi simanoho jio'ame.
24 Ëhuni ekaresiaehu Keriso-are jö ejaharuëhi ëhi vaboro
ömo'ömoho jemëro baru jabesi jöho ejëho barëre.
25 O baruoharo jemesi vaboroho dë vövöbajo'e aho'obëhe
uehorovëvore. Ëhesi bëhoho Kerisoro ekaresiaho
uehorovavuoromo hesi arijo'arije bojamirovoromo
guomorovadeje
26 ëhuro ekaresiaho jovëro u'ovahuoromo hesi jöho ma-
jahuiromo ma-maemu avohavuoröhëni.
27 Ma-maemu avohavuego ekaresiaho aji mabëhe
javuoröhego. I'o masu'iröhe magonaho va'inumi rumo'e
sino haho'e bogo abuejë'e sisë rabe rabe bogojio'i ma-
maemu jiajëhi ekaresiaho no ëhi ma-maemu gemu javuego
huro no hesi baejavuoröhëni. Ëhuni ekaresiaho no
uehorovavuoromo ajamuijadeje.
28 Iae Kerisohu ekaresia uehorovavuadëhi ëhi baru
ömo'ömoho jemëro jemesi vaboroho uehorovëvore. Ue-
horovëvoromo jemesi sino rajahirovarujëhi jemesi vaboroho
ëhi rajëhire. Jemëhu jemesi vaboro rajëhijë'ohuro ëhuro
jemesi sinohu'o rajahirovarujeje.
29-30 Aho jabesi sinoho bogo bijönimorovo'i a'i Kerisohu
ekaresiaho no hesi sino haho'e gemuoho javuajëromo

muebejavuajëhi aëro jabesi sinoho ëhi avoˈavoho mue-
berovarueje.
31 Vaboroˈo baruˈo jabesi jöho God-are surire jajivo-
romo uvëˈeje: Ëhuˈëro jiëˈëro aëro vëmu vavuˈoho rëmöˈöˈi
vaborohuˈo gemu mae hiˈaˈajëjo. Huˈo hiˈiramu jabumë
niöˈi jëvadoho röhu gemu jioˈaˈajëjo.
32 Ëhi uvëˈeje. Röhu ë jö hesi bëhoho uhuroho jö börömo
börömeje. Ëjö hesi bëhoho naro uëve Keriso'o hesi ekaresia'o
no gemuoho javuaje jöhoje.
33 Röhu jemesi jöhuˈoje. Ae gemu gemu jemesi arijoˈarije
rajahirovarujëhi jemesi vaboroho ëhi rajëhire. O vaboro
ömoˈömoho jemëro baruoho masijoho hö uehorovore.

6

Aboji harihuˈo vëmu vavuˈo diehi avoho raromoˈiröhe jöhoje.

1 O aboji harihuˈoharo Badare jöëni vëmu vavuˈo jabesi
jöho ejëhore. Ëhi ëˈëˈoho iae maeje.
2 Ëhi jiëˈe jögoroho God-are surire jajivoromo uvëˈeje: Jasi
vëmoho vavuoho mae uehorovëvonëjo. Ëjöho börömo maego
God-ro ë hesi viture uvadeje: Jaehu ë jö ejëˈoho naro mae
ajamiˈejöjo.
3 Ëhesi bëhoho uvëˈeje: Vëmu vavuˈo mae uehorovëvëˈoho
ëhuro maho javoˈiramu saˈare majae ëgoˈo hiˈaˈanuëjo.
4 Röhu vëmu vavuˈoharo jemesi aboji harihuˈoho nadi
sisëˈioho avohëvego dë vörönëgoˈiro. Nadi ëhioho ëˈi aˈi
avoho muebejëvoromo Badare jöho röjëhirego heromo avoho
raromobe vaˈoruomoˈiro.

Avare mu vaejëharue aribövioh u'o jabesi simano vaejarue aribövioh u'o diehi avoho raromo'iröhe jöhoje.

5 O ae gö jabesi muemu vaejëharuje aribövioharo jemesi
a masijo jabesi mu vaejëˈiroho uvore: No Keriso-are mue
vaejaruëromo jabesi jöho avoho uehorovoromo jemesi dë
vövöbajoˈo uhohuˈo ejëhonövore.
6 Nadi ma-döemuoho ejëhorego jemesi masijohuro gëromo
uvoˈiro: Mu mae vaejarujëjo. Aˈi uvore: No Keriso-are
mue vaejaharuëromo nadi bijönimoˈi dë vövöbajoˈe ahoˈo mu
öroro bojamiromo God-hu nimaje muoho vaenövore.
7 Uvore: No bogo ma-a jabesi muoho vaejëhoˈi Badare mue
vaejaharuëromo dë sasohoromo muoho vaere.
8 Uvore: Ae gemu gemu mu mae vaejëˈoho Badaro su-
vuoroho mana bojamuiˈajëjo. No avare muemu vaejëhëˈoho
o nosi nimoro mu vaejëˈoho iae hesi höjo. Ae gemu gemu
mana bojamuiˈajëjo.

9 O simano vaejaruje aribövioharo ëhi mu mae vaenövore.
Jemesi mu aribövi jö sisë uëromo giagiamëharujoho vuonu-
gore. A'i uvore: Nosi mu vaejahuarue aribövi jabesi o nosi
Bövioho iae ae gemu ö'idöre hijajëjo. Huro mu aribövioh u'o
no'o ma-gemuoho uehorovavuaje höjo.

*Keriso-are aribövieh u ajamirovoromo niögu biriri'oho
io'amoromo bijo buno baeromo Satan'o muorovo'iröhe uhu
jöhoje.*

10 Röhu aveho ijo tugoho'i jöho majëhi'ië'e. Bada'o gemu
mae jioromo hesi darugo maho baeromo biririvore.
11 God-hu bojamuaje muorovo inömoho aho'o ujuohore
Satan-ro sarerëmijego ëhuro biririvoromo riravo'irarije.
12 No bogo ma-a'oho muorovo'i a'i a iosiramuijë'e
sisë aribövi masijohu'o muorovarueje. Sa'ae aho'obëhe
ramoramo'e mu muebejarue aribövioh u'o döre raromarue
sisë aribövioh u'o vörö'e sisë aribövi ioro'iorohu'o ëho jabu'o
no muorovarueje.
13 Ëhuni God-hu bojamuaje muorovo inömoho aho'o
ujuohore maja sisë rovego Satan-ro jemë'o muorovego
biririvo'irarije. Ëhi muorovojuvo majae barë'iramu biririv-
oromo ëhi baberumi riravo'aruje.
14 Ëhuni avoho riravore. Röhu a'o muorovo'ië'iroho götaho
dë'ahore muoho titimo'iramu dë'ahoho bibivoromo ëhuro
eni javo'ë'e. Ëhesi bëhoho mu sisë'o muorovo'ië'iroho God-
are uehoro mahemu ma'eno titimorego ëhuro eni jëvo'iro.
O a'o muorovo'ië'iroho biriri'e niögoho vinebire
ba'amo'iramu ëhuro eni javo'ë'e. Ëhesi bëhoho mu maemu
baeromo maemu ömorego ëhuro eni jëvo'iro.
15 O a'o muorovo'ië'iroho höru gudu ba'amë'ohuro ëhuro
mae nami juvo'a'anue. Ëhesi bëhoho Kerisohu huë mae
bojamuaje jö maho simanoro bamore avoho bibivo ri-
ravo'irarije.
16 O vëni ravë'e bijo vösö huotovaho'ië'iroho ejoho
ma'enoromo nami'iramu siroho ro ë ejore riravoromo sugi-
givoromo vënoho duoroho'amo'ë'e. Ëhesi bëhoho God-ro
no ajamuijaje hö uvoromo hu mae uehorovonövore. Ëhi
uehorovë'ohuro Satan-ro hesi vörö'e bijohuro bijëho'iramu
bogo ejaho'aruje.
17 O a'o muorovo'ië'iroho biriri'e simano bosöho
didi'oromo simanoho tugohorovo'anue ëhuro bogo
nemavo'i mae javoröhego. Ëhesi bëhoho simanëro
uehorovoromo uvore: God-ro no maro ramuë'e höjo. Ëhi
uehorovë'ohuro ëhuro Satan-are sisëho tugoho'iramu jemë
bogo baejëvo'ë'e.

O aˈo muorovoˈiëˈiroho kaejö ëgoho övëro maˈenoromo muorovoˈanue. Ëhesi bëhoho God-are jö hesi Aruˈahehu bojamuijajoho ëhi maˈenoromo Satanˈo muorovore.

18 Ëhi jiëˈe muoho vaejëˈi majae ëhi God-are Aruˈaho hesi uehoroho baeromo parie gö gö vaeromo jöe gö gö ëninaminövore. Ëhi ëˈirarije nune jioromo majae ëhi biririvore. Biririvoromo God-are aribövie ahoˈo jabesi jöëni uehorovore.

19 O nasi jöho ëhuˈo uehorovore. Uarego naehu hesi jö a majëhiˈiëˈiroho huro jö maho bojemego naro bogo juhuonivëˈe ma-samaˈe majëhinövoˈiro ëhuro jabumë hesi gurihijëˈe jö ma hesi bëhoho mae garomo heruomoröhe.

20 Ëjö maho ae majëhiˈirodego ëhuni na God-are ihoro jö majëhijaje ae jeve. Röhu na savoji gagore hije. Ëhuni God uarego na birire bojemego huhu bojemade muoho vaeromo bogo juhuonivoˈi ë jöho ma-samaˈe majëhinövoˈiro.

Ave surire jajivade ijo tugohoˈi jöhoje.

21 Röhu na diehi jevajoho o mu rabe vaejajoho ë jöho jemëˈo heˈirarijego ëhuni Tychicus-ro öˈoromo majëhiˈiramu he barëˈaruje. Tychicus hu nosi huë baerovarue öeje. Hu Badare muoho biririvoromo vaejajeje.

22 Ëaho naehu nugöˈöˈiëˈaje hesi bëhoho huro öˈoromo jöho majëhijego noehu diehi raromarue jöho jemëro hejego dë vövöbajoˈoho mae jëvoröhego ëhuni nugöˈöˈiëˈe.

23 Röhu na nege God Vavuohuˈo Bada Iesu Keriosˈo jaburo nasi ö muenoˈoho jemë ajëmijego jemëro God mae uehorovoromo huë mae raromoromo rajahirovoˈirarijego.

24 Nosi Bada Iesu Keriso rajahiemu rajahijaruje aribövioho ahoˈobëhe God-ro huë baeromo ajëminövoˈëˈe. Ahia minoˈe.

PHILIPPIANS

Paul-hu Philippi ekaresia jejëmade jöhoje.

1 O asëˈe Iesu Keriso'o gemuore jëvoromo God-are aribövierо jëvëˈëro Philippi amore raromarujoho Paul naˈo Timothyˈo Iesu Keriso-are mu vaejaharue ae niöˈi noro jemesi örire jejëmijö gare. O ekaresia muebejëvaruje aribövіohuˈo ekaresia ajëmijaruje aribövіohuˈo jemesi örire jejëmijö.

2 Na nege God nosi Vavuohuˈo Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raromoˈirarijego.

Paul-hu Philippi ekaresia uehorovoromo God'o jö jövonövade jöhoje.

3 Naehu jemë uehorovëvëˈiroho jemëni God nasi Börömoho huë mae uavajeje.

4 O jemëni God-are örire jö jövëˈiroho nimorohëˈi jöho majahijajeje.

5 Rabëni hesi bëhoho mamiˈe jemëhu aevoˈi naˈo bimuvoromo Keriso-are jö ma hesi mu ajemijarijoho ëhi ajemibe ruejuvo jaruvohuˈo ëhi gemuoho ajemijarujeje.

6 Ëhuni na mae uehorovoromo uvajeje: God-ro mabëhe aevoromo jemesi dë vövöbajoˈo avohëvadoho iae ëhi avohëvobe vaˈojuvo hujeji Iesu Keriso-are majaho rueˈiramu avohëvo barëˈajëjo.

7 God-hu jemë ëhi avohëvobe vaˈaˈajë uvajoho ëho iae maeje ë hesi bëhoho jemë nasi dë vövöbajoˈere jëvëˈego. Jemë naˈo gemuore mu mabëhe baejëˈe jëve. God-ro mu mae bojemamu urimoho na savoji gagoroho bogo hijëˈiro hesi jö ma hesi jöhuni biririvoromo majëhibe rovodoho jaruvoho na savoji gagore hijëˈi ëhi gemuoho majëhijajeje. Jemëro ëhi jiëˈe mu mabëhe naˈo bimuvoromo ajemibe rovëˈe jëve.

8 Röhu Iesu Kerisoro nasi dëre rumorovevego na jemëni sisë maro vavaenegajeje. God-ro geˈego na mae uëve.

9 Röhu ave jöho na jemëni ëninamijajeje. Naro uavajeje huro jemë ajëmijego jemë simane mae jioromo mue bövie biseˈe garomo ae rajahuijarujoho göˈo göˈo döre ëhiˈobe vaˈoromo

10 ëhuro rabe rabe maho jiego gaˈirarijego. Ëhi jiëˈoho Keriso-are majaho rueˈiramu jemë jö sisëho bogojëvoˈi uhohuˈo ma-maemu jëvoˈëˈe.

11 O Iesu Kerisohu ajamuego vaejarue mu mahuro jemëˈo rumorovëvoˈëˈe ëhuro God-are ihoho dö maro ajiomoröhego.

Paul-hu hi juvonövade hesi bëhoho Keriso uehorovoromo juvonövade jöhoje.

12 Röhu nasi ö mueno'e na nege jemëro ave jöho ga'irarijego. Na ave savoji gagore hijamu mu rabehu rabehu nasi örire rovadohuro ëhuro Keriso-are jö ma hesi muoho bogo sisërë'i marëjë'eje.

13 Marëjë'ëro ëhu'ëro sa'a a börömo hesi javu atovarue aribövioh u'o a ioro'iore aho'obëhe jabu'o mae garomo uvoruomajeje: Nörö Keriso-are aëro jië'ëro savoji gagore hijajëjo.

14 O Christian ö mueno'e marohë'e maëro gevarue na savoji gagore hiromo mae biririvego geromo jabu'o daruge baeromo ëhuro bogo juhuonivë'e mabëhe biririvoromo God-are jöho majëhijarueje.

15 Ëaribövioho a ioro'iorohuro iae nasi mu mahuni dë vörönimoromo na iosiremi'irögoro Keriso-are jöho majëhijarueje röhu a ioro'iorohuro huë mae bojemi'i ë'arueje.

16 Jabumë uvarueje: God-ro nörö aviae bamade höjo ëhuro aëro God-are jö maho sareri'e atego nöröro aho'iröhego. Ëhuni jabumëro na mae uehorovevoromo Keriso-are jö maho majëhijarueje.

17 O ë aribövi ioro'iorehu Keriso-are jö majëhijaruoho bogo maho uehorovoromo ë'i a'i jabesi ihohemu uehorovoromo Keriso-are jöho majëhijarueje. Jaburo uvarueje: Noehu Keriso-are jö ae majëhijë'ohuro ëhuro a masijohuro heromo Paul savoji gagore hijajoho röhu gö'o döre i'ue bojami'aruëromo ëhuni Keriso-are jöho majëhijarueje.

18 Röhu ëho hesije. Aehu ma-döhemu uehorovo'i o uhohu'o uehorovo'i o diehi uehorovoromo Keriso-are jö majëhijaruoho röhu aëro Keriso-are jöho iae majëhijarueje. Na ëho uehorovoromo nimorohajeje. Röhu bogo vuonugo'i ëhi gemuoho nimorohonövo'ejo.

19 Ëhesi bëhoho naro garomo uvajeje: Naehu ëhi sisë'i hijajoho jemëro nasi jöëni ëninami'iramu Iesu Keriso-are Aru'ahohuro ajemi'iramu ëhuro na mae hi'ejöjo.

20 Ëhuni naehu ave uehorovajohuremu nego avohe na bogo mae bogo javojoho baeromo muoho vuonugo'i a'i majae aho'o röhu avevejö'ohu'o biririvo avohoromo nasi arijo'arije aho'o bojamirovego Keriso-are ihoho dö maro jioröhego. Na ave sa'are hijë'oho o guomevë'oho ëhi gemu jiojöro nege.

21 Na ave sa'are hijë'oho Keriso gemu uehorovë'i hibe juvajeje. O guomevë'oho jaruvo sisë'i hijanovajoho ijonö mabëhe hi'ejo.

22 Na ave saʹare ëgoʹo hijëʹoho ëhuro iʹo muʹe biro-
honövoʹejo. Hesi naniʹo diehi ëʹejo.
23 Na uehore niöʹi jevoʹego ëho uehorovëʹe hije. Iae na
nege guomoromo saʹaho vuonugoʹi vaʹo Keriso'o gemu mae
hiʹirodëni. Huʹo hijëʹoho ëho mahoje.
24 Röhu naehu biririvoromo saʹare hijëʹoho ëho
börömohoje jemë ajëmiʹirodohuni.
25 Ëho na eni gavëʹe jeve. Ëhuni na garomo uve: Naro
biririvoromo jemëʹo hiʹejöjo ëhuro ajëmego Keriso mae ue-
horovobe nimorohobe vaʹirarijego.
26 Ëhi jiëʹoho naro röhu maho öʹiramu jemëro na geromo
Iesu Keriso-are örire mabëhe rajahiʹaruje.
27 Röhu na diehi jevëʹoho jemëro Keriso-are jö maho
eromo raromo jijihore. Ëhuremu börömohoje. Ëhi ëʹëʹoho
ëhuro naehu öʹoromo gëvëʹoho o öre ëgoʹo hiromo ma-
jemesi jöhemu hejëʹoho na garomo uvoʹejo: Jemëro gemuoro
riravoromo uehore gemu baeromo mue gemu nimoromo jö
ma hesi muohuremu biririvoromo nigemarujëjo.
28 Biririvoromo nigemoromo jemesi jö bijönimoruomaje
aribövioho bogo juhuonëmijarujëjo. Bogo juhuonëmijamu
gëvëʹohuro ëhuro God-ro röjëhijajeje jabumëro garöhego
maja ijonöho jabumë sisërëjëvoʹi jemë marojëvoʹiröhoho
jëvego. Iae God-ro jemë ajëmiʹiramu marojëvoʹëʹe.
29 Jemë Keriso-are mu börömoho niöʹi baejëʹe jëve. Göho
Keriso-are örire mae uehorovoʹirarijoho göho hesi jöëni
viʹehe baeʹirarijoho.
30 Urimo jemë iae gavarijeje na sivohoromo Keriso-
are muoho nigemamu. O jaruvoho jemë hejarujeje aëro
uvoruomego: Nöröro ëhi gemuoho ëʹaje höjo. Röhu ë
mue gemuoho jemëro naʹo bimuvoromo ëhi sivohoromo
ömoʹaruje.

2

No bogo nosi nimaruohemu uehorovoʹi göehu gö huë baerovoʹiröhe jöhoje.

1 Jemë ahoʹo Keriso-are ae gemuoho jëvajoho na
jemë ëhuro hejarujeje biririvëvego. Kerisohu jemë huë
baejëvajoho na jemë ëhuro hejarujeje jemesi dë vövöbajoʹoho
giogovëvego. Na jemë God-are Aruʹahohuʹo gemuoro jëve.
Na jemë göëro göhuni vavaenimoromo dë vövöbajoʹe ahoʹo
uehorovëvarujeje.
2 Ëhi jëvëʹe jiaje ëhuni ma-gemuoro jioromo uehore gemu
baeromo huë baerovëʹe muoho gemu vaerego na heromo
nimoroho avohoʹiro.

3 Nadi jemesi sinohemuoho uehorovoromo a ioroˈioroho
ëma iosirëmiromo ihoho döroho bamorovoˈi uehorovoromo
muoho vaeˈirögoro aˈi ma-uˈemu uehorovoromo a
ioroˈioroho masije hö uvoromo jabesi ihoho döro bamore.
4 A ioroˈioro jabesi ihoho döro bamoromo röhu nadi
jemesi jöhemuoho uehorovoˈi aˈi a ioroˈioro jabesi jöhuˈo
uehorovore.

Kerisohu hesi nimajoho bogo uehorovoˈi saˈare rueromo God-are jöhemu ejahadëhi noehu ëhi ëˈiröhe jöhoje.

5 Iesu Kerisohu uehorovadëhi ëhi uehorovore.
6 Hu God jiajëhi ëhi jiëˈëro röhu bogo uvadeje: Naro
biririvoromo God-hu hijajëhi ëhi hiˈejöjo.
7 Hu bogo ëhioho uvoˈi bövie biseˈe nugöˈöˈamoromo mu
vaejahuaje a jiajëhi ëhi jiadeje. Ma-a javuajëhi ëhi jiadeje. A
nu anoˈo vaˈëne jioromo ae ahoˈobëhe nosi nunire rovadeje.
8 Rueromo hesi iho börömoho uehorovoromo vuonugoˈi
ma-God-are jöhemu ejahobe juvoromo ëhuro guomadeje.
Korosire anamu guomadeje.
9 Ëhi ëˈëˈego ëhuni God-ro ajamamu huro dö maro ajio
namijamu hesi ihohuro iho ioroˈioroho iosiramuiromo
börömo bëhe jiëˈeje
10 ëhuˈego ae ahoˈobëhe öˈidöre raromarue saˈare raro-
marue saˈa uhure raromarue aribövioho noro Iesuare ihoho
böröme höromo hu rajahiromo ague aho raromoromo
11 ae ahoˈobëhe noro huruohoromo uvoruomoröhego:
Iesu Keriso iae Bada hö uvoröhego. Ëhi uvoˈiramu God Vavu
hesi ihoho börömo bëhe jioˈëˈe.

Ramoramoˈere raromarue aribövioho uˈo ave saˈare raromoromo noro ironöˈe ajivëvoˈiröhe jöhoje.

12 Nasi ö muenoˈe naehu jemëˈo gemu mae hijamu
jemëhu nasi jö ejehonövarijoho röhu jaruvo na öri ëgobövire
hijajohuˈo nasi jöho ejehonövore. Ëho börömohoje.
Juhuoniˈo butubutuˈo muoho avoˈavoho vaerego jemë
ma-mae jëvoˈiro.
13 Ëhesi bëhoho God-ro jemesi dë vövöbajoˈoho huo-
tovëhajeje ëhuro huhu nimaje ëhi jiëˈe muoho vaeˈi ni-
moromo vaeˈirarijego. Ëhuni ëhi jiëˈe muoho vaere.
14 Mu rabe rabe vaejëˈoho nadi muoho bijönimoromo jö
sisëho atoromo o jöho ahoˈahëmiˈirögoro aˈi muoho ma-
vaere.
15-16 Ëhi ëˈëˈoho jemë jö sisëho bogojëvoˈi uhohuˈo ma-
mae jëvoˈëˈe. Sareri sareriˈe aribövi sisëhuˈo gemuore
raromoˈaruje röhu jemë God-are aboji harihuˈe maemu
jëvoˈëˈe. A iˈovavuoˈiröhe jöho röjëhiromo ëhuro jiji

mujöruˈehu ramoramore ajivoˈamajëhi ramoramore raro-
marue aribövioho ëhi ajivëvore. Jemë ëhi ëˈëˈoho Keriso-
are majaho rueˈiramu naro uvoˈejo: O mabëhëjo. Jemë
nasi jöho mabëhe ejeharije höjo. Na saˈare hiromo
jöho majëhiromo muoho bogo ëma sivohoromo darugoho
boremiˈöjode höromo jemesi jöëni nimoronimorohëˈi jöho
jövoˈejo.

17 Röhu hesi naniˈo nani aëro anegoˈiramu guomevoˈëˈe.
Ëhiˈoˈiramu nasi köho rueˈiramu God-ro uvoˈëˈe: Ëho
na suvuore bojemijajëjo. Röhu jemëhu hesi örire mae
uehorovoromo mu vaejarujoho ëhuˈo God bojamijaruje
suvuoreje. Röhu nasi suvuorohuˈo jemesi suvuorohuˈo
gemuoro jioˈiramu God-ro garomo uvoˈëˈe: Iae eni jiajëjo.
Ëhuni aehu na ëhi anegego guomevoˈiröhoho na huë mae
jeve. Huë mae jevoromo jemëˈo gemu mae nimoroheve.

18 Naehu ëˈajëhi jemëro huë mae jioromo naˈo gemu mae
nimorohore.

*Paul-hu Timothyˈo Epaphroditusˈo rëmöˈöjego Philippi
amore öˈiröhe jöhoje.*

19 Iae na uehorovoromo uve: Bada Iesuhu nimëˈohuro
ëhuro na ma-burëro Timothy nugöˈöˈiramu jemesi örire
öˈaˈajëjo. Ëhi ëˈirodëro nege. Ëhesi bëhoho öˈoromo jemëhu
diehi raromaruje jöho huro vuonorö'ö barovego na heromo
huë mae jevoröhego.

20 Timothy-ro gemuëro naˈo gemuoro uehorovoromo bogo
döhemuoho aˈi uhohuˈo jemesi jöho uehorovajeje. Ëhi jiëˈe a
göho bogojeve.

21 A ioroˈiorohuro bogo Iesu Keriso-are jöho uehorovoˈi
jabesi muohemu uehorovarueje.

22 Röhu jemë gavarujoho iae hu a maeje. Harihehu vavu
ajëmijaruëhi huro na ëhi ajemiromo Keriso-are jö ma hesi
muoho vaebe rovëˈeje.

23 Ëhuni na uehorovoromo uve: Gaˈirode nasi muoho diehi
jiamu gavëˈiroho hu nugöˈöˈejöjo öˈiröhego. Na ëhi nege.

24 Röhu naro uve: Badahu nimëˈoho majae ma-bisemu
barëˈiramu naˈo öˈejöjo.

25 Röhu naro uvodeje: Nosi Christian öho Epaphrodi-
tus nugöˈöˈejöjo öˈojöro. Ëhuremu iae mae höjo. Röhu
avevejöˈoho hu naˈo bimuvoromo Satanˈo muorovoromo
mu vaejaje aeje. Mamiˈe jemëro nugöˈöjarijeje huro
rueromo jemesi ihore nasi vavaenoho ajeminövoˈiröhego.
Röhu naro hu sionëro nugöˈöje.

26 Naehu hu nugöˈöˈirode hesi bëhoho huro ae ahoˈobëhe
jemëni vavaenime. Vavaenimoromo nurunurume jemesi

jöhuni. Ëhesi bëhoho jemë hejarijeje uvavamu: Hu guomo guome baejade hö uvamu hejarijohuni ëhuni.

27 Iae mae. Hu guomo guomo böröme baeromo guomo hesi jiadeje. Röhu God-ro hesi jöëni vavaenimoromo ajamijadeje. Bogo hesi jöënioho gemu vavaenimoˈi aˈi nani vavaenimadeje hu guomego naro huë vavaene göˈo döre baejöëni.

28 Ëhuni na nego avohe nugöˈöjego öˈojöro ëhuro hu öˈego jemëro röhu maho garomo nimorohoˈirarijego o ëhuro nasi nurununuroho barëjanovoröhego.

29-30 Ëhuˈe jiaje hu öˈego Badare ihoro börömo mae nimorohoromo rajahire. Ëhesi bëhoho hu uvadeje: Philippi amo rajoho ame ëgoböviro raromoromo Paul ajamijëˈoho bogo eni jiajëjo. Ëhuni naro jabuˈo röromo ë muoho vaeˈejö uvoromo ëhuni hu ave saˈare hiˈiröhe jöho bogo uehorovoromo guomo hesi jiadeje. Ëhuni öˈego rajahire. O huhu ëˈadëhi ae rahu jabesi sino bogo uehorovoˈi Keriso-are muohuremu uehorovëˈoho ëhi jiëˈe aribövioho ahoˈobëhe rajëhinövore.

3

Noehu God-are nunire mae riravoˈiröhe öroho ëho Keriso mae uehorovoˈiröhe jöhoje.

1 Nasi ö muenoˈe ijo tugohoˈi jöho majëhiˈiëˈe. Badare öroro uehorovoromo nimorohore. Röhu ave majëhiˈirode jöho mamiˈe uëvodoho röhu maho majëhijëˈoho bogo uˈuvevoˈëˈe. O jemë röhu maho hejëˈoho ëhuro avoˈavoho raromoˈaruje.

2 Ö sisëho vaˈëne aribövioho gëvëˈi raromore. Jaburo God-are muoho sisëˈi röjëhijarueje. Ëhuni gëvëˈi raromore. Jaburo uëvarueje: Jemëro Jew rajo muoho vaeromo jemesi sinoho tarivorëjo ëhuro God-are nunire mae riravoˈirarije. Röhu jabuhu röjëhijarue muoho bogo mu maehu jioˈi ëho sino taritarivoˈiröhe muoho jianove. Ëhuni gavëˈi raromore. Ëhi jiëˈe aribövioho sarerëmiˈëˈö.

3 Jaburo sarerivoromo uvoruomajeje: No sine tarivoˈamëˈëro ëhuˈëro no God-are aribövie javuajëjo. Röhu jabumë ma-döhemu God-are aribövie jioruomoˈi aˈi no uhohuˈo God-are aribövie javue. Ëhesi bëhoho noro God-are Aruˈaho hesi darugoho baeromo hu rajahiromo Iesu Keriso uehorovoromo nimorohëˈi atarueje. No bogo uvarueje: Nosi muohuˈo ihohuˈo ave saˈare mae jiahuëˈoho ëhuro God-are nunire mae riravoˈejarëjo.

4 Röhu nosi muohuˈo nosi ihohuˈo mae jiahuëˈego ëhuro God-are nunire mae javuoˈibejo Paul nasi muohuˈo ihohuˈo mae jiehëˈëro jiëˈëro uvoˈibejo: Na hesi nunire mae jevajëjo.

A ioroˈiorehu uvaruoho: No Jew rajo maëro javuëˈëro Jew rajo muoho avoˈavoho vaeˈego God-are nunire mae javuajë uvaruoho Paul naro ëhi uvoˈibejo iae mae jioˈibejo rabëni naro jabumë iosirëmiromo Jew rajo maho na jevëˈego.

5 Rahevamu hurae gemu barëjamu Jew rajo muoho vaejevoromo nasi sinoho tariojehareje. Nasi vëmu vavuˈoho Israel rajëro jëvëˈëro ëhuˈëro naˈo Israel raje jeve. Benjaminare uje gemuoho jeve. Nasi hijo minoˈehu Hebrew huëhu atobe Hebrew mu vaebe rovarëhi naˈo ëhi gemuoho ömajeje. O mu vaeröhe jögoru ejaje ae jevadeje. Pharisee aribövіehu jögoru e avohojöro uövuaruëhi na ëhiˈobe rovodeje.

6 O God-are mu nimode ae jevadeje. Naro uvodeje: Jew rajo muoho God-are mue höromo ekaresia aribövioho sisë vaejëvoˈi hijodeje. Jew rajo nosi jögoru ejaruohuro ëhuro mae javuoˈibejo ja uvoˈibejane: Nörö mabëhi mae höjo.

7 Ëhi jiëˈe mu mae iho mae jevamu iae marëjevajë uvodoho jaruvoho Keriso-are jöho uehorovoromo uvajeje: Ëhuro sisërëjevëˈe höjo.

8 Naro uvajeje: God-are nunire mae namiˈirögoro naehu Jew rajo mu vaejëˈohuro mu ioroˈiorohuˈo noehu vaejego God-are nunire mae javuoröhe ëhi jiëˈe mue ahoˈobëhe naehu uehorovëˈoho ëhuro sisërëjevoˈajëjo. Iesu Keriso nasi Börömo gaˈirodoho ëhemu börömoho höjo. Hesi jöëni mu ioroˈioroho musisi vaˈëne höromo boremiˈöjëˈe jeve ëhuro naro Keriso baeˈirodëro.

9 Keriso baeromo huˈo gemuoro bimuvoˈirodëro. Jaruvoho bogo nasi ëma biririvoromo Moses-are jögoroho eromo uvajeje: God-are nunire mae jevajëjo. Bogo. Aˈi na Keriso mae uehorovoromo ëhuro hesi nunire mae jeve. Ëhesi bëhoho God-ro ajamuego no mae uehorovoromo hesi nunire mae riravarueje.

10 Na nege nasi simanohuro dë vövöbajoˈohuro Keriso gaˈiro hu riˈöjëˈëro hesi darugohuro ajemijego marëjevojöro. Huhu huë vavaeni viˈehi baejadëhi naˈo ëhi gemuoho baebe vaˈiro. Huhu mu sisë muˈuvahuoˈi guomadëhi naˈo ëhi mu sisë garomo hörëro taemobe vaˈirodëni.

11 Sisëho hörëro taemobe vaˈoromo ëhuro ijonö Iesuhu guomoromo riˈöjadëhi nani naˈo eni jevëˈohuro nasi sino hahoˈohuˈo guomoromo ëhi riˈöˈirodëro. Ëhuremu nege.

Paul-hu daruge ahoˈo bojamiromo Keriso-are mu vaejadëhi noˈo ëhi ëˈiröhe jöhoje.

12 Na bogo uehorovoromo uvajeje: Mamiˈe Keriso-are muoho baejëˈëro mu sisë bogojevoˈi bövie biseˈe eni jevajëjo.

Bogo ëhioho uvoˈi aˈi Iesu Kerisoro hesi baejevëˈego ëhuni hesi muoho baeˈi biririvoromo muoho vaejajeje.
13 Nasi ö muenoˈe na bogo uvajeje: Naro Keriso-are muoho bae barëjëˈe jevajëjo. Röhu ave muoho gemu uehorovajeje. Mue urimo vaebe rovodoho na bogo uehorovoˈi ijonö jioröhe muohuremu baeˈi sivohoromo ëˈo gavajeje.
14 Naehu vaejöro Kerisohu nimajoho ëhemu nunire bamoromo ë ahorirëro vaeˈi biririvoromo ëˈo gavajeje ëhuro ruahöˈöromo suvuoroho baeˈirodëro. Ësuvuoro hesi bëhoho God-hu uevego na Iesu Kerisoˈo gemuoro jevëˈëro hesirire ajiomoˈirodohoje.
15 Ae rahu a duvahonöˈe uehorovarue aribövi javuëˈoho naehu uëvodëhi ëhi uehorovonövoˈejo. O jemëhu jö gö uehorovëˈiroho God-ro ëho röjëhiˈiramu gaˈaˈaruje jemë bogo eni jëvoˈiramu.
16 Ëhi jiëˈego Keriso-are jö ejahobe rovaroho ëhi ejahobe vaˈejo. Ëhi jiëˈoho iae maeje.
17 Nasi ö muenoˈe jemë gemuoro bimuvoromo naehu ëˈajëhi ëhi ëˈonövore. Noehu öri mare jijiharuëhi ëhi jijiharue aribövioho gë avohoromo jemëˈo ëhi ëˈore.
18 Röhu ave jöho majae ahoˈo majëhiˈi hijodoho huë vavaene bogo biseˈo vaduˈoho baeromo röhu maho majëhiˈirögoro ëˈe. Ae ahoˈobëhe mu sisë vaebe jijihoromo ëhuro Kerisohu korosire guomade jöho ahanovoruomajeje.
19 Ahanovoromo röhu noehu God börömoho hö uehorovaruëhi ëhi jabumëro jabesi sinohuremu nimajoho börömoho hö uehorovoruomajeje. Javojiˈe muoho vaeromo mae höromo nimoronimorohëˈi jijihoruomajeje. Ave saˈa hesi muohemu uehorovoruomajeje. Ëhuˈëro jiëˈëro vëniˈe örire vaˈo hesi jioruome.
20 Jabumë ëhi jiëˈe aribövie jioruome röhu nosi öri ariˈoho bogo aveho jioˈi öˈidöre jie. Öˈidöre jiëˈego no raromoromo muebejarueje Bada Iesu Keriso no maro bamavuaje ahuro öˈidöre jioromo rueröhego.
21 Rueromo mue bövie biseˈe ruahöˈöˈamoröhe darugoho baeromo nosi sino hahoˈe uˈuhavuajoho avohahuoˈiramu gorosovoromo hesi sino hahoˈo mabëhe jiajëhi ëhi mabëhe javuoˈamoˈëˈe.

4

Noehu uehore gemu baeromo nimorohoromo mu maemu uehorovoˈiröhe jöhoje.

1 Ëhuni nasi ö muenoˈe Badare öroro ëhi uehorovoromo biririvoromo riravore. Na jemesi örire dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovëvego jemesi jöëni vavaenegajeje. Na jemesi jöho

uehorovoromo huë mabëhe jevë'ëro nimoroho avohajeje. Ëhuni na jemesi örire uëve: Nasi ö mueno'e biririvoromo riravorëjo.

2 Naro Euodia jasi örire uave. Syntyche jasi örire uave. Badare magonahe gemuoho jëvaje ëhuni uehore gemu baere.

3 Röhu ja na'o mue gemuoho mae vaejanue ae javë'ego naro ave jöho jasi örire uave. Ëmagonaho niö'ioho ajëmijego gemuoro avoho ari'iro. Ëhesi bëhoho ë magonahoho jaburo na'o gemu mae bimuvoromo God-are jö ma hesi muoho biririvoromo vaejareje. Jaburo Clement'o na'o mu vaejarue aribövi ioro'iorohu'o ëhi ë'areje. Jabesi ihoho mae raromemu raromo'iröhe ö'idöre jiaje surire ë jajivo'amë'eje. Ëhuni ë magonaho niö'ioho ajëmine.

4 Röhu jemë ae aho'o Badare ae gemuoho jëvaje majae ëhi nimorohonövore. Röhu maho uëve: Nimorohorëjo.

5 Ma-sanuovoromo ae aho'obëhe jabesi öroro huë mae baejëvore. Badahu rueröhe majaho dunove.

6 Bövi bise'o rovë'iroho nadi nurunurumo'irögoro a'i God-hu ajëmijajoho huë mae uavë'i ëninamiromo jemesi huë vavaenoho hesi öroro majahinövore.

7 Jemëhu ëhi ë'ë'oho God-are sanu'e mahuro noehu uehorovarue sanu iosiramijajohuro ëhuro jemesi uehoroho dë vövöbajo'oho duohëho'iramu sanuovëho'ë'e Iesu Keriso'o gemuoro jëvë'ëro.

8 Nasi ö mueno'e ijo tugoho'i jöho uë'ië'e. Aviëhi jië'e muohemu uehorovore. Jö mae ataruohuremu a duvahonö'e vaejarue muemu ahorirëro vaejarue muemu ajiro raromarue muemu dë vuëvo'e muemu aji ma'e muemu huë baejë'e muemu mu rabe rabe ma-maemu jiajoho rabe rabe noehu mae uehorovaruoho ë muohuremu uehorovonövore.

9 Naehu rabe rabe röjëhijamu o vaejamu jemëhu garomo heromo baejarijoho ëhi jië'e muohuremu vaenövore. Ëhi ë'ë'oho God jö sanu'e bojamuijaje ahuro jemë'o hi'ë'e.

Philippi ekaresiaehu huë baeromo Paul-are örire suvuoro bamahamu Paul-hu mabëhe uëvade jöhoje.

10 Bada'o gemuoro jevë'ego na nimorohevo avohe ë hesi bëhoho jemë majae bisemu ëgo'o bogo ajemijarijoho avevejö'e röhu maho uehorovevoromo huë baejevarijohuni. Iae jemë na uehorovevobe rovarijeje röhu huë baejevo'irarije öroho bogo biroharijeje.

11 Na bogo uve: Jemë nasi huë vavaenoho bogo gevanovarije höromo bogo ëhunioho jajive. A'i huë mae o huë sisë rovë'oho na uvajeje: Na rabe rabe jevajoho iae eni höjo. Ëhi jië'e uehoroho iae na avoho baejë'e jeve.

12 Bövi bise'o bogo eni jevajoho o marohë'e mae jevajoho
iae na gavë'e jeve. Eni da'uegë'oho o hömevë'oho bövi bise'o
marohë'e mae jevë'oho o inömo rumo'e jevë'oho o diehi
jevë'oho naro uehorovoromo uvajeje: Na iae eni jevajëjo.
Ëhi jië'e uehoro hesi bëhoho birohë'e jeve.
13 Keriso biriri bojemaje ahuro ajemijë'ëro ëhuro mae o
sisë rovë'oho na biririvoromo nami'irodoho eni jeve.
14 Röhu nasi huë vavaeni ajemijarijoho ëho iae mae
ë'arijeje.
15 Röhu Philippi amo rajohumë jemë'o iae gavarijeje. Na
urimë'i aevoromo Keriso-are jö ma majëhibe juvodevare
evare naro jemesi sa'aho Macedonia vuonugo'i va'amu
ekaresia ioro'ioroho bogo ajemi'i jemëremu ijo bajo su-
vuoroho bojemiromo huë maho mana baejarijeje.
16 Röhu jemesi sa'aho bogo vuonugo'i a'i Thessalonica
amore va'o hijamu evare na bogo eni jevo'ego jemëro
suvuore nasi örire nugö'ö'i arinövarijeje.
17 Na bogo suvuoroho nahoromo ëhunioho uë'i a'i na nege
jemëro suvuore bojemego ëhuro ijonö God-hu suvuoro mana
jemesi örire bojëmi'iröhoho bövi mae jiëhoröhego.
18 Epaphroditus-ro jemesi suvuoroho nasi örire
barovadeje. Ëhuni uëve: Jemesi suvuoroho iae na baejë'e
jevajëjo. Iae eni höjo. Marohë'e mae höjo. Jew rajehu mi
God-are örire suvuoro bojami'i anoromo vënire buejaho'ego
God-hu ridi heromo vuëvonövadëhi jemesi suvuoroho ëhi
jie. God-ro garomo suvuoroho nimoromo huë mae jiajeje.
19 Röhu jemë rabe rabe bogo eni jëvamu gëvë'oho jemë Iesu
Keriso-are ae gemuoho jëvë'ego nasi Vavuohuro iae ajëmi'ë'e
hu daruge aje bövie bise'e bogo bise'o vadu'oho jië'ëro.
20 Röhu na nege God nosi Vavu hesi ihoho ioro'iore gemu
dö maro jiobe va'oröhego. Iae mae.

Paul-mëhu ijo tugoho'i jejëmijare jöhoje.

21 Röhu God-are aribövie Iesu Keriso-are aganoho
aho'obëhe jejëmijajë uëre. Christian ö mueno'e na'o gemu
mae arijaruohuro jemesi örire jejëmijö.
22 God-are aribövie aho'obëhe jemë jejëmijö. Röhu Rome a
börömo hesi osare raromarue God-are aganoho jaburo bövi
maho jejëmijö.
23 Bada Iesu Kerisoro jemesi aru'ahohu'o jioromo huë
baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

COLOSSIANS

Paul-hu Colossae ekaresia jejëmijade jöhoje.

1-2 O asë'e God-are aribövi Colossae amore raromarujo-
humë biririvoromo Keriso uehorovaruje ö mueno'e jëve
hu'o gemuore bimuvorovë'ëro. God-ro nimamu Iesu Keriso-
are apostle jevë'ëro Paul na'o nosi öho Timothy'o noro
jemesi örire jejëmijö. No nague God nosi Vavuohuro huë
baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego.

Paul-hu Colossae ekaresia jabesi jöëni uehorovoromo God rajahiromo ëninamade jöhoje.

3 Jemëni uehorovoromo pari vaejë'iroho noro God nosi
Bada Iesu Keriso-are Vavu hesi örire huë mae uavarueje.
4 Rabëni hesi bëhoho iae no hejareje uvavamu: Colos-
sae aribövioho jemëro Iesu Keriso mae uehorovë'i God-are
aribövie aho'obëhe huë baejëvaruje höjo.
5 Jemë ëhi ë'aruje hesi bëhoho jemëro uvarujeje: Huë
mae bae'iröhe ajoho ö'idöre rune vaejahuë'e höromo raro-
moromo muebejarujeje ijonö biroho'irarijëro. Ëhi mae
biroho'irarije jöho mami'e aehu Keriso-are jö ma hesi bëhi
mae majëhijarevare evare jemë hejarijeje.
6 Jemesirire jiajëhi ëhi sa'ae aho'obëhe maja rojomajire
beva'ajire ë jö maho majëhijego ae aho'obëhe ejahuobe
marëbe va'ajeje. Ëhi jië'e mu maho jemesirirohu'o rumor-
ovë'eje. Jemëhu jö heromo God-are huë ma baeromo hesi
bëhi avoho hejarije majare evare aevadeje.
7 Epaphras-ro ë jö maho aevo'i jemë majëhijadeje. Epa-
phras noro uehorovarue aëro jië'ëro no'o bimuvoromo
Badare muoho vaejahajeje. Huro no'o röromo jemesirire
muoho biririvoromo ajëmijajeje.
8 Huro uövuadeje: God-are Aru'ahëro jemesi dë
vövöbajo'oho huotovëhë'ëro ae huë baejëvo avoharuje
höjo. Jemesi jöho ëhi majahuijamu hejareje.
9 Iae ëhuni jemesi jö hejarevare evare no aevoromo jemëni
God-are örire uehorovobe rovaroho jaruvoho ëhi gemuoho
ë'obe va'arueje. Ëhi ë'obe va'oromo noro God uavarueje
huro jemë avohëvego hesi Aru'ahehu simano ma boja-
muijaje ëhi jië'e simanoho jemë'o mabëhe baeromo mue
aho'obëhe avoho garomo ëhuro ga barë'irarijego God-hu
diehi nimajoho.
10 Ëhuro huhu nimajëhi jemëro ëhi vaejego Badaro jemë
gëromo vuëvo avoho'iröhego. O jemë mu mae bövie bise'e

vaeromo God bisemu gavarujoho gabe vaˈojuvo ijonö ga avohoˈirarijego.

11 Röhu God-hu aji mare hiromo bojamuijaje biriroho ëho jemëro bövi mae bae avohoromo ëhuro huë mae huë sisë rabe rovego nimorohëˈi biririvoromo mae riravoˈirarijego.

12 Mae riravoromo Vavuoho huë mae uaˈirarijego rabëni huro jemë avohëvamu hesi aribövіehu ajiˈe öri ariˈere vaˈo raromoromo mae baejaruëhi ëho jemëˈo baeˈirarijoho eni jëvëˈëro jiëˈëro. Iae ëhuni no God ua gavarueje.

Keriso ahoˈobëhe iosiramuiˈamaje a hesi aharire javuaje jöhoje.

13 Iae mae. God-ro no ajamuiromo ramoramo hesi vöröre raromaroho jiovahuoromo rinaguoromo hesi Harihu mabëhi hesi aharire ramuëˈeje.

14 Ramuëˈego hesi Harihohuro iˈuˈe mu sisëho tugo-hahuoˈi hesi sasohëˈe mu maho jiovahuoromo sisëho muˈuvahuadeje.

15 Sisë muˈuvahuade aho Keriso God bogo gavarue a jiajëhi hu ëhi jiëˈëro no hu garomo uvarueje: God ëhi höjo. Hu Murioho jiëˈëro God-hu bamade bövioho biseˈoho iosira-muiˈamoromo hu simanohoje.

16 Ëhesi bëhoho God-ro Keriso uavamu huro bövioho biseˈoho avohoˈamadeje. Öˈidöre jiajohuˈo saˈare jiajohuˈo nunehu gaˈamaruohuˈo bogo gaˈamaruohuˈo simano vaeruomaje aruˈaho masijohuˈo vörö baeruomaje aruˈaho masijohuˈo ahoˈobëhe God-ro uavamu avohoˈamo barëjadeje hesi muebeˈamorohëni.

17 Bövi biseˈo bogo bamadevaroho Keriso hu urimo jiadeje. Huro ahoˈobëhe mueberomo maˈeno titimajeje.

18 Hu ekaresia nosi simanohoje no ma-hesi övo duruajoˈe javuëˈëro. Hu ekaresia nosi bëhohoje. Hu aevoˈi guomoromo riˈöjadeje ëhuro ahoˈobëhe iosiramuiˈamoromo huro urimo nuniroho jioröhëni.

19 God-ro nimamu Kerisoro hesiro daruge uehore bövie biseˈe bae barëjëˈeje.

20 God-ro ëhi nimëˈëro uvadeje: Na negajëjo Kerisoro ahoˈobëhe nasinö sö rovego naˈo huë mae jioruomoröhego. Kerisoro korosire iromoromo köe rueromo guomego ëhuro God naro buore vaeromo bövie biseˈe saˈare o öˈidöre jioˈamajoho avohoˈamego naˈo huë mae garorovëˈi raro-moröhego. Na ëhi negajëjo.

21 Röhu urimoho jemëro sisëˈi uehorovoromo sisë vae-jamu mue gö jëvëˈëro God-ariroho hahagu tariöˈörovëˈe jëvanovoromo God nu huodivaruje aribövie jëvadeje.

22 Jaruvoho bogo God nu huodivaruje aribövioho jëvoʹi aʹi God-ro hesi Harihoho nugöʹöjamu sino hahoʹe jioromo guomamu ëhuro God-ro jemë buore vaejëvoromo agane vaejëvadeje ëhuro jemë övövo rumoʹe jö sisë rumoʹe jëvoʹi ma-maemu jëvego vaʹo hesi nunire mae riravoʹirarijego.
23 Hesi nunire ëhi mae riravoʹi nëgëʹoho mae ue-horovaruje jöho ëhuremu biririvoromo uehorovore. Urimo ë jö maho heromo uvarijeje: Uʹemu Godʹo gemu mae raromoʹejarëjamu huë mae jëvobe rovadeje. Ëhi uehorovobe rovarijoho nadi vuonugore. Ëjö maho saʹae ahoʹobëhe maja rojomajire bevaʹajire aëro majëhibe jijiho barëjëʹejö. Röhu ë jö hesi muoho naro vaejajeje.

Paul-hu ekaresia ajëminövade jöhoje.

24 Naro jemë ajëmiʹirodëni viʹehi huë vavaeni bövi biseʹo baebe rovodoho huë mae jeve. Noehu Keriso'o röromo baeʹiröhe viʹehoho ëho naro ajamiromo nasi sinore baeʹi hirohajeje hesi sino hahoʹoho naehu uëvaje hesi bëhoho hesi ekaresiaho mae jëvoröhego.
25 Ekaresiae jemë mae jëvoröhego God-ro ekaresia ajëmiʹirode muoho nasi örire bojemijëʹeje. Bojemiromo uevëʹeje naro hesi jöho majëhi barëʹirodego.
26 Majëhiʹirode jöho urimo God-ro ae ahoʹobëhe subivëhobe rovadoho jaruvoho hesi aribövioho röjahuijëʹeje garöhego.
27 Ëjö urimo subivahuadoho God-ro hesi aribövioho röjahuiʹi nimadeje noro garomo uvoröhego: Ëjöho aji mabëhe jiëʹëro saʹa gö gö raje ahoʹobëhe hebe vaʹoromo ma-mabëhe raromoruomoʹajëjo. Ëjö hesi bëhoho Keriso jemëʹo jie. Keriso jemëʹo jiëʹëro ëhuʹëro uvarujeje: Uʹemu hesi aji mare ajio raromoʹejarëjo. Jöho ëhije.
28 Ëhuʹëro jiëʹëro Keriso-are jöho ae ahoʹo majëhijarueje. Majëhiromo simane ma-mae uehorovoromo ae ahoʹobëhe röjëhibe jijiharueje jö bëhoho heromo avoʹavoho uehorovoruomoröhego. Avoʹavoho uehorovobe vaʹoromo ëhuro ae gemu gemu ahoʹobëhe Keriso-are ae gemuoho jioromo a duvahonöʹe God-are nunire riravoröhego.
29 Ëhi mae riravoröhego ëhuni naro Keriso-are darugo bövi maho baeromo biririvoromo mu börömo böröme vaemu vaeromo hesi jöho röjëhijajeje.

2

Sareriʹe jö bogo ejëhoʹi Keriso-are jöhemu mae ue-horovoʹiröhe jöhoje.

1 Röhu na nege jemëro ave jöho ga'irarijego. Na muoho
bogo bise'o vadu'oho vaejajeje ëhuro jemë'o Laodicea
amo rajohu'o nasi nu ano'o bogo gevarue a ioro'iorohu'o
ajëmi'irodëni.
2 Naehu mu vaejaje hesi bëhoho na nege jemesi dë
vövöbajo'ohu'o jabesirohu'o biririvëho'iröhego. Jemë'o
jabu'o huë baerovoromo rajahirovo'irarijego. Jöho avoho
heromo ëhuro mae uehorovoromo uvo'irarijego: Jöho bogo
sareri'ehu jio'i ma-mae gemu höjo. Ëhuro God-hu urimo
subivëhade jö hesi bëhoho Keriso-are jöho ga'irarijego.
3 Ae rahu Keriso-are bëhi gavë'oho ëhuro God-are nuni
aji'e uehoro maho börömo mae biroho'anue. Ëhuremu jio'i
biroho'irane öre gö bogoje.
4 Na Keriso-are jö ëhi uëvaje hesi bëhoho ae göëro jemë sar-
erëmiromo vuëvo'e jöho majëhijego mae höromo ejëhojöëni
uëve.
5 Röhu na rori'o hi'i röhu nasi uehoroho aho'o jemesirire
jie. Ëhuro na jemë'o jevanove. Jemë'o hijanovoromo
gavaje jemë biririvoromo gemuore riravoromo Keriso mae
uehorovego gëromo nimorohajeje.

Keriso-are ae gemuohuro javuë'ëro ëhu'ëro bövi bise'o eni javuego mae raromarue jöhoje.

6 Röhu jemë aevoromo mae uehorovoromo uvarijeje:
Iesu Keriso iae nosi börömoho höjo. Aevoromo hu mae
uehorovarijëhi ëhi uehorovoromo hu'o gemu mae raromo
jijihore.
7 Ije ö'e dirumu'ëro bibivajëhi o javu öbehu bibivo'amajëhi
ëhi Keriso-are jöro dirumunö'e io'amoromo bibivo riravore.
Ëhi'oromo röjëhijamu hejarije jöho biririvoromo mae ue-
horovobe hesi öroro mabëhe uabe va'ore.
8 Röhu aehu ëma sarerëmiromo uëvaruoho: Aveho nuni
aji'e jö böröme hö uëvaruoho nadi ejëhoromo guaroho
rireromanovore. Jabuhu atarue jöho ma-aëro jabesi ue-
horëro avohobe rovë'eje. Ave sa'a hesi jöhemu jië'ëro ëhuro
Keriso-are jöho ahajeje.
9 Ëhuni jabesi jöho nadi ejëhore. Ëhesi bëhoho God-hu diehi
jiajoho iae Kerisoro hesi sino haho'ere bae barëjë'eje.
10 O aru'aho mue gö gö jemëhu baejöro God-hu nimajoho
iae eni bae barëjë'e jëve Keriso-are ae gemuohuro jëvë'ëro
Kerisoro simano vaeruomaje darugo'e aru'ahe gö gö aho'o
taemëvo'i huro gemuëro dö maroho jië'ëro.
11 Jemë Keriso-are ae gemuohuro jëvë'ëro ëhu'ëro jemesi
sino sisëho tarivëhanovë'eje. Ëhesi bëhoho bogo ma aehu

Jew rajo muoho vaeromo sinoho tarivëhamu ëhuro God-are aribövie jëvoˈi aˈi Kerisoro jemesi sino hesi mu sisëho tarivëhëˈeje God-are aribövie jëvoröhego.

12 Jemë bapataeto vaejarijevare evare Keriso guomamu hure bamarohuro ëhuro jemesi uehoro mamioho huˈo gemu mae guavëhëˈeje ioroˈioremu barëjëhoˈiröhego. Röhu God-ro darugoho bojamamu Keriso guomoromo riˈöjadeje. Ëdarugoho jemëro mae uehorovoromo ëhuro Keriso'o gemu mae riˈöromo uehoro iˈoho baejarijeje. Bapataeto vaejarijevare ëhi jëvadeje.

13 Urimoho jemë mu sisëhemu uehorovonövarijeje. Mu sisëhemu uehorovoromo bogo Jew rajehu jëvoˈi saˈa gö rajëro jëvëˈëro God-are jögoroho bogo baejëˈëro ëhuˈëro jemesi dë vövöbajoˈoho vuovëvanovadeje. Jaruvoho God-ro jemë Keriso'o gemu mae ajëmamu iˈovoromo riˈöromo uehoro iˈe baejëˈe jëve. Röhu God-ro nosi sisëho ahoˈo uehorovoromo vuonugahuëˈeje.

14 Urimo huro hesi jögoroho bojamuiromo uövuadeje: Ëhi ëhi ëˈorëjo. Bogo ëˈëˈoho iˈue baeˈaˈarujëjo. Ëhi uöromo gavade noro ë jögoroho ahamu gagorovo nosi ihoho jajivoromo uvadeje: Jabumë mu sisë ëhi ëhi vaejëˈëro iˈue bae hesi jioruomajëjo. Ëhi ëˈëˈëro Keriso korosire guomadevare God-ro nosi sisëho uehorovoromo vuonugoromo nosi mu sisë jö surire jiajoho Keriso'o korosire ano taemoromo muˈuvahuadeje ëhuro mae javuoröhego.

15 Röhu majae gemuore Keriso korosire guomamu ëhuro aruˈaho sisë ihe gö gö saˈa bövi biseˈo muebeˈamarue jabesi darugoho God-ro ruahöˈöˈamoromo roriˈo ujuoho ruruhöˈöjadeje. Ruruhöˈöromo ë sisë aribövioho söromo a nunire rovadeje ae ahoˈobëhe garöhego God-ro jabumë ruahöˈöjëvëˈe jiego.

16 Vöröˈe aruˈaho sisëhu ave saˈare muebejëvoruomadoho ruahöˈöjëvëˈe jiaje ëhuni aehu ave saˈa hesi jögorohuremu uehorovoromo uëvaruoho: Ëioho jovoho bogave iˈirarijëjo. ËJew rajo maja börömoho vadune göro göro manaere göro göro hurae göro göro ëhi rovego ëhi ëhi vaenövorëjo. Nosi jögoru bogo ejahuëˈoho sisërëjëvoˈajë uëvaruoho nadi ejëhore.

17 Ëhi jiëˈe jögorohuro ëhuro God-are mu maehu rueˈiröhoho ëho no ma-sisëˈi sisëˈi maja aruˈahonöˈe gavarueje. Aˈi Keriso gavëˈohuro ëhuro ë mu ma hesi bëhoho gavarueje.

18 Ëhuni aehu sarerëmiromo uëvaruoho: No niaˈovoˈiraeromo mu masijo masije gavëˈëro ëhuˈëro a

masije javuajëjo. Ëhuni uëvaruëjo: Jemesi arijo'arije taemorovorëjo. Aneraho uvene aho röjëhinövorëjo. Nosi jö bogo ejahuarujohuni sisëro va'a'arujë uëvaruoho nadi ejëhore. Ëhi jië'e aribövioho sinehu nimaje mu sisëho uehorovoromo ma-döhemu nimoronimorohë'i jijihoruomajeje.

19 Bogo biririvoromo Keriso mae uehorovoruomajeje. Röhu Keriso hu simanoho jio'i no hesi övo höru'oho javue. Hu simanoho jië'ëro muebejavuego övo höru'oho jarömi umuogëro darugoho baerovoromo gemuoro bimu-vorovoromo God-hu ëhi ë'ojöro nimadëhi ëhi vaeromo böviraebe va'arueje. Ëhi jië'ëro Keriso nosi simanohoje röhu ë sisë aribövioho bogo biririvoromo simanoho Keriso'o gemuoroho bimuvorovoruomajeje.

Keriso'o gemu mae vuovanovoromo mu mami vuonugo'i hu'o gemu mae ri'öromo mu i'o baejare jöhoje.

20 Röhu jemë Keriso'o gemu mae bimuvoromo vuovëvamu ave sa'a hesi mu jöho barëjëhadeje. Sa'a mu jö barëjëhadoho röhu jemë rabëni ave sa'a hesi mu uehorovarijoho bogo vuonugë'e ëhi gemuoho raromo jijiharujeje. Jemë rabëni aviëhi jië'e jöho ejëharujeje:

21 Aveho nadi ma'enorëjo. Ëho nadi irëjo. Aruëroho nadi rëhorëjo.

22 Ëhi jië'e jögoroho ma-i hesi jögore o inömo hesi jögoreje. I ijë'oho barëjajeje. O inömo baeromo mu vaejë'oho ëhuro ma-sisërë'amajeje. Ëhi sisërë'amoröhe inömo bövi bise'o hesi jögoroho ma-aëro bojëmiromo röjëhiruomajeje.

23 Röjahi'iramu uvo'a'anue: Jabesi jöho nani simano ma'e jöe höjo. Ëhesi bëhoho jaburo uvarueje: Uehore aho'o bojamiromo aru'aho masijoho uvene aho röjëhinövorëjo. Arijo'arije taemorovonövorëjo. Sino haho'oho ijumor-ovonövorëjo. Röhu jabesi jöho ma-döemu maeje. Ejëhë'oho bogo ëhuro sinehu nimaje mu sisëho aharueje.

3

1 Röhu Keriso guomoromo ri'öjadohu'o gemu mae ri'öjë'e jëvaje ëhuni Kerisohu God-are övo manö böröme hijajire döre jiaje muoho bövioho bise'oho ëhemu uehorovore.

2 Nadi ave sa'a hesi mu sisëho uehorovo'i döre jiajohemu ëhemu uehorovore.

3 Jemesi mu sisë hesi darugoho ioro'ioremu barëjëhë'eje. Ëhuro vuovëvanovë'eje. Jemë vuovëvanovamu Keriso'o bimuvorovë'ëro jemesi darugo i'oho God-arire gurihijë'eje.

4 Ëhiˈobe vaˈojuvo hujeji Keriso darugo bojëmijaje
aho vaˈorahoro rueˈëˈe. Rueˈiramu evare jemëro huˈo
vaˈorahoro riravoromo hesi ajoho gemu mae baeˈaˈaruje.

Mu mami vuonugoˈi mu iˈo vaenövoˈiröhe jöhoje.

5 Ëhuni sinehu nimaje mu sisëho muˈure. Öehu jiji-
hanovarujoho vaˈinumiˈe mu vaejarujoho jemesi dëre ue-
horo sisë riˈöjego nimarujoho ëhi jiëˈe muoho muˈuˈamore.
Röhu avare inömemu nimaruje muoho muˈure. Avare
inömemu nimarue mu hesi bëhoho God dejonö bamoˈi inömo
sisë nuninö bamarue muohoje.
6 God-are jö bogo eruomaje aribövioھuro ëhi jiëˈe mu sisëho
vaeruomajego ëhuni God-are vöröھuro jabumëni rueˈëˈe.
7 Urimoho jemëˈo ëhi jiëˈe aribövioھuˈo gemuore jiji-
horomo ëhi jiëˈe mu sisëho vaenövarijeje.
8 Röھu avevejöˈoھo aviëھi jiëˈe mu sisëھo aھoˈobëھe
vuonugore. Dë vörönimarujoھo vöröˈiraejarujoھo uehoro
sisë baejarujoھo ëھi ëˈarujoھo vuonugore. Ae gö jabesi
iھo ijumarujoھo javojiˈe jö sisë atarujoھo bogave jemesi
jöˈoroھo suorovoˈi.
9 Nadi göëro göھo sareramirovore rabëni hesi bëھoھo
uehoro mami jëvoˈego mu sisë vaenövarijoھo vuonugoˈi
10 uehoro iˈe baejëˈe jëvaje. Ëuehoro iˈoھo God-ro
aevoromo bojëmadeje. Bojëmijëˈëro ë uehoroھo huro
avoھëھobe vaˈajeje huھu uehorovajëھi ëھi uehorovojöro
ëھuro jemëro huھ avoھo gaˈirarijego.
11 Uehoro iˈëro jëvëˈëro jemë bogo aھo adovoromo
uvoˈaˈaruje: Jew rajoھo gö javuoˈi saˈa ioroˈioro rajoھo gö
javuajëjo. Jew rajo mu vaeromo sino tarivahuëˈe aribövioھo
gö javuoˈi sino bogo tarivahuëˈe aribövioھo gö javuajëjo.
Huë gö aribövioھo o roriˈere aribövioھo gö javuajëjo. O ae gö
jabesi muemu vaejëھarue aribövioھo gö javuoˈi nosi nimoro
mu vaejarue aribövioھo gö javuajëjo. Ëھi jiëˈe muoھo iae
barëˈi jemë ae aھoˈobëھe Keriso-are aribövie gemuoھo jëve.
Huھ ae aھoˈobëھe jemesirireje.
12 God-ro jemë hesi baejëvëˈëro jemë hesi aribövi maemu
jëvego huro jemë dë vövöbajoˈe aھoˈo uehorovëvajeje. Ëھuni
huë baeromo a ajëmiˈirarije muoھo baere. Nadi sivuoھo
uehorovoromo bövioھo riravoˈi ma-sanuovoromo muoھo
vaere. Ae göehu huë sisë bojëmijëˈoھo biririvoromo ma-
nunëremu ga taemore.
13 Göëro göھo garomo nadi nuoھo huodivorovoˈi jabuˈo
ma-raromore. O uvëˈiroھo: Ae göëro mu sisë vaejade hö
uvëˈiroھo göëro gö hesi sisëھo uehorovoromo vuonugore.

Badahu jemesi sisë uehorovoromo vuonugadëhi jemë'o ëhi ë'ore.
14 Ëhi jië'e muoho vaejë'i röhu ave muohuremu avoho ma'enore. Göëro göho dë vövöbajo'e aho'o uehorovore. Dë vövöbajo'e aho'o uehorovë'oho mu mae aho'obëhe avo'avoho vaenövo'aruje.
15 Röhu Kerisoro ajamuijego nosi dë vövöbajo'e mae javuego gemuoro mae raromarueje. Jemëro ëhi gemuoro mae raromo'irarijego ëhuni God-ro gagovëvadeje sino haho'e gemuoho jëvojöro. Ëhuni ë muohuremu nunoro bamoromo uvore: No muoho ëhi ëhi vae'ejarëjo. O God-hu suvuoro gö gö bojëmijajoho nadi ëma nunëremuoho ga'i uvore: God-ro suvuoro mabëhe bojamuijë'e hö uvore.
16 Röhu Keriso-are jöho mabëhe jiaje ë jöhuremu uehorovore. Ëjöho uehorovoromo simano mae bae avohoromo öroho röjahirovoromo jögore mamirovore. Ëhi'oromo uvore: God-ro mae vaejavuajë uvë'i Psalms surire jajivare jöho God rajahi'iröhe jöho Aru'ahehu bojëmaje jöe gö gö iore.
17 Jemë jö atë'oho mu vaejë'oho o rabe rabe ë'ë'oho God Vavuoho Bada Iesuare ihore huë mae uavë'i mue aho'o Bada Iesuare ihoro vaenövore.

Aehu diehi avo'avoho garorovo'iröhe jöhoje.

18 Röhu vaboroharo jemesi baru jabesi jöho ejëhonövore. Jö ejëhë'oho iae maeje jemë Badare magonahëro jëvë'ëro.

19 O baruoharo jemesi vaboroho rajëhire. Rajëhiromo nadi sisë'ioho vaejëvore.

20 O aboji harihu'oharo jemesi vëmu vavu'o jabesi jöho aho'o ejëhonövore ëhi ë'ë'oho Badaro nimaje jiaje.

21 O vëmu vavu'oharo aboji harihu'oho nadi huë sisëho bojëminövore. Huë sisë bojëmibe va'ë'oho jabesi uehoroho u'uhëho'ë'e.
22 Ae gö jabesi muemu vaejëharuje aribövioharo jemesi masijoho ejëhonövore. Nadi ma-döemuoho ejëhorego jemesi masijohuro jemë gëromo mae uehorovëvo'irögoro a'i Bada uehorovoromo jabesi öroro uhohu'o mae ejëhonövore.
23 Ejëhoromo mu rabe rabe vaejë'oho uvore: Bogo maa jabesi muoho vae'i na Badare mue vaejajëromo dë vövöbajo'e aho'o avoho uehorovoromo muoho vaere.
24 Mu ma vaejë'oho Badare aribövіehu bae'iröhe suvuoroho huro jemë'o mana bojëmi'ë'e. Ëhuremu uehorovore. Ëhesi bëhoho ae gö jabesi mu vaejë'oho ëhuro Keriso jemesi bövi hesi muohu'o vaejarujeje.

25 O mu sisë vaejëˈoho ë mu sisë hesi manaho baeˈaˈaruje.
God-ro bogo gö nimoˈi gö bijönimoˈi aˈi ma-gemu ue-
horovavuajeje.

4

1 O simano vaejaruje aribövioharo jemesi muemu
vaejëhoruomaje aribövi jabesi öroro avoˈavoho vaejëvore.
Uvore: Bogo jabumëremu aˈi noˈo Simano Vaejavuaje Ae iae
öˈidöre jiajëjo.

Biririvoromo God-are örire jö jövoromo mu avoˈavoho vaenövoˈiröhe jöhoje.

2 Röhu God-are örire jö atëˈiroho nadi uˈuvoˈi aˈi biririvo-
romo nune jioromo hesi öroro mabëhe uaromo jöho atore.
3 God-are öroro jöho atoromo röhu nosi jöëni
ëninamirego huro nosi öroho jiovahuoˈiro no Keriso-are jö
subivahuadoho ae huruoho majëhiˈiröhe. Ëjö majëhijajohuni
ëhuni aëro savoji gagore baˈamevëˈëro hijajeje.
4 Ëninamirego na ë jö hesi bëhoho avoˈavoho huruoho
majëhiˈiro aëro ma-mae heruomoröhe. Naehu ëhi ëˈëˈoho
iae maeje.
5 O Keriso-are jö bogo heruomaje aribövioھuˈo gemuore
raromëˈiroho simanoho avoho uehorovoromo jabuˈoho
raromo jijihore. Jabuˈo raromoromo röhu majae eni jiamu
gavëˈiroho nadi ëma raromoˈi aˈi biririvoromo jabesi öroro
avoho ajëmire.
6 Röhu jemëhu jabuˈo jö atëˈoho jemëro vuëvoˈe jö mahemu
atore. Ëhi jiëˈe jö atëˈoho ëhuro heˈirarije aëro Keriso-are
jö bëhoho heˈi uë gëvamu hejëˈoho ae gemu gemu avoho
majëhibe vaˈaˈaruje.

Ijo tugohoˈi jejëmijare jöhoje.

7 Tychicus-ro öˈoromo naehu rabe rabe ëˈaje jöho
majëhiˈiramu heˈaˈaruje. Hu nosi huë baerovarue öeje.
Hu noˈo bimuvoromo Badare muohemu vaejahajeje.
8 Ëa naehu nugöˈöˈiëˈaje hesi bëhoho huro öˈoromo jöho
majëhijego noehu diehi raromarue jöho jemëro hejego dë
vövöbajoˈoho mae jëvoröhego ëhuni nugöˈöˈiëˈe.
9 Röhu Onesimus-ro Tychicusˈo gemu mae öˈëˈe. Ones-
imus nosi huë baerovarue öhuro jiëˈëro biririvoromo Keriso
mae uehorovajeje. Hu jemesi ae gemuohoje. Tychicusˈo
Onesimusˈo niöˈiro noehu rabe ëˈaruoho majëhi barëˈiramu
heˈaˈaruje.
10 Röhu naˈo savoji gagore hijaje aho Aristarchus-ro jemesi
örire jejëmije. O Mark Barnabas-are muenohuro jejëmije.

Röhu Mark ö'ë'oho jejamiromo uare: Nosi osaro ro hijëjo. Ëjöho na mami'e bojëmamu gavarijeje.

11 Röhu Joshua iho göho Justus hu'o jemesi örire jejëmije. Aristarchus o Mark o Joshua ë Jew rajoho niö'i gemu jaburo sivue na'o bimuvoromo God-hu muebejaje öri ari'o hesi muoho vaejarueje. Vaeromo ma-mabëhe ajemijë'ejö. Jew rajo ioro'ioroho bogo ajemijarueje.

12 O Epaphras jemesi ae gemuoho Iesu Keriso-are mu vaejahaje ahuro jemesi örire jejëmije. Huro jemesi jöëni börömo mae biririvoromo God-are örire ëninamijajeje huro ajëmego jemëro a duvahonö'e biririvoromo riravoromo hesi jöho uhohu'o ma-mae hö uehorovoromo huhu rabe rabe nimajëhi ëhi ejaho barë'irarijego.

13 Ëhi ëninamiromo mu börömo böröme vaejajeje jemë'o Laodicea amo rajohu'o Hierapolis amo rajohu'o ajëmi'iröhëni. Mu böröme vaejamu gavë'ëro naro majëhije.

14 Röhu oso muebejaje ae nosi huë baerovaruoho Luke o Demas jabu niö'iro jemesi örire jejëmijö.

15 O Laodicea raromarue Christian ö mueno'ohu'o jejëmijode höre. O Nympha nasi Christian ma'ine o hesi osare ro gagovoruomaje ekaresiahu'o jejëmijode höre.

16 Röhu ave surire jö baeromo adahë'iroho suroho nugö'öromo Laodicea amo rajoho uërego jabu'o adaho'irovo. O naehu Laodicea amore nugö'öjode suroho jabuhu jemëni nugö'öjë'iroho jemë'o ëho adahore.

17 Röhu Archippus uare: Badahu bojamade muoho avo'avoho uehorovoromo vae barënëjo. Ëhi uane.

18 Röhu ave jöho naro nasi övëro jajive gare. Paul naro jemesi örire jejëmije. Na savoji gagore hijaje jöho nadi rumonimore.

God-ro jemë huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

1 THESSALONIANS

Paulʹo hesi aribövіohuʹo jabuhu Thessalonica amore raromarue ekaresia jabesi örire jejëmijare jöhoje.

1 O asëʹe Thessalonica ekaresiaho Paul naro Silvanus-ro Timothy-ro ave jöho bamëhö. Jemë God Vavu hesi o Bada Iesu Keriso-are ekaresiaëro jëvëʹëro Thessalonica amore raromarujoho noro jemesi örire jejëmijö. No nague God-ro huë baeromo ajëmijego maro raromoʹirarijego.

Thessalonica ekaresia aribövіehu biririvoromo God mae uehorovoromo raromare jöhoje.

2 No God-are örire jö atëʹiroho no jemë ae ahoʹobëhe uehorovoromo jemesi jöëni majae ëhi God huë mae uavarueje.

3 Nosi Vavue God-are örire ëninamijëʹiroho noro ave jöho uehorovarueje. Jemëro Keriso mae uehorovoromo ëhuro mu maho vaejarujeje. O ae gö huë baejëvoromo ëhuro iʹuʹe muoho vaejarujeje. O biririvoromo nosi Bada Iesu Keriso gaʹi muebemu muebejarujeje.

4 Nasi ö muenoʹe noro garomo uvarueje: God-ro hesi dë vövëbajoʹo uhohuʹo jemë rajëhijaje höjo. Rajëhijajoho hesinö jëvoröhego uvëʹëro ëhuʹëro huro jemë baejëvade höjo.

5 Noehu ëhi uvarue hesi bëhoho urimëʹi noehu Keriso-are jö ma majëhijarevare evare no bogo ma-jöʹëremuoho ë jö maho majëhijareje. Aʹi no God-are darugohuʹo Aruʹahohuʹo baejëʹëro ëhuʹëro biririvavuamu jöho majëhijamu ma-burëro ejahuarijeje. Noehu jemesirire raromoromo jemesi jöëni diehi jiëʹe mu vaejaroho iae jemë gavaruje.

6 Röhu noʹo Badaʹo noehu raromo jijiharëhi jemëʹo ëhi gemuoho raromo jijihonövarijeje. O noehu Keriso-are jö majëhijarevare jemë gavarijeje huë vavaene jemesi örire rovamu. Röhu God-are Aruʹahohuro jemesi dë vövëbajoʹoho avohëhamu jemëro nimorohoromo jöho biririvoromo ejahuarijeje.

7 Nimorohoromo jöho mae ejahuamu Macedonia saʹare Achaia saʹare raromarue Christian aribövie ahoʹobëhe jemesi mu ma hesi jöho heromo uvoruomëʹeje: Ëʹego noʹo ëhi jiëʹe muoho vaejarëjo.

8 Ëhesi bëhoho jemëro mu mae vaejëʹëro ëhuʹëro Badare jöho jemesirire jioromo jemesi saʹae Macedonia rumorovoromo saʹa göho Achaia rumorovobe vaʹëʹeje. Röhu göʹo jemëhu God mae uehorovaruje jöho saʹae dinöʹe dinöʹe rumorovobe vaʹëʹeje. Rumorovobe vaʹamu ae he barëjëʹego no bogo röhu maho aho majëhiromo uëʹejo: Thessalonica

amo rajohuro God mae uehorovoruomaje höjo. No bogo
ëhioho uë'ejo.
9 Ëhesi bëhoho jaburo mami'e hejë'ëro jabesi ri'öromo nosi
jöho ae majëhiromo uëruomajeje: Paul-mëhu Thessalonica
amore aevoromo va'arevare ë amo rajohuro jabesi örire
mabëhe rajëhiromo baejëvare höjo. Baejëvoromo sareri'e
darugo rumo'e inömo masije höromo ëhemu uehorovoruo-
madoho vuonugo'i God darugo'e hijaje a ma hesi muoho
aevoromo vaeruomade höjo.
10 Aevoromo God-are muoho vaeromo hesi Harihoho mue-
bejare höjo huro ö'idöre jioromo rueröhego. Harihoho iae
Iesuoje. Guomamu God-ro ajamamu ri'öjadeje. Ri'öjë'ëro
huro no ajamuijajeje ëhuro vörö'e maja rovë'oho God bogo
dëho vörönimoromo i'uoho mana bojamuijego bae'i a'i mae
raromo'iröhego.

2

Paul-hu Thessalonica hiromo diehi mu vaejade jöhoje.

1 Röhu nasi ö mueno'e jemë'o gavaruje bogo noro ö'oromo
Keriso-are jöho majëhijamu ë muoho sisërëjadeje.
2 Urimë'i noehu jemesirire bogo ö'i Philippi amore
raromarevare evare ë amo rajohuro huë vavaene
bojamuiromo mu sisë vaejavuareje. Ëhi ë'aroho jemë
iae hejë'e jëve. Ëhi'amu noro jemesirire ö'amu jemesi
amo rajohuro nosi jöho bijönimoromo ri'öromo no'o
muorovo'ië'areje. Muorovo'ia'amu röhu nosi Böröme God-
ro ajamuijamu no bogo vuonugo'i biririvoromo hesi jö
maho jemë majëhijareje.
3 Ëhesi bëhoho aehu simano huotorovojöro mu jö
majëhijë'oho no bogo simanoho garaeromo sareri'e jöho
mae höromo jöho majëhijarueje. No bogo uehoro sisëho
baeromo jöho majëhijarueje. No bogo aho sarerëmi'i
nimoromo jöho majëhijarueje.
4 A'i God-are jöho mae majëhijarueje. Ëhesi bëhoho God-
ro no göromo uvadeje: No eni javuajë uvoromo hesi jö
maho nosi örire bojamuadeje noro majëhiröhego. Hesi jöho
bojamuijë'ëro ëhuni noro jöho avoho majëhijarueje bogo aho
heromo nimoroho'i a'i God nosi dë vövöbajo'o gövuajohuro
nimorohojöro.
5 Noehu jemë bogo mae bogo sanusanuëmiromo sareri
sareri'e jö majëhijaroho jemë iae gavarujeje. No bogo nosi
sinohemuoho uehorovoromo bövioho bise'oho bojamuijöro
nimoromo jöho majëhijareje. God-ro gö'ego no jö mae uëvö.

6 No bogo ma-aëro rajahuijöro bogo ëhunioho jemë jöho
majëhijareje bogo jemëro o a ioroˈiorëro rajahuijöro.
7 No Keriso-are apostle ömoˈömohuro javuëˈëro hesi daru-
goho baejëˈe javue. Hesi darugoho baejëˈe javuëˈëro ëhuˈëro
no masije riravoromo iˈuˈe muoho jemë bojëmiˈibejo iae
mae jioˈibejo. Röhu no bogo ëhioho ëˈi aˈi noro jemëˈo
raromoromo ma-sanuˈe jöhemu majëhijareje. Vëmehu aboji
harihuˈo sanuëmiromo muebejaruëhi noro ëhi jemesi örire
ma-sanuˈe jöhemu majëhiromo muebejëvareje.
8 No jemëni vavaenaguo avohëˈëro ëhuni no uvareje: No
bogo ma-God-are jö mahemu bojëmiˈi nosi dë vövöbajoˈo
uhuˈo bojëmiˈejarëjo rabëni noro jemesi örire dë vövöbajoˈe
ahoˈo rajëhijëˈëro javuëˈëro.
9 Nasi ö mueoˈe noehu jemëˈo raromoromo iˈuˈe mu
bogo biseˈo vaduˈo vaejaroho iae jemëˈo uehorovarujeje.
Noehu God-are jö ma majëhijarevaroho no bogo ëhemuoho ëˈi
sisone vahie majae nosi övëro biririvoromo iˈuˈe mue vaemu
vaebe vaˈoromo ëhuro nosi manaho birohoromo iruno'oho
bövioho biseˈoho imonövareje. No God-are jö ma majëhiromo
böviëni biseˈëni mana ëninëmijëˈoho no bijönaguadeje jemë
anojëmijöëni. Ëhuni ëhi ëˈareje.
10 Jemëˈo godˈo iae gavëˈe jëve Keriso mae uehorovaruje
aribövi jemesi örire noro diehi jiëˈe muoho vaejëvamu. Noro
God-are jöhemu uehorovoromo mu maemu vaejëvamu ëhuro
jö sisëho bogojioˈi jö maemu jiadeje.
11 Vavuehu hesi aboji harihuˈo mu öri röjëhijajëhi noehu
jemë ae gemu gemu ëhi röjëhijaroho ëhuˈo gavarujeje.
12 Noro jemë sanuëmijëˈi jögore mëmijëˈi jemesi ue-
horoho biririvëhojöro uënövareje God-hu nimajëhi jemëro
ëhi raromo jijihoˈirarijego. Ëhi uënövareje. Ëhesi bëhoho
God-ro uëvajeje jemëro hesi öri ariˈere iojiomoromo hesi aji
mare raromoˈirarijego. Ëhuni ëˈareje.
13 Röhu noro ave jöhuˈo uehorovoromo vae majae God-are
örire rajahijarueje. Noehu God-are jö böˈoromo majëhijamu
hejarijevare jemë heromo uvarijeje: Ëjöho bogo ma-a jöehu
jioˈi God-are jöe hö uvoromo ejaharijeje. Iae mae uvarijeje.
Iae God-are jöeje. Hesi jöhuro jemë biririvëvego ëhuro hesi
örire mae uehorovaruje aribövioho mae jëvajeje.
14 Nasi ö mueoˈe God-are ekaresiae Iesu Keriso-are
ariböviehu Judea raromoromo vavaeni baejarëhi jemëˈo ëhi
huë vavaene baejëˈe jëve. Jew rajehu jabesi örire ëˈarëhi
jemesi saˈa rajohuro ëhi sisë vaejëvoˈi arijëˈejö.
15 Jew rajohuro ëhi jabesi saˈa rajo ekaresiaho sisë
vaejëvareje röhu ë hesi urimo jabesi hijo mionoˈohuro jö

God-aro baeromo majëhinövare aribövioho muoˈamobe ruejuvo evare ë Jew rajo aribövioھuro Bada Iesuˈo anareje. Bada Iesu anoromo no rarovöˈöjavuareje. Jaburo God-are örire huë sisë bojamiromo nu huëˈe muoho ae ahoˈobëhe nosi örire vaejarueje.

16 Nu huëˈe muoho vaeromo nosi öroھo tugohoˈiëˈareje ëھuro no bogo saˈa ioroˈioro rajoھo Keriso-are jöھo majëھijego bogo ejahoromo maroھo vaˈoruomoröھego. Ëھi jiëˈe mu sisëmu vaebe rovaroھo jaruvoھo börömo bëھe jioˈego iae barëˈi God-ro dë vörönimëˈëro iˈue mana bojëmiˈiëˈe.

Paul-hu Thessalonica ekaresia röھu maھo vaˈo gëˈi nimade jöھoje.

17 Nasi ö muenoˈe röھu vaevëˈe no jemëˈo raromoromo diröˈo göre rovaroھo vëmu vavuˈo rumoˈe vaˈëne majae bunemu hesi uھure ëھi javuanovadeje. Iae nosi uehoroھo jemëˈo jiadeje röھu no jemesi nu anoˈoھo bogo gëvareje. Bogo gëvëˈëro jemëni sisë maro vavaenaguamu öre nahareje öˈoromo jemesi nu anoˈoھo gëˈirovo. Ëھuremu uehorovareje.

18 No öˈi naguamu Paul naro öre naھoˈi hiˈego Satan-ro nosi öroھo tugohahuoˈego öˈoröھoھo bogo eni javuonövadeje.

19 Nosi Bada Iesu rovamu hesi nunire riravëˈoھo no rahumesi jöھo uehorovoromo dë sasoھoromo nimoھëˈi uvoˈejo: No ë aribövioھo mae ajëmiromo ruاھöˈöjëˈe javuajëjo. No bogo a ioroˈioro jabesi jöھemuoھo uehorovoˈi jemesi jöھuni ëھuˈo nimoھoھoˈejo.

20 Iae maeje. Jemë mae jëvoˈiramu gëgorovo jemesi jöëni nosi iھoھo döro riˈöˈiramu nimoھoھoromo God mabëھe uaˈejo. Iae ëھuni öˈoromo gëˈi naguadeje.

3

1 Öˈoromo gëˈi naguamu bogo jemëˈoھo gemuoھoھo raromojuvo bogo eni javuamu noھo Silas-mu niöˈiھo uvareje: Ëˈego nosi sivue Athens amore ariˈi

2 Timothy nugöˈöjego huھo vaˈoromo Thessalonica amo rajoھo gëromo jöھo heromo ھo majaھuego heröھe höjo. Timothy hu nosi Christian öëھo jiëˈëھo noˈo bimuvoromo God-are muoھo vaeromo Keriso-are jö maھo majëھibe juvaje jiëˈego ëھuni noھo Timothy nugöˈöjareje öˈoromo jemë ajëmego jemëھo biriھivoromo Keriso avoˈavoھo uehorovoˈiھarijego.

3 Jemëھu Keriso uehorovarujoھuni jemesi örire huë vavaene rovego mae uehorovarujoھo vuonugojöëni ëھuni Timothy nugöˈöjareje. Röھu Christian aribövi noehu huë

vavaeni bae'iröhoho God-ro bamahuadeje. Jemë ë jöho iae gavarujeje.

4 Ëhesi bëhoho urimë'i noehu jemë'o raromarevare noro uëvareje: Aëro sisë vaejavuo'iramu huë vavaene bae'ejarëjo. Noehu uëvarëhi iae ëhi jië'e huë vavaenoho rovamu gavë'e jëve.

5 Röhu jemesi jöho bogo hejë'e ëma hibe rovodoho hejode bogo eni jevamu hegorovo ëhuni Timothy jemesirire nugö'öjodeje jemëhu diehi diehi Keriso mae uehorovaruje jöho he'iro. Ëhesi bëhoho na juhuonivoromo uvodeje: Nani evaho Satan-ro jemesi dëho bijioho gëvamu rireromëvë'e höjo. Ëhu'ëro noehu vaejare muoho aho'o sisërë'amo'ajëjo. O diehi jio'amo'ajëjo. Ëhuni Timothy nugö'öjamu jemesiriroho ö'adeje.

6 Timothy nugö'öjamu ö'ë'ëro röhu aviavejö'e jemesi jö maho baeromo vuonorö'ö rueromo uövuadeje: Iae jemë Keriso mae uehorovoromo huë baerovaruje höjo. O jemëro no uehorovavuoromo noehu jemë gë'i vavaenimaruëhi jemë'o ëhi no gö'i vavaenimaruje höjo.

7 Nasi ö mueno'e no huë vavaene uehore gö gö hesi uhure raromamu u'uvavuë'iro hejare jemëhu Keriso mae uehorovaruje jöho Timothy-ro barovamu heromo jemesi jöëni nosi dë vövöbajo'oho biririvahuadeje.

8 Ëhesi bëhoho avevejö'oho jemëhu biririvoromo Bada'o gemuore raromarujohuro ëhuro no ma-mae raromarueje.

9 Iae no nosi Böröme God-are nuniro javuoromo jemesi jöëni sisë maro nimorohavue. Ëhi jië'oho no rabu jöe majahiromo hesi öriroho rajahi'ejo.

10 Vahie majae jene noro hesi örire biririvoromo ua'i arijarueje huro ajamuijego ö'oromo jemesi nu ano'oho garomo jemëhu Keriso mae uehorovarujoho bisemu bogo eni jëvego ajëmi'iröhëni.

11 Röhu no nague nosi Vavue God'o nosi Bada Iesu'o nosi öroho avohahuego maro ö'iröhëni.

12 No nague Badaro ajëmego jemë ae göëro gö avoho rajahirovobe a ioro'iorohu'o avoho rajahuibe va'oromo ijonö ma-mabëhe jëvoröhego. Noehu dë vövöbajo'e aho'o jemë rajëhijaruëhi jemë'o ëhi ë'irarijego.

13 Ëhi ë'ë'oho Badaro ajëmi'iramu jemë biririvobe va'ojuvo hujeji nosi Bada Iesuro hesi aribövie aho'obëhe nosi gemuore rue'iramu evare jemëro nosi Vavue God-are nunire ma-mae riravo'aruje. Mae riravo'iramu jö sisë bogojëvo'i hesi aribövi maemu jëvo'ë'e.

4

God-hu nimaje mu hesi jöhoje.

1 Nasi ö mueno'e röhu jö göho Bada Iesuare ihore ja-
jivo'ejo. Avo'avoho raromo jijiho'irarije jöhoje. Jöho bogo
bise'o vadu'ohoje. Jemë ëho garomo avo'avoho uehorovore.
Mami'e jemë hejarijeje noro uëvavamu: Ëhi ëhi avoho
raromo jijihorego God-ro gëromo nimoroho'irajo. Ëhi jië'e
jöho hejë'ëro jemë iae ejahuarujeje. Röhu no nague jemë gö'o
gö'o döre avoho ejahuobe va'irarijego.
2 Noehu jögore rabe rabe Bada Iesuare ihore majëhijamu
hejarijoho jemë iae eni gavarujeje.
3 God hu aviëhi jië'e muoho nime. Hu nime jemë
öehu jijihanovo'irarije muoho bogo vae'i mu maemu
vaenövo'irarijego.
4 Jemë ae gemu gemu aho'obëhe magonaho masu'ië'iroho
mu maemu uehorovoromo dë vövöbajo'ohu'o rajahiromo
masuromo ëhi gemuoro raromore. Ëhi jië'e muoho
avo'avoho gare.
5 Nadi Christian rumo'e God bogo gavarue aribövіehu
ë'aruëhioho ë'anovoromo ma-sino hesi ganiganiohunioho
magonahoho masure.
6 O jasi öho nadi sareramiromo vajiohuvoromo hesi
vaboroho baene. Ëhi jië'e mu vaejarue aribövioho Badaro
i'ue mana bojëmi'ë'e. Ëjöho mami'e darugo'o majëhijamu
hejarijeje.
7 God-ro no hesinö rinaguadeje bogo ëhuro no öëro jiji-
hanovo'i a'i mu mahemu vaenövo'iröhego.
8 Ëhuni ae rahu ëhi jië'e jögoru dejonö bu'öromo öehu jiji-
hanovë'oho ëhi jië'e aribövioho jabu bogo aho no bijönaguo'i
a'i God bijönimoruomajeje. Röhu God-ro hesi Aru'ahehu
mu maemu barovajoho suvuoramuijajeje. Aru'ahehu mu
maemu barovajoho suvuoramuijë'ëro ëhuni no ëhi gemuoho
mu maemu vaebe jijiho'ejo.
9 Röhu jemesi Christian ö mueno'o rajahirovo'irarije
muoho God-hu mami'e röjëhijadoho no rabëni röhu maho
sionoho röjëhi'ejo.
10 Christian ö mueno'e aho'obëhe Macedonia jemesi
sa'a börömore raromaruoho jabesi örire jemëro iae huë
baejëvoromo rajëhijarujeje. Röhu nasi ö mueno'e noro
uëvö jemëro ëhi jië'e muoho gö'o gö'o döre avoho vaebe
va'irarijego.
11 Röhu jemesi ma-jörume raromoromo jemesi muo-
huremu vaere. Noehu uëvarëhi jemëro ëhi'oromo jemesi

övëro biririvoromo bövioho bise'oho baere. Ëhi jië'e muohuremu avoho uehorovore.
12 Ëhi ë'ë'oho ëhuro God bogo ma uehorovarue aribövioho jemë gëromo mae uehorovëvo'i jemë bövie bise'e eni jëvo'ë'e.

Iesuhu sa'are vuonorö'ö rueröhe jö noehu uehorovego huë vavaeni u'uhahuoröhe jöhoje.
13 Röhu nasi ö mueno'e jö göho no nague vuovë'e aribövioho diehi jioruomajoho jemë ga'irarijego ëhuro bogo vavaenëgoröhego. Hesi a ioro'iorohuro uehorovoromo uvarueje: No vuovoromo bogo ri'ö'i ma-ioro'ioremu vuovo'ejarëromo sisë maro vavaenimarueje. Jabuhu vavaenimaruëhioho jemë bogo ëhioho vavaenëgoröhego ëhuni ave jöho jajivo'ië'ö.
14 Noro mae uehorovoromo uvarueje: Iesu guomoromo röhu i'ovoromo ri'öjade höjo. Ëhi uvaruohuni ëhuni uvo'ejo: Iesu mae uehorovoromo vuovë'e aribövioho jabu'o God-ro i'ovëvoromo Iesu'o gemu mae söjëvo rue'a'ajëjo.
15 Ëhesi bëhoho ave jöho Badahu röjahuijade jöho no jajivo'ië'ö. Bada sa'are rovë'iroho ave sa'are raromarue aribövioho noro vuovë'e aribövioho bogo iosirëmiromo maroho jio'i a'i jabumëro urimo ri'öruomo'ë'e.
16 Ëhesi bëhoho aëro heruomo'ë'e jöe bojëmiromo darugo'o uvavo'iramu anera börömohuro uvavo'iramu God-are hëgöho huavo'iramu. Ëho he'iramu gavë'i evare Badaro ö'idöre jioromo ruvebi'ë'e. Ruvebi'iramu Keriso-are aribövie vuovëvadoho urimo ri'öruomo'ë'e.
17 Ri'ö'iramu röhu ijonö bogo vuovë'e ave sa'are raromaruoho God-ro no jabu'o gemu mae suehu'o maburëro baejavuo ajiomoromo gagovavuo'ë'e noro Bada birohojöro. Ëhi'onugoromo ioro'iore gemu Bada'o gemu mae raromo'ejo.
18 Ëhi javuo'ië'e jiaje ëhuni ë jöho majahirovorego jemesi dë vövöbajo'oho mae jëvo'iro.

5

Badahu rueröhego noehu avoho mueberovo'iröhe jöhoje.
1-2 Röhu nasi ö mueno'e Bada Iesu divare rovego mu masije gö gö divare rue'iröhe ë hesi jöho no bogo jajivo'ejo jemë mami'e hejë'ego. Mami'e hejë'ëro ëhu'ëro iae garomo uvarujeje: Badare majaho vajiohu'e aehu vahi'e rovajëhi ëhi ma-majioho rue'a'ajëjo.
3 Keriso bogo ma uehorovarue aribövioho uvoruomo'iramu: Jaruvoho muorovoho bövioho bise'oho

bogojioˈi ma-mae raromaruë uvoˈiramu evare God-are iˈuohuro ma-majioho rueromo ë aribövioho ijumëvoˈëˈe. Dëˈe magonahehu ma-majioho haraˈuaruëhi ë aribövioho ëhi ma-majioho ijumëvoˈiramu aho bogo huruomoˈëˈö.

4 Röhu nasi ö mueno'e jemë bogo ëhioho jëve. Jemë bogo ramoramoroho raromarujeje. Ramoramoro raromoˈibejarije jemë gaˈibejarije ë majaho vajiohunöˈe ma-majioho rovego tiöˈibejarije. Röhu jemë bogo ëhioho jëve.

5 Aˈi jemë ae ahoˈobëhe ajiˈe majare raromaruje aribövioho jëve. No bogo vahiˈe ramoramore raromarue aribövioho javue.

6 Ëhuni a ioroˈiorehu ma-momoröˈöjaruëhioho no bogo ëhioho ma-momoröˈöˈi aˈi nune jioromo simanoho avoho uehorovoˈejo.

7 Aehu momoröˈöjëˈiroho vahiˈe momoröˈöruomajeje. Vöröˈe jovo ueˈahamu simano sisërëjëvëˈoho ëhi jiëˈoho vahiˈe ëˈoruomajeje.

8 Vahiˈe ëhi ëˈoruomajeje röhu no majaˈere raromarue aribövie javuëˈego ëhuni nosi simanoho avoho uehorovoromo muoho avoho vaeromo ëhuro biririvoromo riravoˈejo. Muorovo majare biririvoromo riravoˈiëˈiroho biririˈe niögoho vinebinö ioˈamoruomajeje bijo vösöho ë namiromo sugigivego biririvoromo riravoˈiröhëro. Keriso-are aribövieho ëhi biririvoromo riravoˈiëˈiroho noro Keriso mae uehorovoromo a ioroˈioroho dë vövöbajoˈëro rajëhiˈejo ëhuro biririvoromo riravoˈiröhëro. O muorovo majare aehu biririˈe bosö simanore ioˈamoromo biririvaruëhi noehu ëhi biririvoˈiëˈiroho uvoˈejo: Ijonö God-ro baejavuoromo no maro bamavuoˈajë uvëˈe raromoˈejo ëhuro biririvavuoröhego.

9 God-ro hesinö baejavuadeje bogo nosi sisëhuni iˈue bojamuiˈiröhëro. Hu bogo ëhunioho baejavuadeje. Aˈi huro no baejavuadeje nosi Bada Iesu Kerisoro nosi sisëho ajamuijëˈëro maro bamavuoˈiröhëro.

10 Huro nosi sisëho ajamuiˈi noni guomadeje ëhuro ave saˈare biririvoromo raromëˈoho o vuovavuëˈoho no huˈo gemuoro raromoˈiröhego.

11 Ëhuni ajamirovoromo jö mae majahirovarujëhi ëhi ëˈorego ëhuro avoho biririvëvoromo mae jëvobe vaˈiro.

Paul-hu ijo tugohoˈi jajivade jöhoje.

12 Röhu nasi ö mueno'e jö göho majëhiˈiëˈö. Ëjöho bogo nu huëˈe jöho jioˈi ma-sanuˈe jöemuje. Aehu jemesirire mu börömo vaeromo Badare ihore jemë muebejëvoromo jögoru majëhijarue ë aribövioho jemëro mae uehorovëvore.

13 Mae uehorovëvoromo jabesi muoho uehorovoromo
rajëhi avohore. Röhu iro muorovoˈoho nadi vaeˈi ma-
raromore.
14 Röhu nasi ö mueno'e ave muohu'o vaere. Mu bijöniˈe
aribövioho uëvego mue vaejëˈe raromoˈi. O juhuoniˈe
aribövioho ajëmego dë vövöbajoˈoho mae jëvoˈiro. O darugo
uˈuhëvëˈe aribövioho ajëmego biririvëvoˈi. Ae ahoˈobëhe
jabesi öroro ma-sanuˈe jöhemu majëhire.
15 Avoho mueberovore. Aehu mu sisë vaejëvëˈoho nadi
mana mu sisëho vaere. Aˈi ae göëro göho huë baerovoˈi o
a ioroˈiorohuˈo huë baejëvoˈi ëˈo gare.
16 O vae majae nimorohonövore.
17 God-are öroro jöe majahiemu majahinövore.
18 Mu diehi rovëˈoho hesi öroro huë mae uanövore rabëni
Iesu Keriso-are aribövioho jemëro muoho ëhi vaejöro God-ro
nimëˈe jiaje.
19 God-are Aruˈahoho vëninöˈe ravajoho nadi duohore.
20 Heˈirarije aëro uëvego: God-are Aruˈahëro jöho bo-
jemiˈego majëhijajë uëvamu hejëˈoho nadi bijönimore.
21 Nadi bijönimoˈi aˈi jöho jemesi simanëro mevoromo gare
diho mae jiego diho sisë jiego. O mue ahoˈo ëhi mevo gare.
Mae jiamu gavëˈiroho avoho maˈenore.
22 Sisë jiamu gavëˈiroho ahoˈo vuonugore.
23 Röhu God hu ajamuego huë mae raromarue ahoje.
Ëhuni na nege huro ajëmego jemëro uehore ahoˈobëhe
ma-maëremu hesi örire gemu bojamiˈirarijego. Göho na
nege God-ro jemesi aruˈahe dë vövöbajoˈe sino hahoˈe
ahoˈobëhe muebejëvobe vaˈojöro ëhuro nosi Bada Iesu
Keriso rovëˈiroho jemë jö sisëho bogojëvoˈi ma-maemu
jëvoˈiröhego.
24 Iae huro ëhi ajëmiˈëˈe rabëni jemë hesinö rinëgade aho
God hu nue gemu uehorovaje aëro jëˈëro.
25 Nasi ö mueno'e jemëro nosi jöëni ëhu'o parie vaenövore.
26 Christian aganehu jejamirovaruëhi ahoˈobëhe ëhi je-
jamirovore.
27 Röhu Paul naro Badare ihore ave jöho darugoˈo
majëhiromo uëve. Ave naehu jajivode jöho adahego Chris-
tian aganoho ahoˈo heruomoˈi.
28 Nosi Bada Iesu Kerisoro huë baeromo jemë
ajëminövoˈëˈe. Ahia minoˈe.

2 THESSALONIANS

Paulʹo hesi aribövioh u ʹo jabuhu Thessalonica amore raro-marue ekaresia jabesi örire jejëmijare jöhoje.

1 O asëʹe Thessalonica ekaresiaho Paul naro Silas-ro Timothy-ro ëhi noro jemesi örire jejëmijö jemë God nosi Vavu hesi o Bada Iesu Keriso-are ekaresiae jëvëʹego.

2 No nague God Vavuohuʹo Bada Iesu Keriso'o huë baeromo ajëmijego maro raromoʹirarijego.

Bada Iesu saʹare rovego evare nosi mu mae o sisë jiego God-hu mevo garöhe jöhoje.

3 Nasi ö mueno'e noro jëëni God mae uanövoʹejo. Ëhi jëʹoho iae maeje. Rabëni. Jemë God mae uehorovobe vaʹojuvo vaʹo ijonö börömo mae uehorovobe vaʹarujeje. O jemë ae gemu gemu ahoʹobëhe rajahirovobe vaʹojuvo vaʹo ijonö börömo mae rajahirovobe vaʹarujeje.

4 Ëhuni jemëhu mu ma vaejaruje jöho noro baeromo God-are ekaresiae gö gö nimorohëʹi majëhibe jijiharueje. Majëhiromo uëvarueje: Aëro Thessalonica ekaresiaho sisë vaejëvego huë vavaene börömo mae baeruomaje höjo. Ëhiʹoromo bogo uʹuhoʹi biririvoromo Keriso mae ue-horovoruomaje höjo. No jemesi jöho ëhi atobe jijiharueje.

5 Jemë huë vavaene baeromo röhu biririvoromo Keriso mae uehorovego noro ëho garomo uvarueje: God-ro nosi muoho avoho mevo göromo diehi jëʹe mu vaejarëhi manaho ëhi gemuoho bojamuiʹajëjo. Iae huro jemë uëʹaʹajëjo: Jemë mae jëvaje naehu börömo namiromo muebejaje öri ariʹoro rojo raromohëjo. Ëhesi bëhoho avevejöʹe God-are öri ariʹo hesi mu riʹöröhego jemëhu nimoromo vavaeni baejarujo-huni na ëhuni uëve.

6 God-ro mu maemu vaeromo jemesi örire huë vavaeni bojëmarue aribövioho mana huë vavaene bojëmiʹi

7 huë vavaeni baejaruje aribövi jemesi örire mana huë sanue bojëmiromo noʹo ëhi bojamuiʹëʹe. Bada Iesuhu nosi nunire rueröhe majaho rueʹiramu evare God-ro ëhi jëʹe muoho vaeʹëʹe. Bada Iesuro hesi darugoʹe anera ömoʹömohuʹo gemu mae öʹidöre jioromo

8 vëni hödu'o rueromo God bogo uehorovoromo nosi Bada Iesuare jö ma bogo ejaharue aribövioho iʹue mana bojëmiʹëʹe.

9 Iˈue mana bojëmiˈiramu jabumë Badahu jiajiroho bogo
raromoˈi hesi ajiˈeroho darugoˈeroho bogo raromoˈi roriˈo
vaˈoromo ioroˈioremu sisërë vaˈëˈö.
10 Badahu rueröhe majare evare ëhioho jioˈëˈe. Iae
hu rueˈëˈe hesi aribövie ahoˈobëhe noro hesi ihoho döro
bamoröhego hu mae uehorovarue aribövioho noro hu ra-
jahiruomoröhego. Jemëˈo ëhi ëˈaˈaruje ë hesi bëhoho noehu
majëhijare jöho jemëro mae uehorovëˈëro jëvëˈëro.
11 Badare ihoho ëhi döro jioröhego ëhuni noro vae ma-
jae jemesi jöëni nosi Böröme God ëninamiromo uavarueje:
God jero Thessalonica aribövioho uëvane höjo jabumë jasi
aribövie jioromo mae jëvojöro. Ëhuni ajëmego jaehu uëvane
ëhi jëˈe aribövie jioruomoˈirajo. Jasi darugohuro ajëmego
jabuhu mu ma vaeˈi nimaruoho ahoˈobëhe vaeromo Keriso
mae uehorovoromo vaejarue muoho ahoˈo vae barëˈirarëjo.
Noro ëhi God ua gavarueje.
12 Jemëhu ëhi jëˈe mu vaejëˈoho ëhuro nosi Böröme Godˈo
Bada Iesu Kerisoˈo huë baejëvoromo jemë ëhi ajëmiˈiramu
ëhuro nosi Bada Iesuare ihoho böröme jioˈi jemëro hesiro
ajoho baeˈaˈaruje.

2

Mu ma ijumaje aehu ma-vaˈorahoro rueröhe jöhoje.

1 Nasi ö mueno'e nosi Bada Iesu Kerisohu
rueromo uövuego noehu hu jiajire gagovoromo
gemuore raromoˈiröhe jöho noro majëhiˈiëˈö avoho
uehorovoˈirarijego.
2 Aehu sarerëmiromo uëvaruoho: Badare majaho mamiˈe
rovëˈe hö uëvaruoho ëho heromo nadi ma-burëroho tiöromo
uehore gö gö baere. Ëhi jëˈe jö rovade hesi bëhoho
nani aëro sarerivoromo uëvareje: Ëjöho God-are Aruˈaho
hesiro baeromo majëhijaruëjo. O nani aëro jabesi ëma
uehorovoromo majëhijareje. O nani aëro sarerivoromo
uvareje: Paul naro ëhi jëˈe jöho jajivoromo bamëhode höjo.
Nani ëhuni uvarujeje: Badare majaho mamiˈe rovëˈe höjo.
3 Ae göehu ëhi jëˈe jö atoromo sarerëmiˈi ëˈo gavaruoho
bogave ejëhoˈirarije. Badare majaho bogo ëma rueˈi aˈi ë hesi
urimo ae ahoˈobëhe dë vövöbajoˈe ahoˈo huotorovoromo
God bijönimoromo huˈo muorovoˈiëˈiramu God-are mu iju-
maje ahuro vaˈorahoro rueromo bövie namiˈëˈe ijonö sisërë
vaˈiröhëro.
4 Bövie namiromo jöe majahuiromo uöˈëˈe: Jemëhu bövie
biseˈe ahoˈo God höromo rajëhijarujoho vuonugoˈi na gemu
börömoho hö uehorovevorëjo. Ëhi uöromo God-are osa

börömore vaˈo hiromo majahuiromo uöˈëˈe: Aviae na God jevajëjo. Ëhi ëˈiramu ë hesi ijonö Badare majaho rueˈëˈe.

5 Jemëˈo uehorovore. Naro jemëˈo hiromo ë hesi jöho uëˈego henövarijeje.

6 God-are mu ijumaje aho uˈemu rueˈëˈe. Avevejöˈoho ë ia hesi mu sisëho ahëˈeje. Diehiˈoromo ahajoho iae jemë gavarujeje. Ëmu sisëho ahobe vaˈojuvo majae eni jioˈiramu God-are mu ijumaje ahuro vaˈorahoro rueˈëˈe.

7 Röhu avevejöˈoho hesi mu sisëho Satan-ro gurihiromo ae uëvego vaejarueje. Vaejego mu sisë ahaje ahuro ahobe vaˈojuvo roriˈo bavaˈiramu evaroho sisëho bogo ahoˈëˈe.

8 Sisëho bogo ahoˈiramu evare God-are mu ijumaje ahuro vaˈorahoro ro namiˈëˈe. Vaˈorahoro ro namiˈiramu Bada Iesuro rueromo jöˈo ögëro hadivoromo ajoho röjahiˈiramu sisërë barëˈëˈe.

9 Röhu urimo Bada bogo rueˈiröhevare evare God-are mu ijumaje ahuro Satan-are darugoho barueromo ae sarerëmiromo darugoˈe muoho röjëhiˈëˈe aëro ëho garomo tiöromo sisëˈi uehorovoromo uvoröhego: God-are mu ijumaje aho mae höjo.

10 Darugoˈe muoho röjëhiromo sareriˈe mue bövie biseˈe vaenövoˈëˈe sisëre vaˈiröhe aribövioho garöhego. Jabuhu sisëre vaˈoröhe hesi bëhoho urimëˈi Keriso-are jö maho bogo eˈi bijönimoruomadeje. Jö maho ejahoˈibejo ëhuro iae maro vaˈoruomoˈibejo. Röhu bogo ejarohuro ëhuro sisëro vaˈo hesi jioruome.

11 Jö maho bogo ejahego ëhuni God-ro sareriˈe jöho jabesi dë vövöbajoˈere bojëmijajeje jaburo ë jöho mae uehorovoruomoröhego.

12 God-are jöho bogo ma uehorovoˈi ma-mu sisëmu nimëˈëro ëhuˈëro jabumë ahoˈobëhe God-are nunire riravoˈiramu huro uëˈëˈe: Mu sisë vaejëˈe aribövie jëvajëjo.

Biririvoromo riravoˈiröhe jöhoje.

13 Röhu nasi ö muenoˈe jemë Badahu rajëhijaje aribövioho jëvoˈego noro jemesi jöëni God mabëhe uanövoˈejo. Ëhesi bëhoho urimëˈi saˈa bövi biseˈo bogo bamadevare evare God-ro jemesi jöëni uehorovoromo uvadeje: Naro baejëvoromo maro bamëvoˈejöjo. Nasi Aruˈahohuro jabesi dë vövöbajoˈoho mae avohëhoˈiramu jaburo Keriso-are jöho mae uehorovoˈiramu ëhuro ëhi ëˈejöjo.

14 God-ro ëhi uvëˈëro noro Keriso-are jö maho jemë majëhijamu God-ro uëvadeje: Ëjöho jemëro mae uehorovorego naro baejëvoromo maro bamëvoˈiröjo ëhuro

jemesi Bada Iesu Keriso-are aji maho baejego ma-mabëhe jëvo'iröhe höjo.

15 Nasi ö mueno'e ëhuni biririvoromo riravore. Biririvo riravoromo noehu jö'ehu majëhiromo röhu ijonö surire ja-jivoromo röjëhijare jöho ëhuremu ma'enoromo uehorovore.

16 Jemëro ëhi ë'irarijego no nague nosi Bada Iesu Keriso'o God nosi Vavuohu'o jaburo niö'iro ajëmijöro. Ëhesi bëhoho urimë'i God-ro no uehorovavuoromo huë baejavuoromo no ioro'ioremu birire bojamuiromo ajamuijë'eje noro ni-morohë'i uvoröhego: Maro javuo'ajëjo.

17 Ëhuni no nague jabumëro jemesi dë vövöbajo'oho biririvëhego jemëro bogo juhuonivo'i mae riravoromo mu maemu vaeromo jö maemu atonövo'irarijego.

3

Thessalonica ekaresiaehu Paul-mesi jöëni God-are örire ëninami'iröhego Paul-hu jajivade jöhoje.

1 Nasi ö mueno'e nasi ijo tugoho'i jöho jajivo'ië'ajoho gare. Jemëro nosi jöëni God ua garego ajamuego Badare jö noehu majëhibe jijiharuoho ma-burëro rumorovo va'ego ae aho'obëhe heromo uvoruomo'i: Jö mabëhe höjo. Ëhuro jemesirire jiajëhi ëhi jiobe va'iro.

2 O ua garego God-ro ajamuego biriri'övarue aribövi sisëho no bogo baejavuoromo sisë vaejavuo'iro ë hesi bëhoho ae göëro göëro Keriso-are jöho bogo ma uehorovarue jiaje.

3 Röhu Bada hu bogo sareri'oho jio'i maëro jië'ëro huro jemë birire bojëmiromo avoho muebejëvo'ë'e A Sisëho bogo baejëvo'iröhego.

4 Röhu huro no uehoro maho bojamuego jemesi jöho mae uehorovoromo uvarueje: Jemë nosi jö ejahuarujoho iae ëhi ejahuobe va'a'arujëjo.

5 Röhu no nague Badaro ajëmijego jemesi dë vövöbajo'ere herovoromo uvo'irarijego: God-ro mabëhe uehorovavuaje hö uvoromo Kerisohu vavaeni baeromo biririvadëhi ëhi biririvo'irarijego.

Övehu biririvoromo bövi bise'o baeröhe jöhoje.

6 Nasi ö mueno'e noro Bada Iesu Keriso-are ihore ave jö börömoho majëhi'ië'ö. Ga'irarije Christian aganoho rahuro noehu bojëmijamu hejarije jöho bogo ejahuo'i mue bijönimoromo ëma raromamu gëvë'iroho gorëvore.

7 Iae jemë'o gavaruje. Noehu ë'arëhi jemë'o ëhi ë'ibejarije iae mae jio'ibejo. Noehu jemë'o raromarevaroho muoho bogo bijönimareje.

8 No jemesi ioho bövioho bise'oho bogo ëma ujuoho'i
imoromo ujuohonövareje. Sisone vahie majae nosi övëro
biririvoromo i'u'e mu börömoho vaemu vaebe va'oromo
nosi manaho birohoromo iruno'oho bövioho bise'oho
imonövareje huë vavaene jemesi örire bojëmijöëni.
9 Noro uë'ibejo: No God-are mue vaejarue javuaje bövie
bise'e ma-suvuore bojamuihë uë'ibejo iae mae jio'ibejo.
Röhu noehu bogo ëhi ë'are hesi bëhoho no naguadeje jemëro
ga'irarijego noehu nosi övehu biririvoromo iruno'e bövie
bise'e mana baejaruoho garomo ëhi gemuoho ë'irarijego.
10 Noehu jemë'o raromarevare evare ave jögoroho
majëhiromo uëvareje: Ae rahu bijönimoromo mu bogo
vaejë'oho ioho nadi i'imamirëjo.
11 Noehu ëhi jajivarue hesi bëhoho no hejarueje uövuego:
Jemesi a ioro'iorohuro muoho bijönimoromo ëma raro-
moromo ae gö jabesi muoho ëma ahobe jijiharue höjo.
12 Ëhuni noro ave jöho bojëmiromo Bada Iesu Keriso-are
ihoro majëhijö. Ëhi jië'e aribövioho uërego ma-u'emu taemo
raromoromo jabesi övëro biririvoromo bövioho bise'oho
bae'iro.
13 Röhu nasi ö mueno'e jemëhu mu ma vaejarujoho nadi
u'uhore.
14 Ae rahu ave nosi surire jö bogo ejahuë'oho ëhi jië'e
ahemu ga avohoromo nadi gavanovorego javoje bae'iro.
15 Röhu nadi uvore: Hu no'o muorovaje ae höromo nue
huodivo'i a'i uvore: Nosi öe höromo jögore majahijego avoho
hi'iro.

Ijo tugoho'i jajivade jöhoje.

16 Bada huë mae bojamuaje ae jië'ego no nague jemë mae
o sisë raromë'oho huro majae ëhi huë mae bojëmi'iröhego.
Huro ae aho'obëhe jemë'o jio'ë'e.
17 Paul naro nasi övëro jajivoromo jemesi örire jejëmiromo
bame. Na surire jö jajivë'iroho nasi övo jajoho ëhi jajiva-
jeje jemëro garomo uvo'irarijego: Paul-ro bamahuë'e höjo.
Naehu jajivaje hesi nu ano'oho ëhije.
18 Nosi Bada Iesu Kerisoro huë baeromo jemë ae aho'o
ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

1 TIMOTHY

Paul-hu Timothy jejamade jöhoje.

1 O asë'e Timothy Paul naro ave jöho jasi örire jajive. Na
Iesu Keriso-are apostle jeve ë hesi bëhoho baejavuoromo
mare bamavuaje aho God'o noehu ga'i muebejarue aho Iesu
Keriso'o ëho jaburo ë muoho bojemë'ëro ëhu'ëro.

2 Naro Timothy jasi örire jejamije. Naehu Keriso mae
uehorovajëhi jero nasi ijore ijore juvoromo Keriso ëhi mae
uehorovanuëro javë'ëro ëhu'ëro ja nasi harihu mae jave.
Na nege God Vavuohu'o nosi Bada Iesu Keriso'o ëho jaburo
jabesi vavaenimoromo ajamijego maro hi'iranego.

Timothy-hu sareri'e jö ahoröhe jöhoje.

3 Naehu ja'o hiromo Macedonia sa'are rue'irögoro jasi
örire jö bojamijode ë jöe gemuoho majahi'irögoro ë'e. Eph-
esus amoro ëhi hiromo a ioro'ioroho darugo'o majëhiromo
uëne: Sareri sareri'e jö röjëhijarujoho vuonugohëjo.

4 Hijo miono'o jabesi vavu gö gö jabesi ihe gö gö mevobe
va'emu va'arujoho a mami jöe gö gö ëma uehorovoromo
atarujoho ëhi jië'e jöemu uehorovarujoho vuonugohëjo. Ëhi
uëne. Ëhi jië'e jöemu uehorovë'ohuro ëhuro aëro jöho ma-
berohemu beroho'i God-are muoho bogo avoho baejarueje
ë hesi bëhoho God-are jöhuremu mae uehorovoromo ëhuro ë
muoho baejaruëro jië'ëro.

5 Jabuhu ëhi jië'e mu vuonugojöro jaehu majëhi'iranego
uavode hesi bëhoho na negadeje jasi aribövіohuro bogo
ma-döëremuoho aho uehorovëvo'i a'i mu maemu vae'i
nimoromo dë maemu jëvego herovoromo uhohu'o Keriso-
are jöho mae uehorovoromo ëhuro aho avoho huë
baejëvoröhego.

6 A ioro'iorohuro ëhi jië'e mu ma hesi öroho garaeromo
aruëre anumëre ëma jijihoromo jabesi jögoroho ëma bero-
hemu beroharueje.

7 Jöho ëhi berohoromo nimoruomajeje mu vaeröhe jögoru
hesi öri röjëhijarue ae jioruomo'iröhëro. Ëhi nimoruomajeje
röhu jabumë mu vaeröhe jögoru jö atarue ë hesi bëhoho bogo
avoho gavarueje. Bëhoho bogo gavë'e ëma biririvoromo jöho
majëhijarueje.

8 Iae no gavaruoho mu vaeröhe jögoru hesi bëhi aehu
avoho röjëhijë'oho ë jögorohuro ëhuro marëjavuo'ë'e.

9 No ave jöhemu uehorovo'ejo. Mu vaeröhe jögoru bamade
hesi bëhoho bogo aribövi mahunioho bamë'eje. A'i jögoru

ahoruomajohuni hia'i biriri'övoromo jö bogo eroharuohuni
o God bijönimoruomajohuni mu sisë vaejaruohuni o God-are
mu ijumoruomajohuni sa'are mu sisëhemu uehorovoruoma-
johuni o vavu muo'amaruohuni vëmu muo'amaruohuni o a
ioro'ioro muo'amaruohuni
10 o a'o magonaho'o öehu jijihanovaruohuni o a'o a'o
sihamirovaruohuni o ae gö vajiohehu guduamo ujuoho
va'aruohuni o sareri sareri'e jö ataruohuni o court-re ri-
ravoromo sareri jö majëhijaruohuni o mu sisë rabe rabe
vaeromo God-are mu ma aharuohuni ëhi jië'e aribövіohuni
jögoroho bamë'eje.
11 Ëmu ma jö hesi bëhoho God huë mabëhe hijaje a hesi aji
röjahuijaje jöhoje. Ëjö hesi muoho huro na bojemadeje.

God-hu Paul-ni vavaenimoromo ajamamu Paul-hu huë mae baejade jöhoje.

12 Naro Iesu Keriso nosi Badare örire huë mae uave rabëni
huhu nasi muohuni darugo bojemadohuni o huhu na mae
uehorovevoromo hesi mure bamevadohuni.
13 Urimo naro Keriso-are jöho agoromo hesi aribövioho
sisë vaejëvoromo biriri'övoromo hesi muoho ijumo'i ë'o gabe
rovodeje röhu huro hesi muoho iae bojemadeje. Huhu
nasi jöëni ëhi vavaenimade hesi bëhoho naro hu bogo mae
uehorovoromo nasi mu sisë hesi bëhoho bogo gavë'ego ëhuni
ë'adeje.
14 Vavaenimoromo nosi Badaro huë baejevoromo börömo
bëhe ajemiromo uehoro maho huë maho bojemijadeje ë hesi
bëhoho no Iesu Keriso'o gemuoro bimuvë'ëro javuë'ëro ëhi
jië'e uehoro maho huë maho baejaruëro jië'ëro.
15 Iesu Kerisoro sa'are rovadeje sisë aribövioho no bae-
javuoromo maro ramuo'iröhëni. Ëho jö maego ae aho'obëhe
mae uehorovë'oho iae maeje. Sisë aribövi baejavuo'i
rovadoho a ioro'ioroho ma-bisemu jëvanovo'i na gemu sisë
maho jevë'eje.
16 Sisë mae jevamu röhu Iesu Kerisoro nani vavaeni-
madeje. Nani vavaenimade hesi bëhoho ijonö hu mae
uehorovoromo ioro'ioremu mae raromo'iröhe aribövioho
aho'obëhe jaburo uvoruomoröhego: Urimë'i Paul-ro mu
sisë bëhe vae'i hijade höjo röhu Iesu Kerisoro hesi sisëho
garomo huni vavaenimoromo hesi vöröho ma-taemorovobe
rovade höjo. Ëhu'ëro no garomo uvarue höjo: Kerisoro nosi
sisëhu'o garomo noni ëhi vavaenimoromo hesi vöröho ma-
taemorovaje höjo. Ëhi uvoruomoröhego ëhuni huro nani
vavaenimadeje.
17 Ëhu'ëro God hu mabëheje. Hu böröme namiromo bövie
bise'e muebebe rovadoho ëhi muebe'amobe va'ë'e. Hu

bogo guomoˈi ioroˈioremu jioˈëˈe. Hesi nu anoˈoho no bogo gavarueje. Hu gemu börömohoje. Hu ëhi jiëˈe aëro jiëˈëro iho maho aji maho hesirohemu jiemu jiobe vaˈëˈe. Iae mae.

18 Nasi harihe Timothy na ave jöho bojamije. Urimëˈi aëro jöe God-aro baeromo jasi mu jögoroho majahuijamu jaˈo naˈo hejareje. Ëjöe gemuoho naro ja uave ëhuro jabuhu majahuijare jöhemu uehorovoromo biririvoromo Satanˈo muorovoromo jö sisëho ahonövoˈiranego.

19 Satanˈo muorovoromo jö sisë ahëˈiroho Keriso mae uehorovoromo dë maemu jioromo ëhuro biririvoromo ëhi jiëˈe muoho vaene. A ioroˈiorohuro bogo ëhioho dë maho jioˈi aˈi dëre herovoromo uehorovoromo uvareje: Ëmuoho sisë hö uvëˈi röhu ëma ömareje. Ëma ömëˈëro ëhuˈëro Keriso mae uehorovare muoho ma-ioroˈiore gemu ijumoromo boremiˈö barëjareje.

20 A ioroˈiorohuˈo röhu Hymenaeusˈo Alexanderˈo ëhi jiëˈe mu sisëho vaejëˈejö. Ëhiˈamu naro Satan-are övore bojamijodeje huro baejëvego jaburo aˈororomo God-are ihoho bogo ijumoröhego.

2

Ekaresiaehu diehiˈoromo God uvene aho röjahiröhe jöhoje.

1 Röhu jö göho. Jö majëhiˈirodoho ave jöho urimo majëhiˈiëˈe. Jaˈo jasi ariböviohuˈo jemëro ae ahoˈo jabesi jöëni uehorovoromo ëninamijëˈi böviëni biseˈëni ua gavëˈi huë mae uavëˈi God-are öroro jöe atonövore.

2 Ua gavego ave saˈare a masijohuˈo jabesi bëhire riravoromo ave saˈare mu muebejarue ariböviohuˈo huro ajëmego jaburo no avoho muebejavuego iro muorovoˈoho bövioho biseˈoho nosi öriroho bogo rovego no huë mae raromoromo God gemu uehorovoromo mu maemu vaeˈiro.

3 Ëhi ua gavëˈoho mae jiego God-ro nimajeje ë hesi bëhoho hu baejavuoromo mare ramuaje ahuro jiëˈëro.

4 Hu nime saˈae dinöˈe dinöˈe raromarue ariböviohuro Keriso-are jö maho avoho uehorovoromo ëhuro ijonöho iˈuoho bogo baeˈi maro vaˈoruomoröhego.

5 Ae ahoˈobëhe ëhi mare javuoröhego God-hu nimaje hesi bëhoho huro gemuëro saˈae dinöˈe dinöˈe raromarue aribövioho muebejavuajeje. Ae gemu Iesu Kerisoro Godˈo nosi ririre öroho avohahuajeje.

6 Öroho avohahuajëro jiëˈëro ae ahoˈobëhe noni guomorovadeje ëhuro no sisëhu tövavuadoho jiovahuego no ae ahoˈobëhe mae raromoˈiröhego. Majae eni jiamu noni

guomade hesi bëhoho noro ëho garomo mae uvoröhego:
God-ro no ae ahoˈobëhe maro ramuoˈi nimajëjo.
7 Ëjöho naro ae majëhiˈirodego ëhuni God-ro apostle
bamevadeje. Na bogo sarerami'i jö mae majahije. Huro
apostle bamevadeje naro saˈa ioroˈioro rajoho röjëhiromo
uëˈirodego: Ave jöho mae jiaje mae uehorovorëjo.
8 Ëhuni na nege dinöˈe dinöˈe gagovoromo God ra-
jahijëˈiroho amaˈoho jaburo nu huëˈe iro muorovoˈe jöho
bogo uehorovoˈi uehoro maemu baeromo God-are örire jöe
atonövoröhego.
9 O na nege magonahoho jaburo simane mae ue-
horovoromo niögoho avoho ruhoruomoˈiröhego. Avoho
ruhoromo bogo sinoho nimorohoromo moni börömoho
buˈöromo niögoho nieniaho bövioho biseˈoho ahoˈobëhe
imoˈamoromo ioˈamoromo sinoho simano uoho avohorovoˈi
aˈi uehorovo avohoromo niögoho ioˈamoromo
10 mu mae vaeröhego nege. Magonahehu majëhiromo
uëruomëˈoho: No God rajahijarue magonahe javuajë
uvëˈoho jabuhu ëhi jiëˈe mu vaeˈiröhoho iae maeje.
11 Gemuore gagovoromo God-are jö hejëˈoho magonaho
ömoˈömohuro jörume ma-taemo raromoromo ma-jöhuremu
heruomoˈi.
12 O magonahehu simano vaeromo amaˈi jabesi örire
church-re jö röjëhijëˈoho ëhi jiëˈe muoho Paul naro ahajeje.
Jörume raromëˈoho iae maeje.
13 Ëhesi bëhoho urimoho God-ro aevoˈioho Adam
bamoromo evare ijonö Eve bamadeje.
14 Satan-ro bogo Adam sarerami'i aˈi magonahoho sarera-
mamu huro uvadeje: Mae höromo God-are jöho ahahadeje.
15 Iae ëhi jiadeje röhu magonaho ömoˈömehu God-are örire
mae uehorovoromo ae huë baejëvoromo God-hu nimaje
muohemu vaeromo ma-taemo raromoromo ëhi jiëˈe mu ma
biririvoromo vaejëˈoho God-ro ajëmiˈëˈe. Ajëmiromo gëröhe
jabuhu aboji harihuˈo rahamu gëvëˈiroho ëhi jiëˈe mu ma
vaejarue magonahoho baejëvoromo maro bamëvoˈëˈe.

3

Ekaresia muebejëvarue aribövi jabesi jöhoje.

1 Aëro uvarueje: Aehu ekaresia muebejëvoˈi nimëˈoho mu
mae baeˈi nimoruomaje höjo. Ëhi atoruomaje jöho iae maeje.
2 Röhu ekaresia muebeˈamoˈiëˈiroho ëhi ëˈiëˈe a hesi ihoho
ma-maemu jioˈiro. Magonahe ma-gemu masuˈiro. Simane
sasohoromo mae uehorovoromo taemo hiˈiro. Ae osare
söjëvo vaˈoromo nihudëgaje ae jioˈiro. Jöe avoho röjëhijaje
ae jioˈiro.

3 Nadi vörö'e jovoho iromo simanoho sisërë'iro. Nadi
vörö'irae'i ma-u'emu jö sanu'e majëhiromo muoho vae'iro.
Nadi iro muorovo'oho vae'iro. Nadi moniemuoho ue-
horovo'iro.
4 Hesi osare raromarue aganoho avoho muebejëvo'iro.
Avoho muebejëvoromo aboji harihu'oho avoho röjëhijego
jaburo hesi jöho ejahoromo mu maemu vaeruomo'iro.
5 O hesi osare raromarue agano bogo avoho
muebejëvë'oho hu diehi'oromo God-are ekaresiaho
muebejëvo'ë'e. Bogo eni jio'ë'e.
6 O i'e aevoromo Keriso mae uehorovade aho ekaresiaho
nadi muebejëvo'iro. I'e aevoromo mae uehorovade aehu
ekaresia muebejëvë'oho nani hu hesi sivue uehorovoromo
uvo'ë'e: Na a böröme jevë'ego ekaresia muebejëvaje mure
bamevare höromo Satan-are guare beva'ë'e.
7 A'i God-are jö bogo hejë'e aribövіehu mu bae'iröhe a mae
uehorovë'oho ëhi jië'e ahuro ekaresiaho muebejëvo'iro. O
hesi örire bogo ma uehorovë'e ekaresia ëma muebejëvë'oho
hesi ihoho sisërë'iramu Satan-are guare be'ë'e. Ekaresia
muebejëvarue aribövi jabesi jöho ëhije.

Ekaresia ajëmarue aribövi jabesi jöhoje.

8 Röhu ekaresia ajëmijarue aribövi jabesi jöho ëhi gemuo-
hoje. Taemo raromo'iro. O nadi jöho huotohuotovo majëhi'i.
Nadi vörö'e jovo bövioho ue'aho'i. Nadi moniemuoho ue-
horovo'iro.
9 God-hu röjahuijade jöho uhohu'o mae uehorovo'iro.
10 Mure bamëvo'ië'iroho urimo jabesi muoho diehi jiajoho
gëre. Eni jëvamu gëvë'oho evare muoho aevoromo vae'iro.
11 O jabesi magonahoho ëhi gemuoho ma-taemo
raromo'iro. Nadi ae gö jabesi jö sisëho atemu ato'irögoro a'i
simane sasohoromo mue aho'o avoho mueberuomo'iro.
12 O ekaresia ajëmijarue aëro magonahe ma-gemu ma-
suromo aboji harihu'ohu'o jabesi osare raromarue agano
ioro'iorohu'o avoho muebejëvo'iro.
13 Ekaresia mae ajëmijë'oho jabesi ihoho mae jëvo'iramu
ëhuro biririvoromo Iesu Keriso mae uehorovarue jöho ae
ma-sama'e majëhinövo'ë'ö.

Paul-hu jögoru Timothy-are örire jajivade hesi bëhohoje.

14 Na nege ma-burëro ö'irovo. Röhu naehu jajivaje hesi
bëhoho
15 naehu örisanuovoromo bogo vejö'oho ö'amu gevë'oho
jero ë jöho adahoromo uehorovoromo uvo'iranego: Noro
ëhi'oromo God-are agano ömo'ömohu'o gemu mae raro-
moromo muoho avoho vaejarue höjo. Iae God-are aganoho

no daruge jiëˈe ae God-are ekaresiae javue. God-are ekaresiae javuëˈëro dioho'o bönu'o javuo maˈenego bibivajëhi noro God-are jö maho ëhi maˈeno titimoromo avoho muebejego ëhi jiemu jiajeje.

16 God-hu röjahuijëˈëro noehu mae uehorovarue jö hesi bëhoho börömo maeje. Ae aho'o iae no ëhi uehorovarueje. Ëjö hesi bëhoho aviaeje.

Hu a sine jioromo a nuniro rovade höjo.

Hu mae jiaje jöho God-are Aruˈahohuro hu ajamiromo no röjahuijade höjo.

Hesi nu ano'oho aneraëro gavare höjo.

Hesi jöho saˈae göro göro aëro aevoromo hejare höjo.

Hesi jöho ave saˈare aribövioho mae uehorovare höjo.

Ö'idöre ajiomoromo hesi ajoho baejade höjo.

4

Ijonö aehu Iesuare jö ma vuonugo'i sareri'e jö majëhi'iröhe jöhoje.

1 Röhu God-are Aruˈahohuro samaˈe uövuëˈeje: Majae ijonö aëro God-are jö mae uehorovaruoho vuonugo'irögoro Satan-are aru'aho ömo'ömohuro sarerëmi'iramu mae höromo jabesi jö sisëho ejëhoruomo'ajëjo.

2 Satan-are aru'aho sisëhuro jabesi sareri'e jöho bojëmi'iramu sareri sareri'e aribövioho jöho baeromo sisë diehi diehi vaejaroho jabesi dë vövöbajo'o uhuroho bogo herovo'i ae ma-sarerëmiromo majëhiruomo'ajëjo.

3 Majëhiromo uëruomo'ajëjo: Nadi magonahoho masu'amorëjo. Ie gö gö nadi ueˈahorëjo. Ëhi uëruomo'ajëjo röhu ë iohu'o God-ro bamadeje ëhuro Keriso mae uehorovoromo hesi jö ma gavarue aribövioho noro hesi örire huë mae uaromo ë ioho ueˈaho'iröhego.

4 Ëhesi bëhoho God-hu iruno'o bövi bise'o bamadoho iae mae jio'ame. Ëhuni no bogo uvo'ejo: Sisë höromo juahovo'ejo. Aˈi noehu i ujuohoromo God mae uaromo ë i ijëˈoho maeje.

5 Ëhesi bëhoho no God-are jö adahoromo gavaruohuro uvarueje: God-ro bövioho bise'oho bamade höjo. Ëhi uvoromo hesi örire jö atoromo ijëˈoho ëhuro uvarueje: God-ro bamahuëˈëro ijaruoho iae mae höjo.

Timothy-hu Keriso-are mu avoho vaeröhe jöhoje.

6 Ëjöho Christian aganoho majëhijego heruomo'iro. Ja ëhi ëˈëˈoho Iesu Keriso-are mu vaejanue a mae javoˈëˈe. Ëhuro no gaˈejo noehu mae uehorovarue jö ma jaehu ebe rovanoho ja ëho uehorovoromo birire baejëˈe javo'iramu.

7 O simano sisërëromo God bogo uehorovë'e ëma atarue
jöho nadi ejëhone. Nadi ejëho'irögoro biririvoromo God-hu
nimaje muoho sivohemu sivohobe va'one.
8 Noro sino haho'o hesi muoho sivoho avohë'i ë'o gabe
va'arueje ëhuro nosi sinoho biririvavuo'iröhego. Ëhi ë'ë'oho
ëhuro no ma-bisemu mae javuo'ë'e. A'iro God-hu nimaje mu
sivoho avoho'i ë'o gabe va'ë'oho ëhuro mabëhe javuo'ë'e.
Ëhuro jaruvoho mae raromaruëro ijonöhu'o ëhi gemuoho
raromo'ejo.
9 Ëho jö maego ae aho'obëhe mae uehorovë'oho iae maeje.
10 Noro ëhi mae raromo'iröhëni ëhuni no biririvoromo
sivohoromo God-hu nimaje muoho vaejarueje ë hesi bëhoho
God darugo'e aëro jië'ëro no ajamuijöro mae uehorovaruo-
huni. Hu sa'ae aho'obëhe ajamuaje aeje. Mae uehorovarue
aribövioho no mare bamavuaje aeje.
11 Ëhi jië'e jöho ae bojëmiromo ë hesi öroho röjëhinövone.
12 Ja a i'e jave röhu nadi simano sisërëjë'e muoho vaejego
aho uvoruomo'iro: Timothy asisö'ëro jië'ëro hu muoho bogo
avo'avoho vaejaje höjo. A'i jero jö mae jövoromo mu mae
vaeromo ae huë baejëvoromo God mae uehorovoromo avoho
taemo hijego aëro jasi muoho garomo uvo'iro: No'o ëhi
ë'ejarëjo.
13 Jero ëhi'oromo God-are jöho aëni adahoromo jögore
mëmiromo öroho röjëhiromo ëhi ë'i hijego evare na ö'iro.
14 Mu vae'irane suvuoro God-hu bojamadoho nadi u'uho'i
ma-biririvoromo muoho vaene. Ëhesi bëhoho urimë'i ekare-
sia muebejëvarue a duvahohuro övoho simanore bamahamu
evare aëro jöho God-aro baeromo mu vae'irane jöho majahi-
jamu ëhuro ë suvuoroho baejaneje. Ëhuni ëho avo'avoho
mueberomo muoho vaene.
15 Ëhi jië'e muohuremu uehorovoromo biririvoromo
vaenövone. Ëhi ë'ë'oho ëhuro ae aho'obëhe ga'ë'ö jero
muoho avoho vaebe rue'iramu.
16 Jasi arijo'arije avo'avoho mueberovoromo God-are jöho
avo'avoho röjëhine. Ëhemu vaenövone. Ëhi ë'ë'oho ëhuro
maro javoromo jasi jö hejarue aribövioho'o maro jëvo'ë'e.

5

Timothy-hu ekaresia ae magonahe diehi jögoru mëmi'iröhe jöhoje.

1 Röhu ga'irane a duvahehu mu sisë'i vaejamu jaehu
jögoru majëhijë'oho nadi jö giagia'oho majëhi'i ma-sanu'e
vavu majaharuëhi ëhi majëhine. O a i'o jögoru mëmë'oho ö
majëhijaruëhi ëhi mëmine.

2 O magonaho duvaho jögoru majëhijë'oho vëmu majëhijaruëhi ëhi majëhine. O magonaho i'o jögoru mëmë'oho ma'ino majëhijaruëhi ëhi jië'e jö mahemu mëmi'i jöe gö gö nadi uehorovoromo majëhine.

Magonaho doru jabesi jöhoje.

3 Röhu magonaho doru jabesi jöho. Magonaho doru agano rumo'ëro jië'ëro huë ma baeröhe öri bogojië'oho ëhi jië'e magonaho doruoho jero rajëhiromo ajëminövone.

4 A'i magonaho dorue aboji harihu'e o hijo ömo'öme jëvë'oho ë aribövioho ave muoho avo'avoho uehorovo'iro. Jabesi agano maho urimo avoho muebejëvoromo ëhuro jabesi vëmu vavuehu hijo ömo'ömehu ajëmarëhi ëhi jaburo mana ajëmi'iro. Jabesi mu ioro'ioroho ijonö jio'iro. Ëhi jië'e muoho God hu nime.

5 A'i magonaho dorue agano rumo'ëro jië'ëro jabesi sivu mueberovë'iroho ëhi jië'e magonahohuro uvoruomajeje: Hesi God-ro ajemi'ajë uvoromo ëhuni vahie majae jene God-are örire jöe jövoromo ua'i hijajeje: God jero ajemego na mae jevajo.

6 O magonaho doruehu jabesi sinohemu uehorovë'oho ëma jijiharuëro ije jahosi'e jiajëhi ëhi jëve.

7 Ëhi jië'e jöho majëhijego ejahego jö sisëho bogojio'iro.

8 Ae rahu hesi ö mueno'o bogo ajëmijë'oho o hesi agano mahu'o ëhu'o bogo ajëmijë'oho ëhuro God mae uehorovarue jöho vuonugoromo God-are jö bogo hejë'e aribövioho iosirëmiromo hu sisë bëheje.

9 Ekaresia aribövieho magonaho doru muebejëvo'i jabesi iho jajivo'ië'iroho vadune aho'o 60 baejë'e jabesi ihohemu jajivo'amo'iro. O barue ma-gemu masuvë'oho ëhi jië'e magonaho doru jabesi ihohemu jajivo'amo'iro.

10 O magonaho dorue mu mae vaejamu ëhuro jabesi iho mae jië'oho ëhuremu ihoho jajivo'amo'iro. Aboji harihu'e avoho muebe'amobe rovë'e jiego ae i'e rovamu ajëmiromo nihudëgo'i arijë'e jiego Keriso-are aribövioho huë baejë'e jiego huë vavaeni'e aribövioho ajëmijë'e jiego mu mae bövie bise'e vaeruomë'e jiego ëhi jië'e magonaho doru jabesi ihohuremu jajivo'amo'iro.

11 A'i magonaho i'e doru jioruomë'oho nadi ëhi jië'e magonaho jabesi ihoho jajivoromo muebejëvone. Ëhesi bëhoho magonaho i'ohuro dëre uehorovoromo ri'öromo Keriso vuonugo'irögoro sionoho iore bamo'i nimarueje.

12 Ëhi nimoromo ëhuro urimë'i Keriso mae uavare jöho ahego ëhuro jabesi ihoho sisërëjajeje.

13 Röhu göho magonaho doru iˈohuro mue bijönibijiohoromo osare osare ma-raromobe jijihajeje. Röhu bogo ëhemuoho ömoˈi mu sisë göˈo döre vaejarueje. A jöho ëma atobe a muoho ëma ahobe jijihajeje. No bogo atarue jöho ë magonahoho jaburo atoruomajeje.

14 Ëhi jiëˈohuni na nege magonaho doru iˈohuro röhu maho sionoho barue masuˈamoromo aboji harihuˈe vaeromo osaho avoho muebenövoröhego. Ëhi ëˈëˈoho ekaresia bijönimarue aribövіehu jö sisë atoˈiröhoho bogojioˈëˈe.

15 Na ëhi uavaje hesi bëhoho magonaho doru iˈo ioroˈiorohuro Keriso-are jöho vuonugoˈi Satan-are örire vaˈëˈego ëhuni uave.

16 O Christian magonahe rahu hesirire magonaho doru jiëˈoho huro ajamiˈiro. Ajamijëˈoho ëhuro ekaresia aribövioho bogo madomadëgoˈiramu agano rumoˈe magonaho doru ajëmiˈiröhoho eni jëvoˈëˈe. Magonaho doru jabesi jöho ëhije.

Ekaresia muebejarue a duvaho jabesi jöhoje.

17 Röhu a duvahehu ekaresia muebejëvarue jöho ja-jivoˈiëˈe. A duvahehu ekaresia avoho muebejëvamu ekaresia jabuhu mabëhe rajëhiromo suvuoro bisemu bövie mana bojëmijëˈoho iae maeje. O a duvahehu biririvoromo ekaresia avoho muebejëvoromo röhu göho God-are jö majëhiromo bëhi röjëhijarue ëhi jiëˈe aribövioho börömo mae uehorovëvoromo mana bojëmijëˈoho iae maeje.

18 Suvuoro bojëmiˈiröhe hesi bëhoho ë hesi jöho God-are surire uhuˈe uvëˈeje: Jasi mu vaejahaje miehu jasi mu vaejahoromo i hörehu saˈijovobe juvëˈoho hesi jöˈoho nadi tugohahego hu juvoromo hesi manaho baeromo huhu hörehu saˈijovaje i vitu vituoho ibe juvoˈirajo. Ëhi jiëˈoho miohuro ëho hesi manae baeˈaˈajëjo. O God-are surire jö göho ëhi uvëˈeje: Ae rahu mu vaeromo mana baejëˈoho iae mae höjo.

19 O aehu ekaresia muebejëvaje a duvaho hesi jö sisë ja majahijëˈiroho ae gemuehu majahamu hejëˈoho nadi ejahone. Aˈi ae niöˈi o ae niöˈi gemu jabuhu a duvaho hesi mu sisë jabesi hiaˈehu heromo nunehu gavëˈëro jasi örire majahijamu hejëˈoho ëhuremu ejëhone.

20 Hu sisë jiëˈoho ekaresia aribövi jabesi nunoro jögore bo-jamego avoho uehorovoˈi ëhuro a ioroˈiorohuro ëho garomo juhuonivoromo bogo ëhioho ëˈiröhe.

21 Ëjöho börömeje. God-are nunire Iesu Keriso-are nunire God-are anera jabesi nunire naro ja uave ejehoˈiranego. Ejehanuevaro mevo gaˈirane a duvaho jabesi jöho diho mae

diho sisë jiamu gavë'iroho nadi ma-urimoho uvone: Iaho mae höjo o iaho sisë höjo. O nadi a duvahe jasi aemo'aemoho sanu'e jöho majëhi'i a duvaho ioro'ioroho darugo'e jöho majëhi'i a'i ma-uehore gemu baeromo a duvahe aho'obëhe majëhinövone.

22 O ae göehu ekaresiaëni mu börömo vaeröhego övo simanore bamaho'ië'iroho nadi ma-majioho övoho simanoroho bamahone. Ëiahuro mu sisë vaejego ae niö'i jemesi ihoho sisërëjëhojöëni uave. Nadi ëhioho ë'irögoro ma-avoho mueberovego sisëho bogojavo'iro.

23 Röhu dëre guomo guomo baejavo'i hijajohuni nadi jovemuoho i'i wine jovohu'o ma-bisemu ijego ëhuro dëho mae javo'iro.

24 Amo jaehu ekaresia jabesi mure bamëvo'ië'iroho jabesi muoho avoho garomo evaro bamëvone. Ëhesi bëhoho a ioro'iorohuro ma-va'orahoro mu sisë vaejaruëro jië'ëro jabesi mu mevo'irane ë hesi urimo ga'a'anue jabesi sisëho ma-va'orahoro jio'iramu muroho bogo bamëvo'anue. O a ioro'ioro jabesi sisëho subirö'öjë'ëro jero jabesi muoho mevo garomo evare ijonö ga'a'anue sisë jioruomo'iramu muroho bogo bamëvo'anue.

25 O mu sisë urimo gö subirö'ö'i gö va'orahoro jië'ëro ijonö aho'o ma-va'orahoro jiajëhi mu maho ëhi gemuohoje. A ioro'iorohuro mu maho ma-va'orahoro vaejarueje. O mu ma ioro'ioroho subirö'öjë'eje röhu ijonöho bogo subirö'ö varijënoho jio'ë'e.

6

A jabesi muemu vaejarue aribövi jabesi jöhoje.

1 Röhu jö göho a masijo jabesi darugoremu raromoromo jabesi muemu vaejëharue aribövi jabesi jöhoje. Ëhi jië'e ariböviohuro a masijoho mae uehorovëvo avohoromo muoho vaejëhego God-are ihohu'o Keriso-are jöhu'o aho bogo sisë'ioho ato'iro.

2 O jabesi a masijoho Keriso mae uehorovarue aribövie jëvë'oho mu ariböviohuro nadi uvo'iro: Nosi a masijoho ma-Christian ö mueno'ëro jëvë'ëro bogo masijoho hö uvoromo muoho ëma sisë'i sisë'i ömo'iro. A'i uvoruomo'i: Nosi masijoho jabumë Keriso mae uehorovarue aribövie noehu rajëhijaruoho jëvajëjo. No ëhi jië'e aribövioho ajëmijarue hö uvoromo jabesi muoho avo'avoho vaejëhoruomo'iro.

Keriso-are jö vuonugo'i sa'a hesi jöemu berohemu beroharue mu sisëhu'o ave sa'a hesi inömo bae'i ëhemu uehorovarue mu sisëhu'o ë mu sisë niö'i hesi jöhoje.

Ëhi jiëˈe jöho jero ae röjëhiromo uëˈi hijego muoho avoho vaeruomoˈiro.
3 Aehu jöe gö röjëhijëˈoho sisëje. Jöe gö röjëhiromo nosi Bada Iesu Keriso-are jö mahuˈo God-are mu diehi avoho vaejarue jöhuˈo bogo ejëˈoho
4 hu simanoho bogo uehorovëˈe ëma uvajeje: Na a böröme jevajëjo. Simane sisërëromo nimajeje bëhi rumoˈe jöe gö gö ëma nahoromo jö ahoˈahëmiˈi. Röhu ëhi jiëˈe jö berohemu berohamu hejëˈoho ëhuro aëro sarerivoromo uvoruomajeje: Nuni ajiˈe jöho jabumë diehiˈoromo baeˈi no bogo baejare höromo jabesi örire dë vörönimoruomajeje. Dë vörönimoromo iro muorovoˈe vaeromo ae göëro gö hesi örire agoromo ae göëro gö hesi örire sisë uehorovoruomajeje.
5 O uehoro sisë baeromo God-are jö maho vuonugoˈi irovoruomajeje. Irovoromo sarerivoromo uvoruomajeje: Noehu God-are muemu uehorovoˈiröhe hesi bëhoho aviëhi höjo. Noro inömoho bövioho biseˈoho ujuohoromo ëhuro maro raromoˈejarëjo.
6 Iae mae. God-are muemu uehorovëˈoho iae maro raromarueje. Ëhesi bëhoho God-are muemu uehorovoromo röhu bogo göˈo göˈoho baeˈi uehorovoˈi aˈi uvëˈoho: No eni javuajë uvëˈohuro ëhuro maroho raromarueje.
7 Vëmehu rahavuare majaroho evaroho inömo rumoˈe maövemu rovareje. O vuovoröhe majaroho ëhuˈo ma-övemu vaˈejo.
8 Röhu iunoˈe o niögu suhiˈe javuëˈoho ëhuro uehorovoromo uvoˈejo: No eni javuajë uvoromo bogo göˈoho baeˈi ëhemu uehorovoˈejo.
9 Aˈi a ioroˈiorohuro inöme bövie biseˈe marohëˈe mae baeˈi ëhuremu uehorovoruomajeje. Ëhi jiëˈe aribövioho Satan-ro dinëmijego buororo rumo vaˈanovego buorëro taemëvanovego dë vövöbajoˈere riˈöromo simane sisëˈi uehorovoromo mue gö gö nimoromo sisërërovo barëjarueje.
10 Moniemu gemu uehorovëˈoho ëhuro mu sisë ahoˈobëhe baejarueje. Ae göëro moniemu nimo avohoromo ëhuro Keriso-are jöho rumonimobe vaˈojuvo vaˈo vuonugoˈi huë vavaene gö gö baeruomëˈeje.

Timothy-hu mue gö gö vaeröhe jögoru Paul-hu jajivadohoje.

11 Röhu ja God-are ae jave. Ëhuni ëhi jiëˈe mu sisëho nadi gavanovone. Nadi gavanovoˈi ma-mu maemu vaeromo God-are muoho nimoromo hesi öroro mae uehorovoromo ae gö huë baejëvoromo biririvoromo muoho vaeromo sanuˈe jöho majëhinövone. Ëhi jiëˈe muohuremu vaeˈi nimonövone.

12 Aehu ajajovoromo göehu gö iosirëmiˈi biririvaje ëhi
jiëˈe mu maho baejëˈe jave. Ëhuni God mae uehorovoromo
jasi daruge ahoˈo bojamiromo biririvoromo mu maho
vaenövone. Muoho vaejëˈi ijonö ioroˈioremu maro
hiˈirane öroho ëhuremu uehorovone. Urimëˈi jaehu
mae uehorovanue jö ae ahoˈo jabesi nunire huruoho
majëhijanevare evare God-ro ja uavadeje ëhi maro
hiˈiranego. Ëjöhuremu uehorovone.
13 Röhu naro God-are nunire Iesu Keriso-are nunire ave
jöho majahiˈiëˈe. God ae ahoˈobëhe darugo bojamuego
raromarue ahoje. Iesu Keriso Pontius Pilate-are nunire
namiromo hesi jö ma-maemu huruoho majahijade ahoje.
Ëae niöˈi jabesi nunire ave jöho majahiˈiëˈe.
14 Jögoru hejanoho avoˈavoho ejego aho jasi jö sisëho bogo
atoˈiro. Ëhi ebe vaˈone ijonö nosi Bada Iesu Keriso rovego
garöhe.
15 Iae hu rueˈiramu no gaˈejo A Böröme God-hu nimaje
majare. God hu ma-maro hiromo huro gemuëro börömo
mae namijëˈëro masijo vaeruomaje ae ahoˈo iosirëmiromo
hu gemu dörohoje.
16 God gemu hu bogo guomo hesije. Hu aji börömoro
hijëˈëro hesi bëhiroho no bogo vaˈo hesi javue. Aho hu
bogo ganövëˈëro ëhi bogo ganövoˈejo. Hesi iho börömoho
darugoho ma-ëhi jiemu jiobe vaˈëˈe. Iae mae.

17 Röhu ave saˈa hesi bövi biseˈo marohëˈe mae jëvëˈe
aribövioho uëne: Nadi jemesi inömoho bövioho biseˈoho
uehorovoromo döroho bamorovorëne. Nadi uvorëne: Na
inömo marohëˈe jevajohuro ëhuro mae jevoˈajëjo ë hesi
bëhoho inömoho ma-jahuri jiaje inöme jiaje. Aˈi uvorëne:
Hesi God-ro ajemiˈiramu mae jevoˈajëjo. Ëhesi bëhoho huro
bövie biseˈe suvuoramui avohajeje huë mae javuoröhego.
18 O uënego jaburo mu mae vaeruomoˈi. Huë baerovarue
mu hesi öroho marohëˈe mae jëvoˈiro. Öve sasohoromo
suvuore ëˈiro.
19 Ëhi ëˈëˈoho suvuoro maho öˈidöre rune vaeˈëˈö
ëhuro maja viture ma-maro raromoˈiröhohuni. Ëhuro
ruahoˈamoromo bogo ma-döemuoho mae raromoˈi dë
vövöbajoˈo uhohuˈo maro raromonövoˈëˈö.

20 Röhu Timothy God-ro hesi jöho bojamadeje jero
muebeˈiranego. Ëhuni ë jöhemu avoho uehorovoromo ae
majëhinövone. Aˈi God rumoˈe sareri sareriˈe jöho nadi
gavanovone. O aehu God-are jö ahoromo jö iˈo barueromo
sarerëmiromo uëvëˈoho: Aveho nuni ajiˈe jöe hö uëvëˈoho
nadi gavanovone.

21 Ëhesi bëhoho ae göëro ëhi jië'e jö i'oho uehorovoromo
God-are jöho vuonugë'ego ëhuni uave.
God-ro jemë huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

2 TIMOTHY

Paul-hu Timothy jejamade jöhoje.

1 O asëˈe Timothy Paul naro ave jöho jajivoˈiëˈe. God-ro hesi nimëˈëro ëhuˈëro na Iesu Keriso-are apostle jevëˈeje naro ae majëhiromo uënövoˈirodego: God-hu nosi aruˈaho iˈovahuoˈi uövuadëhi iae huro ëhi Iesu Keriso'o gemuore ramuoˈiramu iˈovavuoˈajë uëˈirodego. Ëhuˈëro na ëhi jiëˈe ae jeve.

2 Naro nasi harihe Timothy jasi örire dë vövöbajoˈe ahoˈo jejamije. Na nege God Vavuohuˈo nosi Bada Iesu Keriso'o jabesi vavaenimoromo ajamijego jero maro hiˈiranego.

Timothy-hu Keriso mae uehorovadohuni ëhuni Paul-hu God mae uavade jöhoje.

3 Naro God-are örire mabëhe uave. God nasi hijo mionoˈehu uehorovobe rovarëhi naˈo dë mae jevego herovoromo hesi muoho vaejajeje. Vahie majae jene naro jasi jöho hesi örire jövoromo hu mabëhe uaˈi hijajeje.

4 Jasi jöëni God mabëhe uaromo naro uehorovoromo uvajeje: Jero nani vavaenimoromo nivane hö uvoromo ëhuni naro ja gaˈi nego avohajeje ja garomo nasi dë vövöbajoˈe nimorohevoröhego.

5 Na uehorovajoho ja bogo döëremuoho God mae uehorovoˈi uhohuˈo mae uehorovanueje. Urimëˈi jasi hije magonaho ihe Loisˈo jasi vëme Eunaceˈo jaburo uhohuˈo ëhi God mae uehorovonövareje. Röhu na uehorovajoho jabuhu uehorovonövarëhi jaˈo ëhi gemuoho God mae uehorovanueje.

Timothy-hu viˈehe huë vavaene baeromo biririvoromo Keriso-are muemu vaeröhe jöhoje.

6 Ëhuni naro ave jöho uaˈiëˈe uehorovoˈiranego. Urimëˈi naro nasi övohuro jasi simanoho taemahamu evare God-ro ja darugoho bojamijadeje jero hesi aribövioho muebejëvoˈiranego. Ëhuni ë darugoho vëninöˈe avoho muebejego bogo duorohoˈiro.

7 Ëhesi bëhoho God-ro hesi Aruˈahoho bojamuamu baejëˈëro ëhuˈëro bogo juhuonivoˈi aˈi daruge baeromo ae gö huë baejëvoromo avoho taemo raromarueje.

8 Ëhuni nosi Badare jö majëhijanuoho nadi ëhunioho javojimone o na savoji gagore hijajohuni ëhuˈo nadi javojimone. Nadi javojimoˈi God-are darugoho uehorovoromo

naehu huë vavaeni baejajëhi Keriso-are jö ma hesi jöëni huë vavaeni rovë'oho ja'o baene.

9 Ëhesi bëhoho no sisë javuamu God-ro no baejavuoromo maro bamavuoromo hesi aribövіemu javuojöro uövuadeje. Ëhi ajamuade hesi bëhoho hu bogo uvadeje no mu mae vaejë'e javuajë uvoromo ëhunioho hesi aribövioho javuojöro uövuadeje. A'i hesi nimë'ëro noni vavaenimoromo ë'adeje. Urimo sa'a bövi bise'o bogo bamadevare evare God-ro noni vavaenimamu uvadeje ijonö Iesu Kerisoro no ajamui'iröhego.

10 Ëhi uvadoho jaruvoho mare ramuaje aho Iesu Kerisoro nosi örire rovë'ëro ëhu'ëro God-hu no huë baejavuaje muoho va'orahoroje. Ëhesi bëhoho Iesu Kerisoro nosi örire rueromo vuovo'iröhe öroho ahahuadeje. Ahoromo hesi jö maho röjahuijë'ëro ëhu'ëro no ë jöho garomo uvarueje: No ioro'iore gemu maro raromemu raromo'ejarëjo. Kerisohu ajamuade jö maho ëhije.

11 Ëjö maho naro majëhi'irodego God-ro bamevadeje. Ëhu'ëro na apostle o Keriso-are jö röjëhijaje ae jeve.

12 Ëhi jië'e muoho vaebe juvë'ëro ëhuro na vi'ehoho huë vavaenoho baejajeje. Iae ëhi jeve röhu na bogo javojege. Rabëni. Naro God mae uehorovoromo gavajeje hu mae jiego. Ëhi gavajëro jië'ëro uvajeje: Iae mae höjo. God-ro eni jië'ëro ëhu'ëro hesi mu nasi övo döre bamehadoho huro avoho muebebe va'iramu evare ë maja börömoho rue'a'ajëjo. Ëhuni javojoho bogojeve.

13 Röhu naehu jö ma röjahibe rovamu hejanoho ja'o ëhi jië'e jö mahuremu ma'enone. Iesu Keriso-are uehoro maho baeromo God mae uehorovë'e ae gö huë baejëvë'e hiromo ë jöhuremu ma'enone.

14 God-hu hesi jö ma jasi övo döre bamadoho avoho muebenego aho bogo jö göho jövo'iro. God-are Aru'ahoho nosi dë vövöbajo'ere hijë'e jiaje hesi darugoho baeromo ëhuro ëhi ë'one.

15 Iae ja'o gavanue Asia sa'a raje ae aho'obëhe Phygelos'o Hermogenes'o jabu'o nasi jöho bogo uehorovo'i remo va'oruomë'eje.

16 Röhu na nege Badaro Onesiphorus-are aganohuni vavaenimoromo ajëmi'iröhego. Ëhesi bëhoho urimë'i naro huë vavaene bae'ego Onesiphorus-ro ajemi'ego dëho sasohevonövadeje. O na savoji gagore hijamu hegorovo Onesiphorus-ro nasi jöënioho bogo javojimo'i

17 Rome amore ruenugoromo nahevemu nahevobe juvojuvo birohevadeje.

18 Ëhuni na nege Badare majaho rovego huro Onesiphorus-are jöëni vavaenimoromo ajamijego mae jioröhego. Na ëhi nege. Röhu urimëʼi Onesiphorus-ro Ephesus amore hiromo muoho bövioho biseʼoho ajeminövadeje. Jaʼo iae gavanueje.

2

1 Röhu nasi harihe no Iesu Keriosoʼo gemuoro bimuvavuëʼego God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo biriroho bojamuijëʼe jiaje jero ë biriroho baeromo muoho vaenövone.

2 Na diehi jiëʼe jö ae ahoʼobëhe majëhijajoho iae ja henövaneje. Ëhenövane jöho baeromo a ma jabesi öroro röjëhijego jaburo jöho bavaʼoromo a ioroʼioroho jabuʼo röjëhiʼiro.

3 Muoho ëhi vaeromo huë vavaeni rovëʼoho nadi vuonugoʼi aʼi uvone: Iesu Keriso-are muorovo aribövіehu biririvoromo Satanʼo muorovoromo huë vavaeni baejaruëhi naʼo ëhi ëʼejö uvoromo jaʼo ëhi jiëʼe huë vavaenoho baeromo biririvoromo Satanʼo muorovone.

4 Röhu ë hesi uhu jö jajivoʼiëʼajoho gane. Bijo bunoʼe baeromo sisë aribövіohuʼo muorovëʼiroho mu göho göho bogo gemuoroho havoromo muorovoʼi ma-muorovo muo-hemu vaejarueje jabesi muorovo a börömohuro gëromo ni-morohoröhego.

5 O uhu jö göho. Ajajovoromo tutuvoromo ae göehu gö iosirëmiʼiëʼiroho diehi ajajovarue jögoroho ejëhoromo evare tutuvarueje bogo ejahëʼoho suvuoroho bogo baejöëni.

6 O uhu jö göho. Dë mu ravëʼiroho biririvoromo mu vaejarue aribövіohuro urimoho ë ioho ueʼahoʼëʼö.

7 Naehu jajivaje jöho uehorovo avohone. Jöe ahoʼo Badaro ajamiʼiramu bëhoho baeʼaʼanue.

8 Röhu Iesu Keriso uehorovonövone. Keriso hu Israel saʼa muebenövade ae David-are ujeje. Huro guomoromo iʼovoromo riʼöjëʼeje. Ëhi jiëʼe jö maho naro majëhibe juva-jeje.

9 Ëhi jiëʼe jö maho naro majëhijëʼëro ëhuni Keriso bijönimarue aribövіohuro uvoruomajeje: Nörö Keriso-are jö majahuajohuro ëhuro hu a sisë höjo. Ëhi uvoromo savoji gagore baʼamevëʼëro na huë vavaene baeje. Jabumëro na savoji gagore baʼamevoromo taemevareje röhu God-are jöho bogo taemëʼëro ae ahoʼobëhe hebe vaʼoruomajeje.

10 Ae ahoʼobëhe God-are jö hebe vaʼaruohuni ëhuni God-hu baejëvade aribövіohuni naro uehorovëvoromo biririvoromo huë vavaene bövie biseʼe baejajeje. Ëhesi bëhoho na nege ë aribövioho jabuʼo Iesu Keriso-are ae gemuohuro jëvëʼëro

bogo sisëroho vaˈi maro vaˈoromo ioroˈiore gemu hesi ajire
raromemu raromoröhego. Ëhuni naehu biririvoromo mu
vaejajëhi jaˈo ëhi biririvoromo muoho vaene.
11 Röhu noehu atoˈi arijarue jöho iae jö maeje. Atoromo ëhi
uvarueje:
Nosi uehoro mamioho Iesu guomadëhi vuovahuëˈoho huˈo
gemu mae raromoˈejarëjo.
12 No bogo uˈuhoˈi ma-biririvëˈoho huˈo masije riravoromo
hesi öri ariˈoho muebeˈejarëjo.
Noehu hesinö dejo buˈöjëˈoho huro nosinö deje buˈöˈaˈajëjo.
13 Noehu God mae uavare jö ahëˈoho röhu God-ro mae
uövuade jöho bogo ahoˈaˈajëjo
huhu uvaje jö vuonugoˈiröhoho bogo eni jiëˈego.

Timothy-hu mu mae God-are nunire vaeröhe jöhoje.

14 Ëhi jiëˈe jöho majëhijego Christian aribövіohuro heromo
avoho uehorovoruomoˈiro. Ëhi majëhiromo röhu God-are
nunoro jögoroho darugoˈo majëhiromo uëne: Bëhi rumoˈe
jöe gö gö nadi ma-jö ahoˈahamirovorëne. Ëhi uëne.
Ëhi jiëˈe jö ahoˈahamirovëˈoho aho heromo bogo marëˈi
sisërërovarueje.
15 Röhu jero muoho biririvoromo ömo gavego God-ro
garomo uvoˈiro: Ja eni javajëjo. God-are jö maho ma-
ahorirëro majëhine. Jaehu ëhi ëˈëˈoho jaehu vaejanue
muoho God-hu gavëˈoho ja bogo javojagoˈëˈe.
16 Röhu God bogo uehorovëˈe ëma atarue jöho nadi
enövone. Ëhi jiëˈe jö atëˈoho aëro God rumonimobe
vaˈoruomoˈëˈe.
17 Ëhi jiëˈe jö sisëho iae sagoho vaˈëne jioˈëˈe. Sagohehu
sino döre ibe vaˈego rumorovoromo sino sisërëjëvobe
vaˈajëhi jabesi jö sisëhuro ëhi rumorovoˈiramu aëro
sisërëbe vaˈoruomoˈëˈe. A ioroˈiorohuro ëhi ëˈarueje
röhu Hymenaeusˈo Philetusˈo jaburo niöˈiro ëhi jiëˈe jöho
majëhijarueje.
18 Majëhiromo God-are jö maho vuonugoromo ae sar-
erëmiromo uëvarueje: No ae ahoˈobëhe mamiˈe vuovoromo
iˈovoromo riˈöjëˈëro javuëˈëro ë hesi majaho mamiˈe
barëjëˈe höjo. Jö sisëho ëhi jörovamu hejëˈëro Christian ae
göëro göëro Keriso avoho uehorovaroho vuonugëˈejö.
19 Ëaribövi ioroˈiorehu God-are jö vuonugaroho röhu God-
are aribövi maho jabumëro öbunöˈe bibivoromo riravarueje.
Jabumë God-are javu hesi öbu vaˈëne jioruome. God-are javu
hesi öbu vaˈëne jioruome röhu God-are javu öbu hesi ahore
ave jö niöˈioho jajivëˈeje. Göho uvëˈeje: Badaro gëvaje höjo
di aribövioho hesiroho jioruomego. O göho uvëˈeje: Ae rahu

uvëˈoho: Na Bada mae uehorovaje ae jevajë uvëˈoho ë ahuro mu sisëho vuonugoˈirajo. Ëjöho jajivoˈamëˈeje.

20 Röhu ekaresia jabesi uhu jö göho uehorovone. Osa börömore vaˈëˈoho gaˈaˈanue hevöe ramae nu anoˈe gö gö jioˈamoˈiramu. Ioroˈioroho inömo ma-mabëhëro avohoˈamëˈeje. Ioroˈioroho ma-ijëro o saˈaëro sisëˈi sisëˈi avohoˈamëˈeje. Röhu jabesi muoho gö gö jiorove. Hevö ioroˈioroho maego maja börömohuni runoˈe bahiˈi hevö ioroˈioroho sisëgo majae ëhi mue vaejarueje.

21 Ëhesi bëhoho ae rahu naehu jajivaje uehoro sisë gohöˈöjëˈoho ë aho hevö maho vaˈëne jioˈëˈe. Ëhi jiëˈe aho mae nugëˈëro hesi Börömo hesi muoho mabëhe ajamiˈëˈe. Mu mae rabe rabe rovamu vaejëˈoho eni jioˈëˈe.

22 Röhu a iˈehu sisë ömoˈi nimaruoho goroˈi aˈi aviëhi jiëˈoho sivoho gane. Bada dë vövöbajoˈo uhure uehorovoromo huhu ajëmijöro ua gavarue aribövioھuˈo gemuoro hibe juvoromo mu mae vaeˈi God mae uehorovoˈi a ioroˈioroho jasi dë vövöbajoˈëro rajëhiˈi ëˈo gane. Ëhi jiëˈe muoho nuninö bamone.

23 Röhu nuni ramoramovëˈëro simano sisërëromo jö ahoˈahamirovarue jöho nadi ejëhone. Jaˈo iae gavanue. Ëhi jiëˈe jö ahoˈahamirovëˈiroho ëhuro iro muorovoˈe vaejarueje.

24 Röhu Badare mu vaejaje ahuro bogo iro muorovoˈoho vaeˈi aˈi ae ahoˈo jabesi örire huë baejëvonövoˈëˈe. Mataemorovoromo jöho avoho röjëhinövoˈëˈe.

25 Ae göehu hesi jö ahëˈiroho huro sanuˈe jögoroho juvöˈö majëhinövoˈëˈe. Juvöˈö majëhijëˈoho hesi naniˈo nani Godro jabesi simanoho huotovëhoˈiramu jabumë uehoro sisëho vuonugoˈi jö maho avoho gaˈëˈö.

26 Urimëˈi ëhi jiëˈe aribövioھuro Satan-are guare rireromo vaˈoromo Satan-hu nimaje muohemu vaenövareje. Röhu jabumë jö ma avoho gavëˈohuro ëھuro avoˈavoho uehorovoromo Satan-are guare jëvajoھo suorovoromo maro vaˈëˈö.

3

Maja viture sisë aribövieھu huë vavaeni barueˈiröھoھo ëھi jiëˈe aribövi Timothy-hu gorëvoˈiröھe jöھoje.

1 Röھu ave jöھuˈo avoˈavoھo uehorovone. Saˈa bövi biseˈo barëˈiröھe majaھo dunovëˈiroھo huë vavaene böröھe rueˈëˈe.

2 Ëھesi bëھoھo ae ahoˈobëھe jabesi sinoھuremu rajahirovoˈëˈö. Bövie biseˈe göˈo göˈo döھe baebe vaˈi nimoˈëˈö. Jö huھe ëˈoromo jöe gö gö ëma atoˈëˈö. Jabesi simanëھo

ëma uehorovoromo uvoˈëˈö: No a ioroˈioroho iosirëmiromo masijoho javuajëjo. Jö sisë atoˈëˈö. Vëmu vavuˈo jabesi jöho ahoˈëˈö. Suvuoro bojëmamu baejëˈoho huë ma jöho bogo uehorovoˈi ma-baeˈëˈö. God-are mu maho ijumoˈëˈö.

3 Jabesi aganoho bogo huë baejëvoˈëˈö. Nue huoˈi sanuëmëˈoho bogo eˈëˈö. Ae gö jabesi jö sisëho sarerëmiromo atoˈëˈö. Mue bövie biseˈe nimaruoho ëma ömoˈëˈö. A umijaje ö sisëho vaˈëne jëvoˈëˈe. Mu maho bijönimo avohoˈëˈö.

4 Aganoho sarerëmiromo sisë vaejëvoˈëˈö. Bogo avoˈavoho uehorovëˈe mu sisëho ëma vaeˈëˈö. Simano bövie vaeromo uvoˈëˈö: No eni javuajëjo. God bogo nimoˈirögoro sino sasohëˈe nimorohëˈe muohemu ëhemu nimoˈëˈö.

5 Ma-döëremu God uehorovoromo hesi muoho vaeˈi uhoho God-are darugoho bogo herovarueje. Ëhi jiëˈe aribövioho gorëvoˈiranego uave.

6 Ëhesi bëhoho ëhi jiëˈe aribövi ioroˈiorohuro sareris-areriëmiromo sanuëmibe osare osare vaˈoromo nu gö gö uehorovarue magonahoho sarerëmijego jabesinö vaˈarueje. Ëhesi bëhoho ë magonahoho mu sisë vaebe rovëˈëro ëhuˈëro dë juhuoninëgajeje. Dë juhuoninëgego mue gö gö ni-marueje.

7 Mue gö gö nimoromo majae ëhi jöe gö gö hebe vaˈarueje röhu jö ma baeˈiröhoho bogo eni jëvo hesije. Ëhi jiëˈe magonaho ömoˈömoho sarerëmijarueje.

8 Sarerëmiromo God-are jö maho aharueje. Urimëˈi a ihe Jannesˈo Jambresˈo Moses-are jö aharëhi ë sareriˈe aribövioho ëhi God-are jö maho aharueje. Jabesi simanoho sisërëjëvëˈëro uehoroho bogojëve. God mae uehorovaroho rireromëvëˈeje.

9 Röhu ë aribövi jabesi muoho bogo marëˈi urimëˈi Jannesˈo Jambresˈo jabesi mu simano rumoˈe jiamu aehu gavarëhi ëhi ae ahoˈobëhe garuomoˈëˈe ë aribövi jabesi muohuˈo simano rumoˈe jiëˈe jioˈiramu.

Paul-hu hesi majae barëˈiaˈamu Timothy jögoru börömo bojamade jöhoje.

10 Röhu ja bogo ëhi jiëˈe aho jave. Na diehi diehi röjëhibe rovodoho iae ja gavëˈe jave. Na diehi hibe rovode öroho iae ja gavëˈe jave. Bëhoho rabëni mu vaebe rovodoho iae ja gavëˈe jave. Na God diehi mae uehorovobe rovodoho iae ja gavëˈe jave. Naehu bogo nu huodëgoˈi ma-sanuovoromo mu vaebe rovodoho iae ja gavëˈe jave. Naehu a nasi dë vövöbajoˈere uehorovëvobe rovodoho iae ja gavëˈe jave. Naehu dë vövöbajoˈo bogo uˈuhoˈi ma-biririvobe rovodoho iae ja gavëˈe jave.

11 Aehu sisë vaejevoˈi arijamu huë vavaene gö gö rueˈi
hijamu Antioch amore Iconium amore Lystra amore sisë
vaejevoˈi arijamu huë vavaeni diehi baebe rovodoho iae ja
gavëˈe jave. Ëhi jiëˈe huë vavaenoho baejamu röhu God-ro
ajemamu mae jevobe rovadeje.
12 Röhu na bogo gemuoho huë vavaenoho baeˈi ae
rahu Iesu Keriso'o gemuore bimuvoromo God-are jöhemu
ejahobe vaˈi nëgëˈoho a ioroˈiorohuro ëho garomo
bijönimoromo jabesi örire sisë vaejëvoˈi ariˈiramu huë
vavaene baenövoˈëˈö.
13 Aribövi mahuro huë vavaene baeˈi röhu sisë
aribövioˈhuˈo sareriˈe jö majëhijarue aribövioˈhuˈo avevejöˈe
mu sisë vaejaruoho jaburo ijonö göˈo döre sisë börömo mae
vaebe vaˈëˈö. Sisë vaebe vaˈoromo ae gö sarerëminövoˈëˈö
o jabuˈo ae gö jabesi sareriˈe jöho heromo mae höromo
ejëhonövoˈëˈö.
14 Jabumë ëhi sisërëjëvoˈëˈe. Aˈi jero heromo biririvoromo
mae uehorovane jöhuremu maˈeno titimoromo uehorovobe
vaˈone. Ëhesi bëhoho ë jö röjahijare aribövioho ja iae
gövuanueje.
15 Iae jaˈo gavanue ja biseˈo javade majare jero aevoromo
God-are surire jöho hebe rovaneje. Ësurire jö gavëˈohuro
ëhuro jasi simanoho ajivavoˈiramu garomo uvoˈaˈanue:
Naro ëhiˈoromo Iesu Keriso mae uehorovoromo ëhuro bogo
sisëroho vaˈi maro vaˈejöjo.
16 Röhu God-are surire jöho ahoˈobëhe ëho God-hu
bojëmamu jajivare jöhoje. Ëjö adahëˈohuro ëhuro God-hu
nimego noehu vaejarue muoho marëjajeje. Ëhuro God-are
muoho huruoho majëhijarueje. Mu sisëho aharueje. Juvöˈö
majëhijarueje. Mu ma hesi öroho röjëhijarueje.
17 Noehu God-are surire jö adahoromo ëhi jiëˈe mu
vaejëˈoho ëhuro God-are aribövioho no uehoro mae darugo
mae bövie biseˈe eni javuëˈëro ëhuˈëro mu mae ahoˈo
vaejëˈoho eni javuoˈëˈe.

4

1 Röhu God-are nunire Iesu Keriso-are nunire jögore
bogo biseˈo vaduˈoho majahiˈejo. Uvone: Iesu Keriso'ro
saˈare raromarue aribövioˈhuˈo vuovavuëˈe aribövioˈhuˈo
no ahoˈobëhe göromo mevavuoˈajëjo. Huro nosi nunire
rueromo böröme namiromo ahoˈobëhe muebejavuoˈajëjo.
Ëjöho uehorovoromo uvone: Paul-hu Iesu Keriso-are nunire
jögoru majehiˈiëˈajoho böröme hö uvoromo avoho ejehone.
2 God-are jöho darugoˈo majëhine. Ae nimëˈoho o bogo
nimëˈoho biririvoromo majëhine. Jöe majëhijego avoho

uehorovoruomoˈiro. Mu sisë vaejëˈoho ahëvone. Darugoˈe jö maho majëhijego heromo biririvoromo mu ma-maemu vaeruomoˈiro. Nadi uˈuhoˈi biririvoromo jöho röjëhinövone.

3 Ëhesi bëhoho rabëni. Majae ijonöho aëro God-are jö maho bijönimoruomoˈëˈe. Jö maho bijönimoˈi sareri sareriˈe jöe gö gö heˈi hiaˈe avohoruomoˈëˈe. Hiaˈe avohoromo ëhuni sareri sareriˈe ae gö gö sö rueruomoˈëˈe ëhuro heˈi nimarue jö bëhoho röjëhijego heruomoröhëro.

4 Ëhi jiëˈe aribövioho sö rueromo jö maho vuonugoˈi sareriˈe jöhuremu uehorovoruomoˈëˈe.

5 Aˈi jero rabe rabe rovëˈiroho avoˈavoho uehorovonövone. Huë vavaene rovëˈoho nadi uˈuhoˈi biririvone. Keriso-are jö maho majëhinövone. Ëmuoho maˈenone. Jasi muoho ahoˈobëhe avoho maˈeno titimone.

6 Ëhesi bëhoho nasi majaho barëˈirögoro ëˈe. Jew rajehu God rajahiromo jovo otehoromo God bojamijaruëhi ëhi nasi sino hahoˈoho God-are örire suvuore bojamiromo guomoˈiëˈe. Majae dunovoˈiramu na ave saˈaho vuonugoˈejo.

7 Mu ma baejodoho naro nasi uehoroho darugoho ahoˈo bojamiromo biririvoromo vaejëˈëro ëhuˈëro ruahöˈöromo vae barëjëˈe jeve. Noehu mae uehorovarue jöho maˈenëˈe jeve.

8 Ëhuˈëro avevejöˈe mu mae vaeromo ruahöˈöjode hesi suvuoroho öˈidöre nugehëˈeje. Badare majaho rueˈiramu huro no avoho mevavuoromo gövuajëro jiëˈëro ë suvuoroho bojemiˈëˈe. Röhu bogo na gemuoho bojemiˈi aˈi ae rahu hu rovego gaˈi nimarue aribövioھuˈo ëhi jiëˈe suvuoroho bojëmiˈëˈe.

Paul-hu hesi jö biseˈo biseˈo jajivade jöhoje.

9 Röhu ma-burëro nasi öroro rueˈi ëˈo gane

10 rabëni hesi bëhoho Demas-ro saˈare muohemu nimoromo na remoˈi Thessalonica amore vaˈirögoro Crescens-ro Galatia saˈare vaˈirögoro Titus-ro Dalmatia saˈare vaˈëˈe jiaje.

11 Luke-ro gemuëro bogo vaˈëˈëro huro rueromo gevajeje. O Mark mae ajamuijaje ae jiaje ëhuni huˈirae rovego huro muoho ajemiˈiro.

12 Röhu naro Tychicus nugöˈöjamu Ephesus amore vaˈadeje.

13 Röhu urimëˈi na Troas amore hijodevare nasi runoni niögoho Carpus-are osare nugo rovëˈe jeve. Ëhuni ja

rovëˈiroho baejeho ruene. O biririˈe suri suriohemu ue-
horovo avohoromo ujuoheho ruene suri suri ioroˈiorohuˈo
ëhuˈo.
14 Röhu copper inömo avohoˈamaje ae Alexander-ro nasi
örire mu sisë bëhe vaejevadeje. Ëhuni hu sisë vaejevadëhi
Badaro iˈue ëhi mana bojamiˈëˈe.
15 Röhu jero gavëˈi muoho vaene. Iahuro jaˈo sisë vae-
javoˈëˈe. Ëhesi bëhoho huro nosi jöho aho avohëˈego uave.
16 Röhu urimëˈi na court vaejevarevaroho aho bogo naˈoho
riravoromo nasi jöho ajemiromo majëhijareje. Ae ahoˈobëhe
na vuororemijareje. Ëhi jiëˈe muoho sisëgo na nege God-ro
jabesi sisëho uehorovoromo vuonugojöro.
17 Ae ahoˈobëhe vuororemiˈi aˈi Badaro naˈo namiromo
biriroho bojemadeje ëhuro naro hesi muoho vae barëromo
hesi jöho majëhijego saˈa ioroˈioro raje ae ahoˈobëhe heruo-
moröhego. Ëhiˈoromo na vörö'e mi hesi jöˈore jevanovamu
Badaro ajemiromo baejevamu ëhuro sisëho bogo birohodeje.
18 Na sisëˈi jevamu Badahu baejevadëhi na sisë birohevobe
vaˈëˈoho huro ëhi baejevoromo avoho muebejevonövoˈëˈe
ëhuro naro öˈidöre vaˈoromo huhu böröme namiromo mue-
bejavuaje öri ariˈere ë hiˈirodego. Hesi ihoho ma-mae jiemu
jiobe vaˈëˈe. Iae mae.

Paul o Christian ae gö gö jabuhu Timothyˈo a ioroˈiorohuˈo jejëmijare jöhoje.

19 Röhu Priscaˈo Aquilaˈo jejëmiromo Onesiphorus-are
aganohuˈo jejëmijode höne.
20 Röhu Erastus Corinth amore hijadoho iae ëhi hije. O
Trophimus guomo guome baejamu Miletus amore nugo
rovodeje.
21 Ëhuni jero ma-burëro ruene. Buru börömo majaho
rueromo ja rueˈirane öroho tariojöëni uave.
Eubulus Pudens Linus Claudia ö mueno'o ioroˈioroho ëho
jaburo jasi örire jejamijö.
22 Badaro jasi aruˈahohuˈo jioromo jemë ae ahoˈobëhe huë
baeromo ajëminövëˈe. Ahia minoˈe.

TITUS

Paul-hu Titus jejamade jöhoje.

1 O asëˈe Titus Paul naro ave jöho jasi örire jajive. Na God-
are mu vaejaje ae jevoromo Iesu Keriso-are apostle jeve.

Ëhesi bëhoho God-hu baejëvade aho magonahoho naro
ajëmijajeje jaburo God mae uehorovobe hesi jö maho
garomo ejahobe vaˈiröhego.

2 Ejahobe vaˈoromo muebejëˈi uvoruomoröhego:
Ioroˈioremu maro raromoˈejarëjo. Ëhi maro raromoˈiröhego
mamiˈe saˈa bövi biseˈo bogo bamade majare God-ro mae
uvadeje: Iae ëhi jioˈaˈajëjo God hu sareriˈe jöho bogo jövajëro
jiëˈëro.

3 Maro raromoˈiröhe jöho ëhi uvëˈëro gavade majaho eni
jiamu gagorovo huhu uvade jöho hesi aribövioho samaˈe
majëhijadeje jaburo ae majëhiröhego. Röhu ë jöho naˈo
bojemiromo uevadeje: Naehu uvode ma raromoˈirarije jöho
ae majëhinëjo. God baejavuoromo manö bamavuaje ahuro
ë muoho bojemijëˈëro ëhuˈëro hesi mu vaejaje ae jevoromo
Iesu Keriso-are apostle jeve.

4 Röhu naro Titus jasi örire jejamije. Naehu God ue-
horovajëhi jaˈo ëhi gemuoho uehorovanuëro javëˈëro ëhuˈëro
ja nasi harihu mae jave.

Na nege God Vavuohuˈo Iesu Keriso manö bamavuaje
ahuˈo ëho jaburo huë baeromo ajamijego maro hiˈiranego.

Titus-hu Crete hiromo mu vaeröhe jöhoje.

5 Röhu Crete saˈare naehu ja ramoromo rovode hesi bëhoho
ëhuro Keriso-are ekaresia jabesi mue rabe rabe bogo eni
jëvajoho jero avohëhego mae jioˈamoröhego. O naehu
uavodëhi ekaresia muebeˈamoˈiröhe a duvahoho jero amore
amore ëhi bahibe juvoˈiranego.

6 Ekaresia muebeˈamoˈiröhe a duvahoho ëhi jioˈamoˈiro.
Ëhi jiëˈe a duvaho hesi ihoho ma-maemu jioˈiro. Hu mag-
onahe ma-gemu masuˈiro. Hesi aboji harihuˈohuro nadi
hiaˈe biririˈövoromo aruëre anumëre ëma jijihoˈiro. Ëhioho
bogojioˈi aˈi ma-mae uehorovarue aribövie jëvoˈiro.

7 Iae ekaresia muebejaje aho bogo a muoho aˈi God-are
muoho muebejaje jiaje ëhuni hesi ihoho ma-mae jioˈiro.
Nadi jö giagiaˈe aho nadi burëro vörönimaje aho nadi vörö'e
jovo iromo simano sisërëjëˈe aho nadi vörö ëˈaje aho nadi
moniemu uehorovaje aho jioˈiro.

8 A'i osare söjëvo va'oromo nihudëgaje mu maemu nimaje
taemorovaje jögore baeromo mueberovaje God avoho ue-
horovaje gororovaje ëhi jië'e ae jio'iro.
9 Noehu majëhibe rovare ëhi jië'e jö maho biririvo-
romo mae uehorovo'iro ëhuro eni jioromo jö mae avoho
röjëhiromo mu ma vaeruomaje a jabesi uehoroho birire
bojëmi'i o göho jö aho'ahovarue aribövi jabesi uehoroho
huotovëho'iröhe.
10 Jö aho'ahovarue aribövioho aho'oje. Jöho bogo e'i bëhi
rumo'e sareri'e jöho röjëhijarueje. A ioro'iorohu'o röhu Jew
rajo Christian aribövioho jaburo ëhi ë'arueje.
11 Ëaribövi jabesi jöho ahëhore. Ëhesi bëhoho jabumë
sisë uehorovë'i moniemu nimoromo jabesi sareri'e jöho
röjëhijego agane gö gö uvarueje: Nani mae höromo
rireromarueje.
12 Jabesi Crete sa'a rajo jö majëhijaje a böröme gemuëro
uvadeje: Crete rajoho sareri'e muoho javuobe vörö'e mi
va'ëne javuobe mu bijöni'e iemu mahëro ue'ahanovobe
rovë'e javuajëjo.
13 Huhu uvade jöho iae maeje. Ëhi jië'e jiaje ëhuni
jöho darugo'o majëhijego jaburo Keriso-are jöhemu avoho
uehorovo'i
14 a'i Jew rajehu jabesi uehoro jö ëma sarerëmiromo
majëhijaruoho vuonugo'i. O aehu öri ma bijönimoromo jöe
gö ëma bojëmijarue jö mae uehorovaruoho vuonugo'iro.
15 Ae rahu dë vövöbajo'e ma-maemu jië'oho garomo
uvarueje: Inöme aho'o sisë sisë bogojio'i ma-maemu
jio'amajëjo. O ae rahu dë vövöbajo'o sisë jioromo Keriso
bogo ma uehorovë'oho ëma uvarueje: Bövioho bise'oho
sisë jio'amajëjo. Röhu jabesi uehorohu'o dë vövöbajo'ohu'o
sisërëjëvë'eje.
16 Jö'ëro uëvarueje: No God gavarue höjo. Röhu mu sisëmu
vaejaruohuro ëhuro röjahirovego no gavarueje jabuhu ëhi
atarue jöho sarere jiego. Jabumë sisë bëhe jioruome. Jöho
bogo eruome. Mu maho bogo vae hesi jioruome.

2

Ekaresiaehu God-are jö avoho uehorovoromo mu avoho vae'iröhego Titus-hu röjëhi'iröhe jöhoje.

1 Jabumë ëhi jië'e mu sisë vaejarueje röhu jero God-are jö
ma jiaje ëhi jië'e muohemu röjëhijego jasi ariböviohuro ëhi
vae'iro.

2 Amaˈi mavojoho uëne: Jemesi simanoho sasohoromo mu
maemu uehorovoromo taemo raromorëne. God avoho ue-
horovoromo ae avoho huë baejëvoromo avoho biririvorëne.
A mavojoho ëhi uëne.
3 O magonaho mavojoho ëhi jiëˈe jöe gemuoho majëhiromo
uëne: God gemu uehorovobe jijihonövorëne. Ae gö jabesi
jö sisëho nadi atemu atorëne. Nadi vörö'e jovohemu iemu
irëne. Mu maemu röjëhijego magonaho iˈoho heˈirarëne.
4 Magonaho mavojoho ëhi uëne. Jaburo mu mae röjëhijego
magonaho iˈohuro heromo baruohuˈo asisöˈohuˈo rajëhiˈiro.
5 Taemo raromoˈiro. Aho bogo sihëvoˈiro. Amoho avoho
muebeˈiro. Baru jabesi jöho ejëhoˈiro. Christian mago-
naho iˈohuro ëhi ëˈiramu gëgorovo aho God-are jöho bogo
agoruomoˈëˈe.
6 O a iˈoho ëhi jiëˈe jöe gemuoho majëhine. Uënego ma-
taemo raromoˈiro.
7 Röhu jero mu maemu vaejego ae ahoˈobëhe ja garomo
uehorovoromo uvoruomoˈiro: Ëˈego noˈo ëhi jiëˈe muoho
vaeˈirarëjo. Nadi uehore gö gö baeˈi ma-taemo hiromo jöho
röjëhine.
8 Jö maemu jövonego aho jasi jöho heromo bogo
sisëˈioho atoruomoˈiro. Ëhi jiëˈoho nosi jö bijönimoruomaje
aribövioho uro Christian aribövi nosi jö sisë atoˈiröhoho bogo
eni jëvoˈiramu javoje baeromo ma-raromoˈëˈö.
9 O ae gö jabesi muemu vaejëharue aribövioho uëne:
Jemesi a masijo jabesi jöho ahoˈobëhe ejëhego jaburo gëromo
nimorohoˈirarëne. A masijo jabesi jöho nadi aho majëhirëne.
10 Jabumë nadi vajiohuvodëgorëne. Aˈi mu maemu vae-
jego ae göëro gëromo uvoruomoˈirajo: God-are jöho iae mae
höjo. God no manö bamavuade a hesi jöho uave. Mu
aribövioho ë jöho majëhine.
11 Ëhi jiëˈe jögoru röjëhiˈirane hesi bëhoho God-hu huë
baejavuaje muoho ae ahoˈo nosi nunire rovëˈeje ëhuro
baejavuego maro vaˈiröhego.
12 Ëmuoho rovëˈëro ëhuro God-ro röjahuijajeje noro God
bogo uehorovarue muoho sinehu nimarue mu sisëho dejonö
buˈöˈi ma-taemorovëˈi mu mahuremu uehorovëˈi God ra-
jahijëˈi ave saˈare raromo jijihojöro.
13 Ëhi ëˈëˈi muebejarueje ë nimorohoˈiröhe maja
rueˈiröhire nosi A Böröme God no maro bamavuaje aho
Iesu Kerisoro ajiˈo rovego gaˈi.
14 Iesu Kerisoro nosi jöëni guomorovadeje sisëhu ru-
ahöˈöjavuadoho ahego noro maro raromoröhego. O nosi dë
vövöbajoˈoho uˈovahuego no hesi aribövi maemu jioromo
mu maemu vaeˈi nimoröhego.

15 Ëhi jië'e mu öroho röjëhinövone. Jögore mëmiromo mu
sisëho ahonövone. Daruge baejë'e javaje jöho darugo'o
majëhijego aho jasi jöho bogo mana aho majahi'i.

3

Christian aribövi no diehi mu vae'iröhe jöhoje.

1 Jasi ekaresiaho uëne: Jemesi sa'are simano vaeruo-
maje ariböviohu'o jemesi a masijo ioro'iorohu'o nadi
biriri'övoromo juahëmi'i jabesi jöho ejëhorëne. Mu mae
bövie bise'e ömo varijëne jiorëne.

2 Nadi ae gö jabesi ihoho ijumorëne. Nadi irovorëne. A'i
ma-u'emu raromoromo a mahu'o a sisëhu'o jabesi örire ma-
jö sanu'e majëhiromo huë baejëvonövorëne. Ëhi uëne.

3 Ëhesi bëhoho no'o uehore bogojië'e aribövie
javuonövadeje. Jöe bogo e'i aruëre anumëre ëma
jijihonövareje. Sinehu nimaje mue gö gö ëhuremu
uehorovonövareje. A jabesi mu mahuni o böviëni
bise'ëni dë vörönimoromo bijönaguonövadeje. Sisë
javuo'ego aëro bijönaguonövareje. No'o göëro göho nue
huodamirovonövareje.

4 A'i avevejö'oho God manö bamavuaje ahuro huë
baeromo ajamuijamu no gavë'e javue.

5 Ajamuiromo baejavuoromo manö bamavuë'eje. Bogo
noehu mu ma vaejarohunioho bogo ëhunioho ëhioho ë'i
a'i huro noni vavaenimoromo ëhuni manö bamavuadeje.
Ëhesi öroho aviëhije. Huhu nosi sisë u'ovahuadohuro hesi
Aru'ahehu i'o baejavuadohuro ëhuro i'orëjavuadeje.

6 ËAru'ahoho God-ro jovonö'e otehodaguadeje Iesu Keriso
no mare bamavuaje a hesi ihore.

7 Hu ëhi ë'ade hesi bëhoho huro huë baeromo ajamuiromo
nosi sisëho mu'uvahuë'ëro noro muebejë'i uvoröhego: No
hesi aboji harihu'ëro javuë'ëro Vavu hesi bövioho bise'oho
baeromo ëhuro ma-ioro'ioremu maro raromo'ejarëjo.

8 Ëjöho iae mae.

Na nege jero ë jöho darugo'o majëhijego ëhuro God
uehorovoruomaje aribövioho uro ma-mu maemu avoho ue-
horovoromo vaeruomoröhego. Ëhi jië'e mu vaejë'oho iae
maeje. Ëhuro ae aho'obëhe marëjëvo'ë'e.

9 A'i simano rumo'e jö berohemu beroharuoho bogave
ejëho'irane. Hijo miono'o jabesi iho jöemu atemu ataruoho
bogave ejëho'irane. O Jew rajo nosi jögoru hesi bëhohuni
jö aho'ahamirovoromo irovaruoho bogave ejëho'irane. Ëhi
jië'e jöho ëho ma-jöeje. No ëho uehorovë'oho ëhuro bogo
maho javuo'ë'e.

10-11 Ae göehu jö sisë majëhiromo ekaresia adovëvaje ëhi
jiëˈe aho jögore majahiromo bogo ejahamu gavëˈoho röhu
maho majahinövone. Bogo ejahamu gavëˈoho uvone: Ëhi
jiëˈe a hesi simanoho sisë bëhe höne. Hesi sisëro jiëˈëro iˈue
baeˈaˈajëne. Ëhi uvoromo ë a hesinö dejoho buˈöne.

Ijo tugohoˈi jöhoje.

12 Röhu naro Artemas o nani Tychicus jasi örire nugöˈöˈejo.
Nugöˈöjego öˈego evaro Titus jero ma-burëro Nicopolis
amoro rueromo birohevone buru majare na Nicopolis hiˈi
uvëˈe jevaje ëhuni.

13 Zenas jögoru gavaje ahuˈo Apollosˈo avoho gëromo ie
bövie biseˈe ajëmijego huë mae vaˈiro.

14 Na nege nosi ekaresia aribövioho ro mu maho avoˈavoho
vaeromo bogo eni jëvëˈe aribövioho ajëminövoröhego.
Ajëmijëˈohuro ëhuro jabumë bogo ëma raromoˈi iˈo muˈe
vaejarue aribövie jëvoˈëˈe.

15 Ave naˈo raromarue aribövioho ahoˈobëhe jaburo Titus
jasi örire jejamijö. O noˈo gemuore Iesu mae uehorovarue
aganoho naro jejëmijode höne.

God-ro jemë ae ahoˈobëhe huë baeromo ajëminövoˈëˈe.
Ahia minoˈe.

PHILEMON

Paul-hu Philemon jejamijade jöhoje.

1 O asëˈe Philemon nosi aemoˈaeme noˈo bimuvoromo
mu vaejanue aho na Iesu Keriso-are jöëni savoji gagore
hijaje aho Paul naˈo nosi öe Timothyˈo noro niöˈiro jasi örire
jejamijö.
2 O Apphia nosi maˈinoho o noˈo gemu mae Satanˈo
muorovaje aho Archippus o Philemon jasi osare gagovarue
ekaresia aribövioho ëhuˈo jejëmijö.
3 Na nege God nosi Vavuohuˈo Bada Iesu Kerisoˈo huë
baeromo ajëmijego maro raromoˈirarijego.

Philemon-hu Iesu mae uehorovoromo God-are aribövi huë baejëvonövade jöhoje.

4 Philemon Paul naehu God-are örire jö jövëˈiroho naro jasi
jöhuˈo jövoromo nasi God hesi örire huë mae uavajeje.
5 Ëhesi bëhoho naro hejajeje aëro jasi jöho atoromo
uvoruomego: Jero God-are aribövioho ahoˈobëhe huë
baejëvoromo Bada Iesuare örire mae uehorovanue höjo. Ëhi
heromo ëhuni God mae uaromo
6 ëninamiromo uavajeje: God jero ajaminego Philemon
noˈo gemuore mae uehorovavajohuro ëhuro hesi simanoho
jiororovoromo Kerisohu bojamuijaje huë maho bövioho
biseˈoho ga avohoˈirajo.
7 Öho jaehu God-are aribövie ahoˈobëhe huë
baejëvanohuro ëhuro jabesi dë vövöbajoˈoho sanuovëhëˈe
jave. Ëhuro na dë mae jevego nimoroho avohajeje.

Onesimus Philemonˈo hiromo juˈebijëˈëro sionëro öˈego Philemon-hu hesi sisë uehorovoromo vuonugoromo röhu maho baeröhe jöhoje.

8 Ja ëhi jiëˈe huë baejëˈe ae javëˈego ëhuni ave jöho uaˈiëˈe.
Na negoˈibejo na Keriso-are ihore darugoˈe jöho bojamiromo
uaˈibejo: Jasi muoho vaejëjo.
9 Röhu bogo ëhioho ëˈejo. Aˈi ja huë baejëˈe ae javëˈego
ëhuni naehu nimaje jöho ma-sanuˈe majahiˈejo. Paul na Iesu
Keriso-are jö majëhijaje ae jevoˈi aviavejöˈe na hesi jöëni
savoji gagore hijaje aëro jevëˈëro
10 ëhuni naehu huë baejaje harihu hesi jöëni naro jasi
örire ave jöho uave. Naro savoji gagore hiromo ajamamu
huro Keriso baejadeje. Ëhuro hu nasi harihe jianove. Na
Onesimus-are jöho uave.

11 Onesimus-are iho hesi bëhoho ajamuijaje ahoje. Röhu
hu urimo ja'o hiromo jasi muemu vaejahadevaroho
evaroho jasi öriroho bogo avo'avoho ajaminövadeje. Röhu
avevejö'oho Keriso baejë'ëro ja'o na'o ajamuijaje aeje.

12 Iae na nugö'ö'irögoro ë'e vuonorö'ö ö'oromo jasi
muemu vaejaho'iröhego. Röhu hu ö'iramu nasi dë
vövöbajo'e aho'o hu'o jio'ë'e.
13 Naro Onesimus ma'eno'ibejo ëhuro iae na mae
jevo'ibejo. Keriso-are jö ma hesi jöëni na savoji
gagore hijego Onesimus-ro na'o gemu mae hiromo ja'o
röromo ajemi'iröhego ëhuni ma'eno'ibejodoho röhu bogo
ma'eno'ejo.
14 Ja bogo uevë'e naehu Onesimus ëma ma'enë'oho na
bijönege hu jasi muemu vaejahaje aego. Ëhesi bëhoho
Onesimus-ro ja'o röromo ajemi'iröhego naremuëremu ni-
moromo hu ma'enë'oho sisë jio'i a'i jaehu nimoromo
Onesimus-hu na ajemijöro uavë'oho iae maeje. Röhu jasi
jöho bogo baejë'ëro jevë'ëro ëhuni na bogo ma'eno'i jani
nugö'ö'ejo.

15 Onesimus ja'oho bogo hi'i dirö'o göro majae ma-bisemu
hijadeje. Ëhesi bëhoho nani hu vuonorö'ö ö'ego jero ma-
ioro'ioremu bae'iranego.
16 Avevejö'oho hu bogo ma-jasi muemu vaejahaje aho jio'i
a'i jasi huë baejanue ö maeje. Iae na hesi örire börömo bëhe
uehorovajeje. Röhu jero na iosiremiromo börömo mae hu
uehorovo avoho'anue ë hesi bëhoho hu jasi mu vaejahaje ae
jioromo ja'o hu'o Badare ae gemuoho jëvë'ego.

17 Ëhuni jaehu uvë'oho: Paul Philemon na'o havaje ae
hö uvë'oho ëhuro jaehu na rajehiromo baejevo'ibejanëhi
Onesimus ö'ego ëhi rajahiromo baene.
18 Huhu mami'e mu sisë vaejavadoho o jasi mae sisë'e
bojami'iröhoho bogo bojamijadoho uevego naro hu'o röromo
jasi örire mana bojami'iro.
19 Paul naro ave jöho nasi övëro jajivoromo uave: Iae naro
manaho bojami'ejöjo. Röhu jaehu mana ajemi'irane jöho na
bogo ua'ejo. Ëhesi bëhoho naro ja ajamijamu jero Keriso
baejë'ëro ëhu'ëro bogo sisëroho va'i maro va'o hesi jave.
Röhu ë jöho bogo ua'ejo.
20 Io'o öho naehu nimaje jöho Badare jöëni ejehego
mae jevo'i. Ejehoromo ëhuro Keriso-are ihoro nasi dë
vövöbajo'oho sanuovehone.

21 Röhu na uehorovoromo uve: Naehu nimaje jöho
ejeho'anuëromo ave surire jöho jajive. Iae na garomo

uve: Naehu uavaje jöho jero eromo röhu gö'o döre vae avoho'anuëjo.

22 Röhu naehu hi'irode röhohu'o avohehone. Ëhesi bëhoho na uehorovoromo uve: Jemëhu nasi jöëni ëninamijarujohuro ëhuro God-ro ajemi'iramu na savoji gagore jioromo hörörömo jemesi örire ö'ejöjo.

Christian ae göehu göehu Philemon jejamijare jöhoje.

23 Röhu Iesu Keriso-are jöëni na'o savoji gagore hijaje aho Epaphras-ro jasi örire jejamije.

24 O Mark Aristarchus Demas Luke ëhi na'o gemu mae Keriso-are mu vaejarue aribövioho jabu'o jasi örire jejamijö.

25 Bada Iesu Kerisoro jemesi aru'ahohu'o jioromo huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.

HEBREWS

God-hu uavamu hesi Harihehu jö majahuijade jöhoje.

1 Urimoho God-ro mue gö gö majae göro göro vaebe rueromo ëhuro hesi jöho röjëhi'ego jö hesirire baeromo majëhinövare aribövіohuro baeromo nosi hijo miono'oho majëhinövareje.

2 Ëhi'obe rovadoho avevejö'e ijo tugoho'i jioröhe majaho dunovamu God-ro uavamu hesi Harihohuro jöho majahuijë'eje. ËHarihoho God-ro uavë'ëro sa'ae bövie bise'e bamadoho ëho ijonö hesi bae barë'iröhohoje.

3 Iae hu God-are aji maho baeromo ëhuro no ajivavuajeje. God jiajëhi hu ëhije. Hesi darugo'e jöho jövoromo ëhuro sa'aho bövioho bise'oho aho'o ma'eno titimajeje. Huro nosi sisëho u'ovahuonugoromo dö mare ajiomoromo God börömo jiaje a hesi övo manö hijadeje.

4 Ëhu'ëro jië'ëro anerae aho'obëhe iosirëmiromo huro dö mare hijajeje. Göho hu God-are Harihëro jië'ëro hu iho bövi maho baejamu hesi ihohuro anera jabesiroho iosirëmijë'eje.

God-are Harihehu anera ömo'ömo iosirëmijaje jöhoje.

5 God-are Harihehu anera jabesi iho iosirëmiromo iho börömo baejade jöho God-are surire jajivadoho gavarueje. God-ro anerae bogo gemu vadu'oho ave jöho ua'i ma-hesi Harihoho gemu uavadeje:

Ja nasi Harihoho javajëjo.

Jaruvoho naro ja baejavë'e jevajëjo.

O God anerae bogo gemu vadu'o hesi jöho jövoromo ae uë'i ma-hesi Harihu hesi jöhemu uëvadeje:

Na hesi Vavuoho jevo'i

hu nasi Harihoho jio'a'ajëjo.

6 Jö göho God-hu hesi Harihu Muri sa'are nugö'öjadevare evare uvadeje:

Na negajëjo God nasi aneraho aho'obëhe jaburo ë aho gemu rajahiruomoröhego.

7 O anera bogo iho masijo jio'amaje jöho huro uvë'eje:

God naro nasi aneraho avohëvego bururae'amaje höjo.

Nasi mu ajemijarue aru'ahoho avohëvego vëni hödurae'amaje höjo.

8 Anera jabesi jöho ëhi uvo'i Harihu hesi jöho ëhi uvë'eje:

God ja böröme namijanuoho ëhi namiemu namibe va'a'anuëjo.

Böröme namiromo jero jasi öri ariˈoho avoho muebejanue höjo.
9 Ja mu maho nimoˈi mu sisëho bijönimanue höjo.
Ëhuni God jasi A Börömoho naro ja baejavoromo huë mabëhe bojamijamu
jero jasi aribövioho iosirëmijëˈëro ja börömoho javajëjo.
10 Röhu God-are Harihu hesi örire jö göho ëhi uvëˈeje:
Bada niˈiˈivadiroho jero saˈaho bamane höjo.
Öˈidöhuˈo jasi övëro avohane höjo.
11 Saˈahuˈo öˈidöhuˈo barëˈi aˈi jero biririvoromo hiemu hiˈaˈanuëjo.
Saˈahuˈo öˈidöhuˈo niögëro buraerovanovoˈajëjo.
12 Aehu niögu suhiˈo muotoho bahijaruëhi ëhi öˈidöho saˈaho roriˈo bahiˈanuëjo.
Aehu niögu jijö boremiˈöˈi iˈo ioˈamaruëhi öˈidö mamioho saˈa mamioho ëhi muˈuˈi iˈe avohoˈanuëjo.
Aˈi ja vadune manaere ahoˈo ëhi ma-jiemu jiobe vaˈaˈanuëjo.
13 God-ro anerae bogo gemu vaduˈoho uaˈi ma-hesi Hariho-hemu uavadeje:
Nasi övo manö ro hijego
jaˈo muorovarue aribövioho naro ruahöˈöjëvego
hörëro vijuvo taemoˈamoˈirane höjo.
14 Harihoho ëhi böröme jioˈi aˈi anerae ahoˈo jabumë ma-God-are mu vaejaharue aruˈahe jioˈame. Ëhi jioˈamëˈëro God-ro rëmöˈöjego jaburo rueromo God-hu ijonö mare ra-muoˈiröhe aribövioho no ajamuijarueje. Ëhuˈëro jiëˈëro God-are Harihohuro aneraho iosirëmiromo hu börömo mahoje.

2

God-hu baejavuoromo mare ramuaje jö noehu avoho ue-horovoˈiröhe jöhoje.

1 God-are Harihohuro aneraho iosirëmiromo hu böröme jiëˈego ëhuni noehu God-are jö hejaroho bogo rumonimoˈi biririvoromo maˈenoˈejo jöho nugoˈi öre gö vaˈojöëni.
2 Urimoho aneraëro Jew rajo hijo mionoˈoho God-are jöho bojëmareje. Ëaneraho bogo masijehu jëvadeje röhu jabesi jöho bogo sareriˈehu jioˈi iae mae jiadeje. Iae mae jiëˈëro ae rahu jö bogo ejëhoˈi mu gö gö vaejëˈoho iˈue mana baenövareje.
3 Aˈi jaruvoho God-hu nosi aruˈaho mare ramuaje jö bojamuijadoho ëho jö börömeje. Ae rahu ë jö vuonugëˈoho iˈue baejöëni gororomo huruomoromo dinöˈe vaˈejo. Hu-ruomoˈiröhe öroho bogoje. Ëhesi bëhoho bogo aneraho uöˈi Badaro aevoromo hesi jöˈëro majahuijamu jö hejare

aribövioho jaburo ë jöe gemuoho majahuiromo uövuareje:
Iae mae-ëjo.
4 Röhu bogo jabesi sivuoho ëma majahuiˈi aˈi God-ro
jabesi jöho ajëmiromo bogo gavarue darugoˈe mue gö
gö vaenövadeje noro garomo jöho mae uehorovoröhego.
Darugoˈe muoho vaeromo huhu nimadëhi hesi Aruˈahoho
uaˈego noehu mu mae vaeröhe suvuore gö gö ëhi boja-
muinövadeje noro ëhuˈo garomo jöho mae uehorovoröhego.

Iesu hu baejavuoromo manö ramuade a böröme jiaje jöhoje.

5 Röhu ëhi jiëˈe mu masijoho ëho uˈemu jioröhe öri ariˈo
iˈo hesi muohoje. Na ë hesi jöho jajive. God-ro ë öri ariˈo iˈo
bamoˈi uehorovadevaroho bogo uvadeje: Aneraëro masije
riravoromo ë öri ariˈoho mueberuomoˈajëjo.
6 Bogo aneraho jaburo mueberöhego uvoˈi aˈi jöe gö God-
are surire uvëˈeje:
God-ajo. Saˈare aribövioho ma-biseˈe javuajëjo.
Röhu jero nosi jöëni uehorovanue höjo.
Nosi ihoho bogojavuanovajëjo.
Röhu jero no muebejavuanue höjo.
7 Anera masijo jioˈamaje jabesi bëhire saˈare aribövioho no
bamavuane höjo.
Ajohuˈo iho mabëhohuˈo bojamuane höjo.
8 Noro hörëro taemoromo muebeˈamoröhego bövie biseˈe
nosi höru uhunö bahijahuane höjo.
Ëhi jajivëˈeje. Bövi biseˈo nosi höru uhunö bahijade jö
hesi bëhoho aho noro ahoˈobëhe ruahöˈöˈamoromo muebe
barë hesi javue. Röhu avevejöˈoho bövioho biseˈoho nosi
höru uhuroho bogojavuëˈëro ëhuˈëro aho no bogo ahoˈobëhe
taemoromo muebeˈamarueje. Ëhi jiëˈe muoho nosi nunoho
bogo gavarueje uˈemu garöhëro.
9 Aˈi noro ae gemu Iesu iae gavö. Iesu hu döre jiadoho God-ro
hesi nimoro huë baejavuoromo hu uavamu ruvebiromo an-
era jabesi bëhire hijadeje ae ahoˈobëhe noni guomoröhego.
Hiromo vavaene baeromo guomamu ëhuni God-ro hu döro
bamoromo ajohuˈo iho mabëhohuˈo bojamamu baejadeje.
Ëho iae no gavö.
10 God-ro aboji harihuˈe ahoˈobëhe ajiˈere söjavuo ujuoho
vaˈi nimamu ëhuni baejavuoromo mare ramuoˈiröhe a
börömoho Iesu uavadeje huro viˈehe baejöro ëhuro mue
ahoˈobëhe ruahoˈamoromo eni romoromemu jiego no bae-
javuoromo maro ramuoˈiröhego. God-hu bövi biseˈo avo-
horomo muebeˈamajohuni ëhuni huhu Iesu ëhi uavadoho
mae jiadeje.

11 Röhu nosi sisë u'ovahuaje aho Iesuoje. Sisë javuego
u'ovahuaje aribövioho iae no javue. Röhu hesi Vavuohu'o
nosi Vavuohu'o gemuohoje. Vavue gemuoho javuë'ëro
Iesuro bogo javojimo'i ma-uvajeje: No ö mueno'e gemuoho
javuajëjo.
12 Iesuhu uvaje no ö mueno'e gemuoho javuajë uvaje jöho
God-are surire jajivoromo ëhi uvë'eje:
God jasi jöho naro majëhi'iramu nasi ö mueno'ohuro
heruomo'ajëjo.
Naro jasi aribövioho'o gemuore hiromo jasi örire rajahiromo
jöho io'ejöjo.
13 Röhu Iesu ae aho'o no'o gemuore jiaje jöho gö'o jajivo-
romo uvë'eje: Naro uvonövo'ejöjo: Hesi God-ro gemuëro
ajemi'ajëjo. Röhu jöe gö'o uvë'eje: Na aviae jevajëjo. Na
God-hu bojemade aboji harihu'ohu'o gemu mae hijajëjo.
Iesu'o no'o gemu mae javuaje jöho ëhi jajivë'eje.
14 God-are aboji harihu'e javuajë uvadeje. Röhu aboji
harihu'oho no sino haho'e biroge köe javuë'ëro ëhuni
Kerisoro araeromo hu'o sino haho'e biroge köe ëhi gemuoho
baejadeje ëhuro guomorröhëro. Guomego vuovo'iröhe öri
hesi vörö baejaje aho Satan hesi darugoho mu'uvaho
barë'iröhego.
15 Satan-are darugoho mu'uvahego no vuovavuoröhe
ë hesi juhuonoho barëjahuo'iröhego. Ëhesi bëhoho
urimë'i vuovavuo'iröhoho uehorovoromo juhuonivobe
rovareje. Juhuoni juhuoni raromaroho diehi'oromo
vuonugojöëni ëhuni sisë'i raromareje. Ëhi jië'e juhuonoho
barëjahuo'iröhego ëhuni guomadeje.
16 Aveho iae mae. Iesuro bogo aneraho ajëmi'i a'i
Abraham-are ujoho no ajamuijajeje.
17 Ëhu'ëro jië'ëro huro araeromo hesi ijoraje nomë va'ëne
jiadeje. Ëöre gemu jiadeje ëhuro hu God-are muoho vaeromo
priest böröme mabëhe jioröhëro. Ëhi jië'e priest jioromo
noni vavaenimoromo muoho avoho vaeromo a nosi sisëho
u'ovahuoröhëro. Ëhuni no va'ëne jiadeje.
18 Sisëhuro Iesuare dëre bijiohamu vavaene baejë'ëro
ëhu'ëro huro garöhe sisëhu nosi dëre bijioho gövuego huhu
ajamui'iröhoho iae hu eni jie.

3

Iesuhu Moses iosiramiromo böröme jiaje jöhoje.

1 Christian aganomë God-ro uëvadeje jemë'o hesinö
jëvojöro. Ëhuni Iesu uehorovo avohore. Iesuro God-are ihore

jöe majahuijajeje. Hu nosi priest börömohoje. Ëhu'ëro noro hu mae uehorovoromo hesi jöho huruoho majëhijarueje.

2 Huro God-are örire muoho baeromo ë muoho avoho vaenövadeje. Urimë'i Moses-hu God-are mu avoho vaejahoromo God-are aribövie aho'o muebejëvonövadëhi Iesuro ëhi gemuoho ë'adeje.

3 Röhu Iesuro Moses iosiramiromo iho börömoho baejë'eje. Ëhesi bëhoho Moses hu ma-God-are agane gemuoho jio'i Iesu hu God-are agano gagovade aeje. Ëaganoho gagovë'ëro ëhu'ëro Iesuare ihohuro Moses-are ihoho iosiramijë'eje.

4 Agane gö gö bogo ëma jio'i aëro gagovoromo gemuoro nugo'amë'eje. Agano gagovoromo bövi bise'o avoho'amade aho God-je.

5 Moses God-are mue vaejahaje aëro jië'ëro God-are agano ioro'iorohu'o hiromo hesi muoho avoho vaenövadeje. God-are muoho avoho vaeromo God-hu ijonö majahui'iröhe jö jiajëhi jië'e jöho huro urimo ae majëhinövadeje.

6 A'i Keriso bogo ma-mu vaejahaje aehu jio'i hu God-are Harihe jiadeje. Hu God-are Harihëro jië'ëro God-are aganoho avoho muebe'amajeje. No'o God-are agane javue. God-hu maro ramuoröhe jöho bogo vuonugo'i biririvoromo nimorohë'i uehorovobe va'ë'ohuro ëhuro no ëhi javue.

God-are aribövіehu nuho'iröhe jöhoje.

7 Ëhuni God-are Aru'aho hesi jöho avoho ejahore. Hesi surire jöho ëhi uvë'eje:

Ave jaruvore majaroho God-hu majëhijaje jö hejë'iroho
8 nadi hia'oho biriri'övorëjo.
Jemesi hijo miono'ehu hia'i biriri'övoromo God na'o muorovarëhioho
nadi ëhioho ë'orëjo.
Jabuhu a rumo'e sa'are raromoromo God nasi dë bijioho gavarëhioho
nadi ëhioho ömorëjo.
9 Jemesi hijo miono'ohuro nasi mu masijo gabe rovaroho ëho bogo uehorovo'i
nasi dë bijioho gebe rovaroho vadune 40 barëjade höjo.
10 Ëhuni God naro ë aribövi jabesi örire bijönimoromo uvode höjo:
Majae ëhi jabumë dë vövöbajo'ere sisë'i uehorovo'i
nasi mu hesi öroho bogo avoho baeruomë'e höjo.
11 Ëhi uvoromo naro dë vöröneganu jöe darugo'o jövoromo uvode höjo:
Jabumë bogo na'oho ro raromoromo nuhoruomo'ajëjo. Bogo mae bogajo.

12 Agonomë ëhi jajivë'e jiaje ëhuni gavë'i raromore. Jemë
a ioro'iorohuro God bogo ma uehorovarue uehoro sisëho
baeromo ëhuro darugo'e aho God vuonugo'aruje.
13 A'i göëro göho jögore mamirovore. God-are surire
mami'e adahare jöho uövuë'eje: Ave jaruvore majaroho
nadi hia'oho biriri'övorëjo. Ëuövuade jaruvore majaho bogo
barëjë'e jiaje evaro majae ëhi göëro göho jögore mamirovore
ëhuro jemë a ioro'iorohuro sisëho garomo bogo simane
huotorovoromo ëhioho hia'oho biriri'övo'irarije.
14 Jögoru mamirovo'irarije hesi bëhoho noehu aevo'i
biririvoromo mae uehorovarëhi jië'e uehore gemuoho
ma'eno titimobe va'ojuvo majae barëjamu bogo
vuonugë'ohuro ëhuro no Keriso'o gemu mae javuajeje.
15 God-are surire mami'e adahare jöho uövuë'eje:
Ave jaruvore majaroho God-hu majëhijaje jö hejë'iroho
nadi hia'oho biriri'övorëjo.
Jemesi hijo miono'ehu hia'i biriri'övoromo God na'o
muorovarëhioho
nadi ëhioho ë'orëjo.
16 Röhu rahumëro jöho heromo ri'öromo God'oho
muorovareje. Moses-hu Egypt sa'are jioromo söjëvo
rovade aribövioho ae aho'o jaburo huotorovoromo God'o
muorovareje.
17 O God-ro rahumesi öriroho bijönimobe rovadoho vadune
40-ho barëjadeje. God-ro mu sisë vaeruomaje aribövioho
bijönimadeje. Ëaribövioho sisë vaeruomë'ëro ëhu'ëro a
rumo'e sa'are vuovo momorö'öbe va'oruomadeje.
18 O God-ro jöe darugo'o uvadeje: Jabumë bogo na'oho
ro raromoromo nuhoruomo'ajëjo. Bogo mae bogajo. Ëho
rahumesi jöho jövadeje. Jö bogo ejahare aribövi jabesi jöho
jövadeje.
19 Ëhu'ëro jië'ëro no garomo uvö: Nosi hijo miono'ehu bogo
ma uehorovarohuro ëhuro jabesi sa'are va'o nuho'iröhoho
bogo eni jëvade höjo.

4

1 God-ro mae uövuë'eje noro va'oromo hu'o raromoromo
nuhoröhego. Ëhuhu uövuade jöho bogo barëjë'e jiaje
ëhuni juhuonivoromo gavë'i raromore. Ijonö God-ro a
ioro'ioro jemesi muoho garomo uvojöëni: Rueromo na'o
nuho'irarijoho jemë bogo eni jëvajë uvojöëni uëve.
2 No God-are jö maho hejë'e javue. Urimë'i a rumo'e
sa'are jijihoruomade ë aribövioho jabu'o ë jö maho hejareje.
Hejareje röhu bogo marëjëvadeje ë hesi bëhoho hejare jöho
bogo ma uehorovë'ëro.

3 A'i no Iesu mae uehorovarue ariböviohuro iae va'o God'o
gemu mae raromoromo nuharueje. Ënuho'iröhe jö God-are
surire adahare jöho ëhi uövuë'eje:
Naro dë vörönegamu jöe darugo'o jövoromo uvode höjo:
Jabumë bogo na'oho ro raromoromo nuhoruomo'ajëjo.
Bogo mae bogajo.
Ëhi jajivë'eje röhu ë hesi urimo God-ro sa'ae bövie bise'e
bamamu evare hesi muoho barëjë'ëro jaruvoho bogoje.
4 God-hu mu barëjade jö God-are surire jajivaroho majae 6-
ho barë'i 7 jiade jö jajivarire ë gavarueje. Ëjöho ëhi uvë'eje:
Majae aho'obëhe 6-ho barë'i röhu 7 jiamu gavë'i God-ro hesi
muoho aho'obëhe vuonugo'i nuhade höjo.
5 Röhu ave God-are surire jöhu'o jajivoromo uövuë'eje:
Jabumë bogo na'oho ro raromoromo nuhoruomo'ajëjo.
Bogo mae bogajo.
6 Ëhu'ëro jië'ëro urimë'i God-are jö ma heruomade
aribövioho hesi jöho bogo ejahoromo ëhuro bogo va'o
hu'o gemuoroho raromoromo nuhareje. O ae göehu göehu
va'oromo God'o raromoromo nuho'iröhe jöho bogo barë'i
iae ëhi gemuohoje.
7 Ëhuni God-ro majae gö bamoromo uvë'eje: Ave jaruvore
majahajo. Ëhesi bëhoho urimë'i hia'i biriri'övare aribövioho
vuovëvadoho va'ojuvo majae ëgo'o barëjamu evare God-ro
uavamu David-ro noehu adahare jöho jajivoromo uvadeje:
Ave jaruvore majaroho God-hu majëhijaje jö hejë'iroho
nadi hia'oho biriri'övorëjo.
8 Urimë'i Joshua-hu Israel aribövi jabesi sa'are
söjëvo va'adevare ë ariböviohuro God'o raromoromo
nuhoruomo'ibejo majae göre nuho'iröhe jöho God bogo
bamo'ibejo. Röhu jabumë bogo God'oho raromoromo
nuhareje.
9 Bogo nuhë'ëro ëhu'ëro God-are ariböviehu nuho'iröhe
jöho bogo barë'i iae ëhije. Urimë'i majae aho'obëhe 6-ho
barë'i majae 7 jiamu God-hu aevoromo nuhade ëhi jië'e
nuho majaho God-ro noni bamahuë'eje.
10 Ëhesi bëhoho God-hu hesi mu vuonugo'i nuhadëhi ae
rahu va'o God'o raromoromo nuhë'oho i'u'e muoho ëhi
vuonugo'i nuhoruomajeje.
11 Ëhuni no va'o God'o raromoromo nuho'iröhoho avoho
vae ga'ejo ëhuro ë hijo miono'ehu God-are jö bijönimoromo
sa'are rireromarëhioho no bogo ëhioho ë'iröhëro.
12 God-are jöho darugo ma-ma'eje. Darugo ma-ma'ëro
jië'ëro ë jöho kaejö va'ëneje. Hesi kaejö anio ruë jio vië
jië'ohuro nosi dëre nure aho'obëhe ro bijioho gövuajeje.
Röhu nosi kaejöho anio rumo'e jio'amo'i God-are kaejöho

anio ma-ma'eje. Ëhuni no diehi diehi nosi uhure uehorovoromo nimaruoho God-ro nosi dë vövöbajo'ere göromo hesi jöho ma-darugo'o ahorirëro majahuijajeje.

13 Iae ae bövie bise'e God-hu bamavuadoho hesi nuniroho bogo gurihiroho javuo'i a'i aho'obëhe God-hu gövuajoho mava'orahoro gemu javue. God nosi börömego noro hesi nunire riravoromo ua'ejo: Iae no ëhi ëhi vaejë'e javuajëjo. Ëahuro no gö barëjë'eje.

Iesu hu priest börömo ma jiaje jöhoje.

14 Röhu no priest börömo maho javue. Huro ö'idöre God-hu jiaje mare ë ajiomadeje. Hesi ihoho Iesuoje. Hu God-are Hariheje. Ëhuni noro mae uehorovoromo huruoho majëhijarue jöho ma'eno titimo'ejo.

15 Nosi priest börömohuro gövuaje nosi uehoroho darugoho u'uhoromo mu sisë vae hesi javuego göromo hu bogo ma-nunëremuoho gövuajeje. Nosi dëre mu sisëhu rabehu rabehu bijahuo'i hijajëhi sisëhuro nosi priest börömo hesi örire ëhi gemuoho vaejadeje. Ëhi gemuoho vaejamu bogo ejadeje.

16 Ëhuni ë'ego no biririvoromo God-hu börömo namiromo hijajire ë va'oromo nosi jöho majahinövo'iro God-hu hesi nimoro ajamuijajohuni. Noehu va'oromo jö majahijë'oho huë vavaene baejavuo'iramu evare huro noni vavaenimoromo huë baejavuoromo ajamui'iramu mae javuo'ë'e.

5

1 Ave sa'are raromarue priest masijo jabesi muoho aviëhije. Ae gemu ae aho'obëhe jabesirire jiego God-ro baeromo muro bamajeje huro God-are muoho ë aribövi jabesi jöëni vaeröhego. Muro bamë'ëro priest börömohuro ë aribövi jabesi jöëni muoho vaeromo mi suvuorohu'o suvuoro ioro'iorohu'o God-are örire bojamijajeje huro jabesi sisëho uehorovoromo vuonugëhoröhego.

2 Ave sa'are hijaje priest börömohuro garöhe ae gö simane garaejanovamu o öre sisë'i sisë'i jijihamu gëvë'oho uvo'ë'e: Priest-oho na'o u'uhevë'ëro ëhi jië'e mu sisëhuro baejevaje höromo jögoroho ma-u'emu avoho majëhi'ë'e.

3 Ave sa'are priest börömoho u'uhë'ëro mu sisë vaejajeje. Mu sisë vaejajëro jië'ëro bogo a ioro'ioro jabesi sisënioho gemu a'i hesi sisëhuni mi suvuoroho God bojami'ë'e huro hesi sisëhu'o uehorovoromo vuonugahoröhego. Bogo bojamijë'oho sisëje.

4 O aevoromo priest börömo mu vae'ië'iroho aho bogo sivuoho uehorovoromo döroho bamorovoromo priest

börömo muoho bae'i a'i God-hu uavë'ohuro ëhuro priest muoho baejajeje. Priest börömo aevo'i jiade hesi ihoho Aaron God-hu uavamu priest mu baejadëhi God-hu uavë'ohuro priest muoho ëhi baejajeje.

5 God-hu uavego priest mu baejaruëhi ëhi Kerisoro hu'o bogo hesi sivuoho uehorovoromo döroho bamorovoromo priest börömo muoho bae'i a'i God-ro priest muro bamoromo Keriso uavadeje:

Ja nasi Harihoho javajëjo.

Jaruvoho naro ja baejavë'e jevajëjo.

6 O God-hu priest mu bojamade jö göho jajivoromo ëhi uvë'eje:

Melchizedek priest jiadëhi

ja ëhi priest jianuoho ëhi jiemu javo'ajëjo.

7 Iae Iesuro ave sa'are hijadevare evare uvadeje: God ajemego bogo guomevo'iröhoho iae eni hö uvoromo darugo'o uvë'i nivë'i ëninamiromo ua gavadeje ajamijöro. Iesuro God-hu nimajoho ma-u'emu ejahonövë'ëro ëhuni God-ro hesi jöho ejahadeje.

8 Hu God-are Harihe jiadeje röhu vi'ehe baeromo ëhuro God-are jö ejaho'iröhe öroho gavadeje.

9 God ejaho'iröhe öroho ganugoromo eni romorome jiamu evare öroho jiovahuadeje ëhuro ae rahu hesi jö ejahë'oho ma-ioro'ioremu maro raromoröhego.

10 O God-ro jöe majahiromo Iesu uavadeje: Ja priest börömoho javajëjo. Melchizedek priest jiadëhi ja ëhi javanovajëjo.

Noehu Iesu uehorovaruoho bogo vuonugo'iröhe jöhoje.

11 Melchizedek-are jöho aho'obëhe majëhi'irodoho jeve. Röhu jemesi simanoho i'u'eje. Na diehi diehi jöho röjëhi'ejo.

12 Jemë Christian vaejarijoho majae ëgobövie baejë'e jëve. Ëhuni jemëro ae gö jö röjëhi'irarijoho eni jëvo'ibejo iae mae jio'ibejo. Röhu jöho bogo avoho baejë'ëro jemë nimarujeje God-are jö aevo'i röjëhijamu hejarijoho aëro röhu maho röjëhijöro. Jemë amure asisö'oho va'ëne jëvanove. Biriri'e i ma bogo ue'aharuje aribövie jëve.

13 Amemu ue'ahë'e Christian aribövioho ma-asisö'o va'ënëro jëvë'ëro mu ma hesi jöho bogo ömo gavë'ejö.

14 A'i biriri'e i maho hesi a ma'ëremu ue'ahoruomajeje. Ëhi jië'e Christian ariböviohuro mami'e muoho ömo garomo simanoho avoho uehorovobe rovë'ëro ëhu'ëro gavarueje di muoho mae jiego di muoho sisë jiego.

6

1 Asisö'ehu uehorovaruëhi ëhi uehorovaruje jëvaje ëhuni ë'ego no Keriso-are jö samaho samaho urimo hejaroho
bogo ëhemuoho uehorovo'i a'i hesi jöho i'e gö'o gö'o döre
uehorovobe va'i ëhuro a duvahehu uehorovaruëhi ëhi ue-
horovo'iröhe. Christian mu vae'iröhe jö aevoromo ae
röjëhijaruoho bogo ëhemuoho jemesi öriroho röjëhi'i ari'ejo.
Mu sisë vaeromo sisërëjaruoho vuonugo'iröhe jö hesi bëhoho
God ma uehorovarue jö hesi bëhoho

2 sisë jovehu u'ovarue jö hesi bëhoho övo simano taemarue
jö hesi bëhoho ijonö vuovoromo ri'ö'iröhe jö hesi bëhoho
mana mae o sisë God-aro ioro'ioremu bae'iröhe jö hesi
bëhoho ëhi jië'e jö urimo röjëhijaruoho bogo ë jöe gemuo-
hemu röjëhi'i ari'ejo.

3 A'i God-hu nimë'oho jö i'e gö gö uehorovobe va'ejo a
duvaho va'ëne javuojöro.

4 O aehu urimo God-are nuni aji'e jö baeromo ö'idö hesi
suvuoro garomo God-are Aru'aho no'o gemu mae baeromo

5 hesi jö ma heromo vuëvëvamu ijonö bae'iröhe darugoho
gö avevejö'e baebe va'ojuvo

6 röhu huotorovoromo Keriso uehorovaruoho vuonugo
barëjë'oho ëhi jië'oho no diehi'oromo ajëmi'ejo jabumë
röhu maho sisëho vuonugo'i huotorovoromo mae ue-
horovo'iröhego. Öre bogoje. Rabëni ëhi jië'e aribövioho
jabesi dë vövöbajo'ere sisë'i uehorovaruohuro ëhuro God-
are Harihoho korosire röhu maho ano taemanovoruoma-
jeje. Ano taemanovoromo ëhuro Iesuare ihoho a nuniro
ijumoruomajeje.

7 God-are huë mae baebe va'ojuvo Keriso vuonugo'iröhe
jöho naro uhunö'e i'o mu'ero bamo'ejo. Ënëro mure rue'i
hiromo sa'ae sanuovego ëhuro iruno'e bövie bise'e ri'amego
mu arijo'oho jaburo mabëhe gagovo bahiruomajeje. Ëhi jië'e
i'o mu'oho God-ro avoho muebe'iramu ma-mabëhe jio'ë'e.

8 O ënehu mure rue'i hijamu röhu mure ma-bibë'e resu
resu sisëhuremu ri'amë'oho uvarueje: Ëi'o mu'oho sisë höjo.
Ëhi'ego God-ro i'o mu'oho ma-sisë'i avoho hesije vëniro
bue'öromo ijumo barë nahonahovo'iröhëro.

9 Nasi aganomë iae na ëhi jië'e jögoroho uhu'e majëhijë'e
jeve. Röhu na uehoro mae baeromo uve: Jemë bogo ëhioho
jëvajëjo. Iae aji maho baejë'ëro God'o maro raromo hesi
jëvajëjo.

10 God bogo sisë'ioho uehorovajeje. Jemëhu mu ma
vaejarijoho hu bogo rumonimo'ë'e. O jemëhu hesi örire
uehorovoromo hesi aribövi ajëmijarijoho röhu jaruvohu'o ëhi
gemuoho ajëmijarujoho ëhu'o bogo rumonimo'ë'e.

11 Röhu na negajoho jemë ae gemu gemu jemëhu God-
are muemu nimo avoharujëhi ëhi gemuoho nimo avohobe
vaˈojuvo hujeji maja viture jemë nimoromo muebejarujoho
baeˈaˈaruje.
12 O jemëhu God-are jö uehorovarujoho uˈuhëvoˈiröhoho
na bijönege. Aˈi na nege a ioroˈiorehu biririvoromo God mae
uehorovoromo ëhuro huhu ajëmiˈi uëvadoho biroharuëhi
jemëˈo jabesi muoho gavëˈi ëhi ëˈirarijego.

*God-hu ajamuiˈiröhëro mae uövuade jö noehu biririvo-
romo mae uehorovoˈiröhe jöhoje.*

13 Iae God-ro Abraham ajamiˈi uavadeje. Röhu bogo ma-
uaˈi aˈi darugoˈe jöho majahiromo ëhi mae uavadeje. Ae
gö God iosiramiromo börömo jiëˈoho bogojiadeje God-hu ë
a hesi iho uvoromo darugoˈe jö majahiˈiröhoho. Ëhuˈëro
jiëˈëro hesi ihoho uvoromo ëhuro hesi darugoˈe jöho majahi-
romo
14 Abraham uavadeje: Iae naro jasi örire mae vaejavoromo
a uje ahoˈobëhe bojamibe vaˈejöjo.
15 Bojamibe vaˈejöjamu Abraham-ro heromo biririvoromo
uvoˈi hinövadeje: Na iae baeˈejö uvoromo God-hu uavade
ujoho iae birohadeje.
16 Saˈare aribövi noehu darugoˈe jö majëhijëˈoho ae gö hesi
ihehu nosi iho iosiramuiromo hu börömo jiaje ë a hesi ihoho
uvoromo darugoˈe jöho majëhiromo ëhuro mae uëvarueje.
Ëhi ëˈëˈoho aho bogo ijonöho ë jöho aho uöˈëˈö.
17 O God-ro nimadeje hu ajamuiˈi uövuade aribövioho
röjahuijego noro garomo uvoröhego: Iae mae-ëjo. God-
ro ajamuiˈi nimadoho bogo vuonugoˈajë uvoröhego. God-
ro ëhi nimoromo hesi iho uvadohuro ëhuro darugoˈe jöho
Abraham majahijadeje.
18 Ëhuˈëro jiëˈëro God-hu ajamiˈi uvade jöhuˈo hesi
iho uvoromo darugoˈo uvade jöhuˈo ë jöe niöˈioho bogo
sisërëˈëˈe. Ëjöho God bogo sareramuiˈëˈe. Ëhuni nomëro
mamiˈe huruomoromo God-are burure vaˈëˈëro uvoˈejo:
God jö maemu jövajëromo ëhuro uehoro mae bae avohoromo
biririvoromo uvoˈejo: Iae huro uövuadëhi iae ëhi maro
ramuoˈajëjo.
19 Hisiehu munë beromo eˈu derire baˈamego vanagi
maˈenego namijajëhi huhu maro ramuoˈiröhe jöho noro ue-
horovoromo nosi dë vövöbajoˈoho biririvoromo riravarueje.
Iae uvarueje: Godˈo nosi ririre urahadoho Iesuro niögunöˈe
babuˈöromo God-hu jiajire nosi sisëho avohahuoˈi vaˈo
hijëˈëro jiëˈëro iae ëhuni huro ijonö maro bamavuoˈajë
uvoromo ëhuro bibivoromo riravarueje.

20 Iae God-hu jiajire Iesuro nosi jöëni urimo vaˈëˈeje. Hu priest böröme vaejëˈeje. Priest böröme vaejëˈëro Melchizedek priest jiadëhi hu ëhi priest jiajoho ëhi jiemu jioˈëˈe.

7

Priest hesi ihe Melchizedek-are jöhoje.

1 Melchizedek hu Salem amore böröme naminövade ae jiadeje. O göho hu God dö mare hijaje hesi priest böröme jiadeje. Abraham-ro a masijohuˈo muorovoromo muoˈamonugoromo rovamu gagorovo Melchizedek-ro hu birohoromo huë mae hiˈiröhe jöho bojamadeje.

2 Bojamamu Abraham-ro ujuoho rovade inömo inömoho ahoˈobëhe mevoromo hue ahoˈo 10 bahiromo 9-ho hesi bahiˈi gemu God-are suvuoro maho Melchizedek mamadeje. Röhu Melchizedek-are iho huotovëˈoho ëho ajiˈe mu ma muebejaje a börömohoje. O hesi amo ihe Salem hu ë amo hesi a börömoho jiadeje. Salem amo hesi a börömo jiade ë jö hesi bëhi huotovëˈoho huë baerovarue mu muebejaje a börömohoje. Melchizedek ëhi jiëˈe a böröme jiadeje.

3 Hesi vëmu vavuˈe hijo mionoˈe jabesi jöho bogoje. Hu rahade guomade maja hesi jöho bogoje. Ëhuˈëro God-are Harihe hu ioroˈioremu priest jiemu jiajëhi Melchizedek ëhi jianove.

4 Jemëˈo uehorovore. Melchizedek hu a böröme jiadeje. Ëhesi bëhoho Abraham hu Israel rajo nosi niˈiˈivade bëhoho jiadeje röhu muorovoromo ujuoho rovade inömoho ëho mevoromo hue 10 bahiromo God-are suvuoro maho gemu Melchizedek-are örire mamadeje. Abraham-ro God-are suvuoro maho Melchizedek mamijëˈëro ëhuˈëro no garomo uvarueje: Melchizedek-ro Abraham iosiramiromo börömo mae jiade höjo.

5 O Abraham-are uje gemu Levi jiadeje. Levi-are ado sirinoˈe jiobe rovaje priest-oho jaburo God-are jögoroho ejahoromo Israel rajo aribövi ioroˈioro jabesi örire God-are suvuoro maho ujuoharueje. Priest-ehu suvuoro ujuohoˈiaˈamu gavëˈiroho Israel rajo ioroˈiorohuro jabesi inömo inöme mevoromo hue ahoˈo 10 bahiˈamego priest-ohuro God-are suvuoro maho gemu baeruomajeje. Levi rajo priest-ohuro jabesi saˈa rajo jabesi örire suvuoroho ëhi baeruomajeje. Jabesi saˈa rajoho jabuˈo Abraham-are agane gemuoho jioruome röhu jabesi örire ëhi jiëˈe suvuoroho baeruomajeje.

6 A'i Melchizedek bogo Levi rajo aganoho jiadeje röhu
huro Abraham-are örire God-are suvuoro maho bae-
jadeje. Baeromo huë mae hi'iröhe jöho Abraham majahi-
jadeje. Abraham hu God-ro ajami'iröhe jöho majahijamu
hejë'ëro ëhu'ëro iae hu huë mabëhe birohë'e jiadeje röhu
Melchizedek-ro Abraham-are örire huë mae hi'iröhe jöho
majahijadeje.
7 Röhu huë mae raromo'iröhe jö heruomaje aribövioho
ma-jianovo'i a'i ëhi jië'e huë mae jö majëhijarue aribövioho
masije jio'amajeje. Ëhi jiajoho iae no ae aho'obëhe
gavarueje. Ëhuni Melchizedek-ro Abraham-hu huë mae
hi'iröhe jöho majahijë'ëro ëhu'ëro no gavö Melchizedek-ro
Abraham iosiramiromo börömoho jië'e jio'ego.
8 O Levi rajo priest ömo'öme God-are suvuoro ujuoharuoho
jabumë vuovarueje. A'i Melchizedek suvuoro ujuohadoho ë
a hesi jöho God-are surire uvë'eje: Hu iae hijajëjo.
9 Iae Levi-are ujo ömo'ömohuro God-are suvuoro maho
ujuoharueje röhu Abraham-hu Melchizedek God-are su-
vuoro bojamadevare Levi hu'o ë suvuoroho Melchizedek
bojamanovadeje.
10 Ëhesi bëhoho Levi hu bogo rahë'e hesi hije Abraham-
are visöro jië'iro evare majare Melchizedek-ro Abraham
birohadeje.
11 Röhu Levi rajo ae Aaron'o hesi ujohu'o Jew rajo jabesi
jögoroho muebenövareje. Muebejaroho jabesi muohuro
ioro'iore gemu ae ajëmi'ibejo priest göho bogo rue'ibejo.
Röhu jemë'o uehorovore. Jabesi muoho bogo eni jië'ëro
ëhuni God-ro priest i'e gö baejadeje. Bogo Aaron-are ujo
va'ëne priest-oho bae'i a'i Melchizedek jiade ëhi jië'e priest-
oho baejadeje.
12 Levi rajo priest-oho vuonugo'amo'i priest i'e gö
baejë'ëro ëhu'ëro jabuhu muebejare jögoroho ëhu'o
vuonugo'i jögoru i'e rovë'eje.
13 Röhu nosi Bada Melchizedek va'ëne priest jioröhe hesi jö
God-are surire jajivaroho ë aho bogo Levi rajo aehu jio'i hesi
ae gö jiadeje hesi aganoho priest muoho bogo vaeromo God-
are suvuoro bahijarue maratuoho bogo muebenövë'ëro.
14 No ae aho'o gavarueje nosi Badare agano ihoho Judah
rajemu jio'amego. Röhu Moses-hu priest mu jö jövadiroho
hu bogo uvadeje: Judah rajëro ë muoho vae'a'aruëjo.

Iesu Melchizedek va'ëne priest jiaje jöhoje.

15 Röhu priest gö Iesu Melchizedek priest jiadëhi jië'e
priest-oho iae rovë'eje. Ëhu'ëro iae no ma-samae gavarueje
priest mamiohu'o jögoru mamiohu'o barë'i i'e rovë'e jiego.

16 Ëiˈo rovade priest-oho hu bogo vavuehu mu vae-
jade siono harihehu baeröhe ë hesi jögoroho ejëˈëro bogo
ëhuro priest muoho baeˈi aˈi ioroˈioremu hiˈiröhe darugoho
baejëˈëro ëhuˈëro priest muoho baejadeje.
17 Ëioroˈioremu hiˈiröhe jöho God-are surire jajivoromo
uövuëˈeje: Melchizedek priest jiadëhi ja ëhi priest jianuoho
ëhi jiemu javoˈajëjo.
18 Urimore jionövade jögoroho uˈuhëˈëro jëˈëro ëhuˈëro
bogo maho ajamuinövadeje. Ëhuni God-ro ë jögoru hesi
öroho tugohadeje.
19 Ëhesi bëhoho ë jögoroho bogo ae gemu vaduˈoho aja-
muiˈego ioroˈioremu maroho javuonövadeje. Aˈi God-ro öri
iˈe jiovahuëˈeje. Ëöri iˈohuro öri mamioho iosiramiromo ma-
mabëhe jëˈeje. Ëöri iˈo hesi bëhoho no nimorohëˈi uvarueje:
Iae God-ro ajamuiˈiramu maro raromoˈejarëjo. Ëuehoro
mabëhoho javuëˈëro God-are bëhire vaˈarueje.
20 Röhu God-ro Iesu priest muroho bogo ëma bamoˈi aˈi
darugoˈe jöho uvoromo bamadeje. Urimoho Levi rajo priest
mu bojëmiˈiëˈiroho aho bogo ëhi jëˈe darugoˈe jöho uvoromo
muoho bojëminövareje.
21 Aˈi Iesuro priest muoho baeˈiaˈamu God-ro darugoˈe
jöho uvoromo bamadeje. Ëjöho God-are surire jajivoromo
uvëˈeje:
God Badaro ave jöho darugoˈo uvëˈëro
bogo vuonugo hesi höjo:
Ja priest jianuoho ëhi jiemu javoˈajëjo.
22 Iesuro priest mamioho iosirëmijëˈëro ëhuˈëro God-hu mue-
bejavuoröhe jögoru Iesuhu maˈenaje ë jögorohuro jögoru
mamioho iosiramiromo ma-mabëheje.
23 Röhu göho Levi rajo priest-oho ahoˈobëhe jioˈamobe
rovëˈeje rabëni hesi bëhoho vuovëvobe rueˈego muoho bogo
ma-biririvoromo vaemu vaenövëˈëro.
24 Aˈi Iesuro ma-ioroˈioremu biririvoromo hijajëro jëˈëro
ëhuˈëro a göho hesi sionoho bogo baeˈi huro priest muoho
ma-vaemu vaebe vaˈo hesije.
25 Iesu priest muoho ma-vaemu vaebe vaˈo hesirëro jëˈëro
ëhuˈëro ae rahu hesi ihore God-are bëhire vaˈëˈoho Iesuhu
baejavuoromo ma-ioroˈioremu mare ramuoˈiröhoho hu eni
jie rabëni hu bogo guomoˈi majae ëhi biririvoromo hiromo
nosi jöëni God-are örire jöe majahijajëro jëˈëro.
26 Ëhi jëˈe priest börömohuro iae mae ajamuajeje. Hu
sisë rumoˈëro jëˈëro hu a ma-maeje. Aribövi sisëho öre
gö jioˈamoˈi hu öre göje. Huro ajiomoromo saˈae öˈidöe
iosiramiˈamoromo ajio dö maro hijëˈeje.

27 Levi rajo priest masijehu ëˈonövarëhioho Iesuhu ëhi
ëˈiröhoho bogoje. Majae ëhi Levi rajo priest-oho jaburo
God-are örire mi suvuoroho iˈimamiˈi arinövareje. Urimoho
jabesi sisëhuni iˈimaminugoromo ijoroho God-are aribövi
ioroˈioro jabesi sisëhuni mi suvuoroho iˈimamiˈi arinövareje.
Iesu bogo ëhioho ëˈi aˈi hesi arijoˈarije God-are örire bo-
jamirovoromo guomorovëˈëro ëhuˈëro hesi suvuoroho ma-
jae gemu ma-ioroˈioremu bojamirovadeje.
28 Moses-hu bojëmade jögoru hesi uhuroho ma-uˈuhëˈe
aemu priest masije bamobe rovëˈeje. Aˈi ë jögoru hesi ijonö
God-ro darugoˈe jöho uvoromo hesi Harihoho bamadeje
priest böröme jioröhego. ËHarihoho bogo uˈuhëˈoho jioˈi mue
ahoˈo romoromoro ma-ioroˈiore gemu bae barëjëˈeje.

8

Iesu hu nosi priest börömo jiaje jöhoje.

1 Na jajivobe rovode jö hesi bëhoho aviëhije. Naehu
jajivode ëhi jiëˈe priest börömoho javue. Hu öˈidöre
ajiomoromo God eni jiëˈe aehu böröme namijaje a hesi övo
manö hijëˈeje.
2 God-hu jiajire osa hesi muoho vaejajeje. Ëhesi bëhoho
huro God-are javu hesi priest muoho vaejajeje. Ëjavuoho
bogo maja aruˈaho vaˈëne amoho jianovoˈi aˈi God-are javu
maeje. Bogo ma-aehu avohoˈi Badaro avohëˈeje. Ëosa hesi
muoho nosi priest börömohuro vaejajeje.
3 Amo priest masije ahoˈo muro bahijarue hesi bëhoho
jaburo mi suvuore övo suvuore gö gö God bojamiˈiröhego.
Ëhuni priest muro bahijarueje. Jabesi muoho ëhi jiëˈëro nosi
priest börömohuˈo övo suvuore jioˈëˈe God bojamiˈiröhego.
4 Röhu Iesu saˈare hiˈibejo bogo priest-oho jioˈibejo ë
hesi bëhoho hesi Levi rajo priest-ëremu ë muoho vaeromo
Jew rajo jögorure jajivare suvuoroho God-are örire bojami-
jaruëro jiëˈëro.
5 O Levi rajo priest mu vaejaruoho ëho öˈidöre jiaje muoho
vaˈëneje. Ëmuoho ma-aruˈahonöˈe jioˈi bogo mahoje. Aviëhi
jianove. Moses-ro God-are niögu javuoho avohoˈiaˈamu
evare God-ro uavadeje: Gavëˈiajo. Jaˈo naˈo dahorure
ariromo naehu röjahijamu hejanëhi bövie biseˈe ëhi vaenëjo.
Amo priest ömoˈömohuro ëhi öˈidöre jiaje mu vaˈëne vae-
jarueje.
6 Aˈi Iesuhu baejade priest muohuro Levi rajo priest jabesi
muoho iosiramiromo börömohoje. Ëhesi bëhoho Iesuro
priest börömëro jiëˈëro Godˈo no ae ahoˈobëhe nosi ririre
namiromo öroho avohahuoromo God-hu muebejavuoröhe

jögoroho avohahuajeje. Ëjögoru Iesuhu avohahuajohuro Levi rajo priest jabesi jögoroho iosiramiromo mahoje. Ëhesi bëhoho Levi rajehu muebejarue jögoru God-hu Jew rajo aevoʼi bojëmadevare evare ma-bisemu ajëmiʼi uvadeje. Aʼi Iesuhu avohahuaje jögoru God-hu aevoʼi bojamuadevare evare böröme ajamuiʼi uvadeje. Ëhuʼëro Iesuare jögorohuro Levi rajo jabesi jögoroho iosiramijëʼeje.

7 Levi rajo priest-ehu muebejare jögoru urimo bojamui-jadoho eni jioʼibejo God jögoru göho bogo bamoʼi ue-horovoʼibejo ajamuiʼiröhëni. Bëhoho bogojioʼibejo.

8 Röhu God-hu jövade jö hesi aribövi bogo eni jioruomaje jöho hesi surire jajivoromo ëhi uvëʼeje:

Badaro ëhi uvajëjo: Iae majae ijonöho nasi aribövi mue-bejëvoʼirode jögoru iʼoho avohoromo

Israel rajohuʼo Judah rajohuʼo mëmiʼejöjo.

9 Mamiʼe jabesi hijo mionoʼo muebejëvoʼirode jögoru mëmodëhioho bogo ëhi jiëʼe jögoroho mëmiʼejöjo.

Jabesi hijo mionoʼe Egypt saʼare jëvamu naehu söjëgo rovodevare evare majare jögoroho mëmode höjo.

Mëmamu jaburo jögoroho bogo biririvoromo ejehoʼi vuonu-gare höjo.

Ëhuni naro jabumë bogo gëvanovode höjo. Badaro ëhi uvajëjo.

10 Röhu Badaro uvajëjo: Ëmajaho barëʼiramu aviëhi jiëʼe jögoroho Israel rajoho mëmiʼejöjo.

Naehu nimaje ëhi ëhi ëʼonövoʼiröhe jöho jabesi simanore baʼamëhoʼiramu uehorovoruomoʼajëjo.

Jabesi dë vövöbajoʼere jajivëhoʼiramu ejehoruomoʼajëjo.

Ëhiʼoʼiramu jabumë muebejëvoʼirode börömoho jevoʼajëjo.

Jabumë nasi aribövi mae jioruomoʼajëjo.

11 Amo rajëro göëro göho bogo röjahirovoromo

aganëro göëro göho bogo majahirovoromo uarovoʼaruëjo: Bada avoho gahëjo.

A ininore ëhi vaʼo a masijore ahoʼobëhe na geʼaʼaruëjo.

12 Jabuhu sisë vaejaruoho naro jabumëni vavaenimoromo

jabesi sisëho ma-ioroʼioremu uehorovoromo vuonugëhoʼejöjo.

13 Ëjögoroho iʼe hö uvade hesi bëhoho urimore bojamuade jögoroho iae mamiraejëʼeje. Röhu jöe rabe mamiraeromo sisërëbe vaʼajoho ëho ma-burëro barëʼiëʼe.

9

Jew rajo a mami priest masijehu God-are örire mi kö suvuoro bojaminövare jöhoje.

1 Ëurimore jögoru hesi uhuroho God rajahiˈiröhe öri hesi
jöho jiadeje. O saˈare vaejare javuoho jiadeje God ë ra-
jahiˈiröhoho.
2 Ëjavuoho niögëro vaejareje. Ëosa gagoho ririro iromo tar-
iojamu osae niöˈi jëvadeje. Viënörire osaroho iro bahijarue
gijoho maratuoho maratu döre bahijare God-are ioho ëhi
jioˈamonövadeje. Ëosa hesi ihoho God-are osa maho jiadeje.
3 Niögehu iromo tugohëˈe ë hesi ruënörire osa gö hesi ihoho
God-hu jiaje osaho jiadeje.
4 Ëosaˈeroho ridiˈe oso buejarue maratue gold-ehu avo-
haroho o God-are jögoru bamare mauaho ë inömo niöˈioho ë
diröˈore jëvadeje. Ëmauaho hesi sinoroho gold-ëro ruë numë
havo rovaˈoromo taemo titimëˈe jiadeje. Ëmaua gagoroho
goldˈe ramaho God-hu iˈimëmade ie gö hesi ihoho manna
aegëˈoho ë jiadeje. Göho Aaron-are ijaho sirinohijadoho
maua gagore jiadeje. Göho munë haˈosire God-are jögoru
jajivoˈamadoho maua gagore jiadeje. Ëinömoho niöˈi gemu
maua gagore jioˈamadeje.
5 O maua dönöho vivojuˈe majo vaˈëne aehu avoharohuro
rirarovareje. Ëinöme niöˈi jabesi bëhoho uvoromo ëˈareje:
God-are ajoho aviae höjo. Röhu nume maua döho God-hu
sisë muˈunövadoho jiadeje. Ëdiröˈoho majo vaˈëne jabesi
vivojohuro aegahareje. Ëinömo jabesi jöho naro ma-bisemu
jövëˈëro vituoho vuonuge.
6 Ëinömoho ahoˈobëhe ë avoho bahijëˈego evare priest
aribövіohuro viënörire osare aevoromo majae ëhi vaˈoromo
God-are muoho vaeˈi arinövareje.
7 Aˈi ruënörire osaroho hesi ma-priest börömohuremu
vadune gemu hesi uhure majae gemu rumo vaˈonövadeje.
Rumo vaˈiëˈiroho bogo övemuoho vaˈi aˈi mi köho baeromo ë
osare rumo vaˈoromo God-are örire bojaminövadeje. Hesi
sisë hesi jöhuni bojamiromo a ioroˈioro jabesi sisëhuˈo
röromo ëhuni bojaminövadeje.
8 Hesi ma-priest börömohuremu ruënörire God-hu jiaje os-
are vaˈëˈëro jiëˈëro ëhuˈëro God-are Aruˈahohuro ma-samaˈe
röjahuijajeje noro garomo uvoröhego: Viënönire osa hesi
mu jiadevaroho evaroho God-hu jiajire vaˈoröhe ojoho bogo
jiovahuëˈe jiade höjo uˈemu jiovahuoröhëro.
9 God-hu ë niögu javuohuˈo ë javu hesi muohuˈo bamade
hesi bëhoho jaruvo noehu God uehorovarue mu maho ëho
maja aruˈahonöˈe röjahuiˈiro ëhuni bamadeje. Ëosaroho
mi suvuore o suvuore gö gö God iˈimaminövareje. God-ni
ëhi vaenövareje röhu bogo ëhuro herovonövareje jabesi dë
vövöbajoˈere sisëho barëjëhoˈego.

10 Ëhi jiëˈe suorovo hesi bëhoho ma-i ijaruoho jovo ijaruoho
jovo eguaruoho inömo uˈoˈamaruoho ëhi jiëˈe jöhuremu
jionövadeje. Ma-dajo hesi jöhemu God-ro ma-jahuri ba-
madeje ëhuro ëhi jiobe vaˈojuvo hujeji hesi mu öri mami tu-
gohoˈi Keriso-are mu iˈo jiovahuoˈiröhe majaho rueröhego.

Iesuhu hesi kö God-are örire suvuoro bojamade jöhoje.

11 Jaruvoho Keriso rovëˈeje. Hu priest börömohuro jiëˈëro
avevejöˈe hesi mu maho vaejajeje. Urimoho ma-aehu niögu
javu börömo vaejarire priest masijohuro ë rumo vaˈoromo
muoho vaenövareje. Avevejöˈoho Keriso bogo ëhi jiëˈe
javuoroho rumo vaˈëˈëro muoho vaeˈi aˈi javu ma-mabëhire
rumo vaˈëˈëro muoho vaejajeje. Ëjavu mabëhoho bogo
aho vaejëˈëro ëhuˈëro God-hu bövi biseˈo bamade noehu
gaˈamaruoho gö jioˈamoˈi ë javuoho hesi ahe göje. Ëhuˈëro ë
javuohuro javu mamioho iosiramiromo börömo mahoje.
12 Kerisoro ë javu börömore vaˈoromo muoho vaeˈirögoro
bogo goat hesi köho o cow harihu hesi köho baeromo ë
osaroho vaˈadeje God-ni bamahoröhëro. Aˈi hesi kö maho
baeromo osare vaˈoromo evare God jiajire ma-ioroˈiore
gemu vaˈoromo no baejavuoromo ma-ioroˈioremu maro
ramuadeje.
13 Röhu Jew rajehu jabesi sinore sisë baeromo ëhuro
God bogo avoho rajahiˈiëˈiroho priest-ëro goat hesi köho
o anoˈe cow hesi köho baeromo hijiovodëgonövareje. O
cow harihu hesi muomöho jovohuˈo buarohoromo baeromo
hijiovodëgonövareje. Hijiovodëgoˈego jabesi dajore jiaje
sisëho barëˈego ëhuro God-are örire rajahijëˈoho iae mae
jëvonövadeje.
14 Mi köehu rabehu hijiovodëgoˈego dajore jiaje sisë
uˈoˈamonövaroho ma-jianovoˈi aˈi Keriso-are kö rovadoho
ëho mu börömo mahoje. Ëmu hesi bëhoho Kerisoro
ioroˈioremu jiaje Aruˈaho hesi darugohuro biririvoromo
hesi dajoho God-are örire bojamirovoromo guomorovadeje.
Hu mu sisëho bogo vaejëˈëro ëhuˈëro huro suvuoro mabëhe
vaeromo hesi arijoˈarije bojamirovadeje. Bojamirovamu
köho rovëˈëro ëhuˈëro mu sisë vaeromo nosi dë vövöbajoˈo
ijumorovaruoho uˈovahuoˈiramu herovoˈejo sisëho
barëjahuoˈiramu. Sisëho barëjahuoˈiramu ëhuro God mae
hijaje a hesi muoho noro avoho vaenövoˈejo.

*Iesu kö rueromo guomëˈëro ëhuro God-hu muebe-
javuoˈiröhe jögoru iˈo marëjade jöhoje.*

15 Ëhuni Kerisoro Godˈo nosi ririre jioromo God-hu hesi aribövi muebejavuoˈiröhe jögoru iˈo hesi öroho avohahuajeje. Jögoru iˈo hesi öri avohahuaje hesi bëhoho ëhuro God-hu hesinö uövuade aribövioho noro ioroˈioremu jioröhe mu mae gö gö Vavu hesi örire baeˈamoröhego huro bojamuiˈi uövuëˈëro ëhuni avohahuajeje. Mu mae baeröhe hesi öroho aviëhije. Keriso guomadeje. Guomamu ëhuro noehu jögoru mami hesi uhure raromoromo mu sisë vaebe rovare ë hesi jö sisëho iae uˈovahuo barëjëˈeje. Sisëho uˈovahuo barëjëˈëro ëhuˈëro Vavuehu bojamuiˈi uövuade mu maho no baejarueje.

16 Keriso guomëˈëro noehu mu ma baejarue jöho uhunöˈe bamoˈejo gaˈirarijego. Ave saˈare vavu ömoˈömohuro vuovego rahuhu inömo ujuohoˈiröhe jöho surire jajivoruomajeje. Aˈi jabesi aboji harihuˈehu bövi biseˈo ujuohoˈiëˈiroho ae ahoˈobëhe garöhe vavuoho vuovoˈiramu bövioho biseˈoho evare ujuohoˈëˈö. O bogo vuovëˈiroho bogo ujuohoˈëˈö.

17 Vavu bogo vuovoˈi raromëˈoho jabuhu jajivare jögoroho ëhi ma-momorö'öjajeje. Aˈi vuovëvego evare vavuehu uvoruomadëhi ëhi ujuoharueje.

18 Ëhesi bëhoho God-hu Jew rajo muebejëvonövoˈiröhe urimore jögoroho bogo ëma jioˈi urimo mioho bijuëmamu vuovoromo köho rovamu evare God-ro aevoromo Jew rajo aribövioho avoho muebejëvadeje. O mioho bogo muoˈamego ëhuro köho bogo rueˈibejo ë jögoroho bogojioˈibejo. Jew rajo aribövioho God-are ahariroho bogo raromoˈibejo.

19 Aˈi God-hu Jew rajo muebejëvoˈiröhe jö hesi muoho Moses-ro avohoˈirögoro jögoru jöho ae ahoˈobëhe majëhi barënugoromo evare cow harihu jabesi köho baeromo jovohuˈo buarohoromo sheep hesi u kavuëˈe avoharoho ujuohoromo hyssop ahore huhohoromo ë köˈo jovoˈo buaro-harire sheep uoho ë ioˈamadeje rumorovoröhego. Ru-morovamu ioromo jögoru jajivoˈamade suri suriohuˈo ë aribövioˈhuˈo köˈe jovohuro hijiovodëgadeje.

20 Hijiovodëgoromo uëvadeje: Ave hijiovodëgaje köhuro ëhuro God-hu bojëmëˈëro ejahoˈirarije jögoroho marëjajëjo.

21 Ëhi majëhiromo God-are javu börömo niögehu vae-jarohuˈo God rajahiˈamarue inömo inömohuˈo ahoˈobëhe ë köhuro hijiovodivoˈamadeje. Ëhiˈadeje.

22 Iae Moses-are jögoru hesi uhuroho aëro köho baeromo bövie biseˈe uˈoˈamoˈego ëhuro ë inömo hesi sisëho barënövadeje. Inöme ma-gemu gemu bogo ëhioho ëˈonövareje. O aehu mu sisë vaejëˈiroho mi muoˈamamu kö rovëˈohuro ëhuro God-ro mu sisëho uehorovoromo

vuonugonövadeje. O mi bogo muoˈamamu kö bogo rovëˈoho jabesi sisëho bogo barëjëhonövadeje.

Iesu kö rueromo guomëˈëro ëhuro nosi sisë uˈovahuaje jöhoje.

23 ËGod rajahijarue inömo inömoho ma-maja aruˈahemu saˈare jioˈamadoho ëho jabesi sisëho mi köëremu uˈoˈamonövareje. Öre gö bogojiadeje. Röhu ë inömo inömoho öˈidöre inömo ma röjahuijajoho jianovadeje. O öˈidöre inömo maho ma-mi köëremu uˈoˈiröhoho bogo eni jie. Mi kö God-are örire suvuoro bojamiˈiröhoho bogo eni jioˈi aˈi suvuoro göehu ë mi suvuoro iosiramiromo ma-mabëhe jiëˈoho ëhuro öˈidöre inömo ma jabesi sisëho uˈoˈiröhoho eni jie.

24 Ësuvuoro mabëhi hesi bëhoho öˈidöre God-hu jiaje öri ariˈo vaˈëne ma-aehu vaejare osaroho Keriso ëho bogo rumo vaˈi aˈi God-hu jiaje öˈidö mare vaˈadeje. Öˈidöre vaˈëˈëro God-are nunire hiromo nosi muoho avohahuajeje.

25 Röhu Jew rajo priest börömohuro bogo hesi köho baeˈi mi köe baeromo God-hu jiaje osare vadune göro göro vaˈi hinövadeje. Röhu Keriso bogo ëhioho ëˈadeje. Öˈidöre vaˈadevaroho majae gö gö God-are öriroho suvuoroho bogo bojamirovoromo guomorovoˈi hiröhëro bogo ëhunioho vaˈadeje.

26 God-are örire suvuore bojamiˈi hiˈibejo saˈa bövi biseˈo bamadevare aevoromo viˈehe baebe rueˈibejo. Röhu bogo ëhioho viˈehoho baebe rueˈi aˈi saˈae bövie biseˈe barëˈi dunovamu gavëˈi Kerisoro a nunire ioroˈiore gemu rovëˈeje God-are örire bojamirovoromo guomorovoromo nosi sisëho uˈovahuoröhëro.

27 God-ro bamëˈëro no ae ahoˈobëhe ma-vae gemu vuo-vavuoˈiröhohoje ijonö hesi nunire riravoröhego.

28 Ae ahoˈobëhe ma-vae gemu vuovavuajëhi Keriso ëhi ma-vae gemu guomadeje. Hu ma-vae gemu suvuore bo-jamirovoromo guomorovadeje ae ahoˈobëhe nosi sisëho uˈovahuoröhëro. Ijonö röhu maho a nuniro vuonoröˈö rueˈëˈe bogo mu sisëho avohahuoˈi aˈi hu rueröhego mue-bejarue aribövioho no baejavuoromo maro bamavuoröhëro.

10

Jew rajo a mami priest-hu mi bijuëmoromo God suvuoro bojamiˈego ë suvuoro hesi darugoho bogo eni jiëˈëro dë vövöbajoˈere sisë bogo uˈovëhonövade jöhoje.

1 Röhu Jew rajo jögoru urimo jiadoho ëhuro God-are mu maho bövioho biseˈoho no bogo avoho gaˈi God-are mu maehu ijonö rovadoho ëho no ma-sisëˈi sisëˈi maja

aru'ahonö'e gavarueje. Ëhesi bëhoho aëro Jew rajo jögoroho ejëhoromo mioho vadune göro göro bijuëmoromo God-are örire ëhi jië'e suvuore gemuoho i'imamiemu i'imamibe rovarueje. Röhu ëhi jië'e suvuoro ujuohoromo God-are bëhire va'i arijaruoho jabesi uhoho bogo mae bogo marëjëho'ë'e.

2 ËGod rajahijarue aribövi jabesi uhoho marëjëho'ibejo ëhuro jabumë herovo'ibejo jabesi dë vövöbajo'oho mae jëvavego mi bijuëmoromo God-are örire suvuoro i'imami'i arijaruoho vuonugo'ibejo.

3 Röhu bogo ëhioho jio'i a'i vadune göro göro mi bijuëmoromo God i'imamijaruohuro ëhuro jabesi sisëho vadune göro göro ëhi gemuoho uehorovobe va'arueje

4 ë hesi bëhoho cow ano'o hesi köhu'o goat köhu'o mu sisë u'oröhoho bogo eni jië'ëro.

5 Mi köho bogo eni jië'ego ëhuni Kerisoro sa'are rue'irögoro God uavadeje:

Mi bijuëmoromo jasi örire i'imamijë'oho ja bogo nimanue höjo.

A'i jero na sino haho'e avohevane höjo.

6 Mi bijuëmoromo jani vënire aho'o huo barëjë'oho

o mu sisë u'o'iranego mi bijuëmoromo jasi örire suvuoro i'imamijë'oho

ja bogo maho uehorovanue höjo.

7 Evare na uavode höjo: God na aviae jevajëjo.

Nasi jö jasi jögoru surire jajivarëhi

jaehu nimanue muoho ëhi vae'i abuejajëjo.

8 Ëjö hesi bëhoho no uehorovo'ejo. Urimo Kerisoro God uavade höjo: Mi bijuëmoromo suvuoro i'imami'i o mi jani vënire huo barë'i o mu sisë u'o'iranego mi bijuëmoromo jasi örire suvuoro i'imamijë'oho ëhi jië'oho ja bogo nimoromo bogo maho uehorovanue höjo. Bogo maho uehorovanue hö uavadoho Moses-hu bojëmijade jögoroho ejahoromo Jew rajoho jaburo ëhi jië'e mi suvuoroho God-are örire bojam-inövareje. Röhu Kerisoro uavadeje: Ëhi jië'e suvuoroho ja bogo nimanue höjo.

9 Röhu evare ijonö Kerisoro God uavade höjo: Na aviae jevajëjo. Jaehu nimanue muoho vae'i abuejajëjo. Ëjö hesi bëhoho mi bijuëmoromo God-are örire i'imami'i ari-jare muoho God-ro aho'i Kerisohu bojamirovoromo guo-morovo'iröhe muoho bamadeje.

10 God-ro ëhi jië'e muoho bamamu ëhuni Iesu Kerisoro God-are jöho ejahoromo hesi sino haho'oho ioro'iore gemu

suvuore bojamirovoromo guomorovadeje. ËGod-hu nimade muoho vaejë'ëro ëhu'ëro nosi sisëho u'ovahuë'eje.

Iesu kö rueromo guomamu ë suvuoro hesi darugoho eni jië'ëro sisë u'ovahuaje jöhoje.

11 Ëhi jie röhu Jew rajo priest-oho aho'o jaburo ma-
jae ëhi riravoromo God-are muoho vaejarueje. Mioho
bijuëmoromo ëhi jië'e suvuore gemuoho God-are örire
i'imamibe va'arueje. Ëhi ë'arueje röhu ëhi ë'i arijaruoho
ëhuro mu sisë u'o'iröhoho bogo mae bogo eni jëve.
12 A'i Kerisoro vae gemu God-are örire suvuore bo-
jamirovoromo guomorovadeje mu sisëho ioro'iore gemu
u'ovahuoröhëro. Ëhi'onugoromo ajiomoromo God-are övo
manö hijadeje.
13 Hijë'ëro avevejö'oho hiromo muebeje hu'o muorovarue
aribövioho God-ro hesi höru uhunö bahijego vijuvo
taemo'amo'iröhëro.
14 Ëhesi bëhoho huro vae gemu God-are örire suvuore
bojamirovoromo guomorovë'ëro ëhu'ëro sisë u'ovahuë'e
aribövioho no ioro'iore gemu ma-maemu raromemu
raromo'ejo.
15 Noehu mae raromemu raromo'iröhe jöho God-are
Aru'ahohu'o ëhi gemuoho majahuiromo God-are surire
uvë'eje:
16 Röhu Badaro uvajëjo: Ëmajaho barë'iramu aviëhi jië'e
jögoroho Israel aribövioho mëmi'ejöjo.
Naehu nimaje ëhi ëhi ë'onövo'iröhe jöho jabesi dë
vövöbajo'ere ba'amëho'iramu ejehoruomo'ajëjo.
Jabesi simanore jajivëho'iramu uehorovoruomo'ajëjo.
17 Röhu ë jö hesi vituoho God-are Aru'ahohuro ëhi
uvë'eje: Jabuhu nasi jö ahoromo mu sisë vaejaruoho na ma-
ioro'ioremu uehorovoromo vuonugëho'ejöjo.
18 Ëhi majahuiromo mu sisëho uehorovoromo
vuonugë'ego ëhu'ego ijonöho no suvuoroho God-are öriroho
bogo bojami'ejo huro mu sisëho u'ovahuoröhego.

Noehu God mae uehorovoromo hesi bëhire va'iröhe jöhoje.

19 Aganomë Iesuare köho rovë'ego no bogo juhuonivo'i
biririvoromo God-hu jiajire va'arueje.
20 Ëhesi bëhoho Iesuro noni öri i'oho iogorahuë'eje huro
bogo guomo'i hiromo ë söjavuo va'ego noro God-hu ji-
ajire va'iröhego. Urimë'ioho God-hu jiaje osare rumo
va'arue ojoho niögëro urahonövareje. Jaruvoho Iesuare
sinoho ijumahamu guomamu niögu va'ëne urahade ojoho
dadovoromo jiovahuë'ëro noro God-hu jiajire ë va'arueje.

21 Röhu göho nosi örire priest böröme jie. Huro God-are
aganoho no muebejavuajeje.
22 Ëhuni ëˈego no God-are bëhire vaˈoromo nosi jöho ma-
jahiˈiro. Nosi dë vövöbajoˈoho sisërëjavuoromo iˈuhaguamu
Keriso-are köhuro uˈovahuoˈi nosi sino hahoˈoho ajivo
barëjëˈe jovohuro uˈovahuëˈe jiaje ëhuni ëˈego no biririvo-
romo nosi dë vövöbajoˈo uhohuˈo mae uehorovoromo God-
are bëhire vaˈoromo jöho majahiˈiro.
23 O no ae huruoho majëhiromo uvarueje: Majae ijonö
God-ro ajamuiˈajëjo. Ëˈego no biririvoromo ë jöhuremu mae
uehorovobe vaˈiro rabëni hesi bëhoho hu ajamuiˈi uövuadëhi
iae hu ëhi ëˈiëˈe jiaje.
24 O ëˈego noro göëro göhuni uehorovoromo dë ia-
horovoromo ëhuro ae huë baejëvoromo mu mae vaenövoˈiro.
25 O ae göehu göehu God rajahiˈi gemuore gagov-
oromo vuonugaruëhioho ëˈego no bogo ëhioho ëˈi aˈi no
ajamirovoromo jögore mamirovoˈiro ëhuro biririvoˈiröhe.
Ëhesi bëhoho jemëˈo gavarujeje Badare majaho rue hesi jiego
gavarujohuni ëhuni ë muoho avoho uehorovoˈejo.

Noehu God-are Harihu bogo dejonö bamoröhe jöhoje.

26 Noehu ëhi ajamirovoˈiröhe hesi bëhoho noehu Keriso-
are jö ma baeromo röhu ijonö nosi nimoromo biririˈövoromo
mu sisëmu vaejëˈiroho nosi sisë uˈovahuoˈiröhe suvuore gö
bogojioˈi
27 ma-iˈu sisëhemu muebeˈiröhohoje. God-ro a sisëho
mevëvoˈiramu huˈo muorovarue aribövioho vëni vöröro
ravëvoˈëˈe.
28 Urimoho Moses-hu bojëmade jögoroho ae rahu ahoromo
musisinöˈe buˈöjamu ae niöˈiehu o ae niöˈi gemuehu ë a
hesi sisë garomo huruoho majëhijëˈoho hesi öriroho bogo
vavaenimëˈe ma-anonövareje.
29 Moses-are jögoroho ahoromo ëhi jiëˈe iˈuoho
baenövareje. Ëhuni ae rahu God-are Harihu sivëˈoho ë
iaho diehi jioˈëˈe. O Harihu hesi köhuro ëhuro God-are
jögoru iˈoho marëjadeje. Ëhuro ë ia hesi sisë uˈovahadoho
röhu huhu huotorovoromo uvëˈoho: Ëköho bëhi rumoˈe
hö uvëˈoho ë iaho hu diehi jioˈëˈe. O God-are Aruˈahehu
huë baejavuaje hesi örire sisë vaejëˈoho ë iaho diehi
jioˈëˈe. Moses-are jögoru ahare ariböviehu iˈu börömo
baeruomadoho ëho ma-jianovoˈi aˈi ëhi jiëˈe aho iˈuoho
bogo biseˈo vaduˈoho baeˈëˈe. Ëhi jiëˈoho iae maeje.
30 Ave jöho God-are surire jajivoromo uvëˈeje: Iˈu
bojëmiˈirodoho ëho nasi mue höjo. Naro iˈue mana

bojëmiˈejöjo. Ëjö jövade aho iae no gavö. O ave jöho jajivoromo uvëˈeje: Badaro hesi aribövioho gëromo mevëvoˈajëjo.
31 Iae God darugoˈe aëro jiëˈëro huhu iˈu bojamuamu baejëˈoho ë muoho juhuoni maˈeje.

Noehu biririvoromo God mae uehorovoˈiröhe jöhoje.

32 Röhu urimore majare jemëhu diehi ëˈarijoho uehorovore. Keriso-are ajehu jemë aevoromo ajivëvadevare evare jemë huë vavaene böröme baeromo sivohojuvo biririvarijeje.
33 Majae göro jemë Keriso nimëˈëro aëro a nuniro jö sisë buˈöˈego henövarijeje. Mu sisë vaejëvoˈego ganövarijeje. Majae göro Christian a ioroˈiorohuro ëhi jiëˈe huë vavaenoho baeˈego garomo jemëro jabuˈo havoromo rabe rabe ajëminövarijeje.
34 Christian aribövieho savoji gagore raromarue jabesi örire huë vavaene baenövarijeje. O aehu jemesi mae sisë vajiohehu ujuohëho vaˈaroho jemë nimorohëˈi uvonövarijeje: Ëho iae mae höjo. Nosi inömo maho öˈidöre höjo maioroˈioremu baeˈiröhoho. Ëvajiohehu baejare inömoho iosiramiromo börömo mae höjo.
35 Ëhuni Iesuare jö biririvoromo mae uehorovarujoho nadi vuonugore. Biririvëˈohuro ëhuro manaho ma-mabëhe baeˈaˈaruje.
36 Jemëro uˈurume vaenövore ëhuro God-hu nimaje muoho vaeromo huhu bojëmiˈi uëvade suvuoroho baeˈirarije.
37 Iae God-are surire jöho jajivoromo uvëˈeje:
Majae ma-bunemu barëˈiramu
evare rueˈiröhe aho iae rueˈaˈajëjo.
Bogo örisanuovoˈajëjo.
38 Röhu God nasi aribövi mahuro na mae uehorovevoromo ëhuro biririvoromo raromoruomoˈajëjo.
Aˈi ae rahu juhuonivoˈi nasi öri vuonugëˈoho
na jabesi jöënioho bogo nimoroho vadëˈejöjo.
39 Röhu nomë bogo juhuonivoromo Keriso-are mu vuonugoˈi sisëre vaˈarue aribövieho javuoˈi aˈi no God mae uehorovoromo maro vaˈarue aribövie javue.

11

Noehu God mae uehorovoˈiröhe ë hesi bëhi hesi jöhoje.

1 Mae uehorovarue hesi bëhoho aviëhije. Noehu mae uehorovëˈiroho ëhuro no biririvoromo uvarueje: No ijonö maro raromoˈiröhe jöho ëho mae höjo. Rabe rabe jioˈamaje noehu nunehu bogo gaˈamaruoho iae jioˈamajë uvarueje.

2 Nosi a mamiehu God mae uehorovarohuro ëhuro jabesi
ihoho God-are nunire mae jëvadeje.
3 Noehu God-are jö mae uehorovaruohuro ëhuro garomo
uvarueje: God-ro jöʼëro jövamu ëhuro öʼidörohuʼo saʼarohuʼo
jiade höjo. Noehu nunehu bogo gaʼamarue inömoho God-ro
ujuohoromo ëhuro gaʼamarue inömo inömoho avohoʼamade
höjo.

A mami ae Abel Enoch Noah ëho jabuhu God mae ue-
horovare jöhoje.

4 Iae Abel-ro God mae uehorovëʼëro ëhuʼëro hu God-are
örire suvuoro maho bojamadeje. Ësuvuorohuro Cain-hu God
bojamadoho iosiramijadeje. Mae uehorovamu gagorovo
God-ro Abel-are suvuoroho mae hö uvoromo baejadeje.
Baeromo röjëhijëʼeje aëro uvoröhego: Abel hu a mae höjo.
Amo Abel-hu God mae uehorovadohuro ëhuro jaruvoho hu
guomëʼeje röhu hu jöe jövajeje.
5 O Enoch-ro God mae uehorovëʼëro ëhuʼëro bogo
guomëʼe God-ro ma-baʼojiomoromo hesirire nugadeje.
Aëro hu nahareje röhu bogo birohareje God-ro hu mamiʼe
baʼojiomëʼëro. God-hu Enoch bogo baʼojiomade majare
evare God-ro hu garomo nimorohade höjo. Ëjöho God-are
surire ëhi jajivëʼeje.
6 Röhu God-ro nomë bogo ëma göromo nimorohoʼi aʼi
garöhe noehu hesi örire mae uehorovamu gavëʼoho ni-
morohajeje. Ëhesi bëhoho noehu God-are bëhire vaʼoromo
jö majahiʼiëʼiroho mae uehorovoromo uvoʼejo: God iae
jiajëjo. Ae rahu hu birohoʼi nahëʼoho ajamuiʼajëjo. Bogo ëhi
uehorovëʼoho hesi bëhiroho bogo vaʼejo.
7 O Noah-ro God mae uehorovadeje. Mae uehorovëʼëro
hejade God-ro uvamu: Ëhi jiëʼe iʼuoho saʼare öʼaʼajë uvamu
hegorovo huro ë iʼuoho bogo gavëʼe God ma-ejahadeje.
Ejahoromo boat börömoho avohadeje ëhuro huʼo hesi
aganohuʼo jovoho bogo baejëvego vaʼo maro raromoröhëro.
Mae uehorovoromo boat-oho avohëʼëro ëhuʼëro no garomo
uvarueje: Noah-mëremu maho jëvoʼi a ioroʼioroho ahoʼo sisë
ëʼëʼëro iʼu baeromo vuovëvadoho mae höjo. Aʼi Noah-ro God
mae uehorovamu God-ro garomo uvadeje: Hu nasi örire mae
uehorovajohuro ëhuro hu mae höjo.

Abraham-hu God mae uehorovade jöhoje.

8 O Abraham-ro God mae uehorovadeje. Mae ue-
horovoromo huro diröʼo göro vaʼojöro God-ro uavamu
iae ejahadeje. Ejahoromo dinöʼe vaʼiröhoho bogo gavëʼe
hesi saʼaho nugoʼi ëma vaʼadeje God-hu uʼemu baeʼiröhego
uavade saʼare hörö'iröhëro.

9 God mae uehorovadohuni ëhuni God-hu bojamiˈi uavade saˈare vaˈo ë hijadeje. Ëhijadeje röhu ae gö jabesi saˈaro majahuri hijanovadeje. Hiromo bogo javu maho vaeˈi ma-niögu javuoremu hibe juvonövadeje. Ijonö hesi uje Isaacˈo Jacobˈo God-hu Abraham uavade saˈae gemuoho baeˈiröhoho jëvadeje röhu jabuˈo ë saˈaroho niögu javuoremu raromobe jijihonövareje. Jabuhu ëˈarëhi Abraham-ro urimoho ëhi ëˈonövadeje.

10 Ëhesi bëhoho Abraham-ro uehorovëˈe hijadeje ioroˈioremu jioröhe amo börömo God-hu uehoro baeromo avohadire ë vaˈo hiˈiröhëro.

11 Röhu Abraham-ro God mae uehorovoromo ëhuro a ujo jioröhe darugoho baejadeje. Vaboroho Sarah dë tiojëˈe jioˈi baruoho Abraham mamiˈe mavojiraeromo harihu baeˈiröhe darugo barëjahëˈe jiadeje röhu hu uvadeje: God-hu harihu bojemiˈi uevadëhi iae bojemiˈajëjo. Ëhi uehorovoromo harihu baeˈiröhe darugoho iae baejadeje.

12 Abraham hu ma-ae gemu jioˈi urimo hesi darugo barëromo uˈuhanovadeje röhu a ujo jioröhe darugoho röhu maho baejamu hu bëhoho jioromo hesi ado sirinoˈoho jiji mujöruˈo vaˈëne ahoˈobëhe jioˈamobe sö jovo riröre jioˈamaje nieˈu vaˈëne ëhi bogo adaho varijënoho jioˈamobe rovadeje.

13 Abraham Isaac Jacob jabumë God-are örire mae uehorovëˈe raromobe ruejuvo vuovëvadeje. God-hu ajëmiˈi uëvadëhioho bogo ëhioho baeˈirögoro mae baeˈiröhoho maëgoˈo riravoromo gavanovoromo uvareje: O ë muoho mabëhe rueˈaˈajëromo ëhuni vaˈorahoro a nuniro uvareje: Noehu ave saˈare raromaruoho ae göehu ave saˈare majahuri raromarue aribövioho javuanovajëjo.

14 Ëhi jiëˈe jö uvaroho ëho no garomo uvarueje: Jabuhu uvarëhi ëhi uvarue ariböviohuro ioroˈioremu raromoˈiröhe saˈa maho nëgego ëhuni ëhi uvoruomaje höjo.

15 Röhu jabesi saˈa mare jioromo rovaroho ëho bogo uehorovareje. Ëho uehorovoˈibejo ë vuonorö'ö vaˈiröhe öroho jiëhoˈibejo.

16 Röhu jabesi saˈa mare jioromo rovaroho bogo uehorovoˈi aˈi saˈa gö saˈa ma-mabëhe öˈidöre jiajoho ëho nimareje. Ëho nimëˈëro God-ro ëho garomo jabesi jöënioho bogo javojimoˈi ma-samae uvajeje: Iae na jabesi A Börömoho God jevajëjo. Iae God-ro amo börömoho avohëhëˈeje jaburo ë vaˈo raromoˈiröhego.

17-18 Röhu Abraham-ro God mae uehorovadohuni ëhuni hejade God-ro hesi dëre bijioho gavamu hegorovo God-are jöho ejahoromo Isaac baeromo God-ni anoˈirögoro hesi

maratuore bamahadeje. Urimëʹi God-ro Abraham jö mae majahiromo uavadeje: Na bogo a göho ajamiʹi ma-Isaac gemu ajamiʹiramu ëhuro jasi ihoho jiobe vaʹaʹajëjo. Iae God-ro ëhi mae uavamu hejadeje röhu Abraham-ro hesi harihu gemuʹoho Isaac God-are örire bojamiʹirögoro ëʹadeje.

19 Ëhesi bëhoho Abraham-ro uehorovoromo uvadeje: A vuovamu riʹöjöro ajëmijëʹoho God hu eni höjo. Röhu iae ëhi jianovadeje. Abraham-ro uvadeje: Isaac guomoʹiëʹajëjo röhu gavade God-ro ajamiʹego bogo guomamu sionëro baejadeje.

Isaac Jacob Joseph ëho jabuhu God mae uehorovare jöhoje.

20 O Isaac-ro God mae uehorovadohuni ëhuni hesi harihe niöʹi Jacobʹo Esauʹo ijonö huë mae ariʹiröhe jöho majëhijadeje.

21 O Jacob-ro God mae uehorovadohuni ëhuni guomoʹirögoro Joseph-are harihe gemu gemu huë mae ariʹiröhe jöho majëhijadeje. Majëhiromo guduodohuro bëdumo hiromo God-are örire rajahijadeje.

22 O Joseph-ro God mae uehorovadeje. Mae uehorovëʹëro ëhuʹëro guomoʹirögoro evare ae uëvadeje: Ijonöho Israel rajo ujo ömoʹömohuro ave Egypt saʹare jioromo vaʹoruomoʹajëjo. Vaʹirögoro nasi ijoʹahoho ujuoho vaʹoromo ë vaʹo raromoʹiröhe saʹare guavoʹaruëjo.

Moses-hu God mae uehorovade jöhoje.

23 O Moses-are vëmu vavuʹohuro God mae uehorovareje. Mae uehorovëʹëro ëhuni Moses rahonugoromo gavare hu a harihu ma-mabëhe jiamu gagorovo saʹa a börömo hesi jögoru sisë ahoʹiröhoho bogo juhuonivareje. Bogo juhuonivoʹi Moses baeromo gurihi bamo nugaroho manaere niöʹi gemu barëjadeje.

24 Ëhi ëʹëʹëro Moses-ro bövіraeromo huʹo God mae uehorovadeje. Mae uehorovëʹëro iae Egypt saʹa a börömo hesi abojohuro Moses hesi muohoromo uvadeje: Nasi harihe höjo röhu Moses-ro ae uënövadeje: Nadi uvorëjo: Nörö Egypt saʹare a börömo hesi aboji hesi harihe höjo.

25 Ëhesi bëhoho huro uvadeje: Na mu sisë vaeromo ëhuro huë ma ma-jahuri baejëʹoho ëho bogo maho jioʹi aʹi na God-are aribövioho jabuʹo gemuore bimuvoromo huë sisë baejëʹoho ëho iae maho höjo.

26 Huro uvadeje: Egypt saʹare jioʹamaje inömo inöme marohëʹe mae naehu ujuohëʹoho ëho ma-jianovoʹi aʹi böröme namiromo ajamuiʹiröhe a hesi mu naehu vaejamu aehu sivegëʹoho iae mae höjo. Ëhesi bëhoho huhu uʹemu baeʹiröhe suvuorohemu uehorovëʹe hijadeje.

27 Röhu Moses-ro God mae uehorovadohuni ëhuni Egypt sa'a a börömo hesi vöröho bogo juhuonivo'i huhu hijade sa'aho ma-vuonugo'i va'adeje. Va'oromo God noehu bogo gavarue aho hu gemu uehorovajëro jië'ëro biririvadoho bogo vuonugadeje.

28 Röhu Moses-ro God mae uehorovadohuni ëhuni Israel rajo aribövioho aevo'i uëvadeje: God-hu Vörö Tugoho'iröhe Sörö irëjo. O mi köe javu ojoro hijiovodivo'amorëjo ëhuro a muo'amo'iröhe anerahuro ëho garomo jemesi harihu murioho bogo bijuëmo'i vuonugo va'iröhe höjo.

Jew rajo ae göehu göehu God mae uehorovare jöhoje.

29 O Israel rajoho jaburo God mae uehorovareje. Mae uehorovoromo gavare Kavuë'e Sö Jovoho jovo ihoho Kavuë'e tarioromo ruhëhi va'o numëhi va'oromo riroho sinihoromo ma-sa'aemu jiamu gagorovo va'oromo ioro'ioro gönö jëvamu iojiomoruomadeje. Iojiomamu gavë'i Egypt sa'a rajoho jaburo siho baejëvo va'oromo iojiomo'ia'amu gavë'i jovohuro ro döe garaejëvamu vuovëvadeje.

30 Röhu Israel rajohuro God mae uehorovoromo ëhuro Jericho amoho bae'irögoro rueromo gavare amoho munë rejo ëgobövierо iromo rova'ë'e jiamu gagorovo God-are jöho mae uehorovoromo amoho majae gemu vae gemu rova'o rojomonövareje. Ëhi'obe va'ojuvo majae aho'obëhe 7 barëjamu rejoho aho'obëhe ahoromo sa'are ruvebijamu amoho baejareje. Amo ë aribövіohuro God mae uehorovamu ëhuro amo rejoho ahoromo ruvebijadeje.

31 O Rahab ae ma-gë'amaje magonahohuro God mae uehorovadeje. Mae uehorovoromo gavade sa'a bae'iröhëni möe rueruomaje Israel rajoho rovamu gëgorovo huë baeromo ajëmadeje. Ajëmijë'ëro ijonöho God-are jö bogo eruomade aribövіohu'oho i'uoho bogo gemu maho baeromo guomo'i mae hijadeje.

32 Na rabëni jöe gö'oho majëhi'ejo. Gideon-hu ë'ade jöho o Barak-hu Samson-hu Jephthah-hu ë'obe rueruomade jöho o David-hu Samuel-hu o jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi ioro'iorehu ë'obe rueruomade jöho na jajivo'ibejo majaho barë'ibejo.

33 Ëaribövіohuro God mae uehorovoromo ëhuro sa'a ioro'ioroho ruahö'ö'amareje. Mu maho nigemareje. God-hu bojëmi'i mae uëvadoho baejareje. Vörö'e mi jabesi jö'oho tugohëho'amareje.

34 Vörö'e vënoho duohareje. Kaejö ëgehu muo'amëvo'i höjaroho mae rovareje. U'uhëvadoho daruge baejareje. Muorovoromo biririvareje. Biririvoromo sa'a göëro jabu'o muorovamu gagorovo sihö'öjëvareje.

35 Vëmu ömoˈömohuro God mae uehorovoromo gavare
jabesi aganoho vuovoromo riˈöjamu sionëro ujuohareje. Iae
ëhi jiadeje.

Aˈi God mae uehorovarue a ioroˈioroho aëro jabumë
viˈehi böröme bojëmamu haraˈuoromo vuovëvadeje. Jabumë
God-are jöho vuonugoˈibejo viˈehoho bogo baeˈirögoro
vaˈoromo jabesi nimoro raromo jijihoˈibejo. Röhu ëhi
ëˈoröhoho bijönimareje ëhuro ijonö iˈovoromo ma-mabëhe
raromoˈiröhëro.
36 O God mae uehorovarue a ioroˈioroho aëro sivëgoromo
hisuebijëvamu huë vavaene böröme baeruomadeje. Röhu
göho a ioroˈioroho aëro tövoˈamoromo savoji gagore
ioˈamareje.
37 O God mae uehorovarue a ioroˈioroho aëro munëro
vajëmijamu a ioroˈioroho aëro huruvoˈamamu a ioroˈioroho
kaejö ëgohuro bijioˈumamu vuovoˈamadeje. God mae ue-
horovarue a ioroˈiorohuro mi sino niögu sisëho ioˈamoromo
iruno'o rumoˈe bövi biseˈo rumoˈe raromonövareje. Aëro
anëgo birëgoˈego ëma jijihonövareje.
38 Röhu jabesi saˈa rajo sisë aribövie jioˈi jabumë a maemu
jëvadohuni ëhuni a sisë jabuˈo gemuore raromëˈoho ëho bogo
maehu jiadeje. A rumoˈe saˈare saˈare dahorure dahorure
munë gagore saˈa gagore ëma raromobe jijihonövareje.

39 Ëho jaburo ae ahoˈobëhe God mae uehorovobe rovëˈëro
ëhuˈëro iho ma-mabëhoho God-are örire baeruomëˈeje. Iae
ëhi jie röhu God-hu bojëmiˈi uëvadoho bogo baeruomadeje.
40 Bogo baeruomade hesi bëhoho God-ro noni
uehorovoromo uehoro ma-mabëhe baeromo uvadeje
jabumë bogo urimoho maho jëvoˈi hujeji ijonö jabuˈo noˈo
gemu mae ma-mae javuoröhego.

12

Noehu Iesu gemu uehorovoromo biririvoˈiröhe jöhoje.

1 Ëhi jiëˈe ae ahoˈo siri vaˈënehu God mae uehorovoromo
mae jiamu gabe rovaroho ëho jabesi jöho gavarueje. Ëhuni
jabesi jöho uehorovoromo mu göehu göehu hutitimavuajoho
ëho roriˈo babuˈöromo uehoro sisëhu simanore badirohavua-
joho ëho dibo buˈöˈirögoro God-hu bojamuade muohuremu
biririvoromo vaenövoˈejo.
2 Iesuaro nunoho bamëˈi muoho ëhi vaebe vaeˈejo ë
hesi bëhoho huro God mae uehorovarue öroho aevoromo
röjahuiromo vaˈo ijo tugohoˈi mae uehorovoˈiröhe öroho
röjahuijëˈego. Saˈare hiromo uvadeje: Viˈehe baenugoromo
huë mabëhe biroho'ejö uvoromo javoji vëmunajo baeröhoho

bogo uehorovë'e biririvoromo korosire guomadeje. Ëhi ë'ë'ëro jaruvoho God böröme namijaje hesi övo manö hije.

God-hu öri ma röjahui'iröhëro i'u bojamuaje jöhoje.

3 Röhu jemëro Iesu uehorovore. A sisëho jaburo nue huo-
divoromo hesi muoho aho'ia'amu huro biririvadeje. Ëaho
uehorovoromo nadi dë vövöbajo'oho u'uhobe va'oromo
muoho vuonugore.
4 Jemë mu sisë aho gabe rovarujoho bogo ëhuro köho
rueromo vuovëvë'eje.
5 God-ro jemë hesi aboji harihu'e jëvajëromo hesi jögoroho
majëhijë'eje jemesi dë vövöbajo'ere avoho biririvo'irarijego.
Na jemë ë jöho rumonëgë'eje o diehi jëve. Ëjöho God-are
surire jajivoromo ëhi uëvë'eje:
Nasi harihohajo. Jaehu avoho hijöro Badahu röjahiromo i'u
bojamamu gavë'oho nadi juahovonëjo.
O jögoru darugo'o majahijë'oho nadi u'uhonëjo.
6 Badahu ae rahu uehorovavuë'oho ë aribövіohuro avoho
raromojöro i'ue bojamuijaje höjo.
Ae rahu hesi harihe javuojöro baejavuë'oho ë aribövioho
hisuebijavuaje höjo.
7 Huë vavaeni rovamu baejë'iroho uvore: God-ro no
röjahuijajëromo biririvore. Ëhesi bëhoho God-ro jemë
hesi aboji harihu'e jëvajëromo ëhi'ëvajeje. Röhu di aboji
harihu'oho vavuoho jaburo bogo i'uoho bojëmë'ejö. Ae
aho'obëhe iae baejarueje.
8 No ae aho'obëhe i'u baejaruëhi jemë'o i'u bogo baejë'oho
bogo God-are aboji harihu'o maho jëvo'i a'i öbie jëve.
9 Ave sa'are vavu ömo'ömohuro i'ue bojamui'ego noro mae
uehorovëvonövareje. Ëho ma-jianovo'i a'i aru'aho muebe-
javuaje Vavue God-hu i'u jö röjahuijajoho ëho avoho eja-
horomo maro raromo'ejo.
10 Ave sa'are vavu ömo'ömohuro jabesi simanehu ëma diehi
diehi maho hö uvaroho ëhi majae ma-bisemu röjahuibe
ruenövareje. Ëho ma-jianovo'i a'i God-hu röjahuijaje hesi
bëhoho nosi jöënije hu mae jiajëhi no'o ëhi gemuoho
javuoröhego.
11 O God-hu no röjahuiromo i'u bojamuajevare evare no
uvarueje: Ëmuoho bogo huë ma'oho jio'i huë sisë baejarue
muoho höjo. Röhu God-ro röjahuijego no i'ue baebe va'ojuvo
eni jiego evare noro God-are mu maho avoho vaejego dë
sasohavuajeje.

Noehu avoho biririvoromo darugo'o riravo'iröhe jöhoje.

12 Ëhuni övo höru'e u'uhëvë'oho avoho biririvore.

13 Öroho ahorirëro iogororomo ëhuro maro jijihore
höru sisërëjëvadoho bogo rireromoromo hurönivëho'i
marëjëvo'iröhe.
14 Ae aho'o jabu'o ma-gemuoro huë mae raromo'i ë'o gare.
Mu mahuremu vaebe jijiho'i ëhu'o ë'o gare. Aehu bogo ëhi
ë'ë'oho Bada'oho bogo mae bogo raromo'ë'ö.
15 Avoho mueberovore. Aëro God-hu huë baejëvaje öroho
vuonugojöëni uëve. O aëro oso sisë bojëmego ae gö gö jemesi
dë vövöbajo'oho ijumëvego ae aho'obëhe sisërojëvojöëni
uëve.
16 O aëro önö'e muoho vaejöëni uëve. O Esau-hu ë'adëhi
aëro ëhi ë'ojöëni uëve. Esau-ro God rumonimoromo ave
sa'are bövie bise'ohuremu uehorovadeje. Hu harihu mu-
rioho jiadeje röhu bogo ëho uehorovoromo muri hesi su-
vuoroho bae'i a'i majae ma-gemu hesi iohuni hesi suvuoro
maho ioro'ioremu vuonugadeje.
17 Iae jemë'o gavaruje. Ijonö hu vuonugade suvuoroho
vuonorö'ö bae'irögoro nivë'i nahadoho bogo eni jiadeje.

Noehu huë mae baejarue jöhoje.

18 Israel rajo a mamiehu rovarëhioho jemë bogo ëhioho
rovë'e jëve. Ëho jaburo garomo heromo rëharue da-
horu ihe Sinai ë rovareje. Rueromo gavare vëni böröme
ravoromo ramoramovoromo sue baduno'e jioromo buru
böröme rovamu gavë'i
19-20 hejareje hëgöe huo'ego jöho ma-darugo'o uvavavamu.
Uvamu hegorovo hejare uëvamu: Bogo aho gemu a'i
miehu rabehu ave dahoru ro rëhë'oho munëro vajamirego
guomo'ira uëvamu ë jöho heromo bogo eni jëvamu hegorovo
dinamiromo Moses uavareje: God uavego nadi gö'oho uvego
no he'irarëjo.
21 Iae ëhi jië'e juhuoni'e muoho garomo Moses-ro uvadeje:
Asë'e na butubutuegoromo juhuoninegavajëjo.
22 Jemë bogo ëhi jië'e dahoruroho rueromo ga'i a'i Zion da-
horure rovë'e jëve. God darugo'e jië'e a hesi amo börömore
ö'idöre jiaje ame Jerusalem ë rovë'e jëve. Anerae aho'obëhe
raromoruomajire ë rovë'e jëve.
23 God-are aribövi jabesi iho ö'idöre jajivo'amë'e God-
are harihu muri ömo'ömehu gagovoromo nimoro nimoro
bamaruire ë rovë'e jëve. God ae aho'obëhe mae o sisë
javuego gövuaje a hesi örire rovë'e jëve. Mu mae vaenövare
aribövie God-hu avohëvamu ma-mabëhe ruahö'öjëvë'e ëho
jabesi aru'aho ömo'ömo jabesi örire rovë'e jëve.
24 Iesuare örire rovë'e jëve. Hu God-hu muebejavuaje
jögoru avohahuade ahoje. Sisë u'ovahuoröhego Iesuhu kö
hijiovö'öjadire rovë'e jëve. Ëkö hesi jö bëhohuro Abel-are kö

hesi bëhoho iosiramiromo maeje. Abel anamu kö rueromo guomade hesi bëhoho God-hu ae gö iˈu mana bojamiˈiröhoho jioˈi aˈi Iesu anamu kö rueromo guomade hesi bëhoho God-hu huë baejavuoromo sisë uˈovahuoˈiröhohoje. Iae Iesuhu kö hijiovöˈöjadire ë rovëˈe jëve. Iae mabëhe rovëˈe jëve.

Noehu avoho mueberovoˈiröhe jöhoje.

25 Ëhuni avoho mueberovore. God-hu jö bojamuijajoho nadi bijönimore. Saˈare hijade aehu God-are jö majëhijadoho Israel ariböviohuro heromo bijönimëˈëro iˈuoho bogo huotovahareje. Ëho ma-jianovoˈi aˈi öˈidöre hijaje aehu majahuijaje jö nomë heromo vuonugëˈoho diehi diehi huruomoˈejo.
26 Urimëˈi God-ro Sinai dahorure jöe jövamu ëhuro saˈaho hijiohijiovadeje. Avevejöˈoho huro mae majahuiromo uövuëˈeje: Majae gemu röhu maho na saˈaho hijiovoˈejöjo. Röhu bogo saˈahuremu hijiovoˈi öˈidöhuˈo saˈahuˈo hijiohijiovoˈejöjo.
27 Majae gemu röhu maho hijiovoˈejö uövuade hesi bëhoho huhu avohoˈamade bövioho biseˈoho hijiohijiovoromo ujuoho vaˈiramu bogojioˈamoˈëˈe. Ëhi jioˈiramu bogo hijiohijiovoröhoho ma-ioroˈiore gemu bibivoromo namiˈëˈe.
28 God-hu böröme namiromo muebejaje öri ariˈoho bogo hijiohijiovo varijënohoje. Ëho nosije. Ëhuni God-are örire huë mae uaˈejo. Mae uaromo huhu nimajëhi noro hesi ihoho bövie hö uehorovoromo avoho rajahiˈejo
29 ë hesi bëhoho nosi Böröme God sisë vënehu bueˈöjanovaje aho jiëˈego.

13

God-hu nimorohoröhego noehu vaeˈiröhe mu hesi jöhoje.

1 Röhu Christian ö muenoˈe göehu gö huë baerovaruje muoho ëho avoho maˈenore.
2 Ëhiˈoromo gaˈirarije ae gö jemesi amore iˈe öˈamu gavëˈiroho uënövore: Nosi osaro ro raromohëjo. Urimoroho a mamiohuro gavare ae iˈe rovamu uvareje: Ma-a maëremu rovaruëromo ajëmijareje. Röhu bogo aehu rueruomamu ajëmiˈi aneraëro rueruomamu ajëmijareje. Ëhuni ae iˈe öˈego ajëmiˈirarije muoho nadi rumonimore.
3 Iesuare jöëni savoji gagore raromarue ariböviohuni uehorovore. Uvore: Jabuhu savoji gagore raromaruoho noˈo gemu mae raromaruëromo ëhi huë vavaene baere. O viˈehi baeruomaje ariböviohuni uehorovore. Uvore: Jabuhu sino viˈehi baejaruoho noˈo gemu mae baejaruëromo jabesi jöëni huë vavaene baere.

4 Röhu masurovarue muoho ae ahoˈobëhe mae uehorovore. Baruohuˈo vaborohuˈo jemesi arijoˈëremu garorovore. Önöˈe jijihëˈoho o gohoˈamëˈoho ëhuro God-ro iˈue mana bojëmiˈëˈe.

5 O nadi moniohemu baeˈi uehorovoˈi aˈi uvore: Noehu bövi biseˈo baejaruoho iae eni höjo. Rabëni God-ro no uövuëˈeje: Na bogo mae bogo ja vuororamiromo ramo vaˈejöjo.

6 Ëhuni no biririvoromo uvoˈejo:

Badaro na ajemijaje höjo.

Ajemijajego na bogo juhuonivoˈejöjo.

Aho diehiˈoromo na ijumevoˈaruëjo.

7 Jemesi ekaresia a masijoho uehorovore God-are jö aevoˈi majëhijaroho. Jabuhu avoho raromo jijihojuvo mamae vuovëvade jöho uehorovoromo jabuhu God mae uehorovarëhi jemëˈo ëhi gemuoho God mae uehorovore.

8 Ëhesi bëhoho Iesu Keriso hu urimo jiadoho jaruvohuˈo ijonöhuˈo ëhi ma-gemuohemu jiemu jioˈëˈe.

9 Ëhuni aehu sareriˈe jöe gö gö barueromo röjëhijëˈiroho nadi ëho uehorovoromo öri mare vaˈarujoho vuonugoˈi ione aho buˈöromo öri göroho vaˈore. Noehu uvëˈoho: God-ro hesi nimoromo ajamuiˈiramu nosi aruˈahoho biririvahuoˈajë uvëˈoho ëho mahoje. Aˈi noehu uvëˈoho: I iˈiröhe jögoru rihiromëˈohuro ëhuro nosi aruˈahoho biririvahuoˈajë uvëˈoho ëho bogo maehuje. I ijarue jögoru ejarue aribövioho bogo ëhuro marëjëvajeje.

10 Nosi sisë muˈuvahuoröhego suvuoro maho God-are örire bojamijëˈeje. Sisë muˈuröhe suvuoroho Jew rajo priest niögu javu hesi mu vaejaruoho bogo iˈëˈö.

11 Jew rajo priest börömohuro mi köho baeromo Godhu jiaje osare ë rumo vaˈoromo hesi örire suvuore bojaminövadeje sisëho muˈuˈamoröhego. Aˈi mi maho bogo amoroho nugoˈi aˈi amore jioromo ujuoho vaˈo roriˈo vëniro huonövadeje.

12 Roriˈo huonövadëhi aëro ëhi Iesu bogo amoroho nugoˈi aˈi amo börömore jiamu roriˈo bavaˈareje. Bavaˈamu viˈehe baeromo guomadeje ëhuro hesi kö maho rovego hesi aribövi nosi sisëho uˈovahuoröhego.

13 Iesu amore jiamu roriˈo bavaˈamu guomëˈego ëhuni noˈo amo rajehu sisëˈi uehorovarue bogo jabesi gemuoroho uehorovoˈi aˈi Iesuare jöëni iˈue baeromo huˈo gemuore riravoˈejo.

14 Rabëni ave saˈaroho noehu ioroˈioremu raromoˈiröhe amoho bogojavue. Aˈi ijonö jioröhe amohemu ëhuremu

uehorovö. Ëhuni amo rajehu sisë'i uehorovarue jabesi gemuoroho no bogo uehorovo'i Iesu'o riravo'ejo.
15 Hu'o riravoromo mi suvuoroho bogo a'i Iesuare ihore God rajahiromo ëhuro suvuoroho hu bojaminövo'ejo. Ësuvuoro hesi bëhoho noehu hesi iho a huruoho majëhijë'oho ëho noro jö'o öge i va'ëne ëhi God-are örire suvuore bojamarueje.
16 O huë baerovoromo ajamirovarujoho nadi rumonimore. Ëhi jië'e mu vaejë'oho God-ro uvajeje: Jabumë ëhi ë'aruoho ëho mi suvuoro mabëhe bojemaruëjo.
17 Röhu ekaresia muebejëvarue aribövioho jabuhu jö bojëmijaruoho nadi aho'i ma-ejëhore. Rabëni jabumë jemesi dë vövöbajo'oho muebejëharueje ijonö God-are örire majahiromo uaruomoröhëni: Iae no jasi aribövioho ëhi ëhi muebejahare höjo. Jemëhu jabesi jö ejëhë'ohuro ëhuro jabumë bogo huë vavaenoho baeromo ëma muebejëvo'i jabesi dëho sasohëvo'iramu muebejëvo'ë'ö. O bogo ejëhë'oho jabu huë vavaene bae'ë'ö röhu ëma muebejëvo'ë'ö. Ëhuro jemë bogo marëjëvo'ë'e.
18 Röhu jemëro nosi jöëni parie vaenövore. Ëhesi bëhoho noehu uehorovaruoho majae ëhi mu maemu vae'i naguoromo ëhuro no dë sasohavue. Ëhuni parie vaenövore.
19 Na nego avohe jemëro ëhi ë'ojöro ëhuro God-ro remö'öjego na jemesi örire ma-burëro ö'iro.
20 Röhu na nege huë mae bojamuaje aho God-ro jemë ajëmego mae jëvojöro. Ëhesi bëhoho sheep muebejavuaje a böröme Bada Iesu God-ro ajamijamu guomoromo ri'öjadeje. God-hu Iesu ajamade hesi bëhoho Iesu köe rueromo guomamu ëhuro God-hu no ioro'ioremu muebejavuo'iröhe jögoroho jiadeje. Ëhuni Iesu ajamamu ri'öjadeje.
21 Amo na nege God-ro jemë inömo maho mu maho aho'o ajëmego huhu nimaje muoho vae avoho'irarijego o huro nosi dë vövöbajo'oho mae avohahuego noro mu mae vaejego huro göromo dë mae jioröhego. Huro Iesu Keriso-are jöëni ëhi ajamuijöro nege. Keriso-are ihoho ma-dö maro jiemu jio'ë'e. Iae mae.

Ijo tugoho'i jöhoje.

22 Aganomë naro ave jö harihoho jajivoromo bamëhe jemëro adahoromo dë vövöbajo'oho biririvo'irarijego. Jemëro nadi u'uvo'i ma-here. Jöho bogo ëgehuje.
23 Röhu ave jöho uë'ië'e jemëro he'irarijego. Nosi öho Timothy savoji gagore hijadoho jiovo nugö'öjë'eje. Hu burëro rovamu gavë'oho ëhuro na hu'o gemu mae ö'oromo gë'ejo. O hu bogo burëro rovë'iroho naro sivue ö'ejo.

24 Jemesi ekaresia a masijohu'o God-are aribövi
ioro'iorohu'o jejëmijode höre. Italy sa'a rajo ekaresiaho
jaburo jemesi örire jejëmijö.
25 God-ro ae aho'obëhe jemë huë baeromo ajëminövo'ë'e.
Ahia mino'e.

JAMES

James-hu God-are aribövi jejëmijade jöhoje.

1 God-are mu vaejahaje o Bada Iesu Keriso-are mu vaejahaje aho na James jeve. God-are ariböviehu jemesi saˈa vuonugoˈi saˈa göre göre vaˈo raromarujoho naro jemesi örire jejëmije.

Biririvoromo God mae uehorovoˈiröhe o hesi örire uehoro mae baeˈiröhe jöhoje.

2 Nasi ö mueноˈe huë vavaenehu böviehu biseˈehu burunöˈe rueromo anëgëˈoho uvore: Ma-nimorohoˈiröhe muoho rovëˈe höjo.

3 Iae jemëˈo gavaruje burunöˈe rueromo anëgamu God mae uehorovoromo riravëˈoho ëhuro uˈurume vaejëˈi biririvobe vaˈarujeje.

4 Röhu uˈurume vaejëˈi biririvoromo vaˈonövore ëhuro ruahöˈöˈirarije. Ëhi ëˈëˈoho ëhuro a duvahonöˈe raromoˈiramu ma-ëhi gemu jëvobe vaˈëˈe.

5 Röhu ja rahuaro uehoro bogojavëˈoho God uavego uehoro mae bojamiˈiro. Ua gavëˈoho God-ro iae ejahoˈëˈe hu bogo nijioˈiraeˈi ma-huë mae bojamuijaje aëro jëˈëro.

6 Röhu ua gavëˈiroho nadi uehore niöˈi baeˈi ma-God gemu mae uehorovoromo ua gane. Bogo ma uehorovëˈoho buru buruehu anego jovehu hasaromo ajiomobe abuebe vaˈajëhi jasi uehoroho ëhi ruëre numëre jiobe vaˈëˈe.

7-8 Ëhi javëˈoho uehore niöˈi baeromo öroho dadivoromo ëma juvoˈaˈanue. Ëhi jiëˈe uehoro baejëˈoho nadi uvone: Badaro bojemiˈiramu baeˈejöjo. Hu bogo mae bogo bojamiˈëˈe.

Bövi biseˈo rumoˈe ariböviohuˈo bövi biseˈo marohëˈe ariböviohuˈo ëhi jiëˈe aribövi jabesi jöhoje.

9 Röhu Christian öe bövi biseˈo rumoˈe javëˈoharo gaˈirane jasi ihe saˈare jiajoho God-ro nigemahamu gavëˈoho nimoronimorohëˈi juvone.

10 O Christian öe bövi biseˈo marohavëˈoharo gaˈirane jasi iho döre jiajoho saˈare bejahamu gavëˈoho jaˈo nimorohëˈi juvone. Ëhesi bëhoho resu inehu sahorijajëhi bövi biseˈo marohëvëˈe aribövioho ëhi sisërëˈamoˈëˈe.

11 Majaëro rojomoromo birebireˈe bamoromo resu ahore ravego rudoho sahohajeje. Inoho rireromajeje. Mabëhe gavaruoho sahorijego iae barëjajeje. Sahori barëjajëhi bövi

bise'o marohëvë'e aribövioho ruo mue vaebe va'ojuvo röhu maja ahë'o sisërë'amo'ë'e.

Huë vavaene rueromo nosi dëre bijahuaje jöhoje.

12 Röhu huë vavaeni bövi bise'o rueromo dëre bijaho gavamu jaehu biririvoromo hijë'iroho huë mae javajeje. Biririvoromo ruahö'öjë'iroho maro hi'irane röhoho iae bae'a'anue. Ëröhoho God-ro uövuadeje: Na uehorovevaruje aribövioho bojëmi'ejöjo.

13 Röhu sisëhu ro dëre bijëho gëvë'oho nadi uvore: God-ro sisëho nugö'ö'ego bijahuajëjo. Nadi ëhioho uvore. Rabëni hesi bëhoho God-are dëroho sisëho bogo bijiohajeje. O God bogo sisëho nugö'öjego nosi dëroho bijahuajeje.

14 Bogo ëhioho jie. A'i ae gemu gemu dëre bijahuaje hesi bëhoho nosi sinohuro mu sisëho nimoromo jagu barovego ëhuro sisëhuro ro bijahuajeje.

15 Mu sisë vae'i nimobe va'ojuvo evare mu sisëho vae-jarueje. Mu sisëho vaebe va'ojuvo ijonö bejavuo'iramu evare iae barëjavuo'ë'e.

16 Nasi ö mueno'e ëhuni nadi jemesi arijo'arijoho sar-eramirovoromo uvore: God-ro sisëho nugö'öjego dëre bi-jahuaje höjo. Hu bogo ëhioho ë'ajeje.

17 A'i suvuoro mabëhe aho'o hesi örire gemu jioromo rovajeje. God hu bövie bise'e jiji mujöru'e manaere majae nosi örire ajivavuo'iröhego avohade ahuro aji mahuremu iae bojamuijajeje. God bogo gorosovo'i bogo ramoramovo'i ma-ëhi gemuohemu ajivavuobe va'ajeje.

18 Huro hesi nimoromo hesi jö maho nugö'öjadeje nosi örire rovego noro heromo nosi aru'ahoho i'ovahuego hesi aboji harihu'e javuoröhego. Hesi aboji harihu'e javuego ëhuro inömo inömo bövi bise'o avoho'amadoho noro iosirëmiromo hesi nunire aribövioho javuoröhego.

God-are jö bogo ma-hia'ëremu he'i a'i avo'avoho eja-horomo mu vaeröhe jöhoje.

19 Nasi ö mueno'e avehuremu uehorovore. Ae aho'obëhe jemëro jöho ma-burëro hia'ëremu henövore. Nadi ma-burëroho jöho majëhiromo ma-burëroho vörö'iraere.

20 Aehu vörö'iraejë'oho bogo ëhuro God-hu nimaje mu maho ri'ö'ë'e.

21 Ëhuni va'inumi'e mu sisë aho'o vae'i arijarujoho uehorovoromo vuonugo'i God-hu dë vövöbajo'ere bamëhaje jöho ma-u'emu sanuovoromo ejahore. Ejahë'oho jöho darugo'ëro jië'ëro ëhuro jemesi dë vövöbajo'oho i'ovëvo'iramu mae jëvo'ë'e.

22 Nadi sareramirovoromo God-are jöho ma-hiaˈëremuoho here. Aˈi jöho ejahoromo huhu uëvajëhi muoho ëhi vaere.
23 God-are jö bogo eˈi ma-hiaˈëremu hejëˈoho aririre garomo
24 vuonugoˈi vaˈoromo nu anoˈo bogo avohorovoˈi rumon-imaruëhi ma-hiaˈëremu hejarue aribövioho ëhi jëvoˈëˈe.
25 Aˈi ae göehu aririre nu anoˈo ga avoharuëhi ëhi God-are jögoru ga avohoromo uvëˈoho: Ma-maëro jiëˈëro ejaruohuro bogo tövavuëˈe maro raromo jijiharue höromo biririvoromo maˈenoromo bogo ma-hiaˈëremuoho heromo rumonimoˈi aˈi ejahoromo mu vaejëˈoho ëho iae mae jioˈëˈe. Ëhuro rabe rabe ëˈëˈoho God-ro ë aribövioho ajëmiromo huë mae bojëminövoˈëˈe.
26 Röhu ae göëro göëro uvarueje: No God mae uehorovoromo hesi muoho maˈenarue hö uvoˈi röhu bitaroho bogo taemëˈe atarueje. Ëhi ëˈaruoho jabumë ma-sareramirovoromo uvarueje: No mu mae vaejarue hö uvoromo ma-döhemu God uehorovoromo hesi muoho vaejarueje.
27 Aˈi God Vavuohuro uvajeje: Aviëhi jiëˈe muoho bogo ma-döëremu na uehorovevarue muoho jioˈi dë vövöbajoˈo uhohuˈo vaejarue mue höjo. Öbi asisöˈohuˈo magonaho doruohuˈo huë vavaeni baejaruoho noro jabumë ajëmiromo avoho muebejëvoˈejo. O no ave saˈa hesi mu sisëho bogo gavanovoˈi ma-mu maemu vaeˈejo.

2

Noehu ae ahoˈobëhe ma-gemuoho hö uehorovoˈiröhe jöhoje.

1 Nasi ö muenoˈe nosi Bada Iesu Keriso hesi ajiˈe hijajoho mae uehorovaruje jëvaje nadi ma-dajemuoho garomo aribövioho adovoromo ioroˈioroho rajëhiˈi ioroˈioroho bijönimore.
2 Ëhesi bëhoho jemëhu God rajahiˈi ro gagovaruje osare ae niöˈiro rovö. Göhuro inömoˈe aëro jiëˈëro maho ioˈamoromo rueˈi göhuro inömo rumoˈe aëro jiëˈëro sino sine ioˈamoromo rove.
3 Ëhiˈoromo rovamu gavëˈoho niögu mae ioˈamëˈe aho jemëro garomo rajahiromo uaˈaˈaruje: Isi ro röho maro hijëjo. Aˈi niögu sisëˈe aho garomo bijönimoromo uaˈaˈaruje: Janioho röhe bogojiëˈe jiaje ëhi ma-namijëjo. O uaˈaˈaruje: Janioho arëte bogojiëˈe jiaje ave saˈaro nasi höru bëhohuro ro hijëjo.

4 Ëhi uëvëˈoho jemesi aribövioho adovoromo inömo rumoˈe
jiëˈoho ruëhi nugoˈi inömo börömo jiëˈoho viëhi nugarujeje.
Ëhiˈoromo sisëˈi uehorovoromo mevarujeje.
5 Röhu nasi ö muenoˈe ave jöhuremu here. Ave saˈare
aribövіehu garuomajoho inömo rumoˈe aribövіëro jëvëˈëro
sisëˈi raromarueje. Saˈare sisëˈi raromaruoho ë aribövioho
jabumë God-ro baejëvadeje jaburo bogo sisëˈioho uehorovoˈi
avoˈavoho hesi örire ma-avoˈavoho uehorovoˈiröhego. Mae
uehorovoromo hesi öri ariˈere vaˈego muebejëvoˈiröhëni.
Ëhesi bëhoho mamiˈe God-ro uëvadeje: Ae rahu na ue-
horovevëˈoho naro ajëmiˈejöjo nasi öri ariˈere rovego mue-
bejëvoˈirodëni. Ëhuni iae ë inömo rumoˈe aribövioho ëhi
ajëmiˈëˈe.
6 God-ro inömo rumoˈe aribövioho ëhi ajëmijajeje röhu
jemëro jabesi ihoho ijumëharujeje. Ëhi ëˈarujoho röhu
rahumëro jemë iosirëmiromo iˈuˈe muoho bojëmiruomajeje.
Inömo maˈe aribövіohuro ëˈarueje inömo rumoˈoho
bogo. O rahumëro guduamëvoromo court-roho vaˈo
bahijëvoruomajeje. Inömo maˈe aribövіohuro ëhi ëˈarueje
inömo rumoˈoho bogo.
7 Jemë Keriso-are iho baejarijeje röhu ë inömo maˈe
aribövіohuro Keriso-are ihoho ijumoruomajeje. Ëhuni nadi
inömo maˈe aribövioho rajëhiˈi inömo rumoˈe aribövioho
bijönimore.
8 Röhu jögoru börömo börömoho God-are surire jajivoromo
uövuëˈeje: Jaehu jasi arijoˈarije rajahirovanuëhi jasi ae
gemuoho ëhi rajëhinëjo. Jemëhu ë jögoru ejahëˈoho iae
maeje.
9 Röhu jemë dajohemu garomo ioroˈioroho rajëhiˈi
ioroˈioroho bogo rajëhijëˈoho ëho jemëro sisë ëˈoromo
jögoroho ahëˈëro iˈue bae hesi jëve.
10 God-are jögoru ejahobe vaˈoromo röhu jögore gemu
ahëˈoho ëhuro hesi jögoroho ahoˈobëhe sisë vaeˈiramu
övövoˈe ae javoˈëˈe.
11 Ëhesi bëhoho God-ro uövuadeje: Nadi gohoˈamonëjo.
Röhu ë ae gemuohuro jö göhuˈo uövuadeje: Nadi ae gö
anonego guomoˈirajo. Ëhuni ja bogo gohoˈamoˈi röhu ae gö
anëˈoho God-are jö ahanue ae javoˈëˈe.
12 Ëhuni uvonövore: God-are jögoru ejahëˈoho ëhuro
mu sisëhu tövavuadoho jiovahuego maro raromarue höjo.
Ëjögoroho God-ro ijonö garomo nosi muoho mevo gaˈaˈajëjo
no ejahëˈe o bogo ejahëˈe muoho vaejëˈe javuoˈiramu. God-
ro hesi jögoroho garomo ëhi mevo göˈaˈajë uvoromo jemëro
ëho uehorovëˈi jöho atobe muoho vaebe jijihore.

13 God-ro mevavuoˈajë uvoˈirarije ë hesi bëhoho God-hu
mevavuëˈiroho göˈiröhe huë bogo baejëvare aho hesi nunire
ro riravamu gövuëˈoho bogo huëho baejavuoˈi mana iˈue
bojamuiˈëˈe. O huë baejëvare aho hesi nunire ro riravamu
gövuëˈoho God-ro iˈue bojamuiˈi ëˈoromo vuonugoˈi huë
baejavuoˈëˈe.

No bogo ma-döhuremu God mae uehorovoˈi uhohuˈo God mae uehorovoromo hesi jö ejahoromo mu vaeröhe jöhoje.

14 Nasi ö mueno'e aehu uvëˈoho: Iae na God mae
uehorovaje hö uvoromo röhu God-hu nimaje mu bogo
vaejëˈoho ëhi jëˈe aho God ma-simanëremu mae uehorova-
jeje. Iˈo mu bogo vaeˈi God uehorovoromo ëma hijëˈoho God-
ro bogo maroho bamoˈëˈe.

15 Ëhesi bëhoho jasi Christian ö maˈinoˈe iruno'e niögu
suhiˈe bogo eni jëvamu gëromo

16 röhu bogo mae bogo ajëmiˈi ma-jöemu uëvëˈoho: Maro
vaˈonëjo. Vaˈoromo niögu mae ujuohoromo ioˈamoromo
i mae ujuohoromo iromo hinëjo. Röhu jabesi sinehu ni-
maruoho bogo ajëmëˈe ma-majëhijëˈoho na ëho eni jioˈëˈe o
bogo. Ëho bogo eni jioˈëˈe.

17 Ma-jöemu majëhijëˈoho bogo eni jiajëhi ëhi God-hu ni-
maje muoho bogo vaeˈi God ma-dajëremu uehorovëˈoho ëho
ma-bëhi rumoˈe muohoje.

18 Röhu aëro ueˈëˈe: Ae göëro God mae uehorovaje höjo.
Ae göëro mu mae vaejaje höjo. Ëhi ueˈiramu naro uaˈejo:
Röhu aho diehiˈoromo God mae uehorovoromo muoho bogo
vaejaje höjo. Röhu naro mue vaeromo ëhuro ja röjahiˈiramu
geˈaˈanuëjo na God mae uehorovaje ae jevoˈiramu.

19 Röhu ja simanëremu uehorovoromo uvanueje: God
gemu jiajëjo. Mabëhe. Satan ajamijarue aruˈahoho
jabuˈo uvoruomajeje: God gemu höjo. Ëhi uehorovoromo
ma-juhuonibijiohoromo butubutumoruomajeje. Ëhuni ma-
simanëremu God uehorovëˈoho bogo eni jie.

20 Uehoro bogojëˈe ae jave. God-hu nimaje muoho bogo
vaeˈi ma-God uehorovëˈoho ëho bëhi rumoˈeje. Ëhi jëˈe jöho
na ja nage naro röjëhijego gaˈiro. Aveho hene.

21 Nosi hijo mionoˈe Abraham diehiˈamu hesi ihoho God-
are nuniroho maho jiadeje. God-hu nimade muoho huro
vaeromo hesi harihoho Isaac baeromo God-ni suvuoro bue-
jarue maratu döre God-ni bamadeje. Ëhiˈamu ëhuro hesi
ihoho God-are nunire maho jiadeje.

22 Jaˈo gane. Abraham-ro God mae uehorovoromo o
God-hu nimade muoho vaeromo mue niöˈi havëvoromo

vaejadeje. God-hu nimade muoho vaejëˈëro ëhuˈëro God uehorovadoho iae eni jiadeje.

23 Ëhi jiëˈëro God-are surire jö uövuadëhi iae ëhi jiadeje. Jöho jajivoromo uövuëˈeje: Abraham-ro God mae uehorovamu gavëˈëro God-ro uvade höjo: Abraham-are ihoho iae mae höjo. Ëhiˈamu aëro uvoruomadeje: Abraham God-are aemoˈaeme höjo.

24 Ëhuˈëro jiëˈëro jemëhu gavarujoho God-are ihohemu ëma uehorovëˈoho bogo ëhuremu nosi ihoho God-are nuniroho maho javuajeje. Aˈi God uehorovoromo röhu hu nimaje mu vaejëˈohuro ëhuro nosi ihoho God-are nunire mae javuajeje.

25 Röhu jö göho naro uaˈejo bëhoho avoho gaˈiranego magonahehu mu ma vaejamu ëhuro hesi iho God-are nunire ma jiade jöho. Magonahe gemu hesi ihoho Rahab-ro iae hijade höjo. Hu ae sihoˈamaje magonahe jiade höjo. Röhu hesi ihoho God-are nunire mae jiade höjo. Diehiˈoromo ëhioho jiade höjo. God-hu nimade muoho huro vaejamu ëhuro ëhi jiade höjo. Huro gëvade Jew rajëro God-are ihore rovamu gëgorovo ajëmiromo osare huˈirae baejëvo rueromo röhu öri göro rëmöˈöjade höjo mae vaˈiröhego. Ëhi ëˈamu hesi ihoho God-are nunire mae jiahade höjo.

26 Ëhi jiëˈëro ave uhu jöho majëhije. Nosi sino hahoˈere aruˈaho bogojiëˈoho nosi sinoho ëma imo javuoˈëˈe. Ëhesi bëhoho no God uehorovoˈi röhu huhu nimaje mu bogo vaejëˈoho no ëma imo sinohuremu God uehorovarueje.

3

Jö maemu atoˈiröhe jöhoje.

1 Nasi ö mueonoˈe God-are jö röjëhijarue muoho majëhiˈiëˈe. Nadi ae ahoˈobëhe God-are jö röjëhiˈirarije muoho ëma baere. Rabëni hesi bëhoho jemëˈo iae gavarujeje Christian a ioroˈioroho God-ro iae mevëvoˈi röhu hesi jö ae röjëhijarue aribövi nosi muoho God-ro ga avohoromo darugoˈo mevavuoˈëˈe.

2 No ae ahoˈobëhe mue ahoˈobëhe garaejarueje. Röhu ae rahu bogo bitaro garaeˈi jö maemu atëˈoho ëhi jiëˈe aribövioho ma-maemu jioruomajeje. Jabesi bitaro jöˈo taemëˈoho ëhuro jabesi sino hahoˈe ahoˈobëhe taemorovoromo mu maemu vaeruomajeje.

3 Ëhesi bëhoho horse jöˈoho uehorovore. Horse jöˈore öˈoho ruaharueje ëhuro öˈi vitunö vitunö jaguvego jaguvaruinö ë vaˈiröhego. Horse jöˈore ruahëˈëro ëhuˈëro horse dajo hahoˈe ahoˈobëhe riˈöjego no naguajinö ë vaˈajeje.

Ëhi nosi jöˈoho taemëˈoho nosi sino hahoˈe ahoˈobëhe tae-
morovoromo mu maemu vaejarueje.
4 O boat jöho uehorovore. Boat-oho börömeje. Buru
börömëro hesi niögu baˈuorimarire namiromo biduoho
baeromo vaˈajeje. Boat böröme jioˈi buru böröme jioˈi
röhu damu biseˈoho maˈenoromo hunuovego dinöˈe vaˈi
nimëˈiroho ë vaˈajeje.
5 O nosi bitaroho iae gemuohoje. Boat damu biseˈo jiajëhi
nosi bitaroho iae ëhi inömo biseˈeje. Inömo biseˈo jiajoho
röhu damuehu boat börömo hunuovajëhi ëhi nosi bitarohuro
mu börömo hesi jöho ëma jö huhe atarueje.

Röhu aveho uehorovore. Vëni hödu biseharihohuro ëhuro
jeˈo börömoho ravo barëˈëˈe.
6 Bitarehu jö sisë ataruoho ëho vëni sisëho vaˈëneje. Sisë
bövie biseˈe uehorovaruoho vaejaruoho bitarëro atarueje.
Bitaroho nosi sino hahoˈere jiëˈëro ëhuro nosi uhoho
ahoˈobëhe sisërëromo rumorovobe vaˈajeje. Jö sisë atëˈiroho
mue ahoˈobëhe ijumaje vënohuro ravanovajeje. Ëhesi
bëhoho Satan-are öri ariˈere jioromo ro nosi muoho
ahoˈobëhe ijumoˈamajeje.
7 Uge sigobe jeˈo maje jovo maje ihe gö gö aruëre anumëre
jijihoruomajoho röhu aëro ahego ëhi ëˈaruoho vuonugoˈi
ma-jabesi röhoremu raromarueje. Ëhi ëˈiröhoho aho no eni
javuajeje. Ëhi ëˈëˈe javue.
8 Röhu jö aruëre anumëre ataruoho ahorovoromo ëhi
ëˈaruoho vuonugoˈi ahorirëremu atoˈiröhoho a vaduˈoho
bogo eni javuo hesije. Nosi bitaroho sisë vörö'e sigobu
jabesi bitaro vaˈënëro jiëˈëro ae gö ëhi jö sisë bojëmego
sisërërovarueje.
9 Bitarohuro ëhuro nosi Vavuoho Bada mae uavarueje.
Röhu ë God mae uavarue bitarohuro ëhuro God vaˈëne
avohoˈamade a jabesi örire jö sisë uëvarueje.
10 Jöˈe gemuore jioromo röhu jö mahuˈo jö sisëhuˈo
jovonöˈe rovajeje. Nasi ö muenoˈe ëhi jiëˈoho sisëje.
11 Jovo mahuˈo sisëhuˈo saˈa gage gemuoroho bogo
suorovajeje.
12 Nasi ö muenoˈe ijo bajo ihe gö gö bogo gemuoroho raeˈi
öˈi bajoho bogo ijo bajohuˈo gemuoroho raeˈëˈe rabëni köe
gö gö jiëˈëro. Sö jovohuˈo jovo mahuˈo bogo gemuoroho
vuoˈaˈanue. Ëhuˈëro jö mahuˈo jö sisëhuˈo bogo vaerovoˈejo.

Uehoro mae niöˈi göho ave saˈa hesi uehoroho ma-döhemu mae jioˈi göho God-hu bojamuaje uehoroho uhohuˈo mae jiaje jöhoje.

13 Röhu romorome uehorovëˈe a o nuni ajiˈe a jemesirire
jëvëˈoho ëhi jiëˈe ahuro hu diehi ëˈëˈe. Hu avoˈavoho hibe
juvoromo mu maemu vaeromo ma-uˈemu taemo hiromo
simano mae uehorovoˈëˈe. Ëhi ëˈëˈoho no garomo uvoˈejo:
Ëaho simano mae gavëˈe ae höjo.
14 Röhu jemë ae gö jabesi mu mahuni dë vörönimoromo
nu huodivoˈi jemesi ihohemu döre bamorovoˈi nimëˈoho
nadi nimoronimorohoromo jö huhe ëˈoromo o jö sareroho
atoromo God-are jö maho ijumore.
15 Jemë ëhi jiëˈe uehoro baejëˈoho nani jemë uvarujeje:
Ëhi jiëˈoho simano maˈe uehore höjo. Röhu ëho bogo
öˈidöroho jioromo ruvebiˈi aˈi ave saˈa hesi uehoroho jioˈi
ma-nosi sinemu uehorovaruoho jioˈi Satan-are aribövіehu
uehorovaruohoje.
16 Dinöˈe dinöˈe ae göehu gö hesi mu mahuni dë
vörönimoromo jabesi sinemu uehorovoromo döre
bamorovëˈoho ëhi jiëˈire aëro iro muorovoˈe vaeromo bövie
biseˈe gö gö vaejarueje.
17 Saˈa hesi uehoroho ëhije. Aˈi öˈidöre jioromo ruvebijaje
uehoroho göje. Ëhi jiëˈe uehoro ma baejëˈoho mu ma-
mae uehorovarueje. Mu mae uehorovoromo gemuoro mae
raromoromo muoho ma-uˈemu vaeromo ma-sanuovoromo
jöho ejahorovarueje. Jöho ejahorovoromo huë baerovoromo
muoho avoho vaejarueje. No bogo ruëroho numëroho
uehorovoˈi ma-jöe gemu uehorovarueje. Bogo ma-döemuoho
mu maho vaeˈi aˈi avoho uehorovoromo dë vövöbajoˈo
uhohuˈo vaejarueje.
18 God-hu nimaje mu rueröhego nimëˈoho urimo ma-
uˈemu sanuovoromo huë baerovoˈiramu evare ëhi jiëˈe
muoho börömoraeˈëˈe.

4

*Ave saˈa hesi mu sisë bogo uehorovoˈi God gemu ue-
horovoˈiröhe jöhoje.*

1 Röhu jemë ae göehu göehu iro muorovoˈe vaejaruje
hesi bëhoho rabeje. Sinohemu nimarujëro jiëˈëro ëhuˈëro
ëˈarujeje. Ae göëro göëro jemesi sivu sivue sinohuni baeˈi ni-
moromo uehore göëro göëro gemuore umogihoromo ëhuro
ëˈarujeje.
2 Ëhesi bëhoho jemë bövie biseˈe baeˈi nimoromo röhu bogo
baejarujeje. Bogo baeromo ae muoˈamoˈirögoro ëˈarujeje.
Muoˈamoˈirögoro röhu ganiganimoromo baeˈirarije öroho
bogo birohogoro iro muorovoˈe vaejarujeje. God bogo ua
gavarujohuro ëhuro bogo baejarujeje.

3 O God ua gavëˈoho ëhuˈo bogo baejarujeje. Rabëni
hesi bëhoho jemë sisëˈi uehorovoromo mae sisë ëma ua
gavarujeje ëhuro baeromo jemesi sinehu nimarujohuni
buˈöˈirarijëni. Ëhuni bogo baejarujeje.
4 Sareri aribövie jëve. Magonahehu bogo baru ue-
horovoromo taemo hiˈi ma-juvajëhi jëvanove. Ëhesi bëhoho
jemë bogo God gemu uehorovoromo taemo raromoˈi ave
saˈare mu sisëhuˈo uehorovarujeje. Jemë diehiˈoromo bogo
garomo uvarujeje: Ave saˈare mu sisëho böröme hö ue-
horovëˈoho ëhuro God bijönimarue höjo. Ëhuni ae rahu ave
saˈarohemu uehorovoˈi nimëˈoho hu God bijönimaje aeje.
5 Iae God-are surire jöho uvëˈeje: God-ro bojamuade
aruˈahohuni vavaenimoromo uehorovavuaje höjo noro hu
gemu uehorovoˈiröhego. God-are jöho ëhije. Röhu nani
jemëro uvarujeje: Ëho ma-jöe höjo.
6 Röhu iae hu nime noro hu gemu uehorovoˈiröhego. Röhu
God-ro hesi nimoromo huë baejavuoromo ajamui avohajeje
noro ëhi ëˈiröhego. Ëhi ajamuijaje jöho God-are surire
jajivoromo uövuëˈeje:
Biririˈövoromo masije javuajë uvarue aribövioho God-ro
ahëvaje höjo.
Ma-uˈemu taemo raromarue aribövioho God-ro hesi ni-
moromo huë baejëvoromo ajëmijaje höjo.
7 Ëhuni God-are jöho ejahore. Satan rovëˈoho ahore. Satan
ahëˈoho jemesirire jiajoho juˈebiromo vaˈëˈe.
8 God-are bëhoro vaˈore. Hesi bëhire vaˈëˈoho huro jemesi
bëhire rueˈëˈe. Jemë sisëˈe aribövie jëvaje övoho uˈorovore.
Vaji vajiˈe aribövie jëvaje dë vövöbajoˈoho avohorovore.
9 Huë vavaene börömoho baere. Jemë ma-ijoˈijovoromo
nimoronimoroharujoho vuonugoˈi ma-nierusuburuˈe
bamoromo raromore.
10 God-are nunoro uvore: Nasi ihoho abuejëˈe höjo. Ëhi
uvëˈoho God-ro jemesi ihoho döro bamëhoˈëˈe.

*Noehu bogo masijo riravoromo ae gö jabesi jö sisë
atoˈiröhe jöhoje.*

11 Nasi ö muenoˈe nadi göëro gö hesi jö sisëho atore.
Ö muenoˈo jabesi jö sisë jövëˈoho o döre bamorovoromo
uvëˈoho: Ö muenoˈoho sisë hö uvëˈoho ë hesi bëhoho
God-are jögoroho sisëˈi jövoromo döro bamorovoromo
uvoˈaˈanue: A jabesi sisë bogo atoˈiröhe jögoru God-hu
bojamuadoho iae hesi höjo. God-are jögoroho iae hesi
hö uvëˈohuro ëhuro ja hesi jögoroho bogo ejahoˈi aˈi hesi
jögoroho iosiramiromo mevo gaˈaˈanue gaˈi God-hu boja-
muade jöho diho mae jiego diho sisë jiego.

12 Jögoru bamade aho gemuje. Nosi sisë mevahuaje aho gemuje. Ëaehu mare bamavuëˈoho o sisëre bamavuëˈoho hu eni jie. Ëhuni diehiˈoromo uvanueje: Na böröme jevoˈi God biseˈe höromo ëhuni döro bamorovoromo jasi a hesi jö sisë mevanueje.

Bogo nosi sivuoho eni javuajë uvoromo ma-döhemu nimoronimorohëˈi atoˈiröhe jöhoje.

13 Röhu ave jöho majëhiˈiëˈe here. Jemë a ioroˈiorohuro uvarujeje: Jaruvo ë amore iae no vaˈejarëjo. O uvarujeje: Nëri ë amore iae no vaˈejarëjo. Vaˈiröhoho vaˈo vadune gemu hesi uhure ë raromoromo mue vaeromo moni bövie baeˈejarëjo.

14 Ëhi uvarujoho röhu nëri diehi jëvoˈiröhoho dadivëve. Ëhuni vadune gemu ëhi jëvoˈiröhoho ëhuˈo dadivëvajeje. Ëhesi bëhoho jemë sue vaˈëne jëve. Sueho majae bisemu numoromo evare dadovo vaˈoromo barëjajëhi ëhi jëvoˈëˈe.

15 Ëhuni nadi uvoˈibejarije: Ëhi ëˈejarëjo. Aˈi uvoˈibejarije: Hesi Badahu nimëˈohuro no biririvoromo raromoromo ëhi ëhi ëˈejarëjo. Ëhi uvoˈibejarije iae mae jioˈibejo.

16 Aˈi jemëro uvarujeje: Ëhi ëhi ëˈiröhoho nosi sivuoho iae eni javuajëromo ma-döhemu nimoronimorohëˈi atarujeje. Ëhi jiëˈoho bogo maehuje.

17 Ëhuˈëro jiëˈëro ae rahu mu ma vaeˈiröhoho garomo röhu bogo vaejëˈoho ëho mu sisë vaeruomajeje.

5

Bövi biseˈo marohëˈe mae aribövieihu avoˈavoho uehorovoˈiröhe jöhoje.

1 Röhu inömo marohëˈe mae jiëˈe aribövioihumë aveho here. Nierusuburuˈe bamo avohore huë vavaene börömo böröme jemesi örire rueˈiëˈe jiaje.

2 Bövi biseˈo börömo bëhi jëvajoho sagohoriromo muduhiˈamo barë hesije. Giresasaëro jemesi niögoho tarivoˈamo hesije.

3 Jemesi mae sisëˈo maho maho dëˈiraeˈamo hesije. Dëˈiraeˈamoˈiramu ëhuro jemesi nigoji öroho vaˈorahoro jioˈi jemë vënëro ravëvanovoˈëˈe. Ave maja barëˈiëˈaje majare jemë inömo inömo bövi mae bahi avohëˈe jëve.

4 Aveho gahe. Jemesi mu aribövioihuro jemesi mure vaˈoromo iruno'oho tarivoromo gagovëhëˈejö. Jemesi muoho ëhi vaejëhamu jemëro bogo manaho iˈimëmiˈi jemesi vajiohëro bahijëˈe jëve. Vajiohëro bahijëˈëro ëhuni jaburo

darugoˈo uvoruomajeje: Nosi a masijoho rabëni nosi manaho bogo iˈimamuarue höjo. Ëhi atarue jöho God bövi biseˈo muebeˈamaje aho hu iae hejajeje.

5 Jemë ave saˈare raromoromo mahunöˈe raromobe sinehu nimaje muohemu uehorovobe rovëˈe jëve. Mahehu i ueˈahoromo masijorijaruëhi ëhi ëˈobe rovarijoho mahunöˈe muoˈamëvego vuovoˈirarije majaho rovëˈeje.

6 Mu sisë rumoˈe aribövioho jemëro sarerisareriëmiromo court vaejëvoromo uëvarijeje: Sisëˈe jëvaje öri sisëro vaˈohëjo. Ëhiˈoromo muoˈamëvarijeje. Röhu jabumë vörö rumoˈëro jëvëˈëro jemë bogo ahëvarueje.

Badahu rueröhego biririvoromo taemo raromoromo muebeˈiröhe o God-are örire ëninamiˈiröhe jöhoje.

7 Röhu ö muenoˈe biririvoromo ma-taemo raromoromo muebejego Bada rueˈiro. Jemëˈo uehorovore. Nimarue irunoˈo gagovoˈiëˈiroho öjëˈëro irunoˈoho bogo burëroho gagovoˈamarueje. Urimo biririvoromo muebejuvo urimore niohijo majaho rovego muebejuvo ijo tugohoˈi niohijo majaho rovego biririvoromo muebejuvo ijonö irunoˈe mabëhe rijego evare gagovoˈamarueje.

8 Irunoˈo riröhego biririvoromo muebejaruëhi jemëro ëhi dë vövöbajoˈoho biririvoromo muebere Bada vuonoröˈö rueˈiëˈe jiaje.

9 Nasi ö muenoˈe huë vavaene rovego baejarujoho nadi göëro göënioho dë viˈehimoromo ëma nibejahirovoromo uarovore: Jero ëˈane höjo. Ëhiˈamu gavëˈoho God-ro mevëvoromo iˈue mana bojëmiˈëˈe. Gare. No mevavuoˈiröhe a hesi majaho dunove.

10 Nasi ö muenoˈe a mamioho uehorovore. Badare ihore jö majëhinövare aribövioho uëve. Jabumë huë vavaene baeromo röhu ma-biririvoruomadeje. Jabuhu biririvarëhi jemëˈo ëhi biririvore.

11 Ae gö gö huë vavaeni baeromo röhu biririvarohuni ëhuni no uvarueje: God-hu mabëhe ajëmijadoho jioruomajëjo. Ëhuremu uehorovore. Röhu a mami ae Job-hu huë vavaeni baeromo röhu biririvade jöho iae jemëˈo hejarijeje. Job-hu biririvobe rovamu ijonö Badahu mabëhe ajamijade jöho ëhuˈo gavarujeje. Iae Badaro bogo biseˈo vaduˈoho vavaenimoromo huë baejavuaje ahuro jiëˈëro ëhuˈëro Job ajamijadeje. Ëhuni jemë huë vavaene baeromo biririvëˈoho God-ro jemëˈo ajëmiˈëˈe.

12 Nasi ö muenoˈe ave jögoru börömo börömoho here. Jemëhu jö atëˈiroho nadi öˈidö ihoroho o saˈa ihoroho o bövi biseˈo ihoroho atorego darugoˈe jöho jioˈiro. Nadi ëhioho ëˈi

a ejahoˈiëˈiroho ma-uvore: Ioˈajo. O bogo ejahoˈiëˈiroho ma-
uvore: Bogajo. Ëhemu uvore. Ëhemu uvëˈoho ëhuro God-ro
bogo mevëvoromo iˈuoho mana bojëmiˈëˈe.
13 Röhu jemë ae gö huë vavaeni baejëˈoho ë ahuro God-are
örire ëninamiˈiro. Ae gö dë sasohëˈoho huro jöe ioromo God-
are örire rajahiˈiro.
14 Ae gö guomo guomo baejëˈoho huro ekaresia muebe-
jarue a duvahohuni jöe nugöˈöjego rueˈiro. Rueromo jaburo
God-are örire ëninamiromo Badare ihore ijo bajoˈe jovoho
otehahoˈiro.
15 God mae uehorovoromo ëninamijëˈoho ëhuro Badaro
guomo guomoˈe aho ajamiˈiramu marëromo iˈovoˈëˈe. O
mu sisë rabe rabe vaejëˈoho God-ro uehorovoromo vuonu-
gahoˈëˈe.
16 Ëhuni mu sisë vaejëˈoho ae göëro gö huruoho majahi-
rovonövore. Ëhiˈoromo göëro göho uehorovoromo God-are
öroro ëninamirego guomo guome o sisë rabe rabe jëvajoho
marëjëvoˈiro. A maehu ëninamijëˈoho God-ro börömo mae
ajëmiˈëˈe.
17 Ëhesi bëhoho jö God-aro baeromo a majëhinövade ae
Elijah no vaˈëne ae jiadeje. Röhu God-are örire biririvo-
romo ëninamijadeje ënoho barëjöro. Ëninamijamu ëni saˈare
bogo rovadoho vadune ahoˈobëhe niöˈi gemu röhu manaere
ahoˈobëhe 6 ëhi barëjadeje.
18 Barëjamu röhu maho God-are örire uavamu huro ënoho
nugöˈöjamu rovamu saˈare irunoˈoho marëˈamadeje.
19 Nasi ö mueonoˈe jemë ae göehu God-are öri ma vuonugoˈi
aruëre anumëre ma-vaˈamu gagoro ae göehu ajamijamu öri
mare sionehu rovamu gavëˈoho
20 jemëro uvore: Ae öri sisëre juvajoho ae rahuhu ahoromo
mu mae röjahijëˈoho ëhuro ë a hesi aruˈahoho ajamiˈiramu
bogo guomo öriroho vaˈaˈajëjo. O ëhuro God-ro mu sisë
ahoˈobëhe muˈuˈamoˈajëjo. Ahia minoˈe.

1 PETER

Peter-hu God-are aribövi jejëmade jöhoje.

1 Iesu Keriso-are apostle Peter naro jemesi örire jejëmije. God-hu hesinö baejëvade aribövioho jemë jemesi saˈaho vuonugoˈi Pontus Galatia Cappadocia Asia Bithynia ë saˈare ma-jahuri raromobe vaˈaruje aribövie jëve.

2 God Vavuohuro hesi nimëˈëro jemë baejëvamu hesi Aruˈahohuro jemë avohëvadeje ëhuro jemëro hesi aribövi maemu jioromo Iesu Keriso-are jöho ejahoˈirarijego o hesi köhuro jemë uˈovëvoˈiröhego.

Na nege God-ro huë baejëvoromo ajëmi avohego maro raromonövoˈirarijego.

Mae javuoröhego noehu biririvoromo muebejarue jöhoje.

3 Asëˈe God hu mabëheje. Hu nosi Bada Iesu Keriso-are Börömeje o göho hesi Vavueje. Ëaho God Vavuoho hu mabëheje. Ëhesi bëhoho huro nosi jöëni börömo mae vavaenimëˈëro Iesu Keriso ajamamu guomoromo riˈöjadohuro ëhuro noˈo ajamuamu iˈovoromo mu iˈoho baejëˈëro nune jioromo biririvoromo muebejarueje mae javuoröhego.

4 Noro muebejarueje Vavuehu hesi aribövi no bojamuiˈiröhe suvuoro mae gö gö baeröhëni. Ësuvuoroho öˈidöre jemëni nugëhëˈeje uˈemu baeˈirarijego. Ëöˈidöre jiaje suvuoroho bogo sagohoriˈi bogo sisërëˈi ma-maemu jiobe vaˈëˈe.

5 Iae jemëhu God ma uehorovarujohuro ëhuro God-ro hesi darugohuro burunöˈe aegëhobe vaˈajeje ijo tugohoˈi majaho rovego evare maro bamëvoˈiröhe öroho mamiˈe avohëhëˈëro evare röjëhijego gaˈirarijego.

6 Huhu maro bamëvoˈiröhe öroho uehorovoromo nimoroho avoharujeje. Iae jaruvoho God-hu nimëˈoho jemëro huë vavaene bövie biseˈe baeromo ëhuro majae ma-bunemu vavaenimëˈe raromarujeje. Ëhi jie röhu iae nimoroharujeje.

7 Huë vavaeni baejaruje hesi bëhoho jemëˈo noˈo gaˈiröhëni jemesi uhohuˈo biririvoromo God mae uehorovego. Ëhesi jöho na uhuˈe uëˈiëˈe. Gold mae avohoˈiëˈiroho vëniro buejarueje. Vëniro buejego ravoromo vaˈinumoho siˈurë barëˈi ma-aji mae jiajeje. Röhu gold-ho bogo ioroˈioremu jioˈirögoro jemëhu God mae uehorovaruje muoho ma-jiemu jiobe vaˈëˈe. Ëhi jiëˈëro God uehorovaruje muohuro gold-ho iosiramiromo ma-mabëheje. Röhu vënehu gold buejego ravajëhi huë vavaenohuro jemesi örire ëhi

vëninö'e ravëvajeje. Röhu gold vënire buejego ravoromo sisë si'urë barë'i aho'o ma-maemu jiego gavaruëhi jemë ëhi huë vavaenoho baejarujeje ëhuro jemëhu God uehorovarujoho biririvego jemë'o no'o garomo uvoröhëni: Jemë huë vavaene baeromo biririvoromo God mae uehorovobe rovë'ëro ëhu'ëro jemesi uhohu'o God maemu uehorovaruje höjo. Ëhi uvego Iesu Kerisoro a nuniro rovego evare God-ro jemesi ihoho döro bamëhoromo rajëhiromo mabëhe uëröhego. Ëhu'ëro jemë huë vavaenoho baejarujeje.

8 Amo Iesu Keriso rue'iramu jemesi ihoho ëhi ma-maemu jëho'ë'e. Avevejö'oho jemë hu bogo gavë'e jemesi dë vövöbajo'o uhure hesi örire uehorovarujeje. Jemë hu bogo nunoho gavarujeje röhu hu mae uehorovoromo nimoroho avoharujeje. Nimoroharuje jöho börömo bëhe jië'ego ë hesi jöho bogo ato varijënoho jëve.

9 Jemëro uehorovoromo uvarujeje: Noehu Keriso mae uehorovarue hesi bëhoho ijonö God-ro nosi dë vövöbajo'oho maro bamahuo'iramu iae mae javuo'ajë uvoromo huë mabëhe jëvego nimoroharujeje.

10 Urimo Keriso bogo rovadevare evare God-hu jemë mare bamëvoröhe jöho jö hesirire baeromo majëhinövare a mamiohuro majëhinövareje. Majëhiromo röhu ë jö hesi bëhoho avo'avoho nahareje ga'i ë muoho diehi jiego.

11 Kerisohu vi'ehi baeromo guomoromo ijonö aji bae'iröhe jöho Keriso-are Aru'ahohuro jabumë röjëhijamu simanore baeromo bëhoho nahoromo uvoruomadeje: Ëhi jië'e muoho divare diehi jio'a'ajëjo.

12 Bëhoho nahamu God-ro röjëhijamu garomo uvareje: Noehu jajivarue mu mabëhoho jaruvo ave sa'are raro-maruoho no bogo ga'i ijonö raromoruomoröhe aribövioho garuomo'ajëjo. Ëjöho God-ro röjëhijamu baejareje. Röhu avevejö'oho ë muoho jemë iae hejë'e jëve. God-hu ö'idöre jiamu noni nugö'öjade Aru'aho hesi uehoroho baeromo aëro ë mu ma hesi jöho huruoho majëhijamu hejarijeje. Ëmu ma hesi bëhoho aneraho jabu'o he'i nimoruome röhu bogo eni jëve.

Noehu mu sisë bogo gavanovo'i mu maemu vaeröhego God-hu uövuade jöhoje.

13 Ëhuni nune jioromo mue vae'i avo'avoho uehorovore. Iesu Keriso a nuniro rue'iramu God-are aji maho bae'a'aruje. Ëjöhuremu avo'avoho uehorovë'e raromore.

14 Ëhi uehorovë'e raromoromo God-are jöhuremu eja-honövore. Mami'e God-are jö bogo hejarije majare jemesi

sinehu nimajohemu vaejarijoho ëhi jiëʼe mu öriroho nadi jijihore.

15 Nadi ëhioho jijihoʼi aʼi mue bövie biseʼe vaejëʼiroho dë vövöbajoʼo uhohuʼo ma-mae jioromo raromo jijihonövore. God-hu jemë hesinö jëvojöro uëvade aho hu ma-maemu jiajëhi ëhi jiore.

16 Ëhesi bëhoho God-are surire jöho uvëʼeje: God na ma-maemu jevëʼe jiaje ëhuni jemëʼo ma-maemu jiorëjo. Ëhuni ëhi ëʼonörovore.

17 God-ro bogo nue gö gö uehorovoromo göʼi aʼi ma-gemu göromo nosi muoho diehi jiego garomo mae o sisë uövuajeje. Ëhi jiëʼe aho jemë Vavuoho hö uavarujeje. Ëhuni ave saʼare ma-jahuri raromarujoro God börömoho hö uehorovëʼi raromore.

18 Ëhesi bëhoho jemesi hijo mionoʼohuro Keriso bogo uehorovëʼëro bëhi rumoʼe muoho röjëhibe rovamu jemëro ëhemu ejëhoromo sisë hesi darugoremu raromonövarijeje. Ëhi jëvëʼëro God-hu nimaje muoho bogo vae varijënoho jëvadeje. Ëhi jëvamu God-ro ajëmijëʼëro mae jëve. Röhu jemëʼo iae gavarujeje. God-ro jemë ajëmiʼirögoro ijo bajoho o bövi biseʼo maho bogo ëho buʼöromo ëhuro ajëmijadeje ëhi jiëʼe inömoho ma-jahuri inöme jiëʼego.

19 Aʼi Keriso-are kö maho bamoromo ëhuro mae ajëmijadeje. Ëhesi bëhoho urimoroho Jew rajëro God-ni suvuoro bamahoʼiëʼiroho sheep harihe ma-mahuremu muoʼamoromo suvuoroho bamahonövareje. Keriso ëhi jiëʼe suvuoro maemu jiadeje. Ëhi jiamu God-ro hu bamadeje jemëni guomorö hego.

20 Jemëni guomorö hego saʼae bövie biseʼe bogo bamade-vare God-ro hu baejadeje. Amo ave ijo tugohoʼi majare jemesi jöëni God-ro hu nugöʼöjamu a nuniro rovadeje.

21 Rueromo jemë ajëmijëʼëro ëhuʼëro jemëro God mae uehorovarujeje. God-ro Keriso ajamamu riʼöromo aji maho baejëʼëro ëhuʼëro jemëro God gemu uehorovoromo uvaru-jeje: Iae huro noʼo ajamuiʼajëjo.

22 Röhu God-are jö maho ejahoromo ëhuro mu sisë ue-horovarijoho vuonugëʼe jëve. Vuonugoʼirögoro Christian ö muenoʼoho bogo ma-döemuoho aʼi dë vövöbajoʼo uhohuʼo uehorovëvëʼe jëve. Ëhuni göëro göho dë vövöbajoʼe ahoʼo uehorovëvo avohore

23 ë hesi bëhoho jemë Christian vaeromo ëhuro harihu aboji'e i'e rahëvanovamu i'oro aevoromo biririvëʼe jëvaje. Iʼo rahëvade hesi bëhoho vuovëvoʼiröhe vëmu vavuʼo jabesi ujoho bogo bamëvoʼi aʼi God ioroʼioremu hijaje a hesi ujoho

bamëvadeje. God-are ujo hesi bëhoho iae God-are jöeje. Hesi
jöho darugo bojëmijaje ioroˈioremu jioröhe jöhoje.
24 God-are surire jöho ëhi gemuoho uvëˈeje:
Ae ahoˈobëhe garasi vaˈëne jioˈamajëjo.
Inöme bövie biseˈe mabëhe hö uehorovaruoho ëho resu resu
ino vaˈëne höjo.
Röhu garasioho sahoriˈamaje höjo.
Resu inoho rireromaje höjo.
25 Aˈi Badare jöho ëhi jiemu jiobe vaˈaje höjo.
Ëjöho iae Keriso-are jö ma aehu majëhijamu hejarijohoje.

2

Bada Iesu hu munë vaˈëne jiaje jöhoje.

1 Jemë iˈe rahëvanovëˈe aribövie jëvëˈe jiaje ëhuni mu
sisëho ahoˈobëhe vuonugore. Sareri sareriˈe muoho
döëremu mae vaejaruje muoho vuonugore. A jabesi mu
mahuni dë vörönëgajoho vuonugore. Jö sisëho vuonugore.
2-3 Aˈi jemëro mamiˈe herovarijeje Badaro jemë huë
baejëvamu. Huë baejëvamu herovëˈe jëvaje ëhuni iˈe
rahëvëˈe asisöˈehu amu rihu ueˈahoˈi nimoruomajëhi ëhi dë
vövöbajoˈo hesi amu maho ueˈahoˈi nimonörovore. Ëhi jiëˈe
amu ueˈahëˈoho jemesi aruˈahoho biririvobe vaˈojuvo ijonö
a duvaho vaˈëne jioromo maro raromoˈaruje.
4 Röhu jemëro Bada Iesuarinö ruere. Hu hesi darugoremu
hiromo darugo bojamuijaje ahoje. Hu munë vaˈëneje.
Ëmunëho aëro sisë hö uvoromo vuonugamu God-ro maego
hesi baejadeje.
5 Röhu jemëro Iesuare darugoho baejëˈe jëvaje hesi
öroro rovego God-ro jemë munë gagovëvanovoromo huˈo
havëvoromo javu böröme vaejëvanovoˈiro jemë gemuoro
jëvego hesi Aruˈahohuro ë vaˈo hiˈiröhe. Ëosa börömore
jemë ë rumo vaˈoromo priest muoho vaenövoˈaruje. Jew
rajo priest-ehu God-are osa börömore rumo vaˈoromo God-
ni suvuoro bahijaharëhi jemëro ëhi priest muoho vaeromo
jemesi dë vövöbajoˈo suvuoroho Iesu Keriso-are jöëni God-
are örire bojaminövoˈaruje. Ëhi jiëˈe suvuoro bojamijëˈoho
God-ro garomo nimajeje.
6 Ëhesi jöho God-are surire jajivoromo uvëˈeje:
Ëhuro gahëjo. God naro munë vaˈëne aho Zion bamajëjo
huro munënöˈe biririˈe bönu mabëhëro namijego ëhuro
javuoho bibivoröhego.
Ae rahu ë aho mae uehorovëˈoho bogo javojimo gaˈaˈajëjo.

7 Mae uehorovaruje aribövioho jemëro uvarujeje:
Ëmunëho iae mabëhe höjo. A'i bogo ma uehorovarue aribövi
jabesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje:
Munë javue vae'irögoro munë gemu bijönimoromo vuonu-
gare höjo.
Vuonugaroho jaruvoho ë munëhuro javuoho nigemo'ego
bibivoromo mae namijajëjo.
8 Röhu jabesi jö göho jajivoromo ëhi uvë'eje:
Aëro ë munë va'ëne are ro biberovo'aruëjo.
Hesirire ro rireromo'aruëjo.
Biberovarue hesi bëhoho God-are jöho juahobijioharueje
God-ro ëhi jië'e i'uoho bamëhë'ëro.

No God-are aribövie javuaje jöhoje.

9 A'i jemë God-ro baejëvë'e aribövie jëve. Hu'o masije
riravaruje priest ömo'öme jëve. Ma-maemu jëvë'e aribövie
jëve. Hesiremu jëvaje hesi bëhoho jemëro hesi mu mabëhi
hesi jöho ae majëhi'irarijego rabëni jemë ramoramore raro-
mamu huhu baejëvoromo hesi aji mare bamëvadohuni ëhuni
ae majëhi'irarijego.
10 Urimoho jemë iho rumo'e aribövie jëvadeje. Jaruvoho
God-are aribövie jëve. Urimoho God-are huë maho bogo
baejarijeje. Jaruvoho hesi huë maho baejë'e jëve.

No God-are muemu vaejarue aribövie javuaje jöhoje.

11 Aganomë na jögore bojëmi'irögoro ë'e. Jemë ave sa'are
raromarujoho sa'a göre ma-jahuri raromarue aribövioho
va'ëne jëvanove. Ëhuni uëve jemesi sinehu mu gö gö ni-
moromo aru'ahohu'o umogihajoho nadi gavanovore.
12 A'iro God bogo uehorovarue ariböviohu'o raromoromo
mu maemu vaebe va'ore. Ëhi ë'ë'oho jabumëro jö
sisë bu'öromo jemë sisë vaejaruje hö uëvaruoho röhu
gë'iröhe jemë mu mae vae'iramu gëgorovo va'o ëho majaho
rue'iramu God-are ihoho mae ua'ë'ö.
13 Röhu Badare jöho uehorovoromo aehu masijo
bahi'amare aribövioho aho'obëhe jabesi jöho ejëhore. Aehu
böröme namiromo nosi sa'ae aho'obëhe muebejavuajoho
ejahore.
14 A börömo hesi bëhire raromoromo sa'are mu mue-
bejëvaruoho ejëhore. Ësa'are a börömohuro jabumë
rëmö'öjë'eje mu sisë'e aribövioho i'ue bojëmi'i mu ma'e
aribövioho mae uëröhego.
15 Jemëhu a masijo ejëho'irarije hesi bëhoho God hu nime
jemëro mu mae vaejego sisë'i uehorovarue ariböviohuro ëho
garomo simano rumo'e jöho vuonugoröhego.

16 Röhu aehu a gö jabesi darugoremu raromoromo jabesi
muemu vaejaruëhioho nadi ëhioho raromo'i mae raromo
jijihore. Ëhi'ore röhu nadi uvore: No bogo a darugore-
muoho raromo'i iae no nosi mae raromo jijiharuëromo
ëhuni ri'öromo mu sisëho vaere. A'iro uvore: No God-are
darugoremu raromoromo hesi muemu vaejarue aribövie
javuajëromo mae raromo jijihore.
17 Ëhi'oromo ae aho'obëhe rajëhire. Christian ö
mueno'oho dë vövöbajo'e aho'o uehorovëvore. God böröme
hö uehorovore. Sa'are böröme namiromo muebejavuajoho
rajahire.

Kerisohu huë vavaeni baejadëhi no'o ëhi huë vavaeni baeröhe jöhoje.

18 O ae gö jabesi darugoremu raromoromo mu vaejëharuje
aribövioharo jemesi mu simano vaejarue aribövioho masije
hö uehorovoromo jöho ejëhonövore. Jemesi a masijehu a
mae jioromo sanu'e jöemu majëhijë'oho ejëho'i röhu vörö'e
aribövioho jabu'o ejëhonövore.
19 Ëhi jië'e sisë aribövi ejëho'irarije hesi bëhoho jaehu God-
are jö uehorovanuohuni aehu huë vavaeni ëma bojamamu
ma-herovë'i taemorovoromo hijë'oho God-are huë maho
bae'a'anue.
20 O jemë mu sisë vaejamu aehu muo'amëvamu jemëhu
ma-taemorovë'oho no rabëni uvo'ejo: Jemë taemorovarujo-
huro jemesi ihoho ajiomë'e höjo. A'i jemë mu mae vaejë'iro
huë vavaeni bojëmamu ma-taemorovë'oho ëhuro God-hu
gavajoho maeje.
21 Rabëni hesi bëhoho God-ro ëhi jië'e huë vavaeni'e muoho
jemesi örire bojëmijë'eje. Keriso hu'o jemesi jöëni huë
vavaene baejadeje. Huë vavaene baeromo ëhuro jemëhu
diehi ë'irarije muoho röjëhijadeje huhu ë'adëhi jemë'o ëhi
ë'irarijego.
22 Hu mu sisëho bogo vaejadeje. Sareri'e jöho bogo
jövadeje.
23 Aehu sivohijaroho bogo mana sivëgonövohijo. Aehu
vi'ehi bojamihijaroho hu bogo jö darugo'oho mana
majëhinövohijo. A'i hesi arijo'arije God-are övo döre
bamorovadeje hu mae mevoromo gavaje aego.
24 Ëhi'oromo huro nosi sisë hesi i'uoho hesi sino haho'ere
baeromo korosire guomadeje ëhuro no vuovanovoromo öri
sisëho ioro'iore gemu vuonugo'i i'ovoromo öri maremu
jijihoröhego. Huhu vi'ehi baejadohuro ëhuro jemë sisë'i
raromarijoho marëjëvë'eje.

25 Sheep-ehu sidövanovoromo jijiharijoho jaruvoho sheep
o jemesi aruʹaho muebeʹamaje a hesiro vuonorö'ö rovëʹe
jëve.

3

Vaboroʹo baruʹo diehi ëʹiröhe jöhoje.

1-2 Röhu vaboroharo jemesi baru jabesi jöho ëhi ejëhore.
Ejëhorego baruehu God-are jö bogo ma uehorovëʹoho
vaboro jemesi Christian jöho bogo hejëʹe jemesi muohemu
garomo gaʹiro jemëro God böröme hö uehorovoromo mu
ma-maemu vaejego gëromo huotorovoromo Keriso mae ue-
horovoruomoʹiro.

3 Röhu jemë mae jëvego baruehu gëjöro nimëʹoho nadi
sinemuoho rajahirovoromo ijo bajo börömoho buʹöromo
ëhuro simano uoho avohorovoromo nieniaho niögoho
bövioho biseʹoho imoromo ioʹamego mae jëvego gëʹiro.

4 Nadi sinemuoho uehorovoʹi aʹi dë vövöbajoʹo uhohuʹo
avohorovego gëʹiro jemesi muoho mae jiego. Sino
avohorovëʹoho mavojirojëvoʹiramu sisërëjëvoʹëʹe. O
dë vövöbajoʹo avohorovëʹoho gëʹëʹö mae jëvemu jëvobe
vaʹiramu. Dë vövöbajoʹo avohorovoʹirarije hesi bëhoho ma-
uʹemu taemo raromoʹirarije jöhoje. Jemë ma-uʹemu taemo
raromëʹoho God-ro gëvajeje jemë ma-mabëhe jëvego.

5 Urimore God gemu uehorovonövare magonaho
ömoʹömehu jabesi dë vövöbajoʹo avohorovarëhi jemëʹo
ëhi avohorovore. Jabu ëhi ma-uʹemu taemo raromoromo
avohorovoromo jabesi baruoho ejëhonövareje.

6 Ëhi jiëʹe magonahe gemu Sarah-ro hesi barue Abraham-
are jöho ëhi ejahoromo hesi örire uanövadeje: Nasi
böviohajo. Jemë bogo nurunurumoromo juhuonivoʹi aʹi
mu mae vaemu vaejëʹoho ëhuro jemë Sarah-are aboji
ömoʹömoho vaʹëne jëvanovoʹëʹe.

7 Röhu baruoharo jemesi vaborohuʹo gemuore raromaru-
jevaro ëhi avoʹavoho uehorovoromo raromore. Uvore:
Amaʹi nosirire jiaje darugoho ëhi jiëʹe darugoho mago-
naho jabesiriroho bogohöjo röhu jabuʹo noʹo God-are har-
ihu abojiʹëro javuëʹëro huro no ajamuiʹiramu ioroʹioremu
huʹo maro raromoʹejarëromo vaboroho rajëhire. Vaboro
rajëhijëʹoho ëhuro jemëhu God-are örire jö ataruje muoho
bogo sisërëʹëʹe.

*Noehu mu ma vaejego aehu bijönimoromo huë vavaeni
bojamuijarue jöhoje.*

8 Röhu jöe gemu ijo tugohoʹioho majëhiʹiramu iae barëʹëʹe.
Jemë ae ahoʹobëhe jöe gemu uehore gemu baeromo

ö mueno'ehu rajahirovaruëhi ëhi huë baeromo rajahi-
rovoromo ma-taemo raromore.
9 O ae göehu sisë vaejëvë'iroho nadi mana jabesi öriroho
sisë vaejëvore. O jö sisë uëvë'iroho nadi mana jabesi
öriroho jö sisëho uë'i a'i jemëro God uavego huro jabumë
mae vaejëvo'iro. Ëhesi bëhoho God-ro jemë hesinö jëvojöro
uëvadeje ëhuro jemë mae vaejëvego maro raromo'irarijego.
Ëhuni jemëro hu uavego a ioro'iorohu'o mae vaejëvo'iro.
10 Jemëhu ëhi ömo'irarijoho God-are surire uvë'eje:
Ae rahu mae hi'ië'iroho
sine sasohoromo juvo'ië'iroho
bitare taemoromo jö sisëho nadi bu'önëjo.
Jö'e tugohoromo nadi jöho ruëroho numëroho ma-jövonëjo.
11 Mu sisë vaejanuoho gororomo mu maemu vaenëjo.
A'o mae avoho hi'i sivoho avohonëjo
12 rabëni hesi bëhoho Badare nunoho ma aribövi jabesiriroho
bogo ahoro'i
ëninamijaruoho hejëho'i
sisë aribövioho deje bojëmaje jiaje.
13 Jemë mu mae vae'i ëhemu uehorovë'oho rahuro jemesi
öriroho sisë vaejëvo'ë'e. Aho bogo sisë vaejëvo'ë'ö.
14 Röhu jemëhu mu mae vaejamu aehu bijönimoromo huë
sisë bojëmamu baejë'ohuro ëhuro jemë maroho jëvo'ë'e.
Nadi aho juhuonëmiromo nurunurumo'i
15 dë vövöbajo'o uhoro uvore: Keriso börömëro jië'ëro
Bada hö uvoromo hu gemu mae uehorovore. Hu
gemu mae uehorovoromo he'irarije God-are jö bogo
heruomë'e aribövie hu jemë uëvamu: Mu maehu rueröhego
uehorovaruje hesi bëhoho majahuihego hejarë uëvamu
hejë'oho simane sasohoromo bëhoho röjëhire.
16 Röhu ma-u'emu sanu'e jöhemu röjëhiromo mu maemu
vaerego ëhuro jemesi dë vövöbajo'oho marëjëvo'i ëhuro
jemëhu Keriso-are ijore ijore jijihoromo mu mae vaejarujoho
ëho aehu sivëgë'oho jaburo jemesi muoho garomo javoje
bae'iröhe.
17 Mu sisë vaeromo vi'ehi baejë'oho sisë jio'i a'i mu ma
vaeromo God-hu nimamu vi'ehi baejë'oho ëho iae maeje.
18 Keriso hu'o a maëro jië'ëro sisë'e aribövioho uni ue-
horovoromo ma-gemu guomadohuro ëhuro jemesi sisëho
ma-ioro'ioremu mu'uvëhadeje ëhuro jemë God-are örire
söjëvo va'oröhëni. Hesi sino haho'oho guomo'i röhu hesi
aru'ahoho i'ovadeje.
19 Hesi aru'ahohuro i'ovoromo va'o aru'aho ioro'iorehu
savoji gago va'ënire sisë'i raromaruire ë va'oromo jöho
majëhijamu heruomadeje.

20 Röhu ë hesi urimo Noah-hu hijadevaroho evaroho
ë aribövioho bogo vuovë'e sa'are raromareje. Sa'are
raromoromo God-are jöho bogo ejahonövareje. Jöho
bogo ejaho'ego Noah-ro boat börömoho vae'ego God-ro ëhi
ma-hiromo muebejëvonövadeje ë ariböviohuro avoho ue-
horovoruomojöro. Muebejëvamu jöho bogo ejahareje. Bogo
ejahamu ae ma-vemino'e ae aho'obëhe 8 boat-re rumo
va'amu jovo döre jëvoromo ëhuro mae jëvadeje.
21 Ëjovehu uhu'e ë'adoho jovehu bapataeto vaejaruëhi
ëhi jianove. Ëhesi bëhoho jemë bapataeto vaejë'oho
sisë'i raromego God-ro jemë baejëvoromo maro rëmego
mae jëvajeje. Bapataeto hesi bëhoho bogo sinore jiaje
va'inumoho dibojöro bogo ëhunioho jovoho eguo'i a'i bap-
ataeto hesi bëhoho bapataeto vaeromo jemë God uavarujeje:
Nosi dë vövöbajo'oho avohahuego no uvo'irarëjo: Nosi
sisëho iae u'ovahuë'e höjo. Röhu bapataeto vaeromo jemë
bogo sisëroho va'i mae raromarujeje rabëni Iesu Kerisoro
guomoromo ri'öjë'ëro ëhu'ëro.
22 Iae Iesu Kerisoro ri'önugoromo ö'idöre ajiomë'ëro God-
are övo manö böröme namiromo anera'o ö'idöre raro-
moromo darugo baejë'e aru'aho ioro'iorohu'o jabesi örire
huro jöho bojëmego hu gemu ejahoruomajeje.

4

Sinehu nimaje mu vaejaruoho vuonugo'i God-hu nimaje mu vaeröhe jöhoje.

1 Kerisoro hesi sino haho'ere vi'ehe baejadeje. Vi'ehi
baeromo mae uehorovadëhi jemë'o ëhi gemuoho ue-
horovoromo ëhuro avoho biririvore. Ae rahu jabesi sino
bogo uehorovo'i Keriso-are jöëni vi'ehi jabesi sino haho'ere
baejë'oho ëhi jië'e aribövioho mu sisëmu vae'i nimaroho
vuonugë'ejö
2 ëhuro sa'are raromo'iröhe maja vituroho sinehu nima-
johemuoho bogo uehorovo'i a'i God-hu nimajohemu ue-
horovë'e raromo'iröhëro.
3 God-are jö bogo heruomaje aribövieihu ömo'i nimoruo-
majëhi jemëhu urimo ëhi ömonövarijoho iae eni jië'eje. Uri-
moho jemëro öëro ë'anovoromo dëre ri'öjëvego bövie bise'e
ëma ömonövarijeje. Jovo sisë iromo simane sisërënövarijeje.
Mahëro gemuoro uruvanovo'amonövarijeje. Söröro raro-
manovoromo vörö'e jovemu ue'ahonövarijeje. Uehore sisë'i
baeromo uvonövarijeje: Inöme gö gö aru'aho'e höromo
uvene aho röjëhinövarijeje.
4 O jaruvoho jemë God rumo'e aribövioihu'oho bogo
gemuoroho sisëho vaeromo bövioho bise'oho ëma ë'oromo

ruëroho numëroho ëma jijiharujeje. Jemë bogo ëhioho ëʼego
gëromo ë aribövіohuro uvarueje: Noehu ëʼaruëhioho jabumë
rabëni bogo ëhioho ëʼarue höromo tiöjarueje. Tiöromo jemesi
ihoho ijumëharueje.
5 Ijumëharuoho ijonö mu sisë rabe rabe ëʼaruoho God-
are örire huruoho majëhiʼëʼö huro ave saʼare raromarue
aribövіohuʼo mamiʼe vuovade aribövіohuʼo mevavuo
göʼiröhëro muebejavuoromo hijajego.
6 Ëhuni vuovëʼe aribövi jabesi örire Keriso-are jö
majëhijamu hejare hesi bëhoho ëhuro ma-aehu sisë hesi
mana nosi sino hahoʼere baeromo vuovaruëhi jabuʼo
ëhi sisë hesi mana sino hahoʼere baeromo vuovëvadoho
God-hu biririvoromo hijajëhi jabesi aruʼahoho ëhi mae
raromoröhego.

*Mu vaeröhe suvuoro God-hu bojamuijajoho avoho mue-
beröhe jöhoje.*

7 Bövi biseʼo barëʼiröhe majaho dunove. Ëhuni tae-
morovoromo avoho mueberovëʼi parie vaenövore.
8 Röhu aveho börömoho jiaje ëhuremu uehorovore. Göëro
göho dë vövöbajoʼe ahoʼo uehorovo avohore rabëni huë
baerovaruohuro mu sisë ahoʼo muʼuvahuaje jiaje.
9 Röhu gaʼirarije Christian ö muenoʼe vejöʼe iʼe rovamu
gavëʼiroho uëre: Nosi osaro ro raromohëre. Nadi iʼuhoʼi dë
vövöbajoʼe sasohoromo ëhi jiëʼe muoho vaere.
10 Röhu God-ro hesi nimoromo suvuore gö gö ae gö gö
bojamuibe vaʼaje jiaje ëhuni God-hu diehi jiëʼe suvuoro
bojëmamu baejarijoho avoho muebejahoromo ë suvuoro-
huro göëro göho ajamirovore.
11 Jö majëhiʼirarije suvuoro baeromo God-are aribövi
majëhiʼiëʼiroho God-are jöhemu majëhire. A ajëmiʼiëʼiroho
God-hu bojëmaje darugoho baeromo ë muoho vaere. Mue
bövie biseʼe avoʼavoho vaejego aëro gëromo uvoʼiro: Jemë
Iesu Keriso-are aribövіëro jëvëʼëro ëʼarujë uvoromo God-are
ihoho dö maro bamoruomoʼiro. Aji maho darugo maho
hesiremu ioroʼioremu jiemu jiobe vaʼëʼe. Iae mae.

Keriso'o bimuvoromo huë vavaeni baeröhe jöhoje.

12 Aganomë huë vavaenoho jovëro ruomanovajeje God-ro
gëröhego jemë biririvego o bogo. Huë vavaeni baejarujoho
nadi uvore: Diehiʼego ëʼajëromo tiöʼi
13 ma-uvore: Kerisohu huë vavaeni baejadëhi noʼo ëhi
gemuoho baejaruëromo nimorohore. Ëhi jiëʼoho ijonö
Kerisoro hesi ajoho röjëhiʼiramu garomo jemë nimoroho
avohoʼaruje.

14 Aehu Keriso-are jöëni jemë sivëgëˈoho huë mae jëvajeje
rabëni God-are ajiˈe Aruˈahohuro jemë aegëhëˈëro.
15 Röhu jemëhu a anamu guomëˈoho o vajiohehu baejëˈoho
o mu sisë gö gö vaejëˈoho o ae gö jabesi mu ëma ahobe
jijihëˈoho ëho sisëje. Nadi ëhi jiëˈe muoho vaeromo ëhuro
huë vavaenoho mana baere.
16 O Christian jëvamu aehu bijönëgoromo huë vavaeni
bojëmamu baejëˈoho nadi javojoho baeˈi Keriso-are ihoho
baejëˈe jëvaje ëhuni God-are öroro huë mae uare.
17 Noehu viˈehi baejarue hesi bëhoho God-hu
mevavuoˈiröhe majaho mamiˈe aevëˈeje. Iae hesi aribövire
bëhe vaeromo mevavue. No rabe gavaruoho ma-iˈe
aevajoho röhu vaˈojuvo ijonöho God-are jö ma bijönimarue
aribövioho diehi jëvoˈëˈe.
18 God-are surire jöho ëhi gemuoho jajivoromo uvëˈeje:
Mu mae vaejarue aribövioho bogo ëma maroho vaˈi huë
vavaenëro anojamuijuvo
ë hesi ijonö evare maroho vaˈo hesi javuajëjo.
Ëhuni God dejo bojamiromo mu sisëmu vaejarue aribövioho
diehi jëvoˈajëjo.
19 Ëhuni God-hu nimajëhi huë vavaeni baejëˈoho uvore: No
ave saˈare bamavuade ahuro ajamuiˈi uvadëhi ëhi ajamui-
jajëromo mu mae vaeromo jemesi arijoˈarije hesi övo döro
bamorovore.

5

A duvahehu God-are ö mahuˈo avoho muebeˈamoˈiröhe jöhoje.

1 O God-are ekaresia muebejëvaruje a duvahoharo nasi
jögoru harihoho gare. Naˈo ekaresia muebejëvaje a duvahe
jeve. Naro gavodeje Kerisoro huë vavaene baejamu. Röhu
uˈemu Kerisohu hesi aji ma röjahuijëˈiroho huro nasi örire
bojemiˈiramu naˈo huˈo gemu mae ajoho baeˈejo. Na ëhi jiëˈe
aëro jevëˈëro ëhuni ave jöho majëhiˈiëˈe.
2 God-ro hesi sheep-oho bojëmijadeje jemëro muebe-
jahoˈirarijego. Ëhuni jemëhu hesi sheep muebejëvëˈiroho
nadi ë muoho bijönimëˈi muebejëvoˈi aˈi God-hu nimajëhi
ëhi muoho nimoromo hesi sheep-oho muebejëvore. Nadi
moniemuoho uehorovoromo muebejëvoˈi aˈi muoho dë
vövöbajoˈe ahoˈo nimo avohoromo God-are aribövioho mue-
bejëvore.
3 God-hu jemesi övore bamëvade aribövioho nadi masije
jëvajë uvoromo iˈue gö gö bojëmiˈi aˈi mu mae vaeromo öroho
röjëhirego jaburo gëromo ëhi ëˈirovo. Ëhi muebejëvore.

4 Ëhi ë'ë'oho Sheep Muebejavuaje A Börömehu rovë'iroho
ioro'ioremu jioröhe aji'e suvuoroho bae'a'aruje.
5 O a i'oharo a duvaho jabesi jöho ejëhore. Röhu
ekaresiae aho'obëhe jemëro ma-u'emu taemorovoromo huë
baerovoromo ajamirovore. God-are surire jöho ëhi gemuoho
uvë'eje:
Biriri'övoromo masije javuajë uvarue aribövioho God-ro
ahëvaje höjo.
Ma-u'emu taemo raromarue aribövioho God-ro hesi ni-
moromo huë baejëvoromo ajëmaje höjo.
6 Ëhuni uvarujoho: No masije javuajë uvarujoho vuonugo'i
uvore: God-ro gemuëro darugo'ëro jië'ëro böröme
namiromo no muebejavuaje höjo. Ëhi uvë'oho majae eni
jio'iramu huro ajëmi'iramu jemesi ihoho döro ajiomo'ë'e.
7 Röhu nurunuruëgajoho aho'o God-are öroro bojamire hu
jemesi jöëni uehorovaje jiaje.
8 Röhu nune jioromo gavë'i raromore. Satan hu jemë'o
muorovaje aeje. Vörö'e miehu darugo'o uvobe mi ja'iho'i
nahobe juvajëhi Satan-ro jemesi örire ëhi ë'ajeje.
9 Satan-hu ëhi ë'ë'oho biririvoromo God mae
uehorovoromo ëhuro ahore. Ahoromo uvore: Nosi Christian
ö mueno'e aho'obëhe sa'ae dinö'e dinö'e raromoruomajoho
ëhi jië'e huë vaenoho baeruomaje höre.
10 Jemë majae ma-bisemu huë vavaene baebe va'oromo
majae ijonö God-ro ajëmiromo jemesi dë vövöbajo'oho
avohëhoromo daruge bojëmi'iramu ëhuro ma-mae jioromo
munënö'e biririvoromo riravo'aruje. God-ro huë bae-
javuoromo bövie bise'e ajamuajeje. Huro uëvadeje jemëro
Keriso'o gemu mae jioromo hesirire ioro'ioremu jiaje ajoho
bae'irarijego. Ëhuni iae ajëmi'ë'e mae jëvoröhego.
11 Hesi daruge jiajoho ëhi gemuoho jiemu jiobe va'ë'e. Iae
mae.

Peter-hu ijo tugoho'i jajivoromo jejëmijade jöhoje.

12 Silas-ro na ajemiromo ave surire jö harihoho jajivë'e
javue. Na uehorovoromo uvajeje: Hu Christian ö mae höjo.
Röhu na jajivode hesi bëhoho jemëro adahego dë vövöbajo'e
mae jëvoröhego. O göho naro gavë'ëro ëhuro majëhiromo
uë'irodëni: God-are huë ma'e öroho ëhi höjo. Ëöroho bogo
sareri'ehu jio'i iae mae höjo. Biririvoromo ë örohuremu
jijihorëjo. Ëjöho majëhi'i negamu ave suroho jajivë'e jeve.
13 Babylon amore raromarue ekaresiahuro jemesi örire
jejëmijareje God-ro jemë'o jabumë'o baejëvamu hesi aribövie
jëvë'ego. O nasi Christian harihe Mark-ro jemë jejëmijadeje.
14 Keriso-are aganehu rajahirovaruëhi ëhi jejamirovore.

Keriso-are aribövie aho'obëhe jemëro God-are huë maho baeromo raromore. Ahia mino'e.

2 PETER

Peter-hu Keriso-are aribövi jejëmijade jöhoje.

1 Simon Peter na Iesu Keriso-are muemu vaejahaje ae
jevoromo hesi apostle jeve. Keriso mae uehorovaruje
aribövioho naro jemesi örire jajive. Noehu Keriso mae
uehorovoromo aji'e mu ma baejarëhi jemë'o mae ue-
horovoromo aji'e mu ma gemuoho baejarijeje. Ëhesi bëhoho
gemu börömëro jië'ëro namiromo muebejavuoromo mare
bamavuaje aho Iesu Kerisoro avoho uehorovoromo jemë'o
no'o gemuoho gövuajëro jië'ëro ëhuni no mu ma bojamui-
jadëhi jemesi örire ëhi bojëmamu baejarijeje. Ëhuni naro
jemesi örire jejëmije.

2 Na nege jemëhu God'o Iesu nosi Bada ma gëvarujohuro
ëho jaburo huë baejëvo avohoromo ajëmego jemë maro
raromonövo'irarijego.

*No muoho avoho vaenövo'ejo ëhuro uvoröhëni: Iae God-ro
no baejavuade höjo. Ëhesi jöhoje.*

3 God-are darugoho hesiro jië'ëro Kerisoro mue aho'o
ajamuijë'eje ëhuro hesi örire avoho jijiho'iröhego. Ëhesi
bëhoho God-ro urimë'i no uövuadeje noro hesi aji'e mu
maho baeröhego. Ëhi uövuamu noro hu mae gavareje.
Gavë'ëro ëhu'ëro huro ajamuijë'eje noro huhu nimaje
muoho vaeromo öri mare jijihoröhego.

4 Ëhi ajamuiromo ëhuro mu börömo börömoho röjahuijë'eje
noro uehorovoromo uvoröhego: Iae mae höjo. Ijonö mue
gö gö ma-mabëhe ajamui'ajëjo. Ijonö mae ajamui'iröhe
jö hesi bëhoho jemëro ëho uehorovoromo sa'arohemu
uehorovarue aribövіehu jabesi sinehu nimaruoho
ömoromo sisërëjaruëhioho jemë bogo ëhioho ömoromo
sisërërovo'irögoro a'i God-are muoho baejego hu jiajëhi
ëhi jëvo'iröhego.

5 Ëhuni aviëhi jië'e muoho avo'avoho vae'i ë'o gare.
Jemëhu Keriso mae uehorovarujoho mu mae barueromo
Keriso uehorovaruje muohu'o gemuoro havore. Mu ma
vaejë'oho God-are öroho avoho garomo mu ma vaejaruje
muohu'o gemuoro havore.

6 God-are öri gavë'oho taemo raromoromo God-are öri
gavaruje muohu'o gemuoro havore. Taemo raromë'oho
biririvoromo riravoromo taemo raromaruje muohu'o
gemuoro havore. Biririvoromo riravë'oho God-hu nimaje

muohemu uehorovoromo biririvoromo riravaruje muohuˈo gemuoro havore.
7 God-hu nimaje mu uehorovëˈoho huë baerovoromo God-hu nimaje mu uehorovaruje muohuˈo gemuoro havore. Huë baerovëˈoho ae gö jabesi öroro dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovëvoromo huë baerovaruje muohuˈo gemuoro havore. Ëhi jiëˈe muohuremu uehorovore.
8 Jemëhu ëhi jiëˈe mu vae avohëˈoho ëhuro bogo ëma imo nosi Bada Iesu Keriso garomo muoho vaeˈi aˈi hu garomo muoho vaeromo rae avohoˈaruje.
9 Aˈi aehu ëhi jiëˈe mu bogo vaejëˈohuro nune sisërëjëvego öri ëgoroho bogo uheriohoˈirögoro ma-saˈa hesi muohemu garuomajeje. Mu sisë mamiˈe vaejamu God-hu uˈovëhadoho ëho rumonëgëˈeje.
10 Aganomë ëhuˈe jiaje avoho biririvoromo God-hu nimaje muoho vaenövore ëhuro uvoˈirarije: Iae mae-ëjo. God-ro hesinö javuojöro nimoromo uövuëˈe höjo. Ëhi jiëˈe mu vaejëˈoho saˈaroho bogo mae bogo rireromoˈaruje.
11 Bogo rireromoˈirögoro aˈi nosi Bada Iesu Kerisohu no mare bamavuaje aehu ioroˈioremu muebejaje öri ariˈere jemëro mabëhe vaˈiramu huro jemë rajëhi avohoˈëˈe.
12 Ëhuˈëro jiëˈëro ëhi jiëˈe jöho iae na majëhiˈi hinövoˈejo jemë rumonëgojöëni. Iae jemë ë jöho mamiˈe hejëˈëro God-are jö maho eni baeromo biririvoromo maˈeno titimarujeje. Röhu maho majëhinövoˈejo jemëro heromo uehorovonövoˈirarijego.
13 Bogo guomevoˈi naehu ave saˈare hibe vaˈajevare ëhi jiëˈe jöho majëhiromo jemesi uehoroho avohëhonövoˈejo. Na uehorovoromo uve: Ëhi jiëˈoho ëho nasi mue höjo.
14 Ëhesi bëhoho na gavajoho ave saˈaroho bogo ëgoho hiˈi guomo hesi jeve nosi Bada Iesu Kerisoro ëhi ma-vaˈorahoro röjehijëˈëro.
15 Na jöho ma-avoˈavoho jajivoˈejo na guomevego jemëro adahoromo uehorovonövoˈirarijego.

Peter-mëhu Keriso-are aji nunehu gavare jöhoje.

16 Nosi Bada Iesu Keriso darugoˈe a jiaje jöhuˈo huhu rueröhe jöhuˈo noehu jemë majëhijarevare bogo aho ëma uehorovoromo sareri sareri jöho mae avohoromo majahuijamu heromo mae höromo jemë majëhiˈi aˈi nosi nunëro hesi aji börömoho gavëˈëro jöho majëhijareje.
17 Kerisoro God Vavu hesi örire iho börömohuˈo aji börömohuˈo baejadire noro huˈo riravareje. Riravamu aji börömo jiajire ë a huëro Iesuni uvavohijo: Ave aho nasi Harihu mabëhe höjo. Na hu garomo nimorohevajëjo.

18 Ëhuëho öˈidöre uvamu noro nosi hiaˈëro hejareje huˈo
gemuore maemu jiaje dahorure riravare majare.
19 Ëhi jiëˈe jöho hiaˈëro heromo muoho nunëro gavëˈëro
ëhuˈëro jö God-aro baeromo majëhinövare a jabesi jö
surire jajivaroho jemëˈo noˈo adahoromo mae uehorovo
avoharueje. Ëhuni jabuhu God-are jö jajivaroho jemëhu
avoˈavoho ejëhëˈoho iae mae jëvoˈëˈe. Uvore: Surire jöho
ramoramovego irehu öri röjahuijego ë vaˈaruëhi ë surire
jöho ëhi höromo ejahobe vaˈejarëjo hujeji Bada Iesuare
majaho rueˈi dunovego evare nosi dë vövöbajoˈere garöhëni
sisonuvoˈiëˈego mujörehu rojomoromo ajivavuajoho. Ëhi
ëˈëˈoho jemë iae mae jëvoˈëˈe.
20 God-are surire jöho ejahoromo avehuˈo uehorovo avo-
hore: Jö God-aro baeromo majëhiromo jajivare jö hesi bëhi
heˈi naguëˈoho bogo nosi sivu sivuoho jö bëhoho ëma mori-
jovo gaˈejo.
21 Rabëni hesi bëhoho bogo aho jabesi ëma nimoromo
jöho God-aro baeromo majëhiromo jajivoˈi aˈi God-are
Aruˈahëro jabesi simanoho huotovëhoˈego God-hu bojëmaje
jöho majëhinövareje.

2

Keriso-are jö huotohuotovoromo majëhijarue aribövi jabesi jöhoje.

1 God-hu bojëmade jöho mae majëhinövareje röhu ae
göëro göëro ëma sarerëmiromo uënövareje: No jö God-
aro baeromo majëhijarue ae javuajëromo sareri sareriˈe
jöho majëhinövareje. Jabesirire jionövadëhi jemesirire
ëhi jiëˈe sareriˈe aribövioho jioruomoˈëˈe. Jioruomoromo
ma-döëremu jö mae atanovoromo Iesuare jöho huotohuo-
tovo majëhinövoˈëˈö. Majëhijamu mae höromo ejëhëˈoho
sisërëjëvoˈëˈe. Bada Iesuro hesi köëro imëvoromo jabumë
baejëvadeje hesi darugoro raromojöro. Ëhi ëˈadeje röhu
jaburo hu deje bojamiruomajeje. Ëhuˈëro jiëˈëro sisë hesi
manaho ma-majioho baeromo sisërëruomoˈëˈe.
2 Bogo ëˈarue javojiˈe mu sisëho vaeˈiramu ae ahoˈobëhe
jabesi ijore ijore jijihonövoˈëˈe. Ëhiˈoˈiramu God-are öri ma
hesi ihoho sisërëˈëˈe.
3 Monie jabesiremu baeˈi nimoromo sareri sareriˈe jöho
jabesi sivue ëma uehorovoromo majëhiruomoˈëˈe jemëro
heromo mae höromo ijo bajoho mana bojëmiˈirarijego.
Ëaribövioho God-ro mevëvoromo sisëre rëmöˈöˈiröhoho mami
göˈe aevoromo uehorovobe rovëˈeje. Hu nune jiajëro iˈuoho
iae bojëmiˈëˈe.

4 Rabëni anera ioroˈiorehu mu sisë vaejaroho God-
ro bogo ma-nunëremuoho gëˈi aˈi tövoˈamoromo sisëro
nugöˈöˈamadeje jabumë ë ramoramoˈere vaˈo raromego
huhu mevo gëˈiröhe majaho rueröhego.
5 O mami göˈe saˈare raromo jijihonövare aribövi
jabesi sisëho God-ro bogo ma-nunëremuoho gëˈi aˈi hu
bijönimoruomamu gëgorovo jovoho nugöˈöjamu börömo bëhe
rojomoromo ae ahoˈo baeniagëgadeje. Aˈi a ihe Noah mu ma
hesi jö majëhinövade ahuˈo röhu a ioroˈioroho ahoˈobëhe 7
ë aribövioheme iˈuoho bogo bojëmiˈi avoho muebejëvadeje.
6 O Sodomˈo Gomorrahˈo amo masije niöˈi God-ro iˈue
bojëmiromo vënëro bueˈöjëvamu ravoromo ma-muomöe
jëvadeje. Ëhi ëˈade hesi bëhoho God bijönimoruomaje
aribövioheuro uvoruomoröhego: Ëhi jëˈe iˈuoho God-ro noˈo
bojamuiˈajëjo. Iae ëhuni ëhi jëˈe iˈuoho bojëmijadeje.
7 Ëamo rajo a ioroˈioroho iˈuoho ëhi bojëmiˈi aˈi a maho
Lot ajamamu hu Sodom amore jioromo mae rovadeje.
Ëhesi bëhoho urimo Lot-ro amore hiromo ganövadeje amo
rajoho jögoroho bogo eˈirögoro ma-biririˈövoromo öëro
ëˈanovoruomoˈego gëˈi hiromo bijönimo avohonövadeje.
8 Ëaho a maëro jëˈëro ë amo rajohuˈo gemuore hi-
romo majae ëhi heromo gëromo jabumëro mu sisë vaeˈego
bijönimoromo dë vövöbajoˈe sisërëjadeje hu a maëro jëˈëro.
Ëhiˈamu God-ro amoho ijumoˈirögoro Lot ajamamu mae
rovadeje.
9 God-ro sisë aribövioho ëhi ijumëvoˈi a maho ëhi
ajamijëˈëro ëhuˈëro hu uehorovarue aribövioho vavaeniˈere
rireromavuoˈiëˈego ajamuiˈiröhoho hu eni jie. Aˈi sisëˈe
aribövi taemëvoˈiröhoho eni jie iˈuoho baemu baejuvo
hujeji mevëvoromo iˈu ioroˈioremu bojëmiˈiröhe majaho
rueröhego.
10 Sisëˈe aribövioho ahoˈobëhe jabesi örire ëhi ëˈëˈe röhu
garöhe aehu jabesi sinehu sisë nimajoho ömoromo öehu
jijihanovoromo vaˈinumiˈe mu vaeromo jögoru masijo
bijönimamu gëvëˈoho huro ë aribövioheuˈo taemëvoromo iˈue
bojëmijajeje.

Ëhi jëˈe jö sareri röjëhijarue aribövie jemëˈo raro-
maruohuro biririˈövoromo uvarueje: Noremuëremu masije
javuajëjo. Masije javuajëromo bogo juhuonivoˈi ajiˈe
aribövie öˈidöre raromarue jabesi jöho sisëˈi atarueje.
11 Ëhi ëˈarueje röhu anera ma jabesi darugohuro jö sareri
röjëhijarue aribövi jabesi darugoho iosiramiromo börömo
bëheje. Ëhi jie röhu ë aneraho bogo Badare nuniroho

riravoromo anera sisëho agëvoromo jabesi jö sisëho majahi-
jarueje.
12 Bogo ëhioho ëˈirögoro aˈi ë jö sareri röjëhijarue
aribövioho mahu urejo vaˈëne jioruome. Urejoho bogo
uehorovanovëˈe jabesi ëma jijihego aëro rinovoromo
muoˈamoromo ujuoho vaˈarueje. Ëjö sareri röjëhijarue
aribövioho ëhi jioˈame. Jabuˈo bogo uehorovëˈe jabesi ëma
jijihoromo bogo ma hejarue gavarue jöho sisëˈi atarueje
ijonö mahu urejonöˈe sisërëˈamoröhëro.
13 Mu sisë vaejarohuni ëhuni iˈue mana baeˈëˈö. Jabumë
uvarueje: Dë vövöbajoˈo vuëvavuaje hesi bëhoho majaˈe
a nunire mahehu uruvanovëˈoho ëhuro vuëvavuoˈajëromo
ëhi ëˈarueje. Mahëro uruvanovoromo jabesi sareri sareriˈe
muoho nimo avohoromo jemesi gemuore öˈoromo ioho
ueˈahego evare niögu suhiˈere vaˈinumi jiajëhi jabesi
aruˈahoho ëhi vaˈinumiˈe jëvajeje.
14 Mu sisë vaeˈi öëro ëˈanovoromo magonahoho majae ëhi
ërimëharueje. Ëhi jiëˈe mu sisë vuonugoˈiëˈoho bogo eni
jëve. O mu göho ë sisë aribövioho garöhe bogo biririv-
oromo mae uehorovarue aribövioho raromamu gëvëˈoho
jaburo jö sisë röjëhiromo rinëgoromo sö ujuoho vaˈego guaro
rireromanovajeje. Bövie biseˈe ma-bae taemoˈi nimoromo
vajiohu mu biririvoromo ëˈo gabe rovaroho jaruvoho ë muo-
huro ruahoˈamëvëˈeje. Ëaribövioho God-ro sisë bojëmiˈëˈe.
15 Öri ahorirehu jijiharoho vuonugoˈi aruëre anumëre ëma
jijihëˈejö. Ëma jijihoromo a ihe Balaam Bosor-are harihoho
Balaam-hu juvade öri sisëre vaˈëˈejö. Ëhesi bëhoho Balaam
jö God-aro baeromo majëhinövade ae jiadeje röhu hu mu sisë
hesi manaho ijo baje baeˈi nimadeje.
16 Ëhi nimamu God-ro ë a hesi uehoro sisëho ahahadeje.
God-hu Balaam-are uehoro sisë ahahade hesi jöho aviëhije.
Balaam-ro mu sisë vaeˈirögoro mi ihe donkey döro hiromo
örire vaˈadeje. Vaˈamu God-ro ë donkey-oho uehoro maho
bojamamu ë jö bogo jövajohuro riˈöromo a huënöˈe jöe
jövamu hegorovo ë jö God-aro baeromo majëhijaje ahuro
simano rumoˈe muoho vaeˈiëˈoromo vuonugadeje. God-ro
Balaam-are uehoro sisëho ëhi ahahadeje. Balaam-hu öri
ma vuonugadëhi ë jö sareriˈe röjëhijarue aribövioho ëhi
ëˈoromo mu sisë vaeromo ijo baje baeˈi nimarueje.
17 Röhu ë sisë aribövioho jovehu saˈa gagore rojomoromo
sinihajëhi jabumë muoho ëhi sisëˈi sisëˈi ömarueje. O buru
börömehu rueromo sue huosihego arue anume vaˈoromo
öri ariˈe tugohego bogo gavaruëhi jaburo mu maho ëhi
tugohahuego bogo gavarueje. Jabumë ëhi jëvëˈego ëhuni

God-ro röhe nugëhëˈeje jaburo ramoramo sisë ma jiëˈire ë vaˈo raromorõhego.

18 Jö huhe ëˈoromo simano rumoˈe jöho ëma atarueje. Ëma atoromo öëro jijihanovoromo mu sisë ae röjëhiromo rinovoˈamego ëhuro biriri rumoˈe aribövіohuro sisë aribövi ioroˈioro jabesi öri avevejöˈe vuonugaroho uvarueje: Jö mae höromo ejëhoromo röhu maho vuonorõˈö vaˈoromo ëhuro rireromarueje.

19 Jemëˈo raromarue sisë aribövіohuro ae sarerëmiromo uëvarueje: Noro jemë ajëmiˈiramu jemë bogo tövanovëˈe aribövіoho jëvanovoˈi aˈi jemë rabe rabe ömoˈi nëgëˈoho ëma ömonõvoˈarujëjo. Ëhi uëvarueje röhu jabumë tövëvanovëˈeje. Iˈuˈe mu hesi darugore jëvëˈëro mu sisëmu vaemu vaejarueje. Ëhesi bëhoho di mu sisëhu ruahõˈöjavuëˈohuro ëhuro tövavuanovëˈeje.

20 Ëhi tövëvanovoromo sisë bëhe jëvajeje. Ëhesi bëhoho nosi Bada Iesu Keriso no mare bamavuaje aho ae rahuhu mae garomo ëhuro saˈa hesi mu sisëmu vaejaroho vuonugoˈi mae vaˈojuvo röhu huotorovoromo sareriˈe jöho mae höromo miehu viöre aeganovoromo sisërëjëvëˈoho ëhi jiëˈe aribövіoho urimo sisë jëvadoho majae ijonö rireromoromo sisërëˈamo barëˈëˈe.

21 Jabumë mu ma hesi öroho bogo gaˈibejo jabumë sisë jioˈi röhu bisemu maˈe jëvanovoˈibejo. Röhu mu ma hesi öroho iae garomo God-are jögoroho bojëmamu vuonugëˈëro ëhuˈëro sisë mae jëvëˈeje.

22 Simano maˈe jöe niöˈi urimëˈi uhunõˈe jajivaroho huotovëˈoho ëho ëhi jiëˈe aribövi jabesi jöeje. Jöho ëhi uvëˈeje: Öhuro ëgubijiohadire vuonorõˈö rovaje höjo. O jö göho jovo eguahëˈe mahohuro vuonorõˈö vaˈoromo saˈosaˈoho muomorovaje höjo. Ëaribövi jabesi muoho ëhije.

3

Bada Iesuhu saˈare vuonorõˈö rueˈiröhe jöho bogo sarerehu jioˈi iae mae jiaje jöhoje.

1 Aganomë urimo na surire jö jajivoromo jemëni nugõˈöjodoho röhu maho jöe nugõˈöje. Ëjö niöˈi jabesi bëhoho urimo hejarije jöho röhu maho majëhiromo jemesi simanoho avohëhe jemëro bogo rumonimoˈi ma-maemu uehorovoˈirarijego.

2 Iesu bogo rovadevare jö God-aro baeromo majëhinövare a maehu God-are surire jajivëˈe jiamu gavarije jöho o Bada

Iesu mare bamavuaje aehu jemesi apostle aribövie no bojamuamu noehu jemë majëhijamu hejarije jöho ë jöho jemëro avoˈavoho uehorovoˈirarijego ëhuni jajive.

3 Röhu ave jöhuremu avoˈavoho uehorovore. Ijo tugohoˈi jioröhe majaho dunovoˈiramu evare aëro rueromo jabesi sinehu sisë nimajohemu ëma ömobe jijihoromo jemë sivëgoˈëˈö.

4 Sivëgoromo uëˈëˈö: Iahuro uëvade höjo: Naro vaˈoromo vuonoröˈö rueˈejöjo. Hu rue jö uvarujoho hu diae rovëˈe höjo. Hu vaˈadoho bogo rovëˈe nosi hijo mionoˈoho vuovëvobe rovëˈe höjo. Urimëˈi niˈiˈivadire aevoromo bövi biseˈo jiobe rovadoho bogo barëˈi ëhi ma-gemuohemu jioˈamajëjo.

5 Ëhi uëvarueje röhu ave jöho jabesi nimoromo bogo gavanovarueje. Niˈiˈivadire God-ro jöe jövamu ëhuro öˈidöho saˈaho ëma jioˈamadeje. Saˈaho jovore jioromo rojomamu jovoho ruë numë jioˈi saˈaho ririre jioˈamadeje.

6 Ëhi jiadeje röhu ijonö jovohuro rojomoromo saˈae ahoˈobëhe baeniagivamu evare majare ë saˈare jiade bövioho biseˈoho ijumo barëjadeje.

7 Amo God-ro jöho röhu maho jövëˈëro ëhuˈëro jaruvo jiaje öˈidöho saˈaho ëhi nugoˈamëˈeje uˈemu vënëro buejego ravoˈamoröhego. Öˈidöho saˈaho nugoˈamajeje God bogo uehorovarue aribövioho hesi nunire riravoromo jabesi jö sisëho heromo iˈue baeromo sisëro vaˈoruomego evare ahoˈo vënëro ravo barëˈiröhego.

8 Röhu aganomë ave jöho gemu avoˈavoho uehorovore. Kerisohu uövuade muoho iae rueˈëˈe. Saˈare raromarue aribövioho uvarueje: Vadune ahoˈo barëjëˈe höjo röhu Keriso bogo rovëˈe hö uvaruëhioho Bada bogo ëhioho uvajeje. Hu bogo uvajeje: Majae vadune ëmine ëmine jioromo barëjaje hö uvoˈi aˈi uvajeje: Majae gemu ëho vadune ahoˈobëhe mae jianovoˈi vadune ahoˈobëhe mae ëho majae gemu jianovajëjo. Ëhuni bogave uvoˈirarije: Majae ëge barëjëˈëro rueˈi uvadoho bogo rovëˈëro ëhuni bogo rueˈaˈajëjo.

9 Hesi aëro Badare jöho sareriˈe uehorovoromo uvoruomajeje: O hu ëhi ëhi ömoˈi uövuajoho ëma hiromo örisanuovaje höjo. Röhu Bada bogo ëma örisanuovoˈirögoro aˈi huro jemesi jöëni uehorovoromo ëhuni ma-taemorovoromo hije. Aehu sisëre vaˈëˈoho hu bijönimoˈi aˈi hu nime ae ahoˈobëhe sisëho vuonugoröhego. Ëhuni muebeje.

10 Röhu Badare majaho iae ma-majioho vajiohuˈe aëro rovanovoˈëˈe. Ma-majioho rueˈiramu evare öˈidöho

darugoˈo tögömoromo ëma bogojio vaˈoromo ë inömoho majaho manaeroho jiji mujöruˈoho ravo barëromo saˈaho saˈa hesi iˈo muˈoho sisërë barë nahonahovoˈëˈe.
11 Bövi biseˈo ëhi sisërë barëˈiröhohuni ëhuni avevejöˈoho jemë diehi jiëˈe mu vaejaruje aribövie jiore. Jemë God gemu uehorovoromo ma-maemu raromo jijihoˈirarije aribövie jiore.
12 Ëhi jiëˈe aribövie jioromo mueberomo raromego God-are majaho rueˈiro. Ëhi ëˈëˈi muoho biririvoromo avoˈavoho vaejego ë majaho ma-burëro rueˈiro. God-are maja rovëˈiroho öˈidöho ravo barëromo öˈidöre jioˈamaje inömoho ravoromo disoruvo barëˈëˈe.
13 Ëhiˈoˈiramu God-ro uövuadëhi ëhi öˈidö iˈoho saˈa iˈoho bamoˈëˈe. Öˈidö iˈoho saˈa iˈoho bamoˈiramu ma-mu mahuremu ë jioˈamoˈëˈe. Ëhi jioˈiröhego no raromoromo muebejarueje.
14 Aganomë ëhi jioröhego muebejarujoho biririvoromo Godˈo gemuoro huë mae raromoromo hesi nunoro mu ma-maemu vaeˈi ëˈo gare.
15 Nosi Badahu bogo burëro iˈu bojëmiˈi ma-taemorovoromo hiromo muebejëvajoho ëho avoˈavoho uehorovoromo uvore: Hu ma-taemorovoromo hiromo muebejavuajohuro ëhuro majaho bogo barëjëˈe iae jiahuaje höjo noehu hu ua gavego mare bamavuoˈiröhoho. Ëhi jiëˈe jöho nosi ö mae Paul huˈo simano maho God-are örire baeromo jemesi örire jajivadeje.
16 Ëhi jiëˈe jö suri göre göre ahoˈobëhe jajivoromo majëhiˈi nimëˈoho huˈo jöe gemuoho jajivajeje. Röhu Paul-are surire jöho jöe gö gö anojiˈeje. Jö anojiˈe jiamu gavëˈoho simano rumoˈehu bogo biririvoromo riravarue aribövioho God-are surire jö ioroˈioro sisëˈi huotovaruëhi ëhi Paul-are jöhuˈo sisëˈi sisëˈi huotovoromo ëhuro ijonöho sisërëjëvoˈëˈe.
17 Aganomë ëhi jioröhe jöho jemë iae hejëˈe jëve. Ëhuni avoˈavoho mueberovore. Jögoru ahoruomaje a sisë jabesi ijore ijore jijihoˈaruje. Amo ëhuro biririvoromo riravarujoho vuonugoˈi baradore rireromëvo vaˈëˈe.
18 Avoˈavoho mueberovoromo nosi Bada Iesu Keriso mare bamavuaje a hesi huë maho avoˈavoho baebe hesi mu maho avoˈavoho gaˈamobe vaˈore. Jaruvoho hesi ihoho mabëhe uaromo ëhi ioroˈioremu mabëhe uabe vaˈejo. Iae mae. Ahia minoˈe.

1 JOHN

God-are Jö jumuvë'e ahuro daruge bojamuiromo i'ovavuajeje. Röhu ë aehu sino haho'o baeromo sa'are rovamu John-mëhu gavare jöhoje.

1 Ni'i'ivadiroho ae gemu jië'e jiadeje. Jiadoho iae ëhi ma-
jiemu jiobe rovë'eje. Noro ë a hesi jöho heromo hu nosi
nunëro garomo muebe'i ariromo hesi dajoho nosi övëro
rëhë'ëro javuë'ëro ë a hesi jöho jajivo'ië'ö. Hu God-are Jö
jumuvë'e i'ovavuaje daruge bojamuijaje aeje.
2 Ëi'ovavuaje darugoho va'orahoro huruohamu noro
gavë'ëro ëhu'ëro jemë mae majëhiromo uëvarueje: Ëahuro
darugoho ioro'ioremu bojamuijaje höjo. Huro Vavuohu'o
gemu mae hijë'ëro nosirire rueromo ë darugoho iae
röjahuijade höjo.
3 Noehu garomo hejare a hesi jöho majëhijö jemëro
heromo jemë'o no'o agane vaerovo'iröhëro. Noehu
Vavuohu'o hesi Harihe Iesu Keriso'o agano vaerovaruëhi
jemë'o no'o ëhi agane vaerovo'iröhëro.
4 Jemë'o no'o ë'oromo ëhuro no nimoroho avoho'iröhëro
ëhuni jajivö.

Noehu mu sisë vaejaruoho vuonugoromo ëhuro God-are ajire raromo'iröhe jöhoje.

5 Ave jöho God-are Harihohuro majahuijamu hejë'ëro noro
jemë majëhijö. God hu ma-ajemu höjo. Ramoramoho
hesiriroho bogohöjo.
6 God hu ma-aji'emu jië'ëro ëhu'ëro no uvë'oho: No God'o
agane vaerovarue hö uvoromo röhu ramoramore raromo
jijihë'oho ëho no sareri sareri jöe atoromo sareri sareri mue
vaejarueje.
7 A'i God-hu aji'ere hijajëhi noehu ëhi aji'ere raromo
jijihë'oho ëhuro no göëro göhu'o iae agane vaerovarueje.
Agane vaerovego hesi Harihe Iesu hesi köhuro nosi sisëho
u'ovahuo barëjajeje.
8 No uvë'oho: No sisë bogojavuajë uvë'oho ëho simane
garaejego God-are jö maho dë vövöbajo'eroho bogojavuajeje.
9 A'i noehu nosi sisë God-are örire huruoho majahijamu
hejë'oho huro biririvoromo ma-maemu uehorovoromo
muoho ma-maemu vaejajëro jië'ëro ëhu'ëro nosi sisëho ue-
horovoromo vuonugoromo u'ovahuo barëjajeje.
10 O no uvë'oho: No bogo sisëho vaejë'e javuajë uvë'oho
ëho noro uvoromo ë'arueje: God-hu uövuajoho: Jemë

mu sisë vaejaruje hö uövuajoho hu ma-sareramuiromo ë jöho jövaje höjo. No ëhi uvë'oho God-are jöho nosi dë vövöbajo'eroho bogojiajeje.

2

1 Nasi aboji harihu'e ave jö naehu jemesi örire jajivaje hesi bëhoho jemë mu sisëho bogo vae'irarijego ëhuni jajive. Röhu mu sisë vaejë'oho Iesu Keriso a maëro jië'ëro nosi sisëho ajamuijajeje. Ajamuiromo Vavu hesi örire jöe majahijajeje.

2 Hu guomadohuro ëhuro nosi sisëho mu'uvahuoromo God-are vöröho sanuamijego God-ro nosi sisëho uehorovoromo vuonugajeje. Röhu bogo nosi sisënioho gemu guomo'i sa'ae aho'obëhe dinö'e dinö'e raromarue aribövi jabesi sisëni guomadeje.

God-hu bojamuade jögore aho'o röhu ö mueno'e uehorovëvo'iröhe jögoru ejahoromo ëhuro ajire raromo'iröhe jöhoje.

3 Röhu ave jöho uehorovoromo ëhuro uvarueje: No God gavarue höjo. No huhu bojamuade jögoru ejahë'ohuro ëhuro iae no hu gavarueje.

4 Ae rahu uvë'oho: Iae na God gavaje hö uvo'i röhu God-are jögoru bogo ejahë'oho ëho hu ma-sarerivoromo ëhioho uvajeje. God-are jö maho hesi dë vövöbajo'eroho bogoje.

5 O God-are jö ejahë'oho ëhuro hu God-are örire hesi dë vövöbajo'e aho'o uehorovo avohajeje. Röhu ave jöho uehorovoromo ëhuro uvarueje: No God'o gemuoro javuajëjo.

6 Ae rahu uvë'oho: Na God'o gemuoro jevajë uvë'oho Iesuhu hibe juvadëhi ëhi hi'ë'e.

7 Aganomë na jemesi öriroho bogo jögoru i'oho jajivo'i a'i jögoru mamioho jajivo'ië'e. Aevoromo Keriso-are jöho heromo ave jögoroho hebe rovarijeje. Ëjögoru mamioho ëho noehu majëhijamu hejarije jöhoje.

8 Naehu jajivo'irode jögoroho mamieje röhu i'eje. Ëjö hesi muoho Kerisohu vaejadoho jemë'o vaejarujeje. Noro ë muoho garomo uvarueje: Ëjöho iae mae höjo. Ëhesi bëhoho ramoramo'e muoho rori'o va'anovo'i aji mahuro aevoromo ajivavuë'ego ëhuni uvarueje: Ëjöho iae mae höjo.

9 Ae rahu uvë'oho: Na God-are aji'ero hijaje hö uvo'i röhu hesi Christian ö mueno'o nu huodëgë'oho ramoramo'ere hibe rovadoho jaruvohu'o ëhi gemuoho hijajeje.

10 O hesi Christian ö mueno'o hesi dë vövöbajo'ere uehorovëvë'oho God-are aji'ero hiromo uehore ma-maemu jië'ëro ae gö bogo iëmi varijënoho jiajeje.

11 O hu hesi Christian ö mueno'o nu huodëgë'oho
ramoramo'ere hiromo ramoramo'e muoho vaebe juva-
jeje. Ëhi'ego ramoramëro nunoho ramoramovahë'ëro öroho
sidövajeje.

Ave sa'a hesi mu sisë bogo uehorovo'iröhe jöhoje.

12 Nasi aboji harihu'e God-ro Keriso-are jöëni
uehorovoromo jemesi sisëho uehorovoromo vuonugë'ego
ëhuni na jemesi örire jajive.
13 A duvahohumë jemë aevo'i jiobe rovade aho gavë'e
jëvo'ego ëhuni na jemesi örire jajive. A i'ohumë jemëro A
Sisëho ruahö'öjë'e jëvo'ego ëhuni na jemesi örire jajive.
14 Nasi aboji harihu'e jemë Vavuoho gavë'e jëvo'ego ëhuni
na jemesi örire jajive. A duvahohumë jemë aevo'i jiobe
rovade aho gavë'e jëvo'ego ëhuni na jemesi örire jajive.
A i'ohumë jemë biririvoromo God-are jöhuremu jemesi dë
vövöbajo'ere uehorovoromo A Sisëho ruahö'öjë'e jëvo'ego
ëhuni na jemesi örire jajive.
15 Ave sa'a hesi mu sisëho bövioho bise'oho nadi ue-
horovore. Ave sa'a hesi mu sisë uehorovë'oho jemesi dë
vövöbojo'eroho Vavuoho bogo uehorovo'aruje.
16 Sisë rabe rabe nosi sinehu nimaruoho rabe rabe nosi
nunehu garomo nimaruoho o noehu ave sa'are raromoromo
rabe rabe uehorovoromo döre bamorovaruoho ëho ave sa'a
hesi mu sisëje. Ëhi jië'e muoho aho'o bogo Vavu hesirire
jioromo rovade muoho jio'i a'i ave sa'a hesi mueje.
17 Sa'a hesi mu sisëho sa'are nimarue bövioho bise'oho
barë hesi jio'i a'i ae rahu God-hu nimaje mu vaejë'oho bogo
barë'i ma-ioro'ioremu raromarueje.

Keriso'o muorovarue aribövi jabesi mu sisë avoho goro'iröhe jöhoje.

18 Nasi aboji harihu'e sa'a bövi bise'o barë'iröhe ma-
jaho dunove. Ëhesi bëhoho jemë hejarijeje uëvamu: Bövi
bise'o barë'iröhe majaho dunovo'iramu Keriso'o muorovaje
aho rue'a'ajëjo. Röhu avevejö'oho Keriso'o muorovarue
aribövioho aho'obëhe rueruomë'eje. Ëhu'ëro jië'ëro no
garomo uvarueje: Bövi bise'o barë'iröhe majaho dunovajëjo.
19 ËKeriso'o muorovarue ariböviohuro nosi ekaresiaho
ramuo va'areje. Röhu urimo jabu no'o raromonövadevaroho
jabumë bogo nosi aribövi maehu jioruomadeje. Jabumë
nosi aribövi mae jioruomo'ibejo jabumë no'o ëhi raro-
moruomo'ibejo. Röhu jabuhu va'arohuro ëhuro no garomo
uvarueje: Jabumë bogo ae gemu vadu'oho nosi aho jië'ëro
ëhu'ëro va'oruomade höjo.

20 A'i jemë Keriso-are Aru'ahoho baejë'ëro ëhu'ëro jemë ae
aho'obëhe God-are jö maho gavarujeje.
21 God-are jö maho gavarujego ëhuni na bogo uve: Jemë jö
maho dadivëvajëromo ëhunioho röjëhiromo jajive. A'i naehu
jajivaje hesi bëhoho jemë jö maho iae gavarujeje. Garomo
uvarujeje: Sareri'e jöho bogo God-are jö ma hesi gemuoroho
jioromo rovaje höjo. Iae ëhuni jajive.

22 Sareri sareri ma'e aribövioho rahumëje. Ae rahu jö
majahuiromo uövuë'oho: Iesu hu bogo bövie namiromo
ajamuaje aho hö uövuë'oho ëhi uövuarue aribövioho
Keriso'o muorovarue aribövie jioruome Vavu'o Harihu'o
bijönëgaruëro jië'ëro.
23 Ae rahu Harihu bijönimë'oho Vavuohu'o
bijönimoruomajeje. O ae rahu Harihu ejahë'oho Vavuohu'o
ejahoruomajeje.

24 Keriso-are jö aevo'i hebe rovarije jöho uehorovoromo
ma'eno titimore. Ëhi ë'ë'oho Harihu'o Vavu'o jabesi
gemuore raromo'aruje.
25 Röhu Kerisoro ave suvuoroho bojamui'i mae uövuadeje.
Huro uövuadeje: Naro ajëmi'iramu jemë ioro'iore gemu
maro raromo'arujëjo.

26 Jemë sarerëmi'i ë'o gavarue aribövi jabesi jöho naro
jemesi örire jajive.
27 A'i jemë Kerisoro hesi Aru'ahoho bojëmamu jemesi
dë vövöbajo'ere abuejë'ëro jemë'o hijajeje. Hijë'oho a
göho rabëni jemë öroho röjëhi'ë'ö. Bëhe bogoje. God-are
Aru'ahohuro hesi muoho bövioho bise'oho jemë röjëhijajeje.
Röjëhiromo bogo sareri'e jöho röjëhi'i jö mae röjëhijajeje.
Ëhu'e jiaje jemëro hesi Aru'aho hesi jöho ejahoromo Keriso'o
gemuoro raromore.

28 Io'o nasi aboji harihu'ohumë hu'o gemuoro raromore.
Ëhi ë'ë'oho hu rue'iramu no bogo javojimo'i biririvoromo
hesi nunire mae riravo'ejo.
29 Jemëro garomo uvarujeje: Keriso iae a mae höjo. Ëhuni
uvo'a'aruje: Ae rahu mu mae vaejë'oho God-are aboji
harihu'e javuajëjo.

3

Noehu mu sisë vaejaruoho vuonugoromo ëhuro God-are aboji harihu'ehu raromaruëhi ëhi raromo jijiho'iröhe jöhoje.

1 Asëˈe Vavuohuro no mabëhe rajahuijëˈeje. Ëhi rajahuiromo huro no aboji harihuˈe uövuëˈeje. Hesi aboji harihuˈe uövuadoho iae no javue. God-are aboji harihuˈe javuajoho ave saˈare mu sisëhemu uehorovarue aribövіohuro God bogo avoho gavëˈëro ëhuˈëro noˈo bogo avoho göruomajeje.

2 Aganomë avevejöˈoho no iae God-are aboji harihuˈe javue. Ijonö ëhi javuoröhoho bogo röjahuijëˈëro no bogo avoho gavö. Röhu no iae garomo uvarueje: No ëhi javuoröhoho röjahuiˈiramu gagorovo Keriso hu diehi jiajoho iae no gaˈejarëjo. Garomo ëhuro hu jiajëhi noˈo ëhi javuoˈajëjo.

3 Ae rahu uvëˈoho: Kerisoro no ajamuiˈiramu hu jiajëhi noˈo ëhi javuoˈajë uvëˈoho ëhuro Keriso ma-maemu jiajëhi ëhi jioˈi ëˈo gavajeje.

4 Ae rahu mu sisë vaejëˈoho ëho God bijönimoromo hesi jöho ahajeje. Mu sisë hesi bëhoho ëho God bijönimoromo hesi jö ahaje muohoje.

5 Röhu jemëˈo iae gavarujoho Keriso rovade hesi bëhoho nosi sisëho roriˈo bavaˈego bogojioröhego ëhuni rovadeje. Röhu hesiriroho sisëho bogoje.

6 Ëhuˈëro jiëˈëro ae rahu Kerisoˈo gemuore jiëˈoho bogo biririvoromo mu sisëho vaejajeje. Biririvoromo mu sisë vaejëˈoho hu Keriso bogo ga vadëˈëˈeje.

7 Nasi aboji harihuˈohumë ae göehu sarerëmijëˈoho nadi ejëhore. Ae rahu mu mae vaejëˈoho Keriso mae jiajëhi ëhi jiajeje.

8 O mu sisë biririvoromo vaejëˈoho ëho Satan-are aeje Satan-ro aevoˈi sisë vaebe rovëˈëro. Sisë vaebe rueˈi God-are Harihehu rovade hesi bëhoho Satan-are muoho muˈuˈiröhëro ëhuni rovadeje.

9 Ae rahu God-are aboji harihuˈe jëvëˈoho Vavu örëro jëvëˈëro ëhuˈëro jabumë bogo mu sisëmuoho vaejarueje. God-are aboji harihuˈëro jëvëˈëro mu sisëmu vaeˈiröhoho jabumë bogo eni jëve.

10 No ave muoho garomo uvarueje: Ëaho God-are harihe o aboje höjo. Ëaho Satan-are harihe o aboje höjo. Ae rahu bogo mu ma vaejëˈoho o ö muenoˈo bogo dë vövöbajoˈere uehorovëvëˈoho ëho bogo God-are aboji harihuˈoho jioruome.

God-hu bojamuade jögore ahoˈo röhu ö muenoˈe uehorovëvoˈiröhe jögoru ejahoromo ëhuro hesi aboji harihuˈehu raromaruëhi ëhi raromoˈiröhe jöhoje.

11 Ave jöho jemëhu aevoˈi hebe rovarije jöhoje. Noro göëro göho dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovëvoˈejo.

12 Cain-hu ëˈadëhioho no bogo ëhioho ëˈejo. Hu A Sisë hesi
aëro jiëˈëro hesi öho ano bamadeje. Rabëni ëhioho ëˈadeje.
Hu mu sisëmu vaeˈi hesi öho mu maemu vaejajego ëhuni
ëˈadeje.

13 Aganomë ave saˈare mu sisëmu uehorovarue
aribövіehu jemë gëromo bijönëgaruoho nadi tiöromo uvore:
Diehiˈoromo ëˈaruëjo.
14 No ave jöho uehorovoromo ëhuro garomo uvarueje:
No vuovo öroho vuonugëˈëro iˈovo öriremu javuajëjo ë hesi
bëhoho noro Christian ö mueno'oho dë vövöbajoˈe ahoˈo
uehorovëvaruëro jiëˈëro. Aˈi ae rahu a bogo uehorovëvëˈoho
vuovo örire jijihadoho ëhi jijihajeje.
15 Ae rahu ö mueno'e gëromo bijönimëˈoho a muoˈamarue
a jabesi dë vövöbajoˈo vaˈëne jëvanovajeje. Jemëˈo iae
garomo uvarujeje: A muoˈamaje aho bogo iˈovo öriroho
jiëˈëro bogo ioroˈioremuoho maho hi hesi höjo.
16 No ave jöho uehorovoromo ëhuro uvarueje: Göehu
gö dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovarue hesi bëhoho ëhi
höjo. Kerisoro hesi dë vövöbajoˈere börömo bëhe ue-
horovavuoromo sinoho bogo juhuonivoˈi ajamuiˈi guomade
höjo. Ëhuni noˈo Christian ö mueno'ëro göëro göho ue-
horovëvoromo sinoho bogo juhuonivoˈi ajëmiˈi vuovoˈejo o
diehiˈoˈejo. Ëhi jiëˈoho iae maeje.
17 Ae rahu inöme marohëˈe jioˈi gaˈiröhe hesi Chris-
tian ö mueno'o bövie biseˈe bogojëvamu gagorovo ma-
nunëremu gëvëˈoho hu diehiˈoromo uvoˈëˈe: Na God nasi dë
vövöbajoˈere uehorovaje höjo.
18 Nasi aboji harihuˈohumë ëˈego no bogo ma-jöˈëremuoho
aho sarerëmiromo uëˈiro: Naro jasi örire dë vövöbajoˈe ahoˈo
uehorovavaje höjo. Aˈi ëˈego no ae uehorovëvoromo huë
baejëvoromo ajëmiˈiro.

19 Göehu gö dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovëvëˈoho ëhuro no
garomo uvoˈejo: No jö ma ejarue aribövie javuajëjo. Ëhi
uvoromo God-are nunire riravoromo juhuonivoˈi nosi dë
vövöbajoˈoho sanuamirovoˈejo.
20 Jö sisë javuëˈëro dë vövöbajoˈere juhuonivëˈoho no
uvarueje: Nosi arijoˈarije ma-bisemu garorovoˈi God-ro no
iosiramuiromo ahoˈobëhe gö barëjaje höjo.
21 Aganomë nosi jö sisëhuni nosi dë vövöbajoˈere bogo
juhuonivëˈoho God-are nuniro javuoromo biririvoromo mae
riravarueje.
22 Mae riravoromo rabe rabe ua gavëˈoho iae hesirire bae-
jarueje rabëni hesi bëhoho hu bojamuade jöho ejahoromo
huhu nimaje muoho vaejaruëro jiëˈëro.

23 Huhu bojamuade jöho aviëhije. Huro uövuadeje noro
hesi Harihe Iesu Keriso-are ihoho mae uehorovoromo
huhu uövuadëhi ëhi göëro göho dë vövöbajoˈe ahoˈo ue-
horovoˈiröhego.
24 Ae rahu God-are jöe gö gö ejahëˈoho Godˈo gemuoro
jioˈi God-ro hesi dë vövöbajoˈere hijajeje. Ave jöho ue-
horovoromo ëhuro uvarueje: God-ro nosi dë vövöbajoˈere
hijaje höjo hesi Aruˈahoho bojamuijëˈëro ëhuˈëro.

4

Keriso'o muorovarue aribövi jabesi mu sisëhu'o ave sa'a hesi mu sisëhu'o avoho goro'iröhe jöhoje.

1 Aganomë ae göëro göëro sarerivoromo saˈae dinöˈe
dinöˈe majëhibe jijihoromo uvoruomajeje: No God-are
Aruˈahohuro jöho bojamuego majëhijarue höjo. Ëhuni ae
göehu ëhi uëvëˈoho avoho gëromo gare jabumë mae God-
are Aruˈahe baejëˈëro uëvego o hesi aruˈahe gö baejëˈe
jioruomego.
2 Ave muoho garomo uvoˈaˈaruje: God-are Aruˈahëro
jöho bojëmego majahuijarue höjo. Ae rahu ae hu-
ruoho majëhiromo uëvëˈoho: Iesu Keriso a nosi sino ji-
ajëhi ëhi rovëˈe hö uëvëˈoho God-hu bojamuaje Aruˈahoho
baeruomëˈeje.
3 O ae rahu Iesuare jö bogo ëhi huruoho majëhijëˈoho
ëho bogo God-are Aruˈahoho baeromo majëhiˈi aˈi Keriso'o
muorovaje a hesi aruˈahoho baeromo majëhijarueje. Jemë
mamiˈe hejarijeje uëvamu: Keriso'o muorovaje ahuro
rueˈaˈajëjo. Röhu avevejöˈoho ë a hesi sareri sareriˈe muoho
ave saˈare vaeruomajeje.
4 Hesi sareri sareriˈe muoho vaeromo Keriso-are jöho sisëˈi
majëhijarueje. Iae ëhi ëˈarueje röhu nasi aboji harihuˈe jemë
God-are aribövi ëro jëvëˈëro Keriso-are jö sisëˈi majëhijarue
aribövi jabesi muoho ruahöˈöjëˈe jëve. Ëhesi bëhoho jemëro
God-are Aruˈahoho baeˈi saˈa hesi mu sisë uehorovarue
aribövi ohuro Satan-are darugoho baeruomëˈeje. Röhu God-
are Aruˈaho hesi daruge jemesirire jiajohuro Satan-are
daruge jabesirire jiajoho iosiramijëˈeje. Ëhuˈëro jëˈëro
jemëro Keriso-are jö sisëˈi majëhijarue aribövi jabesi muoho
ruahöˈöjëˈe jëve.
5 Ëaribövioho jabu ave saˈa hesi mu sisë uehorovarue
aribövie jioruome. Ëhi jëˈëro ave saˈa hesi jö sisëho atego ave
saˈa hesi mu sisë uehorovarue aribövi ohuro ejëhoruomajeje.
6 Aˈi no ma-God-are aribövi emu javue. Ëhi javuëˈëro ae
rahu God gavëˈohuro ëhuro nosi jöho ejahuarueje. Ae rahu

bogo God-are aribövi jëvëˈoho nosi jöho bogo ejahuarueje. No garöhe di aribövіohuro God-are jö ejahuamu o ave saˈa hesi jö sisë ejëhamu gavëˈoho ëhuro uvarueje: Ëho God-are Aruˈahëro jöho bojëmego majahuiˈi ëho sareriˈe aruˈaho sisëhuro bojëmego majahuijarue höjo.

No göehu gö dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovoˈiröhe jöhoje.

7 Aganomë ëˈego no göëro gö dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovoˈiro. Noehu göehu gö ëhi uehorovëˈoho ëho God-ro hesi uehoro maho nosi dë vövöbajoˈere bojamuego ëˈarueje. God-are aboji harihuˈëro javuëˈëro God mae gavarueje.

8 O ae rahu ae gö dë vövöbajoˈere bogo uehorovëˈoho God bogo ma gavarueje rabëni God-ro dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovemu uehorovavuaje aëro jëˈëro.

9 Huhu uehorovavuaje muoho aviëhi röjahuijadeje. Harihe gemuˈoho saˈare nugöˈöjadeje huro iˈovavuego mae raromoˈiröhego.

10 Göehu gö dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovarue mu hesi bëhoho diehije. Noehu God dë vövöbajoˈere uehorovaroho ëho ma-biseˈeje. Ëhuni göehu gö uehorovarue mu hesi bëhoho bogo ëhiohoje. Aˈi God-ro hesi dë vövöbajoˈe ahoˈo no uehorovavuoromo hesi Harihoho nugöˈöjadeje guomego nosi sisëho uehorovoromo vuonugoˈiröhëni. Ëho böviohoje. Ëhuni God-hu ëhi no uehorovavuadoho ëho göehu gö uehorovarue mu hesi bëhohoje.

11 Aganomë God-ro börömo bëhe uehorovavuoromo ëhi ajamuijadeje. Ëhuni no göëro göho ëhi uehorovoˈejo.

12 Ae gö nosi nunoho God bogo gavëˈe javue. Röhu göehu gö dë vövöbajoˈere uehorovëˈoho God-ro nosi dë vövöbajoˈere hiromo hesi uehoro maho bojamuego nosi dë vövöbajoˈoho rarovavuajeje.

13 Ave jöho uehorovoromo ëhuro garomo uvarueje: No Godˈo gemuoro javuoˈi hu nosi dë vövöbajoˈere hijaje höjo. Huro hesi Aruˈahoho bojamuijëˈëro ëhuˈëro.

14 No God-are Harihoho iae nosi nunëro gavëˈe javue. Gavëˈëro noro mae majëhiromo ae uëvarueje: Vavuohuro hesi Harihoho nugöˈöjade höjo saˈae dinöˈe dinöˈe raromarue aribövioho baejëvoromo maro bamëvoˈiröhego.

15 Ae rahu huruoho majëhiromo uëvëˈoho: Iesu iae God-are Harihe hö uëvëˈoho ëhi jëˈe aribövi jabesi dë vövöbajoˈere God hiˈi jabumë Godˈo gemuoro jëvajeje.

16 Röhu iae noˈo garomo mae uehorovoromo uvëˈe javue: God-ro no mabëhe uehorovavuaje höjo.

God hu dë vövöbajo'e aho'o no uehorovavuaje ahoje. Ëhuni ae rahu ae gö dë vövöbajo'ere uehorovo'i hijë'oho God'o gemuoro jio'i God-ro hesi dë vövöbajo'ere hijajeje.
17 God-hu hesi uehoro ma nosi dë vövöbajo'ere bojamuego rarovavuaje hesi bëhoho hujeji Kerisohu nosi mu mevo gövuamu no hesi nunire riravë'oho no bogo juhuonivo'i a'i uvoröhego: Keriso jiajëhi no'o sa'are raromoromo ëhi jiobe rovë'e javuajë uvoromo ëhuni avoho biririvoröhego. Ëhuni God-ro hesi uehoro maho bojamuego nosi dë vövöbajo'ere rarovavuajeje.
18 No herovoromo uvë'oho: God-ro hesi dë vövöbajo'e aho'o uehorovavuaje hö uvë'oho no bogo hesi öriroho juhuonamijarueje. No herovë'oho God-are uehoro maehu rueromo nosi dë vövöbajo'ere rarovavuamu hejë'oho God juhuonamijaruoho vuonugo'i mae uehorovarueje. Ëhesi bëhoho no God juhuonamijë'oho no uvarueje: God-ro i'ue bojamui hesi höjo. Ae rahu hu juhuonamijë'oho ëhi jië'e aribövioho God-are uehoro maho jabesi dë vövöbajo'eroho bogo rarovëvajeje.
19 God-hu urimo nosi örire dë vövöbajo'ere uehorovavuadohuro ëhuro no hu'o ae gö'o dë vövöbajo'ere uehorovëvarueje.
20 Ae rahu uvë'oho: Iae na God-are örire dë vövöbajo'ere uehorovaje hö uvo'i röhu hesi ö mueno'o gëromo bijönëgë'oho ëho hu ëma sarere uvajeje: Na God uehorovaje höjo. Hesi ö mueno'e nunehu gëvajoho bogo uehorovëvë'oho ëhuro God uehorovo'iröhoho bogo eni jie hu God bogo nunoho gavajëro jië'ëro.
21 Ëhu'ëro God-ro ave jöho bojamuiromo uövuë'eje: God nasi örire uehorovevë'oho jemesi ö mueno'ohu'o dë vövöbajo'oro uehorovëvorëjo.

5

God-are Harihu mae uehorovo'iröhe jöhoje.

1 Ae rahu mae uehorovoromo uvë'oho: Iesu hu böröme namiromo ajamuaje ae hö uvë'oho ëhi jië'e aribövioho God-are aboji harihu'e jioruome. Ae rahu vavu dë vövöbajo'ere uehorovë'oho ë vavu hesi aboji harihu'ohu'o dë vövöbajo'ere uehorovëvo'anue.
2 Ëhuni no ave jöho uehorovoromo ëhuro iae garomo uvarueje: No God-are aboji harihu'oho dë vövöbajo'ere uehorovëvarue höjo. No God dë vövöbajo'ere uehorovoromo hesi jögoru ejahë'ohuro ëhuro no garomo uvarueje: Hesi aboji harihu'ohu'o uehorovëvarue höjo.

3 God dë vövöbajoˈere uehorovëˈoho ëhuro iae no God-
are jögoroho ejaharueje. God-are jögoru ejahëˈoho ëho bogo
iˈuˈehuje.
4 God-are aboji harihuˈe ahoˈobëhe saˈare mu sisëho
biririvoromo ruahöˈöjarueje. Ruahöˈöˈiröhe hesi öroho no
Iesu mae uehorovaruohuro ëhuro ruahöˈöjarueje.
5 Diehi jiëˈe aribövіohuro saˈare mu sisëho ruahöˈöjarueje.
Ae rahu uvëˈoho: Iesu hu God-are Harihe hö uvëˈohuro ëhi
jiëˈe aribövіohuremu saˈare mu sisëho ruahöˈöjarueje.

God-hu jö mae majahuijego no heromo ëhuro Keriso mae uehorovarue jöhoje.

6 Röhu saˈare rovade aho iae Iesu Keriso jiadeje. Ëahuro
rueromo jovo maëro bapataeto vaejamu köho rueromo guo-
madeje. Bogo rueromo ma-bapataeto vaejadohemuje. Aˈi
hu jovo maëro bapataeto vaejamu ijonö hesi köho rueromo
guomadeje. Huhu ëhi ëˈade jöho God-are Aruˈahohuro
iae mae majahuijajeje ë Aruˈahoho sareroho bogojioˈi ma-
maemu jiëˈëro.
7 Jöe niöˈi gemu no heromo Keriso mae uehorovarueje
8 Aruˈahehu majahuijaje jöho jovehu bapataeto vaejade
jöho kö rovade jöho. Ëjöho niöˈi gemu bëhe gemuohoje. Ëho
heromo mae uehorovarueje.
9 Ma-aëremu jö ma majahuijamu hejëˈoho noro ëho mae
uehorovarueje. Röhu a jabesi jöho ma-biseˈe jioˈi God-hu
jö mae majahuijajoho ëho börömohoje. Röhu God-ro hesi
Harihu hesi jöho ëhi ma-mae majahuijëˈeje.
10 Ae rahu God-are Harihu mae uehorovëˈoho ëhuro dë
vövöbajoˈere uehorovoromo uvarueje: God-hu hesi Harihu
hesi jö majahuijadoho iae mae höjo. O ae rahu God-hu
majahuijade jö bogo ma uehorovëˈohuro ëhuro uvoruoma-
jeje: God hu jö sarere jövaje ae höjo. Ëhesi bëhoho God-
hu hesi Harihu hesi jö majahuijadoho jaburo bogo ma
uehorovaruëro jiëˈëro ëhioho uvoruomajeje.
11 God-hu hesi Harihu hesi jö mae majahuijade hesi bëhoho
aviëhije. God-ro darugoho bojamuijëˈeje noro baeromo
nosi aruˈahoho iˈovoromo ioroˈioremu mae raromoˈiröhego.
Ëdarugoho God-are Harihu hesirire jie.
12 Ëhuˈëro ae rahu Harihohuˈo gemuore bimuvëˈoho ë
darugoho baeromo huˈo gemuore mae hijajeje. O bogo God-
are Harihohuˈo gemuore jiëˈoho bogo ëhioho maho hijajeje.

Ioroˈioremu mae raromoˈiröhëro gavarue jöhoje.

13 Naehu jemesi örire jajivaje hesi bëhoho jemëro garomo
uvoˈirarijego: Iae no maro raromaruoho ëhi ioroˈiore gemu

raromobe vaˈejarë uvoˈirarijego. God-are Harihu mae ue-
horovaruje aribövioho jemë uëve.
14 Ave jöho uehorovoromo ëhuro no biririvoromo hesi
nunire riravoromo jöho majahijarueje. God-hu rabe rabe
bojamuiˈi nimajoho noehu ua gavëˈoho iae hu ejahuajeje.
15 Noehu ua gavëˈoho iae ejahuaje hö uvaruëro jëˈëro
ëhuˈëro no uvarueje: No ua gavëˈoho bojamuego baejarue
höjo.
16 Ae rahuaro gaˈirane Christian ö mueno'ehu mu sisë
vaeromo bogo sisëroho vaˈo hesi jioruomamu gëvëˈoho
jero God ua ganego huro jabesi sisëho ajëmiromo daruge
bojëmego maro raromoˈiro. Na uaromo ëˈe mu sisë vaeromo
bogo sisëre vaˈo hesi jioˈamaje aribövioho God ua ganëjo.
Aˈi mu sisë gö vaejëˈoho sisëro vaˈo hesi javue. Na bogo uave:
Jero ëhi jëˈe aribövioho God ua ganëjo.
17 God-hu bijönimaje muoho ahoˈobëhe vaejëˈoho ëho
sisëje. Röhu mu sisë gö vaejëˈoho no bogo ëhuro sisëroho vaˈo
hesi javue.
18 No garomo uvarueje: Ae rahu God-are aboji harihuˈe
javuëˈoho mu sisëho bogo vaemu vaejarue höjo. God-
are Harihohuro tugohahuego A Sisëho nosi öriroho bogo
ijumavuajeje.
19 No garomo uvarueje: No God-are aboji harihuˈe javuoˈi
saˈare mu sisë uehorovarue aribövie ahoˈo jabumë A Sisë
hesi darugoro raromarue höjo.
20 O no garomo uvarueje: God-are Harihohuro rueromo
uehoro maho bojamuijëˈe höjo ëhuro noro God garöhego God
gemu hu mae jiajoho. No huˈo gemuoro javuoromo hesi Har-
ihe Iesu Keriso'o gemuoro javue. Ëaho gemu God mahoje.
Huro ajamuego no ioroˈiore gemu mae raromarueje.
21 Nasi aboji harihuˈe avoho mueberovore. Nadi uvore:
Inöme bövie biseˈe masije höromo nuninöho bamoˈi God
dejonöho bamore. Ahia minoˈe.

2 JOHN

Aëro uvoruomajeje: Jö jabesi örire jajivade ekaresiaehu ame gemuore raromarue jöho John-ro huotovoromo uhuˈe magonahehu aboji harihuˈe söromo gemuore raromaruëhi ëhi jajivade höjo. O verse 13-re John-hu hijade amore ekaresia jabesi jöho huotovoromo uhuˈe uvade magonaho hesi ö hesi aboji harihuˈo jönöˈe ëhi jajivade höjo.

1-2 O asëˈe aboji harihuˈe gagovoromo gemuore raromaruje magonahoho God-ro hesinö javojöro baejavëˈe magonahe jave. Ekaresia jabesi a duvahoho naro jemesi örire jejëmije. Jemëˈo noˈo God-are jö maho uehorovoromo ëhi gemu uehorovobe vaˈejo. Ëhuni na bogo ma-döëremuoho uehorovëvoˈi dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovëvajeje. Bogo na gemuoho aˈi God-are jö ma gavarue aribövioho ahoˈobëhe jabuˈo ëhi gemuoho uehorovëvarueje.

3 Noro God-are jö maho ejahoromo göëro gö dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovëvoˈiramu God Vavuohuˈo hesi Harihe Iesu Keriso ˈo noni vavaenimoromo ajamuiromo huë mae bojamuiˈëˈe.

God-are jö mahemu ejahoromo dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovoˈiröhe jöhoje.

4 Na hejodeje uevamu: Vavuehu uövuadëhi jasi aboji harihuˈo ioroˈiorohuro God-are jö mahemu ëhi ejaharue höjo. Ëhi hegoro nimoroho avohodeje.

5 Maˈino röhu ave jögoru jajivoˈiëˈajoho bogo iˈehu jioˈi mamiˈe aevoˈi hebe rovare jögorohoje. Naro uëve: Ëˈego no ae ahoˈobëhe göëro göho dë vövöbajoˈere uehorovoˈirarëjo.

6 Göehu gö dë vövöbajoˈere uehorovoˈiröhe hesi bëhoho ëho God-are jögoroho ejahëˈe raromoˈejo. O God-are jögoru hesi bëhoho ëho mamiˈe aevoˈi hebe rovarijëhi ëhi jemë göehu gö uehorovëˈi raromoˈirarijohoje.

7 Röhu a sarerëmijarue aribövie ahoˈobëhe saˈae dinöˈe dinöˈe sareri jöho majëhibe jijihoromo uëvarueje: Iesu Keriso bogo a maho rueˈi aruˈahëro rovade höjo. Ëhi majëhijarue aribövioho Keriso ˈo muorovoromo ae sarerëmijarue aribövie jioruome.

8 Ëhuni avoˈavoho mueberovore. Sareriˈe jö bogo ejëhëˈoho ëhuro mu vaebe rovarije suvuoroho bogo boremiˈöˈi bae barëˈaruje.

9 Ae rahu Keriso-are jö bogo maˈeno titimoˈi aruëre anumëre ëma jijihëˈoho ëhi jiëˈoho God rumoˈe aribövie

jioruome. O ae rahu Keriso-are jö maˈeno titimëˈoho God
Vavuohuˈo Harihohuˈo jaburo niöˈiro ëhi jiëˈe aribövіohuˈo
gemuore jiarueje.
10 Ae göehu jemesirire öˈoromo Keriso-are jö jiajëhi bogo
ëhi majëhijëˈoho nadi uëre: Ruehëjo. O nadi jejëmire.
11 Ae rahu jejëmijëˈoho ëhuro iae jemë jabuˈo bimuvoromo
jabesi mu sisëho vaeˈaˈaruje.

Ijo tugohoˈi jöhoje.

12 Na jöe ahoˈobëhe jajivoˈirodoho röhu bogo jajivoˈejo.
Na nege öˈoromo jemëˈo naˈo jöho majahirovoröhëni. Ëhi
jiëˈohuro ëhuro jemëˈo naˈo sisë maro nimorohoˈejo.
13 God-hu baejade magonahe jasi öe hesi aboji harihuˈoho
jaburo jasi örire jejamijö. Ahia minoˈe.

3 JOHN

1 O asë'e nasi isio Gaius God-are ekaresia jabesi a du-
vahoho naro jasi örire jejamije. Na bogo ma-döëremuoho
uehorovavo'i nasi dë vövöbajo'e aho'o uehorovavajeje.
2 Isio na nege jasi sino haho'ohu'o muohu'o ma-mabëhe
javojöro. Iae na gave jasi dë vövöbajo'oho avevejö'oho mae
javo'ego.
3 Ëhesi bëhoho Christian ö mueno'ëro rueromo uevareje:
Gaius hu God-are jö mahemu ejahaje hö uevamu heromo
nimoroho avohodeje. Ëho iae maeje. Majae ëhi ja God-are
jö maho ejahë'e raromanueje.
4 Mu göëni göënioho na ma-bisemu nimoroho'i aehu
uevë'oho: John jasi Christian aboji harihu'ohuro God-are
jö maho ejahë'e raromaruë uevamu hejë'oho na nimoroho
avohajeje.

Gaius-hu mu mae vaejamu John-hu rajahijade jöhoje.

5 Isio jero mabëhe biririvoromo Christian ö mueno'oho
ajëmijanueje. Öre gö jioromo rovare Christian aribövioh u'o
huë mae bojëmijanueje.
6 Ëaribövioh uro rueromo ekaresiae aho'o uövuareje:
Gaius-ro nosi örire huë mabëhe bojamuijade höjo. Röhu God-
hu nimajëhi jaehu bövi bise'o jabumë ajëmiromo rëmö'öjamu
örire va'ë'oho ëho iae mae jio'ë'e.
7 Ëhesi bëhoho God bogo ma uehorovarue aribövi
jabesiriroho suvuoroho bogo ujuohë'e ëma ri'öromo va'ë'ejö
Keriso-are jöho baeromo jijiho'iro.
8 Ëhuni Christian aribövioho noro jabumë ajëmi'ejo ëhuro
no jabu'o bimuvoromo jö ma majëhijarue hesi muoho
vaeröhëni.

Diotrephes'o Demetrius'o ë ae nio'i jabesi jöhoje.

9 Naro jasi ekaresia jabesi örire jö harihe jajivodeje. Ja-
jivodoho Diotrephes hu böröme vae'i nimë'ëro nosi jöho
bogo ejahuajeje.
10 Ëhu'ëro jië'ëro na ö'ë'oho huhu vaejaje mu sisëho
huruoho majëhi'ejo ekaresiae aho'o heromo uehorovoruo-
moröhego. Huro nosi jöho huotovoromo uëvajeje: John-
mëro ëhi jië'e mu sisëho vaejarue höjo. Hu bogo ëhemuoho ë'i
Christian ö mueno'ehu ö'ë'oho bogo rajëhiromo baejëvajeje.
O ae göehu ajëmi'i nimë'oho huro ahëvoromo uëvajeje: Jemë

ë aribövioho ajëmiˈiëˈe jëvaje roriˈo vaˈohëjo. Vaˈoromo nadi
ijoho Keriso rajahijarue osaroho ruerëjo.
11 Isio aehu mu sisë vaejaruëhioho nadi ëhioho vaeˈi aˈi mu
ma vaejaruëhi ëhi vaene. Ae rahu mu mae vaejëˈoho ëho
God-are aribövie jioruome. O ae rahu mu sisë vaejëˈoho jabu
God bogo gavëˈejö.
12 Röhu ae ahoˈobëhe uvoruomajeje: Demetrius hu a mae
höjo. Iae hu mu mae vaejaje aeje. Ae ahoˈo hu garomo
ëhi uvarueje. Iae noˈo uvarueje: Hu a mae höjo. Röhu jaˈo
gavanueje no jö maemu majëhijego. Ëhuˈëro Demetrius-are
jö majëhijaruoho ëhuˈo iae maeje.

Ijo tugohoˈi jöhoje.

13 Na jöe ahoˈobëhe jajivoˈirodoho röhu bogo jajivoˈejo.
14 Na nege ma-burëro öˈoromo ja garomo jaˈo naˈo jöho
majahirovoröhëni.
15 Huë mae hine. Ja huë baejavarue aganoho jaburo jasi
örire jejamijö. O nasi aganoho ahoˈo gemu gemu jejëmijode
höne. Ahia minoˈe.

JUDE

1 Iesu Keriso-are mu vaejahaje aho James-are öe Jude naro
jemesi örire jejëmije. God Vavuohuro jemë hesinö jëvojöro
uëvëˈëro jemë dë vövöbajoˈe ahoˈo uehorovëvoromo Iesu
Keriso-are burure rëmëˈeje.
2 Na nege God-hu jemëni vavaenimoromo huë mae
bojëmiromo rajëhijaje muoho jemë herovo avohoˈirarijego.

Sareriˈe jö röjëhijarue aribövi jabesi jöhoje.

3 Aganomë God-hu mare bamavuade jöho jemëˈo naˈo
gemuoho uehorovarueje. Ëhesi jöho na jajivoˈi nego
avohadeje. Ëhi negamu röhu uvodeje: Ëjöho vuonugoˈi
jögoru gö jajivëˈoho iae mae höjo öre gö bogojevëˈego.
Ëhesi bëhoho God-ro hesi aribövioho jöho röjahuijadeje
noro ioroˈioremu mae uehorovoˈiröhego. Röhu ë jöho a
ioroˈiorëro huotohuotovoromo röjëhijö. God-are jö huo-
tohuotovoromo röjëhijaruohuni ëhuni jabesi sareriˈe jöho
biririvoromo ahoˈirarijego jajivoˈirögoro uvodeje.
4 Ëhesi bëhoho aëro jabesi mu sisëho gurihiˈi ekare-
sia jemesi gemuore ro buarohoruomëˈeje. Jemëˈo buaro-
horuomëˈëro God bogo ma uehorovoˈi aˈi sareriˈe jöho
majëhiromo uëvarueje: Jemë öehu jijihanovëˈoho iae mae
höjo God huë baejëvaje ae jiëˈego. Ëhi uëromo Iesu nosi
Bada hu gemuehu böröme vaejavuaje ë aho jabumëro
bijönimoruomajeje. Ëhi jiëˈe aribövioho iˈue baeromo sisëro
vaˈoruomorëhego God-are surire jöho ëhi uvëˈeje.
5 Ave jö naehu jajivoˈiëˈajoho jemëro he barëjëˈe jëve.
Röhu na maho uëˈi nege jemëro avoho uehorovoˈirarijego.
Israel aribövioho Egypt saˈare sisëˈi raromamu Badaro
ajëmiromo mare sö ujuoho rovade höjo. Ëhi ëˈade höjo röhu
ijonöho ae rahu bogo ma uehorovaroho huro iˈue mana
bojëmamu sisërëjëvade höjo.
6 O anera jabesi jöhuˈo uehorovore. God-hu
bojëmade muoho anera ioroˈiorohuro bogo biririvoromo
muebeˈirögoro jabumë raromoˈiröhe röhoho vuonugoˈi
jabesi mue gö baejare höjo. Ëhiˈamu God-ro ioroˈioremu
tövëvoromo ramoramoˈere taemëvo rëmëˈe höjo maja
börömoho rovego uëröhëro: Sisë jëvaje sisëro vaˈohëjo.
7 O Sodom amohuˈo Gomorrah amohuˈo jabesi bëhire jiaje
amo ioroˈiorohuˈo ëho jabesi jöhuˈo uehorovore. Jabuˈo
mu sisë bëhe vaeruomade höjo. Mu sisë vaeromo öëro

jijihanovoromo aˈo aˈo sihorovoromo mue gö gö vaeruo-
made höjo. Ëhiˈamu God-ro iˈue mana bojëmiromo vënoho
nugöˈöjamu ioroˈioremu ravoˈamade höjo aëro garomo
uvoröhego: God-ro ëhi jiëˈe iˈuoho sisëˈe aribövioho boja-
muiˈajëjo.

8 Ëhi jie röhu jemëˈo gagovarue aribövioho ëhi jiëˈe
mu sisë gemuoho vaejarueje. Jabumëro uvarueje:
Niaˈovoˈiraeromo gavaruëhi ëhi ömëˈoho mae höromo
vaˈinumiˈe muoho vaeromo jabesi sino hahoˈoho
ijumorovarueje. Jögoru masijoho bijönimarueje. Ajiˈe
aribövie öˈidöre raromarue jabesi jöho sisëˈi atarueje.
9 Jabu ëhi sisëˈi atarueje röhu urimo Michael anerae
börömo namijajoho bogo ëhioho sisëˈioho jövadeje. Ëhesi
bëhoho Moses guomamu Michaelˈo Satanˈo ëhi di aehu
Moses-are sino baeˈiröhe jöho ahoˈahamirovareje. Jöho
ahoˈahamirovoromo Michael bogo biririˈövoromo jö sisëho
majahiromo nibejahiˈirögoro ma-uavadeje: Na jöho bogo
uaˈejöjo. Jaehu sisë ëˈanue jöho hesi Badaro majahiˈajëjo.
10 Ëhi jiëˈe sanuˈe jö jövadoho röhu jemëˈo gagovarue
aribövioho bogo ëhioho atoˈi aˈi bogo ma hejarue gavarue
jöho ëma sisëˈi atarueje. Sisëˈi atoromo simano rumoˈe mahu
urejehu jijiharuëhi jabumëro ëhi bogo uehorovëˈe jabesi ni-
marue muoho ëma vaebe jijihoromo ëhuro sisërërovarueje.
11 Jabuhu iˈu baeˈiröhe majaho iae rueˈëˈe. Jabumë a
mamie niöˈi gemu urimo raromaroho vaˈëne jëve. A mami
ae Cain-hu hesi nimoromo ëma ëˈadëhi jaburo öre gemuore
jijiharueje. O Balaam-hu moniemu uehorovoromo sareriˈe
mu a röjëhijadëhi jaburo ëhi jiëˈe muohuremu vaejarueje.
O Korah-hu biririˈövoromo God-are jö ahamu guomadëhi
jaburo God-are jöho ëhi aharueje uˈemu vuovëvoröhego.
12 Jemëhu huë baerovoˈi gemuore gagovoromo i
ueˈahëˈiroho ë aribövioho jabuˈo rovarueje. Rueromo bogo
juhuonivoˈi ma-biririˈövoromo nimorohëˈi ioho jovoho
mahunöˈe ueˈaharueje. Ëhi jiëˈe sisëho ëˈego ëhuro niögu
suhiˈere vaˈinumi jiajëhi jabesi aruˈahoho ëhi vaˈinumiˈe
jëvego huë sisë baejarujeje. Jabumë ae gö bogo ajëmiˈi
jabesi sivue ajamirovarueje. Jabumë ëni rumoˈe sue
burehu bavaˈego saˈa bogo rihu bojamajoho vaˈëne jëve.
Jabumë ijo saho vaˈëne jëve. Ijo sahoho jabesi bajo rae
maja rovëˈiroho bogo raejarueje. Bogo raejego aëro
umoromo dirumohuˈo jahego ioroˈioremu sisërëjajeje.
Jemëˈo gagovarue aribövioho ëhi jëve.
13 O jovehu vaˈinumi gatogato hasaromo ionire a nunire
buˈöjajëhi jabesi sisëho ëhi a nuniro ma-vaˈorahoro vae-

jarueje. O ara'ehu vëni ioromo bio baeromo va'ajëhi jabumë ëhi jëvanove. God-hu nugëhade ramoramo sisë mare jië'ire ë rireromoromo ioro'ioremu raromo'ë'ö.

14 Jemë'o gagovarue ëhi jië'e a sisë jabesi jöho Enoch-ro ae majëhijadeje. Adam-are ujehu jiobe rovadoho ro iae Enoch hu number 6-ho jiadeje. Enoch-ro sisë aribövi ijonö diehi jëvoröhe jöho urimo ae majëhiromo uëvadeje: Jemë'o garëjo. Badaro hesi anera maho aho'obëhe mae jabu'o gemuore rue'a'ajëjo

15 ae aho'obëhe mevavuo'iröhëni gö'i mae o sisë javuego. Mevavuoromo God bijönimoruomaje ae aho'obëhe uëröhëni: God nasi örire bijönegoromo ëhi jië'e mu sisëho vaejëvarije höjo. Na bijönegoromo nasi jöho sisë'i bëhe atarije höjo. Ëhuro jemë sisë'e aribövie jëvaje sisëro va'ohëjo. Ëhi mevëvo'iröhëni Bada rue'a'ajëjo.

16 Röhu jemë'o gagovarue ariböviohuro nibejëhiromo a jöho aruëre anumëre ëma vaerovarueje. Jabesi sinehu nimajëhi ëhi jijiharueje. Jabesi sivue uehorovoromo dö mare bamorovoromo jö huhe atarueje. Ae gö sanusanuëmijarueje ëhuro jabuhu nimaruëhi ëhi ë'oruomojöro. Ëaribövioho ëhi jië'e aribövie jëvë'eje.

Avo'avoho biririvoromo raromo'iröhe jöhoje.

17 Röhu aganomë jemëro ave jöho uehorovore. Nosi Bada Iesu Keriso-are apostle ariböviehu mami'e majëhinövare jöho uëve.

18 Majëhiromo uëvareje: Ijo tugoho'i jioröhe majaho dunovo'iramu aëro rueromo God-are jöho sivoromo hu bogo uehorovë'e jabesi sinehu nimajohemu vaebe jijiho-ruomo'ajëjo.

19 Ëjabuhu uëvare ëhi jië'e ariböviohuro ëhi'oromo jemesi ekaresiaho adovëvarueje hahagu hahagu jëvojöro. God-are Aru'ahoho bogojëvë'ëro jabesi sinehu nimarue muohemu uehorovarueje.

20 A'i aganomë jemëro God-are jö mahuremu uehorovaru-joho biririvoromo gö'o gö'o mae uehorovobe va'oromo God-are Aru'aho hesi uehoroho baeromo God-are öroro jöe atonövore.

21 Hu jemesi örire huë baejëvaje jiaje ëhuni nadi vuonugo'i hu'o gemu mae raromore. Raromoromo muebere nosi Bada Iesu Kerisoro jemesi jöëni vavaenimoromo ajëmego ëhuro ioro'ioremu maro raromo'irarije.

22 Ae göëro uvoruomajeje: Na Keriso-are jöho mae höjo o ëma jöe höjo. Ëhi jië'e aribövioho vavaenimoromo ajëmire.

23 Sisëre va'arue örire ae göehu jijihoromo vënire ra-vorovanovamu gëvë'oho ma-burëro baejëvorego mae jëvo'i.

Ae göehu mu sisë vaejamu gëvë'iroho vavaenimoromo ajëmirego jabesi sisëho vuonugoruomo'iro. Röhu ëhi ajëmijë'oho gavë'i ajëmiromo jabesi sisëho goro avohore. Jabuhu ömarue muoho iëmijego jemë'o ëhi ömojöëni uëve.

God mabëhe rajahijarue jöhoje.

24 Iae God eni jië'e aego mabëhe ua'ejo. Jemë guare bejëvo va'ojöëni ma'enëgoromo söjëvo va'oromo huhu hijaje aji mare rëmego nimoroho avohë'i ma-maemu riravo'irarijoho hu eni jie.

25 Hu A Börömoho God gemuje. Hu no maro bamavuaje aeje. Ëhuni no Iesu Keriso nosi Badare jöëni rajahiromo hesi örire ua'ejo: Jasi ihoho dö maro höjo. Daruge eni javë'e ae javajëjo. Böröme namiromo jasi darugëro bövie bise'e aho'o mae muebe'amanue höjo. Ëhi jiemu jiobe rovanoho jaruvo ëhi javajoho ëhi jiemu jiobe va'a'anuëjo. Iae mae. Ahia mino'e.

REVELATION

Aevo'i jajivare jöhoje.

1 Aveho urimo subivahuadoho Iesu Kerisohu huruohoromo röjahuijade jöhoje. Ëröjahuijade jöho God-ro Iesu bojamadeje huro hesi mu vaejaharue aribövioho röjahuijego noro garomo uvoröhego: God-ro nimo'ego majae ijonö ëhi ëhi jië'e muohuro nosi örire rue'ië'ajëjo. Ëijonö rueröhe mu hesi jöho Kerisoro nosi örire röjahui'i nimoromo hesi aneraho uavamu huro barueromo John God-are mu vaejahaje aho röjahijadeje.

2 God-hu jövade jö Iesu Kerisohu mae röjahijamu John-hu gavadoho aho'o huhu mae jajivo barëjadoho aviaeje.

3 Ae rahu ave surire jö adahë'oho o ave God-are örire jioromo rovade jö heromo rabe rabe jajivadoho ëho ejahë'oho iae huë mae bae'a'anue maja börömoho dunovë'ëro.

John-hu God-are ekaresiae amo göre göre raromaruoho jejëmijade jöhoje.

4 O asë'e ekaresiae aho'obëhe 7 Asia sa'a hesi uhure amo göre göre raromobe rovarujohumë John naro jemesi örire jejëmije. Na nege God mami'e ëhi jië'ëro hiemu hibe rovë'ëro jaruvohu'o ëhi hijaje röhu ijonö ëhi gemu hiemu hibe va'iröhe ë ahuro jemë huë baeromo ajëmijego maro raromo'irarijego. O na nege God-hu döre hijaje röho hesi nuninö raromarue Aru'ahe aho'obëhe 7 ëho jabu'o ëhi gemuoho jemesi örire ajëmi'iröhego.

5 O na nege Iesu Kerisoro Vavu hesi jöhuremu mamae majahuibe rovë'ëro guomoromo huro aevo'ioho ri'öromo hijë'ëro a masijo ioro'ioro ave sa'a muebejaruoho iosirëmiromo böröme namiromo muebejëvaje ë aho hu'o ëhi gemuoho ajëmi'iröhego.

Keriso hu mabëheje. Huro nosi örire uehorovavuajëro jië'ëro hesi köho otehoromo guomorovoromo ëhuro nosi sisëho u'ovahuadeje.

6 U'ovahuoromo ajamuiromo nosi ihoho döro bamahuamu ëhuro no masije riravoromo priest muoho baejë'e javue noro Keriso-are Böröme o Vavue God-are muoho vaenövoröhëni. Ëhi ajamuijë'ego ëhuni uvo'ejo: Hesi ihoho gemu börömoho höjo. Daruge aho'o hesiriremu höjo. Ae aho'obëhe no ëhi uvemu uvobe va'ejarëjo. Iae mae.

7 Gare. Iae hu suehu'o gemu mae ruvebi'ië'e. Ruvebi'iramu ae aho'obëhe röhu hu anare aribövioho jabu'o

nunëro garuomoˈëˈe. Garomo saˈae ahoˈobëhe nierusub-
uruˈe bamoruomoˈëˈe. Ëjöho iae mae. Iae ëhi jioˈëˈe.

8 Bada God-ro uëve: Na urimo niˈiˈivevadoho röhu ijo
tugohoˈioho ëhi gemuoho jevoˈajëjo. Mamiˈe jiobe rovadoho
röhu avevejöˈoho ëhi jioromo röhu ijonöhuˈo ëhi jiobe
vaˈiröhe aho daruge ahoˈo jiëˈe aho God-ro ëhi uëve.

John-hu niaˈovoˈiraeromo Keriso gavade jöhoje.

9 Röhu John na jemesi agane gemuoho jeve. Jemëˈo
naˈo Iesuare ae gemuohuro javuëˈëro na jemëˈo havoromo
huë vavaene baeromo God-are aharire jiajëro hesi ajoho
baeromo baberumi namijajeje. Na motumotu hesi ihe
Patmos ë remëˈejö rabëni God-hu jövade jö Iesuhu ma
röjahuijadoho naehu majëhijajohuni.

10 Naro Patmos saˈare hiromo hura börömoho Bada ue-
horovarue majaho rovamu iae God-are Aruˈahohuro rumor-
ovevoromo uehore bojemamu hiˈi hejodeje nasi dejonö jöˈo
ögohuro hëgö vaˈëne ma-darugoˈo rovavamu.

11 Jöˈo ögohuro ma-darugoˈo rueromo uevavohijo: Mue
gö gö gaˈamanuoho suri surioro jajivonëjo. Jajivoromo
ekaresiae ahoˈobëhe 7 jabesi öroro nugöˈönego adahego
hebe vaˈirarëjo. Ephesus amo rajo ekaresiae Smyrna amo
raje Pergamum amo raje Thyatira amo raje Sardis amo
raje Philadelphia amo raje Laodicea amo raje ëho jabumëro
adahobe hebe vaˈirarëjo.

12 Ëhi jövamu hejëˈi hunuorovodeje rahuhu naˈo jöe
jövajoho gaˈi. Ëˈi gavodeje iro bahijarue gije ahoˈobëhe 7
gold-ehu avohoˈamëˈoho ë momoröˈöjamu

13 o iro bahijarue gije riravaje ririre a ma vaˈëne aho
niögu ëgobövi baˈamamu hörohuˈo utahëˈe gold-ehu avohëˈe
hisioho vinebire muoho taemëˈe ëhi namijamu.

14 Ëa hesi simanohuˈo simano uohuˈo ajivoromo sa buse
jahanovëˈe jiohijo. Hesi nunoho vënëro höduvanovohijo.

15 Hesi höroho ajanie vënëro ravoromo ajivanovohijo.
Huhu jö jövajoho jovëro ruomanovoromo ma-darugoˈo
uvavohijo.

16 Hesi övo mare jije ahoˈobëhe 7 jioˈamohijo. Hesi jöˈore
kaejö ëge anie ruë jio vië jiëˈe anio ma-maˈe jiohijo. Hesi
nu anoˈoho majaehu hörömoro ajivego gavaruëhi ëhi ajivëˈe
jiohijo.

17 Ajivëˈe jiamu gavëˈi juhuonivoromo hesi höruˈere be-
jevoromo hesi bëhire ae guomëˈohuro raromanovodeje.
Raromamu hesi övo mahuro nasi sinore bamehoromo ue-
vadeje: Nadi juhuonivëjo. Na aevoˈi jevadoho röhu ijo
tugohoˈi jevoˈajëjo.

18 Na biririvoromo hijaje ae jevajëjo. Urimo na guomevade höjo. Röhu gevëjo. Na ioroˈioremu hiemu hijajëjo. Ioroˈioremu hiromo darugoho baejëˈëro ëhuˈëro naehu uëvëˈohuro aëro vuovoromo vuovëˈe aribövіehu vaˈo raromaruire ë vaˈo raromarue höjo. O bogo uëvëˈoho bogajo. Na ëhi jiëˈe eni jevëˈe ae jevajëjo.

19 Ëhuni jaruvo jiaje muohuˈo ijonö rueröhe muohuˈo jaehu gaˈamanuoho ëho jajivoˈamonëjo.

20 Röhu jije ahoˈobëhe 7 nasi övo mare jioˈamamu gavane hesi jö subivahadoho o gold-ehu avohoˈamëˈe iro gije ahoˈobëhe 7 gaˈamane ë hesi jö subivahadoho ë jöe niöˈi jabesi bëhoho ma-samaˈe huruoho majahiˈiëˈajëjo. Jije ahoˈobëhe 7 jabesi bëhoho ekaresiae 7 jabumë muebejëvobe vaˈarue anerae jioˈamajëjo. O iro gije 7 jabesi bëhoho ë ekaresia 7-ho jiobe vaˈajëjo.

2

Iesuhu Ephesus amore raromarue ekaresia jabesi örire nugöˈöjade jöhoje.

1 Röhu Ephesus amore raromarue ekaresia jabuˈo hiromo muebejëvaje anera hesi öroro ave jöho jajivonego ekaresiae ahoˈo heˈirarëjo. Jajivoromo uënëjo: Nörö böröme namiromo jije 7 övo mare maˈenoˈamëˈe iro gije 7 jabesi ririre hi juvaje aho nöröro jöe majëhiˈirögoro ëˈajëjo. Uënëjo: Nöröro uvajëjo:

2 Jemesi muoho iae na gëvajëjo. Iˈuˈe mu masijoho uˈurume vaeˈego gëvajëjo. O sisë aribövioho jemëro bogo ma-nunëremuoho gëˈi ahëvoˈego gëvajëjo. Aëro jemë sarerëmiromo uëvare höjo: No apostle javuajë uëvaroho jemëro jabesi muoho mevoromo gëvarije höjo jabumë bogo apostle maehu jëvamu.

3 Uˈurume vaejëˈe jëvajëjo. Nasi jöëni vavaeni böröme baejëˈe jëvajëjo röhu bogo uˈuvëvëˈe höjo.

4 Ëhi jëvohijajo röhu avehuremu gëˈihöromo na bijönegajëjo. Rabëni jemë aevoˈi rajehi avohoˈego gënövodëhioho avevejöˈoho bogo ëhioho ëˈego gëvajëjo.

5 Urimo dë vövöbajoˈe ahoˈo rajehinövarijoho avevejöˈoho uˈuhëhanovajoho ëho uehorovoromo sisëho vuonugoˈi huotorovoromo urimo ëˈonövarijëhi ëhi ëˈonövorëjo. Bogo ëhi ëˈëˈoho naro öˈoromo jemesi iro gijoho roriˈo bavaˈejöjo. Bogo huotorovoromo avoho rajehijëˈoho iae na ëhi ëˈejöjo.

6 Iae ëhi höjo röhu aviëhi ëˈarujoho iae mae höjo. Nicolausare ijore ijore jijiharue aribövi jabesi mu sisë naehu bijönimajëhi jemëˈo ëhi gemuoho bijönimaruje höjo.

7 Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho nasi Aru'ahehu
ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo.
Ae rahu biririvoromo mu sisë ruahö'öjamu gavë'oho Iesu
naro ja ua'ejöjo a i'ovëvo'iröhe ije God-are mure namijaje
hesi bajoho i'iranego. Ahia mino'ëjo.

Iesuhu Smyrna amore raromarue ekaresia jabesi örire nugö'öjade jöhoje.

8 O Smyrna amore raromarue ekaresia jabu'o hiromo
muebejëvaje anera hesi öroro ave jöho jajivonego ekaresiae
aho'o he'irarëjo. Jajivoromo uënëjo: Aevo'i jiadoho ijo
tugoho'i jioröhe aho guomadoho röhu maho i'ovade aho
nöröro jöe majëhi'irögoro ë'ajëjo. Nöröro uvajëjo:
9 Jemesi huë vavaenoho iae na gëvajëjo. Jemë ave sa'a
hesi mae sisë bogojëvajohu'o gëvajëjo. Röhu dë vövöbajo'o
uhure bövi mae baejë'e jëvajëjo. Amo jemë agëvarue aribövi
jabesi jö sisëho ëhu'o gavajëjo. Jaburo uvarue höjo: No Jew
raje javuajëjo röhu Jew rajehu God-are aribövi jiaruëhioho
jabumë bogo ëhioho jio'i Satan-are aribövie jioruomajëjo.
10 Jemë vi'ehe huë vavaene bae'ië'arujoho nadi
juhuonivorëjo. Gahëjo. Iae Satan-ro ae uë'a'ajëjo
jaburo jemë ae gö gö savoji gagore ba'amëvego
huro jemesi dëho bijioho gëröhëro. Ëhi'o'iramu huë
vavaene baebe va'ojuvo majae ma-bisemu barë'iramu
barëjëho'ajëjo. Röhu biririvemu biririvamu vuovëvë'iroho
ioro'ioremu raromo'irarije suvuoroho naro bojëmi'ejöjo
ruahö'öjarijohuni.
11 Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho nasi
Aru'ahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho
uehorovonëjo.
Ae rahu biririvoromo mu sisë ruahö'öjë'oho sinoho
guomavo'iramu ijonöho aru'ahoho bogo guomavoromo
sisëroho va'i maro hi'a'anuëjo. Ahia mino'ëjo.

Iesuhu Pergamum amore raromarue ekaresia jabesi örire nugö'öjade jöhoje.

12 O Pergamum amore raromarue ekaresia jabu'o hiromo
muebejëvaje anera hesi öroro jajivonego ekaresiae aho'o
he'irarëjo. Jajivoromo uënëjo: Kaejö ëge anie ruë jio vië jië'e
anio ma-ma'e jö'ore jië'e aho nöröro jöe majëhi'ië'ajëjo.
13 Vaevë'e diehi jië'e amore raromarujoho iae na gëvajëjo.
Satan hu ë amore a böröme vaeromo muebejëvaje höjo. Ëhi
höjo röhu nasi ekaresia aribövioho jemëro biririvoromo nasi
ihoho ma'enaruje höjo. Urimë'i Antipas-ro nasi jöho mae
majëhijamu hegorovo ë Satan-hu hijajire raromarue amo

rajohuro hu anamu guomade höjo. Guomamu röhu jemëhu nasi örire mae uehorovevarijoho bogo vuonugarije höjo.

14 Ëhi höjo röhu avehuremu bogo maehu jioʹi sisë höjo. Jasi ekaresia aribövie göëro göëro Balaam-hu mu sisë vaejadëhi ëhi gemuoho vaejarue höjo. Ëhesi bëhoho urimëʹi Balaam-ro a börömo hesi ihe Balak röjahiromo uavade höjo: Jero ëhiʹoromo Israel rajoho sarerëminego sisëro revoʹirajo. Balaam-ro jö sisëho ëhi röjahijamu hegorovo rue a börömohuro ejahoromo Israel rajoho dinëmijamu jaburo God-are jöho ahoromo uvare höjo: Inöme gö gö aruʹahoʹe höromo rajahiromo mioho ë inömo inömohuni bahijëhoromo vituoho ueʹahoromo öëro jijihanovoruomade höjo. Balaam-ro ëhi jiëʹe mu sisëho röjahade höjo.

15 Balaam-hu mu sisë urimo röjëhijadëhi jaruvoho ëhi jiëʹe mu sisëho Nicolaus-ro röjëhijego ae gö jemesirire raromaruohuro hesi ijore ijore jijihoromo mu sisë vaejarue höjo. Mu sisë vaejego jemëro ma-raromoromo nunëremu gëvaruje höjo.

16 Ëhi jiëʹe mu sisë ma-nunëremu gëvarujoho vuonugoʹi ë mu sisëho ahëvohëjo. Bogo ahëvëʹoho naro ma-burëro öʹejöjo. Öʹoromo nasi jöʹore jiaje kaejöho baeromo ë sisë ariböviohuʹo muorovoʹejöjo.

17 Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javëʹoho nasi Aruʹahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo.

Ae rahu biririvoromo mu sisë ruahöʹöjamu gavëʹoho naro suvuore bojamiʹejöjo. Suvuoro hesi bëhoho urimëʹi God-are ariböviehu a rumoʹe saʹare jijihamu God-hu muebejëvoromo öʹidöre jiaje i iʹimëmijadëhi naro ja ëhi muebejavoromo gurihijëʹe öʹidöre jiaje ioho iʹimamiʹejöjo iʹiranego. Öʹidöre jiaje ioho iʹimamiromo ajivëʹe munëho bojamiʹejöjo. Ëmunë hesi döre iho iʹe jajivëʹe jioʹaʹajëjo. Ëihoho jasi sivue gaʹaʹanuëjo. A göho bogajo. Ahia minoʹëjo.

Iesuhu Thyatira amore raromarue ekaresia jabesi örire nugöʹöjade jöhoje.

18 O Thyatira amore raromarue ekaresia jabuʹo hiromo muebejëvaje anera hesi öroro jajivonego ekaresiae ahoʹo heʹirarëjo. Jajivoromo uënëjo: God-are Harihe nunire vënehu höduvanovoromo hörure ajani vënehu ravoromo ajivanovaje aho nöröro jöe majëhiʹiëʹajëjo.

19 Iae na gavajoho jemë mu mae vaejaruje höjo. Jemë naʹo a ioroʹiorohuʹo rajahuiromo na mae uehorovevoromo nasi muoho vaejehoromo muoho uʹurume vaejëʹi biririvaruje

höjo. Urimoho mu mae ma-bisemu vaejarijoho jaruvoho
börömo bëhe vaejaruje höjo.
20 Iae ëhi gavajëjo röhu avehuremu gë'ihöromo na
bijönegajëjo. Magonahe gemu Jezebel-hu urimë'i hiromo
mu sisë barovadëhi magonahe gemuëro jemë'o hiromo mu
sisëho ëhi gemuoho barovaje höjo. Mu sisëho barovego
jemëro bogo aho'i ma-nunëremu gavaruje höjo. Ma-
nunëremu gavego ë magonahohuro jemë'o hiromo sar-
erëmiromo uëvaje höjo: Na jö God-aro baeromo majëhijaje
magonahe jevajëromo Iesu nasi mu vaejeharue aribövioho
sareri sareri'e jöho röjëhiromo uëvaje höjo: A'o mago-
naho'o ëma sihamirovë'oho iae mae höjo. O inöme gö gö
aru'aho'e jio'amajëromo jabumëni bahijëhare mi ue'ahë'oho
iae mae höjo. Ëhi jië'e sareri'e jöho majëhijego nasi aribövi
ioro'iorohuro uvarue höjo: Hesi jöho mae höromo ejaharue
höjo.
21 Ëhi ë'ë'e höjo röhu Iesu naro bogo burëroho i'uoho bo-
jami'i ma-muebejë'e jevajëjo huro uehoro sisëho vuonugo'i
uehoro mae baeröhego. Röhu önö'e mu sisë röjëhijajoho
vuonugo'iröhoho bijönimajëjo.
22 Bijönimë'ego ëhuni iae Iesu naro i'ue mana bo-
jami'iramu guomo guome baeromo röhoremu raromo'ajëjo.
Raromo'iramu ë magonahohu'o önö'e jijihaje aribövioho
jabu'o ëhi vi'ehe böröme bae'a'aruëjo. Jabumë ë magonaho
hesi jö ejaho'i bogo vuonugë'oho ëhi jië'e vi'ehi börömoho
bojëmi'ejöjo.
23 O ë magonaho hesi ijore ijore jijiharue aboji harihu'oho
Iesu naro muo'amo'iramu vuovëvo'ajëjo. Vuovëvo'iramu
gagorovo ekaresiae aho'obëhe amo göre göre uvobe
va'oruomo'ajëjo: Nöröro ae aho'obëhe nosi simanoho dë
vövöbajo'oho mevavuo barëjaje höjo gö'i mae o sisë javuego.
Mevavuo göromo nosi mu diehi vaejarue hesi manaho ëhi
bojamui'ajëjo. Ekaresiaëro ëhi uehorovoruomo'ajëjo.
24 Röhu Thyatira amo rajo a ioro'ioroho jemëro ë
magonaho hesi jö sisëho bogo ejaharuje höjo. O hesi
aribövіehu uëvaruoho: Satan-are uhu jö hesi bëhoho no
baejaroho jemë'o baerë uëvaruoho jemë bogo ejëharuje höjo.
Bogo ejëharujohuni ëhuni Iesu naro jemesi örire ave jöho
uë'ië'ajëjo. Jemë mu böröme baejë'ego ë hesi döroho muoho
bogo gö'oho bojëmi'ejöjo.
25 Röhu ë mu baejarijoho biririvoromo ma'enego Iesu na
ö'iröjo.
26 Ae rahu mu sisë ruahö'öromo biririvoromo nasi mu
ma'enobe va'ojuvo jasi maja barëjë'oho naro ja daruge
bojami'iramu sa'ae aho'o muebejëvo'anuëjo.

27 Saʹae gö gö muebejëvoromo aehu rama anoromo haho-
varuëhi jero ëhi haʹitoho baeromo vöröʹo muebejëvoʹanuëjo.
Naehu ëhiʹoromo saʹae gö gö muebejëvoʹirodego nasi
Vavuehu uevadëhi naro ja ëhi uaʹejöjo saʹae gö gö vöröʹo
muebejëvoʹiranego.
28 Naro ëhi uaromo sisonuʹe gavarue mujöru hesi ajoho
bojamiʹejöjo.
29 Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javëʹoho nasi
Aruʹahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho
uehorovonëjo. Ahia minoʹëjo.

3

Iesuhu Sardis amore raromarue ekaresia jabesi örire nugöʹöjade jöhoje.

1 O Sardis amore raromarue ekaresia jabuʹo hiromo
muebejëvaje anera hesi öroro jajivonego ekaresiae ahoʹo
heʹirarëjo. Böröme namiromo God-are Aruʹahe ahoʹobëhe
7 o jije ahoʹobëhe 7 baejëʹe aho nöröro jöe majëhiʹiëʹajëjo.
Jemëhu mu vaejarujoho iae na gavajëjo. Na gavajoho ae
ahoʹobëhe uvoruomaje höjo: Sardis ekaresiaho jemëro God-
are daruge baeromo mae raromaruje höjo. Jemesi jöho ëhi
atarue höjo. Röhu jemë bogo ëhioho jëvoʹi jemesi aruʹahoho
God-are darugo rumoʹëro jiëhëʹëro vuovëhëʹe höjo.
2 Ëhuni riʹö nune dadovohëjo. Vëni duorohoʹiëʹajoho mue-
beromo huego avoho ravoʹirajo. Duoroho barëjëhoʹajëjo. Na
gavajoho nasi A Börömoho God-ro uvaje höjo: Jemesi muoho
bogo maehu höjo.
3 Ëhuni Christian jö rabe majëhijamu hejarijoho avoʹavoho
uehorovoromo eromo uehoro sisëho vuonugohëjo. Bogo
riʹö nuni dadovoromo avoho uehorovëʹoho naro vajiohëro
öʹejöjo. Naehu öʹirode majaho bogo mae bogo gaʹaʹarujëjo.
4 Jemë ëhi jëvajëjo röhu jemesi Sardis amo raje ae gemu
gemu jabesi niögoho avoʹavoho muebejëʹëro vaʹinumoho
bogojëhajëjo. Ëaribövioho maëro jëvëʹëro ëhuni ajivëʹe
niögoho ioʹamoromo naʹo gemu mae jijihoʹaruëjo.
5 Ae rahu biririvoromo mu sisë ruahöʹöjëʹoho ajivëʹe
niögoho ëhi baʹamoʹanuëjo. O jasi ihoho mae raromemu
raromoʹiröhe aribövi jabesi surire jajivodoho na bogo
muʹuvahoʹejöjo. Bogo muʹuvahoʹi aʹi naro nasi Vavu hesi
nunire o anera jabesi nunire namiromo jasi ihoho ma-samae
majëhiromo uëʹejöjo: Ave aho nasi a maho höjo.
6 Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javëʹoho nasi Aruʹahehu
ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo.
Ahia minoʹëjo.

Iesuhu Philadelphia amore raromarue ekaresia jabesi örire nugöˈöjade jöhoje.

7 O Philadelphia amore raromarue ekaresia jabuˈo hiromo muebejëvaje anera hesi öroro jajivonego ekaresiae ahoˈo heˈirarëjo. Jajivoromo uënëjo: Bogo sisëho bogo sareriˈoho jioˈi ma-maëremu jiaje aho nöröro jöe majëhiˈiëˈajëjo. Davidhu böröme namiromo God-are öri ariˈere vaˈiröhe öroho muebejadëhi naro ëhi muebejaje höjo. Naehu öri jiovëˈiroho ae göehu tugohoˈiröhoho bogo eni höjo. O naehu tugohëˈiroho ae göehu jiovoˈiröhoho bogo eni höjo. Ëhi jiëˈe a börömoho Iesu naro jöe majëhiˈiëˈajëjo.

8 Jemëhu mu vaejarujoho iae na gëvajëjo. Hehëjo. Naro mu öroho jemëni jiovëhëˈe jevajëjo. Jiovëhëˈëro ae göehu tugohëhoˈiröhoho bogo eni höjo. Iae na gavajoho jemesi darugoho bogo bövioho jiëˈe jemëro nasi jöho ejehoromo nasi ihoho ae ahoˈo jabesi nunire huruoho majëhiromo uëvëˈe jëvajëjo: Iae no Iesuare aribövie javuajëjo.

9 Iae Satan-are ariböviohuro jemesi amore raromoromo uvoruomaje höjo: No Jew raje javuajëjo. Röhu Jew rajehu God-are aribövi jiaruëhioho jabumë bogo ëhioho God-are aribövioho jioˈi Satan-are aribövie jioruomajëjo. Röhu hehëjo. Naro jabumë ruahöˈöjëvoˈiramu jaburo öˈoromo jemesi hörunö ague aho raromoromo gëromo uvoruomoˈajëjo: Jemë Iesuhu rajëhaje aribövie jëvajëjo.

10 Nasi örohuni jemë uˈurume vaejëˈi biririvonövoˈirarijego uëvode höjo. Ëjöho jemëro maˈenëˈe jëvoˈego ëhuni naro jemë maˈenëgoˈejöjo. Maˈenëgoˈiramu huë vavaene saˈae dinöˈe dinöˈe rueromo ae ahoˈo jemesi dëre bijiohëˈiroho jemë mae riravoˈarujëjo.

11 Naehu rueˈirode majaho dunovajëjo. Ëhuni jemëhu baejarije mu maho nadi vuonugoˈi ma-avoho mueberëjo ëhuro aho bogo iosirëmiromo jemesi suvuoroho baejëhoˈiröhe höjo.

12 Ae rahu biririvoromo mu sisë ruahöˈöjëˈoho naro baejavoromo nasi A Böröme God-are osare bamavoˈiramu bönunöˈe bibivoromo namijanovoˈanuëjo bogo ijoho roriˈo vaˈiranëro. O nasi A Böröme God-are ihoho jasi sinore jajivahoˈejöjo ja hesiremu javoröhego. O nasi A Böröme God-are amo hesi ihoho sinore jajivahoˈejöjo. ËJerusalem amo iˈoho nasi A Böröme God-hu hijajire öˈidöre jioromo ruvebiˈiröhoho ë amo hesi ihoho uavajëjo. O nasi iho iˈohuˈo jasi sinore jajivahoˈejöjo.

13 Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javëˈoho nasi Aruˈahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo. Ahia minoˈëjo.

Iesuhu Laodicea amore raromarue ekaresia jabesi örire nugö'öjade jöhoje.

14 O Laodicea amore raromarue ekaresia jabu'o hiromo muebejëvaje anera hesi öroro jajivonego ekaresiae aho'o he'irarëjo. Jajivoromo uënëjo: Mae jövaje aho na jevë'ego God-are jöho maro maro huruoho majëhijaje aho na jevajëjo. God-hu bövi bise'o bamadoho uevamu avoho'amode aho Iesu naro jöe majëhi'ië'ajëjo.

15 Jemesi muoho iae na gëvajëjo. Jemë nanioho bogo nëgo avohaje höjo bogo bijönëgo avohaje höjo. Nëgo avoho'ibejajo o bijönëgo avoho'ibejajo na mae jevo'ibejajo.

16 Röhu bogo nëgo avoho'i bogo bijönëgo avoho'i uehore ma-ririre jëvajohuni ëhuni sabonö'e ijuhö'öjëvo'ejöjo.

17 Jemëro uvaruje höjo: Nosi sivue bövie bise'e eni javuajëjo. Marohë'e mae javuajëjo. Böviëni bise'ëniohо bogo vavaenoho baejarue höjo. Ëhi ataruje höjo. Röhu jemesi uhuroho bogo ëhioho jëvajëjo. Jemë vaevë'e huë vavaeni'e bövi bise'o rumo'e nuni sisë'e ma-sinëremu raromarujëjo. Ëhi jëvajoho ëho bogo gavarujëjo.

18 Ëhuni ave öri avoho röjëhi'ië'ajoho avoho herëjo. Nasi gold ma-mabëhe ajivë'oho nasiro imoromo jemesi ujuo-horego marohë'e mae jëvo'irajo. Ajivë'e niögoho nasiro imoromo io'amego sinëremu raromoromo a nunire javoji'e mu vaejarujoho tugohego mae jëvo'irajo. Nuni hesi osoho imoromo rue jemesi nuni maro buerovego jemesi simanoho ajivëvego avoho uehorovo'irarije höjo.

19 Röhu naehu huë baejëvaje aribövioho i'ue bojëmiromo avo'avoho röjëhijaje höjo sisëho vuonugo'i ma-avoho jijiho'irarijego. Ëhuni jemëro nimo avohoromo huotorovoromo uehoro maemu baerëjo.

20 Hehëjo. Naro osare ö'irögoro amonö namiromo jemesi ojore ano'anovajëjo. Ae rahu nasi huë heromo ojo jiovehë'oho naro rumo ö'oromo ja'o hiromo gemuoro ioho i'ejarëjo.

21 Ae rahu biririvoromo mu sisë ruahö'öjë'oho urimo naehu biririvoromo sisë ruahö'öromo ajiomoromo nasi Vavu hesi röho mare hu'o gemu mae hijë'ëro bövi bise'o mue-bejëvajëhi naro ëhi ja ua'iramu nasi röho mare ö'oromo na'o gemu mae hiromo na ajemiromo bövioho bise'oho muebe'amo'anuëjo.

22 Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho nasi Aru'ahehu ekaresia majëhibe rovaje jöho heromo avoho uehorovonëjo. Ahia mino'ëjo.

4

Öˈidöre raromoromo God rajahiruomaje jöhoje.

1 Ëhiˈamu naro gaˈi gavodeje öˈidöre vaˈarue ojoho jiovo
nugëˈe jiamu. Jiovo nugëˈe jiamu gagorovo hejode hëgöehu
uvanovaje urimo jö majehijade ahuro röhu maho ma-
darugoˈo jöe majehiromo uevavamu: Avehuro rojomego
ijonö mu diehi diehi jioˈiröhoho na röjahijöjo.
2 Ëhi uevamu hejëˈi God-are Aruˈahohuro na avohevoromo
simanoho huotoveho barëjamu gavëˈi naro öˈidöre muoho
garomo gavodeje a börömehu hijaje röhoho öˈidöre jiamu.
Ëhi jioˈego ae gemu ë hihijo.
3 Hiˈego munë mabëhe gö gö kavuëˈe ajivëˈe jioˈamoromo
jinojinoˈiraeˈamajëhi hesi nu anoˈoho ëhi jinojinoˈiraehijo.
Röhu nuogëro röhoho numohijo. Munëhu mabëhe rövajëhi
nuogohuro numoromo ëhi rövohijo.
4 Ëröho maho ririre jioˈi a duvahe ahoˈobëhe 24 ruë numë
gemu gemu röho mare raromo rovaˈoruomohijo. Ajivëˈe
niögoho ioˈamoruomëˈe a masijehu didiˈaruëhi jiëˈe bosöe
gold-ehu avohoˈamaroho simanore didiˈoruomëˈe ëhi raro-
mohijo.
5 Röhu ririre röhore baderivoˈego varuru vajeriˈe vaeˈi
hijavohijo. O ë röho ma hesi nuninö iro bunoˈiraeˈamadoho
ahoˈobëhe 7 kavuoˈamohijo. Ëiro jabesi bëhoho God-are
Aruˈahe ahoˈobëhe 7-hoje.
6 O röho ma hesi nuninöho jovo eˈu deri vaˈëne ajivo
avohëˈe börömo böröme jiohijo.
O röhoho ririre jioˈi God rajahijarue maje 4-ho ioni göre
ioni göre dejonö nuninö ëhi riravo rovaˈoruomohijo. Nu
anoˈe ruë numë ma-nunemu jioruehijo.
7 Ëmajoho göho lion vaˈëne jioˈi göho cow anoˈe harihu
vaˈëne jioˈi göho ma-a nu anoˈo vaˈëne jioˈi göho buruhehu
hetejego gavaruëhi hesi nu anoˈoho ëhi jiohijo.
8 God rajahijarue maje 4-ho gemu gemu vivoje ahoˈobëhe 6
6 jioˈamohijo. Jabesi vivoju uhohuˈo dönöhuˈo sino hahoˈoho
ahoˈo ma-nunemu jioˈamohijo. Röhu majae vahie sisone
bogo vuonugëˈe ma-jöe iemu ioromo uvarueje:

Bada God maemu maemu maemu jioˈi daruge ahoˈobëhe
hesirohemu höjo.

Mamiˈe jiobe rovadoho jaruvo jiajoho röhu ijonö jioˈiröhoho
höjo.

9 God rajahijarue majohuro God ëhi ma-mabëhe rajahiromo
jöho iarueje röho mare hiromo ioroˈioremu hibe vaˈaje a hesi
ihoho dö maro jiorö hego.

10 Ëmaje 4-ehu ëhi rajahiromo jö ië'iroho rue a duvahoho
aho'obëhe 24 jaburo röho mare hijaje a hesi nuninö ague
aho raromoromo hesi örire rajahijarueje hu ioro'ioremu
hibe va'aje jië'ego. Rajahiromo jabesi a masijehu simanore
didi'arue bosöho God-hu hijaje nuninö rideho bahijarueje.
Bahiromo uavarueje:
11 Nosi Bada God jero bövie bise'e bamane höjo.
Jero nimoromo avohë'ëro jio'amajëjo.
Ëhuro ja mae javë'ego iho böröme aje aho'o daruge aho'o jasi
gemu höjo.

5

Huhohë'e sure God-are Sheep Harihe Iesu gemuehu jiovo varijëne jöhoje.

1 Ëhi'amu gavodeje röho mare hiromo muebejavuaje aho
God-ro hesi övo mahuro huhohë'e suroho ma'enë'e jiamu.
Ësuroho ruë jajivo vië jajivoromo huhohoromo sivaëro aho'o
7 ëmino'e suroho badihi taemo'amë'e jiohijo.
2 O gavodeje darugo'e anerahuro ma-darugo'o uvamu:
Rahu a böröme javë'oho badihi taemo'amade sivaho
goho'amoromo suri jiovo'iranoho eni javajëjo.
3 Ëhi uvamu röhu ö'idöre sa'are sa'a uhure ëhi jië'e a
börömoho nahoromo bogo mae bogo birohareje huhu ë suri
jiovoromo adaho'iröhoho.
4 Ëhi jië'e aho bogo birohamu ëhuni na sisë maro nivodeje.
5 Nivamu a duvahe gemuëro uevadeje: Nadi nivo'i ave
jöho hejëjo. A böröme gemu iae eni jiajëjo. Lion-hu
mi ioro'ioro iosirëmiromo darugo'e jiajëhi huro Judah rajo
ioro'ioroho ëhi iosirëmiromo darugo ma'e höjo. David
urimo hinövade a hesi ujo böröme höjo. Ëahuro sisëho
ruahö'öjë'ëro sivae 7 goho'amoromo suri jiovë'oho hu eni
höjo.
6 Eni höjamu hejë'i gavodeje Sheep Harihoho namijamu.
Mami'e aëro anamu guomë'ëro sinore batato'e jië'e ëhi
namijamu. A duvahoho ruë numë riravo rova'ego God
rajahijarue maje 4-ho ruë numë riravo rova'ego ë Sheep
Harihoho riri mare God-are röho ma hesi ririre nami-
hijo. ËSheep-oho dane aho'obëhe 7 o nune aho'obëhe 7
ëhi jio'amohijo. Ënune aho'obëhe 7 jabesi bëhoho God-are
Aru'ahe 7 sa'ae dinö'e dinö'e rëmö'öjadohoje.
7 Amo ë Sheep Harihohuro rueromo röho mare hijaje aho
God hesi övo mare jiaje suroho baehijo.
8 Suroho bae'ego God rajahijarue maje 4-ho a duvahe
aho'obëhe 24-ho jaburo Sheep Harihu hesi nuninö sa'are

ague aho raromohijo. Jabumë gemu gemu gita övore ujuohë'e gold'e ramare ridi'e buejarue vëni u'oho ujuohë'e jiohijo. Ridi'e buejarue vëni u'i hesi bëhoho God-are aribövіehu hesi örire atarue jö'o ögohoje. Gita'o ramare vëni u'ohu'o ujuohë'e ague aho raromoromo

9 jö i'oho ioromo uaruomohijo:
Ja maëremu javë'ëro ëhuni suri baeromo siva goho'amë'oho eni javajëjo.
Aëro anagamu jasi köho otehoromo guomane höjo. Guomoromo ëhuro ae ajëmijane höjo.
Agane gö gö huë gö gö sine gö gö sa'ae dinö'e dinö'e sisë'i raromaroho
jero guomoromo ëhuro imëvoromo baejëvoromo God-arinö rëmane höjo.
10 God-arinö rëmoromo jabesi ihoho döro bamëhamu
ëhuro jabumë masije riravoromo priest muoho baejare höjo
nosi A Böröme God hesi muoho vaenövoröhëni.
Priest muoho baejë'ëro ijonö masije vaeromo
sa'are ae muebejëvoruomo'ajëjo.

11 Ëhi uaruomamu naro garomo hejodeje anerae aho'obëhe mae bogo adaho varijënoho uvoruomamu. God-are röho maho o God rajahijarue majoho o a duvahoho ëho ririro jio'amo'i ë aneraho aho'obëhe ruë numë raromo rova'oruomohijo.

12 Raromo rova'oromo ma-darugo'o uvoruomohijo:
Anamu guomade Sheep-oho mae höjo.
Ëhu'ëro darugo maho inömo inöme aho'o uehoro maho vörö maho
iho maho aji maho ma-hesiro gemu höjo.
Noro hu gemu rajahi'ejarëjo.

13 Ëhi uvoruomamu hegorovo hejodeje God-hu bamade bövie bise'e ö'idöre sa'are sa'a uhure jovo gagore raromaruoho ëho jaburo aho'obëhe uvoruomavamu:
God röho mare hijaje ahu'o Sheep Harihohu'o
iho maho aji maho darugo maho ma-jabesiro gemu höjo.
Ëhi jiemu jiobe va'ië'ego jabumë gemu rajëhiemu rajëhinövo'ejarëjo.

14 Ëhi uvoruomamu hegorovo rue God rajahijarue maje 4-ho jaburo uvoruomohijo: Ëjöho iae mae-ëjo. O a duvahoho jaburo sa'are ague aho raromoromo God'o Sheep Harihohu'o rajëhiruomohijo. jöhoje.

6

Suri badihi taemë'e siva dadovobe va'ade

1 Ëhiˈoruomamu gagorovo gavodeje surire sivae 7 badi-
hijaroho gemu Sheep Harihohuro aevoromo gohamu. Go-
hamu evare hejodeje God rajahijarue maje 4-ho röhu
gemuëro varurehu anajëhi ëhi uvavamu: Rovëjo.
2 Rovëjamu hegorovo gaˈi gavodeje sino ajivëˈe horse
jiamu. Röhu ë horse hesi döre hijade aho pevae maˈenohijo.
Mamiˈe muorovoromo ruahöˈöjëˈego bosö mabëhoho hesi
simanore didiˈahohijo. Didiˈahoˈego vaˈohijo muorovoromo
huro muorove ahoˈo ruahöˈöˈamoˈiröhëni.
3 Ëhiˈego Sheep Harihehu urimo surire sivae gemu go-
hadoho röhu number 2-oho gohohijo. Jiovamu evare
hejodeje God rajahijaje majo göhuro uvavamu: Rovëjo.
4 Rovëˈego ae sino kavuo avohëˈe horse-re ruehijo.
Rueromo vöröe bojamiˈego baehijo ëhuro saˈae gö gö
huë mae baerovarue muoho ijumëhego ae göëro göho
muoˈamoˈiröhego. Ëhi ëˈiröhego muorovarue kaejö ëgoho
hesi örire bojamihijo.
5 Ëhiˈego Sheep Harihehu urimo surire sivae niöˈi go-
hadoho röhu number 3-oho gohohijo. Gohamu evare
hejodeje God rajahijaje majo göhuro uvavamu: Rovëjo.
Rovëjamu naro gaˈi gavodeje ae rövëˈe horse-re hiromo
iˈu gavarue inömoho baejëˈe rovamu saˈa hesi iruno'oho
gaˈiröhëro iˈue dimino'e jiego.
6 Ae rövëˈe horse-re hiromo iˈu gavarue inömoho baejëˈe
rovamu gagoro hejodeje God rajahijarue majo jabesi ririre
jioromo aëro jövanovoromo sino rövëˈe horse-re rovade
a hesi örire uavavamu: Jero saˈa iruno'e ijumoˈanuëjo.
Ijumoˈiramu iruno'oho sisërëromo bogojianovoˈajëjo.
Ioho bogojianovoˈiramu ëhuro hesi manaho ajiomoˈajëjo.
Ajiomoˈiramu aehu i imoˈiëˈiroho majae gemu hesi mu
vaejare manaho buˈö barëromo ëhuro majae gemu hesi
iruno'o maho o majae niöˈi gemu hesi iruno'o sisëho
ujuohoˈaruëjo. Suvuoroho ëmino'e ajiomoˈajëjo. Röhu jaehu
iruno'o ijumëˈoho olive ijo bajohuˈo grape öˈi bajohuˈo
bogave ijumoˈiranëjo.
7 Ëhiˈego Sheep Harihehu urimo surire sivae niöˈi gemu
gohadoho röhu number 4-ho gohohijo. Gohamu evare
hejodeje God rajahijaje majo göhuro uvavamu: Rovëjo.
8 Rovëjamu hegorovo gaˈi gavodeje ae sino jioˈajivëˈe
horse-re rovamu. Jioˈajivëˈe horse-re rovade a hesi ihoho A
Vuovëvoˈiröhe Aho jiadeje. O ae gö hesi ijore ruehijo. Hesi
ihoho Vuovëˈe Aribövi Raromarue Öri ariˈoho jiadeje. Jabu
niöˈi vöröe bojëmiˈego baehijo saˈae ahoˈobëhe tariojego ëhi
niöˈi ëhi niöˈi jiego jaburo gemu baeröhëni. Gemu baeromo
ijumëvego göëro göhuˈo muorovoromo vuovoröhego. Ie

barëromo vuovoröhego. Guomo guomo sisë baeromo vuovoröhego. Jeˈo miëro umijego vuovoröhego.

9 Ëhiˈego Sheep Harihohuro urimo surire sivae 4 gohadoho röhu number 5-ho gohohijo. Gohamu evare gavodeje vuovëvëˈe a jabesi aruˈahoho God-ni suvuoro bahijarue maratu bëhire saˈare raromamu. Ëraromare hesi bëhoho urimoho ë aribövioho God-are jöho uehorovoromo biririvoromo majëhinövareje. God-are jöho biririvoromo majëhijamu gagorovo aëro muoˈamamu vuovëvadeje. Muoˈamamu vuovëvëˈëro ëhuˈëro jabesi aruˈahoho ë raromohijo.

10 Raromoromo ma-darugoˈo uvoruomohijo: O asëˈe Bada ja darugo eni jëˈe ae javajëjo. Ja mu sisëho bogo vaejanue o sareriˈe jöho bogo jövanue a ma-maemu javajëjo. Röhu ë saˈare raromarue aribövioho no bijuëmavuare höjo. Ëhuni ja majae diminoˈe ma-nunëremuoho gëbe vaˈoromo evare ë jabesi mu sisëho mevo gëromo iˈuoho mana bojëminëjo.

11 Iˈuoho mana bojëminëjamu ajivëˈe niögu ëgoho ë aribövioho suvuorëmiˈego ujuohoruomohijo. Ujuohoromo hejareje uëvavamu: Majae ma-bisemu ëgoˈo nuhanovorëjo hujeji jemë muoˈamëvarëhi jemëˈo nasi mu vaejarue ö mueno'o aehu muoˈamego vuovoröhe aribövi ioroˈioroho rue barëjego evare iˈuoho mana bojëmiˈirode höjo.

12 Ëhiˈego Sheep Harihehu urimo surire sivae övo gö mine gohadoho röhu number 6-ho gohohijo. Gohamu evare gavodeje saˈaho börömo böröme hijiohijiovamu. Saˈaho hijiohijiovoˈego niögu sisë rövëˈe jiajëhi maja nunohuro ëhi rövoˈego manaerohuro kö vaˈëne kavuohijo.

13 Manaerohuro kavuoˈego buru börömehu rueromo meso hijiovego meso böso iˈehu rireromo ruvebijajëhi jiji mujöruˈohuro ëhi saˈare rireromo ruvebihijo.

14 Rireromo ruvebiˈego aehu suri huhohego bogo gavaruëhi öˈidöhuro ëhi arorovoromo sisërë vaˈohijo. Dahore ahoˈobëhe o saˈa dirö dirö'e jovore jioˈamajoho ahoˈobëhe arua anumiae vaˈohijo.

15 Arua anumiae vaˈego saˈare a masijo masijoho a duvaho ioroˈioroho muorovo a masijoho inömo marohëˈe aribövioho darugoˈe aribövioho a jabesi muemu vaejarue aribövioho jabesi nimoro mu vaejarue aribövioho ëhi ae ahoˈo huruomo vaˈoromo juju gagore dahorure munë burure gurihirovo barëhijo.

16 Gurihirovo barëromo uvoruomohijo: Dahoroho munëho jemëro ahoromo urahahuego ëhuro röho mare börömo hijaje ae God bogo göˈirajo. O Sheep Harihu hesi vöröho no bogo baejavuoˈirajo.

17 Ëhesi bëhoho vörö majaho rovë'e höjo. Raro ë vöröho
uraho nami'a'ajëjo.

7

God-hu hesi aribövie 144,000 avoho muebejëvade jöhoje.

1 Ëhi'amu gavodeje anerae 4 riravamu. Sa'ae aho'o dinö'e
dinö'e jiajoho ririre jio'i jabumë aruhiae anumiae aruae
aviae riravo rova'ohijo. Riravo rova'oromo anerae gemuëro
gemuëro burehu rovajoho gemu gemu tugohohijo buroho
bogo rueromo sa'aho jovoho ijoho huosihoröhego.
2 Buroho ëhi tugohamu gagorovo na gavodeje anerae
göëro aruhe maja rojomajire jioromo rojomamu. Rojo-
moromo God darugo'ehu hijaje hesi jajivarue inömoho hesi
övëro baejë'e ruehijo ëhuro God-are aribövi jabesi sinore
taemëhego jaji'e jio'amo'iröhego. Rueromo ma-darugo'o
uvohijo rue anerae 4-ho jaburo hejöro mami'e sa'a'o sö
jovo'o ijumo'iröhe vöröho God-aro baeruomë'ëro.
3 Uvoromo uvohijo: Jemëro sa'aho jovoho ijoho nadi
vejö'oho ijumo'amohëjo. Hujeji God-are mu vaejarue
aribövi jabesi varijore God-are soroho jajivëhego evare
jemëro ë jajoho garomo uvo'irarijego: God-ro tugohë'e
höromo jemëro jabumë bogo ijumëvo'i öri ari'ohemu
ijumo'irarije höjo.
4 Ëhi uvavamu hejë'i hejodeje aëro uevamu: God-are soru
varijore baejare aho 144,000 ëmino'e höjo. Israel hesi agane
12 aho'obëhe baebe va'ë'e höjo.
5 Judah'o hesi ujoho 12,000. Reuben hesiroho 12,000. Gad
hesiroho 12,000.
6 Asher hesiroho 12,000. Naphtali hesiroho 12,000. Man-
asseh hesiroho 12,000.
7 Simeon hesiroho 12,000. Levi hesiroho 12,000. Issachar
hesiroho 12,000.
8 Zebulun hesiroho 12,000. Joseph hesiroho 12,000. Ben-
jamin hesiroho 12,000. Ëaribövioho 144,000 jaburo God-are
soroho baeruomade höjo.

God-are aribövie ae aho'obëhe riravoruomade jöhoje.

9 Ëhi'amu naro ga'i gavodeje ae aho'obëhe mae riravamu.
Bogo adaho varijënoho jiohijo. Sa'ae dinö'e dinö'e agane
gö gö sine gö gö huë gö gö aribövioho ajivë'e niögu ëgoho
io'amë'e juva hanoho ujuohë'e God-are röho ma hesi nuninö
Sheep Harihu hesi nuninö riravohijo.
10 Riravoromo ma-darugo'o uvoruomohijo: God röho
mare hiromo muebejavuajohu'o Sheep Harihohu'o jaburo
niö'iro mabëhe ajamuiromo manö babamavuë'e höjo.

11 Ëhi uvoruomamu God-are röho maho riri mare jioˈi God
rajahijarue maje 4-ho ruë numë riravo rovaˈi röhu majo
jabesi dejonö a duvahoho ruë numë raromo rovaˈi röhu a
duvaho jabesi dejonö ë aneraho ahoˈobëhe ruë numë riravo
rovaˈohijo. Ëhi riravoromo röho ma hesi riröre ague aho
raromoromo God rajahiruomohijo.
12 Rajahiromo uvoruomohijo: Aveho iae mae-ëjo. Aji
maho uehoro maho iho maho darugo maho vörö maho nosi
Böröme God-aremu jiajoho ëhi ma-jiemu jiobe vaˈaˈajëjo.
Ma-jiemu jiobe vaˈiëˈego noro hu gemu rajahiromo huë
mabëhe uanövoˈejarëjo. Iae mae-ëjo.
13 A duvahe 24-ho röhu gemuëro riˈöromo na uehijo:
Ëajivëˈe niögu ëgo ioˈamëˈe aribövioho rahumë jioruomajëjo.
Dinöˈe jioromo rueruomade höjo.
14 Rueruomade höjamu naro uavodeje: Na bogo gavajëjo.
Jasi jero gavanuëjo. Jasi jero gavanuëˈego rue a duvahohuro
uehijo: Ëajivëˈe niögu ioˈamëˈe aribövioho ëho bogo
vuovëvëˈe saˈare raromamu evare Iesu bijönimarue
aribövioho uro jabesi örire huë vavaene börömo bëhe
bojëmamu baeruomade höjo. Baeromo röhu iae mae
rueruomade höjo. Jabumëro God-are Sheep Harihu
hesi köhuro jabesi niögoho uˈoruomamu jabesi sisëho
barëjëhëˈëro niögoho ma-ajemu jëhoˈamajëjo.
15 Ëhuˈëro jëˈëro jabumë God-hu hijaje röho ma ë hesi nun-
inö riravoromo hesi osare vahie majae ma-hesi muohemu
vaemu vaejahoruomaje höjo. Vaejahoˈiramu röho mare
hijaje ahuro jabuˈo gemu mae hiromo mu sisëho raboho
tugohëhoˈiramu munë bururo raromanovoruomoˈajëjo.
16 Munë bururo raromanovoruomoˈiramu ijonöho
vadunoho bogo hömëvonövoˈajëjo. Huëho bogo
girihëvonövoˈajëjo. Majaho bövioho biseˈoho bogo
ravëvoˈiramu sinoroho vörö'iraeromo birebirëgonövoˈajëjo.
17 Rabëni hesi bëhoho God-are Sheep Harihe röho ma hesi
ririre hijaje ahuro ë aribövioho hesi Sheep ömoˈömego
gagovëvoromo muebejëvonövoˈajëjo. Muebejëvoromo
sö ujuohoromo a iˈovëvoˈiröhe jovore ë vaˈonövoˈajëjo.
Ëhiˈoˈiramu God-ro jabesi nuni jovoho miorëhoˈiramu jabesi
huë vavaenoho ahoˈobëhe barëˈajëjo.

8

Suri badihi taemoˈamare sivae 6 gohobe rovadoho ijo tugohoˈi number 7-ho gohade jöhoje.

1 Ëhiˈego Sheep Harihehu urimo surire sivae övo gö mine
övo göre gemu gohadoho röhu ijo tugohoˈi number 7-ho

gohohijo. Gohoˈego evare öˈidöho jörumoraebe vaˈojuvo half hour rabuˈe barëjadeje.

2 Ëhiˈamu evare anerae 7 God-are nuninö riravaruoho naro gëvodeje. Riravoromo hëgöe ahoˈobëhe 7 bojëmiˈego gemu gemu ujuohohijo.

3 Ujuohoˈego anerae göëro goldˈe hevöho baeromo ruehijo ose ë bamoromo vënëro buejego ridiˈe vëni uˈohuro God-ni ajiomoröhego. Hevöho baeromo God-ni suvuoro vënehu buejarue maratue gold-ehu avohare ë hesi bëhire rueromo ë namihijo. Namiˈego aëro ose ahoˈobëhe bojamihijo huro God-hu hijajire nuninörire maratuore ë bamoromo buejego God-are aribövioھuro ëninamijego ëninamaruohuˈo ridohuˈo gemuoro havoromo God-arire ajiomoröhego.

4 Osoho bojamiˈego anerahuro övëro maˈenoˈego God-are aribövіehu ëninamaruohuˈo ridohuˈo gemuoro havoromo God-arire ajiomohijo.

5 Ëhiˈego anerahuro ridiˈe hevöho baeromo God-ni suvuoro vënehu buejarue maratu döre ravëˈe vënoho aegoromo irijiomoˈego vënoho suovoromo ioˈamoˈego saˈare rireromo abuehijo. Rireromo abueˈego baderivoromo vajeri varuruˈe vaeromo saˈaho hijiohijiovohijo.

Aneraehu hëgö huobe rovare jöhoje.

6 Ëhiˈego rue anerae ahoˈobëhe 7-ho hëgöe gemu gemu ujuohëˈëro huoˈi jöˈore bamohijo.

7 Jöˈore bamoromo anerae number 1-ohuro hëgöho huohijo. Hëgöho huoˈego ënëro direjohijëˈe masijohuˈo vëniˈo köˈo buarohëˈoho otehöˈöˈego öˈidöre jioromo saˈare rireromo abuehijo. Rireromo abueˈego saˈae ahoˈo ije ahoˈo niöˈi gemu tariojaroho gemu öˈidöre jioromo rireromo abuejade vënohuro ravo barëhijo. O garasi rude rövëˈe mamaho ahoˈobëhe ravo barëhijo.

8-9 Ëhiˈego anerae gemuehu hëgö huadoho röhu number 2-ohuro hëgöho huohijo. Hëgöho huoˈego evare dahoru böröme vënehu ravanovëˈohuro ahoromo sö jovo eˈure abuehijo. Abueˈego sö jove ahoˈo jovo mie ahoˈo boat ahoˈo niöˈi gemu tariojaroho jovëro diröˈe gemu köraehijo jovo mie ë diröˈe gemuore vuovohijo boat ë diröˈe gemuore dadorovoˈamohijo. Röhu diröˈe niöˈi bogo.

10 Ëhiˈego anerae niöˈiehu hëgö huaroho röhu number 3-ohuro hëgöho huohijo. Hëgöho huoˈego jiji böröme öˈidöre jioromo vënëro ravanovëˈe beˈabuehijo. Beˈabueromo rovaˈoˈamëˈe jove ahoˈobëhe saˈa gagore rojomoˈamaje jove ahoˈobëhe niöˈi gemu tariojaroho diröˈe gemu taemohijo.

11 Taemamu jovoho ajuovadeje jiji hesi ihoho Ajuoˈëro
jiëˈëro. Ajuovoˈego ae ahoˈobëhe ë jovoho ueˈahoromo
ajuomoˈamoromo vuovohijo.
12 Ëhiˈego anerae ahoˈobëhe niöˈi gemuehu hëgö huaroho
röhu number 4-huro hëgöho huohijo. Hëgöho huoˈego
majae manaere jiji mujöruˈe haˈose ahoˈobëhe niöˈi gemu
tariojaroho gemu sisërëhijo. Sisërëromo ramoramovohijo.
Ramoramovëˈëro ëhuˈëro majaehu sisonuˈe jeniˈe majaˈe
ajivoˈiröhe majae bamoˈiröhoho niöˈi gemu tariojaroho
gemu bogo ajivoˈi ramoramovohijo. O manaerehu jiji
mujöruˈehu vahiˈe ajivoˈiröhe majae niöˈi gemu tariojaroho
gemu bogo ajivoˈi ramoramovohijo.
13 Ëhiˈamu naro gaˈirögoro ëˈamu gavëˈi evare hejodeje
buruhohuro döre biojëˈi uvavamu: O vaevëˈe vaevëˈëjo.
Saˈare raromaruje aribövioho anera ioroˈioroho niöˈi gemu
jaburo hëgöho huobe vaˈiramu jemë sisërëjëvoˈajëjo.

9

1 Ëhiˈego anerae ëhi niöˈi ëhi niöˈiehu hëgö huaroho röhu
number 5-huro huohijo. Huamu gavode jijoho öˈidöre
jioromo saˈare beˈabuejëˈe jiamu gagorovo gavodeje gua
gago ëgobövi ma ë hesi ojo jiovarue key-oho aëro jiji hesi
örire bojamiˈego baejamu.
2 Gua hesi ojo jiovarue key-oho baenugoromo gago ëgobövi
hesi ojoho jiovohijo. Jiovoˈego vëni börömo böröme gua
gagore jioromo uˈivoromo rojomohijo. Rojomoromo majaho
tugohoˈego öri ariˈoho ahoˈobëhe ramoramovohijo.
3 Ramoramovoˈego guaeviguaevëro vëni uˈire jioromo
saˈare ruvebiruomohijo. Ruvebiromo ë guaeviguaeviohuro
nianiˈö hesi vörö vaˈënoho baejareje ae ijumoˈamoröhëni.
4 Vöröho baeromo röhu heruomadeje uëvavamu: Garasie
ije öˈe iruno'e resu resue rabe rabe saˈare jiajoho bo-
gave ijumoˈirarijëjo. God-are soru varijore bogojiëˈohemu
ijumëvorëjo.
5 Ijumëvëˈoho jabumë nadi muoˈamëvoˈirögoro nianiˈöehu
umijego viˈehëgaje ëhi jiëˈe viˈehoho manaere övo gö mine
bojëmibe vaˈorëjo. Ëhi uëhijo.
6 Ëhi uëvadëhi ë manaere övo gö mine hesi uhure ë
ijumëvëˈe aribövioho vuovoˈi nëgoˈëˈe. Vuovoˈi nëgoˈiramu
vuovoˈi öroho bogo biroho'ë'ö.
7 Röhu ë guaeviguaevi jabesi sino hahoˈoho
muorovoˈirögoro avohëhare horse-oho vaˈëne jioˈamohijo. O
jabesi simanore goldˈe bosö vaˈënoho didiˈëhoˈamëˈe jiohijo.
O jabesi nu anoˈoho a nosi nu anoˈo vaˈëne jioˈamohijo.

8 O jabesi simano uoho magonahe simano rudu'e jabesi
u jiajëhi ëhi jiohijo. O jabesi anoho vösö'e lion jabesi ano
va'ëne jiohijo.
9 Röhu aehu muorovo'irögoro biriri'e niögehu vinebi
tugohoromo io'amarue ëhi jië'e biriri'e niögoho vinebire
io'amë'e jiohijo. O vivojehu diohodiohovoromo huosihë'oho
ëho muorovo'i va'i horse-ehu maratu jagu ujuohoromo
darugo'o va'ego garahörö'e baejego hejaruëhi ëhi jiavohijo.
10 Röhu jabumë uho'e jio'amohijo. Jabesi uhoho vörö'e
niani'ö uho va'ëne jio'amohijo. Vöröho uhore jië'ëro ë
uhohuro manaere övo gö mine umibe va'ë'ö.
11 Röhu ë guaeviguaevi jabesi börömo vaeromo mue-
bejëvaje aho gua gago ëgobövi muebejaje anera sisëhoje.
Ëanera hesi ihoho Hebrew jöëro uvarueje: Abaddon-ajo. O
Greece jöëro uvarueje: Apollyon-ajo. Ëiho hesi bëhoho bövi
bise'o ijumo'amajohoje.
12 Guaeviguaevi rueruomade vavaeni'e muoho iae barë'i
röhu buruhehu uvade vavaeni'e muoho niö'i gö'o rue'ë'e.
13 Iae anerae övo gö minehu hëgö huaroho röhu number 6-
huro hëgöho huohijo. Hëgöho huamu hejodeje God-are nun-
inö namijaje gold'e maratu osore osore jioromo uvavamu.
14 Uvoromo ë vejö'e hëgö huaje aneraho uavavohijo:
Nume anerae ëhi niö'i ëhi niö'i Euphrates jovo börömore
tövëvaroho jiovo nugö'ö'amëjo.
15 Jiovo nugö'ö'amëjamu rue hëgö huade anerahuro ë
anerae ëhi niö'i ëhi niö'i tövëvaroho jiovo nugö'ö'amohijo ae
aho'obëhe sa'are raromaruoho niö'i gemu tarioromo niö'i
nugo'i gemu muo'amo'iröhego ë aneraho ëhi niö'i ëhi niö'i
God-ro tövëvoromo bamëvë'ëro ë majaho ë manaeroho ë
vadunoho rovego jiovo nugö'ö'amego ë sa'are aribövioho
muo'amëvoröhego.
16 Röhu ë anerae 4 jabesi horse-re va'arue muorovo
aribövioho iae 200 million jiadeje. Ëjöho iae na hejodeje.
17 Röhu ë muorovo'iröhe horse jabesi o horse va'arue
muorovo aribövi jabesi nu ano'oho nia'ovoro gavodeje.
Jabesi vineboho biriri'e niögohuro tugohoromo io'amë'e jio-
hijo. Röhu biriri'e niögu jabesi nu ano'oho kavuë'e vëni hödu
va'ëne rövë'e vëni u'i va'ëne o hövë'e munë ravoromo hödu
hövë'e jiajëhi ëhi jio'amohijo. Röhu horse jabesi simanoho
lion jabesi simano va'ëne jio'amohijo. Röhu vëni höde vëni
u'e o hövë'e munë ravoromo hödu hövë'e jiajëhi jië'oho ëho
jabesi jö'ore jioromo suorovohijo.
18 Horse jabesi jö'ore jioromo suorovoromo vëni hödoho o
u'oho o hövë'e munë hövë'e jiajëhi jië'oho ë mu sisëhuro ae

aho'obëhe sa'are raromaruoho niö'i gemu tariojaroho niö'i
rëmo'i gemu ravëvo barëjadeje.
19 Röhu ë horse jabesi vöröho jabesi jö'ore o jabesi
uhore jiohijo. Jabesi uhoho simano'e jiohijo ëhuro ae
ijumo'amo'iröhëni. Jabesi uhoho simano'e jië'ëro ëhu'ëro
ë uho jabesi nu ano'oho sigobu sisë jabesi nu ano'o va'ëne
jiohijo.
20 Ëmu sisëhuro ëhi rueromo ijumëvo'ego a ioro'ioroho
vuovëvo'i ioro'ioroho bogo vuovëvohijo. Bogo vuovëvadeje
röhu inömo sisë jabesi övehu avohoromo uehorovaruoho
bogo uehorovoromo vuonugo'i a'i inömo sisë gold-ehu
o silver-ehu o copper-ehu o munë göehu göehu o ijehu
avoho'amaroho sarerivoromo uvoruomohijo: Ëho aru'aho'e
höromo uehorovemu uehorovoruomohijo. Röhu ëhi jië'e
inömoho bogo uheriharueje. Bogo hejarueje. Bogo ji-
jiharueje. Ma-momorö'öjarueje. Ëhi jië'e inömohu'o
aru'aho sisëhu'o uehorovaruoho bogo vuonugo'i ëhi ma-
uehorovoruomohijo.
21 Ëhi ma-uehorovoromo a muo'amarue muoho bogo
vuonugoromo iro oso'e muoho bogo vuonugoromo önö'e
muoho bogo vuonugoromo vajiohu'e muoho bogo vuonugo'i
ma-vaemu vaeruomohijo.

10

Aneraehu suri bise'o John bojamamu ijade jöhoje.

1 Ëhi'amu gavodeje anera göho hesi darugoho bövi maho
jië'ëro suëro numë'e simano döre nuoge ba'amë'e sa'are
ruvebijamu. O hesi nu ano'oho maja va'ëne ajivë'e jio'i hesi
höroho vëni hödu ëgobövi va'ëne jiohijo.
2 Röhu huhoharue suri bise'oho jovë'e ë anerahuro övëro
ma'enohijo. O hesi höru maho sö jovo döre bamo'i hesi höru
adoho sa'a döre bamoromo ëhi namihijo.
3 Ëhi namiromo lion-ehu uvaruëhi ëhi ma-vöröëremu uvo-
hijo. Uvo'ego vajeroho aho'obëhe övo gö mine övo göre niö'i
ano'amoromo dirö'e göre göre ëhi uvobe va'ohijo.
4 Vajeroho anoromo uvobe va'amu hejë'i ë vajerehu uvare
jöho naro jajivo'irögoro ë'odeje. Jajivo'i ë'irögoro hejodeje
jöe ö'idöre uevavamu: Vajere övo gö mine övo göre niö'i
uvaroho nadi jajivo'i subivëhonëjo.
5 Röhu höru gö sö jovore bamo'i höru gö sa'are bamë'e
namijamu gavode anerahuro övo maho ö'idöre nugojiomo-
hijo.
6 Nugojiomoromo God-are ihore darugo'e jöho majëhiromo
uvohijo: Ioro'ioremu hijaje aho God ö'idö sa'a jovo bövi

bise'o avoho'amade ahuro ge'ego na ave jöho majëhi'irögoro ë'ajëjo. Ijonöho bogo muebe'irögoro

7 a'i anera göhuro hëgöho huo'iramu evare God-hu mami'e subivahuade mu jioröhe jö God-hu hesi mu vaeromo jö majëhijarue aribövi uëvadoho ë muoho iae jio barë'ajëjo.

8 Ëhi uvamu röhu urimo ö'idöre uevavamu hejode ahuro jöe gö majehiromo uevavohijo: Rue anera höru gö jovore bamo'i höru gö sa'are bamo namiromo jiovë'e suri övehu ma'enajoho ë suroho jero va'oromo baejëjo.

9 Ëhi uevamu hegorovo naro va'oromo aneraho uavodeje: Suri bise'oho bojemijëjo. Suri bise'oho bojemijëjamu uevadeje: Më suroho baeromo ijëjo. Baeromo i'iramu jö'ore vuomëro rihuamanovo'i röhu dë vi'ehago'ajëjo.

10 Vi'ehago'ajëjamu naro baeromo ijamu vuomëro rihuemanovoromo hejodeje dë vi'ehegavamu.

11 Vi'ehegamu aëro uevareje: Röhu maho ri'öromo sa'ae dinö'e dinö'e sine gö gö huë gö gö sa'are a masije gö gö ëho jabesi jö God-hu jövajoho jero majëhinego ae aho'obëhe he'irarëjo. Jasi muoho ëhi höjo.

11

God-are jö majëhijare ae niö'i jabesi jöhoje.

1 Ëhi ue'ego aëro guduodo va'ëne vahu baejarue ijahe memiromo uevavohijo: Ri'ö va'oromo God-are javu börömo hesi vahuoho o God-ni mi suvuoro buejarue maratu hesi vahuoho baeromo ganëjo dimino'e jiego. O osare raromoromo God rajahijarue aribövioho adahoromo ganëjo dimino'e jiego.

2 Röhu God-are javu hesi vahu baejë'oho rirönöho nadi baenëjo. Ëhesi bëhoho javu riröho Jew rajoho bogo a'i sa'a gö raje God-are jö bogo heruomaje aribövi jabesi örire bojëmijë'e höjo. Jabesi örire bojëmijë'ëro jabumëro rueruomoromo God-are amo börömoho Jerusalem manaere 42 hesi uhure höru duruajo'ëro vaeruomo'ajëjo.

3 Höru duruajo'ëro vae'i ë'iramu evare nasi jö majëhijarue ae niö'i naro uë'iramu jabumëro niögu sisëho io'amoromo nasi jöho majëhibe va'iröhoho ë manaere 42-ho barë'ajëjo. Ëhi uevavohijo.

4 Ëae niö'ioho ëho sa'a muebejaje a God-are nunire rirarovarue olive ije niö'ioho va'ëne o hesi nunire rirarovarue iro niö'ioho va'ëne jëve. Ëhesi bëhoho ë olive ijo niö'i jabesi jovo baeromo buejego ajivajëhi o ë ire niö'i buejëvego ajivajëhi ë ae niö'iohuro ëhi God-are darugoho baeromo ajoho barue'ë'ö.

5 Röhu aehu ë ae niöˈi jabesi örire ijumëvoˈiëˈiroho vënëro
ë ae niöˈi jabesi jöˈore jioromo rueromo nu huodëgarue
aribövioho ravëvo barëˈëˈe. Ae rahu jabumë ijumëvoˈiëˈoho
iae ëhi vuovëvoˈëˈe.
6 Röhu ë ae niöˈioho jaburo vöröho baeˈëˈö ëhuro God-
are jö majëhijarue majaho rovego evare ënoho tugohego
bogo ruejuvo jöho majëhi barëjego evare rueröhego. O
vöröho baeˈëˈö ëhuro jabesi divare nëgëˈiroho jove gö gö
ijumoˈamego köˈiraeˈamoröhego o uvego saˈare aribövioho
guomo guomo sisë gö gö baeˈamoröhego.

7 Amo jabesi jöho majëhibe vaˈojuvo barëˈiramu
vöröˈe majo sisëhuro gua ëgobövire jioromo rojomoromo
ae niöˈiohuˈo muorovoˈëˈe. Jabuˈo muorovoromo
ruahöˈöjëvoromo anëgoˈiramu vuovëvoˈëˈe.
8 Vuovëvoˈiramu jabesi sinoho amo börömo hesi öri
börömore ëhi raromëvoˈëˈe. Ëamoho sisëgo ëhuni uvarueje:
Ëamoho Sodom o Egypt höjo. Röhu urimëˈi ë ae niöˈi jabesi
A Börömoho aëro guduamoromo ë ame gemuore korosire
anareje. Amo ë ame gemuore jabesi sinoho raromëvoˈëˈe.
9 Raromëvoˈiramu sine gö gö agane gö gö huë gö gö saˈae
dinöˈe dinöˈe aribövioho ëho jaburo rueromo ë ae niöˈi jabesi
sinoho ërimëhoromo uarovonövoˈëˈö: Bogo guavëvoˈejarëjo.
10 Ëhi uarovoromo saˈare raromarue ariböviohuro
uvoruomoˈëˈe: Ëae niöˈiohuro huë vavaene ahoˈobëhe nosi
örire bojamuinövare höjo. Röhu vejöˈoho vuovëvëˈe höromo
nimoronimorohoromo suvuoramirovoˈëˈö. Ëhiˈojuvo majae
niöˈi gemu röhu ma-bisemu hesi ijore barëˈëˈe.
11 Ëmajaho barëˈiramu God-ro jöˈo ögëro jabesi nu gagore
huosihëhoˈiramu vuovëvadoho iˈovoromo riˈöromo döro ri-
rarovoˈëˈö. Döro rirarovoˈiramu ae ahoˈobëhe jabumë
gëromo juhuonivo avohoˈëˈö.
12 Juhuonivoˈiramu ë ae niöˈiohuro heˈëˈö öˈidöre jöe
uvoˈiramu: Avehuro rojomohëjo. Avehuro rojomohëˈiramu
evare jabumë nu huodëgarue ariböviohuro gaˈëˈö ë ae
niöˈioho öˈidöre suëro numëvobe ajiomoˈiramu.
13 Öˈidöre ajiomoˈiramu evare saˈaho hijiohijiovoˈëˈe.
Saˈaho hijiohijiovoˈiramu amo taritarivaroho diröˈe 10
jiëˈëro diröˈe 9 mae jioˈi diröˈe gemu ijumo barëˈëˈe.
Diröˈe gemu barëˈiramu ae ahoˈobëhe 7,000 vuovëvoˈëˈe.
Vuovëvoˈiramu a ioroˈiorohuro juhuonivoromo uvoˈëˈö:
Asëˈe öˈidöre hijaje ae God hesi ihoho böröme höjo. Ëhi
jioröhoho naro niaˈovoro gavodeje.

14 Vavaeniˈe mue niöˈi buruhehu uvadoho iae barëˈi röhu
number 3-oho ma-burëro rueˈëˈe.

Aneraehu hëgöe 6 huobe rovaroho ijo tugoho'i number 7-ehu huade jöhoje.

15 Iae anerae övo gö mine övo göre gemuehu hëgö huaroho röhu ijo tugoho'i anerae number 7-huro hëgöho huohijo. Hëgöho huo'ego ö'idöre darugo'o uvoromo uvoruomavohijo: Jaruvoho nosi Bada God'o God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamuijaje aho Keriso'o jabu niö'iro darugoho baejë'e höjo bövie rirarovoromo sa'ae aho'obëhe muebe'amoröhëni. Darugoho baejë'ëro God-ro böröme namiromo muebemu muebebe va'onövo'ajëjo.

16 Ëhi uvavamu hegorovo a duvahe aho'obëhe 24 a masijehu raromarue röho mare God-are bëhire raromaruohuro ri'öromo ague aho raromoromo God rajahiruomohijo.

17 Rajahiromo uvoruomavohijo:

O asë'e Bada God daruge aho'o baejë'e ae javajëjo.
Urimë'i jiobe rovanoho jaruvohu'o ëhi gemuoho hiemu hijanue ae javajëjo.
Jasi darugo börömoho baeromo dö mare hiromo aevoromo aho'obëhe muebejavuë'ego
ëhuni rajahijaruëjo.
18 Urimoho sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövioho vörö'iraejë'e raromonövare höjo.
Jaruvoho jero jabesi örire vörö'iraejanuëjo.
Majaho rovë'e höjo vuovëvë'e aribövi mevëvoromo gë'iranoho mae o sisë jëvego.
Gëromo jasi mu vaejahoromo jö baeromo majëhijarue aribövi jabesi mana bojëmi'iranoho
jasi aribövi ma jabesi mana bojëmi'iranoho
jasi iho mae uehorovarue aribövioho ininore va'o masijore jabesi mana bojëmi'irane ë hesi majahu'o
sa'are bövi bise'o ijumaruoho mana ijumëvo'irane ë hesi majahu'o rovë'e höjo.

19 Ëhi uvo'ego God-are osae ö'idöre jiajoho jiovohijo. Jiovo'ego God-are jögoru jiaje maua va'orahoro jiohijo. Va'orahoro jio'ego baderivoromo vajeri varuru'e vaeromo sa'aho hijiohijiovoromo ënëro direjohijë'e masije darugo'o ruvebihijo.

12

Sigobu börömehu magonaho sihade jöhoje.

1 Ëhi'amu gavodeje bogo gavaruëhi jië'e mu böröme gö ö'idöre jiamu. Ëmu hesi bëhoho magonahe gemu jiohijo. Majae niögu va'ëne ba'amë'e jiohijo. O höroho manaerore bamë'e jiohijo. O hesi simanore jije aho'obëhe 12 inovoromo bosö va'ëne didi'ahë'e jiohijo.

2 Röhu hu dëˈëro jiëˈëro rahoˈirögoro viˈehe böröme baeromo haraˈuoromo darugoˈo jöˈe dadovavohijo.

3 Ëhiˈego bogo gavarue mu böröme göˈo öˈidöre ruehijo. Ëmu hesi bëhoho kavuëˈe sigobu börömo böröme jiohijo. Vöröˈe mae jiohijo. Hesi simanoho ahoˈo övo gö mine övo göre niöˈi jioˈamohijo. O hesi danoho ahoˈobëhe övo gö mine övo gö mine jioˈamohijo. O sigobu simanoho gemu gemu a masijehu ioˈamaruëhi jiëˈe bosöhuro didiˈoˈamëˈe jioˈamohijo.

4 Röhu jije ahoˈobëhe öˈidöre jioˈamajoho niöˈi gemu tariojaroho diröˈe gönö niöˈi nugoˈi diröˈe gönö gemu sigobu hesi uhohuro saˈare ujuoho ioˈamohijo. Ujuoho ioˈamoromo ë harihu rahoˈiëˈaje magonaho hesi nuninö raromoromo muebehijo rahego harihoho iˈiro.

5 Raromoromo muebeˈego rue magonahohuro harihoho rahohijo huro ijonö hujejo haˈitoho baeromo saˈae dinöˈe dinöˈe raromarue aribövioho vöröˈo muebejëvego jaburo hu gemu ejahoröhego. Amo harihoho rahoˈego ë aho mamajioho baˈojio God-hu röho mare hijajire ë nugohijo.

6 Evare vëmohuro juˈebiromo arue a rumoˈe saˈare vaˈohijo God-hu avohahade öri ariˈere ë hijego God-ro ajamiromo muebebe vaˈego majae ahoˈo 1260 barëˈiröhego.

7 Ëhiˈego öˈidöre muorovohijo. Anera böröme Michaelˈo huhu muebejëvaje anerahuˈo ëho jaburo riˈöromo sigobohuˈo muorovoruomohijo. Muorovoˈego sigobohuˈo sigobu hesi anera ömoˈömohuˈo mana muorovëmihijo.

8 Muorovëmiˈego rueho jaburo sigobohuˈo hesi aribövioohuˈo taemëvohijo. Taemëvoromo uëhijo: Ave öˈidöho ioroˈioremu vuonugoˈi vaˈohëjo.

9 Ëhi uënugoromo ë sigobu böröme öˈidöre jiajoho babaˈamohijo. Ësigoboho niˈiˈivadire jiobe rovadoho hesi ihoho Devil o Satan jiohijo. Saˈae dinöˈe dinöˈe raromarue aribövi sareramuibe juvaje ahoje. Huˈo hesi anera sisë ömoˈömohuˈo saˈare babaˈamëvohijo.

10 Babaˈamëvamu hejodeje öˈidöre darugoˈo uvavamu: Jaruvoho nosi Börömoho God-ro hesi darugoho röjahuiromo bövi mae namiromo sisëho noni ruahöˈöjahuëˈe höjo. O jaruvoho God-hu uavëˈëro böröme namiromo ajamuaje aho Kerisoro no muebejavuaje darugoho röjahuijëˈe höjo. Ëhesi bëhoho jö sisë majahijaje aho babaˈamëˈe höjo. Huro God nosi A Börömo hesi nunire namiromo vae majae nosi ö muenoˈo jabesi jö sisëho sareramiromo majahinövade höjo. Röhu jaruvoho babaˈamëˈe höjo.

11 Nosi Christian ö mueno'ohuro uvare höjo: God-
are Sheep Harihoho köe rueromo guomë'ëro mae javuajë
uvoromo hesi jöho ae sama'e majëhiromo ëhuro sisëho ru-
ahö'öruomade höjo. Jabesi sinoho bogo uehorovo'i uvare
höjo: No Keriso-are jöëni vuovë'oho iae hesi höjo.

12 Ëhuni ö'idöho mabëhe höjo. Ö'idöre jiaruje aribövioho
mabëhe jëvaje nimorohohëjo. A'i sa'ahu'o jovohu'o vaevë'e
höjo ë hesi bëhoho Satan hu ë abuejë'ego. Abuejë'ëro garomo
uvaje höjo: Nasi majaho barë'irögoro ë'ajëromo vörö'iraejë'e
höjo. Ëhi uvoruomohijo.

13 Ëhi'ego rue sigobohuro gavade baba'amë'ëro sa'are
jiamu gagorovo aharihu rahade magonahoho ijumo'i siho
baeromo va'ohijo.

14 Siho baeromo va'ego buruhi börömo hesi vivojoho niö'i
magonahohuro God-aro baehijo ëhuro bioromo a rumo'e
sa'are va'oromo hesi röhore hiröhëni. Hijego God-ro muebe-
jego sigoboho ë magonahehu hijaje öri ari'eroho bogo va'ego
vadune aho'obëhe niö'i gemu röhu ma-bisemu hesi ijore
barëröhego.

15 Ëhi'ego sigobohuro jovo böröme hesi jö'ore otehö'öhijo
ë jovohuro ruomoromo ë magonahehu jiajire va'oromo ë
magonahoho bava'ojöro.

16 Jovoho otehö'ö'ego jovohuro magonahoho bae'i rue'ego
sa'ahuro magonahoho ajamiromo tögöromo'ego jovohuro ë
gagore va'o barëhijo.

17 Va'o barë'ego ë sigobohuro magonaho hesi örire
vörö'iraeromo va'oromo magonaho hesi aboji harihu'o
ioro'iorohu'o muorovo'i va'ohijo. Röhu ë aboji harihu'o
jabesi bëhoho God-are jögoru ejahoromo Iesuare jö biririvo-
romo mae uehorovarue aribövioho jioruome. Ëaribövioho'o
sigobohuro muorovo'i va'ohijo.

18 Ëhi'oromo ë sigobohuro va'oromo sö jovo riröre raro-
mohijo.

13

Vörö'e mi niö'iehu rueromo mu sisë vaejare jöhoje.

1 Sigobohuro sö jovo riröre raromamu naro gavodeje
vörö'e mi sisë sö jovore jioromo rojomamu. Hesi simanoho
aho'obëhe övo gö mine övo göre niö'i jiohijo. O hesi danoho
aho'obëhe övo gö mine övo gö mine jiohijo. O a masijehu
didi'aruëhi jië'e bosöho dane gemu gemu jio'amobe va'ohijo.
O simane gemu gemu God agarue iho sisëho gemuohemu
jajivo'amë'e jiohijo.

2 Röhu ë vörö'e mi sisë hesi nu ano'oho leopard nu ano'o
va'ëne jiohijo. O hesi höroho bear höru va'ëne jiohijo. Hesi
jö'oho lion jö'o va'ëne jiohijo. Röhu rue sigobohuro darugo
börömëro jië'ëro ë darugoho vörö'e mi sisëho bojamiromo
uahijo: Na'o röromo röho maro ajio hiromo nasi öri ari'oho
aho'o muebejehonëjo.
3 Röhu ë mi sisëho hesi simanoho gemu aëro anamu
guomoromo i'ovë'ëro batato'e jiohijo. Guomoromo i'ovë'ëro
batato'e jiamu ae aho'obëhe ëho garomo tiötiövoromo
simane sisë'i uehorovoromo uvareje: Ëho mae höromo hesi
ijore ijore jijihoruomohijo.
4 Hesi ijore ijore jijihoromo uvoruomohijo: Sigobohuro
vörö'e mioho hesi darugoho mabëhe bojamijade höromo
ëhuni sigoboho rajahiruomohijo. Sigoboho rajahiromo
vörö'e miohu'o rajahiruomohijo. Rajahiromo uvoruomo-
hijo: Ëvörö'e mioho darugo ma'e höjo. Rahuaro ëhi jië'e
darugoho höjo. Rahuro ë vörö miohu'o muorovo'ajëjo. Ëhi
uvoruomohijo.
5 Ëhi'ego God-ro ë vörö'e mi hesi öroho bogo tugoha-
hohijo huro nimoronimorohë'i jö sisë jövoromo hesi ni-
moromo bövie bise'e muebebe va'ojuvo manaere aho'obëhe
42 barë'iröhego.
6 Öroho bogo tugohahë'ëro vörö'e mi sisëhuro ri'öromo God
agoromo hesi ihoho ijumoromo God-hu hijaje öri ari'oho
sivoromo God'o gemu mae ö'idöre raromarue aribövi jabesi
sisëho sarerivoromo ëma jövohijo.
7 Jö sisëho ëhi jövo'ego God-ro ë vörö'e mi hesi öroho bogo
tugohahohijo huro God-are aribövioh u'o muorovoromo ru-
ahö'öjëvo'iröhego. Ruahö'öjëvoromo vöröho baeromo agane
gö gö sa'ae dinö'e dinö'e huë gö gö sine gö gö aho'obëhe
muebejëvo'iröhego.
8 Ae aho'o sa'ae dinö'e dinö'e raromaruoho jaburo ë
vörö'e mi sisëho iae uvene aho röjahiruomo'ë'e. Uvene
aho röjahi'iröhe hesi bëhoho urimo God-hu ö'idö sa'a bogo
bamadevare evare God-ro a ioro'ioro jabesi ihoho hesi
Sheep Harihu anego guomoröhe hesi surire jajivo'amadeje
hu'o maro raromemu raromo'iröhego. A ioro'ioro jabesi
ihoho suriroho bogo jajivo'amadeje bogo ëhioho maroho
raromo'iröhego. Röhu iho bogo jajivo'amë'e sa'are raro-
marue aribövioh uro vörö'e mi sisëho rajahiruomo'ë'e.
9 God-are jö hejaruje aribövioho ave jöho hehëjo.
10 Aehu jemë guduamëvoromo savoji gagore
ba'amëvo'ië'oho iae savoji gagoro ba'amëvo'ë'ö. O aehu
muo'amëvamu vuovëvo'ië'oho iae vuovëvo'ë'e. Ëhi jië'e

mu sisë rueˈiröhohuni ëhuni God-are aribövioho jemëro biririvoromo God gemu uehorovobe vaˈore.

11 Ëhiˈamu gavodeje vörö'e mi sisë gö'o saˈa gagore jioromo rojomamu. Ëmi hesi danoho niöˈi sheep harihu hesi dano jiajëhi ëhi jëvohijo. Aˈi huhu jö jövajoho ë sigobu börömehu jövajëhi ëhi ma-darugoˈo jövohijo.

12 Ijore rovade vörö'e mi sisëhuro urimore rovade mi sisë hesi vöröe gemuoho bae barëromo huni röromo muoho vaehijo. Urimore rovade mi hesi muoho vaeromo saˈare raromarue aribövioho uëhijo jabumëro urimore rovade mi sisëho uvene aho röjahiˈiröhego. Aehu hesi simanoho gemu anahamu guomoromo iˈovade ë hesi batato'e simano jië'e mioho rajahiˈiröhego muoho vaehijo.

13 Ijore rovade miohuro urimore rovade mi hesi muoho vaeromo no bogo gavarue vörö'e mu masijoho vaehijo. Mu masije gö gö vaeromo röhu ae ahoˈobëhe jabesi nunire namiromo uvoˈego vënohuro öˈidöre jioromo saˈare ruvebihijo. Ëhuˈo ëˈohijo.

14 God-ro hesi öroho bogo tugohahëˈëro ëhuˈëro ijore rovade miohuro urimore rovade miohuni röromo ëhi jië'e vörö'e muoho vaeromo ëhuro saˈare raromarue aribövioho sarerëmihijo. Sarerëmiromo uëhijo jabumëro urimore rovade mioho rajahiˈi munë o rabe sehoromo inöme hesi nu anoˈo vaˈëne avohoröhego. Hesi simanoho gemu anahamu guomoromo iˈovade ë hesi batato'e jië'e mi hesi nu anoˈo vaˈëne avohoröhego.

15 Urimore rovade mi hesi nu anoˈo vaˈëne inömoho avohoˈego God-ro öroho bogo tugohahëˈëro ëhuˈëro ijore rovade miohuro ë mi nu anoˈo vaˈëne inömo hesi nu gagore jöˈo ögëro huosihohijo mi nu anoˈo vaˈënohuro daruge baeromo jöe jövoromo garöhe ae rahu hesi öriroho bogo uvene aho röjahijego muoˈamoˈiröhego.

16 Ëhiˈoromo ë ijore rovade miohuro a masijoho a ininoho inömo marohëˈe aribövioho inömo rumoˈe aribövioho a jabesi muemu vaejarue aribövioho jabesi nimoro mu vaejarue aribövioho ae ahoˈobëhe mae jöe bojëmiromo uëhijo: Ëˈego no jemesi övo manö o varijore jajivëharëjo. Jajivëharëjamu ejëhoˈego jajivëhohijo.

17 Bogo ejëhoˈibejo mi sisëhuro öroho tugohëhego iruno'oho bövioho bise'oho bogo imoˈibejo. Ëjajivëharoho mi hesi iheje.

18 Ëhesi bëhoho avoho uehorovore. Ae rahu simano ma'e jëvëˈoho ë mi hesi iho hesi bëhoho nahoromo birohore. Hesi ihoho 666-je. Ëihoho avoho adahëˈoho a ihe biroho'anue.

14

God-are aribövie 144,000 jabuhu jö iˈo ioruomade jöhoje.

1 Röhu naro gaˈi gavodeje God-are Sheep Harihoho Zion dahorure namiˈego ae ahoˈobëhe 144,000 Sheep Harihu hesi ihohuˈo hesi Vavu hesi ihohuˈo varijore jajivoˈamëˈe huˈo riravamu.

2 Röhu hejodeje ruhe öˈidöre uvavamu. Jovehu ruomoromo uvego hejaruëhi o vajerehu anego hejaruëhi o aehu gita bejego heromo vuëvavuajëhi jöho ëhi jiavavamu.

3 Ëhi uvoromo God-hu hijaje röho ma hesi nuninö hu rajahijarue maje 4 jabesi nuninö a duvaho jabesi nuninö riravoromo jabesinö nu anoˈoho nugoromo jö iˈoho ioruomohijo. Ae ahoˈobëhe saˈare sisëˈi raromaruoho röhu ae 144,000 ëminoˈe God-hu baejëvadoho ë aribövioھuremu ë jö iˈo ioˈiröھoho eni jëvadeje. A ioroˈioroھo bogo.

4 Ëaribövioھo magonahoˈoھo mu sisëھo bogo vaeˈi mamae raromarueje. God-are Sheep Harihehu dinöˈe dinöˈe vaˈëˈiroھo jabuˈo hesi ijore ijore jijiھarueje. A ioroˈiore ahoˈobëھe jioˈamajoھo röھu God-ro iˈuˈe muoھo baeromo ëھuro ë aribövioھuremu hesi baejëvadeje. Ëaribövioھo Godˈo hesi Sheep Harihohuˈo jabuھu aevoˈi ma-mabëھe baejëvaroھo jëve.

5 Jabumë bogo sareri jöھo atamu aھo heˈirögoro jabumë ma-maemu jëve.

Anerae niöˈi gemu jabuھu uvare jöھoje.

6 Ëھiˈamu gavodeje anerae gö döre bioromo vaˈamu. Ëanerahuro God-are jö maھo baejëˈëro saˈare raromarue aribövioھo majëھiromo uëˈirögoro ëˈoھijo: Ioroˈioremu jioröھe muoھo ëھi ëھi höjo. Ëjö maھo saˈare raromarue aribövie ahoˈobëھe sine gö gö agane gö gö huë gö gö saˈae dinöˈe dinöˈe raromaruoھo majëھiˈi vaˈoھijo.

7 Vaˈoromo jöھo ma-darugoˈo majëھiromo uëھijo: Jöe heھëjo. God-are öroro avoˈavoھo uehorovoromo uvoھëjo: Hu gemu börömoھo höjo. Huھu ae ahoˈo mevëvoˈiröھe majaھo rovëˈe höjo. Ëھuni öˈidö saˈa sö jovo saˈa gagore suorovaje jovo bamade aھo God hesi öroro uvene aھo röjahiھëjo.

8 Ëھi uvoˈego anerae number 2-ohuro ijore rueromo uëvavoھijo: Jöe heھëjo. Iae amoھo bejëˈe höjo. Iھoˈe amo böröme Babylon vejöˈoھo barëjëˈe höjo. Ëھesi bëھoھo urimëˈi Babylon amo rajoھuro mu sisë röjëھinövareje. Magonahehu ae mu sisë röjëھiromo vöröˈe jovo iˈimëmego ueˈahoromo simano sisërëromo önöˈe jijiھaruëھi ëھi Babylon

amo rajohuro saʹae dinöʹe dinöʹe raromarue aribövioho mu sisëho röjëhijamu simane sisërëromo mu sisë sisë vaeruomëʹe höjo. Ëhuʹëro Babylon rajohuro God-are iʹuoho baeruomëʹe höjo.

9 Ëhi uvoʹego anerae niöʹi rueromo jö majëhijaroho röhu number 3-ohuro jabesi ijore rueromo uëhijo: Jöe hehëjo. Ae rahu mi sisë o hesi nu anoʹo vaʹëne avoharoho uvene aho röjëhiromo hesi iho varijore o övore baejëʹoho

10 ë aribövioho God-are iʹuoho baeruomoʹajëjo. Aehu vöröʹe jovo bogo sanuovëʹe ma-ueʹahoromo haraʹuarue ëhi jiëʹe iʹuoho God-ro vöröʹiraeromo bojëmiʹiramu baeruomoʹajëjo. Baeromo God-are anera jabesi nunire God-are Sheep Harihu hesi nunire raromoromo vënohuʹo vënehu ravoromo girosijiomëʹe munëhuʹo ravëvoʹiramu haraʹuoruomoʹajëjo.

11 Haraʹuoʹiramu ë aribövi ravëvaje vënoho bogo duorohoʹi ma-uʹivemu uʹivonövoʹajëjo. Uʹivoʹiramu ae rahu mi sisë o mi hesi nu anoʹo vaʹëne avoharoho uvene aho röjëhijëʹoho o mi hesi iho sinore baejëʹoho ëhi jiëʹe aribövioho jabesi viʹehoho bogo uʹuhoʹi vae majae ma-jiemu jiobe vaʹaʹajëjo. Anerahuro ëhi uvavohijo.

12 Ëhi jiëʹe huë vavaeni rueʹiröhohuni ëhuni God-are ariböviehu hesi jögoru ejahoromo Iesu gemu uehorovaru-joho jemëro biririvoromo ëhi gemu vaebe vaʹorëjo.

13 Ëhiʹamu hejodeje öʹidöre uevavamu: Jajivoromo uvonëjo: Badare muohuni avevejöʹe o ijonö vuovëvëʹoho jabumë huë mae baebe vaʹaʹaruëjo. God-are Aruʹahohuro jöe gemuoho jövoromo uvajëjo: Ioʹajo. Iae huë mae baeromo mu masijehu uʹuvëvadoho vuonugoʹi nuhoʹaruëjo. Nuhëʹi gaʹaʹaruëjo jabuhu vaejarëhi ëhi mae jioʹiramu.

Anerae göehu aribövi ma gagovoromo avoho bahiʹi anerae göehu sisë aribövi gagovoromo iʹu bojëmade uhu jöhoje.

14 Röhu naro gaʹi gavodeje a ma vaʹëne aho ajivëʹe sue döre hijamu. A masijehu didiʹaruëhi jiëʹe goldʹe bosöho simanore didiʹëʹe jiohijo. O anio maʹe siravaho övore jiohijo.

15 Röhu anera göhuro God-are osa börömore jioromo höröromo ruehijo. Rueromo suere hijaje a hesi örire ma-darugoʹo uahijo: Iruno'o gemuore bahijarue majaho rovëʹe höjo. Jasi siravahuro tarivoromo avoho bahijëjo. Saʹare jiaje iruno'oho mamiʹe mavoromo eni jiëʹe höjo.

16 Ëhi uvavamu hegorovo sue döre hijaje ahuro ë sir-avahuro saʹare jiaje iruno'o maho tarivoromo avoho bahi-hijo.

17 Ëhiˈego röhu anera göhuro God-are osa böröme öˈidöre ë
jioromo anio maˈe siravaho baejëˈe höröromo ruehijo.
18 Ëhiˈego anerae gö vëni muebejaje anerahuro God-ni
suvuoro vënehu buejaharue maratu bëhire jioromo ruehijo.
Rueromo anio maˈe sirava maˈenaje anera hesi örire ma-
darugoˈo uahijo: Saˈare jiaje grape öˈi bajoho mavëˈe jiaje
jasi siravahuro tarivoromo ujuohëjo.
19 Ëhi uvoˈego rue anerahuro hesi siravahuro saˈare jiaje
öˈi bajoho tarivoromo munë guorötore ujuoho bahihijo
saˈijosaˈijovoröhëni. Saˈijosaˈijovoˈiröhe hesi bëhoho God-hu
vörö'iraeromo a iˈu bojëmiˈiröhohoje.
20 Munë guorötore ujuoho bahijaroho bogo amo
börömoroho jioˈi hesi roriˈo jiohijo. Röhu ë öˈi bajoho
saˈijosaˈijovohijo. Saˈijovoˈego ëhuro ë kavuëˈe ijo bajo
jovohuro kö vaˈëne saˈare oterohoromo eˈu vaˈëne ruhibe
rojomojuvo a buno gëvaruëhi ë jovo hesi ëgoho ëminoˈe
jiohijo. O hesi börömoho 300 kilometre jiohijo.

15

Ijo tugohoˈi majare God-are iˈu saˈa rajo bojëmiˈiröhëro anerae 7 jabuhu rama ujuohare jöhoje.

1 Ëhiˈamu gavodeje noehu bogo gavaruëhi jiëˈe mu
börömo böröme öˈidöre jiamu. Jaˈo gaˈibejane tiöˈibejane.
Ëhesi bëhoho anerae ahoˈobëhe 7 jaburo a bövi biseˈo
ijumoˈamoˈiröhe inömo sisëho ujuoho ruehijo. Ëinömo
sisëho rueˈiramu ëhuro God dë vörönimobe rovadoho
barëˈëˈe. Ëhuni ë inömo sisëho ijo tugohoˈi a bövi biseˈo
ijumoˈamoˈiröhe inömoho jiohijo.
2 Ëhi jioˈi röhu gavodeje jovo eˈu deri vaˈëne börömo
böröme jiamu. Ëeˈu vaˈënire vënëro ravanovoromo kavuo-
hijo. O ë eˈu vaˈëne hesi riröre ae riravohijo. Urimoho ë
aribövіohuro biriri vorомo mi sisëhuˈo hesi nu anoˈo vaˈëne
inömohuˈo ëho jabesi muoho jöho bogo ejëhoromo mi sisë
hesi ihoho sinoroho bogo baeˈi ruahöˈöjareje. Ëaribövіohuro
God-hu iˈimëmade gitaho ujuohëˈe eˈu vaˈëne ë hesi riröre
riravohijo.
3 Gitaho ujuohëˈe riravoromo God-are mu vaejahaje ae
Moses-are jöho ioromo God-are Sheep Harihu hesi jöhuˈo
ioromo uvoruomohijo:
Bada God ja daruge ahoˈo baejëˈe ae javajëjo.
Jasi muoho masije ma-mabëhe höjo.
Ja böröme namiromo saˈae ahoˈo muebejavuanue ae
javajëjo.
Jasi muoho bogo sareriˈehu jioˈi ma-maemu jioˈamajëjo.

4 Bada raro ja bogo böröme hö uehorovoˈajëjo.
Raro jasi ihoho bogo döroho bamoˈajëjo.
Ja gemu ma-maemu javajëjo.
Saˈae ahoˈobëhe rueromo jasi örire rajahiruomoˈajëjo
jasi mu ma vaˈorahoro jioˈamajohuni.

5 Ëhiˈamu gavodeje öˈidöre God-hu jiajire niögu javu maho
jiovëˈe jiamu.

6 Jiovëˈe jiamu gagorovo naehu avevejöˈe uëvode aneraho
7 ë osare jiëˈëro ma-mabëhe ajivëˈe sanuˈe niögoho ioˈamëˈe
vinebire gold-ëro muoho taemoˈamëˈe suorovoromo rue-
hijo.

7 Rueˈego God rajahijarue maje 4-ho röhu gemuëro an-
erae 7 jabesi örire goldˈe hevöho 7 ëhi anerae gemu gemu
bojëmibe vaˈohijo. Ëhevö gagoho God-hu a iˈu bojëmiˈiröhe
vöröhuro irijiomoˈamëˈe jiohijo God ioroˈioremu hijaje a hesi
vöröhuro.

8 Röhu God-are ajohuˈo darugohuˈo ë hesi uˈohuro God-
are osa mare uˈivoromo rumorovohijo. Ae gö ë God-are osa
maroho bogo rumo vaˈo varijënoho jiohijo. Hujeji anerae
7-ho jaburo a bövi biseˈo ijumoˈamoˈiröhe mue 7-ho vae
barëˈiramu evare vaˈoruomoˈëˈe.

16

Anerae 7-ehu God-are vöröe ramare jioˈamajoho otehöˈöjamu saˈare raromarue aribövіehu huë vavaeni sisë baebe rovamu John-hu gavade jöhoje.

1 Ëhiˈamu hejodeje God-are osa mare anerae ahoˈo 7 jabesi
örire ma-darugoˈo uëvavamu: Vaˈoromo God-are vöröe ra-
mae 7-re jiajoho saˈaro otehöˈöhëjo.

2 Ëhi uvoˈego anerae 1-ohuro vaˈoromo hesi övore ramare
vöröho saˈare otehöˈöhijo. Otehöˈöˈego mi sisë hesi iho
sinore jajivëhoromo mi sisë hesi nu anoˈo vaˈëne inömo
rajaharue aribövioho viˈehiˈe sagoho sagoho sisëho baeruo-
mohijo.

3 Sagoho sagohoho baeruomamu urimo anerae gemuehu
ramare vörö otehöˈöjadoho röhu number 2-ohuro ramare
vöröho sö jovore otehöˈöhijo. Otehöˈöˈego sö jovoho vuovëˈe
a jabesi kö vaˈëne jioˈamohijo. Jovoho kö vaˈëne jioˈego
jovore jijiharue majoho ahoˈo vuovo barëhijo.

4 Vuovoˈego urimo anerae niöˈiehu vörö otehöˈöjaroho
röhu number 3-ohuro ramare vöröho otehöˈöhijo.
Otehöˈöˈego rovaˈoˈamëˈe jovohuˈo saˈa gagore rojomaje
jovohuˈo körae'amohijo.

5 Ëhiˈamu naro hejodeje jovo muebejaje anerahuro
uavavamu: O asëˈe God urimëˈi jiobe rovanoho avevejöˈoho

ëhi javajëjo. Ja a maemu javajëjo. Jaehu a gëromo ëhi jiëʹe iʹu mana bojëmijanuoho iae mae höjo.

6 Nume aribövi sisëhuro jasi jö baeromo majëhijarue ariböviohuʹo jasi aribövi ma ioroʹiorohuʹo muoʹamamu jabesi köho rovade höjo. Jabumëro jasi aribövioho muoʹamamu köho rovëʹego ëhuni jero jabesi örire köe mana bojëmijane höjo ueʹahoʹiröhego. Jabumë sisëʹi ëʹarohuni ëhuni ëhi jiëʹoho iae mae höjo.

7 Ëhi uaʹego God-ni suvuoro vënehu buejaharue maratuore uavavohijo: Ioʹajo. Bada God ja daruge ahoʹo baejëʹe ae javajëjo. Jaehu a gëromo iʹu mana bojëmijanuoho ëho bogo mu sisëho vaeʹiro iae mu mae vaejanue höjo.

8 Ëhi uvoʹego urimo anerae niöʹi gemuehu vörö otehöʹöjaroho röhu number 4-huro ramare vöröho maja nunire otehöʹöhijo. Otehöʹöʹego God-ro maja nuni hesi öroho bogo tugohohijo majaëro vöröʹiraeromo ae ahoʹo jabesi sino hahoʹoho vënëro ravëvanovoröhego.

9 God-ro maja nuni hesi öroho bogo tugohëʹëro majaëro sisë maro nijëmiromo vënëro ravëvanovoʹego ë iʹu nugöʹöjade aho God agoruomohijo. Jabumë jabesi mu sisëho bogo vuonugoromo bogo uvoruomohijo: God-are ihoho böröme höjo.

10 Ëhiʹego urimo anerae ëhi niöʹi ëhi niöʹiehu vörö otehöʹöjaroho röhu number 5-huro mi sisëhu börömo vaeromo hijaje hesi döre ë ramare vöröho otehöʹöhijo. Otehöʹöʹego ë mi sisëhu muebejaje öri ariʹoho ramoramovohijo. Ramoramovoʹego ae ahoʹobëhe haraʹuoromo anëro bitaroho jaʹihorovoʹamohijo.

11 Anëro bitaroho jaʹihorovoʹamëʹëro jabesi viʹehohuʹo sagoho sagohohuʹo uehorovoromo öʹidöre hijaje aho God hesi örire agoruomohijo. Jabumë mu sisë vaeruomadoho bogo uehorovoromo vuonugoruomohijo.

12 Ëhiʹego urimo anerae övo gö minehu vörö otehöʹöjaroho röhu number 6-huro ramare vöröho rovaʹëʹe jovo böröme Euphrates-are döre otehöʹöhijo. Otehöʹöʹego jovoho sinihohijo ëhuro ruhe maja rojomajinö jioromo rueröhe a masijo jabesi öroho jiovëhego maro rueromo muorovoruomoröhego.

13 Ëhiʹamu naro gavodeje aruʹaho sisë niöʹi gemu vahuno vaʹënoho göhuro sigobu börömo hesi jöʹore jioromo göhuro mi sisë hesi jöʹore jioromo göhuro sareriʹe aruʹahoʹe jö majëhijaje a hesi jöʹore jioromo suorovoromo rueruomamu.

14 Ëaruʹaho sisëho jabumë Satan-are anera sisëro jioruomëʹëro bogo gavarue darugoʹe muoho vaeruomajeje.

Darugoˈe muoho vaeromo saˈae dinöˈe dinöˈe vaˈarueje saˈare masijo vaejarue aribövioho ahoˈobëhe gagovëvego daruge ahoˈo baejëˈe aho God-are maja börömoho rovego muorovoruomoröhego.

15 Röhu Iesuro uve: Jöe hehëjo. Naro vajiohuˈe aëro öˈanovoˈiëˈajëjo. Ëhuni ae rahu nune jioromo niögu avoˈavoho mueberovëˈoho iae mae jioruomoˈajëjo. Ëhi jiëˈoho bogo ma-sinëremuoho a nuniroho jijihoromo javo-joho baeruomoˈajëjo. Iesuro ëhi uve.

16 Amo ë aruˈaho sisë niöˈi gemu jaburo saˈa muebejarue a masijoho sö ujuohëvo rueromo öri ariˈo ihe Hebrew jöehu uvaruoho Armageddon ë gagovëvohijo.

17 Gagovëvoˈego urimo anerae övo gö mine övo göre gemuehu vörö otehöˈöjaroho röhu number 7-huro ijo tu-gohoˈi ramare vöröho saˈanö otehöˈöhijo. Saˈanö otehöˈöˈego God-are osa börömore jiaje röho mare uvavohijo: Iae barëjëˈe höjo.

18 Iae barëjëˈe hö uvoˈego baderivoromo vajeri varuruˈe vaeromo saˈaho sisë maro hijiohijiovohijo. Aevoromo aehu saˈare raromobe rovaroho saˈaho bogo ëhioho darugoˈe maho hijiohijiovoˈi ma-bisemu jiobe rovadeje.

19 Saˈaho hijiohijiovoˈego amo börömoho niöˈi gemu tari-orovobe vaˈohijo. Tariorovobe vaˈego ame gö gö saˈae dinöˈe dinöˈe jioˈamajoho sisërëˈamohijo. Röhu God-ro amo böröme Babylon hesi sisëho bogo rumonimoˈi vöröˈiraeromo iˈuoho amo rajoho bojëmihijo ëhuro aehu vöröˈe jovo ueˈahoromo haraˈuaruëhi ë iˈuoho baeromo ëhi haraˈuoruomoröhego.

20 Ëiˈuoho bojëmiˈego saˈa dirö diröˈe jioˈamajoho dahore ahoˈobëhe sisërëromo ëhi vaˈo barëˈamohijo.

21 Röhu ënëro direjohiˈamëˈe masijo masije ruvebihijo. Ëhesi iˈuoho gemu gemu 50 kilo rabuˈe jioˈamëˈëro ëhuro ruvebiromo ae taemoˈamoromo ijumëvohijo. Sisë maro ijumëvoˈego jaburo God agoruomohijo.

17

Önöˈe juvaje magonaho börömo hesi jöhoje.

1 Ëhiˈego anerae ahoˈobëhe 7 rama ujuoharoho röhu gemuëro rueromo uehijo: Rovego na röjahego önöˈe juvaje magonaho börömehu iˈu baejajoho gavëjo. Ëmagonahoho ruë numë jovemu jiëˈe öri ariˈere hijaje höjo.

2 Urimëˈi a masije ahoˈobëhe saˈae dinöˈe dinöˈe mue-bejaruoho ëho jaburo ë magonahoho sihonövare höjo. O ae ahoˈobëhe saˈae dinöˈe dinöˈe raromaruoho ëho jaburo hesi jöho ejahoromo hesi vöröˈe jovoho ueˈahoromo simane

sisërëromo hu'o mu sisëho vaenövare höjo. Ëhuni rovego na röjahego huhu i'u baejajoho gavëjo.

3 Ëhi uenugoromo God-are Aru'ahohuro nasi simanoho huotovehamu ë anerahuro na baejevoromo a rumo'e sa'are ruehijo. Baejevoromo rovamu naro gavodeje magonahoho sino kavuë'e mi sisë hesi döre hijamu. Röhu mi sisë hesi sinore iho sisë God agaruoho jajivo'amë'e jiohijo. Hesi simanoho aho'obëhe 7 jio'amohijo. Hesi danoho aho'obëhe 10 jio'amohijo.

4 Röhu ë magonahohuro kavuë'e niöge nu ano'e gö gö jië'oho ruahë'e gold mabëhëro aji'e munë mabëhëro nieniae gö gö mabëhëro ëhuro gurasijiomoromo avohorovë'e hi-hijo. Hiromo gold'e enatuoho övëro ma'enohijo. Ëenatu gagoho ë magonahehu va'inumi'e mu gö gö vaejaje ë hesi va'inumohuro irijiomë'e usihö'e sisë bëhe jiohijo.

5 O magonaho hesi ihoho hesi varijore uhu'e jajivoromo uvë'e jiohijo: Ave magonaho hesi bëhoho amo börömoho Babylon höjo. Önö'e jijiharue mu gö gö vaejarue sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövi jabesi vëmoho höjo.

6 Röhu na gavodeje ë magonaho hesi simanoho huotorovoromo sisërëjë'e jiamu ë hesi bëhoho huro God-are ariböviehu Iesuare jö biririvoromo majëhijaroho muo'amoromo jabesi köho ibe rovë'ëro. Ëhu'ëro jië'ëro simanoho sisërëjë'e jiohijo.

Simane sisërëjë'e jiamu gagorovo na tiötiövevadeje.

7 Tiötiövevamu gegorovo rue anerahuro uehijo: Ja rabëni tiöjanuëjo. Ëmagonaho hesi uhu jöho o magonahehu döre hijaje mi sisë simane 7 o dane 10 jiajoho ë mi hesi uhu jöho huruoho majahi'ië'ajëjo.

8 Jaehu gavane mioho urimo namijade höjo. Röhu avevejö'oho bogohöjo. Röhu u'emu gua ëgobövi sa'a gagore jio rojomo'ië'ajëjo ijonö sisëro va'iröhëro. Rojomo'iramu sa'are raromarue ariböviohuro tiöromo jöe barëjëvo'ajëjo. Urimë'i ö'idö sa'a bogo bamadevare evare God-ro maro raromemu raromo'iröhe surire a ioro'ioro jabesi ihoho ja-jivo'i a ioro'ioro jabesi ihoho bogo jajivo'amade höjo. Jabesi iho bogo jajivo'amade ariböviohuro ë mi sisëho garomo tiöruomo'ajëjo. Ëhesi bëhoho ë mioho urimo namijadoho avevejö'oho bogojiajoho röhu ijonö röhu maho jio'a'ajëjo. Iae ëhuni tiöruomo'ajëjo.

9 Röhu ae rahu ave jöho avo'avoho uehorovoromo simano mae baeromo bëhi nahë'oho ave nasi uhu jö hesi bëhoho biroho'arujëjo. Ëjövode mi sisë hesi simane 7 ëho jabesi bëhoho dahore aho'obëhe 7 hesi jöho höjo. Ëmagonahohuro ë

dahore aho'o 7 jië'e hesi döre hijanovaje höjo. Röhu simane 7 jabesi bëhoho gö sa'are masijo vaejarue ae 7 jabesi jöho höjo.

10 Övo gö mine rireromadoho gemu avevejö'oho daruge jioromo hi'i röhu gemu gö'o bogo rovë'e höjo. Rovë'iroho iae majae ma-bisemu hi'a'ajëjo.

11 Röhu mi sisë urimo namijë'ëro jaruvo bogojiaje hesi bëhoho a masije 7 jabesi jö uavode röhu ë hesi ijore number 8-ehu rueröhe hesi jöho höjo. Röhu ëho urimo riravobe rovarue a masije 7 jabesi ae gemuoho jio'a'ajëjo. Röhu hu sisëro va'a'ajëjo.

12 Röhu mi hesi dane 10 gavanoho ë hesi bëhoho sa'a muebejarue a masije 10 jabesi jöho höjo. Röhu avevejö'oho mueberuomo'iröhe öri ari'oho bogo baeruomë'e höjo. U'emu bae'a'aruëjo. Jabesi muebe'iröhe öri ari'o baejë'iroho evare a muebejëvo'iröhe darugoho bae'a'aruëjo mi sisëhu'o gemu mae masije riravoromo ae muebejëvego majae ma-bisemu jioromo evare ë darugoho barëjëhoröhego.

13 Ëa masije aho'obëhe 10 ëho jaburo uehore gemu bae'a'aruëjo. Uehore gemu baeromo jabesi darugoho aho'o mi sisë hesi örire gemu bojamiromo ajaminövo'aruëjo.

14 Mi sisëho ajamiromo ri'öromo God-are Sheep Harihohu'o muorovo'aruëjo. Muorovo'iramu Sheep Harihohuro mana muorovëmiromo jabumë ruahö'öjëvo'ajëjo ë hesi bëhoho huro masijo vaeruomaje ae aho'o iosirëmiromo hu gemu döroho jië'ëro. O huhu baejëvo'i uehorovëvoromo hesi baejëvade aribövіehu hu gemu biririvoromo uehorovarue ë aribövioho jaburo Sheep Harihohu'o gemuoro bimuvoromo muorovoromo sisëho ruahö'öjëvoruomo'ajëjo.

15 Anerahuro ëhi ueromo uehijo: Önö'e juvaje magonahehu ruë numë jovemu jië'ire hijamu gavane jovo hesi bëhoho ae aho'obëhe sine gö gö huë gö gö sa'ae dinö'e dinö'e raromarue aribövi jabesi jöho höjo.

16 Röhu mi sisëhu'o hesi dane aho'obëhe 10 ga'amanoho ëhu'o jaburo huotorovoromo ë önö'e juvaje magonahoho nue huodivoromo ijumo'aruëjo. Ijumoromo niögu siri'oho jahaho'amo'iramu dë'ahobatëremu jio'iramu ëhi nugoruomo'ajëjo. Dë'ahobatëremu nugonugoromo hesi sino ioro'ioroho ue'aho'i ioro'ioroho vëniro huoruomo'ajëjo.

17 Ëhi ë'iröhe hesi bëhoho God-ro uehore ë danoho simanore bojëmijade höjo ëhuro huhu nimaje muoho vaejahoruomoröhego. Huhu nimaje muoho jabumëro vaejahoromo simane gemuoho uehorovoromo mi sisëho jabesi darugoho aho'o bojamiromo ajamijego ë mi sisëhuro bövie

namiromo öri ariˈoho muebebe vaˈego evare God-hu rabe rabe uëvadëhi ëhi jioröhego.

18 O jaehu gavane magonaho hesi bëhoho ihoˈe amo
börömoho höjo. Ëamohuro saˈae dinöˈe dinöˈe muebejarue
a ioroˈioroho muebeˈamarue höjo.

18

Amo sisë Babylon ma-ioroˈioremu sisërë barëˈiröhe jöhoje.

1 Ëhiˈamu gagorovo gavodeje anerae gö öˈidöre jioromo
ruvebijamu. Hu darugo böröme baejëˈëro ruvebiˈego hesi
ajohuro saˈae ahoˈobëhe ajivoˈamohijo.

2 Saˈae ahoˈobëhe ajivoˈamoˈego ma-darugoˈo uvohijo:
Amoho barëjëˈe höjo. Ihoˈe amo börömoho Babylon vejöˈoho
barëjëˈe höjo. Avevejöˈoho ë amoho Satan-are anera jabesi
ame höjo. Aruˈaho sisë jabesi öri ariˈe höjo. Vaˈinumiˈe ugo
sisë ihe göëro göëro ë raromo jijiharue höjo.

3 Ëhesi bëhoho ëhi höjo. Aehu magonaho hesi vörö'e jovo
iromo simane sisërëromo huˈo önöˈe vaejarue ëhi jiëˈe mue
gemuoho ë amo rajoho jaburo saˈae ahoˈobëhe röjëhijare
höjo. Aehu magonahoˈo önöˈe mu vaejaruëhi saˈare a masijo
ömoˈömohuro ë amo gemuore bimuvoromo javojiˈe mue
gö gö vaejare höjo. O Babylon amo rajohuro mahunöˈe
raromoromo bövie biseˈe imoˈi nimare höjo. Ëhi nimëˈëro
inömo imoˈamarue aribövioھuro saˈae göro göro jioromo
rueromo ë amore jabesi inömoho imoromo ëhuro moni maˈe
jëvade höjo.

4 Ëhi uvavamu hejëˈi hejodeje öˈidöre huë gö uvavamu:
Nasi aribövioho ë amore raromarujoho vuonugoˈi ruehëjo
ëhuro ë amo rajo jabesi gemuoroho bogo bimuvoromo mu
sisëho vaeˈirarije höjo.
O jabuhu iˈu baeruomajoho jemë bogo baeˈirarije höjo.
5 Ëamo rajehu mu sisë börömo bëhe vaebe rovaroho
God iae uehorovajëjo iˈue bojëmiˈiro.
6 Amo rajehu mu sisë vaeruomadëhi
jemëro iˈuoho mana ëhi bojëmiromo
röhu göˈo döro börömo bëhe bojëmirëjo.
Jabuhu a ioroˈioro vörö'e jovo bojëmanovamu ueˈahoromo
ijumorovarëhi
jemëro ëhi mana bojëmirëjo.
Röhu vörö ma-maˈe jovoho bojëmego ueˈahoromo ijumorovo
avohoˈirarëjo.
7 Urimo amo rajehu nimoronimorohëˈi jijihoromo mahunöˈe
raromarëhi

iˈuoho mana ëhi bojëmego haraˈuoromo huë vavaene
baeruomoˈirajo.
Magonahehu sarerivoromo uvajëhi: Na magonaho
börömëro jevëˈëro dö maro hijaje höjo.
Na bogo doruoho hijaje höjo.
Bogo mae bogo huë vavaenoho bae hesi jevajë uvajëhi
ë amo rajohuro ëhi gemuoho sarerivoromo uehorovoromo
uvoruomaje höjo:
No masije javuajëjo.
8 Ëhuni majae gemuore jabesi iˈuoho ahoˈobëhe ma-majioho
rue barëˈiramu sisërëjëvoˈajëjo.
Ae guomo guomo sisë baeromo vuovëvoˈajëjo.
Huë vavaene böröme jabesi örire rueˈaˈajëjo.
Hömo majae rueˈaˈajëjo.
Vënëro ravëvo barëˈajëjo
ë hesi bëhoho jabumë mevo gëromo iˈu bojëmaje aho Bada
God-are darugoho börömëro jiëˈëro.
9 Röhu saˈa gö gö a masijohuro ë amo rajohuˈo bimu-
voromo javojiˈe muoho vaeromo hesi inöme marohëˈe mae
ujuohoromo mahunöˈe raromëˈëro garöhe amoho vënëro
ravoromo uˈivo ajiomoˈiramu garuomoromo amo hesi jöëni
vavaenimoromo nierusuburuˈe bamoruomoˈëˈe.
10 Nierusuburuˈe bamoromo ë amore huë vavaeni börömo
baejaruoho garomo juhuonivoromo roriˈo ëgoböviro ri-
ravoˈëˈö. Riravoromo uvoruomoˈëˈe:
Babylon vaevëˈe amo börömohajo.
E-e vaevëˈe biririˈe amohajo.
Jemesi iˈuoho ma-majioho baejëˈe jëvajëjo.
11 Ëhi uvoruomoˈiramu saˈae dinöˈe dinöˈe raromoromo
inömo imoromo moni mana ujuoharue aribövioھuro ë amo
hesi jöëni vavaenimoromo nierusuburuˈe bamoruomoˈëˈe.
Ëhesi bëhoho urimëˈi ë amo rajehu imoˈamarue a jabesi
inömo imoˈamoromo moni bojëminövaroho ë iˈu baeröhe
majare evare iae barëˈëˈe. Barëˈiramu ae bogojiëˈëro jabumë
inömoho bogo imoˈamoromo monioho baeˈëˈö.
12 Jabesi gold silver munë gö gö maho nienia maho bogo
imoˈamoromo monioho baeˈëˈö. Sanuovëˈe niöge kavuëˈe
nu anoˈe gö gö ëhuˈo bogo imoˈamoromo monioho baeˈëˈö.
Ridiˈe ije nu anoˈe gö gö ëhuˈo bogo imoˈamoromo mo-
nioho baeˈëˈö. Inömo inömo mi danehu avohoˈamaroho
ijo maehu avohoˈamaroho rövëˈe munë maehu ajaniehu
munë nu anoˈo göehu göehu avohoˈamaroho ëhuˈo bogo
imoˈamoromo monioho baeˈëˈö.
13 Rihuˈe i maho ridiˈe oso ihe gö gö vëniro buejego
ridivajoho o sino avohorovaruoho o mu rabe rabe vae-
jaruoho ëhuˈo bogo imoˈamoromo monioho baeˈëˈö. Wine

jovoho olive ijo bajo jovoho flour-ho wheat-ho cow-ho sheep-oho horse-oho ëhuˈo bogo imoˈamoromo monioho baeˈëˈö. Maratu mabëhe horse-ehu jagu bavaˈaruoho ëhuˈo bogo imoˈamoromo monioho baeˈëˈö. Ae magonahe aruˈahoˈe jioruomajeje röhu mahu miˈo ëˈaruëhi ëhi guduamoˈamoromo imoˈamarueje ae gö jabesi muemu vaeröhego. Ae magonahe mi vaˈëne imoˈamaruëhioho ëhioho bogo imoˈëˈö. Ijonöho aho bogo imoˈamoˈiramu ëhuni imoˈamarue aribövioھuro nierusuburuˈe bamoruomoˈëˈe.

14 Nierusuburuˈe bamoromo uvoruomoˈëˈe: Vaevëˈe amoho ijo baje gö gö iˈi ganiganiëgajoho iae barëjëhëˈe höjo. Jemë inöme marohëˈe mae o bövie biseˈe ajivëˈe ma-mabëhe jëvadoho sisërëjëhëˈe höjo. Dinöˈe röhu maho birohorëjo.

15 Iae ë inömo amo rajo jabesi örire imoˈamoromo mana marohëˈe ma ujuoharohuro ë amo rajehu huë vavaeni viˈehi börömo baejaruoho gëromo juhuonivëˈëro roriˈo ëgoböviro riravoˈëˈe. Ëgoböviro riravoromo huë vavaene baeromo nierusuburuˈe bamoruomoˈëˈe.

16 Nierusuburuˈe bamoromo uvoruomoˈëˈe:
E-e vaevëˈe vaevëˈe amo börömohajo.
Sanuovëˈe niögu mabëhe kavuëˈe ma-mabëhe ioˈamonövarije höjo.
Nieniae gold-ehu inömo göehu göehu avohoˈamaroho gurasijiomoromo avohorovonövarije höjo.

17 Jaruvoho jemesi inömo marohëˈoho ma-majioho ijumëhëˈe höjo.
Boat muebeˈamarue aribövioho boat maˈenarue aribövioھo boat-re raromoromo mu vaeromo moni baejarue aribövioھo boat-re vaˈarue a ioroˈioroho ëho jaburo roriˈo ëgoböviro riravoromo

18 garöhe Babylon amoho vënëro ravoromo uˈivo ajiomoˈiramu garuomoromo ma-darugoˈo uvoruomoˈëˈe: Sareri amo börömo böröme jiade höjo. Ëhi jiëˈe amoho urimoho bogojiade höjo.

19 Ëhi uvoruomoromo vavaenimorovoromo tohotohoho jabesi simanore buˈödivorovoromo nierusuburuˈe bamoromo uvoruomoˈëˈe:
E-e vaevëˈe vaevëˈe amo börömohajo.
Boat baeromo sö jovore vaˈarue ae ahoˈo noro ë amo rajore nosi inömoھo imëvoromo
manaھo marohëˈe mae ujuohëˈe javuajëjo.
Jaruvoھo ma-majioھo sisërëjëˈe höjo.
Ëhi uvoruomoˈëˈe.

20 Röhu öˈidö rajoھo apostle ömoˈömoھo jö God-aro baeromo majëھijarue aribövioھo God-are aribövi ioroˈioroھo jemëro nimorohore. Ëamo rajehu jemesi örire sisëˈi

vaejëvaroho God-ro ëho gëromo ë hesi iˈuoho mana bojëmijëˈeje.

21 Röhu darugoˈe anerae gemuëro munë haˈosi börömo
börömoho banigojiomoromo sö jovore buˈöˈego jovo gagore
beˈabuehijo. Jovo gagore beˈabueˈego anerahuro uvavohijo:
Ëmunëhu eˈure beˈabuejëˈëro ijonö bogo gavaruëhi amo
börömo böröme Babylon iˈue baeromo ëhi ma-ioroˈioremu
bevaˈoromo sisërëˈiramu ijonöho bogo gaˈaˈanuëjo.

22 Gita bejaruoho jö iaruoho virikö huosiharuoho hëgö
huaruoho ë hesi huëho ë amoroho ijonöho bogo heˈaˈanuëjo.
Inömo javuo bövi biseˈo avohoˈamarue aribövioho ë
amoroho ijonöho bogo birohëvoˈanuëjo. I saˈijovaje
munë hunuohunuovoˈego garahörö'e baejajoho ë amoroho
ijonöho bogo heˈaˈanuëjo.

23 Iro bunoˈiraeˈego ajivajoho ë amoroho ijonöho bogo
gaˈaˈanuëjo. Aˈo magonahoˈo masurovoromo nimoroni-
moroharuoho ë amoroho ijonöho bogo heˈaˈanuëjo. Röhu
amo rajomë urimo jemesi moni mu vaejarue aribövioho
saˈa ioroˈioroho iosirëmiromo masije jëvade höjo. Jemëro
sareri sareriˈe muoho vaeromo saˈae ahoˈo jabesi uehoroho
ijumëharije höjo.

24 Röhu jö God-aro baeromo majëhijarue aribövioho
ˈo God-
are aribövi ioroˈiorohuˈo ë amore o dinöˈe dinöˈe raro-
maruoho muoˈamamu vuovëvëˈoho ë amo rajo jabesi sisë
höjo. Iae ëhuni ë amoho sisërëˈajëjo. Anerahuro ëhi uvohijo.

19

1 Ëhiˈamu hejodeje ae ahoˈo öˈidöre ma-darugoˈo uvoruo-
mavamu: God mabëhëjo. Huro gemuëro maroho bamavuaje
höjo. Iho börömoho darugo maho nosi God hesiriremu höjo.

2 God-ro ae mae o sisë jëvego gëˈi avoho mevëvaje höjo.
Ëhesi bëhoho ë önöˈe juvaje magonaho börömehu saˈae ahoˈo
javojiˈe mu röjëhiromo ijumëvadohuni ëhuni huro mevoromo
uavade höjo: Sisë javoˈego sisëro vaˈaˈanuëjo. Ëmagonahehu
God-are mu vaejarue aribövi muoˈamëvadohuni ëhuni iˈue
mana bojamijëˈe höjo.

3 Ëhi uvoruomoromo röhu maho uvoruomohijo: God
mabëhëjo. Ëamo börömoho vënehu ravaje uˈoho ëhi ma-
ajiomemu ajiomoˈajëjo.

4 Ëhi uvoruomoˈego rue a duvahe ahoˈobëhe 24-ho o God
rajahijarue maje 4-ho jaburo saˈare ague aho raromoromo
God-hu röho mare hijajoho rajahiromo uaruomohijo: Ëjöho
iae mae-ëjo. God mabëhëjo.

Masuˈiröhe sörö God-are Sheep Harihehu baeˈiröhe jöhoje.

5 Ëhi uvoruomo'ego God-are röho mare uvavohijo: Nosi
Börömoho God mabëhe uarëjo. Hesi mu vaejaharuje hu
uehorovaruje aribövi masijohu'o ininohu'o aho'o hesi öroro
huë mae uarëjo.
6 Ëhi uvoruomamu hejë'i naro hejodeje ae aho'obëhe
uvorovaruëhi jovehu ruomoromo uvajëhi varurehu anego
hejaruëhi ëhi uvoromo uvavamu: God mabëhëjo. Bada nosi
God daruge aho'o baejë'e ahuro böröme namijajëjo.
7 Ëhuni ë'ego no huë mae baeromo nimoroharëjo. Hesi
ihoho mabëhe uavarëjo. Ëhesi bëhoho God-are Sheep Har-
ihehu masu'iröhe majaho rovë'e höjo. Huhu masu'iröhe
magonahohuro avohorovë'e höjo.
8 God-ro sanuovë'e ajivo avohë'e niögoho bojamamu
ba'amë'e höjo. Ëhi uvoruomavohijo. Röhu sanuovë'e niögu
hesi bëhoho God-are aribövіehu mu ma vaejarue hesi jöhoje.
9 Ëhi'ego ë anerahuro uehijo: Ave jöho jajivoromo
uvonëjo: Ae rahu hejë'oho uëvamu: God-are Sheep Hari-
hehu masu'iröhe söröho ro ihë uëvamu hejë'oho huë mabëhe
jioruomo'ajëjo. Ëhi uenugoromo uehijo: Ave jö hejanuoho
God-are jö maho höjo.
10 Anerahuro ëhi uevamu hejë'i naro hu uvene aho
röjahi'irögoro hesi höru'ere ague aho hijodeje. Hiromo
rajahi'irögoro ë'amu gegorovo uehijo: Bogave ëhioho
ë'iranëjo. Jaehu God-are mu vaejanue ëhi jië'e mu vae-
jaje ae jevajëjo. O jasi ö mueno'ohu'o Iesuare jö mae
uehorovoromo majëhijaruoho jabuhu Badare mu vaejaruëhi
na'o ëhi ë'aje ae jevajëjo. Ëhuni nadi na rajehi'i God gemu
rajahijëjo. Ëhesi bëhoho Aru'aho gemuohuro jöe bojëmë'ego
aëro ijonö jioröhe jöho majëhinövare höjo o avevejö'oho
Iesuare jöho majëhijarue höjo.

Mu Ma Uehorovaje Aehu sino ajivë'e horse-re hiromo va'oromo sisë aribövіohu'o muorovade jöhoje.

11 Ëhi uevamu gavodeje ö'idöho jiovë'e jiamu. Jiovë'e
jiamu gagorovo gavodeje ae sino ajivë'e horse-re hijamu.
Ëa hesi ihoho Biririvoromo Mu Ma Uehorovaje Ahoje. Hu
mevoromo gövuaje a mae o sisë javuego gövuajoho ëho huro
mae uehorovoromo ë'ajeje. O muorovajoho ëhu'o huro mae
uehorovoromo ë'ajeje.
12 Röhu hesi nunoho vënëro höduvanovohijo. O hesi
simanore a masijehu didi'aruëhi jië'e bosöho aho'obëhe
didi'o'amë'e jiohijo. Röhu hesi sinore ihe jajivë'e jiohijo. Ae
gö ë iho hesi bëhoho bogo ga'i hesi huro sivue gavajeje.

13 Hu köëremu jiëˈe niögoho baˈamëˈe jiohijo. Röhu hesi
ihoho God-are Jö jumuvëˈohoje.
14 Röhu öˈidöre jioruomaje muorovo aribövіohuro aji buse
jiëˈe sanuovëˈe niögoho ioˈamoruomëˈe sino ajivoˈamëˈe
horse-re raromoruomohijo. Raromoromo ë a börömo hesi
ijore ijore jijihoruomohijo.
15 Röhu ë a hesi jöˈore anio maˈe kaejöho jiohijo
ëhuro God bogo uehorovarue aribövi saˈae dinöˈe dinöˈe
raromaruoho ruahöˈöjëvoröhëro. Ruahöˈöjëvoromo
hujejo haˈitoho baeromo vöröˈo muebejëvoˈëˈe jaburo hu
gemu ejahoruomoröhego. Muebejëvoromo aehu kavuëˈe
öˈi bajo munë guorötore hörehu taemotaemovoromo
saˈijovoˈamaruëhi huro sisë aribövioho ëhi hörëro
taemotaemovoˈamoˈëˈe. Ëhesi bëhoho daruge ahoˈo baejëˈe
aho God-hu dë vörönimego vörö röjëhiromo iˈu bojëmijaje
jöhoje.
16 Röhu hesi ahihonö niögu döre ihoho jajivoromo uvëˈe
jiohijo: Masijo vaeruomaje ae ahoˈo iosirëmiromo hu gemu
döroho höjo. Ëhi jajivëˈe jiohijo.
17 Ëhiˈamu gavodeje anerae gemu maja nunire namijamu.
Namiromo döre bioromo vaˈarue ugoho ahoˈobëhe ma-
darugoˈo uëhijo: God sörö böröme bamajëjo. Rueromo
gemuoro gagovohëjo
18 ëhuro saˈare masijo vaejarue a jabesi birogoho iromo
muorovo a masijo jabesi birogoho darugoˈe a jabesi
birogoho horse jabesi birogoho horse-re vaˈarue aribövi
jabesi birogoho mae o sisëˈi raromarue aribövi jabesi
birogoho a masijo o a inino jabesi birogoho ëho iˈamoˈirarije
höjo. Ëhi uëhijo.
19 Röhu gavodeje urimo gavode mi sisëho o saˈae dinöˈe
dinöˈe masijo vaeruomaje aribövioho o jabesi muorovo
aribövioho ëho jaburo ë sino ajivëˈe horse-re hijaje a
börömohuˈo hesi muorovo aribövіohuˈo muorovoˈi gemuoro
gagovëˈe jiamu.
20 Muorovoˈego horse-re hijaje a börömohuˈo hesi
muorovo aribövіohuˈo ëho jaburo mi sisëhuˈo mi sisë hesi
sareriˈe aruˈaho jö majëhijaje ahuˈo ëhi guduamo baejëvo
vaˈohijo. Urimëˈi ë jö sareriˈe majëhijaje ahuro mi sisë
hesi jöho ae sarerëmiromo darugoˈo majëhiromo mi sisëhuni
röromo noehu bogo gavarue darugoˈe muoho vaenövadeje.
Darugoˈe muoho vaeromo ëhuro aho sarerëmiˈego ae rahu
mi sisë hesi iho sinore baeromo hesi nu anoˈo vaˈëne
inömo avoharoho uvene aho röjahijëˈoho guaro rireromo
vaˈonövareje. Amo ë sareriˈe aruˈaho jö majëhijaje ahuˈo mi
sisëhuˈo guduamëvoromo bogo anëgoˈi ma-babuˈöjëvoˈego

vënehu munë ravoromo girosijiomoromo eˈu börömo vaˈëne jiajire ë bejëvo vaˈohijo.

21 Bejëvo vaˈego jabesi muorovo aribövi sisëho horsere hijaje a börömo hesi jöˈore jioromo höröjade kaejöhuro muoˈamohijo. Muoˈamoˈego uge ahoˈobëhe ë aribövi jabesi birogoho ueˈahëˈëro dë bajoˈe jioˈamohijo.

20

Satan gua gagore vadune ëgobövie hiˈiröhego tövoromo gua gago ëgobövire baˈamamu John-hu gavade jöhoje.

1 Naro gavodeje aneraho öˈidöre jioromo gua ëgobövi hesi ojo jiovarue keyˈo biririˈe öˈohuˈo övëro ömëvëˈe ruvebijamu.

2 Ruvebiromo ë anerahuro niˈiˈivadire jiobe rovade sigobu börömo hesi ihoho Devil o Satan ë sigoboho guduamoromo tövohijo ëhi jiobe vaˈojuvo vadune ahoˈo 1,000 barëˈiröhego.

3 Tövoromo ë gua ëgobövire baˈamoˈego bevaˈohijo. Bevaˈego ojoho tugohoniagivoromo sivaëro badihi taemohijo ëhuro hu bogo höröromo urimo ëˈadëhioho saˈae dinöˈe dinöˈe raromarue aribövioho sarerëmibe vaˈego vadune ahoˈo 1,000 barëˈiröhego. Röhu vadune ahoˈobëhe 1,000 barëˈiramu evare ojoho jiovahoˈiramu iae höröromo hibe juvoromo majae ma-bisemu barëˈiramu evare barëˈëˈe. Ëhi jioˈëˈe.

4 Ëhiˈamu gavodeje a masijoho röho mare raromamu. God-ro urimo uëvamu darugoho baeruomadeje ae mevëvoromo gëröhëni mae o sisë jëvego. Ëaribövioho röho mare raromoruomohijo. O gavodeje a ioroˈioro jabesi aruˈahoho jioˈamamu. Urimëˈi ë aribövioho uro saˈare raromoromo God-are jö Iesuhu majëhijadoho ae majëhibe jijihamu gagorovo aëro ë mu maho bijönimoromo sönöe tarivëhamu vuovëvadeje. Vuovëvëˈëro ë aribövi jabesi aruˈahoho gëvodeje. Urimëˈi ë aribövioho jaburo mi sisëho o ë mi hesi nu anoˈo vaˈëne avohare inömoho bogo uvene aho röjëhijareje. Ëmi sisë hesi ihoho varijore o övore jajivëhoˈiröhoho bijönëgamu bogo baejareje. Bogo baejëˈëro vuovoromo iˈovëˈëro Keriso ˈo gemu mae masije vaejuvo vadune ahoˈobëhe 1,000 barëhijo.

5 A ioroˈioroho bogo iˈovoˈi ma-vuovo momoröˈöjuvo vadune ahoˈobëhe 1,000 barë hesije. Aˈi naehu gëvode aribövioho iˈovoromo riˈöjëˈe raromoruomohijo. Jabuhu iˈovoromo riˈöjare hesi bëhoho urimo riˈöˈiröhe majahoje.

6 Urimo iˈovoromo riˈöˈiröhe aribövioho huë mae jëvoˈëˈe. God-are aribövi maho jëvoˈëˈe. Urimo vuovëvadoho röhu

maho bogo vuovoromo sisëroho vaˈi aˈi God-are o Keriso-are priest muoho vaeromo Keriso ˈo gemu mae masije vaeˈiramu vadune ahoˈobëhe 1,000 barëˈëˈe.

Satan ruahöˈöromo vëni ravajire ë buˈöˈiröhe jöhoje.

7 Vadune ahoˈobëhe 1,000 barëˈiramu Satan jiovo nugöˈöˈiramu höröromo vaˈëˈe.

8 Hörö vaˈoromo Gog saˈare Magog saˈare saˈae dinöˈe dinöˈe ae sarerëmibe muorovojöro gagovëvobe vaˈëˈe. Sarerëmibe gagovëvobe vaˈiramu ae ahoˈobëhe muorovoˈi gagovoˈiramu nieˈu vaˈëne jioˈëˈe.

9 Nieˈu vaˈëne jiëˈëro saˈae bövioho ruë numë tagavoromo God-are aribövie hesi amo börömore riravaruoho muorovëmiˈi numëvoˈëˈe. Numëvoˈiramu vënëro öˈidöre jioromo ruvebiromo ravëvo barëˈëˈe.

10 Ravëvo barëˈiramu Satan ë aribövi sarerëmiromo gagovëvade aho babuˈöˈiramu vënehu munë ravoromo girosijiomoromo eˈu börömo vaˈëne jiajire beˈabueˈëˈe. Urimo mi sisëhuˈo hesi sareriˈe jö majëhijaje ahuˈo baˈamëvego abo rireromoˈiröhire ë beˈabueˈëˈe. Beˈabueromo mi sisëho o sareriˈe jö majëhijaje aho o Satan ëho jaburo vae majae haraˈuemu haraˈuobe vaˈëˈö.

Ae ahoˈobëhe God-are nurire riravego jabesi muoho mae o sisë jiego God-hu ma-ioroˈioremu mevoröhe jöhoje.

11 Ëhi ëˈëˈö. Röhu gavodeje a masijehu raromarue ëhi jiëˈe ajivëˈe röho börömore ae gemu hijamu. Hiˈego aehu huruomo vaˈaruëhi saˈahuˈo öˈidöhuˈo ëhi arua anumiae vaˈego röhu ijoho bogojiohijo.

12 Ëhiˈamu gavodeje vuovëvëˈe aribövioho ininore vaˈo masijore ë röho ma hesi nunire riravamu. Riravoˈego suri surioho jiovoˈamohijo. Röhu suri suri göho ëho maro raromemu raromoˈiröhe aribövi jabesi iho jajivoˈamëˈe suroho jiovohijo. O suri suri ioroˈioroho ëho ae ahoˈo mu vaebe rovare jöho jajivoˈamëˈe jiohijo. Ëröho mare hijaje ahuro suri surioho adahohijo gaˈi di ahuro mu maho vaejëˈe jiego di ahuro mu sisëho vaejëˈe jiego. Ëho garomo uëhijo: Mu mae vaejëˈe javaje manö vaˈëjo. Mu sisë vaejëˈe javaje sisënö vaˈëjo.

13 Vuovare aribövi ioroˈiorohuro sö jove iromo vuovo momöröˈöjëˈëro jiëˈëro rojomoromo ioroˈiorohuro vuovëˈe ariböviehu raromaruire ë jioromo riˈöromo rueruomohijo. Rueˈego röho mare hijaje ahuro ae gemu gemu mevo garomo mu mae vaejadoho o mu sisë vaejadoho manaho ëhi bojamiˈego baebe vaˈohijo.

14 Röhu vuovarue vöröhuˈo a vuovego bahijarue öri ariˈohuˈo ëhuˈo ma-ioroˈioremu buˈöˈego vënehu ravoromo eˈu börömo vaˈëne jiajire ë abueˈego ijonöho vuovarue öroho bogojiohijo. Röhu vënehu ravoromo eˈu börömo vaˈëne jiaje hesi bëhoho ae rahu sisë vaejëˈëro vuovoromo riˈöjëˈëro röhu maho vuovoromo ë eˈu vaˈënire abueröhe jöhoje.

15 Ae rahu mae raromemu raromoˈiröhe surire hesi iho bogojiëˈoho ëhi jëˈe aribövioho ujuoho ruruhöˈöˈego eˈu vaˈëne vënehu ravajire ë rireromohijo.

21

God-hu öˈidö saˈa bövi biseˈo iˈo avohoˈiröhe jöhoje.

1 Ëhiˈamu gavodeje öˈidö iˈohuˈo saˈa iˈohuˈo jiamu öˈidö mamiohuˈo saˈa mamiohuˈo sisërë barëjëˈëro. Sö jove urimo jiadoho bogojiohijo.

2 Ëhi garomo gavodeje God-are amo böröme hesi ihoho Jerusalem amo iˈe öˈidöre God-hu hijajire jioromo ruvebi-jamu. Magonahehu masuˈirögoro baruohuro gajöro sino avohorovaruëhi ë amo iˈoho ëhi avohëˈe jiohijo.

3 Ëhi jiamu gagorovo hejodeje röho mare ma-darugoˈo uvavamu: Jöe hehëjo. Avevejöˈoho God-are javu maho a ririro jiëˈëro huro aˈo gemu mae hinövoˈajëjo. Jabumë hesi aribövie jëvoˈi huro jabuˈo gemu mae hiromo mue-bejëvonövoˈajëjo jabesi Börömëro jiëˈëro.

4 Muebejëvoromo nuni jovoho miorëhoˈajëjo. Ijonöho aho bogo vuovëvoˈi bogo nivoˈi huë vavaenoho viˈehoho bogo baeruomoˈajëjo mu mamioho mamiˈe barëjëˈëro jiëˈëro.

5 Ëhi uvoˈego röho mare hijaje ahuro uvavohijo: Jöe hehëjo. Naro bövie biseˈe iˈëremu bamajëjo. Iˈëremu bamajë uvonugoromo uehijo: Ëjöho bogo sareroho jioˈi iae jö mae höjo. Ëhuni suroro jajivonëjo.

6 Ëhi ueromo uehijo: Muoho iae barëjajëjo. Na urimo niˈiˈivevadoho röhu ijo tugohoˈioho ëhi gemuoho jevoˈajëjo. Mue ahoˈo aevodoho ëhi vae barëˈirodoho jevajëjo. Ae rahu huë girihëvëˈoho naro saˈa gagore rojomaje jovoho vuoromo suvuore bojëmiˈejöjo ueˈahego iˈovëvoˈiröhego.

7 Ae rahu mu sisë ruahöˈöjëˈoho aviëhi jëˈe huë maho nasi örire baeˈaˈajëjo. Na hesi Börömoho God jevoˈi hu nasi harihe jioˈaˈajëjo.

8 Aˈi juhuonivoromo mu vuonugarue aribövioho sareri sareriˈe aribövioho mu sisë gö gö vaejarue aribövioho a muoˈamarue aribövioho önöˈe jijiharue aribövioho iro osoˈe vaejarue aribövioho inömo sisë aruˈahoˈe höromo uvene aho röjahiˈamarue aribövioho jö sareriˈe atarue aribövioho

aho'obëhe ëhi jië'e aribövi jabesi öri ari'oho e'u börömo va'ëne munë vënehu ravoromo girosijiomajire ë jio'a'ajëjo. Ëhesi bëhoho ë aribövioho mami'e vuovëvadoho röhu maho vuovoromo ë va'o raromoruomo'ajëjo.

Jerusalem amo i'o hesi jöhoje.

9 Röhu urimo anerae 7 ramare vöröho 7 otehö'öjamu evare bövie bise'e ijo tugoho'i sisërë'amadeje. Mami'e ëhi ë'are anerae aho'obëhe 7 röhu gemuëro rueromo uehijo: Rovego na röjahijego Sheep Harihu hesi vaboro i'e masuvajoho gavëjo.

10 Ëhi uenugoromo God-are Aru'ahohuro nasi simanoho huotoveho'ego ë anerahuro baejevoromo dö mare ajiomoromo dahoru börömo ëgobövire ë ruehijo. Baejevo rueromo röjehijamu gavodeje God-are Amo Böröme hesi ihoho Jerusalem ö'idöre God-hu hijajire jioromo ruvebijamu.

11 Ëamohuro God-are ajoho baejë'ëro ëhu'ëro ajivohijo. Ajivoromo ma-mabëhe ajivo barëjë'e jiohijo. Munë mabëhe hesi ihe jasper ajivajëhi ëhi ajivohijo.

12 Röhu ë amo hesi rejoho ëgo ëgobövi mae jiohijo. Rejo hesi ojoho aho'obëhe 12 jio rova'ohijo. Anerae aho'obëhe 12 oje gemu gemu riravo rova'ohijo. Israel rajo jabesi agane 12 jabesi ihoho gemu gemu ojo ahore jajivo'amo va'ë'e jiohijo.

13 Maja höröjajinöho oje aho'o niö'i gemu jiohijo. Maja beva'ajinöho oje niö'i gemu jiohijo. Ruënöho niö'i gemu viënöho niö'i gemu ëhi jiohijo.

14 Ëamo rejo hesi uhuroho munë aho'obëhe 12 ruhë'e jië'ëro ëhu'ëro rejoho bibivoromo namihijo. Ëmunë ruho va'are ahore God-are Sheep Harihu hesi apostle ömo'öme 12 jabesi ihe gemu gemu jajivo'amo va'ë'e jiohijo.

15 Röhu na'o jö jövaje anerahuro gold-ehu avohare vahu baejaruoho övoro baejë'e jiohijo amo bövi hesi vahuoho o amo rejohu'o ojohu'o ëho jabesi vahuoho bae'iröhëro.

16 Röhu ë amo börömoho ioni göho ioni göho ruhënöho numënöho vahuvojadoho hesi vahuoho ma-gemuoho jiohijo. Anerahuro gold ahoho bava'oromo amo börömo hesi vahuoho vahuvo garomo gavadeje amo hesi ëgoho 2,400 kilometre jio'i hesi bunohu'o döre ajiomadohu'o jabesi vahuoho gemuoho jiamu.

17 O anerahuro amo hesi rejo vahuoho vahuvo garomo gavadeje rejo döre ajiomadoho 60 metre jiamu. Jabuhu vahuvo gavaruëhi ëhi gavadeje.

18 Röhu amo rejoho munë nu anoˈo mabëhëro vaejëˈe
jiohijo. Munë hesi ihoho jasper-je. O amo bövioho ma-
gold-ëremu avohëˈëro ma-ajëro jëˈëro ruënörire öri ariˈohuˈo
gaˈaˈanue.
19 Röhu amo rejo bibivoˈiröhego rejo uhure bahijare
munëho munë mabëhe nu anoˈe gö gö avohoromo bahijëˈe
jiohijo. Munë number 1 hesi ihoho jasper ajivëˈe ma-mabëhe
jiohijo. Munë number 2 hesi ihoho saphire nuoguˈe ma-
mabëhe jiohijo. Munë number 3 hesi ihoho agate mahu
guhoˈe jiohijo. Munë number 4 hesi ihoho emerald rövëˈe
ijo hano vaˈëne jiohijo.
20 Munë number 5 hesi ihoho onyx hesi nu anoˈe gö gö
kavuëˈe jionövo ajivëˈe jionövohijo. Munë number 6 hesi
ihoho carnelian kavuëˈe jiohijo. Munë number 7 hesi ihoho
quartz hövëˈe jiohijo. Munë number 8 hesi ihoho beryl ijo
hano vaˈëne jiohijo. Munë number 9 hesi ihoho topaz hövo
avohëˈe jiohijo. Munë number 10 hesi ihoho chalcedony
rövoromo hövanovëˈe jiohijo. Munë number 11 hesi ihoho
turquoise nuoguˈe jiohijo. Munë number 12 hesi ihoho
amethyst rövoromo kavuanovëˈe jiohijo. Munë ahoˈobëhe 12
jabesi nu anoˈe gö gö ëhi jioˈamohijo.
21 Röhu rejo oje ahoˈobëhe 12 jabesi tugoharuoho ëho
nienia haˈose ahoˈobëhe 12 jiohijo. Oje gemu gemu nienia
haˈose gemu gemu ëhi jiobe vaˈohijo. Röhu amo hesi
öri börömoho ma-gold-ëremu avohëˈëro ma-ajëro jëˈëro
ruënörire öri ariˈohuˈo gaˈaˈanue.
22 Röhu gavodeje God rajahijarue javu börömoho bogo-
jiamu. Bada God daruge ahoˈo baejëˈe ahuˈo hesi Sheep
Harihohuˈo ëho jabu bëhi maro jëvëˈego ëhuni bogo osare-
muoho rajëhiˈi dinöˈe dinöˈe Godˈo hesi Sheep Harihohuˈo ë
rajëhiruomohijo.
23 O bëhoho rabëni majahuˈo manaerohuˈo ë amoroho
bamoromo ajivojöro. God-are ajohuro amoho ajivoromo
God-are Sheep Harihohuro iro vaˈëne amoho ajivajeje.
24 Ajivoˈiramu saˈae dinöˈe dinöˈe raromarue aribövioho
ë amo hesi ajire jijihonövoˈëˈö. Saˈare masije riravarue
ariböviohuro jabesi bövie biseˈe nu anoˈo mabëhe gavaruoho
ë amore ujuoho rueˈëˈö.
25 Ëamoroho vahioho bogojioˈëˈe. Majae vahie bogojioˈi
ma-majae jiemu jioˈiramu amo rejo ojoho bogo tugohonövo
jiovonövoˈi ma-ëhi jiovo nugoˈëˈö.
26 Saˈae dinöˈe dinöˈe raromarue aribövioho jabesi mu
maho inömo maho ë amore ujuoho rueruomoˈëˈe.
27 Vaˈinumiˈe muoho bogo mae bogo barueruomoˈëˈe.
Mu sisë gö gö vaejarue aribövioho o sareriˈe jö atarue

aribövioho bogo ë amoroho rueruomoˈi aˈi mae raromemu raromoˈiröhe aribövi jabesi iho Sheep Harihu hesi surire jajivoˈamade ë ariböviohuremu ë amoroho rueruomoˈëˈe.

22

1 Ëhiˈamu iae ë anerahuro röjehijamu gavodeje a iˈovëvoröhe jovoho ajivo barëjëˈe rovaˈamu. Jovoho Godˈo hesi Sheep Harihohuˈo jabuhu arijarue röho mare jioromo ruehijo.

2 Röho mare jioromo rueromo amore öri börömo hesi ririre rovaˈohijo. Jovoho ririre rovaˈi a iˈovëvoˈiröhe ijoho ionire ionire riravobe vaˈohijo. Vadune gemu gemu röhu vae 12 12 bajoho ëhi raejajeje manaere gemu gemu. Ëijo hano hesi bëhoho saˈae dinöˈe dinöˈe raromarue aribövi marëjëvoˈiröhoho jiohijo.

3 Aˈi God-hu bijönimaje bövioho biseˈoho ijonöho ë diröˈoho bogojioˈëˈe.

Godˈo hesi Sheep Harihohuˈo jabuhu masijo vaeromo arijarue röho maho ë jioˈëˈe. God-are mu vaejaharue ariböviohuro hu ë rajahinövoˈëˈö.

4 Rajahiromo hesi nu anoˈoho ganövoˈëˈö. Hesi ihoho jabesi varijore jajivoˈamëˈe jioˈëˈe.

5 Röhu vahioho ijonöho bogojioˈëˈe. Iro hesi ajohuˈo maja hesi ajohuˈo ajivëvoˈiröhe bëhoho bogojioˈëˈe. Aˈi Bada God-are ajohuro ajivëvonövoˈëˈe. Ajivëvoˈiramu jabumëro ioroˈioremu masije riravoromo öri ariˈoho mue-bebe vaˈoruomoˈëˈe.

Iesu rueröhe jöhoje.

6 Röhu ë anerahuro uehijo: Ave jöe ahoˈo hejanuoho iae mae-ëjo. Bogo sareroho höjo. Bada God hesi Aruˈaho a jabesi simanore bamëhego ae jö majëhijarue aho God-ro hesi aneraho na remöˈöjade höjo naro rueromo röjëhijego hesi mu vaejaharuje ariböviohuro garomo uvoˈirarijego: God-ro nimoˈego majae ijonöho ëhi ëhi jiëˈe muohuro nosi örire rueˈiëˈajëjo. Ëhi uehijo.

7 Röhu Iesuro uve: Jöe hehëjo. Na ma-burëro öˈiëˈajëjo. God-are jö börömoho ave surire jajivëˈe höjo. Ëhuni ae rahu ejëˈoho huë mabëhe jioruomoˈajëjo. Ëhi uve.

8 Röhu naehu jajivode jö hesi muoho ahoˈobëhe John naro heromo gavëˈe jeve. Heromo ganugoromo ë mu röjehijade aneraho naro uvene aho röjahiˈirögoro hesi höruˈere ague aho hijodeje.

9 Ëhiˈoˈego uehijo: Bogave ëhioho ëˈiranëjo. Jaehu God-are mu vaejanue ëhi jiëˈe muoho vaejaje ae gemuoho jevajëjo.

O jasi ö mueno'ohu'o jö God-aro baeromo majëhijaruoho o jaehu jajivanue surire jö ejaho'iröhe aribövioho jabuhu God-are mu vaejaruëhi na'o ëhi ë'aje ae gemuoho jevajëjo. Ëhuni nadi na rajehi'i God gemu rajahijëjo.

10 Ëhi uenugoromo uehijo: Ijonö jioröhe mu hesi jö ave suri surire jajivanuoho nadi subivëhonëjo ë hesi majaho dunovë'e jiaje.

11 Ae rahu mu sisë vaejaruoho ëhi vaemu vaebe va'oruomo'ajëjo. Ae rahu va'inumi'e mu uehorovaruoho ëhi uehorovemu uehorovobe va'oruomo'ajëjo. Ae rahu mu ma vaejaruoho ëhi vaemu vaebe va'oruomo'ajëjo. Ae rahu God gemu uehorovaruoho ëhi uehorovemu uehorovobe va'oruomo'ajëjo.

12 Röhu Iesuro uve: Jöe hehëjo. Na ma-burëro ö'ië'ajëjo. Jemesi mu hesi suvuoroho ujuohoromo ö'ejöjo mu diehi diehi mae o bisemu sisë'i sisë'i vaejarijëhi ae gö gö suvuoroho ëhi bövie o bise'e bojëmi'irodëni.

13 Na urimo ni'i'ivevadoho röhu ijo tugoho'ioho ëhi gemuoho jevo'ajëjo. Na aevo'i jevadoho röhu ijonö jevo'ajëjo. Mue aho'o aevodoho ëhi vae barë'irodoho jevajëjo.

14 Ae rahu niögu u'o'amaruoho huë mabëhe jioruomajëjo. Ëhi jië'e aribövioho naro uë'iramu a i'ovëvo'iröhe ijo hesi bajoho iromo amo rejo hesi ojoho ruahoromo amo börömore rueruomo'ajëjo.

15 A'i mu sisë gö gö vaejarue aribövioho iro oso'e vaejarue aribövioho önö'e jijiharue aribövioho a muo'amarue aribövioho inömo sisë aru'aho'e höromo uvene aho röjahi'amarue aribövioho sareri'e mu nimoromo vaejarue aribövioho ëhi jië'e aribövioho ave amoroho bogo rueruomo'i ma-rori'o jioruomo'ajëjo.

16 Iesu naro nasi aneraho nugö'öjë'e jevajëjo ë jöho huruoho majëhijego ekaresiae gö gö he'irarijego. Na a böröme David-are ujoho jevajëjo. Sisonuvego ajivaje mujöroho va'ëne jevajëjo. Iesuro ëhi uve.

17 Röhu God-are Aru'ahohu'o Sheep Harihehu i'e masuvade magonahohu'o jaburo niö'iro uvö: Ruehëjo. O ave jö he'irarije aribövioho jemë'o uvore: Ruehëjo. O ae rahu huë girihëvë'oho jemëro ruehe. Nimë'oho rueromo a i'ovëvo'iröhe jovoho ma-ire. Manaho bogojio'ë'e.

Ijo tugoho'i jöhoje.

18 Röhu John naro God-are jö börömoho ave surire jajivë'e jeve. Ëhuni naehu jajivode jö he'irarije aribövioho umë ave jö majëhi'ië'ajoho avoho here. Naehu jajivode jöho ae rahu

gö'o döre ëma jajivë'oho ave surire jajivode i'uoho God-ro ë aho bojami'ë'e.

19 O ae rahu uvë'oho: John-hu jajivade jö ë hesi vituoho sisë höromo dodure bu'öjë'oho God-ro uvo'ë'e: Ëhi jië'e aho sisë höromo dodure bu'ö'ë'e. Dodure bu'ö'iramu ave surire jajivode a i'ovëvo'iröhe ijo bajoho bogo i'ë'e. O ave surire jajivode God-are amo börömoroho bogo va'ë'e.

20 John naehu jajivode jö mae hö uvaje Ahuro uve: Iae na ma-burëro ö'ië'ajëjo. Bada Iesu iae mae uvanue. De je rove.

21 Bada Iesuro jemë aho'o huë baeromo ajëminövo'ë'e. Ahia mino'e.